ကရင့်တော်လှန်ရေးသမိုင်း

ဖူးစကောလယ်တော

u&ifawmfvrf;eSif&;orkd;

zlpaumv ,fawm

p u m;csD

ကျွန်တော်တို့ ကရင်အမျိုးသားများသည် လူမျိုးတစ်မျိုးအနေဖြင့် ဤတိုင်းဌာနီသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်မှာ BC ၇၃၉ ခုနှစ် က စတင်ခြင်းဖြစ်ပြီး ဤတိုင်းဌာနီတွင် နေထိုင်လျက် လုပ်ကိုင်စားသောက်ခဲ့ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ ဆွေစဉ်မျိုးဆက် အဆက်ဆက်တို့၏ လက်ဆင့်ကမ်းမှာကြားပြောဆို ခြင်းမှ သိရှိခဲ့ရပေသည်။ ကရင့်သမိုင်းစာအုပ်ကို ပြင်ဆင်ရေးသားခဲ့သူများလည်း ဤအတိုင်း အတည်ပြု ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ၇၃၉ ခုနှစ်ကို ယခု ရောက်ရှိနေသည့် ၁၉၉၂ ခုနှစ်နှင့် ထည့်ပေါင်းလိုက်ပါက နှစ်ပေါင်း ၂၇၃၁ နှစ်ရှိပေမည်။ ယင်းအချိန်မှစပြီး ကျွန်တော်တို့ ကရင်အမျိုးသားများသည် ဤအတိုင်းပင် မှတ်သားနာယူကာ ကရင်နှစ်သစ်ကူးနှစ်ကို နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဂုဏ်ပြု ကျင်းပလျက် ရှိပေသည်။

ကျွန်တော်တို့၏သမိုင်းကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင်ရေးသားနိုင်ရန်အတွက် ကျွန်တော်တို့ ကရင် အမျိုးသားများသည် ခေတ်အဆက်ဆက် နှစ်ကာလများစွာ အဖိနှိပ်ခံခဲ့ကြရသဖြင့် ကျွန်တော်တို့တွင် သီးခြားစာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်များ မရှိခဲ့ပေ။ ရှိသည့်တိုင် ဤကဲ့သို့ရေးမှတ်မှုအတွက် လုပ်ရဲခြင်း ရှိမည် မဟုတ်ပေ။ ယနေ့ကာလ ဒီမိုကရေစီလှုပ်ရှားမှု တစ်ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့်ကာလတွင်ပင် သမိုင်းအချက်အလက် အမှန်များအား ရေးသားမှတ်တမ်းတင်ခြင်း မလုပ်ရဲကြသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ တွက်ချက်ခန့်မှန်းနိုင်ခဲ့ပေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီ အုပ်ချုပ်မှုအောက် ကျွန်ုပ်တို့ ကရင်အမျိုးသားများထဲတွင် ဆရာတီသံပြာ၊ ဆရာစံစီဖိုး၊ စောအောင်လှ၊ စောဖိုးလေးတေး၊ ဆရာစိန်ဘော် အစရှိသည်များနှင့်တကွ နာမည်ကျော်ကြားသည့် ခေါင်းဆောင်များသည် ၎င်းတို့ အမျိုးသားများ၏ သမိုင်းအကြောင်းအရာများကို လေ့လာကြကာ ကရင်အမျိုးသားတို့၏ဘဝ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု သမိုင်းကို ပြင်ဆင်ရေးသားဖော်ထုတ်ခဲ့ပေသည်။

သမိုင်းအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ပြီး ရေးသားထားသည့်စာအုပ်များလည်း ကရင်တစ်မျိုးသားလုံး လေ့လာသိရှိနိုင်ရန် ရေးသားရိုက်နှိပ်ဖြန့်ဝေခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ အာဏာရ အစိုးရအုပ်ချုပ်သူများကလည်း ဤကဲ့သို့ဖြစ်စေရန် အားပေးခြင်းမပြုရုံမက အကန့်အသတ် အချုပ်အချယ်များ ထားရှိကာ ချုပ်ကိုင်ထားကြသည်။ အခြားတစ်ဖက်ကို ကြည့်ပြန်ရာတွင် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ဘက်တော်သား စာရေးဆရာများသည် ကရင့်ခေါင်းဆောင်များနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ဆက်ဆံမှုရှိရာမှ ကရင်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အမှန်တရားကို ရေးသားဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသော်လည်း ၎င်းတို့ကိုယ်၌က နယ်ချဲ့ ဘက်တော်သားများ ဖြစ်ကြသဖြင့် ၎င်းတို့ရေးသားချက်များသည် မှန်ကန်မှု မရှိသူများအဖြစ် ရှု့ချ ပြစ်တင်ခြင်းခံရသည်။

မည်သို့ဆိုစေ ပထမကမ္ဘာစစ်နှင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီအချိန်တွင် ဗမာအမျိုးသား သမိုင်းဆရာများက ဗမာ့သမိုင်းကို ကြိုးပမ်းလေ့လာပြီး ပြန်လည်ရေးသား ဖော်ထုတ်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ တည်ရှိလျက်ရှိသည့် အခြေအနေအမျိုးမျိုးအောက်၌ သမိုင်းဆရာအများစုက ကရင့် သမိုင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီးရေးသားရာတွင် ချို့ယွင်းချက် အားနည်းချက်များရှိလင့်ကစား အမှန်တရားကို ကြိုးပမ်းဖော်ထုတ်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ အချို့သော ပညာတတ် စာရေးဆရာများမှာမူ မင်းအလိုကို လိုက်ပြီး မင်းအကြိုက်ဆောင်ကာ မြေနိမ့်ရာလှံစိုက်သည့် အဖိနှိပ်ခံ၊ အုပ်စိုးခံဖက်ကိုသာ ရှုံ့ချအပြစ်တင်ထားသည့် စာပေများကိုသာ ရေးသားလျက်ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ဥပမာပြရလျှင် လူဦးရေ အနည်းစုဖြစ်သည့် လူမျိုးများအား သုံး၍မရသည့်လူများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကျေးကျွန် များသာ ခံထိုက်သူများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ လူစင်စစ်မှနေပြီး တိရစ္ဆာန်များအလား ပြစ်တင်ရှုံ့ချ ရေးသားလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ဤအရေးအသား အဖွဲ့အနွဲ့များသည် လူမျိုးကြီးဝါဒီများ ကြိုက်နှစ်သက်စေခြင်းငှာ ရေးသားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဤသမိုင်းစာအုပ်သည် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ ကိုလိုနီခေတ်မှစတင်ပြီး ယခု မျက်မှောက်ကာလအထိ ကရင်အမျိုးသားများ၏ လှုပ်ရှားမှုကို အချုပ်ပြန်လည်လေ့လာတင်ပြခြင်း များ၊ အချို့မှာမူ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့ရသည့်အခန်းတွင် ကရင်အမျိုးသားများ၏အတွေ့ အကြုံ ခံစားချက်များအား မိမိတို့ တွေ့ရှိခံစားခဲ့ရသည့်အတိုင်း အတတ်နိုင်ဆုံး လေ့လာသိရှိကာ သမိုင်းစာအုပ်တစ်အုပ်အဖြစ် ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ရေးသားခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အဓိက ရည်ရွယ် ချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤခံယူချက်ရှိသည့်အတိုင်း ယခုအချိန်တွင် လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကာလ ဖြစ်သော်လည်း ဤလုပ်ဆောင်ချက်သည် အလွန်လိုအပ်လျက်ရှိသဖြင့် အတတ်နိုင်ဆုံး လေ့လာ ပြုစုကာ ပြန်လည်ပြင်ဆင်တင်ပြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤစာအုပ်သည် နောင်တစ်ခေတ် လူငယ်များအတွက် များစွာ အကျိုးပြုနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း မျှော်လင့် ယုံကြည်လျက် ရှိသည်။

ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကေအဲန်ယူ ကရင် အမျိုးသား အစည်းအရုံး ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးမှ ဗဟိုအမြဲတမ်းကော်မတီဝင်တစ်ဦး ဖြစ်သည့် ဆရာစကောလယ်တော(ဝါ) ဆရာတော်ယေးအား တာဝန်ယူရေးသားရန် ဆုံးဖြတ်သည်။ ဆရာ စကောကလည်း ပေးအပ်သည့်တာဝန်အတိုင်း ကြိုးပမ်းကာ ရေးသားခဲ့သည်။ ဆရာစကောလယ် တောသည် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ခေတ်ကာလတွင် တက္ကသိုလ်တွင် **(B,A.,B.Ed)** ဘွဲ့ကို အောင်မြင်စွာ ဆွတ်ခူး ရရှိခဲ့သူဖြစ်သည်။ သာယာဝတီမြို့တွင် အထက်တန်းကျောင်းအုပ်အဖြစ် တာဝန်ကျ ဆောင် ရွက်ခဲ့ဖူးသူလည်း ဖြစ်သည်။ စာပေလေ့လာရေးတွင် ဝါသနာပါလျက် လေ့လာရရှိချက်ကို ဖြန့်ဖြူး ရန်လည်း စိတ်ဝင်စားသူဖြစ်သည်။ ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကာလအတွင်း ၎င်းကိုယ်တိုင် ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်အဖြစ် အဓိကအခန်းတွင် တာဝန်ယူ ထမ်းဆောင်သူလည်း ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ၎င်း၏ လေ့လာရရှိချက်များ အတွေ့အကြုံများ တော်လှန်ရေးအတွင်း ကိုယ်တိုင်ပါဝင်သည့် လှုပ်ရှားမှုများ စသည်တို့ကို စုစည်းပေါင်းချုပ်ကာ ရေးသားခဲ့ရာတွင် ၁၉၇၆ ခုနှစ် အထိ အဖြစ်အပျက်များကို မှတ်တမ်းတင် ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤရေးသားချက် မူကြမ်း သည် ပထမအကြိမ်ရေးသားပြီးနောက် ဗဟိုကော်မတီ၏ အတည်ပြုချက်ရယူရန် တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်

သည်။ ဤစာအုပ်အား အတည်ပြုနိုင်ရန်အတွက် တည်းဖြတ်ရေး ကော်မတီတစ်ရပ်ကို ၅–၉–၉၈ ရက်နေ့တွင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ပါဝင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

၁။ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကေအဲန်ယူ ဗဟို၊

၂။ ဒု–ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကေအဲန်ယူ ဗဟို၊

၃။ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဗဟို၊

၄။ ပဒို ဖူးလယ်ဝါး၊ အခွန်တော်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးဌာနမှူး ဗဟို၊

၅။ ပဒို ဘောယူဖော၊ တရားရေးဌာနမှူး၊ ဗဟို စသည်များ ဖြစ်ကြသည်။

ဤတာဝန်ကိုထမ်းဆောင်ပြီး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ခေါင်းဆောင်ကြီး စကောလယ်တောသည် လူကြီးရောဂါကိုရရှိပြီး ၁၉၈၉ ခုနှစ် မတ်လ(၇)ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါသည်။ သူကွယ်လွန်ချိန်တွင် အသက် (၇၄)နှစ်ရှိပြီး ဖြစ်သည်။ သူ ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ၁၉၉၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ကျင်းပသည့် ကေအဲန်ယူ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ (၁၀) ကြိမ်မြောက် ကွန်ဂရက်အပြီး ပထမအကြိမ်ပြုလုပ်သည့် ဥက္ကဋ္ဌဗိုလ်ချုပ်မြ ဦးစီးသည့် ဗဟိုအမြဲတမ်း ကော်မတီ အစည်းအဝေး၌ ဆရာကြီးစကောလယ်တောရေးသားပြုစုခဲ့သည့် ဤသမိုင်း စာအုပ်အား ပြန်လည် စိစစ်တည်းဖြတ်ကာ အဆုံးသတ်ရန်အတွက် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်သည့် ကော်မတီ တစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ပါသည်။

၁။ စောမောင်မောင်

၂။ စောစံလင်း

၃။ စောဘောယူဖော

၄။ မန်းကျော်သောင်း

၅။ စောကစယ်ဒို တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဤဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် အထက်ပါကော်မတီအပြင် ပညာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်သူ ပဒိုရွှေယာပဟဲလည်း ဤကော်မတီနှင့်အတူ တစ်လျှောက်လုံး ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ ဤစာအုပ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနိုင်ရေးအတွက်လည်း တာဝန်ယူခဲ့သည်။

ဤစာအုပ်ကို လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကာလအတွင်း ရေးသားပြုစုခြင်းဖြစ်သဖြင့် အခြေ အနေ အရ၊ ရှာဖွေစုဆောင်းရရှိသည့် အချက်အလက်အထောက်အထားများမှာ ပြည့်စုံခြင်း ရှိမည် မဟုတ်သည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ဝန်ခံ ရမည်ဖြစ်သည်။ အတတ်နိုင်ဆုံးပြည့်စုံမှုရှိစေရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း အချက်အလက် အပြည့်အစုံရရှိရေးအတွက် လိုအပ်သည့် စာရွက်စာတမ်း၊ ကိုးကားရန် စာအုပ်များရရှိရေးတွင် သိရှိနားလည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အဆက်အသွယ်ရယူရာတွင် များစွာ အခက်အခဲရှိခဲ့သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဤစာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုရာတွင် ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာ အချက်အလက်များသည် လေ့လာမှတ်သားမိသည့် အချက်များအပေါ်တွင် များစွာမှီတည်ပြီး၊ အမှန်အတိုင်း မလို မပို တင်ပြရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်တွင် ပါဝင်သည့် အချက်အလက်များသည် ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်အရ တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ရှာဖွေတွေ့ရှိခြင်း မရှိသေးသည့် သမိုင်းဖြစ်ရပ်မှန် အချက်အလက်အချို့လည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တင်ပြနိုင်ခြင်းမရှိသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်မည်။ ဤကဲ့သို့ တင်ပြနိုင်ခြင်း မရှိသည့် သမိုင်းအချက်အလက်များ များစွာရှိမည် ဟုလည်း ဝန်ခံရမည် ဖြစ်သည်။ ပြီးခဲ့သည့်အကြောင်းအရာ အချို့သည် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများထဲတွင် တိကျစွာ ရေးသားထားသည့် အချက်အလက်များလည်း ပါရှိပါသည်။ ဤအချက်အလက်ပေါင်းစုံကို တည်းဖြတ်ရေးကော်မတီမှ သေချာစွာ စိစစ်ကာ အတည်ပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲပြီး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး ပြန်လည်ရရှိသောအခါ ဤစာအုပ်အား ပြည့်စုံသည်ထက် ပိုမိုပြည့်စုံရန် အတွက် တည်းဖြတ်ရေးကော်မတီတစ်ရပ်ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းကာ လုပ်ဆောင်ရန် အတွက် လက်ရှိကော်မတီဝင်များအပြင် အခြားခေါင်းဆောင်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းကာ လုပ်ဆောင်သွား ရန် ရည်ရွယ်လျက်ရှိသည်။

အဖိနှိပ်ခံလူမျိုးများ၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို အကောင်အထည်ဖော်ကြ။

ဥက္ကဋ္ဌ
တည်းဖြတ်ရေးကော်မတီ
ကရင့်တော်လှန်ရေးသမိုင်း (မူကြမ်း)
ကေအဲန်ယူ –
ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး ဗဟို

ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ

၁။ ဗိုလ်ချုပ် စောမောင်မောင်
၂။ ဗိုလ်မှူးချုပ် မန်းကျော်သောင်း
၃။ ဗိုလ်မှူးချုပ် စောကစယ်ဒို
၄။ ဗိုလ်မှူးချုပ် စောဘောယူဖော
၅။ တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး(၂) စောစံလင်း

r m wdu m

စကားချီး 1

အပိုင်း (၁) ဗမာပြည်အတွင်းရှိ လူမျိုးစုများ၏ တော်လှန်ရေး

နိဒါန်း 9
အခန်း (၁) ဗမာပြည်မြေပုံနှင့် ယနေ့မျက်မှောက်အခြေအနေများ 11
အခန်း (၂) လူမျိုးစုများနေထိုင်ရာဒေသနှင့် မျက်မှောက်အခြေအနေအကြောင်းအရာများ 19
အခန်း (၃) ကရင်နီတော်လှန်ရေး 31
အခန်း (၄) မွန်တော်လှန်ရေး 36
အခန်း (၅) ရှမ်းတော်လှန်ရေး 42
အခန်း (၆) ကချင်တော်လှန်ရေး 53
အခန်း (၇) ပအိုဝ့်တော်လှန်ရေး 59
အခန်း (၈) ကယန်းတော်လှန်ရေး 64
အခန်း (၉) ပလောင်တော်လှန်ရေး 67
အခန်း (၁၀) ချင်းတော်လှန်ရေး 70
အခန်း (၁၁) ရခိုင်တော်လှန်ရေး 73
အခန်း (၁၂) လားဟူတော်လှန်ရေး 76
အခန်း (၁၃) အခြားတော်လှန်ရေးများ 78

အပိုင်း (၂) ကရင်အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှု

အခန်း (၁) ရှေးယခင် ကရင်လူမျိုးများ

အခန်း (၁–၁) ကရင်တို့၏ ဇစ်မြစ် 85
အခန်း (၁–၂) ကရင်လူမျိုးများ ဗမာပြည်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာခြင်း 87
အခန်း (၁–၃) ကရင်မျိုးနွယ်များ 90
အခန်း (၁–၄) မြေရှင်ပဒေသရာဇ်ခေတ် ကရင်များ 95

အခန်း (၂) ကရင့်အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှု (အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ်၊ ၁၈၂၆–၁၉၄၁ ခုနှစ်ထိ)

အခန်း (၂–၁) အင်္ဂလိပ်များဗမာပြည်ကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ခြင်းနှင့် ကိုလိုနီစနစ် 101
အခန်း (၂–၂) ကရင်လူမျိုးနှင့် ပညာရေး 104
အခန်း (၂–၃) ကရင်လူမျိုးနှင့် စာပေ၊ စာနယ်ဇင်းများ 108
အခန်း (၂–၄) ကရင်လူမျိုးနှင့် အားကစား 116
အခန်း (၂–၅) ကရင်လူမျိုးနှင့် တေးဂီတ 120
အခန်း (၂–၆) ကရင်လူမျိုးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး 123
အခန်း (၂–၇) ကရင်လူမျိုးနှင့် နိုင်ငံရေး 126
အခန်း (၂–၈) ကရင်လူမျိုးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း 130

အခန်း (၂–၉) ကရင်တို့၏ ထူးခြားသည့် အသင်းအဖွဲ့များနှင့် လှုပ်ရှားမှုများ 134
အခန်း (၂–၁၀) အထွေထွေအကြောင်းအရာများ 156

အခန်း (၃) ကရင့်အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှု ၁၉၄၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၉ ခုနှစ်အထိ

ပထမပိုင်း – ဂျပန်ခေတ် (၁၉၄၁ – ၁၉၄၅)

အခန်း (၃–၁) ဒုတိယကမ္ဘာစစ်နှင့်ဗမာပြည် 165
အခန်း (၃–၂) ဘီအိုင်အေ (BIA) တို့၏ ရက်စက်မှုများ 172
အခန်း (၃–၃) ကရင် – ဗမာ အဓိကရုန်း 179
အခန်း (၃–၄) ဂျပန်ခေတ် ကရင်အမျိုးသားများ 186
အခန်း (၃–၅) ကရင်လူမျိုးနှင့် ဂျပန်တော်လှန်ရေး 194

ဒုတိယပိုင်း – ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး ကရင့်တော်လှန်ရေး စတင်သည်အထိ (၁၉၄၅ – ၁၉၄၉)

အခန်း(၃–၆) ကရင်ပြည် တောင်းဆိုခြင်း 201
အခန်း(၃–၇) ကေအဲန်ယူ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး 206
အခန်း(၃–၈) လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးဖြစ်ပွားသည်အထိ တင်းမာမှု တိုးပွားလာခြင်း 220

အခန်း (၄) ကရင်အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှု ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှ ယနေ့ကာလအထိ
(ကရင်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး)

အခန်း (၄–၁) လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးစတင်ခြင်းနှင့် ကြီးမားသည့်အောင်မြင်မှု 235
အခန်း (၄–၂) ကော်သူးလေအစိုးရဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ကော်သူးလေအုပ်ချုပ်ရေးကို ချမှတ်ခြင်း 248
အခန်း (၄–၃) စောဘဦးကြီး ကျဆုံးသွားခြင်းနှင့် ကေဂျီဘီ (KGB) အား ဖွဲ့စည်းလိုက်ခြင်း 257
အခန်း (၄–၄) မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် ကရင့် တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ် 273
အခန်း (၄–၅) ၁၉၅၃ ခုနှစ် ဖာပွန်ကွန်ဂရက် 280
အခန်း (၄–၆) ဟန်တာနှင့် ကေအာရ်စီ (KRC) 288
အခန်း (၄–၇) ၁၉၅၆ ခုနှစ် မောကိုကွန်ဂရက်နှင့် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်ရပ်များ 297
အခန်း (၄–၈) တိုင်းများကို ပြန်လည်စည်းရုံးဖွဲ့စည်းခြင်း 309
အခန်း (၄–၉) ကေအဲန်ယူပါတီနှင့် ပထမအကြိမ် ပါတီကွန်ဂရက် (၁၉၅၉ ခုနှစ်) 319
အခန်း (၄–၁၀) တပ်ပေါင်းစုလုပ်ငန်းများ 326
အခန်း (၄–၁၁) ခေါင်းဆောင်များအတွင်းသဘောထားမတူညီမှုပေါ်ပေါက်ပြီး ပထမဆုံးအကြိမ်ကွဲပြဲခြင်း 333
အခန်း (၄–၁၂) ရန်သူမှ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး ခေါ်ဆိုခြင်း 344
အခန်း (၄–၁၃) ကဆောဝါးကွန်ဂရက်တွင် ခေါင်းဆောင်များ၏ သဘောထားတိုက်ဆိုင်မှု မရှိခြင်းနှင့်
အကွဲအပြဲ ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း 355
အခန်း (၄–၁၄) မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် ပဲခူးရိုးမအား ယာယီစွန့်လွှတ်လိုက်ရခြင်း 363
အခန်း (၄–၁၅) ကရင်အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး 369
အခန်း (၄–၁၆) အထွေထွေအကြောင်းအရာများ 372

tydkif; (1)

Armjynftwif;&Sd vlrsKd;pkrsm;\ awmfvSefa&;

edkef;

ယခု ဗမာပြည်ဟုခေါ်ဆိုသည့် တိုင်းပြည်သည် ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ရှမ်း၊မွန်၊ ရခိုင်၊ ပအို့ဝ်၊ ပလောင်၊ ကယန်း၊ “ဝ”၊ လားဟူ၊ အခါ၊ လီဆူး၊ နာဂ၊ ဓနု၊ ဆလုံ၊ ကဒူးကနန်း၊ အင်းသား၊ ရှမ်း–တရုတ်၊ ဗမာနှင့် အခြား လူမျိုး အများအပြား နေထိုင်သည့် တိုင်းပြည်ဖြစ်သည်။ ဗမာအမျိုးသားများသည် လူဦးရေများပြီး လူမျိုးကြီး တစ်မျိုး ဖြစ်လာကာ နိုင်ငံတော်အာဏာကို ရှိပြီး တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်ရာတွင် ဗမာပဒေသရာဇ်ခေတ်က စတင်၍ ၎င်းတို့သည် အခြားလူမျိုးများအား ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်၊ သွေးစုတ် ခြယ်လှယ်လျက်ရှိရာ ယခု နေဝင်း–စန်းယု စစ်အစိုးရ ခေတ်အထိတိုင် ဖိနှိပ် သွေးစုပ်မှုများသည် ပိုမိုဆိုးဝါးပြင်းထန်လာပြီး လူမျိုးစုများအား သတ်ဖြတ်၊ မုဒိန်းကျင့် စော်ကား သည်အထိ ဖြစ်လာသောကြောင့် ယနေ့ကာလတွင် လူမျိုးစုအားလုံးလိုလိုတို့သည် မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်ကြသဖြင့်၊ ၎င်းတို့၏ ဘဝရှင်သန်ရေး၊ လွတ်လပ်မှုရရှိရေးနှင့် ဘဝလွတ်မြောက်ရေးအတွက် လက်နက်ကို စွဲကိုင်ကာ နေဝင်း–စန်းယု စစ်အစိုးရအား ဆန့်ကျင်တော်လှန်လျက်ရှိသည်။

ကရင်အမျိုးသားတော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုကို ဤစာအုပ်တွင် သီးသန့်ရေးသားတင်ပြထား ပြီးဖြစ်သဖြင့်၊ ဤအခန်းတွင် ကရင့်တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုကို မဖော်ပြတော့ပေ။ ကျန်လူမျိုးစုများ သည် ကရင်အမျိုးသားများနည်းတူ မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒီများ၏ ဆိုးဝါးစွာဖိနှိပ်သွေးစုပ်မှု၊ ရက်စက်စွာ သတ်ဖြတ်မှု စသည်တို့ကို ခံကြရသဖြင့် လက်နက်စွဲကိုင် တော်လှန်ခြင်းဖြစ်ရာ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးသည် တော်လှန်ရေးသမားများဖြစ်ကြပြီး ဘုံရန်သူကို တိုက်ခိုက်နေကြရသည်။ ဤသို့ တော်လှန် တိုက်ခိုက်ရာတွင် ကျွန်တော်တို့လူမျိုးစုများသည် တူညီသည့် ရည်မှန်းချက်ဖြင့် ဘုံရန်သူအား တိုက် ဖျက်ပြီး လွတ်လပ်သည့် တိုင်းနိုင်ငံနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးများကို ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ကာ တစ်ချိန်တည်း တွင် စစ်မှန်ပြီး ငြိမ်းချမ်းသော သာယာဝပြောသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော ပြည်ထောင်စုကြီးကို ထူထောင်သွားကြရန် ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့လူမျိုးစုအားလုံးသည် တူညီသဘာဝရှိခြင်း၊ ဘုံရန်သူအား အတူတကွ ရင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ခြင်းနှင့် တူညီသည့် ရည်မှန်းချက်များကြောင့် ဘုံရန်သူကို ဘုံးဘုံးလဲ တိုက်ခိုက်နိုင် ရေး ကျွန်ုပ်တို့အသီးသီး လွတ်လပ်သည့် နိုင်ငံ ထူထောင်နိုင်ရေး စသည်များအတွက် ကျွန်ုပ်တို့ စည်းလုံးညီညွတ်စွာ လက်တွဲတိုက်ခိုက်ရန် လိုအပ်သည်။ အပြန်အလှန် နားလည်မှု လိုအပ်သည်။

ယင်းကြောင့် ဤစာအုပ်အားရေးသားပြုစုခြင်းသည် ကရင်အကြောင်း အထူးသဖြင့် ကရင်တော်လှန်ရေးအကြောင်းသိရှိပြီး ကျွန်တော်တို့အချင်းချင်းစုစည်းကာ ဘုံရန်သူ နေဝင်း–စန်းယု စစ်အစိုးရအား ပြိုလဲကျဆုံးသည်အထိ အနိုင်တိုက်ခိုက် အောင်ပွဲရယူရေးအတွက်ဖြစ်သည်။

အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ကျွန်တော်တို့စုဆောင်းထားသည့် စာရွက်စာတမ်းများ၊ လွှန်ခဲ့သည့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ အကြိမ်ကြိမ်ပျောက်ဆုံးခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်သဖြင့် ဤစာအုပ်သည် ပြည့်စုံသည့် စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်မည်ဟု ယူဆ၍မရပေ။ ဤစာအုပ်ကို အထက်တန်း ကျောင်းသားများ အချိန်မီ လေ့လာနိုင်ရန်အတွက် ယခု ပထမအကြိမ်ရေးသားခြင်းသည် အားလုံးကို ဝါကျအပြည့်ဖြင့် ပြုစုရေးသားခြင်း မဟုတ်ပေ။ အချို့အရေးအသားတွင် အကြောင်းအရာ အချက်အလက်အရေအတွက်ကိုသာ ဖော်ပြထားပြီး ခေါင်းစဉ်သဘော ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက် တစ်ကြိမ် စိစစ်တည်းဖြတ်ခြင်း (Second Edition) ကျမှသာ ဤအကြောင်းအရာများကို တိုးချဲ့ ဖြည့်စွက်ရေးသားသွားမည်ဟု ရည်မှန်းထားပါသည်။ ကရင်စာတွင် (အောင်၊ အင်း၊ အွန်း၊ အုန်း) စသည့်စကားလုံးကို ပီသစွာ မရေးနိုင်သဖြင့်၊ အချို့ နာမည်များကို မြန်မာလို ပူးတွဲ ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့မှသာ အမည်များကို ပီသစွာ ဖော်ပြနိုင်ရန်အတွက်ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့ကျောင်းသားလူငယ်များနှင့် ကျွန်တော်တို့အမျိုးသား တိုက်ပွဲဝင်ရဲဘော်များသည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ဘဝကံကြမ္မာတူညီသည့် အခြားလူမျိုးစုများ၏ အကြောင်းကို ပိုမို နားလည်ပြီး၊ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်ကာ အောင်ပွဲကို အလျင်အမြန် ဆွတ်ခူးရရှိသွားရန် မျှော်လင့်လျက်ရှိပါသည်။

ဖူးစကောလယ်တော။

ရက်စွဲ။ ၂၁ – ၇ – ၇၇

tcef; (1)

Armjynfajryk ESifh, aeYufarSuf tajctaersm;

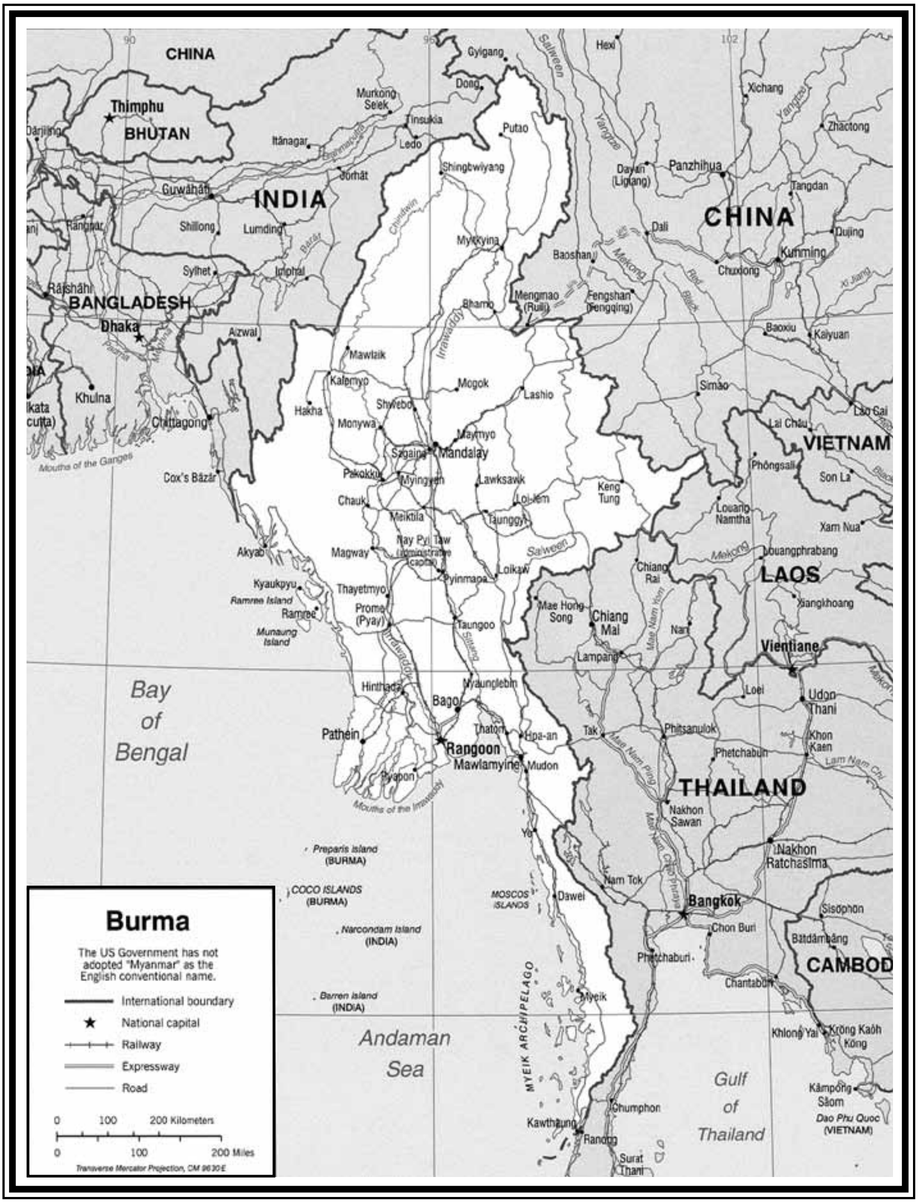

Armjynf\ wnfae&mESht u, ft0ef

ဗမာပြည်သည် အတော်အတန်ကျယ်ဝန်းသည့် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ဖြစ်ပြီး ၎င်း၏အရှေ့ဘက်၊ မြောက်ဘက်နှင့် အနောက်ဘက် နယ်စပ်ဒေသ နယ်မြေများသည် တောင်တန်းဒေသများဖြင့် ကာရံထားခြင်းခံရပြီး နယ်စပ်ဒေသ စုစုပေါင်း မိုင်(၂၀၀၀)ခန့်ရှည် လျားသည်။ တောင်ဘက်ပိုင်းသည် ပင်လယ်ပြင်ကမ်းရိုးတန်းဖြင့် ကာရံထားကာ ကမ်းရိုးတန်းမှာ မိုင်ပေါင်း (၁၂၀၀)ခန့်ရှိပါသည်။

တောင်မှမြောက်သို့ ဗမာပြည်၏အရှည်မှာ စုစုပေါင်းမိုင်(၁၂၀၀)ခန့်ရှိပြီး အရှေ့မှ အနောက်သို့ ဗမာပြည်၏အကျယ်မှာ မိုင်(၅၀၀)ကျော်ရှိသည်။ မြောက်ဘက်နှင့် တောင်ဘက် စွန်းသည် လောင်ဂျီတွဒ် ၁၀ံ နှင့် လောင်ဂျီတွဒ် ၃၀ံ အကြားတွင် ရှိပြီး၊ အရှေ့မှ အနောက်ဘက် စွန်းသည် လတ္တီတွဒ် ၉၁ံ နှင့် လတ္တီတွဒ် ၁၀၁ံ အကြားတွင် ရှိပါသည်။

ဗမာပြည် တစ်ပြည်လုံး၏ အကျယ်အဝန်းဧရိယာသည် စတုရန်းမိုင်ပေါင်း(၂၆၄ ၀၀၀) ဖြစ်သည်။ ဆက်စပ်လျက် ရှိသော နယ်ခြား အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများမှာ...

အနောက်ဘက်တွင် ဘင်္ဂလားဒေရှ့်နိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ အာသံပြည်နယ်။
မြောက်ဘက်တွင် တရုတ်ပြည်၊ တိဘက်ပြည်နယ်။
အရှေ့ဘက်တွင် တရုတ်ပြည်၊ လာအိုနိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ၊
တောင်ဘက်တွင် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်နှင့် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ajrrsuESyif

ဗမာပြည်သည် ရိုးမတောင်တန်းကြီး(၃)တန်း၊ မြောက်မှတောင်သို့ စီတန်းစွာ တည်ရှိသည် ကို တွေ့ရသည်။ ၎င်းတို့မှာ အနောက်ရိုးမ၊ ပဲခူးရိုးမ (ဝါ)အလယ်ရိုးမနှင့် အရှေ့ရိုးမ စသည်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဤတောင်တန်းကြီးများ အကြားတွင် မြစ်ကြီး(၃)သွယ်ဖြစ်သည့် ဧရာဝတီမြစ်၊ စစ်တောင်းမြစ်နှင့် သံလွင်မြစ်တို့သည် မြောက်မှ တောင်သို့ စီးဆင်းလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ဤမြစ်ကြီးများ၏ မြစ်လက်တက်များသည် ဗမာပြည် တစ်ပြည်လုံး၏ သွေးကြောသဖွယ် စီးဆင်းကာ ဗမာပြည်ကို စိမ်းလန်းစိုပြေစေပါသည်။

အနောက်ရိုးမနှင့် ဗမာပြည်အလယ်ပိုင်းတွင် မြောက်ဘက်မှ အမြင့်ပေ ၅၀၀၀ ရှိသည့် ပုပ္ပားတောင်မှစပြီး တောင်ပိုင်းအဆုံး ရွှေတိဂုံဘုရား တောင်ကုန်းအထိ တောင်တန်း၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ပေမှာ ပေ၂၀၀၀ ကျော်ရှိပေသည်။

အရှေ့ရိုးမမှာ အရှေ့ဘက်တွင် ရှမ်းရိုးမတောင်တန်းကြီးတည်ရှိပြီး တောင်ဘက်အောက်ဆုံး တွင် တနင်္သာရီရိုးမ ရှိသည်။ မြင့်မားသည့် တောင်များရှိပြီး တောတောင်ထူထပ်သည့် အရပ် ဖြစ်သည်။ ရှမ်းပြည်နယ် အလယ်ပိုင်းတွင် ပလောင်တောင်တန်းများရှိပြီး အနောက်ဖက်မှာမူ ပေါင်းလောင်းတောင်မှ တန်းစီ တည်ရှိသည်။ ဤတောင်တန်းများသည် ကျောက်ဆည်မှစပြီး

တောင်ငူအထိ ယင်းမှတစ်ဖန်ဆက်လက်ပြီး တောင်ဘက်သို့ သထုံမှစပြီး ကျိုက်ထီးရိုး တောင်ထိပ် (ပေ–၃၆၁၆)အထိနှင့် အောက်ဘက်တွင် ဇင်းကျိုက်၊ ဖွဲ့ကပင်တောင်များ၊ ၎င်းနောက် ဒေါန တောင်တန်းနှင့် တောင်ညိုတောင်တန်းများ အစီအရီ တန်းစီတည်ရှိလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ဤမြစ်ကြီးနှစ်သွယ်သည် မြေပြန့်ဒေသကို ဖြတ်စီးသဖြင့်၊ မြစ်ဝှမ်းဒေသ ကျယ်ဝန်းပြီး၊ လယ်ယာမြေများ အခြား စိုက်ပျိုး မြေဧရိယာများစွာ ကျယ်ဝန်းသည်။ သံလွင်မြစ်မှာမူ တောင်ကြို တောင်ကြားမှ ဖြတ်၍ စီးဆင်းလာ သဖြင့် မြစ်ဆုံဒေသမှလွဲပြီး အခြားဒေသများတွင် နှိုင်းယှဉ်ချက် အရ မြေပြန့်ဒေသ မကျယ်ဝန်းလှချေ။ ဤမြစ်(၃)သွယ်စလုံးတွင် ကျယ်ပြန့်သော မြေပြန့်မြစ်ဝှမ်း ဒေသအသီးသီး ရှိကြပြီး၊ မြေဩဇာကောင်းမွန်ကာ၊ နုံးမြေနှင့် သဲနုမြေများ ပါဝင်သဖြင့်၊ ဆန်စပါး၊ ဆေးရွက်ကြီး၊ ၎ရုပ်၊ ပြောင်း၊ ပဲ အမျိုးမျိုးစသည်များကို စိုက်ပျိုးရာတွင် အလွန် ကောင်းမွန်လျက် ရှိသည်။

&m o Dw k

(၂၃½°)လတ္တီတွဒ်မျဉ်းသည် ကသာမြို့ အောက်ဖက်တွင် ဖြတ်သွားသဖြင့် ကချင်ပြည် နယ်မှ လွဲ၍ ကျန်တစ်ပြည်လုံးသည် အပူပိုင်းဇုန် **(Equatorial Region)** တွင် တည်ရှိသည်။ ပူအိုက် သည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး မုတ်သုန် ရာသီဥတုကြောင့် တစ်ပြည်လုံး စွတ်စို ပူအိုက်ကာ၊ မိုးကောင်း သည့်ဒေသ ဖြစ်သည်။ ဗမာပြည်သစ်တောများသည် ဤရာသီဥတုကြောင့် စိမ်းလန်းစိုပြေလျက် ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးတွင် သီးနှံအမျိုးမျိုးကို စိုက်ပျိုးရန်အတွက် အလွန်ကောင်းသည့် တိုင်းပြည် ဖြစ်သည်။ ဧရာဝတီမြစ်လယ်ဒေသမှလွဲ၍ ကျန်ဒေသများတွင် တစ်တိုင်းပြည်လုံး သစ်ပင် အမျိုးမျိုး စိုက်ပျိုးသီးနှံပင်အမျိုးမျိုးဖြင့် စိမ်းလန်းစိုပြေလျက် ရှိသည်။ အဖိုးတန် သစ်ပင် ဝါးပင် အမျိုးမျိုး ရှိသည်။ ဧရာဝတီ မြစ်လယ်ဒေသသည် အလွန်ခြောက်သွေ့သောဒေသ ဖြစ်သည်။ တောင်ခြေ ဒေသမှ အမြင့်ပေ ၂၅၀၀ အထိရှိ မြေပြင်များတွင် ရွက်ကြွေတောများ**(Deciduous Forest)**များ ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်။ ဤသစ်တောတွင် သစ်တောများ ထူထပ်သည်။ နှစ်စဉ် နွေအချိန်တွင် ရွက်ဟောင်းကြွေသည့် သစ်ပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။ ကျွန်းသစ်၊ ပျဉ်းကတိုး၊ အင်ကြင်း၊ ပိတောက်၊ ပျဉ်းမ စသည့် သစ်ပင်များအပြင် အခြားသစ်ပင်အမျိုးမျိုးနှင့် ဝါးပင် အမျိုးမျိုး ပေါက်သည့် သစ်တောမျိုး ဖြစ်သည်။ ပေ ၂၅၀၀ အထက်ရှိ တောတောင်နယ်မြေများသည် ထင်းရှူးသစ်တောများ ပေါက်ရောက်သည်။ **(Coniferous Forest)** ထင်းရှူးပင် အပြင်အခြား သစ်ပင်အမျိုးမျိုးနှင့် ဝါးပင် အမျိုးမျိုးလည်း ပေါက်ရောက်လျက် ရှိသည်။

ပေ ၃၅၀၀ အထက် ကုန်းပြင်မြင့် ဒေသများတွင် မြက်ပင်၊ ပေါင်းပင်အမျိုးမျိုး ပေါက် ရောက်ပြီး၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုး မွေးမြူရေးအတွက် အလွန်ကောင်းမွန်သည်။

ခြောက်သွေ့သည့် အရပ်ဒေသများတွင်မူ ထန်းပင်၊ မန်ကျည်းပင်၊ သနပ်ခါးပင်များ အများအပြား ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်။

pdkufysKd;a&;ESifh pdkufyifysKd;yifrsm; (Agriculture)

စိုက်ပျိုးရေးအတွက် စိုက်ပင်ပျိုးပင်များအား သုံးမျိုးသုံးစားခွဲခြားနိုင်သည်။

(၁) မြေယာစိုက်ပျိုးရေး

ဆန်စပါးစိုက်ပျိုးခြင်းအပြင်၊ ဆေးရွက်ကြီးများ၊ ပဲအမျိုးမျိုးကို စိုက်ပျိုးခြင်းပါဝင်သည်။ နှမ်း၊ ငရုပ်၊ ကြက်သွန် များအပြင် ယခုအချိန်တွင် လျှော်ပင်များ အကြီးအကျယ် စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသည်။

(၂) ကိုင်းလုပ်ငန်း

မိုးတွင်းအချိန်၌ ရေကြီးပြီး ရေပြန်ကျချိန် မြစ်ကမ်းဘေးများတွင် နုံးမြေနှင့် သဲနုမြေများကျန်ရစ်ပြီး မြစ်ကမ်းဘေး မြေယာများအား မြေဩဇာအလွန်ကောင်းမွန်စေသည်။ မြစ်ကမ်းဘေး စိုက်ပျိုးရေးကို ကိုင်းလုပ်ငန်းဟုခေါ်သည်။ ကိုင်းစိုက်ပျိုးရေးတွင် ဆေးရွက်ကြီး၊ ငရုပ်သီး၊ ကြက်သွန်နှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်အမျိုးမျိုးကို စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။

(၃) ဥယျာဉ်ခြံများ

တောင်ခြေဒေသများ၊ တောင်ကြားဒေသများမှ မြေပြန့်ဒေသများအထိ ကြံ၊ ရော်ဘာ၊ ကွမ်းသီး၊ ဒူးရင်း၊ ဒညင်း၊ နာနတ်၊ သရက်၊ ငှက်ပျော၊ အုန်းနှင့် အခြား သီးနှံပင်အမျိုးမျိုးကို ဥယျာဉ်ခြံမြေများဖြင့် စိုက်ပျိုးလျက်ရှိကြသည်။ တောင်ပေါ်ဒေသ အနည်းငယ် ပိုအေးသည့် အရပ်များတွင်မူ စပျစ်၊ ပန်းသီး၊ လိမ္မော်သီး၊ သစ်တော်သီး၊ သစ်ချသီးများ အပြင် လက်ဖက်၊ ကော်ဖီနှင့် စီးပွားဖြစ် အရွက်များ စိုက်ပျိုးပင်အမျိုးမျိုးကို ဥယျာဉ်ခြံမြေများတွင် စိုက်ပျိုးလျက် ရှိကြသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဘက်တွင် သင်ဖြူးဖျာများ ယက်လုပ်သည့် သစ်ပင်များ၊ ဓနိပင်များနှင့် အခြား ရွက်ကြီးပင် အမျိုးမျိုးကို စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသည်။

pD;yGm;a&; vkyfief;rsm;

ပြည်သူ ၈၀%သည် လယ်ယာလုပ်ငန်းများဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကြသည်။ ဤပြည်သူများသည် ကျေးလက် ဒေသများတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

ပြည်သူ ၁၅%ခန့်သည် စက်မှုအလုပ်သမားများဖြစ်ကြသည်။ စပါးစက်၊ သစ်စက်၊ သကြားစက်၊ ရေနံ တူးဖော်ရေး၊ သတ္တု တူးဖော်ရေးနှင့် အခြား စက်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ ၅% မှာမူ ပညာတတ်များဖြစ်ကြပြီး လခစားအလုပ်များဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းကြသည်။ အစိုးရလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ အချို့မှာမူ အရောင်းအဝယ် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ ခရီးသွားလာရေး လုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း ပါဝင်လုပ်ဆောင် ကြသည်။

လူမျိုးစုများသည် ၉၅% သော ဦးရေမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင် စားသောက်ကြပြီး ကျေးလက်ဒေသများတွင်သာ နေထိုင်လျက်ရှိကြသည်။

ajraatmufoH;Ekmwypönf;rsm; (Minerals)

ဗမာပြည်သည် မြေအောက်သံဇာတပစ္စည်းများဖြင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝလျက်ရှိသည်။ ဤ မြေအောက် သယံဇာတ ပစ္စည်းများထဲတွင် ရေနံ၊ သတ္တုအမျိုးမျိုး၊ ခဲအမျိုးမျိုး၊ ငွေ၊ ဂူလ်ဖရန်နှင့် ကျောက်နီ၊ ကျောက်စိမ်းနှင့် ပတ္တမြားများ ကျောက်မျက်ရတနာ အမျိုးမျိုးများ ပါဝင်လျက်ရှိသည်။

ဗမာပြည်တွင် သတ္တုတွင်းများ ကျောက်မျက်ရတနာတွင်းများ ရွှေတွင်း ငွေတွင်းများ အများအပြားရှိသည်ဟု ယုံကြည် ထားကြသည်။ သို့ရာတွင် ယနေ့ကာလတွင် များများစားစား ဖော်ထုတ် လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း မရှိသေးချေ။ မြေအောက်သယံဇာတ ပစ္စည်းအမြောက်အမြား ပေါကြွယ် လျက်ရှိသည်။

c&DoGm;vma&;

ကုန်းလမ်းခရီးသွားလာရေးတွင် မီးရထား၊ မော်တော်ကားများရှိကြပြီး လှည်းလမ်း၊ လူသွားလမ်းများလည်း ရှိကြသည်။ မီးရထားလမ်းမကြီး (၃)လမ်းရှိပါသည်။

၁။ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ မြစ်ကြီးနား မီးရထားလမ်း၊

၂။ ရန်ကုန်၊ ပြည်ရထားလမ်း၊

၃။ ပုသိမ်၊ ဟင်္သာတ၊ ကြံခင်း၊ မီးရထားလမ်း။

ကားလမ်းများကိုလည်း မီးရထားလမ်းနှင့်ယှဉ်ပြီး ဆောက်လုပ်ထားလျက်ရှိသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်နေသည့် အချိန်တွင် တရုတ်–ဗမာ ကားလမ်းမကြီးနှင့် အိန္ဒိယသို့ ဆက်လက်သွားရောက်သည့် လီဒို လမ်းမကြီး များလည်းရှိသည်။ လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက်တွင် ကားလမ်းအသစ်များကို နေရာအတော်များများတွင် ဖောက်လုပ် ပြီးစီးပြီးဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံး ကားလမ်း မှာရန်ကုန်–ပုသိမ်ကားလမ်းမပင်ဖြစ်သည်။

ရေကြောင်းလမ်းအတွက်လည်း သင်္ဘောများ၊ စက်လှေများ အတော်အတန် ရှိနေပြီး ဖြစ်သည်။ လေယာဉ်ကွင်းများကိုလည်း ပြည်တွင်း နေရာအနှံ့ ဆောက်လုပ်ထားပြီးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် များသောအားဖြင့် စစ်ရေး စစ်ရာ ကာကွယ်ရေးအတွက်သာ ဖြစ်နေသည်။

Armjy n fv D|a&

ဗမာပြည်ရှိ လူမျိုးပေါင်းစုပြည်သူများ၏ အရေအတွက်(ဝါ) လူဦးရေမှာ ၁၉၇၇ ခုနှစ် ခန့်မှန်းခြေ စာရင်းအရ ၃၆ သန်းနီးပါးရှိသည်။ တစ်စတုရန်းမိုင်ပတ်လည်တွင် လူဦးရေပျှမ်းမျှ ၁၀၀ ကျော် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ ဤစာရင်းအရ ဗမာပြည်အတွက် နောက်ထပ် လူအများအပြား နေထိုင်နိုင်သေးကြောင်း ပြဆိုလျက်ရှိသည်။

အထက်ပါအရာများကို စုစည်းပြီး နိဂုံးချုပ်ပါက

၁။ ဗမာပြည်သည် လှပသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ တောတောင်၊ မြစ် ချောင်း အင်း အိုင် နှင့် သဘာဝအလှ ပြည့်စုံသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုးဖြင့် လှပတင့်တယ်ကာ သားငါးများလည်း ပေါကြွယ်၍ ပန်းမျိုးစုံ လှပဝေဆာသည့် နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သည်။

၂။ ဗမာပြည်သည် အလွန်ကြွယ်ဝချမ်းသာသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ လူမျိုးစုံပြည်သူများအတွက် သာယာဝပြောသော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် မြေဩဇာကောင်းမွန်သည်၊ ရာသီဥတုကောင်းမွန်သည်။ အပူပိုင်းဒေသဖြစ်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လုံလောက်သည့် မိုးရေများရရှိသည်။ အဖိုးတန် သစ်တောများရှိပြီး၊ အဖိုးတန် သစ်ဝါး အမျိုးမျိုး ရှိသည်။ သဘာဝ ကုန်ထုတ်ပစ္စည်းများ၊ မြေအောက် သယံဇာတပစ္စည်းများ၊ သတ္တု အမျိုးမျိုး ရှိသည်။ မြက်ခင်းပြင်များနှင့် တိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုး မွေးမြူရေးအတွက် အလွန် ကောင်းမွန်သည့် နေရာ အများအပြားရှိသည်။ သားငါးများဖြင့် ပြည့်လျှံလျက် ရှိသည့် မြစ် ချောင်းများ၊ အင်း အိုင်များ ရှိသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်ယူနိုင်သည့် ရေတံခွန်များလည်း ရှိသည်။

အထက်ပါအချက်များသည် နိုင်ငံအနှံ့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံရှိပြီး တိုင်းပြည်ကို ကြွယ်ဝစေနိုင်သည်။

ဗမာပြည် ပြည်သူအားလုံးအတွက် လုပ်ကိုင်စားသောက်ရန် နေရာအလုံအလောက် ရှိသည်။ နောက် လူများ လုပ်ကိုင်စားသောက်နိုင်ရန် နေရာအများအပြားလည်း ရှိနေသေးသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်ကစပြီး လွတ်လပ်ရေးရရှိခဲ့သည်မှာ ယခုဆိုလျှင် အနှစ် ၃၀ နီးပါးရှိပြီး ဖြစ်သည်။ သို့သော် တိုးတက်မှု မရှိပေ။ နောက် ဆုတ်ယုတ်မှုသာ ရှိနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ယနေ့ တိုင်းပြည်၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုသည် နယ်ချဲ့ အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီခေတ်က ကုန်ထုတ်လုပ်မှုထက်ပင် နည်းနေသေးသည်။ ယနေ့ ပြည်သူများ ခံစားနေကြရသည့် ဒုက္ခအဝဝသည် ယခင်ဂျပန်ခေတ်က ပြည်သူများ ခံစားကြရသည့် ဒုက္ခထက်ပင် ကြီးမားလျက်ရှိသည်။ ယနေ့ ကာလတွင်၊ ပြည်တွင်းစစ် တိုင်းပြည်အနှံ့ ဖြစ်ပွားကာ ကြာလေ အခြေအနေဆိုးဝါးလေ ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာများ၊ အိုးအိမ်များ၊ မီးလောင်ပြာကျပြီး ကျေးရွာလူထုသည် ဒုက္ခသည်များအဖြစ် နေရာအနှံ့ ပြေးလွှားပုန်း အောင်းလျက်ရှိသည်။ စားရာမဲ့ သောက်ရာမဲ့လည်း ဖြစ်နေကြသည်။

လုပ်ကိုင်စားသောက်သည့် နေရာအကွက်အကွင်းများ အလုပ်အကိုင်ဌာနများလည်း ပျက်စီး ကုန်သည်။ ဘက်စုံကုန် ထုတ်လုပ်မှု ကျဆင်းလျက်ရှိ၊ (လယ်ထုတ်ကုန်နှင့် စက်မှုထုတ်ကုန် အပါအဝင်ဖြစ်သည်။) ကုန်ဈေးနှုန်းများလည်း ကျဆင်းခြင်း မရှိဘဲ၊ အမြဲပင် တက်ပြီးရင်းတက်ဖြစ် ကာ မိုးထိမြင့်မား ကုန်ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်လျက် ရှိသည်။ ကုန်ပစ္စည်းများ ရှားပါးပြတ်လပ်ပြီး အလွန် ဈေးကြီးသည်။ ငွေစက္ကူတန်ဖိုး ကျဆင်းပြီး ငွေကြေးဖောင်းပွမှု အလွန်ကြီးသည်။ မှောင်ခို ဈေးကွက် များ ကြာလေ ကြီးထွားလေ ဖြစ်လာသည်။ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရန် ခက်ခဲပြီး အလုပ်လက်မဲ့များ များပြားလာသည်။

အကျင့်ပျက် လာဘ်စားမှုများ များပြားပြီး သူခိုး၊ ဓားပြ၊ အပျော်ကျူးမှု၊ မူးယစ်သောက်စားမှု များ များသည်ထက် များပြားလာပြီး လူ့ယဉ်ကျေးမှုလည်း ဆုတ်ယုတ်ကျဆင်းလျက်ရှိသည်။ လမ်း ပန်း ဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲလျက် ရှိသည်။ လုံခြုံမှု မရှိဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး ဆိတ်သုဉ်းလျက်ရှိပြီး၊ လွတ်လပ်မှု မရှိချေ။ တိုင်းပြည်၏ နိုင်ငံခြားအကြွေးသည် များသည်ထက် များပြား လာသည်။ နိုင်ငံခြားငွေကြေး၊ နိုင်ငံတော် အရံ ငွေကြေး နှင့် အရံရွှေပမာဏသည် ကြာလေ လျော့နည်းကျဆင်းလေ ဖြစ်သည်။

ပြည်ပနိုင်ငံခြားသားများ ဝင်ရောက်ခြယ်လှယ်မှု၊ သွေးစုပ်မှုနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပေါ်စေမများ များပြားလာသည်။ တိုင်းသူပြည်သားများ ပိုမိုပြီးခက်ခဲလာကာ စားဝတ်နေရေး အကြပ်အတည်း ကြောင့် တစ်နေ့တစ်ခြား ဆင်းရဲတွင်း နက်သည်ထက် နက်လျက်ရှိသည်။

အထက်ပါ အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်ရခြင်းသည် အောက်ပါအကြောင်းအချက်များကြောင့် ဖြစ်သည်။

၁။ အုပ်စိုးသူမဟာလူမျိုးကြီးဝါဒီများက မဟာဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒကို ကျင့်သုံးကာ၊ အခြား လူမျိုးစုများအား ဖိနှိပ်ခြင်းကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပေါ်ကာ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး မရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

၂။ အုပ်စိုးသူများသည် စစ်အစိုးရဖြစ်ပြီး၊ စစ်တပ်နှင့်လက်နက်ကိုင်အင်အားစုကို မိမိ ကိုယ်ကျိုး အတွက်သာ အသုံးချသည်။ တိုင်းပြည်ကို ဖက်ဆစ်စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ် လျက်ရှိသည်။

၃။ မဆလ တစ်ပါတီစနစ်ကို ကျင့်သုံးကာ လူတစ်စု၏အကျိုးကိုသာကြည့်ပြီး အများပြည်သူ၏ အကျိုးကို လစ်လျူရှုထားသည်။ မဆလပါတီနှင့် စစ်အစိုးရ အကျိုးစီးပွားအတွက် နည်း မျိုးစုံ မတရားမှုများကို ကျင့်သုံးကာ မှန်ကန်ခြင်း မရှိသည့် အကျင့်ပျက် လာဘ်စားမှုများ ကြီးပွားလာစေသည်။

၄။ အစိုးရ၏ စီမံကိန်းများသည် ပြည်သူများ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိဘဲ ဖြစ်နေသည်။

၅။ စီမံကိန်းများသည် စက္ကူပေါ်၌သာရှိပြီး အကောင်အထည်ဖော်သူများ မရှိချေ။ စီမံထားသည့်အတိုင်း လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း မရှိချေ။

၆။ အပြောသာများပြီး လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှု မရှိဘဲ ဖြစ်နေသည်။ အပြောသာကြီးပြီး လက်တွေ့အလုပ်မှာမူ အပြောကို ဆန့်ကျင်၍ လုပ်ဆောင်သဖြင့် တိုးတက်မှု မရနိုင်ချေ။ လူမျိုးစုများမှာ ပို၍ဆိုးဝါးစွာ ဒုက္ခဆင်းရဲခြင်းကို ခံကြရသည်။ စစ်မတိုက်ပါက အသက်ရှင် ရပ်တည်ခြင်း မရှိနိုင်တော့သဖြင့် အသက်ရှင် ရပ်တည်နိုင်ရေး အတွက် လက်နက်ကို စွဲကိုင်ကာ ထကြွပြီး၊ ၎င်းတို့၏ လွတ်လပ်မှုနှင့် ဘဝလွတ်မြောက်ရေးအတွက် တော်လှန်တိုက်ခိုက်နေကြရသည်။

t cef; (2)

v lrsdK;pkrsm;ae xdkif&ma' o ESifh rsdK;u fa rSm uft ajc t ae t a ll u m if; t &m r sm;

၁။ လူမျိုးစုများ၏ နေထိုင်ရာဒေသများ။

၂။ ရန်သူပေးသည့် လူမျိုးစုပြည်နယ်များ။

၃။ လူမျိုးစုများ၏ လူဦးရေနှင့် သန်းခေါင်စာရင်း။

၄။ ဗမာလူမျိုးများ၏ ဖိနှိပ်မှု။

၅။ ဗမာပြည်ရှိ လူမျိုးစုများ၏ တော်လှန်ရေး ထူးခြားချက်။

1? v lrsdK;pkrsm; \ ae xdkif&ma' o rsm;

ဗမာပြည်ရှိလူမျိုးစုအားလုံးသည် နယ်စပ်ဒေသများတွင် နေထိုင်လျက်ရှိကြပြီး ၎င်းတို့နေထိုင်ရာ အရပ်ဒေသများမှာ ဗမာပြည်ကို ဝိုင်းပတ်ထားလျက်ရှိသည်။ အနောက်တောင်ဘက်မှ စတင်ပါက ရခိုင်လူမျိုးများ နေထိုင်ကြပြီး မြောက်ဘက်သို့ တက်သွားပါက ချင်း၊ ကချင်၊ နာဂလူမျိုးများ နေထိုင်ကြသည်။ ထို့နောက် တောင်ဘက်သို့ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ဆင်းလာပါက ပလောင်၊ ရှမ်း၊ တရုတ်၊ လားဟူ၊ အီကော(အခါ)၊ ပအို့ဝ်၊ ကယန်း၊ ကရင်နီ၊ ကရင်နှင့် မွန်လူမျိုးများ နေထိုင်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရမည်။

အခြားလူမျိုးငယ်များဖြစ်ကြသည့် လီရှော၊ ဓနု၊ အင်းသား၊ မြောင်၊ ယင်းနက်(ကရင်နက်)၊ ယင်းကျားများမှာ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း နေထိုင်ကြပြီး ကဒူးကနန်းများမှာ ကသာခရိုင်တွင် နေထိုင်ကြသည်။ ဆလုံလူမျိုးများမှာမူ မြိတ်ကျွန်းစုများတွင် နေထိုင်လျက်ရှိကြသည်။

ရခိုင်နှင့် မွန်လူမျိုးများ နေထိုင်သည့်ဒေသမှလွဲ၍ အခြားနယ်စပ်ဒေသနေရာများမှာ တောင်ပေါ် ဒေသဖြစ်ပြီးတောတောင်ထူထပ်ကာ ခရီးသွားလာရေး ခက်ခဲသည့်အရပ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ရောဂါဘယထူပြောကာ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု အလွန်နှေးကွေး၍ ခေတ်နောက်ကျသည်။ နယ်စပ်ဒေသ နယ်မြေများဖြစ်ပြီး နိုင်ငံခြားနှင့် နယ်မြေဆက်စပ်နေသဖြင့် တိုင်းပြည်ကာကွယ်ရေးနှင့် စစ်ရေးအရ သေနင်္ဗျူဟာကျသည့် နေရာဒေသများ ဖြစ်ကြသည်။

အခြားတစ်ဖက်တွင်မူ ဤလူမျိုးစုများနေထိုင်သည့် နေရာဒေသများတွင် အောက်ပါအတိုင်း အားကောင်းချက် အများအပြားရှိသည်။ တောတောင်များ၊ ချိုင့်ဝှမ်းများ၊ ကုန်းပြင်မြင့်များရှိပြီး မြေဩဇာကောင်းမွန်သဖြင့် စိုက်ပျိုးစားသောက်ရန်အတွက် ဒေသကောင်းများဖြစ်ကြသည်။ မိုးရွာသွန်းမှုနှင့် အပူအအေးမျှတသဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလွန်ကောင်းမွန်လျက်ရှိသည်။ မြက်ခင်းပြင်များ စိမ်းလန်းစိုပြေလျက်ရှိသဖြင့် တိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုးအား မွေးမြူရန်အတွက် အလွန် ကောင်းမွန်သည့် ဒေသများဖြစ်ကြသည်။

နေရာအနှံ့ မြေအောက်သယံဇာတနှင့် အဖိုးတန်ကျောက်မျက်ရတနာနှင့် ရွှေငွေသတ္တုများ အများအပြား ရှိနေသည်။ ရေအားလျှပ်စစ် တည်ဆောက်ရန်အတွက် နေရာအနှံ့ အပြားတွင် ရေတံခွန်များရှိနေသည်။

ရေကာတာများတည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် နေရာအနှံ့အပြားတွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်ယူခြင်း၊ လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ရေများ သိုလှောင်ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ အများအပြား ပြုလုပ် နိုင်သည်။ ပြည်သူများ ထပ်မံ လုပ်ကိုင် စားသောက်ရန် နေရာကောင်း အများအပြား ရှိနေသေးသည်။

နယ်စပ်ဒေသများဖြစ်သဖြင့် နိုင်ငံခြားနှင့်ဆက်စပ်သောကြောင့် ပြည်ပနှင့်အဆက်အသွယ် ပြုလုပ်ရန် လွယ်ကူသည်။ ပြည်ပသို့ ဝင်ထွက်သွားလာပြီး ကျယ်ပြန့်သည့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုများကို ရရှိနိုင်သည်။

လူမျိုးစုများနေထိုင်ရာ နယ်စပ်နယ်မြေများသည် တစ်ပြည်လုံးနယ်မြေအားလုံး၏ ၆၀%ခန့် ရှိနေပေသည်။ ဗမာလူမျိုးများ နေထိုင်ရာအရပ်ကို ကုန်းလမ်းသွားလာရေး အားလုံး ပတ်ဝိုင်းထားလျက်ရှိသည်။ ပင်လယ်ကမ်းခြေ ဘက်တွင်လည်း ရခိုင်၊ ကရင်၊ မွန်၊ ဆလုံ စသည့် လူမျိုးစုများက ဗမာလူမျိုးကိုလည်း ပတ်ဝိုင်းထားလျက်ရှိသည်။

လူမျိုးစုများနေထိုင်သည့် နယ်မြေဒေသသည် ဗမာလူမျိုးများနေထိုင်သည့် နယ်မြေများနှင့် မတူဘဲ ခြားနားလျက်ရှိသည့် အချက်(၂)ချက်ရှိသည်။

(က) အချို့လူမျိုးစုများမှာ နယ်စပ်ဒေသ တောင်ပေါ်အရပ်များတွင် အများအားဖြင့် နေထိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း အောက်ပြည်အောက်ရွာ မြေပြန့်ဒေသများတွင်လည်း အများအပြား နေထိုင်လျက် ရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။ ဥပမာ ကရင်လူမျိုးများသည် တောင်ပေါ်ဒေသတွင် နေထိုင်ကြသော်လည်း ကရင်အများအပြားသည် မြေပြန့်ဒေသ၊ ဧရာဝတီ၊ စစ်တောင်း၊ သံလွင်မြစ်ဝှမ်းဒေသများတွင်လည်း အများအပြား နေထိုင်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ မြစ်ဝ ကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် နေထိုင်ကြသည့် ကရင်လူမျိုးများ၏ အရေအတွက်မှာ အရှေ့တိုင်းတောင် ပေါ်ဒေသတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည့် ကရင်လူမျိုး၏ အရေအတွက်ထက် များစွာ များနေကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

ရှမ်းလူမျိုးများလည်း မြေပြန့်ဒေသ၊ ရမည်းသင်း၊ တောင်ငူ၊ ဖြူး၊ ရွှေကျင်၊ ကျောက်ကြီး၊ သာယာဝတီ၊ ဥက္ကံ၊ တိုက်ကြီး၊ ဝါးနက်ချောင်း စသည့်နယ်မြေများတွင် အများအပြား နေထိုင်

လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ချင်းလူမျိုးများလည်း မြေပြန့်ဒေသ မင်းဘူး၊ သရက်၊ အာလံ ခရိုင်များတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

(ခ) လူမျိုးစုများသည် ဗမာပြည်ထဲ၌သာနေထိုင်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ ဆက်စပ်လျက်ရှိသော နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များထဲ တွင်လည်း နေထိုင်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ဥပမာ–ရှမ်းလူမျိုးသည် တရုတ်ပြည်တွင် အများအပြားနေထိုင်ကြသည်။ တရုတ်ပြည်တွင်နေထိုင်သည့် ရှမ်းလူမျိုး၏ ဦးရေသည် ဗမာပြည်ရှိ ရှမ်းလူမျိုး၏ ဦးရေထက် များပြားသည်။ (တရုတ်ပြည်မှ ရှမ်းလူမျိုး များအား ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး ပြည်နယ်များကို ပေးထားသည်။) ဆစ်(ပ)ဆောင်ပဏ္ဏားနှင့် မန်စီကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးတိုင်းများ ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် လောနိုင်ငံအတွင်း ကရင်လူမျိုးများရှိကြ သည်။ ကချင်လူမျိုးများမှာမူ တရုတ်ပြည်တွင်လည်း ရှိကြသည်။ တရုတ်ပြည်ရှိ ကချင်လူမျိုးဦး ရေသည် ဗမာပြည်ထက် များပြားသည်။ မွန်လူမျိုးများသည် ထိုင်းနိုင်ငံတွင်လည်း နေထိုင်ကြ သည်။ ချင်းလူမျိုးများလည်း အိန္ဒိယပြည် အာသံနှင့် မဏိပူရ ပြည်နယ်များတွင် ရှိကြသည်။ အခြားလူမျိုးငယ်များဖြစ်ကြသည့် လားဟူ၊ ဝ၊ မြောင်၊ အခါ၊ လရှီး စသည်များလည်း တရုတ် ပြည်တွင် အများအပြား နေထိုင်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရ သည်။

2/ &efolrSay; o nfhvIrs\qbky nfe , frsm;

ဗမာပြည်အတုအယောင် လွတ်လပ်ရေးရရှိချိန်မှစတင်ပြီး ၁၉၄၈ မှ ယခုအထိ လူမျိုးစု(၇) မျိုးအား ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒီ အုပ်စိုးသူများက ပြည်နယ်ပေးခဲ့ပြီး ပြည်ထောင်စုဆိုသည်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါ သည်။

ဖဆပလ အစိုးရလက်ထက်က ရှမ်း၊ ကချင်၊ ကရင်နီ၊ ကရင်များက ပြည်နယ်များရရှိပြီး ချင်းလူမျိုးက ချင်းဝိသေသတိုင်းကို ရရှိခဲ့သည်။ နေဝင်းစစ်အစိုးရခေတ်သို့ ရောက်သောအခါ အစ တွင် နေဝင်းက ပြည်နယ် မပေးသင့်ဟု ပြောဆိုခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင်ရှိပြီးသား ပြည်နယ် အပြင် ရခိုင်နှင့် မွန်ပြည်နယ်ကို သတ်မှတ်ပေးသည်။

ဤပြည်နယ်အားလုံးသည် အမည်ခံမျှသာ ဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်ရရှိကြသည့် လူမျိုးစုများ၏ လက်ထဲတွင် မည်သည့်အာဏာမျှ မရှိကြချေ။ စစ်အစိုးရကသာ နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ အားလုံးကို ချုပ်ကိုင်ထားလျက် ရှိသည်။ ပြည်နယ်ကို အုပ်ချုပ်သည့် လူမျိုးစုအစိုးရများသည် စစ်အစိုးရ၏ လက်ကိုင်တုတ်မျှသာ ဖြစ်ကြသည်။ စစ် အစိုးရအကြိုက်ကိုသာ လုပ်ဆောင်ကြရသည်။ ၎င်းတို့၏သဘောဖြင့် ဘာတစ်ခုမျှ လုပ်ဆောင်၍မရကြချေ။ ဗမာ လူမျိုးကြီးဝါဒီများနှင့် စစ်တပ်သာ အရာရာတွင် စိုးမိုးခြယ်လှယ်လျက်ရှိသည်။

ပြည်နယ်များ၏ အကျယ်အဝန်းဖြစ်စေ၊ ရရှိထားသည့် အာဏာဖြစ်စေ၊ လူမျိုးစုများကို လိုလားခဲ့သည့် အတိုင်း မဟုတ်ချေ။ အတုအယောင် ပြည်နယ်မျှသာ ဖြစ်ကြသည်။ ဤကဲ့သို့သော ပြည်နယ်များအား ပေးအပ်သည့် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒီများ၏ လူမျိုးစုအပေါ်သဘောထားမှာ...

ပြည်ပတွင် ၎င်းတို့က လူမျိုးစုအပေါ် သဘောထားကြီးကြောင်း ဟန်ပြထုတ်ဖော်ပြသလိုခြင်း၊ လူမျိုးစုများ အား တစ်စုနှင့်တစ်စု မညီမညွတ်ဖြစ်အောင်၊ စည်းလုံးမှုမရှိဘဲ ပိုမိုကွဲပြပြီး အချင်းများကြရန်နှင့် သတ်ဖြတ်ကြရန် အတွက်သာ ဖြစ်သည်။

ပြည်နယ်များ၏ အကျယ်အဝန်း၊ မြို့တော်၊ လူဦးရေ၊ မြို့နယ်များနှင့် နေထိုင်ကြသည့် လူမျိုးများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

စဉ်	*ပြည်နယ်အမည်*	*အကျယ်အဝန်း စတုရန်းမိုင်*	*လူဦးရေ*	*မြို့တော်*	*မြို့နယ်များ*	*နေထိုင်ကြသည့်လူမျိုးများ*
၁။	ရှမ်းပြည်နယ်	၆၁၁၂၃	၃၁၇၈၂၁၄	တောင်ကြီး	၅၂	ရှမ်း၊ ပလောင်၊ ကချင်၊ လားဟူ၊ ဝ၊ တရုတ်၊ လရှီး၊ အီကော၊ မြောင်၊ ကရင်၊ ကရင်နက်၊ ကရင်(နီ၊ကျား)များ
၂။	ကချင်ပြည်နယ်	၃၄၉၀၀	၇၃၅၁၄၄	မြစ်ကြီးနား	၁၀	ကချင်၊ ကဒူး၊ ကနန်း၊ ရှမ်း
၃။	ချင်းပြည်နယ်	၁၄၀၀	၃၂၂၀၉၄	ဖလမ်းမြို့	၉	ချင်းမျိုးနွယ်စုများ
၄။	ကရင်ပြည်နယ်	၉၄၃၀	၈၅၆၂၁၈	ဘားအံ	၇	ကရင်၊ ရှမ်း၊ မွန်၊ ပအိုဝ့်
၅။	မွန်ပြည်နယ်	–	၁၃၁၃၀၀၀	မော်လမြိုင်	၁၀	မွန်၊ ကရင်၊ ပအိုဝ့်၊ ဗမာ
၆။	ကရင်နီပြည်နယ်	၄၈၂၀	၁၂၆၄၉၂	လွိုင်ကော်	၆	ကရင်နီ၊ ကယန်း၊ ရှမ်း၊ ပအိုဝ့်
၇။	ရခိုင်ပြည်နယ်	–	၁၇၁၀၉၁၃	စစ်တွေ	၁၇	ရခိုင်၊ မူဂျာဟစ်၊ ချင်း၊ အိန္ဒိယလူမျိုး၊ ကရင်။

မှတ်ချက်

၁။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်သန်းခေါင်စာရင်းအရ ဗမာပြည်လူဦးရေသည် ၂၈.၅သန်းရှိသည်။ ၎င်းထဲတွင်အထက်ပါ ပြည်နယ်(၇)ခု၏ လူဦးရေ စုစုပေါင်းသည် (၈)သန်းကျော်မျှသာ ရှိသည်။

၂။ ဗမာပြည်တွင် ကရင်လူမျိုး၏ လူဦးရေသည် အနည်းဆုံး (၅)သန်းကျော် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် လက်ရှိ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ပြည်သူအားလုံး (၈)သိန်းကျော်မျှသာ ရှိသည်။

3/ v lrsdK;pkrsm;\ v lOD;a&ESifhoef;acgif;pm&if;

ဗမာပြည်လူဦးရေသန်းခေါင်စာရင်းကို နောက်ဆုံးတိတိကျကျ ရယူနိုင်သည်မှာ ၁၉၃၁ ခုနှစ် ၌ပင် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားကာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရလည်း အိုးနင်းခွက်နင်း ဗမာပြည်မှ ဆုတ်ခွာခဲ့ရသဖြင့် စာရင်းအင်းများ ပျောက်ဆုံးကုန်သဖြင့် ၎င်းစာရင်းမှန်ကို တိတိကျကျ ပြန်လည်ဖော်ပြနိုင်ခြင်း မရှိချေ။

လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ဖဆပလ အစိုးရနှင့် နေဝင်းစစ်အစိုးရတို့လည်း သန်းခေါင်စာရင်းများကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် တိုင်းပြည်အနှံ့ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပွားခဲ့သဖြင့် တိကျမှန်ကန်စွာ လူဦးရေစာရင်းကို ကောက်ယူနိုင်စွမ်း မရှိခဲ့ချေ။ မြို့ကြီး ပြကြီးများ၌သာ စာရင်းအတိအကျ ကောက်နိုင်သော်လည်း ကျေးလက်ဒေသများတွင် ခန့်မှန်းခြေစာရင်းမျှသာ ရယူတင်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။

နေဝင်းမှ တင်ပြခဲ့သည့် ၁၉၇၄ ခုနှစ် တစ်ပြည်လုံး လူဦးရေစာရင်းမှာ မှန်ကန်သည့် စာရင်း မဟုတ်ချေ။ လူဦးရေ စာရင်း ကောက်သူများမှာ ကျေးလက်ဒေသကို မသွားရဲကြချေ။ ပြည်တွင်း စစ်ဖြစ်ပွားနေပြီး စစ်တပ်၏ပို့ဆောင်မှုဖြင့် အချို့နေရာကိုသာ ရရှိစာရင်းကောက်ရသည်။ တော်လှန်ရေးသမားများ၏ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့်လည်း ကျေးလက်ဒေသတွင် အတိအကျ စာရင်း ကောက်ယူနိုင်ခြင်း လုံးဝမရှိချေ။ မြို့ကြီးများ၌သာ စာရင်းအတိအကျ ရယူနိုင်ပြီး မြို့ငယ်များနှင့် ကျေးလက်တောရွာများတွင်မူ စာရင်းများသည် ခန့်မှန်းခြေမျှသာ ဖြစ်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် လူမျိုးစုများ၏ စာရင်းများမှာ ပို၍ဆိုးဝါးစွာ မှန်ကန်မှု မရှိချေ။ ကျေးလက်ဒေသ အတော်များများသည် (တောင်ပေါ် ဒေသအပါအဝင်) တော်လှန်ရေးသမားများ၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိနေသည်။

နေဝင်းစစ်အစိုးရမှဖော်ပြသည့် သန်းခေါင်စာရင်းမှာ တိကျမှန်ကန်မှု မရှိသည့်အပြင် လူမျိုးစုများ၏ လူဦးရေ စာရင်းအမှန်ကို ဖျောက်ဖျက်ရန်အတွက် တမင်သက်သက်ဖန်တီးထားသည်မှာ အလွန် ထင်ရှားသည်။

၁၉၃၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းဖြစ်စေ၊ ယင်းကာလ မတိုင်ခင် ကောက်ယူသည့် သန်းခေါင်စာရင်းဖြစ်စေ ချို့ယွင်း အားနည်းချက်များ ရှိနေသဖြင့် ဤသန်းခေါင်စာရင်းများကို လူမျိုးစုများက သဘောတူလက်ခံခြင်းမရှိပေ။

ဤသန်းခေါင်စာရင်းများကို လူမျိုးစုများလက်မခံနိုင်သည့် အကြောင်းအရင်းများမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်သည်။

(၁) လူမျိုးများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရာတွင် ၎င်းတို့လူမျိုးအလိုက် ဆင်းသက်လာပုံကို အခြေခံခြင်း မရှိဘဲ၊ ဘာသာ စကားအပေါ်၌သာ အခြေခံသည်။ လူမျိုးစုဘာသာစကားများဖြစ်သည့် မွန်၊ ကရင်၊ ရှမ်း စသည်တို့သည် လူမျိုးစုကိုယ်၌က ၎င်းတို့၏ဘာသာစကားကို ပြောဆိုတတ်ခြင်း မရှိတော့ဘဲ၊ ဗမာစကားကိုသာ တတ်ကျွမ်းကြသည်။ ဤလူမျိုးများကို သန်းခေါင်စာရင်းထဲတွင် ဗမာလူမျိုးများအဖြစ် ထည့်သွင်း ထားခြင်း ခံကြရသည်။

လူမျိုးစုများသည် မိမိတို့၏ဘာသာစကားကို ပြောဆိုတတ်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ ဗမာစကားကိုသာ ၎င်းတို့ ဘာသာစကားအဖြစ် ပြောင်းလဲထားရှိရခြင်းတွင် အကြောင်းအချက်(၄)ချက် ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

(က) တိုက်ခိုက်အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊

ဤလူမျိုးစုများသည် တစ်ပါးလူမျိုးကြီးများ၏ အနိုင်ကျင့် ဖိနှိပ်အင်အားသုံးကာ အကြမ်းဖက်ခံရခြင်းကြောင့် တစ်ပါးလူမျိုး၏ဘာသာစကားကိုသာ အသုံးပြုပြောဆိုလာကြသည်။

(ခ) ဝါးမြိုခံရခြင်း၊

အနိုင်ကျင့်ခံကြရသည့်အပြင် တစ်ချိန်တည်းတွင် ၎င်းတို့၏ ဘာသာစကား စာပေ စသည်တို့ကို လေ့လာ သင်ကြားခွင့် မပေးကြချေ။ ၎င်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းများ အဖျက်ဆီးခံကြရပြီး နောက်ဆုံး ဗမာလူမျိုး ဖြစ်လာကြသည်။

(ဂ) မိမိလူမျိုးများနှင့် ကင်းကွာပြီး လူမျိုးကြီးများကြားထဲတွင် ရောက်ရှိနေထိုင်ခြင်း၊

ဘဝရပ်တည်ရေးအတွက် လုပ်ကိုင်စားသောက်ရခြင်း၊ အိမ်ထောင်သားမွေးလုပ်ငန်းများကို ဘဝလက်တွေ့အရ ဦးစားပေး လုပ်ကိုင်ကြရသည့်အပေါ် အချို့လူမျိုးများမှာ မိမိလူမျိုးများနှင့်ကင်းကွာပြီး လူမျိုးကြီးများ ကြားထဲတွင် နေထိုင်လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြရသည်။ ဤကဲ့သို့ ကြာရှည်စွာဖြစ်သည့် အပေါ် မိမိတို့၏ ဘာသာစကားကို မေ့ပျောက်ကြတော့သည်။

(ဃ) တစ်ပါးလူမျိုးများ၏ ဘာသာစကားကိုအထင်ကြီးခြင်း၊

လူမျိုးကြီးများထဲတွင် ဗမာလူမျိုးကြီးသည် ပိုမိုတိုးတက်အောင်မြင်ပြီး တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် ရှိသဖြင့် လူမျိုးစုများထဲတွင် အချို့လူများသည် ဗမာကိုအထင်ကြီးကာ မိမိတို့၏လူမျိုးကို ပြန်လည်၍ အထင်သေးကြသည်။ မိမိတို့အလုပ်အကိုင်၊ ရာထူးရာခံ ရရှိရေးအတွက် မိမိကိုယ်မိမိဗမာအဖြစ် ခံယူလာကြပြီး ဗမာ စကားကိုသာ ပြောလာကြသည်။ အထူးသဖြင့် ယနေ့ကာလတွင် လူမျိုးစုများထဲတွင် တချို့လူများမှာ ၎င်းတို့၏ အမည်ကို လူမျိုးစု နာမည်ဖြင့် ခံယူပါက ပညာရေးအလုပ်အကိုင်ရရှိရေးတွင် အနှိမ်ခံကြရသဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ ဗမာအဖြစ် နာမည်ကိုလည်း ဗမာနာမည် မှည့်ကြ ရသည်။ ဤကဲ့သို့သော လူမျိုးများမှာ အရေအတွက် အလွန်များပြားသည်။

(၂) သန်းခေါင်စာရင်းကို ဦးစီးကောက်ယူကြသည့် တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ် အားလုံးနီးပါးသည် ဗမာများသာ ဖြစ်ကြပြီး ဤ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် နည်းမျိုးစုံ မဟုတ်မမှန်မှုများကို ပြုလုပ်ကြကာ လူမျိုးစုများ၏ လူဦးရေအမှန်ကို ဖျောက်ဖျက် ခဲ့ကြသည်။

(၃) သန်းခေါင်စာရင်း ကောက်ယူရာတွင် အသေအချာ မေးမြန်းစုံစမ်းခြင်းမရှိခဲ့ချေ။ နာမည်များတွင်

ဦး၊ မောင်၊ မ စသည်တို့ ပါနေပါက ၎င်းတို့အား အလွယ်တကူ ဗမာလူမျိုးအဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်ကြသည်။

(၄) ဗုဒ္ဓဘာသာကိုကိုးကွယ်သည့် လူမျိုးစုများအား ဗမာအဖြစ် သတ်မှတ်ထည့်သွင်းထားသည်။

(၅) လူမျိုးစုအချို့ကိုယ်၌က မိမိလူမျိုးကိုနားလည်မှု အားနည်းပြီး ရှိသေလေးစားမှုမရှိဘဲ ပေါ့ပေါ့နေ၊ ပေါ့ပေါ့စားဖြစ် နေကြသည်။ နေရာအတော်များများတွင် စိုးရိမ်မှုအမျိုးမျိုးရှိကြသဖြင့် စာရင်းကို မှန်မှန်ကန်ကန် တိတိကျကျ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မပေးဘဲဖြစ်နေကြသည်။

(၆) ၁၉၃၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းကောက်ယူရာတွင် ကချင်ပြည်နယ်တောင်ပေါ်ဒေသများတွင် ဧရိယာ ၂၈၀၀၀ စတုရန်းမိုင် အကျယ်အဝန်းရှိနေရာကို ချန်လှပ်ပြီး သန်းခေါင်စာရင်းကောက်ယူခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ တောင် အလွန် မြင့်ပြီး သွားလာရေး အလွန်ခက်ခဲသဖြင့် ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

အထက်ပါ အကြောင်းအချက်များကြောင့် လူမျိုးစုများ၏ ဦးရေမှာ ပျောက်ဆုံးလျက်ရှိပြီး ဗမာလူမျိုး၏ ဦးရေသာ များပြားသည်ထက် များပြားလာလျက်ရှိသည်။

အောက်ဖော်ပြပါ စာရင်း (၂)ခု ကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာကြည့်ပါက အထက်တွင်ဖော်ပြသည့် အကြောင်းအချက် များကို ထင်ထင်ရှားရှား သိမြင်နိုင်မည်။

(က) စာရင်း(၁) ၁၉၃၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်း။

(ဘာသာစကားပေါ်တည်ပြီး စာရင်းကောက်ယူသည်။)

(က) တိုင်းရင်းသားများ	လူမျိုးအလိုက်ဦးရေ
ဗမာ	၉,၈၆၂ ,၆၉၄
ကရင်	၁,၃၄၃ ,၀၆၉
ရှမ်း	၁,၀၂၀ ,၉၁၇
ချင်း	၃၄၃ ,၈၅၆
မွန်	၃၀၅ ,၂၄၉
ပလောင်/ဝ	၁၇၆ ,၀၂၄
ကချင်	၁၅၃ ,၈၉၇
လားဟူ၊ လီရှော	၉၃ ,၀၅၂
ဆဝဲ	၃၅ ,၂၃၇
မရူ	၁၄ ,၀၉၄
မလေး	၆ ,၃၆၈
နာဂ	၄ ,၂၀၁
မန်	၉၄၇

(က) စာရင်း (၂) ၁၉၇၅ ခုနှစ် လူမျိုးစုအလိုက် လူဦးရေ ခန့်မှန်းခြေစာရင်း။

(သွေးသားမျိုးနွယ်ဆင်းသက်မှုအရ စာရင်းပြုထားသည်။)

(က) တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ။

ကရင်	၅.၅၀ သန်း
ကရင်နီ၊ကယန်း၊အခြားကရင်မျိုးနွယ်စု	၀.၂၀ သန်း
ပအိုဝ်(တောင်သူ)	၀.၃၀ သန်း
ရှမ်း	၄.၀၀ သန်း
မွန်	၂.၀၀ သန်း
ရခိုင်	၁.၅၀ သန်း
ချင်း	၀.၈၀ သန်း
ပလောင်	၀.ရ၀ သန်း
ကချင်	၀.၅၀ သန်း
လားဟူ	၀.၄၀ သန်း
ဝ/လွယ်လ	၀.၂၀ သန်း
နာဂ၊လီရှော၊ရှမ်းတရုတ်	၀.၄၀ သန်း
ဓနု၊အင်းနှင့် အခြား	
ဗမာ	၁၃.၀၀ သန်း
နိုင်ငံခြားသား	၁.၀၀ သန်း
စုစုပေါင်း	**၃၀.၅၀ သန်း**

(ခ) နိုင်ငံခြားသားများ

အိန္ဒိယလူမျိုး	၁ ,၀၇၉ ,၈၂၁
တရုတ်လူမျိုး	၁၇၈ ,၃၁၆
ဥရောပသား	၂၇ ,၈၉၅
အခြား	၂ ,၈၂၁
စုစုပေါင်း	**၁ ,၂၈၈ ,၈၅၃**

နှိုင်းယှဉ်ချက်

၁၉၃၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ

(၁) လူဦးရေအားလုံးစုစုပေါင်း	၁၄.၆ သန်း
(၂) ဗမာလူမျိုးဦးရေ	၉.၈ သန်း
(၃) လူမျိုးစုများဦးရေ	၃.၄ သန်း

(နိုင်ငံခြားသားများမပါ)

လူမျိုးစုများသည် ဗမာလူမျိုး၏ သုံးပုံတစ်ပုံ ရှိသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ ဗမာက ကရင်ထက် (၈)ဆများသည်။

၁၉၇၅ ခုနှစ် စာရင်း (ခန့်မှန်း တွက်ချက်ထားသည်)

(၁) လူဦးရေအားလုံးစုစုပေါင်း	၃၀ သန်း
(၂) ဗမာ	၁၃ သန်း
(၃) လူမျိုးစုအားလုံး	၁၆ သန်း

(မှတ်ချက်။ ။ ၅၃ ရာခိုင်နှုန်းကျော်သည်)

(၄) နိုင်ငံခြားသားမပါ၊ လူမျိုးစုအားလုံး ဗမာလူမျိုး၏ (၄/၅) ရှိသည်။

(၅) ဗမာသည် ကရင်ထက် (၃) ဆများသည်။

မှတ်ချက်၊

၁။ ၁၉၃၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းတွင် ရခိုင်၊ ခနေ၊ အင်းသား၊ ထားဝယ်၊ ဂဒူးဂနန်း စသည့် လူမျိုးအားလုံးကို ဗမာလူမျိုးများအဖြစ် ကောက်ယူထည့်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

၂။ ၁၉၃၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ ပြည်မအတွင်းရှိ ကရင်နီ၊ ကယန်း၊ ပရက်၊ မနူးမနော‌နှင့် ပအိုဝ်များသည် ကရင်၏ စာရင်းတွင် ထည့်သွင်းပါဝင်ထားသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် နေထိုင်သည့် ပအိုဝ်၊ ကရင်နက်၊ ကရင်နီ၊ ကရင်ကျားများကို ရှမ်းလူမျိုး၏ စာရင်းထဲတွင် ထည့်သွင်းပါဝင်ထားသည်။

၃။ ၁၉၃၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းတွင် လီရှော၊ ရှမ်း–တရုတ်၊ အခါ၊ မြောင် စသည့် လူမျိုးများ၏ လူဦးရေစာရင်း ဖော်ပြပါရှိခြင်း မရှိပေ။

၄။ ၁၉၃၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းတွင် ကချင်ပြည်နယ်အတွင်း ဧရိယာ(၂၈၀၀၀ စတုရန်းမိုင်)ရှိ နယ်မြေတွင် လူဦးရေ စာရင်းကို လုံးဝ ထည့်သွင်း ကောက်ယူခြင်းမရှိဘဲ ဖြစ်နေသည်။

4/ Armvlr;pdu;Drsm;\ zEdSft Ekdfusifnl

သမိုင်းများ၏ ဖော်ပြချက်အရ ယခု ဗမာပြည်ထဲတွင်နေထိုင်ကြသည့် လူမျိုးများသည် မူလကတည်းက ဤတိုင်းပြည်တွင် နေထိုင်ကြသူများ မဟုတ်ကြချေ။ အခြားအရပ်ဒေသမှ ပြောင်းရွှေ့လာရောက် နေထိုင်ကြသူများ ဖြစ်သည်။ ကရင်၊ ရှမ်း၊ မွန်၊ ချင်း စသည့် လူမျိုးများသည် ဤတိုင်းပြည်သို့ ဗမာလူမျိုးထက်စောပြီး ဝင်ရောက်နေထိုင်ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဗမာများသည် နောက်ပိုင်းတွင် ဝင်ရောက်လာခြင်းဖြစ်သော်လည်း နည်းလမ်း(၃) သွယ်ဖြင့် ဖိနှိပ်အနိုင်ကျင့်မှုကို ကျင့်သုံးကာ အခြားလူမျိုးများကို အနိုင်ယူ၍ လက်အောက်ခံပြုလုပ်ခဲ့သည်။

(၁) တိုက်ခိုက်သုတ်သင်ရှင်းလင်းသည့်နည်းလမ်း။

(၂) လူမျိုးများအားဝါးမြိုခြင်း။

(၃) သွေးနှောစနစ်ဖြင့် လူမျိုးငယ်များကို ကွယ်ပျောက်စေခြင်း။
(အိမ်ထောင်ပြုခြင်း၊ အတင်းအဓမ္မ သားမယားပြုခြင်းမှတစ်ဆင့်)

ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒီများသည် ဗမာပြည်ကိုစတင်ဝင်ရောက်ချိန်မှစပြီး တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ယခုအချိန်အထိ (နေဝင်း–စန်းယု စစ်အစိုးရခေတ်) ဤနည်းလမ်း(၃)သွယ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့ကြသည်။ ယနေ့ကာလတွင် လူမျိုးစုများသည် နည်းလမ်းမျိုးစုံ ဖိနှိပ်သွေးစုပ်မှုကို ခံကြရသည်။

နိုင်ငံရေးအရ ဖိနှိပ်ခြယ်လှယ်မှုကို ခံကြရသည်။

စီးပွားရေးအရ သွေးစုပ်ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းခံကြရသည်။

ယဉ်ကျေးမှုအရ ဝါးမြိုမှုကို ခံကြရသည်။

လူမျိုးရေးအရ ကျွန်ပြုမှုကို ခံကြရသည်။

စစ်ရေးအရ တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ် သုတ်သင်ရှင်းလင်းခြင်း ခံကြရသည်။

အာဏာရ ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒီများသည် လူမျိုးစုများအပေါ် ဖိနှိပ်သွေးစုပ်ခြယ်လှယ်မှု ပြုလုပ်ရုံမက ဗမာလူမျိုး အပါအဝင် လူမျိုးစုပြည်သူများကို နည်းမျိုးစုံ ဖိနှိပ်သွေးစုပ်ခြယ်လှယ်ခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် အလုပ်သမားလယ်သမားလူတန်းစားများ ပို၍ခံကြရသည်။ သို့ရာတွင် လူမျိုးစုများမှာမူ ဖိနှိပ်မှုကို နှစ်ထပ်ကွမ်းခံကြရသည်။

(၁) လူမျိုးရေးအရ ဖိနှိပ်ခြင်းနှင့်

(၂) လူတန်းစားအရ ဖိနှိပ်ခြင်း တို့ဖြစ်သည်။

ယင်းကြောင့် လူမျိုးစုများ၏ တော်လှန်ရေးသည် ၎င်းတို့၏ လွတ်လပ်ရေးနှင့် ဘဝလွတ်မြောက်ရေးအတွက် ဖြစ်သည်။

ဗမာပြည်လူမျိုးကြီးဝါဒ၏ ဖိနှိပ်မှုကြောင့် လူမျိုးစုများသည် ...

(၁) ခေတ်နောက်ကျကျန်ရုံမက နောက်တန်းသို့ တွန်းပို့ခြင်း ခံကြရသည်။ တိုးတက်မှုသည် အလွန်နည်းပါးရုံမက တိုးတက်မှုမရှိ ဟုပင် ဆိုနိုင်သည်။

(၂) ၎င်းတို့သည် လူမျိုးငယ်များသည် လူနည်းစုများ ဖြစ်လာကြရသည်။

(၃) ၎င်းတို့အား အောက်တန်းကျစွာ တောင်တန်းသားများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းခံရသည်။

(၄) ဂျပန်ခေတ်ကဆိုလျှင် လူမျိုးစုများကို တောင်ရိုးဗမာဟုပင် အခေါ်ခံရသည်။

(၅) ၎င်းတို့ကို အရိုင်းအစိုင်းများအဖြစ် သဘောထားရှုမြင်ခြင်းခံကြရသည်။ ကရင်များသည် တစ်ချိန်က အခြားလူမျိုးများထက် ရှေ့တန်း(ဗမာအပါအဝင်)ရောက်ခဲ့သော်လည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ယခုအားလုံး နောက်ဆုတ်ခဲ့ရသည်။ အရာခပ်သိမ်း နောက်ကျကျန်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

5/ A rmjy n fv lrsdK;pkaw mfv Sefa&; \ x ljcm;csuf rsm;

ကျွန်တော်တို့ ဗမာပြည်ရှိလူမျိုးစုများ၏ တော်လှန်ရေးအကြောင်းကို သေသေချာချာ လေ့လာ ပါက ဗမာပြည်လူမျိုးစုတော်လှန်ရေးသည် တစ်ခြားနိုင်ငံရှိ လူမျိုးများ၏ တော်လှန်ရေးနှင့် မတူဘဲ တမူထူးခြားလျက်ရှိသည်။ ၎င်း၏ ထူးခြားချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(၁) ဗမာပြည်ရှိ လူမျိုးစုများသည် လက်နက်ကိုစွဲကိုင်ပြီး တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရာတွင် အခြားနိုင်ငံ တိုင်းပြည်တစ်ခုခု လူမျိုးတစ်မျိုးမျိုး တို့၏ အားပေးအားမြှောက်မှု တွန်းအားပေးမှုကြောင့် မဟုတ်ပေ။

ကရင်အမျိုးသားများအား စတင်ပြီး တော်လှန်တိုက်ခိုက်ချိန်တွင် ရန်သူများက အင်္ဂလိပ်များ အားပေး အားမြှောက်ပြုသည် ဟု စွပ်စွဲပြောဆိုခဲ့သည်။ ဗမာပြည် အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီသည် (KNDO)အား ခွေးရူးအဖြစ် ရှုံ့ချ ပြောဆိုခဲ့သည်။ အလံဖြူကွန်မြူနစ်ပါတီကလည်း စောဘဦး ကြီးအား နယ်ချဲ့လက်ကိုင်တုတ်အဖြစ် ပြစ်တင်ပြောဆိုခဲ့သည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ် ရှမ်းလူမျိုးများ စတင်တော်လှန်တိုက်ခိုက်ချိန်တွင် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ ရှမ်း တော်လှန်ရေးသည် အမေရိကန်နယ်ချဲ့၏ လက်ကိုင်တုတ်အဖြစ် စွပ်စွဲပြောဆိုကာ ရန်သူနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး ရှမ်းတော်လှန်ရေးကို ဖြိုချရန်အတွက် အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသေးသည်။

(၂) ဗမာပြည်ရှိ လူမျိုးစုများ၏တော်လှန်ရေးသည် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုမှ ဦးစီးခေါင်းဆောင်၍ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပေ။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှနေ၍ ၎င်းတို့ပါတီသမိုင်းကို အစီရင် ခံရာတွင် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၂၈) ရက်နေ့ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ သေနတ်သံ ပေါက်ကွဲ ထွက်ပေါ်ပြီးနောက်တွင် ဗမာပြည်ရှိ လူမျိုးစုများ၏ တော်လှန်ရေးဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု ဖော်ပြ ပြောဆိုထားသည်။ လူမျိုးစု တော်လှန်ရေးကို ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ မှ ဦးစီးခေါင်းဆောင်မှု အောက်တွင် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ လုံးဝ မှန်ကန် ခြင်း မရှိချေ။

ဗမာပြည်ရှိ လူမျိုးစုတော်လှန်ရေးအားလုံးသည် လူမျိုးတစ်မျိုး၊ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည် တစ်ပြည် ပြည်မှ အားပေးထောက်ခံခြင်းကြောင့် မဟုတ်ပေ။ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုက ဦးစီးခေါင်းဆောင်မှု ပေးခြင်းကြောင့်လည်း မဟုတ်ပေ။ အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒ၏ ဖိနှိပ် အနိုင်ကျင့်မှု ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤရက်စက်မှုများသည် ၎င်းတို့ အား တိုက်ပွဲဝင်မှု မရှိပါက အသက်ရှင် ရပ်တည်မှုသည်မဖြစ်နိုင်ကြောင်း သမိုင်းသင်ခန်းစာကို အလေးအနက်ရရှိထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အသက်မသေချင်ပါက တော်လှန်ထကြွရမည်။ ၎င်းတို့၏ လွတ်လပ်ရေးနှင့် ဘဝလွတ်မြောက်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ရမည် ဟူသည့် အသိကို ရရှိထား၍သာ ဖြစ်သည်။

(၃) ဗမာပြည်ရှိလူမျိုးစုအားလုံးတို့သည် ၎င်းတို့တော်လှန်တိုက်ပွဲဝင်ရာတွင်–

- (က) ၎င်းတို့အသီးသီး၌ နယ်မြေရှိနေခြင်း။
- (ခ) ၎င်းတို့အသီးသီး၌ လူမျိုး၏ဂုဏ်သိက္ခာရှိနေခြင်း။
- (ဂ) ၎င်းတို့အသီးသီး၌ သီးခြားနိုင်ငံရေးပါတီနှင့် အဖွဲ့အစည်းရှိနေခြင်း။
- (ဃ) ၎င်းတို့အသီးသီး၌ သီးခြားတော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်ရှိနေခြင်း၊ အချို့တွင် ပြည့်စုံသည့်တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ် မရှိသေးသော်လည်း ၎င်းတို့၌ တော်လှန်ရေးရည်မှန်းချက်၊ သေနင်္ဗျူဟာ လုပ်ငန်းစဉ်များ ရှိကြသည်။

အမျိုးသားတော်လှန်ရေးကို ဦးစီးခေါင်းဆောင်သည့်ပါတီနှင့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ–

ကရင့်တော်လှန်ရေး	– ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး
ကရင်နီတော်လှန်ရေး	– ကရင်နီအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ
ကယန်းတော်လှန်ရေး	– ကယန်းပြည်သစ်ပါတီ
မွန်တော်လှန်ရေး	– မွန်ပြည်သစ်ပါတီ
ရှမ်းတော်လှန်ရေး	– ရှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ
ကချင်တော်လှန်ရေး	– ကချင်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်
ပအိုဝ်တော်လှန်ရေး	– ရှမ်းပြည်ရှိလူမျိုးစုံပြည်သူများလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့(ရလလဖ)၊ ပအိုဝ်အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ် (ပအမဖ)
ပလောင်တော်လှန်ရေး	– ပလောင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့
လားဟူတော်လှန်ရေး	– လားဟူအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ
ချင်းတော်လှန်ရေး	– ဇိုမီအမျိုးသားတပ်ဦး(**CNF**)
ရခိုင်တော်လှန်ရေး	– ရခိုင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေးပါတီ(**ALP**)

ရှမ်း–တရုတ်တော်လှန်ရေး – ရှမ်းပြည်ညီညွတ်ရေးတပ်မတော် (**SURA**) တို့ဖြစ်ကြသည်။

အထက်ပါ အချက်အလက်များသည် ဗမာပြည်ရှိလူမျိုးစုတော်လှန်ရေး၏ ထူးခြားချက်များကို ဖော်ပြပေသည်။ နိုင်ငံခြားတော်လှန်ရေးများက ပါတီအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု (သို့မဟုတ်) တပ်ဦး၊ တပ်ပေါင်းစု၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုက ဦးဆောင်မှုပေးနိုင်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ဤထူးခြားသည့်အခြေအနေများသည် လူမျိုးစုများအဖို့ ၎င်းတို့၏ ဘဝနှင့်အသိ သမိုင်းပေးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခြင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

t cef; (3)

u & ifeDw mfvSefa&;

ကရင်နီပြည်(ယခု ရန်သူမှ ကယားပြည်နယ်ဟုခေါ်)သည် ၁၈၇၅ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်–ဗမာနှင့် ကရင်နီ ခေါင်းဆောင်များ ချုပ်ဆိုခဲ့သည့်စာချုပ်အရ အင်္ဂလိပ်၏စောင့်ရှောက်မှုအောက်တွင် လွတ်လပ်သည့် တိုင်းပြည်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဤစာချုပ်တွင်ပါဝင် လက်မှတ်ရေးထိုးသူများမှာ – အင်္ဂလိပ်အစိုးရကိုယ်စား ကင်းဝန်မင်းကြီးနှင့် ကရင်နီကိုယ်စား စောခွန်ထီးတို့ ဖြစ်ကြသည်။

အုပ်ချုပ်ရေးမှာမူ ရှမ်းပြည်မြေရှင်ပဒေသရာဇ်အုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဲ့သို့ဖြစ်ပြီး စောဖြာ ဟုခေါ်သည့် စော်ဘွားများ မြို့စားများက အုပ်ချုပ်ပေသည်။

ကရင်နီပြည်တွင် ရှေးယခင်က ပြည်နယ်(၄)နယ်ဖြစ်သည့် ကန္တရဝတီ၊ ဘော်ခဲ၊ ကြယ်ဖိုးကြီးနှင့် မိုးဗြဲနယ်များ ပါဝင်သည်။ ယခု မိုးဗြဲနယ်သည် ရှမ်းပြည်နယ်ထဲတွင် ပါဝင်လျက်ရှိသည်။

တိုင်းပြည်အကျယ်အဝန်းသည် (၄၀၀၀)စတုရန်းမိုင်ရှိပြီး ၁၉၇၁ ခုနှစ် စာရင်းအရ လူဦးရေ (၁၂၀၀၀၀)ကျော်သာ ရှိခဲ့သည်။ ဤတိုင်းပြည်တွင် နေထိုင်ကြသည့်လူမျိုးများမှာ ကရင်နီ၊ ကယန်း၊ ပကူး၊ ပရက်၊ မနော၊ ပထပ်၊ ရှမ်း၊ ကရင်နှင့် ပအို့ဝ်များ ဖြစ်ကြသည်။

တိုင်းပြည်၏အဓိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် တောင်ယာ၊ ခံမြေလုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြပြီး အထူးသဖြင့် ကာဖီစိုက်ပျိုးရေးသည် အလွန်အရေးပါလျက်ရှိသည်။ မော်ချီးတွင် ခဲသတ္တုများ ထွက်ပြီး လွိုင်ကော်တွင် ကျောက်ပြားများ ထွက်ရှိလေသည်။

လောပိတဓာတ်အားပေးစက်ရုံ တည်ဆောက်မှုကြောင့် ရန်ကုန်မြို့အပါအဝင် အောက်ဗမာပြည်နှင့် လွိုင်ကော်မြို့ အနီးအနားတစ်ဝိုက်တွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားများရရှိကာ များစွာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများ ရှိခဲ့သည်။ မိုးဗြဲ ရေကာတာကိုပါ တည်ဆောက်လိုက်သဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး အတွက် များစွာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေပြီး ပြည်သူလူထုအတွက် များစွာအကျိုးကျေးဇူးကို ခံစားကြ ရသည်။

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီ အုပ်ချုပ်ရေးခေတ်နှင့် တော်လှန်ရေး စတင်ခြင်းမပြုသေးသည့်အချိန်တွင် ကရင်နီ ပြည် သားများဖြစ်ကြသည့် ကယား၊ ကယန်း၊ ပရက်၊ မနူး၊ မနော၊ ပကူး စသည့် လူမျိုးများသည် ၎င်းတို့ကိုယ်၎င်းတို့ ကရင်လူမျိုးအဖြစ် သတ်မှတ်ခံယူခဲ့ကြသဖြင့် ကေအဲန်ယူ ကရင် အမျိုးသား အစည်းအရုံး ပေါ်ပေါက်လာသည့် အချိန်တွင် ၎င်းတို့လည်း ကေအဲန်ယူထဲတွင် ဝင်ရောက်ပါဝင်လျက် ရှိကြသည်။ ယင်းအချိန်တွင် ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်းရှိ ကေအဲန်ယူဥက္ကဋ္ဌသည် ပဒိုအူးဘီ ဖြစ်ပြီး ကေအဲန်ဒီအိုခေါင်းဆောင်မှာမူ စကော်ထောပလို ဖြစ်သည်။

ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုတွင် လူဦးရေတစ်ဝက်သည် နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်များဖြစ်ကြပြီး ကျန်တစ်ဝက်မှာမူ ကက်သိုလစ် (ဗရင်ဂျီ)များဖြစ်သည်။ တော်လှန်ရေး စ ကာစတွင် နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန်နှင့် ဗရင်ဂျီအကြား ပဋိပက္ခ တစုံတရာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

awmfv Sef&;wdkuf yJGpfay: v myk

နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်များက ကေအဲန်ယူအစည်းအရုံးထဲတွင် ဝင်ရောက်ကြပြီး ကရင်လူမျိုးတို့၏ အခွင့်အရေး များကို ကေအဲန်ယူကဲ့သို့ပင် တောင်းဆိုကြသည်။ အပြည့်အဝ လွတ်လပ်သည့် ကရင်နီပြည်ရရှိရေးကိုလည်း တောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ ဤအခြေအနေအောက်တွင် ရန်သူမှ နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်နှင့် ဗရင်ဂျီများအကြား ဝင်ရောက်သပ်လျှိုကာ သဘောထားကွဲလွဲစေပြီး မသင့်မတင့် ဖြစ်လာစေရန် ဖန်တီးခဲ့သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၈)ရက်နေ့တွင် စောအေးမြတ်လေး(ဗရင်ဂျီ)သည် ကေအဲန်ယူ–ဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုအူဘီကို ဖမ်းဆီးကာ ဂုံနီအိတ်ထဲထည့်ပြီး ချည်တုတ်ထားကာ ၎င်းအား မြစ်ထဲသို့ ပစ်ချသတ်ပစ်လိုက်သည်။ နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်များဖြစ်ကြသည့် ကယား၊ ကယန်း၊ ပရက်လူမျိုးများက စုစည်းကြပြီး ဗရင်ဂျီများကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ကြလေသည်။ ဤတွင် ဘာသာရေးအဓိကရုန်း ဖြစ်ပေါ် လာခဲ့သည်။ ရန်သူ့တပ်တွင် အမှုထမ်းလျက်ရှိသည့် ကရင်နီစစ်သားများနှင့် ပုလိပ်များသည် ရှမ်းပြည်နယ်၊ တောင်ကြီး၊ လားရှိုး၊ ကျိုင်းတုံ စသည့်နေရာများမှ လှိုင်ကော် ပြန်လာကြပြီး ဗရင်ဂျီလူထုကို တိုက်ခိုက်ကြသည်။ အချို့နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်များက ဗရင်ဂျီဘုန်းကြီးအချို့ကိုပင် သတ်ဖြတ်ကြသည်။ ဩဂုတ်လ(၈)ရက်နေ့သည် ကရင်နီတော်လှန်ရေးနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းခံရသည်။ တော်လှန်ရေး စတင်သည့်အချိန်တွင် ကရင်နီစော်ဘွားများအနက် စောဝဏ္ဏမှလွဲ၍ ကျန်အားလုံးသည် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးဘက်တွင် ပါဝင်လာသည်။ စောဝဏ္ဏ တစ်ဦးတည်းသာ ဖောက်ပြန်ပြီး ဖဆပလအစိုးရနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လေသည်။ တော်လှန်ရေးထဲတွင် ပါဝင်လာသည့် အခြားစော်ဘွားများမှာ…

- စောဇီးန၊ ကန္တရဝတီ၊ လွယ်ကော်စောဘွား၏ သားတော်(မဟာဒေဝီ၏သားတော်စစ်စစ်)
- ကော်ကစာ စောရွှေ၊ –ကြယ်ဖိုးကြီး။
- ကော်ကစာအူးရယ်၊ ဘော်လခဲနယ်။
- မိုးဗြဲနယ်မှ စောသာထူး တို့ဖြစ်ကြသည်။

အထက်ပါစော်ဘွားများမှာ ၎င်းတို့၏ ပိုင်နက်နယ်ပယ်များတွင် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို ဦးစီး ခေါင်းဆောင်လျက် ရှိကြသည်။ ပြည်နယ် (၄)ခုကို စုပေါင်းလိုက်ပြီး ကရင်နီပြည်အား ကရင်နီပြည်ထောင်စုဟု ခေါ်တွင်ကြသည်။ စော်ဘွား(၄)ဦးအနက် ကော်ကစာစောရွှေတစ်ဦးတည်းသာ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးတွင် မှန်မှန်ကန်ကန် ဦးဆောင်မှုပေးခဲ့သည်။ ယင်းကြောင့် ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ၎င်းအား ကရင်နီပြည်သမ္မတ ကော်ကစာအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသည်။

ကရင့်တော်လှန်ရေး စတင်ချိန်တွင် ၎င်းတို့သည် ကရင့်တော်လှန်ရေးထဲတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လာခဲ့သည်။ ကရင်နီ စစ်တပ်ကိုလည်း ကရင်အမျိုးသားတပ်မတော်လက်အောက် တပ်မဟာ(၁) အဖြစ် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ အုပ်ချုပ်ရေးဘက်တွင် ကရင်နီပြည်ကို တိုက်ရိုက်အုပ်ချုပ်ခွင့် ပေးထားသည်။

ကရင်နီတပ်ထဲတွင် အစ ပထမ၌ ကရင်တပ်မှူးများဖြစ်ကြသည့် ထောပလို၊ အက်စ်သိန်း၊ မောလေ၊ ထွေးကျော် တို့ ဦးဆောင်လျက်ရှိသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် တပ်မဟာမှူးအဖြစ် ကယန်းလူမျိုး ဗိုလ်လှဝင်းကို ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခဲ့ကြသည်။

ရန်သူများ၏ ဝင်ရောက်သွေးခွဲသပ်လျှိုမှုကြောင့် ရံဖန်ရံခါ လူမျိုးအချင်းချင်း သွေးကွဲမှုများ၊ ဘာသာရေး အရ သွေးကွဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ယင်းကြောင့် ညီညွတ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းလျက်ရှိသည်။ ပကူးနှင့် ဘွဲ၊ ဘွဲနှင့် ပဒေါင်၊ ကရင်ဖြူနှင့် ကရင်နီနှစ်ခြင်းနှင့် ဗရင်ဂျီ စသဖြင့် လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး၊ ဂိုဏ်းဂဏဖြစ်ကာ အချင်းချင်း နားလည်မှုအားနည်းပြီး စည်းလုံး ညီညွတ်မှု မရှိသဖြင့် တဖြေးဖြေးခြင်း ရန်သူများက ကရင်နီပြည် မြို့ ရွာ နယ်မြေ ဒေသများကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပြန်လည်တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်ရယူနိုင်ခဲ့လေတော့သည်။ ယင်းကြောင့် လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးမှ ရပ်တည်လှုပ်ရှားနိုင်သည့် နယ်မြေဒေသမှာ များသောအားဖြင့် "ပကူး"များ နေထိုင်သည့် မော်ချီးမြို့ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ဝိုက်၌သာ ဖြစ်သည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ကော်သူးလေမှနေပြီး ကရင်နီနယ်ကိုလွတ်လပ်သည့် ကရင်နီပြည်တစ်ပြည် အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလက်ခံလိုက်သည်။ (စောရွှေလယ်တောစာချုပ်) ကရင့်တပ်မတော် တပ်မဟာ (၁) လည်း ကရင်နီတပ်မတော် အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားသည်။ ကရင်နီပြည်နှင့် ကော်သူးလေ တို့သည် တန်းတူရည်တူအဆင့်ဖြင့် ဆက်ဆံရေးကို ယင်းအချိန်မှစပြီး ထားရှိခဲ့သည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် ကရင်နီပြည်သမ္မတ ကော်ကစာစောရွှေ ကွယ်လွန်သွားပြီး ၎င်း၏နေရာ တွင် ကော်ကစာစောရွှေ၏ ဇနီးကို သမ္မတအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်ကြသည်။ သူမ သည် အမျိုးသမီးတစ်ဦး ဖြစ်ရုံမက ၎င်းတွင် ကလေးငယ်များရှိနေသဖြင့် လုပ်ငန်းတာဝန်ကို ထိထိ ရောက်ရောက် လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိချေ။

ယင်းကြောင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် သူမသည် နုတ်ထွက်ခွင့်တောင်းပြီး သူမ၏ နေရာတွင် စမောင်ရှိ ကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြသည်။ စောမောင်ရှိးမှာ ပကူးလူငယ်တစ်ယောက်သာ ဖြစ် သည်။ အတွေ့အကြုံ အလွန်နုနယ်လျက် ရှိသည်။ ၎င်း၏အပေါ်တွင် မော်ချီးသတ္တုတွင်း မန်နေဂျာ (မျက်နှာဖြူ)တစ်ဦးက ဆရာလုပ် ခြယ်လှယ်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းပြင် ၎င်း၏အပေါင်းအသင်း လူငယ် များ ဖြစ်ကြသည့် အရီးကီး၊ ထေထေ၊ ဖိုးထေ စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးသည် ရန်သူ့ လျှို့ဝှက် သပ်လျှို ထားသည့် လူများဖြစ်နေကြသည်။

၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ကရင်နီပြည်လုံးဆိုင်ရာကွန်ဂရက်ကို ခေါ်ဆိုကျင်းပကာ ဤကွန်ဂရက်တွင် တော်လှန်ရေး၏ နိုင်ငံရေးလမ်းစဉ်ကို ချမှတ်လာကြသည်။ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး မြေရှင် ပဒေသရာဇ် ဆန့်ကျင့်ရေးလမ်းစဉ်ကို ချမှတ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ကရင်နီ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကို ခေါင်း ဆောင်ရန်အတွက် "ကရင်နီအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ"ကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်လိုက်ကြသည်။ အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဤပါတီ၏ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီကို ရွေးချယ် တင်မြှောက် လိုက်ကြသည်။

ဥက္ကဋ္ဌ (သမ္မတ) စကော်ထောပလို
ဒုဥက္ကဋ္ဌ စကော်မိအက်(ကယန်းလူမျိုး)
အတွင်းရေးမှူး စောလှအူး(ဝါ)ဂေဆိုး(ပကူး)
တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး စောမော်ရယ်(ကယား)နှင့် အခြားဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်(၅)ဦး၊
စုစုပေါင်း(၉)ဦးကို ကွန်ဂရက်မှ ရွေးချယ်တင်မြှောက်လိုက်ကြသည်။

၁၉၅၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလအတွင်း စမောင်ရှိနှင့် ၎င်း၏နောက်လိုက်များသည် ၎င်းတို့၏ ဥက္ကဋ္ဌထောပလိုကို ပစ်သတ်လိုက်ကြသဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌထောပလို၏လူများနှင့် စမောင်ရှိ၏နောက်လိုက်များအကြား လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြန်သေးသည်။ ဤပဋိပက္ခကြောင့် အသက်ပေါင်းများစွာ ဆုံးရှုံးခဲ့ကြရသည်။ ပြည်သူများ အတော်ဒုက္ခရောက်ကြသည်။ ၎င်းတို့ အလွန်ကြောက်ကြသည်။ ထောပလိုကွယ်လွန်ပြီးနောက် ဥက္ကဋ္ဌနေရာကို စကော်မိအက်ကို တင်မြှောက်လိုက်ကြသည်။ မိအက်သည် ရိုးသားပြီး ဖြောင့်မတ်စွာ လုပ်ကိုင်တတ်သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် ပညာ အရည်အချင်း နည်းပါးသော်လည်း အမြဲပင် အတတ်နိုင်ဆုံး လုပ်ငန်းများကို ကြိုးပမ်း အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် စောကျော်နိုင် (ကယန်းလူမျိုး)ကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်လိုက်ကြသည်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် အတွင်းရေးမှူး ပဒိုဂေဆိုး(လှဦး)ရန်သူ၏ ဖမ်းဆီးခြင်းကို ခံရလေသည်။ နောက်ပိုင်း မကြာသောကာလမှာပင် ဥက္ကဋ္ဌစောကျော်နိုင်ကို ရန်သူမှ ထပ်မံဖမ်းဆီးရမိလိုက်ပြန်သည်။ ယင်းကြောင့် တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူးဖြစ်သူ ဗိုလ်မော်ရယ် တစ်ဦးတည်း ရှိသမျှတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ကြရသည်။ သူသည် ကြိုးစားမှုရှိသောကြောင့် ပြည်သူလူထု၏ အားပေးထောက်ခံမှုကို ရရှိသည်။ စစ်တပ်၏ ထောက်ခံမှုကိုလည်း ရရှိလျက်ရှိသည်။

စစ်တပ်ဘက်တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ တပ်မှူးအောင်သန်းလေးသည် ရိုးသားဖြောင့်မတ်ပြီး သတ္တိရှိရှိဖြင့် တပ်ကို ဦးစီးနိုင်ခဲ့သဖြင့် ၎င်းကို ကရင်နီ ပြည်သူလူထုက အလွန်ချစ်မြတ်နိုးလျက်ရှိသည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ် ရောက်သောအခါ ကရင်နီတော်လှန်ရေးသည် အခက်အခဲပေါင်းများစွာကို တွေ့ကြုံ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ ၎င်း၏တပ်မတော်တပ်သားအချို့သည် ကေအဲန်အယ်လ်အေ ကရင်အမျိုးသား တပ်မတော် တပ်မဟာ(၂)သို့ ကူးပြောင်းကုန်သည်။ ကရင်နီတပ်မတော်သည် အင်အားများစွာ လျော့နည်းကျဆင်းသွားခဲ့သည်။

ရန်သူမှ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကို ခေါ်ဆိုသည့်အချိန်တွင် ကရင်နီအမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီသည် ကေအဲန်ယူပါတီနှင့်အတူ နေဝင်းစစ်အစိုးရအား သွားရောက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် ကရင်နီတော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းသည် ကျောက်အရောင်းအဝယ် ပြုလုပ်ရာတွင် အောင်မြင်ပြီး ဝင်ငွေကောင်းလာကာ လက်နက်အချို့ကို ဝယ်ယူစုဆောင်းနိုင်သဖြင့် ၎င်း၏တပ်မတော်အင်အားသည် အတော်အတန်ကြီးထွားလာခဲ့သည်။ အရည်အတွက်အားဖြင့်

အင်အား (၄၀၀)ကျော် ရှိလာသည်။ ကယားလူမျိုး ဆရာထဲဖဲဘူး၊ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရပညာတတ် လူငယ်တစ်ဦး ၎င်းတို့နှင့်အတူ ကရင်နီတော်လှန်ရေးအတွင်း ဝင်ရောက်လာသဖြင့် ကရင်နီ တော်လှန်ရေး၏ ခေါင်းဆောင်မှုအင်အားကို ပိုမို တောင့်တင်းလာခဲ့သည်။ တော်လှန်ရေး၏ ခေါင်းဆောင်မှု တာဝန်ကိုလည်း ပိုမို ကောင်းမွန်စွာ ထမ်းဆောင်သွားနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ၎င်းတို့သည် သံလွင်မြစ်အရှေ့ဘက်ကမ်းသို့ကူးပြီး အရှေ့ဘက်ကမ်းနယ်မြေ အားလုံးကို အခြေခံနိုင်ခဲ့သဖြင့် ၎င်းတို့၏အခြေအနေသည် ပိုမိုကောင်းမွန်လာသည်။ ၁၉၇၀–၇၁ ခုနှစ်တွင် ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း မယ်စဲ့ဂွင်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည့် ရှမ်းလူထုများကို ရှမ်းကျောင်းသားလူငယ် စိုင်းသီဟခေါ် စိုင်းသိန်းဟံက စည်းရုံးကာ လက်နက်ကိုင်အင်အား (၁၀၀)ကျော် အထိ စည်းရုံးဖွဲ့စည်းကာ ကရင်နီတပ်မတော်နှင့် ပူးပေါင်းလိုက်သဖြင့် ကရင်နီ တော်လှန်ရေးသည် အင်အားပိုမို တောင့်တင်းလာလေတော့သည်။ တော်လှန်ရေး၏ ခေါင်းဆောင်မှုအဖွဲ့ကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်း ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသည်။

ဥက္ကဋ္ဌ	စောမော်ရယ်
ဒုဥက္ကဋ္ဌနှင့် စစ်ဦးစီးချုပ်	ဗိုလ်မှူးကြီးအောင်သန်းလေး
အတွင်းရေးမှူး	ဆရာထဲဖဲဘူး
တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး	စိုင်းသီဟတို့နှင့်အတူ အခြားဗဟိုကော်မတီဝင်(၇)ဦး

စုစုပေါင်း(၁၁)ဦးကို ဖွဲ့စည်းကာလက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကို ဆက်လက်ခေါင်းဆောင်လျက် ရှိသည်။

ကရင်နီတပ်မတော်ကိုလည်း စစ်ကြောင်း(၄)ကြောင်းအဖြစ် ဖွဲ့စည်းပြီး စစ်ကြောင်း(၁)သည် မော်ချီးနှင့် ပကူးနယ်မြေတွင် တာဝန်ယူသည်။ စစ်ကြောင်း(၂)သည် ဘောလခဲ၊ ကြယ်ဖိုးကြီး နယ်မြေ (သံလွင်မြစ်အရှေ့ဘက်နှင့် အနောက်ဘက်အပါအဝင် ဖြစ်သည်။) စစ်ကြောင်း(၃)မှာမူ ရှားတော၊ သံရိဒါး၊ လွိုင်ကော်မြောက်ပိုင်းနယ်မြေ၊ စစ်ကြောင်း(၄)မှာမူ မယ်စဲ့ဂွင်နှင့် အရှေ့တောင်ဒေသနယ်မြေ စသည့်နယ်မြေအသီးသီးကို တာဝန်ယူလှုပ်ရှားလျက်ရှိသည်။ ဤစစ်ကြောင်း (၄) ကြောင်းအပြင် ဗဟိုကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ဗဟိုကာကွယ်ရေးတပ်ခွဲ၊ စစ်သင်တန်းပေးရေးတပ်ခွဲ စသည့် တပ်များကိုလည်း ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။

မှတ်ချက်။ ။ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း ကရင်နီခေါင်းဆောင်များနှင့် ကရင်နီ တပ်မတော်တို့သည် ကရင်နီ ပြည်နယ်အတွင်းနေရာ အနှံ့အပြားတွင် သွားရောက်လှုပ်ရှားနိုင်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ကရင်နီလက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်း(ဝါ) ကရင်နီအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီသည် တလမဖ ခေါ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ မဟာမိတ်အဖွဲ့ဟု ခေါ်တွင်သည့် တပ်ပေါင်းစုထဲသို့ ပါဝင်လာပြီး၊ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ကရင်နီအမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီသည် မဒတခေါ် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ တပ်ပေါင်းစုအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာခဲ့သည်။

t cef (4)

rGefawmfvSefa&;

မွန်အမျိုးသားများသည် ၎င်းတို့တွင် သီးခြားသမိုင်းနှင့် သီးခြားယဉ်ကျေးမှုနှင့် ထုံးတမ်းဓလေ့များ ရှိကြသည်။ တစ်ချိန်က ၎င်းတို့တွင် ပဒေသရာဇ်မင်းများဖြင့် ယဉ်ကျေးမှုမြင့်မားသည့် မြေရှင်ပဒေသရာဇ် လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိခဲ့သည်။ ဗမာမြေရှင်ပဒေသရာဇ်တို့၏ ပြင်းထန်စွာ တိုက်ခိုက်အနိုင်ကျင့် ဖိနှိပ်မှုကြောင့် ၎င်းတို့၏လူမျိုးသည် ပျောက်လုနီးပါး အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသည့်နောက်မှသာ ၎င်းတို့သည် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ် ပြန်လည်နိုးကြားလာပြီး လွတ်လပ် ရေးအတွက် ပြန်လည်လှုပ်ရှား လာကြသည်။

မွန်အမျိုးသားတော်လှန်ရေး စတင်ခြင်း မရှိခင်တွင် မွန်အမျိုးသားများထဲတွင် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း နှစ်ခု ရှိခဲ့ပါသည်။

၁။ နိုင်လှမောင် ဦးစီးသည့် မွန်ညီညွတ်ရေးတပ်ဦး

ဤအဖွဲ့အစည်းသည် ကေအဲန်ယူနှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကာ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

၂။ မွန်ဖိုးချိုခေါင်းဆောင်သည့်ညီညွတ်သောမွန်အမျိုးသားအစည်းအရုံး

ဤအဖွဲ့သည် ဖဆပလအစိုးရနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်ပြီး ၎င်းတို့၏ အမျိုးသား အခွင့်အရေးကို ဥပဒေဘောင်အတွင်း တောင်းဆိုကြသည်။

ဤအဖွဲ့အစည်း နှစ်ခုစလုံးသည် ဗမာလူမျိုးကြီးများ၏ ဖိနှိပ်မှုကို ဆိုးဆိုးဝါးဝါးခံခဲ့ကြရသဖြင့် ဗမာများအပေါ်တွင် စိတ်နာကြပြီး ၎င်းတို့၏ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအတွက် စိတ်အား ထက်သန်လျက် ရှိကြသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် မော်လမြိုင်မြို့တွင်ကျင်းပသည့် ကရင်အမျိုးသားကွန်ဂရက် ပြီးဆုံးပြီးနောက် နိုင်လှမောင်ဦးစီးသည့် မွန်အမျိုးသားအဖွဲ့သည် ကေအဲန်ယူခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကာ အချက်(၄)ချက်ပါသည့် သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ ၎င်းအပြင် ကရင်များ (KNDO)ကို ဖွဲ့စည်းသကဲ့သို့ ၎င်းတို့လည်း (MNDO)အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။

မွန်–ကရင် သဘောတူညီချက် (၄) ချက်မှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

(၁) မွန်နှင့် ကရင်တို့သည် မွန်ပြည်နှင့် ကရင်ပြည် ရသည်အထိ လက်တွဲမဖြုတ်စတမ်း အတူတကွ တိုက်ပွဲဝင်သွားမည်။

(၂) နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် နိုင်ငံခြားရေးရာကိစ္စများတွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကြိုတင်အသိပေးခြင်း မရှိဘဲ လုပ်ဆောင်ခြင်း မပြုရ။

(၃) တိုင်းပြည်များ ရရှိသည့်အချိန်တွင် မွန်နှင့် ကရင်တို့သည် ငွေစက္ကူတစ်မျိုးတည်းကို အသုံးပြု သွားကြရန်။

(၄) ကရင်နှင့် မွန်တို့သည် တိုင်းပြည်နယ်ခြားမျဉ်းများနှင့်ပတ်သက်ပြီး နောင်တွင်ပြုလုပ်မည့် အမျိုး သား နှစ်ရပ်၏ ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်သွားမည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ(၁)ရက်နေ့တွင် **(KNDO)** နှင့် **(MNDO)** တို့ပူးပေါင်းပြီး မော်လမြိုင်မြို့ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက် လိုက်ကြသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလအတွင်းတွင် ဆာဘဦး ခေါင်းဆောင်သည့် ပြည်နယ်များ လေ့လာစုံစမ်းရေး ကော်မရှင်အဖွဲ့သို့ မွန်အဖွဲ့ နှစ်ဖွဲ့စလုံးမှ အောက်ပါ တူညီသည့်အချက်များကို အစီရင်ခံတင်ပြကြသည်။

(၁) အောက်ဗမာပြည်ကို မွန်ပြည်အဖြစ် သတ်မှတ်အတည်ပြုရန်။

(၂) ကရင်များတောင်းဆိုသည့် ကရင်ပြည်ကို မွန်အမျိုးသားများက ထောက်ခံအားပေးသည်။

(၃) မွန်နှင့် ကရင်တို့၏ တိုင်းပြည်သည် အောက်မြန်မာပြည် ဖြစ်ရမည် ဖြစ်ပြီး ဤတိုင်းပြည်ကို မွန်–ကရင် ရာမညပြည်ဟု ခေါ်တွင်မည်။

ဤနေရာတွင် တစ်ခါမျှ မဖြစ်ဖူးသေးသည့် ထူးခြားချက်မှာ ကရင်များတောင်းဆိုသည့် ကရင် ပြည်ကို မွန်များက ထောက်ခံအားပေးပြီး မွန်များတောင်းဆိုသည့် မွန်ပြည်ကိုလည်း ကရင်များက ထောက်ခံအားပေးကြောင်းဖော်ပြကာ ဤကိစ္စကို ဆာဘဦးထံ တင်ပြတောင်းဆိုရန် သဘောတူ ကြ သည်။ ဤသဘောတူညီချက်ကို မွန်အဖွဲ့နှစ်ခုစလုံး၏ ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသည့် နိုင်လှမောင်နှင့် မွန်ဖိုးချိုတို့ ပါဝင်လက်မှတ်ထိုးကြပြီး ပါဝင်လက်မှတ်ထိုးကြသည့် ကရင်ခေါင်းဆောင်များမှာ ဆရာ သာထို၊ မန်းဂျိမ်းထွန်းအောင်၊ စောနော်တင်ဘွားနှင့် စောဂျွန်ဆင်တာမေဖိုးမင်း တို့ ဖြစ်ကြသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၃၁)ရက်နေ့၊ ကရင်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်သည့် အချိန်တွင် မွန်များသည် ကရင်နှင့်အတူ ဗမာလူမျိုးကြီးကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။ ကျေးလက် တောရွာ၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်များတွင်သာမဟုတ်ဘဲ အင်းစိန်တိုက်ပွဲတွင် ကရင်များကိုကူညီရန်အတွက် ၎င်းတို့၏ မွန်စစ်သားများကိုပို့ပြီး ပါဝင်ကူညီတိုက်ခိုက်သည်။ အထူးသဖြင့် သထုံခရိုင်မှ မွန်များ သည် အင်းစိန်တိုက်ပွဲတွင် ကျဆုံးခဲ့ကြရသည်မှာ အရေအတွက်မနည်းပေ။

မွန်ပြည်သူ့တပ်ဦးတွင် ဦးစီးခေါင်းဆောင်ပြုသည့် မွန်အမျိုးသားများမှာ နိုင်ဘလွင်၊ နိုင်ငွေသိန်း၊ နိုင်သိမ်းမောင်၊ နိုင်ထွန်းသိမ်းနှင့် မွန်ဆရာမလေး တောင်ဇာတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ညီညွတ်သော မွန်အစည်းအရုံးတွင် ဦးစီးခေါင်းဆောင်ပြုကြသူများမှာ နိုင်အောင်ထွန်း၊ နိုင်ထွန်းမောင်၊ နိုင်ဆိတ်နို့ စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်ကြလေသည်။

ကရင်တို့သည် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒကို ဆန့်ကျင်တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့သော်လည်း အောင်မြင်မှုရပြီး အာဏာများ ရရှိလာကြသည့်အခါ ၎င်းတို့ခံခဲ့ကြရသည့် ဖိနှိပ်မှုများကို မေ့ပျောက်ကာ ၎င်းတို့ထားရှိသည့် ကတိကဝတ်များကိုလည်း ပြန်၍သတိရခြင်း မရှိတော့ချေ။ ၎င်းတို့ကိုယ်၌က ကရင်လူမျိုးကြီးဝါဒီများ ဖြစ်လာကြသည်။ အကြောင်းကတော့ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၄)ရက် နေ့၌ ကော်သူးလေအစိုးရကို ဖွဲ့စည်းထူထောင်သောအခါ မွန်အမျိုးသားများအား အသိပေး တိုင်ပင်ခြင်း လုံးဝ မရှိခဲ့ပေ။ မွန်ကိုယ်စားလှယ် ပါဝင်ရန်အတွက်လည်း ဖိတ်ကြားခြင်း မရှိချေ။ အရှေ့တိုင်းအတွက် ချမှတ်ထားသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ ခရိုင်တစ်ခုတွင် တပ်မဟာတခု ဖွဲ့စည်းထူထောင်သွားရန် ဖြစ်သည်။ ဤဆုံးဖြတ်ချက်အရ ခရိုင်၊ တိုင်း၊ တပ်မဟာများဖွဲ့စည်းရာတွင် သထုံခရိုင်နှင့် မော်လမြိုင်ခရိုင်အတွင်းရှိ မွန်တပ်ရင်းများသည် အလိုအလျောက် ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး တပ်မတော်၏ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။ မွန်အမျိုးသား စစ်ရေးခေါင်းဆောင် များမှာ ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ လက်အောက်ခံတွင် စစ်မှုထမ်းများသဖွယ် ဖြစ်နေတော့သည်။

မွန်အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုသည် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးထဲတွင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသော်လည်း မကြာခဏပင် ၎င်းတို့၏ ခေါင်းဆောင်များအကြား ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ ရန်သူ၏ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် မွန်တို့၏ အခိုင်အမာခံ စစ်နေရာများသည် ရန်သူ့လက်တွင်း ကျရောက်သွားသည်။ ထိုနေရာများသည် မြေပြန့်လည်းဖြစ် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးလည်း ကောင်းမွန်သဖြင့် ရန်သူ့အတွက် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန် လွယ်ကူလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မွန်များ အခိုင်အမာတပ်စွဲထားသည့် မော်လမြိုင်၊ မုဒုံ၊ ဂရမိ အစရှိသည့် နယ်မြေများ၌ လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးကြပြီး ဤနယ်မြေများ၏ ကျေးလက်ဒေသများတွင်ပင် အခြေမချနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေရသည်။ ထို့ကြောင့် ကရင်များက မွန်များအခြေချနိုင်ရန်အတွက် ၎င်းတို့၏ နယ်မြေဖြစ်သည့် ကြာအင်းမြို့နယ်အတွင်း နေရာအချို့ကို မွန်တပ်များထားရှိရန် ခွင့်ပြုထားသည်။ ကရင့်တော်လှန်ရေးထဲတွင် စစ်ဝါဒီများရှိသကဲ့သို့ မွန်တော်လှန်ရေးထဲတွင်လည်း စစ်ဝါဒီများ ရှိကြလေသည်။ ကြာအင်းမြို့နယ်အတွင်း၌ မွန်ခေါင်းဆောင်အချို့သည် မဟာမိတ်ဆက်ဆံရေးတွင် စည်းကမ်းလိုက်နာမှု အားနည်းခြင်းကြောင့် မကြာခဏ ကရင်နှင့် မွန်တို့ ပဋိပက္ခ ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်။ သထုံခရိုင်တွင် ဗိုလ်စိုးခေတ်တွင်ဖြစ်စေ လင်းထင်ခေတ်တွင်ဖြစ်စေ မွန်နှင့် ကရင် ပြည်သူလူထုများသည် စစ်တပ်၏ စိုးမိုးချယ်လှယ်မှုအောက်တွင် ရှိနေကြရသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဗိုလ်စိုးနှင့် လင်းထင်တို့သည် သထုံခရိုင်တွင်ရှိသည့် တပ်မဟာ၏ တပ်မဟာမှူးများ ဖြစ်ကြသည်။ ဗိုလ်စိုး ကျဆုံးပြီးနောက် လင်းထင် တပ်မဟာမှူးဖြစ်လာခဲ့သည်။

၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် နိုင်ရွှေကျင်သည် ရှေ့နေစောဖိုးချစ်(စကော်ဝါးခို)နှင့် ဆရာသာဒင် (စကော်သူးခို) တို့နှင့် မရှေးမနှောင်း ရန်သူထောင်မှ လွတ်မြောက်လာကြသည်။ နိုင်ရွှေကျင် ထောင်မှ လွတ်မြောက်လာသည်နှင့်တပြိုင်နက် မွန်တော်လှန်ရေးရှိရာသို့ ပြန်လာကာ မွန်အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုကို ခေါ်ယူစုစည်းကာ အဖွဲ့တစ်ခုတည်းဖြစ်သော "မွန်ပြည်သူ့တပ်ဦး" ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်မတ်လ (၂၇) ရက်နေ့တွင် မွန်အမျိုးသားများက မွန်တိုင်းပြည်နှင့် မွန်အစိုးရကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လိုက် ကြောင်း **(KGB)** ခေါ် ကော်သူးလေ ဗဟိုအစိုးရထံသို့ အကြောင်းကြားလေသည်။ **(KGB)**သည် **Kaw Thoo Lei Governing Body** ဖြစ်သည်။ ကော်သူးလေအစိုးရကလည်း မွန်တို့၏တိုင်းပြည် ထူထောင်လိုက်ခြင်းနှင့် အစိုးရ ဖွဲ့စည်းလိုက်ခြင်းတို့၏ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ကို ကော်သူးလေ အသံလွှင့်ဌာနမှနေပြီး အသံလွှင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာပေးကာ ၎င်းတို့အား အားပေးထောက်ခံမှုကို ပြသလေသည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကော်သူးလေ ခရိုင်ခေါင်းဆောင်အချို့သည် **(KGB)**၏ အစီအစဉ်ကို လက်ခံခြင်းမရှိသဖြင့် ပြဿနာပေါ်ပေါက်လာကာ ယင်း ပြဿနာကို နားလည်မှုမပျက်ပြားစေရန် အတတ်နိုင်ဆုံးကြိုးပမ်း ဖြေရှင်းခဲ့ကြရသည်။

မော်လမြိုင်တွင်ရှိသည့် မွန်များက ခေါင်းဆောင်များကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပြီး ၎င်းတို့ တပ်မဟာနှစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ သို့ရာတွင် သထုံခရိုင်ရှိမွန်များမှာမူ ဘာမျှလုပ်နိုင်ခြင်းမရှိချေ။ ကော်သူးလေအုပ်ချုပ်မှုအောက်၌သာ ဆက်လက်ပြီး နေကြရသဖြင့် သထုံခရိုင်အတွင်းရှိ မွန်ခေါင်းဆောင်များနှင့် တပ်သားများသည် သထုံခရိုင်မှထွက်ခွာသွားကာ မော်လမြိုင်ခရိုင်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားကြသည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် မွန်ခေါင်းဆောင်များသည် မွန်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ကော်သူးလေ ဗဟိုသို့စေလွှတ်ပြီး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြရာ ဤဆွေးနွေးပွဲမှ "ထွန်းမောင်–မင်းမောင် သဘော တူညီချက်" ကို ရရှိသည်။ ထွန်းမောင်မှာ မွန်ဗဟိုကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပြီး မင်းမောင်မှာ ကရင်ဗဟိုခေါင်းဆောင် ကိုယ်စားလှယ်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဤသဘောတူညီချက်တွင် ပါဝင်သည့် အရေးကြီးသောအချက်များမှာ၊

- မွန် – ကရင် ဗဟိုပူးတွဲကော်မတီတစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းသည်။
- ဤလူမျိုးနှစ်မျိုးအကြား ပြဿနာတစ်ခုခုပေါ်ပေါက်လာပါက ဤဗဟိုပူးတွဲကော်မတီမှ တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ဖြေရှင်းသွားရန်၊
- ဤဗဟိုပူးတွဲကော်မတီ၏ ဌာနချုပ်သည် မြဝတီတွင်ထားရှိပြီး နှစ်ဖက်ဗဟိုကော်မတီမှ ကိုယ်စားလှယ် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးစီ အမြဲ ဤရုံးတွင်လာရောက်နေထိုင်ပြီး လုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်သွားကြရန် ဖြစ်သည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ဒလညတ ဟုခေါ်သည့် ဒီမိုကရက်လူမျိုးစုများ ညီညွတ်ရေးတပ်ဦး **(DNUF)** အမည်ရှိ အမျိုးသားတပ်ပေါင်းစုကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာတွင် မွန်ခေါင်းဆောင်များလည်း တက်ရောက်ပြီး တက်တက်ကြွကြွသဘောတူညီခဲ့ပါသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ရန်သူ၏ "လက်နက်နှင့် ဒီမိုကရေစီလဲရေး"စီမံကိန်းအောက်တွင် "မွန်ပြည်သစ်တပ်ဦး"တစ်ဖွဲ့လုံး လက်နက်ချသွားကြကာ ရန်သူ ဖဆပလ အစိုးရနှင့်ပြန်၍ လက်တွဲ လုပ် ဆောင်တော့သည်။ ဤအချိန်တွင်မွန်ခေါင်းဆောင်ထဲ၌ နိုင်ရွှေကျင် တစ်ဦးတည်း လက်နက်ချ သွားသူများထဲတွင် ပါမသွားဘဲ ကရင့်တော်လှန်ရေးနယ်မြေအတွင်း၌ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ထိုနည်းတူ မော်လမြိုင်ဘက်တွင် နိုင်ဘအုန်းနှင့် ဓမ္မနေတို့နှင့်အတူ မွန်လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ အင်အား (၅၀)ခန့်လည်း လက်နက်မချဘဲ ကျန်ရစ်သည်ကို တွေ့ရသည်။

ယင်းအချိန်တွင် ကေအဲန်ယူပါတီတိုင်း ကော်မတီဝင် ဗိုလ်တာအယ် (ဝါ) ဗိုလ်တင်ဦးမှ အမှတ် (၆) နယ်မြေအတွင်း၌ တာဝန်ကျနေသည်။ ဗိုလ်တာအယ်မှ ဤကျန်ရစ်သည့် မွန် လက်နက် ကိုင်အဖွဲ့နှင့် လက်နက်များပျောက်ဆုံးသွားခြင်းမရှိရန်နှင့် ရန်သူကို ဆက်လက်ပြီး တိုက်ခိုက်သွား နိုင်ရန်အတွက် ထိန်းသိမ်းထားပြီး ဗိုလ်တာအယ်၏ အကြံပြုချက်ဖြင့် ခေါင်းဆောင်အများ သဘော တူကာ "မွန်ပြည်သစ်ပါတီ"ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် မဒညတ ခေါ် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ ညီညွတ်ရေးတပ်ပေါင်းစုကို ဖွဲ့စည်း လိုက်သည့်အခါ မွန်ပြည်သစ်ပါတီသည် ဤတပ်ပေါင်းစုထဲတွင်ပါဝင်လာသည်။ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအတွင်း ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် မွန်ခေါင်းဆောင်နှင့် မွန်စစ်သားအတော်များများသည် မွန် လူထုထဲတွင် လူထုဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နေကြသဖြင့် မွန်နယ်မြေအတွင်း ကရင် လက် နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့အင်အားများ ပါဝင်ခြင်းမရှိပါက မွန်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့နှင့် ၎င်းတို့၏ ခေါင်း ဆောင်များသည် မိမိတို့မွန်အမျိုးသား နယ်မြေတွင် သွားရောက်စည်းရုံးလှုပ်ရှားခြင်း မပြုရဲကြပေ။ ဤအခြေအနေကြောင့် မွန်နယ်မြေဖြစ်သည့် ကျိုက်မရောမြို့နယ်ကို ကော်သူးလေမှ ယာယီ စောင့် ရှောက်အုပ်ချုပ်ထားရသည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ရန်သူနေဝင်းစစ်အစိုးရမှ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး ကို ခေါ်ဆိုရာတွင် မွန်၊ ကရင်နှင့် ကရင်နီ(၃)ဖွဲ့ (သုံးပါတီ)မှ အတူတကွသွားရောက်ကြသည်။ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး ပျက်ပြားပြီးနောက် ၁၉၆၄ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် မွန်ကျောင်းသားလူငယ် အများ အပြား မွန်လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်မှစပြီး ၎င်း တို့၏ ဘဏ္ဍာဝင်ငွေအခြေအနေ ပိုမိုကောင်းမွန်လာသဖြင့် လက်နက်များ ဝယ်ယူစုဆောင်းနိုင်ပြီး မွန်အမျိုးသားလက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး၏ အင်အားသည် တစ်နေ့တခြားကောင်းမွန်လာလျက် ရှိသည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် ဥက္ကဋ္ဌနိုင်ရွှေကျင်သည် ကျန်းမာရေးအခြေအနေမကောင်းသဖြင့် ပြည်ပသို့ ဆေးကုသွားရာမှ ၎င်း၏အဖွဲ့အစည်းထံသို့ အရောက်အပေါက် အလွန်နည်းလာတော့သည်။

၁၉၇၀ ခုနှစ်တွင်"တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ ညီညွတ်ရေးတပ်ပေါင်းစုဟုခေါ်သည့် တလညတတပ်ပေါင်းစုကို ဖွဲ့စည်းသည့်အခါ မွန်ပြည်သစ်ပါတီလည်း အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ပြီး နိုင် ရွှေကျင်သည် တပ်ပေါင်းစု၏ အတွင်းရေးမှူးတာဝန်ကို ရွေးချယ်တာ ဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည်။

ရန်သူသည် မွန်ပြည်သူများကွဲပြဲစေရန်နှင့် မွန်တော်လှန်ရေးကို ဖြိုခွဲဖျက်ဆီးရန်အတွက် မော်လမြိုင်နှင့် သထုံခရိုင်များပါဝင်သည့် အတုအယောင် မွန်ပြည်နယ်ကို ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ဖန်တီးပေးအပ်လိုက်သည်။ သို့ရာတွင် မွန်ခေါင်းဆောင်များနှင့် မွန်လူထုကလည်း အတုအယောင်ပြည်နယ်ဖြစ်မှန်း နားလည်သဘောပေါက်ကြသည်။ ရန်သူပေးအပ်သည့် မွန်ပြည်နယ်တွင် သထုံခရိုင်အတွင်းရှိ နယ်မြေအတွင်း အများစုနေထိုင်သူများမှာ ကရင်နှင့်ပအို့ဝ်လူထုများ ဖြစ်ကြသည်။

ယခုအချိန်တွင် မွန်တော်လှန်ရေးသည် “ပြည်သူ့ပြည်ချစ်ပါတီ”(PPP)(People's Patriotic Party) နှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်စေ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်စေ ကေအဲန်ယူဗဟိုတွင် ခေါ်ဆိုကျင်းပသည့် လူမျိုးစုတပ်ပေါင်းစုအစည်းအဝေးတွင် မွန်ဗဟိုမှ ခေါင်းဆောင်များ တက်ရောက်လာကြသော်လည်း ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြီးဖြစ်သည့် လူမျိုးစု တပ်ပေါင်းစုအတွင်း ဝင်ရောက်ခြင်းမရှိသေးပေ။ မွန်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းအတွင်း အလယ်အလတ် ခေါင်းဆောင်များသည် လေ့လာရေးအားကောင်းသူများဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ရေရှည်အမြင်ရှိကြကာ တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းကို ကြိုးကြိုးကုတ်ကုတ် လုပ်ဆောင်ကြသဖြင့် မွန်ပြည်သစ်ပါတီ၏ အင်အားသည် တစ်နေ့တခြား ကြီးထွားလာကာ ယခုအချိန်တွင် လူအင်အား (၃၀၀)ကျော်ရှိပြီး ဖြစ်သည်။

t cef (5)

&Sfa w ™fv ESa&;

ရှမ်းလူမျိုးတို့သည် ကိုယ်ပိုင်သမိုင်း၊ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း၊ ကိုယ့်မြို့ကိုယ့်ရွာ၊ ကိုယ်ပိုင်ယဉ် ကျေးမှုရှိကြသူများ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ဗမာပြည်အတွင်း၌ ရှမ်းပြည်နယ်တွင်လည်းကောင်း၊ ကချင် ပြည်နယ်တွင်လည်းကောင်း နေထိုင်ကြသည်။ ၎င်းအပြင် ဗမာပြည်အောက်ပိုင်း တောင်ငူ၊ ဖြူး၊ ရွှေကျင်၊ ဖာပွန်၊ သာယာဝတီ၊ ဥက္ကံ၊ တိုက်ကြီး၊ ဝါးနက်ချောင်း စသည့်နေရာ အနှံ့အပြားတွင် နေထိုင် ကြသည်။ ဤမျှပင် မဟုတ်သေးချေ။ ရှမ်းလူမျိုးများသည် တရုတ်ပြည် ထိုင်းနိုင်ငံ ကမ္ဘောဒီး ယား နှင့် လောနိုင်ငံများတွင်လည်း အများအပြားနေထိုင်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လူမျိုးကြီး တစ်မျိုးပင် ဖြစ်သည်။

ပထမဦးဆုံးရေးဆွဲခဲ့သည့် ဗမာပြည်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ဗမာပြည် လွတ် လပ်ရေးရပြီး (၁၀)နှစ်ပြည့်သည့် အချိန်၌ ရှမ်းပြည်နယ်သည် ဗမာပြည်မှ ခွဲထွက်လိုပါက ခွဲထွက်နိုင် သည်ဟု ပါရှိပါသည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒီ အုပ်စိုးသူများသည် တရုတ်ဖြူများကို တိုက်ထုတ်ရန် အကြောင်းပြပြီး ဗမာ့တပ်မတော်အများအပြားကို ရှမ်းပြည်သို့ စေလွှတ်ခဲ့သည်။ အမှန်စင်စစ် ရှမ်း စော်ဘွားနှင့် ရှမ်းပြည်သူများကိုကြောက်ရွံ့ပြီး ၎င်းတို့၏လှုပ်ရှားမှုများကို နှိပ်ကွပ်ရန်အတွက် ယခု ကဲ့သို့ အင်အားအလုံးအရင်းဖြင့် ဗမာစစ်တပ်ကို ရှမ်းပြည်နယ်သို့ စေလွှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ရှမ်းစော်ဘွားများ ရှမ်းဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် စိတ်ဓာတ်တက်ကြွ ပြင်းထန် သည့် ရှမ်းလူငယ်များသည် မိုင်းရယ်မြို့တွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ ဤဆွေးနွေးပွဲတွင် ဗမာပြည် အုပ်စိုးသူ ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒီတို့သည် မိမိတို့ကတိပေးထားသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ခြင်း မရှိကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်သူများ ဖိနှိပ်လျက်ရှိကြောင်း ပင်လုံစာချုပ်ပါ အချက်အလက်များကိုလည်း လိုက်နာ ဆောင် ရွက်ခြင်း မရှိကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြကြလေသည်။ ရှမ်းပြည်တွင်းရေးရာများကိုလည်း နည်းမျိုးစုံ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်လျက်ရှိကြောင်း ပြောဆိုသုံးသပ်ကာ ဤဆွေးနွေးပွဲမှ ရှမ်းလူမျိုးတို့သည် တန်း တူမှုရှိရေး လွတ်လပ်မှုရှိရေးနှင့် ကိုယ့်ကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီးခွင့် အပြည့်အဝရှိရေး စသည်များအတွက် တိုက်ပွဲဝင်သွားကြရန် သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ငြိမ်းချမ်းသည့်နည်းဖြင့် တောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်၍ မရရှိနိုင်ပါက ၎င်းတို့သည် ရှမ်းပြည်သူလူထုကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး လက်နက်ကို စွဲ ကိုင်ကာ လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်သွားမည်ဟု သံန္နိဋ္ဌာန်ချထားလျက် ရှိကြသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ရှမ်းတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများက ရန်ကုန်မြို့တော်ခန်းမကြီးတွင် လူထုအစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို ခေါ်ဆိုပြီး ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းလူထုတို့၏ နစ်နာချက်များကိုတင်ပြ ဆွေးနွေးကြသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ဤရှမ်းတက္ကသိုလ် ကျောင်းသူကျောင်းသားများက ရှမ်း ကျောင်းသားမဂ္ဂဇင်းကို (တိုင်လူငယ်)အမည်ဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေကာ ရှမ်းအမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ်ကို လှုံ့ဆော်စည်းရုံးလေသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ် နှစ်လည်လောက်တွင် သီပေါ၌ ရှမ်းအစည်းအဝေးတစ်ခုကို ခေါ်ဆိုကျင်းပခဲ့ကြ သည်။ ဤအစည်းအဝေးကို ရှမ်းစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု နှီးနှောဖလှယ်ပွဲဟု ခေါ်ဆိုခဲ့သော်လည်း ဤ အစည်းအဝေး၏ နောက်ကွယ်တွင် ရှမ်းအမျိုးသားများ ရှေ့သို့မည်ကဲ့သို့ တက်လှမ်းသွားမည့် အကြောင်းနှင့် လက်နက်ကိုစွဲကိုင်ပြီး တိုက်ပွဲဝင်သွားရန် အဓိကထား ဆွေးနွေးကြခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်၊မေလ(၂၁)ရက်နေ့တွင် စဝ်နွဲ့ခေါင်းဆောင်သည့် ရှမ်းလူငယ်(၅၀–၆၀)ခန့် တို့သည် လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်မှုကို စတင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းပြီး ဤအဖွဲ့အစည်းကို "နွံဆစ်ဟန်"ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ရဲရင့်သည့် လူငယ်အဖွဲ့ ဖြစ်သည်။ ဤအချိန်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်သို့ ရောက်ရှိလာကြသည့် ဗမာ့တပ်မတော် စစ်သည်များသည် ရှမ်းပြည်လူထုအပေါ် နည်းမျိုးစုံအနိုင်ကျင့် စော်ကားလျက် ရှိနေကြသဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်လာခဲ့ရလေတော့သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ရှမ်းခေါင်းဆောင် ဗိုလ်မောင်၊ ဗိုလ်ကျော်ထူး စသည် တို့သည် တန်ယန်းမြို့နှင့် မိုင်းကောင်မြို့များကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ကန်းရွဲ့ (ဗိုလ် မုတ်ဆိတ်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ)ကလည်း လားရှိုးမီးရထားလမ်းတွင် မိုင်းပုံးထောင်ကာ စစ်ရထားတစ်စင်း မိုင်းပုံးနင်းမိသဖြင့် စစ်သားအတော်များများ ထိခိုက်သေကြေ ဒဏ်ရာရလျက် ရှိသည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်အတွင်း၌ပင် ရှမ်းတက္ကသိုလ်ကျောင်းသား အများအပြားနှင့် အခြားကျောင်း သားများလည်း ပူးပေါင်းပါဝင်လာကြပြီး တောခိုကာ စဝ်နွဲ့နှင့် သွားရောက်ပူးပေါင်းသဖြင့် လက်နက် ကိုင်ဦးရေ ထောင်ကျော်ရှိလာလေတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ လက်နက်ကိုင်တပ် ကြီးထွားလာသဖြင့် တင်ဖေနှင့် စဝ်နွဲ့တို့လည်း စစ်အာဏာရှင်ဖြစ်လာကြသည်။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်ကိုလည်း တည် ဆောက်လေတော့သည်။ ရှမ်းလူငယ်များက ၎င်းကို တိုင်ပင်နှီးနှောလိုပါက လက်မခံပေ။ ဝေဖန်ရေး ကိုလည်း လက်မခံပေ။ အကြံဉာဏ်များကိုလည်း လက်မခံသည့်အပြင် စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးဖြင့် တုံ့ပြန် လာသဖြင့် လူငယ်များနှင့် မသင့်မတင့်ဖြစ်ကာ ပဋိပက္ခများဖြစ်လာတော့သည်။ ဤတွင် ရှမ်းလူငယ် တို့သည် အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့အဖြစ် ကွဲထွက်သွားလေသည်။ တစ်ဖွဲ့မှာ စဝ်နွဲ့နှင့် လက်တွဲ၍မရသော လူငယ် များ ဖြစ်ကြပြီး ကျန်တစ်ဖွဲ့မှာ စဝ်နွဲ့မှနေ၍ တော်လှန်ရေးကို စတင် ခေါင်းဆောင်ခဲ့သူ ဖြစ်သဖြင့် ၎င်း အား သည်းခံခွင့်လွှတ်ကာ ၎င်း၏လက်အောက်၌ပင် ဆက်လက်ပြီး လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး ဆင်နွှဲသွားရန် ဖြစ်သည်။

ပထမအဖွဲ့လူငယ်များသည် စဝ်နွဲ့ထံမှ ခွဲထွက်သွားကြသည်။ ဤအဖွဲ့ကို စိုင်းပန်နှင့် စိုင်းဆပ်(ဆေထင်)တို့က ခေါင်းဆောင်ပြီး သီပေါဘက်သို့ တက်သွားကြသည်။ ဤအဖွဲ့သည်

အစတွင် လက်နက်ဟူ၍လည်းမရှိ နောက်လိုက်လည်းမရှိ ဖြစ်နေကြသည်။ သို့ရာတွင် ပြည်သူလူထုကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော်နိုင်သဖြင့် တဖြေးဖြေးချင်း ၎င်းတို့၏လက်နက်ကိုင်တပ်အင်အား ကြီးထွားလာတော့သည်။ နောက်ဆုံး တပ်ရင်း(၄)ရင်းအထိ တပ်ကို တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းနိုင်သဖြင့် ဤလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကို **(SSIA)** ရှမ်းပြည်လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ၎င်းတို့က ရှမ်းပြည်သည် မူလကတည်းက လွတ်လပ်သည့် တိုင်းပြည်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ရန် မလိုအပ်ဟု ဆိုကြပြီး တပ်ကို **(SSA)** ရှမ်းပြည် တပ်မတော်ဟု နာမည် ပြောင်းလဲခေါ်တွင်လိုက်ကြသည်။

ကော်ခမ်းနှင့် စဝ်စိုင်းလိတ်ဦးစီးသည့် ဒုတိယအဖွဲ့သည် အစတွင် စဝ်နွဲ့အောက်၌ ဆက်လက်နေပြီး စဝ်နွဲ့ကို ပြုပြင်သွားရန် သဘောထားရှိခဲ့သော်လည်း စဝ်နွဲ့၏ ထင်ရာစိုင်းလုပ်ရပ်များ မတရားသော လုပ်ရပ်များ၏ ဒဏ်ကို ဆက်လက်ပြီးမခံနိုင်တော့သဖြင့် ၎င်းတို့လည်း စဝ်နွဲ့ထံမှ ထွက်ခွာသွားကြတော့သည်။ ဤအဖွဲ့သည် မိုးနဲနှင့် လင်းခေးဘက်သို့ ထွက်ခွာသွားကာ ၎င်းတို့၏ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကို **(SNIA)** ရှမ်းအမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်ဟု ခေါ်တွင်ကာ ရပ်တည်ကြသည်။

ကျိုင်းတုံအရှေ့ဘက်နယ်မြေတွင် ခွန်ငါးခန်းဦးစီးသည့် ရှမ်းလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့သည် အင်အား ထောင်နှင့်ချီ ရှိခဲ့သည်။ ခွန်ငါးခန်းသည် အစတွင် စဝ်နွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် စဝ်နွဲ့သည် အာဏာအားချုပ်ကိုင်မှုလွန်ကဲခြင်း၊ မာန်မာန ထောင်လွှားခြင်းကြောင့် စဝ်နွဲ့ နှင့် ခွန်ငါးခန်း တို့သည် မသင့်မတင့်ဖြစ်လာကြတော့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် စဝ်နွဲ့နှင့် ခွန်ငါးခန်းလည်း ကွဲကြလေသည်။ ခွန်ငါးခန်းလည်း ကျိုင်းတုံဘက် ပြန်သွားကာ ၎င်း၏တပ်ကို ဦးစီးခေါင်းဆောင်လျက် ရှိသည်။ ခွန်ငါးခန်းသည်လည်း ရေရှည်တွင် ၎င်း၏တပ်ကိုအုပ်ချုပ်ရာတွင် အာဏာချုပ်ကိုင်မှု လွန်ကဲလာခြင်း တစ်ဦးတည်းသဘောနှင့် လုပ်ချင်ရာလုပ်ခြင်း စသည်များကြောင့် လူထုဆန့်ကျင်ရေးများ ဖြစ်လာသည်။ ယင်းကြောင့် ဤတပ်ဖွဲ့သည်လည်း တိုးတက်သင့်သလောက် မတိုးတက်ဘဲ ဖြစ်နေသည်။

ရှမ်းလက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးစတင်ချိန်တွင် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို ကော်သူးလေ ကရင့်တော်လှန်ရေး ဗဟိုသို့ စေလွှတ်ခဲ့သည်။ ကရင်တော်လှန်ရေးထံမှ အကူအညီနှင့် အကြံဉာဏ်များကို လာရောက်တောင်းခံခြင်း ဖြစ်သည်။ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်ကြသည့် ရှမ်းကိုယ်စားလှယ် စိုင်းစန်းနှင့် ကရင်ကိုယ်စားလှယ် စကောလယ်တောတို့ သဘောတူလက်မှတ်ထိုးကြသည်။ ၎င်းတို့ တန်းတူရည်တူ လက်တွဲဆောင်ရွက်သွားကြမှာဖြစ်ပြီး တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန်ကူညီသွားကာ လွတ်လပ်ရေးအပြည့်အဝရသည်အထိ လက်တွဲသွားကြရန်ဖြစ်သည်။ သဘောတူညီချက်အရ ကရင့်တော်လှန်ရေးမှာ ၎င်းတို့အား သွားရောက်ကူညီရန် လူ(၃)ဦးကို စေလွှတ်လိုက်သည်။ ပထမလူမှာ ဗိုလ်ဘခင်ဖြစ်ပြီး ရှမ်းတော်လှန်ရေးအား မိုင်းစစ်ပွဲဆင်နွှဲရေးတွင် အကူအညီပေးရန် ဖြစ်သည်။ ဒုတိယစေလွှတ်လိုက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဗိုလ်ဘဘာဖြစ်သည်။ အချက်ပြ ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းကို ကူညီရန် ဖြစ်သည်။ တတိယလူမှာ ဂျေဖူးညို ဖြစ်

သည်။ ၎င်းသည် အုပ်ချုပ်ရေးဘက်တွင် သွားရောက် ကူညီရေးပင် ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဒုတိယ အသုတ်အဖြစ် ကရင့်တော်လှန်ရေးမှ ရှမ်းတော်လှန်ရေးကို သွားရောက်ကူညီရန် ဗိုလ်ချုပ် ကော်ထူး၊ စီးဖလိန်းတို့အား စစ်ရေးစစ်ရာတွင် သွားရောက်ကူညီရန် စေလွှတ်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး တွင် မူးဆိုးကော်ကစာကိုယ်တိုင်နှင့် ဗိုလ်ချုပ် အုန်းဖေ၊ ပဒို ဝေရီကျော်တို့ သွားရောက်ပြီး ရှမ်းပြည် တော်လှန်ရေးကို အကြံပေးဉာဏ်ပေးအဖြစ် ကူညီကြ သည်။

နောက်ပိုင်း ၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် သမ္မတစဝ်ရွှေသိုက်၏ဇနီး မဟာဒေဝီသည် ရှမ်းပြည်သို့ ရောက်ရှိလာပြီး ရှမ်းပြည်ရှိ တော်လှန်ရေးသမားများအား ခေါ်ယူစုစည်းကာ ရှမ်းတော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းကိုလည်း ရှမ်းပြည်စစ်ရေးကောင်စီ၊ (Shan State War Council, SSWC) ဟု ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်း ခေါ်ဝေါ်လေသည်။ နှစ်ဖွဲ့ကွဲနေသည့် ရှမ်းတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများလည်း မဟာဒေဝီအား လေးစားယုံကြည် အားထားသည့်အပေါ် (SSA) အဖွဲ့ရော၊ (SNIA)အဖွဲ့တို့ပါ (SSWC) ထဲစုစည်းပါဝင်လာကြသည်။ သို့ရာတွင် စဝ်နွဲ့အဖွဲ့နှင့် ခွန်ငါးခန်းအဖွဲ့တို့သည် ပူးပေါင်း ပါဝင်မည်ဟု ကတိပေးခဲ့သော်လည်း ၎င်းတို့ကတိအတိုင်း မလုပ်ဘဲနေသည်က တစ်ကြောင်း၊ မဟာ ဒေဝီကိုယ်တိုင် မြေရှင်ပဒေသရာဇ် လမ်းစဉ်ကိုကျင့်သုံးပြီး ၎င်းကိုယ်၌က ဘာမျှ မယ်မယ်ရရ ဦး ဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိသည်က တစ်ကြောင်း၊ ဤအကြောင်းများကြောင့် (SSA)လည်း မဟာဒေဝီ၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို မခံယူတော့သဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် (SSWC) ရှမ်းပြည်စစ်ကောင်စီလည်း ပျက်စီး သွားလေတော့သည်။

&Sfjy nfawmfv Sefa&; t zGJ pnf;rsm;

အထက်တွင်ဖော်ပြသကဲ့သို့ ရှမ်းပြည်သို့စေလွှတ်လိုက်သည့် ဗမာ့တပ်မတော်တို့၏ ရမ်း ကား ရက်စက်မှုများ (သတ်ဖြတ်၊ မုဒိန်းကျင့်မှုများ ကျူးလွန်ခြင်း)ကြောင့် လက်နက်ကိုင် တော်လှန် ရေး စတင်လာခဲ့ပြီး ရှမ်းပြည်အနှံ့တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားလေတော့သည်။ ရှမ်းပြည် လူငယ်များလည်း သူ့နေရာနှင့်သူ တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာကြပြီး ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒီများကို ဆန့် ကျင် တော်လှန်လာကြတော့သည်။

ရှမ်းပြည်မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်သည် နှစ်ပေါင်းထောင်နှင့်ချီပြီး ရှမ်းပြည်လူထုအပေါ်စိုးမိုး ချယ်လှယ်လျက်ရှိသည်။ ယင်းကြောင့် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများလည်း နေရာ ဒေသအလိုက်တစ်ဖွဲ့ပြီးတစ်ဖွဲ့ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြသည်။ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ

၁။ နွံ့ဆစ်ဟန်အဖွဲ့

ဤအဖွဲ့သည် စဝ်နွဲ့မှ ဦးဆုံးစတင်ဦးဆောင်ခဲ့သော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကို ပထမဦးဆုံးစတင်ခဲ့သော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ကြက်ဟင်း ခါးသီးတောင်၊ ကျိုင်းတုံမြောက်ဘက်ဒေသတွင် အခြေခံလျက်ရှိသည်။ အခြားဒေသမှ ရှမ်း တော် လှန်ရေးသမားများသည် ၎င်းတို့ထံသို့သွားရောက် ပြီးစုစည်းခဲ့ကြသော်လည်း စဝ်နွဲ့၏ တကိုယ်

ကောင်းဆန်မှု ကိုယ်ကျိုးကြည့်မှု လွန်ကဲခြင်းကြောင့် စိတ်သဘောထားများကွဲလွဲကာ ကွဲပြဲသွားကြသဖြင့် အင်အားကြီးထွားခြင်း မရှိဘဲ မူရင်းအတိုင်းဖြစ်နေသည်။

၂။ SSA ခေါ် ရှမ်းပြည်လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်

နောက်ပိုင်း (SSA) ရှမ်းပြည်တပ်မတော်ဖြစ်လာသည်။ ရှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ (SSPP) နိုင်ငံရေးပါတီကို နောက်ပိုင်း ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် အင်အားအကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ ရှမ်းကောလိပ်ကျောင်းသားများမှ ဦးစီးပြီး ဖွဲ့စီးသည့်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ အစပိုင်းတွင် ဤအဖွဲ့ကို ကျောင်းသားအဖွဲ့ဟုပင် ခေါ်ဆိုကြသည်။ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို သီပေါနယ်မြေတွင် အခြေခံကြသည်။ ခေါင်းဆောင်အများစုမှာ သီပေါသားများဖြစ်ကြသည်။ တက္ကသိုလ်၌ ရှိနေကြစဉ်ကတည်းက ဤအဖွဲ့ကို လျှို့ဝှက်ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ စည်းရုံးဖွဲ့စည်းမှု အမှတ်အသားမှာ ကျားဖြစ်သည်။ ကျား ကို ရှမ်းလို "ဆေ" ဟု ခေါ်သည်။ ယင်းကြောင့် ၎င်းတို့ခေါင်းဆောင်များ၏ နာမည်ရှေ့တွင်"ဆေ"ကို တပ်ထားသည်။ ဆေလင်း၊ ဆေဝိုင်၊ ဆေထင်၊ ဆေဆင့်၊ ဆေအွမ် စသည့်နာမည်များ ဖြစ်ကြသည်။

၃။ (SNIA) ရှမ်းအမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် (Shan National Independent Army)

၎င်းတို့သည် ကျောင်းသားလူငယ်များ ဦးစီးသည့်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ အစတွင် စဝ်နွံနှင့်အတူ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြသူများ ဖြစ်သည်။ (SSIA) အဖြစ် လက်တွဲလုပ်ဆောင်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ခွဲထွက်စက ၎င်းတို့သည် စဝ်နွံ၏လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ဆက်လက်ခံယူပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် စဝ်နွံ၏ မောက်မာမှုနှင့် ၎င်းတို့ကို စဝ်နွံက နှိမ်ထားမှုကြောင့် နွံဆစ်ဟန်အဖွဲ့မှ လုံး ဝ ခွဲထွက်ပြီး SNIA ကိုဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ကာ မိုးနဲ၊ လင်းခေး စသည့်နယ်မြေများကို အခြေခံကာ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို ဆက်လက်ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။ (SNIA) ဖွဲ့စည်းကာစတွင် ကြိုးပမ်းမှုအလွန် ကောင်းမွန်သည်။ ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကိုလည်း လေးစားဂုဏ်ယူသည်။ အခြား ရှမ်းလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညီညွတ်မှုရအောင်လည်းကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် မိုးဟိန်းအဖွဲ့နှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာ ဤဆွေးနွေးပွဲမှာပင် မိုးဟိန်းမှ ၎င်းတို့ လာရောက်ဆွေးနွေး သူခေါင်းဆောင်များနှင့် တပ်ဖွဲ့ဝင်(၁၀၀)ကျော်အားလုံးကို ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းလိုက်သည်။ ၎င်းတို့၏လက်နက်အားလုံးကိုလည်း မိုးဟိန်းက သိမ်းယူလိုက်ပြီး ၎င်းတို့၏ခေါင်းဆောင်များကို ဖမ်းချုပ်ထားလိုက်သည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤအဖွဲ့သည် နောက်ဆုံးအချုပ်မှ လွတ်မြောက်လာသည့်အခါ မိုးဟိန်းကို နံပါတ်(၁)ရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ကြသည်။ မိုးဟိန်းအဖွဲ့ကို အရင်ရှင်းပြီးမှ နောက်တွင် မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒီများကို ရှင်းမည်ဟု ဆိုကြသည်။ နောက်ပိုင်း ၎င်းတို့သည် ရန်သူထဲတွင် ကာကွယ်ရေးတပ် ဖွဲ့များအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြသဖြင့် မိုးနဲမှာပင် အင်အားတစ်ထောင်ကျော်ဖြစ်လာသည်။ နောက်ဆုံး ၎င်းတို့ကို ရန်သူမှ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် နည်းပရိယာယ်သုံးပြီး ၎င်းတို့၏ခေါင်းဆောင် အားလုံးကို ဖမ်းဆီးပြီး လက်နက်ကို သိမ်းလိုက်သည်။ ဤနည်းဖြင့် (SNIA) လည်း လုံးဝပျက်စီးသွားသည်။

၄။ (SURA) ရှမ်းပြည်စည်းလုံးညီညွတ်သည့်တော်လှန်ရေးတပ်မတော် (Shan United Revolutionary Army)

မိုးဟိန်း ဦးဆောင်သည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ မိုးဟိန်းသည် အစတွင် မိုင်းပြင်း၊ မိုးနဲတိုက်သူကြီး၏ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးမျှသာ ဖြစ်သည်။ ဗမာပြည် ကွန်မြူနစ် ပါတီ၏ လက်အောက်ခံတပ်ဖြစ်သည်။ ရှမ်းပြည်ရှိ ဗမာပြည်ကွန်မြူ နစ်ပါတီ၏ လက်အောက်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြသည့် ရှမ်းအမျိုးသားများက ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ခွဲထွက်ကာ ရှမ်းပြည် ကွန်မြူ နစ် ပါတီထူထောင်လိုက်ကြသောအခါ မိုးဟိန်းသည် ရှမ်းပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီထဲ ဝင်လုပ်ပြီး တပ်ခွဲမှူး တစ်ယောက်ဖြစ်လာသည်။ စစ်ရေးတွင် နာမည်ကြီးသည့် တပ်မှူးတဦးအဖြစ် ထင်ရှားကျော်ကြား လာသည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ် ရှမ်းပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ ရန်သူ့ထံ လက်နက်ချလိုက်သည့် အခါ မိုးဟိန်း လည်း ပါသွားလေသည်။ ဤကဲ့သို့လက်နက်ချရာတွင် ဘာအခွင့်အရေးမျှ မရရှိသဖြင့် နောက်ဆုံး မိုးဟိန်းသည် ၁၉၅၈ ခုနှစ် ရှမ်းတော်လှန်ရေး ဖြစ်ပေါ်လာချိန်တွင် တော်လှန်ရေးလုပ်ရန်အတွက် မိုင်းကိုင် လဲချားနယ်မြေတွင် သွားရောက်အခြေခံသည်။ သူသည် စစ်ရေးတွင် အတော်အတန် ထက် မြက် သဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် သူ့တပ်ဖွဲ့ဝင်များ ထောင်နှင့်ချီ ရှိလာ လေသည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် မိုးဟိန်းနှင့် (SSA) ခေါင်းဆောင်ကိုတွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြပြီး ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန်ဆုံးဖြတ်ကာ (SURA) ရှမ်းပြည်ညီညွတ်ရေး တော်လှန်ရေးတပ်မတော်ကို ဖွဲ့စည်း လိုက်ကြသည်။ မိုးဟိန်းမှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး ခွန်ကြာနုမှ ဒု ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ၎င်းတို့သည် အခြား ရှမ်းတော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများကို ခေါ်ယူတွေ့ဆုံသည်။ ခွန်ကော်ခမ်းဦးစီးသည့် (SNIA) အဖွဲ့က သွားရောက်တွေ့ဆုံသည်။ မိုးဟိန်းသည် ခွန်ကော်ခမ်း ဦးစီးသည့် (SNIA) အဖွဲ့နှင့် ၎င်းနှင့် ပါလာသော အင်အား(၁၀၀)ကျော်ရှိ တပ်ဖွဲ့ဝင်အားလုံးကို ဖမ်းဆီးပြီး လက်နက်အားလုံးကို သိမ်းယူလိုက်သည်။ ခေါင်းဆောင်များကိုလည်း အချုပ်ထဲတွင် ဖမ်း ဆီး ချုပ်နှောင်ထားလိုက်သည်။ ဤဆွေးနွေးပွဲတွင် မိုးဟိန်းသည် ပအို့ဝ်တော်လှန်ရေး အဖွဲ့များကို လည်းခေါ်ယူခဲ့သည်။ ပအို့ဝ်ခေါင်းဆောင်များကလည်း တွေ့ဆုံရန်သွားကြသည်။ သို့ရာတွင် လမ်း ခရီး၌ပင် မိုးဟိန်းမှနေ၍ (SNIA) တစ်ဖွဲ့လုံးအား ဖမ်းဆီးပြီး လက်နက်များ သိမ်းဆည်းလိုက်သည့် သတင်းကို ကြားကြရသဖြင့် ခရီးမဆက်ကြတော့ဘဲ ၎င်းတို့အားလုံး ပြန်သွားကြသည်။

၁၉၆၆ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း (SURA) နှင့် (SSA) တို့သည် ညီညွတ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြ သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ပါ။ မိုးဟိန်းသည် ဒဏ်ရာရရှိပြီး ပြည်ပသို့ သွားရောက် ဆေးကုသ သည်။ ၎င်းနောက် မူးယစ်ဆေးဝါးအမျိုးမျိုးကို မှောင်ခိုကုန်ကူးရောင်းချ သည်။ ယင်းကြောင့် မိုးဟိန်းသည် အကြီးအကျယ် ကြွယ်ဝချမ်းသာလာတော့သည်။ မိုးဟိန်းသည် နောက်ပိုင်းတွင် စစ်တိုက်ရန် မေ့ ပျောက် လာတော့သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် မိုးဟိန်းလက်အောက် အကြီးဆုံး တပ်မှူးမှာ ဗိုလ်လှခင် ဖြစ် သည်။ သူသည် ဘားအံမှ ကရင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် (SURA) နှင့် (ရလလဖ) တို့ ညီညွတ်ရေး အတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ပန်ကြိုင်းတွင် တွေ့ဆုံကြသည်။ ပန်းကြိုင်းတွင် ဆုံကြ သည့်အခါ ဗိုလ်လှခင်နှင့် ၎င်း၏ အဖွဲ့ အင်အား (၆၀)ကျော်ကို ပအို့ဝ်(ရလလဖ)တပ်ဖွဲ့က ဝိုင်းထား

လေတော့သည်။ ၎င်းနောက် တိုက်ပွဲပြင်းထန်စွာဖြစ်ပွားကာ ဗိုလ်လှခင်နှင့် ၎င်း၏ တပ်ဖွဲ့ဝင် အများအပြား သေဆုံးကုန်သည်။ (ရလလဖ)ဘက်တွင်လည်း (ရလလဖ)ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်စံသိန်း ကျဆုံးလေသည်။

ဗိုလ်လှခင် သေဆုံးပြီးနောက် မိုးဟိန်းသည်“ကမ်းကျစ်”ကို ၎င်း၏လက်အောက် အကြီးဆုံး တပ်မှူးအဖြစ် တာဝန်ပေး ခန့်အပ်လိုက်သည်။ ကမ်းကျစ်လည်း စစ်အလွန်တိုက်သူဖြစ်သည်။ **(SURA)** တို့သည် တဖြေးဖြေး အင်အားကြီးထွားလာသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် လူထုဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်သဖြင့် အင်အားလျော့နည်း ကျဆင်းလာတော့သည်။ ၎င်းအပြင် ကွန်မြူနစ်ပါတီကလည်း ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းကနေ တဖြေးဖြေး အင်အားကြီးထွားလာသဖြင့် မိုးဟိန်းသည် တရုတ်ဖြူနှင့် ပူးပေါင်းလေတော့သည်။ သို့ရာတွင် မိုးဟိန်းသည် ယခင်ကဲ့သို့ အင်အားတောင့်တင်းခြင်း မရှိကြောင်းကြားသိရသည်။

၅။ ကျိုင်းတုံအဖွဲ့

အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကျိုင်းတုံအရှေ့ဘက်တွင် ခွန်ငါးခမ်းမှ တော်လှန်ရေးကို ဦးစီးခေါင်းဆောင်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းသည် စဝ်နွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်လာသည်။ သို့ရာတွင် စဝ်နွဲ့၏ ဗိုလ်ကျလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် ခွန်ငါးခမ်းသည် နွံဆစ်ဟန်အဖွဲ့ထဲတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုမပြုတော့ချေ။ ကျိုင်းတုံဘက်သို့ ပြန်တက်သွားလေတော့သည်။ ခွန်ငါးခမ်းကိုယ်တိုင်လည်း လူထုဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်သဖြင့် အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ပဋိပက္ခများ ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာကာ အကွဲအပြဲများ ပေါ်ပေါက်လေတော့သည်။ ခွန်ငါးခမ်း သေဆုံးသွားပြီးနောက် ဤအဖွဲ့သည် **(SSWC)**ခေါ် ရှမ်းပြည် စစ်ရေးကောင်စီအဖွဲ့နှင့် အဆက်အသွယ်ပြုလုပ်ပြီး ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လေသည်။

မှတ်ချက် ။ ။ ဒု–ဥက္ကဋ္ဌစဝ်ဘွန်တိုင်းသည် ကျိုင်းတုံအရှေ့ဘက်ခြမ်းတွင် နေထိုင်သည့် ရှမ်းလူမျိုးတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၎င်းရှိသည့်နေရာ ကျိုင်းတုံအရှေ့ခြမ်းမှနေ၍ အခြားဒေသရှိ တော်လှန်ရေးသမားများနှင့် ဆက်သွယ်ရာတွင် အလှမ်းကွာဝေးခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲခြင်း (ကြားတွင် ရန်သူများ၊ မိုးဟိန်းအဖွဲ့၊ တရုတ်ဖြူ၊ တိုင်ဝမ်ထောက်လှမ်းရေးသူလျှိုများ၊ လွယ်မော်အဖွဲ့များ ခံနေသည်။) ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေကြောင့် စဝ်ဘွန်တိုင်းအဖို့ ကြာကြာမှ တစ်ကြိမ် အခြားတော်လှန်ရေးသမားများနှင့် အဆက်အသွယ်ရရှိသည်။ ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်း ဆက်သွယ်မှုသာ ဖြစ်သည်။

၆။ ကျိုင်းတုံမြောက်ဘက်အခြေအနေ

ဤနယ်မြေတွင် လက်နက်ကိုင်လှုပ်ရှားမှုကို ခွန်မြင့် ခေါင်းဆောင်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းတွင် လူအင်အား တစ်ထောင်ကျော်ခန့် ရှိပြီး ရှမ်းပြည်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းသည်။ မြောက်ပိုင်းမှ ဗကပ တဖြေးဖြေးချင်း ဆင်းလာသောအခါ နောက်ဆုံး ခွန်မြင့်သည် ဗကပနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ဗကပ ဌာနခွဲမှူးတစ်ယောက် ဖြစ်လာသည်။

၇။ ပျက်ကမ်းအဖွဲ့

ပျက်ကမ်းသည် ရှမ်းစကားဖြစ်ပြီး ၎င်း၏အဓိပ္ပာယ်မှာ သူကြီး(၈)ယောက် အုပ်ချုပ်သည့် နယ်မြေ ဖြစ်သည်။ နယ်မြေဒေသမှာ ကျိုင်းတုံအနောက်ဖက် သံလွင်မြစ်ကမ်းပါးနယ်မြေ ဖြစ်သည်။ ဤအဖွဲ့၏ လက်နက်ကိုင်အင်အားမှာ လူ(၁၀၀၀)ခန့် ရှိသည်။ ဤနယ်မြေတွင် လွယ်မော် **(SUA)** အဖွဲ့ တိုင်ဝမ်ထောက်လှမ်းရေးနှင့် ရန်သူစစ်အစိုးရ စသည့်အဖွဲ့အစည်းများ နယ်မြေလုပွဲ ဖြစ်နေသဖြင့် ပြည်သူလူထုများ အလွန်ဒုက္ခရောက်လျက်ရှိသည်။ ပြည်သူလူထုများသည် ၎င်းတို့ဘာသာ ၎င်းတို့စည်းရုံးဖွဲ့စည်းကာ **(SSPP)** နှင့် ဆက်သွယ်ရန်ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း ကြားတွင် အဖွဲ့အစည်းမျိုးစုံ၏ ဝင်ရောက်ခြယ်လှယ်မှုကြောင့် ရာနူန်းပြည့်အောင်မြင်ခြင်း မရှိချေ။ နောက်ဆုံး ဤအဖွဲ့လည်း အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာဖြစ်လာခဲ့သည်။ နယ်မြေထဲသို့ ဗကပလည်း တစ်စုံတရာ စိမ့်ဝင်နိုင်သည်။ ဤအဖွဲ့ထဲမှ တပ်ခွဲတစ်ခွဲသည် **(SSPP)** နောက်သို့ လိုက်ပါသွားပြီး ကျန်အဖွဲ့ဝင်များမှာ **(SUA)** မှ ၎င်းတို့အားငွေကြေးဖြင့် စည်းရုံးကာ **(SUA)** နောက် ပါသွားလေ တော့သည်။

၈။ (SUA) အဖွဲ့

(SUA) အဖွဲ့သည် တရုတ်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်မှာ ခွန်ဆာ ဖြစ်ပြီး ရှမ်း–တရုတ်ကပြားတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဤအဖွဲ့သည် လွယ်မော်တောင်တစ်ဝိုက်တွင် အခြေခံလျက်ရှိသည်။ အခြားခေါင်းဆောင်အားလုံးလိုလိုသည် တရုတ်များ ဖြစ်ကြသည်။ လွယ်မော် တောင်သည် လားရှိုးနှင့် တန်ယန်းအကြားရှိ တောင်တန်းဒေသ နယ်မြေ ဖြစ်သည်။ ဤနယ်မြေသည် ဘိန်း အကြီးအကျယ် စိုက်ပျိုးသည့် နယ်မြေဖြစ်သည်။ **(SUA)** ၏ အကြီးဆုံးတပ်မှူးသည် ယခင်က တရုတ်ဖြူ စစ်ဗိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့တွင် ငွေကြေး အမြောက်အမြားရှိသည်။ ဘိန်းများ အများအပြား ထွက်ရှိသဖြင့် ဘိန်းရောင်းဝယ် ဖောက်ကားမှု အကြီးအကျယ် လုပ်ဆောင်ကြသည်။ အကောင်းစားလက်နက်များဖြင့် ၎င်းတို့၏တပ်ကို တပ်ဆင်ထားသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ခွန်ဆာကို နေဝင်းစစ်အစိုးရမှ ဖမ်းဆီးရမိလိုက်သည်။ ခွန်ဆာ လွတ် မြောက်ရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာတွင် **(SUA)** အနေဖြင့် ဗကပကိုတိုက်မည်ဟု ကတိပေး ပါက ခွန်ဆာကို လွှတ်ပေးမည်ဟု နေဝင်စစ်အစိုးရက တောင်းဆိုသည်။ **(SUA)** ကလည်း ခွန်ဆာ ကို လွှတ်ပေးပါက (၂၄) နာရီအတွင်း ဗကပကို တိုက်မည်ဟု ကတိပေးသည်။ သို့ရာတွင် တစ်ဖက် နှင့်တစ်ဖက် ဆက်လက်ပြီး အပြန်အလှန် ဈေးဆစ်ကြရာမှ နောက်ဆုံး ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် **SUA** တပ်ခွဲတစ်ခွဲသည် တောင်ကြီးမြို့သို့ဝင်ပြီး ဆိုဗီယက်အကြံပေးအရာရှိ နှစ်ဦးကို ဖမ်းဆီး ခေါ်ဆောင် သွားသည်။ ရန်သူနေဝင်းစစ်တပ်မှာ ဆိုဗီယက်အရာရှိနှစ်ဦးကို ကယ်တင်ရန် လိုက်ခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်ဘဲဖြစ်နေသည်။ သို့ရာတွင် နောက်ပိုင်း ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ထိုဆိုဗီယက်အရာရှိ နှစ်ဦး လည်း ၎င်းတို့၏နိုင်ငံသို့ ရောက်သွားကြပြီဟု ကြားသိရပြီး ခွန်ဆာလည်း လွတ်မြောက်လာသည်။

ဤလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့သည် အင်အား(၂၀၀၀)ခန့် ရှိပြီး ကိုင်ဆောင်သည့် လက်နက်များ

လည်း အလွန်ကောင်းမွန်ကြသည်။ အစပထမတွင် (SUA) သည် ရန်သူနေဝင်းစစ်အစိုးရကို အတော်အတန် တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီးအောင်မြင်ခဲ့သည်။ ရန်သူလှုပ်ရှားရာ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးကို ဖြတ်တောက်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် နောက်ပိုင်း ဤအဖွဲ့သည် ဘိန်းကုန်ကူးသည့် လုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကထား လုပ်ကိုင်သဖြင့် စစ်မတိုက်တော့ချေ။

ဤအဖွဲ့သည် နောက်ပိုင်းတွင် အခြားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့များနှင့် တွေ့ဆုံပြီး ကချင်၊ ရှမ်း၊ ဗကပ၊ မိုးဟိန်း စသည့် အဖွဲ့ပေါင်းစုံနှင့် နားလည်မှုယူသည်ဟု ကြားသိလာရသည်။ ရန်သူစစ်အစိုးရနှင့်လည်း နားလည်မှုယူထားသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း အခြား လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ ရှိပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် ရှမ်းအဖွဲ့များ မဟုတ်ကြတော့ဘဲ အခြားလူမျိုးစု အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သဖြင့် ဤအဖွဲ့အစည်းများကို အခြားလူမျိုးစု လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအကြောင်းကို ရေးသားသည့် အခန်းကျမှသာ ရေးသားဖော်ပြသွားမည်။

u&ifawmfvSefa&;ESifh&Sefawmfvsefa&;wyfrsm;ay;iffaqmif&Gufrl

၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် ကရင့်တော်လှန်ရေးမှ ရှမ်းပြည်သို့ အင်အား တပ်ရင်းတစ်ရင်း အပြည့်ရှိသည့် တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို စေလွှတ်ခဲ့ သည်။ တပ်မဟာ(၅) တပ်မဟာမှူး လင်းထင်မှ ဦးစီးပြီး ချီတက်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤတပ်ဖွဲ့သည် ကရင်နီနယ်မြေ "ဟိုကြည်"သို့ ရောက်ရှိသည့်အခါ တစ်နေ့တည်းအချိန်တွင် ရန်သူ ကယားရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် ထိပ်တိုက်တိုးပြီး သုံးကြိမ်တိတိ တိုက်ပွဲ ဖြစ်ခဲ့သည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် တွင်လည်း ကရင့်တော်လှန်ရေးမှ ရှမ်းပြည်သို့ စစ်ကြောင်းတစ်ကြောင်းကို စေလွှတ်သည်။ ဤစစ်ကြောင်းကို ဗိုလ်မှူးဘရိုင်းနှင့် ဗိုလ်မှူးဘောလ်ဒွင်တို့က ဦးစီးသည်။ ဤစစ်ကြောင်းတွင် တပ်ခွဲ(၂)ခွဲ ရှိပြီး တပ်မဟာ(၇)မှ တပ်ခွဲတစ်ခွဲနှင့် တပ်မဟာ(၃)မှ တပ်ခွဲ တစ်ခွဲတို့ဖြစ်ကြသည်။ ပထမတပ်ခွဲကို တပ်မဟာမှူး စံဖေက ဦးစီးပြီး ဒုတိယတပ်ခွဲကို ဗိုလ်ကြီး စောဒူးက ဦးစီးသည်။ ဤစစ်ကြောင်းသည် ရှမ်းပြည်အထိ ရောက်ရှိသွားပြီး စဝ်နွဲ့တို့ အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကြကာ ရန်သူကို ပူးတွဲတိုက်ခိုက်လျက် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဤစစ်ကြောင်းအတွက် စဝ်နွဲ့မှာ ကောင်းမွန်စွာ တာဝန်ယူပြီး စီစဉ်ခြင်း မပြုသဖြင့် အခက်အခဲများစွာနှင့် ကြုံတွေ့ရသဖြင့် နောက်ဆုံး ၁၉၆၃ ခုနှစ် နှစ်ကုန်တွင် ဤစစ်ကြောင်းကို ပြန်ခေါ်လိုက်ရတော့သည်။ ယင်းကြောင့် မျှော်လင့်ထားသကဲ့သို့ အလုပ် မဖြစ်ဘဲ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

တစ်ဖန် ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် မြောက်ပိုင်း (SSA) မှခွဲထွက်လာသည့် (SSPP) တပ်မှ အကူအညီတောင်းသဖြင့် ကရင့်တပ်မတော်မှ တပ်ခွဲတစ်ခွဲကို ရှမ်းပြည်သို့ စေလွှတ်ပြန်သည်။ မိမိတို့ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘုံရန်သူကို တိုက်ရန်အတွက် စေလွှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သော်လည်း လက်တွေ့တွင် ကျွန်ုပ်တို့ စေလွှတ်လိုက်သည့် တပ်သည် ရန်သူကို တိုက်ရန်မဟုတ်ဘဲ (SSA) ၏ ရန်သူဖြစ်သည့် တကွဲတပြား ဖယ်ဖြိုဖရဲဖြစ်နေသည့် လော်စစ်ဟန်(ကိုးကန့်)တပ်ကို တိုက်ရန်အတွက်ဖြစ်နေသည်။ ဤသည်မှာ ရှမ်းလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့အချင်းချင်း တိုက်ခိုက်မှုသာဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ စေလွှတ်လိုက်သည့် တပ်ဖွဲ့ကို ပြန်လည်ခေါ်ယူလိုက်တော့သည်။

ရှမ်းပြည်သို့ ယခုကဲ့သို့ (၃)ကြိမ်တိုင်တိုင် စစ်တပ်ကို စေလွှတ်ခြင်းမှ ကျွန်ုပ်တို့များစွာ သင်ခန်းစာကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့လုပ်မည့် အလုပ်တစ်ခုခုကို မလုပ်ခင် စေ့စပ်သေချာစွာ ဘက်ပေါင်းစုံ လေ့လာစုံစမ်းပြီးမှသာ အကောင်းဆုံးစီစဉ်ပြီး လုပ်ဆောင်သွားရန် လိုအပ်ပေသည်။

(SSPP)ac: &Sfjy nfwkdw uf a&;y\wDpfay: v myfKSfh, ae\&Sfjy nfawmfv Sefa&; t ajc t ae

၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် သီပေါသို့ ပြန်ပြီးအခြေချသည့် **(SSA)** တပ်သည် တဖြေးဖြေးကြီးထွား လာကာ နောက်ဆုံးအင်အား တပ်ရင်း(၄)ရင်း ဖြစ်လာသည်။ ဤတပ်ရင်း(၄)ရင်းကို စုစည်းပြီး တပ်မ တစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ကာ မြောက်ပိုင်းတပ်မ ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ဤတပ်မကို စနစ်တကျ ကိုင်တွယ်မှုကြောင့် ဤတပ်သည် နာခံမှုကောင်းပြီး ရန်သူကို ပိုမိုတိုက်ခိုက်နိုင်ကာ အင်အား ဆက်လက်ပြီး ကြီးထွားလာသည်။

၁၉၇၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၁၆)ရက်နေ့တွင် **(SSA)** သည် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး တစ်ရပ်ကို ဆင်နွှဲရာတွင် ဤလက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအား ရှေ့ဆောင်မှုပေးသည့် နိုင်ငံရေး ပါတီတစ်ခု လိုအပ်ကြောင်း သိရှိလာသဖြင့် ကွန်ဂရက်တစ်ရပ်ကို ခေါ်ဆို ကျင်းပပြီး **(SSPP)** ခေါ် ရှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ **(SSPP)**အား ဦးဆောင်ရန်အတွက် အဖွဲ့ဝင် (၂၁)ယောက် ပါရှိသည့် ဗဟိုကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းပြီး ၎င်းတို့အထဲမှ ခေါင်းဆောင်(၁၁)ဦးကို ထပ်မံ ရွေးကောက်ပြီး **(PEC)** ခေါ် နိုင်ငံရေးရာ အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

PEC တွင်ပါဝင်သူများ၊

(၁) ဥက္ကဋ္ဌ	– ခွန်ကြာနု
(၂) ဒု ဥက္ကဋ္ဌ ၁	– စိုင်းဘွန်ထိုင်း
(၃) ဒု ဥက္ကဋ္ဌ ၂	– စဝ်ဆေးခန်
(၄) စစ်ဦးစီးချုပ်	– ဆေးလင်း
(၅) အတွင်းရေးမှူးချုပ်	– ဆေဝိုင်
(၆) တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး	– စဝ်ဆေထင်
(၇) တပ်မမှူး	– ဗိုလ်မှူးကြီးစံမိန်း
(၈) အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ခံခေါင်းဆောင်	– စဝ်ဆေဆင့်
(၉) ဆေးဝါးနှင့်ကျန်းမာရေး	– စဝ်အူမိုင်း
(၁၀) တွဲဖက်စစ်ဦးစီးချုပ်	– စဝ်မိန်း တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဤကွန်ဂရက်သည် နိုင်ငံရေးလမ်းစဉ်ကို ကရင့်တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်ကဲ့သို့ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီလမ်းစဉ်ကို ချမှတ် အတည်ပြုသည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ် ရောက်သောအခါ ခေါင်းဆောင်များထဲ တွင် အမြင်မတူမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ခွန်ကြာနု၊ ဆေဝိုင် စသည့် ပြည်ပတွင်အနေများသည့်

ခေါင်းဆောင်တို့က အမြင်တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ အချို့ခေါင်းဆောင်များမှာ လေ့လာမှုအားကောင်းပြီး၊ ကွန်မြူနစ်ပါတီ တဖြေးဖြေးခြင်း အင်အားကြီးလာကာ နယ်မြေလည်း ကျယ်ဝန်းလာနေသည့်အပေါ် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟု မြင်ကြသည်။ တချို့မှာမူ အချိန်ယူစောင့်ကြည့်ပြီး ယခုအချိန်တွင်ကြားနေ သင့်သည်ဟု ယူဆသူများလည်းရှိသည်။

ငင်းတို့သည် ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးကို ခေါ်ဆိုကြသော်လည်း ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အတွင်းရေးမှူး တို့က သွားလာရေးခက်ခဲသဖြင့် မပြန်တက်နိုင်သေးကြောင်း အကြောင်းပြန်သည်။ မြောက်ပိုင်းရှိ **(PEC)** များက စစ်တပ်ကို စေလွှတ်ပြီး ဥက္ကဋ္ဌကို သွားရောက်ကြိုဆိုစေသည်။ ဥက္ကဋ္ဌမှာမူ ပြန်လာခြင်းမရှိပေ။ နောက်ဆုံးတွင် မြောက်ပိုင်းတွင်ရှိသည့် **PEC** (၇)ယောက်တို့ ချည်းသာ ဆွေးနွေးပွဲထိုင်ပြီး ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ် ပါတီနှင့် တွေ့ဆုံကြပြီးနောက် တစ်ဖန် ဥက္ကဋ္ဌ ခွန်ကြာနုကို ပြန်လာရန် မှာလိုက်သည်။ စစ်တပ် ကို ပို့ပြီးကြိုဆိုစေသည်။ ဤအကြိမ်တွင် ဥက္ကဋ္ဌ ခွန်ကြာနု ပြန်ရောက် လာသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကို ကြီးကျယ် ခန်းနားစွာ ကြိုဆိုကြသည်။ ခေါင်းဆောင်မှု စုံစုံလင်လင်ဖြင့် ရှေ့ဆက် မည်ကဲ့သို့ ခြေလှမ်းလှမ်း မည်ကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြသည်။ ဤနေရာတွင် မတူညီမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဤ မတူညီမှုများသည် ကြာလေ ကြီးထွားလာလေလေ ဖြစ်နေပြီး နောက်ဆုံး အကွဲအပြဲများ ဖြစ်ပေါ်လာတော့သည်။ ခွန်ကြာနု၊ စဝ်ဘွန်ထိုင်း၊ ဆေဝိုင်၊ ဆေဆင့်နှင့် စဝ်အူမိန်း တို့သည် တောင်ပိုင်း သို့ ပြန်ဆင်းသွားကြ သည်။ **SSA** ၏ တပ်အင်အားသည် မူလတွင် ၆၀၀ ခန့် ရှိသည်။ ဝနှင့် ကိုးကန့်များ ပါဝင်သည်။ သို့ရာတွင် ခေါင်းဆောင်များသည် တပ်ကို ဂရုပြု ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု နည်းသဖြင့် တပ်အင်အား ၃၀၀ ခန့်တို့သည် မြောက်ပိုင်းသို့ ထွက်သွားကြသည်။ ဝတပ်များလည်း ခွဲထွက်သွားကြသည်။ ကိုးကန့်လည်း ခွဲထွက်သွားသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ခေါင်းဆောင်မှုအတွင်း ပဋိပက္ခများ ပြင်းထန်ကာ မြောက်ပိုင်းတွင် ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသည့် ခေါင်းဆောင်မှုအဖွဲ့ဝင်များသည် အစည်းအဝေး ခေါ်ယူကျင်းပပြီး ဥက္ကဋ္ဌ ခွန်ကြာနု၊ အတွင်းရေးမှူး ဆေဝိုင်၊ အုပ်ချုပ်ရေး တာဝန်ခံ ဆေဆင့်နှင့် ကျန်းမာရေးနှင့် ဆေးဝါးတာဝန်ခံ စဝ်အူမိန်း စသည်တို့ကို ထုတ်ပစ်လိုက်သည်။ ယင်းကြောင့် ငင်းတို့တွင် အရေအတွက်နည်းပါးလာသည်။ ယခုအချိန်တွင် စဝ်ဘွန်ထိုင်း ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာပြီး ဗဟိုကော်မတီဦးရေမှာ အနည်းငယ်သာဖြစ်နေတော့သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် ရန်သူမှ ငင်းတို့၏ ဗဟိုဌာနချုပ်ကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သဖြင့် ငင်းတို့ပစ္စည်းအချို့ ဆုံးရှုံးသွားရသည်။

ကွဲပြဲသွားပြီးနောက် မြောက်ပိုင်းရှိ **(SSPP)** တို့တွင် အင်အား ၃၀၀၀ ကျော်ရှိသည်။ ငင်းတို့သည် ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်ပြီး ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးသည်။ နောက်ဆုံး ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီမှု ရသဖြင့် အကူအညီများရရှိကာ အင်အားများလာပြီး နောက်ဆုံး တပ်အင်အား ၅၀၀၀ ကျော် ဖြစ်လာသည်။ လက်နက်များ ကောင်းမွန်လာပြီး ဗမာပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီများနှင့် လက်တွဲသဖြင့် ရန်သူ နေဝင်းစစ်အစိုးရကို ပိုမိုပြီး တိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ငင်းတို့သည် ခွန်ကြာနုအား အဖွဲ့အစည်း ဖြိုခွဲသူအဖြစ် ပြောဆိုကြပြီး ဥက္ကဋ္ဌနေရာမှ ထုတ်ပယ်ပစ်လိုက်သည်။

t cef; (6)

u cs i fa w mfv Sefa &;

ကချင်လူမျိုးတို့သည် ၎င်းတို့ကိုယ်ကို "ဂျင်းဖော" ဟု ခေါ်ကြသည်။ ပေါင်းယောင် ဟူ၍ လည်း ခေါ်သည်၊ ဤအမည် သုံးမျိုးစလုံးသည် လူမျိုးတစ်မျိုးတည်းကို ဖော်ပြသည်။ ကချင် အဖြစ် ဗမာပြည်ထဲတွင် အသုံးများသော်လည်း ကချင်ပြည်နယ်ထဲတွင် ဂျင်းဖောအဖြစ် အသုံးများ ကြသည်။ ကချင်တွင် မျိုးနွယ်စု များစွာရှိသည်။ မရူ၊ ဗို၊ လရှီး၊ လဝမ်နှင့် နုံ စသည်များ ပါဝင်ကြ သည်။ ၎င်းအပြင် ဆွေမျိုးအလိုက် ဆင်းသက်မှုများကြောင့် လထော်၊ မရမ်၊ လဖိုင်၊ အင်ခွန်နှင့် အခြားများစွာ ခွဲခြားသတ်မှတ်မှုများ ရှိနေကြသည်။

ကချင်လူမျိုးများသည် တရုတ်ပြည် ယူနန်ပြည်နယ်တွင်လည်း အများအပြားရှိနေကြသည်။ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ကိုလိုနီခေတ်တွင် ကချင်တော်တော်များများ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်အတွင်းဝင်ပြီး စစ်မှု ထမ်းကြသည်။ ကချင်တပ်များသည် ရဲရင့်ပြီးစည်းကမ်းလိုက်နာမှုကောင်းသည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး တွင် ကချင်တပ်ရင်းတစ်ရင်းသည် မက်ဆိုပိုတေးမီးယား အထိ သွားရောက်ပြီး စစ်တိုက်ခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တွင်လည်း ကချင်တပ်များသည် အင်္ဂလိပ်နောက်သို့ အိန္ဒိယအထိ လိုက်ပါသွားကြ သည်။

Dr. Old Hanson- PNDF မှ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် လက်တင်အက္ခရာစာလုံးကို ယူပြီး ကချင်စာကို တီထွင်ပေးခဲ့သည်။ ယခုအချိန်တွင် ကချင်အများစုမှာ ခရစ်ယာန်များဖြစ်ကြသည်။

ဗမာများက ကချင်တော်လှန်ရေးစခဲ့သည်မှာ ဦးနုမှနေ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံတော် ဘာသာ အဖြစ် ပြောင်းလဲလိုက်သည့်အချိန်တွင် စတင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုခြင်းမှာ မမှန်ကန် ပေ။ နိုင်ငံတော်၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ရှမ်း ကနေပြီး လွတ်လပ်ရေးရပြီး ၁၀နှစ် ပြည့် သည့် အချိန်၌ ခွဲထွက်လိုက ခွဲထွက်ပိုင်ခွင့်ရှိသည် ဟူသည့် အခွင့်အရေး ရရှိသကဲ့သို့ ကချင် လည်း ခွဲထွက်လိုက ခွဲထွက်ခွင့်ရှိသည်။ ကချင်အမျိုးသားများ ပြည်နယ် ရရှိခဲ့သော်လည်း ဗမာ လူမျိုးကြီးက အခြားလူမျိုးများကို ဖိနှိပ်အနိုင်ကျင့်သကဲ့သို့ ကချင်လည်း ဤလူမျိုးရေးဖိနှိပ်မှုကို ခံကြရသည်။ တိုင်းပြည်ရသော်လည်း ဘာအာဏာမျှ မရှိချေ။ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ကြီးစိုးသူ အားလုံး သည် ဗမာများသာဖြစ်ကြသည်။ ကချင်ပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ဗမာပြည်မမှ ဗမာ အများ အပြား သွားရောက် ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ စစ်ရေးစစ်ရာတွင်လည်း ဗမာများနေရာတိုင်းတွင် ဝင်ရောက် ပါဝင်လျက် ရှိသည်။ ကချင်တပ်များထဲတွင် ဗမာများ ဝင်ရောက်လျက်ရှိသည်။ အခြား နယ်ပယ် အသီးသီးတွင်လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဘာသာရေး သာသနာရေး၌ပင်

တောင်တန်းသာသနာအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပြီး ဗမာဘုန်းကြီးများသည် တောင်တန်းဒေသသို့ အများအပြား ရောက်ရှိသွားကြလေသည်။ ကချင်အမျိုးသားများသည် ၎င်းတို့၏ဘာသာနှင့် စာပေကို သင်ကြား ခွင့် မရကြပါ။ ဗမာများက အရှင်သခင်များဖြစ်ကြပြီး ကချင်များမှာမူ မည်သည့် အခွင့်အရေးမှ မရ ကြချေ။ အထူးသဖြင့် ဗမာ့တပ်မတော်သည် ကချင်ပြည်နယ်အတွင်း အလွန်ရမ်းကားလျက်ရှိသည်။ အမျိုးသမီးများအား မုဒိမ်းကျင့်ခြင်း၊ ကချင်အမျိုးသားများအား သတ်ဖြတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်လျက် ရှိသည်။ ဤအကြောင်းအချက်များသည် ကချင်တော်လှန်ရေးနှင့် အခြား လူမျိုးစု တော်လှန်ရေးကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အဓိက အကြောင်းအချက်များ ဖြစ်ကြသည်။

ကချင်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်လာခဲ့ခြင်းများမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် ကရင့်တော်လှန်ရေးစတင်ချိန်တွင် ရန်သူ့ကချင်တပ်ရင်း(၁)သည် ကျွန်တော် တို့ ကရင်ကို တိုက်ခိုက်ခြင်း မရှိပေ။ နောက်ပိုင်း အဆက်အသွယ်ရရှိလာသည့်အခါ ကချင် တပ်ရင်း (၁) ဗိုလ်နော်ဆိုင်းနှင့် ၎င်း၏ တပ်ခွဲ(၂)ခွဲ ကော်သူးလေဘက်သို့ ကူးပြောင်းလာကာ ကူညီတိုက် ခိုက်ခဲ့သည်။ ညောင်လေးပင်၊ ဒိုက်ဦး စစ်မြေပြင်တွင် ကချင်စစ်သား အများအပြား အသက်ပေး သွားကြသည်။ နော်ဆိုင်းမှ ကရင့်တော်လှန်ရေးထဲ ပါဝင်တိုက်ခိုက်လာမှုမှာ အစတွင် ကရင်နှင့် အတူ လက်တွဲတိုက်ခိုက်ပြီး ကရင်များ လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက် ကချင်ပြည်သို့ပြန်ပြီး ကချင်လွတ် လပ်ရေးအတွက် တိုက်ခိုက်ရန် ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူသည် ကော်သူးလေနှင့်အတူ တစ်နှစ်လုံးနီးပါး လက်တွဲတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ကုန်ခါနီးကျမှသာ ၎င်း၏ တပ်အနည်းငယ် ကို ချန်ရစ်ပြီး ၎င်းတပ်နှင့်အတူ ကရင်အချို့တို့သည် ကချင်ပြည်သို့ ချီတက်သွားကြသည်။ လမ်း တွင် ရှမ်းပြည်နယ် နမ့်ခမ်းသို့ ရောက်သောအခါ ကရင်ဆရာဝန်နှင့် ကရင်သူနာပြုဆရာမ အားလုံး လိုလိုတို့သည် ၎င်း၏နောက်ကို လိုက်သွားကြလေသည်။ နော်ဆိုင်းသည် ကချင်လွတ်လပ်ရေး အတွက် ပေါင်းယောင် အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ် တပ်ဦးကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကချင်လွတ် လပ်ရေးအတွက် ကချင်အများအပြားရှိသည့် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း ကွတ်ခိုင်၊ နမ္မတူ၊ နမ့်ခမ်း စသည့်နယ်မြေများကို အခြေခံပြီး တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ ယင်းအချိန်တွင် နော်ဆိုင်းသည် လူငယ်တစ်ဦး မျှသာဖြစ်သဖြင့် စိတ်မြန်ကိုယ်မြန်ဖြစ်ကာ အဆင်ခြင်မဲ့စွာ လူများအား သတ်ဖြတ်ခြင်းများ ပြုလုပ် ခဲ့သည်။ ရန်သူများက ၎င်း၏ တပ်ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် လိုက်တိုက်သဖြင့် ၎င်းကိုယ်တိုင် ပြန်လှန်ခုခံ တိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုနိုင်သဖြင့် တရုတ်ပြည်ဘက်သို့ ကူးဝင်ထွက်ပြေးရောက်ရှိခြင်းဖြစ်သည်။

လားရှိုးဘက်တွင် တပ်ရင်းမှူးထဲမှ တစ်ယောက်ဖြစ်သူ ဗိုလ်ဇော်ဆိုင်းသည် ၎င်းနှင့် အထူး တပ်သားအချို့ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ဤအဖွဲ့သည် ကော်သူးလေတွင် ကျန်ရစ်သည့် ၎င်းတို့၏ လူများ ကို ပြန်ခေါ်ရန်အတွက် အောက်ဘက် ကော်သူးလေဆီသို့ ဆင်းလာကြသည်။ လမ်းတစ်လျှောက် ပအို့ဝ် တော်လှန်ရေးနယ်မြေထဲ၌လည်း စစ်တိုက်ခဲ့ကြရသည်။ ကရင်နီတော်လှန်ရေးနယ်မြေ သံလွင်အရှေ့ဘက်ကမ်းတွင်လည်း စစ်တိုက်ခဲ့ကြရသည်။ နောက်ဆုံး သူတို့သည် ကော်သူးလေ နယ်မြေသို့ ရောက်ရှိသွားကြတော့သည်။ ဤတပ်ဖွဲ့သည် ကော်သူးလေတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင် ကြပြီး ၎င်းတို့၏ တပ်မှူးကြီးနော်ဆိုင်း၏ သတင်းကို စောင့်နားထောင်လျက်ရှိသည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင်

နော်ဆိုင်းနှင့် အဖွဲ့များသည် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီထဲ ဝင်ကြပြီ ဟု ကြားသိသွားသောအခါ ဇော်ဆိုင်း သည် ကော်သူးလေထံမှ ခွင့်ပန်ပြီး ကချင်ပြည်သို့ပြန်ကာ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး ဆင်နွှဲသွားရန်ဖြစ်သည်။ ယင်းအချိန်တွင် ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ အဓိက ခေါင်းဆောင် အဖွဲ့အစည်းမှာ **(KRC)** ကရင့်တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဖြစ်သည်။ **(KRC)** သည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာ ဇော်ဆိုင်း၏ ပန်ကြားချက်ကို လက်ခံ ကြိုဆိုပြီး ဇော်ဆိုင်းအား လိုအပ်သည့် အကြံဉာဏ်များနှင့် အခြား အကူအညီများ ပေးကာ ခွင့်ပြု လိုက်လေသည်။

(KRC) မှ ဇော်ဆိုင်းကို အကြံပေးရာတွင် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်ခြင်းမပြုမီ ဦးစွာအားဖြင့် ကချင်လူထုအား စတင်စည်းရုံးပြီး မိမိ၏အခြေခံဒေသကို လူထုထဲ၌ တည်ဆောက်ပြီး လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကို ဖြစ်ပေါ်စေကာ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးတိုက်ပွဲကို စတင်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း စသဖြင့် ဖြစ်သည်။ ဇော်ဆိုင်းသည် ပထမဦးဆုံး ကချင်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများနှင့် ဆက်သွယ်ပြီးနောက် ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ၎င်းနှင့် ၎င်း၏စစ်သားအချို့သည် ကချင်နယ်မြေဖြစ်သည့် ကွတ်ခိုင်ခရိုင်အတွင်း ပြန်တက်သွားလေတော့သည်။ ကျန်ရစ်လျက်ရှိသေးသည့် ကချင်စစ်သားများကိုလည်း တစ်သုတ်ပြီးတစ်သုတ် အခြေအနေပေးအပ်သလို ၎င်းတို့ တော်လှန်ရေးလုပ်ရန်နယ်မြေသို့ စီစဉ်ပေးပို့ရာ နောက်ဆုံး ၎င်းတို့အားလုံး ချောချောမောမော ရောက်ရှိသွားသည်။

ထို့နောက် ၁၉၅၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ(၁၆)ရက်နေ့တွင် ဇော်ဆိုင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့အား **(KIO)** ခေါ် ကချင်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြီး ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကချင်လူထုမှလည်း အားပေး ထောက်ခံကြောင်း သတင်းပို့လေသည်။ သူက ကော်သူးလေအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကို စစ်ရေး အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဘက်များတွင် အကူအညီပေးမည့်သူများအား ပေးပို့ပါရန် တောင်းဆိုလေသည်။ အခက်အခဲများကြောင့် ၎င်းအား ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကူညီ၍မရပါ။ သို့ရာတွင် ၎င်းအတွက် လိုအပ်သည့် စာရွက်စာတမ်း၊ စာအုပ်အမျိုးမျိုးကို စုဆောင်းပြီး ပေးပို့လိုက်ပါသည်။

ဤနည်းဖြင့် **(KIO)** သည် ပြင်ဆင်မှုကာလ (၂)နှစ်ကြာသည့်အခါ ၁၉၆၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၅)ရက်နေ့တွင် **(KIA)** ခေါ် ကချင်လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်ကို ဖွဲ့စည်းလေတော့သည်။ ယခင်ကတည်းက ကချင်လူငယ်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းထားပြီး လိုအပ်သည့် သင်တန်းများကို ပေးပြီး ဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် ကချင်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ၎င်းတို့ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးအတွက် ရန်သူကို စတင်တိုက်ခိုက်လေတော့သည်။

၎င်းတို့သည် ပြင်ဆင်ရေးကာလအတွက် အချိန်အပြည့်အစုံယူခဲ့သဖြင့် ၎င်းတို့၏စစ်သည်များလည်း ရန်သူကို ပြတ်ပြတ်သားသား တိုက်ခိုက်နိုင်သည်။ ရဲစွမ်းသတ္တိအပြည့်ဖြင့် တိုက်ခိုက်လျက်ရှိသည်။ ကချင်တပ်မတော်လည်း စည်းကမ်းလိုက်နာမှုကောင်းသည့်တပ်ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ရန်သူကို အနိုင်တိုက်နိုင်ပြီး တော်လှန်ရေးနယ်မြေအဖြစ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ရရှိလာသည်။ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ ကချင်လူထုများနေထိုင်သည့်နယ်မြေများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အခြေခံနိုင်ကြသည်။ ရန်သူကို တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းရာတွင် ရန်သူထိခိုက်သေကြေမှု အရေအတွက် မနည်းပေ။ ကာလတိုအတွင်း ကချင်တော်လှန်ရေး၏အင်အားမှာ(၅၀၀၀)ကျော် ဖြစ်လာတော့သည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ၎င်းတို့မှ ရန်သူကို တိုက်ခိုက်နေစဉ် ၎င်းတို့ကို **(KMT)** တရုတ်ဖြူများက အနောက်အယှက်ပေးသဖြင့် ၎င်းတို့သည် တရုတ်ဖြူ ကူမင်တန်များကိုပါ တိုက်ခိုက်ရာ တရုတ်(၃၀၀) ကျော် (၄၀၀)နီးပါး သေဆုံးသွားလေသည်။ တရုတ်ဖြူများ၏ လက်နက်အများအပြားကိုလည်း ရရှိပြီး တရုတ်ဖြူအားလုံးကို ၎င်းတို့၏နယ်မြေများမှ နှင်ထုတ်လိုက်တော့သည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ် နေဝင်းစစ်အစိုးရနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ ပျက်ပြားပြီးနောက်တွင် ကချင်တော်လှန်ရေးကို ချေမှုန်းပစ်ရန်အတွက် ရန်သူသည် အင်အားအလုံးအရင်းကို စုစည်းပြီး ကချင်တော်လှန်ရေး၏ နယ်မြေကို ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်လေတော့သည်။ ရန်သူတပ်များသည် ထိုးစစ်ဆင်ရာတွင် တွေ့သမျှ ကချင်များကို သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ ကျေးရွာမှန်သမျှ မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်း စသည့် အညှာတာကင်းမဲ့စွာ အလုပ်အကိုင်နေရာများကိုလည်း ဖျက်ဆီးခြင်းပြုလေတော့သည်။ ရန်သူ့ထိုးစစ် ပြင်းထန်မှုကြောင့် နှစ်ဘက်စလုံး သေကြေဒဏ်ရာရမှု များပြားသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ဇော်ဆိုင်းကို ရရှိနိုင်ရေးအတွက် ရန်သူမှ သဲကြီးမဲကြီး လိုက်လံတိုက်ခိုက်သဖြင့် ထိုးစစ်ကာလ ကြာရှည်လာသည့်အခါ လက် နက်ခဲယမ်းများလည်း အားနည်းလာလေတော့သည်။ ဇော်ဆိုင်းသည် လက်နက်ခဲယမ်းများ ရရှိနိုင်ရေးအတွက် နယ်မြေမှ ထွက်ခွာ ဖုံးကွယ်ပြီး တောင်ပိုင်းသို့ ဆင်းလာကာ နောက်ဆုံး ပြည်ပသို့ သွားရောက်လေတော့သည်။

နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကချင်တော်လှန်ရေး၏ သဘောထား ယုံကြည်ချက်မှာ အဓိကအားဖြင့် မိမိခြေထောက်ပေါ်မိမိရပ်ရေး ဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံခြား၏ အားပေး ကူညီမှုလည်း လိုအပ်လျက်ရှိသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းကြောင့် အခွင့်အခါကောင်းများ ရှိလျှင်ရှိသလို နိုင်ငံခြားမှ တော်လှန်ရေးကို အားပေးကူညီသွားနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင် သွားရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ၎င်းတို့သည် ...

၁။ ကချင်ပြည်နယ်ရှိ ၎င်းတို့အခြေခံသည့်နယ်မြေမှာ တရုတ်ပြည်နှင့်နီးသဖြင့် တရုတ်ကလည်း တရုတ်ဗမာချစ်ကြည်ရေး အိမ်နီးချင်းကောင်းပီသရေး ပေါ်လစီကြောင့် တရုတ်တို့သည် ၎င်းတို့ကို လက်မခံပေ။ တရုတ်က ခင်ဗျားတို့၏ ပြည်တွင်းရေးတွင် ဝင်မစွက်ပါဘူးဟု ဆိုလေသည်။

၂။ ၎င်းတို့သည် အိန္ဒိယပြည်နှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံ ဆက်သွယ်ပြန်သည်။ အစတွင် လက်နက်အချို့နှင့် စစ်သုံးပစ္စည်း အနည်းအကျဉ်း ရရှိသည်။ အိန္ဒိယတွင် ၎င်းတို့၏ကိုယ်စားလှယ်များ ထားလိုပါက ထားနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အိန္ဒိယသည် ၎င်းတို့အား လက်နက်ကို ရောင်းပေးခြင်းဖြစ်စေ၊ ပေးကမ်းကူညီခြင်းဖြစ်စေ ပြုလုပ်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

၃။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ဥက္ကဋ္ဌဇော်ဆိုင်းသည် ထိုင်းနိုင်ငံဘက်သို့ ရောက်ရှိလာပြီး ၎င်းနှင့်အတူ ရောင်းစားရန် ကျောက်မျက်ရတနာအချို့ ပါလာသည်။ ဤကျောက်များကို ရောင်းပြီး လက်နက်များ ဝယ်ယူရန်ဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် ၎င်းတို့ လိုအပ်သည့်လက်နက်များကို အနည်းအကျဉ်း ဝယ်ယူရရှိနိုင်သော်လည်း ဤလက်နက်များကို ၎င်းတို့နယ်မြေသို့ ပြန်သယ်သွားရန် မလွယ်ကူပေ။ ခက်ခဲသော တောလမ်းတွင် လူမျိုးစုလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းအချို့တို့၏ နယ်

မြေ အချို့တို့ကို ဖြတ်သန်းရသည်။ စစ်အစိုးရတပ်တို့၏ လမ်းတွင် စောင့်ပစ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။ ခရီးမှာလည်း အလွန်ဝေးလံသည်။ ယင်းကြောင့် ဤကဲ့သို့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် လမ်း ခရီးတွင် ဆုံးရှုံးမှုများ ရှိလေသည်။ ဇော်ဆိုင်းသည် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိလာသည့်အခါ **(KNUP)** ထံသို့ စာရေးသားကာ ၎င်းတို့ ခက်ခဲနေသဖြင့် **(KNUP)** မှ တတ်နိုင်သ၍ ကူညီရန် စာရေး တောင်းဆိုလေသည်။ ယင်းအချိန်တွင် **(KNUP)** ၌လည်း ငွေရေး ကြေးရေး အခက်အခဲ ရှိနေသဖြင့် ဇော်ဆိုင်းကို ငွေအနည်းအကျဉ်းမျှသာ ကူညီပေးပို့နိုင်ခဲ့သည်။

၄။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်၌ တရုတ်–ဗမာ အဓိကရုန်းကို နေဝင်းစစ်အစိုးရမှ ဖန်တီးသဖြင့် **(KIO)** တို့သည် တရုတ်ပြည်ထံ စာရေး ဆက်သွယ်လေသည်။ တရုတ်ပြည်က ၎င်းတို့အား ဗမာပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ညှိနှိုင်းညွှတ်ရန် ပြောဆိုသည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီသည် တရုတ်ပြည်ကနေ ဗမာပြည်မြောက်ပိုင်း မှတစ်ဆင့် ဗမာပြည်သို့ ဝင်ရောက်လာခဲ့ရာတွင် ကချင်များက ၎င်းတို့ကို များစွာကူညီခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဗကပ၏ ပေါ်လစီနှင့် အစီအစဉ်တချို့သည် ကိုက်ညီမှု မရှိသဖြင့် ပြဿနာပေါ်ခဲ့ရသည်။ စစ်တိုက်ရာတွင် အနိုင်ရသည့်နယ်မြေများကို ဗကပသည် ၎င်း၏နယ်အဖြစ် သိမ်းသွင်းခြင်းနှင့် ကချင်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအတွင်း သပ်လျှိုသွေးခွဲမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းများကြောင့် ဗကပနှင့် **(KIO)** အကြား ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရသည်။ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားရသည့်အထိ ပြဿနာမှာ ကြီးထွားခဲ့သည်။ ဗကပနှင့် **(KIO)**တို့သည် ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် (၃)ကြိမ်တိုင်တိုင် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးကြသည်။ သို့ရာတွင် သဘောတူညီချက်များသည် စက္ကူပေါ်၌သာရှိပြီး အကောင်အထည်ဖော်၍ မရချေ။ တင်းမာမှုနှင့် ပဋိပက္ခတို့သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ်အထိ ရှိသွားပြီးနောက်မှ နားလည်မှု ပြန်ရပြီး ပြန်၍ လက်တွဲ လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။

(KIO) နှင့် **(CPB)** အကြား ကွဲလွဲမှုမှာ အဓိကအားဖြင့် နိုင်ငံရေးအရ **(KIO)**၏ ခံယူချက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ **(KIO)** တို့၏ ခံယူချက်မှာ ၎င်းတို့ ကချင်လူမျိုးတို့သည် မူလတွင် လွတ်လပ်သည့် လူမျိုးတစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့တွင် မိမိကိုယ်ပိုင်နယ်မြေ၊ ကိုယ့်ခေါင်းဆောင်နှင့်ကိုယ် အုပ်ချုပ်ပြီး စနစ်တကျနေထိုင်ခဲ့သူများ ဖြစ်သည်ဟု ခံယူသည်။ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့များ ရောက်ရှိလာမှ အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီအောက် ကျရောက်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက်တွင် ကချင်လူမျိုးတို့သည် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့လက်မှ လွတ်မြောက်လာပြီး ဗမာနယ်ချဲ့ လက်အောက်သို့ ပြန်လည်ကျရောက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ခံယူသည်။ ယင်းကြောင့် ...

၁။ ၎င်းတို့သည် ကချင်လူမျိုး၏ စစ်မှန်သောလွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ခြင်းဖြစ်သည်။

၂။ ၎င်းတို့သည် ဗမာနယ်ချဲ့ကိုလိုနီစနစ်ကို ဆန့်ကျင်သည်။

၃။ ဗကပသည်လည်း ကချင်နယ်မြေကို အတင်းဝင်ရောက်လုယူသူများ ဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့လည်း နယ်ချဲ့ဖြစ်သည်။ ဗကပသည် ၎င်း၏ပေါ်လစီကို ပြောင်းလဲခြင်းမရှိပါက ၎င်းတို့ ဗကပကို ဆက်လက် တိုက်ခိုက်သွားမည်။ သူတို့သည် ကွန်မြူနစ်ကို ဆန့်ကျင်ခြင်းမဟုတ်။ ဗကပ၏

များယွင်းသည့် လမ်းစဉ်ကိုသာ ဆန့်ကျင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဗကပမှနေ၍ ၎င်းတို့၏ လမ်းစဉ်ကို မှန်မှန် ကန်ကန် ပြောင်းလဲပါက ၎င်းတို့လည်း ဗကပအပေါ် သဘောထားပြောင်းလဲမှာ ဖြစ်ပြီး ဗကပနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်သွားမည်။

(KIA) တွင် တပ်မဟာ(၄)ခု ဖွဲ့စည်းထားသည်။ တပ်မဟာ(၃)ခုမှာ ကချင်ပြည်နယ်ထဲတွင် ရှိပြီး အမှတ်(၄) တပ်မဟာသည် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း နယ်မြေတွင် ရှိသည်။ တပ်ရင်းအားလုံး (၁၁)ရင်း ရှိသည်။ လက်နက်ကိုင်အင်အား စုစုပေါင်း(၅၀၀၀)ကျော် ရှိ သည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းကို ခေါင်းဆောင်ကြသူများမှာ လူငယ်များဖြစ်ကြပြီး များသောအားဖြင့် ဘွဲ့ရ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ ဖြစ်ကြသည်။ ယခင်က ညီအကို(၃)ယောက်ဖြစ်သည့် ဇော်ဆိုင်း (ဥက္ကဋ္ဌ)၊ ဇော်တူး(ဒုဥက္ကဋ္ဌ)၊ ဇော်တန်(တပ်မဟာမှူး) စသဖြင့် တာဝန်ကြီးများကို ခွဲဝေယူကြသည်။ သို့ရာတွင် မမျှော်လင့်ဘဲ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ဇော်ဆိုင်း၊ ဇော်တူးနှင့် အတွင်းရေးမှူးချုပ်တို့သည် မိမိတို့လူများဖြင့် လုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်ခြင်း ခံကြရသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သိရှိရသည်မှာ လျှို့ဝှက်ရန်သူ့လူမှ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်သိရှိရသည်။ ဇော်တန်သည်လည်း တိုက်ပွဲတွင် ကျဆုံးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ ခေါင်းဆောင်ကြီး(၄)ဦး ဆုံးရှုံးခဲ့သော်လည်း ၎င်းတို့သည် စိတ်ပျက်အားငယ်ခြင်း မရှိပေ။ တစ်ဖိုလ်ကျ တစ်ဖိုလ်တက် စနစ်ဖြင့် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ပြန်လည်နားလည်မှုရရှိပြီး ရရှိလာသည့် သဘောတူညီချက်အသစ်သည် အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုစလုံးအတွက် အကျိုးရှိမည်ဖြစ်ပြီး တော်လှန်ရေး လုပ်ငန်းများ ပိုမိုလွယ်ကူကျယ်ပြန့်လာမည်ဖြစ်သည်။

t cef; (7)

y t Nf; fa wmfv efa&;

ပအိုဝ်လူမျိုးစုများကို ယခင်က တောင်သူဟု ခေါ်ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ်ကစပြီး ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်ချိန်အထိ ၎င်းတို့ကိုကရင်လူမျိုး၏ မျိုးနွယ်စုတစ်စုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားခြင်း ခံရသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကာလအတွင်းနှင့် နောက်ပိုင်း ကရင့်လှုပ်ရှားမှု အတွင်းတွင် ၎င်းတို့လည်းလူမျိုးတစ်မျိုးတည်းအဖြစ် ပါဝင်လှုပ်ရှားလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

(သထုံခရိုင်အတွင်းရှိ ပအိုဝ်များကို ကရင်လူမျိုး စာရင်းထဲတွင် ထည့်ထားပြီး ရှမ်းပြည်နယ် အတွင်းရှိ ပအိုဝ်များကို ရှမ်းလူမျိုး စာရင်းထဲတွင် ထည့်ထားသည်။) အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီခေတ်က ပအိုဝ် ခေါင်းဆောင်ဦးလှဖေသည် ကရင်ပါလီမန်အမတ်တစ်ဦးအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ကေအဲန်ယူ– ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးကို စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့စဉ်က ဦးလှဖေသည် ဒုဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသည်။ ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်ခဲ့စဉ်က ကော်သူးလေအစိုးရ ဖွဲ့စည်းရာတွင် ဦးလှဖေသည် ထောက်ခံမဲအများဆုံး ရရှိသူဖြစ်ခဲ့သည်။ သူ့ကို နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အဖြစ် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ စောဘဦးကြီး ကွယ်လွန်သွားပြီးနောက်တွင် ၎င်း အား ကေအဲန်ယူဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် နှစ်ကြိမ်တိတိ ရွေးချယ်ကမ်းလှမ်းခြင်း ခံရသည်။

ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးစတင်ချိန် ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် အောက်ဗမာပြည်ရှိ ပအိုဝ် များမှာ ကရင်များကဲ့သို့ ပါဝင်တိုက်ပွဲဝင်ကြသည်။ ကရင်တပ်မတော်မှ တောင်ကြီးကို တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်ပြီးနောက်တွင် ရှမ်းပြည်ရှိ ပအိုဝ်အမျိုးသားလက်နက် ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်ခြင်း ခံရ သည်။ ပအိုဝ်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းကာ စတင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ကော်သူးလေအစိုးရကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီး စစ်အုပ်ချုပ်ရေးသို့ ပြောင်းလဲလိုက် သဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌ စောဘဦးကြီးသည် ဦးလှဖေအား ပအိုဝ်ဒေသသို့ စေလွှတ်ပြီး ပအိုဝ် လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအား သွားရောက်ကူညီစေခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် ပအိုဝ့်အဖွဲ့အစည်းမှာ ပအိုဝ်လွန်ပူးအဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ခေါင်းဆောင်များမှာ ဖြားတန်းနမ်းအော၊ ပိုလ်ချုပ်ချန်ဆုံ၊ အတွင်းရေးမှူး ခရစ္စတီစံလုံး(ကရင်)၊ စစ်ဗျူဟာမှူး ပိုလ် စပါယ်ရှယ် တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ပအိုဝ်တို့ အများဆုံးအဖိနှိပ်ခံကြရသည်မှာ ရှမ်းပြည်မြေရှင် ပဒေသရာဇ်စနစ်နှင့် ရှမ်းစော်ဘွားများကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပအိုဝ့် လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး စတင်ခဲ့ရသည်မှာ ရှမ်းအာဏာရ စော်ဘွား၊ မြို့စား၊ တိုက်သူကြီးများ စသည်တို့၏

အနိုင်ကျင့်ဖိနှိပ်မှုကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ပအိုဝ်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးသည် မြေရှင်စနစ်ဆန့်ကျင်ရေးဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် ရှမ်းပြည်ထဲ၌ ဗမာ့တပ်မတော် များများစားစား ရောက်ရှိခြင်း မရှိသေးချေ။ ထို့ကြောင့် ဤလက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲတွင် ပအိုဝ်နှင့် ရှမ်းတို့ အပြန်အလှန် တိုက်ခိုက်၊ ရွာ မီးရှို့ စသည်များသာ ဖြစ်သည်။ တောင်ဘက်ပိုင်းတွင် ပအိုဝ်တို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကောင်းနေသဖြင့် ပအိုဝ်သည် ရှမ်းထက် အင်အားသာနေသည်။ ယင်းကြောင့် ဤနယ်အတွင်း နေထိုင်ကြသည့် ရှမ်းများ ရပ်ရွာပျက်စီးပြီး၊ အတော်များများ အသက်ဆုံးရှုံးကာ ထွက်ပြေးကြရသည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ပအိုဝ်ခေါင်းဆောင်များသည် ကရင့်တော်လှန်ရေးထံသို့ အကူအညီ တောင်းခံလာသည်။ နိုင်ငံရေးအရ အကူအညီပေးနိုင်သူနှင့် ဆေးဝါးကုသရေးတွင် အကူအညီပေးနိုင်သူများ ပေးပို့ရန် မေတ္တာရပ်ခံသည်။ ကရင်ခေါင်းဆောင်များက မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း ကော်မတီမှ ကော်မတီဝင်နှစ်ဦးကို ပေးပို့သည်။ ဗိုလ်စံလင်းနှင့် ဗိုလ်ကျော်ဟန်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းအချိန်တွင် ကရင်နီသည် ကော်သူးလေ၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိနေသည်က တစ်ကြောင်း ကရင်နီနှင့် ပအိုဝ်တို့ နယ်ခြင်း ဆက်စပ်လျက်ရှိသေည်က တစ်ကြောင်း၊ ကရင်နီမှ ဆရာမ နှစ်ဦးဖြစ်သည့် နော်ရှာသပ်နှင့် နော်ရှာခူးတို့အား ပအိုဝ်တော်လှန်ရေးအား သွားရောက် ကူညီဖို့ စေလွှတ်လိုက်သည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ် ရောက်ချိန်တွင် ပအလဖ ခေါ် ပအိုဝ်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ **(PNLO) (PaO National Liberation Organization)** ပအလဖ ၏ ခေါင်းဆောင်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ဥက္ကဋ္ဌ	ဗိုလ်ချုပ် ချမ်းဆုံ
အတွင်းရေးမှူး	ခရစ္စတီးစံလုံး(ကရင်)
စစ်ဦးစီးချုပ်	ဗိုလ်စပါယ်ရှယ်(ကရင်)

ဂုဏ်ထူးဆောင်ခေါင်းဆောင်များမှာ ဖြားတန်နမ်းအော၊ ဖြားတန်ကောင်ခဲ၊ ဖြားတန်ကောင်းပလိုင်း၊ ဦးလှဖေ စသည်များဖြစ်ကြသည်။ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဦးလှဖေနှင့် ဗိုလ်စံလင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ပအိုဝ်များ ရန်သူ့ထံဝင်ရောက်အညံ့ခံကြသည့်အခါ ရန်သူ့ထံသို့တစ်ကြိမ်မျှ အညံ့ခံခြင်းမရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘုန်းတော်ကြီး ဆရာတော် ဦးနေမိ ပင် ဖြစ်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးက ရန်သူဗမာလူမျိုးကြီးများသည် ပအိုဝ်တော်လှန်ရေးကို ဖျက်ဆီးရန်အတွက် သက်သက်လှည့်စားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ရန်သူ့ထံ ပြန်ရောက်အညံ့ခံသော်လည်း ဘာအခွင့်အရေးမှ ရရှိမည်မဟုတ်ဟု မြင်ပါသည်။ ယင်းကြောင့် ဆရာတော်ဦးနေမိသည် စတင်ပြီး ဦးစီး ခေါင်းဆောင်မှုပြုကာ ပအိုဝ်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို ပြန်လည်စတင်နိုင်ရန် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်သည်။ ၎င်းနောက် ၁၉၆၆

ခုနှစ် ရောက်သည့်အခါ ၎င်း၏ ဦးစီးခေါင်းဆောင်မှုကြောင့် ဗိုလ်စံသိန်း၊ ဦးအောင်ခမ်းထီ၊ ဗိုလ်ကြီး အောင်ခမ်း တို့သည် ပြန်လည်ပြီး လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကို ဒုတိယအကြိမ် စတင်သည်။ ထို့နောက် ဗိုလ်လှမောင်သည် ဗကပမှ နုတ်ထွက်ပြီး ၎င်းတို့ထံ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်သည်။ ဦးလှဖေ နောက်ကို လိုက်ပြီး အနားယူလိုက်သော ဗိုလ်တာကလယ် လည်း လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးထဲ ပြန်လည် ပါဝင်လာသည်။

၁၉၆၇ ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ဤပအိုဝ်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် ပအလဖကို ရလလဖ ရှမ်းပြည်ရှိ လူမျိုးစုံ ပြည်သူများ လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ကြသည်။ ပအိုဝ် တော်လှန်ရေးနယ်မြေတွင် လူမျိုးစုံရှိသဖြင့် လူမျိုးစုံပြည်သူများပါ ဝင်လာကြပြီး ရန်သူနေဝင်းစစ် အစိုးရကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရန် ယခုကဲ့သို့ ပြောင်းလဲခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် ကေအဲန်ယူပါတီ ဗဟိုမှ စေလွှတ်လိုက်သည့် ဗိုလ်စံလင်းနှင့် ဗိုလ်ဘော်ဒွင် (စောထူးဝါး)တို့သည် ပအိုဝ် ဌာနချုပ်သို့ ဒုတိယအကြိမ် ရောက်ရှိသွားကာ ရှေ့ဆက်သွားလာရေး တွင် စောင့်နေချိန် ပအိုဝ်ခေါင်းဆောင်များအား တော်လှန်ရေး လမ်းစဉ်ဆိုင်ရာတွင် ကူညီအကြံ ပေး ဉာဏ်ပေးများ ပြုလုပ်ကြသည်။ စစ်ရေးစစ်ရာဘက်တွင်လည်း လိုအပ်သလို အကြံပေးခြင်းများ ပြုလုပ်သည်။

ဤနှစ်ထဲမှာပင် ရလလဖ နှင့် မိုးဟိန်းခေါင်းဆောင်သည့် **(SURA)** တို့သည် ရလလဖ နယ်မြေအတွင်း (ကရင်နီပြည်နှင့်ကပ်လျက်) တစ်နေရာတွင် တွေ့ဆုံကြပြီး ရန်သူကို ပူးပေါင်း တိုက်ခိုက်ရေးအတွက် ဆွေးနွေးရန်အချိန် သတ်မှတ်သဘောတူ ကြသည်။ ထိုအခါ **(SURA)** မှ ဗိုလ်မှူးကြီးလှခင် (ကရင်) နှင့် အင်အား(၁၀၀)ခန့်သည် ဆွေးနွေးရန် ရောက်ရှိလာကြသည်။ ထို နေရာကို ပန်းကြိုင်ဟု ခေါ်သည့်နေရာဖြစ်သည်။ ထိုနေရာ၌ပင် **(SURA)** တပ်ဖွဲ့ကို ရလလဖ တပ်ဖွဲ့က ဝိုင်းဝန်းထားလိုက်သည်။ ထို့နောက် တိုက်ပွဲပြင်းထန်စွာဖြစ်ပွားပြီး **(SURA)** ဘက်မှ အမိကခေါင်းဆောင် ဗိုလ်လှခင် ကျဆုံးပြီး ရလလဖ ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်စံသိန်းလည်း ကျဆုံးလေ တော့သည်။ နှစ်ဘက်စစ်သား အတော်များများလည်း ကျဆုံးကုန်လေသည်။ အစည်းအဝေး မဖြစ်တော့ချေ။ ဗိုလ်စံသိန်းတိုက်ပွဲတွင် ကျဆုံးသွားပြီး နောက်တွင် ရလလဖ ဥက္ကဋ္ဌအသစ်ကို တော်တော်နှင့်ပင် ရှာဖွေတင်မြှောက်၍ မရချေ။ ဦးမောင်ဟိုင်းကို ရွေးကောက် တင်မြှောက်ကြသည်။ ဦးမောင်ဟိုင်းက သူ့ကို ရွေးကောက်ပါက အစည်းအဝေးတက်မည်မဟုတ်ဆိုသည်။ သူပြောသည့် အတိုင်း အရွေးခံရသဖြင့် ဦးမောင်ဟိုင်းသည် ဘယ်အစည်းအဝေးမှ တက်ရောက်ခြင်း မရှိတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌနေရာတွင် ဒုဥက္ကဋ္ဌ တာကလယ်မှ ယာယီတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရလေသည်။

ဥက္ကဋ္ဌ မရှိသဖြင့် အစည်းအဝေးမှ ဦးလှဖေအား သွားရောက်ခေါ်ယူပြီး တင်မြှောက်ရန် ဆုံးဖြတ်သည်။ ဦးလှဖေမှာရန် သူ့ထောင်မှ မကြာသေးမီအချိန်တွင် လွတ်လာသူဖြစ်သည်။ အစည်း အဝေး ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း ဦးလှဖေအား ခက်ခက်ခဲခဲ ပြန်ခေါ်ရသည်။ (၂)ကြိမ်ခန့် ကြိုးပမ်း ခေါ်မှ အောင်မြင်သွားသည်။ ဦးလှဖေနှင့်အတူ ဦးကျော်စိန်လည်း တော်လှန်ရေးနယ်မြေသို့ ရောက် ရှိလာသည်။

၁၉၇၃ ခုနှစ် ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးတွင် ဦးလှဖေအား ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ရန် သဘောတူထားကြသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များက ဦးလှဖေ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ရန် ကြိုးပမ်းကြသည်။ သို့ရာတွင် ဦးလှဖေသည် ရန်သူ့ထံမှ ပြန်လာသည်မှာ မကြာသေးသည်က တစ်ကြောင်း၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ် တွင် ဦးလှဖေသည် လက်နက် ချခဲ့သူဖြစ်သဖြင့် ၎င်းအား အစည်းအဝေးက မြို့နယ်ကော်မတီ တာဝန်အဆင့်သာ ပေးအပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး ဗိုလ်တာကလယ်အား ဥက္ကဋ္ဌတင်မြှောက်ရန် သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ် ပြီးဆုံးပြီးနောက် နိုင်ငံရေးသင်တန်းတစ်ရပ် ပြုလုပ်ရာ ၎င်းသင်တန်းကို ဗကပ ဗဟိုကော်မတီဝင်ဖြစ်သူ “ဦးအောင်”(ဗိုလ်မျိုးမြင့်)အား ဦးစီးပို့ချစေသည်။ ဦးအောင်သည် ၎င်းအခွင့်အရေးကို ရရှိသဖြင့်ရရှိသည့် အခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝ အသုံးချကာ အစီအစဉ်ရှိရှိ ရလလဖ ကွဲသွားအောင် ဝင်ရောက်ခြယ်လှယ် စွက်ဖက်လာတော့သည်။ ဗိုလ်တာကလယ် နှင့် ဗိုလ်လှမောင် (ဗကပ လူထွက် ရှမ်းအမျိုးသား)တို့နှင့် ၎င်းတို့၏ နောက်လိုက်များက ဗကပ ခေါင်းဆောင်မှုကို ခံယူပြီး ရလလဖ၏ တော်လှန်ရေးကို လူတန်းစား တော်လှန်ရေးအဖြစ် ပြောင်းလဲလိုက်လေတော့သည်။ ဦးလှဖေ၊ အောင်ခမ်းထီနှင့် ၎င်းတို့၏ နောက်လိုက်များက ရလလဖ အဖွဲ့အား ပအိုဝ်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အဖြစ် ပြောင်းလဲလိုက်ပြီး အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ လမ်းစဉ်ကို ချမှတ်လိုက်သည်။ ယင်းကြောင့် အဖွဲ့နှစ်ခု အကြား တင်းမာမှု ဖြစ်လာပြီး နောက်ဆုံး လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခအထိ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ထိခိုက်ကျဆုံးမှုများ များပြားခဲ့သည်။ အစပိုင်းတွင် ဗိုလ်တာကလယ်အဖွဲ့တွင် လူများပြီး နယ်မြေကျယ်သည်။ နောက်ပိုင်း ၎င်းတို့လူတချို့သည် တစ်စုပြီးတစ်စု ဦးလှဖေတို့ အုပ်စုဘက်သို့ ကူးပြောင်း သွားကြသဖြင့် နောက်ဆုံး မြို့နယ် (၉)ခု အနက် ဦးလှဖေ နောက်လိုက်များမှ မြို့နယ် (၇)ခုကျော် ရှိလာ လေသည်။

၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ဦးလှဖေသည် ဖြုန်းစားကြီး နာမကျန်းဖြစ်ကာ မကြာမီ ရုတ်တရက် ကွယ်လွန်သွားတော့သည်။ ဦးလှဖေ မကွယ်လွန်မီ ခွန်ရဲနောင်ဦးစီးသည့် အောက်ဗမာပြည် ပအိုဝ် လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်သည် အထက်သို့တက်သွားကာ ဦးလှဖေနှင့် သွားရောက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ဖြစ်သည်။ ဦးလှဖေအဖွဲ့နှင့် ခွန်ရဲနောင်တို့အဖွဲ့ (၂)ကြိမ် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပြီးနောက် ဦးလှဖေ ကွယ်လွန်သွားတော့သည်။ ဦးလှဖေကွယ်လွန်ပြီးနောက် ခွန်ရဲနောင်သည် ဆက်လက်ပြီး ဦးကျော်စိန်၊ အောင်ခမ်းထီတို့နှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးကာ နောက်ဆုံး အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုတည်းအဖြစ် ပူးပေါင်းသွားကြရန် သဘောတူလက်ခံကြသည်။ ပူးပေါင်းလိုက်သည့်အဖွဲ့အစည်းကိုလည်း ပအမဖ ဟု ခေါ်ဆိုမည်ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။ ၎င်းတို့မှနေ၍ ဗကပ မှ ၎င်းတို့အကြား ဝင်ရောက်ခြယ်လှယ်သဖြင့် ရလလဖ ကွဲပြဲခဲ့ရသည်။ သွေးထွက်သံယိုမှုများ ဖြစ်ခဲ့ရသောကြောင့် ၎င်းတို့သည် ဗကပနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်ခြင်းမပြုနိုင်ဟု ဆိုကြသည်။

ခွန်ရဲနောင် ရှမ်းပြည်သို့ ရောက်ရှိလာသည့်အချိန်တွင် ဗိုလ်တာကလယ်နှင့် ၎င်း၏ နောက်လိုက် (၁၀၀)ကျော်သည် မြောက်ဘက်သို့ ချီတက်ကာ ဗကပခေါင်းဆောင်များနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံကြသည်။ အရှေ့မြောက်တွင် ဗိုလ်တာကလယ်တို့အဖွဲ့ တစ်နှစ်ကျော်ကြာပြီးနောက် ၎င်းတို့သည် လက်နက်အပြည့်အစုံဖြင့် တောင်ပိုင်းသို့ ဆင်းလာကြသည်။ ဗိုလ်တာကလယ်နှင့်အတူ

ဗကပ တပ်ခွဲ နှစ်ခွဲ အင်အားအပြည့်လည်း လိုက်ပါလာလေသည်။

ငင်းတို့သည် ကရင်နီနယ်စပ်တွင် နေရာယူအခြေချကြသည်။ ၎င်း၏လူထဲမှ အချို့သည် ပင် လောင်းဘက်သို့ ကူးသွားကာ ကယန်းပြည်သစ်နယ်မြေတွင် အခြေချသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အနီများ ပိုမိုရောက်ရှိလာကြသည်။ ဗိုလ်တာကလယ်ဦးစီးသည့် ရလလဖ အဖွဲ့တွင် အကြီးဆုံး တပ်မှူး အပါအဝင် အောက်ခြေတပ်မှူး အများစုသည် ကရင်များ ဖြစ်ကြသည်။ တပ်ခွဲမှူး အချို့လည်း ကရင်များ ဖြစ်ကြသည်။

ယခု စာရေးနေသည့်အချိန်အထိ ဤကွဲနေသည့် ပအိုဝ့်အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့သည် အပြိုင်အဆိုင် ၎င်းတို့ ပအို့ဝ်ဒေသတွင် ပြည်သူလူထုကို စည်းရုံးကြသည်။ ၎င်းတို့ နှစ်ဖွဲ့အကြား ပူးပေါင်း ဆောင် ရွက်မှုမှာမူ မရှိသေးချေ။ ၎င်းတို့နှစ်ဖွဲ့အကြား အပြန်အလှန်ရှုံ့ချ ပြောဆိုမှုအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိသဖြင့် ပအို့ဝ်လူထုအတွက် အခက်အခဲဖြစ်စေသည်။ ၎င်းတို့သည် မည်သည့်အဖွဲ့နောက်သို့ လိုက်ကြရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် ခက်နေကြသည်။ ဗိုလ်တာကလယ်တို့က ကျော်စိန်နှင့် အောင်ခမ်းထီ တို့သည် စစ်မတိုက်ကြ ဟု ပြောဆိုကြသည်။ ရန်သူနှင့် နားလည်မှု လုပ်ထားကြသည်ဟု ဆိုသည်။ ကျော်စိန်တို့အဖွဲ့ကလည်း ဗိုလ်တာကလယ်တို့အဖွဲ့သည် ဗကပ ၏ လက်ကိုင်တုတ် ဖြစ်နေပြီး ပအို့ဝ် အမျိုးသားအတွက် အလုပ်လုပ်ကြမှာမဟုတ်ဟု စွပ်စွဲ ပြောဆို လေသည်။

t cef (8)

u , efa w mfv Sefa &;

ကယန်းအမျိုးသားများသည် ဘွဲကရင်အနွယ်ဖြစ်သည်။ ယခင်က ကရင်အနွယ်များထဲတွင် အရှေ့ဘွဲကရင်များက ၎င်းတို့ကို ကရင်နီဟုခေါ်ကြသည်။ ယခင်က ပဒေါင်လူမျိုးဟုခေါ်သည့် ဘွဲကရင်အနွယ်လည်း ၎င်းတို့ကိုယ်ကိုယ် ကယန်းဟုခေါ်ကြသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ဤအခေါ် အဝေါ် များ၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ ကရင်လူမျိုးတစ်မျိုးတည်း ဖြစ်သည်ကို ပြဆိုသည်။ နေရာဒေသ ခြားနား နေသဖြင့် စကားအပြောအဆို လေယူလေသိမ်းများလောက်သာ ဘာသာစကားအရ ကွဲလွဲလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

u , efwkde&ma' o ESifh awmfvSefa&; v rf;p0f

ကယန်းလူမျိုးများသည် ကရင်နီပြည်နယ် အနောက်မြောက်ခြမ်းတွင် နေထိုင်လျက်ရှိကြ သည်။ ဘောလခဲနယ် အထက်ပိုင်းနယ်မြေဖြစ်သည်။ အများစုမှာ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းနှင့် ရေတာရှည် အရှေ့ပိုင်း တောင်ပေါ်ဒေသနှင့် တောင်ခြေဒေသ မိုးဗြဲနယ်တွင် နေထိုင်ကြသည်။

ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာမှာ ဘရင်ဂျီဘာသာကို အများစုကိုးကွယ်ကြသည်။ ကရင်နီ ပြည်နယ်အတွင်း တစ်ဝက်နီးပါးသည် နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်များ ဖြစ်ကြသည်။

ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း နေထိုင်သည့် ကယန်းများသည် ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း လက် နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးစတင်သည့် အချိန်တွင် နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်များသည် တော်လှန်ရေးထဲ ပါဝင် လာကြသည်။ ဘရင်ဂျီဘာသာဝင်များမှာမူ ရန်သူ၏လှည့်စားမှိုင်း တိုက်မှုကြောင့် တော်လှန်ရေး ကို ဆန့်ကျင်ကြသည်။ ရန်သူစစ်အစိုးရမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပြည်သူပိုင်သိမ်းခြင်း၊ ငွေစက္ကူ ၅၀ိ တန်၊ ၁၀၀ိ တန်များအား တရားမဝင်ငွေများအဖြစ် ကြေညာခြင်း၊ သာသနာပြုကျောင်းများကို ဖျက်သိမ်းပြီး အစိုးရကျောင်းများအဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်သည့်အခါ ဤဘရင်ဂျီ ကယန်းများလည်း မခံနိုင်ကြတော့ဘဲ အုံကြွလာတော့သည်။ အထက်ပါကိစ္စများကြောင့် ၁၉၆၄ ခုနှစ် တွင် UMP တပ်မှ ဗိုလ်ပြန် တပ်ရင်း(၇) တပ်ရင်းမှူး ကယန်းအမျိုးသားက ဦးစီးပြီး ကယန်း လူထု ၁၀၀၀ ကျော်သည် လက်နက်ကို ကိုင်ဆွဲကြကာ ပီကင်းကဲ့သို့နေရာနှင့် ရန်သူအင်အားနည်း နေသည့် အခြားနေရာများကို သိမ်းပိုက်လိုက်နိုင်သည်။ ရန်သူလက်နက်ကိုင်တပ်များ အငိုက်မိ သဖြင့်

၎င်းပုန်ကန်မှုကြီးတွင် ၎င်းတို့လက်နက်အတော်များများကို ရရှိသည်။ သို့ရာတွင် လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များ အခိုင်အမာအခြေချ တပ်စွဲခြင်းမပြုနိုင်ခင် ရန်သူတပ်များက ပြန်လည်တိုက်ခိုက်လာသဖြင့် နေရာအတော်များများ ရန်သူလက်သို့ပြန်လည် ရောက်ရှိသွားသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း ရန်သူ သည် နိုင်ငံရေးအရ လှည့်စားခြင်း၊ အချို့အား အခွင့်အရေးပေး စည်းရုံးခြင်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးများကို ချည်းကပ် အချိုသပ်ခြင်း စသည်များကြောင့် ဘရင်ဂျီ ဘုန်းတော်ကြီးများ၏ အမိန့်ဩဇာဖြင့် ၂လ ၃လ အတွင်း ပုန်ကန်ထကြွသူများ အားလုံးလိုလို လက်နက်ချကြကုန်တော့သည်။ ငိန်းလူးထားနှင့် ၎င်းအဖွဲ့သား ၄–၅ယောက် ကယန်းလူငယ်များသာ ကျန်ရစ်ပြီး လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲကို ဆက် လက် ဆင်နွှဲကြသည်။

ငိန်းလူးထားသည် ကယန်းလူငယ် ပညာတတ်တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ရန်သူ အား အလွန်ရွံရှာမုန်းတီးသူဖြစ်ပြီး လေ့လာရေးတွင် အလွန်အားကောင်းသည်။ ကယန်းများ အားလုံး နီးပါး လက်နက်ချလိုက်ပြီးနောက် သူသည် ကေအဲန်ယူပါတီဗဟိုသို့ ရောက်လာပြီး ခေါင်း ဆောင်များနှင့် တိုင်ပင်နှီးနှောကာ လက်နက်များကိုလည်း အကူအညီတောင်းသည်။ ကေအဲန်ယူ ပါတီကလည်း ၎င်းအား အားပေးကူညီသည်။ အကြံဉာဏ်များလည်းပေးသည်။ ၎င်းအား စိတ်ဓာတ် ကျဆင်းခြင်း မရှိရန်နှင့် လူနည်းသော်လည်း မိမိ၏ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအလံကို မြင့်မြင့် မားမား လွှင့်ထူရန်၊ မဟာမိတ်အဖွဲ့များနှင့် ထိရောက်စွာ လက်တွဲဆောင်ရွက်သွားရန်၊ အပြန် အလှန် ကူညီသွားကြရန် စသဖြင့် ပြောဆိုအားပေးသည်။

ကေအဲန်ယူပါတီမှ ၎င်းအား တတ်နိုင်သရွေ့ အကူအညီပေးခဲ့သဖြင့် လက်နက်ကိုင်အင် အား ၁၀ ယောက်ကျော် ဖြစ်လာသည်။ ကရင်နီ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးနှင့်လည်း ဆက် သွယ်ပြီး ၎င်းတို့ထံမှ အကူအညီရပြန်သဖြင့် ငိန်းလူထားတွင် လက်နက်ကိုင်အင်အား ၃၀ ကျော် ဖြစ်လာသည်။ ၎င်းတို့သည် ရန်သူကို ပြတ်ပြတ်သားသားတိုက်ခိုက်သဖြင့် ပြည်သူလူထုသည် ၎င်း တို့၏ ခေါင်းဆောင်မှုကိုလက်ခံပြီး ၎င်းတို့အခြေခံနိုင်သည့် နယ်မြေလည်း ကျယ်ဝန်းလာတော့သည်။

၁၉၆၅ ခုနှစ် ညလတ လူမျိုးစုတပ်ဦးကို ဖွဲ့စည်းသည့်အချိန်တွင် သူသည် ညလတ တပ်ပေါင်းစု ထဲဝင်ပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၎င်းတပ်ပေါင်းစုအဖွဲ့ကို ၁၉၇၆ ခုနှစ် တွင် လညတ သို့ ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းသည့်အချိန်တွင်လည်း သူဝင်ရောက်ပါဝင်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့၏လုပ်ငန်းတွင် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စစ်သားအင်အား ၁၀ယောက်ကျော် ၎င်းတပ်ပေါင်းစုအဖွဲ့ကို ပေးအပ် သည်။ ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ကယန်း စသည့်လူမျိုးစုများ ပါဝင်သည့်တပ်များ ရလလဖ နယ်မြေသို့ တက် သွားကာ ရန်သူကိုတိုက်ခိုက်သည့်အခါ အောင်မြင်မှုများ ရကြသည်။

၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် **(PDP)** တပ်ခွဲတစ်ခွဲအား ဇော်ထွန်းမှ ဦးစီးပြီး ကယန်းနယ်မြေသို့ ဝင်ရောက်ကာ ၎င်းတို့နှင့်လက်တွဲ ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ အစပိုင်းတွင် လက်တွဲဆောင်ရွက်မှု ကောင်းခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် **(PDP)** တပ်များသည် ရန်သူကို မတိုက်ကြသည့်အပြင် စည်းကမ်းလိုက်နာမှု အလွန်အားနည်းနေသဖြင့် ၎င်းတို့က **(PDP)** တပ်ဖွဲ့များအား အင်အားသုံးပြီး ၎င်းတို့နယ်မြေမှ နှင်ထုတ်လိုက်သည်။

ကယန်းလက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လွတ်လပ်သည့် ကယန်းနိုင်ငံ တစ်ခုကို ထူထောင်ရန် မဟုတ်ပေ။ ၎င်းတို့သည် လူမျိုးတိုင်းတန်းတူပြီး ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် အခွင့် အရေးကိုသာ တောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ကယန်းလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့၏ခေါင်းဆောင်များသည် ဖျတ်လတ်ရဲရင့်သည့် လူငယ်များဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ လုပ်ငန်းများတွင် အထူးကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင် ကြသဖြင့် ယခုအချိန်တွင် လက်နက်ကိုင်အင်အား (၆၀)ကျော်ရှိပြီး ဖြစ်သည်။ လက်နက်များရှိ လျှင် ယခုထက် ပိုအင်အားများလာရန်ရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် အချိန်အခါသင့်သည့်အချိန်တွင် ကရင်နီနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်သွားရန် သဘောထားရှိသည်။ ယခုအချိန်တွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ၎င်းတို့ဘာသာ လုပ်ဆောင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် အခက်အခဲများစွာနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရ သော်လည်း အားငယ်စိတ်ပျက်ခြင်းမရှိချေ။ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအလံကို မြင့်မြင့်မားမား လွှင့်ထူပြီး ကယန်းလူထုများအတွက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် အခွင့်အရေးကို ရရှိရန် တိုက်ပွဲဝင်လျက် ရှိသည်။

t cef; (9)

ya v mi fa w mfv Sefa &;

ပလောင်သည် မွန်–ခမာမျိုးနွယ်စုဝင် ဖြစ်သည်။ မွန်ဂိုလွိုက်အနွယ်မှ ဆင်းသက်လာသည်။ ၎င်းတို့တွင် တစ်ချိန်က ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းနှင့်ရှိခဲ့သည့် သမိုင်းရှိသည်။ ၎င်းတို့၏သမိုင်းအရ ပလောင် တို့သည် ရှမ်းလူမျိုးများထက် စောပြီး ဤရှမ်းကုန်းပြင်မြင့် ပေါ်ရောက်ရှိနေသည်။ ၎င်းတို့၌ သီးခြား ယဉ်ကျေးမှု ထုံးတမ်းဓလေ့များ ရှိသည်။

ပလောင်စာသည် မွန်စာကဲ့သို့ဖြစ်ပြီး ဘာသာစကားသည် မွန်လူမျိုးနှင့် နီးစပ်လျက်ရှိသည်။ မွန်နှင့် ပလောင် ဘာသာစကားခြားနားချက်မှာ စကောကရင်နှင့် ပိုးကရင်ဘာသာစကား ခြားနား သကဲ့သို့သာ ရှိသည်။ မွန်နှင့် ပလောင်တို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး နားလည်လုနီးပါး ဘာသာစကား တွင် ဆင်တူမှုရှိကြသည်။ ၎င်းတို့သည် မွန်–ခမာအနွယ်မှ ဆင်းသက်လာသူများဖြစ်သောကြောင့် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ ဖနွမ်ပင်မြို့တော်မှ လွှင့်သည့်စကားများကို သူတို့အတော်များများ နားထောင် တတ်ပြီး နားလည်သည်ကို တွေ့ရသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ပလောင်သည် လူဦးရေ ဒုတိယအများဆုံးလူမျိုး ဖြစ်သည်။ ကိုးကွယ် သည့် ဘာသာမှာမူ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့တွင် ဘုန်းတော်ကြီးများ ရှိကြသည်။ သို့သော် ပလောင်ဘုန်းကြီးများသည် ငွေကြေး၊ ဥစ္စာဓန ပိုင်ဆိုင်နိုင်သည်။ ဘုရားရှိခိုးရာတွင် ဦးချ ကန်တော့ ခြင်း၊ လက်အုပ်ချီခြင်းကို ပြုလုပ်ခြင်း မရှိပေ။ မျက်စိတစ်မှိတ် ထိုင်ပြီး ဘုရားရှိခိုး၍ရသည်။

ပလောင်လူမျိုးသည် ခေါင်းဆောင်များကို ရိုသေလေးစားသူများဖြစ်ကြသည်။ လူကြီးသူမ များကိုလည်း လေးစားသည်။ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟများ၊ ဧည့်သည်များအပေါ် အလွန်သစ္စာရှိသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ အခြားလက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်ကြ သည့် ကချင်၊ ရှမ်း၊ ဗကပ စသည်တို့သည် ၎င်း၏ တော်လှန်ရေးအတွက် ပလောင်လူထုအပေါ် များစွာ မှီခိုကြရသည်။ ၎င်းတို့၏ မိသားစုများ၊ လူဖျားလူနာများ၊ ရုံးပစ္စည်း စသည်များနှင့် လက်နက် ပစ္စည်းများကို အရေးကြီးပါက ပလောင်လူထုလက်ထဲကိုသာ အပ်ထားလိုက်ကြသည်။ သစ္စာမဲ့သူ ပလောင်လူမျိုးဟူ၍ တစ်ယောက်မျှ မရှိနိုင်ပေ။

ပလောင်လူမျိုးတို့၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှာ လက်ဖက်စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။ လက်ဖက်အများဆုံးထွက်သည့် ပလောင်များ နေထိုင်သော နမ့်ဆန်အရပ်တွင်ရှိသည့် လက်ဖက်များသည် ပလောင်များအားလုံး ပိုင်ဆိုင်ကြသည်။ လက်ဖက်လုပ်ငန်းဖြင့် ၎င်းတို့ အလွန် ကြီးပွားချမ်းသာလာကြသူများ ဖြစ်သည်။ လက်ဖက်လုပ်ငန်းဖြင့် အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းများ

ဆောက်နိုင်ကြသည်။ မော်တော်ကားများ ဝယ်စီးနိုင်ကြသည်။ ပလောင်အမျိုးသမီးများသည် ဒေါက်မြင့်ဖိနပ်များကို စီးကြသည်။ ရွှေဘို၊ မန္တလေး၊ မတ္တရာမှ ဗမာလယ်ယာ အလုပ်သမား အများ အပြား ပလောင်လက်ဖက်လုပ်ငန်းတွင် လက်ဖက်ခူးအလုပ်ကို လာရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ မြောက်ပိုင်းသားပလောင်များကို ရွှေပလောင်များဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် များသော အားဖြင့် ကြွယ်ဝချမ်းသာသူများ ဖြစ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် တောင်ပိုင်းသားပလောင်များကိုမူ "ငွေ ပလောင်" ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် တောင်ယာ လုပ်ငန်းကို အဓိကထား စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် စားသောက်ကြသူများ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် စောစီးစွာ အိမ်ထောင်ကျသူများ ဖြစ်သဖြင့် ကလေး အလွန်များသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ဆင်းရဲသားများဖြစ်ပြီး စားဝတ်နေရေးအတွက် ခက်ခဲ ကြမ်းတမ်းစွာ ရုန်းကန် ကြရသူများဖြစ်သည်။

ပလောင်များသည် အခြားလူမျိုးငယ်များကဲ့သို့ လူမျိုးရေးအရ ဗမာလူမျိုးရော၊ ရှမ်း လူမျိုးများပါ၊ လူမျိုးရေးဖိနှိပ်မှုကို ခံကြရသူများဖြစ်ကြသည်။ ယခင်ကဆိုလျှင် ရှမ်းလူမျိုးကြီး၏ ဖိနှိပ်မှု၊ အထူးသဖြင့် ရှမ်းမြေရှင်ပဒေသရာဇ်တို့၏ ဖိနှိပ်သွေးစုပ်မှုသာ ခံကြရသည်။ ၎င်းတို့သည် ရှမ်းပဒေသရာဇ်များ၏ မြေယာကျွန်များဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ရှမ်းစော်ဘွားများ၏ မြေယာလုပ်ငန်းများနှင့် အခြားလုပ်ငန်းများကို ခိုင်းစေသည့်အတိုင်း လုပ်ပေးကြရသည်။ စော်ဘွားများအား လက်ဆောင် ပဏ္ဏာများ ဆက်သရသည်။ ကျွဲနွား၊ တိရစ္ဆာန်များ၊ စားသောက်ဖွယ်ရာများနှင့် မိန်းမများအထိ ဆက်သ ကြရသည်။

နမ့်ဆန်ဘက်ရှိ ပလောင်အနွယ်များတွင် စော်ဘွားများသည် ရှမ်းများဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် တောင်ပိုင်း ရှမ်းစော်ဘွားများဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် စော်ဘွားများ၏ လက်အောက် မြို့စားများနှင့် အောက်ဘက်ရှိ မြေယာပိုင်ရှင်များမှာမူ ပလောင်များဖြစ်ကြသဖြင့် ၎င်းတို့၏ဖိနှိပ်မှု သည် အတော်အတန် သက်သာသည်။ ရှမ်းလူမျိုးများသည် ပလောင်လူမျိုးကို "ကွမ်းလွိုင်"ဟု ခေါ်ကြသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ တောင်ပေါ်သားများ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ လူရိုင်းများအဖြစ်သာ သဘော ထားကြသည်။

ရှမ်းပြည်တွင် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါ မြောက်ပိုင်းသား ပလောင်များသည် နမ့်ဆန်နယ်မြေအတွင်း ၎င်းတို့ကိုယ်ကိုယ် ကာကွယ်ရန်အတွက် စည်းရုံး လှုံ့ ဆော်ကာ လက်နက်များစွဲကိုင်လာကြသည်။ ၎င်းတို့တွင် အင်အား တပ်ရင်း(၂)ရင်းအထိ လက်နက် ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းနိုင်ပြီး **(SSIA)** ရှမ်းလက်နက်ကိုင်တပ်မတော်တွင် တပ်ရင်း (၅)နှင့် တပ်ရင်း (၆)များ အဖြစ် ပူးပေါင်းပါဝင်လာခဲ့သည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၁၂)ရက်နေ့တွင် ပလောင်ပြည်သူများသည် ၎င်းတို့ ဘာသာ ကိုယ်ပိုင်အစည်းအရုံးကို ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်သည်။ ဤအစည်းအရုံးကို "ပလောင်အမျိုးသား တပ်ဦး" **(Palaung National Fornt PNF)** ဟုခေါ်သည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် ရှမ်း ခေါင်း ဆောင်များကို ၎င်းတို့ကို **(PNF)** မထားသင့်ဟု ဆိုကြသည်။ ရှမ်းစစ်သည်များသည် နမ့်ဆန် ပလောင်နယ်မြေအတွင်း ၎င်းတို့သဘောအတိုင်း ဝင်ထွက်သွားလာလျက်ရှိသည်။ အခွန်အကောက်

အမျိုးမျိုးကိုလည်း ကောက်ခံသွားကြသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ပလောင်ခေါင်းဆောင်များက ရှမ်းခေါင်းဆောင်များအား အောက်ပါအချက်များကို တင်ပြတောင်းဆိုလာသည်။

၁။ ရှမ်းခေါင်းဆောင်များက ရှမ်းပြည်တွင်နေထိုင်ကြသည့် အခြားလူမျိုးများအပေါ်ထားရှိသည့် သဘောထားကို ထုတ်ပြန်ကြေညာရန်။

၂။ နမ့်ဆန်နယ်အတွင်း အခွန်အကောက်များ ကောက်ခံလိုပါက ဦးစွာအားဖြင့် တပ်ရင်း(၅)နှင့် တပ်ရင်း(၆) တပ်ရင်းမှူးများနှင့် တိုင်ပင်ရမည်။

၃။ တပ်ရင်း(၅)နှင့် တပ်ရင်း(၆)မှ စစ်သည်တစ်ဦးဦးအပေါ် အပြစ်ပေး အရေးယူမှုပြုလုပ်လိုပါက တပ်ရင်း(၅)နှင့် တပ်ရင်း(၆)တို့၏ သက်ဆိုင်ရာ တပ်မှူးများနှင့် တိုင်ပင်ကြရသည်။

ဤတင်ပြတောင်းဆိုချက်များကို ရှမ်းခေါင်းဆောင်များ ဘာမျှ ပြန်လည်ဖြေကြားခြင်း မရှိကြောင်း သိရှိရသည်။ ပလောင်ခေါင်းဆောင်များ၏အဆိုအရ ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် တပ်ရင်း(၅) တပ်ရင်းမှူးသည် ပြည်ပသို့သွားရောက်ချိန်တွင် ရှမ်းများက ၎င်းတို့၏လက်နက်များကို အဓမ္မသိမ်းယူပြီး တပ်မှူး အများအပြားကိုလည်း ပြောင်းလဲပစ်လိုက်သည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး နှစ်ဘက် ခေါင်းဆောင်များ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနေစဉ် **(SSIA)** တပ်များက ၎င်းတို့ကို သွားရောက်တိုက်ခိုက်သည်။

ဤအကြောင်းများကြောင့် ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် တပ်ရင်း(၅)တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်မှူးကြီး ခွန်အေးနှင့် ၎င်း၏တပ်သည် တရုတ်ဖြူတပ်ထဲသို့ ကူးပြောင်း ဝင်ရောက်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျန်ရစ်သည့် တပ်ရင်း(၆)လည်း **(SSIA)** ထဲမှထွက်ပြီး ပလောင်တပ်မတော်ကို ထူထောင်ကာ **(KIO)** တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ဗကပများ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းသို့ ရောက်ရှိလာကြသည့်အခါ ပလောင်စစ်တပ်က ၎င်းတို့ကို အကူအညီပေးကြသည်။ သို့ရာတွင် ဗကပတို့၏ လုပ်ရပ်တချို့သည် အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိသဖြင့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခလည်း ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရသည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ၎င်းတို့သည် **(PNF)** ကို **(PSLO)** ပလောင်ပြည် လွတ်မြောက်ရေး အဖွဲ့သို့ ပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်ကာ ၎င်းတို့၏ တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်ကို ချမှတ်လာသည်။ ၎င်းတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဗမာအာဏာရှင်အစိုးရကို တိုက်ခိုက်ဖြုတ်ချပြီး ပြည်ထောင်စုအတွင်းမှ ခွဲထွက်ကာ သီးခြားလွတ်လပ်သည့် ပလောင်ပြည်ကို ထူထောင်ရန်ပင်ဖြစ်သည်။

အဓိကရန်သူမှာ မဆလဖြစ်ပြီး ပူးတွဲရန်သူမှာ ဗကပဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဗကပသည် ၎င်းတို့၏ ပေါ်လစီများကို အခြေအနေနှင့် မှန်ကန်ကိုက်ညီစွာ ပြောင်းလဲနိုင်ခဲ့လျှင် ဗကပနှင့် အတူတကွ လက်တွဲလုပ်ဆောင်မည်။ ယခုပလောင်အဖွဲ့သည် အင်အား(၄၀၀/၅၀၀)ခန့် တိုးများလာပြီး **(KIO)** နှင့် အတူတကွ လက်တွဲဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

t cef (10)

c\i fa w m fv S\ a&;

ချင်းလူမျိုးတို့သည် ချင်းတောင်တန်းတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ၎င်းပြင် လူရှိုင်း တောင်တန်း ရခိုင်တောင်ပေါ်နှင့် တောင်ခြေဒေသတွင်လည်း နေထိုင်ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဧရာဝတီမြစ် အနောက်ဘက် ပြည်၊ သရက်၊ သာယာဝတီခရိုင်အတွင်း၌လည်း ချင်းလူမျိုးများ နေထိုင်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပဲခူးနှင့် တောင်ငူများတွင်လည်း ရှိကြသည်။

ချင်းတွင် မျိုးနွယ်စု အများအပြားရှိသည်။ မြေပြန့်ဒေသတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည့် ချင်း အမျိုးသားများကို အရှိုချင်းဟု ခေါ်သည်။ ဤချင်းများကို ဗကပမှ တော်လှန်ရေးအတွက် စည်းရုံး ကာ "ချင်းအမျိုးသား ဦးစီးအဖွဲ့"ကို ဖွဲ့စည်းပြီး ဗကပ၏ ခေါင်းဆောင်မှုအောက်တွင် ထားရှိသည်။

တိုင်းပြည်လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက်တွင် ဗမာလူမျိုးကြီး ဝါဒီများသည် ကချင်ပြည်နယ်တွင် ပြုလုပ်သကဲ့သို့ ချင်းပြည်နယ်တွင်လည်း ၎င်းတို့သွားရောက်နေထိုင်ကြပြီး ချင်းမျိုးနွယ်စုများထဲတွင် နည်းမျိုးစုံ ဝင်ရောက်ခြယ်လှယ် သပ်လျှိုလျက်ရှိသည်။ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ စသည်တို့ လည်း အမှန်မှာဘာသာရေးကို ဗန်းပြပြီး ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒ ကြီးစိုးသွားရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ချင်းအမျိုးသားများထဲတွင် ဝင်ရောက်ခြယ်လှယ်ပြီး ဖိနှိပ်သွေးစုပ်လျက်ရှိသည်။ ယင်းကြောင့် ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ချင်းလူငယ်(၃)ဦးဖြစ်သည့် ဂျင်းမီ၊ ဟန်ခန်းထန်၊ ပီတာတို့သည် ကေအဲန်ယူ ပါတီ ဗဟိုသို့ရောက်ရှိပြီး တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး လေ့လာရန်ဖြစ်သည်။ ကေအဲန်ယူပါတီထံမှလည်း အကြံဉာဏ်များရရှိရန်ဖြစ်သည်။ ကေအဲန်ယူပါတီဗဟို ခေါင်းဆောင် များက ၎င်းတို့ကို ညှိခံဆွေးနွေးပြီး ကချင်အဖွဲ့ကို ဆွေးနွေးအကြံပြုသကဲ့သို့ ၎င်းတို့ကို ဤအတိုင်း အကြံပြုလေသည်။ ပြည်သူလူထုကို ပထမဦးဆုံးစတင်စည်းရုံးပြီးနောက် လူငယ်များကို စုစည်းကာ စစ်ရေး နိုင်ငံရေးသင်တန်းများပေးပြီး လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့ဖွဲ့စည်းနိုင်ပြီးမှသာ တော်လှန်ရေးကို စတင်ရန် ဖြစ်သည်။

၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် ချင်းလူငယ်အယောက်(၂၀)သည် ကေအဲန်ယူပီဗဟိုသို့ ရောက်ရှိလာပြီး စစ်ရေးနိုင်ငံရေးသင်တန်းကို တက်ရောက်ကြသည်။ ဖောက်ခွဲရေးနှင့် အချက်ပြဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း လေ့လာသွားသည်။ ၎င်းတို့အားလုံး လေ့လာရေးတွင် လိုက်ပါမှုကောင်းပြီး

အလွန်တက်ကြွကြသည်။ သင်တန်းများ ပြီးဆုံးပြီးနောက်တွင် ကေအဲန်ယူပါတီဗဟိုမှ ၎င်းတို့ကို အချက်ပြ ဆက်သွယ်ရေးစက်တစ်လုံး ပေးလိုက်ပြီး ကေအဲန်ယူပါတီဗဟိုနှင့် ဆက်သွယ်ရန်ဖြစ်သည်။

၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် ချင်းလူငယ်(၄)ယောက် ကေအဲန်ယူပါတီဗဟိုသို့ ထပ်မံရောက်ရှိလာသည်။ ၎င်းတို့ကိုလည်း လိုအပ်သည့် သင်တန်းများကိုပေးပြီး ၎င်းတို့သည် ၎င်းတို့နေထိုင်ရာ ဒေသသို့ ပြန်သွားကြပြီးနောက် ချင်းလက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို ဦးစီးရှေ့ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ချင်းအမျိုးသားကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းကြလေသည်။

၎င်းတို့သည် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို စတင်ဆင်နွှဲနိုင်ရန်အတွက် ပြင်ဆင်နေကြချိန်တွင် အိန္ဒိယပြည်မှ အိန္ဒိယ အစိုးရကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်ကြသည်။ မီဇိုချင်းများသည် ဗမာပြည်ထဲ ဝင်ရောက်လာပြီး ချင်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ မြို့အများအပြားကို တိုက်ခိုက်ကာ ငွေများ၊ လက်နက်ခဲယမ်းများနှင့် အခြားပစ္စည်းအားလုံးကို သိမ်းပိုက် ယူငင်သွားကြလေတော့သည်။ ၎င်းတို့သည် ဤအချိန်တွင် ပြင်ဆင်မှုများပြီး သင့်သလောက်ရှိနေပြီး လုပ်ငန်းစမည့်ဆဲဆဲ အချိန် ဖြစ်နေသည်။ သို့ရာတွင် အိန္ဒိယ ဇိုမီချင်းများက ယခုကဲ့သို့ ၎င်းတို့အပေါ် ဦးစီးပြီးခေါင်းပုံဖြတ် လုပ်ရပ်ကို လုပ်လိုက်သဖြင့် ၎င်းတို့သည် အိန္ဒိယ ဇိုမီချင်းများအား အလွန်နာကျည်းလျက်ရှိသည်။ အိန္ဒိယချင်းများ ယခုကဲ့သို့ ၎င်းတို့၏ နယ်မြေအတွင်း ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်မှုကြောင့် ၎င်းတို့ မျှော်လင့်ထားသည့် လက်နက်ခဲယမ်းများ ငွေကြေးများနှင့် ပပကတွင် လူ့အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ ဆေးဝါးများစသည် အားလုံးတို့ကို ဇိုမီချင်းများက ယူဆောင်သွားကြသဖြင့် ၎င်းတို့အတွက် လိုအပ်သည်များကို ရရှိရန် မလွယ်ကူတော့ဘဲ ဖြစ်နေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ရဲစွမ်းသတ္တိရှိပြီး တက်ကြွသည့် ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ဖြစ်သည့် ဟန်ခန်းမာန်သည် ရန်သူမှ ဖမ်းမိသွားပြန်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ဂျင်မီမှာ ကျန်းမာရေးမကောင်းသဖြင့် ချင်းပြည်သို့ပြန်သွားရန် မလွယ်ကူပေ။ ယင်းကြောင့် ကရင်၊ ကရင်နီနှင့် ကချင်လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများရှိရာ နေရာများတွင် လှည့်ပတ်သွားလာ နေထိုင်နေရသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဂျင်မီသည် ကချင်တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်များနှင့်အတူ ပြည်ပဌ်သာ နေထိုင်သွားသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်နေချိန်တွင် ဦးနုသည် ဒီမိုကရေစီပါတီကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ချင်းလူမျိုး ဦးမန်းတလင်းသည် ဦးနု၏ ပါလီမန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူသည် ဦးနုထံသို့ ၎င်း၏ နောက်လိုက် လူအနည်းငယ်နှင့်အတူ ရောက်ရှိလာပြီး ချင်း ဒီမိုကရေစီ ပါတီကို ဖွဲ့စည်းလေသည်။ ၎င်းနောက် ဤချင်းဒီမိုကရေစီပါတီသည် ဦးနု၏ (တညလ) တပ်ပေါင်းစုထဲသို့ ဝင်ရောက် ပါဝင်လေတော့သည်။

ဂျင်မီ၏ချင်းအဖွဲ့ကိုလည်း "ဇိုမီ အမျိုးသားတပ်ဦး" **(Zomi National Front)** အဖြစ်ပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်သည်။ ဤအဖွဲ့သည် ချင်းပြည်သို့ ပြန်မရောက်နိုင်ပေ။ ၎င်းတို့သည် တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းအတွက် စိတ်အားထက်သန်စွာ ငွေကြေး၊ လက်နက်ခဲယမ်းများကို ရှာဖွေပြီး ချင်းပြည်သို့ ယူဆောင်သွားရန်ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ကေအဲန်ယူသည် တညလ တပ်ပေါင်းစုထဲမှ

နုတ်ထွက်လိုက်သဖြင့် တညလ တပ်ပေါင်းစုလည်း ဘာမှလုပ်ရှားနိုင်ခြင်းမရှိတော့ချေ။ ထို့ကြောင့် ချင်းဒီမိုကရေစီပါတီလည်း ပျက်စီးသွားတော့သည်။ CDP ချင်းဒီမိုကရေစီပါတီတွင် ပါဝင်လျက်ရှိသည့် ခေါင်းဆောင်နှင့် လူငယ်အများစုသည် နောက်ပိုင်းတွင် ဂျင်မီနှင့် သွားရောက်ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ကြသည်။ ဤလူငယ်များထဲတွင် ဝေလယံနှင့် သူ့လူအချို့ ပါဝင်သည်။

နောက်ဆုံးဝေလယံနှင့် ၎င်းတို့လူတစ်စုသည် ချင်းပြည်သို့ ပြန်တက်သွားရန်အတွက် ရခိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့နှင့်အတူ လိုက်ပါ လေတော့သည်။

ရန်သူမှနေ၍ ချင်းနှင့် ရခိုင်တော်လှန်ရေးလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များသည် ချင်းပြည်နယ်သို့ တက်သွားကြောင်း ကြားသိရသည့်အခါ ရန်သူသည် အင်အားအလုံးအရင်းကို စုစည်းပြီး ဤ ချင်းနှင့် ရခိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့ကို လိုက်လံရှာဖွေ တိုက်ခိုက်လေတော့သည်။ နောက်ဆုံး တွင် ဤလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များသည် ရန်သူနှင့် တွေ့ဆုံတိုက်ပွဲဖြစ်ပွားလေတော့သည်။ ဤတိုက်ပွဲစဉ် အတွင်း ဝေလီယံနှင့်အတူ သူ့လူ(၁၃)ဦး စလုံး ကျဆုံးကုန်သည်။ ရခိုင်အဖွဲ့မှလည်း ဥက္ကဋ္ဌ ခိုင်မိုး လင်းနှင့် ၎င်း၏လူအချို့ ကျဆုံးပြီး ကျန်လူ အားလုံး ရန်သူမှ အရှင်ဖမ်းမိလေတော့သည်။

tcef; (11)

&cdkifhawmfvSefa&;

ရခိုင်လူမျိုးတို့၏ ဘာသာစကားနှင့် စာပေများသည် ဗမာဘာသာစကား စာပေနှင့် လုံးဝနီးပါး တူညီမှုရှိခဲ့သော်လည်း ရခိုင်ရိုးမတောင်ရိုးသည် ဗမာပြည်နှင့် ရခိုင်ပြည်အကြား တည်ရှိနေသဖြင့် ကြီးမားသည့် အကာအရံကြီး တစ်ခုအဖြစ် ရခိုင်နှင့် ဗမာအကြား လူမျိုးရေး ခြားနားမှု ရှိနေသည်။ ရခိုင်ပြည်သည် ကုလားပြည်နှင့်လည်း ဆက်စပ်လျက်ရှိ နေသဖြင့် ၎င်းတို့တွင် ဗမာနှင့် မတူညီသည့် ထုံးတမ်းဓလေ့များ ဘာသာစကား စာပေရှိ သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ရခိုင်တွင် မူလက သီးခြားတိုင်းပြည်၊ သီးခြားဘုရင် နိုင်ငံအဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့သည်။ သမိုင်းကို ပြန်ကြည့်လျှင် ရခိုင်နှင့် ဗမာတို့သည် မကြာခဏ တိုက်ခိုက်ကြလေသည်။ ၎င်းတို့က ဗမာကို အနိုင်တိုက်နိုင်သည့် အချိန်လည်းရှိသကဲ့သို့ ၎င်းတို့ကို ဗမာက တိုက်ခိုက်အနိုင်ယူသည် များလည်း ရှိခဲ့သည်။ တစ်ဦး အပေါ်တစ်ဦး အနိုင်တိုက်နိုင်သည့်အခါ ရက်ရက်စက်စက် အနိုင်ကျင့်သတ်ဖြတ်ကြသည်။

ဗမာပြည်တွင် လူမျိုးများစွာရှိသည့်အနက် ရခိုင်လူမျိုးများသည် အခြားလူမျိုးများထက် ရှေ့တန်းရောက်သည်။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကိုင်ငန်းနှင့် ပညာရေး စသည်တို့တွင် တစ်ခြားလူမျိုး ထက် တိုးတက်လျက်ရှိသည်။ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ခေါင်းဆောင်မှုပေးခြင်း စသည့် ဘက်တွင်လည်း ရခိုင်တို့သည် ရှေ့တန်းရောက်ခဲ့သည်။

အင်္ဂလိပ်ခေတ် ကိုလိုနီလက်အောက်၌ဖြစ်စေ၊ ဗမာပြည် လွတ်လပ်ရေးရပြီးချိန်၌ဖြစ်စေ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဖက်တွင် ရာထူးရာခံ ကြီးကြီးမားမားများထဲတွင် ရခိုင်လူမျိုး အတော်များများပါဝင်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ရခိုင်များထဲတွင် ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ တိုင်းပြည်၏ အရေးကြီး သော့ချက် နေရာကိုကိုင်ထားသူ အများအပြားရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

၎င်းတို့ကို ဗမာလူမျိုးကြီးများ၏ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ဖိနှိပ်မှုကြောင့် ၎င်းတို့သည် ဗမာလူမျိုးဝါဒီ အုပ်စိုးသူများကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးချိန်မှစ၍ ပြန်လည် ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်လာလေသည်။ ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် ၎င်းတို့သည် ဗမာပြည်လူတန်းစားပါတီများ ဖြစ်ကြသည့် အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ပြည်သူ့ရဲဘော်စသည့် နိုင်ငံရေးပါတီ

အသီးသီးသို့ ဝင်ရောက်ပါဝင်ကြသည်။ ရခိုင်များထဲတွင် အမျိုးသားရေးကို အဓိကထားပြီး ဗမာလူမျိုးကြီးကို ဆန့်ကျင်သည့် နိုင်ငံရေးပါတီလည်း ရှိသည်။

သောသုဇနအသင်းဝင် ရဟန်းတော် အများအပြားရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် အုပ်စိုးသူများကို ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်ရန်နှင့် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ် နိုးကြားတက်ကြွရန် ဟောပြောလှုံ့ဆော်နိုင်ကြသူများ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရခိုင်များအတွင်း၌ စည်းလုံးညီညွတ်မှု အားနည်းပြီး စုပေါင်းဆောင်ရွက်မှုလည်း အားနည်းသဖြင့် ရခိုင်အဖွဲ့အစည်း အများအပြား ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရသည်။ အဖွဲ့အစည်းများကလည်း ကိုယ့်ဟာနှင့်ကိုယ် အထင်ကြီးမှုရှိနေပြီး အခြားအဖွဲ့အစည်းများအား အထင်သေး အမြင်သေးမှုများ ရှိကြသည်။ ယင်းကြောင့် ယနေ့တိုင် ရခိုင်လူမျိုးအတွင်း စည်းလုံး ညီညွတ်မှု အားနည်းနေရသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ရခိုင်ပြည်ရှိ ပြည်သူ့ရဲဘော်များကို ပုံပေါက်သာကျော်က ခေါင်းဆောင်ခဲ့ရာတွင် ၎င်းတို့အင်အား (၁၀၀၀)ကျော် ရန်သူ့ထံ လက်နက်ချသွားကြသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးစိန္တာနှင့် ၎င်း၏နောက်လိုက် ကွန်မြူနစ်များလည်း အများအပြား ရန်သူ့ထံ လက်နက်ချသွားကြသည်။ အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီ သခင်စိုးသည် တရားသေကျပြီး ရခိုင်အမျိုးသားများအပေါ် မောက်မာခဲ့သဖြင့် အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် ကျော်ဇံရှီးနှင့် ၎င်း၏ နောက်လိုက်တိုသည် သခင်စိုး အလံနီပါတီမှ ခွဲထွက်သွားကာ ရခိုင်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ကျော်ဇံရှီးသည် ရခိုင်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီအတွင်း အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို အသေစွဲကိုင်ထားသောကြောင့် ၎င်းကို ရခိုင်ပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီထဲမှ ထုတ်ပစ်လိုက်သည်။

ရခိုင်အမျိုးသားရေး အဖွဲ့အစည်းလည်း များစွာရှိသည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ဘုန်းကြီး ဦးပညာဝံသ (ယခု လူအမည် ခိုင်ပြည်သိမ်း)နှင့် ရန်နိုင်ဆွေတို့ ဦးစီးသည့် “ရခိုင်အမျိုးသားတပ်ဦး” ကိုယ်စားလှယ်တို့သည် ကေအဲန်ယူပါတီ ဗဟိုခေါင်းဆောင်များနှင့် လာရောက်တွေ့ဆုံပြီး တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြရာ တန်းတူရည်တူ လက်တွဲဆောင်ရွက်ရေး၊ ဘုံရန်သူအား ပူးပေါင်းတိုက်ခိုက်ရေး၊ အပြန်အလှန် ကူညီရေး စသည့် အချက်များအပေါ် သဘောတူညီချက်ရရှိသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ရခိုင်အမျိုးသားတပ်ဦး ဥက္ကဋ္ဌ ရန်နိုင်ဆွေကို အပြန်လမ်းတွင် ရန်သူက ဖမ်းဆီးမိသွားသည်။ ယင်းကြောင့် ဤအဖွဲ့သည် ဆက်လက်ပြီး မလှုပ်ရှားနိုင်ဘဲ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဘုန်းကြီး ဦးပညာဝံသသည် ကေအဲန်ယူပါတီဗဟိုသို့ အကြိမ်အချို့ ရောက်ရှိပါသေးသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဘက်တွင်လည်း ရခိုင်အဖွဲ့များဟု နာမည်ခံကာ ရခိုင်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို စတင်ရန် ကေအဲန်ယူပါတီနှင့် လာရောက်ဆက်သွယ်ကြသည့် အဖွဲ့အစည်းခေါင်းဆောင် ဆိုသူများလည်း အများအပြား ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့အားလုံးကို ကေအဲန်ယူပါတီ ခေါင်းဆောင်များက တတ်နိုင်သရွေ့ အကူအညီပေးကြသည်။ သို့ရာတွင် ဤအဖွဲ့များ အချင်းချင်းအကြား စည်းလုံး ညီညွတ်မှု မရှိသဖြင့် ရခိုင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး မပေါ်ပေါက်နိုင်ဘဲဖြစ်နေရသည်။

နောက်ဆုံးတွင် ခိုင်မိုးလင်းသည် ရခိုင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေးပါတီ (ALP) ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လိုက်သည်။ ၎င်းသည် ကေအဲန်ယူနှင့် လာရောက်ဆက်သွယ်ကာ လက်တွဲ ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် အပြန်အလှန်ကူညီရေးအတွက် သဘောတူညီမှု ရခဲ့သည်။ ကေအဲန်ယူမှလည်း ၎င်းတို့ကို အတတ်နိုင်ဆုံး ကူညီဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မိမိတို့နေရပ်ဌာနေသို့ ပြန်သွားရန် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲရှိနေသဖြင့် တော်တော်နှင့် မပြန်နိုင်ကြဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ယင်းကြောင့် ကရင်အမျိုးသားလက်နက်ကိုင်တပ်များနှင့်အတူ ရန်သူကို လက်တွဲတိုက်ခိုက်ကာ နှစ်အတန်ကြာ ကေအဲန်ယူနယ်မြေအတွင်း လှုပ်ရှားခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံး (ALP) ခေါင်းဆောင်တို့သည် (KNU) ခေါင်းဆောင်များနှင့် တိုင်ပင်ကာ ရခိုင်ပြည်သို့ ရှမ်းပြည်၊ ကချင်ပြည် တော်လှန်ရေးနယ်မြေများအား ဖြတ်ပြီး ပြန်ဆင်းသွားမည်ဟု စီစဉ်ဆောင်ရွက်ကာ ခရီးရှည် ချီတက်ကြလေတော့သည်။ ၎င်းတို့သည် ချင်းလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့တစ်ခုနှင့် တွေ့ဆုံပြီး ဝေလယံ ဦးစီးသည့် ချင်းလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ခရီးရှည်ချီတက်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ချင်းပြည်နယ် တီးတိန်နယ်မြေအထိ ရှောရှောရှူရှူ ကောင်းမွန်စွာ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ယင်းဒေသအတွင်းမှာပင် ရန်သူသည် ၎င်းတို့ကို ဝိုင်းဝန်းထားပြီး ကြီးမားသည့် တိုက်ပွဲကြီးနှစ်ခုဖြင့် ၎င်းတို့အား တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းလေတော့သည်။ ၎င်းနောက် ရန်သူ၏ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်အရ ခိုင်မိုးလင်းနှင့်အတူ ရခိုင်ခေါင်းဆောင်အများအပြား ကျဆုံးကုန်ကြသည်။ ဝေလယံ ဦးစီးသည့်ချင်း လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့လည်း အားလုံး ချေမှုန်း ခံလိုက်ရသည်။ စစ်သည်အများအပြား ကျဆုံးကုန်သည်။ ကျန်ရှိသည့် စစ်သည်အချို့ အဖမ်းခံရပြီး တချို့မှာ ရန်သူ့ထံ လက်နက်ချကြရသည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် လူမျိုးစုများ အစည်းအဝေးကို ကေအဲန်ယူဗဟိုတွင် ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့စဉ်က ရခိုင်ပြည်အမျိုးသားလွတ် မြောက်ရေးပါတီ (ANLP) လည်း ပါဝင်တက်ရောက်လာခဲ့သည်။ (ANLP) နှင့် (ALP) ရခိုင်အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့သည် တွေ့ဆုံကြပြီး အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြကာ တစ်ဖွဲ့တစ်စည်းတည်းအဖြစ် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုက်ကြသည်။

t cef (12)

v m; [law mfv eSa&;

လားဟူများသည် ယခင်က ၎င်းတို့ကို ‘မုဆိုး’ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ‘လိုလို’ ဟူ၍ လည်း ခေါ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ကျန်တောင်ပေါ်ဒေသသားများကဲ့သို့ အမှန်တရားကို ချစ်မြတ်နိုးကြသူများနှင့် အေးအေးဆေးဆေး နေထိုင်လိုကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။

လားဟူအများအပြား ရှမ်းပြည်တွင် နေထိုင်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် ကျိုင်းတုံတောင်ဘက် ဒေသများ ဖြစ်သည်။ ‘ဝ’ပြည်အောက်ပိုင်း၊ တောင်ပေါ်ဒေသတွင်လည်း အများအပြား နေထိုင်လျက် ရှိကြသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် ၎င်းတို့သည် လက်နက်အများအပြား ရရှိကြသည်။ ယောကျ်ားတိုင်းလိုလို လက်နက်များ ရှိကြသည်။

အိမ်တစ်အိမ်လျှင် လက်နက်(၄/၅လက်) ရှိနေကြသည်။ ကရင်ခရစ်ယာန်ဆရာများက သူတို့နှင့်အတူသွားရောက် နေထိုင်ကြသဖြင့် ၎င်းတို့သည် ကရင်များကို ချစ်ခင်လေးစားကြသည်။ ကရင့်လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးစတင်ချိန်တွင် အင်အား (၁၀၀)ခန့်ရှိသည့် လားဟူတပ်သည် အောက်ပြည်အောက်ရွာသို့ ဆင်းလာကြပြီး ကရင်များနှင့်အတူ တိုက်ပွဲဝင်ကြသည်။ နောက်ပိုင်း လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲနောက်ဆုတ်ရာ တောင်ငူဘက်သို့ ကရင်များဆုတ်ကြရသောအခါ လားဟူများလည်း နောက်ဆုတ်ကြပြီး၊ နောက်ပိုင်းတွင် ၎င်းတို့နေရင်းဒေသသို့ ပြန်သွားကြသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ် ရှမ်းတော်လှန်ရေးစသည့်အချိန်တွင် ၎င်းတို့သည်လည်း ရှမ်းတော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့ထဲ ဝင်ရောက်ပြီး ဗမာလူမျိုးကြီးများကို ဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ ရှမ်းလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များလည်း တော်လှန်ရေးနယ်မြေနှင့် စခန်းများကို လားဟူများနေထိုင်ရာဒေသတွင် တည်ဆောက်ကြရသည်။ ရှမ်းလူမျိုးအချို့သည် ရှမ်းလူမျိုးကြီးဝါဒကို ကျင့်သုံးပြီး လားဟူများအား အနိုင်ကျင့် ဖိနှိပ်ရုံမက လားဟူ အမျိုးသမီးများကို မုဒိမ်းကျင့် စော်ကားသည်အထိ ဖြစ်လာသောကြောင့်တစ်ကြောင်း၊ ရန်သူများက ဝင်ရောက်ခြယ်လှယ်ကာ သွေးခွဲမှုကြောင့်တစ်ကြောင်း၊ လားဟူတို့သည် ရန်သူပေးသည့် လက်နက်များကို လက်ခံယူပြီး ရှမ်းများကို ပြန်လည်ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်လာတော့သည်။ ၎င်းတို့သည် ရန်သူ၏ ကာကွယ်ရေးများ ဖြစ်လာကြသည်။ လားဟူနယ်မြေအတွင်း ရှမ်းများသည် တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းကို လုံးဝ တည်ဆောက်၍ မရနိုင်တော့ချေ။ ရှမ်းများက လားဟူများကို ပီနောင့်တိုင်းလွှိုင် ရှမ်းတောင်ပေါ်သားများဟု ခေါ်ဆိုသဖြင့် လားဟူအမည် ပျောက်သွားပြီး ရှမ်းတောင်ပေါ်သားများ ဖြစ်လာကြတော့သည်။

လားဟူတို့သည် ရန်သူ၏ကာကွယ်ရေးများ ဖြစ်လာကြသော်လည်း ရန်သူဗမာ စစ်တပ်များသည် လားဟူများအား နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖိနှိပ်လျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် လားဟူတို့သည် ရန်သူများကို နာကျည်းပြီး ရန်သူနှင့် ၎င်းတို့အကြား ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပေါ်လာကာ ရန်သူမှ ၎င်းတို့ကို မယုံကြည်တော့ဘဲ ဖြစ်လာသည်။ ယင်းကြောင့် ရန်သူများက လားဟူများ၏ လက်ထဲတွင် ရှိသည့် လက်နက်များအား သိမ်းမည့်အပြုတွင် လားဟူအများလေးစားယုံကြည်သည့် လားဟူ ခေါင်းဆောင် ဖုန်ကျောင်းလုံမှ ဦးစီးကာ လားဟူ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့လုံး တောခိုလိုက်ကြသည်။ နေဝင်း စစ်အစိုးရကိုလည်း ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်လေတော့သည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၆)ရက်

နေ့တွင် ကျိုင်းတုံတောင်ပိုင်း လားဟူ အများဆုံးနေထိုင်သည့်ဒေသတွင် ဖုကျောင်းလုံမှ ဦးစီးပြီး လားဟူ အမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီကို ဖွဲ့စည်းထားလေသည်။ ၎င်းတို့နှင့်အတူ လားဟူ လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်ကိုလည်း ဖွဲ့စည်းကာ နေဝင်းစစ်အစိုးရကို ဆက်လက် ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်လေတော့သည်။

တောင်ပိုင်းရှိ လားဟူတို့၏ ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်လိုက်အူလည်း ရန်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်အဖြစ် ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။ ဗိုလ်လိုက်အူမှာ တစ်ဖက်တွင်လည်း ဘိန်းကုန်ကူးရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းကိုလည်း လုပ်ဆောင်သည်။ သူသည် ဘိန်းအရောင်းအဝယ်ဖြင့် ကြွယ်ဝချမ်းသာလာကာ ဤနယ်မြေတွင် စစ်ပဒေသရာဇ် တစ်ယောက် ဖြစ်လာလေတော့သည်။ ဗိုလ်လိုက်အူလည်း ရန်သူမှနေ၍ သူ့ကိုလက်နက်သိမ်းပိုက်မည့်အလုပ် သူနှင့်တပ်တစ်တပ်လုံး တောခိုကာ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းနှင့် စစ်သုံးပစ္စည်း အများအပြားကို ယူဆောင်သွားနိုင်ခဲ့သည်။ အရှေ့ မြောက်ဘက်တွင် ဗကပများ အင်အားကြီးထွားလာကာ တဖြေးဖြေးခြင်း တောင်ဘက်သို့ ရွှေ့ပြောင်း ဆင်းလာကြသည်။ ရှမ်းပြည်နယ် အနောက်ဘက်နယ်မြေတွင် **(SSPP)**၏ တပ်အင်အားများသည် အချို့ကြီးထွားလာနေသဖြင့် ဗိုလ်လိုက်အူသည် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို မလုပ်တော့ချေ။ ၎င်း၏လက်နက်များနှင့် စစ်သုံးပစ္စည်းအချို့(အများစု)ကို **(SSPP)** သို့ရောင်းပေးလိုက်ပြီး ၎င်း၏ ကိုယ်ပိုင်တပ်အဖြစ် အင်အား(၃၀)သာ ထားကာ **(SSPP)** ၏ အစီအစဉ်အောက်တွင် ဘိန်းအရောင်းအဝယ်ကိုသာ လုပ်လေတော့သည်။

ဦးနနောက်လိုက်များလည်း ကျိုင်းတုံနယ်အတွင်းရှိ လားဟူများကို စည်းရုံးပြီး ၎င်းတို့နောက်လိုက်ဖြစ်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ဂျင်မီယန်းက ပထမဦးဆုံး ကြိုးပမ်းခဲ့သူဖြစ်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ထိုနယ်မြေသို့ တပ်များ ဝင်သွားရောက်ပြီး လားဟူလူထုကို စည်းရုံးသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် ထင်ထားသည့်အတိုင်း စည်းရုံး၍ မရချေ။ လားဟူခေါင်းဆောင် ဖုကျောင်းလုံသည် သူ့ကိုယ်စားလှယ် တချို့ကို ဗကပနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် စေလွှတ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဗကပမှ ၎င်းတို့ အား ဗကပ၏ခေါင်းဆောင်မှုကိုခံယူရန် တောင်းဆိုသဖြင့် ၎င်းတို့က လက်မခံပေ။ သူတို့သည် ကိုယ့်ခြေပေါ်တွင်ကိုယ်ရပ်ကာ အမှီခိုကင်းစွာ ဆက်လက်ပြီး လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို ဆင်နွှဲ သွားကြသည်။

လားဟူတပ်ဖွဲ့တွင် လက်နက်ကိုင်အင်အားအားလုံး(၃၀၀၀)ခန့်ရှိပြီး တတ်ဆင်ထားသည့် လက်နက်များ အလွန်ကောင်းမွန်သည်။ ၎င်းတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ –

(၁) လားဟူ၏နာမည်ကိုဖော်ထုတ်ရန်၊
(၂) လားဟူ၏ထုံးတမ်းဓလေ့၊ ယဉ်ကျေးမှုကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊
(၃) လားဟူအတွက် တိုင်းပြည်ရရှိရန်၊
(၄) လွတ်လပ်စွာ လုပ်ကိုင်စားသောက်နိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်ပေသည်။

'ဝ'နယ်တွင်ရှိသည့် လားဟူလူထုမှာ ဗကပ ရောက်ရှိလာသောအခါ ၎င်းတို့သည် သံလွင်မြစ် အနောက်ဘက်သို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ကြသည်။ ဗကပ၏ အင်အားများသည် သံလွင်မြစ် အနောက်ဘက်တွင် ရံဖန်ရံခါ ကြီးထွားလာနေသဖြင့်လားဟူများသည် ဗကပတပ်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက် စစ်မှုထမ်းကြသည်များလည်း ရှိလာသည်။

t cef (13)

t jc㎜;a w ㎜fv Sfa&;r ㎜;

(1)]0 Ûa w ㎜fv Sfa&;

'ဝ' လူ မျိုးများသည် ၎င်းတို့နယ်မြေများ အင်္ဂလိပ်ခေတ်ကတည်းက ရှိပြီးသားဖြစ် သည်။ ဤနယ်မြေသည် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း သံလွင်မြစ် အရှေ့ဘက်တောင်ပေါ်ဒေသ နယ်မြေများ ဖြစ်ကြသည်။ ဤနယ်မြေအတွင်း ချိုင့်ဝှမ်းဒေသ အနည်းငယ်ရှိရာ ရှမ်းများနေထိုင်ကြသည်။ လားဟူလူမျိုး အနည်းငယ်လည်း 'ဝ'များနှင့် အတူ တောင်ပေါ်ဒေသတွင် ရောပြွမ်းနေထိုင်လျက်ရှိကြသည်။ တောင်ယာလုပ်ငန်းကို အဓိကလုပ်ကိုင် စားသောက်ကြသည်။ 'ဝ'များလည်း တောင်ယာလုပ်ငန်းပင် အဓိကထား လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် များသောအားဖြင့် တောင်ကတုံးအရပ်၊ မြေဩဇာမကောင်းသော တောတောင်ကြားတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ဘိန်းများကို စိုက်ပျိုးပြီး ဘိန်းကိုအသုံးပြုကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဝဝလင်လင် မစားကြရဘဲ ဝတ်ကောင်းစားလှလည်း မရှိကြပေ။ ၎င်းသည် နတ်စားများ ဖြစ်ကြသည်။ နတ်ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုကြောင့် နတ်ကို ပူဇော်ပသရန် အချင်းချင်းခေါင်းဖြတ်သတ်သည့် စနစ်ပင် ကျင့်သုံးလေသည်။ အလွန် ခေတ်နောက်ကျပြီး အလွန်ဆင်းရဲနွမ်းပါးလျက်ရှိသည်။ ဤစနစ်ဆိုးသည် ဗကပများ ဤနယ်မြေသို့ ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်သောအခါ ပျောက်ကွယ်သွားသည်။

ဝ လူမျိုးထဲတွင် အနွယ်များရှိကြသည်။ ၎င်းတို့အထဲတွင် လဝများသည် သူများထက် ပိုမိုတိုးတက်သည်။ ဘာသာစကား တူညီကြသော်လည်း ၎င်းတို့ဘဝမှာ အဆင့်မြင့်သဖြင့် အခြား ဝ အနွယ်များကို လဝတို့က အထင်သေးကြသည်။ လွယ်လ ဆိုသည့် မျိုးနွယ်လည်း ရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် ဝ အနွယ်များဖြစ်သော်လည်း ၎င်းတို့ကို ဝ ဟုခေါ်လျှင် မကြိုက်ချေ။ သူတို့သည် သံလွင်မြစ်အနီးတွင် နေထိုင်ကြပြီး ဘာသာစကားမှာ ကွဲပြားပြီး ရှမ်းနှင့် နီးစပ်သည်။

ဗမာလူမျိုးကြီးစစ်တပ်များက ရှမ်းပြည် ဝပြည်သို့ ရောက်သည့်အခါ ၎င်းတို့၏ စရိုက်ဆိုးများအတိုင်း နယ်မြေခံ လူထုများအပေါ် ဆိုးဝါးစွာ ဖိနှိပ်ညှင်းပမ်းလျက်ရှိသည်။ ဝလူမျိုးများလည်း ရန်သူ၏ ဖိနှိပ်မှုကို ခံကြရသည်။ သို့ရာတွင် ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ဆန့်ကျင်ရန်အတွက် စည်းရုံးဖွဲ့စည်းရန် မသိကြသေးချေ။ ရှမ်းတော်လှန်ရေးဖြစ်လာသည့် အချိန်တွင် ဝလူမျိုးတချို့သည် ရှမ်းတော်လှန်ရေးထဲ ဝင်ရောက်ပါဝင်ကြသည်။ များသောအားဖြင့် လဝများ ဖြစ်ကြသည်။ ကျန်လူများကို ရန်သူက ကာကွယ်ရေးများအဖြစ် အသုံးပြုသည်။ ၎င်း

တို့က လက်နက်များ တပ်ဆင်ပေးပြီး မိမိကိုယ်ကိုယ် ကာကွယ်ရန်အတွက် အခွင့်အရေးပေးသည်။ နေရာ တစ်နေရာပြီးတစ်နေရာ ရန်သူမှ စေခိုင်းသည့် 'ဝ' ကာကွယ်ရေး တပ်ဖွဲ့များ ပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ ဤကာကွယ်ရေးခေါင်းဆောင်များသည် လူထုအပေါ် အလွန်အာဏာပြကြသည်။ လူထုများကို အနိုင်ကျင့်ကြသည်။ ဗကပများ ၎င်းတို့ နယ်မြေထဲတွင် ဝင်ရောက်သည့်အခါ ၎င်းတို့ကို အဝတ်အစား၊ စားနပ်ရိက္ခာ၊ လက်နက်ခဲယမ်းများပေးသဖြင့် ၎င်းတို့အများအပြား ဗကပ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ကြသည်။ ယင်းကြောင့် ရန်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်များသည် ဇဝေဇဝါ ဖြစ်လာကြသဖြင့် ရန်သူမှနေ၍ ဤကာကွယ်ရေးတပ်များကို လက်နက်ဖြုတ်လိုက်လေသည်။ ကာကွယ်ရေးခေါင်းဆောင် အချို့ကိုလည်း ဖမ်းဆီးသည်။ ကာကွယ်ရေး ခေါင်းဆောင်တချို့ ၎င်းတို့၏ နောက်လိုက်များနှင့်အတူ ထွက်ပြေး လွတ်မြောက်သွားကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ထွက်ပြေး လွတ်မြောက်သူများအနက် ဝ ခေါင်းဆောင် မဟာဆန်းလည်း ပါဝင်သည်။ မဟာဆန်းသည် ဝ စော်ဘွားအနွယ်မှ ဆင်းသက်လာသူ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ပြီးနောက် သူနှင့် ၎င်း၏နောက်လိုက် အင်အား(၆၀)တို့သည် **(SSA)** တပ်ထဲသို့ ဝင်ရောက်ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် မဟာဆန်းသည် ၎င်း၏ ကာကွယ်ရေးတပ်သားဟောင်းများကို ပြန်လည်စုစည်းကာ နောက်ဆုံး အင်အား(၂၀၀)ခန့် ရှိလာသည်။ **(SSA)** ကလည်း ၎င်းတို့အား တပ်ရင်း (၁)ရင်း အဖြစ် စည်းရုံးဖွဲ့စည်းပေးလိုက်သည်။

ပြည်သူလူထုအများအပြား ဗကပတပ်တွင်းသို့ဝင်ရောက်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ဝတ်ရစားရကြသော်လည်း ဗကပ၏ စစ်ရေး အစီအမံနှင့် စနစ်တို့သည် ၎င်းတို့အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီခြင်း မရှိသဖြင့် တချို့ ဝ စစ်သားများသည် ဗကပတပ်မှထွက်ပြေးပြီး ရန်သူ့တပ်ထဲ ဝင်သူလည်းရှိ၊ ရှမ်း **(SSA) (SUA)** တပ်ထဲသို့ ဝင်ရောက်သူလည်း ရှိလာတော့သည်။ ရန်သူက ဝ တပ်သားများအား ငွေပေးပြီး စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးတွင် အသုံးပြုသည်။ ဝ ထဲတွင် ရန်သူ့မှ ထောက်လှမ်းရေးများ ရှိနေသဖြင့် ဝ အချင်းချင်းတွင် ပဋိပက္ခများ ရှိလာသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သတ်ဖြတ်ကြသည်အထိ ဖြစ်သည်။

(SSA) တပ်ထဲသို့ ဝင်သော ဝ တပ်သားများကို **(SSA)** မှ ၎င်းတို့အား ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း နယ်မြေသို့ စေလွှတ်ပြီး ကိုးကန့်တပ်များနှင့် ပူးပေါင်းစေသည်။ ဤကိုးကန့်တပ်များသည် တချိန်က ဘိန်းဘုရင် လော်စစ်ဟန်၏ တပ်သားဟောင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့ တပ်တွင်း၌ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပေါ်ပြီး နောက်ဆုံး ဤကိုးကန့်တပ်သားများသည် **(SSA)** ကို ပြန်ပြီး ဆန့်ကျင်လာကြသည်။ **(SSA)** ခေါင်းဆောင်များလည်း အကွဲကွဲ အပြဲပြဲဖြစ်လာသဖြင့် ဝ စစ်သားများသည် **(SSA)** တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုတော့ချေ။ ၎င်းတို့ဘာသာ ၎င်းတို့ ရပ်တည်ပြီး လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို ဆက်လက်ဆင်နွှဲကြသည်။

2/ u,dkueN½kvfawmfvSa&;

ကိုးကန့်သည် ရှမ်းပြည်အရှေ့မြောက်ဒေသရှိ နယ်ကလေးတစ်နယ်ဖြစ်သည်။ တရုတ်ပြည်နှင့် နယ်မြေချင်း ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ ကိုးကန့်၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ကိုးသည် ဗမာစကား နံပါတ် (၉)ဖြစ်ပြီး ကန့်သည် ရှမ်းစကား သူကြီးတစ်ပိုင်ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့်'ကိုးကန့်'၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ သူကြီး(၉)ဦး ပိုင်သည့်နယ်မြေ ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ကိုးကန့်နယ်အတွင်း နေထိုင်ကြသည့် ပြည်သူလူထု အားလုံးလိုလိုသည် တရုတ် (ဝါ) ရှမ်းတရုတ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဤနယ်မြေ အားလုံးကို စော်ဘွားတစ်ဦးတည်းသာ ပိုင်ဆိုင်အုပ်ချုပ်သည်။ ကိုးကန့်နယ်၏ နောက်ဆုံး စော်ဘွားမှာ ဂျင်မီယန်း ဖြစ်သည်။

ရှမ်းစော်ဘွားများ အာဏာရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသည့်အခါ ရှမ်းတော်လှန်ရေး စတင်လာတော့သည်။ ကိုးကန့်နယ် တရုတ်များလည်း လက်နက်များကိုစွဲကိုင်ကာ ဗမာလူမျိုးကြီးများကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်လာတော့သည်။ သို့ရာတွင် အဖွဲ့(၃)ဖွဲ့ အောက်ပါအတိုင်း ကွဲသွားကြသည်။

(၁) ဂျင်မီယန်းအဖွဲ့

စော်ဘွားအနွယ်များဖြစ်ကြပြီး များသောအားဖြင့် ဂုဏ်သရေရှိသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့ နောက်ပိုင်း ဦးနုနှင့်ဆက်သွယ်ကာ ဦးနုနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်သည်။ အစတွင် ၎င်းတို့၌ နောက်လိုက်များသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် အဆီအငေါ်မတည့်မှုများကြောင့် နောက်လိုက်များ နည်းပါးလာပြီး မလှုပ်ရှားနိုင်တော့သည့် အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်သွားသည်။

(၂) ဖုန်ကျားရှင်းအဖွဲ့

ဤအဖွဲ့သည် များသောအားဖြင့် ကုန်သည်ပွဲစားများနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းများဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ကိုးကန့်သို့ ရောက်ရှိလာသည့် ဗမာလူမျိုးကြီးတပ်များကို ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့သော်လည်း ရန်သူ့ လူ/လက်နက် အင်အား ကြီးမားသဖြင့် ဖုန်ကျားရှင်း တို့တပ်သည် ခုခံနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ တရုတ်ပြည်ဘက်သို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ကြရသည်။ နောက်ပိုင်း ဗကပနှင့် တွေ့ဆုံပြီး ဗကပနှင့် ပူးပေါင်းကာ ဗမာပြည်ဘက်သို့ ဗကပနှင့် ပြန်လည်ဝင်ရောက်သည့်အခါ ကိုးကန့်နယ်ကို ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ရန် တာဝန်ယူသည့်အဖွဲ့ ဖြစ်သည်။ ဖုန်ကျားရှင်း၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ကိုးကန့်တစ်နယ်လုံး ဗမာလူမျိုးကြီးလက်မှ လွတ်မြောက်လာသည်။ ယခု ဖုန်ကျားရှင်းသည် ဗကပ အရှေ့မြောက်စစ်ဒေသတွင် ဒုစစ်ဦးစီးချုပ် ဖြစ်လာသည်။

(၃) လော်စစ်ဟန်အဖွဲ့

လော်စစ်ဟန်သည် ဗမာတပ်များကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် သူ၏ ကာကွယ်ရေးတပ်လုပ်ကာ လီဒိုကားလမ်းမပေါ်တွင် အခြေချလျက်ရှိသည်။ ၎င်းကိုယ်တိုင် ဘိန်းကုန်ကူး ရောင်းဝယ်သူဖြစ်သည်။ မှောင်ခိုလုပ်ငန်းကိုလည်း အကြီးအကျယ်လုပ်သည်။ ဘိန်းလုပ်ငန်း မှောင်ခိုလုပ်ငန်းများကြောင့် အကြီးအကျယ် ကြွယ်ဝချမ်းသာလာသည်။ ကုဋေကြွယ်သူဌေးဖြစ်လာသည်။ ဘိန်းဘုရင်တစ်ယောက်အဖြစ် လူသိများလာသည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ် နှစ်သစ်ကူးအချိန်တွင် ရန်သူမှ ၎င်းအား ဖမ်းဆီးလက်နက်သိမ်းပိုက်ခြင်းမပြုခင် **(SSPP)** နှင့် အဆက်အသွယ်ပြုလုပ်ထားသည်။ **(SSPP)** ၏ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး လမ်းစဉ်နှင့် ခေါင်းဆောင်မှုကို ခံယူကြောင်း ကတိပြုထားသည်။ **(SSPP)** မှ နေပြီး ၎င်းအား ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းတွင် မြို့နယ် (၂) ခု ကို နယ်မြေသတ်မှတ်ပေးထားသည်။ ၎င်းနှင့် ၎င်း၏ တပ်အင်အား (၂၀၀၀) ကျော် ဝင်ရောက် စခန်းချ နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ လော်စစ်ဟန်ကိုယ်တိုင် မိုင်းမောတွင် အခြေချ နေထိုင်ကာ လုပ်ငန်း ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်ကို လုပ်ရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သော်လည်း ရန်သူက လက်ဦးမှုယူကာ လော်စစ်ဟန်အခြေမခိုင်မြဲခင် အောင်သံလွင်စစ်ဆင်ရေးကြီးဖြင့် ဤနယ်မြေများကို ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်လေတော့သည်။ လော်စစ်ဟန်နှင့် ရှမ်းခေါင်းဆောင်များ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးကြရသည်။ ၎င်းတို့၏တပ်များလည်း ကစဉ့်ကလျားဖြစ်ကာ ရှမ်းပြည် နယ်စပ်ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့က လော်စစ်ဟန်ကို ဖမ်းမိပြီး ၎င်းကို ရန်သူ့လက်သို့ အပ်လိုက်ကြသည်။ လော်စစ်ဟန်သည် နေဝင်းအား လိမ်လည်ခဲ့သူ တစ်ယောက်အဖြစ် ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်းခံရသည်။ ၎င်းနောက် ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုများကြောင့် နေဝင်းမှ ၎င်းအား သေဒဏ်အပြစ်ပေးလိုက်သည်။ အမိန့်အရ သေဒဏ်ပေးသော်လည်း နေဝင်းစစ်အစိုးရသည် လောစစ်ဟန်ကို မသတ်ပါ။

လော်စစ်ဟန်တပ်များသည် ကစဉ့်ကလျား ပျံ့နှံ့သွားကုန်သည်။ **(SSA)** မှ လော်စစ်ဟန်၏တပ်များကို ပြန်လည် စုစည်းပေးရာတွင် အင်အား (၆၀၀) ခန့်ကို စုစည်းနိုင်ခဲ့သော်လည်း စစ်တိုက်ရန်အတွက် တက်ကြွခြင်း မရှိတော့ချေ။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင်သာ စိတ်အားထက်သန်သည့် တပ်များ ဖြစ်သည်။ ဤတပ်များသည် အမိန့်နာခံမှု၊ စည်းကမ်းလိုက်နာမှု အလွန်အားနည်းသည်။ နောက်ဆုံး လော်စစ်ဟန်တပ်နှင့် **(SSA)** တပ်အကြား ပဋိပက္ခဖြစ်လာပြီး လက်နက်ကိုင် တိုက်ကြသည့် အဆင့်အထိ ရောက်လုနီးပါးဖြစ်သည်။ **(SSA)** မှ ကော်သူးလေတပ်ကို အကူ အညီတောင်းသဖြင့် **(KNLA)** တပ်ခွဲတစ်ခွဲကို ရှမ်းပြည်သို့ စေလွှတ်လိုက်သည်။ ဤ စေလွှတ်လိုက်သည့် တပ်ခွဲသည် ရန်သူကို တိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုရပေ။ ကိုးကန့်တပ်များနှင့် တိုက်ခိုက်ရန်ဖြစ်လာသဖြင့် ဤတပ်ခွဲသည် စစ်မတိုက်တော့ဘဲ ပြန်ဆင်းလာတော့သည်။

လော်စစ်ဟန်အဖွဲ့၏ အမြင့်ဆုံး ခေါင်းဆောင် (၃)ယောက်မှာ တရုတ်များ ဖြစ်ကြသည်။ အောက်ခြေ စစ်သည်များကား ဝ၊ တရုတ်၊ ရှမ်းနှင့် ဆွေမျိုးတော်စပ်သူ၊ ကချင်(၃)ယောက် ဖြစ်ကြသည်။ နောက်ပိုင်း ကိုးကန့်တစ်နယ်လုံး ဗကပမှ သိမ်းပိုက် အုပ်ချုပ်လိုက်တော့သည်။

(၄) အခါတော်လှန်ရေး

အခါလူမျိုးကို 'အီကော'ဟူ၍လည်း ခေါ်ကြသည်။ ကျိုင်းတုံအရှေ့ဘက်နယ်မြေတွင် နေထိုင်ကြသည့် လူမျိုးတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့နေထိုင်ရာနယ်မြေသည် တရုတ်ပြည် ယူနန်ပြည်နယ်နှင့် နယ်စပ်ခြင်း ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ အခါလူမျိုးသည် တရုတ်ပြည်အတွင်း အများအပြား ရှိနေပါသည်။ သို့ရာတွင် အီကောဟု သူတို့ကို ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကို လက်မခံပေ။ ၎င်းတို့ကိုယ်ကိုယ်ဟန်လူမျိုးဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

အခါဒေသသည် တစ်ခြမ်းတွင် တရုတ်ပြည်နှင့် ဆက်စပ်နေသဖြင့် အချို့မှာ အမြဲပင် တရုတ်ပြည်နှင့် ကူးလူးဆက်ဆံမှုရှိခဲ့သည်။ တစ်ဖက်တွင် လာအိုနိုင်ငံနှင့်လည်း နယ်စပ်ခြင်း ဆက်စပ်နေသောကြောင့် လာအိုတော်လှန်ရေးနှင့်လည်း တစ်ဖက်တစ်လမ်း ပတ်သက်လျက်ရှိသည်။ ဗကပများ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းသို့ မဝင်ရောက်မီကပင် အခါတို့သည် မိမိကိုယ်ကိုယ် စည်းရုံးကြပြီး လာအိုတော်လှန်ရေးသမားများနှင့် ဆက်သွယ်လျက်ရှိသည်။ လာအိုတော်လှန်ရေးသမားများထံမှ လက်နက်များ ရရှိပြီး အခြားအကူအညီများလည်းရသဖြင့် ၎င်းတို့ဘာသာ နေဝင်းစစ်အစိုးရကို ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်လာသည်။ ဗကပ တပ်များ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ဝင်ရောက်လာကြသောအခါ ဗကပ စစ်ကြောင်း(၄၀၄)သည် ကျိုင်းတုံအရှေ့ခြမ်းနယ်မြေတွင် တာဝန်ယူလျက်ရှိသဖြင့် အခါတော်လှန်ရေးသမားများနှင့် တွေ့ဆုံအဆက်အသွယ်ရရှိလေသည်။ အခါနယ်မြေသည် နောက်ပိုင်းတွင် ဗကပများက (၈၁၅) စစ်ဒေသဟု သတ်မှတ် ခေါ်ဝေါ်ကာ အုပ်ချုပ်လေသည်။

ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းတွင်ရှိကြသည့် ဗကပများသည် ကျိုင်းတုံနယ်မြေအတွင်း တဖြေးဖြေး ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်လာသည်။ (၈၁၅)စစ်ဒေသ အခါအင်အားစုများလည်း ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ နောက်ဆုံး ဤအင်အားစုသည် ခွန်မြင့်ခေါင်းဆောင်သည့် ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်နှင့် ပူးပေါင်းလိုက်သည်။ ဤတပ်သည် ဗကပ၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို ခံယူလာသဖြင့် အင်အားကြီးထွားလာလျက်ရှိသည်။ ကျိုင်းတုံအရှေ့ခြမ်း နယ်မြေအားလုံးကို သိမ်းပိုက်ရန် အခြေအနေ ရှိနေသည်။ သို့ရာတွင် ယခုတိုင် ဤနယ်မြေအတွင်း မိုင်းယန်း၊ မိုင်းယောင်းစသည့် မြို့ငယ်များကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခြင်း မရှိသေးချေ။ ရန်သူမှလည်း ဤကဲ့သို့သိမ်းပိုက်နိုင်ခြင်း မရှိစေရန် အင်အားအလုံးအရင်း ဖြည့်ထားပြီး ဗကပတို့၏ ရှေ့ဆက်လှမ်းမည့် ခြေလှမ်းများကို တုံ့ဆိုင်းစေခြင်း ဖြစ်သည်။

t ykdif; (2)

t cef; (1)

a&S, cif u & ifvlrsdK;

t cef; (1-1)

u&ifwkdif;Zpfjrpf

ကရင်လူမျိုး၏ ဇစ်မြစ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး သမိုင်းဆရာများက အောက်ပါ ထူးခြားချက်(၄) မျိုးကို ရေးသားဖော်ထုတ်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

၁။ ကရင်များသည် ပျောက်ဆုံးလျက်ရှိသည့် အစ္စရေးလူမျိုးထဲမှ အနွယ်တစ်နွယ်ဖြစ်သည်။
၂။ ကရင်တို့၏ဇစ်ဖြစ်သည် ဘောဘီလုံက ဖြစ်သည်။
၃။ ကရင်လူမျိုးသည် ဗမာပြည်တွင် ပေါက်ဖွားလာသည့် လူမျိုးတစ်မျိုးဖြစ်သည်။
၄။ ကရင်လူမျိုးသည် မွန်ဂိုးလီးယားအနွယ်က ဆင်းသက်လာသူများဖြစ်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အချက်(၁)နှင့် (၂)ဖြစ်သည့် ကရင်လူမျိုးသည် ပျောက်ဆုံးသွားသည့် အစ္စရေးအနွယ်တစ်နွယ်နှင့် မူရင်းဇစ်မြစ်မှာ ဘောဘီလုံက ဖြစ်သည် ဆိုခြင်းတို့သည် ခရစ်ယာန်တို့၏ သမ္မာကျမ်းစာနှင့် နွယ်ပြီး ဆင်းသက်လာသည့် အယူအဆဖြစ်သည်။ ယနေ့ ဗမာပြည်ရှိ ၇၅% သော ကရင်လူမျိုးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်ယုံကြည်ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ သမိုင်းဇစ်မြစ်ကို ခရစ်ယာန်ဘာသာကိုနွယ်ပြီး တစ်ဖက်သတ်ယူလိုက်ပြီး ကရင်တစ်မျိုးသားလုံး၏သမိုင်းအဖြစ် ဖော်ထုတ်ခြင်းသည် မှန်ကန်ခြင်းရှိမည် မဟုတ်ချေ။ တရားမျှတမှု ရှိမည်မဟုတ်ချေ။

ယင်းကြောင့် အထက်ပါ အချက် (၄) ချက်အနက် နံပါတ်(၄)အချက်ကို ထည့်စဉ်းစားပါက အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်ပေမည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူမျိုးအနွယ်ကြီး– ၃–နွယ်မှ ဆင်းသက်လာသည်။

၁။ ကော့ကေးရှပ်အနွယ်ကြီး၏ ထူးခြားသည့် ပုံပန်းသဏ္ဍာန်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ (လူဖြူ အနွယ်)

၁။ ဘဲဥပုံသဏ္ဍာန် မျက်နှာသွယ်ပြီး မေးချွန်သည်။
၂။ နှာခေါင်းကြီးသည်၊ ရှည်ပြီး ချွန်သည်။
၃။ ဆံပင်ပျော့သည်၊ ကောက်ပြီး ပါးသည်။
၄။ မျက်လုံးပြာသည်။
၅။ ခြေသလုံး မရှိ။
၆။ အများအားဖြင့် အသားဖြူသည်။ တချို့လည်း မဲသည်။

၂။ မွန်ဂိုရီးယား အနွယ်ကြီး၏ ထူးခြားသည့် ပုံပန်းသဏ္ဌာန်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ (အသားဝါ လူမျိုး)

၁။ မျက်နှာကျယ်ပြီး ဝိုင်းသည်။
၂။ မေးရိုးဖောင်းပြီး ကားထွက်သည်။
၃။ မျက်လုံး မဲသည်။
၄။ နှာခေါင်း ပွပြီး ကျယ်သည်။
၅။ ဆံပင် မည်းသည်၊ ဖြောင့်သည်။
၆။ ခြေသလုံး ရှိသည်၊ ကြီးသည်။
၇။ အများအားဖြင့် အသားဝါများ ဖြစ်ကြသည်။

၃။ နီဂရိုးအနွယ်ကြီး၏ ထူးခြားသည့် ပုံပန်းသဏ္ဌာန်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။ (အသားမည်း အနွယ်)

၁။ နှာခေါင်းအနည်းငယ် ပြားသည်။
၂။ မေးရိုးအနည်းငယ် ကွေးသည်။
၃။ နှုတ်ခမ်း ထူသည်။
၄။ ဆံပင် ကောက်ကွေးပြီး ထူသည်။
၅။ အသား မည်းနက်သည်။

ဤကဲ့သို့သော (၃)မျိုး (၃)စားသော လူသားအနွယ်ကြီးကို ကြည့်ပါက ကျွန်တော်တို့ ကရင်လူမျိုးသည် ဒုတိယအနွယ်ကြီး ဖြစ်သည့် မွန်ဂိုးလီးယားအနွယ်ကြီးတွင် ပါဝင်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိနိုင်သည်။ အသားဝါလူမျိုးများထဲမှ လူမျိုးတစ်မျိုးပင် ဖြစ်သည်။ အစ္စရေးလူမျိုး၊ ဘောဘီလုံလူမျိုးနှင့် အာရပ်လူမျိုးတို့သည် ကော့ကေးရှပ်အနွယ်မှ ဆင်းသက်လာသည့် လူမျိုးများ ဖြစ်ကြသည်။ ကရင်လူမျိုးသည် ဤအနွယ်မှ ဆင်းသက်လာသည်မှာ မဖြစ်နိုင်ချေ။

ကျွန်တော်တို့ ရှေးဘိုးဘွားဘီဘင်တို့ သီဆိုလျက်ရှိသည့် ဓားကဗျာများအရ ရှေးယခင်ကရင်တို့၏ ဇစ်မြစ်သည် "ထီးဆက်မက်ယွာ" ဟု ခေါ်သော အရပ်ဖြစ်သည်။ "ထီးဆက်မက်ယွာ" ကဲ့သို့သော နေရာကို ပြန်ပြီးလေ့လာပါက အဖြစ်နိုင်ဆုံးနေရာမှာ "ဂိုဘီ" သဲကန္တာရ လွင်ပြင်ဖြစ်ပြီး ဤသဲကန္တာရ လွင်ပြင်၏ မြောက်ဖက်တည့်တည့်တွင် မွန်ဂိုးလီးယားအရပ် ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤအချက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် မွန်ဂိုးလီးယားအနွယ်မှ ဆင်းသက်လာသည်ကို ဖော်ပြလျက်ရှိလေသည်။ ယနေ့ သမိုင်းဆရာအားလုံးလိုလိုကလည်း သူတို့၏ လေ့လာသုံးသပ်ချက်အရ ကရင်လူမျိုးသည် မွန်ဂိုးလီးယားအနွယ်မှ ဆင်းသက်လာသူများ ဖြစ်ကြကြောင်း ဖော်ပြကြသည်။

t cef; (1-2)

u&ifvlrsdK;rsm; Armjynft wGif;odkY0ifa&mufvmjcif;

အနောက်တိုင်း သမိုင်းဆရာများနှင့် သာသနာပြုဆရာများ၏ ရေးသားချက်များကို လေ့လာပါက ကရင်လူမျိုးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ရေးသားဖော်ပြရာတွင် အားလုံးလိုလိုကပင် ကရင်တို့သည် ဗမာပြည်သို့ ဝင်ရောက်လာခြင်းမရှိခင် တရုတ်ပြည် ယူနန်ပြည်နယ်တွင် နေထိုင်ခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ရှမ်းလူမျိုးနှင့် တရုတ်လူမျိုးတို့၏ ဖော်ပြချက်အရ တရုတ်ပြည်ရှိ ယန်စီမြစ်ကြီးသည် ကရင်မြစ်ဟု ဖော်ပြသည်။ ကရင်လူမျိုးများ နေထိုင်ခဲ့သောအရပ်မှ စီးဆင်းလာခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ ကရင်များသည် ရှေးယခင်က ၎င်းတို့နေထိုင်ရာ အရပ်ဒေသ အခိုင်အမာရှိခဲ့ပြီး ဤအရပ်ဒေသသည် မွန်ဂိုးလီးယားပင်ဖြစ်ကြောင်း သက်သေထူလျက် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ကရင်တို့သည် ဖိနှိပ်အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နေထိုင် စားသောက်ရေးတွင် လုပ်ကိုင်စားသောက်ရာ၌ အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့၏ နေရင်းဒေသကို စွန့်ခွာ တောင်ဘက်သို့ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တဖြေးဖြေးခြင်း ဆင်းလာကြလေသည်။ နောက်ဆုံး ဗမာပြည်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းမပြုမီ တရုတ်ပြည်ရှိ ယူနန်နယ်တွင် ဝင်ရောက်နေထိုင်ခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ တရုတ်ပြည်မှနေပြီး တောင်ဘက်သို့ ရွှေ့ပြောင်းရာတွင် သမိုင်းဆရာများ၏ ဖော်ပြချက်အရ ကရင်တို့သည် လမ်းကြောင်း(၃)ကြောင်းဖြင့် ဆင်းလာသည်ဟု သိရှိရသည်။ ဤလမ်းကြောင်း (၃) ကြောင်းမှာ မြစ်ကြီး သုံးသွယ်၏ ချိုင့်ဝှမ်းတစ်လျှောက် ဆင်းသက်လာခြင်းကို ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းမြစ်ကြီး (၃)သွယ်မှာ ...

၁။ မဲခေါင်မြစ်

၂။ ဧရာဝတီမြစ်

၃။ သံလွင်မြစ် တို့ ဖြစ်ကြလေသည်။

၁။ မဲခေါင်မြစ်သည် “ထီးဆက်မက်ယွာ” အရပ်တွင် မြစ်ဖျားခံပြီး တရုတ်ပြည် ယူနန်နယ်ကို ဖြတ်၍ စီးဆင်း၍ ဆက်လက်ပြီး လောနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ကမ္ဘောဒီယားနိုင်ငံနှင့် နောက်ဆုံး ဗီယက်နမ်နိုင်ငံများကို ဖြတ်၍စီးကာ တောင်တရုတ်ပင်လယ်ထဲသို့ စီးဆင်းလေတော့သည်။ သမိုင်းအရေးအသားတချို့၏ ဖော်ပြချက်အရ ကရင်လူမျိုးတို့သည် တစ်ချိန်က ယခု ထိုင်းနိုင်ငံ ချင်းမိုင်မြို့ရှိသော နေရာတွင် မြို့ရွာများတည်ကာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးများ ချပြီး နေထိုင်လုပ်ကိုင်လျက် ရှိသည်ကို သိရသည်။ သို့ရာတွင် နောက်ပိုင်း၌ ထိုင်းလူမျိုးများက ၎င်းတို့အား တိုက်ခိုက်အနိုင်ယူလိုက်သဖြင့် ၎င်းတို့သည် အနီးအနား တစ်ဝိုက်ရှိ တောင်ပေါ်ဒေသသို့လည်းကောင်း၊ အနောက်ဖက်အရပ် သံလွင်မြစ်ကမ်းဘေးအထိလည်းကောင်း ထွက်ပြေးသွားရောက် နေထိုင်ခဲ့ကြရသည် ဟု ဆိုသည်။ ဤသည်မှာ ပထမအသုတ် ဆင်းလာသည့် ကရင်များဖြစ်သည်။

၂။ ကရင်များဆင်းလာသည့် ဒုတိယလမ်းကြောင်းမှာ ရေဝတီမြစ်ကြောင်းအတိုင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ အစကနဦးတွင် ရွှေလီမြစ်ကြောင်းအတိုင်း ဆင်းလာပြီးနောက် ရေဝတီ မြစ်ကြောင်း အတိုင်း တစ်ဆင့်စီတစ်ဆင့်စီ ဆင်းသက်သွားကြောင်း သိရှိရသည်။ ယခု ဗမာပြည်ရှိ "ပြည်" မြို့ (Prome) သည် ယခင်က ကရင်(ဖလုံ) လူမျိုးတို့က တည်ထောင်ခဲ့သောမြို့ ဖြစ်သည် ဟု ဆိုကြသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပိုးကရင်လူမျိုးများ တည်ထောင်ပြီး နေထိုင်ခဲ့သောမြို့ ဖြစ်သည် ဟု ပြောဆိုကြသည်။ ကျန်ကရင်များမှာမူ ဆက်လက်ပြီး ရေဝတီမြစ်ကြောင်းအတိုင်း အောက် ဖက်သို့ ဆင်းလာကာ ရေဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်အရပ် မအူပင်၊ ပုသိမ်၊ မြောင်းမြ စသည့် မြို့ရွာ များကို တည်ဆောက်ပြီး နေထိုင်ကြသည်ဟု သိရှိရသည်။

၃။ ကရင်များ ဗမာပြည်အတွင်းသို့ ဆင်းလာသည့် တတိယလမ်းကြောင်းမှာ သံလွင်မြစ်ကြောင်း အတိုင်း ဆင်းလာကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကရင်များသည် တချို့မှာ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းတွင် ကျန်ရစ်ကြပြီး နေထိုင်လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ယခု ပအိုဝ့် လူမျိုးများ ဖြစ်လာ ကြသည်။ ကျန်ရှိသူများ ဆက်လက်ပြီး မြစ်ကြောင်းအတိုင်း ဆင်းလာ၍ လက်ရှိကယား ပြည်နယ် (ဤမှာလည်း တစ်ချို့ကျန်ရစ်ပြီး အခြေချ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။) ကျန်အချို့ မှာမူ ဆက်လက်ပြီး တောင်ဖက်သို့ ခရီးဆက်ကြကာ ကရင်လူမျိုးတို့သည် တဆင့်ပြီးတဆင့် တောင်ငူ၊ ရွှေကျင်၊ ကျောက်ကြီး၊ ဖာပွန်၊ ဘားအံ၊ သထုံ၊ မော်လမြိုင် ယင်းမှတစ်ဆင့် တနင်္သာရီ တိုင်း ဘိတ်/ထားဝယ် အထိ ရောက်ရှိ ပျံ့နှံ့သွားလေတော့သည်။

သမိုင်းဖော်ပြချက်အရ ကရင်တို့ ဗမာပြည်ထဲသို့ ဝင်ရောက်လာသည်မှာ(၂)ကြိမ်ရှိပြီး ပထမအကြိမ်သည် BC ၁၁၂၅ လောက်တွင် ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအကြိမ်မှာမူ BC ၇၃၉ က ဖြစ်သည်။

ကရင်တို့သည် ယခု ဗမာပြည်ဟု ခေါ်သည့် တိုင်းပြည်အတွင်းသို့ ပထမ ဦးဆောင် ဝင် ရောက်နေထိုင်ကြသည့် လူမျိုးဖြစ်သည်။

ကရင်အမျိုးသားများ၏ ခုနှစ် အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံရသည့်နှစ်မှာ ကရင်များ ဗမာပြည် အတွင်းသို့ ဒုတိယအကြိမ် စတင်ဝင်ရောက်နေထိုင်သည့် ခုနှစ်မှ စတင်၍ ရေတွက် သတ်မှတ်ကြသည်။ ယင်းကြောင့် နိုင်ငံအစိုးရအနေဖြင့် အသိအ မှတ်ပြုထားသည့် ကရင်နှစ်သစ်ကူး နေ့သည် ကရင်အမျိုးသားများ၏ ခုနှစ်အဖြစ် ၁၉၃၉ ခုနှစ်က စတင် အသိအမှတ် ပြုခြင်း ခံရစဉ်က တွက်လိုက်ပါက (၇၃၉+၁၉၃၉=၂၆၇၈ နှစ်) ဖြစ်ပေသည်။

ကရင်များ နောက်ဆုံးအသုတ် ဗမာပြည်ထဲသို့ BC–၇၃၉ ခုနှစ်တွင် ဝင်ရောက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ်ဖြစ်ခဲ့သူ ဆရာကြီးလူ့စ်နှင့် အရှေ့ဖျားသမိုင်းပါမောက္ခ ဆရာကြီးဖေါလ်တို့က မှန်ကန်ကြောင်း သဘောတူ လက်ခံခဲ့ပေသည်။

ကရင်လူမျိုးသည် ဤတိုင်းပြည်သို့ ပထမဦးဆုံးဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး မရှေးမနှောင်းမှာပင် ရှမ်း လူမျိုးများလည်း ဗမာပြည်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာလေသည်။ ရှမ်းလူမျိုးတို့၏ အနိုင်ကျင့်မှု

ကြောင့် ကရင်လူမျိုးတို့သည် ဗမာပြည်တောင်ဖက်သို့ စုန်ဆင်းကာ သွားရောက်နေထိုင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဗမာပြည်အောက်အရပ်ဒေသသို့ ရောက်ရှိနေထိုင်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဗမာပြည်အောက်အရပ်ဒေသတွင် အနှစ် ၂၀၀ ခန့်နေထိုင်ပြီး နောက်မှ ဗမာပြည်တွင်းသို့ ဗမာလူမျိုးနှင့် မွန်လူမျိုးတို့လည်း ဝင်ရောက်နေထိုင်လာကြသည်။

ကရင်များ ဦးစွာရောက်ရှိပြီး အနှစ် ၂၀၀ ခန့် နေထိုင်လုပ်ကိုင်စားသောက်ကာ ဤလုပ်ကိုင် စားသောက်နေထိုင်သည့် ဤ အရပ်ဒေသကို “ကော်လား” (စိမ်းလန်းစိုပြေသည့် တိုင်းပြည်) ဟု ခေါ်ဆိုခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ အနှစ်(၂၀၀)ကျော် နေထိုင်ပြီးနောက်မှ ဤတိုင်းပြည်သို့ မွန်လူမျိုးနှင့် ဗမာလူမျိုးများ ဝင်ရောက်နေထိုင်လာကြသည်။

ကရင်လူမျိုးတို့သည် ပထမဦးဆုံး မွန်လူမျိုးနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့ရပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ဗမာလူမျိုးနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့ရသည်။ အခြားလူမျိုးများ၏ အနိုင်ကျင့်မှုကြောင့် ကရင်တို့သည် ၎င်းတို့၏ နယ်မြေဒေသကို စွန့်ခွာထွက်ပြေးကြရပြီး တောတောင်အရပ်များတွင်သာ ပုန်းအောင်းနေထိုင်ကြရလေတော့သည်။ အချို့ကရင်များသည် မြေပြန့်ဒေသတွင် ဆက်လက် နေထိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း ၎င်းတို့မြစ်ကမ်းနှင့်ဝေးသည့်အရပ် လမ်းမကြီးနှင့်ဝေးသည့် အရပ်များတွင်သာ ဆက်လက် နေထိုင်ကြသည်။ ယနေ့ကာလတွင် ကရင် လူမျိုးတို့နေထိုင်ကြသည့် အရပ်ဒေသများမှာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ပုသိမ်၊ မြောင်းမြ၊ မအူပင်၊ ဖျာပုံ၊ ဟင်္သာတ၊ သာယာဝတီ၊ အင်းစိန်၊ ဟံသာဝတီ ခရိုင်များနှင့် ပြည်ခရိုင် တချို့တဝက် ပါဝင်လေသည်။ (ယခုအချိန်တွင် ဤဒေသရှိ ကရင် ၄၀% သည် ၎င်းတို့ ဘာသာစကားကို ကောင်းစွာ မပြောတတ်တော့ချေ။)

အရှေ့တိုင်းအရပ်ဒေသတွင် တောင်ငူ၊ ဖာပွန်၊ သထုံ၊ မော်လမြိုင်၊ ဘားအံ၊ ထားဝယ်၊ ဘိတ်နှင့် ပဲခူးခရိုင်များ ပါဝင်သည်၊ ၎င်းအပြင် ကယားပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းဒေသနှင့် ပျဉ်းမနား၊ ရမည်းသင်း ခရိုင်အတွင်းရှိ တောင်ပေါ်ဒေသများလည်း ပါဝင်သည်။

ဗမာပြည်အနောက်ဖက်ဒေသ ကရင်များသည် ပိုးကရင်ရော စကောကရင်ပါ ၎င်းတို့သည် ဗမာလူမျိုးတို့နှင့် ရောနှော နေထိုင်ကြသဖြင့် ဗမာလူမျိုးနှင့် ပိုမိုပတ်သက်လာပြီး ဗမာစကားကို ပြောတတ်ကြသည်၊ သို့ရာတွင် အရှေ့တိုင်း ကရင်များမှာကား များသောအားဖြင့် ဗမာနှင့် တစ်သီးတခြားစီ နေထိုင်ကြသဖြင့် ဗမာစကားကို ကောင်းကောင်း မပြောတတ်ကြပေ။ အရှေ့ဖက်ဒေသရော အနောက်ဖက်ဒေသပါ နေထိုင်ကြသည့် ကရင်များသည် ဗမာများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နောက်ကျနေသေးသဖြင့် နေထိုင်မှုဘဝတွင် ဗမာများထက် နောက်ကျ ကျန်ရစ်ခဲ့ပေသေးသည်။ နေထိုင်မှုအဆင့်၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအဆင့် များစွာပင် ဗမာထက် နိမ့်ကျ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

tcef; (1-3)

u&ifrsdK;EG,frsm;

ကရင်သည်ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူမျိုးတစ်မျိုးဖြစ်သည်၊ လူမျိုးတစ်မျိုးဆိုသည်မှာ ၎င်း၌ ထူးခြားသည့်လက္ခဏာရပ် (၄)ချက်ရှိသည်၊

၁။ သီးခြားသမိုင်း၊
၂။ သီးခြားစကား ရိုးရာဓလေ့ ယဉ်ကျေးမှု၊
၃။ နေထိုင်ရာ ပထဝီဒေသ တစ်သီးတခြား ရှိနေခြင်း။
၄။ သီးခြားစီးပွားရေးစနစ် ရှိနေခြင်း တို့ဖြစ်သည်။

ကရင်သည်လူမျိုးတစ်မျိုးဖြစ်သော်လည်း မျိုးနွယ်စု အများအပြားရှိခဲ့လေသည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ် မေလ (၆)ရက်နေ့ ဗမာပြည်ဘုရင်ခံ၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ ကရင်လူမျိုးတွင် အောက်ပါမျိုးနွယ်စု (၁၁)စု ရှိသည်။

၁။ စကောကရင်၊
၂။ ပိုးကရင်၊
၃။ တောင်သူ (ယခု ပအိုဝ့်)
၄။ ပကူး၊
၅။ မော်နေပွာ၊
၆။ ဘွဲ့ ကရင်၊
၇။ ကရင်ဖြူ၊
၈။ ပဒေါင်၊ (ယခု ကယန်း)
၉။ ကရင်နီ၊
၁၀။ ကယ်ခိုနှင့်
၁၁။ ကယ်ဘားလူမျိုး စသည်တို့ဖြစ်ကြလေသည်။

နေဝင်းစစ်အစိုးရ အာဏာလုပြီး တက်လာသည့်အချိန်တွင် ၁၉၆၄ ခုနှစ် (၁၇၀) ကြိမ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့ကို ဂုဏ်ပြုကျင်းပသည့်အခါ၊ ကရင်လူမျိုးတွင်မျိုးနွယ်စု (၁၂)စုရှိကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။

၁။ ကယ်ဘာ
၂။ ကယ်ခို
၃။ ကရင်ဖြူ၊
၄။ စကော၊
၅။ ပိုး၊
၆။ ပရက်
၇။ ပကူး
၈။ ပလီချီး
၉။ ယင်းဘော်
၁၀။ ကရင်နက်၊
၁၁။ ယင်းကြား၊
၁၂။ ယင်းတလဲ စသည်များ ဖြစ်ကြသည်။

၁၉၆၅ ခုနှစ် ၁၈ကြိမ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့ကိုကျင်းပရာတွင် စစ်အစိုးရ၏ ကော်သူးလေ (ကရင်ပြည်နယ်)ခေါင်းဆောင်များက ကရင်မျိုးနွယ်စု(၁၁)မျိုးရှိကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။

၁။ စကော၊
၂။ ပိုး
၃။ ပကူး
၄။ ဘွဲ
၅။ မော်နေဘွာ
၆။ သလာဘွာ
၇။ ကယ်ခို
၈။ ကယ်ဘား
၉။ ပလီချီး
၁၀။ မိုဘွာ
၁၁။ ကရင်ဖြူ တို့ဖြစ်ကြသည်။

စောအောင်လှမှ ရေးသားရာတွင် ကရင်လူမျိုးအနေဖြင့် ယခုကဲ့သို့ မျိုးနွယ်စုများ ကွဲပြားကြရသည်မှာ ဖခင်ကြီး ဖူးစဝေါ်နှင့် မိခင်ကြီး နန်းပအိုဝ်တို့ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့ ဇနီးမောင်နှံအတွင်း သမီး(၃)ယောက်နှင့် သား(၄)ယောက် ထွန်းကားခဲ့ကြောင်း၊ မိဘနှစ်ပါးသည် မသင့်မတင့် ဖြစ်ကြကာ နောက်ဆုံး လင်မယား ကွဲသွားကြသည်အထိ ဖြစ်လာသဖြင့် သား (၄) ယောက်က အဖေဘက်လိုက်ပြီး သမီး(၃)ယောက်မှာမူ အမေ ဘက်လိုက်၍ နေထိုင်ကြကြောင်း အဖေဘက်လိုက်နေကြသည့် သား(၄)ယောက်မှာ စောပကူး၊ စောမော်နေဘွား၊ စောဝေဝေါ်နှင့်

စောချက်များ ဖြစ်ပြီး အဖေနောက်ကိုလိုက်သဖြင့် ၎င်းတို့အား အဖေဘက် (ကရင်လို ပါထိ) ဟု ခေါ်ကြကြောင်း၊ သမီး(၃)ယောက်ဖြစ်သည့် နော်ဘောကလော၊ နော်ပဒက်၊ နော်ပေအာတို့မှာမူ အမေ နောက်လိုက်သဖြင့် အမေဘက် (ကရင်လို မိုထိ)ဟု ခေါ်ကြကြောင်း ရေးသားခဲ့သည်။

တစ်ခါ (ဘွဲ့ကရင်)ဟုခေါ်သည့် ကရင်မျိုးနွယ်ကိုမူ စကောနှင့် ပိုးတို့ ပြန်လည် အိမ်ထောင်ပြုပြီး ဆင်းသက်လာသည့် လူမျိုးနွယ်စု ဟုဆိုကြသည်။ စောလှအောင်၏ ထုတ်ဖော်ရေးသားချက်အရ –

၁။ စကောကရင်(၄)မျိုးရှိ (ချင်းအပါအဝင်) အထက်တွင် ဖော်ပြသည့်အတိုင်း၊

၂။ ပိုးကရင်မှာ(၁၁)မျိုးရှိ ပအို့ဝ်၊ မိုဘွာ၊ မယ်ငေါ်၊ ခမု၊ လိုလို (လားဟူ)နှင့် ပလောင်တို့ပါဝင်သည်။

၃။ ဘွဲ့ကရင်(၁၃)မျိုးရှိ၊ ဘွဲ့နီ၊ ဘွဲ့ဖြူ၊ ဘွဲ့နက်၊ ပဒေါင်(ကယန်း) ဘိုခို၊ ကယ်ခို၊ ကယ်ဘား၊ ပရက်၊ ယင်းဘော်၊ စရင်း၊ စိစိ၊ မနိုး၊ မနူး၊ မနော၊ များပါဝင်ကြသည်။

အထက်ပါဖော်ပြသည့်အချက်များတွင် အချို့တူညီမှုရှိသလို အချို့မှာ မတူကွဲပြား ခြားနားလျက်ရှိသည်၊ စောအောင်လှ အခုလို ကရင်မျိုးနွယ်စုတစ်စုလို ကွဲထွက်လာခြင်းကို လင်မယားနှစ်ယောက်က စခြင်းဖြစ်သည်ဟု ရေးသားခြင်းမှာ ဥပမာအားဖြင့် တင်စားပြီး ရေးသားခြင်းသာဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာမူ ကရင်မှာ ဤလင်မယားနှစ်ယောက်တည်းသာရှိခြင်း မဟုတ်ချေ၊ ၎င်းအပြင် သူရေးသားချက်ထဲတွင် ချင်း၊ ခမု၊ လားဟူ၊ ပလောင်၊ အစရှိသည်များသည် ကရင်အနွယ်ထဲထည့်ခြင်းသည် အခြားလူမျိုးများ ဆင်းသက်လာပုံကို လေ့လာကြသည့် ပညာရှင်များနှင့်မတူဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ဤပညာရှင်များက ဗမာပြည်ရှိလူမျိုးများမှာ လူ့အနွယ် (၃)နွယ်မှ ဆင်းသက်လာခြင်းဖြစ်သည် ဟု ဆိုသည်။ (၁)တိဘက်–မြန်မာ အနွယ်၊ (၂)မွန်–ခမာ အနွယ်နှင့် (၃)ထိုင်း–တရုတ် အနွယ်များ ဖြစ်ကြသည်။ မွန်လူမျိုး၊ ပလောင်လူမျိုး စသည်တို့သည် မွန်–ခမာ အနွယ်မှ ဆင်းသက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ဗမာ၊ ချင်း၊ ကချင်၊ လားဟူ စသည့်လူမျိုးများသည် တိဘက်မြန်မာ အနွယ်မှ ဆင်းသက်လာသည်။ ဤသည်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ခိုင်မာသည့် အထောက်အထားတချို့ကို တွေ့ရှိရသည်။

နေဝင်းစစ်အစိုးရ၏ ထုတ်ဖော်ချက်အရ ပအို့ဝ်(တောင်သူ) ကရင်နီ(ကယား)နှင့် ပဒေါင်(ကယန်း)တို့သည် ကရင်အနွယ်ထဲ ပါဝင်ခြင်း မရှိတော့ချေ။ အမှန်မှာ ပအိုဝ့်၊ ကရင်နီနှင့် ကယန်းတို့သည် အနွယ် တစ်နွယ်ထဲမှ ဆင်းသက်လာသည့် ကရင်မျိုးနွယ်စု ဖြစ်ကြပါသည်။ ဤ လူမျိုးများကိုယ်၌ကလည်း ကရင်မျိုးနွယ်စုဖြစ်ကြောင်း လက်ခံသူများဖြစ်သည်။ ယခုကဲ့သို့ ကွဲလွဲမှုများသည် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒီများ၏ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်မှု၊ သွေးခွဲ ခြယ်လှယ်မှုများကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကရင်လူဦးရေ လျော့နည်းသွားစေရန်အတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ယခုကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် ဖိနှိပ်အနိုင်ကျင့်ရန် ပိုမိုလွယ်ကူသွားမည် ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း ကျွန်တော်တို့ ကရင်ထဲတွင် အထူးသဖြင့် စကောကရင်များသည် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရာတွင်လည်းကောင်း၊ လက်တွဲလုပ်ဆောင်ရာတွင်လည်းကောင်း မိမိတို့အတွင်းရှိ မသိစိတ်မှ တစ်ဆင့် စကော

ကရင် လူမျိုးကြီးဝါဒ မကြာခဏ ပေါ်ထွက်လျက်ရှိနေသဖြင့် မိမိတို့ ကရင်မျိုးနွယ်စုများအတွင်း သဘောကွဲလွဲမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။

ကရင်နက် ကရင်ကြားတို့သည် ရှမ်းပြည်အရှေ့ခြမ်းနယ်မြေတွင် နေထိုင်ကြသဖြင့် ဗမာပြည်ရှိ အခြားကရင်များနှင့် အနေ ဝေးကြသည်၊ ၎င်းတို့သည် ရှမ်းလူမျိုးများနှင့် ရောနှော နေထိုင်ကြရသဖြင့် ယခုအချိန်တွင် အများအပြား ရှမ်းများ ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ သို့သော် သူတို့ကိုယ်သူတို့ ရှမ်း မဟုတ်ပါဟု ဆိုသူများလည်း အများအပြားရှိနေပါသေးသည်။ သူတို့ကို ရှမ်းဟုပြောလျှင် လုံးဝ လက်မခံ ကြပါ။ သူတို့သည် ကယန်း(ကရင်)လူမျိုး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ၎င်းတို့တွင် သီးခြား ဘာသာစကား ထုံးတမ်းဓလေ့ရှိသော်လည်း ဗမာပြည်ရှိ ကရင်များနှင့် အနေဝေးခဲ့သည်မှာ ကြာပြီ ဖြစ်သဖြင့် ဘာသာစကားမှာ တူညီမှုအနည်းငယ်သာ ကျန်တော့သည်။

ပကူး၊ ဘွဲ၊ မော်နေဘွား၊ သလယ်ဘွား၊ ကယ်ခို၊ ကယ်ဘား၊ မိုဘွား၊ ပလိချီး စသည်တို့သည် တောင်ငူခရိုင်အတွင်း နေထိုင်ကြသူများ အားလုံး ဖြစ်ကြသည်။ ကရင်နီအချို့ အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ပလိချီးဆိုသူမှာ ရွာတစ်ရွာတည်းနေထိုင်သည့် လူမျိုးအစုလေး တစ်စုပင် ဖြစ်သည်။ သူတို့ပြောဆိုသည့်စကားမှာ ဘွဲနှင့် ကွဲပြားသည်မှာ **(F,V)** စသည့်အသံများ ပါဝင်လာခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သလယ်ဘွား ကျပြန်တော့ ပကူးများနေထိုင်ရာဒေသအတွင်း ရွာ (၇)ရွာ (၈)ရွာ ခန့်သာ ရှိသည်။ ရွာများမှာ ငယ်ပြီး သူတို့ပြောဆိုသည့် စကားမှာ ပကူးမော်နေဘွားနှင့် ကွာခြားခြင်း သိပ်မရှိလှချေ။ ထိုနည်းတူ မိုဘွားကို အချို့က ဘွဲ့မိုဘွားဟုခေါ်ပြီး ၎င်းတို့လည်း သံတောင် တောင်ခြေတစ်ဝိုက် ရွာ (၇)ရွာ (၈)ရွာ ခန့်သာ ရှိသည်။

ကရင်မျိုးနွယ်စုတို့၏ ဖြန့်ချဲ့နေထိုင်မှုမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

၁။ **စကောကရင်** – ဧရာဝတီတိုင်း ခရိုင်အားလုံးတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ပဲခူးတိုင်း၊ ပဲခူးရိုးမ နှင့် အရှေ့တိုင်းတွင်လည်း အနှံ့အပြားနေထိုင်ကြသည်။

၂။ **ပိုးကရင်** – ပိုးကရင်သည် အထူးသဖြင့် ဧရာဝတီတိုင်း မအူပင်၊ မြောင်းမြ၊ ပုသိမ်နှင့် ဖျာပုံခရိုင်များတွင် နေထိုင်ကြသည်။ အရှေ့ဖက်ပိုင်းမှာမူ မော်လမြိုင်၊ သထုံ၊ ဘားအံနှင့် ဘိတ်၊ ထားဝယ်ခရိုင်များတွင် နေထိုင်ကြသည်။

၃။ **ပကူးကရင်** – တောင်ငူခရိုင်၊ ထန်းတပင်မြို့နယ်(ဒေးလိုနှင့် ယော်လိုချောင်း နှစ်ခုကြား) မြေပြန့်တွင် နေထိုင်ကြသည်။ ကယားပြည် ဘော်လခဲနယ်တွင်လည်း အများအပြား နေထိုင် ကြသည်။

၄။ **ဘွဲကရင်** – တောင်ငူခရိုင် သံတောင်မြို့နယ်၊ ဒေးလိုချောင်း မြောက်ဖက်ဒေသ အထူးသဖြင့် နေထိုင် ကြသည်။ ကယားပြည်နယ်အတွင်း၌လည်း ရှိကြသည်။

၅။ **မော်နေဘွား** – တောင်ငူခရိုင် (ယော်လို)ချောင်းနှင့် (ကရော်လို)ချောင်းနှစ်ခုအကြားရှိ နယ်မြေတွင် နေထိုင်ကြသည်။

၆။ **မိုဘွာ။ ပလီချီး၊ ကယ်ခိုကယ်ဘာများ** – ဘွဲ့အနွယ်များဖြစ်သည်။ တောင်ငူခရိုင် သံတောင်မြို့နယ် လိပ်သိုနယ်မြေအပိုင်က စပြီး ရေတာရှည်အပိုင် နယ်မြေအထိ နေထိုင်ကြသည်။

၇။ **ကရင်နီ(ကယား)** – ကယားပြည်နယ် အတွင်း နေထိုင်ကြသည်။

၈။ **ကယန်း** – ကယားပြည်နယ် ကြယ်ဖိုးကြီး၊ ဘော်လခဲနယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်၊ မိုးဗြဲအပိုင် သံတောင်မြို့နယ် နယ်စပ်ဂွင်များတွင် နေထိုင်ကြသူများဖြစ်သည်။

၉။ **ကရင်ဖြူ** – ပျဉ်းမနားနှင့် ရမည်းသင်း အရှေ့ဖက်တောင်ပေါ်ဒေသတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ၎င်းတို့ သည် လူနည်းစုမျှသာ ဖြစ်ကြပြီး စကောကရင်၊ ဘွဲ့ကရင်၊ ကယန်းနှင့် ပအို့ဝ်တို့နှင့် ရောနှော နေထိုင်သူများဖြစ်သော်လည်း သီးခြားဘာသာစကား ရှိကြသည်။ ၎င်းတို့၏ စကားမှာ စကောကရင်စကားနှင့် များစွာ တူညီသည်။ အသံ အတက် အကျ မျှသာ ကွာခြားမှု ရှိသည်။

၁၀။ **ကရင်နက်** – ရှမ်းပြည်နယ်အထက်ပိုင်း သံလွင်မြစ်နှင့်နမ့်ပန်ချောင်းအကြားနယ်မြေတွင်နေထိုင်ကြသည်။

၁၁။ ကရင်ကျား – ရှမ်းပြည်နယ် လဲချားနယ်မြေ၊ သံလွင်မြစ်နှင့် နမ့်တိန်းချောင်း အကြားရှိ လွယ်လင် နှင့် မိုးနဲအကြားတွင် နေထိုင်ကြသည်။

၁၂။ **ပအို့ဝ်** – သထုံခရိုင်၊ တောင်ငူခရိုင်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း အရပ်များတွင် နေထိုင်ကြသည်။ သမိုင်းသုတေသီများက အထက်ပါ လူမျိုးများမှာ အားလုံး ကရင်မျိုးနွယ်စုများဖြစ်ကြသည်။ သူတို့၏ ဆင်းသက်လာသည့် ဇစ်မြစ်၊ ဘာသာစကား၊ ထုံးတမ်းဓလေ့နှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့မှာ အခြေခံ ဇစ်မြစ်တစ်ခုတည်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာကြသူများ ဖြစ်ကြသည်ဟု ဆိုကြသည်။

ကရင်ဟူသည်မှာ စကောကရင်မှာ ကညော၊ ဘွဲ့ကရင်မှာ ကယား၊ ကယန်း (ပဒေါင်) မှာ ကယန်း၊ ကရင်ဖြူ၊ ကရင်နက်၊ ကရင်ကျားများက ကယန်း စသည်ဖြင့် ခေါ်ကြသော်လည်း အားလုံးသည် ကရင်ပင် ဖြစ်သည်။ ရှမ်းနှင့် တရုတ်များကလည်း ကရင်ကို ယန်းဟု ခေါ်သည်။ "ယန်း" ဆိုသည့် ဝေါဟာရမှာ စကောကရင်က "ညော"ဟု ခေါ် ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဗမာက "ပန်း"ကို ကရင်က "ဖော"ဟု ခေါ်သကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ယခင်က စကောကရင်များသည် မိမိကိုယ်မိမိ "ပွာကညော" ဟု ခေါ်သည်။ အလွန် ယေဘုယျ ကျသည့် အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။ "ပွာကညော"၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ "လူ"ပင် ဖြစ်သည်။ လူသား "Human Being" ဆိုသည့် အဓိပ္ပါယ်ပင်ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်း လူမျိုးအရ ခွဲခြားလိုသဖြင့် "ဘွာကညော"လို့ မခေါ်ကြတော့ဘဲ "ကညောဖိုး" (ကရင်) ဟု ပြောင်းလဲခေါ် ခြင်းဖြစ်သည်။

t cef (1-4)

ajr&Sifa'o&mZfacwfu&ifrsm;

အထက်တွင်ဖော်ပြသကဲ့သို့ ကျွန်တော်တို့ကရင်များသည် အခြားလူမျိုးများထက် ယခုခေါ်ဆိုသည့် ဗမာပြည်အတွင်းသို့ အနှစ် ၂၀၀ စောရောက်ပြီး ရေဝတီမြစ်၊ သံလွင်မြစ်၊ စစ်တောင်းမြစ် တစ်လျှောက် နေရာအနှံ့အပြား ဖြန့်ကျက်နေထိုင်ကာ အေးအေးလူလူ လုပ်ကိုင်စားသောက်ခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ နေထိုင်ခဲ့ရာတွင် အခြားလူမျိုးများ ဝင်ရောက်လာကြသည်အထိ ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်း ရှမ်းလူမျိုးများ ဦးဆုံးဝင်လာပြီး ဗမာပြည်အထက်ပိုင်းနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်များတွင် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံတော်များကို ထူထောင်ခဲ့ကြသဖြင့် ကရင်နှင့်ကြီးမားသည့် ပဋိပက္ခမရှိခဲ့ချေ။ ဗမာလူမျိုးများ ဝင်လာကာစတွင် ဗမာပြည်အလယ်ပိုင်း "တကောင်း"တွင် ၎င်းတို့ နိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင်ခဲ့ကြသဖြင့် အစပိုင်းတွင် ကရင်များနှင့် ပဋိပက္ခ ကြီးကြီးမားမား မရှိခဲ့ချေ။ မွန်လူမျိုးများက အောက်ဗမာပြည်တွင် ဦးဆုံးဝင်လာသူများဖြစ်ပြီး မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို တည်ထောင်ကြသဖြင့် ကရင်လူမျိုးများကို ဖိနှိပ်သွေးစုပ်ကြလေတော့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် မွန်နှင့် ဗမာ ပဒေသရာဇ်ဘုရင်များကို အပြန်အလှန်တိုက်ခိုက်ကြရာ သူတစ်ပြန် ငါတစ်ပြန် အနိုင်ယူ ကြသည်။ နောက်ဆုံး အလောင်းဘုရား အုပ်စိုးသည့်ခေတ်ရောက်သော အချိန်တွင် ဗမာဘုရင်က မွန်ဘုရင်ကို အပြီးအပိုင် အနိုင်ယူလိုက်သဖြင့် ယင်းအချိန်မှစပြီး ကရင်လူမျိုးများအဖို့ ဗမာမြေရှင် ပဒေသရာဇ်၏ ဖိနှိပ် သွေးစုပ်မှုကို စတင်ခံကြရလေသည်။

ajr&Sifa'o&mZfpepf

ဗမာပြည်အတွင်းသို့ ဝင်လာကြသည့် လူမျိုးများထဲတွင် ဗမာလူမျိုးနှင့် မွန်လူမျိုးတို့သည် ဟိန္ဒူ ယဉ်ကျေးမှုမှ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို ယူဆောင်လာပြီး ရှမ်းလူမျိုးကလည်း တရုတ်ပြည်မှ မြေရှင် ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို ယူဆောင်လာကြသည်။ အခြားလူမျိုးများသည် ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်း၊ စသည့် လူမျိုးများထဲတွင် မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ် ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မထွန်းကားသေးချေ။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်၏ သွေးစုပ်မှုမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

အုပ်စိုးသူ ဘုရင်မင်းမြတ်သည် ရေမြေပြည့်ရှင် ဖြစ်သည်။ အရာခပ်သိမ်းကို ပိုင်ဆိုင်သည်။ ၎င်း၏ပိုင်နက်အတွင်းရှိ ရေ မြေ နေရာဒေသ အားလုံးကို ပိုင်ဆိုင်သည်။ အချုပ်အခြာအာဏာ အပြည့်အဝ ရှိသည်။ သက်ဦးဆံပိုင် စနစ်ဖြစ်သည်။ ဤစနစ်အောက်တွင် လူတန်းစား နှစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

အုပ်စိုးသူ လူတန်းစားနှင့် အအုပ်စိုးခံ လူတန်းစားတို့ ဖြစ်ကြသည်။ အုပ်စိုးသူများမှာ မြေရှင်လူတန်းစားများဖြစ်ကြပြီး အအုပ်စိုးခံသူများမှာမူ မြေယာကျွန်များဖြစ်ကြရသည်။

အုပ်စိုးသူမြေရှင် ပဒေသရာဇ်များက အအုပ်စိုးခံ တိုင်းသူပြည်သားများအား ကျွန်ပြု အုပ်စိုးခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် မြေရှင်စနစ်မှတစ်ဆင့် လူမျိုးခြားများကိုလည်း ဖိနှိပ်သွေးစုပ် လေတော့သည်။ အုပ်စိုးသူများသည် အာဏာအပြည့်အဝရှိပြီး အအုပ်စိုးခံများမှာမူ မည်သည့် အာဏာမျှ မရှိချေ။ အုပ်စိုးသူ မြေရှင်များက တစ်နေ့တစ်ခြား ကြီးပွားချမ်းသာလာပြီး အအုပ်စိုးခံများကမူ တစ်နေ့တစ်ခြား ဆင်းရဲမွဲတေကာ စားရမဲ့ သောက်ရမဲ့ ကျေးကျွန်ဘဝသို့ ဆိုးသည်ထက် ဆိုးဝါးစွာ သက်ဆင်းကြရသည်။ အုပ်စိုးသူ မြေရှင် လူတန်းစားမှာ လောဘစိတ်လွှမ်းပြီး ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရှိသမျှသော စည်းစိမ်ချမ်းသာများကို အပိုင်စီးကြသည်။ ယင်းကြောင့် အလုအယက် ဥစ္စာဓနများကို ရှာဖွေပြီး ဖိနှိပ်သွေးစုပ် ခေါင်းပုံဖြတ်မှုများကို ရက်ရက်စက်စက် ပြုလုပ် ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ လုယက်မှုကြောင့် မြေရှင်ပဒေသရာဇ်အချင်းချင်း အပြိုင်အဆိုင်ဖြစ်ကာ ပဋိပက္ခများ ကြီးထွားလာပြီး တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး စစ်ပြုတိုက်ခိုက်ကြလေတော့သည်။ ယင်းကြောင့် မြေယာနှင့် ဥစ္စာဓနလုယက်မှုဖြင့် မြေရှင်ပဒေသရာဇ် စနစ်အောက်တွင် ပဒေသရာဇ်မြေရှင် ဘုရင်မင်းမြတ်တို့သည် အမြဲတစေ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး စစ်ပြုတိုက်ခိုက်ကာ အနိုင်ယူကြသည်။

ယင်းကြောင့် ထိုအချိန်ကာလ၌ ပဒေသရာဇ်မြေရှင်ဘုရင်များ အချင်းချင်းသော်လည်း ကောင်း၊ လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး အကြားတွင်သော်လည်းကောင်း၊ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ် အောက် တွင် စစ်ပွဲများ ဖြစ်ပွားခဲ့ကြသည်။ အခါအားလျော်စွာ မြေယာကျွန်များကလည်း ရက်စက် သည့် ဖိနှိပ်သွေးစုပ်မှုကို မခံမရပ်နိုင်တော့သောအခါ တော်လှန်ပုန်ကန်မှုတွေလည်း ဖြစ်ပေါ်လာ သည်။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်အောက်ရှိ ဖိနှိပ်သွေးစုပ်မှုကြောင့် လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး အမုန်း ပွားမှုများ ပြင်းထန်လာသည်။

ajr&Sifya'o&mZfpepfatmuf&Sd u&ifrsm;

ကရင်များသည် မြေယာလုပ်ငန်းကိုသာ လုပ်ကိုင်စားသောက်ပြီး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ကြသည်။ တောင်ယာခုတ်ခြင်း၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် အသက်ရှင် ရပ်တည်ရေးအတွက် အေးအေးလူလူ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် မိသားစု တစ်စု သဖွယ် အတူလုပ် အတူစား အပြန်အလှန် ကူညီလုပ်ဆောင်ကြသည်။ ၎င်းတို့ လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွင်း လူတန်းစားခွဲခြားမှုမရှိ၊ ဖိနှိပ်သွေးစုပ်မှု မရှိချေ။ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး မေတ္တာရှေ့ထားပြီး အမြဲကူညီ မစသည့် စိတ်ဓာတ်ရှိကြသည်။ ညီညွတ်မှုလည်း ရှိသည်။ ဤတိုင်းပြည်သို့လည်း အခြား လူမျိုးများထက် ဦးစွာရောက်ရှိလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အေးအေးလူလူ လုပ်ကိုင် စားသောက် ခဲ့သည် မှာလည်း နှစ် ရာနှင့်ချီ၍ ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် မွန်လူမျိုးနှင့် ဗမာလူမျိုးတို့ ဤတိုင်းပြည် သို့ ဝင်ရောက်လာသောအခါ ကျွန်တော်တို့ ကရင်လူမျိုးကို တိုက်ခိုက်အနိုင်ယူပြီး ကျွန်ပြု အုပ်ချုပ်လေ

တော့သည်။ ကရင်များသည် အခြားလူမျိုးများ၏ လက်အောက်တွင် ကျွန်ပြုခြင်းခံရသည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ နီးပါးရှိခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

အောက်ပါ အဆိုအမိန့်နှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများသည် ကရင်ပြည်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကရင့်ကံကြမ္မာနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကရင်များ ဖိနှိပ်ခံရပုံများကိုသော်လည်းကောင်း ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။

၁၊ သစ်ငုတ်လည်းဆွေး ကရင်လည်းပြေး

ဤစကားပုံမှာ ကရင်များဤတိုင်းပြည်သို့ အရင်ဆုံးရောက်ပြီး အခြေနေထိုင် လုပ်ကိုင်စားသောက်ရန် လယ်ယာမြေများ၊ တောင်ယာများ၊ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း လုပ်ကိုင်လျက် ရှိသည်။ ယင်းကဲ့သို့ လုပ်ကိုင်၍ လယ်ယာမြေများဖြစ်လာပြီး ဆက်လက်လုပ် ကိုင်စားသောက်ရန် ဖြစ်လာသောအခါ တစ်နည်းအားဖြင့် ၎င်းတို့ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းထားသည့် သစ်ငုတ်များ ဆွေးသည့်အခါ တစ်ပါးသူများဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်လုယက်သဖြင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ခင်း ကိုင်ခင်းများကို စွန့်လွှတ်ကာ ထွက်ပြေးရသည်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ ကရင်များ အနိုင်ကျင့်ခံရပုံ၊ အဓမ္မလုယက်ခြင်းခံရပုံ ကိုဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

၂၊ ခွေးကဝက်ခြေရာကို ဖုံးကွယ်လိုက်ခြင်း

တစ်ခါက လူတစ်ယောက်တွင် ခွေးတစ်ကောင်နှင့် ဝက်တစ်ကောင်ရှိသည်ဟု ဆို၏၊ ဝက်သည် တောင်ယာထဲတွင် မနားမနေ တကုတ်ကုတ် ချွေးတဒီးဒီးနှင့် အလုပ်လုပ်သည်။ သို့သော် ခွေးကမူ တစ်နေ့လုံး ဘာမှမလုပ်၊ ထောင့်တစ်နေရာတွင် ငိုက်မြည်းလျက်ရှိနေသည်။ သို့သော် နေဝင်ခါနီးအချိန်သို့ ရောက်သောအခါ ခွေးသည် တောင်ယာတစ်ခင်းလုံးအတွင်း ဟိုပြေး ဒီပြေး သူ့လက်နှစ်ဖက်နှင့် ဟိုယက်ဒီယက်ဖြင့် နေရာအနှံ့ အချိန်အနည်းငယ်ယူပြီး လုပ်လိုက်သည်။ ဤသို့ဖြင့် တောင်ယာထဲတွင် တစ်နေ့လုံး အလုပ်လုပ်ခဲ့သည့် ဝက်၏ခြေရာများ ပျောက်ကွယ်ပြီး တောင်ယာ တစ်ခင်းလုံး ခွေး၏ခြေရာများသာ အနှံ့အပြားတွေ့နေရသည်။ ထို့ကြောင့် ဝက် လုပ်ခဲ့သမျှသည် ခွေးကသာ လုပ်သည့်သဘော ပေါ်လွင်သွားတော့သည်။

ဤစကားပုံ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ကရင်များ အင်တိုက်အားတိုက် အားသွန်ခွန်စိုက် အပင်ပန်းခံ လုပ်ခဲ့သမျှတို့သည် ဗမာများ မွန်များဝင်ရောက်လာသည့်အချိန်တွင် သူတို့ စွန့်လွှတ်ရပြီး ဗမာများ မွန်များသာ ပိုင်ဆိုင်သွားခြင်းကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ကရင်များ အပင်ပန်းခံသမျှ နောက်ဆုံး လုယက်ခြင်းခံကြရပြီး လာရောက်လုယူကြသည့် ဗမာများ မွန်များကသာ အကျိုးခံစားကြရသည်။ ဤသည်မှာ ကရင်များ မတရားခံရသည်ကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။

၃၊ သာကိုကွီး

သီးသွာရည်ယို၊ ဗမာများ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံကို ဒါနဲ့ပဲ လိမ်လည်ယူသွား။ "သာကိုကွီး" အသီးသည် တောင်ပေါ်တွင် တွေ့ရသည်။ အလွန်ချဉ်သည့် အသီးတစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ ဤအသီးသည်

လက်သီးဆုပ်ထက် အနည်းငယ်ကြီးသည်။ ဤအသီးသည် မှည့်သည့်အချိန်၌ ဝါဝင်းပြီး စားချင့်စဖွယ် ဖြစ်သည်။ သို့သော် အလွန်ချဉ်သည်။ သူမတူအောင် ချဉ်လွန်းသည်။ ဤစကားပုံသည် ခိုင်းနှိုင်း ထားသည့် စကားပုံဖြစ်သည်။ ကရင်များအား ဗမာများက ဤ "သာကိုကွီး" အသီးနှင့် ပြပြီး တိုင်းပြည်ကို လိမ်လည်ရယူခြင်း မဟုတ်ပေ။ အကြောင်းမှာ "သာကိုကွီး"ပင်သည် တောင်ပေါ်၌သာ ပေါက်သည်။ အောက်ပြည်အောက်ရွာ မြေပြန့်တွင် ဤအပင်မျိုး မပေါက်ပေ။

ဤစကားပုံ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ကရင်များ အလိမ်ခံရခြင်းကို ဖော်ပြသည်။ ဗမာများသည် လိမ်လည်လှည့်ဖျားမှုတွင် လိမ်မာ ပါးနပ်သည်။ ကျွမ်းကျင်သည်။ ယင်းကြောင့် ကရင်များ၏ စည်းစိမ်ဥစ္စာ မြေယာများ နောက်ဆုံး ဗမာပစ္စည်း ဖြစ်ကုန်ကြသည်။

"သာကိုကွီး"အသီးသည် အလွန်စားချင့်စဖွယ်ဖြစ်သည်။ လူများ စားနေသည်ကို တွေ့ရပါက ကျွန်ုပ်တို့ သွားရည်ကျလာသည်။ မစားရမနေနိုင်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ သေရည်၊ သေရက်၊ လောင်းကစား အပျော်အပါး အမျိုးမျိုးစသည်တို့သည် လိမ်လည်လှည့်ဖျားမှုများ ဖြစ်သည်။ ကရင်များသည် ဤအရာများဖြင့် လိမ်လည်လှည့်ဖျားခြင်း ခံကြရသည်။ ဤလိမ်လည်လှည့်ဖျားမှုများကြောင့် နောက်ဆုံး ကရင်များတွင်ရှိသည့် ဥစ္စာပစ္စည်းများ၊ မြေယာများ အားလုံး ဆုံးရှုံးပြီး တစ်ပါးသူ ပစ္စည်းဥစ္စာများ ဖြစ်သွားသည်။ နောက်ဆုံး ၎င်းတို့၏ နေရပ်ဌာနီ ကျေးရွာများကိုပါ စွန့်လွှတ်ရသည်အထိ ဖြစ်သည်။ ဗမာများ၏ လိမ်လည်လှည့်ဖျားမှုကြောင့် ကရင်များသည် ၎င်းတို့၏ မြေယာ များကို စွန့်လွှတ်ကြရသည်။ ရပ်ရွာများကိုလည်း စွန့်ခွာကြရသည်။ ဤသည်မှာ မြေရှင်ပဒေသရာဇ် စနစ်၏ ဖိနှိပ်သွေးစုပ်မှုအောက်တွင်ဖြစ်ခဲ့ရသည့် အချင်းအရာများဖြစ်သည်။ ကရင်များသည် မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်အောက်တွင် နည်းမျိုးစုံ ဖိနှိပ် သွေးစုပ်ခြယ်လှယ်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ လုံးဝ မွဲပြာကျသည်အထိ ဖြစ်ကုန်သည်။

တိုက်ခိုက်အနိုင်ယူခံရခြင်း၊ ကျွန်ပြုခံရခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခံရခြင်း၊ မတရားစော်ကား သားမယားပြုကျင့်ခံရခြင်း၊ မတန်တဆ အခွန်အတုတ်များကို တရားမဲ့စွာ ပေးဆောင်ရခြင်း၊ ရိက္ခာများ၊ မိမိပိုင် ကျွဲနွား တိရစ္ဆာန်များ နောက်ဆုံးလူ (မိမိတို့၏ သမီးကညာ သားမယားများအထိ)ကို မြေရှင်များအား ဆက်သရခြင်းများ ပြုလုပ်ကြရသည်။ ကျွန်များအဖြစ် တစ်နေကုန် တစ်နေခန်း ကုန်းရုန်း လုပ်ခဲ့ကြရသော်လည်း လုပ်သမျှခံစားရခြင်းမရှိဘဲ သူများအတွက် လုပ်နေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်ရသော်လည်း ဝဝလင်လင် မစားရပေ။ ကြီးပွားတိုးတက်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းကိုင်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း ပါဝင်လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးများကို ရရှိခြင်း မရှိပေ။ ၎င်းတို့အတွက် လွတ်လပ်မှုဟူသည် ဘာမှ မရှိ၊ တန်းတူမှု ဆိုသည်မှာလည်း ဗလာနတ္ထိ ဖြစ်နေသည်။

ဥပမာ(၁)။ နေရေးထိုင်ရေးအတွက် အိမ်ဆောက်လုပ်ရာတွင် ဖြစ်ကတတ်ဆန်း အိမ်များကိုသာ ဆောက်လုပ်ပြီး နေထိုင်ကြ ရသည်။ ကရင်ပြည်ထဲတွင် သစ်ပေါ၊ ဝါးပေါ ဖြစ်သော်လည်း ကရင်များမှာ ဝါးနှင့်ဆောက်လုပ်သည့် ဖြစ်ကတတ်ဆန်းအိမ်များ၌သာ နေထိုင်ကြရသည်။ ခိုင်ခံမှု

လည်းမရှိ ကြမ်းခင်းကလည်း မကောင်းပါ။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်အောက်မှာ ကရင်များသည် ကြီးကျယ်ကောင်းမွန်သည့် အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းများ ဆောက်လုပ်ပြီး နေထိုင်ခွင့် မရှိခဲ့ပါ။

ဥပမာ(၂)။ ကရင်များသည် ၎င်းတို့၏သဘောအတိုင်း တိရစ္ဆာန်များကို များများစားစား မွေးမြူခွင့် မရှိခဲ့ပါ။ ဆရာ တီသံပြာက သူငယ်စဉ်က အကြောင်းကို အခုလို ရေးသား ဖော်ပြထားသည်။ သူငယ်စဉ်က သူ့အဖိုး၏ ကျွဲကိုကျောင်းပေးရာမှ ကျွဲဖြူလေးတစ်ကောင် မွေးလာရာ ယင်းကျွဲဖြူလေးကို သူ့အဖိုးက ဝှက်ထားရသည်။ ဒါမှမဟုတ် ရွှံ့ဗွက်နှင့်လိမ်းပြီး ဖြူမှန်း လူ မသိအောင် လုပ်ရသည်။ သို့ရာတွင် လူတော်တော်များများ သိသွားသဖြင့် ဗမာတွေက အဲဒီ ကျွဲဖြူလေးကို ယူသွားရုံမျှမက သူ့အဖိုးအား တရားစွဲဆိုသဖြင့် သူ့အဖိုးမှာ ကြိမ်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ် သင့်ခဲ့ရသည်။ လွန်လွန်ကဲကဲပင် ဒဏ်ငွေပေးဆောင်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဗမာနှင့် မွန်တို့၏ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်အောက်တွင် ကရင်တို့သည် ၎င်းတို့၏ အိုးအိမ် စိုက်ခင်းများကို စွန့်လွှတ်ကြရပြီး တောင်ပေါ်ဒေသသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ကာ နေထိုင်ကြရသည်။ မွန်များ ဗမာများနှင့် ဝေးလံသည့် တောကြိုတောင်ကြား မြစ်ဘေးချောင်းဖျားတွင်သာ ဆင်းဆင်းရဲရဲ နေထိုင်ကြရသည်။

သူတို့နေထိုင်ရာအရပ်သည် သွားလာရေး ခက်ခဲသည်။ လူသူနှင့် ထိတွေ့မှုလည်း အလွန်နည်းကြသည်။ လူမျိုးခြားနှင့်လည်း ထိတွေ့ခြင်းမရှိ၊ ကရင်အချင်းချင်းပင် ထိတွေ့မှု အလွန်နည်းသဖြင့် အလွန် ခေတ်နောက်ကျကျန်ရစ်လေတော့သည်။ ဆင်းရဲ နွမ်းပါးမှု၊ ရောဂါမျိုးစုံဖိစီးမှု၊ ဤအချက်များကြောင့် အသေအပျောက် များပြားသည်။ လူဦးရေသည် များများစားစား တိုးပွားခြင်းမရှိဘဲ ဖြစ်နေသည်။ အသက်ရှင်ရပ်တည်ရေးအတွက် ခက်ခက်ခဲခဲ လုပ်ကိုင်စားသောက် ကရသည်၊ လုပ်ခင်းကိုင်ခင်း အတည်တကျမရှိ၊ အမြဲရွှေ့ပြောင်း စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် ကြရသည်။ ဤနည်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု အချို့ ပျောက်ဆုံးကုန်ကြသည်။ ဘဝရှင်သန်ရေးတွင် အမြဲတစေ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ ကရင်များသည် ဖိနှိပ်မှုအမျိုးမျိုးကို ခံခဲ့ကြရသည့်အပြင် နည်းမျိုးစုံ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊ ညှင်းပမ်း နှိပ်စက်မှုများကို ခံကြရခြင်း၊ စသည်များကို နှစ်ရှည် လများ ခံကြရသဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အကျိုးဆက်မှာမူ ကရင်တို့သည် အလိုအလျောက် မိမိကိုယ်မိမိ သိမ်ငယ်ကာ နောက်ဆုံး ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်သေးစိတ် **(Interior Complex)** ဝင်လာတော့သည်။ ဤစိတ်ဓာတ်ကြောင့် မြင့်မြင့်မားမား ကြံဆောင်မှုလည်း မရှိတော့ချေ။ ကိုယ်ပိုင် ဦးနှောက်ကိုလည်း ထိထိရောက်ရောက် အသုံးပြုနိုင်ခြင်း မရှိတော့ချေ။ အတော်အတန်သာ လုပ်ကြည့် ကိုင်ကြည့် ကြပြီး စားလောက်ရုံ သောက်လောက်ရုံနှင့် တင်းတိမ်တတ်ကြတော့သည်။ ရှေ့သို့ထိုးထွက်ရန် ကြိုးပမ်းမှု၊ လူတောသူတောတိုးပြီး မိမိကိုယ်မိမိ နှံ့စပ်အောင်ပြုလုပ်ခြင်းများ မရှိချေ၊ ရိုးရိုးကုတ်ကုတ်နေပြီး အေးအေးလူလူ လုပ်ကိုင် စားသောက်ရန်သာ သဘောထားရှိသည်။ တိုးတက်မှုအတွက် မည်ကဲ့သို့ လုံးပမ်းတိုက်ခိုက်ရသည်ကို မသိချေ။ ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသည့် လုပ်ငန်းကိုလည်း မလုပ်လိုကြ။ မိမိမှာရှိသည့် တတ်ကျွမ်းသမှုကိုလည်း သိုဝှက်ကာ နေထိုင်ကြသည်။ အရာရာတွင် ဖြစ်သမျှ ကျေနပ်ကြပြီး ၎င်းတို့၏ ဘဝကံအကျိုးပေးမှုသာဖြစ်သည်ဟု တွက်ချက်ကာ မိမိကိုယ်မိမိ နှစ်သိမ့်ကြသည်။ ခံစားရသည့် ဒုက္ခသုခအပေါင်းကိုလည်း တစ်ဦးတည်း မငြီးမငြူ ကုန်း

ခံလျက်ရှိပေသည်။ ရိုးသားလွန်းသဖြင့် အလွန် အ ရာ ကျတော့သည်။ ဤအရာများသည် ကရင်များ၏ အားနည်းချက် ချို့ယွင်းချက်များပင် ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့သော စိတ်ထား သဘောထားမျိုးသည် ကြာလေ ကြီးထွားနက်ရှိုင်းလေ ဖြစ်လာသည်။ အကြောင်းမှာမူကား ခေတ်အဆက်ဆက် ဖိနှိပ်မှုဒဏ် အမျိုးမျိုးကို ခံရသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

အခြားတစ်ဖက်တွင် ကရင်များ၌ အလွန်ချစ်စဖွယ်ကောင်းသည့် ထုံတမ်း ဓလေ့ အကျင့်သိက္ခာရှိကြသည်။ ၎င်းတို့မှာ၊

၁။ အမှန်တရားကို မြတ်နိုးခြင်း၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်း၊ ခိုးဝှက်ခြင်း မဟုတ်မတရား လုပ်ရပ်များကို ရှောင်ရှားခြင်း၊

၂။ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်မှုကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်း၊ ပြစ်မှုအမျိုးမျိုးကို ရွံရှာမုန်းတီးခြင်း၊ မရိုသားသည့် အလုပ်များ၊ အပျော်အပါးများကို ရွံမုန်းခြင်း၊ ဤကဲ့သို့သော ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို ကြီးလေးသည့် အပြစ်ဒဏ်ဖြင့် စီရင်သည်။

၃။ ညီအကို မောင်နှမများအား ချစ်ခင်သည်။ မာနကြီးခြင်း အလျင်းမရှိ။ လူလူခြင်း ခွဲခြားမှုမရှိ။ အိမ်ရှင်အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမားများ အတူတကွနေ၊ အတူလုပ် အတူစားကြသည်။

၄။ အတူတကွ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ အပြန်အလှန်ကူညီခြင်း၊ အားကြီးသူအားနည်းသူ ခွဲခြား ခြင်းမရှိ တန်းတူရည်တူထားကာ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ လူကြီးနှင့် ကလေး၊ မိန်းမနှင့်ယောကျ်ား စသည်ဖြင့် လုပ်ငန်းတွင် ခွဲခြားခြင်း မရှိပေ။ လာရောက်ကူညီသူ တစ်ယောက်အနေဖြင့် ကလေးတစ်ယောက်သာ ဖြစ်ပါစေ ၎င်းကို လူကြီးတစ်ယောက်ကဲ့သို့ သဘောထားပြီး အကျိုးခံစားမှု ရှိစေသည်။

၅။ စိတ်ထား ဖြောင့်မတ်သည်။ သစ္စာရှိသည်။ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ကတိသစ္စာ တည်သည်။ မိသားစု သားသမီးများအပေါ် သစ္စာစောင့် သိသည်။ မိဘဆွေမျိုး မိသင်္ဂဟ အပေါ်တွင်လည်း သစ္စာ ရှိသည်။ ဤသည်တို့မှာ ကရင်လူမျိုးတို့၏ ကောင်းမွန်သော အစဉ်အလာ၊ ထုံးတမ်းဓလေ့၊ မိရိုးဖလာများ ဖြစ်ကြပြီး ဤကောင်းမွန်သည့် အချင်းအရာများကို ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းကာ မြှင့်တင်သွားကြရန် လိုအပ်ပေသည်။

t cef; (2)

t *Fvdyf ukvdkeD kcf\yfra tmu&Su &if rsm;

t cef; (2-1)

t *Fvdyf rsm;Armjyn fukd0 ifa&mu fwdku fcdku fodrf;ydkuf jcif; ESifh ukvdkeDpepf

အင်္ဂလိပ်များ ဗမာပြည်ကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ ကိုလိုနီဝါဒ နယ်ချဲ့စနစ်ကြောင့် ကိုလိုနီစနစ် ပေါ်ပေါက်လာရသည်။ တစ်ဖန် အရင်းရှင်စနစ်ကြောင့် နယ်ချဲ့စနစ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်စေ၊ ငွေအရင်းအနှီး အမြောက်အများ ပိုင်ဆိုင်ပြီး စက်ရုံအလုပ်ရုံများကို တည်ဆောက်ပါက ကုန်ပစ္စည်းကို ထုတ်လုပ်သောအခါ ကုန်ပစ္စည်း အများအပြားထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်း လိုအပ်လာတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်း၏ ထွက်ရှိသည့် ကုန်ပစ္စည်းကို ရောင်းချရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးတွင် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းရရှိရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ ထိုသူသည် ကုန်သွယ်မှုပြုလုပ် ရန်အတွက် တိုင်းနိုင်ငံအသစ်၊ နေရာဒေသအသစ်ကို ရှာဖွေရမည် ဖြစ်သည်။ အစ ကနဦးတွင် ဤတိုင်းနိုင်ငံသစ်များနှင့်ဆက်သွယ်ရာ၌ ကုန်သွယ်ရေးသက်သက်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် အချိန်ကြာလာသည့်အခါ ၎င်း၏အလုပ်ကို ပိုမိုကြီးထွား ကျယ်ပြန့် တိုးတက်လာရန် အတွက် ကုန်သွယ်ရေးသက်သက်ဖြင့် မလုံလောက်တော့ချေ။ လုပ်ငန်းတိုးတက်ရန်အတွက် (ဝါ) တိုးချဲ့နိုင်ရန်အတွက် တစ်ပါးပြည်တွင်းရေးတွင် ဝင်ရောက် စွက်ဖက်လာတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ပဋိပက္ခများဖြစ်ပေါ်လာပြီး တဖြေးဖြေးခြင်း ပဋိပက္ခသည် ကြီးထွားလာတော့သည်။ နောက်ဆုံး ဤပဋိပက္ခကြောင့် စစ်ပွဲများ ဖန်တီးကာ တစ်ပါးနိုင်ငံကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီး ကိုလိုနီနိုင်ငံအဖြစ် သိမ်းသွင်းကျွန်ပြု အုပ်ချုပ်လာသည်အထိ ဖြစ်လာတော့သည်။ ဤနည်းဖြင့် နယ်ချဲ့သမားများသည် နယ်ချဲ့စနစ်ကိုကျင့်သုံးပြီး နောက်ဆုံး အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် တိုင်းပြည်ငယ်များအား ၎င်းတို့၏လက်အောက်ခံ ကိုလိုနီနိုင်ငံအဖြစ် သိမ်းပိုက် အုပ်ချုပ်လိုက်တော့သည်။ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ကို ကိုလိုနီအဖြစ် သိမ်းပိုက်အုပ်ချုပ်လိုက်ပြီဆိုလျှင် ဤတိုင်းပြည်ရှိ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းနှင့် အသက်သွေးကြောအားလုံးကို လက်ဝါးကြီးအုပ် ဆုပ်ကိုင်လိုက်လေတော့ သည်။ ယင်းမှ တစ်ဆင့် တိုင်းပြည်၏ သယံဇာတ ပစ္စည်းများကို စိတ်ကြိုက် ထုတ်လုပ်ယူပြီး တိုင်းသူပြည်သားများကိုလည်း ဖိနှိပ်သွေးစုပ် ခေါင်းပုံဖြတ်လေတော့သည်။ နိုင်ငံရေး ယဉ်ကျေးမှုဘက်တွင်လည်း ထိုနည်း၎င်း တင်းကြပ်စွာ ဖိနှိပ်ချုပ်ကိုင်လေသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် တိုင်းသူပြည်သားများအား ကျွန်ပြု အုပ်ချုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဤနည်းပရိယာယ်အတိုင်း ဗမာပြည်သည်လည်း နောက်ဆုံးတွင် အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီ လက်အောက် နိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်လာတော့သည်။ ၁၇၄၇ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့၏အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီသည် သံလျင်တွင် ကုမ္ပဏီထူထောင်ခွင့် ရခဲ့သည်။ ၁၇၅၇ ခုနှစ် တွင် အလောင်းဘုရား ဘုရင်သည် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့အား ကုန်သွယ်ရေးဌာနအဖြစ် ကရိကော်စွန်း နေရာတွင် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ၁၇၆၀ ခုနှစ်တွင် ပုသိမ်မင်းသား (ဗမာ)က အင်္ဂလိပ်တွေဟာ ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှု မရှိ ဟုဆိုကာ အင်္ဂလိပ်မျက်နှာဖြူ (၈) ယောက်နှင့် ၎င်းတို့၏ ကုလားတပ်သား (၁၀၀) ကျော်ကို ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် ဖမ်းဆီး သတ်ဖြတ်လိုက်သည်။ ဤကဲ့သို့သော ပဋိပက္ခမျိုး တစ်ကြိမ်ပြီးတစ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး နောက်ဆုံး ၁၈၂၄ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်သည် ရခိုင်တိုင်းကို စတင်တိုက်ခိုက်သဖြင့် အင်္ဂလိပ်နှင့် ဗမာအကြား စစ်ပွဲဖြစ်ပွားလေတော့သည်။ ၁၈၂၅ ခုနှစ် သို့ရောက်သောအခါ စစ်ပွဲပြီးဆုံးသွားပြီး ဗမာ ဘုရင်သည် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားများအား ရခိုင်တိုင်းနှင့် တနင်္သာရီတိုင်းတို့ကို ပေးလိုက်ရ လေတော့သည်။ အင်္ဂလိပ်နှင့် ဗမာအကြား ပဋိပက္ခများမှာ ရပ်ဆိုင်းခြင်းမရှိဘဲ ဆက်လက် ဖြစ်ပွား လျက်ရှိသည်။ ၁၈၅၀ ခုနှစ် တွင် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့တို့သည် ဗမာပြည်ကို သရက်မြို့၊ တောင်ငူ မြို့မှ စပြီး အောက်ပိုင်း နယ်မြေများ အားလုံးကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်လိုက်လေတော့သည်။

အင်္ဂလိပ်မှနေ၍ ၎င်း၏သံအရာရှိကို ဗမာဘုရင်ထံ ကြိုးပမ်းပေးပို့ခဲ့သည်။ တစ်ချိန်တည်း တွင် ဗမာဘုရင်ကလည်း ၎င်း၏သံအရာရှိအဖြစ် ကင်းဝန်မင်းကြီးကို ၁၈၇၂–၇၃ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်သို့ စေလွှတ်ခဲ့သည်။ ပဋိပက္ခမှာမူ ကြီးထွားလာပြီး ၁၈၈၅ ခုနှစ် တွင် အင်္ဂလိပ်ဗိုလ်ချုပ် ဘာရီကေးဒါ မန္တလေးမြို့သို့ချီတက်လာပြီး ၁၈၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ (၂၈)ရက်နေ့တွင် ဗမာဘုရင် သီပေါမင်းအား နန်းချကာ ဖမ်းဆီးပြီး ကုလားပြည်သို့ ပို့လိုက်လေတော့သည်။ ဤနည်းဖြင့် အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့တို့သည် ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် ဗမာ တစ်ပြည်လုံးကို သိမ်းပိုက်၍ ၎င်း၏ ကိုလိုနီနိုင်ငံ အဖြစ် ကျွန်ပြု အုပ်ချုပ်လေတော့သည်။ ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်အောက်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အကျိုးဆက် များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

လူမျိုးပေါင်းစုံ တိုင်းသူပြည်သားအားလုံးကို ဗမာများအဖြစ် ပြောင်းလဲလိုက်သည်။ ဒီမို ကရေစီ စနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်သည်ဟု ကြွေးကြော်သော်လည်း လက်တွေ့တွင် အရာရှိဆိုး ကြိုးနီစနစ် (ဝါ) ဗျူရိုကရေစီစနစ် ဖြင့်သာ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့် တစ်မျိုးအကြား အထင်မှား အမြင်မှားဖြစ်အောင်၊ မသင့်မမြတ်ဖြစ်အောင် သွေးခွဲအုပ်ချုပ်သည့်စနစ် **(Devide and rule)** ကို ကျင့်သုံးပြီး အကွဲကွဲ အပြဲပြဲဖြစ်အောင် သွေးထိုးလှုံ့ဆော်ခြင်းများ ပြုလုပ်သည်။

တိုင်းပြည်၏ အဓိကကျသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအားလုံးကို လက်ဝါးကြီးအုပ် ချုပ်ကိုင် ထားလိုက်သည်။ နယ်ချဲ့စီးပွားရေး စနစ်ကို ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားစေသည်။ ဗမာပြည်အား ကုန်ကြမ်းပစ္စည်း ရယူရန်ဌာနအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ကုန်ချောပစ္စည်းများကို ရောင်းချရန်ဌာန အဖြစ် လည်းကောင်း အကြီးအကျယ် အမြတ်ထုတ် သွေးစုပ်လာလေတော့သည်။

ဤနည်းဖြင့် တိုင်းပြည်အတွင်း လူတန်းစားများ ဖြစ်ပေါ်လာစေသည်။ အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ ဓနရှင်ပေါက်စနှင့် ဓနရှင်ကြီး လူတန်းစားများ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ သော ကိုလိုနီ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အကျိုးဆက်များမှာ...

လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး အမုန်းပွားမှုဖြစ်ပေါ်လာစေသည်။ မဆုံးနိုင်သည့် လူတန်းစား ပဋိပက္ခကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့များ ဗမာပြည်ကို ဝင်ရောက်ကျူးကျော်လာသည့် အချိန်တွင် ၎င်းတို့နှင့်အတူ ခရစ်ယာန် သာသနာပြုဆရာများလည်း လိုက်လာကြသည်။ ခရစ်ယာန် ဘာသာ၏ သွန်သင်မှုတရားမှာကား ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၊ ကျွန်ဘဝမှလွတ်မြောက်လာရေး၊ ဆင်းရဲနွမ်း ပါးသူများအတွက် ကောင်းချီးမင်္ဂလာ စသည်များ ပါဝင်နေသဖြင့် အဖိနှိပ်ခံ ဆင်းရဲသူဆင်းရဲသား ကရင်များ၏ ဘဝနှင့် အထူးသဖြင့် ကိုက်ညီလေသည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့များ ရခိုင်တိုင်းနှင့် တနင်္သာရီတိုင်းကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရရှိပြီး (၃)နှစ်အကြာ ၁၈၂၈ ခုနှစ် တွင် ကိုသာဖြူ အမည်ရှိ ကရင်တစ်ဦး (၎င်းသည် တစ်ချိန်က ကျွန်တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့သည်)သည် နှစ်ခြင်းမင်္ဂလာကို ခံယူကာ ခရစ်ယာန် ဖြစ်လာတော့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင်ကိုသာဖြူ၏ ကြိုးပမ်းကြောင့် နှစ်အနည်းငယ်တွင်း ထောင်ပေါင်းများစွာသော ကရင်များ အောက်ဗမာပြည် အနှံ့အပြားတွင် ခရစ်ယာန်ဘာသာကို လက်ခံ လာကြတော့သည်။ မစ်ရှင်ဆရာသမား မျက်နှာဖြူများကလည်း ကရင်များအတွက် စာသင် ကျောင်းများ၊ ကျမ်းစာသင်ကျောင်းများကို တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်ပေးလေသည်။ ကရင်လူမျိုး၏ စာပေ ကို တည်ထွင်ပေးခဲ့သည်။ ကရင်များ ကျောင်းနေကြရသဖြင့် စာများ တတ်မြောက်လာကြသည်။ ယင်းကြောင့် ဗမာလူမျိုးကြီးများက ကရင်များအား ယခင်ကကဲ့သို့ ထင်သလို အနိုင်ကျင့်ဖိနှိပ်၍ မရနိုင်တော့ချေ။ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့များကလည်း အုပ်ချုပ်ရေးကို ချမှတ်ရာတွင် တရားဥပဒေများကို စနစ်တကျ ထားရှိခြင်း၊ စစ်တပ်နှင့် ပုလိပ်များကို တရားဥပဒေနှင့်အညီ တိုင်းပြည်ကို စောင့်ရှောက် စေခြင်း၊ လုံခြုံမှုပေးစေခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ယင်းကြောင့် ကရင်လူမျိုးအတွက် အခွင့်အလမ်း ကောင်းများ ပေါ်ပေါက် လာလေသည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကရင်များသည် အနောက်တိုင်း လူဖြူ များအား (မျက်နှာဖြူညီငယ်များ) ဟုခေါ်သည်။ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့များကို ကယ်တင်ရှင်များအဖြစ် မြင်လာကြတော့သည်၊ အမေရိကန်သာသနာပြုဆရာများအား ၎င်းတို့က အမိကဲ့သို့ မော်ကြည့် ပြီး အားကိုးအားထားပြုသကဲ့သို့ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်ကိုမူ အုပ်ချုပ်ရေးဖက်တွင် ၎င်းတို့အား ကာကွယ် စောင့်ရှောက်သဖြင့် ၎င်းတို့က အဖကဲ့သို့ သဘောထားလာကြတော့သည်။ ဤကဲသို့သောအမြင် သည် ယခုထိတိုင် ကျွန်တော်တို့ကရင်များထဲတွင် ရှိနေကြသေးသည်။ အပြင်ပန်းအားဖြင့် ကိုလိုနီ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ကရင်များ ကောင်းမွန်စွာနေထိုင်လာကြရသည်။ ပညာများကိုလည်း သင်ကြား ဆည်ပူးကြရသည်။ ပညာများလည်း တတ်မြောက်လာကြပြီး ကြီးပွားတိုးတက်လာ သည်မှာ မည်သူမျှ ငြင်းမရသည့်အချက် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်တို့မှာ အပြင်ပန်းအားဖြင့် တစ်ဖက် သတ် ပေါ်လွင်သည့်အရာများသာ ဖြစ်သည်။ အနှစ်သာရအရ လေ့လာ သုံးသပ်ပါက အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့ တို့သည် ဗမာလူမျိုးတို့၏ လှုပ်ရှားမှုကို ဖိနှိပ်အနိုင်ယူနိုင်ရန်အတွက် ကရင်ကို လက်ကိုင် တုတ် အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ရန် ဤကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ စနစ်အရ သွေးစုပ် ခြယ်လှယ် မှုများကား ဗမာနည်းတူ ကရင်များလည်း ခံကြရပေသည်။ မည်၍မည်မျှ ခေါင်းပုံဖြတ် သွေးစုပ်ခံ ကြရသည်ကိုမူ သိမြင်ခြင်း မရှိကြချေ။ ကရင်များအတွက် ယေဘူယျအားဖြင့် ပဒေသရာဇ် မြေရှင် ခေတ်ကနှင့် နှိုင်းစာပါက ပိုမိုအေးချမ်းစွာ နေထိုင်နိုင်ခြင်း၊ လုပ်ကိုင်စားသောက် နိုင်ခြင်း၊ တစ်စုံတရာ ကြီးပွားတိုးတက်လာခြင်း စသည့် အကြောင်းအချက်များစွာအောက်တွင် ကရင်များသည် အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီ နယ်ချဲ့ခေတ်အုပ်စိုးမှုကို တစ်စုံတရာ နှစ်သက်သဘောကျကြသည်။

t cef (2-2)

u&ifvIrs@dESShy n ma&;

အထက်ပါအခန်း(၅)တွင် ဖော်ပြခဲ့သကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်တို့ဗမာပြည်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်ပေါ်လာသည့်ဖြစ်ရပ်များမှာ ခရစ်ယာန်သာသနာပြုများသည် ကျောင်းများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ပညာသင်ကြားပေးခြင်းများကို လုပ်ကြလေတော့သည်။ အမေရိကန် နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်သာသနာပြုများ၊ အင်္ဂလိပ် ရေဖြန်းခရစ်ယာန်သာသနာပြု ဘုန်းတော်ကြီးများ၊ အီတလီနှင့် ပြင်သစ်မှလာသည့် ရိုမင်ကက်သလစ်ဘုန်းတော်ကြီး သာသနာပြုများသည် အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီနယ်ချဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အတူ မတိမ်းမယိမ်း ရောက်ရှိလာကြပြီး သာသနာပြု လုပ်ငန်း များကို ဆောင်ရွက်ကာ တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများကို ပညာရေးတွင် ဖြစ်မြောက်လာအောင် ကြိုးပမ်းကြလေသည်။ ခရစ်ယာန်သာသနာများဖြစ်သည့် နှစ်ခြင်း၊ ရေဖြန်းနှင့် ဘရင်ဂျီ ဘာသာများကို လက်ခံယုံကြည်သူများထဲတွင် ကရင်သည် ဦးရေ အများဆုံးဖြစ်သည်။ ကရင်များ နေထိုင်သည့် မြို့ကြီးပြကြီးများတွင် ပညာသင်ကျောင်းများ၊ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းများ ဖြစ်ပေါ် တည်ဆောက်လာကြရုံသာမက ကျေးလက်ဒေသများတွင်လည်း ကရင်ကျေးရွာများတွင် အများအပြား စာသင်ကျောင်းနှင့် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းများ တည်ဆောက် ဖြစ်ပေါ်လာလေတော့သည်။ ခရစ်ယာန် သာသနာကို လက်ခံသူလည်းများပြားသဖြင့် ယခုကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့ ကိုလိုနီ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ဗမာပြည်၌ ပညာသင်ကျောင်း (၃)မျိုး (၃)စား ရှိသည်။

၁။ အင်္ဂလိပ်ကျောင်း (Anglo Schools)

ဤကျောင်းမျိုးသည် အနောက်တိုင်းသားများ အတွက် အထူးသဖြင့် စီစဉ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဗမာစာမှလွဲ၍ ကျန်ဘာသာရပ် အားလုံးကို အင်္ဂလိပ်လို သင်ကြားသည်။ ကျောင်းသားများသည် ကျောင်းချိန်တွင် အင်္ဂလိပ်စကားသာ ပြောဆို ကြရသည်။ ဤကဲ့သို့သော ကျောင်းမျိုးတွင် အနောက်တိုင်းသား သားသမီးများနှင့် ဗမာပြည်ရှိ အရာရှိ အရာခံ၊ သူဌေး၊ သူကြွယ် သားသမီးများသာ အများစု သွားရောက် ပညာသင်ကြားနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

၂။ အင်္ဂလိပ်–မြန်မာကျောင်း (Anglo- Vernacular Schools)

ဤကျောင်းများသည် အင်္ဂလိပ်စာရော ဗမာစာပါ အဓိက ထားပြီး သင်ကြားကြသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှာ ပထမအဓိက ဘာသာအဖြစ်နှင့် မြန်မာစာမှာမူ ဒုတိယ အဓိကဘာသာအဖြစ် ထားရှိသည်။ ၁၉၂၆ ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ကရင်ကျောင်းသားများသည် ဗမာစာကို မသင်ကြားလိုပါက ကရင်စာအား ဒုတိယဘာသာအဖြစ် ဗမာစာအစား သင်ကြားနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဤကဲ့သို့ ကျောင်းမျိုးများသည် မြို့ကြီးပြကြီးများတွင် အများစု ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ကရင်နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန်ကျောင်းများသည် ရန်ကုန်၊ ပုသိမ်(စကော)၊ ပုသိမ်(ပိုး)၊ ဟင်္သာတ၊ သာယာဝတီ၊

တောင်ငူ၊ မော်လမြိုင်၊ ထားဝယ် များတွင် ရှိကြသည်။ ကရင်အလယ်တန်းကျောင်းများလည်း ညောင်လေးပင်၊ ဖဒိုပလော၊ ဥက္ကံ၊ ကြာအင်း များတွင် ရှိကြသည်။ ရေဖြန်းခရစ်ယာန် (အင်္ဂလီကန်) အထက်တန်းကျောင်းများသည် တောင်ငူနှင့် ရန်ကုန်တွင်ရှိလာသည်။ ဤအင်္ဂလီကန် ကျောင်းများကို ကရင်ကျောင်းအဖြစ် မသတ်မှတ်သော်လည်း ကျောင်းသားအများစုမှာ ကရင်ကလေးများဖြစ်ကြသည်။ ဤနည်းငှင်းပင် ဘရင်ဂျီအထက်တန်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းများလည်း အများအပြား ပေါ်ပေါက် လာပြီး တောင်ငူ ညောင်လေးပင်၊ ရန်ကုန်၊ မြောင်းမြ၊ သုံးဆယ် စသည်မြို့များတွင် တည်ရှိလျက်ရှိသည်။ ဤကျောင်းများသည်လည်း ကရင်ကျောင်းများ မဟုတ်သော်လည်း ကရင်ကလေးများ တက်ရောက်ပညာသင်ကြားသည့် အရေအတွက်မှာမနည်းပေ။

၃။ တိုင်းရင်းဘာသာကျောင်း (Vernacular Schools)

ဤကျောင်းများသည် ကျေးလက်တောရွာတိုင်းလိုလိုတွင် ရှိကြပြီး အချို့မြို့များတွင်လည်း ရှိကြသည်။ အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲသူဆင်းရဲသားများအတွက် ဖွင့်လှစ်ထားသည့် ကျောင်းများဖြစ်ကြသည်။

၁၉၁၂ ခုနှစ်ကတည်းက ကရင်တိုင်းရင်းသားဘာသာကျောင်းသည် ကရင်ဘာသာဖြင့် (၄)တန်းအထိ ဘာသာရပ်တိုင်းကို သင်ကြားခွင့်ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် (၇)တန်းအထိ ကရင်လိုသင်ကြားခွင့် ရှိလာသည်။

၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် ကျောင်း (၃)ကျောင်းတွင် ၁၀ တန်းအထိ ကရင်ဘာသာဖြင့် ပညာသင်ကြားခွင့် ရှိခဲ့သည်။ ၎င်းကျောင်းများမှာ (၁)ပဲခူးခရိုင်အတွင်းရှိ ထုံးကြီးကျောင်း (၂) အင်းစိန်ခရိုင်အတွင်းရှိ နက်ဖိုးကိုကျောင်းနှင့် (၃) ဘိတ်/ထားဝယ်ခရိုင်ရှိ ပစော့အုကျောင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ကရင်လိုသင်ကြားသည့် ကရင်အလယ်တန်းကျောင်းလည်း အများအပြားရှိသည်။

တောင်ငူခရိုင်အတွင်းရှိ ဘောကလီ၊ အင်းကျော်၊ ကနစိုးပင်တွင်လည်းကောင်း၊ ဖာပွန်ခရိုင်အတွင်းရှိ ဆာမူပယ်တွင်လည်းကောင်း၊ မော်လမြိုင်ခရိုင်အတွင်းရှိ ပိုင်ကြုံတွင် လည်းကောင်း၊ သာယာဝတီခရိုင်အတွင်းရှိ ကုန်းမနဲတွင်လည်းကောင်း၊ အင်းစိန်ခရိုင်အတွင်းရှိ ဥက္ကံတွင် လည်းကောင်း၊ ဟင်္သာတခရိုင်အတွင်းရှိ မွလိုးတွင်လည်းကောင်း၊ ကရင်အလယ်တန်းကျောင်းများ ရှိကြသည်။ ကျေးလက်ဒေသများတွင် တိုင်းရင်း မြန်မာဘာသာဖြင့် သင်ကြားသည့် အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်းများသည် ကရင်ကျေးရွာများ၌ အများအပြား ရှိခဲ့သည်။ အနှံ့အပြားလည်း ရှိသည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ် ရောက်သည့်အချိန်တွင် တစ်ပြည်လုံးရှိ ကရင် ကျောင်းသားများသည် (၁၀) တန်း အထိ ကရင်ဘာသာဖြင့် စာမေးပွဲဖြေဆိုခွင့် ရရှိကြလေသည်။

၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ပိုးကရင်များသည် (၄)တန်းအထိ ပိုးကရင်ဘာသာဖြင့် ပညာသင်ကြားခွင့် ရခဲ့ကြသည်။ ကရင်ဆရာဖြစ်သင်တန်းများကိုလည်း အများအပြား ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ကရင်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ သင်ကြားသည့် ကျောင်းကိုလည်း ပုသိမ်မြို့နှင့် တောင်ငူမြို့တွင် ဖွင့်လှစ်ရန် ကြိုးပမ်းနိုင်ခဲ့သော်လည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် အရှည်မခံချေ။ ပျဉ်းမနားမြို့မှ ရှိသည့် အမေရိကန်နှစ်ခြင်း စိုက်ပျိုးရေးကျောင်း၊ မော်လမြိုင်မြို့နှင့် နမ့်ခမ်းမြို့တွင်ရှိသည့် သူနာပြု

ကျောင်းများသည် သီးသန့်ကရင်ကျောင်းသားများအတွက် ဖွင့်လှစ်ထားခြင်း မဟုတ်သော်လည်း ဤကျောင်းများတွင် ကျောင်းသားအားလုံးလိုလိုသည် ကရင်များဖြစ်ကြသည်။

နှစ်ခြင်းကောလိပ်ကျောင်းဟုခေါ်သည့် ယုဒသန်ကောလိပ်တွင် ကောလိပ်ကျောင်းသား တစ်ဝက်ကျော်သည် ကရင်များ ဖြစ်ကြသည်။

၂၀ ရာစုနှစ် မတိုင်ခင်နှင့် ၂၀ ရာစုနှစ် အစောပိုင်းကာလအတွင်း နိုင်ငံခြားသို့ သွားရောက်ပညာသင်ကြားသည့် ကရင် ကျောင်းသူကျောင်းသားများ၊

၁။ **KNA** ခေါ်ကရင်အမျိုးသားအသင်းကို ၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့စဉ်က တီသံပြာသည် **(M.A,D.D)** ဘွဲ့ကို အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် ရရှိထားပြီးဖြစ်သည်။ သူရဲ့မိတ်ဆွေများ ဖြစ်ကြသည့် ဆရာမြစ်ဖိုးခွေနှင့် ဆရာယာဘထိုလို(ပုသိမ်) ဆရာကာဆဲ၊ ဆရာဖိုးကော်ထူး(ရွှေကျင်)၊ ဆရာဘွေမ ကလက်ဖို(တောင်ငူဘွဲကရင်)တို့သည် အမေရိကန်ပြည်တွင် သွားရောက်ပညာသင်ကြားပြီး ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးများ ရရှိခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်များသည် နိုင်ငံခြားတက္ကသိုလ်များတွင် အစောဆုံး အောင်မြင်ကြသည့် မြန်မာပြည်သားများ ဖြစ်ကြသည်။ သူတို့ ဗမာပြည်ကို ပြန်ရောက်လာကြသည့်အခါ အင်္ဂလိပ် အစိုးရက ၎င်းတို့ကို ခေါ်ပြီး အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ရာထူးများယူကာအလုပ် လုပ်ဖို့ကမ်းလှမ်းခဲ့ကြသည်။ သို့သော် သူတို့ လက်မခံချေ။ သူတို့သည် သာသနာပြုကျောင်းများတွင် ကျောင်းဆရာများပြန်လုပ်သည်။ ကရင်လူငယ် ကျောင်းသားများနှင့် အတူနေ၊ အတူစား၊ အတူလုပ်ကြပြီး ၎င်းတို့ကို ပညာသင်ပေးကြသည်။

၂။ ၂၀ ရာစုနှစ် အစပိုင်းတွင် နိုင်ငံခြားသို့သွားရောက် ပညာသင်ကြားသည့် ကရင်လူငယ်များ အနက် ဆာစံစီဖိုးမှာ **(MD)** ဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ ကရင်အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြသည့် ဆရာမ နဲလယာ ဘမင်းနှင့် ဆရာမ မရားယာတို့လည်း နိုင်ငံခြားမှာ ဒီပလိုမာဘွဲ့များကို ရရှိခဲ့ကြသည်။ ဆရာမ နဲလယာ ဘမင်းသည် ဖာပွန်မြို့တွင် ကျောင်းဆရာမကြီး လုပ်ပြီး ဆရာမ မရားယာကမူ မော်လမြိုင်တွင် ၎င်းနောက်ပိုင်း သာယာဝတီတွင်လည်းကောင်း ကျောင်းဆရာမ လုပ်ခဲ့သည်။

၃။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးစ အချိန်တွင် ကရင်လူငယ် အမျိုးသားအမျိုးသမီးများ နိုင်ငံခြားသို့ သွားရောက် ပညာသင်ကြသေးသည်။ တတ်နိုင်ကြသည့် မိဘများက သားသမီးများကို အင်္ဂလန်သို့ စေလွှတ်ပြီး ပညာသင်ကြားစေသည်။ ယခုကဲ့သို့ သွားရောက် ပညာသင်ကြားသူများ အနက် စောပါဒွဲ(သထုံ)၊ ဆစ်ဒနေလူနီ(ရန်ကုန်)၊ စောချစ်(မော်လမြိုင်) စောဘမောင် (ညောင်လေးပင်)၊ စောဖေသာ(မြောင်းမြ)၊ စောဘဦးကြီး၊ စောဖစ်တာဖိုးနှင့် စောစံဖိုးလွင် (ပုသိမ်မှဖြစ်ကြသည်) တို့သည် လွှတ်တော်ရှေ့နေ စာမေးပွဲများ အောင်မြင်လာခဲ့ကြသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဗမာပြည်သို့ ပြန်ရောက်သည့်အခါ အစိုးရအမှုထမ်း တစ်ယောက်မှ မလုပ်ခဲ့ကြပါ၊ မြို့ပေါ်၌သာ နေထိုင်ကြပြီး ကရင်အမျိုးသားအသင်း အဖွဲ့စည်းခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်လာ ကြပြီး အမှုအခင်းများဖြစ်လာပါက ကရင်အမျိုးသားများအတွက် အမှုလိုက် အကျိုးဆောင်ခြင်း များ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ၎င်းတို့အထဲတွင် တချို့ကို ဗမာပြည် လွှတ်တော် အတိုင်ပင်ခံ

ပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ်လည်းကောင်း၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရွေးကောက် တာဝန် ပေးခြင်းခံရသည်။ စောဖိုးချစ်သည် ဒေါက်တာ ဗမော်အစိုးရတွင် ပညာရေးဝန်ကြီး ဖြစ်လာသည်။ စောဖေသာကမူ ဦးစောအစိုးရတွင် သစ်တောနှင့် လယ်ယာဝန်ကြီး ဖြစ်လာခဲ့သည်။

၄။ တစ်ချိန်တည်းတွင် အချို့ကရင်များမှာ အင်္ဂလန်ပြည်သို့ ၎င်းတို့စားစရိတ်ဖြင့် ပညာသင်ကြသေးသည်။ ဒေါက်တာ ဘသန်းချိန်နှင့် ဒေါက်တာ စံစီဖိုးတို့သည် အင်္ဂလန်မှာပင် ဆရာဝန်သင်တန်း အောင်မြင်လာခဲ့သူများဖြစ်ကြသည်။ စောဘအောင်ချိန်ကတော့ အင်္ဂလန်မှာပဲ အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ စောစံတင်မှာမူ သစ်တောတက္ကသိုလ်တွင်ဘွဲ့ ရရှိခဲ့ပြီး စောထင်လေးမြနှင့် စောမြသိန်းတို့က စာရင်းကိုင်နှင့် ကုန်သွယ်မှု အတတ်ပညာများကို နိုင်ငံခြားမှ သင်ကြားလာခဲ့သူများဖြစ်ကြသည်။ စောသက်စိန်မှာမူ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်တွင် ဒဿနိကဗေဒပညာရပ်ကို လေ့လာစဉ် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ သူသည် အလွန်ထက်မြက်သူ တစ်ယောက်၊ အလေးအနက် တွေးခေါ်တတ်သူတစ်ယောက်အဖြစ် လူသိများသည်။ သူ မကွယ်လွန်ပါက ကရင်အမျိုးသားထဲတွင် ပထမဦးဆုံးသော ဒဿနိကဗေဒ ပညာရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်လာမှာဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင်လည်း လူမျိုးအလိုက် လူဦးရေ အချိုးအစားအရ တွက်ကြည့်ပါက ရခိုင်လူမျိုးကလွဲပြီး ကရင်လူမျိုးသည် တက္ကသိုလ် ပညာသင်ကြားရေးတွင် လူဦးရေ အများဆုံး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဘာသာရပ်တိုင်းတွင်လည်း ကရင်များရှိကြသည်။ အထူးသဖြင့် ပညာရေးဌာနနှင့် စာပေသင် ကြားရေးတွင် ကရင်ကျောင်းသားများ အများဆုံးပါဝင်လျက်ရှိသည်။ အိန္ဒိယသို့ တိရစ္ဆာန်ဆေးကု အတတ်နှင့် စိုက်ပျိုးရေးအတတ် ပညာကို သွားရောက် လေ့လာသူများအထဲတွင်လည်း ကရင်များ ပါဝင်လာသည်။

ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကရင်များ၏လှုပ်ရှားမှုတွင် ၎င်းတို့သမိုင်းဝင် အားပေးကူညီခဲ့သည့် အကျိုးပြုမှုနှစ်ခုရှိခဲ့သည်။

၁။ ကရင်ပညာရေးကော်မတီကိုဖွဲ့စည်းခြင်း

ကရင်အမျိုးသားအသင်းနှင့် ကရင်နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန်အသင်းတို့မှ ကမကထပြု ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

၂။ ကရင်ပညာရေးရန်ပုံငွေ

ကရင်အမျိုးသားထဲမှ ငွေကြေးတတ်နိုင်သူများနှင့် ကရင်များတိုးတက်ရေးကို လိုလားသူများထံ ကောက်ခံစုဆောင်းထားသည့် ရန်ပုံငွေဖြစ်သည်။ ဤရန်ပုံငွေသည် အတော်များများ ရရှိထားပြီးဖြစ်သည်။ ဤရန်ပုံငွေသည် နှစ်စဉ် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား (၄) ယောက်ကို ထောက်ပံ့ရန် လုံလောက်ခဲ့သည်။ ဤရန်ပုံငွေသည် ကရင်လူငယ် အများအပြားကို အကျိုးပြုခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ် အောင်မြင်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြား ပညာတော်သင်များအတွက်သော်လည်းကောင်း ထောက်ပံ့ကူညီနိုင်ခဲ့သည်။

t cef (2-3)

u&ifvlrsdK;EScdpmay? pme ,fZifrsm;

တချိန်က ကရင်များ၌ ကိုယ်ပိုင်စာပေ ရှိခဲ့သည်ဟု အဆိုရှိပါသည်။ ၎င်းမှာ 'ထိုဝိဒီ' စာ (တီးသဘွဲ)နှင့် လိဆောဝက် (အကြောင်းလိုက်တန်းသည့်စာ) များဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် ဖိနှိပ်မှု အမျိုးမျိုးကြောင့်လည်းကောင်း၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်က ကိုယ့်စာပေကိုချစ်မြတ်နိုးခြင်း ရှိသေလေးစားခြင်း မရှိသဖြင့် လည်းကောင်း ပျောက်ကွယ်သွားရသည်ဟုဆိုသည်။ ယင်းကြောင့် လူရိုင်းများအဖြစ် နှစ်ပေါင်းများစွာ နေခဲ့ကြရသည်။ သာသနာပြုဆရာများ ရောက်ရှိလာကြသည့်အခါ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကရင်များက ၎င်းတို့ကို ကိုယ်ပိုင်စာပေ ရှိလာရေးကို တောင်းဆိုလာကြတော့သည်။ စကောကရင် စာပေကိုတည်ထွင်သူမှာ သာသနာပြုဆရာ ဆရာဝိဒ် **(Mr Wade)** ဖြစ်သည်။ ၁၈၃၁ ခုနှစ်မှာ စတင်တီထွင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အစ ကနဦးတွင် ရောမအက္ခရာကိုယူပြီး တီထွင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၈၃၁ ခုနှစ် အကုန်သို့ ရောက်သောအခါ ကရင်စာ အက္ခရာကို က၊ ခ နှင့်ပြန်လည် အသုံးပြုပြီး သတ်ပုံသတ်ညွှန်းများ တီထွင် ရေးသားလေသည်။ ၁၈၃၂ ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအချိန်တွင် ကမ္ဘာမြေကြီးအကြောင်း ကောင်းကင်ဘုံ အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကရင်စာဖြင့် ရေးသားပြီးစီးလေသည်။

ကရင်စာကို အစပိုင်းတွင်အသုံးပြုကြသူများမှာ သာသနာပြုဆရာများနှင့် ဘာသာရေးတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြသည့် ကရင်များဖြစ်ကြသည်။ ရေးသားသည့် စာပေများလည်း များသောအားဖြင့် ခရစ်ယာန်ဘာသာရေးအကြောင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ဆရာဝိဒ် ကရင်စာကို တီထွင်ပြီးနောက်တွင် ကရင် "သေးစောရပ်စ်" အဘိဓာန်ကို ပြုစုရေးသားပြန်သည်။ ဤအဘိဓာန်ကို ပြုစုရေးသားရာ၌ ၎င်းကို ကူညီသူ ကရင် နှစ်ဦး ရှိသည်။ တစ်ဦး၏ နာမည်မှာ စောဂျက် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ကရင် ဝေါဟာရများ၏ အဓိပ္ပာယ် အပြည့်အစုံကို လိုက်လံရှာဖွေ စုဆောင်းသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ၁၈၃၀ ခုနှစ်နှင့် ၁၈၄၀ ခုနှစ် အကြားရှိကာလတွင် ဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် ဗမာပြည်တွင် လူမျိုးစုံ ပြည်သူများထဲတွင် ကရင်လူမျိုးသည် စာပေ ယဉ်ကျေးမှုတွင် ရှေ့တန်းရောက်သူများ ဖြစ်လာကြသည်။

ဗမာစာပေတွင်လည်း စွယ်စုံကျမ်းကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးမှသာ စတင်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရေးသားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဆရာဝိဒ်၏ အဖိုးတန်သည့် အခြားရေးသားသော ကရင်စာများမှာ ကရင်သဒ္ဒါစာအုပ်နှင့် အင်္ဂလိပ်ကရင်အဘိဓာန် **(Anglo- Karen Dictionary)** ပင် ဖြစ်သည်။

ဆရာဝိဒ် မကွယ်လွန်ခင် ရန်ပုံငွေ တစ်ခုကို ချန်ရစ်ခဲ့သည်။ ငွေတစ်သောင်းကျော်ရှိပြီး ဝိဒ်ရန်ပုံငွေဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ယင်းအချိန်တွင် ငွေတစ်သောင်းသည် အလွန် တန်ဖိုးရှိသည်။ ဤရန်ပုံငွေသည် ကရင်စာပေများကို ရေးသားပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းတွင် အသုံးပြုရန်ဖြစ်သည်။ ဤရန်ပုံငွေသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားသည်အထိ ရှိခဲ့သေးသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ဆရာမေဆင် **(Mason)** က ကရင်လိုခရစ်ယာန်ကျမ်းစာ တစ်အုပ်လုံးကို ပြန်လည်ရေးသားရာတွင် ၁၈၅၃ ခုနှစ်တွင်ပြီးစီးသည်။ ကျမ်းစာတစ်အုပ်လုံး၏ အဓိပ္ပာယ် အပြည့်အစုံ ဖော်ပြသည့် စာအုပ်တစ်အုပ်၊ ကျမ်းစာအတွက် ရည်ညွှန်းကိုးကားသည့် စာအုပ်တစ်အုပ် စသည်တို့ကို ရေးသားခဲ့သည်။ ကရင်စာပေတွင် အလွန်အဖိုးတန်သည့် စာအုပ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ခရစ်ယာန်များအတွက် အလွန်တန်ဖိုးထား မြတ်နိုးသည့် စာအုပ်ဖြစ်သည်။ အခြား သာသနာပြုဆရာများဖြစ်ကြသည့် ဆရာစမစ်၊ ဆရာဘိနီ၊ ဆရာသိုးမား၊ ဆရာမာရှယ် စသည်တို့သည် ကရင်စာပေများကို ရေးသားထုတ်ဝေကြသည်။ သို့ရာတွင် များသောအားဖြင့် ခရစ်ယာန်သာသနာနှင့်သာ ဆိုင်သော စာအုပ်များဖြစ်ကြသည်။ ဤစာအုပ်များထဲတွင် အချို့စာအုပ်သည် အင်္ဂလိပ် စာပေ၌ပင် အလွန်ထင်ပေါ်ကျော်ကြားခဲ့သည့် စာအုပ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ခရစ်ယာန်တို့၏ ခရီးသွားမှတ်တမ်း၊ ခရစ်တော်အား အတုယူလေ့လာခြင်း၊ နှိုင်းယှဉ်ချက် စာပေများ စသဖြင့်တို့သည် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် အင်္ဂလိပ်စာပေမှ စာအုပ်များ ဖြစ်ကြသည်။

သာသနာပြုဆရာများ ရေးသားပြီး ဘာသာရေးနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိသည့် ကရင်စာပေအချို့မှာ၊

၁။ နက္ခတ္တာရာစာအုပ်	ဆရာ ဂရော့(စ်)ရေးသည်။
၂။ သိပ္ပံစာအုပ်	ဆရာ စမစ်
၃။ ကျန်းမာရေးစာအုပ်	ဆရာ မာရှယ်
၄။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းစာအုပ် *(ဝက်မွေးမြူရေး၊ ကြက်၊ ဘဲ၊ ပျားမွေးမြူရေး၊ ငါးမွေးမြူရေး)*	ဆရာ ခရမ်းရေးသည်။
၅။ အီးစော့ပုံပြင်များ	ဆရာ မာရှယ် ကတော်
၆။ ဂဏန်းသင်္ချာစာအုပ်	ဆရာ ဗစ်တာနှင့် ဆရာ ဂရော့(စ်)
၇။ ပြန်လည်ရေးသားသည့်ပုံပြင်များ	ဆရာမ မမ ဂွန်ဆင်
၈။ ကရင်ပုံပြင်များ	ဆရာ ဟာရီ

ဤသာသနာပြုဆရာများ ရေးသားထုတ်ဝေသည့် ကရင်စာပေများသည် ကရင်ဆရာများ၏ အကူအညီဖြင့်သာ ရေးသား ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဤသာသနာပြု ဆရာများအား ကူညီခဲ့သည့် ကရင်ဆရာများ၏ အမည်များကို ကျွန်ုပ်တို့ မသိရပေ။ မသိနိုင်တော့ပေ။ ၎င်းတို့အထဲတွင် ဆရာကွာလာ၊ ဦးလူနီစသည်များ ပါဝင်ပြီး ယခုထက်တိုင် အသက်ရှင်လျက်ရှိသည်။

ဒေါက်တာတီသံပြာ အမေရိကန်မှနေပြီး ဗမာပြည်သို့ပြန်ရောက်ခါ ကရင်အမျိုးသား အသင်း(KNA)ကို ၁၈၈၁ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင် ပြီးစီးသည့်နောက်တွင် ကရင်စာပေများ ရေးသားဖော်ထုတ်ခြင်း ကရင်သတင်းစာ ဂျာနယ်များ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခြင်းများ ပြုလုပ်လေတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ခေတ်တစ်ခေတ်ပြီးတစ်ခေတ် ကရင့်စာပေများဖြင့် ရေးသားဖော်ထုတ်သည့် ကရင်စာရေးဆရာများလည်း ပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ သို့ရာတွင်အဆင့်အတန်းမြင့်သည့် စာများ များများရေးသားထုတ်ဝေနိုင်ခြင်း မရှိပေ။ အဆင့်မှီ စာပေအဖြစ် ပေါ်ထွက်လာသည့်စာများ အလွန် နည်းပါးသည်။ ဤကဲ့သို့ များများစားစားမရှိသည့်အပြင် ကရင် အမျိုးသားများကလည်း မိမိ စာပေကိုချစ်မြတ်နိုးစိတ်၊ ရှိသေလေးစားစိတ် အားနည်းခဲ့သဖြင့် ဤရှိထားသည့် စာပေများ ပင် ပျောက်ပျက်သွားကြရသည်။ ဆရာတီသံပြာနှင့် ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်ပြီး စာပေများကို ရေးသားသည့် သတင်းစာ ဂျာနယ်တွင် ကူညီရေးသားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဆရာမြတ်စံဖိုးခွေ၊ ဆရာ ယာဘထိုလို၊ ဆရာ ဟိယေ့ခလဲ့ဖ်၊ ဆရာစောထူ၊ ဆရာစံလူးနှင့် ဦးလူနီတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဆရာတီသံပြာမှလွဲပြီး အခြား ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဤအကြောင်းအရာအားလုံးကို သိရှိနိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ကရင်စာရေးဆရာများနှင့် ၎င်းတို့ ရေးသားသည့် စာပေများသည် လေးစားအသိ အမှတ်ပြုခြင်း ခံခဲ့ကြရသည်။ ကျောင်းသုံး စာအုပ်အဖြစ် ပြဌာန်းခြင်းခံခဲ့ကြရသည်။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်အဖြစ် ပြဌာန်းခြင်း ခံခဲ့ကြရသည်။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်အဖြစ် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်သည့် ကာလအထိ ပြဌာန်းခြင်း ခံရသည့် စာအုပ် များမှာ ...

၁။ ဆရာတီသံပြာရေးသည့်

၁။ ကရင့်ဇစ်မြစ်နှင့် ထုံးတမ်းဓလေ့။
၂။ ကရင်နှင့် ၎င်းတို့၏ ပူဆွေးသောကများ။
၃။ ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်း ညေ့သည်တစ်ယောက်၏ ခရီးသွားမှတ်တမ်း။

၂။ ဆရာကပ်အလွှာထူးဒီ – နော်ဖဲထူးဝထ္ထု

၃။ ဆရာဖိုးတာမော်အူး(ဆရာဖိုးဘ–တောင်ငူ)
၁။ ကိုယ်ရေးအထုပ္ပတ္တိ –စောဘသာကျော်
၂။ တစ်လက်တည်းသော ရွှေထီး၊ တပင်ရွှေထီးနှင့်ပတ်သက်သည့်ကဗျာ

၄။ စောမေဘီကယ်ထိရေးသည့်–မှန်(၇)ချပ် ခေတ်အဆက်ဆက်–ရေးကာလ ကရင်များအကြောင်း

၅။ ဆရာယာကုတ်တာဖ – ကျွန်ုပ်တို့ လိုက်လျှောက်သင့်သည့် ခြေရာများ၊ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ၏ အကြောင်း။

၆။ ထိုမိုဂူး(ဥသြဂုက်)

၇။ စောအောင်လှ ရေး – ကရင့်သမိုင်း

စသည်တို့ဖြစ်သည်။

u & ifbo w if;pm *sme , frsm;

"ဆာတူဝေါ်"(Morning Star) မိုးသောက်ကြယ် အမည်ရှိ သတင်းစာသည် ဗမာပြည်တွင်ပြည်သူအတွက် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေဖြန့်ချိသော ပထမဦးဆုံး စကောကရင်ဘာသာဖြင့်ရေးသည့် သတင်းစာ တစ်စောင်ဖြစ်သည်။ ၁၈၄၁ ခုနှစ်တွင် မော်လမြိုင်မြို့၌ စတင်ပုံနှိပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤ သတင်းစာတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် စကောကရင်ဘာသာ နှစ်ခုပါသည်။ သို့သော် ယနေ့ အချိန် တွင် ဤသတင်းစာ မရှိတော့ချေ။ ပထမဦးဆုံး အယ်ဒီတာမှာ ဆရာမေဆင်ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်း တွင် အယ်ဒီတာလုပ်သူများမှာ ကရင်များ ဖြစ်လာသည်။ ဆရာကပ်အလွှာထူးဒီသည် အယ်ဒီတာ များထဲတွင် သက်တမ်းအရှည်ဆုံး အယ်ဒီတာဖြစ်ခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးသည့် နောက်တွင် ဆရာဘရာဘယ် အယ်ဒီတာအဖြစ် လုပ်ပြီးနောက်ပိုင်း ဆရာပန်းပြေ လုပ်ပါသည်။ စကောကရင်ဘာသာအပြင် ဗမာဘာသာလည်း ပါဝင်သည်။ နောက်ဆုံး စောကျော်ရင် အယ်ဒီတာ အဖြစ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပြီး အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဤသတင်းစာသည် ရပ်ဆိုင်း သွားရလေသည်။ အခြားလူမျိုးများ နိုးထလာခြင်း မရှိသေးခင်မှာပင် ကရင်များသည် ရှေ့ကနေ ပြေးနေပြီး ဖြစ်သော်လည်း နောက်ဆုံးကျတော့ လမ်းခုလပ်တွင် ကျန်ရစ်ကာ အခြားလူမျိုးများက သူ့ကို ကျော်တက်ကြလေတော့သည်။ သူတို့နောက်တွင် ကျန်ရစ် ပျောက်ကွယ်သဖြင့် အလွန်မှ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ဖြစ်ပေသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မတိုင်မီက ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခဲ့သည့် ကရင်သတင်းစာ ဂျာနယ်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်။

၁။ ဆာတူဝေါ် (Morning Star)

၁၈၄၁ ခုနှစ်မှ စတင်ထုတ်ဝေဖြန့်ချိသည်။ နောက်ဆုံး အယ်ဒီတာမှာ ကပ်အလွှာထူးဒီးဖြစ်သည်။

၂။ အမျိုးသားသတင်းစာ

၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ အယ်ဒီတာမှာ တီသံပြာဖြစ်ပြီး နောက်ပိုင်း မြစံဖိုးခွေ ဆက်ကိုင်သည်။ ဆရာတီသံပြာ မရှိသည့်နောက်တွင် ပျောက်ကွယ်သွားသည်။

၃။ ဆာတူဟား (Evening Star) သတင်းစာ

၁၉၁၀ ခုနှစ်တွင် စတင်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ ၁၉၂၀ ခုနှစ်ကျော်ကျော်တွင် ပျောက်ကွယ်သွားသည်။

၄။ ပွာကွာသိုး(သိုးထိန်း)သတင်းစာ

ဆရာကပ်အလွှာထူးဒီ၏ ကိုယ်ပိုင်သတင်းစာဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဗမာပြည်နှစ်ခြင်း အသင်းတော် လက်ထဲသို့ အပ်နှံခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး အယ်ဒီတာမှာ ဆရာကပ်အလွှာထူးဒီသာ ဖြစ်သည်။

၅။ ရက်ကော်ဒါ (Recorder)

အပတ်စဉ်သတင်းစဉ် ဖြစ်သည်။ အယ်ဒီတာမှာ ဆရာလှကျော်ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ပိုင် ပုံနှိပ်တိုက် ရှိခဲ့သည်။

၆။ ထော့မဲပါ

ပုသိမ်၌ထုတ်ဝေသည့် အပတ်စဉ်သတင်းစဉ်ဖြစ်သည်။ အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆရာစံဘမှ ဆောင်ရွက်သည်။

၇။ ကရင်မဂ္ဂဇင်း (Karen Magazine)

တစ်လ တစ်ကြိမ်ထုတ်သည်။ ပထမဆုံးအယ်ဒီတာမှာ ဆရာစံဘဖြစ်ပြီး နောက်ပိုင်း ဆရာချူဖိုးမှ ဆောင်ရွက်သည်။

၈။ ခလေးသူငယ်များ၏မိတ်ဆွေ (Children's Friend) ဂျာနယ်

နောက်ဆုံးအယ်ဒီတာမှာ ဆရာပန်းဖြစ်သည်။

၉။ ဘူးလက်တင် (Bulletin) သတင်းစာ

အင်းစိန် နှစ်ခြင်း ကျမ်းစာသင်ကျောင်း သတင်းစာဖြစ်သည်။ အမျိုးသားရေး ကျန်းမာရေး ယဉ်ကျေးမှု စသည့် အကြောင်းအရာများပါ ထည့်သွင်းရေးသားသည်။

၁၀။ ကရင်ကျောင်းသားမဂ္ဂဇင်း

ယုဒသန်ကောလိပ်မှ ကရင်ကျောင်းသူကျောင်းသားများ ထုတ်ဝေသည့် တစ်နှစ် တစ်ကြိမ် မဂ္ဂဇင်း ဖြစ်သည်။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် အယ်ဒီတာများအပြင် အထက်ပါ သတင်းစာ စာစောင်နှင့် ဂျာနယ် များတွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မတိုင်မီက စာရေးသားခဲ့ကြသော အများမှ လေးစားသည့် စာရေး ဆရာများမှာ ...

၁။ ဆရာနဂူဒီ (ဘိတ်)
၂။ ဖိုးလေးတေး(ရန်ကုန်)
၃။ ထီစံထူး(ရန်ကုန်)
၄။ ဆရာဘထင်(တောင်ကြီး)
၅။ ဆရာမိုးလို(တောင်ငူ)
၆။ ဆရာလူးရွှေ(ပုသိမ်)၊ နောက်ပိုင်းထိုင်းနိုင်ငံတွင် သွားရောက်နေထိုင်သေးသည်။
၇။ ဆရာဖိုးဘ(တောင်ငူ)
၈။ ဆရာဖိုးငယ်(အင်းစိန်)
၉။ ဖီးနော်လော(အင်းစိန်)
၁၀။ ဖူးဘွေထော်(ဦးဖိုးထွန်း)(ရန်ကုန်) စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ကရင်ဖတ်စာအုပ်ကိုရေးသားသူများ

၁။ ဆရာတီသံပြာ – အခြေခံ ဖတ်စာအုပ်နှင့် အခြား
၂။ ဖိုးလေးတေး – မူလတန်းမှ အထက်တန်းအထိ ဖတ်စာအုပ်များ။
၃။ ဆရာမိုးလို – သူငယ်တန်း မှ (၅)တန်း အထိ။
၄။ ဆရာထွန်းဦး – မူလတန်းကျောင်းအတွက်သာ။

ykdu&ifpmayESifhow wifpm*smem,frsm;

ပိုးကရင်စာကို သာသနာပြု ဆရာဘရေတန် (Briton) က ၁၈၄၁ ခုနှစ်တွင် တီထွင်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ပိုးကရင်ဘာသာဖြင့် သမ္မာကျမ်းစာလည်း ရေးသားထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။ ပိုးကရင် စာပေမှာ စကောကရင်လောက် မများပေ။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ပိုးကရင်များလည်း (၇) တန်း အထိ ၎င်းတို့၏ ဘာသာစာပေဖြင့် ဘာသာရပ်တိုင်း သင်ကြားခွင့် ရရှိခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့၏ စာပေ များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့အားလုံးမသိနိုင်ပါ။

ပိုးကရင်သတင်းစာလည်း ရှိခဲ့သည်။ ရှေ့သို့ (Go Forward) အမည်ဖြင့် ဆရာထွန်းအောင် (မန်းဂျိမ်းထွန်းအောင်၏ ဖခင်) ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ပိုးကရင်စာပေနှင့် ပတ်သက်ပြီး လုံးစေ့ ပတ်စေ့ ကျွန်တော်တို့ မသိခဲ့ရပေ။ ပိုးကရင်ထဲတွင် စာပေနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကြိုးပမ်းခဲ့သူမှာ မန်းဘခင် ဖြစ်သည်။ မန်းဘခင်သည် (KCO)၏ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်သည်။ (KNU)၏ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ သူသည် ပိုးနှင့် စကောအကြား ခွဲခြားမှု ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မလုပ်ချေ။ ကရင်တစ်ယောက်အနေဖြင့် ကရင်တစ်မျိုးသားလုံးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ကရင်အမျိုးသားအလံကို တီထွင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ယနေ့ ကျွန်တော်တို့ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ကရင်အမျိုးသားအလံသည် သူသာလျှင် ရေးဆွဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဆရာရွှေဘ ဖြစ်သည်။ သူသည် ပိုးကရင်အတွက် များစွာ ပြောဆိုရေးသားခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူ၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် မြစ်ဝ ကျွန်းပေါ်ရှိ ပိုးကရင်ကျေးရွာများသည် ကြီးပွားတိုးတက်လာသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးဘက်တွင် တိုးတက် ကောင်းမွန်လာသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း တွင်လည်း ကြီးပွားတိုးတက်လာသည်။ ဆရာထွန်းအောင်လည်း ပိုးကရင်အတွက် ရိုးရိုးကုတ်ကုတ် ကြိုးပမ်းခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ အများအားဖြင့် စာအရေးအသားဘက်တွင် တွန်းဆော်မှု အားပေးမှု ပေးခဲ့သူဖြစ်သည်။

t jcm;u&ifpmayrsm;

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ကရင်စာပေများမှာ သာသနာပြုဆရာများက တီထွင်ပေးခဲ့သည့် စာပေများ ဖြစ်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် ကရင်ခရစ်ယာန်များက ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင် စာပေ အဖြစ် လက်ခံပြီး အမြတ်တနိုး ထိန်းသိမ်း၏။ အခြားဖြစ်ပေါ်လာသေးသည့် ကရင်စာများမှာ သိရသလောက် အောက်ပါများလည်း ပါဝင်လျက်ရှိသည်။

၁၊ ကြက်ယက်စာ(လိဆောဝက်)

ဖာပွန်တောင်ပေါ်ဒေသ အဖိုးထယ်လယ်ပါက မှတ်သားထားနိုင်သည့် ရှေးဟောင်း ကရင်စာ ဖြစ်သည်။ အခုအချိန်တွင် မူကွဲ (၂) ခုရှိနေသည်။ နောက်ထပ် သွားရောက်ကူးယူသူနှင့် ပထမ ကူးလာသူတို့၏ ကွဲလွဲချက် ဖြစ်နေသည်။

၂၊ လက်ကယ်စာ

လိဆောဝက်ကိုသာ ခေါ် ခြင်းဖြစ်သည်။ ဒုံရင်းမှာနေထိုင်ကြသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာကရင်များ အထူးသဖြင့် မှတ်မိသေးပြီး ယခုတိုင် အသုံးပြုလျက်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

၃၊ ခလီဘိုးပါစာ

ခလီဘိုးပါ ခေါ် ရေဖြန်းခရစ်ယာန်ဘုန်းတော်ကြီး ဘီရှော့ ထောမတ် ဖဲလဲခို တီထွင်ပေး လိုက် သည့် ကရင်စာဖြစ်သည်။ ဤစာကို ယခင်က ခလီဘိုးပါ အသင်းသားများထဲတွင် အသုံးပြုခဲ့ သည်။

၄၊ ရောမစာလုံးဖြင့်ကရင်စာ

ပဒိုဘထွန်းတင်က တီထွင်ပေးသည့် ကရင်စာဖြစ်သည်။ ပဒိုဟန်တာသာမွေး၏ အားပေး အားမြှောက်မှုဖြင့် တီထွင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခု အသုံး မများတော့ချေ။

၅၊ ဘရင်ဂျီခရစ်ယာန်(RC)များ တီထွင်ပေးသည့် ရောမစာလုံးဖြင့်ကရင်စာ

အထူးသဖြင့် တောင်ငူတွင် နေထိုင်ကြသည့် ဘွဲ့ကရင်များအတွက် **(RC)**ဘုန်းကြီး ဖာသာ ခဲလ်မွန် (ဖာပွန်မြို့တွင် နေထိုင်ခဲ့သည်။) က တီထွင်ပေးခဲ့သည်။ ဘရင်ဂျီ (ခေါ်)**(RC)**များ အတွက် အသုံးပြုသည့် ကရင်စာတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ဖာပွန်ရှိ ဘရင်ဂျီခရစ်ယာန်များလည်း အသုံးပြုသည်။

၆၊ ပိုးဘာသာဖြင့်ကရင်စာ

ပိုးကရင်စာအဖြစ် စောလှထွန်းနှင့် ရန်သူ၏ ကရင်ပြည်နယ်မှ ပညာရေးအရာရှိများ တီထွင် ပေးသည့် ပိုးကရင်စာ ဖြစ်သည်။ မွန်အက္ခရာကို အခြေခံယူထားပြီး တီထွင်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယနေ့အချိန်တွင် ပိုးကရင်ဗုဒ္ဓဘာသာများ အတော်များများ အသုံးပြုလာကြပြီးဖြစ်သည်။

ပိုးရော စကောပါ နှစ်မျိုးစလုံးဖတ်နိုင်သည့် တစ်ခုတည်းသောကရင်စာပေကို တီထွင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း ယခုတိုင်မပြု လုပ်နိုင်သေးချေ။ အင်္ဂလိပ်စာနှင့် ပေါင်းသော စာမျိုးကို စပြီး တီထွင်ပါက စကောက ဖတ်လျှင် စကောသံဖြင့် ထွက်မည်။ ပိုးက ဖတ်လည်း ပိုးသံဖြင့်ထွက်မည့် စာ မျိုး ကို တီထွင်နိုင်ရေးကို စဉ်းစားကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့မှသာ ကရင်အနွယ်ကြီး(၂)ခု ဖြစ်သည့် ပိုးနှင့် စကော တို့ကို တစ်ပေါင်းတစ်စည်းထဲ စုစည်းနိုင်မှာဖြစ်ပြီး ကရင့်ယဉ်ကျေးမှုကိုလည်း မြှင့်တင် သွားနိုင်လိမ့်မည်။

ကရင်များအတွက် မိမိတို့ ကရင်စာပေ ကျယ်ပြန့်လာရန်အတွက်ဆိုလျှင် စာပေနှင့် ပတ်သက်ပြီး လှုပ်ရှားမှုများ ပြုလုပ်ပေးခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ယခင်ကာလက စာပေပြိုင်ပွဲများကို ကရင်ပညာရေး ကော်မတီက စီစဉ်ပေးခဲ့သည်။ ဤပညာရေးကော်မတီကို ကရင်နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန်အသင်းက ခေါင်းဆောင်မှုပေးလျက်ရှိသည်။ ဤကဲ့သို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် ဗုဒ္ဓဘာသာစာပေတွင် ပထမပြန် စာမေးပွဲကို ပြုလုပ်ကျင်းပပေးခြင်းနှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူသည်။ ဘာသာ ရပ်(၃)မျိုးကို ရွေးချယ်ပြီး စစ်ဆေးခြင်း ပြုလုပ်ရမည်။

၁။ ကျမ်းစာ–ဤသည်မှာ မဖြေမနေရ အမြဲပါဝင်မည့် အခြေခံဘာသာရပ်
၂။ သီးခြား ကရင်ဘာသာအတွက် စာအုပ် တစ်အုပ်
၃။ တစ်နှစ်အတွင်း ထုတ်ဝေဖြန့်ချိသည့် ကရင်စာနယ်ဇင်းများ
စသည်တို့ပါဝင်ဖြေဆိုရန်ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ ရေးဖြေစာမေးပွဲတွင် ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ ရရှိသူ (၃)ဦးကို ဆုအသီးသီး ချီးမြှင့်ရန် ဖြစ်သည်။ စာမေးပွဲ အောင်မြင်သူများအတွက် အောင်လက်မှတ်ကို ချီးမြှင့်ရမည် ဖြစ်သည်။ ဤလှုပ်ရှားမှုတွင် မှတ်တမ်းကို ပြန်ကြည့်ပါက ၁၉၃၅ ခုနှစ် တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ဤကဲ့သို့သော စာမေးပွဲမျိုးတွင် သာယာဝတီနယ်လို မိမိကရင်စကားကို ပြန်မပြောတတ်ကြသည့်လူ ပေါများသည့် အရပ်တွင် ဆရာဖိုးကြည် (သာယာဝတီသား)က ပင် ပထမရခဲ့ရုံမက (၃)ဘာသာစလုံးကို အမှတ် ရာနှုန်းပြည့် (၁၀၀)စီ ရရှိကြောင်း အံ့သြဖွယ်ရာ မှတ်တမ်းတွင် တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဤကဲ့သို့သော ထူးချွန် စွာ အောင်မြင်ခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကာလအတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည့် စာမေးပွဲများထဲတွင် သူ တစ်ဦးတည်းက ယခုကဲ့သို့ ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ် စာမေးပွဲတွင်လည်း သာယာဝတီ၌ပင် နေထိုင်သည့် ဖဲယေးယေးမို(ခေါ်)မာရီးဖိုးမြ အမည်ရှိ အမျိုးသမီးကြီးက ဒုတိယဆု ဆွတ်ခူးရရှိသွားသဖြင့် ယောကျ်ားများထဲတွင် ဆုရရှိသည့် တစ်ဦးတည်းသော အမျိုးသမီးဖြစ်လာခဲ့သည်။

t cef (2-4)

u & i f v lr ၍ E S f t m; u p m;

လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ဖြစ်စေ၊ လူမျိုးတစ်မျိုးဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ ဘက်စုံဖြစ်ထွန်း တိုးတက်မှုကို ဖော်ပြရပါက ဗလ (၅) တန် နှင့်အညီ ဖြစ်ရမည်။

၎င်းတို့မှာ ...

၁။ ကာယဗလ

၂။ ဉာဏဗလ

၃။ ဘောဂဗလ

၄။ စာရိတ္တဗလ နှင့်

၅။ မိတ္တဗလ စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

၎င်း(၅)မျိုးအနက် ကာယဗလသည် အရေးအကြီးမှုထဲတွင် ပထမဦးဆုံး အရေးပါသည့် အရာ ဖြစ်သည်။ လူတစ်ယောက်အဖို့ ကျန်းမာရေး မကောင်း၊ ကာယဗလအားနည်းသူ (သို့ တည်း မဟုတ်) လူမျိုးတစ်မျိုးတည်းအဖို့ ကျန်းမာရေး အခြေအနေ မကောင်းဘဲ ကာယဗလတွင် အဆင့်မမီသူများ ဖြစ်ပါက တိုးတက်ကြီးပွား ထွန်းကားရန် လွယ်ကူမည် မဟုတ်ပါ။ ကျန်းမာရေး ကောင်းဖို့နှင့် ကာယဗလရှိရေးအတွက် အရေးကြီး လိုအပ်ချက်များအနက် အားကစားသည်လည်း ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်ကဆိုလျှင် ကရင်များသည် အားကစားဘက်တွင် အခြား လူမျိုး များထက် ဘက်စုံထူးချွန် ထက်မြက်လျက်ရှိသည်ကို အောက်ပါ သာဓကများက သက်သေထူလျက် ရှိသည်။ ကရင်များသည် ကျွန်သဖွယ် အမျိုးမျိုး ဖိနှိပ် အနိုင်ကျင့်ခံခဲ့ကြရသဖြင့် ၎င်းတို့သည် ခံနိုင် ရည် ရှိသူများ၊ သန်မာထွားကြိုင်သူများ၊ အားကောင်းသူများ ဖြစ်လာကြသည်။ ၎င်းတို့၏ ဘဝ ရပ်တည် ရှင်သန်ရေးအတွက်တွင်လည်း ခက်ခဲပင်ပန်းစွာ ရုန်းကန်ကြရသဖြင့် ယခုကဲ့သို့ အားအင် တောင့် တင်းသူများ ဖြစ်လာသည်ဟု ဆိုရမည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပင်ပင်ပန်းပန်း အလုပ်လုပ် ခဲ့ရ မည်။ (ဝါ) မမောမပန်း ဘဝကို ရုန်းကန် ခဲ့ကြရသဖြင့် ၎င်းသည်မှာ အားကစား လောကတွင် အောင် မြင်မှုရရန် အခြေခံ အချက်အလက်ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်စေမည်။ အားကစားတွင် သူများထက် အပင်ပန်း ခံနိုင်ခြင်းနှင့် အမောခံနိုင်ခြင်း စသည့်များ ဖြစ်သည်။

ကရင်များသည် ကျေးလက်ဒေသတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ပတ်ဝန်းကျင် သာယာသည်။ လေကောင်း လေသန့်ရသည်။ သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သည့် အစားအစာအသီးအနှံ ဟင်းသီး ဟင်းရွက်များ စားရသည်။ ယင်းကြောင့် ၎င်းတို့သည် အတော်အသင့် ကျန်းမာရေး ကောင်းပြီးသား ဖြစ်နေသည်။ ဤအချက်သည်လည်း အားကစားတွင် ထူးချွန်ထက်မြက်ရန် လိုအပ်သည့် အခြေခံအချက်အလက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ကရင်များသည် ရိုးသားဖြောင့်မတ်သည်။ အမှန်တရားကို ချစ်မြတ်နိုးသည်။ စိတ်သဘောထား ဖြူစင်သည်။ အပျော်အပါး ကာမ ရာဂ လိုက်စားခြင်း မရှိ။ ဤအချက်သည်လည်း အားကစားတွင် အကျိုးပြုစေသည့် အချက်ဖြစ်သည်။

ကရင်များသည် ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟများကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးသည်။ သစ္စာစောင့်သိသည်။ အတူလုပ်၊ အတူစား၊ စည်းလုံးညီညွတ်လိုသည့် စိတ်ဓာတ်ရှိသည်။ ဤသည်လည်း အားကစားအတွက် လိုအပ်သည့် အခြေခံကောင်း စတုတ္ထအချက် ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ ကောင်းမွန်သည့် အခြေခံကောင်း (၄)ချက်ကြောင့် ကရင်များတွင် အားကစားလောက၌ အထူးသဖြင့် ထက်မြက် ထူးချွန်ခြင်း ဖြစ်သည်။ လေ့ကျင့်ရေးမှာလည်း ထူးထူးထွေထွေ ခက်ခက်ခဲခဲ ကြိုးပမ်းမှု မရှိခဲ့သော်လည်း လက်တွေ့ပြိုင်ပွဲတွင် သူများထက် သာနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ သူတို့၏ အောင်မြင်မှုများမှာ အထူးအံ့သြဖွယ်ရာ မဟုတ်ချေ။

ဗမာပြည်အားကစားများကို ပထမကမ္ဘာစစ် ပြီးဆုံးပြီးနောက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ဗမာပြည် အားကစားအသင်းကို ဖွဲ့စည်းပြီးနောက်တွင် အားကစားနည်း မျိုးစုံတွင် သူများထက် ထူးချွန်ထက်မြက် ရှေ့တန်းရောက်သူများမှာ ကရင်လူငယ်များ ဖြစ်ကြသည်။

၁၊ ဘောလုံးအားကစား

ဗမာပြည်လက်ရွေးစင်အသင်း၌ အသင်းခေါင်းဆောင်မှာ စောရာဘာ၊ ဒုတိယ ခေါင်းဆောင်မှာ စောဘဲလေ၊ အလယ်တန်းကစားသူများထဲတွင် စောကော၊ ရှေ့တန်းကစားသူများထဲတွင် ဖိလစ်ဘသန်း၊ အော်လီဗာဘသန်းနှင့် စောမောင်မောင်တို့ ပါဝင်ကြသည်။ လူ(၁၁)ယောက် အနက် ကရင်အနည်းဆုံး (၅)ယောက် အမြဲပါဝင်သည်။ နိုင်ငံခြားမှ လာရောက်မိတ်ဆက်ကစားကြသည့် အချိန်ဖြစ်စေ မိမိတို့ဗမာပြည်အသင်းမှ နိုင်ငံခြားသို့ သွားရောက် ကစားကြသည်ဖြစ်စေ၊ အသင်း ခေါင်းဆောင်ကို ရွေးချယ်ရာတွင် အက်ဒွက်ရာဘာ သာ အရွေးခံရသည်။ သူ့ကိုအများက ရာဘာကြီးဟု ချစ်စနိုးခေါ်ကြသည်။ ရာဘာ မအားပါက စောဘဲလေ က ခေါင်းဆောင်တာဝန်ကို အမြဲယူရသည်။

၂၊ လက်ဝှေ့အားကစား

လက်ဝှေ့လောကတွင် စောစီးညိုသည် အလွန်နာမည်ကြီးသည်။ သူသည် ဘောလုံး အားကစားတွင်လည်း ထူးချွန်သည်။ အထူးလေ့ကျင့်မှု ပြုလုပ်ခြင်းမရှိသော်လည်း ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ထိုးသတ်တိုင်း သူသာ အနိုင်ရရှိသည်။ သူ့အဆင့်နှင့်သူ စောမောင်မောင်သန်း (စကောမောလေး) အင်းစိန်လည်း သူ့ခေတ်သူ့အခါတွင် အောင်မြင်မှု သရဖူဆောင်းခဲ့သူများ ဖြစ်ကြသည်။

ဗမာ့လက်ဝှေ့ပြိုင်ပွဲတွင်လည်း ထင်ပေါ်ကျော်ကြား နာမည်ကြီးသူများမှာ ကရင်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ နာမည်ကျော်ကြားသူများအနက် အောင်မောင်း၊ ကြာလေးစိန်၊ သူရဲလေး အောင်စိန်၊ ဘေဒုတ် စသည်များမှာ ကရင်များဖြစ်ကြပေသည်။

၃၊ အလေးမ အားကစား

အလေးမပြိုင်ပွဲတွင် နာမည်ကြီးဇော်ဝိတ်သည် ကရင်တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ သူ၏ နာမည်ရင်းမှာ စဝိတ်ဖြစ်ပြီး နတ်စင်ကုန်းရွာ၊ သဝေါကူဘက်တွင် နေထိုင်သူဖြစ်သည်။ ဗမာပြည် တစ်ပြည်လုံး၏ အဆင့်အလိုက် ပြိုင်ပွဲတွင် သူ့အဆင့်တွင် သူပထမ ရခဲ့ရုံမက၊ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယပြည်၌ သွားရောက်ယှဉ်ပြိုင်သောအခါလည်း သူပထမရခဲ့ပြန်သည်။ ဇော်ဝိတ်သည် ကိုယ်လုံး ကိုယ်ပေါက် အလွန်လှပပြီး ဗမာပြည်တွင် မောင်ဗမာဘွဲ့ကိုရရုံမက အိန္ဒိယပြည်၌သွားပြီး ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်သောအခါလည်း အိန္ဒိယတစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ပထမရရှိခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ အောက်ဘက် အဆင့် ဆင့်တွင်လည်း အောင်မြင်မှုရရှိသည့် ကရင်များ မနည်းပေ။

၄၊ ပြေးခုန်ပစ်အားကစား

တာတိုပြေးပွဲနှင့် အဝေးခုန်ပြိုင်ပွဲတို့တွင် စောကျော်ဒွေးသည် ၎င်း၏စံချိန်ကို နှစ်ပေါင်း များစွာ ထိန်းထားနိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ စောလှအောင်၊ သာယာဝတီအထက်တန်းကျောင်းမှ ကျောင်း သားသည် အမြင့်ခုန်တွင် (၆ပေ ၂လက်မ)ကို လွတ်အောင်ခုန်နိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ကျောင်းမှ ထွက်ပြီး ရေဝတီသင်္ဘောတွင် ဝင်ရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်သည့်အခါ စောလှအောင်သည် အမြင့်ခုန်တွင် (၆ပေ ၄လက်မ)အထိ စံချိန်တင်နိုင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ စစ်တပ်ထဲတွင် အမှုထမ်းသည့် စောမေးဘီလည်း ဗမာပြည်တွင်(၆ပေ)သာ ခုန်နိုင်ခဲ့သော်လည်း မလေး၊ ပီနန်သို့ သွားရောက်နေထိုင်ပြီး ပြိုင်ပွဲဝင် သောအခါ (၆ပေ)ကျော် လွတ်ကဒုတိယဆု ရခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

၅၊ သံလုံးပစ်ပြိုင်ပွဲ

သံလုံးပစ်ပြိုင်ပွဲတွင် ဘအေးစံသည် ပထမ ရရှိခဲ့သူဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်း အသက်ကြီးရင့် လာသောကြောင့် သူ့ကို အနိုင်ရရှိသွားကြသည်။

၆၊ ရေကူးပြိုင်ပွဲ

ရေကူးပြိုင်ပွဲတွင် မော်လမြိုင်မှ ဂျောထွန်းအေး၊ မအူပင်မှ ရွှေဘောတို့သည် အလွန်နာမည် ကြီးသူများ ဖြစ်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် ဂျောထွန်းအေးသည် ရေကူးပြိုင်ပွဲ နည်းမျိုးစုံအတွက် ပြိုင်ပွဲ အားလုံးတွင် သူတစ်ဦးတည်း ပထမ ရရှိခဲ့သည်။ ဗမာပြည်မိချောင်း ဟု တင်စား ခေါ်ဝေခြင်း ခံရသူ ဖြစ်သည်။

၇၊ ဒိုင်ဗင်ပြိုင်ပွဲ

ဂျော့ဖိုးသည် နှစ်ပေါင်းများစွာ ပထမရရှိခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

၈၊ ကျွမ်းဘားပြိုင်ပွဲ

ဤပြိုင်ပွဲမှာလည်း ဂျော့ဖိုးသာ ပထမရခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ အချို့ အားကစားနည်းတွင် အခြား သူများထက် များစွာထူးချွန်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ကရင်အမျိုးသားများထဲတွင် မကဘဲ ကရင်အမျိုးသမီးများထဲတွင်လည်း အားကစားတွင် အောင်မြင်သူ အများအပြားရှိခဲ့သည်။ နော်အယ်ဝါးသည် တာတို အပြေးပြိုင်ပွဲတွင် ထူးချွန်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ နော်လိုလဲဒါရှေ့လွှင်သည် သံပြားဝိုင်းနှင့် လုံတံပစ်ပြိုင်ပွဲတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ပထမ ရရှိခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ရေကူးပြိုင်ပွဲတွင်လည်း ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးခါစတွင် ဗိုလ်ကြီးရပ်ဖ်၏သမီး (၂) ယောက် သည် နှစ်အချို့ ပထမနှင့် ဒုတိယ အသီးသီး အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။

ယခုကဲ့သို့ ကရင်လူငယ်များ အားကစားတွင် ထူးချွန်ထက်မြက်ကြသောကြောင့် ၎င်းတို့အား အားပေးအားမြှောက်ပြုရန်နှင့် ပြုစုပျိုးထောင်နိုင်ရန်အတွက် ၁၉၃၈ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ကရင် အားကစားအသင်းကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ကောလိပ်ကျောင်းမှ ဆရာဘသန်းသည် အသင်းဉက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည်။ ဆရာရောလေဒီး(အင်းစိန်)သည် အသင်းအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ရွေးချယ်ခြင်းခံရသည်။ ဤအားကစားအသင်းသည် ကရင်လူငယ်များ အားကစားတွင် ထူးချွန်ထက်မြက်စေရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ နှစ်စဉ်၊ နှစ်တိုင်း၊ အားကစား ပြိုင်ပွဲများကို ပြုလုပ်ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ နယ်တွင်ရှိသည့်မြို့များတွင်လည်း အာကစားအသင်းများ ဖွဲ့စည်းကြသည်။ ခရိုင်အလိုက် ကရင်ကျောင်းသားများ၏ ပြိုင်ပွဲများကိုလည်း ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် အားကစားတွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသည်အထိ ကရင်လူငယ်များသည် ထူးချွန်ထက်မြက်ခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်း ကရင့်တော်လှန်ရေး စတင်ပေါ်ပေါက်ပြီးနောက်တွင် ဤကရင်အားကစားအသင်းကြီးသည် နည်းမျိုးစုံ အနှောက်အယှက်ပေးခြင်း ခံရသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဤအသင်းကိုလည်း ဖျက်သိမ်းခြင်း ခံလိုက်ရသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ကရင်လူငယ်များသည် အားကစားလောကတွင် နာမည်ထင်ရှားကျော်ကြားခြင်း သိပ်မရှိလှတော့ချေ။

t cef (2-5)

u&ifvlrsdK;pkESifh aw;*Dw

ဆိုးဆိုးဝါးဝါး အဖိနှိပ်ခံကြရသူများအဖို့ ၎င်းတို့သည် တေးဆိုရာတွင် နားထောင်၍ ကောင်းသည်။ အသံကောင်းသည် စသဖြင့် ဆိုကြသည်။ အကြောင်းမူ ဤလူများသည် ဘဝအရ အလွန်ပူဆွေးကြရသူများ ဖြစ်သည်။ မိမိတို့ ခံစားကြရသည့် သောက အဝဝ၊ ဒုက္ခအဖုံဖုံကို ၎င်းတို့က တေးသီချင်းများ စပ်ဆိုရေးသားပြီး ဆိုခြင်းအားဖြင့် ၎င်းတို့၏ သောကအပူမီးမှာ တစ်စုံတရာ လျော့ ပါးလာစေသည်။ သူတို့သီဆိုကြသည့် တေးသီချင်းများကလည်း သူတို့၏အတွင်းစိတ် ထဲမှာရှိသည့် တကယ့်ခံစားချက်များကို ဖော်ထုတ်သည့်အနေဖြင့် စိတ်ပါလက်ပါ သီဆိုသဖြင့် အလွန်အသက်ပါလျက်ရှိသည်။ ယင်းကြောင့် သူတို့ဆိုသည့် တေးသီချင်းများမှာ နားထောင်၍ အလွန်ကောင်းသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သူတို့ အသံကောင်းခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်။ ဤအချက်သည် ဟုတ် မဟုတ် အတတ်မပြောနိုင်သော်လည်း အစစ်အမှန်တစ်ခုမှာ ကရင်များသည် အနောက်တိုင်းသားများအဖို့ သီချင်းဆိုတတ်သူများ အသံကောင်းသူများ၊ တေးဂီတဉာဏ်ရည်ရှိပြီး၊ စုပေါင်းညီညာစွာ သီဆိုနိုင်ကြသူများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုကြရသည်။

ဗမာပြည်ကို အင်္ဂလိပ်တို့အုပ်စိုးခဲ့သည့် တစ်ချိန်လုံး ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အထိ အနောက်တိုင်းသားတို့၏သီချင်းများ၊ တေးဂီတ ကိရိယာအမျိုးမျိုးများကို ကရင်များ ကောင်းမွန်စွာ သီဆိုတီးခတ်နိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤကဲ့သို့ တတ်ကျွမ်းမှုတွင် ဗမာပြည်ရှိ အခြားလူမျိုးများထက် ပိုမို အားကောင်းကြောင်း တွေ့မြင်ရသည်။

တေးသီချင်းကို သီဆိုရာတွင် တစ်ဦးတည်း ဆိုသူများထဲတွင် ဆရာဂျွန်ဘင်ခန်းကြီး၊ ဆရာဒိုးရာနဲလ်ဆင်၊ ဆရာဂေါ်ဒင်ဝါးတို့သည် သီချင်းဆိုရာတွင် အသံအလွန်ကောင်းသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး ဗမာပြည်၌ ဂျပန်တော်လှန်ရေးပြီးဆုံးသည့်အခါ ဤပုဂ္ဂိုလ်များသည် အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်များကို ဖျော်ဖြေရာတွင် အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်များ အလွန်သဘောကျကြရုံမက သတင်းစာများထဲတွင် ရေးသားချီးမွမ်းကြလေသည်။ (၄)ယောက်တွဲ သံစုံဆိုရာတွင်လည်း ဒေါက်တာ ဆာ စံစီဖိုးတို့၏ အတွဲသည် အလွန်နာမည်ကြီးပေသည်။ အိမ်ရှေ့စံမင်းသား **(Prince of Wales)** ဗမာပြည်သို့ လာရောက်လည်ပတ်ချိန်တွင် ၎င်းတို့က သီဆိုဖျော်ဖြေရုံမက ဗမာပြည်အနှံ့ မြို့ကြီးများဖြစ်သည့် ရန်ကုန်၊ ပုသိမ်၊ ဟင်္သာတ၊ သာယာဝတီ၊ တောင်ငူ စသည်များတွင်လည်း လှည့်ပတ်သီဆို ဖျော်ဖြေ

ကြရပြီး အင်္ဂလိပ်များက ၎င်းတို့ကို အထူးချီးမွမ်းထောပနာပြုကာ သတင်းစာများထဲတွင် ထည့်သွင်းရေးသားခဲ့ကြသည်။ သူတို့၏ အသံများသည် နားထောင်ကောင်းရုံမက အသံအောင်ပြီး အလွန်ညီညာ လိုက်ဖက်လျက် ရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုရသည်။

ထိုနည်းတူ ကွာယာသီချင်း (ဝါ) အများနှင့်ဆိုရသည့် သီချင်းများမှာလည်း ကရင်များသည် အလွန်ကောင်းမွန်စွာ သီဆိုနိုင်ကြသည်။ တစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် အသံ သိပ်မကောင်းသော်လည်း ယခုလို စုပေါင်းလိုက်သည့်အခါ ညီညာမှုကြောင့် ထွက်လာသည့် စုပေါင်းသီချင်းသံသည် အင်မတန်ပင် နားထောင်၍ အလွန်ကောင်းမွန်ကြောင်း အနောက်တိုင်းသားများက ဆိုပါသည်။

နှစ်ယောက်တွဲ သီချင်းဆိုရာတွင်လည်း ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်ခင်က စောကောဒွင်ထူး နှင့် စောဝေလီမဲတို့ အတွဲသည် အလွန်ကျော်ကြားသည်။ ဗမာပြည်တွင် အကောင်းဆုံးအတွဲ အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံကြရသည်။

အတီးအမှုတ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ကရင်များရှိရာ အရပ်တိုင်း အတီးအမှုတ်အဖွဲ့များ ရှိကြသည်။ တောင်ငူ(ပကူး)၊ တောင်ငူ (ဘွဲ)၊ ညောင်လေးပင်၊ ရွှေကျင်၊ ရန်ကုန်၊ သာယာဝတီ၊ ဟင်္သာတ၊ ပုသိမ်၊ မော်လမြိုင်၊ ထားဝယ်မြို့များတွင် အတီးအမှုတ်ဝိုင်းများရှိ ရုံမက အတော်အတန်ကြီးသည့် ကရင်ရွာများ၌ပင် အတီးအမှုတ်ဝိုင်းများ ရှိကြသည်။ အတီးအမှုတ်ပြိုင်ပွဲများလည်း မှန်မှန်ကျင်းပကြသည်။ ကရင်များသည် အနောက်တိုင်း တေးသီချင်းများကို နိုင်နိုင်နင်းနင်း တီးမှုတ်နိုင်ကြသည်။ အတီးအမှုတ်ပြိုင်ပွဲများတွင် တစ်သင်းထက် တစ်သင်း ကောင်းသည်ထက် ကောင်းနေကြသဖြင့် ဆုပေးရန်အတွက်ပင် အရွေးရခက်နေကြသည်။

ဗမာပြည် တစ်ပြည်လုံးတွင် စောစံဖိုးသင် တစ်ဦးတည်းသာ BM ဘွဲ့ (Bachelar of Music)ကို ဆွတ်ခူးရရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ အတီးအမှုတ် အမျိုးမျိုးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် တတ်ကျွမ်းသည့် ကရင် အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသား အများအပြား ရှိပေသည်။ အထူးအောင် လက်မှတ်များ ရရှိကြသူများလည်း ဖြစ်ကြသည်။

တေးသီချင်းနှင့် အတီးအမှုတ်သာမကဘဲ တေးသီချင်းများ စပ်ဆိုရာတွင်လည်း ကရင်ထဲတွင် ဆရာမင်းဘားကဲ့သို့သောလူ အများအပြားရှိခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ရေးစပ်သည့် ကွာယာ သီချင်းများ သီဆို၍ အလွန်ကောင်းသော သီချင်းများဖြစ်ကြသည်။ သီချင်းများသည် ကြားလိုက်ရုံဖြင့် လူကိုနိုးကြားတက်ကြွစေသည်။ ပျော်ရွှင်မှုကို အပြည့်အဝရရှိစေသည်။ ဆရာမင်းဘား၏ မဆိုးသီချင်းသည် ရန်ကုန်မြို့တော်ခန်းမတွင် ဧည့်ခံဖျော်ဖြေပွဲပြုလုပ်သည့်အခါ မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင် စိတ်ပါလက်ပါ သီဆိုကြသည့်အတွက် လူမျိုးခြားများ အထူးသဖြင့် အနောက်တိုင်းသားများ အလွန်သဘောကျကြပြီး အားလုံး မတ်တတ်ထကာ အားရပါးရ သြဘာပေးကြသည်ကို တွေ့ကြရသည်။

ဆရာဒေးဗစ်ဝါးတို့ (၄)ယောက်တွဲ သီဆိုသည့်“ဂျော်ဂျီ”အမည်ရှိ သီချင်းလည်း (အင်္ဂလိပ် သီချင်း) အနောက်တိုင်းသားများသည် အထူးကြိုက်နှစ်သက်သည်။ ချစ်မြတ်နိုးသည်။ လေးစားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ဆရာကြီးများသာ သီချင်းကောင်းများကို စပ်ဆိုနိုင်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ ကရင်လူငယ်များထဲတွင်လည်း သီချင်းကောင်းများစပ် ဆိုနိုင်သူပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ စောချစ်သာသည် သာမန် ကျောင်းသား လူငယ်တစ်ယောက်သာ ဖြစ်သည်။ သူစပ်ဆိုခဲ့သည့် "အဖွားရေ– မိုး ရွာပြီ" (ကရင်လို) သီချင်းသည် အင်မတန် နားထောင်ကောင်းပြီး လူကြိုက်များသဖြင့် ယခုထက်တိုင် ဤသီချင်းကို ဆိုနေဆဲ ဖြစ်သည်။

အရှေ့တိုင်း တေးဂီတတွင်လည်း ကရင်များထဲတွင် နာမည်ကျော်ကြား ထင်ရှား လူကြိုက်များသူ ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ဇာတ်မင်းသား ဦးဖိုးစိန် (ဂရိတ်ဖိုးစိန်)သည် ကရင်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဦးဖိုးစိန်သည် ဗမာပြည်ထဲတွင်မက ကမ္ဘာပေါ်၌ ကျော်ကြားသူ ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် "ဂရိတ်ဖိုးစိန်"ဟု နာမည် ရရှိလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ဦးဖိုးစိန်သည် ဗမာပြည်၏ အနုပညာကို ပိုမိုကောင်းမွန်ဖြစ်ထွန်း တိုးတက် ကျော်ကြားအောင် ဆောင်ကျဉ်းပေးနိုင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။

ပိုကရင်များထဲတွင် ဒုံရင်း ဇွဲကပင် အရပ်ဒေသတွင် နေထိုင်ကြသည့် ပိုးကရင်များ၏ ဒုံး အကသည်လည်း အလွန်သာယာနာပျော်ဘွယ်ဖြစ်ပြီး၊ အလွန်ကြည့်၍ကောင်းသည့် ကရင်အက ဖြစ်သည်။ ဗမာတပြည်လုံး လူကြိုက်များသည့် အကလည်း ဖြစ်သည်။

t cef;(2-6)

u&ifvlrsdk;EIhtkyfcsKyfa&;

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သကဲ့သို့ ကရင်လူမျိုးသည် ပညာရေး၊ စာနယ်ဇင်းအားကစားနှင့် တေးဂီတ စသည့် ဘက်အသီးသီးတွင် အခြားလူမျိုးထက် ထူးချွန်အောင်မြင်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် အုပ်ချုပ် ရေးဘက်တွင်မူ အခြားလူမျိုး၏နောက်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့၏။ အထူးသဖြင့် ရှမ်းနှင့် ရခိုင်လူမျိုးတို့၏ နောက်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ အကြောင်းရင်း (၃)ရပ် ရှိခဲ့ပေသည်။

1? omoemjyKq&m? q&mrdbrsm;\ tjrif

သာသနာပြုဆရာနှင့် ဆရာမိဘအချို့ကမူ ပညာသင်ကြားကြရသည့် ကရင်လူငယ်များအား သာသနာပြုလုပ်ငန်းကိုသာ ပြန်လည်လုပ်ကိုင်ကြရန် လိုလားကြသည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပညာရေးလုပ်ငန်းကိုသာ လုပ်စေချင်ကြသည်။ အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းသည် ရိုးသား ဖြောင့်မတ်ခြင်း မရှိသည့် လုပ်ငန်းများအဖြစ် ၎င်းတို့က မြင်ကြသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ပျက်စီးရန်အတွက် အခြေအနေ အချက်အလက်များစွာရှိသဖြင့် ဤ ဆရာ မိဘ၊ သာသနာပြု ဆရာများက ၎င်းတို့၏ သားသမီးလူငယ်များအား ဤအုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းကိုလုပ်ရန် အားမပေးကြချေ။

2? t *FvdyfukvdkeD, fcsJt pk&\ ukd, fwkdifu ao;GGJ tkyfcsKyfo n hjpepf(Divided and Rule) ukdt kyfcsKyfa&;ü u si ifo ,jkdc if;

ဤကဲ့သို့သောနယ်ချဲ့သမားများ၏ ပေါ်လစီအောက်တွင် ဗမာများကိုမူ အုပ်ချုပ်ရေးထဲတွင်သာ များများစားစားသိမ်းသွင်းပြီး၊ ကရင်များကိုမူ စစ်တပ်တွင်းသို့သာ များများစားစားသိမ်းသွင်း၏။ ဤနည်းဖြင့် ဗမာက ကရင်ကို ဖိနှိပ်သွားရန်နှင့် ဗမာနှင့်ကရင် မညီညွတ်ရန်အတွက် အင်္ဂလိပ်က လိမ္မာပါးနပ်စွာ စီမံထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ကရင်နှင့် ဗမာသည် ညီညွတ်ခြင်း မရှိဘဲ အမြဲတစေ ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပေါ်စေမှာဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့များ၏ ကိုလိုနီ ကျွန်ပြု အုပ်ချုပ်ရေးကို သက်ဆိုးရှည်ရန်အတွက် ဖြစ်သည်။

3? Armv lrsdk;wkYY\ zdEdSyfrI

အုပ်ချုပ်ရေးဘက်တွင် ကြီးစိုးသူများမှာ ဗမာများသာ ဖြစ်ကြသဖြင့် ၎င်းတို့သည် ကရင်များကို ဖိနှိပ်လေတော့သည်။ ကရင်များကို အုပ်ချုပ်ရေးဘက်တွင် ရာထူးတာဝန်များ မရရှိအောင် ပြုလုပ်ကြလေသည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတွင် အတူတူ အောင်မြင်ကြပြီး ရေးဖြေ စာမေးပွဲတွင် ကရင်

များ ကို အခြားသူများထက်ပင် အမှတ်များခဲ့သော်လည်း နှုတ်ဖြေစာမေးပွဲတွင်မူ ကရင်ကျောင်းသား များမှာ အခြားသူများလောက် ပြောတတ်ဆိုတတ်ခြင်း မရှိ၊ မဖြေနိုင်ဘဲ ဖြစ်ကြသည်။ ဤနည်းဖြင့် ရာထူးတာဝန်များ ခန့်အပ်ရာတွင် ကရင်များသည် ရှုံးနိမ့်သွားသည်။ ဤနည်းဖြင့် ၎င်းတို့ အဖိနှိပ် ခံကြရခြင်း ဖြစ်သည်။ မတရားပြုကျင့်ခြင်း ခံရသည်။

အထက်ပါ အကြောင်းအရင်း (၃)ချက်ကြောင့် ကရင်များသည် အထက်တန်းပညာ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များကို အောင်မြင်ကြသော်လည်း အုပ်ချုပ်ရေးဘက်တွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင် ကြသူများ အလွန်နည်းကြသည်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်တွင် ခရိုင်အဆင့် အထိ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ပြီး ရာထူးတာဝန်ကို ရယူလုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူးသည့် ကရင်များမှာ ...

မင်းကြီး (ဝါ) ကွန်မင်းရှင်နယ်အဆင့် ရရှိသူများ

၁။ ဦးဖေ

၂။ ဦးစံဝ

အရေးပိုင်အဆင့်အထိ လုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူးသည့် ကရင်များ

၁။ ဦးဘထွန်း

၂။ ဦးဇန်

၃။ ဦးထွန်းဘ

ပုလိပ်ဘက်တွင် ခရိုင်အဆင့် ပုလိပ်အရေးပိုင်လုပ်ခဲ့သူများ – D.S.P (District Superintendent of Police)

၁။ စောစံထွား

၂။ စောထောမာ

၃။ စောစိန်မှုန်

၄။ စောဖိုးထူး

ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်း (ဆရာဝန်)

၁။ ဒေါက်တာဘသန်းချိန်

၂။ ဒေါက်တာစံစီဖိုး

၃။ ရေဘင်ခရာစူးနှင့် နောက်ပိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဒေါက်တာမားကပ်စ်ဖေါလ်၊ စောခင်မောင်နှင့် ဘီကရပ် တို့ ဖြစ်ကြသည်။

တရားရေးဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်း (တရားသူကြီး)

၁။ စောဘသိန်း

၂။ စောစံဘူး

၃။ စောမီးသတ်

၄။ ဦးကျယ်

သစ်တောအရာရှိ ခရိုင်အဆင့် D.F.O

၁။ စောစိန်တင်

၂။ စောဖောမူ

၃။ စောအောင်ခင်လှ နှင့် နောက်ပိုင်း (စောဘောဖေနှင့် စိန်ဘောဖေ) တို့ပါဝင်သည်။

စက်မှု အင်ဂျင်နီယာများ

၁။ စောဘမောင်ချိန်

ပညာရေးဝန်ထမ်း (I.S Inspector of School)

၁။ ဦးဖေ

၂။ ဦးဖိုးတော

၃။ စောသာဖြူ

ငွေရေး ကြေးရေး စာရင်းအင်း (Charter Bank Account)

၁။ ထင်လင်းမြတ်

၂။ စောမြသိန်း

မြေတိုင်းဆိုင်ရာ

၁။ စောနဲလ်ဆင်ကဲ

၂။ စောဘထင်

ယစ်မျိုးဆိုင်ရာ

၁။ ဦးဘာချိန်

၂။ ဦးကူးနိုင်

သမဝါယမ လုပ်ငန်း

၁။ ဦးဘအုန်း

၂။ စောဘညို

၃။ ပဒိုကိုရဲ

လယ်ယာဌာန

၁။ ပဒိုသာအေးကြီး စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

မှတ်ချက် ။ ။ အထက်ပါစာရင်းသည် ပြည့်စုံခြင်းမရှိချေ။ အချို့ကရင်များသည် ခရိုင်အဆင့် အထိ ရာထူးတက်ခဲ့ကြသော်လည်း၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးပြီး နောက်ပိုင်းမှသာ ဖြစ်လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။

t cef (2-7)

u&ifvlrsdK;EdkifiHa&;

ယခင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘိုးဘွားများခေတ်တွင် နိုင်ငံရေးအလုပ်သည် မသမာသည့် အလုပ်အဖြစ် ယုံကြည်ကြသည်။ ယနေ့တိုင် ဤကဲ့သို့ ယုံကြည်ကြသူအချို့ ရှိပေသေးသည်။ လူသားတစ်ယောက်ဖြစ်လာပါက စားရေး၊ သောက်ရေး၊ နေရေး၊ ထိုင်ရေး၊ ဝတ်ဆင်ရေး စသည့် ကိစ္စအဝဝ ရှိကြသည်။ လူမျိုးတစ်မျိုးအတွက်လည်း ဤအတိုင်းပင် စားရေး သောက်ရေး ဝတ်ရေး ဆင်ရေး နှင့် နေရေး ထိုင်ရေးအတွက် လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ဤကဲ့သို့ လုပ်နိုင်ရေးအတွက် တိုင်းပြည်ရှိရန် လိုအပ်ပေသည်။ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်အဖို့ ၎င်း၏ တိုင်းသူပြည်သား ပြည်သူများ အတွက် စားဝတ် နေရေးကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရသည်။ အကျဉ်းရုံးပြီးပြောရလျှင် နိုင်ငံရေးဟူသည် နိုင်ငံတစ်ခုအတွင်းရှိ တိုင်းသူပြည်သားများ မိမိလူမျိုးပြည်သူများ စားဝတ်နေရေးအတွက် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းသည် အထက်တွင် ပြောသကဲ့သို့ မသမာသည့် လုပ်ငန်း မဟုတ်ချေ။ မွန်မြတ်သည့် အလုပ်၊ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံသည့် အလုပ်၊ အလွန်လေးစား မြတ်နိုးဖွယ်ရာ ကောင်းသည့် အလုပ်ပင် မဟုတ်ပါလော။

နိုင်ငံရေးအလုပ်သည် လူတစ်ဦးတည်းက လုပ်ခြင်းဖြင့် ဘာမျှအကျိုးရှိမည် မဟုတ်ပေ။ ဘာမှလည်း ထူးထူးထွေထွေ လုပ်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ တစ်မျိုးသားလုံးက ဝိုင်းဝန်းလုပ်ကြရမည့် အလုပ် ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် စုစည်းကြရပြီး စည်းလုံးညီညွတ်စွာ အဖွဲ့အစည်းလုပ်ငန်း၊ အများဆိုင်ရာ စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ကရင့်နိုင်ငံရေးသည် ကရင်များ ၎င်းတို့၏အမျိုးသားအဖွဲ့အစည်းကို စတင် ထူထောင်သည့်အချိန်တွင် စတင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤအချိန်မှစပြီး မိမိတို့လူမျိုးနှင့် တိုင်းပြည်အတွက် စတင်ကြိုးပမ်း လုပ်ဆောင်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးသည် ၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအစည်းအရုံးကို ကရင်အမျိုးသားအသင်း (Karen National Association) ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ အတိုကောက်အားဖြင့် (KNA)ဖြစ်သည်။ ဤအသင်းကို စတင် တည်ထောင်သူများမှာ မှတ်တမ်းများမှ လေ့လာသိရှိချက်အရ ဆရာတီသံပြာ၊ ဆရာ မြတ်စံဖိုးခွေ၊ ဆရာစောအေး၊ ဦးလူနီ၊ ဦးစံလုံး တို့ ဖြစ်ကြပြီး ဆရာတီသံပြာသည် ပထမဦးဆုံး အသင်း ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

(KNA)ကရင်အမျိုးသားအသင်းသည် ဗမာပြည်တွင် ပထမဦးဆုံးစတင်ဖွဲ့စည်းသည့် နိုင်ငံရေး အသင်းဖြစ်ခဲ့သည်။ (YMBA)ခေါ် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလျာဏယုဝအသင်းမှာမူ (၁၉၀၇)ခုနှစ် ကျမှသာ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ခရစ်ယာန် တို့၏ (YMCA)ခေါ် ခရစ်ယာန် ကလျာဏယုဝ အသင်းကို အတုယူပြီး ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ ပြောကြ ဆိုကြသကဲ့သို့ ကရင်အမျိုးသားအသင်း ခေါင်းဆောင်များသည် ကိုယ်ကျိုးကြည့်သူများသာ မဟုတ်ကြ

ချေ။ အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီအစိုးရက ကရင်ခေါင်းဆောင်များအား အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ဝင်ရောက် ပါဝင် လုပ်ကိုင်ကြရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် ကရင်ခေါင်းဆောင်များသည် ဤဖိတ်ခေါ်ချက်ကို လက်မခံကြဘဲ ကျောင်းဆရာများသာ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ပြီး မိမိအမျိုးသားကို ခေါင်းဆောင်မှုပေးလျက်ရှိ ကြသည်။ ခေါင်းဆောင်အားလုံးသည် ခရစ်ယာန်များဖြစ်ကြသဖြင့် ဘာသာတရားကို လေးစားမြတ်နိုး ခြင်းမှာ အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် နောက်ပိုင်းတွင် ကရင်အမျိုးသားအားလုံး ပါဝင်လာနိုင်ရေးအတွက် စည်းလုံးညီညွတ်စွာ လက်တွဲလုပ်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ခွဲခြားထားခြင်း မရှိချေ။ ဘာသာမရွေး ကရင်အားလုံး ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ရန်သူ့အတွင်းရှိသည့် ကရင်လူငယ်စာရေးဆရာ ‘မောင်စင်ကြယ်’ က ဤအသင်းကြီး၏ အကြောင်းကို ယခုကဲ့သို့ ရေးသားခဲ့သည်။

‘အသင်းကြီးသည် စောစောပိုင်းတွင် အမျိုးသားရေးနှင့် ဘာသာရေးတို့ကို အခြေခံထားခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် အမျိုးသားရေးဆန်ဆန်သာ ဖြစ်လာတော့သည်။ သို့ဖြစ်၍ စကောကရင်၊ ပိုးကရင်၊ ခရစ်ယာန်၊ ခရစ်ယာန်မဟုတ်သူ၊ ဗုဒ္ဓ ဘာသာမရွေး ကရင်ဟူသမျှတို့သည် အသင်း ကြီးကို လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ထောက်ခံအားပေးခဲ့ကြလေတော့သည်။ ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီးသည် တစ်နေ့တစ်ခြား အမျိုးသားရေးအသွင်များကို ဆောင်ယူလာသည်။ အသင်းခေါင်းဆောင်များ၏ ထောက်ခံမှုကိုလည်း ပိုမို ရရှိလာသည်။ ထိုကရင်အသင်းကြီးနှင့် အသင်းခေါင်းဆောင်များသည် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကို မကြည့်ဘဲ တိုင်းရေးပြည်ရေး၊ အမျိုးသားရေးကို ရှိုးသားစွာ တည်ဆောက်ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ရှေးအကျဆုံးသော ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီးတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ကရင်လူထုထဲတွင် နှစ်ပေါင်းရှည်ကြာစွာ တည်ရှိခဲ့သော ကရင်အသင်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် တိုင်းရေး ပြည်ရေး၊ နိုင်ငံရေးတို့၏ သခင်္ချာသဘောနှင့် လူ့သဘာဝ၏သင်္ချာ သဘောတရားတို့အရ ဂျပန်ဖက်ဆစ်များ မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်ချိန်တွင် အသင်းခေါင်းဆောင်များမှာ သေသူ သေ၍၊ ကျန်ရှိသူများမှာလည်း စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်မပါတော့သည့်အချိန်အရွယ်သို့ ရောက်ရှိနေပြီမို့ ဂျပန်ခေတ်တွင် မဖျက်ပါဘဲလျက် အသင်းကြီး၏ လှုပ်ရှားမှု အစုစုတို့သည် ရပ်ဆိုင်း သွားခဲ့ရ လေတော့သည်။’

အထက်ပါဖော်ပြခဲ့သည့်အမြင်နှင့် အစီရင်ခံချက်များသည် ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီး၏ ဘဝလှုပ်ရှားမှုကို အနီးစပ်ဆုံး ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင် မဖြစ်ပွားခင် အမျိုးသားအသင်းကြီး၏ အစည်းအဝေးပွဲတွင် ရိုမန်ကက်သလစ်ဘုန်းတော်ကြီးများ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၊ အင်္ဂလီကန်ဘုန်းတော်ကြီးများ၊ ကရင်လူထုများနှင့် အခြားသော ကရင်မျိုးနွယ်စုများ အပါအဝင် ကိုယ်စားလှယ်စုံညီတို့သည် ဤအသင်းကြီး၏ အစည်းအဝေး ခန်းမထဲတွင် ကရင် တစ်မျိုးသားလုံး၏ အရေးကို နှီးနှောတိုင်ပင်ကြသည်။

ယခင်က ရှိခဲ့သည့် အမျိုးသားအသင်းကြီး၏ ခေါင်းဆောင်အားလုံးကို ကျွန်တော်တို့မသိနိုင်တော့ပါ။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသွားပြီးနောက် ဒေါက်တာဆာစံစီဖိုး၊ ဒေါက်တာ ဒါမေဖိုးမင်း၊ ဆရာစိန်မောင်နှင့် စောဘမောင်တို့သည် အမျိုးသားအသင်းကြီး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တစ်ယောက်ပြီး

တစ်ယောက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသူများ ဖြစ်သည်။ စောဘမောင် ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဆရာဂျိမ်းတာပက ဥက္ကဋ္ဌနေရာကို ဝင်ရောက်ယူရမည် ဖြစ်သော်လည်း ယင်းအချိန်တွင် ကရင် အဖွဲ့အစည်းအားလုံးကို စုစည်းပြီး (KNU)ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးကို ထူထောင်လိုက်ကြသဖြင့် (KNA)ခေါ် ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီးလည်း ရပ်ဆိုင်းသွားလေတော့သည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး မတိုင်ခင် ဤကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီး(KNA)၏ လုပ်ငန်းများမှာ များသောအားဖြင့် ကရင်များ၏ပညာရေး၊ စာပေသင်ကြားရေး ကိစ္စများသာ ဖြစ်ကြသည်။ ကရင်အမျိုးသားအသင်းနှင့် ကရင်နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်အသင်းတို့ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုတို့ကြောင့် ကရင်တို့၏ ဖတ်စာများ၊ စာအုပ်များ၊ ကျောင်းကန်များနှင့် စာနယ်ဇင်းများသည် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာသည်။ ယင်းကြောင့် ကရင်များလည်း အခြားလူမျိုးများနှင့် ပခုံးချင်း ယှဉ်နိုင်ရုံမက အချို့နေရာများတွင် သူများထက်ပင် သာနေသည်ကို တွေ့ ကြရသည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးပြီးနောက် ဗမာလူမျိုးတို့သည် လွတ်လပ်ရေးကို တောင်းဆိုကြသည်။ သို့ရာတွင်အင်္ဂလိပ် အစိုးရက (Home Rule)ဟု ခေါ်သည့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့်ကိုသာ ပေးသဖြင့် ဗမာ (GCBA) နှင့် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့အကြား ပဋိပက္ခများ ပြင်းထန်လာလေသည်။ ဤအချိန်တွင် ကရင်အမျိုးသားအသင်း ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြသည့် ဆာစံစီဖိုးတို့အား မွန်တီဂူကော်မရှင်ထဲတွင် ၁၉၁၈ ခုနှစ်၌ အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ရွေးကောက်ခြင်း ခံရသည်။ နောက်ပိုင်း ၁၉၂၁ ခုနှစ် ဝှိုက်ကော်မရှင်တွင် ၎င်း ၁၉၂၂/၂၃ ခုနှစ် လွှတ်တော်တွင် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေများကို ရေးဆွဲရန်အတွက် ကရင်အမျိုးသားများက ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်(၅) ယောက် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ပေးရန် အခွင့်အရေး ရရှိခဲ့သည်။

အမျိုးသားအသင်းကြီး၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ကရင်ကိုယ်စားလှယ် (၁၂) ယောက် အထိ ပိုမိုရရှိလာကြသည်။ ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီး (KNA)၏ အခြား ကြိုးပမ်းမှုတစ်ခုမှာ ကရင်များ အုပ်ချုပ်ရေးဖက်တွင် ပိုမို၍ အခွင့်အရေးရရှိလာရန်ဖြစ်သည်။ အသင်းကြီး၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် အုပ်ချုပ်ရေးဖက်တွင် ကရင်အမျိုးသားများ ပိုမိုပါဝင်လာခဲ့ကြသည်။ ပညာရေးဖက်တွင်လည်း ကရင်ကျောင်းများကို ကြည့်ရှုအုပ်ချုပ်ရန်အတွက် ပညာရေးမှူးနေရာများတွင် ကရင်များ ရရှိလာကြသည်။ သို့ရာတွင် အသင်းကြီး၏ အများဆုံးဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းမှာ ကရင့်ပညာရေး၊ စာသင်ကြားရေးနှင့် ကရင့်ယဉ်ကျေးမှု ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ထွန်းကားလာရေးတို့သည် ဤဆောင်ရွက်ချက်များ၏ ခုနှစ်နှင့် ရက်စွဲ အတိအကျကို မှတ်မိခြင်း မရှိတော့ချေ။ ဤဆောင်ရွက်ချက်များမှာ ...

၁။ ကရင်မူလတန်း၊ အလယ်တန်းကျောင်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်းများကို အစိုးရအသိအမှတ်ပြုကျောင်းများ ဖြစ်လာရေး၊

၂။ ကရင့်ကျောင်းများ တိုး၍ ဖွင့်လှစ်ပေးရေး၊

၃။ ကရင်ကျောင်းတွင် ကရင်ဘာသာကို သင်ကြားရေးနှင့် ဗမာစာအစား ကရင်စာကိုသင်ကြားရန်၊

၄။ ဗမာဘာသာမှ လွဲ၍ ကျန်ဘာသာရပ်အားလုံးကို ကရင်ကျောင်းသားများက ကရင်လို သင်ကြားသွားရန်နှင့် ကရင်စံပြကျောင်းကို ထူထောင်ရန်၊

၅။ ကရင်ကျောင်းများအတွက် သီးခြားပညာရေးမှူးများ ထားရှိရန်၊

၆။ စကောကရင်များ ၎င်း၏ နာမည်ရှေ့ဆုံးတွင် "စော"နှင့်"နော်"တို့ကို သုံးရန်နှင့် ပိုးကရင်များအတွက် "စ"နှင့်"နန်"တို့ကို တရားဝင်သုံးခွင့်ရှိရန်၊

၇။ ကရင်အမျိုးသားသီချင်းကို အတည်ပြုလက်ခံခြင်း၊ (၎င်းသီချင်းကို ဆရာစံဘက ရေးသားပြီး တေးသွားကို ပဒိုသာအေးကြီးမှ စပ်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။) တစ်မျိုးသားလုံး၏ ညီလာခံတွင် ၎င်းအမျိုးသားသီချင်းကို အတည်ပြုပြီး နိုင်ငံတော်ကလည်း အသိအမှတ်ပြုသည်။

၈။ ကရင်အမျိုးသားဝတ်စုံကို ယောက်ျားနှင့် မိန်းမများ အတွက် ပြုလုပ်ပေးသည်။ ပိုမိုလှပအောင် တီထွင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

၉။ ၁၉၃၈ ခုနှစ် ကရင်နှစ်သစ်ကူး "သလေ" လဆန်း(၁)ရက်ကို ကရင်အမျိုးသားနှစ်သစ်ကူးအဖြစ် လွှတ်တော်တွင် အဆိုပြု တင်သွင်းကာ အတည်ပြုနိုင်ခဲ့သည်။ စောဂျွန်ဆင်ဒီဖိုးမင်း က အဆိုပြုတင်သွင်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတော်၏ အားလပ်ရက်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ တစ်ချိန်တွင် ကရင်အမျိုးသားများ၏ ခုနှစ်အဖြစ် ၁၉၃၉+၇၃၉=၂၆၇၈ ခုနှစ်ကို စတင်ရေတွက်သည်။

ကရင်အမျိုးသားအလံတော်တွင် ကရင်လူမျိုးအားလုံးတို့သည် (KNA)ခေါ် တစ်မျိုးသားလုံး၏ အသင်းကြီးထဲတွင် စုရုံးရောက်ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ဗမာလူမျိုးထဲတွင် အသင်းအဖွဲ့များ ကွဲပြဲကြကာ ၎င်းတို့၏ ဝင်ရောက်စွက်ဖက် ချယ်လှယ်မှုကြောင့် ကရင်ထဲတွင်လည်း (BKNA)ဟု ခေါ်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကရင်အမျိုးသားအသင်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရလေတော့သည်။ ၎င်းအသင်းကို ဦးစီးရှေ့ဆောင်သူများမှာ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးပန္နဝံသနှင့် စောမြသိန်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းအသင်းကြောင့် ခရစ်ယာန်များဖြစ်ကြသည့် ဆရာရွှေဘ၊ စောဖေသာတို့သည် (BKNA)ထဲသို့ ဝင်ရောက်ကြပြီး ဦးစော၏ လက်ရုံးများ ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်။

ယင်းကြောင့် ဒေါက်တာဘမော် အစိုးရလက်ထက်တွင် KNA မှ စောဖိုးချစ်သည် ပညာရေးဝန်ကြီး ဖြစ်လာသော်လည်း ဦးစောမှ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသောအခါ BKNA မှ စောဖေသာသည် သစ်တောနှင့် လယ်ယာဝန်ကြီး ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ၎င်းနည်းဖြင့် ကရင်များထဲတွင်လည်း အကွဲပြဲများရှိလာကာ တစ်စိတ်တည်း တစ်ဝမ်းတည်းရှိသည့် စိတ်ဓာတ် အားပျော့လာကြတော့သည်။

KNA အမျိုးသားအသင်းကြီး ရပ်ဆိုင်းခြင်းခံခဲ့ရသော်လည်း အတတ်နိုင်ဆုံး ၎င်း၏တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သဖြင့် နောက်ပိုင်းတွင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သော ကရင်ခေါင်းဆောင်များသည် ၎င်းအသင်းကြီးမှ မွေးထုတ်လိုက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များသာ ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် KNA ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီးသည် ကရင်တစ်မျိုးသားလုံး၏ ပေးအပ်သောတာဝန်ကို ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်ပြီး အရည်အချင်းရှိသည့် ကရင်ခေါင်းဆောင်များကိုလည်း မွေးထုတ်ပေးခဲ့လေသည်။

t cef; (2-8)

u&ifvlrsdK;EStcsdKt o ufar;Grf;a u smif;

ကျွန်ုပ်တို့ဘိုးဘေးဘီဘင်များမှာ တောင်ယာလုပ်ငန်းဖြင့်သာ အသက်မွေးကြသည့် လယ်ယာလုပ်ငန်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်း ဗမာများ ဝင်ရောက်ပြီး အုပ်စိုးသောအချိန်တွင် ကရင်တို့သည် မြေယာကျွန်များ ဖြစ်လာကြသည်။ ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာ လုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း ခါးမလှ ဝမ်းမဝ လှချေ။ တစ်ချိန်လုံး စိုးရိမ်ကြောင့်ကျ နေကြရသည်။ အင်္ဂလိပ်များ ဗမာပြည်ကို ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီးနောက်တွင် တိုင်းပြည်အတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးများကို ချမှတ်ပေးပြီး စည်းကမ်းတကျ လုပ်ဆောင်လာသဖြင့် ကရင်များလည်း သင့်တင့်စွာ မိမိကိုယ်ကိုယ် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခွင့် ရကြလေသည်။

အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ ကိုလိုနီခေတ်တွင် လူတန်းစား (၄)ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ စက်မှု အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ ဓနရှင်ပေါက်စ လူတန်းစား (ပညာတတ်များနှင့် အစိုးရ လခစား အမှုထမ်းများ ပါဝင်သည်)နှင့် အမျိုးသား ဓနရှင် လူတန်းစား များ ဖြစ်ကြသည်။ ကရင်လူမျိုး များသည် မိဘဘိုးဘွားများ၏ မိန့်မှာချက်ကို တစ်သွေမတိမ်း လိုက်နာကြသူများဖြစ်သဖြင့် များသောအားဖြင့် တောင်ပေါ်ဒေသနှင့် ကျေးလက်တောရွာ၌သာ အနေများပြီး တောင်ယာလုပ်ငန်း လယ်ယာလုပ်ငန်းများကိုသာ လုပ်ကိုင်၍ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းကြသည်။ လူအနည်းစုသာ မြို့ပေါ်တွင် နေထိုင်ကြပြီး ပညာရေးတွင် လိုက်စားလာကြကာ လခစား အလုပ်များ လုပ်ကိုင်လာကြသည်။

ကရင်များထဲတွင် (၉၀%)သည် တောင်ယာလုပ်ငန်း လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း အင်္ဂလိပ် အုပ်စိုးမှုအောက်တွင် ယခင် ဗမာပဒေသရာဇ်ခေတ်ကကဲ့သို့ စိုးရိမ်ကြောင့်ကျမှုများ မရှိတော့ချေ။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်တွင် စပါးများကို လိုလားကြသဖြင့် စပါးဈေး ကောင်းကောင်းပေးပြီး ဝယ်ယူကြသည်။ ၁၈၆၉ ခုနှစ် စူးအက်တူးမြောင်းကို ဖွင့်လှစ်နိုင်ပြီးနောက်တွင် အင်္ဂလိပ် အစိုးရသည် ကုန်သွယ်ရေးတွင် ဆန်စပါး အများအပြား လိုအပ်လျက် ရှိလာပေသည်။ ယင်းကြောင့် လယ်သမားများအား နည်းမျိုးစုံ အားပေးလာခြင်းကြောင့် ကရင်အတော်များများသည် ကိုယ်ပိုင် လယ်ယာမြေဖြင့် ရှိလာကြသည်။ တောင်ပေါ်တွင် နေထိုင်ကြသည့် ကရင်အချို့သည်ပင်

တောင်ပေါ်မှနေပြီး မြေပြန့်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကာ လယ်ယာလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်လာကြသည်။ ကိုယ်ပိုင် လယ်ယာမြေကိုလည်း ရရှိလာကြသည်။ လယ်ယာမြေကိုလည်း တိုးချဲ့လာနိုင်ကြသည်။ ဤနည်းဖြင့် အချို့ကရင်များသည် လယ်ယာမြေကေ ရာနှင့် ချီပြီး ပိုင်ဆိုင်လာကာ မြေရှင်များ ဖြစ်လာပြီး ချမ်းသာ ကြွယ်ဝလာကြသည်။ မီးရထားလမ်းအနီးတွင် စပါးကျီများတည်ဆောက်ပြီး စပါးများကို အကြီးအကျယ် ဝယ်ယူသိုလှောင်ကြကာ အရောင်းအဝယ် လုပ်လာကြသည်။ ဤနည်းဖြင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝလာကြလေတော့သည်။ ကရင်အချို့သည် ယခုကဲ့သို့ ချမ်းသာကြွယ်ဝလာကြရာတွင် သတိဝီရိယ ပေါ့လျော့လာပြီး မိမိကိုယ်ကိုယ် ထိန်းသိမ်းခြင်း မပြုလုပ်နိုင်ချေ။ ဤနည်းဖြင့် လက်ထဲတွင် ငွေကြေးပြတ်လပ်သည့် အချိန်အခါမျိုးတွင် ချစ်တီးထံမှ လွယ်လွယ် ငွေချေးငှားကြလေသည်။ လူမျိုးခြား မြေရှင်များနှင့် ဓနရှင်များထံတွင်လည်း ချေးငှား ပေါင်နှံခြင်းများ ပြုလာကြသည်။ ဤနည်းဖြင့် မိမိတို့ လယ်ယာများကို ပေါင်နှံခြင်း ပြုသည်။ ဤသို့ဖြစ်ရာမှ စပါးဈေး ဖြုန်းစားကြီး ထိုးကျလာသောအခါ ၎င်းတို့ လယ်ယာမြေများကို အပ်နှံကြရလေတော့သည်။ ဤနည်းဖြင့် လယ်ယာမြေများ ဆုံးရှုံးကုန်ကြသည်။ ဤနည်းဖြင့် ဆင်းရဲသည့် လယ်သမားများ ဖြစ်လာကြသည်။ နှစ်စဉ် ဝမ်းစာစပါး မလုံလောက်ဘဲ စပါးပေးဖြင့် ငွေချေးကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး စားသောက်နိုင်ရန် လုပ် ကြရသည်။ ဤနည်းဖြင့် တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် ပိုမိုဆင်းရဲလာကြသူများလည်း ရှိလာကြသည်။ ဤသည်မှာ ကရင် အများစု၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းနှင့် ၎င်းတို့၏ ဘဝကံကြမ္မာလည်း ဖြစ်ပေသည်။ စာတတ်မြောက်လာကြသည့် ကရင်များကမူ လခစား အလုပ်များကို လုပ်ကိုင်လာကြသည်။ သို့ရာတွင် အနှိမ်ခံရခြင်းက တစ်ကြောင်း၊ သဘောထားမှန်ကန်မှု မရှိသည်က တစ်ကြောင်း စသည့် အကြောင်းများကြောင့် ကရင်များသည် လစာနည်းသည့် အလုပ်၊ ရာထူး နိမ့်ကျသည့် အလုပ်များကိုသာ လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ တစ်ခြားသူများ မလုပ်ချင်သည့် အလုပ်များကိုသာ လုပ်ကြရသည်။ ကျောင်းနေပြီး စာတတ်မြောက်လာကြသည့် ကရင်လူငယ် အမျိုးသမီး အမျိုးသားများ အများစု လုပ်ကိုင်ကြသည့် အလုပ်များမှာ အောက်အဆင့် ပညာရေးအမှုထမ်း (ဝါ) ကျောင်းဆရာများသာ လုပ်ကြရသည်။ ကရင်ယောကျ်ားအများစုမှာ အတော်အတန် စာတတ်ပါက စစ်တပ်ထဲသို့ ဝင်ကြလေသည်။ မိန်းကလေးများကလည်း များသောအားဖြင့် သူနာပြု သင်တန်းတက်ပြီး သူနာပြုဆရာမများ လုပ်ကြသည်။ အခြားလူမျိုးများ အထင်သေး အမြင်သေးသည့် အလုပ်အကိုင်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ ပညာတတ်ပြီး အုပ်ချုပ်ရေးဘက်တွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ကြသည့် ကရင်များ ရရှိသည့် အလုပ်များမှာ များသောအားဖြင့် ပင်ပန်းခက်ခဲသည့်အလုပ်၊ အသက် အန္တရာယ်များသည့် အလုပ်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ ဥပမာ–သစ်တောလုပ်ငန်း၊ ပုလိပ်ဌာန၊ မြေတိုင်းဌာန၊ ယစ်မျိုးဌာန စသည့် အလုပ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဤသည်ပင် အောက်အဆင့် ရာထူးများသာ ရရှိပြီး အမြင့်ဆုံးရာထူး တက်နိုင်ပါက အင်စပက်တော်(**Inspector**) အဆင့် အထိသာ ရရှိကြသည်။ ပြန်တမ်းဝင် အရာရှိအဆင့် (**Gazetted Officer**) ရာထူးကို ရရှိသူ အလွန် နည်းပါးသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်ချိန်တွင် (**KNA**)အမျိုးသားအသင်းကြီး၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ကရင်အမျိုးသားအချို့သည် ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ခရိုင်အဆင့်အထိ ရာထူးရာခံများ ရရှိသွား

ကြသည်။ သို့ရာတွင် လူဦးရေ အချိုးအစားနှင့် တွက်ချက်နိုင်းယှဉ်ပါက ကရင်တို့သည် အခြားလူမျိုးများ ဗမာနှင့် ရခိုင်လူမျိုးများနှင့်စာလျှင် ဤရာထူးကြီးများရရှိသည့် အချိုးအစားမှာ အလွန် နည်းပေသည်။

ကရင်အများအပြားလုပ်သည့် အခြားအလုပ်တစ်ခုမှာ သစ်လုပ်ငန်း၊ ဝါးလုပ်ငန်းများဖြစ်ကြသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် လုပ်ငန်းဌာန မျိုးစုံရှိပြီး ကရင်လူမျိုးများက အခြားလူမျိုးများ ထက် ပိုမိုပြီး လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဤအလုပ်သည် ပင်ပန်းသည့်အလုပ်လည်း ဖြစ်ပေသည်။ အားစိုက် ခွန်စိုက် လုပ်ရသည့် အလုပ်မျိုး ဖြစ်သည်။ ဆင်ဖမ်းသည့်အလုပ်၊ ဆင်ကို မွေးမြူ လေ့ကျင့်သည့် အလုပ်၊ သစ်ခေါင်းအလုပ် စသည့်ဤအလုပ်များသည် ယခင်အချိန်က ကရင်လူမျိုးများသာ လုပ်ကြသည့်အလုပ် ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းဖြင့် အချို့ကရင်များသည် ဆင်ပိုင်ရှင်ကြီးများ ဖြစ်လာပြီး ချမ်းသာကြွယ်ဝလာသူများ လည်းရှိကြသည်။ လူသိများလာပြီး ဂုဏ်သရေရှိ လူကြီးအများက လေးစားရသည့် လူများ ဖြစ်လာကြသည်။ နိုင်ငံတော် အစိုးရကပင် လေးစားလာကြရသည်။

၁။ ရှေးယခင်က နာမည်ကြီးကျော်ကြားသည့် ကရင်သစ်ခေါင်းကြီးများမှာ သစ်ခေါင်းကြီး စောပါလာ (ထားဝယ်)ဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်က သူသည် သစ်ခေါင်းထဲတွင် အဌေးဆုံးဟု ဆိုကြသည်။ သူ၌ ဆင်အကောင် (၁၀၀)ကျော် ရှိခဲ့သည်။

၂။ တောင်ငူမှ ဒေါက်တာဖိုးတလုံးသည် ဆရာဝန်တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး ဆေးတိုက်ရှိသည်။ သူလည်း နာမည်ကြီးသစ်ခေါင်း တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူ့၌ ဆင်အကောင်ရေ (၆၀) (၇၀) ကျော် ရှိသည်။

၃။ သစ်ခေါင်း ဦးသာဒွေးနှင့်

၄။ သစ်ခေါင်းဦးဖိုးထင်(သထုံ)တို့လည်း ဆင် ဆယ်အချို့ရှိပြီး နာမည်ရ သူဌေးများဖြစ်ကြသည်။

၅။ သစ်ခေါင်းလှထူးနှင့်

၆။ သစ်ခေါင်းတာဒို့(မော်လမြိုင်) တို့လည်း ဆင်အကောင် ဆယ်ဂဏန်းအချို့ ပိုင်ဆိုင်ကြသည်။ လူသိများသူများလည်း ဖြစ်သည်။

၇။ ကြာအင်းမှ သစ်ခေါင်းဖါးခနှင့်

၈။ ဖာပွန်မှ သစ်ခေါင်းဦးစိန်ခို (နောက်ပိုင်း တောင်ငူမှာ ပြန်နေသည်။) တို့လည်း နာမည်ကြီးသူများ ဖြစ်ကြပေသည်။

တောင် ငူမြို့သည် သစ်ခေါင်းများ ပေါများသည့် မြို့အဖြစ် ကျော်ကြားသည်။ သို့သော် ယင်းသစ်ခေါင်းများသည် ဖာပွန်နှင့် မော်လမြိုင်များမှ သွားရောက်နေထိုင်ကြသော သစ်ခေါင်းများ အများစုဖြစ်သည်။ သစ်ခေါင်းများနှင့်အတူ အလုပ်လုပ်ကြသူများမှာ ဆင်ဖမ်းသူများ၊ ဆင်ထိန်းများ၊ သစ်ခုတ်၊ ဝါးခုတ်၊ ကြိမ်ခုတ်သူများ၊ တဲဆောက်၊ ဖောင်ဆောက်၊ သစ်မျော စသည့် ခက်ခဲပင်ပန်းသည့် အလုပ်အမျိုးမျိုး လုပ်ကြသူများ ရှိကြသည်။ ဤအလုပ်သမား အားလုံးသည် ကရင်များသာ ဖြစ်ကြသည်။

မော်ခီး၊ ထားဝယ်နှင့် ဘိတ်ဘက်တွင် သတ္တုတွင်းများ ရှိကြသဖြင့် ထိုဒေသတွင် နေထိုင်ကြသည့် ကရင်အမျိုးသားများသည် သတ္တုတူးဖော်သည့် လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြသူများ ရှိကြသည်။ သို့သော် အရေအတွက် မများလှပေ။ အချို့ ကရင်များသည် အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့လည်း အရေအတွက် မများချေ။ ဆိုရိုးစကားပုံတစ်ခု ရှိသကဲ့သို့ ကရင်ကုန်ကူး မျက်လုံးပြူးဟု ပြောကြသည်။ ကရင်များသည် စာရင်း မနိုင်၊ အင်း မနိုင်ဖြင့် ဤကဲ့သို့ လက်လီ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းတွင် ဆုံးရှုံးသူက များလေသည်။ အချို့လည်း အလိမ်ခံကြရသည်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်တွင် ကုန်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး အောင်မြင်မှုရရှိသည့် ကရင်ဟူ၍ မရှိသလောက် ဖြစ်သည်။ ထူးချွန်ထက်မြက်သူ လုံးဝမရှိချေ။ ဒေါက်တာ တာမေဖိုးမင်း ကနေပြီး ကရင်ကုန်သွယ်ရေးအသင်းကို ဖွဲ့စည်းပြီး လုပ်ကိုင်ခဲ့သော်လည်း နောက်ဆုံးတွင် အရှုံးနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း ကုမ္ပဏီလည်း ပျက်စီးသွားလေတော့သည်။ အစုရှယ်ယာ ဝင်ကြသူများအဖို့ ၎င်းတို့၏ ငွေရင်းကိုပင် ပြန်၍ မရနိုင်ကြချေ။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ကရင်များထဲ၌ ဆန်စက်ပိုင်ရှင် အချို့ ရှိခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် နာမည်ကြီးသူများ မဟုတ်ကြချေ။ အခြား လူမျိုးများနှင့်လည်း နှိုင်းယှဉ်၍ မရချေ။

t cef (2-9)

u&ifwkdY xl;jcm;onfh toif;tzGJUrsm;ESifh vIyf&Sm;rIrsm;

(၂၀) ရာစုနှစ် အတွင်း ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်ဖြစ်ချိန်အထိ ကရင်အမျိုးသားများ ထဲတွင် ထူးခြားသည့် လှုပ်ရှားမှုများနှင့် အသင်းအဖွဲ့များ တစ်ချိန်ပြီးတစ်ချိန် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေသည်။ ၎င်းတို့မှာ ...

၁။ ဘိုးဆန်ရေနှင့် လွတ်လပ်သည့် နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်အသင်း။
၂။ ခလီဘိုးပါ (သောမဖက်လက်ခို)နှင့် ၎င်း၏ ခလီဘိုးပါအသင်း။
၃။ ဒေါက်တာတာမေဖိုးမင်း (ဆင်ဖြူရှင်)နှင့် ကရင်လူငယ်အသင်း။
၄။ ထောမဆင်(ဘိုးတော်)နှင့် ဗျာဒိတ်တော်အသင်းများ ဖြစ်သည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြသည့် လှုပ်ရှားမှုများသည် များသောအားဖြင့် ကြီးကျယ်သည့် လှုပ်ရှားမှုများ ဖြစ်ကြပြီး ဘာသာရေးနှင့်သာ သက်ဆိုင်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့သော် လူမျိုးရေးနှင့် နိုင်ငံရေးလည်း ရောနှောပါဝင်လာသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ဤလှုပ်ရှားမှုအားလုံးသည် စနစ်တကျရှိပြီး ၎င်းတို့၌ တိကျသည့် ရည်မှန်းချက်များ ရှိခဲ့သဖြင့် ဤလှုပ်ရှားမှုများကို ကရင်အမျိုးသားများက လေ့လာသိရှိရန် လိုအပ်ပေသည်။

b;kdqef&ESifh vGwfvyfonfh u&iftESpfcif;c&pf,mef toif;\ vIyf&Sm;rI

ဘိုးဆန်ရေကို ဖိုးပိုက်ဆံဟူ၍လည်း ခေါ်ကြသည်။ ၎င်း၏ နာမည်ရင်းမှာမူ ဘိုးဖားခဲ (ကရင်လို–ဖာဃဲ) ဖြစ်သည်။ သူသည် ဖာပွန်နယ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ သူကျောင်းနေတတ်သည့် အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ ရွှေကျင်မြို့ ကရင်နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန်ကျောင်းတွင် လာရောက် ပညာ သင်ကြားခဲ့သည်။ အတော်အတန်သာ ပညာသင်ကြားပြီးနောက် အသက်အရွယ်ငယ်သေး သော်လည်း ရွာပြန်ပြီး အိမ်ထောင်ပြုလေသည်။ သူသည် သစ်ခေါင်းတစ်ဦးဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင် ကျပြီး မကြာခင်မှာပင် ၎င်း၏ ဇနီးသည် ကွယ်လွန်သွားသည်။ ထို့နောက် မကြာသောကာလအတွင်း မှာပင် ၎င်း၏ ဆင်များလည်း သေဆုံးကုန်သည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သူ့အဖို့ အလွန် ဝမ်းနည်း ကြေကွဲဖွယ်ရာနှင့် တွေကြုံရပြီး စိတ်အလွန် ထိခိုက်လျက်ရှိသဖြင့် နောက်ဆုံး တောထွက်ပြီး ရသေ့ တစ်ပါးအဖြစ် တောတွင်း၌ပင် နေထိုင်ပြီး တရားကျင့်ခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ တရားကျင့်နေစဉ် ထမင်း မစား ရေမသောက်ဘဲ နေသည်။ နောက်ဆုံး အခြားသူများက သူ့ကို သွားတွေ့သည့်အချိန်တွင် အားအင် ချိနဲ့ပြီး သေခါနီး ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ၎င်းနောက် သူ့အား ရွာသို့ ပြန်၍ ခေါ်

လာသည်။ ထို့နောက် သူသည် ရွှေကျင် အရှေ့ဘက် တောင်ပေါ်ဒေသတွင် နေထိုင်ကာ ဘုရားကျောင်း တစ်ဆောင်နှင့် စေတီတစ်ဆူကို တောင်ထိပ် ကျောင်းဆောင်ပေါ်တွင် တည်လေသည်။ သူတည်ဆောက်သည့် ဘုရားကျောင်းနှင့် စေတီသို့ သွားလိုပါက ခက်ခက်ခဲခဲ သွားကြရသည်။ သူသည် တရာဟောကောင်းသူ တစ်ဦးဖြစ်ပြီး သူ့တရားကို နှစ်ခြိုက်သူများသဖြင့် ဤကျောင်းဆောင်နှင့် စေတီသို့ လူများ အများအပြား ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ယင်းကြောင့် သူသည် တဖြေးဖြေးခြင်း နာမည် ထင်ပေါ် ကျော်ကြားလာလေတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ ကျော်ကြားလာမှုကြောင့် ၎င်းအားသင်္ကာ မကင်းဖြစ်ကာ စောင့်ကြည့်ကြသူများ ရှိလာသဖြင့် ၎င်း၏ နောက်လိုက်တပည့်များက ၎င်းအား ထိုနေရာတွင် ဆက်၍ မနေတော့ရန် တိုက်တွန်းလေသည်။ ၎င်းနောက် အကြံပေးချက်အရ သူနှင့် သူ၏ နောက်လိုက်များသည် မြေပြန့်သို့ပြောင်းရွှေ့ကာ ညောင်လေးပင် အနောက်ဘက် မြေပြန့် တစ်နေရာတွင် ရွာတစ်ရွာကို တည်ပြီး ယင်းရွာကို ဖဒိုပလောဟု ခေါ်ပြီး နေထိုင်ကြသည်။ ဤ ဖဒိုပလောရွာသည် နောင်တွင် ကြီးထွားလာပြီး စည်ပင်သာယာ ဖြစ်ထွန်း တိုးတက်လာသည့် ရွာကြီး တစ်ရွာအဖြစ် ယခုတိုင်ရှိနေပေသည်။

ဘိုးဆန်ရေသည် ဖဒိုပလောရွာတွင် ၎င်း၏ နောက်လိုက် (၂၀၀) နှင့်အတူ နေထိုင်ပြီးနောက် ၎င်းတို့အားလုံးသည် အမေရိကန် နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန် ဆရာကြီးဝိတ်ထံတွင် နှစ်ခြင်း မင်္ဂလာကို ခံယူကြသည်။ ယင်းနောက် ၎င်း၏ နာမည်ကို ဖိုးဆန်ရေဟု ပြောင်းလဲ ခေါ်ဆိုခဲ့သည်။ လူသားများ၏ အသက်ရှင်ရပ်တည်ရေးအတွက် အဓိက စားနပ်ရိက္ခာမှာ ဆန်နှင့် ရေ ဖြစ်သဖြင့် ဤသည်ကို ရည်ညွှန်းပြီး ၎င်း၏နာမည်ကို ဤကဲ့သို့ ခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ သူသည် နှစ်ခြင်းမင်္ဂလာကို ခံယူပြီးနောက် ရန်ကုန်၊ ရွှေကျင်၊ ညောင်လေးပင်၊ ပဲခူးများသို့လှည့်လည်ပြီး ခရစ်ယာန် တရားတော်ကို ဟောကြားလေတော့သည်။ သူသည် အပြောကောင်း အဟောကောင်းသူတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး ဆက်ဆံရေးလည်း အလွန်ကောင်းသဖြင့် လူအတော်များများသည် ခရစ်ယာန်ကို လက်ခံ ယုံကြည်ကာ အများအပြား နှစ်ခြင်းမင်္ဂလာကို ခံယူလာကြလေတော့သည်။ သူသည် ဆက်လက်ပြီး မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ ဥက္ကံ၊ သာယာဝတီ၊ လက်ပံတန်း၊ ဟင်္သာတ၊ မအူပင်၊ ပုသိမ်၊ မြောင်းမြဘက်သို့ သွားရောက်ပြီး သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို လုပ်လေသည်။ ထိုဒေသမှ လူများလည်း အများအပြား နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်ဘာသာကို ယုံကြည်လက်ခံကြကာ နှစ်ခြင်းမင်္ဂလာကို ခံယူကြသည်။ ယင်း အချိန်တွင် စပါးဈေးမှာ ကောင်းမွန်နေပြီး စီးပွားရေးအခြေအနေ ကောင်းကြသဖြင့် လူများသည် ၎င်းအားများများ စားစား လှူဒါန်းကြလေသည်။ သူ့အပေါ် ယုံကြည်မှုကြီးမားသဖြင့် သူ့ကို လှူဒါန်းရာတွင် ငွေဒင်္ဂါးများ တောင်းနှင့်အပြည့် လှူကြသည့်အထိ အလှူငွေများကို ကောက်ခံ ရရှိခဲ့လေသည်။ သူသွားလေရာတွင်လည်း လူများသည် သူ့ကို လှူဒါန်းကြလေသည်။

ယင်းကြောင့် ဤလှူဒါန်းငွေများဖြင့် မြို့ကြီးများရှိ နေရာအတော်များများတွင် အသင်းတော် အဆောက်အဦကြီးများကို တည်ဆောက်လေတော့သည်။ ကျေးလက်တောရွာမှ တောသူတောင်သားများ မြို့ပေါ်သို့ ရောက်ရှိလာပါက ဤအဆောက်အဦများတွင် တည်းခိုနိုင်ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ တည်းခိုနိုင်ရန် အဆောက်အဦးကို ထမင်းရုံဟု ခေါ်ဆိုပြီး ပညာရေးအတွက်လည်း

စာသင်ကျောင်း အများအပြားကို ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။ ကရင် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများသည် ကျောင်းအိပ် ကျောင်းစားများအဖြစ် သွားရောက်ပညာသင်ကြားကြသည်။ ရေကန်ကြီးများကို လည်း တူးဖော်ပြီး ရေစုပ်စက်များကိုလည်း တပ်ဆင်လေသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဆန်စက်များကို လည်း နေရာအတော်များများတွင် တည်နိုင်ခဲ့သည်။ ရေကန်ကြီးရှိသည့် အကြီးဆုံး အဆောက်အဦ ကြီးသည် မီးလောင်ပျက်စီးသွားသည်မှာ ကြာမြင့်ပြီး ဖြစ်သည်။ အခြား အဆောက်အဦများမှာ ညောင်လေးပင်၊ ထုံးကြီး၊ ဖဒိုပလော၊ ဥက္ကံ၊ လက်ပံတန်း နှင့် ဟင်္သာတ များတွင် ရှိကြသည်။ ရွှေကျင်၊ ကျောက်ကြီးဘက်ရှိ ရေလဲနှင့် စူမူထာ ကျေးရွာများတွင်လည်း ရှိကြသည်။ သူသည် ရန်ကုန်မြို့၊ မီးရထားဘူတာရုံကြီးအနီးတွင် တိုက်တစ်လုံး ဝယ်သည်။ ခရီးသွားလာကြသည့် ကရင်များ သွား ရောက်တည်းခိုရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ကြောင့် သူ ဆောက် လုပ်ခဲ့သည့် ကျောင်းကန်များ အဆောက်အဦး အတော်များများမှာ ဂျပန်ခေတ်တွင် ပျက်စီးကုန် သည်။ ယခုအချိန်တွင် သူဆောက်ခဲ့သမျှ အဆောက်အဦထဲမှ ကျောင်းကြီး နှစ်ကျောင်းသာ ကျန်ရစ် တော့သည်။ လက်ပံတန်းနှင့် ဖဒိုပလောတွင် ဖြစ်ကြသည်။ ဤအဆောက်အဦ နှစ်ခုကို ၎င်း၏ နောက်လိုက် တပည့်များက ကောင်းမွန်စွာ ယခုထက်တိုင် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်လျက်ရှိသည်။

ဘိုးဆန်ရေသည် အမေရိကန် နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန် သာသနာပြုဆရာများအပေါ်တွင် အားထားလျက်ရှိသော်လည်း ဤသာသနာပြုဆရာများသည် သူ၏ကြိုးပမ်းမှုအပေါ် အားပေးခြင်း မပြုရုံမက ကရင်အမျိုးသားများအတွက် အသုံးပြုရန်ထားရှိသည့် ရန်ပုံငွေကို ဤသာသနာပြု ဆရာများက အလွဲသုံးစားလုပ်သည်ကို တွေ့ရှိသဖြင့် ဤနှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန် သာသနာပြုဆရာများ အပေါ် အယုံအကြည် မဲ့လာကာ နားမထောင်ဘဲ နေလေတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဘိုးဆန်ရေသည် တစ်ဖန် အင်္ဂလိပ် ရေဖြန်းသာသနာပြုဆရာများဘက်သို့ လှည့်၍ အားကိုးပြန် သည်။ အင်္ဂလိပ်ရေဖြန်းသာသနာပြု ဆရာမက်တာကို ချဉ်းကပ်ပြီး အကြံဉာဏ်တောင်းရာ ဆရာ မက်တာက ကရင်အတွက် ဘဏ်တိုက်တစ်ခုတည်ထောင်ရန် အကြံပြုလေသည်။ ယင်းကြောင့် ဘိုးဆန်ရေသည် ရန်ကုန်တွင် ကရင်ဘဏ်တိုက်**(Karen Bank)**ကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဆရာမက်တာလည်း ၎င်းအပေါ် သစ္စာ မရှိချေ။ နောက်ဆုံးတွင် ဆရာမက်တာလည်း သူ့ကို လိမ်စားသွားသဖြင့် ဘဏ်တိုက်တွင်ထားရှိသည့် ငွေများ ပျောက်ဆုံးကုန်သည်။ ထို့အပြင် ရန်ကုန် ဘူတာကြီးအနီးတွင် ဝယ်ထားသည့် တိုက်ကိုလည်း ဆရာမက်တာက ချစ်တီးထံ ပေါင်နှံ လိုက်သဖြင့် ထိုတိုက်ကြီးကို ဘိုးဆန်ရေပြန်၍ မရွေးယူနိုင်တော့သဖြင့် ထိုတိုက်ကြီးလည်း ဆုံးရှုံး သွားလေသည်။

သူ၏ အတွေ့အကြုံအရ အမေရိကန်သာသနာပြုဆရာများကိုလည်း အားကိုး၍မရ၊ အင်္ဂလိပ်ရေဖြန်း သာသနာပြုဆရာကို အားကိုးပြန်တော့လည်း အလိမ်ခံရပြန်သဖြင့် သူဆင်ခြင်မိ သည်မှာ ကရင်အမျိုးသားများ၏ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းတွင် လူမျိုးခြားမျက်နှာဖြူများအား အားကိုး၍ မရကြောင်း၊ ကရင်တို့သည် ကိုယ့်ခြေပေါ်ကိုယ်ရပ်ကာ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး လုပ်ကြရမည် ဖြစ်ကြောင်း ခံယူလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် သူသည် မျက်နှာဖြူ သာသနာပြုဆရာများနှင့် လမ်းခွဲ

ပြီး ပင်စင်စား ကရင်အရာရှိကြီး နှစ်ယောက် ဖြစ်ကြသည့် ပဒိုဦးသင်အိုနှင့် ဆရာဝန် ရောဘတ် ဖိုးခင်တို့၏ အကူအညီ အကြံဉာဏ်ဖြင့် လွတ်လပ်သည့် ကရင်နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန်သာသနာပြုအဖွဲ့ (Free Mission)ကို ဖွဲ့စည်းထူထောင်လေတော့သည်။

ဘိုးဆန်ရေသည် နောက်ပိုင်းတွင် လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရာတွင် အကြွေးများ တဖြေးဖြေး ကြာလေ များလာလေသည်။ ယူထားသည့် အကြွေးငွေအတွက် အတိုးကိုပင် မဆပ်နိုင်ဘဲ ရှိခဲ့ရသည်။ ယင်းကြောင့် ဘိုးဆန်ရေအတွက် စိတ်သောက ရောက်ကာ နာ မကျန်း ဖြစ်လာတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ပြီးနောက် တစ်မနက်တွင် ၎င်း၏ တပည့်တပန်းများသည် ဘိုးဆန်ရေကို ၎င်း၏ အိပ်ယာတွင် မတွေ့ရတော့ချေ။ နောက်ဆုံး ဘိုးဆန်ရေ၏ အလောင်းကို ရေတွင်း တစ်တွင်းထဲ၌ သွားတွေ့လေတော့သည်။ ဘိုးဆန်ရေသည် အလွန်စိတ်ပျက်အားငယ်ပြီး ယခုကဲ့သို့ ရေတွင်းထဲ ခုန်ဆင်းပြီး သူ့ကိုယ်သူ အဆုံးစီရင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဘိုးဆန်ရေ ကွယ်လွန်သွားပြီး ဖြစ်သော်လည်း သူလုပ်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများမှာ ရပ်ဆိုင်းခြင်း မရှိချေ။ ဒေါက်တာရောဘတ်ဖိုးခင်က ဘိုးဆန်ရေ၏ လုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူဆက်ခံကာ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားသည်။ ယင်းကြောင့်လွတ်လပ်သည့် ကရင်နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန် အသင်းသည် ယနေ့တိုင်နေရာ အတော်များများတွင် ရှိနေသေးသည်။ ဖဒိုပလော၊ ညောင်လေးပင်၊ ရွှေကျင်၊ ပဲခူး၊ ရန်ကုန်၊ ဥက္ကံ၊ လက်ပံတန်း၊ ဟသ်ာတ၊ မအူပင် စသည့်နေရာများတွင် အသင်းတော်များ ရှိဆဲပင် ဖြစ်သည်။ ဘိုးဆန်ရေ၏ နောက်လိုက် တပည့်တချို့သည် ဘိုးတော်ထောမဆင်က ဗျာဒိတ်တော်အသင်းကို ထူထောင်လိုက်သည့်အခါ ထောမဆင်နောက်သို့ လိုက်ပါသွားကြသည်။ ဤလူများသည် နောက်ပိုင်းတွင် 'ဖူးတာမူး' ခေါ် ဂျွန်ဆင်က 'ကရင်သားဦးအသင်း'ကို ထူထောင်လိုက်သည့်အခါ ဂျွန်ဆင်၏ နောက်လိုက်များ ဖြစ်လာကြသည်။ ဘိုးတော် (ဖူးကစါ) ထောမဆင် ဖြစ်စေ၊ 'ဖူးတာမူး' ဂျွန်ဆင်ဖြစ်စေ ၎င်းတို့နှစ်ဦး စလုံးသည် ဘိုးဆန်ရေကို အလွန် လေးစားကြည်ညို ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ဘိုးဆန်ရေကို 'ဖူးဘွယ်မူး'ဟု ခေါ်ပြီး တမန်တော်တစ်ပါးအဖြစ် သဘော ထား ကြသည်။ လွတ်လပ်သည့် ကရင်နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန်အသင်းသည် ဆက်လက်ပြီး တည်မြဲနေမှာ ဖြစ်ပြီး ဘိုးဆန်ရေ၏ အမည်လည်း ကရင့်သမိုင်းတွင် မော်ကွန်းတင်ရစ်မှာ ဧကန်မုချပင်။

2/ cvDby;EShfc vDbkt oif;

ဆရာ သိုးမားပဲလဲခို (ခလီဘိုးပါ)သည် တောင်ငူနယ် ခိုးမီးခိုရွာနေ ဖခင်ဘိုးဘူးစါမှ မွေးဖွား လာသည့် သားများအနက် တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူ့ကို (၇)လ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း မပြည့်တပြည့်တွင် မွေးလာသဖြင့် မွေးဖွားစဉ်က အတုံးလေး တစ်တုံးသဖွယ် ဖြစ်နေပြီး ကိုယ်ခန္ဓာ အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်သည့် နားနှင့်မျက်စိတို့ပင်လျှင် အသေအချာ မပေါ်သေးပေ။ ယင်းကြောင့် သူ့ကို အဝတ်နှင့် ထုပ်ထားကာ ကြပ်ခိုးစင်ပေါ်တွင် တင်ထားကာ တစ်ခါတစ်ခါမျှသာ သူ့ကို လှည့်ကြည့်ကြသည်။ မွေးပြီး တစ်ပတ်ကြာမှသာ ငိုသံထွက်ပေါ်လာပြီးနောက် နားမျက်စိများ ပုံပန်းသဏ္ဍာန် ကောင်း ကောင်း ပေါ်လွင်လာသည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းမှစပြီး သူ့မိခင်မှ သူ့ကို နို့တိုက်ကာ တဖြေးဖြေးဖြင့်

အသက်ရှင်လျက်ရှိသည့် လူသားလေးတစ်ယောက်ဟု ခေါ်၍ ရလာသည်။ ယင်းကြောင့် သူ့အမေ အဖေက ကရင်လို ပဲလဲခိုး ဟု ခေါ်၏။ အခိပ္ပာယ်မှာ သူ့ကို ဤအတိုင်း အပြင်ဘက်တွင် ပစ်ထားသူ ဖြစ်သည်။ ကြီးလာသည့်အချိန်တွင် သူ့နာမည် ပဲလဲခို ဖြစ်လာသည်။

သူအနည်းငယ် ကြီးလာသောအချိန်တွင် သူ့အမေ စွားထာရွာတွင် ပြန်နေသည်။ စွားထာ ရွာသည် စွားလိုရွာနှင့် နီးသည်။ ဤရွာ၌ပင် သူ စပြီး ကျောင်းနေသည်။ သူ့မိခင်မှာ ဆင်းရဲသဖြင့် သူ့ကို ကျောင်းမထားနိုင်ချေ။ ယင်းကြောင့် သူ့ကို ရေဖြန်းသာသနာပြု ဆရာတစ်ပါးထံ သွား ရောက် အပ်နှံလိုက်သည်။ ဤသာသနာပြုဆရာ ဝိတလာက ဤကလေးသည် နိုးကြား ဖျတ်လတ် သူ အဖြစ် မြင်တွေ့ကာ ဦးဏှောက်လည်း ကောင်းသူဖြစ်သဖြင့် သူ့အား ဤဆရာကြီးက ကောင်း မွန်စွာ ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်လေသည်။ ၎င်းအား သောမတ် ပဲလဲခို **(Thomas Pelehko)** ဟု အမည် ပေးလေသည်။

သူသည် ဦးနှောက်ကောင်းသူ စာတော်သူဖြစ်သဖြင့် တောင်ငူတွင် (၇)တန်း အောင်ခဲ့ သည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန်သို့ ကျမ်းစာသင်ကျောင်းတက်ရန် စေလွှတ်ခဲ့သည်။ ကျမ်းစာသင်ကျောင်း အောင်မြင်ပြီးနောက်တွင် သူသည် တောင်ငူသို့ပြန်လာပြီး ကျမ်းစာသင်ကျောင်းဆရာ လုပ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သူသည် အသင်းတော်ကို ကြည့်ရှုသည့် ဆရာအဖြစ် တောင်ငူနယ် တောင်ပေါ်ဒေသ ကလေဝါရွာတွင် သွားရောက်ပြီး တာဝန်ထမ်းဆောင်သည်။ သူသည် အောင်မြင်သည့် သာသနာပြု သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာသည်။ အသင်းတော်များလည်း ကြီးထွားလာပေသည်။ ယင်းကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် သာသနာအသင်းကြီးက ၎င်းအား တောင်ငူမြို့သို့ ပြန်ခေါ်၍ တောင်ငူ တစ်နယ်လုံး ၏ သာသနာပိုင် **"Arch Deacon"** အဖြစ် တာဝန်ပေးလေတော့သည်။ တောင်ငူမြို့ အေးစတု အရပ်တွင် နေထိုင်သော အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်သည့် နော်လာဒေးနှင့် ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပေးတော့ သည်။ ထိုအချိန်တွင် သူသည် ရေဖြန်းအသင်း မျက်နှာဖြူဆရာကြီး ဟက်ကနေနှင့် တွဲပြီး အလုပ် လုပ်သည်။ သူတို့နှစ်ဦး တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကောင်းမွန်စွာ နားလည်ကြသဖြင့် စည်းလုံးညီညွတ်မှု ရှိကာ လုပ်ငန်းလည်း တိုးတက်အောင်မြင်လေတော့သည်။

ယင်းအချိန်တွင် ရန်ကုန်တွင်နေသည့် ဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော် ဘီရှော့က ဆရာဟက်ကနေ ၏နေရာကို အခြား မျက်နှာဖြူ ဆရာအသစ်တစ်ယောက်နှင့် အစားထိုးလိုသဖြင့် ယင်း မျက်နှာဖြူ ဆရာကို တောင်ငူသို့ စေလွှတ်လိုက်လေသည်။ ဆရာဟက်ကနေနှင့် ဆရာသောမတ် ပဲလဲခို တို့က ရန်ကုန်ရှိ ဘီရှော့ဆရာတော်ထံသို့ ဆရာအသစ်ကို စေလွှတ်ခြင်းမပြုရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။ ယင်း ကြောင့် ဘီရှော့နှင့် ပဲလဲခို အကြား အငြင်းပွားမှုဖြစ်ပွားရာ ဘီးရှော့က သူ့ကို ရာထူး ချပြီး **(Arch Deacon)** ရာထူးမှ ဖယ်ရှားကာ တောင်ပေါ် ကလေဝါရွာသို့ စေလွှတ်ပြီး အသင်းတော်ကို ပြန်ပြီး ကြည့်ရှုရန်စေ လွှတ်လိုက်လေတော့သည်။ ဘီးရှော့ဆရာတော်၏ ညွှန်ကြားချက်ကို ဆရာ ပဲလဲခို မအာခံခဲ့ပေ။ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း သူသည် တောင်ပေါ်သို့ ပြန်တက်သွားပြီး အသင်းတော်ကို သလယ်ပွာရွာတွင် တည်ဆောက်လေသည်။ သို့ရာတွင် ဤကဲ့သို့ ဘီရှော့ဆရာတော်နှင့် ဖြစ်ပွားခဲ့ သည့် ပဋိပက္ခမှာ ဆုံးခန်းမတိုင်သေးပေ။ ပဋိပက္ခမှာမူ ပိုပင်ကြီးထွားလာလေသည်။ နောက်ဆုံး

ဘီရှော့ဆရာတော်က သူ့ကို သာသနာအသင်းမှ နှင်ထုတ်လိုက်လေတော့သည်။ ထိုအခါ သူလည်း သာသနာမှ သူ့ကို ပေးအပ်ထားသည့် ဝတ်ရုံဖြူနှင့် သာသနာနှင့် ပတ်သက်သည့် ပစ္စည်းအားလုံး ကို ဘီရှော့ထံ ပြန်အပ်ပြီး လုံးဝ လမ်းခွဲကာ ခလီဘိုးပါ အသင်းကို ထူထောင်လိုက်လေတော့သည်။

သူ့အား အသင်းတော်မှ နှင်ထုတ်လိုက်သည့်အချိန်တွင် သူအလွန် စိတ်ထိခိုက်မိ၏။ အကြောင်းမှုကား အသင်းသားများက သူ့ကို အလွန်ချစ်ခင်ကြပြီး၊ သူလုပ်ငန်းလည်း အတော် အောင်မြင်နေသည့် အချိန် ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ယုံကြည်မှုရှိသည့်အတိုင်း သူသည် တစ်ဦးတည်း ဆုတောင်းလေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆုတောင်းပြီး အိပ်ပျော်သွားရာတွင် အိပ်မက်တစ်ခုကို မက်လေ သည်။ သူ့အိပ်မက်ထဲတွင် ဝတ်ရုံဖြူအရှည် ဝတ်ဆင်ထားသည့် လူကြီးတစ်ယောက်သည် သူ့ထံသို့ လာပြီး သူ့အား အင်္ဂလိပ်များနှင့် အလုပ်တွဲ၍ မလုပ်ရန် နှင့် လေးတစ်စင်းကို ပြုလုပ်ရန် ပြောဆို သည်။ လေးသည် လက်ဝါးကပ်တိုင်အဖြစ် အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ သူက အိပ်မက်ထဲတွင် ဤဝတ်ရုံဖြူ အဘိုးကြီးအား သင်မည်သူနည်းဟု မေးရာ ဝတ်ရုံဖြူအဘိုးကြီးက သူ့အား ကျွန်ုပ်သည် ခလီဘိုးပါ (လေး အရှင်သခင်) (ဝါ) သခင်ခရစ်တော်၏ ဖခင်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်ပြောပြသည်။

ထိုနောက် ပဲလဲခိုသည် သူ့အိပ်မက်အတိုင်း လေးတစ်စင်းကို ပြုလုပ်ပြီး သူ့ရွာသားများ အား သူ့ရဲ့အိပ်မက် အကြောင်းကို ပြောပြလေသည်။ ယင်းနောက် ၎င်း၏ လေးကို ဘုရားထံ အပ်နှံ ပြီး ကောင်းချီးမင်္ဂလာကို ခံယူစေသည်။ ၎င်း၏ လေးကို ကောင်းချီး မင်္ဂလာခံယူနေစဉ် အခမ်းအနား တွင်ရှိသော သူများ၏ ပြောပြချက်အရ သူ့ကိုယ်ပေါ်သို့ သန့်ရှင်းသော ဝိညာဉ်တော်သည် အလင်း တန်းအသွင်ဖြင့် ကျရောက်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤအဖြစ်အပျက်ကို ဤ အစည်းအဝေး တက်ရောက်သူအားလုံးက တွေ့ကြရသဖြင့် ၎င်းအား အထူးပင် ယုံကြည်လေးစားကြလေတော့ သည်။ ယင်းကြောင့် ထိုအချိန်မှစပြီး သူ့အသင်းသားများသည် သူ့နောက်သို့ ယုံကြည် စိတ်ချစွာ လိုက်ပါလေတော့သည်။ ဤနည်းဖြင့် ခလီဘိုးပါ အသင်းကြီး ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။

နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဆရာပဲလဲခိုသည် အိပ်မက်ပြန်သည်။ ဤဝတ်ရုံဖြူအဘိုးအိုပင် သူ့ထံသို့ရောက်လာပြီး သူ့အား အရက်မသောက်ရန်နှင့် ဝက်သားမစားရန် မိန့်မှာလေသည်။ ဤကဲ့သို့ လိုက်နာဆောင်ရွက်ပါက သူ့အား ဘုရားသခင်က ကရင်ကို ရေးယခင်က ပေးခဲ့သည့် ကရင် အက္ခရာကို လာရောက်သင်ပေးမည်ဟု ဝတ်ရုံဖြူအဘိုးအိုက သူ့ကိုပြောလေသည်။ သူ့ အိပ်မက် အတိုင်း ဆရာပဲလဲခိုသည် အရက်မသောက်တော့၊ ဝက်သားလည်း မစားတော့ချေ။ ဤကဲ့သို့ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် ဝတ်ရုံဖြူအဖိုးအိုသည် သူ့အား ကရင်အက္ခရာကို ညစဉ် ညတိုင်း လာရောက်သင်ကြားပေးလေသည်။ သူလည်း ရေးသားမှတ်ယူကာ ကရင်စာအသစ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး သူ့ရဲ့အသင်းသားများအား ဤဘုရားသခင်မှ ပေးသည်ဟူသည့် ကရင်စာကို သင်ကြားပေးလေတော့သည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ဝတ်ရုံဖြူအဖိုးအိုသည် သူ့ထံသို့ ရောက်လာပြန်ပြီး အချက်ပြ သတင်း ပို့ သည့် ကိရိယာကို တီထွင်ရန် ပြောကြားပြန်သည်။ အချက်ပြ သတင်းပို့ရာတွင် အလင်းရောင် ဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် မှန်ကို အသုံးပြုရလေသည်။ မှန်နှစ်ချပ်ကို ယူပြီး နေမှလာသည့်

အလင်းရောင်ကို ရိုက်ခတ်စေရာ အလင်းရောင်ကို ပြန်ဟပ်စေသည့်နည်းဖြင့် သတင်းပို့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ သတင်းပို့နိုင်ရန်အတွက် အချက်ပြအမှတ်အသားကို တီထွင်ရလေသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် **(dash)** နှင့် **(dot)**ကို အချက်ပြနည်းဖြင့် ပြုလုပ်ရလေသည်။ ဤနည်းဖြင့် **(dot,dash,dit,dah)** စသဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာပြီးနောက် "မော့စ်"ကို ပြုလုပ်ကာ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ နေ၏ အလင်းကို အသုံးပြုကာ အပြန်အလှန် သတင်းပို့ကြလေသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဆရာ ပဲလဲခိုသည် သူ့မိတ်ဆွေ မျက်နှာဖြူ ဆရာဟက်ကနေ၏ အကူအညီဖြင့် အချက်ပြ သတင်းပို့သည့် မီးကိရိယာများကို ဝယ်ယူကာ ညအချိန်၌ပင် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ သတင်းပို့နိုင် တော့သည်။ ညအချိန်မီးရောင်ဖြင့် အချက်ပြသတင်းပို့ခြင်း**(HELIOGRAPH)** ကိုပြုလုပ်ပြီး တောင်ပေါ်ဒေသ နေရာအနှံ့သို့ လိုရာသတင်းကို ပို့ပေးနိုင်ရုံမက နောက်ပိုင်းတွင် မြေပြန့်နှင့် တောင်ပေါ်ဒေသကို အဆက်အသွယ်ပြုလုပ်ပြီး အပြန်အလှန်သတင်း ပို့နိုင်သည့်အထိ ဖြစ်လာ လေတော့သည်။

နောက်ပိုင်း ဆရာပဲလဲခိုသည် ဝတ်ရုံဖြူအဖိုးအိုကို အိပ်မက်ထဲတွင် ထပ်မံတွေ့ပြီး အဖိုးအိုက ၎င်းအား ကရင်တပ်မတော်ကို ထူထောင်ရန်မိန့်မှာလေသည်။ အဖိုးအိုက တစ်နေ့တွင် ကရင်နှင့် အုပ်စိုးသူ အစိုးရ တိုက်ခိုက်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသဖြင့် စစ်တပ်ကို တည်ထောင်လေ့ကျင့်ထားဖို့ လိုကြောင်း မိန့်မှာခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာသောမတ်ပဲလဲခိုလည်း ဝတ်ရုံဖြူ အဖိုးအို မိန့်မှာသည့် အတိုင်း ဆောင်ရွက်လေသည်။ သူ့လူများကို စုရုံးပြီး စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှုများ ပြုလုပ်စေသည်။ သူ့၌ လက်နက် မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် သစ်သားများမှ သေနတ်ပုံစံ ခုတ်ယူပြီး စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှုကို ပြုလုပ် စေခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် သူ့နောက်လိုက်များသည် စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှုကို စတင် ပြုလုပ်ကြ သည်။ စစ်မိန့်ပေးရာတွင် ကရင်လိုပင် တီထွင်လေသည်။ ၎င်းတို့၏ စစ်သည်များကိုလည်း သစ်သား ဖြင့် ခုတ်ထွင်ထားသည့် သေနတ်ဖြင့် စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှုကို လေ့ကျင့်စေသည်။ ၎င်း၏ လေ့ကျင့်ရေး စစ်သားများ၏ ဦးထုပ်များကိုလည်း နီးဖြင့် ရက်လုပ်စေပြီး ဆောင်းစေသည်။ ဤနည်းဖြင့် လေ့ကျင့် ရေးတပ်အဖြစ် စစ်သား တစ်ထောင်ကျော်နှင့်ဖြစ်လာတော့သည်။ စစ်တပ်အတွက်လည်း အတီး အမှုတ်ကိရိယာ **(Drum နှင့် bugle)** စသည်များကိုလည်း ဝယ်ပေးလျက်ရှိသည်။

၁။ စစ်တိုက်ရန်အတွက် လေးတစ်စင်း၊

၂။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးအတွက် လေးတစ်စင်း၊

၃။ အထွဋ်အမြတ်နှင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်းအတွက် လေးတစ်စင်း

စသည်ဖြင့် လေးသုံးစင်းကို ပြုလုပ်ထားရှိလေသည်။

ဆရာပဲလဲခို၏ လုပ်ငန်းများသည် အကြီးအကျယ် တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလျက်ရှိနေသည်။ တစ်နေ့တစ်ခြား သူ့နောက်လိုက်များ များပြားလာသည်။ သူဖွဲ့စည်းသည့် တပ်လည်းကြီးထွား လာသည်။ သူ့ကို ယုံကြည်ပြီး သူ့နောက်လိုက်ကြသူများသည် ရေဖြန်း ခရစ်ယာန်များသာ မဟုတ် တော့ဘဲ အချို့ နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်များလည်း ပါဝင်လာကြသည်။ သူ့နောက်လိုက်များအနက် သူ့ ကဲ့သို့ (၇)တန်း အောင်ပြီး ကျမ်းစာသင်ကျောင်းဆင်းသည့် ဆရာပဲလဲအူး(ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်၏

ဘခင်)နှင့် ဆရာတာတီးတို့ ပါဝင်လာကြပြီး သူနှင့် လက်တွဲလုပ်ကိုင်လာကြသည်။ သူ့လုပ်ငန်းသည် ကြီးထွားလာကာ နောက်ပိုင်းမြေပြန့်ဒေသဘက်သို့ ကျယ်ပြန့်သွားသည်။ မြို့များဖြစ်သည့် တောင်ငူ၊ ဖဒိုပလော၊ ပဲခူး၊ မော်လမြိုင်နှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အထိ ပါဝင်လာသည်။ ၎င်းတို့ ဘုရားရှိခိုး ရာတွင် ကျမ်းစာများ ဓမ္မသီချင်းများမှာ ရေဖြန်းခရစ်ယာန်များကဲ့သို့ ဖြစ်သော်လည်း ခရစ်တော် နေရာတွင် “လေး”ဟူ၍ အသုံးပြုပြီး ပွဲတော်စားသုံးသည့် နေရာတွင် လေးကို ပစ်သည့်ပွဲ ပြုလုပ် သည်။ စနေနေ့တွင် ဘုရားရှိခိုးသည်။ ဝက်သားကို မစားကြချေ။

ရေဖြန်းခရစ်ယာန်အသင်းဝင် အများအပြား သူ့နောက်လိုက်ရုံမက ရေဖြန်းဆရာများပင် ပါလာသည်။ နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်များလည်း ပါဝင်လာသည်။ ယင်းကြောင့် နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်ရော ရေဖြန်းခရစ်ယာန် တချို့တို့သည် သူ့အား မုန်းတီးကြသည်။ သူ၏ ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်းအတွက် ရှာကြံကြလေသည်။ အစကနဦးတွင် ဘီးရှော့က သူ့အား နောင်တရရန် စာရေးတိုက်တွန်းခဲ့သော် လည်း သူ မလုပ်ခဲ့သည့်အပြင် ပြန်လှန်ပြီး ဘီးရှော့အား မေးခွန်းထုတ်ကာ ချေပလျက်ရှိသည်။

ဘီးရှော့ကိုယ်တိုင်ပြန်လည် ဖြေကြားခြင်း မပြုနိုင်သည့် မေးခွန်းများဖြင့် ဘီးရှော့ကို ချေပ ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ဘီးရှော့လည်း သူနှင့်ပတ်သက်ပြီး မကျေမနပ်ဖြစ်ကာ နောက်ဆုံး ဘီးရှော့သည် သူ့အား တရားရုံးတော်တွင် ၎င်းတို့၏ အသင်းသားများအား သူက ခိုးယူကြောင်း တရားစွဲဆိုလေတော့သည်။ တိုင်းပြည်အစိုးရကလည်း ပုလိပ်များကို စေလွှတ်ကာ သွားရောက် စုံစမ်းမေး မြန်းစေရာသူ၌ ဘာမျှ အပြစ်မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ယင်းကြောင့် သူ့အားဘာမျှ တရား ဥပဒေအရ အရေးမယူနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သူနှင့် သူ့နောက်လိုက် ဆရာ သမားအချို့ အခွန် မပေးကြောင်း တွေ့ရှိသဖြင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် ဂေါ်ရခါးစစ်သား (၁၀၀) ပါဝင်သည့် တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို စေလွှတ်ပြီး သူ့အား သွားရောက် ဖမ်းဆီးစေသည်။ သူ့ကို ဖမ်းဆီး ပြီးနောက် တောင်ငူသို့ ခေါ်ဆောင်သွားပြီး တောင်ငူထောင်ထဲတွင် အကျဉ်းချထားခြင်း ခံရလေ သည်။ နောက်ပိုင်း သူ့အား စက်ရှင်တရားသူကြီးရုံးတွင် တရားစွဲဆိုပြီး အမှုစစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ် လေ သည်။ စက်ရှင်မင်းကြီးက သူ့အား အမှုစစ်ဆေးရာတွင် မေးခွန်း အများအပြားမေးရာ သူသည် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ မှန်မှန်ကန်ကန်ဖြေကြားသဖြင့် အပြစ်ရှာမတွေ့ဘဲ ဖြစ်နေလေတော့သည်။ ထို့ ကြောင့် သူ့ကို တရားသေ လွှတ်လိုက်ရလေတော့သည်။ သူ့အား မေးသည့် မေးခွန်းအချို့နှင့် သူ ဖြေကြားချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

မေးခွန်း(၁)။ ။ ခင်ဗျား ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဒူးလေးမင်းသားလို့ခေါ်တယ်။ မဟုတ်လား?။

ဖြေ။ ။ကျွန်တော့်နာမည် သောမတ်ပဲလဲခို ဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော် ဘာလုပ်တယ်ဆိုတာ လူအများ သိပါတယ်။ ကျွန်တော်လုပ်ခဲ့တာကို လူတွေက တွေ့ပြီး ကျွန်တော့်ကို ဂုဏ်ပြုတာဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော့် ကို ဘီးရှောအဖြစ် ဂုဏ်ပြုတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော် ဘီးရှော့ဖြစ်ခဲ့တာပဲ။ အခုတော့ ကျွန်တော့်ကို လူတွေက ‘မင်းသား’ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ထူးနဲ့ ချီးမြှင့်ကြတယ်။ အစိုးရကိုယ်တိုင်လည်း မင်းသား အဖြစ် ချီးမြှင့်တာဖြစ်တယ်။ (သူက မြို့ပိုင်ကနေပြီး သူ့ထံ စာရေးပြီး မင်းသား ဟု

ခေါ်သော စာကို ထုတ်ပြသည်။) ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော် မင်းသားဖြစ်တယ်။ အခုလို ကျွန်တော့် ကိုယ်ကျွန်တော် မင်းသားလို့ခေါ်တာဟာ အစိုးရကိုယ်တိုင် ကျွန်တော့်ကို ဂုဏ်ပြုချီးမြှင့်တဲ့အတွက် ကျွန်တော် ခေါ်ထိုက်ပါတယ်။

မေးခွန်း(၂)။ ။ အစိုးရထံ အခွန်တော်ပေးမယ် မဟုတ်လား?။

ဖြေ။ ။ ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်အစိုးရကို နားလည်အောင် တစ်ကြိမ်ရှင်းပြခဲ့ပါပြီ။ အင်္ဂလိပ်ဘုရင်က ဂျာမနီနိုင်ငံကို အခွန် ပေးရသလား။ ဂျာမနီကလည်း အင်္ဂလိပ်ကို အခွန်ပေး ရသလား။ သူတို့က မပေးရဘူးဆိုရင် ကျွန်တော်က မင်းသားပဲ၊ အစိုးရလည်း အသိအမှတ် ပြုထား တယ်။ ဒီတော့ ကျွန်တော် အခွန်ပေးစရာ လိုသေးသလား။ အစိုးရက ကျွန်တော့်အပေါ် ထားတဲ့ သဘောထားနဲ့အညီ ကျွန်တော် ဖြေကြားတာဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် ဘာသာရေး ဆရာတစ်ယောက်အနေနဲ့ သဘောထားပြီး ဒါကို ဖြေရမယ်ဆိုပါက သံဃာတော်များ သာသနာ ဆရာများဟာ အခွန်အကောက်များ ပေးကြသလား။ သူတို့က မပေးဘဲဖြစ်နေလျှင် ကျွန်တော် လည်း ဘာသာရေးဆရာတစ်ယောက်ပဲ။ ကျွန်တော် အခွန်ပေးစရာ လိုသေးသလား။

မေးခွန်း(၃)။ ။ ခင်ဗျားဟာ စစ်တပ်ဖွဲ့ပြီး အစိုးရကို ဆန့်ကျင်ဖို့အတွက် လေ့ကျင့်နေတယ် မဟုတ်လား?

ဖြေ။ ။ ကျွန်တော့်အသင်းသားများရဲ့ကျန်းမာရေးအတွက်၊ သက်လုံကောင်းဖို့အတွက်၊ စည်းလုံး ညီညွတ်ဖို့အတွက်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ အသင်းကြီး ဂုဏ်သိက္ခာရှိဖို့အတွက် အသင်းကြီး တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း အခုလို ကျွန်တော့်အသင်းသားများကို စစ်ရေးပြ လေ့ကျင့်ခိုင်းတာကို ကျွန်တော် တကယ်ပဲ လုပ်ပါတယ်။ ဒီလို စစ်ရေးပြ လေ့ကျင့်မှုတိုင်းဟာ စစ်တိုက်ဖို့နဲ့ အစိုးရကို ဆန့်ကျင်ဖို့ အတွက် သက်သက်လုပ်တာလား။ ဒီလိုဆိုရင် ကျောင်းတွေမှာ ကင်းထောက် ကျောင်းသားတွေ **(Boys Scout)**နဲ့ စစ်သားတွေ စစ်ရေးပြ လေ့ကျင့်နေကြတာဟာ စစ်တိုက်ဖို့အတွက်ပဲလား။ အဲဒီ အတိုင်းပဲ ဟုတ်တယ်ဆိုရင်လည်း ကျွန်တော်ဟာလည်း ဒီအတိုင်းပဲဖြစ်မှာပေ့ါ။

မေးခွန်း(၄)။ ။ ခင်ဗျား အင်္ဂလိပ်နဲ့ အမေရိကန် အသင်းသားတွေကို ခိုးယူသလား?။

ဖြေ။ ။ အင်္ဂလိပ်နဲ့ အမေရိကန်အသင်းတော်တွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေနဲ့ နတ်စားတွေကို ခိုးယူတယ် ဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် ရှိခဲ့သလား။ ဝက်စ်လေယာဟာ တစ်ခြားခရစ်ယာန်တွေကို ခိုးတယ်လို့ ဆုံးဖြတ် ချက်ရှိဖူးသလား။ ဒီလို ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးရှိရင် ကျွန်တော်လည်း တကယ်ခိုးတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။

အခြား မေးခွန်းအများအပြားကိုလည်း မေးပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် ခလီဘိုးပါ (ခေါ်) ဒူးလေး မင်းသား ဖြေဆိုရာတွင် ဘာအပြစ်မှ မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် ဒူးလေးမင်းသားလည်း ကွင်းလုံးကျွတ် လွတ်မြောက်လာတော့သည်။ ယင်းကြောင့် သူ့အား တရားစွဲဆိုသည့် ဘီးရှော့ကို ဂုဏ်သရေဖျက်မှုအဖြစ် ဒူးလေးမင်းသား သောမတ်ပဲလဲခိုကို ငွေတစ်သောင်း အလျော်ပေးရလေ

သည်။ ထို့အပြင် ဒူးလေးမင်းသားအား ဘီးရှော့တစ်ယောက်အဖြစ် အသိအမှတ် ပြုထိုက်ကြောင်း၊ အတည်ပြုခြင်း ခံရလေသည်။

သူ့ကို လွှတ်လိုက်ပြီးနောက်တွင် သူ့အိမ်သူ့ရွာသို့ ပြန်သွားသောအခါ သူ့အသင်းသား သူ့နောက်လိုက်တပည့်တပန်းများက အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာကြပြီး သူ့အား ချီးကျူးဂုဏ်ပြုကြလေသည်။ သူ့အပေါ်လည်း လေးစားမှု၊ ယုံကြည်မှု ပိုမိုကြီးမားလာကြသည်။ သူတို့က ကျွန်တော်တို့ ဘီးရှော့သည် အစိုးရကိုယ်တိုင် တရားစွဲရာတွင် အရှုံးပေးခဲ့ရသဖြင့် သူဟာ တကယ်ပဲ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘုရင် ဖြစ်တယ်။ ဤနည်းဖြင့် သူ့အား မြှောက်စားလွန်းကြတော့သည်။ ယင်းကြောင့် သူ၏ တစ်ချို့သော လုပ်ရပ်များသည် မှန်ကန်ခြင်း မရှိတော့ချေ။ တရားမျှတမှုလည်း မရှိတော့ချေ။ နောက်ပိုင်းတွင် သူ့နောက်လိုက်အချို့သည် သူ့အပေါ်စိတ်ပျက်လာပြီး သူ့ကို ခွဲခွာသွားကြလေသည်။

ခလီဘိုးပါ(ခေါ်) ဒူးလေးမင်းသား၏ နောက်ပိုင်းဘဝသည် ပထမပိုင်းမှာရှိသည့်ဘဝနှင့် မတူတော့ချေ။ သူ့လုပ်ငန်းများလည်း အောင်မြင်မှု နည်းပါးလာသည်။ တစ်နေ့သောအခါ ဗမာ (၄) ယောက်သည် သူ့ထံသို့ ရောက်လာပြီး ကျွဲကို ဝယ်လိုကြောင်း ပြောပါသည်။ သူကလည်း သူ့ကျွဲကို ရောင်းလိုသဖြင့် အိမ်ပေါ်မှဆင်းပြီး သူ့တပည့်တယောက်နှင့် အတူ ကျွဲကို ထွက်ရှာလေသည်။ ဗမာ (၄) ယောက်လည်း သူတို့နှင့်အတူပါသွားပြီး ကျွဲကိုလိုက်ရှာရာတွင် မောပန်းသဖြင့် တစ်နေရာတွင် လှဲပြီး အမောဖြေရာ ထို ဗမာ (၄)ယောက်သည် ၎င်း၏ အလစ်အငိုက်တွင် ဝါရင်းတုတ်နှင့် သူ့ကို ရိုက်ပြီးနောက် သူ့ကိုယ်ပိုင်လှံကို ယူကာ သူ့အားထိုးသတ်လေတော့သည်။ သူသည် အထိုးခံရပြီး တောင်ကုန်းတစ်ကုန်းပေါ်သို့ ပြေးတက်ပြီး တစ်နေရာတွင် လဲကျသေဆုံးခြင်း ဖြစ်သည်။

သူသေဆုံးပြီးနောက် သူ့အားအသင်းသားများသည် သူ့နေရာတွင် ရှားရကို တင်လိုက်ကြသည်။ ဤခလီဘိုးအသင်းလည်း ဂျပန် ဗမာပြည်ကို မဝင်လာခင်အထိ ရှင်သန်လျက်ရှိသည်။ သူ့အသင်းသားများသည် နေရာအတော်များများတွင် ရှိနေ ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သူ့အသင်းသားအချို့သည် ရေဖြန်းခရစ်ယာန်အသင်းတော်သို့ ပြန်ရောက်သွားကြသည်။ သူတို့အား ထိထိရောက်ရောက် စည်းရုံးရှေ့ဆောင်မှု မရှိတော့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် တဖြေးဖြေးနှင့် ခလီဘိုးအသင်းလည်း လှုပ်ရှားမှု ရပ်ဆိုင်းသွားကာ ကွယ်ပျောက်ခဲ့ရသည်။ ယနေ့ ခလီဘိုးအသင်းဟူ၍ မရှိတော့ချေ။

*မှတ်ချက်။ ။ ခလီဘိုးပါ (ခေါ်) ဘီးရှော့သောမတ်ပဲလဲခို (ခေါ်) ဒူးလေးမင်းသားသည် ကျွန်တော်တို့ **(KNLA)**စစ်ဦးစီးဌာနချုပ်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည့် ဗိုလ်မှူးကြီး စောသိန်း (တောင်ငူ ခရိုင်မှ) ၏ အဘိုးအရင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဗိုလ်မှူးကြီးစောသိန်း၏ အမေသည် ခလီဘိုးပါ (ဝါ) ဒူးလေးမင်းသား၏ သမီးများအနက် တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဒူးလေးမင်းသားသည် ကရင်စာပေ၊ ကရင် အချက်ပြ ဆက်သွယ်ရေးစနစ် သတင်းပို့ရာတွင် မော့စ် **(Morse Code)**များကို တီထွင်ခဲ့ပေသည်။ နေ အလင်းရောင်နှင့် မီးရောင်မှတစ်ဆင့် အချက်ပြသတင်းပို့နိုင်ခဲ့သည်။ ကရင် စစ်တပ်ကိုလည်း တည်ထောင်ခဲ့ပြီး စစ်တပ်၏ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ထုံးတမ်းဓလေ့၊ စစ်တပ်နှင့် ပတ်သက်သည့် အသုံးအနှုန်းများကို တီထွင်ပေးခဲ့ရာ လွန်စွာမှ တန်ဖိုးရှိခဲ့သည်။*

b,kdq ijfzL&Sfa'gufwm'Dbdk;rif

ဆရာဝန် ဒီဖိုးမင်း၏ နာမည်ရင်းသည် စောဒါမေဖြစ်သည်။ သူသည် ကရင်မော်နေဘွား တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ သူသည် တောင်ငူခရိုင် သက်ဘောဒဲရွာတွင် မွေးဖွားခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဤရွာသည် ယခု မုံးမြို့နယ်အတွင်း၌ ရှိသည်။ ဗမာလိုသူ၏ နာမည်သည် စောဖိုးမင်း ဖြစ်သောကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် သူ့နာမည်ကို စောဒါမေဖိုးမင်း အင်္ဂလိပ်လို **(DURMAY)**ကို သုံးထားပြီး အတိုကောက် **(D)**တစ်လုံးသာသုံးသဖြင့် စောဒီဖိုးမင်း ဖြစ်လာသည်။

သူငယ်စဉ်က ရွှေကျင်တွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်း တောင်ငူမြို့တွင် ဆက်ပြီး ကျောင်းနေသည်။ သူ(၄)တန်းသာ အောင်ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်း ရန်ကုန်နှင့် ကာလကတ္တားမြို့အထိ သွားရောက်ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ အခြေခံပညာအဆင့်မမြင့်သောကြောင့် ဆေးစပ်သည့် အလုပ်ကိုသာ လေ့လာရသည်။ **(Compounder)**သူသည် ရဲစွမ်းသတ္တိရှိသူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး အကဲခတ်ရာတွင်လည်းကောင်း အလွန်ဖျတ်လတ် လိမ္မာပါးနပ် သွက်လက်သဖြင့် ဆေးဖော်စပ်သည့် အလုပ်ကို လေ့လာနေချိန်၌ပင် ဆေးဝါးကုသနည်း အတတ်ပညာကိုလည်း တစ်ပါတည်း လေ့လာနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဆေးကုသခွင့်ထောက်ခံချက်လက်မှတ်ကို သူ့ဆရာမှနေ၍ သူ့အား ပေးရန် တောင်းဆိုသည်။ သူ့ဆရာကလည်း ဆေးဝါးကုသခွင့်ထောက်ခံချက် ပေးလေတော့သည်။ နောက်ပိုင်း အမေရိကန်သို့ ရောက်သွားပြီး ဆေးဝါးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆက်လက်လေ့လာခွင့် ရရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် သူသည် ဗမာပြည်သို့ပြန်ရောက်လာသောအခါ တောင်ငူမြို့ ကသဲစုရပ်တွင် အခြေချ နေထိုင်လေသည်။ သူသည် ဆေးတိုက်တစ်ခုကို ဖွင့်လှစ်ပြီး ယင်းဆေးတိုက်ကို ကရင်ဆေးတိုက် **(Karen Medical Hall)**ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ တောင်ငူမြို့ကုန်သည်ကြီးလမ်းတွင် တည်ထောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သူ့ကိုယ်သူလည်း ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်းဟု ခေါ်ဆိုလေသည်။ **(Dr. D. Po. Min)**သူ့ကို လူနာများက နှစ်သက်၏။ အများအပြား လာရောက်ပြီး၊ ဆေးကုသ ခံကြသည်။ ဆေးတိုက်မှ ဆေးများကိုလည်း အများအပြားရောင်းရလေသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် လူမျိုးခြားများက သူ့အပေါ် မနာလိုကြချေ။ သူကိုယ်၌က ဆရာဝန် အတတ်ပညာ အောင်ခဲ့ခြင်း မဟုတ်ဘဲ သူ၏နာမည်ရှေ့တွင် ဒေါက်တာ**(DR)**ဟု တတ်ထားသဖြင့် အခြား ဆရာဝန်များက သူ့ကို သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များထံ တိုင်တန်းကြတော့သည်။ ထိုအခါ သူ့ကို အာဏာပိုင်များက ထုချေချက် တောင်းခံသောအခါ သူက သူ့တွင် သူ့ဆရာက ဆေးကုသခွင့် ရှိကြောင်း ပေးထားသည့် ထောက်ခံချက် လက်မှတ်ကို ထုတ်ပြသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာကလည်း မည်သို့မျှမတတ်နိုင်ဘဲ သူ့ကို ဆက်လက်ပြီးဆေးကုသ ခွင့်ပေးကြရပြီး သူ့နာမည်လည်း ဒေါက်တာအဖြစ် တွင်ကျန်ခဲ့လေသည်။

သူသည် ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသူ တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ စကားပြောဆိုရာတွင်လည်း တည့်တည့်မမ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောတတ်သူဖြစ်သည်။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတွင်လည်း ကောင်းမွန်သူ တစ်ယောက်ဖြစ်သောကြောင့် တောင်ငူမြို့တွင် ကရင်ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ဖြစ်လာတော့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ကရင်အမျိုးသားအသင်း**(KNA)** ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တစ်ပြည်လုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ကရင်ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ဖြစ်လာတော့သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘုရင် ဂျော့ချ်

(၅) ဆက်မြောက်၏ သားတော်(**Prince of Wales**) ဘုရင်ဖြစ်လာပြီး အဲဒဝပ်ဘုရင်(၈)ယောက်မြောက်အဖြစ် တိုင်းခန်းလှည့်လည်သည့်အနေနှင့် ဗမာပြည်သို့ လာရောက်လည်ပတ်သောအခါ ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်းသည်(**KNA**)၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ဗမာတစ်ပြည်လုံးရှိ ကရင်အမျိုးသားများ၏ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအနေဖြင့် ကရင်လူထုကြီး၏ကိုယ်စား အိမ်ရှေ့မင်းထံကို ရန်ကုန်မြို့၌ ဂုဏ်ပြုကြိုဆို စကားပြောကြားခွင့်ရခဲ့သည်။

စောဒီဖိုးမင်းသည် ဆင်ဖမ်းသည့်အလုပ်ကိုလည်း ပုသိမ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် တစ်နေ့တွင် အခြားကရင်တစ်ယောက် ဆင်ဖြူတစ်ကောင်ကို ဖမ်းမိလေတော့သည်။ စောဒီဖိုးမင်း ဖမ်းမိခြင်း မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် ထိုကရင်က ဘာမျှ နားမလည်သည်က တစ်ကြောင်း၊ ဒေါက်တာ ဒီဖိုးမင်းအနေနဲ့ ကရင်တစ်မျိုးသားလုံး၏ အသင်းဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်က တစ်ကြောင်းကြောင့် ထို ဖမ်းမိသော ဆင်ဖြူကို ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်းအား ပေးလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ဒေါက်တာ ဒီဖိုးမင်းလည်း ဆင်ဖြူရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်လာသည်။

သူသည် ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌတစ်ယောက်ဖြစ်သကဲ့သို့ ကရင်အမျိုးသားများ လေးစားခြင်းခံရအောင် သူကိုယ်တိုင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ကရင်အမျိုးသား များသည် တိုင်းပြည်နှင့် ရှိလာသူများ ဖြစ်လာအောင်လည်း ကြိုးပမ်းခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူသည် ဤ ဆင်ဖြူကိုရရှိပြီးနောက်တွင် ဤဆင်ဖြူသည် ဗမာပြည်၌သာ ရှိနေပါက နိုင်ငံတကာမှ ကရင်အကြောင်းကို သိကြမည်မဟုတ်ဟု မြင်ပြီး ဤဆင်ဖြူကို ခေါ်ဆောင်သွားကာ အင်္ဂလန်သို့ ထွက်ခွာသွားလေတော့သည်။ အနောက်တိုင်းသားအထူးသဖြင့် အင်္ဂလိပ်များ ကရင်အကြောင်း ကို သိရှိရန် ယခုကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးသွားရောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ စောဒါမေသည် အခြားပညာတတ် ကရင်ခေါင်းဆောင်များကို ခေါ်သွားခြင်း မပြုပေ။ သူနှင့်အတူ ဆင်ဦးစီးနှင့် သူ့တပည့် အနည်းငယ်ကိုသာ ခေါ်သွားသည်။ သူ့နောက်ကို လိုက်ကြသည့်သူများမှာ –

၁။ စောဝေးလေ – ဆင်ဖြူ၏ ဆင်ဦးစီး၊ နောက်ပိုင်း တောင်ငူ ဖလေးဆါလိုရွာတွင် သင်းအုပ်ဆရာ လုပ်သည်။

၂။ စောစံထွေး – စောမူဒဲရွာမှ ဦးနာရီ၏ သားဖြစ်သည်။ သူသည် ရဲရင့်ဖျတ်လတ်သည်။ ဆင်ဖြူကို ကြည့်ရှုသည်။ တောင်ငူခရိုင်မှ ပဒိုဆဲဝါး၏ ယောက်ဖတော်သည်။

၃။ ဖားတာသူး – ကိုယ်လုံး ကိုယ်ပေါက် ထွားထွားကျိုင်းကျိုင်း အသားမဲမဲ၊ သိုင်းကစားတတ်သူ၊ ဗန်တိုဗန်ရှည်လည်းတတ်ပြီး ရေကိုလည်း ရေပုံးတစ်ပုံးအပြည့်ကို ကုန်အောင် သောက်နိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။

၄။ စောတယ်လယ် – နာမည်နှင့်လိုက်အောင် လူမှာ ပုကွကွ၊ အရပ်(၄ပေ၊ဖလက်မ)သာ ရှိသည်။ သီချင်းဆိုတတ်သည်။ အသံ ကောင်းသည်။ ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်ချိန်က အင်းစိန်တိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်း တောင်ငူသို့ ပြန်ရောက်သွားသည်။

ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်း အင်္ဂလန်ကိုရောက်ပြီး တိုင်းပြည်အနှံ့ ကရင်အကြောင်းကို သွားရောက် ဖေါ်ပြနိုင်ရန် ကုန်ကျစရိတ် ကောက်ရန်အတွက် တစ်ဖက်က ဝင်ငွေရရှိရန် ၎င်းတို့အဖွဲ့သည် ဆပ်ကပ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့တွင် ပူးတွဲပါဝင်ပြီး ဆပ်ကပ်အဖွဲ့သွားရာ လိုက်ပါလေတော့သည်။ ယင်းကြောင့် ဆင်ဖြူကို ပြသခွင့်ရရုံမကဘဲ နေရာတိုင်းတွင် ဗမာပြည်ရှိ ကရင်လူမျိုးအကြောင်းကို ဖော်ပြပြောဆိုခွင့် ရရှိလေသည်။ ၎င်းနောက် လူထူးလူဆန်းဖြစ်သည့် ဖားတာသူးက ဗန်တိုဗန်ရှည် အပါအဝင် သိုင်းကစားပြသည်။ ပြီးနောက ရေကို ပုံးတစ်ပုံး ကုန်အောင် သောက်ပြသည်။ ထို့နောက် ဆက်လက်ပြီး ပုက္ကူ စောတယ်လယ် က သီချင်းဆိုပြသည်။ အင်္ဂလိပ်သီချင်းရော ကရင်သီချင်းပါ ဆိုပြသည်။ ဖူးတယ်လယ်ကို လူတွေက အလွန်သဘောကျကြသဖြင့် သူ့အား “Karen Harry Louder” ကရင်ဟာရီလောက်ဒါဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ၎င်းတို့အဖွဲ့သည် အင်္ဂလိပ်ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့် အင်္ဂလိပ်ခေါင်းဆောင်များ၏ ဖိတ်ကြားခြင်းကိုခံရပြီး သူတို့က ဧည့်သည်တော်များအဖြစ် သွားရောက် လည်ပတ်ခဲ့ရသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဧည့်သည်တော်အဖြစ် ရောက်ရှိချိန်တွင် ကရင်လူမျိုး အကြောင်း ကို အင်္ဂလိပ်ဘုရင်နှင့် အင်္ဂလိပ်ခေါင်းဆောင်များအား ပြောပြခွင့်ရခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ရန်ပုံငွေများအဖြစ် ငွေများလည်း ရရှိကြသည်။ ရရှိသည့်ငွေများအနက် အင်္ဂလန်တွင် အိမ်တစ်ဆောင် ဝယ်သည်။ ထိုအိမ်ကို ကရင်(Karen Villa) ဟု ခေါ်ပြီး ဤအိမ်သည် အင်္ဂလန်တွင် ကလေးထိန်းအလုပ် သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည့် ကရင်အမျိုးသမီးများ သွားရောက် လည်ပတ်အနားယူရန်အတွက် အသုံးပြုလေသည်။ သူတို့ရရှိသည့်ငွေများထဲတွင် အင်္ဂလိပ်မိဘမဲ့ကျောင်းကလေးတစ်ကျောင်းဖြစ်သည့် (BANARDO HOME) ဘာနာဒိုဟုန်းကို အလှူငွေ အင်္ဂလိပ်ငွေ ပေါင်(၁၀၀၀)၊ (ဗမာငွေဆိုလျှင် ကျပ် ၁၅၀၀၀) ပေးလှူခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဗမာငွေ (၁၅၀၀၀)ကျပ်သည် အလွန်တန်ဖိုးရှိသည့် ငွေဖြစ်သည်။ အင်္ဂလန် တစ်ပြည်လုံး သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့ရုံမက ၎င်းတို့အဖွဲ့သည် ဆပ်ကပ်အဖွဲ့နှင့်လိုက်ပြီး စကော့တလန် တစ်ပြည်လုံးလည်း အနှံ့ရောက်ရှိခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ဆပ်ကပ်အဖွဲ့သည် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသို့ သွားရောက် ကြသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာလည်း ဆပ်ကပ်အဖွဲ့နှင့်အတူ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အလုပ်တစ်မျိုးတည်းကိုသာ လုပ်ပြလေတော့သည်။

အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် နေထိုင်စဉ်က စောဒီဖိုးမင်း၏ ဆင်ဦးစီး စောစံထွေးသည် အိန္ဒိယရာဇာ (စော်ဘွား)တစ်ဦး၏ ဆင်ဦးစီးနှင့် စကားများရန်ဖြစ်ကာ ယင်းကုလားဆင်ဦးစီးကို သတ်လိုက်မိလေသည်။ ယင်းကြောင့် စောစံထွေးလည်း ရာဇဝတ်ပြစ်မှုသင့်ကာ တစ်သက်တစ်ကျွန်း ထောင်ကျခံရမည့် ပြစ်ဒဏ်ကို ရရှိလေသည်။ ဤသို့အင်္ဂလိပ် အမေရိကန်နိုင်ငံတို့တွင် လည်ပတ်ပြီးနောက် ဗမာပြည်သို့ပြန်လာကြရာ ဗမာပြည်သို့မရောက်ခင် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ ရောက်သောအခါ ဆင်ဖြူသည် ဖျားနာပြီးမကြာခင် သေဆုံးသွားတော့သည်။ ဤဆင်ဖြူကို အိန္ဒိယရာဇာက တစ်နည်းနည်းဖြင့် အဆိပ်ကျွေးသတ်သည်ဟု ယူဆရသော်လည်း ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဘာအထောက်အထားမှ မရှိချေ။

၎င်းတို့အဖွဲ့သည် ဗမာပြည်သို့ပြန်ရောက်သောအခါ ဒေါက်တာတယ်ဖိုးမင်း(ဒီဖိုးမင်း)

သည် ကရင်ကုန်သွယ်ရေး အသင်း **(Karen Trading Company)**ကိုထူထောင်လိုက်သည်။ ဤကုမ္ပဏီကို တောင်ငူမြို့ကုန်သည်ကြီးလမ်းတွင် ဌာနချုပ်အဖြစ်ထားရှိပြီး ဤကုမ္ပဏီသည် နောက်ပိုင်း အကြပ်အတည်းဆိုက်ကာ ကရင်အများအပြားသည် ၎င်းတို့၏ ငွေအချို့ ဖိုးဆန်ရေ လက်ထက်တွင် ပျောက်ဆုံးခဲ့ပြီးဖြစ်သဖြင့် စောဖိုးမင်း၏ကုန်သွယ်ရေးကုမ္ပဏီ၏ ရှယ်ယာများကို မဝယ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေကြသည်။ ယင်းကြောင့် ဤကရင်ကုန်သွယ်ရေး ကုမ္ပဏီသို့ ရှယ်ယာ ဝင်ရောက်သူ မများပေ။ ယင်း ကြောင့် ကုမ္ပဏီသည် အလုပ်သိပ်မဖြစ်လှချေ။ အလုပ်လုပ်နိုင်ရုံလေးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်း ကွယ်လွန်သွားသည့်အခါ ဤကုမ္ပဏီကို ရှင်သန်စေရန် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်သူ မရှိသဖြင့် ဤကုမ္ပဏီလည်း နောက်ဆုံး ပျက်စီးသွားရလေတော့သည်။

ဒေါက်တာဒါမေ ဗမာပြည်သို့ ပြန်ရောက်ချိန်တွင် သူသည် ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌ မဖြစ်တော့ချေ။ ဘိုးဆန်ရေလည်း မရှိတော့ချေ။ ဘိုးဆန်ရေ၏ နောက်လိုက်အချို့သည် ၎င်းတို့၏ လက်ရှိခေါင်းဆောင်များဖြစ်သည့် ပဒိုဦးအောင်နှင့် ဒေါက်တာရောဘတ်ဖိုးခင်တို့အပေါ် မကျေမနပ်ဖြစ်နေကြပြီး သူတို့သည် ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်းဆီ ရောက်လာကြကာ ၎င်းတို့အား ဒေါက်တာ ဒီဖိုးမင်းက ခေါင်းဆောင်မှုပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံကြသည်။ ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်းကိုယ်၌က အမေရိကန် နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန် သာသနာပြုဆရာများ၏ လက်အောက်ရှိ နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန် တစ်ယောက် ဖြစ်သည့်အလျောက် သူတို့၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်ကို လက်မခံနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ယင်းကြောင့် ဘာသာရေးနှင့်မဆိုင်သည့် ကရင်အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုကို ထူထောင်လေသည်။ ယင်းကရင် အသင်းအဖွဲ့ကို သစ္စာရှိကရင် **(Loyal Karen)** ဟုခေါ်ဆိုသည်။ ဤအဖွဲ့သည်လည်း ဒေါက်တာ ဒီဖိုးမင်း ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ပျက်စီးသွားခဲ့လေသည်။

ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်းသည် တောင်ငူမြို့တွင် နေထိုင်လင့်ကစား ရွှေကျင်မြို့၌ နှစ်ခြင်းမင်္ဂလာကို ခံယူပြီး ရွှေကျင်နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်အသင်းတော်နှင့်သာ ဆိုင်နေသဖြင့် သူသည်တောင်ငူမြို့ ကသဲစုရပ်ကွက်မှာပင် ဘုရားကျောင်းတစ်ဆောင်ကို ဆောက်လုပ်ပြီး ၎င်းနှင့်နီးစပ်သည့် ဆွေမျိုး တပည့်တပန်း နောက်လိုက်အားလုံးကို စုစည်းကာ အသင်းတော်တစ်ခုကို တည်ထောင်ပြီး ယင်း အသင်းတော် ကို ရွှေကျင်နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန်အသင်းဝင်အဖြစ် ခံယူလျက်ရှိသည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း၊ ရွှေကျင်မြို့ အသင်းတော်၏ နှစ်ပတ်လည်အစည်း အဝေးတက်ရောက်ရန် ရွှေကျင်မြို့သို့သွားရောက်ခဲ့သည်။ ရွှေကျင်နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန်အသင်းတွင် ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်း(တောင်ငူ)၊ မြို့အုပ်ဖိုးဖြူ (တောင်ငူ)နှင့် ဆရာညာစေး(ကျောက်ကြီး) ဤပုဂ္ဂိုလ်(၃)ဦးသည် ရွှေကျင်အသင်းတော် အတွက် ကျောက်တိုင်ကြီး (၃)တိုင် (သို့မဟုတ်) ဖိုခနောက်ကြီး (၃) ခု ကဲ့သို့ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် တည်ရှိလျက် ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ၎င်းတို့ကို မည်သို့မျှ ကိုင်လှုပ်၍ မရနိုင်ချေ။

တစ်ချိန်၌အောက်ပါအတိုင်း အရေးကြီးကိစ္စတစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ အမေရိကန် သာသနာပြု ဆရာမ ရွှေကျင်တွင် တာဝန်ကျသူ မမဘင်ကလို **(Miss Bangalore)**သည် ကရင် လူငယ်တစ်ယောက်နှင့် ချစ်ကြိုက်ကြသည်။ ထိုလူငယ်၏နာမည်သည် အလက်ဇင်းဒါး ဖြစ်ပြီး လူချောတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ သူတို့နှစ်ဦး၏ ချစ်ခြင်းသည် နောက်ဆုံး မှားယွင်းကြသည့်အထိ

ဖြစ်လာပြီး အမေရိကန်သာသနာပြုဆရာများက သူတို့နှစ်ဦး၏ ချစ်ခြင်းကို ခွဲပစ်ရန် ကြိုးပမ်းလျက် ရှိသည်။ မမဘင်ဂလိုကိုလည်း အမေရိကန်သို့ ပြန်ခိုင်းမည် ဖြစ်သည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆရာညာစေးမှ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်လျက် ရှိသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် ကျူးကျူးလွန်လွန်ဖြစ် နေပြီးဖြစ်သဖြင့် လင်မယားများ ဖြစ်နေကြပေပြီ၊ ၎င်းတို့ကို ခွဲပစ်၍ မရချေ။ သူတို့နှစ်ဦးသည် ယူကြရမည်ဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုသည်။ ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်းသည် ဥပဒေကို ကောင်းစွာ နားလည် ခဲ့သော်လည်း အမေရိကန် သာသနာပြုဆရာများက ကရင်များအပေါ် အထင်သေး အမြင်သေးနေမှု ကြောင့် ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီးလည်း မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ယင်းကြောင့် ဆရာညာစေးကို ထောက်ခံပြီး ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကာယကံရှင်နှစ်ဦးအပေါ်၌သာ တည်ကြောင်း ပြတ်ပြတ် သားသား ပြောဆိုခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် မမဘင်ကလိုအပေါ်မှာ မူတည်ကြောင်း ရဲဝံ့စွာ ပြောဆို လေတော့သည်။ မမဘင်ကလိုကလည်း အမေရိကန်သို့ မပြန်နိုင်ကြောင်း၊ စောအလက်ဇင်းဒါး ကိုသာ ယူမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုရာ အမေရိကန် သာသနာပြုဆရာများက မမဘင်ကလိုကို သာသနာပြုလုပ်ငန်းမှ ထုတ်ပစ်လိုက်ကြတော့သည်။ မမဘင်ကလိုနှင့် စောအလက်ဇင်းဒါးတို့ အိမ်ထောင်ပြုကြပြီးနောက် သားသမီးနှစ်ယောက် ထွန်းကားခဲ့သည်။ ယောကျ်ားလေးတစ်ယောက် နှင့် မိန်းကလေးတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး စောချားလ်စ်နှင့် နော်အဲန်ဟု အမည်ပေးခဲ့သည်။ ဤ ကလေး နှစ်ယောက်စလုံး ကြီးပြင်းလာသည့်အခါ ဆက်လက်ပြီး ကရင်နှင့်သာ အိမ်ထောင်ပြု ကြလေသည်။

ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်းသည် ကရင်မော်နေဘွားတစ်ယောက်ဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့လူကြီးသူမ များက လယ်ပေါ်ဒေးအရပ်ရှိ သတ္တုနှင့်ပတ်သက်ပြီး အကြီးအကျယ်ပြောဆိုကြသည်ကို သိရှိသူဖြစ် သည်။ ယင်းကြောင့် ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်းသည် ယင်းနေရာတွင် သတ္တုတူးဖော်ရန် လျှောက်ထားရာ သူ့အနေနှင့် တူးဖော်ခွင့်လိုင်စင်ဂရန်**(Grant)**ကို ရရှိထားပြီး ဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းအချိန် ၌ ဆရာစံသူပုန်ထပြီးဖြစ်သည်ကတစ်ကြောင်း၊ ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်း ကိုယ်တိုင်က အသက်ကြီးပြီး နောက်ဆုံး ကွယ်လွန်သွားသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ရသည်ကတစ်ကြောင်း၊ ဤအကြောင်းများကြောင့် သတ္တု တူးဖေါ် ခြင်းကို မပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပေ။ သို့သော် သူ့သားများဖြစ်ကြသည့် ဘိုးတော် သော်မဆင် နှင့် ဖူးတာမူး(ဂျွန်ဆင်)တို့သည် သူတို့ဖခင်၏ သတ္တုတူးဖော်ခွင့် ဂရန်ကို ကိုင်ထားဆဲ ဖြစ်သော်လည်း သတ္တုတူးဖေါ် ခြင်းတော့ မပြုလုပ်နိုင်ဘဲဖြစ်နေသည်။ ဒေါက်တာ ဒီဖိုးမင်းသည် ကရင် မော်နေဘွား သားများအပေါ် အဓိကအားထားလျက်ရှိသည်။ အင်္ဂလန်သို့ သွားခဲ့စဉ်ကဖြစ်စေ အထူးအကူအညီ တစ်မျိုးမျိုးကို အလိုရှိသည်ဖြစ်စေ သူအဓိက အားကိုးအားထားပြုသူများမှာ သက်ဘောဒဲ သူကြီး ပေါ်ဖလိုး၊ မာလာတောသူကြီး၊ ဆာလူကြီး၊ ကနစိုပင်ရွာနေ ဘိုးကဇာမို၊ (သီပေါမင်းလက်ထက်တွင် ရှမ်းစားပြများကို တိုက်ခဲ့သည်။) ပေါ်ပီဒဲရွာလူကြီး ခြားကေးနှင့် ကျောက်ဖြာရွာလူကြီး စောကိုယေး များ ဖြစ်ကြသည်။

ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်းသည် ခရစ်ယာန်တစ်ယောက်ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ဘုရားသခင်ကို အလေးအနက် ယုံကြည်ပြီး၊ ဘုရားသခင်ကို လေးစားမြတ်နိုးစွာ ကိုးကွယ်သူဖြစ်သည်။ ၎င်းပြင် ကရင်လူမျိုးတို့သည် ကာယ ဉာဏ စသည့်ဘက်တွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် အထူးကြိုးပမ်းခဲ့သူ

ဖြစ်သည်။ ပညာရေးဘက်တွင်လည်း သေသည်အထိ ဘုရားသခင်အား အလေးအနက်ယုံကြည်ကိုး ကွယ်မှု ပြုခဲ့သူဖြစ်သည်။

b)kdawmfaxmm(r)fqifESifhAsm'dwftoif

ထောမ်ဆင်သည် ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်း၏သားထွေးဖြစ်သည်။ သူငယ်စဉ်ကတည်းကပင် စကားများများ ပြောသူ မဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင်သူစကား ပြောလာတိုင်း စကားကြီး စကားကျယ် များကို ပြောဆိုတတ်သည်။ ပရောဖက်(သို့မဟုတ်) တမန်တော်၏ စကားများကဲ့သို့ ပြောဆိုလေ့ရှိသူ ဖြစ်သည်။ တစ်နေရာသို့ သွားစရာရှိပါက သူ့ကိုခေါ်လျှင် သူမလိုက်ပေ။ သို့ရာတွင် ယင်းနေရာသို့ ရောက်သောအခါ သူသည် ယင်းနေရာသို့ ရောက်နှင့်ပြီး ဖြစ်သည်ကို အံ့အားသင့်စွာ တွေ့ရသည်။ သူဘယ်သူနဲ့သွားပြီး ဘယ်ကဲ့သို့သွားခဲ့သည်ကို အတွေးရခက်သူ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယင်းကြောင့် ထောမ် ဆင်အား ငယ်စဉ်ကတည်းက ထူးဆန်းသည့်သူတစ်ဦးအဖြစ် သဘောထားကြသည်။

ထောမ်ဆင်သည် သူ၏ဖခင် ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်းအင်္ဂလန်သို့ သွားခဲ့စဉ်က သူ့ဖခင်နောက် ကို လိုက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဖခင်ပြန်လာသည့်အခါ သူက မပြန်လာဘဲ ပညာဆက်လက်သင်ရန် အင်္ဂလန်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ သူ့အစ်ကို ဂျွန်ဆင်(ဖူးတာမူး)လည်း ဖခင်နှင့်အတူ အင်္ဂလန်သို့ လိုက်ပါသွားသူ ဖြစ်သည်။ ထောမ်ဆင်သည် သူ့အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကရင်များ များများ စားစား မသိခဲ့ရချေ။ သူ့ဖခင် ကွယ်လွန်သွားပြီးနောက် ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် သူသည် ဗမာပြည်သို့ ပြန်လာပြီး တောင်ငူ၌ပင် ပြန်နေပါသည်။

သူ၏မိခင် ညီအကိုမောင်နှမများ ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟများက သူသည် အင်္ဂလန်တွင် နှစ်အတော်များများ ပညာသင်ကြားခဲ့သဖြင့် သူ့အားကြီးကြီးမားမား အလုပ်တစ်ခုခုကို လုပ်လိမ့် မည်ဟု သူ့အား မျှော်လင့်လျက်ရှိသည်။ သူဗမာပြည်သို့ပြန် ရောက်လာသောအခါ သတင်းစာ ဆရာများက သူ့ထံ သို့ ရောက်လာပြီး သူနဲ့ပတ်သက်၍ သတင်းစာတွင် ပထမဦးဆုံး ဖော်ပြသည့် အချက်မှာ ၎င်း၏ ယုံကြည်ချက်ပင် ဖြစ်သည်။ သတင်းစာထဲတွင်သူ၏ ယုံကြည်ချက်နှင့် ပတ်သက် ပြီး ဖော်ပြရာတွင် "သင်္ချိုင်း၏ ဟိုဘက်ပိုင်းတွင် ဘဝဟူသည် မရှိနိုင်" (There is no life beyond the grave) ဤယုံကြည်ချက်သည် ဘာသာရေးနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ခရစ်ယာန် သမ္မာ ကျမ်းစာနှင့်သော်လည်းကောင်း လားလားကြီး ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေပေသည်။ ယင်းကြောင့် လူ အများက သူ့ အပေါ်တွင် အံ့သြခြင်းမဆုံး အံ့သြကြပြီး များသောအားဖြင့် သူ့အပေါ် စိတ်ပျက် လက်ပျက် ဖြစ်နေကြသည်။

သူပြန်ရောက်ပြီး မကြာမီမှာပင် သူမင်္ဂလာဆောင်မည်ဟု သတင်းထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။ သူလက်ထပ်ယူမည့်အမျိုးသမီးမှာ တောင်ငူ ကသဲစုမှာပင် နေထိုင်ပြီး ပဒိုဘဟူ၏ အစ်မ နော်ကလိုး ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲသည် နေ့ခင်းပိုင်း မဟုတ်ဘဲ မိုးချုပ် ညနေပိုင်း (၇) နာရီတွင် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤလက်ထပ်ပွဲတွင် လက်ထပ်ပေးမည့် သင်းအုပ်ဆရာလည်း

မရှိချေ။ လူတွေစုံသည့်အခါ ထောမ်ဆင်သည် သူ့အား ထိုင်ရန် သတ်မှတ်ထားသည့် နေရာတွင် သွားရောက်ထိုင်သည်။ (၇)နာရီထိုးသည်နှင့်တပြိုင်နက် သတို့သမီးလည်း ရောက်လာပြီး သတ်မှတ်ထားသည့်နေရာတွင် လာရောက် နေရာယူလေသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ပြီးနောက် လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲသို့ ကြွရောက်လာကြသည့် ဧည့်ပရိသတ်များ စောင့်ကြည့်နေကြစဉ် ထောမ်ဆင်သည် မတ်တပ်ထပြီး ယခုကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်လိုပြောလိုက်သည်။ (Naw Glo, I take this for my wife) အဓိပ္ပာယ်မှာ "နော်ဂလို သင့်အား ကျွန်ုပ်၏ဇနီးသည် တစ်ယောက်အဖြစ် လက်ထပ်ယူလိုက်ပြီ ဖြစ်သည် ဟူ၏"။ ဤတွင် လက်ထပ်ပွဲသည် ပြီးဆုံးသွားပြီး တည်ခင်းသည့် အစားအစာများအား စားသုံးကြသည်။ တေးသီချင်း အတီးအမှုတ်အနည်းငယ်ဖြင့် ဖျော်ဖြေမှုလည်း ရှိနေပါသည်။

သူပြန်ရောက်လာပြီး မကြာမီမှာပင် သူ့ဖခင် ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်းနှင့် အတူတကွ အလုပ်လုပ်ခဲ့သူ တချို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပြီး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည်။ အချိန်မှာမူ ဆရာစံသူပုန်ထချိန်နှင့် တိုက်ဆိုင်သည်ကတစ်ကြောင်း၊ ၁၉၃၀ ခုနှစ် တစ်ကမ္ဘာလုံး ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး ကပ်ဆိုက်မှုနှင့် ကြုံကြိုက်သည်ကတစ်ကြောင်း ဤအကြောင်းများကြောင့် ကရင်များသည် မွဲပြာကျကုန်ကြသည်။ ဒုက္ခဆင်းရဲခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ကြရသည်။ လုပ်ကိုင်စားသောက်စရာမရှိဘဲ ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ ဤကဲ့သို့သော လူများထဲတွင် အင်းစိန်ကျမ်းစာသင်ကျောင်းကို အောင်မြင်ပြီး ပထမရွှေတံဆိပ်ရသူ ဆရာဖိုးတုတ်(ဖူးသူ့ခိုတောင်ဂူ)နှင့် ရေးသတ်တော (ပေါ်သီဒဲ)များ ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည် ဘိုးတော်ထောမ်ဆင်အတွက် အခွင့်အရေးကောင်းပင် ဖြစ်သည်။ မကြာသောအချိန်မှာပင် သူသည် ၎င်း၏ ခြံဝင်းအတွင်း၌ပင် ကျောင်းတစ်ကျောင်းကိုဆောက်ပြီး ဖွင့်လှစ်လိုက်သည်။ ဤကျောင်းတွင် သူငယ်တန်းဖတ်စာကို သင်ကြားသည့် ကလေးများလည်း ရှိသည်။ သို့ရာတွင် အမှန်စင်စစ် လူကြီးများအတွက် ဖွင့်လှစ်သည့် သင်တန်းကျောင်းပင် ဖြစ်သည်။ လူကြီးများအပါအဝင် ကျောင်းဆရာများ ပါလာရောက်ပြီး ဤကျောင်းကို တက်ရောက်သင်ကြားကြသည်။ ဤလူကြီးများအတွက် သင်ကြားသည့် ဘာသာရပ်များထဲတွင် ကရင့်သမိုင်း ရှေးကရင် မိဘလူကြီးများ၏ တေးကဗျာနှင့် မိန့်မှာချက်များ ကရင်၏ပရောဖက် (ဝါ) တမန်တော်များ ဖြစ်ကြသည်။ တဘိုမူး၊ တမန်တော် မောလေးနှင့် ဘိုးဆန်ရေများ၏ အကြောင်းများနှင့် ကရင်ဘဝလေ့နှင့် အနာဂတ် အသက်ရှင်နေထိုင်ရေး စသည်များ ပါဝင်သည်။ မူလတန်းကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်ထားခြင်းသည် အမှန်တွင် ဟန်ပြအကာအကွယ်ယူရန်အတွက်သာ ဖြစ်သည်။ အမှန်မှာ ဤကျောင်းသည် ဘိုးတော် ထောမ်ဆင်၏ ကေဒါကျောင်း ဖွင့်လှစ်ထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤသင်တန်းကျောင်းသို့ တက်ရောက်လာသည့် လူငယ်ကေဒါများကို ဘိုးတော်နာမည် ပေးလိုက် ကြသည်။ ယင်းကြောင့် ဘိုးတော်များ နေရာအနှံ့ ရှိလာတော့သည်။ ပထမဦးဆုံး "ဘိုးတော်အသင်း" ရှိလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ဘိုးတော်ထောမ်ဆင်သည် "ဘိုးတော်သခင်" ဖြစ်လာသည်။

မကြာသောအချိန်အတွင်း ဤဘိုးတော်အသင်းကို ဗျာဒိတ်တော်အသင်းဟု ပြန်၍ ပြောင်းလဲခေါ်သော်လည်း အစိုးရမင်းများက သူ့ကို မယုံကြည်ဘဲ စောင့်ကြည့်မှုက များပြားလွန်းသဖြင့် နောက်ပိုင်းတွင် ဤအသင်းကို (ပြဟ္မစိုရ်အသင်း) ဟု ပြောင်းလဲခေါ်လိုက်လေသည်။

၎င်း ပြဟ္မစိုရ်အသင်းဟု ခေါ်ဆိုရာတွင် ပြဟ္မတရားလေးပါးကို အခြေခံထားသောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ၎င်းတို့မှာ ချစ်ခြင်း၊ မေတ္တာ၊ သနားညှာတာမှု၊ အပြန်အလှန်ကူညီရေးနှင့် စိတ် တစ်လုံးတစ်ဝတည်းရှိရေး (ဝါ) စည်းလုံးညီညွတ်ရေးတို့ပင် ဖြစ်သည်။ ပြဟ္မစိုရ်အသင်းသည် ဘာသာရေးအပေါ်၌ ၎င်းတို့ကိုယ် ၎င်းတို့ ကာကွယ်သွားရန်သာ ဖြစ်သည်။ အမှန်မှာကား ၎င်း၏ အလုပ်သည် ကရင်တစ်မျိုး သားလုံး အရေးကို လုပ်ဆောင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းပင် ဖြစ်သည်။ ပြဟ္မစိုရ်တရား၏ ယုံကြည်ချက်သည် ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၊ သနားစာနာမှု၊ အပြန်အလှန်ကူညီမှုနှင့် စည်းလုံးညီညွတ်မှုစသည့် ကောင်းမြတ်သော အခြေခံ တရားများဖြစ်သဖြင့် ၎င်းအခြင်းအရာများအား ရည်ရွယ်ချက်အဖြစ်ထားရှိသည့် မည်သည့်အသင်းအဖွဲ့မဆို မည်သူမျှ ဆန့်ကျင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

၎င်း၏ အသင်းရည်ရွယ်ချက်နှင့် ခံယူချက်အတိုင်း အသင်းသားများသည် သေရည်သေရက် မသောက်ရချေ။ သက်သတ်လွတ်စားကြရသည်။ ၎င်းသည်မှာ ကောင်းမွန်ပြီး အလွန်အဆင့် မြင့်သဖြင့် လူအတော်များများက လိုက်စားယုံကြည်လာကြသည်။ ဘိုးဆန်ရေ၏ ခရစ်ယာန်အဖွဲ့ဝင် အားလုံးလိုလိုနှင့် တောင်ပေါ်မြေပြန့်အားလုံးတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ကရင်ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ နတ်စားများလည်း သူ့နောက်သို့ လိုက်ကြလေသည်။ ယင်းကြောင့် ၎င်းအသင်းကြီး၏ အသင်းဝင်များသည် အလွန်အမင်း များပြားလေတော့သည်။

၎င်းအသင်းကြီး နောက်တစ်ဆင့် လုပ်ဆောင်ရမည့်အလုပ်မှာ ခရစ်ယာန်ဘာသာ ဆန့်ကျင်ရေးပင် ဖြစ်သည်။ ခရစ်ယာန် စာများအား ဖျက်ဆီးပစ်ရေးဖြစ်သည်။ ဘိုးတော်၏ အဆုံးအမ အရ ကျွန်တော်တို့ကရင်များသည် ရှေးယခင်အချိန်တွင် ကိုယ့်ဘာသာနှင့် ကိုယ်၊ ကိုယ့်ပရောဖက်(ဝါ)တမန်တော်နှင့် ကိုယ် ရှိခဲ့ကြသည်။ ကိုယ်ယုံကြည်ကိုးကွယ်ရာဘာသာနှင့် ဘုရားဒေသသာနာတော် ကို ရေးမှတ်သည့် ကိုယ်ပိုင်ကျမ်းစာများ ရှိခဲ့ပေသည်။ ယခုကျမ်းစာသည် အနောက် တိုင်းသားများ၏ကျမ်းစာ၊ အနောက်တိုင်းသားများ ကိုးကွယ်သည့် ဘုရား၏ သွန်သင်ဆုံးမမှုများသာ ဖြစ်သည်။ ခရစ်ယာန်ကျမ်းစာသည် လူများကို ကွဲပြဲအောင်လုပ်သည့် စာအုပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းစာအုပ်သည် အနောက်တိုင်းတွင် အကွဲအပြဲဖြစ်ပေါ်စေသည့် စစ်ပွဲကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ သွေးထွက်သံယိုမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ယခုထိ ထိုကွဲပြဲမှုများသည် မပြီးဆုံး နိုင်သေးပေ။ ၎င်းကျမ်းစာအုပ် ဗမာပြည်သို့ ရောက်လာသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ကရင်များ ကွဲပြဲစေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ မိဘဘိုးဘွားများ၏ ရိုးရာဓလေ့ကိုလည်း စွန့်လွှတ်ခိုင်းသည်။ ကရင်လူမျိုး အတွက် မည်သည့်ကောင်းကျိုးကိုမှ မပေးချေ။ ယင်းကြောင့် ၎င်းကျမ်းစာအုပ်ကို စွန့်ပစ်ကြလော့။ ဓမ္မသီချင်းစာအုပ်ကိုလည်း စွန့်ပစ်ကြလော့။ ၎င်းကဲ့သို့ ဘိုးတော်ထံမှ ဆုံးမသြဝါဒများ ထွက်ပေါ်လာသောအခါ အသင်းသားများသည် ကျမ်းစာအုပ်များ၊ ဓမ္မသီချင်း စာအုပ်များကို ရေထဲမျောသူက မျော၊ မီးရှို့ဖျက်ဆီးသူက ဖျက်ဆီး စသဖြင့် နည်းမျိုးစုံ ဖျက်ဆီးကြလေတော့သည်။

နောက်ခြေလှမ်းတစ်ခုမှာကား ရှေးယခင်က ဘိုးဘွားတို့၏ ဆုံးမစကားများ၊ ထုံးတမ်းဓလေ့များကို ပြန်လည် အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်

ရှေးကရင် ဘိုးဘွားများကဲ့သို့ အတူနေ၊ အတူလုပ်၊ အတူစား၊ ရှေးဘုံ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ထူထောင်ဖို့ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤပြဟ္မစိုရ်အသင်းကြီးကို ယုံကြည်ကြသူတိုင်း၊ ဗမာပြည် အနှံ့အပြားတွင် နေထိုင်ကြသည့် ကရင်များသည် ၎င်းတို့၏မြေယာများ၊ အိုးအိမ်များ၊ ဥစ္စာ ပစ္စည်းများကို ရောင်းချပြီး တောင်ငူဘက်သို့ တက်လာကြလေသည်။ မိဘ၊ ဘိုးဘွားများ တည် ထောင်ခဲ့သည့် ရှေးဘုံလူ့အဖွဲ့အစည်းကို ထူထောင်ကြရန် ယခုကဲ့သို့ ရောက်ရှိလာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ တောင်ပေါ်ဒေသတွင် နေထိုင်ကြသည့် ကရင်များလည်း ရိတ်သိမ်းရမည့် တောင်ယာ များကို မရိတ်သိမ်းဘဲ ထားခဲ့ပြီး ရောက်ရှိလာကြသည်။ အချို့ ကွမ်းသီးခြံများလည်း ကွမ်းသီး ခူးချိန်ဖြစ်သော်လည်း မခူးဘဲ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ အားလုံးကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

မိဘဘိုးဘွားထူထောင်ခဲ့သည့် ရှေးဘုံလူ့အဖွဲ့အစည်းကို ထူထောင်ရန် သတ်မှတ်ထား သည့်နေရာသည် တောင်ငူမြို့ အရှေ့ဘက် (၅)မိုင်ကွာ နေရာတွင် ဖြစ်သည်။ ဤနေရာသည် ယခင် က ဆင်ဖြူတော်ကို ထားရှိသောနေရာ ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ စီစဉ်ရာတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အခက် အခဲများသည် နဂိုခန့်မှန်းထားသည်ထက် များစွာများပြားလျက် ရှိပေသည်။ အကြောင်းမူကား အခုလာရောက်နေထိုင်ကြသည့် အရေအတွက်သည် မျှော်လင့်ထားသည်ထက် အလွန်များနေ သဖြင့် အားလုံးအတွက် နေထိုင်ရန် နေရာ မရှိတော့ချေ။ လာရောက်ကြသူများမှာလည်း မတူ ခြားနားသည့် အရပ်ဒေသများမှ လာကြသဖြင့် ဘာသာစကား အသုံးအနှုန်းက အစ၊ ထုံးတမ်း ဓလေ့၊ အကျင့်စရိုက် မတူကြသဖြင့် တစ်ဦးအပေါ် တစ်ဦး နားလည်ကြရန် ခက်ခဲလေသည်။ မြေပြန့် မှ လာသူများသည် ယခုကဲ့သို့ တောင်ပေါ်ဒေသသို့ ရောက်ရှိလာကြ သောအခါ ငှက်ဖျား ရောဂါနှင့် ရင်ဆိုင် ကြရလေတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ ဖျားနာရာမှ ဆေးဝါးလည်း မလုံလောက်သဖြင့် သေဆုံး သူများလည်း ရှိလာတော့သည်။ အလုပ်လုပ်ကိုင်ပြီး စားသောက်ရန် စီစဉ်သည့် အလုပ်မှာ ဂဝံ ကျောက် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လက်တွေ့တွင် ဤလုပ်ငန်းသည် အိုးအိမ် တည်ဆောက်ရေးအတွက် ထင်သလောက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု မရှိရုံမက လုပ်ရကိုင်ရသည်မှာ အလွန် ပင်ပန်းလျက် ရှိသည်။ ဤကဲ့သို့သော အခက်အခဲမျိုးမျိုးကြောင့် ဤများပြားသည့် လူအုပ်ကြီးအတွက် စားဝတ်နေရေး စီစဉ်ရာတွင် မနိုင်မနင်း ဖြစ်လာတော့သည်။ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ အခက်အခဲများသည် ကြီးမား သည်ထက် ကြီးမားလာသဖြင့် လူအတော်များများကို မိမိနေရင်းဒေသသို့ ပြန်လွှတ်လိုက်ရတော့ သည်။ ဤလူများသည် မိမိတို့၏ အရပ်ဒေသသို့ ပြန်ရောက်ကြသောအခါ လုပ်စားကိုင်စားရန် မြေယာလည်း မရှိတော့၊ အိုးအိမ်လည်းမရှိ ဖြစ်နေသဖြင့် မိမိတို့ဘဝကို အသစ် တစ်ဖန် ခက်ခက်ခဲခဲ ပြန်၍ထူထောင်ကြရ၍ အချို့သည် ဆင်းရဲနွမ်းပါး ကုန်ကြတော့သည်။

ဘိုးတော်ထံမှ နောက်ထပ် ခြေလှမ်းတစ်လှမ်းအနေဖြင့် ညွှန်ကြားချက် အသစ်တစ်ခု ထုတ် ပြန်လိုက်လေသည်။ ဘိုးတော်က ကရင်များ တန်ခိုးကြီးရန် လုပ်သမျှ အောင်မြင်ရန်အတွက်နှင့် လုပ် ကိုင်စားသောက်ရာတွင် ဘဝတိုးတက် သာယာဝပြောစေရေးအတွက် ညွှန်ကြားချက်ဖြစ်သည်။ ဘိုးတော်၏ ညွှန်ကြားချက်မှာကား "ခေါင်းဆောင်နောက်ကို လိုက်ကြ" ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ ဝေါဟာရပြဿနာဖြစ်လာသည်။ ကရင်လို 'ခေါင်းဆောင် နောက်ကိုလိုက်ကြ' ကို

"လူသူးခိုသူးနာ" ဟု ပြောခြင်းဖြစ်ရာ ဤစကားပိုဒ်မှာ ကရင်လို အခြားအဓိပ္ပါယ်တစ်မျိုးထွက်သေး သည်။ 'လူ' (အနည်းငယ် အတက်သံနှင့် ဖတ်ရန်) ဆိုသည်မှာ ကရင်လို အမွေးအမျှင်များ ရိတ်ပစ်ခြင်း ဟူ၍လည်း အဓိပ္ပါယ်ထွက်သည်။ ယင်းကြောင့် ကရင်လို "လူသူးခိုသူးနာ" (ခေါင်း ဆောင် နောက်ကို လိုက်ကြ)ဟူသည်ကို မင်းတို့ခေါင်းတွေ ရိတ်ကြ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် အမွေး အမျှင်များကို ရိတ်ပစ်ကြဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ထွက်သည်။ ဘိုးတော်၏ တပည့်နောက်လိုက် အသင်း သားများကလည်း ဤအတိုင်း အဓိပ္ပါယ်ပေါက်ကြသည်။ ယင်းကြောင့် ဘိုးတော်၏ အမိန့်ပဲ၊ ပြောစရာမလို နောက်လိုက်တပည့်အားလုံး လူကြီးလူငယ်၊ ယောကျ်ား မိန်းမ မကျန် ခေါင်းပေါ် မှ ဆံပင်ပင်မက ရှိသမျှ အမွေးအမျှင်များ၊ မျက်ခုံး၊ မုတ်ဆိတ်မွေး စသည် အားလုံးကို ရိတ်ကုန် ကြတော့သည်။ ယင်းကြောင့် ဘိုးတော်၏အသင်းသားများသည် ထိပ်ပြောင်၊ ခေါင်းပြောင်၊ မျက်ခုံး များကိုလည်း ရိပ်ကြသဖြင့် မျက်နှာပါ လုံးဝပြောင်လေတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ အမွေးအမျှင် အား လုံးကို ရိတ်ပစ်သဖြင့် အမြင်အာရုံကို ထိခိုက်လာကြသည်။ မျက်စိများ ကောင်းကောင်းမမြင် ကြရတော့ချေ။ အချို့ အမျိုးသမီးများသည် အလွန်လှပသည့် ဆံပင်များ ပိုင်ဆိုင်ကြသည်။ သို့ သော် ဘိုးတော်၏ အမိန့်ကြောင့် ဤဆံပင်အားလုံးကို ရိတ်ပစ်ရသဖြင့် ကတုံးပြောင်နှင့် နေကြ ရသည်။ နောက်ဆုံး ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်လာသည်။ အလုပ်အကိုင်ကို ထိခိုက်လာလေတော့ သည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်လာသောအခါ အခြေအနေပေါင်းစုံကို ဘိုးတော်ထောမ်ဆင်ထံသို့ အစီရင် ခံလိုက်ကြရသည်။ ဤကဲ့သို့ အသင်းသားများက ဘိုးတော်ကို အကြောင်းစုံ အစီရင်ခံကြသော အခါ ဘိုးတော်ထောမ်ဆင်သည် ရယ်ပြီး "ကရင်တွေဟာ တယ် ခက်တာပဲ" ဟု ပြောဆိုလေသည်။ ယင်းမှ တစ်ဖန် သူ၏ အမိန့်ညွှန်ကြားချက်ကို ပြန်လည်၍ ရှင်းပြလေတော့သည်။ "လူသူးခိုးသူး နာ"လို့ကျွန်ုပ်ပြောတဲ့အဓိပ္ပါယ်က ခေါင်းဆောင် နောက်ကိုလိုက်၊ ခေါင်းဆောင် ပြောတဲ့အတိုင်း လုပ် ဆိုတာဖြစ်တယ်။ ခင်ဗျားတို့ ဆံပင်တွေ အမွေးအမျှင်တွေကို ရိတ်ပစ်ဖို့ ပြောတာ မဟုတ်ဘူး လို့ ရှင်းပြလေတော့သည်။ ဘိုးတော် ဆိုလိုသည်မှာ ကရင်များ ဘဝ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းဖို့နှင့် ချမ်းသာ ကြွယ်ဝဖို့ဆိုလျှင် ခေါင်းဆောင်၏အမိန့်ကို နာခံ၊ ခေါင်းဆောင်ပြောတာကို လုပ်၊ စည်းကမ်းကို လိုက်နာဆိုသည့် အချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ပြဿနာတစ်ခု ရှင်းသွားပြန်လေသည်။ ပြဿနာကတော့ရှင်း သွားပြီးဖြစ်ပေမယ့် ပြဿနာမရှင်းခင် အချိန်တွင် ခံကြရသည့် အသင်းသူ အသင်းသားများအဖို့ မသက်သာလှချေ။ သို့ရာတွင် အသင်းသူ အသင်းသား ကရင်များသည် ဤဗျာဒိတ်တော်အသင်းအပေါ် ယုံကြည်ကိုးစားမှုမှာကား လျော့နည်းသွားခြင်း မရှိချေ။

ဘိုးတော်ထောမ်ဆင်၏ လုပ်ရပ်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ထောမ်ဆင်၏အစ်ကို ဂျွန်ဆင် လုံးဝ နားမထောင်ပေ။ သူ့ညီ ရူးသွားပြီလို့တောင် ပြောပါသေးသည်။ သူ့ညီကို ဆက်မလုပ်ရန် လည်း မတားရဲပဲ ဖြစ်နေတယ်။ တား၍လည်း ရမည် မဟုတ်ချေ။ အကြောင်းမူကား ဘာသာရေး ယုံကြည်ချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတော်၏ စည်းမျဉ်းဥပဒေက လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ခွင့် ပေးထား သဖြင့် တားသောသူအဖို့ ဘာသာရေး ဆန့်ကျင်ရေးသမား အဖြစ် တရားဥပဒေအရပင် အရေးယူ ခံရဖွယ် ရှိနေပေသည်။

ဘိုးတော်ထောမ်ဆင်သည် ၎င်း၏အသင်းတော်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှကို နိဂုံးချုပ်ကာ သင်ခန်းစာယူပြီး၊ အသင်းတော်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အသင်းတော်ရှိသည့်နေရာတိုင်းတွင် ဘုံကျောင်းများကို တည်ဆောက်သည်။ ကလေးစာသင်ကျောင်းများကိုလည်း တည်ဆောက်ပေးသည်။ ကရင်လူထုအတွင်းသို့ ရေးယခင် က ရှိထားသည့် ကရင်၏ ဗျာဒိတ်တော်များကို ဖြန့်ဖြူးပေးသည်။ တက်ကြွသည့်သီချင်းများကို စပ်ဆို ထုတ်လုပ်ပြီး အသင်းသားများ နိုးကြားတက်ကြွလာရန်အတွက် ဆိုစေသည်။ သီချင်းတွင်ပါရှိသည့် အကြောင်းအရာများမှာ ဗျာဒိတ်တော်မှ ပါရှိသည့် အကြောင်းအရာများပင် ဖြစ်သည်။ ပုလွေ အသင်း၊ အတီးအမှုတ်အသင်း၊ ဘင်ခရာအသင်း စသည်များကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်သည်။ တေးဂီတ ကိရိယာမျိုးစုံဖြင့် မောင်း၊ လင်းကွင်းများ ပါဝင်စေပြီး မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင် သီဆိုတီးမှုတ်စေ သည်။ အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသော်လည်း အသင်းသားများ၏ ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် လုပ်ငန်းများ ရပ်ဆိုင်းခြင်း မရှိချေ။ ဘိုးတော်ကြီးထံမှလည်း ဘိုးတော်ငယ် ဘိုးတော်လတ်များကို လေ့ကျင့်မွေးမြူ ပြီး အသင်းသားအသစ်များ ရှိရာသို့ စေလွှတ်ကာ ကေဒါများအဖြစ် အလုပ်များကို လုပ်စေသည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီ ဗမာပြည်သို့အင်္ဂလိပ်များ မထွက်ပြေးမီနှင့် ဂျပန်များ မဝင်လာခင်အထိ ဤဘိုးတော်အသင်းသည် ဆက်လက်ပြီး ကြီးထွားမြဲ ကြီးထွားလျက် ရှိသည်။

ဗမာပြည်သို့ ဂျပန်များ ဝင်ရောက်လာသောအချိန်တွင် ကရင်ခေါင်းဆောင်များက ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး အမျိုးမျိုး ပြောဆိုဆွေးနွေးကြသည်။ ခရစ်ယာန်ဆရာထဲမှ အချို့ကမူ ကျမ်းစာထဲတွင်ရှိသည့် အချက်အလက်များကို ကိုးကားပြီး ဂျပန်များကို ချီးမွမ်းထောပနာပြုလျက် ရှိသည်။ အရှေ့တိုင်းမှ မင်းသားကြွလာပြီ စသည်ဖြင့် ပြောဆိုကြသည်။ သို့သော် ဘိုးတော် “ထောမ်ဆင်”သည် ဤကဲ့သို့ ချီးမွမ်းပြောဆိုချက်ကို လက်ခံခြင်းမရှိချေ။ ဘိုးတော်က ဂျပန်တို့ သည် ကရင်များနှင့်တကွ တိုင်းသူပြည်သား အားလုံးကို ဒုက္ခပေးရန်အတွက် ဗမာပြည်တွင်းသို့ ဝင် ရောက် လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းကြောင့် ဂျပန်များကို ဆန့်ကျင်ရမည်ဟု အသင်းသားများကို ဆုံးမ ဩဝါဒ ရဲရဲပေးလေသည်။ ယင်းကြောင့် ဘိုးတော်အသင်းသားများသည် ဂျပန်များကို နား ထောင်ခြင်း မပြုပေ။ တောင်ငူတွင် စုရုံးထားသည့် ဘိုးတော်၏ အသင်းသားများသည် ဂျပန်ဝင် လာသည့် အချိန်တွင် တောင်ငူကနေ ထွက်ခွာကြကာ မိမိတို့နေထိုင်ခဲ့သည့် ဇာတိရပ်ရွာသို့ပြန် သွားကာ ဖက်ဆစ်ဂျပန်များအား ဆန့်ကျင်သွားကြရန် နိုးဆော် တိုက်တွန်းကြလေသည်။ ဘိုးတော် ထောမ်ဆင်ကိုယ်တိုင်လည်း တောင်ငူမြို့ပေါ်တွင် ကြာကြာမနေရဲတော့ဘဲ တောင်ပေါ်ဒေသသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ရလေသည်။ သူသည် လော်သူဒဲ ဟုခေါ်သည့် ကျေးရွာတစ်ရွာသို့ ရောက် သောအခါ ဘိုးတော်ထောမ်ဆင်သည် ဝမ်းလျှောရောဂါရှိပြီး ကွယ်လွန်သွားလေတော့သည်။

ဘိုးတော်ထောမ်ဆင်၏ တပည့်များသည် ဂျပန်ကို ခုခံဆန့်ကျင်ကြသည်။ တိုက်ခိုက်ကြ သည်။ ယင်းကြောင့် ဂျပန်များကလည်း ၎င်းတို့ကို အကြီးအကျယ် သတ်ဖြတ်သည်။ သို့ရာတွင် မမျှော်လင့်သည့် အချိန်တွင် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၌ ဂျပန်စစ်ရှုံးခါနီးအချိန်၊ အင်္ဂလိပ် ဗမာပြည်သို့ ပြန်ဝင် လာခါနီးအချိန်၌ ဘိုးတော်ထောမ်ဆင်၏ တပည့်အချို့သည် ဂျပန်နှင့်အတူ အလုပ်လုပ်ပြီး အင်္ဂလိပ်

ကို ဆန့်ကျင်ကြသည်။ သို့ရာတွင် အချိန်မကြာလိုက်ပေ။ ယာယီသာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် အင်္ဂလိပ်များက ဗမာပြည်ကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်လေတော့သည်။ ဘိုးတော်ထောမ်ဆင် မရှိတော့သော်လည်း ၎င်း၏နောက်လိုက်များသည် ဘိုးတော်၏လုပ်ငန်းကို ရပ်ဆိုင်းခြင်း မပြုပေ။ ၎င်းတို့ဘိုးတော်၏ လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ဘိုးတော်၏ တပည့် တို့သည် နှစ်ဖွဲ့ကွဲသွားသည်။ ပထမအဖွဲ့ကို ဘိုးတော်တာကပေါ်က ခေါင်းဆောင်သည်။ ဂျပန် ဗမာပြည်သို့ဝင်ရောက်လာသည့် အချိန်တွင် ဘိုးတော်တာကပေါ်သည် ကလေးငယ်လေး တစ်ယောက်သာ ဖြစ်သေးသည်။ သူသည် မြစောညီနောင်စေတီ (၃)ဆူ ကြားတွင် မွေးဖွားခဲ့သူ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ သူ့ကိုယ်သူ ဒေါက်တာဒီဖိုးမင်း ဝင်စားသူဖြစ်ကြောင်း ပြောသည်။ ဒေါက်တာ ဒီဖိုးမင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် နေရာထိုင်ခင်းအချို့ကိုလည်း ပြောပြနိုင်သည်ဟုလည်း ဆိုသည်။ ယင်းကြောင့် သူ့အားဘိုးတော်ထဲတွင် တစ်ယောက် အဖြစ် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာသည်။ ဂျပန် ဝင်လာကာစတွင် ဘိုးတော်တာကပေါ်သည် ကလေးငယ်မျှသာဖြစ်သဖြင့် အသင်းသားများက သူ့ကို ပုခက်နှင့်လွယ်ပြီး လျှောက်သွားကြရသည်။

ဒုတိယ ကွဲထွက်အဖွဲ့ကို ဘိုးတော်ထောမ်ဆင်၏ အကိုဂျွန်ဆင်ဒီဖိုးမင်းက ခေါင်းဆောင် လျက် ရှိသည်။ ဂျွန်ဆင်ဒီဖိုးမင်းသည် သူ့နာမည်ကို "ဖူးတာမူး" ဟု ပြောင်းလိုက်ပြီး အဖွဲ့အစည်း၏ နာမည်ကိုလည်း 'သားဦးအသင်း' ကရင်လို "ဝယ်ကိုကရဲ" ဟု ခေါ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဖူး တာမူး ၏ 'သားဦးအသင်း' ထဲတွင် ဖူးကလဲခိုဂိုဏ်း ပေါ်လာပြီး ဖူးတာမူးကို ဆန့်ကျင်ကာ တစ်ဦး နှင့် တစ်ဦး အပြန်အလှန် ဝေဖန်ပုတ်ခတ်ကြသည်။

ယခုအချိန်တွင် ဘိုးတော်တာကပေါ်နှင့် ဖူးတာမူးတို့ နှစ်ဦးစလုံး မရှိတော့သော်လည်း ဤဘိုးတော်အသင်းသည် ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ဘိုးတော်ထောမ်ဆင်၏ သားနှင့် ဂျွန်ဆင်ဒီဖိုးမင်းတို့၏ သားများက ၎င်းတို့၏ အဖေ လုပ်ကိုင်ခဲ့သည့်အလုပ်ကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းသည့်အနေနှင့် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ကာ ခေါင်းဆောင်မှု ပေးလျက်ရှိသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။

t cef (2-10)

t a x @Gx Gt a l u m i f t & m r s m ;

1? u & i f\ Z m w d Z p f j r p f u d k b k a w o e j y K & S m a z G j c i f ; (Research of the Karen Race)

ကျွန်ုပ်တို့ကရင်လူမျိုးများသည် ကျွန်တော်တို့တွင်စာပေရှိခဲ့သော်လည်း လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်းထောင်ချီပြီး ကြာမြင့်စွာကတည်းက ပျောက်ဆုံးခဲ့ရသည်။ ယင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကရင်လူမျိုးတို့၏ ဇာတိဇစ်မြစ်ကို မသိရတော့ဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ကရင်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ရေးသားသည့် စာအုပ်အနည်းငယ် ရှိသော်လည်း ပြည့်စုံခြင်းမရှိပေ။ ထို့အပြင် တစ်အုပ်နှင့်တစ်အုပ် မတူကြသဖြင့် မည်သည့်အရာကို အတည်ယူရမည်ဆိုသည်မှာ ကျွန်တော်တို့ ဆက်လက်ပြီး သုတေသနပြုရှာဖွေရန် လိုအပ်လာလေသည်။ အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးအောက်တွင် ကရင်တို့၏ ဇစ်မြစ်ဇာတိ အတိအကျကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အတွက် အစီအစဉ်(၃)ကြိမ်ပြုလုပ်ခဲ့ဖူးကြောင်း သိရှိရသည်။ ဤအစီအစဉ်များကို ကရင်နှစ်ယောက်၏ ခေါင်းဆောင်မှုအောက်တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြုလုပ်သည်ကို သိရှိရသည်။

(၁) ဆရာဘထေ(Rev Ba Tay)တောင်ကြီး။

ဆရာဘထေသည် သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်သည့် ကရင်ဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ကြီးမြို့တွင် နေထိုင်သည်။ ဆရာဘထေသည် ရှမ်းပြည်တွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ နေခဲ့သည်ကတစ်ကြောင်း၊ သူ၏ပင်ကိုယ်ဉာဏ်က ဦးနှောက်ကောင်းပြီး ဘာသာစကား တတ်မြောက် လွယ်သည်ကတစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ကရင်ဘာသာတွင် စကောနှင့် ပိုး နှစ်ဘာသာစလုံးကို တတ်မြောက်သည့်အပြင် အခြားဘာသာစကား(၉)မျိုးကိုလည်း တတ်မြောက်သည်။ ၎င်းတို့မှာ ဗမာ၊ အင်္ဂလိပ်၊ ကုလား(ဟင်ဒီဘာသာ)၊ ရှမ်း၊ လားဟူ၊ 'ဝ'၊ ပလောင်၊ တရုတ်နှင့် ကချင်ဘာသာစကားများဖြစ်ကြသည်။ သူသည် ကရင်တို့၏ ဇာတိဇစ်မြစ်ကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် လေ့လာရန် အလွန်စိတ်အားထက်သန်လျက်ရှိသည်။ သမိုင်းအဆိုအရ ကရင်များသည် ဗမာပြည်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်း မပြုခင် တရုတ်ပြည်ယူနန်ပြည်နယ်တွင် နေထိုင်ခဲ့သည်ဟု မှတ်တမ်းမှတ်ရာတွင်

တွေ့ရှိရသဖြင့် ယူနန်ပြည်နယ်တွင် သွားရောက်နေထိုင် သာသာနာပြုလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရန် အတွက် ခွင့်တောင်းရာ ခွင့်ပြုမိန့်ရသဖြင့် သူသည် ယူနန်ပြည်နယ် ဆစ်ဆောင်ပဏ္ဏားနယ်စပ် (ဗမာ ပြည်နှင့်ထိတွေ့)တို့တွင် သွားရောက်နေထိုင်ကာ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်လေသည်။ ဆစ်ဆောင်ပဏ္ဏားသည် တရုတ်ပြည်ရှိ ယူနန်ပြည်နယ်အတွင်း ရှမ်းလူမျိုးစုများ၏ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေးတိုင်း ဖြစ်သည်။ ယူနန်ပြည်နယ်ထဲတွင် ရှမ်းလူမျိုးအပြင် လားဟူ၊ 'ဝ'၊ အခါ၊ ကချင်၊ တရုတ် စသည့် လူမျိုးများစွာ နေထိုင်သည်။

ဆရာဘထေသည် ဤနေရာတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ အလုပ်လုပ်ပြီး ကရင်၏ ဇာတိဇစ်မြစ် ကို တရုတ်စာပေများထဲတွင်လည်းကောင်း၊ အခြားသော လူမျိုးများထံမှသော်လည်းကောင်း ဖတ်ရှု လေ့လာခဲ့သည်။ သူ၏လေ့လာချက်များကို တစ်ခါတရံ အပိုင်းလိုက် ဆောင်းပါးအနေဖြင့် ကရင် သတင်းစာများထဲတွင် ရေးသားဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ သူ၏ရေးသားချက်အားလုံးကိုလည်း ကျွန် တော်တို့ မမှတ်မိတော့ပေ။ သူ၏ သားသမီးများလည်း ဖခင်၏လုပ်ဆောင်ချက်များကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းထားခြင်းမရှိသဖြင့် သူရေးသားခဲ့သည့် စာအုပ်များ၊ စာရွက်စာတမ်းများမှာ ပျောက်ကွယ် ကုန်လေသည်။ သူသည် အလွန်လေးစားစရာကောင်းသည့် ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ သူ့တွင် အမြဲပြုံးရွှင်သည့် မျက်နှာရှိပြီး အသံပျော့ပျောင်းကာ လူတကာနှင့် ဆက်ဆံရေး အလွန် ကောင်းမွန်လျက် ရှိသည်။ သူသည် ဘာသာစကား အတော်များများကို တတ်မြောက်သောကြောင့် အခြားလူမျိုးများကလည်း သူ့ကို အင်မတန် ချစ်ခင်လေးစားကြသည်။ သူ၏ လေ့လာသိရှိချက်မှာ နည်းမည် မဟုတ်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်သည်။ သို့ရာတွင် သူ၏ လေ့လာချက်များကို ကျွန်ုပ်တို့ မသိရှိနိုင်တော့သဖြင့် လွန်စွာမှ ဝမ်းနည်းစရာ ကောင်းလှပေသည်။

(၂) ဆရာလွန်းရွှေ

ဒုတိယဆရာတစ်ဦးမှာ ဆရာလွန်းရွှေပင်ဖြစ်သည်။ ပုသိမ်ဇာတိဖြစ်ပြီး ဗိုလ်မှူးတင်လေးနှင့် ဆရာအားသယ်၏ ဖခင်ဖြစ်သည်။ သူသည် သာသနာပြုဆရာတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ စိတ်အားထက်သန်မှု အပေါ် ထိုင်းနိုင်ငံသို့သွားရောက်ပြီး သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်းရှိ ကရင်များအကြောင်းကို နှစ်ပေါင်းများစွာလေ့လာပြီး ထိုင်ငံအတွင်းရှိ ကရင်များ အကြောင်းကို မကြာမကြာ ရေးသားဖော်ပြလေ့ရှိသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားလာသည့်အချိန်တွင် သူသည်အလျင်အမြန် ထိုင်းနိုင်ငံမှ ထွက်ခွာလာခဲ့သည်။ ယင်းကြောင့် သူရှာဖွေ စုဆောင်းထားပြီး ရေးသားထားသည့်စာများ အားလုံးကို မယူဆောင်နိုင်ဘဲ ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။ သူသည် ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ကမကထပြုပြီး ကရင် အကြောင်း သုတေသနပြုအသင်းကို တည်ထောင်ခဲ့သော်လည်း နိုးကြားမှုနည်းသဖြင့် နောက်ဆုံး ဂျပန် ဗမာပြည်သို့ ဝင်လာသည့်အချိန်တွင် ဤအသင်းလည်း ပျက်စီးသွားလေသည်။

2/ u&i£Sho m oem\y vkyfief

ကရင်လူမျိုးတို့သည် ဘာသာတရားကို ကိုင်းရှိုင်းသူများဖြစ်ကြသည်။ သာသနာနှင့် ပတ်သက်ပြီး သာသနာထွန်းကားရေးအတွက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်သူများလည်း ဖြစ်ကြသည်။ ကျွန်တော် အထက်တွင် ဖော်ပြပြီးသကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်ဗမာပြည်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် ခရစ်ယာန်ဘာသာသည် ဗမာပြည်ထဲ ရောက်ရှိလာသည်။ ဗမာထဲတွင် ဦးနောသည် ပထမဦးဆုံး ခရစ်ယာန်ဖြစ်လာသူ ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ကရင်များထဲတွင် ကိုသာဖြူသည် ပထမဦးဆုံး ခရစ်ယာန် ဖြစ်လာသူဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် တစ်တိုင်းပြည်လုံးအနှံ့ ခရစ်ယာန်သာသနာကို အခြားလူမျိုးများထံသို့ ဖြန့်ဝေရန် ကြိုးပမ်းသူ အများဆုံးမှာ ကရင်များသာဖြစ်ကြသည်။

ကရင်လူမျိုး၏လှုပ်ရှားမှုတွင် အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးတစ်လျှောက်လုံးတွင် အကြီးမားဆုံး လှုပ်ရှားမှုမှာ သာသနာပြုလုပ်ငန်းပင် ဖြစ်သည်။ ကြီးမားသည့် လှုပ်ရှားမှုများအနက် လှုပ် ရှားမှုတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ကရင်ခရစ်ယာန်ဆရာများသည် ခရစ်ယာန်သာသနာ ကြီးထွား ထွန်းကာလာရေးအတွက် ၎င်းတို့တွင်ရှိသည့် ယုံကြည်ချက်အတိုင်း အခြားသူများသက်ဝင်ယုံကြည်လာကြရန်အတွက် ကိုယ်ကျိုးစွန့်ကာ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို အားစိုက်ခွန်စိုက် ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ အဆင်းရဲ အပင်ပန်းခံကာ တောင်ပေါ် မြေပြန့်မကျန် သွားရောက်ကာ တစ်တောင်တက် တစ်တောင်ဆင်းဖြင့် ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာ ခရစ်ယာန်သာသနာ ကြီးထွား လာရေး၊ ဖခင်ခရစ်တော်ကို မသိသေးသူများ ကယ်တင်ခြင်းရရှိလာရေးအတွက် ကြိုးပမ်း လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြလေသည်။ ကရင်ခရစ်ယာန် သာသနာပြုဆရာများ ချင်းပြည်၊ ကချင်ပြည်၊ နာဂပြည်၊ ရှမ်းပြည်၊ လားဟူ၊ လီရှော၊ ကရင်ဖြူ၊ ကရင်နက်၊ ကရင်ကျား၊ ပအို့ဝ်နှင့် ရှမ်းလူမျိုးများ အထိ နေရာအနှံ့အပြား လူမျိုးစုံများထံသို့ ခရစ်ယာန်သာသနာပြန့်နှံ့ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ 'ဝ' လူမျိုးများသည် ခေါင်းဖြတ်နတ်တင်သည့်အချိန်၌ပင် 'ဝ' တောထဲသို့ ကရင် သာသနာပြုဆရာများ ရောက်သွားကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ဗမာပြည်အနှံ့အပြား သာသနာပြုကြသည့် ကရင်ဆရာသမားများ တစ်ထောင်ကျော်ရှိကြောင်း သိရသည်။ ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းသည် သာသနာပြုလုပ်ငန်း ဘုရားတရားလုပ်ငန်းများဖြစ် သည့်အားလျော်စွာ ၎င်းတို့ဘဝများလည်း စင်ကြယ်ကြသည်။ ရိုးရိုးကုတ်ကုတ်နေပြီး ဆင်းရဲအပင်ပန်းခံသည်။ အနစ်နာခံသည်။ မေတ္တာတရား ရှေ့ထားသည်။ ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို ပြသသည့်အနေဖြင့် အမြဲပင် ပျော်ရွှင်သည့် မျက်နှာများဖြင့် လူတကာကို ဆက်ဆံခဲ့သည်။ ဒုက္ခရောက်လာသူအား စိတ်ပျော်ရွှင်မှု၊ စိတ်ချမ်းသာမှု ရလာအောင် ဆောင်ကြဉ်းပေးခဲ့သည်။ ဘဝ တစ်သက်တာလုံး မှန်မှန်ကန်ကန် သန့်သန့်ရှင်းရှင်း အသက်ရှင်ရပ်တည်ကာ စံနမူနာ ပြဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ စိတ်ရောကိုယ်ပါ အခြားသူများကို ကူညီသည်။ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး လုပ်ငန်းများတွင်လည်း အားကြိုးမာန်တက် လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ အချို့သည် ဤကဲ့သို့သောလုပ်ငန်းများဖြင့် စွန့်လွှတ် အနစ်နာခံကာ သေသည်အထိ လုပ်ဆောင်သွားကြသည်။ ဤကဲ့သို့သော အခြားလူမျိုးများကြားတွင် သေတစ်ပန် သက်တစ်ဆုံး သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည့် ကရင်သာသနာပြုဆရာများသည် လူမျိုးခြားများ၏ ချစ်ခင်ခြင်း၊ ရိုသေခြင်း၊ ယုံကြည်ခြင်းကို အပြည့်အဝ ခံယူရရှိကြသည်။

ကရင်ခရစ်ယာန်များသည် ဗမာပြည်ထဲ၌ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ခြင်းပြုမည် မဟုတ်ပါ။ ၎င်းတို့သည် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ မယ်စရင်း၊ တာ့ခ်၊ မဲဆောက်ရှိ နယ်မြေများတွင်လည်း သာသနာပြုကြသည်။ မြို့ပေါ်လောက်သာနေပြီး သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို လုပ်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ တောတောင်ကို ဖြတ်ကာ ကျေးလက် တောရွာအနှံ့ရောက်ရှိသွားကာ ဘုရားသခင်၏ ဒေသနာတော်များကို ဟောကြားတော်မူသည်။ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြလေသည်။ ဒေသခံပြည်သူများနှင့် တစ်လုံးတစ်ဝတည်း အတူနေ အတူလုပ် အတူစားကာ ဘဝကို မြှုပ်နှံကြသည်။ ဤနည်းဖြင့် တိုင်းတစ်ပါး လူမျိုးခြားများနှင့်အတူ တစ်သွေးတစ်သားတည်း သဘောထားကာ သေတစ်ပန် သက်တစ်ဆုံး လုပ်ကိုင်ကြသူများသည် မရေမတွက်နိုင်အောင်ပင် များပြားလျက် ရှိပေသည်။

3/ u &if ESihv uf eufu kdif wyfz GJ

ကရင်သည် လက်နက်ကို ခင်တွယ်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဤသို့ လက်နက်ကို ခင်တွယ်ခြင်းမှာ တစ်ပါးသူများအား အနိုင်ကျင့်ရန် မဟုတ်ချေ။ မိမိကိုယ်ကိုယ် ကာကွယ်ရန်အတွက်သာ ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ် ဗမာပြည်ကို အုပ်ချုပ်ခဲ့စဉ်ကပင် ဗမာပြည်၌ စစ်တပ်ထဲတွင်လည်းကောင်း၊ အခြား လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များဖြစ်သည့် ပုလိပ်၊ စစ်ရဲများတွင်လည်းကောင်း၊ တပ်ဖွဲ့ဝင်များထဲ၌ ကရင်သည် အများဆုံးဖြစ်ခဲ့သည်။ ယင်းအချိန်တွင် ဗမာပြည်မှ ရခိုင်များမှာ စစ်တပ်ထဲသို့မဝင်ကြသေးပေ။ ယင်းကြောင့် ဗမာပြည် လက်နက်ကိုင်တပ်မတော်(**Burma Rifle**)ထဲတွင် ကရင်၊ ချင်းနှင့် ကချင်များသာ ရှိကြသည်။ ကရင်က (၅၀%)၊ ချင်းနှင့် ကချင်က(၂၅%)စီ ဖြစ်သည်။ တပ်ရင်း တစ်ရင်းတွင် ကရင်တပ်ခွဲ နှစ်ခွဲနှင့် ချင်း၊ ကချင် တစ်ခွဲစီ ရှိနေကြသည်။

(**BMP**)ဗမာပြည် စစ်ရဲတပ်ဖွဲ့ထဲ၌လည်း ကရင်တပ်သားများ အများဆုံး ပါဝင်လေ့ရှိသည်။ အရာရှိများထဲတွင် ကရင်များ အခွင့်အရေး အရဆုံး ဖြစ်သည်။ နေရာအနှံ့ တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံးနှင့် နယ်စပ်ဒေသများတွင် ကရင်စစ်သား စစ်ဗိုလ်များရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့ (**BTF Burma Territorial Force**)မှာလည်း ကရင်တပ်သားအများဆုံးပါဝင်ပြီး ဤတပ်ဖွဲ့သည် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုရှိသည့်အချိန်တွင် သင်တန်းကို တစ်နှစ်လျှင် နှစ်လသာ တက်ကြရသည်။ ကျန်အချိန်တွင် ၎င်းတို့သည် ကိုယ့်အိုး ကိုယ့်အိမ် ကိုယ့်ရပ်၊ ကိုယ့်ရွာတွင် ပြန်ရောက်နေထိုင်ကြပြီး ကိုယ်ပိုင်အလုပ်ကို ပြန်လုပ်နိုင်ကြသည်။ ဤတပ်ဖွဲ့သည်လည်း ကရင်တပ်သားအများဆုံးပါဝင်သည်။ တက္ကသိုလ်တပ်ရင်း(**UTC University Training Corp**)တွင်လည်း ထိုနည်းအတိုင်း ကရင်များသာ အများဆုံး ပါဝင်ရုံမက စစ်ရေးပြပြိုင်ပွဲတွင်ဖြစ်စေ၊ သေနတ်ပစ်ပြိုင်ပွဲတွင်ဖြစ်စေ ကရင်များသည် အခြားလူမျိုးများထက် ပို၍ ထူးချွန်သည်ကို တွေ့ရသည်။

(**BAF**)ခေါ် ဗမာပြည် အရန်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့မှာမူ အများဆုံး ဝင်ရောက်သူများမှာ ကပြားများ ဖြစ်ကြသော်လည်း ဤတပ်ဖွဲ့ထဲတွင် ကရင်များလည်း ဝင်ခွင့်ရကာ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများထဲတွင် ကရင် အရေအတွက် အများဆုံး ဖြစ်နေပါသည်။

ရဲတပ်ဖွဲ့(ပုလိပ်)တွင်လည်း မြို့မရဲတပ်ဖွဲ့(**City Police**)ထဲတွင်လည်းကောင်း၊ ဗမာပြည် ရဲတပ်ဖွဲ့(**Burma Police**)တွင်လည်းကောင်း ကရင်အများအပြား ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း ခေါင်းဆောင်ပိုင်းမှာမူ ဗမာများ အများဆုံးပါဝင်ပြီး အထက်ပိုင်းတွင် ဗမာများသာ အများဆုံး နေရာယူထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဗမာ့တပ်မတော် အချက်ပြ ဆက်သွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့(**Burma Army Siganal**)ကို ဖွင့်လှစ်လိုက်သည့်အခါတွင် ဤတပ်ဖွဲ့ထဲသို့ ကရင်အများဆုံး ဝင်ရောက်အမှုထမ်းလေသည်။ ထိုနည်းငင်းပင် အမြောက်တပ်ကို ဖွင့်လှစ်သောအခါတွင်လည်း ကရင်များသာ အများဆုံး ဝင်ရောက်သည်ကို တွေ့ရပြန်သည်။ လေတပ်ကို ဖွင့်လှစ်သောအခါ၌လည်း ကရင်အများအပြား ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ အင်္ဂလိပ် အုပ်ချုပ်ခဲ့စဉ်က လေတပ်ထဲ၌ ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းတွင် ကရင်များ ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

တိုင်းပြည်အတွင်း ပုန်ကန်ထကြွမှုဖြစ်တိုင်းလိုလိုပင် ကရင်အရန်တပ်ဖွဲ့များကို ရွေးချယ်ပြီး ပုန်ကန်ထကြွမှုကို နှိမ်နင်းစေသည်။ အင်္ဂလိပ်များ ဗမာပြည်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီးကာစ အချိန်တွင် နေရာအနှံ့ ပုန်ကန်ထကြွမှုများ ရှိခဲ့သည်။ ယင်းအချိန်တွင် အမေရိကန်သာသနာပြုဆရာများက ဦးစီးခေါင်းဆောင်ပြီး ကရင်လူငယ်များကို စည်းရုံးကာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို အကူအညီပေးခဲ့၏။ ပုန်ကန်ထကြွသူများအား အမြဲပင် နှိမ်နင်းပေးခဲ့၏။ ယင်းအချိန်တွင် ကရင်ခေါင်းဆောင် အတော်များများသည် အင်္ဂလိပ်၏ ဂုဏ်ပြုချီးကျူးခြင်းကို ခံကြရသည်။ ဘွဲ့ထူး ဂုဏ်ထူးများ ရရှိကြသည်။ ဥပမာ ဆရာစံဘော်သည် (**OBE,KIH**)စသည့် ဘွဲ့ထူးကို ချီးမြှင့်ခြင်း ခံရသည်။ (**TPS**)ဘွဲ့ထူးကို ရရှိသူ အများအပြား ရှိသည်။ ဆရာဂိုမ်းတာဖ၊ ဆရာဖိုးကျော် စသည်တို့သည် ဤဘွဲ့ထူးကို ရရှိကြသည်။ ဆရာစံပုန်ကန်မှုတွင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို အကျိုးပြုခဲ့ခြင်းကြောင့် ရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကရင်များ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းသည် ကြေးစားအတွက် သက်သက် မဟုတ်ချေ။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ အပေါ်သစ္စာရှိခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ အုပ်စိုးမှု ခိုင်မြဲရန်အတွက် ကရင်များ ယခုကဲ့သို့ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ အသီးသီးသို့ ဝင်ရောက်ပြီး စွန့်စားကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးတွင်ဖြစ်စေ၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးတွင်ဖြစ်စေ ကရင်အတော်များများသည် အင်္ဂလိပ်နှင့်အတူ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ပြီး နိုင်ငံခြားသို့ ရောက်ရှိ သွားကြသည့် အရေအတွက်မှာ မနည်းလှပေ။

အင်္ဂလိပ်ဗမာပြည်ကို အုပ်စိုးခဲ့စဉ်က စစ်ရေးဘက်တွင် စောဟယ်လ်ဆင်ကြာဒိုးသည် အင်္ဂလန်ပြည် ဆင်းဟတ် စစ်တက္ကသိုလ် (**Sand Hurst**) တွင် ဝင်ရောက်သင်ကြားပြီးနောက် ဗမာပြည် ပြန်ရောက်သောအခါ ဗိုလ်မှူးရာထူးကို ရရှိခဲ့သည်။ စမစ်ဒွန်းသည်လည်းအိန္ဒိယပြည် ဒဲရှန်ဒွန်း စစ်တက္ကသိုလ်တွင် သွားရောက်စစ်ပညာသင်ကြားခဲ့သူဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားများထဲတွင် ယခုကဲ့သို့ အဆင့်မြင့် စစ်ရာထူးရရှိသူများထဲတွင် ၎င်းတို့သည် အစောဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်များထဲတွင် ပါဝင်ကြသည်။

ကရင်များသည် အင်္ဂလိပ်များအပေါ် သစ္စာခဲ့ရှိကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ စစ်တပ်ထဲ ဝင်ပြီး ပုန်ကန်ထကြွမှုရှိတိုင်း အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို ကာကွယ်ခဲ့ပေသည်။ ဤမျှပင် မကသေးချေ။ အင်္ဂလိပ်က ၎င်းတို့၏ ရန်သူများနှင့် တိုက်ခိုက်သည့်အခါတွင်လည်း ကရင်များအား လက်ကိုင်ဒုတ် အဖြစ် အသုံးချခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ပုန်ကန်ထကြွမှုကို နှိမ်နင်းပြီးနောက်ဖြစ်စေ၊ အခြား တိုက်ပွဲများ တွင် အနိုင်ရပြီးနောက်ဖြစ်စေ၊ ကရင်များမှာ အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့် ပုံပမာကဲ့သို့ ဝက်ခြေရာကို ခွေးက ဖျောက်ဖျက်ပစ်ခြင်းခံရသည့်အတိုင်း အမြဲဖြစ်နေသည်။

အင်္ဂလိပ်အရာရှိတစ်ဦးမှ ရေးခဲ့သည့် "အဖိုးခြေတံရှည်"(Grand Father Long Leg) စာအုပ်တွင် ကရင်များတိုင်းပြည်ကို တောင်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ယခုကဲ့သို့ နိဂုံးချုပ်ရေးသား ဖော်ပြ ခဲ့ပေသည်။ "ကျွန်ုပ်၏နှလုံးသားသည် ကရင်များနှင့်အတူ ရှိခဲ့သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏ဦးခေါင်း မှာမူ ဗမာများနှင့်သာ ရှိပေသည်။" ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်မှာ "၎င်းသည် ကရင်များအပေါ် စေတနာရှိ သော်လည်း တိုင်းပြည်နှင့် ထိုက်တန်သူများ မဟုတ်ကြသေးပေ။ ဗမာများ၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက် တွင်သာ နေသင့်သည်။" ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ အကြောင်းအရာအားလုံးကို ချုပ်လိုက်ပါက အင်္ဂလိပ်သည် ဗမာပြည်ကို အုပ် ချုပ်ချိန်မှ ၁၉၄၁ ခုနှစ်အထိ ဤကာလကို ဗမာပဒေသရာဇ်များ အုပ်စိုးခဲ့ချိန်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့် လိုက်သောအခါ

၁။ ကရင်များ အတော်အတန် ကောင်းမွန်စွာ ပြန်လည်နေထိုင်ကြရပြီး အခြားလူမျိုးများ၏ ဖိနှိပ် အနိုင်ကျင့်မှုမှ ကင်းဝေးခဲ့သည်။

၂။ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရာတွင်လည်း အနှောက်အယှက် အတားအဆီးများမှ ကင်းဝေးခဲ့သည်။ ၎င်းတို့တွင် ကိုယ်ပိုင်မြေယာရှိလာပြီး နေထိုင်မှုဘဝ မြင့်တက်လာသည်။ သို့ရာတွင် လုပ် သလောက် အကျိုးခံစားခွင့် အပြည့်အဝတော့ မရရှိခဲ့ကြပေ။ အကြောင်းသော်ကား အင်္ဂလိပ် တို့သည် လယ်သမားများအပေါ် သွေးစုပ်ခေါင်းပုံဖြတ်ခဲ့သည်။ ယင်းအချိန်တွင် စပါး တစ်တင်း လျှင် တစ်ကျပ် ဈေးသာ ပေးခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံခြားသို့ ထုတ်ရောင်းသည့်အခါ၊ တစ်တင်း လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ဆယ်ကျပ် ရရှိခဲ့သည်။ ၎င်းအပြင် အင်္ဂလိပ်တို့၏ ဗျူရိုကရေစီ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တယားကြောင့် ကရင်လယ်သမားများသည် လယ်ယာမြေများလက်လွှတ် ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ ၎င်းတို့၏ လယ်ယာမြေများသည် အခြားလူမျိုးများလက်ထဲသို့ ရောက်ရှိကြပြီး ဒုက္ခ ဆင်းရဲ ဘဝသို့ သက်ဆင်းကြရသည့် ကရင်များ၏ အရေအတွက်မှာ အလွန်များပြားလျက် ရှိသည်။

၃။ ကရင်များသည် ကိုယ်ပိုင်စာပေ ရှိလာပြီး ပညာရေးကျောင်းများကြောင့် စာတတ်မြောက်လာ ကြကာ အချို့ဆိုလျှင် နိုင်ငံခြားအထိ သွားရောက်ပညာ သင်ကြားခဲ့ရသည်။ ယင်းကြောင့် နေ ထိုင်မှု ဘဝနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်း အတော်အတန် မြင့်တက်လာခဲ့သည်။

၄။ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ရသော်လည်း ၎င်းတို့လုပ်ရသည့်အလုပ်မှာ အလွန်ခက်ခဲပြီး အလွန်အန္တရာယ် များပေသည်။ ရာထူးရာခံလည်း ရရှိကြခြင်း မရှိပေ။

၅။ စစ်တပ်ထဲဝင်ပြီး (ရဲတပ်ဖွဲ့အပါအဝင်) မကြာခဏ ဗမာများနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားကာ အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့သမားများ၏ လက်ကိုင်ဒုတ်သာ ဖြစ်သွားကြရသည်။

၆။ ဘာသာရေးကို ရိုသေကိုင်းရှိုင်းသူများဖြစ်ရုံမက သာသနာလုပ်ငန်းကို အဓိကထား လုပ်သူများ ဖြစ်သည်။ အမျိုးသား လူနည်းစုများထံသို့ သာသနာလုပ်ငန်းကို အကျယ်အပြန့် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ အတော်ပင် ကိုယ်ကျိုးစွန့် အနစ်နာခံပြီး သာသနာလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းကြောင့် ကရင်လူမျိုးကို အမျိုးသားလူနည်းစုက ချစ်ခင် လေးစားလျက်ရှိသည် ကို တွေ့ရှိရသည်။

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးအောက်တွင် ကရင်အမျိုးသားနှင့် ပတ်သက်ပြီး အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်၊

၁။ အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရေး ကရင်အသင်း၊(Karen Employment Buereau)

၂။ နာနီဝါအာယားက လေးထိန်းအမျိုးသမီးအသင်း

၁။ **အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရေး ကရင်အသင်း**ကို ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီးက ခေါင်းဆောင်လျက်ရှိသည်။ ဤအသင်းတွင် အဓိကတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သူမှာ စောရွှေဦးဖြစ်သည်။ အလယ်တန်း အောင်မှစပြီး တက္ကသိုလ်အောင်ကြသည့် လူငယ်များအတွက် သင့်တော်ရာ အလုပ် ရရှိနိုင်ရေးတွင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ စစ်တပ်ထဲသို့ဖြစ်စေ၊ ပုလိပ်(ရဲ)တပ်ဖွဲ့ထဲသို့ ဖြစ်စေ၊ ဝင်ရောက် အမှုထမ်းရန်အတွက် ကူညီဆောင်ရွက်သည်။ အလုပ်အကိုင် မရှိသူ လူငယ်များအတွက် အလုပ်အကိုင်ရရှိရန် စီစဉ်ပေးခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အလုပ်လိုချင်သည့် ဤလူငယ်များသည် အသင်းဝင်ကြရပြီး အသင်းဝင်ကြေးအဖြစ် ငွေတစ်ကျပ်နှင့် အသင်း နှစ်စဉ်ကြေး ငွေနှစ်ကျပ်ကို ပေးဆောင်ကြရသည်။

၂။ **ကလေးထိန်းအမျိုးသမီးအသင်း**သည် ကရင်သမီးပျိုလေးများအား စောင့်ရှောက်သည့် အသင်းဖြစ်သည်။ အဓိကအားဖြင့် ဤမိန်းကလေးများကို ကလေးထိန်းအဖြစ် အလုပ်အကိုင် ရရှိရေးတွင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အလုပ်အကိုင်လုပ်နေသည့် အချိန်တွင် စော်ကားမော်ကားခြင်း မခံရအောင်လည်း စောင့်ရှောက် တာဝန်ယူပေးလေ့ရှိသည်။ သူတို့လည်း လုပ်ငန်းခွင် အထင်သေးအမြင်သေး မရှိရန်နှင့် ၎င်းတို့အားလေးစားရန် အသင်းက ဆောင်ရွက် ကြပ်မတ်ပေးလျက်ရှိသည်။ ရန်ကုန်တစ်မြို့တည်း၌ပင် ဤကဲ့သို့အင်္ဂလိပ် မျက်နှာဖြူကလေးများအား ကြည့်ရှုသောအလုပ်တွင် လုပ်ကိုင်သည့် ကရင်အမျိုးသမီး နှစ်ရာကျော်ခန့် ရှိသည်။ အင်္ဂလိပ်ကလေးများကို ထိန်းရာမှ အင်္ဂလန်နိုင်ငံအထိ သွားရောက်ကြရသည့် ကရင် အမျိုးသမီး (၅၀) ကျော် ရှိကြောင်း သိရှိရသည်။ ဗမာတစ်ပြည်လုံးတွင် ဤကဲ့သို့ ကလေးထိန်း အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ကြသည့် ကရင်အမျိုးသမီးများ၏ စာရင်းကို ကောက်ယူသောအခါ အားလုံး စုစုပေါင်း လူတစ်ထောင်ကျော် ရှိခဲ့သည်ဟု သိရ၏။

tcef; (3)

u&ifträd om; vIyf&Sm;rI (1941 ckESpf rS 1949 ckESpf txd)

yxrydkif;

*syefacwf (1941 - 1945)

t cef;(3-1)

'kwd, u rÇmppfEdS;tmrjyn f

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးသည် ဥရောပတွင် ၁၉၃၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၁)ရက်နေ့၌ စတင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မိမိတို့ကိုလိုနီ နယ်မြေများဆုံးရှုံးသည့် ဖက်ဆစ်နှစ်နိုင်ငံဖြစ်သည့် အီတလီနှင့် ဂျာမဏီတို့က စတင်ပြီးအင်္ဂလိပ် ပြင်သစ်နှင့် ၎င်းတို့ ဥရောပ မဟာမိတ်များဖြစ်ကြသည့် ဘဲလ်ဂျီယမ်၊ ဟော်လန်နှင့် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံများကို တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဂျာမနီသည် နှစ်ပေါင်းများစွာ စစ်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်ထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် လအနည်းငယ်ကာလအတွင်း၌ပင် ဟော်လန်နှင့် ဘဲလ်ဂျီယမ်နိုင်ငံများကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီးရုံမက ဂျာမန်တို့၏ ပန်ဇာတပ်မတော်သည် အင်အား အလွန်ကောင်းမွန်သဖြင့် အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တပ်များကို မဂ္ဂိနော့မျဉ်းကြောင်း **(MAGINOT LINE)** မှ တွန်းထုတ်ပစ်နိုင်ခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်စစ်တပ်တို့သည် နောက်သို့ဆုတ်ပြီးရင်း ဆုတ်ကာ ဂျာမန်တို့၏ အောင်ပွဲသည် အလွန်မြန်ဆန် ကောင်းမွန်လျက်ရှိသည်။

ပျော့ညံ့သည်ဟု ဆိုသည့် အင်္ဂလိပ်ဝန်ကြီးချုပ် ချယ်ဘာလေစီပြုတ်ကျပြီး သူ့နေရာတွင် ဝန်ကြီးချုပ် ချာချီ တက်လာသည်။ ပြင်သစ်တွင်လည်း ရေးနောက်အစိုးရ ဆင်းရပြီး မာရှယ်ပယ်တင်း အစိုးရ တက်လာခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဤအစိုးရများသည် ဂျာမန် ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်မှုကို ခုခံတွန်းလှန်၍ မရခဲ့ပေ။ ဂျာမန်တပ်သည် ပြင်သစ် တစ်နိုင်ငံလုံးနီးပါးကို သိမ်းပိုက် လိုက်နိုင်သည်။ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်နှင့် ၎င်းတို့ မဟာမိတ်တပ်များသည် ဥရောပစစ်မြေပြင်ကို စွန့်လွှတ်ကာ အင်္ဂလိပ်တူးမြောင်းကို ကပြာကယာ ဖြတ်ကူးကာ ဆုတ်ကြရသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆုတ်ခွာစဉ် ဂျာမန် တပ်များက ပင်လယ်ကို ဖြတ်ကူး၍မရအောင် ဆီးတိုက်ခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ပင်လယ်ရေပြင်တိုက်ပွဲများ၊ ကုန်းမြေတိုက်ပွဲများ၊ လေကြောင်းတိုက်ပွဲများ စသဖြင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်ပွားခဲ့လေသည်။ မဟာမိတ် တပ်အများအပြား တိုက်ပွဲတွင် သေကြေဒဏ်ရာရကာ ဖရိုဖရဲ ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ နောက်ဆုံးတွင် အင်္ဂလိပ်လေတပ် ကာကွယ်မှုအောက်တွင် အင်္ဂလိပ်စစ်သား (၁၆၅,၀၀၀)၊ ပြင်သစ်စစ်သား (၃၆,၀၀၀)နှင့် အခြားမဟာမိတ်စစ်သား (၃,၀၀၀)ခန့် နှင့် စစ်သင်္ဘောအားလုံး အစင်း (၈၅၀) အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ပြန်ကူးသွားနိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၄၀ ခုနှစ်စက်တင်ဘာလ(၂၇)ရက်နေ့တွင် ဂျပန်နှင့် ဂျာမဏီဘာလင်မြို့တွင် စာချုပ်ချုပ်ကာ ဤစာချုပ်ကို ဘာလင် သဘောတူစာချုပ်ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ဂျပန်သည် ဝင်ရိုးတန်း အင်အားစု **(Axis Power)**ထဲသို့ ဝင်ရောက်လေတော့သည်။ ယင်းကြောင့် အရှေ့အာရှဘက်တွင် တိုက်ပွဲများ ကြီးထွားကျယ်ပြန့် ပြင်းထန်လာတော့သည်။ ဂျပန်သည် တရုတ်ပြည် အရှေ့မြောက်ခြမ်းကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ တရုတ်ပြည်တောင်ပိုင်း ပင်လယ်ကမ်းခြေဒေသများကိုလည်း

သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းကြောင့် တရုတ်စစ်တပ်ကို တရုတ်ပြည် ဗဟိုဒေသအတွင်းသို့ တွန်းပို့ထားလိုက်နိုင်တော့သည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၂၆)ရက်နေ့တွင် ဂျပန်စစ်တပ်အား အင်ဒိုချိုင်းနားတွင် တပ်များချထားခွင့်ရရှိရန် အသစ်တက်လာသည့် ဂျပန်အစိုးရက ပြင်သစ်အစိုးရထံ ခွင့်တောင်းလေသည်။ ယင်းကြောင့် ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၄)ရက်နေ့တွင် ဂျပန်စစ်သား အင်အား (၄၀,၀၀၀)ကျော်သည် အင်ဒိုချိုင်းနား ဒေသအတွင်းသို့ အတားအဆီးအနှောက်အယှက် လုံးဝမရှိဘဲ ရောက်ရှိသွားလေတော့သည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင်လည်း ဂျပန်သည် ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် မဟာမိတ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုပြန်သဖြင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရအတွက်နှင့် အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့၏အရှေ့တောင်အာရှတွင်ရှိသည့် ကိုလိုနီ နိုင်ငံများအတွက် အထူးစိုးရိမ်မကင်းဖြစ်စေတော့သည်။

ဤကဲ့သို့ တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန်နေချိန်တွင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကမူ စစ်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်မှု မပြီးသေးဘဲ ဖြစ်နေပေသည်။ ယင်းကြောင့် ဂျာမဏီနိုင်ငံနှင့် တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက် မကျူးကျော်ရေး စာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုခဲ့ရသည်။ သို့သော် ဂျာမန်တပ်များသည် အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ် တပ်များကို ဥရောပစစ်မြေပြင်မှ တိုက်ထုတ်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဇွန်လ (၂၂) ရက်နေ့ မနက် (၄)နာရီအချိန်တွင် ဂျာမဏီ၏ ဒီဗီဇံတပ်မကြီး (၂၀)သည် ဆိုဗီယက်ကို ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်လေတော့သည်။ ဘောလ်တစ်ပင်လယ် တောင်ပိုင်းဒေသမှ ပင်လယ်နက်ဒေသ တောင်ပိုင်းဒေသအထိ ဤဒေသများကို တချိန်တည်းတပြိုင်တည်း ဂျာမန်တပ်များက ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဂျာမန်တပ်များသည် အင်အားအလွန်ကြီးမားပြီး လျှပ်စီးလက်သကဲ့သို့ အလျင်အမြန် တိုက်ခိုက်သဖြင့် အစပိုင်းတွင် အောင်မြင်မှုများ ရရှိခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် ဆိုဗီယက်တပ်များသည် အရှုံးပေးခြင်း မရှိပေ။ ဆက်လက်ပြီး ခုခံစစ်ကို ဆင်နွှဲလေသည်။ ဆိုဗီယက်တပ်များသည် ရှုပ်ရှုပ်ချွန်ချွန် ခုခံတိုက်ခိုက်ရုံမက အင်္ဂလိပ်ထံမှလည်း ရုပ်ဝတ္ထုအကူအညီများ ရခဲ့ကြသည်။ ယင်းကြောင့် ဂျာမန်တို့သည် ၎င်းတို့ ထင်သကဲ့သို့ ဆိုဗီယက်တပ်အပေါ် အနိုင်ယူတိုက်ခိုက်ခြင်း မရှိချေ။ ဂျာမန်တပ်အဖို့ ဆက်လက်တိုက်ခိုက်ရန် သိပ်မလွယ်တော့ချေ။ ဆောင်းတွင်းရောက်လာသောအခါ ဤဒေသသည် အလွန်အေးသည်။ ယင်းကြောင့် ဂျာမန်စစ်တပ်သည် အရှေ့ဆက်တိုး၍ မရဘဲ ဖြစ်နေသည်။ တိုက်ပွဲအချိန်ကာလမှာလည်း တစ်နှစ်ကျော်ကြာခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံး ၁၉၄၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၂)ရက်နေ့တွင် ဆိုဗီယက်က ဂျာမဏီအား စတာလင်ဂရက် တိုက်ပွဲတွင် အနိုင် ယူလိုက်တော့သည်။ ဤတိုက်ပွဲတွင် ဂျာမန်ဗိုလ်ချုပ် (၂၂)ယောက်နှင့် ၎င်းတို့၏ စစ်သား စုစုပေါင်း (၉၇၆,၀၀၀)ယောက် စစ်သုံ့ပန်း ဖြစ်လာတော့သည်။ ဆိုဗီယက်ကို ဝင်ရောက်ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်သည့် ဂျာမန်စစ်တပ် တစ်တပ်လုံး ဆိုဗီယက်ထံ လက်နက်ချလိုက်ရသည်။ ဤဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အတွင်း အမေရိကန်သည် အင်္ဂလိပ်နှင့် တရုတ်ကို အတော်အသင့် အကူအညီပေးခဲ့သော်လည်း ၎င်းတို့တွင် "မွန်ရိုးခံယူချက်" ရှိထားသဖြင့် (Monroe Doctrine) အမေရိကန်အစိုးရသည် ဤစစ်ပွဲကြီးနှင့် ပတ်သက်ခြင်းမှ ရှောင်ရှားခဲ့ပေသည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ဂျပန်အစိုးရသည် ၎င်း၏ သံကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို အမေရိကန်နှင့်တွေ့ဆုံရန် စေလွှတ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အမေရိကန် အလစ်အငိုက်ဖြစ်နေသည့် အချိန် ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၇)ရက်နေ့တွင် ဂျပန်စစ်လေယာဉ် အများအပြားသည် ပုလဲဆိပ်ကမ်းရှိ အမေရိကန် ရေတပ်အခြေခံစခန်းကို အကြီးအကျယ် သွားရောက်ဗုံးကြဲ တိုက်ခိုက်လိုက်ရာ အမေရိကန်ရေတပ်စခန်းတစ်ခုလုံး လုံးဝပျက်စီးဆုံးရှုံးကုန်လေသည်။

ယင်းကြောင့် နောက်တစ်နေ့ ၁၉၄၁ ခု ဒီဇင်ဘာလ (၈)ရက်နေ့တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသည် ကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းသို့ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ကြောင်း စစ်ကြေညာ လိုက်တော့သည်။ အမေရိကန်မှနေ၍ ဂျပန်၊ ဂျာမဏီနှင့် အီတလီကို စတင် တိုက်ခိုက်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဂျပန်ကလည်း အမေရိကန်၊ အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်ကို စတင်တိုက်ခိုက်ကြောင်း ထုတ်ပြန် ကြေညာလေသည်။ ကမ္ဘာစစ်ကြီးသည် ကမ္ဘာ့နေရာအနှံ့အပြား ဥရောပတိုက်၊ အာဖရိကတိုက်၊ အာရှတိုက် တစ်တိုက်လုံး အပြင် အတ္တလန်တိတ်၊ ပစိဖိတ် နှင့် အိန္ဒိယပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများထဲ၌ပင် စစ်ပွဲများ အကျယ်အပြန့် ဖြစ်ပွားလေတော့သည်။

ဂျပန်သည် ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်သည့် ညဉ့်ပင် တပ်အလုံးအရင်းဖြင့် မလေးကျွန်းဆွယ် ဒေသအားလုံး ထိုင်းနိုင်ငံအထိ သိမ်းပိုက်လေတော့သည်။ နောက်တစ်ပတ် ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၁၅)ရက်နေ့တွင် ဂျပန်တပ်မတော်သည် ခရာ**(KRA)**ကျွန်းဆွယ်ကို ဖြတ်ကျော်ပြီး ဗမာပြည်ကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ ဗမာပြည်တောင်ပိုင်း ဝိတိုရိယထိပ် ကော့သောင်းဒေသကို သိမ်းပိုက်ခဲ့လေသည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ(၂၃)ရက်နေ့တွင် ဂျပန်လေယာဉ်များသည် ရန်ကုန်မြို့ကို ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်လေသည်။ ထို့နောက် တစ်ဖန် ဒီဇင်ဘာလ(၂၅)ရက်နေ့တွင်လည်း ထပ်မံ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ပြန်သည်။ ဤဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် ရန်ကုန်မြို့သူမြို့သားအချို့ သေကြေရပြီး အများအပြား ဒဏ်ရာရကြသည်။ ရန်ကုန်မြို့ကြီးတွင် နေရာအနှံ့အပြား မီးလောင်ပြာကျရသည်။ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု မနည်းပေ။ မြို့သူမြို့သား အတော်များများသည် ရန်ကုန်မြို့မှ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်သွားကြသည်။ အထူးသဖြင့် ကုလားလူမျိုးအများစု ရန်ကုန်မှ ထွက်ခွာသွားကြသည်။ လမ်းတံတားများ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးများ ပျက်စီးပြတ်တောက် ကုန်ကြသည်။ တိုင်းသူပြည်သားများနှင့် မြို့သူမြို့သားများသည် ကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ အနိဋ္ဌာရုံကို အပြင်းအထန် တွေ့ကြုံခံစားကြရသည်။

၁၉၄၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၁၉)ရက်နေ့တွင် ဂျပန်သည် ရဲဘော်သုံးကျိပ်နှင့်အတူ ဘီအိုင်အေတပ် အကူအညီဖြင့် ထားဝယ်မြို့ကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်အချိန်တွင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ဗမာပြည်ကိုကာကွယ်ရန် ၎င်းတွင် အင်အားအလုံအလောက်ရှိသည်ဟု ကြွားဝါပြောဆိုခဲ့သော်လည်း လက်တွေ့တွင် ဂျပန်တို့၏ ဝင်ရောက် ကျူးကျော် တိုက်ခိုက်မှုကို ဟန့်တားနိုင်သည့် အင်အား အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၌ မရှိချေ။ ဥရောပတွင် တိုက်ပွဲများပြင်းထန် သဖြင့် အင်္ဂလိပ်တို့သည် ၎င်းတို့၏တပ်များကို စစ်ကူအဖြစ် ကမ္ဘာ့အရှေ့ခြမ်းသို့ ပေးပို့

နိုင်စွမ်း မရှိချေ။ အထူးသဖြင့် ၎င်း၏လေတပ်လေယာဉ်များဖြစ်စေ၊ ရေတပ်အတွက် လေယာဉ်များ ဖြစ်စေ အလွန်နည်းပါးပြီး ဂျပန်၏လေတပ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍မရပေ။ အမေရိကန်များက ၎င်းအား ကူညီခဲ့သော်လည်း များများစားစားမဟုတ်သဖြင့် ဂျပန်၏တိုက်ခိုက်မှုကို ဟန့်တားရန် အင်အား မလုံလောက်ချေ။ ရဲဘော်သုံးကျိပ်နှင့် ဘီအိုင်အေတပ်များက ဂျပန်စစ်တပ်ကို အကူအညီပေးနေ သဖြင့် ဂျပန်တပ်များသည် အလွန်လျင်မြန်ဖြတ်လတ်စွာ လှုပ်ရှားနိုင်ခဲ့သည်။ သတင်းများကို အချိန်မီ ရရှိသဖြင့် အင်္ဂလိပ်တပ်များကို ထိရောက်စွာ တိုက်ခိုက် နိုင်ခဲ့သည်။ ထားဝယ်မြို့တွင် တပ်စွဲ ထားသည့် အင်္ဂလိပ်တပ် များသည် ဂျပန်စစ်တပ်နှင့် ကျောက်မဲတောင်တွင် တိုက်ပွဲ ဖြစ်သော်လည်း ၎င်းတို့သည် အလျင်အမြန်ပင် တိုက်ပွဲစစ်မြေပြင်မှ ဆုတ်ပြေးကြရသည်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၃၀)ရက်နေ့တွင် ဂျပန်သည် မော်လမြိုင်မြို့ကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။

မော်လမြိုင်မြို့ကို လက်လွှတ်ရပြီးနောက် အင်္ဂလိပ်တပ်မဟာ(၁)သည် သံလွင်မြစ် အနောက်ဘက်ကမ်း တစ်လျှောက်တပ်များကို တန်းစီချထားခဲ့သော်လည်း ဘီအိုင်အေ အကူအညီ ကို ရရှိနေသည့် ဂျပန်အင်္ဂလိပ်တပ်များအား အလျင်အမြန် လိုက်လံတိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ကုလား၊ ဂေါ်ရခါးများပါဝင်သည့် အင်္ဂလိပ်တပ်များသည် ကစဉ့်ကလျားဖြင့် စစ်ရှုံးကြရသည်။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် ကစဉ့်ကလျား ဆုတ်နေရသည့် ၎င်း၏ တပ်များကို အကာအကွယ်မပေးတော့ဘဲ စစ်တောင်းတံတားကို ဖောက်ခွဲချိုးပစ်လိုက်သည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အင်္ဂလိပ်တပ်အများအပြားသည် အရှေ့ဘက်ခြမ်း စစ်မြေပြင်တွင် ပိတ်မိကျန်ခဲ့ကာ အခက်အခဲများနှင့် ကြုံတွေ့ကြရသည်။ စစ်ကားအများအပြားလည်း ကျန်ရစ် ခဲ့လေသည်။ ယင်းကြောင့် စစ်ကားများနှင့် ရိက္ခာများကို ဖျက်ဆီးပစ်ကြရသည်။ စစ်သားများ ကလည်း လက်ချည်း ဗလာချီ စစ်တောင်းမြစ်ကို လက်ပစ်ကူးကာ ကိုယ်လွတ်ရုန်းထွက် ပြေးလာ ကြရသည်။

ရန်ကုန်မြို့တွင်မူ ဗမာပြည်ဘုရင်ခံက မြို့ပြင်သို့ မည်သူမျှ အပြင်သို့ မထွက်ကြရန် အမိန့် ထုတ်ထားသည်။ သို့ရာတွင် လူထုကို မည်သူမျှ တား၍မရချေ။ နေ့တိုင်း ရန်ကုန်မြို့ကို စွန့်ခွာ သူများ အများအပြား ရှိနေသည်။ ယင်းကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် ရန်ကုန်မြို့ပေါ်တွင် ကျန်ရစ်သူများ မှာ စစ်သားများလောက်သာ ဖြစ်နေတော့သည်။ စစ်တပ်နှင့်အတူ ကျန်ရစ်သူများမှာ မြို့ပေါ်ရှိ လူဆိုး သူခိုးများ ဓားပြများ၊ ခါးပိုက်နှိုက်များသာ ဖြစ်ကြသည်။

၁၉၄၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် တန်(၂၀,၀၀၀)ကျော်ရှိ အင်္ဂလိပ် တိုက်သင်္ဘောကြီး (၂) စီး ဖြစ်သည့် **(Prince of Wales and Repulse)**တို့သည် ဂျပန်၏ ဗုံးကြဲမှုဒဏ်ကိုခံရ သဖြင့် ပင်လယ်ထဲတွင်(၂)စင်းစလုံး နစ်မြုပ်သွားသည်။ သင်္ဘောနှင့်အတူ လက်နက်ခဲယမ်း အမြောက် အများပါသွားသည်။ ဤလက်နက်များကို ကမ္ဘာ့အရှေ့ခြမ်း တိုက်ပွဲများတွင် အသုံးပြုရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ ဤတိုက်သင်္ဘောကြီးနှစ်စင်းသည် အင်္ဂလိပ်တို့ အထူးဝင့်ကြွား ဂုဏ်ယူထားသည့် ရေတပ်သင်္ဘောကြီးလည်း ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းကြောင့် ကမ္ဘာ့အရှေ့ခြမ်း စစ်မျက်နှာတွင် ဂျပန် ကို ဆက်လက်ခုခံ တိုက်ခိုက်နိုင်ဖို့ စွမ်းအားလျော့နည်းကျဆင်းလာ ခဲ့ရသည်။ အင်္ဂလိပ်များ ကြိုတင်

တွက်ဆထားသည့်လမ်းကို ဂျပန်က အသုံးမပြုဘဲ စစ်ချီလျက်ရှိသည်။ ဂျပန်တို့သည် ရေတပ်သင်္ဘောကြီးများကို အသုံးမပြုဘဲ စက်လှေများကိုသာ အများအပြားသုံးပြီး စက်ဘီးပူသို့ ရေပို့သည့် ရေပိုက်လမ်းကြောင်းကို ထိန်းချုပ်ထားလိုက်သည်။ နောက်ဆုံး ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၂)ရက်နေ့တွင် တိုက်ပွဲကြီးများ လုံးဝဖြစ်ပွားခြင်း မရှိဘဲ၊ ဂျပန်တို့သည် စင်ကာပူခံတပ်ကို အင်္ဂလိပ်လက်ထဲမှ အလွယ်တကူ သိမ်းပိုက်ရရှိနိုင်ခဲ့သည်။ ဤခံတပ်ကို အင်္ဂလိပ်များက အကြီးအကျယ် အားထားယုံကြည်လျက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဤခံတပ်အတွင်းရှိ အင်္ဂလိပ် ဗိုလ်ချုပ်နှင့်အတူ အင်္ဂလိပ်စစ်သား ထောင်ပေါင်းများစွာ ဂျပန်ထံ လက်နက်ချလိုက်ကြလေသည်။

ဗမာပြည်စစ်မျက်နှာမှာလည်း ဘီအိုင်အေတပ်၏ အကူအညီဖြင့် ဂျပန်တပ်သည် နေရာအနှံ့ အလျင်အမြန်ဝင်ရောက် ထိုးဖောက်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ ၁၉၄၂ ခု မတ်လ (၈)ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ကို စောင့်ရှောက်သည့် အင်္ဂလိပ်တပ်များသည် ၎င်းတို့၏ အကြီးစား မိုင်းဗုံးများကို ဖောက်ခွဲ ဖျက်ဆီးလိုက်ကြသည်။ ကြီးမားသည့် အင်္ဂလိပ်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဌာနများကိုလည်း ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်သည်။ (BOC) ကဲ့သို့သော ရေနံကုမ္ပဏီများ လျှပ်စစ် မီးဌာနနှင့် စက်ရုံအလုပ်ရုံ လေယာဉ်ကွင်း၊ ရေပေးဌာနနှင့် အခြားအရေးကြီးသည့် ဌာနအားလုံးကို အလျင်အမြန် ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်ကြသည်။ ၎င်းနေ့၌ပင် ဂျပန်တပ်များလည်း ရန်ကုန်မြို့သို့ ဝင်ရောက်လာလေသည်။

(BIA)တပ်၏အကူအညီ တိကျမှန်ကန်သည့်သတင်းများကြောင့် ဂျပန်တပ်များ လျင်မြန်ဖြတ်လတ်စွာ လှုပ်ရှားနိုင်သည်။ အင်္ဂလိပ်တပ်များမှာမူ အလောတကြီး ပြင်ဆင်မှုမရှိ။ ဗရမ်းဗတာ ဆုတ်ခွာကြရသည်။ ရန်သူကို တိတိကျကျ ခုခံတိုက်ခိုက်နိုင်စွမ်း လုံးဝ မရှိတော့ချေ။ ကစဉ့်ကလျား ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးကြရသည်က များပေသည်။

ဤအတောအတွင်း ချန်ကေရှိတ် တရုတ်ဖြူတပ်များက ဗမာပြည်သို့ ဆင်းလာပြီး အင်္ဂလိပ်တပ်ကို လာရောက်ကူညီခဲ့သည်။ ယင်းတပ် ကညွတ်ကွင်းတွင် ရောက်ရှိသည့်အခါ ဂျပန်တပ်နှင့် ထိပ်တိုက်တိုးပြီး တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ဤတိုက်ပွဲတွင် တရုတ်ဖြူတပ် အကြီးအကျယ် အထိနာခဲ့သည်။ တရုတ်ဖြူစစ်သား အများအပြား တိုက်ပွဲတွင် ကျဆုံးကုန်သည်။ အများအပြားလည်း ဒဏ်ရာရရှိသည်။ ယင်းကြောင့် တရုတ်ဖြူတပ်သည် ပြန်ဆုတ်ကြရသည်။ တောင်ငူဘက်သို့ ၎င်းတို့တပ် ဆုတ်ခွာခဲ့ကြသည်။

၁၉၄၂ ခုနှစ် မေလ (၂)ရက်နေ့တွင် လားရှိုးမြို့ကို ဂျပန်တို့က သိမ်းပိုက်လိုက်ပြီး တရုတ်ဗမာလမ်းမကြီးကို ပိတ်ဆို့လိုက်ပြီးဖြစ်သဖြင့် တရုတ်ဖြူတပ်များအဖို့ တကွဲတပြားဖြစ်ကုန်ပြီး အကြီးအကျယ် ဒုက္ခရောက်လေတော့သည်။ မေလ (၃)ရက် နေ့တွင် ဂျပန်တို့သည် အထက်ဗမာပြည် မုံရွာ မြို့ကို သိမ်းပိုက်လိုက်ပြန်သည်။ ထိုနေ့မှာပင် ရခိုင်ပြည်နယ် စစ်မျက်နှာတွင်လည်း ဂျပန်တို့က စစ်တွေမြို့ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ဂျပန်များ ရန်ကုန်ကို သိမ်းပိုက်ပြီး (၂) လ အကြာတွင် ၎င်းတို့သည် မေလ(၈)ရက်နေ့တွင် မြစ်ကြီးနားမြို့ကို တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ပြီး ဗမာပြည်တစ်ပြည်လုံး ဂျပန်လက်ထဲသို့ ကျရောက်သွားလေတော့သည်။

အင်္ဂလိပ်တို့သည် ဗမာပြည်ကို ၁၈၂၅ ခုနှစ်တွင် သိမ်းပိုက်အုပ်ချုပ်ခဲ့ရာ (၁၁၇)နှစ် အကြာတွင် ဗမာပြည်ကို စွန့်ခွာထွက်ပြေးကြရလေတော့သည်။ သို့ရာတွင် (၃)နှစ် အကြာ ၁၉၄၅ ခုနှစ် မေလ (၃)ရက်နေ့တွင် အင်္ဂလိပ်တို့သည် ရန်ကုန်မြို့ကို ပြန်လည် သိမ်းပိုက်ပြန်သည်။

အင်္ဂလိပ်ဗမာပြည်ကို အုပ်ချုပ်ခဲ့စဉ် ၎င်းတို့၏ အုပ်ချုပ်ရေး ခိုင်မြဲတည်တန့်ရေးအတွက် သွေးခွဲအုပ်ချုပ်သည့်ပေါ်လစီ **(Divide and rule policy)**ကို ကျင့်သုံးပြီး လူမျိုးအချင်းချင်း မုန်းတီးမှုကို ဖန်တီးခဲ့ပေသည်။

ကရင်များအဖို့ နိုင်ငံရေးဘက်တွင်လည်းကောင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးဘက်တွင်လည်းကောင်း အခွင့်အရေးများများ မရပေ။ အင်္ဂလိပ်များက သူတို့ကို စစ်ဗိုလ်စစ်သားများသာ ဖြစ်ခိုင်းပြီး လက်နက်ကိုင် ပုန်ကန်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာပါက ဤကရင်စစ်သားများကသာ ဤပုန်ကန်မှုများကို နှိမ်နင်းကြရသည်။ ကရင်များကလည်း အင်္ဂလိပ်ခေတ်ရောက်မှ ကောင်းမွန်အေးချမ်းစွာ နေထိုင် လုပ်ကိုင်စားသောက်ခွင့်ရကြသဖြင့် များသောအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်အပေါ် သစ္စာရှိကြသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဥရောပတိုက်တွင် စတင်ဖြစ်ပွားလာသောအခါ အင်္ဂလိပ်သည် တပ်ကိုတိုးချဲ့ရာတွင် ဗမာအပါအဝင် အခြားလူမျိုးများကိုပါ ဗမာလက်နက်ကိုင်တပ် **(Burma Rifle)**ထဲသို့ သိမ်းသွင်းလာသည်။ သို့ဖြင့်အခြား လူမျိုးများလည်း စစ်တပ်ထဲသို့ ရောက်ရှိ လာကြသည်။ သို့သော် စစ်တပ်ထဲသို့ အများတကာ့ အများစု ဝင်ရောက်သူများမှာ ကရင်များသာ ဖြစ်ကြသည်။

ကြည်းတပ်ထဲတွင် အများစုမှာ ကရင်များဖြစ်ကြသည်။ အချက်ပြဆက်သွယ်ရေး၊ အမြောက်တပ်များတွင်လည်း ကရင်အများစုဖြစ်နေသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးဘက်တွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည့် ကရင်များလည်း အင်္ဂလိပ်အစိုးရအပေါ် သစ္စာရှိရှိ တာဝန်ကိုထမ်း ဆောင်လျက်ရှိကြသည်။

အင်္ဂလိပ်များ ထွက်ပြေးရသည့်အခါ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်တွင် အမှုထမ်းလျက်ရှိ သည့် ကရင်များသည် အင်္ဂလိပ် အပေါ်သစ္စာရှိသည့်အနေဖြင့် အင်္ဂလိပ်နောက်သို့ လိုက်ပါ ထွက်ပြေးကြသည်။ သို့ရာတွင် ဂျပန်များ၏ စစ်ရေးအောင်ပွဲသည် အလွန်မြန်ဆန်လွန်းသဖြင့် အင်္ဂလိပ်များသည် ထွက်ပြေးရာတွင် ကိုယ်လွတ်ရုန်း ထွက်ပြေးခဲ့ကြရသည်။ အင်္ဂလိပ်မဟုတ်သည့် ၎င်းတို့၏ နောက်လိုက်များအတွက် ဘာမျှစီစဉ်နိုင်ခြင်းမရှိချေ။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်သည့်တိုင် စစ်တပ်ထဲရှိ ကရင်များနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဘက်တွင် လုပ်ကိုင်ကြသည့် ကရင်များ အတော်များများသည် အင်္ဂလိပ်နောက်ကို လိုက်သွားနိုင်ဖို့ ကြိုးပမ်းကြသဖြင့် အင်္ဂလိပ်နောက်ကို လိုက်ရာတွင် အချို့သည် အထက်ဗမာပြည်အထိ ရောက်ရှိသွားပြီး အချို့ဆိုလျှင် နယ်စပ်အထိပင် ရောက်ရှိသွားကြသည်။

သို့ရာတွင် လမ်းများလည်း ပြတ်တောက်ပျက်စီးကုန်ပြီး သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဘာမျှ မရှိနိုင်ကြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အသွားအလာ အလွန်ခက်ခဲပြီး အစီအစဉ်အကြံပြုမှု၊ ကြည့်ရှုစောင်ရှောက်မှု လုံးဝမရှိတော့သဖြင့်လည်းကောင်း ကရင်အတော်များများသည် လမ်းခုလပ် မှာပင် ရှေ့ဆက်မတိုးနိုင်ဘဲ ဒုက္ခရောက် ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ဖြစ်ရာမှ အချို့သည်

ဖျားနာသဖြင့် သေကြေကြရသူလည်း အရေအတွက်မနည်းပေ။

လူဖြူသာသနာပြုများသည် ဗမာပြည်ပြည်သူများနှင့် အေးအတူ ပူအမျှ ဒုက္ခကို ရင်ဆိုင်မည်ဟု ခံယူပြီး အင်္ဂလိပ်နောက်သို့ လိုက်မပြေးဘဲ ကျန်ရစ်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် မပြေးမနေရ အမိန့်နှင့် ပြုလုပ်လာသဖြင့် ဤသာသနာပြုဆရာများသည် ကသီလင်တ ထပြီး လိုက်ပါပြေးကြ ရလေသည်။ ဘာပစ္စည်းမှ ယူဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ထွက်ပြေးကြခြင်းဖြစ်သည်။

အင်္ဂလိပ်အပေါ် သစ္စာရှိသည့်အနေဖြင့် ကရင်စစ်သားအချို့ အစိုးရအရာရှိများနှင့် အထက်ဗမာပြည်တွင် သစ်လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ကြသည့် ကရင်အချို့ပါဝင်လျက်လူစုစုပေါင်း (၂၀၀၀) ကျော် ခန့်သည် အင်္ဂလိပ်နောက်သို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံအထိ လိုက်ပါသွားကြသည်။ အတ္တလန်တိတ် ချာတာ ထွက်ရှိမှုအရ အင်္ဂလိပ်နောက်သို့လိုက်ပါကြသည်။ ကရင်စစ်သားများသည်လည်း လက်မှတ်ထိုးကြပြီး အင်္ဂလိပ်ထံမှ ကရင်ပြည်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ဗမာပြည်အတွင်းရှိ ကရင်လူထုသည် ဂျပန်ကိုလည်း ကြောက်ရသည် ဗမာကိုလည်း ကြောက်ရသည်။ ယင်းကြောင့် ၎င်းတို့သည် မြေပြန့်ဒေသတွင် မနေရဲကြတော့ဘဲ၊ တောတောင်ဒေသသို့ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ကြရသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အချို့ ဖျားနာသေဆုံးကြရသည်။ အချို့မှာမူ လူဆိုးဓားပြများနှင့် တွေ့ဆုံကြရသဖြင့် ပါသမျှပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးရပြန်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ကျန်ရစ်သည့်ပစ္စည်းများလည်း လာရောက် ယူငင်ကြရုံသာမက အိမ်များကိုပါ ဖျက်ဆီးကုန်သည်။ ကရင်များအတွက် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးသည် ဒုက္ခဆင်းရဲခြင်း အမျိုးမျိုးကို သယ်ဆောင် ပေးလေတော့သည်။

ကေအဲန်အေ(ခေါ်)ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီး၏ ခေါင်းဆောင်များလည်း ၎င်းတို့၏ အသက်ရှင် ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် ထွက်ပြေးကြရသည်။ ၎င်းတို့ ထွက်ပြေးကြပြီးနောက် ရှေ့ဆက်ဘာလုပ်ကြရမည်ကိုမသိကြချေ။ ယင်းကြောင့် မိမိတို့ လူမျိုးများအား မည်ကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်သင့်သည်ကို ဘာမျှ အကြံမပြုနိုင်ကြချေ။ အမြော်အမြင်မရှိသော နေရာတွင် အများလူထု ပျက်စီး ဆုံးရှုံးကြရသည် ဟူသော အဆိုအမိန့်မှာ အလွန်မှန်ကန်သည်။ ကရင်များအဖို့ အမြော်အမြင်လည်း မရှိကြိုတင်တွေးခေါ်စဉ်းစားမှုလည်း မရှိဘဲ ဖြစ်နေကြသည်။ ယင်းကြောင့်လည်း မည်သည့် ပြင်ဆင်မှုမှ မရှိကြချေ။ ဤသည်မှာ ကရင်လူမျိုးအတွက်ဖြစ်ခဲ့သည့် အားနည်းချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့သည် အလေးအနက် သင်ခန်းစာယူသင့်ပေသည်။

tcef;(3-2)

bDtdkifa t (BIA-Burma Independent Army) wdkY &ufþufrlrsm;

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဥရောပတွင် အင်္ဂလိပ်တို့သည် ၎င်းတို့၏ ရန်သူ ဂျာမဏီနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရလေတော့သည်။ ဂျာမန်တို့က နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက စစ်အတွက် ပြင်ဆင်ထားပြီး၊ လက်နက်ကောင်းပြီး လက်ဦးမှုရရှိသဖြင့် အင်္ဂလိပ်တို့သည် ဥရောပစစ်မျက်နှာတွင် ဆုတ်ပေးရလေတော့သည်။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် အင်္ဂလန်သို့ အလုံးအရင်းဖြင့် ဆုတ်ပြေး ကြရသဖြင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုနှင့် သေကြေမှု အများအပြားရှိသည်။ ဆုံးရှုံးမှုမှာ အလွန် ကြီးမားသည်။ ဂျာမဏီသည် အင်္ဂလန်ကျွန်းပေါ်သို့ နေ့စဉ်ရက်ဆက် ဗုံးကြဲလျက် ရှိသည်။ မိုးရွာချသလို အဆက်မပြတ် ဗုံးကြဲခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် ဂျာမန် စစ်သားများ မည်သည့်အချိန်တွင် အင်္ဂလိပ်ရေလက်ကြား ပင်လယ်ကို ကျော်ဖြတ်လာမည်ကို အထူးသတိကြီးစွာဖြင့် စောင့်ကြည့် နေကြရသည်။

ဗမာခေါင်းဆောင်များက အင်္ဂလိပ်ထံမှ လွတ်လပ်ရေးကို တောင်းဆိုခဲ့သော်လည်း၊ အင်္ဂလိပ်တို့က ၎င်းတို့အား မပေးသည့်အပြင် ၎င်းတို့ကို ဖမ်းဆီး ထောင်ချခဲ့သည်။ ယင်းကြောင့် ၁၉၃၉ ခုနှစ် သာယာဝတီတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ဒို့ဗမာအစည်းအရုံးညီလာခံတွင် "အင်္ဂလိပ် အခက် ဗမာ အချက်" ကြွေးကြော်သံကို ချမှတ်ကိုင်စွဲပြီး လွတ်လပ်ရေးရရှိရေးအတွက် တစ်ဆင့်တိုး ကြိုးပမ်း တိုက်ပွဲဝင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ချာချီအင်္ဂလန်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာပြီးနောက် လအနည်းငယ်တွင် ဗမာပြည်ဘုရင်ခံ အာချီဘောလ်သည် ဗမာခေါင်းဆောင်များနှင့် လုံးဝတိုင်ပင်ခြင်းမရှိဘဲ ဗမာပြည်သည် ဂျာမဏီနှင့် စစ်ကြေညာသည်ဟု ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။ ဤအချက်သည် ဗမာ ခေါင်းဆောင်များအတွက် များစွာ စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်စေပြီး အင်္ဂလိပ်ကို ပို၍ နာကျည်းလာတော့သည်။ ယင်းကြောင့် ဗမာ့ထွက်ရပ်ဂိုဏ်း **(Freedom Bloc)**ကို ဒေါက်တာဘမော်တို့၏ ဆင်းရဲသားဓားမအဖွဲ့ အပါအဝင် ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြီး ဒေါက်တာဘမော်က ဥက္ကဋ္ဌနှင့် သခင်အောင်ဆန်းက အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ကြသည်။

ကမ္ဘာစစ်ကြီးသည် ကျယ်ပြန့်လာပြီး ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့သည် ဝင်ရိုးတန်းအဖွဲ့ထဲ ဝင်ရောက်လိုက်သော အချိန်တွင် ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးလောကတွင် ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး အမြင် သုံးမျိုး အောက်ပါအတိုင်း ရှိလာသည်။

၁။ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက်ဆိုလျှင် မည်သူနှင့် ပေါင်းရ ပေါင်းရ ပေါင်းမည်။ ယင်းကြောင့် အင်္ဂလိပ်ကို မောင်းထုတ်နိုင်ရေးအတွက် ဂျပန်နှင့် ပူးပေါင်းပြီး လုပ်ရန်လိုအပ်ပါက လုပ်မည်။ လွတ်လပ်ရေး ရရှိရေးသာ အဓိကဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ သဘောထားရှိသည့် နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များမှာ သခင်နု၊ သခင်လေးမောင်၊ သခင်မြ၊ သခင်လှမောင်ကြီး စသည်များ ဖြစ်ကြသည်။

၂။ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက် မည်သူကိုမျှ အားကိုး၍မဖြစ် ဗမာပြည်သူများကိုသာ အဓိက ထား စည်းရုံးပြီး ရန်သူမှန်သမျှ တိုက်ခိုက်သွားရမည်။ အင်္ဂလိပ်သည် ဗမာပြည်သူများအား ကျွန်ပြုသည့် နယ်ချဲ့သမားဖြစ်သဖြင့် တိုက်ရမည်။ ဂျပန်မှာမူ ဆိုးဝါးသည့် ဖက်ဆစ် ဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့ကိုလည်း တိုက်ရမည်။ ဤကဲ့သို့ သဘောထားရှိသည့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များထဲတွင် ဂိုရှယ်၊ သခင်ဗဟိန်း၊ သခင်ချစ် စသည်တို့ပါဝင်သည်။

၃။ အဓိကရန်သူသည် ဖက်ဆစ်စနစ်ဖြစ်သည်။ ဂျပန်တို့သည် ဖက်ဆစ်များဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့ အား ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်သွားရမည်။ ဤကဲ့သို့ တိုက်ခိုက်နေချိန်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့နှင့် ယာယီ မဟာမိတ်ဖွဲ့ရမည်။ အင်္ဂလိပ်နှင့် လက်တွဲပြီး ဖက်ဆစ်ဂျပန်ကို တိုက်သွားရမည်။ ဤကဲ့သို့ သဘောထားရှိသူများမှာ သခင်စိုး၊ သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်တင်မောင်ကြီး၊ သခင်ဗိုလ်နှင့် ကွန်မြူနစ် ပါတီမှ ခေါင်းဆောင်အားလုံး ပါဝင်သည်။

သာယာဝတီတွင်ပြုလုပ်သည့် ပြည်လုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံတွင် ပထမအယူအဆရှိသူ ခေါင်း ဆောင်များက အများစု ဖြစ်နေသည်။ သို့သော် ဆိုဗီယက်သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းသို့ ပါဝင်လာပြီး အင်္ဂလိပ်နှင့်ပေါင်းကာ ဖက်ဆစ်များကို တိုက်ခိုက်လာသည့်အချိန်တွင် ဗမာ ခေါင်း ဆောင်များထဲတွင် ဂျပန်အား တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရမည်ဟူသော အမြင်သည် ကြာလေ များလာ လေလေ ဖြစ်လာတော့သည်။

၁၉၄၀ ခုနှစ် ဒေါက်တာဘမော်အဖွဲ့သည် ပါလီမန်ကို သပိတ်မှောက်သည်။ ရွေးကောက် ပွဲတွင် ဦးစောအဖွဲ့အနိုင်ရရှိပြီး ဦးစောအစိုးရ တက်လာသည်။ ဦးစော အာဏာရရှိချိန် တွင် ဗမာပြည်နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြသည့် ဒေါက်တာဘမော်၊ ဦးနု၊ သခင်စိုး၊ သခင် သန်းထွန်းတို့ကို ဖမ်းဆီးပြီးထောင်တွင်း၌ ထိန်းသိမ်းထားသည်။ သခင်အောင်ဆန်းမှာမူ ရှောင် တိမ်း နေရသည်။ သူ့ကိုလည်း ဖမ်းဆီးရန်ဝရမ်း ထုတ်ထားသည်။ သခင်အောင်ဆန်းလည်း ယခု ကဲ့သို့ ရေရှည်ရှောင်တိမ်း၍ ရမည်မဟုတ်ချေ။ ယင်းကြောင့် အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြင့် သခင်အောင်ဆန်းပြည်ပသို့ ထွက်သွားရန်ဖြစ်သည်။ သခင်အောင်ဆန်းသည် ဗမာပြည်မှ လျှို့ဝှက်စွာထွက်ခွာပြီး တရုတ်ပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့်ဆက်သွယ်ကာ အင်္ဂလိပ်ကို ဆန့် ကျင် တိုက်ခိုက်ရေးအတွက် အကူအညီရရှိရန် ဖြစ်သည်။ ၁၉၄၀ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၈)ရက်နေ့ တွင် သခင်အောင်ဆန်းနှင့် သခင်လှမြိုင်တို့သည် သင်္ဘောတစ်စီးဖြင့် လျှို့ဝှက်စွာ ဗမာပြည်မှ ထွက်ခွာ သွားကြသည်။ ၎င်းတို့သည် တရုတ်ပြည် ပင်လယ်ကမ်းဒေသ အမွိုင်မြို့တွင် ရောက်ရှိ

သည့် အခါ သခင်အောင်ဆန်းသည် ဂျပန်စစ်ဗိုလ်တစ်ယောက်နှင့် တွေ့ဆုံပြီး ၎င်းနှင့် ဆွေးနွေးကာ ဂျပန်က ဗမာပြည်ကို ကူညီရန် သဘောတူသည်။ ၎င်းတို့က ဦးဆုံး လူအယောက် (၃၀) ကို သင်တန်းတက်ရောက်ရန်အတွက် စေလွှတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ သဘောတူညီချက် ရှိသည့်အတိုင်း အောင်ဆန်းသည် ရုပ်ဖျက်ပြီး ဗမာပြည်သို့ပြန်လည် ဝင်ရောက်လာသည်။ ၎င်းနောက် သူနှင့်အတူ ဗမာလူငယ် အယောက် (၃၀)တို့သည် ဂျပန်ပြည်သို့ သင်တန်းတက်ရန် ထွက်ခွာသွားကြသည်။ သင်တန်းများပြီးဆုံးပြီးနောက် သခင်အောင်ဆန်းနှင့် ရဲဘော်သုံးကျိပ်တို့သည် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ပြန်ရောက်လာပြီး ဗမာ့တပ်မတော်ကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းကာ ဘီအိုင်အေ(BIA) ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်ဟု ခေါ်တွင်သည်။ အင်္ဂလိပ်ကို တိုက်ထုတ်ရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ဂျပန်တပ်မတော်နှင့် ပူးပေါင်းပြီး ၎င်းတို့၏ အကူအညီဖြင့် ဂျပန်တို့သည် ဗမာပြည်သို့ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ရာတွင် အလျင်အမြန်ပင် အောင်ပွဲရခဲ့ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်တပ်များသည် ပျောက်ကြားတိုက်ပွဲ ချုံခိုတိုက်ပွဲအတားအဆီး အမျိုးမျိုးကို နေရာအနှံ့အပြားတွင် တွေ့ကြုံရင်ဆိုင်ကြရသည်။ ဂျပန်လေယာဉ်များကလည်း ကားလမ်း၊ ရထားလမ်းများကို၊ ဗုံးကြဲ တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီးသည်။ လမ်းတံတားများ ပျက်စီးကုန်သည်။ အင်္ဂလိပ်များ သိုဝှက်ထားသည့် လက်နက် ခဲယမ်းများ၊ ဗုံးဒဏ်ကြောင့် မီးလောင်ပျက်စီးကုန်သည်။ ဂျပန်သည် လအနည်းငယ်အတွင်း ဗမာပြည်တစ်ပြည်လုံးကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။

ဘီအိုင်အေတပ်များ ဗမာပြည်အတွင်းသို့ရောက်ရှိလာကြသောအခါ ကရင်များအား အင်္ဂလိပ် သူလျှိုများအဖြစ် သဘောထားကြသည်။ အင်္ဂလိပ်အပေါ် သစ္စာရှိသူ အင်္ဂလိပ်များကို ကူညီသူများ ဂျပန်အား ဆန့်ကျင်သူများအဖြစ် ပြောဆို စွပ်စွဲကာ ဂျပန်နှင့် ရန်တိုက်ပေးလျက် ရှိသည်။ ဂျပန် တပ်များ မရှိသောအချိန်တွင် ၎င်းတို့က ကရင်ကျေးရွာများအား ချောင်းမြောင်းပစ်ခတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။ ကရင်ရွာသားအချို့ ဖမ်းဆီးပြီး ညှင်းပမ်းနှိပ်စက်သည်။ တစ်ခါတရံ သေသည်အထိ ရိုက်နှက်သည်။ ကျေးရွာအိုးအိမ်များကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးသည်။ ကရင်အမျိုးသမီးများကိုလည်း မတရားစော်ကားဖျက်ဆီးခြင်းများ နေရာအနှံ့ ရှိနေသည်။

ဘီအိုင်အေတပ်များ အထူးရမ်းကားခဲ့သည့် ကျေးရွာဒေသများမှာ အရှေ့တိုင်းဘက်တွင်

1/ zmyef

ဖာပွန်မြို့ထဲသို့ ဂျပန်များဝင်ရောက်လာသည့်အခါ မြို့ပေါ်ရှိ ကရင်အားလုံး ထွက်ပြေးကြသည်။ နောက်ရက်အနည်း ငယ်ကြာသည့်အခါ ဘီအိုင်အေတပ်များ ရောက်ရှိလာပြီး အုပ်ချုပ်ရေးကို စတင်လာကာ ထွက်ပြေးကြသည့် ကရင်လူထုအား မိမိတို့ အိုးအိမ်သို့ပြန်လာကြရန် မှာကြားသည်။ အစတွင် ကရင်လူထုသည် ၎င်းတို့အား မယုံကြည်သဖြင့် မပြန်လာရဲကြချေ။ သို့ရာတွင် ဘီအိုင်အေစစ်ဗိုလ်များက ပြန်လာလျှင် ဘာမျှမဖြစ်စေရဟု အာမခံ ပြောဆိုသဖြင့် ကရင်လူထုသည် တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ရပ်ရွာသို့ပြန်လာကြသည်။ နောက်ဆုံး အားလုံး

ပြန်ရောက်လာသည့်အခါ ဘီအိုင်အေစစ်ဗိုလ်များသည် ဖာပွန်တွင်နေထိုင်သည့် ဆရာသမားနှင့် ခေါင်းဆောင်(၁၇)ယောက်ကို ဖမ်းဆီးပြီးချုပ်နှောင်ထားလိုက်ကြသည်။ မိန်းမနှင့် ကလေးများကို လည်း ဖမ်းဆီးပြီး မြို့လည်ရှိ အိမ်များတွင် စုပြုံချုပ်နှောင်ထားသည်။ ၎င်းတို့ အပြင်ဘက် ထွက်ခွင့် မရကြချေ။ အမျိုးသမီးများကို သားမယားပြုကျင့်ကြသည်။ အဝမ္ဘ စော်ကားခြင်းများ ပြုကျင့်ကြသည်။ နာကျည်းဖွယ်ရာ ခံစားခဲ့ကြရသည်။ ကရင်လူထု၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများကိုလည်း သိမ်းယူကြသည်။ ၎င်းတို့၏ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များကိုလည်း ပစ်ခတ်သတ်စားကြသည်။ နောက် ဆုံးတွင် ကရင်ခေါင်းဆောင်(၁၇)ဦးကို ချည်နှောင်ပြီး အပြင်ဘက်သို့ ထုတ်လာကာ တန်းစီစေပြီး ဘရင်းသေနတ်ဖြင့် အော်တိုမစ်တစ် ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်လိုက်သည်။ ဤကဲ့သို့ပစ်ခတ်ရာတွင် မသေဘဲ ကျန်ရစ်သူများကို ဘီအိုင်အေ ဗိုလ်ထွန်းလှက ၎င်းကိုယ်တိုင် လိုက်လံပြီး ဘက်နက်ဖြင့် အသေ ထိုးသတ်လိုက်သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးဆုံးသည့်နောက်တွင် ဤအမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဗိုလ်ထွန်းလှအပေါ် စွဲချက်တင် တိုင်တန်းခဲ့သော်လည်း ဗိုလ်ထွန်းလှ ဘာမျှ မဖြစ်ချေ။ ဘီအိုင်အေ တပ်များသည် ဖာပွန်မြို့အနီးနား ပတ်ဝန်းကျင်တွင်လည်း လှည့်လည် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရာမှ တွေ့ရှိ သည့် ကရင်လူထုများကို ပစ်သတ်ကြသည်။ ဖာပွန်မြို့ပေါ်နှင့် အနီးအနား ပတ်ဝန်းကျင်၌ အသတ် ခံရသည့် ကရင်လူထု အယောက်(၃၀)ကျော် ရှိမည်ဖြစ်သည်။

2/ a&Tusif

ဂျပန်တပ်များဗမာပြည်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသည့်အချိန်တွင် အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်သည် ဆုတ်ပြီး ရွှေကျင်မြို့သို့ ရောက် ရှိလာသောအခါ ရွှေကျင်မြို့တွင် ရှိကြသည့် ကရင်လူထုအားလုံး မြို့ပေါ်မှ ထွက်ပြေးကုန်ကြသည်။ ဂျပန်နှင့် ဘီအိုင်အေတပ်များ ရွှေကျင်မြို့ကို ဝင်ရောက်လာသည့် အခါ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်သည် ၎င်းတို့ကို အနည်းငယ်ခံပစ်ပြီး ရွှေကျင်မြို့မှ ဆုတ်ခွာသွားကြသည်။ ဤကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်တပ်မှ ခံပစ်သည်ကို ဘီအိုင်အေတပ်က ကရင်များ ၎င်းတို့အား ခုခံပစ်ခတ်သည် ဟု စွပ်စွဲကာ ကရင်များကို လိုက်လံရှာဖွေလေတော့သည်။ ယင်းကဲ့သို့ ရှာဖွေရာမှ ဘုရားကလေး အနီးတွင် ခြံစိုက်ပျိုးရေးကို လုပ်စားနေကြသည့် မိသားစုတစ်စုကို တွေ့ရှိကြသည်။ စောလမွန်မိုး တို့ မိသားစုများဖြစ်ကြပြီး လူအားလုံး (၁၃)ယောက်ရှိသည်။ အမျိုးသမီးများကို ပျိုပျိုအိုအို အားလုံး မုဒိန်းကျင့်သည်။ ၎င်းနောက် (၁၃)ယောက်စလုံးကို ဓားနှင့် ခုတ်သတ်လိုက်ကြသည်။ အလောင်းများကိုလည်း ဝတ်လစ်စလစ်နှင့် လယ်ကွက်ထဲတွင် မိုက်ရိုင်းစွာ ပစ်ထားခဲ့ကြသည်။

3/ o x kdif

ဘီအိုင်အေများ ခရစ်ယာန်ဆရာ ဆရာစိန်ခိုနှင့် သူ့မိတ်ဆွေအားလုံး(၄)ဦးကို ဖမ်းဆီး ပြီး နည်းမျိုးစုံ ရိုက်နှက်ညှင်းပမ်း နှိပ်စက်သည်။ ၎င်းနောက် ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းများကို အရှင်လတ်လတ် လှီးဖြတ်ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ (၄)ဦးစလုံးကို သေဆုံးသည့်အထိ ညှင်းပမ်းနှိပ်စက် ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် အလောင်းကောင်များကိုလည်း ဝတ်လစ်စလစ်ဖြင့် လယ်ကွင်းထဲ၌

ပင် ပစ်ထားခဲ့ကြသည်။ အရှေ့တိုင်းသည် သစ်တောထူထပ်ပြီး တောတောင်မြစ်ချောင်း ပေါများသည့် ဒေသဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ကရင်များသည် များသောအားဖြင့် တောတောင်ဒေသ အတွင်း၌သာ ပြေးလွှားပုန်းအောင်းလျက်ရှိကြသည်။ အိုးအိမ်များကို ပစ်ထားခဲ့ကြသည်။ ဘီအိုင်အေတပ်များသည် ရောက်လေရာအရပ်တိုင်း ကရင်ရွာသားများ၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများ၊ အိမ်မွေး တိရစ္ဆာန်များကို တွေ့ရှိပါက ၎င်းတို့သဘောအတိုင်း ယူငင်ခြင်း၊ သတ်စားခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။ သယ်ဆောင်၍ မရသည့် ပစ္စည်းများကို မီးရှို့ ဖျက်ဆီးသည်။ တွေ့သမျှ စပါးကျီများကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးသည်။

ဤကဲ့သို့သော အချင်းအရာများ နေရာအနှံ့အပြား ဖြစ်ပျက်လျက်ရှိပြီး ကရင်–ဗမာ ပဋိပက္ခသည် ကြာလေ တိုးများလာလေ ဖြစ်လာတော့သည်။ ဂျပန်တပ်များ ကျော်လွန်သွားပြီးနောက် ဘီအိုင်အေတပ်များက အုပ်ချုပ်ရေးကို ချုလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာကို ကိုးကွယ်ခြင်း မပြုရဟု အမိန့်ချမှတ်လေတော့သည်။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းများ ပိတ်ထားကြရသည်။ အိုးအိမ်များတွင် ဘုရားစင်၊ နတ်စင်များ ထားရှိကြရပြီး ပူဇော်ပသခြင်းများပြုလုပ်ကြရသည်။ ခရစ်ယာန်ဆရာအချို့ ဆွမ်းတော်တင်ရန်အတွက် ဆွမ်းချက်ခိုင်းသည်။ ဤလုပ်ရပ်များသည် သထုံခရိုင်၌ပင် မကဘဲ ရွှေကျင်ညောင်လေးပင်အထိ ရောက်ရှိသွားသည်။ ၎င်းပြင် လူဆိုးသူခိုး များလည်း အလွန်ပေါများလာသည်။ ဓားပြများသည် အတင့်ရဲစွာ ရွာသားများ၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို အဓမ္မ လုယူသွားကြသည်။ ကျွဲနွားတိရစ္ဆာန်များကိုလည်း ဆွဲသွားကြသည်။ ရွာသားများသည် မသွားရဲ မလာရဲဖြစ်ကုန်ကြသည်။ လယ်ထဲသို့ အလုပ်လုပ်ရန်ပင် မသွားရဲဘဲ အလုပ်များကို ရပ်ဆိုင်း ထားကြရသည်။

4/ jrpf0 u Refay:a ' o r sm;

မြောင်းမြမြို့တွင်းဖြစ်ရပ်

မြောင်းမြမြို့တွင်းသို့ ဂျပန်တပ်များဝင်ရောက်ပြီးနောက် မကြာသောအချိန်မှာပင် ဘီအိုင်အေတပ်များက ဦးစောအစိုးရလက်ထက် သစ်တောဝန်ကြီးဖြစ်ခဲ့သူ စောဖေသာအား ဖမ်းဆီးလေတော့သည်။ သူတို့ကို တစ်အိမ်သားလုံး ဖမ်းဆီးလိုက်ပြီးနောက် ရက်ရက်စက်စက် သတ်ဖြတ်လိုက်ကြလေသည်။

ဘီအိုင်အေနှင့် သခင်တို့သည် ဝါးခယ်မမြို့နယ်အတွင်းရှိ တံတားကြီးရွာသားများက ၎င်းတို့ ရောက်ရှိလာမည်ဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့အား လာရောက်ကြိုဆိုရန် အကြောင်းကြားလိုက်သည်။ ယင်းကြောင့် ရွာသားများကလည်း ၎င်းတို့အား ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ကြိုဆိုလျက်ရှိသည်။ ၎င်းတို့အဖွဲ့သည် သုံးရောင်ချယ် အလံ(နီ၊ဝါ၊စိမ်း) လွှင့်ထူကိုင်ဆောင်ကာ ရောက်ရှိလာကြသည်။ သူတို့ ရောက်ရှိလာကြသည်နှင့်တပြိုင်နက် ၎င်းတို့အား ကြိုဆိုလျက်ရှိကြသည့် ရွာသားများအား ဝိုင်းထားပြီး ရွာသားများအားလုံးကို သေနတ်နှင့် ပစ်သတ်သူက ပစ်သတ်၊ ဓားနှင့်ခုတ်သူက ခုတ်သတ်ဖြင့် လာရောက်ကြိုဆိုကြသည့် ရွာသားများ လူကြီးလူငယ်၊ အပျိုအအို၊ အဘိုး အဘွား ကလေးသူငယ် အားလုံး အလောင်းချင်းထပ် သေဆုံးကုန်တော့သည်။

ဤအရေးအခင်း ပြီးဆုံးပြီးနောက်တွင် ဤဘီအိုင်အေနှင့် သခင်အဖွဲ့သည် မြောင်းမြမြို့ပေါ်ရှိ ကရင်အားလုံး ရွှေဓါးကုန်းတွင်ရှိသည့် ဗရင်ဂျီအားလုံးကို ဖမ်းဆီးပြီး ထောင်ထဲသို့ ပို့လိုက်သည်။ ထိုလူများ၏ ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲအားလုံးကိုလည်း သူတို့က သတ်ဖြတ်စားသောက်ကုန်သည်။

ထောင်တွင်း၌ ချုပ်နှောင်ခံရသည့် ကရင်များကို နောက်ပိုင်းတွင် လူအယောက်(၅၀) ထောင်ထဲမှ ထုတ်ပြီး စစ်ဆေးခြင်း လုံးဝမရှိဘဲ သတ်ဖြတ်လိုက်ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ထုတ်ပြီး သတ်ဖြတ်ရာတွင် တစ်ကြိမ်မက ဖြစ်ပျက်လျက်ရှိသည်။ အကြိမ်ပေါင်းမည်မျှ ရှိနေမည်ကို မသိရချေ။

ဘီအိုင်အေ၏ စွပ်စွဲပြောဆိုမှုကြောင့် ဂျပန်ဗိုလ်ချုပ်မိုးကြိုးသည် ကရင်များ ၎င်းတို့အား တော်လှန်ပုန်ကန်မှုကို နှိမ်နင်းရန် ပြင်ဆင်မှုပြုလေတော့သည်။ ကရင်များအား သွားရောက် ချေမှုန်းနှိမ်နင်းရန်အတွက် တပ်ရင်းတစ်ရင်းကို အဆင်သင့်ထားရှိထားလေသည်။ သို့ရာတွင် ကရင်များ၏ အခြေအနေကို သဘောပေါက်နားလည်ထားပြီး ကရင်နှင့်အတူ အနှစ်(၂၀)ကျော် နေခဲ့ရသည့် ဂျပန်ဆရာဝန် စုဇုကီးသည် ကရင့်ခေါင်းဆောင်များနှင့်အတူ ဗိုလ်ချုပ် မိုးကြိုးထံ သွားရောက် တွေ့ဆုံပြီး အခြေအနေမှန်ကို ရှင်းပြသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်မိုးကြိုးသည် အခြေအနေမှန်ကို သဘောပေါက်နားလည်သွားကာ ဂျပန်ဗိုလ်ချုပ်မိုးကြိုးက ၎င်းတို့အား ကရင်ထဲမှ ကိုယ်စားလှယ် (၃)ဦးကို ရွေးချယ်စေသည်။ ဤကိုယ်စားလှယ်ထဲတွင် လူကြီး(၂)ဦး၊ လူငယ်(၁)ဦး ပါဝင်ပြီး ယင်းလူငယ်မှာ မောင်မောင်သန်း ခေါ် စကောမောလေးပင် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ဤ ကရင်ကိုယ်စားလှယ် (၃)ဦးနှင့်အတူ ဂျပန်စစ်တပ် ဘီအိုင်အေ ကိုယ်စားလှယ်(၃) ဦးတို့နှင့် အတူတကွ သွားကြကာ အဖြစ်မှန်ကို သွားရောက်လေ့လာကြသည်။ ဤဂျပန်ကရင်နှင့် ဗမာ ကိုယ်စားလှယ်များသွားရောက် လေ့လာပြီး အဖြစ်မှန်ကိုပြန်လည်၍ အစီရင်ခံသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်မိုးကြိုးက အကျိုးအကြောင်းကို သဘောပေါက်ပြီး ကရင်များအား မသတ်ဖြတ်တော့ရန်နှင့် ဖမ်းဆီးထားသူများ အား လွှတ်ပေးရန် အမိန့်ထုတ်လိုက်မှ ကရင်များလည်း သက်သာရာရသွားတော့သည်။ သို့ရာတွင် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားသည့် ကရင်များထောင်မှထွက်ပြီး အိမ်သို့ပြန်သွားကြသည့်အခါ အိမ်တွင် ဘာမျှမရှိတော့ကြောင်းတွေ့ရှိကြရသည်။ ရှိသမျှ ဆုံးရှုံးသွားပြီး ဆင်းရဲ နွမ်းပါးကုန် ကြသည်။

အင်္ဂလိပ်နောက်ကို လိုက်သွားသည့် ကရင်စစ်သားအချို့သည် နောက်ပိုင်းတွင် အင်္ဂလိပ်နောက်ကို မီအောင် မလိုက်နိုင်ဘဲ လမ်းခုလပ်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့ရသူများ ရှိကြသည်။ ယင်းစစ်သားများသည် ၎င်းကိုင်ဆောင်ထားသည့် လက်နက်နှင့်အတူ ရွာသို့ပြန်လာကြသည်။ ဤလက်နက်များမှာ ဂျပန်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဗမာကိုသော်လည်းကောင်း တော်လှန်ရန် ပုန်ကန်ရန်အတွက် လုံးဝ မဟုတ်ချေ။ ဤလက်နက်များသည် မိမိကိုယ်ကိုယ် ကာကွယ်ရန် နှင့် ရပ်ရွာကို ကာကွယ်ရန် အတွက်သာ ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် ဘီအိုင်အေများက ကရင်စစ်သားများကို မယုံကြချေ။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ငြိမ်းချမ်းသည့်နည်း ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ရေးကို အခြေခံသည့်နည်းဖြင့် ဖြေရှင်းရန်လည်းမကြိုးစားခဲ့ချေ။ သူတို့သည် ပြတ်ပြတ်သားသား မိုက်မိုက်ကန်းကန်း အမိန့်ကို ချမှတ်ကာ လက်နက်များကို အပ်စေသည်။

ယင်းလက်နက်များကို အမိန့်အရ ထွက်ပြေးကြသည့် စစ်သားအားလုံး ဘီအိုင်အေရုံးတွင် လာရောက် သတင်းပို့ရန်ဖြစ်ပြီး လက်နက်များကို လာရောက်အပ်နှံရမည်။ ယင်းကဲ့သို့ နာခံပြုလုပ်ခြင်း မရှိပါက ပြင်းပြင်းထန်ထန် အရေးယူမည်ဟု အမိန့်တွင်ပါရှိသည်။ ကရင်များသည် ညီညွတ်ရေးကို ချစ်မြတ်နိုးသကဲ့သို့ အမှန်တရားကိုလည်း ချစ်မြတ်နိုးသည်။ လက်နက်ကိုလည်း ချစ်မြတ်နိုးသည်။ ဤကဲ့သို့ တင်းမာသည့်အမိန့်မျိုးသည် ၎င်းတို့အတွက် တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး မယုံသင်္ကာစိတ်ကို ပိုမိုဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ကရင်များအဖို့ လက်နက်နှင့်အတူ သေရပါက သေမည်။ မိမိလက်ထဲတွင်ရှိသည့် လက်နက်ကိုမူ အပ်ရမည့် အလုပ်ကား မလုပ်လိုကြချေ။ ယင်းကြောင့် တင်းမာမှုသည် ကြီးထွားလာပြီး နောက်ဆုံး လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခအထိ ဖြစ်ပွားလာလေတော့သည်။

ဘီအိုင်အေများက ဤကဲ့သို့ အမိန့်ထုတ်ပြီးနောက် ကရင်များ လက်နက် သွားရောက်အပ်နှံခြင်း မပြုသည့်အခါ ကရင်ရွာများဖြစ်ကြသည့် ဝါးခယ်မမြို့နယ် သာယာကုန်းရွာ၊ ကနစိုးကုန်းရွာနှင့် ဓနုဖြူမြို့နယ် သာယာကုန်း၊ ကနူကလေး စသည်များအား သွားရောက် ဝိုင်းထားလေတော့သည်။

ဓနုဖြူ သာယာကုန်းရွာကို ဘီအိုင်အေ စစ်တပ်အင်အားစုပေါင်း များစွာဖြင့် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ကရင်ရွာသားများကလည်း အရှုံးပေးအညံ့ခံ ခြင်းမရှိဘဲ ရှုပ်ရှုပ်ချွံချွံ ခုခံတိုက်ခိုက်ကြသည်။ ဤတိုက်ပွဲတွင် စတန့်ရုပ်ရှင်မင်းသား ဒိုင်ဗင်ချစ်ဆွေ အပါအဝင် ဘီအိုင်အေ စစ်သား (၃၀)ကျော် ကျဆုံးသည်။ နောက်ဆုံး ဘီအိုင်အေများလည်း မတိုက်နိုင်တော့ဘဲ ဆုတ်သွားကြရသည်။ ကနစိုးကုန်းရွာတိုက်ပွဲတွင်လည်း ဘီအိုင်အေအတော်များများ ကျဆုံးသည်။ ရွာနှင့် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကို ဘီအိုင်အေများက မီးရှို့ဖျက်ဆီးရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်ဘဲ ပြန်ဆုတ်သွားရသည်။

ကနူကလေးတွင် ဘီအိုင်အေတပ်အင်အား တစ်ရာကျော်က ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သည်။ ဤရွာတွင် ကရင်စစ်သားမရှိသဖြင့် မည်သူမျှ ၎င်းတို့အား ခုခံတိုက်ခိုက်ခြင်း မရှိချေ။ ရွာတွင်းသို့ ရောက်ရှိသည့်အခါ ဘီအိုင်အေများသည် ရွာသားများ၏ ပစ္စည်း ဥစ္စာ အမြောက်အမြားကို လုယူ၊ ကြက် ဝက်များကို သတ်ဖြတ်စားသောက်ကာ တစ်ရွာလုံးကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးလိုက်ကြသည်။

t cef; (3-3)

u&if- Arm t "du ½kef;

t a&SUwdkif;zpf&yfrsm;

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်ပွားလာပြီး ဂျပန်စစ်တပ်များက ဗမာပြည်တွင်းသို့ တနင်္သာရီတိုင်းဘက်မှ ဝင်ရောက်လာသည့်အခါ အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်များသည် ဂျပန်များအား ခုခံတိုက်ခိုက်ရန်အတွက် ကရင်ဇော်လင်တီယာတပ်များကို ဖွဲ့စည်းရန် ပြင်ဆင်လာတော့သည်။ ဖာပွန်ဘက်တွင် ဗိုလ်ကြီးဆီးဂရင်း(Seagrim)သည် ရောက်ရှိလာပြီး နေရာအနှံ့အပြားတွင် ရောက်ရှိနေကြသည့် ကရင်စစ်သားများအား ပြန်လည်စုစည်းရန် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ တောင်ငူဘက်တွင်လည်း အမေရိကန်နှစ်ခြင်းသာသနာပြု ဆရာခလိန်း (C.L.Klein)က ဂျပန်တပ်အား ခုခံတိုက်ခိုက်ရန်အတွက် ကရင်လဲဗီးတပ်(Levies)များကို စတင်ဖွဲ့စည်းလေသည်။ သို့ရာတွင် ဂျပန်တို့သည် အချိန်တိုအတွင်း အောင်ပွဲအဆင့်ဆင့်ရရှိပြီး ဗမာပြည်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိနေပြီးဖြစ်သဖြင့် ဆရာခလိန်းလည်း တောင်ငူမြို့မှနေ၍ ဘောဂလိသို့ ပြောင်းရွှေ့ တိမ်းရှောင်ရတော့သည်။ မရှေးမနှောင်းမှာပင် ဂျပန်တို့သည် တောင်ငူမြို့သို့ ရောက်ရှိလာသဖြင့် အင်္ဂလိပ်တပ်များသည် တောင်ငူမြို့မှနေ၍ အထက်ဗမာပြည်သို့ ဆုတ်ခွာကြရလေသည်။ ဆရာခလိန်းလည်း အင်္ဂလိပ်တပ် နှင့်အတူ လိုက်ပါ ဆုတ်ခွာခဲ့ရသည်။

ဗိုလ်ကြီးဆီးဂရင်းသည် ဖာပွန်သို့ရောက်ရှိသည့်အခါ ကရင်လူကြီးများအား ခေါ်ယူတွေ့ဆုံပြီး ကရင်ဇော်လန်တီယာတပ်များကို ဖွဲ့စည်းလေသည်။ ဂျပန်များ ဖာပွန်ကို ဝင်ရောက်လာသောအခါ တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ အနီးအနားရှိ ကရင်လူငယ်များသည် ဇော်လန်တီယာတပ်ထဲသို့ ဝင်ရောက်ကြပြီးနောက်ပိုင်း ကရင်စစ်သားများ ပုလိပ်များလည်း ပါဝင်လာကြသဖြင့် အင်အားစုစုပေါင်း (၂၀၀)ခန့် ရှိလာသည်။ တာဝန်များခွဲဝေယူရာတွင် ဖာပွန်တောင်ဘက်နယ်မြေကို ဗိုလ်အားဒင်ကလည်းကောင်း၊ ကတိုင်ဓိ နယ်မြေကို ပဒိုဝေလီစောကလည်းကောင်း၊ ဖာပွန်ခွင်တစ်ခုလုံးကို ဆရာဒါလင်တန်အားလည်းကောင်း ဦးစီးစေသည်။

ဂျပန်များ ဘီးလင်းသို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ ဆီးဂရင်းသည် ဖာပွန်မြောက်ဘက် ဆာမူပယ်ခွင်တွင် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ပြီး ဤခွင်၌ ဇော်လန်တီယာတပ်များကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းလေသည်။ စောတာရိုနှင့် စောဒီဂေ (ဗိုလ်ဘဲနှင့် ဗိုလ်ဘီ)များက ဤတပ်ဖွဲ့ကို ဦးစီး ခေါင်းဆောင်လျက် ရှိသည်။ အင်္ဂလိပ်တပ်မှ ဆုတ်ခွာလာကြသည့် ကရင်စစ်သားအများအပြားလည်း ဤဇော်လန်တီယာတပ်ထဲသို့ဝင် ရောက်ပူးပေါင်းလာကြသည်။

ဖာပွန်တောင်ဘက်နယ်မြေတွင် ကရင်နှင့်ဗမာအကြား လူမျိုးရေးအဓိကရုန်းများ စတင်ဖြစ်ပွားနေသဖြင့် ၎င်းတို့က ဆီဂရင်းထံ အကူအညီတောင်းခံကြသည်။ ပဒိုဝေလီစောအား သွားရောက် ကူညီရန်အတွက် ဗိုလ်သာစောအား တာဝန်ပေး ရွေးချယ်စေလွှတ်သည်။ ဗိုလ်သာစောသည် ဖာပွန် တောင်ဘက်နယ်မြေသို့ ရောက်ရှိသည့်အခါ ဗိုလ်အားဒင်နှင့် ပူးပေါင်းပြီး ကော့ကယက်အား ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက် မီးရှို့ဖျက်ဆီးသည်။ ဘီအိုင်အေ အဆက်အသွယ်များကိုလည်း လိုက်လံ တိုက်ခိုက် ချေမှုန်းလေသည်။ ယင်းအချိန်တွင် ဆရာဒါလင်တန်က ဖာပွန်ကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန် ၎င်းတို့အား မှာကြားခဲ့သော်လည်း ၎င်းတို့ပြန်၍ ရောက်လာခြင်းမရှိခင် ဆရာ ဒါလင်တန်တို့ အဖွဲ့သည် ဖာပွန်ကို တိုက်ခိုက်လေတော့သည်။ သို့ရာတွင် ဖာပွန်အား တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခြင်း မရှိချေ။ ဗိုလ်သာဖောတို့တပ်ဖွဲ့ ဖာပွန်သို့ရောက်ရှိလာသောအခါ ဘီအိုင်အေတပ်များသည် ဖာပွန် မြို့မှနေ၍ ဆုတ်ခွာလေတော့သည်။ ဖာပွန်မြို့ မဆုတ်ခွာမီ မြို့ပေါ်ရှိ အစိုးရရုံး၊ အဆောက်အဦအားလုံးကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးသွားကြသည်။ ဗိုလ်သာစော၏တပ်ဖွဲ့သည် အနီးအနားတစ်ဝိုက်ရှိ ဘီအိုင်အေ အဆက်အသွယ်များကို တစ်ပတ်ကျော်ခန့်အချိန်ယူပြီး ရှင်းလင်း ကြလေသည်။ ၎င်းနောက် သူတို့သည် ဆာမူပယ် သို့ ပြန်သွားကြသည်။

ယင်းကဲ့သို့ အဓိကရုန်း ဖြစ်ပွားနေချိန်တွင် ဘီအိုင်အေတပ်မှူး ဗိုလ်ဉာဏ (ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်)သည် ကူးဆိပ်တွင် ပစ်သတ်ခြင်း ခံရသည်။ ကျန် ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်တစ်ဦးနှင့် ၎င်းတို့အဖွဲ့လည်း ဘီလင်းဘက်သို့ ဆုတ်ခွာကြလေသည်။

ဗိုလ်ကြီးသာဖေါ ဆာမူပယ်သို့ ပြန်ရောက်သွားသည့်အခါ ဗိုလ်ကြီးဆီးဂရင်းသည် ထိုနေရာ၌ မရှိတော့ချေ။ သူသည် ဆုတ်ခွာသွားသည့် အင်္ဂလိပ်တပ်များနှင့် လိုက်သွားရန် တောင်ငူဘက်သို့ တက်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ကြီးအားဒင်အား ဆာမူပယ်တွင် တာဝန်ယူစီစဉ်ရန် ချန်ထားခဲ့လေသည်။ ဆီးဂရင်းသည် ဆုတ်ခွာသွားသည့် အင်္ဂလိပ်တပ်ကို မမှီလိုက်ချေ။ ဆီးဂရင်းသည် လဲဗီးခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သည့် ပဒိုဘသိန်းနှင့်တွေ့ဆုံပြီး အင်္ဂလိပ်တပ်ကို အမှီလိုက်ရန် အတွက် ခရီးဆက်လေသည်။ ယင်းသို့ ခရီးဆက်ရာ၌ လမ်းတွင် လူဆိုးများ၏ ဖြတ်တိုက်ခြင်းကို ခံကြရသဖြင့် ပဒိုဘသိန်းသည် တိုက်ပွဲတွင် ကျဆုံးသွားလေသည်။ ၎င်းတို့တပ်ဖွဲ့လည်း ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်ကုန်သဖြင့် ဗိုလ်ကြီးဆီးဂရင်းသည် ဆက်လက်၍ခရီးဆက်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။ အူပယ်သို့ ပြန်ရောက် နေထိုင်ပြီးနောက် ဆီးဂရင်းသည် ဆာမူပယ်သို့ ပြန်လာလေတော့သည်။ ဆာမူပယ်သို့ ရောက်လာသောအခါ သူသည် ပယာဘဲဒဲတွင် သွားရောက် နေထိုင်သည်။

တောင်ငူဘက်တွင်လည်း ဘီအိုင်အေတို့သည် ကရင်များကိုမယုံသဖြင့် ကရင်လူထုအား အန္တရာယ်ပြုလိုကြသည်။ ဤဒေသရှိ ကရင်ကျေးရွာများသည် ရွာကြီးများဖြစ်ပြီး စည်ပင်တိုးတက် လျက် ရှိနေပေသည်။ ယင်းကြောင့် ဗမာခေါင်းဆောင်များသည် ကရင်များအပေါ် မကျေနပ်ချေ။ သို့ရာတွင် ဗမာတာဝန်ရှိခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသည့် တောင်ငူဘက်တွင် သခင်သန်းဖေနှင့် ညောင်လေးပင်တွင် သခင်စောရင်တို့က လုံးဝခွင့်မပြုဘဲ တင်းတင်းကြပ်ကြပ် တားမြစ်ထားသဖြင့် ဤနယ်များတွင် ကရင်ဗမာ အဓိကရုန်း ဖြစ်ပွားခြင်းမရှိချေ။ ဤဗမာခေါင်းဆောင်များသည်

ဗမာလူဆိုးသူခိုး ဓားပြများကို ပြတ်ပြတ်သားသားနှိမ်နင်းကာ အပြစ်ပေး အရေးယူမှုများ ပြုလုပ်ကြသည်။ ဤလူဆိုးများကို လူထုရှေ့မှောက်၌ပင် အရေးယူပြီး ပစ်သတ်စီရင်ကြသည်။ ယင်းကြောင့် လူမျိုးရေးအရ သောင်းကျန်းမှုများ ဖြစ်ပွားခြင်းမရှိချေ။ သို့ရာတွင် ကရင်နှင့် ဗမာအကြား တင်းမာမှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။ မုံးမြို့နယ် တောင်ခြေဒေသရှိ ကရင်ရွာများအား ဘီအိုင်အေတပ်များက ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်မည်ဟု သတင်းထွက်လာသည့်အခါ ဖါပွန်တွင် အခြေစိုက်သည့် ဗော်လန်တီယာတပ်သည် မုံးမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကရင်လူထုများအား ကူညီရန်အတွက် ရောက်ရှိ လာကြသည်။ ၎င်းတို့ ရောက်ရှိလာသဖြင့် ဘာမျှဖြစ်ပွားခြင်းမရှိဘဲ အခြေအနေ ငြိမ်သက်လျက်ရှိသည်။ ဤတပ်သည် လအတော်များများ နေထိုင်ပြီးနောက် စိတ်ချရသော အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိသောအခါ ၎င်းတို့နေရပ် အခြေစိုက်စခန်းရှိသည့် တောင်ပေါ်ဒေသသို့ ပြန်သွားကြသည်။

jrpf0 u Rejay;a' o

အထက်တွင်ဖော်ပြပြီးဖြစ်သကဲ့သို့ ဗမာပြည်တွင်းသို့ ဂျပန်များ ဝင်ရောက်လာပြီးနောက်တွင် ဘီအိုင်အေများသည် ကြီးစိုးလာကြလေသည်။ ၎င်းတို့သည် ကရင်များအား အင်္ဂလိပ်နောက်လိုက်များအဖြစ် သဘောထားကြသည်။ အင်္ဂလိပ်သူလျှိုများအဖြစ် မှတ်ယူကြသည်။ အင်္ဂလိပ်တပ်မှ ထွက်ပြေးလာပြီး မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သို့ပြန်ရောက်လာကြသည့် ကရင်စစ်သားများ ရောက်ရှိလာသည့်အခါ ဘီအိုင်အေများက ဤကရင်စစ်သားများနှင့်အတူ ပါလာသည့် လက်နက်များအား ၎င်းတို့ထံ အပ်နှံကြရန် အမိန့်ထုတ်လေသည်။ လက်နက်များ အပ်နှံခြင်းမပြုပါက ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖမ်းဆီးအရေးယူမည်ဟု ရာဇသံအဖြစ် အမိန့်ထုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကိစ္စကြောင့် ကရင်လူထုသည် ပို၍ပင် သံသယဝင်လာပြီး ၎င်းတို့၏လုံခြုံရေးအတွက် ပို၍ပင် စိုးရိမ်လာကြလေတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့၏သဘောထားမှာ လက်နက်ကို လုံးဝ မစွန့်လွှတ်ဘဲ သေလည်း လက်နက်နှင့်အတူ သေရန် ဆုံးဖြတ်ကြသဖြင့် လက်နက်များ သွားရောက်အပ်နှံခြင်း မပြုကြချေ။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဘီအိုင်အေနှင့် ကရင်လူထုအကြား နားလည်မှုလွဲမှားခြင်းကို ပိုမိုကြီးထွားလာစေသည်။ ယင်းကြောင့် ဘီအိုင်အေတပ်များက စတင်ပြီး ကရင်ကျေးရွာများကို ဝိုင်းထားခြင်းများ၊ မသင်္ကာသူများအား ဖမ်းဆီး နှိပ်စက်မှုများပြုလုပ်ခြင်း၊ ကျေးရွာလူထု၏ ပစ္စည်းဥစ္စာများအား လုယက်ယူငင်ခြင်းများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ ဤကဲ့သို့သော အမှုအခင်းများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် ကရင်နှင့်ဗမာအကြား ပဋိပက္ခများပြင်းထန်လာပြီး လူမျိုးရေးတိုက်ခိုက်မှုများဖြစ်လာသည်။ အထူးသဖြင့် မအူပင်၊ မြောင်းမြနှင့် ပုသိမ်ခရိုင်များတွင် ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ပွား လာလေတော့သည်။

ဘီအိုင်အေများ၏ ညှင်းပမ်းနှိပ်စက်မှုကို မခံနိုင်ကြသဖြင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ကရင်လူထုကို စည်းရုံးခေါင်းဆောင်ပြီး ဘီအိုင်အေများအား ပြန်လည်တိုက်ခိုက်သူများအနက် ရွှေထွန်းကြာလည်း တစ်ယောက်အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ သူသည် တံခွန်တိုင်ရွာသူကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ အိမ်မဲမြို့နယ်အတွင်းရှိ နယ်မြေဖြစ်သည်။ သူသည် ကရင်စစ်သားများ ကရင်လူငယ်များကို

စည်းရုံးစုစည်းပြီးနောက် အိမ်မဲမြို့ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်သည်။ ဗမာများကိုလည်း သတ်ဖြတ်သည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာများကိုလည်း လုယူခြင်းများ ပြုလုပ်လာလေသည်။ အိမ်မဲမြို့နယ်အတွင်းရှိ ဗမာကျေးရွာ များကိုလည်း မီးရှို့ဖျက်ဆီးလေသည်။ တိုက်ခိုက်မှုများသည် အိမ်မဲ၌သာ မဆုံးဘဲ ပန်းတနော်၊ မအူပင်၊ ကျိုက်လတ်၊ ဝါးခယ်မ စသည့်မြို့နယ်များသို့ ကူးစက်ကျယ်ပြန့်သွားလေတော့သည်။ ဂျပန်များသည် ဆက်လက်ပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန် အာရုံပြုကြိုးပမ်းနေသည့် အချိန်ကာလဖြစ်နေသဖြင့် ယခုကဲ့သို့ဗမာပြည်တွင်း ဖြစ်ပျက်လျက်ရှိသည့် အရေးအခင်းများကို ဂရုပြုခြင်း မရှိတော့ချေ။ ယင်းကြောင့် ဤလူမျိုးရေး အဓိကရုန်းသည် ပိုမို ကျယ်ပြန့်လာပြီး ပတ်တော်၊ စစ်စလီထုံး၊ ရုံးဒေါင့် စသည့်နေရာများသို့ ကူးစက်သွားလေတော့သည်။ ကရင်လူထုများ သွားလာလှုပ် ရှားမှုကို အဟန့်အတားပြုခြင်း သေနတ်နှင့် ချောင်းမြောင်းပစ်ခတ်ခြင်း၊ ဓါးပြတိုက် လုယက်ခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်း စသည်များ နေ့စဉ် ရက်ဆက် ဖြစ်ပွားကာ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရေးကို များစွာအဟန့်အတားပြုလာလေတော့သည်။ နောက်ဆုံး သွားရေးလာရေး၊ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရေးတွင် မပြုလုပ်နိုင်တော့သော အခြေအနေသို့ပင် ရောက်ရှိသွားလေသည်။ ပြဿနာများ တစ်နေ့တစ်ခြား ကြီးထွားလာပြီး နောက်ဆုံးတွင် ဂျပန်စစ်ဗိုလ် ဗိုလ်မိုးကြိုးထံ ပေါက်ကြားလေတော့သည်။ အစပထမတွင် ဗိုလ်မိုးကြိုးသည် ဗမာခေါင်းဆောင်များ၏ တင်ပြချက်ကိုသာ တစ်ဖက်သတ်ယုံကြည်သည့်အပေါ် ပြဿနာကိုအလေးထား ဂရုပြုခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ နောက်ပိုင်းတွင် ဗိုလ်မိုးကြိုးသည် ကရင်လူကြီးများကိုခေါ်ယူပြီး မေးမြန်းစုံစမ်းမှုများ ပြုလုပ်သည်။ တာဝန်ရှိ ဗမာခေါင်းဆောင်များနှင့်လည်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည်။ ဤကဲ့သို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသောကြောင့် နားလည်မှုများ ရရှိလာပြီး ဗိုလ်မိုးကြိုးသည် လူမျိုးရေးအဓိကရုန်းအား ရပ်ဆိုင်းပစ်ရန်အတွက် အမိန့်ထုတ်လေသည်။ ဤလူမျိုးရေး အဓိကရုန်းသည် (၆)လ ကြာမြင့်ပြီး ကရင်နှင့် ဗမာအကြား အပြန်အလှန်တိုက်ခိုက်မှုများ အကြီးအကျယ်ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ နှစ်ဦး နှစ်ဘက်သေဆုံးမှုများ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုများ၊ ဥစ္စာ ပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုများ ကြီးမားစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေသည်။ ညီညွတ်ရေးအတွက် ဗိုလ်မိုးကြိုးမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် အမိန့်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်မိုးကြိုး၏ ညီညွတ်ရေးအတွက် ထုတ်ပြန်ချက်

၁၃၀၄ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း(၃)ရက်

အောက်ပါကျေးရွာများတွင် နေထိုင်ကြကုန်သော ကရင်၊ ဗမာနှင့် အခြားလူမျိုး အားလုံးသည် ၎င်းတို့ အသက်ချမ်းသာရေးအတွက် ခွင့်လွှတ်ပြီးဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အသက်ရှင်ရေးအတွက် အောက်ပါစည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမည်။ ဤစည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာခြင်း မရှိပါက ဘီအိုင်အေတပ်များ၏ အပြစ်ပေး အရေးယူခြင်းကို ခံကြရမည်။

၁။ ပတ္တော်

၂။ စစ်စလီထုံး

၃။ ရွှေတောင်မော်

၄။ စံကျ

၁။ ယခုအချိန်မှစပြီး ဗမာများသည် ကရင်ကျေးရွာများအား ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ခြင်း မပြုရ။ ကရင်ရွာသား များအား သတ်ဖြတ်ခြင်း မပြုရ၊ ကရင်များသည် ဗမာကျေးရွာများအား ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ခြင်း မပြုရ။ ဗမာရွာသားများအား သတ်ဖြတ်ခြင်း မပြုရ။ ဤစည်းမျဉ်းများကို မနာခံသူသည် ဘီအိုင်အေ တပ်များ ပေးသည့် အပြစ်ဒဏ်ကို ပြင်းထန်စွာ ခံကြရမည်။

၂။ ယခုအချိန်ကစပြီး လှေများ၊ စက်လှေများ၊ သင်္ဘောများသည် အိမ်မဲ၊ ဝါးခယ်မ၊ မအူပင်၊ ပန်းတနော်၊ မော်လမြိုင်ကျွန်းမြို့နယ်များတွင် ငြိမ်းချမ်းစွာသွားလာနိုင်သည်။ ဤကဲ့သို့ သွား လာကြရာတွင် စစ်သားများမှတစ်ပါး မည်သူမျှသေနတ်၊ ဓား၊ လှံ၊ ဒူးလေး၊ သံချွန် အစရှိသည် များကို ယူဆောင်ခြင်း အလျှင်း မပြုရ။

၃။ ရွာသူရွာသားများသည် သွားလာလျက်ရှိသည့် လှေ၊ သင်္ဘောများအား ပစ်ခတ်ခြင်း၊ ချောင်း မြောင်းခြင်း မပြုလုပ်ရ။ ဤကဲ့သို့ ပစ်ခတ်ခြင်းမျိုး ရွာတစ်ရွာရွာတွင် ဖြစ်ပွားပါက သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာ၏ တာဝန်ဖြစ်ပေသည်။ ပစ်ခတ်သူကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီးပြီး သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများထံ ပေးပို့ကြရမည်။

၄။ ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည့်ကျေးရွာများတွင် သေနတ်၊ ကျည်ဆံများဖြစ်သည့် ရိုင်ဖယ်၊ စက်သေနတ်၊ ခြောက်လုံးပြူးများအား တွေ့ရှိပါက အနီးဆုံးတွင်ရှိသည့် ဘီဒီအေစစ်ရုံးသို့ လာပို့ကြရမည်။ သေနတ်အား ကိုင်ဆောင်သင့်သူကို လိုင်စင်ထုတ်ပေးမည်။

၅။ အုပ်စုဖြင့် တစ်ရွာမှတစ်ရွာသို့ သွားလာကြရာတွင် သုံးရောင်ခြယ်အလံကို ကိုင်ဆောင်သွား ရမည်။ ညီညွတ်ရေး စာစောင်ကိုလည်း ယူဆောင်သွားကြရမည်။ ခရီးသွားလာရာတွင် သေနတ်၊ ဓား၊ လှံ၊ ဒူးလေး၊ မြား၊ တင်းပုတ် စသည်များကို လုံးဝ ကိုင်ဆောင်ခြင်း မပြုရ။

၆။ ရပ်ရွာများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်အတွက် ဖော်လန်တီယာတပ်များကို ထားရှိရမည် ဖြစ် ပြီး ယင်းတပ်ကို အလွယ်တကူ သိရှိနိုင်ရန်အတွက် တပ်၏အမှတ်အသားကို လက်မောင်းတွင် အမြဲ ပတ်ထားကြရမည်။ ရပ်ရွာထဲ၌ လူဆိုးဓားပြများရှိပါက ဖမ်းဆီးရမည်။ သို့မဟုတ် ဘီအိုင်အေ တပ်ကို အကူအညီတောင်းပြီး ဖမ်းဆီးကာ စစ်တပ်လက်ထဲသို့ အပ်နှံရမည်။

၇။ ရွာသားများသည် ယခုအချိန်မှစပြီး လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်စတင် လုပ်ကိုင်ကြရမည်။ လယ်တော၊ ယာတောသို့သွားရာတွင် လူကို ထိခိုက်ဒဏ်ရာရစေနိုင်သည့် လက်နက်များဖြစ်သည့် သေနတ်၊ ဓားရှည်နှင့် ဒူးလေးများကို ကိုင်ဆောင်ခြင်း မပြုရ။

ဤနည်းဖြင့် ပဋိပက္ခဖြစ်မှုများ လျော့နည်းကျဆင်းလာပြီး တဖြည်းဖြည်းခြင်း ရပ်ဆိုင်း သွားသည်။ သို့ဖြင့် ကရင် ဗမာ လူမျိုးများအကြား နားလည်မှုနှင့် ညီညွတ်မှုပြန်၍ ဖြစ်ပေါ်လာ စေသည်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၂၇)ရက်နေ့တွင် ဘီအိုင်အေ (ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော်) သည် ဘီဒီအေခေါ် ဗမာ့ကာကွယ်ရေး တပ်မတော်အဖြစ်သို့ နာမည်ပြောင်းလိုက်သည်။ ဂျပန်

ဗမာပြည်ကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်စက ကရင်ဗမာလူမျိုးရေး အဓိကရုန်းဖြစ်ခဲ့ရပုံနှင့် ညီညွတ်ရေး ပြန်လည်ရရှိလာပုံကို ဗမာခေါင်းဆောင်တချို့က အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားပြောဆိုခဲ့ကြသည်။

၁။ ဦးနု ရေးသားသည့် "ငါးနှစ်ရာသီ ဗမာပြည်"စာအုပ်ထဲတွင် ယခုကဲ့သို့ ရေးသားဖော်ပြထားသည်။

ကရင် ဗမာ ချစ်ကြည်ရေးသည် ဂျပန်ကို ပြန်လည်ဆန့်ကျင်တော်လှန်ရန်အတွက် အရေးအကြီးဆုံး လုပ်ငန်းတစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။ ဤအတွက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ သခင်သန်းထွန်း အထူးကြိုးစားလျက် ရှိသည်။

အင်္ဂလိပ်များ ဗမာပြည်မှ ထွက်ခွာသွားပြီး ဗမာပြည်တွင် အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်တကျ မရှိသေးချိန်၌ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် သခင်ပေါက်စ တချို့၏ ဆိုးသွမ်းသည့်လုပ်ရပ်များကြောင့် ကရင် များက သခင်အားလုံးကို လူဆိုးလူမိုက်များအဖြစ် သဘောထားခဲ့ကြသည်။ ယင်းကြောင့် ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းနှင့် သခင်သန်းထွန်းတို့၏ ကရင်ဗမာချစ်ကြည်ရေး ကြိုးပမ်းမှုသည် လွယ်ကူလှသည်တော့ မဟုတ်ချေ။ ကရင် ဗမာ ချစ်ကြည်ရေးပြန်ရလာအောင် အခွင့်ကောင်းကား စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ကာလအတွင်း ယခုကဲ့သို့ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ဗမာပြည်အစိုးရက ကရင်ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသည့် ဒေါက်တာစံစီဖိုး၊ စောဘဦးကြီး၊ မန်းရွှေထွန်းကြာ၊ မန်းဘခင်နှင့် ဒေါက်တာဖိုးတီလုံးစသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရန်ကုန်သို့ ဖိတ်ခေါ်ကြသည်။ အခွင့်ကောင်းကို စောင့်လျက်ရှိသည့် သခင်သန်းထွန်းကလည်း လက်မနေးဘဲ ဤကရင်ခေါင်းဆောင်များကို ဒို့ဗမာအစည်းအရုံးခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံရန်ဖိတ် ခေါ်ကြသည်။ ဤ တွေ့ဆုံပွဲကို လက်ဖက်ရည်ပွဲဖြင့် ဧည့်ခံကျွေးမွေးပြီး သခင်သန်းထွန်းနှင့် အခြား သခင်ခေါင်းဆောင်များက ယခုကဲ့သို့ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှအတွက် များစွာ ဝမ်းနည်းမိကြောင်းပြောဆိုကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ပျက်သည့် ကာလတွင် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ထောင်တွင်း၌ ချုပ်နှောင် ခံနေကြရသည့်ကာလ ဖြစ်နေကြောင်း အောက်ခြေ၌ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်များကို ဦးစီးပဲ့ကိုင်မည့်သူ မရှိသောကြောင့် ယခုကဲ့သို့ ဖြစ်နေရကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြောဆိုကြသည်။ ယခုကဲ့သို့ဗမာပြည်အနေဖြင့် သေရေးရှင်ရေး ကာလတွင် ကရင် ဗမာ ချစ်ကြည်ရေးသည် အရေးကြီးဆုံး လိုအပ်ချက် ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ၎င်းတို့သည် ကရင်အမျိုးသားများ၏ ဆန္ဒကို လိုက်လျောရန် အဆင်သင့် ပြင်ဆင်ထားကြောင်းလည်း ပြောဆိုကြသည်။ ဤနေ့ ဤအချိန်မှ စပြီး ချစ်ကြည်ရေးအတွက် လမ်းပွင့် သွားပေတော့သည်။

၂။ ဗိုလ်မှူးကြီးချစ်ကောင်း၏အနှစ်(၂၀)ကာလစာအုပ်တွင်ရေးသားရာ၌

ဂျပန်ကိုဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ရာတွင် ကရင်နှင့် ဗမာ စည်းလုံးညီညွတ်မှုမရှိပါက လွယ်ကူမည် မဟုတ်ချေ။ ယင်းကြောင့်ထိုအချိန်၌ ရေးသားဖြန့်ဝေကြသည့် စာအုပ်စာပေများတွင် ကရင်ဗမာချစ်ကြည်ရေး စည်းလုံးညီညွတ်ရေး တစ်စိတ်တစ်ဝမ်းတည်းရှိရေး စသည့်အချက်များကို အဓိက ထား ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည်။ ဤကဲ့သို့သော စည်းလုံးညီညွတ်မှုသည်သာ ဖက်ဆစ်ဂျပန်ကို အနိုင်တိုက်နိုင်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်မှုပေးသည့် အလင်းရောင်ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

၃။ 'အောင်ဆန်း' အမည်ရှိစာအုပ်ထဲတွင်အောင်ဆန်း၏အစ်ကိုက ယခုကဲ့သို့ရေးသားခဲ့သည်။

ဘီအိုင်အေခေတ် အစပိုင်း ၁၉၄၂ ခုနှစ် အတွင်း၌ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ကရင်–ဗမာ အဓိကရုန်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ဗမာက ကရင်ကို သတ်၊ ကရင်ကလည်း ဗမာကို သတ် ဖြစ်သဖြင့် ပြည်သူအချင်းချင်း ရန်သူများ ဖြစ်နေကြပြီး အစဥ်အမြဲ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေကြရသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းအတွက် အောင်ဆန်း စိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ရသည်။ အောင်ဆန်းအနေဖြင့် ကရင် ဗမာ စည်းလုံးညီညွတ်မှုမရှိပါက လွတ်လပ်ရေးရနိုင်ရန် အကြောင်း မရှိဟု မြင်ပေသည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဦးနုကလည်း ယခုကဲ့သို့ ဖေါ်ထုတ်ပြောဆိုခဲ့သည်။

ဂျပန်ခေတ်တွင် အသိအမြင်အားနည်းသည့် ဗမာလူငယ်အချို့က အင်္ဂလိပ်များကို တိုက်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပြီး ကရင်များသာ ကျန်တော့သည်ဟု ဆိုကာ ကရင်ရွာများကို လိုက်လံမီးရှို့ကြသည်။ ဤကဲ့သို့သော လုပ်ဆောင်ချက်များကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် အပြန်အလှန်တိုက်ခိုက်မှုများ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့သော ဖြစ်ခဲ့သည့်ကိစ္စများကို မှန်မှန်ကန်ကန် ပြန်လည် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း မပြုနိုင်ပါက ယခုကဲ့သို့သော တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုမျိုး ဖြစ်လာနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

သဘောထားကြီးပြီး အမြင်ကျယ်သည့် အနည်းငယ်သော ဗမာခေါင်းဆောင်များက ဤအဓိကရုန်းကို အမှန်တကယ်ပင် လိုလားမည် မဟုတ်ပေ။ ယင်းကြောင့် စည်းလုံး ညီညွတ်ရေး အတွက် အမှန်ပင် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ကြိုးပမ်းခဲ့သူများထဲတွင် သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်ဘဟိန်း၊ သခင်သန်းဖေ စသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ အထူးသဖြင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသူများ ဖြစ်သည်။

၁၉၄၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၁)ရက်နေ့တွင် ဂျပန်က ဗမာပြည်ကို လွတ်လပ်ရေးပေးလိုက်သည်။ ဗမာအစိုးရကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာတွင် ဦးလှဖေ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ယင်းအချိန်၌ ဦးလှဖေသည် ကရင်လူမျိုးတစ်ဦးအဖြစ် သဘောထားပြီး ၎င်းအား ဒေါက်တာဗမော်အစိုးရတွင် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အဖြစ် တာဝန်ပေးခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ကရင်အမျိုးသားများအား စောင့်ရှောက်ရန်အတွက် ကရင်အစည်းအရုံး (KCO)ကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းကြသည်။ ဤ (KCO) သည် လိုအပ်သလို ကရင် အမျိုးသား အတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

နောက်ပိုင်း ကရင်တပ်ရင်းတစ်ရင်းကို ထူထောင်လိုက်သည်။ ဤကရင်တပ်ရင်းတွင် ဦးစီးသည့် ကရင်စစ်ဗိုလ်များမှာ ဗိုလ်ထွန်းစိန်၊ တီဖိုးကျော်၊ မောင်ယာ၊ စောသိန်း၊ စံအေး၊ သာထွန်း၊ ဘီလောရီ၊ အောင်မြိုင်နှင့် အောင်ထွန်း တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဤကရင်တပ်ရင်းသည် (BDA) နှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်ပြီး မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌ ဂျပန်ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ခံရသည်။

tcef (3-4)

*syefacwfu&ift rsdk;pdbm;rsm;

ကရင်လူမျိုးသည် မိမိဘာသာ အေးအေးလူလူ နေလိုသူများ ဖြစ်ကြသည်။ မညီမညွတ် ဖြစ်နေခြင်း အရှုပ်အထွေးဖြစ်နေခြင်း တရားမျှတမှု မရှိခြင်းစသည့် အခြင်းအရာများကို ၎င်းတို့မလို လားကြချေ။ နိုင်ငံရေးဟူသည် မရိုးမသားဆောင်ရွက်မှုများ မလိမ့်တပတ် ပြုမူမှုများသာ ဖြစ်သည်။ ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်းမရှိဟု ယုံကြည်ကြသဖြင့် နိုင်ငံရေးနှင့် ကင်းကင်းရှင်းရှင်း နေထိုင်ကြသည်။ ပတ်သက်ခြင်း မရှိအောင် နေထိုင်ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်တွင် ကရင်လူမျိုးများသည် ပိုပြီး ကောင်း မွန်စွာ ပြန်လည်နေထိုင်လာရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလိပ်များကိုယ်၌က နေ မဝင် အင်ပါယာ ပိုင်ရှင် ဖြစ်နေသည်က တစ်ကြောင်း အင်္ဂလိပ်များအား ၎င်းတို့၏ ကယ်တင်ရှင်များအဖြစ် အထင် ကြီး လေးစားခဲ့ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်များက ၎င်းတို့အပေါ် မည်၍မည်မျှ အသုံးချ ခေါင်းပုံဖြတ်ခဲ့သည် ကို နားလည် သဘောပေါက်ခြင်း မရှိပေ။ ဤအတွက် စိတ်နာခြင်း မရှိချေ။

ဗမာပြည်အတွင်းသို့ ဂျပန်များဝင်ရောက်ခြင်း မပြုမီကာလတွင် အင်္ဂလိပ်များက နည်းမျိုးစုံ ဂျပန်များ ဆိုးသွမ်းပုံကို ဝါဒဖြန့် ပြောဆိုခဲ့ရာမှ ဂျပန်များ ဗမာပြည်သို့ ဝင်လာကြသည့်အချိန်တွင် ကရင်များက ဂျပန်တို့၏ လက်တွေ့ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သည့် လုပ်ရပ်များကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ တွေ့ရှိနေရသဖြင့် အင်္ဂလိပ်အပေါ်ပို၍ပင် အယုံအကြည်ရှိလာကြသည်။ အချို့ကရင်များမှာ ဂျပန် များ ဗမာပြည်ကို အလျင်အမြန် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်သည်ကို တွေ့မြင်ကြရသောအခါ ဂျပန်ကို အထင်ကြီးပြီး ဂျပန်အား အရှေ့တိုင်းမင်းသားအဖြစ် တင်စားပြောဆိုသူများ ရှိလာသည်။ ကရင်– ဗမာ ချစ်ကြည်ရေးပြန်လည်ရရှိပြီးနောက်မှာ ဂျပန်ကို ချီးမွမ်းပြောဆိုလာသူများ ရှိလာသည်။ ကရင်ထဲတွင် ဂျပန်ကို အစကတည်းက ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆန့်ကျင်ပြောဆိုသူမှာ ဖူးတွမ်ထင်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် သူသည် သက်တမ်းကြာကြာမနေခဲ့ရဘဲ စောလွန်းစွာ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ဂျပန်သည် ဖက်ဆစ်စနစ်ကို အခိုင်အမာ ကိုင်စွဲထားသည်။ ဂျပန်ခေတ်မှာပင် ဂျပန်တို့၏ ညှင်းပမ်းနှိပ်စက်မှုကြောင့် ကရင် အမျိုးသားများသည် ဖက်ဆစ်စနစ်ကို ကောင်းကောင်းနားလည် သဘောပေါက်သွားကြသည်။ ဂျပန်ကို မျှော်လင့်ယုံကြည်ခဲ့သူများလည်း ဂျပန်က ဗမာပြည်သူ အပေါ် ရမ်းကားရက်စက်မှုကို ကြည့်ပြီး စိတ်ကုန်သွားကြသည်။

ဂျပန်သည် ဗမာပြည်ကို ဝင်ရောက်လာသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အတင်းအဓမ္မခိုင်းစေခြင်း၊ လုယက်ယူငင်ခြင်း၊ နှိပ်စက်ညှင်းပမ်းခြင်း အမျိုးသမီးများအား မတရားစော်ကား မုဒိန်းကျင့်ခြင်း၊ ဖမ်းဆီးပြီး ပါးရိုက် နားရိုက်၊ ထုထောင်းရိုက်နှက်ခြင်း နောက်ဆုံးတွင် မတရားသတ်ဖြတ်ခြင်းများ အထိ ရက်စက်မှုမျိုးစုံကို ကျူးလွန်လေတော့သည်။ အဆိုးဆုံးနှင့် ကရင်များ မခံမရပ်နိုင်ဆုံးမှာ အမျိုးသမီးများအား မုဒိန်းကျင့်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ဆိုးသွမ်းမှုများကြောင့် ကရင်များသည် ဂျပန်များကို မုန်းတီးကြသည်။ အကြောင်း တစ်စုံတရာ မရှိပါက သူတို့ ဂျပန်ကို လုံးဝ ဂရုပြုခြင်း မလုပ်ချေ။

ဂျပန် ဗမာပြည်ကို ဝင်ရောက်လာသောအခါ ဗမာပြည်သူများသည် အမှန်ပင် အခက်အခဲ ဆင်းရဲပင်ပန်းမှု ဒုက္ခအမျိုးမျိုးကို အကြီးအကျယ်ခံစားကြရသည်။

ကုန်ဈေးနှုန်းအားလုံး ထိုးတက်ကုန်သည်။ စားသုံးကုန်ပစ္စည်းများ အဝတ်အစားများ၏ ဈေးနှုန်းမှာ တစ်ပြိုင်နက် ၂ဆ ၃ ဆ တိုး၍တက်လာသည်။ ကုန်ပစ္စည်းများလည်း ရှားပါး ပြတ်လပ် လာသည်။ နောက်ဆုံး အဝတ်အစား ဈေးနှုန်းဆိုလျှင် (၁၀)ဆ အထိနှင့် အထက် အထိ တက်လာ တော့သည်။

ဂျပန်ငွေစက္ကူများကို ထုတ်ဝေရာတွင် မည်သည့်အာမခံချက်မှ မရှိချေ။ အင်္ဂလိပ် ငွေစက္ကူ များလည်း တဖြေးဖြေးပျောက် ကွယ်ကုန်သည်။ ငွေဒင်္ဂါးများ၏ ဈေးနှုန်းမှာလည်း တစ်တက်တည်း တက်လျက် ရှိသည်။ နောက်ပိုင်း ငွေဒင်္ဂါးများကိုလည်း ခက်ခက်ခဲခဲ ရှာရသည့်အထိ ဖြစ်လာသည်။

နိုင်ငံခြားမှ ကုန်ပစ္စည်းများလည်း ဝင်လာခြင်း မရှိတော့ချေ။ စားသောက်ကုန် အခြား လူသုံးကုန် ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးမှာ ရှားပါး ပြတ်လပ်ကုန်သည်။ ချောင်း၊ မြောင်း၊ အင်း၊ အိုင်မှ ရရှိသည့် သား၊ ငါးများပင်လျှင် ရှားပါးပြတ်လပ်သည်။

လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးများ ပြတ်တောက်ကုန်သည်။ ခက်ခက်ခဲခဲ သွားလာကြရသည်။ လုံခြုံရေးလည်း မရှိ၊ ဂျပန်များကို ကြောက်ကြရသည်။ ဗမာများကိုလည်း ကြောက်ကြရသည်။ ဂျပန်သူလျှိုများကိုလည်း ကြောက်ကြရသည်။ လူဆိုးဓါးပြကိုလည်း ကြောက်ရသည်။ ဤလူများ သည် နည်းမျိုးစုံ ပြည်သူများကို နှိပ်စက်ညှင်းပမ်းကြသည်။ ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေး လုံးဝ မရှိချေ။ မျက်စိပိတ် နားပိတ်နေကြရသည်။ လူပေါ၊ လူအကဲ့သို့ နေထိုင်ကြရသည်။ မကြည့်ရဲ၊ မနားထောင်ရဲ၊ မပြောရဲ၊ မဆိုရဲ ဖြစ်နေကြရသည်။ အမှန်တရားမရှိတော့ချေ။ အမှား အမှန် ခွဲခြားခြင်း မရှိပေ။ ပြစ်မှုများကိုလည်း တရားနည်းလမ်းအတိုင်း ဆုံးဖြတ်စီရင်ခြင်း မရှိချေ။ စီရင်ချက်များသည် တစ်ဖက်သတ်ဖြစ်ပြီး ခံရသူအဖို့ အလွန်နာကျည်းဖွယ်ရာ ဖြစ်သည်။ အရာအားလုံးတို့သည် အနိဋ္ဌာရုံများ ဖြစ်နေသည်။ ကရင်လူမျိုး အားလုံးလိုလိုတို့သည် ကျေးလက်တွင် နေထိုင်ကြပြီး လယ်ယာ လုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးကြသူများ ဖြစ်သည်။ ဂျပန် ဝင်လာသောအခါ စပါးများ မရောင်း ကြရသဖြင့် ၎င်းတို့သည် အလွန်ဒုက္ခရောက်ကြရသည်။ စပါးများ ဝယ်မည့်သူ မရှိချေ။ ကုန်ဈေးနှုန်း ကလည်း အဆမတန်ထိုးတက်လျက်ရှိသည်။

ကုန်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု ပြုသူများအဖို့လည်း မလွယ်ကူချေ။ ငွေရပေါက် ရလမ်းများ သော်လည်း သွားရေးလာရေးတွင် အလွန်ခက်ခဲသည်။ လုံခြုံမှု မရှိချေ။ အစစ်အဆေး အလွန်များ သည်။ ကောင်းကင်ယံ အန္တရာယ်လည်း အလွန်များသည်။ အင်္ဂလိပ်လေယာဉ်များ အဆက်မပြတ် ပုံးကြဲလျက်ရှိသည်။ စက်သေနတ်ဖြင့် ကောင်းကင်ယံပေါ်မှနေ ပစ်သည်။ သွားလာရာတွင် သူခိုး၊ ဓါးပြ အန္တရာယ်လည်း စိုးရိမ်ရသည်။ ရာဇဝတ်မှု အလွန်ထူပြောသည်။ တစ်ခါတရံ အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးကြောင့် ကုန်ပစ္စည်းများ လုံးဝမရောင်းရဘဲ ဆုံးရှုံးကုန်သည်။

ဖျားနာသည့်အချိန်တွင် ဆေးဝါးမရှိချေ။ ဈေးထဲတွင် ရောင်းဝယ်သည့်ဆေးဝါးများမှာ များသောအားဖြင့် အတုများသာဖြစ်သဖြင့် သောက်လည်း ရောဂါပျောက်ကင်းခြင်း မရှိ။ ၎င်းပြင် ဈေးနှုန်းမှာ အလွန်ကြီးမြင့်သည်။ ဂျပန်ခေတ်တွင် ဆေးဝါးရှားပါးမှုကြောင့် လူအများအပြား သေဆုံးကြရသည်။ အဝတ်အထည်မှာလည်း အတူးသဖြင့် ရှားပါးလျက်ရှိသည်။ နိုင်ငံခြားမှ အဝတ် အထည်များ ရောက်ရှိလာခြင်း မရှိသဖြင့် အကြမ်းထည်များသာ ဝတ်နေကြရသည်။ ပြည်တွင်း ဖြစ် အကြမ်းထည်သာ ဖြစ်သော်လည်း အလွန်ဈေး ကြီးသည်။ အချို့လူများ ဝယ်ဝတ် နိုင်ခြင်း မရှိချေ။ မဝယ်ဝတ်နိုင်ကြသဖြင့် အချို့လူများမှာ မလုံမလဲ နေကြရသည်။ ကျေးလက် တောရွာနှင့် တောင်ပေါ်ဒေသ လူအချို့မှာမူ ဂုံနီအိတ်ကို ဝတ်ရသည့်အထိ ဖြစ်သည်။ အချို့မှာမူ သစ်ခွံများကို ရိုက်ဖွတ်ပြီး ဝတ်ကြရသည်။

ဗမာပြည်ကို ဂျပန်များ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ခြင်း မပြုမီကာလတွင် ဗမာပြည်၌ ဂျပန်ပစ္စည်း များ အလွန်ဈေးချိုသည်။ အဝတ်အထည်များ အလွန်ကောင်းမွန်လှပသည်။ ဈေးလည်း အလွန် တော်သည်။ ယင်းကြောင့် လူအတော်များများက ဂျပန်သည် ဗမာပြည်ကို အုပ်စိုးပါက ဗမာပြည် ကြီး သာယာဝပြောလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်နေကြသည်။ သို့သော် လက်တွေ့တွင် ဖြစ်ရပ်များက မျှော်လင့်သည်နှင့် ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေသည်။ ဂျပန်များ ဗမာပြည်သို့ ဝင်ရောက်လာသောအခါ မည်သည့် ပစ္စည်းမျှ ယူလာခြင်း မရှိချေ။ ၎င်းအပြင် ဗမာပြည်ရှိ ဆန်စပါး၊ ကျွန်းသစ်၊ ဝါဂွမ်း၊ ပဲ၊ လက်ဖက်၊ ကာဖီ၊ ရေနံ၊ ကျောက်သံပတ္တမြား စသည်များကို ဈေးအနည်းငယ် ပေးဝယ်လေသည်။ ကမ္ဘာစစ် မတိုင်မီက ရှိသည့်ဈေးနှုန်းထက် နိမ့်၍ ပေးဝယ်လျက် ရှိသည်။ အချို့ကုန်ပစ္စည်းများသည် တချို့တစ်ဝက်သာ ဝယ်ပြီး ကျန်သည်များကို အလကား သိမ်းယူလျက်ရှိသည်။ အထက်ပါ ပစ္စည်း များကို လုယက်ယူငင်ရုံမက ပြည်သူလူထု၏ မော်တော်ယာဉ်များ စက်ဘီးများ၊ ရေဒီယို၊ စားပွဲ၊ ကုလားထိုင် စသည်များကိုလည်း လုယက်ယူငင်ကြကာ ၎င်းတို့ တိုင်းပြည်နှင့် အခြားနေရာသို့ ပို့လိုက်ကြသည်။

ဂျပန်၏ကုန်သွယ်ရေးအသင်း (MKK)က ဗမာပြည်ထွက် ဝါဂွမ်း၊ ပဲနှင့် ပြောင်း စသည် များကို သိမ်းကျုံးဝယ်ယူပြီး ဂျပန် မဏိပူ ဘားမား ဆန်ရောင်းဝယ်ရေးအသင်းက ဆန်စပါးများ ကို ဝယ်ယူကြသော်လည်း ဈေးကောင်းကောင်း မပေးချေ။ အလွန်နည်းသည့် ဈေးပေးပြီး ဝယ်ယူ ကြသည်။ အခြား ကုန်သည်ပွဲစားများဖြစ်သည့် ကုလားများ၊ ကြားပွဲစားများမှာ ၎င်းတို့လိုလား သည့်ကုန်ပစ္စည်းများကို ဝယ်ယူပြီး ဖောက်ကားခြင်းအားဖြင့် လအနည်းငယ်အတွင်း အလျင်

အမြန် ကြီးပွားချမ်းသာလာနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ အထက်ပါ အခက်အခဲ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခများကို ပြည်သူလူထုများ ခံစားနေကြရသည့်အပြင် ဂျပန်များသည် ပြည်သူလူထုကို ထပ်မံပြီး အတင်းအဓမ္မခိုင်းစေခြင်း၊ ချွေးတပ်ဆွဲခြင်းများ ပြုလုပ်လာပြန်သဖြင့် ပိုမိုပြီး ဒုက္ခရောက်ကြရလေတော့သည်။ ဂျပန်အတွက်အလုပ် အမျိုးမျိုးလုပ်ပေးကြရသည်။ ခြံခုတ်၊ ဝါးခုတ်၊ အဆောက်အဦတည်ဆောက်စသည်များကို ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာလုပ်နေရပြီး ဤကဲ့သို့ အလုပ်လုပ် ပေးနေသည့်အချိန်တွင် ဂျပန်များက ၎င်းတို့အား ထိုးကြိတ်ခြင်း၊ ပါးရိုက် နားရိုက်ခြင်း၊ ကန်ကျောက်ခြင်းစသဖြင့် နည်း မျိုးစုံ ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်ခံကြရသဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် သေဆုံးကြရသူများလည်း ဦးရေမနည်းပေ။

ကျေးရွာလူထုထဲတွင် မသမာသူများ ဝင်ရောက်နှောက်ယှက်သဖြင့် ကျေးရွာ အတော်များများတွင် ဂျပန်တို့သည်ဝင်ရောက်ပြီး ရွာလူကြီးများကို ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်း၊ ရိုက်နှက်ထိုးကြိတ်ခြင်း၊ နေပူကျဲကျဲအောက်တွင် နေလှမ်းခြင်း၊ ထမင်းမကျွေး ရေမတိုက်ဘဲ ထားရှိခြင်း စသည့် ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်မှု နည်းမျိုးစုံဖြင့် ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်လျက်ရှိသည်။ ကျေးရွာလူကြီးများအား ဤကဲ့သို့ ညှဉ်းပမ်းနှိပ် စက်ပြီးစစ်ဆေးရာတွင် ဂျပန်တို့သည် အမှန်အတိုင်းပြောလည်း မယုံကြည်၊ မပြောဘဲနေပါက ရိုက်နှက်ပြန် ပြောလည်းခက် မပြောလည်းခက် ဖြစ်နေရသည်။ မလိမ်တတ်သဖြင့် အရိုက်ခံရခြင်းများ လိမ်မိသဖြင့် အရိုက်ခံရခြင်းများ အချို့ခေါင်းကို ရေနှင့်လောင်းခြင်း၊ အချို့ ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်ရင်း သေဆုံးသွားခြင်း စသည်များ အနှံ့အပြား ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိနေသည်။

ဂျပန်က ဗမာပြည်ကို လွတ်လပ်ရေးပေးလိုက်သည့်အခါ ဦးလှဖေသည် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်လာသည်။ သို့ရာတွင် လက်တွေ့တွင် ၎င်း၌ မည်သည့်အာဏာမျှ မယ်မယ်ရရ မရှိချေ။ ၎င်း၏လူမျိုးအတွက် ဘာမျှ လုပ်နိုင်စွမ်း မရှိချေ။

(KCO)ခေါ် ကရင်ဗဟိုအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သော်လည်း ၎င်းသည် မိမိလူမျိုးအတွက် မည်သည့် အရာကိုမျှ လုပ်ဆောင်၍ မရချေ။ ဤအဖွဲ့အစည်းသည် ရန်ကုန်၌ တည်ရှိပြီး အောက်ခြေအဖွဲ့အစည်းလည်း မရှိသဖြင့် နာမည်သာရှိပြီး ဘာမျှမလုပ်ဆောင်နိုင်ချေ။ နောက်ပိုင်းတွင် ကရင်တပ်ရင်းတစ်ရင်း ဖွင့်လှစ်ရန် ခွင့်ပြုမှုရခဲ့သော်လည်း (BDA)၏ လက်အောက်၌သာ တည်ရှိရန် ဖြစ်သောကြောင့် အင်္ဂလိပ်လက်အောက်တွင် ရှိသည့်အချိန်နှင့် နှိုင်းစာပါက ကရင်လက်နက်ကိုင်တပ်သည် ဗမာလက်အောက်တွင် လက်တစ်ဆုပ်စာမျှသာ ရှိနေကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

အင်္ဂလိပ်လက်အောက်တွင် အစိုးရအမှုထမ်းအရာထမ်းများ လုပ်ကိုင်နေကြသည့် ကရင်များသည် ဂျပန်လက်အောက်တွင် ဝင်ရောက်အမှုထမ်းခြင်း မရှိကြချေ။ ၎င်းတို့သည် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ပြီး နေထိုင်ကြသည်။ အချို့ ကုန်ကူးသန်းရောင်းဝယ် ရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြသည်။ သို့ရာတွင် အသွားအလာခက်ခဲ၊ လုံခြုံမှုကလည်း မရှိ ဖြစ်နေသဖြင့် ဤ လုပ်ငန်းကိုလည်း ဘာမျှ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်လုပ်၍ မရပေ။ ယင်းကြောင့် ၎င်းတို့အများစုမှာ ကျေးလက်၌သာ နေထိုင်ကြပြီး လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကိုသာ လုပ်ကိုင် စားသောက်လျက် ရှိကြသည်။

စာသင်ကျောင်းများကို ဖွင့်လှစ်ထားသော်လည်း ရန်ကုန်မှာရှိသည့် ကရင်ကျောင်းများသည် ကရင်စာကို မသင်ရတော့ချေ။ စာအုပ်များနှင့် ကျောင်းဆရာများလည်း မလုံလောက်ချေ။ ကျောင်းများလည်း မကြာခဏ ပိတ်ထားရသည်။ ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေအောက်တွင် ကျောင်းဆရာများလည်း တာဝန်ကျေရုံသာ အလုပ်လုပ်ကြလေတော့သည်။

အရှေ့တိုင်း တောင်ပေါ်ဒေသနှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသများတွင်လည်း ကွမ်း၊ ကွမ်းသီး၊ ကာဖီ၊ လက်ဖက်၊ ငှက်ပျောသီး စသည်တို့သည် အလွန်ဈေးကောင်းလျက် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ရရှိသည့် ငွေစက္ကူမှာ ဂျပန်ငွေစက္ကူ ဖြစ်နေသဖြင့် တန်ဖိုးမရှိချေ။ စဉ်းစားတတ်သူများအတွက် ရရှိသော ငွေများဖြစ်သဖြင့် မြေကွက်များ လယ်ယာများကို ဝယ်ယူထားကြသည်။ စစ်ပြီးသည့် အချိန် တွင် ကျေးလက်ရှိ လယ်ယာကိုင်းကျွန်းကို လုပ်ကိုင်စားသူများလက်ထဲတွင် ဂျပန်ငွေစက္ကူများ ဂုံနီအိတ်အပြည့်ဖြင့် ဘာမျှသုံး၍မရဘဲ ကျန်ရစ်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

၁၉၄၄ ခုနှစ် မှ စပြီး အိန္ဒိယပြည်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည့် အင်္ဂလိပ်တပ်မှ အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်နှင့် ကရင်စစ်တပ်အချို့သည် လေထီးဖြင့် ဗမာပြည်သို့ ပြန်လည်ဆင်းသက် ရောက်ရှိလာကြသည်။ ကရင်လူထုသည် ဤသတင်းကို သိရှိရသဖြင့် အလွန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြသည်။ သို့ရာတွင် လျှို့ဝှက်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး နားမလည်ကြသဖြင့် တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် တီးတိုးပြောဆိုကြရာ ဂျပန် နားသို့ ပေါက်ကြားသည့်အထိ ဖြစ်လာသည်။ အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ် စီးဂရင်းကို ဝှက်ထားရာတွင် ကရင်ရွာထဲ၌ သွားလာပြီး ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတက်ပြီး ဘုရားရှိခိုးရာကအစ လူများ သိကုန်၍ ဤလျှို့ဝှက်သတင်းကိုလည်း တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ဂျပန်နားသို့ ပေါက်ကြားလေတော့သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည့် စောဖိုးလှသည် စီးဂရင်းထံ ရောက်ရှိလာပုံ လျှို့ဝှက် အဆက်အသွယ် ပြုလုပ်ထားပုံကိုလည်း ပေါက်ကြားသွားကာ စောဖိုးလှ၏ ဆွေမျိုးများကို အကြပ်ကိုင်လာသဖြင့် စောဖိုးလှလည်း အဖမ်းခံရလေသည်။ ဤနည်းဖြင့် ဂျပန်သည် သတင်း စုံစုံစေ့စေ့ ရရှိသည်။ စီးဂရင်းနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံသူအားလုံးကို ဂျပန်မှ သတင်းရရှိပြီး ဖမ်းဆီးနိုင်ခဲ့ကာ စစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်သည်။ ဂျပန်သည်စစ်တပ်အများအပြားနှင့် ဖမ်းဆီးထားသည့် ကရင်လူကြီးများအပါအဝင် ဖာပွန်တောင်ပေါ်ဒေသကို ထိုးစစ်ဆင်တော့သည်။ ဤထိုးစစ်ကာလတွင် တောင်ပေါ်ကျေးရွာလူထုအား နည်းမျိုးစုံ ညှင်းပမ်းနှိပ်စက်ကာ သတင်းရယူပြန်သည်။ ဤနည်းဖြင့် စီးဂရင်း ပုန်းကွယ်သည့် နေရာကို ဂျပန်များသိသွားကာ စီးဂရင်းအား ဖမ်းဆီးရန် ချီတက် သွားကြလေတော့သည်။ စီးဂရင်း လျှို့ဝှက်နေထိုင်သည့် ကော်မိုပွာဒဲ စခန်းကို ဂျပန်များ ဝိုင်းထားပြီး အပြင်းအထန် တိုက်ခိုက်လိုက်သည့်အခါ ဤတိုက်ပွဲတွင် အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ် မက်ခရင်းဒဲလ်(Mac Crindle)ဒဏ်ရာရပြီး ကျဆုံးလေတော့သည်။ စီးဂရင်းနှင့် စစ်တပ်အချို့ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်နိုင်ကြသော်လည်း ကစဉ့်ကလျားဖြင့် တကွဲတပြားစီ ဖြစ်ကုန် ကြလေသည်။ ဂျပန်သည် ဗိုလ်စီးဂရင်းကို ဆက်လက်ရှာဖွေရာ မသင်္ကာသူအားလုံးကို ဖမ်းဆီးပြီး နည်းမျိုးစုံ ညှင်းပမ်းနှိပ်စက်ကာ စစ်ဆေးလျက်ရှိသည်။ နောက်ဆုံး ဂျပန်သည် ကရင် ရွာသား စောဖားအားကို ဖမ်းဆီးရရှိမိသည်။ စီးဂရင်းကလည်း စောဖားအား အဖမ်းခံရလျှင် ဂျပန်က နှိပ်စက်ညှင်းပမ်းပါက အမှန်အတိုင်းပြောဖို့နှင့်

၎င်းလည်း ဂျပန်ထံ လက်နက်ချ အဖမ်းခံမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုထားသဖြင့် စောဖားအားသည် ဂျပန်အား စီးဂရင်းနှင့် ပတ်သက်သည့်သတင်းကို အမှန်အတိုင်း ထွက်ဆိုလေတော့သည်။ ထိုအခါ ဂျပန်သည် စီးဂရင်းရှိရာသို့ ဆက်လက်လိုက်လံရှာဖွေရာ နောက်ဆုံး စီးဂရင်းလည်း ဂျပန်ထံ လက်နက်ချ အဖမ်းခံလိုက်တော့သည်။ စီးဂရင်းနှင့် ပတ်သက်လျက်ရှိသည့် ကရင်စစ်ဗိုလ်စစ်သား အားလုံးလည်း အဖမ်းခံလိုက်ကြရသည်။ အဖမ်းခံရသူအားလုံးကို ဂျပန်က ရန်ကုန်သို့ ပို့လိုက်ပြီး အချို့ကရင်များကို လွှတ်လိုက်သည်။ သို့သော် စီးဂရင်းနှင့်အတူ လေထီးဖြင့် ဗမာပြည်သို့ ဆင်းသက် လာသည့်ကရင် စစ်ဗိုလ်စစ်သားများအားလုံးနှင့် ကရင်စစ်သားအချို့ကိုမူ ဂျပန်က ၎င်းတို့အား မြှုပ်နှံရန်အတွက် ကိုယ့်တွင်းကိုယ် တူးစေပြီးနောက် ၎င်းတို့ကို ပစ်သတ်လိုက်သည်။ ၎င်းတို့အားလုံးကို ဂျပန်က ပစ်သတ်ခြင်းမပြုမီ စီးဂရင်းက ကရင်အားလုံးကိုလွှတ်ရန်နှင့် သူ့ကိုသာ ပစ်သတ်ရန် တောင်းဆိုသော်လည်း ဂျပန်က လက်မခံကြပေ။ ၎င်းတို့အားလုံး ပစ်သတ်ခြင်း မခံရမီ ခရစ်ယာန်သီချင်း “မျှော်လင့်ချက်”ကို နောက်ဆုံး သီဆိုကြသည်။ စီးဂရင်းနှင့်အတူ ပစ်သတ်ခြင်း ခံရသူများ၏ သင်္ချိုင်းသည် ယခုကမာရွတ် စစ်သင်္ချိုင်းတွင်ရှိသည်။ ကရင်လူထုသည် ကျေးရွာထဲတွင် မနေရဲကြတော့ဘဲ တောင်ပေါ်ဒေသ တောတောင်ထဲ၌ ပြေးလွှား ပုန်းအောင်း ကြရသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကရင်လူထုအများအပြားသည် တောထဲတောင်ထဲတွင် မိုးရွာနေပူ နည်းမျိုးစုံ ဒုက္ခခံကြရသည်။ ရောဂါမျိုးစုံကို ခံစားကြရသည်။ အများပြားသေဆုံး ကြရလေသည်။ ကရင်ဗော်လန်တီယာ တပ်ဖွဲ့များကိုလည်း စုစည်းလိုက်ကာ တပ်အင်အားကို ဖြန့်ခွဲချထားကာ ဂျပန်များအား တိုက်ခိုက်ရန် အဆင်သင့်ပြင်ထားကြလေသည်။

ဖီးကော့နှင့် စောဘတ်တလာတို့သည် ကရင်နီပြည်နယ်ဘက်သို့ သွားရောက်ပြီး ခရစ္စလေ ကမူ တောင်ပိုင်းသို့ ဆင်းသွားလေသည်။ ထဲရယ်ကမူ ကြားတစ်နေရာတွင် စခန်းချ နေထိုင်သည်။ ၎င်းတို့ ဤကဲ့သို့ တပ်များကို ဖြန့်ခွဲချထားပြီး နောက်ပိုင်းတွင်လည်း ဆက်လက်ပြီး လေထီးဖြင့် တပ်များသည် တိုးများဆင်းသက်လာကြလေသည်။ ဤသို့ဖြင့် အရှေ့တိုင်း တောင်ပေါ်ဒေသအတွက် ကရင်ပင့်ကူပြောက်ကျားတပ်မတော်ကို ဂျပန်အား ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် စည်းရုံးဖွဲ့စည်းထားနိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။ ဤ ကရင်ပင့်ကူပြောက်ကျားတပ်မတော်ကို အောက်ပါအတိုင်း စည်းရုံးဖွဲ့စည်းသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

၁။ အော့ထါ (OTTER) နယ်မြေ

သံတောင်၊ ဘောဂလီ၊ မော်ချီး စသည်များ ပါဝင်သည်။

၂။ ဟိုင်းအီးနား (HYENA) နယ်မြေ

ထန်းတပင်၊ မုံးကျောက်ကြီးနှင့် ဖါပွန်မြောက်ပိုင်းနယ်မြေများ ပါဝင်သည်။

၃။ မွန်ဂွက်စ် (MONGOOSE) နယ်မြေ

သထုံ၊ ရွှေကျင်နှင့် ဖာပွန်တောင်ပိုင်းနယ်မြေများ ပါဝင်သည်။

၄။ ဝေါလ်ရပ်စ် (WALRUS) နယ်မြေ

မော်လမြိုင်၊ ဘားအံနယ်မြေများ ပါဝင်သည်။

ပင့်ကူပြောက်ကျားတပ်မတော်ကို တပ်ဖွဲ့(၂)မျိုးအဖြစ် ခွဲပြီးစည်းရုံးဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

၁။ လှုပ်ရှားတပ်ဖွဲ့ **(Mobile Force)** နှင့်

၂။ နယ်ခံတပ်ဖွဲ့ **(Station Force)** တို့ ဖြစ်ကြသည်။

နယ်မြေတစ်ခုတွင် တပ်ရင်း(၃)ရင်း၊ တပ်ရင်းတစ်ရင်းတွင် တပ်ခွဲ(၃)ခွဲနှင့် တပ်ခွဲတစ်ခွဲတွင် တပ်စု(၃)စု အသီးသီးဖွဲ့စည်းထားသည်။ တပ်စုတစ်စုတွင် တပ်စိတ်(၃)စိတ်ရှိပြီး တပ်စိတ်တစ်စိတ်တွင် တပ်သား(၁၀)ယောက် ထားရှိလေသည်။ ယင်းကြောင့် စစ်နယ်မြေတစ်ခုတွင် ပြောက်ကျားတပ်သား စုစုပေါင်း (၃,၀၀၀)ခန့် ရှိမည်ဖြစ်ပြီး ပြောက်ကျားတပ်မတော်အဖို့ အင်အားစုစုပေါင်းမှာ (၁,၂၀၀၀) ကျော် ရှိခဲ့သည်။

တိုက်ပွဲနည်းနာ

နောက်ဆုတ်ထွက်ပြေးလာသည့် ဂျပန်တပ်များအား အနောက်အယှက်ပေးသည့် အနေဖြင့် လမ်းခုလပ်တွင် ဖြတ်တိုက်ခြင်း ဂျပန်များအား နည်းမျိုးစုံတိုက်ခိုက်ချေမှုန်းခြင်း ပြုလုပ်သွားရန်ဖြစ်သည်။ ချုံခိုတိုက်ခိုက်ခြင်း မိုင်းစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ ချောင်းမြောင်း ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ သြောင့်ထောင်ခြင်း အထူးသဖြင့် အားနည်းပြီး အထီးကျန်ဖြစ်နေသည့် ဂျပန်တပ်ဖွဲ့များအား ချေမှုန်းပစ်ခြင်း စသည့် တိုက်ပွဲများကို ဆက်တိုက်ဆင်နွှဲသွားရေး ဖြစ်သည်။

တိုက်ပွဲများ

အင်္ဂလိပ်တပ်မနှင့် အမှတ်(၁၄)တပ်မတော်တို့သည် အချို့မှာ မန္တလေး–ရန်ကုန်လမ်းမကြီးအတိုင်း ဆင်းလာကြပြီး အချို့မှာမူ ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းအတိုင်း ဆင်းချလာကြသည်။ တစ်ချိန်တည်း မှာပင် အင်္ဂလိပ်ရေတပ်မတော်ကလည်း တောင်ဘက် ပင်လယ်ကမ်းခြေဘက်သို့ စစ်ချီပြီး ဝင်ရောက်လာကြသည်။ ဤနည်းဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ကြီးကို ၁၉၄၅ ခုနှစ် မေလ(၃)ရက်နေ့တွင် သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ ဂျပန်တပ်များသည် ပင်လယ်ရေကြောင်းမှတစ်ဆင့် တပ်ကို ဆုတ်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။ ဂျပန်အတွက် တစ်ခုတည်းသောလမ်းမှာ အရှေ့တိုင်းကရင်နယ်မြေရှိ တောင်ပေါ်ဒေသကို ဖြတ်ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံဘက်သို့ ဆုတ်ခွာသွားရန်သာ ကျန်တော့သည်။ ဤလမ်းအတိုင်း ဆုတ်ရန်မှာ ဂျပန်များအဖို့ ရန်ကုန်–မန္တလေးလမ်းမကြီးကို ဖြတ်ကူးပြီး စစ်တောင်းမြစ်ကို ဖြတ်ကူးကာ တောင်ပေါ်ဒေသ ကရင်တောင်တန်းပေါ်တက်ရန် ဖြစ်သည်။

ကရင်ပင့်ကူပြောက်ကျားတပ်များသည် ဂျပန်များအား ဆီးကြိုတိုက်ခိုက်ရန် စစ်တောင်းမြစ် အရှေ့ဘက်ကမ်းတွင် တပ်ချပြီး စောင့်မျှော်လျက်ရှိသည်။ ဂျပန်ကူးနိုင်မည့် စစ်တောင်းမြစ်ဆိပ်ကမ်းတိုင်းကို အရှေ့ဘက်ကမ်းတွင် တပ်များချထားကာ ပြောက်ကျားတပ်များက ဆီးကြိုတိုက်ခိုက်ရန် အဆင်သင့်ပြင်ထားသည်။ ဂျပန်များဆုတ်မည့် လမ်းတစ်လျှောက်တွင် မိုင်းဗုံးများ

ထောင်ထားလျက်ရှိသည်။ ဤဆုတ်လာကြသည့် ဂျပန်များကို ဤနည်းဖြင့် အနားပေးခြင်း မရှိဘဲ ဆက်တိုက် တိုက်ခိုက်လျက်ရှိသည်။ သို့ဖြင့် တစ်ချိန်က ပြည်သူများကို နည်းမျိုးစုံ ရိုက်နှက် ညှင်းပမ်းလျက်ရှိသည့် ဂျပန်များသည် ဤနယ်မြေသို့ ရောက်ရှိလာကြသည့်အခါ သေသူ သေ၊ ဒဏ်ရာရသူရဖြင့် အတုံးအရုန်း ဖြစ်လေတော့သည်။ အဆက်မပြတ် ကရင်ပြောက်ကျားတပ်၏ တိုက်ခိုက်မှုကို ခံကြရသဖြင့် နေရာအနှံ့အပြားတွင် ဂျပန်အမြောက်အများ သေကြေ ဒဏ်ရာရ လျက်ရှိသည်။

နောက်ဆုံး ဂျပန်တို့သည် ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၁၄)ရက်နေ့တွင် လက်နက်ချကြသော်လည်း ကရင်တောင်တန်းဒေသအတွင်း ရောက်ရှိနေသည့် ဂျပန်များနှင့် ကရင်ပြောက်ကျားများသည် ဆက်လက်ပြီး တိုက်ပွဲဖြစ်နေဆဲဖြစ်သည်။ အောက်တိုဘာ လကုန်အထိ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဂျပန်များ ကရင်တောင်ပေါ်ဒေသမှ ထွက်ကုန်ပြီး တိုက်ပွဲရပ်ဆိုင်း သွားသည်။ ရေးသားထားသည့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများမှတစ်ဆင့် သိရှိရသည်မှာ ဤကရင်တောင်တန်းဒေသတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် တိုက်ပွဲများ၌ ဂျပန်အင်အား (၈,၀၀၀)ကျော် သေဆုံးခဲ့သည်။ ကရင်ပြောက်ကျား တပ်ဖွဲ့သည် ဗမာပြည်တွင်း ဂျပန်ကို အများဆုံး ချေမှုန်းနိုင်ခဲ့သည့် တပ်ဖွဲ့ ဖြစ်သည်။

ဂျပန်တပ်များ အရှေ့တိုင်းတောင်ပေါ်ဒေသသို့ ဆုတ်လာကြသည့်အချိန်တွင် အစပိုင်း၌ အင်အားတောင့်တင်းပြီး လက်နက်များလည်း ကောင်းမွန်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ရောက်ရှိသည့် နေရာတိုင်းတွင် တွေ့ရှိသမျှ စားသောက်ရမည့် ပစ္စည်း၊ စားပင်၊ သောက်ပင်၊ ကွမ်းသီးပင်၊ ၄က်ပျောပင်၊ အုန်းပင်နှင့် အခြားစားပင်သောက်ပင်တို့ကို ခုတ်လှဲဖျက်ဆီး စားသောက်ပြီး ထွက်သွားကြသည်။ ကျေးရွာရှိ အိမ်များ စပါးကျီများကိုလည်း မီးရှို့ဖျက်ဆီးကြသည်။

t cef (3-5)

u&ifvlrsdK;EG,fpk*sy efawmfvSefa&;

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ၎င်းတို့ရဲဘော်(၃)ကျိပ်တို့ ဂျပန်ပြည်တွင် စစ်သင်တန်း တက်ရောက်ပြီးနောက် ဂျပန်နှင့် ပူးပေါင်းကာ အင်္ဂလိပ်ကို ဗမာပြည်မှ တိုက်ထုတ်ခဲ့သော်လည်း ဗမာခေါင်းဆောင်များထဲ၌ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး သဘောမတူသူများ ရှိခဲ့သည်။ ၎င်းအပြင် ဂျပန်တို့သည် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများအား ယခုကဲ့သို့ ရက်ရက်စက်စက် ညှင်းပမ်း နှိပ်စက်လာကြသောအခါ ဤ ခေါင်းဆောင်များသည် ဂျပန်အား ဆန့်ကျင်တော်လှန်ရန် စီစဉ်လာကြသည်။

ဂျပန်မှ ဗမာပြည်ကို သိမ်းပိုက်ပြီး လအနည်းငယ် ကာလအတွင်း ဗမာခေါင်းဆောင်များက စီစဉ်ပြီး သခင်သိန်းဖေ (သိန်းဖေမြင့်) အိန္ဒိယသို့ စေလွှတ်လိုက်သည်။ အင်္ဂလိပ်ကို သွားရောက်ဆက်သွယ်ရန်ဖြစ်ပြီး ဖက်ဆစ်ဂျပန်အား တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရာတွင် အင်္ဂလိပ်တို့နှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သွားကြရန် ဖြစ်သည်။ သခင်သိန်းဖေသည် ဗမာပြည်မှ ထွက်ခွာကာ ရခိုင်ရိုးမကို ဖြတ်ကျော်ပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ ကောင်းမွန်စွာရောက်ရှိသွားသည်။

၁၉၄၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၁)ရက်နေ့တွင် ဂျပန်သည် ဗမာပြည်ကို လွတ်လပ်ရေး ပေးလိုက်သည်။ ဒေါက်တာဗမော်က ဗမာပြည်အစိုးရကိုဖွဲ့စည်းပြီး အဓိပတိအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်သည်။ သို့ရာတွင် လက်တွေ့တွင် ဒေါက်တာဗမော်၌ မည်သည့် အာဏာမျှ မရှိချေ။ အာဏာအားလုံးသည် ဂျပန်လက်ထဲ၌သာ ရှိနေသည်။ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းသည် ဒေါက်တာဗမော် အစိုးရတွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးနှင့် စစ်ဦးစီးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် မည်သည့်ကိစ္စကိုမျှ ၎င်းတို့ဆန္ဒအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ ယင်းကြောင့် ၎င်းတို့သည် ဂျပန်အား ပြန်လည်ဆန့်ကျင်တော်လှန်ကြရန် နည်းလမ်းများ ရှာဖွေ လျက်ရှိသည်။

၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် သခင်သိန်းဖေနှင့် အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်များ တွေ့ဆုံစီစဉ်ချက်အရ ရဲဘော်မောင်ကြီးအား လေထီးဖြင့် ဗမာပြည်သို့ ဆင်းသက်စေပြီး သခင်စိုးနှင့် အဆက်အသွယ် ရယူရန်ဖြစ်သည်။ ဤမှ ဆက်လက်ပြီး ဂျပန်တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်စီစဉ် ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်သည်။ ရဲဘော်မောင်ကြီးသည် ပဲခူးရိုးမတောင်ခြေ ဘုရားကြီး အနောက်ဖက်တွင် လေထီးဖြင့် စွန့်စွန့်စားစား ဆင်းသက်နိုင်ပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် ရန်ကုန်သို့ ရောက်ရှိလာကာ သခင်သန်းထွန်းနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံလေသည်။

ရဲဘော်မောင်ကြီး၏ လေထီးဆင်းသက်ရာ၌ အောင်မြင်သွားသဖြင့် ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၄)ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ပဲခူး၌ပင် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို လျှို့ဝှက်

ခေါ်ယူ ကျင်းပခဲ့သည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်စိုးနှင့် သခင်ဗဟိန်းတို့ ပါဝင် တက်ရောက်ပြီး ဖက်ဆစ်ဂျပန်အား တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် ဆွေးနွေးကြရာ နောက်ဆုံး (ဖတပ) ခေါ် ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ သခင်သိန်းဖေက အိန္ဒိယ နိုင်ငံသို့ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် လူငယ်များအား စေလွှတ်ရန် တောင်းဆိုသဖြင့် ၎င်းတို့သည် လူငယ် (၆)ယောက်ကို ရွေးချယ်ကာ အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ စေလွှတ်လိုက်သည်။ ဤ လူငယ်(၆)ယောက် ထဲတွင် ကရင်တစ်ယောက်ဖြစ်သည့် မန်းဝင်းမောင်လည်း ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ ဤလူငယ် (၆) ယောက် သည် အိန္ဒိယသို့ ခက်ခက်ခဲခဲ ကြိုးပမ်းပြီးမှသာ ရောက်ရှိသွားသည်။ ပထမအကြိမ် ကြိုးပမ်းရာတွင် မအောင်မြင်ဘဲ ပြန်ဆုတ်ခဲ့ရသည်။ ဒုတိယအကြိမ်ကျမှသာ အောင်မြင်စွာ အိန္ဒိယ နိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤ(ဖတပ)ကို ဖွဲ့စည်းသည့် အစည်းအဝေးတွင် ထုတ်ပြန် ကြေညာချက် တစ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ဤထုတ်ပြန်ကြေညာချက်တွင် "ဖက်ဆစ်ဂျပန် လူရိုင်း များအား မောင်းထုတ်ကြ" ဟူသည့် ကြွေးကြော်သံဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

နောက်ပိုင်း တစ်လကျော်ကာလတွင် အိန္ဒိယမှတစ်ဖန် ရဲဘော်တင်ညွန့်သည် လေထီးဖြင့် ဗမာပြည်သို့ ဆင်းသက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းနှင့် ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေးစက်လည်း ပါလာခဲ့သည်။ ရဲဘော်တင်ညွန့်သည် ထန်းတောကြီးဘက်တွင် ဆင်းသက်ရာ ကရင်အဖိုးကြီးတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံပြီး နောက်ဆုံး ခက်ခက်ခဲခဲကြိုးပမ်းရာမှ သခင်သန်းထွန်းနှင့် အဆက်အသွယ် ရရှိလေတော့သည်။ နောက် ရဲဘော် တင်ညွန့်သည် ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေးစက်ကို လျှို့ဝှက်စွာ ဇာသပြင်၊ ထန်းတော ကြီး၊ ကရင်ရွာတွင် ထားရှိပြီး လျှို့ဝှက်ဆက်သွယ် ရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ဤအချိန်မှ စပြီး ဗမာပြည်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းနှင့် အိန္ဒိယရှိ အင်္ဂလိပ်စစ်ဌာနချုပ်တို့ ကောင်းမွန်စွာ အဆက်အသွယ် ရရှိလေတော့သည်။ ဤအဖြစ်အပျက်နောက်ပိုင်းတွင် အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်နှင့် ဗမာ စစ်သား အများအပြားနေရာအနှံ့အပြားတွင် လေထီးဖြင့် ဗမာပြည်သို့ အောင်မြင်စွာ ဆက်လက် ဆင်းသက်လာနိုင်ခဲ့သည်။ လေထီးဆင်းတပ်သားများသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အပါအဝင် နေရာ အများ အပြားတွင် ဆင်းသက်ပြီး ဂျပန်အား ဆန့်ကျင်တော်လှန်ရန်အတွက် အချိန်ကို စောင့်ဆိုင်း ပြင်ဆင် လျက် ရှိကြသည်။

နောက်ဆုံး အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်သည် အနောက်ဖက်မှနေ၍ ဗမာပြည်သို့ဝင်ရောက်လာ ပြီး မြစ်ကြီးနား၊ ကသာ၊ မုံရွာ စသည့် မြို့ကြီးများကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရရှိပြီးနောက်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုဖြင့် **(BDA)**တပ် တစ်တပ်လုံးကို ဂျပန်အား ဆန့်ကျင် တော်လှန်ရန် အမိန့်ပေးလေတော့သည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ (၁)ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ရန်ကုန်မြို့ရှိ ၎င်း၏ နေအိမ်၌ အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို ခေါ်ဆိုကျင်းပသည်။ ဤ အစည်းအဝေးတွင် လူ (၁၉)ဦး တက် ရောက်ပြီး ၎င်းတို့အထဲတွင် ကရင်တစ်ယောက်ဖြစ်သည့် ဗိုလ်မှူးချုပ်ကြာဒိုးလည်း ပါဝင်လျက်ရှိ သည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် ဂျပန်ဖက်ဆစ်များကိုတိုက်ထုတ်ရန် ပြတ်ပြတ်သားသား ဆုံးဖြတ် သည်။ လွတ် လပ်ရေးရရှိရန်အတွက် အင်္ဂလိပ်ကိုလည်းဆက်လက် တိုက်ထုတ်ရန် ဆုံးဖြတ်သည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် အဓိက ချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁။ ဖတပ ဗဟိုခေါင်းဆောင်(၉)ဦးကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်သည်။ ဤ (၉)ဦးထဲတွင် တပ်မတော်မှ (၃)ဦး၊ ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံပါတီမှ (၃)ဦးနှင့် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ (၃)ဦး စသည်များ ဖြစ်ကြသည်။

တပ်မတော်မှ(၃)ဦးမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဗိုလ်လက်ျာနှင့် ဗိုလ်နေဝင်းတို့ဖြစ်ကြသည်။ ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံပါတီမှ (၃)ဦးမှာ ဦးဘဆွေ၊ ဦးကျော်ငြိမ်းနှင့် သခင်ချစ်တို့ဖြစ်ကြသည်။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ (၃)ဦးမှာ သခင်စိုး၊ သခင်သန်းထွန်းနှင့် သခင်ဗဟိန်းတို့ဖြစ်ကြသည်။

ဤခေါင်းဆောင်မှုအဖွဲ့(၉)ဦးအနက် ထပ်မံပြီး အာဏာပိုင်အဖွဲ့ (၃)ဦးကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြသည်။ ဤအာဏာပိုင် အဖွဲ့ (၃)ဦးမှာ...

၁။ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာတာဝန်ခံ – သခင်အောင်ဆန်း

၂။ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာတာဝန်ခံ – သခင်စိုး

၃။ နိုင်ငံခြားဆက်ဆံ/ဆက်သွယ်ရေး – သခင်သန်းထွန်းတို့ဖြစ်ကြသည်။

၂။ ဂျပန်အား စတင်ဆန့်ကျင်တော်လှန်မည့် နေ့ရက်သည် ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ (၂၅)ရက်နေ့ဟု သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဧပြီလ (၂)ရက်သို့ ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ပြီး နောက်ဆုံးတွင် မတ်လ(၂၇)ရက်နေ့အဖြစ် သတ်မှတ်အတည်ပြုသည်။

၃။ ဖတပ ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးပြည်သူ့အဖွဲ့ချုပ်ကို ဖတပ ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးနှင့် ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (ဖတပလ) အဖြစ်သို့ အမည်ပြောင်းလဲခေါ်ဆိုသည်။

၄။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ ဒုတိယအသုတ် သွားရောက်သင်တန်းတက်မည့်သူများကို ရွေးချယ်သည်။

၅။ စစ်နယ်မြေ (၇)ခုကို စီစဉ်ချမှတ် ဆုံးဖြတ်ပြီး နယ်မြေအလိုက် ခေါင်းဆောင်များကို ရွေးချယ်တင်မြှောက် ကြသည်။

စစ်နယ်မြေ အမှတ် (၃)သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသဖြစ်ပြီး ပုသိမ်၊ မြောင်းမြ၊ ဟင်္သာတ ခရိုင်များ ပါဝင်သည်။ ကရင်တပ်ရင်း (၁) မှ တာဝန်ယူရပြီး ဤတပ်ရင်းကို ခေါင်းဆောင်ကြသူများမှာ ကြာဒိုး၊ ထွန်းစိန်၊ တီမသေ၊ ဖိုးကျော်နှင့် စံဖိုးသင်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ပဲခူးရိုးမအတွက်မှာမူ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း သခင်သိန်းဖေမှ စေလွှတ်သူ မောင်ကြီးမှနေပြီး ဤဒေသအတွင်း လေထီးဖြင့် ဆင်းသက်လာခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၄၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ နောက်ပိုင်းတွင် ကိုတင်ညွန့်သည် လေထီးဆင်းပြီး ထပ်မံရောက်ရှိလာသည်။ ၎င်းတို့နှင့်အတူ ပါလာသည့် ဆက်သွယ်ရေးကြေးနန်းစက်ကို ကရင်ရွာ ဇာသပင်၌ လျှို့ဝှက်ထားရှိပြီး၊ ဤ နေရာ၌ပင် ဂျပန်အား တော်လှန်ဆန့်ကျင်ရေးအတွက် အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပဲခူးရိုးမ အရှေ့ခြမ်း တောင်ခြေတစ်လျှောက် နေထိုင်သည့် ကရင်လူထုအချို့သည် ဂျပန် တော်လှန်ရေးတွင် ရဲခေါင်ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့တွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ အရှေ့တိုင်း တောင်ပေါ်ဒေသတွင် အခြေခံထားသည့်**(F-136)**ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့ ရှိသည်၊

အင်္ဂလိပ်နောက်ကိုလိုက်ပြီး အိန္ဒိယသို့ရောက်ရှိသွားကြသည့် ကရင်စစ်သားအများအပြား ရှိသည်။ အိန္ဒိယသို့ရောက်ရှိ သွားသောအခါ ထိုကရင်စစ်သားများအား အင်္ဂလိပ်တို့က စစ်သင်တန်းများကို တက်ရောက်စေသည်။ သင်တန်းများအနက် လေထီးဆင်းသင်တန်းလည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၃ ခုနှစ်ကတည်းက ကရင်စစ်သားများသည် အိန္ဒိယမှနေ၍ ဗမာပြည်သို့လေထီးဖြင့် ဆင်းသက်ကာ အတော်များများ ရောက်ရှိလာကြသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဘက်တွင် လေထီးဖြင့် ပထမဦးဆုံး ဆင်းသက်လာကြသည့် ကရင်စစ်သားများထဲတွင် ဘသက်ကြီး၊ နဲလ်ဆင် စသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်ကြသည်။ ဘသက်ကြီးကို ဂျပန်မှ ဖမ်းမိသဖြင့် လက်နက်ချ လိုက်ရသည်။ ကရင်အများအပြားမှာ ဝင်းဂိတ်တပ်ဖွဲ့ထဲတွင် ရွေးချယ်သိမ်းသွင်းခြင်း ခံကြရသည်။ ဤကဲ့သို့ ရွေးချယ်သိမ်းသွင်းခြင်းခံရသူများထဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်၊ စောဘတ်တလာ၊ အောင်ပွဲ၊ စောထောရေစသည်တို့ ပါဝင်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် လေထီးဖြင့် မြစ်ကြီးနားဘက်တွင် ဆင်းသက်လာကြသည်။ ဂျပန်တပ်မတော် အနောက်ဘက် စစ်မြေပြင်ဖြစ်သည်။ ဂျပန်အား စစ်နောက်ပိုင်းတွင် အနှောက်အယှက်ပေးရန် ဖြစ်သည်။ ဤတပ်ဖွဲ့ထဲတွင် ကချင် ပြောက်ကျားများလည်း ပါဝင်လျက်ရှိသည်။

ကရင်တပ်ဖွဲ့ရှိရာ ဗမာပြည်အရှေ့ဘက် စစ်မျက်နှာတွင် လေထီးဖြင့် ဆင်းသက်လာသူများမှာ ဗိုလ်ကြီးဘကျော်နှင့် ၎င်း၏ မိတ်ဆွေများ ဖြစ်ကြသည်။ တင်ဖေ၊ ထွန်းရွှေ၊ ထူးလေး စသည်တို့ ပါဝင်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ၁၉၄၃ ခုနှစ် ဖေဖေါ်ဝါရီလအတွင်း မူဆယ်ဘက်တွင် ဆင်းသက် လာခြင်း ဖြစ်သည်။ သူတို့ အသုံးပြုရန်အတွက် ဆက်သွယ်ရေးကြေးနန်းစက် ပါမလာချေ။ နောက်မှ ပို့ပေးမည်ဟု ဆိုထားသဖြင့် ၎င်းတို့က ကြေးနန်းစက်ပို့ပေးရန် စောင့်မျှော်လျက်ရှိသည်။ တစ်လပြီး တစ်လ စောင့်သော်လည်း ကြေးနန်းစက် ရောက်လာခြင်းမရှိချေ။ တစ်နှစ်ခန့်လောက် စောင့်ကြရသည်။ အောက်တိုဘာလအတွင်း လေယာဉ်တစ်စင်းရောက်ရှိလာပြီး ဝဲပုံရာမှ အမှတ်အသား အတိအကျကို မတွေ့သဖြင့် ထိုလေယာဉ်သည် ပြန်သွားလေသည်။

၁၉၄၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်ဗိုလ်ကြီး နီးမိုးနှင့်အတူ ဖားအား၊ စန်နီနှင့် စောပဲတို့သည် မူဆယ်ဘက်မှာပင် ဆင်းသက်လာကြသဖြင့် ၎င်းတို့သည် စီးဂရင်းနှင့် ဘကျော် တို့ကို တွေ့ဆုံကြသဖြင့် အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြသည်။ နောက်ပိုင်း (၃)ရက်အကြာတွင် သတ်ဝါးနှင့် စန်နီတို့သည် အချက်ပြ ဆက်သွယ်ရေးစက်နှင့်အတူ ဆင်းသက်လာသဖြင့် ယင်းအချိန်ကစပြီး သူတို့သည် အိန္ဒိယမှာရှိသည့် တပ်နှင့် အဆက်အသွယ်ရရှိကြလေတော့သည်။ နှစ်ကုန်ခါနီး ဒီဇင်ဘာလ (၈)ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ကြီးမက်ခရင်းဒဲလ်(**Mc. Crindle**) အဲရန် နှင့် စီတဲ တို့သည် စောမူပလောတွင် လေထီးဖြင့် ဆင်းသက်လာပြန်သည်။ ၎င်းတို့လည်း ရှေ့တွင် ရောက်ပြီးဖြစ်သည့် လူအားလုံးနှင့်လည်း တွေ့ဆုံ အဆက်အသွယ် ရရှိသွားလေသည်။ ၎င်းတို့ အဖွဲ့ သည် သက်ခီးတွင် စခန်းချပြီး အနီးအနားရှိ ကရင်လူကြီးများကို ခေါ်ယူပြီး ဂျပန်အား ဆန့်ကျင် တော်လှန်ကြရန် နှိုးဆော်ကြသည်။ ကရင်လူကြီး အများအပြား ဤဆွေးနွေးပွဲတွင် ရောက်ရှိ လာကြသည်။ ဤဆွေးနွေးပွဲ ပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင် ၎င်းတို့သည် အောက်ပါအတိုင်း လူစုခွဲပြီး သွားရောက် နေထိုင်ကြသည်။

၁။ နီးမိုနှင့် ၎င်း၏မိတ်ဆွေ ထူးလေး၊ တင်ဖေ၊ ထွန်းရွှေနှင့် စောဖဲတို့အဖွဲ့သည် တောင်ငူဘက်သို့ ဆက်လက်ချီတက်သွားသည်။
၂။ ဗိုလ်ကြီးမက်ခရင်းဒဲလ်နှင့်အဖွဲ့က တောင်ဘက်သို့ ချီတက်သွားသည်။
၃။ စီးဂရင်းနှင့် လူအချို့မှာမူ ဖာပွန်နယ်မြေအတွင်း၌သာ ကျန်ရစ်လေသည်။

ဂျပန်စစ်တပ်၏ လှုပ်ရှားမှုအနည်းငယ်ရှိသဖြင့် မက်ခရင်းဒဲလ်နှင့်အဖွဲ့သည် ချက်ချင်း တောင်ဘက်သို့ သွားရောက်ခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ စီးဂရင်းနှင့် အတူကာလအချို့ နေထိုင်သည်။ ဂျပန်သည် စောဖိုးလှ၏ လှုပ်ရှားမှုကို ရိပ်စားမိပြီး စီးဂရင်းနှင့် လာရောက်ဆက်သွယ်သည်ကို သိရှိသဖြင့် စောဖိုးလှ၏ ဆွေမျိုးကို အကြပ်ကိုင်လေတော့သည်။ ဖိုးလှနှင့် ဆက်ဆံဆက်သွယ်ခဲ့သူ အားလုံးကိုလည်း ဂျပန်က လိုက်လံဖမ်းဆီးလေတော့သည်။ ဤလူများကိုလည်း ဂျပန်သည် နည်းမျိုးစုံ ညှင်းပမ်းနှိပ်စက်လေတော့သည်။ ယင်းကြောင့် စီးဂရင်းသည် ဖိုးလှအား ဂျပန်ထံ သွားရောက် အဖမ်းခံရန် ခွင့်ပြုရလေတော့သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သို့ သွားရောက်ပြီး အဖမ်းခံရန် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် စောဖိုးလှသည် တောင်ငူ၌ပင် အဖမ်းခံရလေသည်။ စောဖိုးလှကို ဖမ်းဆီးရမိပြီး ဖြစ်သဖြင့် စီးဂရင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဂျပန်သည် သတင်းအပြည့်အစုံကို ရရှိလေတော့သည်။ ဂျပန်သည် ချက်ချင်းပင် ဖာပွန်တောင်ပေါ်ဒေသသို့ စစ်ကြောင်းနှစ်ကြောင်းဖြင့် ချီတက်လေတော့သည်။ တစ်ကြောင်းမှာ ကျောက်ကြီးမှ စတင်ချီတက်ပြီး ဒုတိယတစ်ကြောင်းမှာ ဖာပွန်မြို့မှ စတင် ချီတက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ တောင်ပေါ်ဒေသရောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ဂျပန်တို့သည် ကရင်လူကြီးများကို လိုက်လံဖမ်းဆီးကာ စီးဂရင်းရှိရာအရပ်ကို လိုက်ပြခိုင်းလေတော့သည်။ စောဖိုးလှက အားလုံးကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုပြီး ဖြစ်ကြောင်း ဂျပန်တို့က ကရင်လူကြီးများကို ညှင်းပမ်းနှိပ်စက်ကာ မရမက လိုက်လံပြသခိုင်းလေတော့သည်။ နောက်ဆုံး ကရင်လူကြီးများကလည်း မနေသာတော့ဘဲ လိုက်ပြရလေတော့သည်။ ဂျပန်တို့သည် စီးဂရင်းပုန်းအောင်းသည့်နေရာသို့ သိသည်နှင့် တပြိုင်နက် တပ်နှင့်သွားရောက်ဝိုင်းကာ တဲပုန်းစခန်းကို ဒလစပ်ပစ်ခတ်လေတော့သည်။ ဤတိုက်ပွဲမှာပင် မက်ခရင်းဒဲလ်သည် ပွဲချင်းပြီး သေဆုံးရလေသည်။ တဲပုန်းတွင် နေထိုင်ကြသူများသည် စီးဂရင်း အပါအဝင် ကစဥ့်ကလျား ထွက်ပြေးကြရသည်။ ဦးတည်ရာ ထွက်ပြေးကြရသဖြင့် အချိန်အတော် ကြာကြာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပြန်၍မတွေ့ရတော့ချေ။

နီးမိုကိုလည်း ဂျပန်များက လိုက်လံရှာဖွေလျက်ရှိသည်။ တောင်ငူတောင်ပေါ်ဒေသ တစ်ဝိုက်တွင်ပင် နီးမိုရှိရာတဲပုန်းစခန်းကိုဝိုင်းမိပြီး ဂျပန်များက ပစ်ခတ်သဖြင့် နီးမိုလည်း ကျဆုံးရလေတော့သည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် **(F.136)** အဓိက တပ်အင်အားသည် လေထီးဖြင့် မူဆယ်တွင် ဆင်းသက်လာကြသည်။ ဤတပ်တွင် အဓိက အင်္ဂလိပ်တပ်မှူးများဖြစ်ကြသည့် ဗီးကော့ ထဲရယ် ခရစ္စလေများ ပါဝင်ကြပြီး ၎င်းတို့ထဲ၌ ကရင်စစ်ဗိုလ် စောဘတ်တလာလည်း ပါလာသည်။ ၎င်းတို့ရောက်ရှိလာသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ကြိုတင်ရောက်နှင့်ပြီး တကွဲတပြားရှိနေကြသူများကို ပြန်၍ စုစည်းလိုက်ကာ တပ်အင်အားကို ဖြန့်ချဲ့ချထားကာ ဂျပန်များအား တိုက်ခိုက်ရန် အဆင်သင့် ပြင်ထားကြလေသည်၊

t cef; (3)

u & ifht r;do m; v yf&Sm;r I (1941 ckESpf rS 1949 ckESpf t x d)

'kwd, ydkif;

'kwd, u rÇm pppf ÓD q ;k e drf pS yD u & ifha w mf v eS fa & ;pw if c e dft x d

t cef;(3-6)

u&ifjynfawmifqkdif

ထဲနစန်အမည်ရှိ အင်္ဂလိပ် ကဗျာဆရာတစ်ယောက်က တိုင်းချစ်ပြည်ချစ်စိတ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အခုလို ရေးသားပါသည်။ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် အသက်ရှင် နေထိုင်ပါလျက်နှင့် သူနေထိုင်သည့် နေရာကို သူ့မြေ သူ့ယာ သူ့တိုင်းပြည်ဟု ပြောဆိုနိုင်ခြင်း မရှိပါက အသက်ရှင် လျက်ဖြင့် သေသူသာဖြစ်မည် ဟုဆိုသည်။

ကျွန်တော်တို့ကရင်လူမျိုးသည် လူမျိုးတစ်မျိုးဖြစ်ပြီး တစ်ချိန်က ကျွန်တော်တို့၌ တိုင်းနိုင်ငံ ရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့ရာတွင် လုယက်တိုက်ခိုက် အနိုင်ကျင့်မှုနှင့် ဖိနှိပ်မှုများကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် မိမိတိုင်းနိုင်ငံကို လက်လွှတ် ဆုံးရှုံးကြရသည်။ တစ်ပါးသူ၏ အုပ်စိုးမှုအောက်သို့ ကျရောက်ခဲ့ရသည်။ အနိုင်ကျင့် အစော်ကားခံ ကြရသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်သို့ ရောက်ရှိသည့်အချိန်တွင် ကျွန်တော်တို့သည် အလွန်အမင်းခက်ခဲ ပင်ပန်းသည့် ကာလကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည်။ အထူးသဖြင့် ကရင်ဗမာ အဓိကရုန်း ကြီးကြီးကျယ် ကျယ် ဖြစ်ခဲ့ခြင်း ဂျပန်တို့၏ နည်းမျိုးစုံ ဖိနှိပ်အနိုင်ကျင့် ညှင်းပမ်းခံရခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂျပန်ကို ဆန့်ကျင်တော်လှန်နိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကရင်များသည် နိုးကြားတက်ကြွ လာပြီး ကရင်လူမျိုးအတွက် ကိုယ့်တိုင်းကိုယ်ပြည်နှင့် နေထိုင်သွားရန် စိတ်ပြင်းပြလာကြတော့ သည်။ ကရင်လူမျိုးတို့တွင် လွတ်လပ်သည့် ကိုယ့်တိုင်း ကိုယ့်ပြည် မရှိပါက မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ တိုးတက်ကြီးပွားနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ဟု အလေးအနက်သဘောပေါက် ခံယူထားကြသည်။ အခြား လူမျိုးများနှင့်လည်း ပုခုံးချင်းယှဉ်၍ ရနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ယင်းကြောင့် တိုင်းပြည် ရရှိရေးအတွက် နိုးကြားလာကြသည်။ ဤကဲ့သို့သော တိုင်းပြည်ရလိုစိတ်ကို အတ္တလန်တစ် သဘောတူညီချက် **(Atlantic Charter)**က တစ်ခါ ထပ်မံပြီး မီးထိုးပေးသကဲ့သို့ စိတ်ဓာတ် ပိုမိုပြင်းထန်လာစေတော့ သည်။ ဤအတ္တလန်တိတ်စာချုပ်သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ် စတင်ချိန်က အင်္ဂလိပ်ဝန်ကြီးချုပ် ချာချီနှင့် အမေရိကန်သမ္မတ ရူးစဗက်တို့နှစ်ဦး ချုပ်ဆိုကြသည့် စာချုပ်ဖြစ်သည်။ ဤစာချုပ်ထဲတွင် ကမ္ဘာ ပေါ်ရှိ လူမျိုးတိုင်းသည် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိစေရမည် ဟူသည့်အပိုဒ် ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ တစ်နည်း အားဖြင့် လူမျိုးတိုင်းတွင် ကိုယ့်ကြမ္မာကိုယ် ဖန်တီးနိုင်ခွင့် အပြည့်အဝရှိရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ် သည်။ ယင်းကြောင့် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ မေလ (၃)ရက်နေ့ အင်္ဂလိပ်က ရန်ကုန်ကို ပြန်လည် သိမ်းပိုက်ပြီး ချိန်တွင် ဗမာပြည်တွင်း၌ စစ်ပွဲကြီး မပြီးဆုံးသေးသော်လည်း ကရင်များသည် ရန်ကုန်မြို့ ပေါ်တွင် တွေ့ဆုံ ကြပြီး ကရင်ပြည်ကို တောင်းဆိုရန်အတွက် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြသည်။

ကရင်လူမျိုးတို့၏ ၁၉၄၅ ခုနှစ်မှ စတင်သည့် လှုပ်ရှားမှုကို မတင်ပြမီ အစောပိုင်းကာလ ကရင်လူမျိုးတို့၏ တိုင်းပြည်ရရှိ ရေးကြိုးပမ်းမှုများကို တင်ပြရန် လိုအပ်ပေသည်။ ဤကြိုးပမ်းမှုများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

(၁) ၁၉ ရာစုနှစ် မကုန်မီ စမစ်တန်အမည်ရှိ အင်္ဂလိပ်အရာရှိတစ်ယောက် ကရင်လူမျိုးအကြောင်းကို "ဗမာပြည်ရှိ သစ္စာရှိသော ကရင်များ"(The Loyal Karen of Burma) စာအုပ်တွင် ရေးသားခဲ့ရာ၌ အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

ကရင်လူမျိုးတို့သည်အင်္ဂလိပ်တို့၏ အုပ်ချုပ်မှုအပေါ် သစ္စာရှိကြသဖြင့် ဗမာပြည်တွင် တော်လှန်ပုန်ကန်မှု ရှိလာတိုင်း ကရင်တို့သည် အင်္ဂလိပ် တို့ကို ကူညီခဲ့သည်။ ယင်းကြောင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် ကရင်လူမျိုးကို မိမိကိုယ်ကိုယ် အုပ်ချုပ်နိုင်ရေးအတွက် အင်္ဂလိပ် အစိုးရ၏ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအောက်တွင် သီးခြားတိုင်းပြည်တစ်ပြည် ပေးသင့်သည်ဟု ရေးသားဖော်ပြထားလေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်များက ကရင်ကို တိုင်းပြည်ပေးပါက ကရင်များသည် တိုးတက်ကြီးပွားလာကြမည်ဖြစ်ပြီး အင်္ဂလိပ်အတွက် အလွန်မှ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမှာ ဖြစ်သည်ဟု ရေးသားထားသည်။ ဤရေးသား ဖော်ပြချက်မှာ အင်္ဂလိပ်အရာရှိတစ်ယောက်က ကရင် များတိုင်းပြည်ရရှိရေးအတွက် နှိုးကြားမှု မရှိခင်ကတည်းကပင် ဖော်ထုတ်ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

(၂) ၁၉၂၃–၁၉၂၅ ခုနှစ် ကာလအတွင်း ဒေါက်တာဒါမေဖိုးမင်းသည် အင်္ဂလန်ပြည်နှင့် အမေရိကန်ပြည်သို့ ဆင်ဖြူတော်နှင့်အတူ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့သည်။ ဤလည်ပတ်မှုတွင် ဒေါက်တာဖိုးမင်းကလည်း ကရင်တို့သည် အင်္ဂလိပ်အပေါ် သစ္စာရှိကြသူများဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့သည် လူမျိုးတစ်မျိုးအနေဖြင့် လွတ်လပ်သည့်တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ကို ရသင့်ရထိုက်သူများဖြစ်ကြောင်း လှည့်လည် ပြောဆိုခဲ့သည်။

(၃) ၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင်လည်း ဒေါက်တာဆာစံစီဖိုးက 'ဗမာပြည်နှင့်ကရင်လူမျိုး' (Burma and Karens)အမည်ရှိ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ရေးသားခဲ့သည်။ ဤစာအုပ်ထဲတွင် ဗမာများက ကရင်များအား မည်ကဲ့သို့ ဖိနှိပ်ခဲ့ပုံကို ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ ဤစာအုပ်ထဲ တွင် အင်္ဂလိပ်တို့၏ ဗျူရိုကရေစီအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကိုလည်း ရေးသားဖော်ပြထားပြီး နောက်ဆုံးတွင် ကရင်များအား တနင်္သာရီ တိုင်းကို အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ရှိ ကရင်ပြည်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးရန် ရေးသားတောင်းဆိုထားသည်။

(၄) ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်ဖြစ်ပွားချိန်တွင် ကရင်စစ်သည်နှင့် အခြားကရင် (၂,၀၀၀)ကျော်တို့သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ အင်္ဂလိပ် နောက်လိုက်ပြီး ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် အစပိုင်းတွင် ကရင်စစ်ဗိုလ် အယောက် (၄၀)တို့သည် အင်္ဂလိပ်တို့က ဗမာပြည်ကို ပြန်လည် ရရှိသည့်အခါ ကရင်လူမျိုးအား တိုင်းပြည်ပေးပါရန် စာတမ်းတစ်စောင်ကို ရေးသားပြီး ၎င်းတို့ လက်မှတ်ထိုးကြကာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရထံ တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ဤစာတမ်းထဲတွင် ပါဝင်သည့် အဓိက အချက်များမှာ ...

(က) ကရင်စစ်ဗိုလ်များနှင့် ကရင်လူမျိုးအားလုံးတို့သည် အင်္ဂလိပ်အစိုးရအပေါ် သစ္စာရှိကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ (ဂျပန်၏အုပ်ချုပ်မှုကို လုံးဝခံယူကြမည်မဟုတ်ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

(ခ) အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်ထဲတွင်ရှိသည့် ကရင်စစ်သည်အားလုံးသည် စည်းကမ်းရှိသူများဖြစ်ပြီး တရားဥပဒေများကိုလိုက်နာကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့၏ တပ်မှူးများ၏အမိန့်ကိုလည်း တသွေမတိမ်းနာခံကြသည်။ ကျရောက်သည့် တာဝန်များကိုလည်း ကျေပွန်ရန်အတွက် အမြဲတစေ ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ကြသည်။

(ဂ) ကရင်တို့သည် လွတ်လပ်သည့် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ကို ထူထောင်ရန်အတွက် ကြိုးပမ်းကြသည်။ ယင်းကြောင့် အင်္ဂလိပ်သည် ဗမာပြည်ကိုပြန်ရောက်ပြီး သိမ်းပိုက်လိုက်နိုင်သည့်အခါ တနင်္သာရီတိုင်းအား ကရင်ပြည်အဖြစ် သတ်မှတ်ရန်တောင်းဆိုသည်။

(ဃ) ၁၉၄၅ ခုနှစ် အင်္ဂလိပ်တို့ ဗမာပြည်သို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာချိန် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး မပြီးဆုံးမီ အချိန်တွင် **(KNA)** ခေါ် ကရင်အမျိုးသား အသင်းခေါင်းဆောင်အချို့သည် ဗိုလ်မှူးအဲဘောက ဦးစီးပြီး မော်လမြိုင်မြို့တွင် အစည်းအဝေးကျင်းပကြကာ ၎င်းအစည်းအဝေးတွင်လည်း တနင်္သာရီတိုင်းကို ကရင်ပြည်အဖြစ် ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အင်္ဂလိပ်တို့သည် ဗမာပြည်ကို ပြန်လည်ဝင်ရောက်ပြီး ရန်ကုန်မြို့ကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်နိုင်ပြီးနောက် တစ်လကျော်ကာလ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မပြီးဆုံးမီ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဇွန်လ (၂၈)ရက်မှ ဇူလိုင်လ (၅)ရက်နေ့အထိ ကရင် ခေါင်းဆောင်တို့သည် ရန်ကုန်မြို့တွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြပြီး ကရင်ပြည်ရရှိရေးအတွက် အောက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်များကို တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း သဘောတူချမှတ်ကြသည်။

(၁) လွတ်လပ်သည့် ကရင်ပြည်ရရှိရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ရန်။

(၂) ကရင်လူမျိုးအားလုံး လွတ်လပ်သည့် ကရင်ပြည်ရရှိရေးအတွက် စည်းလုံးညီညွတ်စွာ တစ်စိတ်တစ်ဝမ်းတည်း ရှိကြရန်။

(၃) ဂျပန်ခေတ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် **(KCO)**ခေါ် ကရင်ဗဟိုအဖွဲ့ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပြီး အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များကို ရွေးချယ် တင်မြှောက်ကြသည်။

၁။ ဥက္ကဋ္ဌ	– စောသာဒင်
၂။ အတွင်းရေးမှူး	– ဆရာသာထို
၃။ ငွေထိန်း	– မန်းဘခင်
၄။ အဖွဲ့ဝင်	– စောဘဦးကြီး
၅။ အဖွဲ့ဝင်	– စောဘမောင်
၆။ အဖွဲ့ဝင်	– စောမြသိန်း
၇။ အဖွဲ့ဝင်	– ဆရာရွှေဘ
၈။ အဖွဲ့ဝင်	– မန်းဂျိမ်းစ်ထွန်းအောင်
၉။ အဖွဲ့ဝင်	– စောထွန်းစိန်ပြားကြီး

အစည်းအဝေးပြီးဆုံးပြီးနောက် အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်ရှိသည့်အတိုင်း အင်္ဂလိပ်အစိုးရ ထံသို့ ကရင်ပြည်ကိုပေးရန် စာရေးသား ပေးပို့ခဲ့သည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၁၆)ရက်နေ့တွင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် **(C.A.S.(B)** ခေါ် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ရပ်စဲလိုက်ပြီး ဆာပေါ်ထွန်း အစိုးရဖွဲ့စည်းရာတွင် ကရင်ထဲ၌ မန်းဘခင် ဝန်ကြီး တစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၄)ရက်နေ့တွင် **(KCO)**ကရင်ဗဟိုအဖွဲ့၏ ပထမအကြိမ် အစည်းအဝေးကို ရန်ကုန်မြို့တွင် ကျင်းပသည်။ ဤအစည်းအဝေး၌ ကရင်ပြည်ရရှိရေးအတွက် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြပြီး အောက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်များကို သဘောတူချ မှတ်ကြသည်။

(၁) ကရင်ပြည်ရရှိသည့်အထိ စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ကြိုးပမ်းသွားရန်

(၂) ကရင်များတောင်းသည့် ကရင်ပြည်ကို အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ပေးရန်

(၃) အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ကရင်များတောင်းသည့် ကရင်ပြည်ကို ပေးနိုင်ရန်အတွက်နှင့် အင်္ဂလိပ်ပြည်သူများက ကရင်များ၏တောင်းဆိုချက်ကို ထောက်ခံအားပေးရန်အတွက် ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ကရင်မိတ်သဟာယအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို အင်္ဂလန်သို့ စေလွှတ်ရန်။
ယင်းမိတ်သဟာယအဖွဲ့တွင်
(၁) စောသာဒင်
(၂) စောဖိုးချစ်
(၃) ဆစ်ဒနေလူနီတို့ကိုရွေးချယ်ပြီး စောဘဦးကြီးအား ဤအဖွဲ့ကို အကြံပေးပြုလုပ်ရန် ရွေးချယ်ကြသည်။

ဤကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် အင်္ဂလန်သို့ ရောက်ရှိသွားကြပြီး ကရင်နှင့်ပတ်သက်သည့် စာအုပ်တစ်အုပ် စာအုပ်အမည် **(Care for the Karens)** ကို ရေးသားပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဤစာအုပ်ကြောင့် အင်္ဂလိပ်သတင်းစာများကလည်း ကရင်အကြောင်းကို စတင်ရေးသားဖော်ထုတ်ကြသည်။ သတင်းစာမှတစ်ဆင့် ကရင်လူမျိုးတစ်မျိုး အနေဖြင့် တိုင်းပြည်ရှိသင့်ကြောင်း ရေးသားသမှုပြုရာ အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင်သာမကဘဲ တစ်ကမ္ဘာလုံးက ကရင်နှင့် ပတ်သက်ပြီး သိရှိခွင့်ရခဲ့လေသည်။

(KCO)အစည်းအဝေးပြီးဆုံးပြီးနောက်တွင် ကရင်လူငယ်များဖြစ်ကြသည့် မန်းဘခိုင်၊ ထွန်းစိန်ပြားကြီး စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များက ကရင်လူငယ်အဖွဲ့**(KYO)**ကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းရန် ခွင့်ပန်ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ **(KYO)**ကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် **(KCO)**အား ယှဉ်ပြိုင် ဆန့်ကျင်ရန်လည်း မဟုတ်၊ **(KCO)** မှ ခွဲထွက်ပြီး တစ်စင်ထောင်ရန်လည်း မဟုတ်ကြောင်း၊ အခိုင်အမာကျိုးကြောင်းပြ တောင်းဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ **(KYO)**အား **(KCO)**၏ လက်အောက်ခံအကိုင်း အခက်တစ်ခုအဖြစ်သာ ဖွဲ့စည်းမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုတင်ပြခဲ့သည်။ ဤ **(KYO)**အဖွဲ့သည် အထူးသဖြင့် ကရင်လူငယ်များ

အတွက် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ၊ အားကစားဆိုင်ရာ၊ ပညာရေးဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုများကို ပြုလုပ်ပေးရန် ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် **(KCO)** မှ **(KYO)**ကို ဖွဲ့စည်းခွင့်ပြုလိုက်ရာ အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်သည့် **(KYO)** ခေါင်းဆောင်မှုအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။

(၁) ဥက္ကဋ္ဌ	မန်းဘခိုင်
(၂) ဒု–ဥက္ကဋ္ဌ	မန်းစိန်အောင်
(၃) အတွင်းရေးမှူး	စောကျော်စိန်
(၄) တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး	စောမြတ်သိန်းနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်ကြသည်။

ဤ**(KYO)**ခေါင်းဆောင်များသည် ၎င်းတို့ပြောခဲ့သည့်အတိုင်း ကတိမတည်ကြချေ။ ၎င်းတို့ သည် ရန်သူ၏ လက်ရုံးများ ဖြစ်သွားပြီး ကရင်လူမျိုးတို့၏ လိုအင်ဆန္ဒကို ဆန့်ကျင် သွေဖီလာကြသည်။ ဗိုလ်နေဝင်း နိုင်ငံတော်အာဏာကို လုယူရရှိပြီးနောက် ပြောကြားချက်အရ **(KYO)** အား ဖော်ထုတ်ဖွဲ့စည်းခြင်းသည် ဖဆပလအစိုးရ၏ အစီအစဉ်ဖြစ်ပြီး ကရင်များအား ကွဲပြဲရန် အတွက် အစီအမံပင် ဖြစ်သည်။

t cef(3-7)

a u t ef, l- u &ift r sdo m; t p n f t ½kl

Ar m v lr sdw kY v Gf v yf a&;&& &S&; t w G fu dyrf rl

ကရင်လူမျိုးတို့၏ လှုပ်ရှားမှုကို ဖော်ပြခြင်းမပြုမီ ရှေးဦးစွာ ဗမာလူမျိုးတို့၏ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အပြီး လွတ်လပ်ရေးအတွက် လှုပ်ရှားမှုကို ဖော်ပြရန်လိုပေသည်။

ကရင်လူမျိုးတို့ လွတ်လပ်သည့်တိုင်းပြည်ရရှိရေး ကြိုးပမ်းစဉ်တစ်ချိန်တည်းတွင် ဗမာလူမျိုးများလည်း လွတ်လပ်ရေးအတွက် အပြင်းအထန်ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ ဤကြိုးပမ်းမှုနှစ်ခုသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်ဆက်နွယ်လျက်ရှိသည်။

(မှတ်ချက်– ဗမာလူမျိုးတို့၏ လွတ်လပ်ရေးရရှိရေး ကြိုးပမ်းမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး အကြောင်းအရာအပြည့် အစုံကို သီးခြားစာအုပ်တစ်အုပ်တွင် ဖော်ပြပြီးဖြစ်သဖြင့် ဤနေရာတွင် အဓိကကျပြီး ကရင်အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှုနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့် အချက်များကိုသာ ဖော်ပြသွားမည် ဖြစ်သည်။)

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း ဂျပန်များဗမာပြည်ကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ချိန်တွင် ဗမာပြည်ကိုအုပ်ချုပ်သည့် အင်္ဂလိပ်ဘုရင်ခံ **(Governor)**သည် ဆာဒေါ်မန်စမစ်ပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် စစ်အတွင်းကာလတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံဆင်းမလားမြို့၌ ယာယီဌာနချုပ်ထားရှိပြီး စစ်ပြီးကာလ ဗမာပြည်အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးစီမံကိန်းကို ရေးဆွဲခဲ့သည်။ ဤစီမံကိန်းကို ဆင်းမလား စီမံကိန်းဟု ခေါ်သည်။ **(SIMILA SCEME)**အများအနေဖြင့် စက္ကူဖြူစာတမ်းဟူ၍လည်း ခေါ်တွင်ခဲ့ကြသည်။ ဗမာလူမျိုးထဲမှ ဤစာတမ်းကို ပါဝင်ရေးဆွဲသူမှာ ဆာပေါ်ထွန်း၊ ဦးတင်ထွန်းနှင့် ဦးထွန်းအောင်ကျော်တို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် အင်္ဂလိပ်နောက်လိုက်များဖြစ်ကြသဖြင့် ဗမာလူထု၏ ထောက်ခံမှု မရကြချေ။

ဤစက္ကူဖြူစီမံကိန်းအရ အင်္ဂလိပ်တို့က ဗမာပြည်ကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် အင်္ဂလိပ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး**(Governor)**က ဗမာပြည်ကို (၃)နှစ် အုပ်ချုပ်မည်ဖြစ်ပြီး ဤကာလအတွင်း အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ဗမာပြည်တွင် ကောင်းမွန်စွာ ပြန်လည် တည်ဆောက်သွားရန် ဖြစ်သည်။ ယင်းနောက် လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲအတွက် စီစဉ်ပြီး တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ဗမာပြည်အတွက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးရရှိရန် စီစဉ်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤစက္ကူဖြူ စီမံကိန်းကို ၁၉၄၅ ခုနှစ် မေလ (၁၇)ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအချိန်တွင် စစ်ကြီး မပြီးဆုံးသေးချေ။ ဗမာပြည်ကို စစ်အုပ်ချုပ်ရေး **(CAS-B)**နှင့် အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။

ဤစစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ၁၉၄၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ (၁၆)ရက်နေ့တွင် အဆုံးသတ်လိုက်ပြီး ဆာပေါ်ထွန်းအစိုးရ တက်လာကာ အောက်ပါအတိုင်း စက္ကူဖြူစီမံကိန်းကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်လာတော့သည်။

- ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးလျက်ရှိသည့် အင်္ဂလိပ်တို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်ထူထောင်ရန် စီစဉ်လျက်ရှိသည်။
- အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ဗမာပြည်တွင်းရှိ ကုန်သည်များ(စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ)အား ငွေချေးခြင်းဖြင့် အကူအညီပေးလျက်ရှိသည်။
- အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် ချစ်တီးများကို ဗမာပြည်တွင်းသို့ ပြန်ခေါ်ပြီး လယ်သမားလက်တွင်းရှိသည့် ဆန်စပါးများအားလုံးကို အခမဲ့ဝယ်ယူစုဆောင်းသည်။
- လယ်သမားများကလည်း လယ်သမားသမဂ္ဂများကို ဖွဲ့စည်းကြပြီး စပါးဝယ်ယူရေး အစီအမံအား ဆန့်ကျင်ရေး လယ်မြေခွန် မပေးရေးတိုက်ပွဲများကို ဗမာပြည်အနှံ့အပြားတွင် စတင်ဆင်နွှဲကြသည်။
- ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလအတွင်း၌ စက္ကူဖြူစာတမ်းကို ကန့်ကွက်သည့်အနေဖြင့် ဗမာပြည်ပြည်သူလူထု တစ်သိန်းကျော်သည် ရန်ကုန်မြို့၌ ဆန္ဒပြလျက်ရှိသည်။
- အလုပ်သမားများ အစိုးရအမှုထမ်းများ ကျောင်းသားများ အုံကြွလာကာ သပိတ်မှောက် ဆန္ဒပြလျက်ရှိကြသည်။ နောက်ဆုံးတွင် သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်များ ပုံနှိပ်တိုက်ပိုင်ရှင်များအပြင် ပုလိပ်အင်အား (၃,၀၀၀)ကျော်လည်း ဆန္ဒပြပွဲတွင် အင်တိုက်အားတိုက် ပါဝင်လာကြသည်။ ဆိပ်ကမ်းအလုပ်သမားများလည်း ဤသပိတ်တိုက်တွင် ပါဝင်လာသည်။ တစ်ပြည်လုံး အုံကြွတိုက်ပွဲဝင်လာမှုကြောင့် အင်္ဂလိပ်တို့၏ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားသည် မလည်ပတ်နိုင်တော့ဘဲ ရပ်ဆိုင်းသွားရသည့် အထိဖြစ်လာသည်။ နောက်ဆုံးအင်္ဂလိပ်ဘုရင်ခံ ဒေါ်မန်စမစ်လည်း ဗမာပြည် ကနေ ထွက်ခွာသွားရပြီး ၎င်း၏နေရာတွင် ဟူးဘတ်ရန့်(ချ်)ရောက်ရှိလာသည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၁)ရက်နေ့သည် ဘုရင်ခံသစ်ဟူးဘတ်ရန့်(ချ်)သည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဖဆပလ ခေါင်းဆောင်များကို ခေါ်ယူတွေ့ဆုံသည်။ ဤတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗမာပြည်အား တစ်နှစ်အတွင်း လွတ်လပ်ရေးပေးရန် တောင်းဆိုလေသည်။ ဖဆပလ ခေါင်းဆောင်များသည် အင်္ဂလိပ်တို့နှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် သဘောတူကြသဖြင့် ဆာပေါ်ထွန်းအစိုးရ ဆင်းပေးရပြီး ဖဆပလအစိုးရ တက်လာတော့သည်။

ဤအချိန်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၌ ကွန်ဆာဗေးတစ်အစိုးရသည် အကြပ်အတည်း ကြီးကြီးမားမားနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးကာစ အချိန်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့သည် ကုန်ဈေးနှုန်း မြင့်မားလာမှု၊ စားကုန်သောက်ကုန်ပစ္စည်းများ ရှားပါးပြတ်လပ်မှု၊ အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာ၊ အလုပ်သမားတို့၏သပိတ်မှောက်ဆန္ဒပြမှု စသည်များကြောင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် အကြီးအကျယ်

ဒုက္ခရောက်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းတို့အုပ်ချုပ်သည့် ကိုလိုနီနိုင်ငံပြည်သူများကလည်း လွတ်လပ်ရေး ပေးရန်အတွက် အကြပ်ကိုင် တောင်းဆိုလျက်ရှိကြသည်။ လွတ်လပ်ရေး မပေးပါက ထကြွ ပုန်ကန် ကြမည်ဖြစ်သည်။ ဤအခြေအနေများကြောင့် အင်္ဂလိပ်တို့သည် ယခင်ကကဲ့သို့ ၎င်းတို့၏ ကိုလိုနီ နိုင်ငံများကို ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်စွမ်း မရှိတော့ချေ။ ယင်းကြောင့် ဤကိုလိုနီနိုင်ငံများကို လွတ်လပ်ရေး ပေးရန် စဉ်းစားလာကြရသည်။ သို့ရာတွင် ဤကဲ့သို့လွတ်လပ်ရေးပေးရာတွင် လက်လွတ်ခွက်ကျွတ် မဖြစ်စေရန် စီးပွားရေးအရ စားပေါက်စားလမ်း ရရှိထားနိုင်ရန် နည်းလမ်းရှာ စီစဉ်လျက်ရှိသည်။

ယင်းကြောင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလအတွင်း အင်္ဂလိပ်တို့သည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဖဆပလအစိုးရကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေး ကိစ္စသွားရောက်ဆွေးနွေးရန် ဖိတ်ကြား လေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အတူ ဦးဘဖေ၊ ဦးတင်ထွန်း၊ ဦးစောနှင့် သခင်ဘစိန်တို့လိုက်ပါ သွားကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အင်္ဂလိပ်အစိုးရနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၇)ရက် နေ့တွင် အောင်ဆန်း အက်တလီစာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုလိုက်ကြသည်။ ဤစာချုပ်တွင် ဦးစော နှင့် သခင်ဘစိန်တို့က သဘောတူ လက်မှတ်ထိုးခြင်း မပြုလုပ်ချေ။ သဘောတူညီချက်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်သည်။

(၁) အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် ဗမာပြည်ဘုရင်ခံ၏ အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့အား ဗမာပြည်ကြားဖြတ်အစိုးရ အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုသည်။

(၂) အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်မှလွဲ၍ ကျန်ဗမာပြည်စစ်တပ်အားလုံးကို ဗမာပြည်ကြားဖြတ်အစိုးရက အုပ်ချုပ်ခွင့်ရှိသည်။

(၃) ကြားဖြတ်အစိုးရသည် ကာကွယ်ရေးဌာနနှင့် နိုင်ငံခြားရေးဌာနတို့၏ လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ခွင့် ရှိသည်။

(၄) ကြားဖြတ်အစိုးရသည် နိုင်ငံတော်၏ ငွေကြေးကိစ္စကို စီမံနိုင်သည်။

(၅) အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် ဗမာပြည်အစိုးရ၏ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး(သံအမတ်) ထားရှိရန်။

(၆) ဗမာပြည်အနေနှင့် တိုင်းပြည်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ရေးဆွဲရန်အတွက် တိုင်းပြု ပြည်ပြု လွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲကို ပြုလုပ်ကျင်းပရန်။

(၇) ဗမာပြည်တောင်တန်းဒေသတွင် နေထိုင်လျက်ရှိကြသည့် တောင်တန်းသားများ၏ အနာဂတ် ကံကြမ္မာသည် ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗမာပြည်သို့ပြန်လည်ရောက်ရှိပြီး အောင်ဆန်း အက်တလီ စာချုပ်ကို ထုတ်ပြန်လိုက်သောအခါ ကရင်များသည် ဤစာချုပ်ကို လက်ခံနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ဤစာချုပ် အား ဆန့်ကျင်ရန်အတွက် လှုပ်ရှားလာကြသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဖဆပလ အစိုးရကမူ ဤစာချုပ်ပါ သဘောတူညီချက်အတိုင်း လွတ်လပ်ရေးရရှိရန်အတွက် အလျင်အမြန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများ ပြုကြလေသည်။

- ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ခေါင်းဆောင်များအား ပင်လုံမြို့တွင် ခေါ်ယူ တွေ့ဆုံပြီး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြရာ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၁၂)ရက်နေ့ တွင် ဖဆပလအစိုးရနှင့် ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းတို့သည် ပင်လုံ စာချုပ်ကို သဘောတူချုပ်ဆိုကြသည်။
- ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဧပြီလဆန်းတွင် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးအတွက် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ရွေးကောက်ပွဲကို ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့ကြသည်။
- ဖဆပလအစိုးရသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၈)ရက်နေ့တွင် ဗြိတိသျှဓနသဟာယအသင်း ၏ ပြင်ပတွင် ဆက်လက်နေသွားရန် ဆုံးဖြတ်သည်။
- နောက်တစ်နေ့ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၁၉)ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ခေါင်းဆောင် များသည် လုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်ခြင်းခံကြရသဖြင့် ဦးနုဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။
- ၁၉၄၇ခုနှစ် အောက်တိုဘာလအတွင်း နု အက်တလီစာချုပ်ကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံလန်ဒန်မြို့တွင် ချုပ်ဆို လိုက်ကြသည်။
- ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၄)ရက်နေ့ နံနက် (၀၄း၂၀)နာရီအချိန်တွင် ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေး ရရှိလေတော့သည်။
- အင်္ဂလိပ်အလံ ဖြုတ်ချခြင်း ခံရပြီး ဗမာပြည်အလံတော်ကို လွှင့်တင်လိုက်သဖြင့် ဗမာပြည်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့၏ အုပ်စိုးမှု အဆုံးသတ်သွားလေတော့သည်။

au tdf, l- u&ift rsdo m; t pnf t ½kH uk dpGn fjcif/

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အင်္ဂလန်က ပြန်လာပြီးနောက် "အောင်ဆန်းအက်တလီစာချုပ်"ကို ထုတ်ပြန်ရာတွင် ဤစာချုပ်ထဲ၌ ကရင်အရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဘာမျှထည့်သွင်းထားခြင်း မရှိ ကြောင်း သိရှိရသည့်အခါ ဤစာချုပ်သည် ကရင်အမျိုးသားအတွက် ဘာအကျိုးမျှရရှိမည် မဟုတ် ဟု ခံယူပြီး ကရင်ခေါင်းဆောင်များသည် ရန်ကုန်မြို့တွင် ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးရန် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၃)ရက်မှ (၇)ရက်အထိ အစည်းအဝေး ကျင်းပခဲ့သည်။

ဤအစည်းအဝေးတွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ရှိသမျှ ကရင်အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြသည့် (KNA, BKNA, KCO, KYO) စသည့် ကိုယ်စားလှယ်အားလုံး တက်ရောက်လာကြသည်။ ဤ အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးရာ၌ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ မိမိဘာသာကြိုးပမ်း ရုန်းကန်ပြီး လုပ် ဆောင်ခြင်းသည် ညီညီညွတ်ညွတ်စုစည်းပြီး ကြိုးပမ်းရုန်းကန်ပြီး လုပ်ဆောင်မှုလောက် ထိရောက်မည် မဟုတ်ဟု သုံးသပ်မိသည့်အပေါ် ရှိသမျှ ဤကရင်အဖွဲ့အစည်းအားလုံးကို တစ်ဖွဲ့ တစ်စည်းတည်းအဖြစ် ညီညီညွတ်ညွတ်ပူးပေါင်းရန် သဘောတူဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ကရင့် အရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး တစ်ဖွဲ့တစ်စည်းတည်းအနေဖြင့် ညီညီညွတ်ညွတ် ကရင့်လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဆက်လက်လှုပ်ရှားတိုက်ပွဲဝင်သွားကြရန်ဖြစ်သည်။

ယင်းအချိန်၌ရှိကြသည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ ...

(၁) KNA ခေါ် ကရင်အမျိုးသားအသင်း

၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးဆုံးသည့်အထိ ဤအဖွဲ့သည် မိမိတာဝန်ကို ကျေပွန်ကောင်းမွန်စွာ ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ဂျပန်များ ဗမာပြည်ကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်စဉ်က ဤအဖွဲ့အစည်း၏ ဥက္ကဋ္ဌမှာ စောဘမောင်ဖြစ်ပြီး ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ဆရာဂျိမ်းစ်တာပ ဖြစ်သည်။ **(BIA)**နှင့် ဂျပန်စစ်တပ်တို့၏ ဖိနှိပ်မှုကြောင့် **(KNA)** ခေါင်းဆောင်များသည် မလှုပ်ရှားရဲကြတော့ဘဲ ဂျပန်ခေတ်တစ်လျှောက်လုံး ဤအဖွဲ့၏လှုပ်ရှားမှုမှာ ရပ်ဆိုင်းခဲ့ရသည်။

(၂) BKNA ခေါ် ဗုဒ္ဓဘာသာကရင်အမျိုးသားအသင်း

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်ပွားမီ ၁၉၄၀ ခုနှစ်တွင် ဤအသင်းကို ဖွဲ့စည်းထူထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤအသင်းကို ခေါင်းဆောင်မှုမှာ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးပန္နဝံသ၊ စောမြသိန်း စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဤအသင်းထဲတွင် ကရင်ခရစ်ယာန်များလည်း ပါဝင်ကြသည်။ ဤအသင်းလည်း ဂျပန်များ ဗမာပြည်ကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ဘာလှုပ်ရှားမှုမှ မရှိတော့ချေ။

(၃) KCO ခေါ် ကရင်ဗဟိုအသင်း

ဤအသင်းကို ဂျပန်ခေတ် ၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤအသင်းဖွဲ့စည်းခြင်းမှာ အဓိကအားဖြင့် ကရင်ဗမာ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ ဤအသင်းလည်း ဂျပန်ခေတ်တွင် အခြားဘာမျှ ထူးထူးထွေထွေ လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိချေ။ လုပ်လည်း မလုပ်ရဲကြချေ။ အသင်းခေါင်းဆောင်များမှာ ဆာစံစီဖိုး၊ စောဘဦးကြီး၊ ဆစ်ဒနေလူနီ၊ ဦးရွှေထွန်းကြာ၊ စောဂျိမ်းစ်တာပနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ် စုစုပေါင်း(၁၂)ယောက်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

(၄) KYO ခေါ် ကရင်လူငယ်အသင်း

ဤအသင်းသည် အစောပိုင်းကာလမှာပင် **(KCO)** ၏ အသင်းခွဲတစ်ခုအဖြစ် ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဗမာတို့၏ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုကြောင့် ဗမာများ၏ လက်ရန်း အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်လာကာ **(KNU)**ကို ဆန့်ကျင်ယှဉ်ပြိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်လာသည်။ အသင်း၏ ခေါင်းဆောင်များမှာ မန်းဘခိုင်၊ မန်းဝင်းမောင်၊ စောကျော်စိန်၊ စောထွန်းစိန်၊ စောစိန်တင် စသည်များ ဖြစ်ကြသည်။

အထက်ပါအသင်းအဖွဲ့(၄)ခု၏ ခေါင်းဆောင်များသည် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြပြီးနောက် (KNA)အဖွဲ့မှ ဆရာဖိုးအေးမှ အသင်းအဖွဲ့အားလုံးကို စုစည်းလိုက်သည့် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးဟု ခေါ်ဆိုကြရန် အဆိုပြုတင်သွင်းသည်။ ဤအဆိုပြုချက်ကို တက်ရောက်လာကြသည့် ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးက ကန့်ကွက်သူမရှိ သဘောတူကြသဖြင့် (KNU) ခေါ် ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၅)ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းလိုက်ကြသည်။

(KNU)၏ ဗဟိုခေါင်းဆောင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြသည်။

(၁)	စောဘဦးကြီး	– ဥက္ကဋ္ဌ
(၂)	ဦးလှဖေ	– ဒု ဥက္ကဋ္ဌ
(၃)	ဆရာသာထို	– အတွင်းရေးမှူး
(၄)	မန်းဂျိမ်းစ်ထွန်းအောင်	– တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး
(၅)	မန်းဘခင်	– ဘဏ္ဍာရေးမှူး
(၆)	စောဘဦးကြီး	– အဖွဲ့ဝင်
(၇)	စောသာဒင်	– အဖွဲ့ဝင်
(၈)	မန်းဝင်းမောင်	– အဖွဲ့ဝင်
(၉)	ဟန်တာသာမွေး	– အဖွဲ့ဝင်
(၁၀)	မန်းဘဇံ	– အဖွဲ့ဝင်
(၁၁)	စောကျော်စိန်	– အဖွဲ့ဝင်
(၁၂)	ဖေါလ်အေးငြိမ်း	– အဖွဲ့ဝင်
(၁၃)	စောစန်းကေ	– အဖွဲ့ဝင်
(၁၄)	စောအောင်ဝင်း	– အဖွဲ့ဝင်
(၁၅)	ဆစ်ဒနေလူနီ	– အဖွဲ့ဝင်

စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဤအစည်းအဝေးမှ အောင်ဆန်းအက်တလီစာချုပ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးကာ ဤစာချုပ်အား အောက်ပါအချက်များကြောင့် သဘောတူ လက်ခံနိုင်ခြင်းမရှိကြောင်း ဆုံးဖြတ်သည်။

(၁) အင်္ဂလိပ်အစိုးရနှင့် သွားရောက် တွေ့ဆုံရာ၌ ကရင်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ပါဝင်ခြင်း မရှိ။

(၂) ဤစာချုပ်ချုပ်ဆိုရာတွင် ကရင်တို့၏ ဆန္ဒသဘောထားကိုလည်း မယူ ကရင်တို့နှင့်လည်း လုံးဝ တိုင်ပင်နှီးနှောခြင်း မရှိ၊

(၃) တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် ကရင်ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ အလွန်နည်းပါးခြင်း၊

(၄) ယခင်က သီးခြားထားရှိသည့် ကရင့်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကို ဆက်လက်ထားရှိခြင်း မရှိ။

(၅) ကရင်များ တောင်းဆိုသည့် ကရင်ပြည်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဘာမျှဖော်ပြခြင်းမရှိ စသည်များကြောင့် ဖြစ်သည်။

အစည်းအဝေးမှ ဆက်လက်ပြီး သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ရာတွင် –

ကေအဲန်ယူ – ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး၏ သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အင်္ဂလိပ် ဝန်ကြီးချုပ်ထံ တင်ပြရန်နှင့် ဤကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အင်္ဂလိပ် ဝန်ကြီးချုပ်မှ ဖြေကြားရန် အတွက် ၁၉၄၇ ခုနှစ် မတ်လ (၃၁)ရက်နေ့အထိ စောင့်ဆိုင်းသွားရန် ဤကဲ့သို့စောင့်ဆိုင်းရာမှ အင်္ဂလိပ် အစိုးရက ဖြေကြားခြင်းမရှိသော် (သို့တည်းမဟုတ်) ကရင်တို့၏ တောင်းဆိုချက်များကို လက်ခံခြင်း မရှိသော်–

(၁) ကရင်တို့သည် အောင်ဆန်းအက်တလီစာချုပ်ကို ဆန့်ကျင်သွားမည်ဖြစ်ပြီး စောဘဦးကြီး သည် လက်ရှိ ဝန်ကြီးရာထူးမှ နုတ်ထွက်သွားရမည်။ ဆက်လက်ပြီး အင်္ဂလိပ်တို့မှ ဤပြဿ နာကို စဉ်းစားခြင်း မရှိပါက လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ရွေးကောက်ပွဲကို ကရင်များ ဆန့်ကျင် သပိတ်မှောက်သွားမည်။

ဦးစွာအားဖြင့် ဤဆုံးဖြတ်ချက်ကို အင်္ဂလိပ်အစိုးရထံသို့ ကြေးနန်းဖြင့် ပေးပို့ပြီးနောက် ရေးသားချက်အပြည့်အစုံကို နောက်ပိုင်းတွင် ရေးသားပေးပို့ခဲ့သည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ဖဆပလ အစိုးရထံ အောက်ပါတောင်းဆိုချက်များကို ရေးသားတင်ပြ တောင်းဆိုခဲ့သည်။

(က) လွှတ်တော်တွင်ကရင်ကိုယ်စားလှယ်များမရရှိသေးသည့်အင်းစိန်၊ပဲခူး၊ဟံသာဝတီ၊ဖျာပုံ၊ ထားဝယ်နှင့်မြိတ်ခရိုင်များ အတွက် ကရင်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်(၁၇)ဦးတိုးပေးရန်။

(ခ) အစိုးရအဖွဲ့ထဲတွင်ကရင်ဝန်ကြီး ၂၅%ပါဝင်ရန်၊

(၂) လွှတ်တော်သစ်တွင် ကိုယ်စားလှယ်များရွေးကောက်ရာတွင် ကရင်ကိုယ်စားလှယ် ၂၅% ပါဝင်ရန်၊

(၃) ကရင်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကို ယခင်အတိုင်း သီးခြား ဆက်လက်ထားရှိရန်၊

(၄) ကရင်ပြည်ပေးရန် သဘောထားရှိကြောင်း သဘောတူ လက်ခံရန်၊

(၅) အုပ်ချုပ်ရေးဌာနများတွင် ကရင်လူဦးရေ အချိုးအစားအလိုက် ကရင်များကို ရာထူးနေရာများ ခန့်ထားပေးရန်။

(၆) လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပပြီးနောက်တွင် ကရင်လူမျိုး၏ သန်းခေါင်စာရင်းကို ကောက်ခံ ပေးရန် စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

အထက်ပါတောင်းဆိုချက် (၆)ချက်အနက် ဖဆပလအစိုးရသည် နံပါတ်(၆)အချက်

တစ်ချက်တည်းကိုသာ ဆောင်ရွက်ပေးရန် သဘောတူခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်နှင့် ဖဆပလအစိုးရတို့မှ ပြန်ကြားသည်မှာ ကရင်များသည် လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ကြရန်နှင့် ကရင်ပြည် ရရှိရေးကို လွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမထဲ၌သာ ကြိုးပမ်းသွားရန် တိုက်တွန်းပြောဆိုခဲ့သည်။

အင်္ဂလိပ်နှင့် ဖဆပလအစိုးရတို့၏ ဖြေကြားချက်သည် ကေအဲန်ယူ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးကို ကျေနပ်မှု မပေးသဖြင့် စောဘဦးကြီးသည် ဝန်ကြီးရာထူးမှ နုတ်ထွက်ရန် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဧပြီလ (၄)ရက်နေ့တွင် တင်ပြလေတော့သည်။ တစ်ဆက်တည်း၌ပင် ကေအဲန်ယူ၏ ဗဟို အလုပ်အမှုဆောင် အစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူကျင်းပလေသည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် **(KYO)** ကရင်လူငယ် အသင်းခေါင်းဆောင်ဟောင်းများက ဤအဆိုများကို ရုပ်သိမ်းရန် တောင်းဆိုကြသည်။ ရုပ်သိမ်းခြင်းမပြုပါက ၎င်းတို့သည် ကေအဲန်ယူ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီမှ နုတ်ထွက်မည်ဟု ပြောဆိုကြသည်။ နောက်ဆုံး ကေအဲန်ယူဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အစည်းအဝေးမှ ၎င်းတို့၏ တောင်းဆိုချက်ကို လက်ခံခြင်း မပြုသဖြင့် မန်းဘခိုင်၊ မန်းဝင်းမောင်၊ စောကျော်စိန်၊ စောအောင်ပ၊ စောစိန်တင်စသည့် **(KYO)**အဖွဲ့ဝင်များသည် အစည်းအဝေးခန်းမမှ ထွက်ခွာသွားကြသည်။ ၎င်းတို့နှင့်အတူ ကေအဲန်ယူ ဥက္ကဋ္ဌ စောစံဖိုးသင်လည်း ထွက်ခွာလေသည်။ စောဘဦးကြီးမှ ကရင် ရေးရာဝန်ကြီး ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ပြီးသောအခါ စောဘဦးကြီး၏ နေရာတွင် စောစံဖိုးသင်က ကရင် ရေးရာဝန်ကြီးအဖြစ် ဖဆပလအစိုးရအဖွဲ့ထဲတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်လေတော့သည်။

(KYO)ခေါင်းဆောင်များသည် ၎င်းတို့၏ အသင်းကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပြီး ဖဆပလ၏ လက်ရုံးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်လာကာ ယင်းအချိန်ကစပြီး **(KNU)**၏ ကြိုးပမ်းမှုတိုင်းကို ဆန့်ကျင် လေတော့သည်။

စောစံဖိုးသင်နှင့် အပေါင်းပါများ ကေအဲန်ယူ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီထဲမှ ထွက်ခွာသွားကြပြီး ဖြစ်သဖြင့် ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး၏ အရေးပေါ်ညီလာခံကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဧပြီလ (၁၀)ရက်နေ့တွင် ခေါ်ယူကျင်းပလေသည်။

ဤအရေးပေါ်ညီလာခံတွင် အောက်ပါ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို သဘောတူဆုံးဖြတ်ကြသည်။

(၁) ကရင်ပြည်ရရှိရေးကို ကြိုးပမ်းရာ၌ ကရင်အမျိုးသားတဦးဦးက မိမိ၏အမျိုးသား ကိုယ်ပိုင် ပြဌာန်းခွင့် ရရှိရေး လုပ်ဆောင်ရာမှ ညှင်းပမ်းနှိပ်စက်မှုကို ခံရပါက ဤလုပ်ရပ်အား ကရင် တစ်မျိုးသားလုံး၏ ကိစ္စအဖြစ် သဘောထားဆောင်ရွက်သည်။

(၂) (က) လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဝင်ရောက်အရွေးကောက်ခံကြသည့် ကရင်များသည် ကရင်လူထု၏ ကိုယ်စားလှယ် အစစ်အမှန်မဟုတ်သဖြင့် ၎င်းတို့၏လွှတ်တော် တွင်းတွင်ဖြစ်စေ လွှတ်တော်ပြင်ပတွင်ဖြစ်စေ ၎င်းတို့၏ပြောဆိုမှုများနှင့် လုပ်ရပ်များသည် ကရင်လူထု၏ ဆန္ဒ သဘောထား မဟုတ်ပေ။

(ခ) ဤအစည်းအဝေး၌ စောဘဦးကြီးသည် ကိုယ်ကျိုး လုံးဝ မကြည့်ဘဲ ဝန်ကြီးရာထူးမှ နုတ် ထွက်ခဲ့သည့် အတွက် ချီးကျူးဂုဏ်ပြုကြောင်း မှတ်တမ်းတင်သည်။

(ဂ) ဤလွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲတွင်ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ပြီး အရွေးမခံကြသည့် ကရင် ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဤလွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲကို သပိတ်မှောက်ပြီး မဲ မပေးကြသည့် ကရင်လူထုများကို ဤအစည်းအဝေးက ကျေးဇူးတင်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်သည်။

(ဃ) ဤအစည်းအဝေးမှ ရွေးချယ်တင်မြှောက်လိုက်သော ကေအဲန်ယူ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီအသစ်ကို ကေအဲန်ယူ၏ လုပ်ငန်းလမ်းစဉ်ရေးဆွဲရေးနှင့် လိုအပ်သည့် ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်သွားနိုင်ရေးအတွက် အာဏာကုန် လွှဲအပ်ထားသည်။

(၃) ဤအစည်းအဝေးကြီးမှ ကေအဲန်ယူ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီအား လူမျိုးစုများ အဖွဲ့အစည်းကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းသွားရန် တာဝန်လွှဲအပ်လိုက်သည်။

(၄) ကေအဲန်ယူ၏ ကြွေးကြော်သံအဖြစ် ကရင်အမျိုးသား သတင်းစာတစ်စောင်ကို အမြန်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေဖြန့်ချိသွားရန် ကေအဲန်ယူ ဗဟိုခေါင်းဆောင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ဤအစည်းအဝေးမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်ကြသည်။

(၁)	စောဘဦးကြီး	– ဥက္ကဋ္ဌ
(၂)	မန်းစောပု	– ဒု ဥက္ကဋ္ဌ
(၃)	ဆရာသာထို	– အတွင်းရေးမှူး
(၄)	မန်းဂျိမ်းစ်ထွန်းအောင်	– တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး
(၅)	မန်းဘခင်	– ဘဏ္ဍာရေးမှူး
(၆)	စောသာဒင်	– စီးပွားရေးတာဝန်ခံ
(၇)	စောဟန်တာသာမွေး	– ပညာရေးတာဝန်ခံ
(၈)	စကော်မောလေး	– လူငယ်
(၉)	စောအောင်ဝင်း	– ပြန်ကြားရေး
(၁၀)	စောစန်းကေ	– သုဝဏ္ဏတိုင်း သတင်းစာ အယ်ဒီတာ
(၁၁)	ဦးဇန်	– အုပ်ချုပ်ရေး
(၁၂)	စောဘဲလေး	– လယ်ယာ
(၁၃)	မန်းဘဇန်	– ကာကွယ်ရေး
(၁၄)	မစ္စစ်လူနီ	– ကရင်အမျိုးသမီးအသင်း တို့ဖြစ်သည်။

ok0PWdkif;owif;pmukdxkwfa0jzefYNidcif;

KNU– ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ကေအဲန်ယူဗဟိုအာဘော်နှင့် ကြွေးကြော်သံအဖြစ် ဤသုဝဏ္ဏတိုင်းသတင်းစာကို ထုတ်ဝေဖြန့်ချိနိုင်ခဲ့သည်။

ဤသတင်းစာ ထုတ်ဝေသူတာဝန်ခံမှာ စောစန်းကေးဖြစ်ပြီး အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်သူမှာ ဆရာအောင်ညွှန့်(ကလောင်အမည် ဖိုးစော်ကဲ)ဖြစ်သည်။ ဤသတင်းစာသည် ကရင်လူထု၏ အားပေးထောက်ခံမှုရရှိခဲ့သည်။ စောင်ရေ(၄,၀၀၀) ကျော် (၅,၀၀၀)အထိ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။

ကရင်လူထုကို ပညာပေးလှုံ့ဆော်ရာတွင် ထိရောက်သည့် စာစောင်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယင်းအချိန်တွင် ဗမာသတင်းစာများ အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်သတင်းစာသည် ကရင်တို့၏လုပ်ရှားမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး အမျိုးမျိုး ရှုတ်ချပြောဆိုရေးသားခဲ့သည်။ ဗမာလူထုကိုလည်း လူမျိုးရေးအမြင်ဖြင့် တစ်ဖက်သတ် လှုံ့ဆော်မှုများကိုလည်း လုပ်ခဲ့သည်။ ကရင်လူမျိုး မကောင်းကြောင်းကို ရေးသားရုံမက ကရင်ဗမာ အဓိကရုန်းဖြစ်အောင် ဖန်တီးရေးသားသည့်အထိ ဖြစ်လာသည်။ ဤ သတင်းစာ၏ မမှန်ကန်သည့်သတင်းများ၊ ယုတ်မာမှုများကို ဤသုဝဏ္ဏတိုင်း သတင်းစာမှ ဖွင့်ချ ဖော်ထုတ် ရှင်းလင်း ခဲ့ရသည်။

vGwfawmfukd pm;vS,fa&;G aumufyGm; oydwfarmSujcif/

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ပထမအပတ်တွင် လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲကို ပြုလုပ်ကျင်းပသည်။ ကေအဲန်ယူညီလာခံ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ကေအဲန်ယူသည် ဤရွေးကောက်ပွဲကို ဆန့်ကျင်သပိတ်မှောက်ပြီး ဝင်ရောက်အရွေးခံခြင်း မပြုခဲ့ချေ။ ကရင်လူထုများကိုလည်း ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲများ သွားမပေးကြရန် ပန်ကြားထားသည်။ ဤရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်အမျိုးသားထဲမှ မဲပေးနိုင်သူ လူဦးရေ ၈%သာ မဲပေးခဲ့ကြောင်းသိရှိရသည်။ နေရာအတော်များများတွင် မဲပုံးများမှာ မဲ မရဘဲ ရှိနေသည်ကို တွေ့ရပြီး မဲပုံးများကို မှောက်ထားလျက်ရှိသည်။

ကရင်အတွက်မဲဆန္ဒနယ်(၁၂)နေရာ ထားခဲ့သော်လည်း ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သောနေရာ (၄)နေရာသာ ရှိခဲ့သည်။ အခြား နေရာများတွင် ယှဉ်ပြိုင်မှုမရှိချေ။ **(KNU)**အနေနဲ့လုံးဝ ရွေးကောက်ပွဲကို ဝင်ရောက်ခြင်းမရှိဘဲ **(KYO)** က ဝင်ရောက်အရွေးခံသဖြင့် လွှတ်တော်ထဲတွင် ကရင်ကိုယ်စားလှယ်များမှာ **(KYO)**များသာဖြစ်ပြီး ကရင်အများစုက ၎င်းတို့ကို မသိကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။

KNDO u&ifhtrsdK;om;umuG,fa&;wyfzGJUpnf;wnfaxmifjcif;

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၁၆)ရက်နေ့တွင် ကေအဲန်ယူ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်သည့် မန်းဘဇန်သည် ကေအဲန်ဒီအိုခေါ် ကရင်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ကို ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုပြီး ဖွဲ့စည်းခဲ့လေသည်။ ကေအဲန်ဒီအိုအား ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများမှာ–

(၁) ကရင်အမျိုးသားတို့၏ လှုပ်ရှားမှုသည် တစ်နေ့မှာ လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲအဆင့်သို့ ရောက်ရှိမည် ဖြစ်သဖြင့် အန္တရာယ်များကာကွယ်ရန်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုပြုရန်၊

(၂) လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသောအခြေအနေအရ ကရင်အမျိုးသားများ၏ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်၊

(၃) ကရင်အမျိုးသားများအား နိုင်ငံရေးအရ စည်းရုံးသည်ထက် လက်နက်ကိုင်ရန် စည်းရုံးသည်က ပိုမိုထိရောက်ကျယ်ပြန့်သည်။

ကေအဲန်ဒီအိုသည် ကရင့်လွတ်လပ်မှုအတွက် ကျောရိုးဖြစ်၏။ ကေအဲန်ဒီအိုကို ဖွဲ့စည်းလာသောကြောင့် ကရင်များသည် ပိုမိုနိုးကြားတက်ကြွလာကြသည်။ ကေအဲန်ဒီအို လုပ်ငန်းအတွက် ကရင်လူထု၏ ထောက်ခံအားပေးမှုကို ရရှိသည်။ ကရင်လူထုကိုလည်း ကာကွယ် စောင့်ရှောက်နိုင်ခဲ့သည်။ တချိန်တည်းတွင် ကေအဲန်ယူ ၏ခေါင်းဆောင်မှုသည် ပိုမိုကြံ့ခိုင် ကောင်းမွန်လာစေသည်။

ကေအဲန်ဒီအိုကို ရန်ကုန် အလုံရှိ ဆရာဗင်တန်ခန်းမ၌ အစည်းအဝေးထိုင်ပြီး ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာတွင် နယ်မြေအလိုက်တာဝန် ပေးခန့်အပ်မှုများရှိခဲ့သည်။ နယ်မြေများကို ခရိုင်အလိုက် သတ်မှတ်ထားရှိပြီး နယ်မြေခေါင်းဆောင်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူ တာဝန်ပေးကြသည်။

အရှေ့တိုင်း (၁) တောင်ငူ – မီးဒရယ်
(၂) ညောင်လေးပင် – အောင်စိန် (ပဲခူးခရိုင်ဖြစ်ပြီး ရွှေကျင်၊ ကျောက်ကြီး သုံးမြို့နယ်ပါဝင်သည်။)
(၃) သထုံခရိုင် – ဗိုလ်ကြီးမောင်ညွန့်(ဘားအံအပါ)
(၄) မော်လမြိုင်(ကျိုက္ခမီ) – တကယ့်
(၅) ဘိတ်/ထားဝယ် – စောနယ်လ်ဆင်ကဲ
(၆) ရှမ်းပြည်နယ်နှင့်အထက် – ဝီးဒါ
(၇) ကရင်နီ – ထောပလို

မြစ်ဝကျွန်းပေါ် (၈) အင်းစိန် – စကောမောလေး
(၉) ပြည်နှင့်သာယာဝတီ – ဗိုလ်ပန်းကိုင်
(၁၀) ဟံသာဝတီ – ဗိုလ်တိုး
(၁၁) ဟသ်ာတ – ဗိုလ်ဆောက်
(၁၂) မအူပင် – ထွန်းလှအောင်

(၁၃) ပုသိမ် – ဆရာသာဆန်း

(၁၄) မြောင်းမြ – စောဘကျော်

(၁၅) ဖျာပုံ – ဆရာမောင်တို့ဖြစ်ကြသည်။

သဘောတူညီချက်များရှိသည့်အတိုင်း အမျိုးသားတရပ်လုံးအတွက်(KNDO)ကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် အကျယ်အပြန့် နေရာအနှံ့ ကရင်အမျိုးသားများရှိသည့် အရပ်ဒေသတိုင်း ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြီး ကရင်အမျိုးသားများအား ထိရောက်စွာကာကွယ်နိုင်ခဲ့သည်။

KNU \ armfv Irdcfn D mcH

ကေအဲန်ယူ၏ လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲ သပိတ်မှောက်ခြင်းသည် ကြီးမားသည့် အောင်မြင်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖဆပလအစိုးရသည် ကရင်များအား အကြပ်ကိုင်ရန်အတွက် ကရင်နှင့် ဗမာလူထုအကြား နားလည်မှု လွဲမှားလာစေရန် စတင်ပြီး လှည့်စားမှုများ ပြုလုပ်လာတော့သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ကရင်များ၏ လက်ထဲတွင်ရှိသည့် လက်နက်များအား သိမ်းယူရန်ဖြစ်သည်။ ရှေ့လုပ်ငန်းအတွက် ကေအဲန်ယူသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ (၁၀)ရက် နေ့တွင် မော်လမြိုင်၌ ညီလာခံကို ခေါ်ယူကျင်းပခဲ့သည်။ ဤအကြိမ် ညီလာခံသည် ကရင်တို့ စည်းစည်းလုံးလုံးဖြင့် ကိုယ်စားလှယ်(၇၀၀)ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ဤညီလာခံတွင် ရှေ့လုပ်ငန်းအတွက် မည်သို့လှမ်းမည်ကို ဆွေးနွေးပြောဆိုကြပြီး အောက်ပါ သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်လေသည်။

(၁) ဗမာပြည်တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် ကရင်ကိုယ်စားလှယ်အစစ်အမှန် ပါဝင်ခြင်း မရှိသဖြင့် ဤတိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်မှ ရေးဆွဲ အတည်ပြုချမှတ်သည့် မည်သည့် ဥပဒေကိုမဆို ကရင်လူထုမှ လက်ခံလိမ့်မည် မဟုတ်။

(၂) လွတ်လပ်သည့် ကရင်ပြည်ရရှိရေး ကိစ္စကို ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂသို့ တင်ပြသွားရန်။

(၃) ကရင်ပြည်၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရန်အတွက် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ အား အာဏာကုန်လွှဲအပ်လိုက်သည်။

(၄) ကရင်လူထုတစ်ရပ်လုံး ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီအပေါ် လုံးဝ အယုံအကြည်ရှိသည်။

(၅) (က) တောင်ငူခရိုင်အပါအဝင် တနင်္သာရီတိုင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်း၊ အင်းစိန်နှင့် ဟံသာဝတီခရိုင်၊ ညောင်လေးပင်ဆပ်ဒီဗီဇံ ပါဝင်သော နယ်မြေများအား ကရင်ပြည်အဖြစ် သဘောတူ သတ်မှတ်လိုက်သည်။

(ခ) ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးရရှိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ကရင်ပြည်ကိစ္စကို ဗမာပြည်အစိုးရထံ တင်ပြတောင်းဆိုသွားရန်။

(၆) လက်နက်ပုန်းထားရှိမှုဖြင့် သေဒဏ်ပေးစီရင်မည့် ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသွားရန်။

(၇) လက်ရှိအသုံးပြုလျက်ရှိသည့် ကရင်အမျိုးသားအလံကို ကရင်တစ်မျိုးသားလုံး၏ အလံတော် အဖြစ် လက်ခံအတည် ပြုသွားရန်။

r©EÅShu&ifwkdY|ay;|ifaqmi&GfrI

မော်လမြိုင်တွင် ခေါ်ယူကျင်းပခဲ့သည့် ကေအဲန်ယူ၏ညီလာခံတွင် မွန်အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသည့် နိုင်လှမောင်၊ နိုင်ဘိုးချို၊ မိမောင်ဆွာ၊ နိုင်ဘလွင်(နိုင်ရွှေကျင်)တို့လည်း တက်ရောက်လျက်ရှိကြသည်။ ဤညီလာခံ၌ပင် မွန်နှင့် ကရင်တို့၏ လွတ်လပ်သည့် တိုင်းပြည် ရရှိရေး ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ မွန်အမျိုးသားများလည်း(KNDO)နှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အတွက်(MNDO) မွန်အမျိုးသားကာကွယ်ရေးအဖွဲ့ကိုလည်း ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လိုက်ကြသည်။

နောက်ထပ်တစ်ဖန် မွန်နှင့်ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်တို့သည် ရန်ကုန်မြို့တွင် တွေ့ဆုံကြပြီး အချက်(၄)ချက် ပါဝင်သည့် မွန်ကရင်သဘောတူညီချက်ကို လက်ခံအတည်ပြု ကြသည်။

r©fu&ifoabmwlnDcsuf

(၁) ကရင်နှင့် မွန်တို့သည် အတူတကွ စည်းလုံးညီညွတ်စွာ လွတ်လပ်သည့် ကရင်ပြည်နှင့် မွန်ပြည် ရရှိကြသည့်အထိ လက်တွဲ ဆောင်ရွက်သွားကြရန်။

(၂) နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်နှင့် ဆက်သွယ်ရာတွင် ကရင်ဖြစ်စေ၊ မွန်ဖြစ်စေ ပြုလုပ်ပါက တစ်ဦးကို တစ်ဦး ကြိုတင်အသိပေးသွားရန်၊ ကြိုတင်အသိပေးခြင်းမရှိဘဲ တစ်ဦးတည်း သီးခြား လုပ်ဆောင်ခြင်း မပြုလုပ်ရ။

(၃) လွတ်လပ်သည့် ကရင်ပြည်နှင့် မွန်ပြည် ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အချိန်တွင် ငွေစက္ကူတစ်မျိုးတည်း ကို အတူတကွ သုံးစွဲသွားရန်။

(၄) လွတ်လပ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းရာတွင် ကရင်အမျိုးသားအား ထိခိုက်နစ်နာစေသော အပြုအမူ ဖြစ်စေ၊ မွန်အမျိုးသားအား ထိခိုက်နစ်နာစေသော အပြုအမူဖြစ်စေ၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်စလုံး မိမိ အမျိုးသားအား ထိခိုက်နစ်နာစေသည့် အပြုအမူအဖြစ် သဘောထားခံယူသည်။

ဤသဘောတူညီချက်များကို သတင်းစာများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြသွားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

aute,f,l\ ukdyrfrl&v'f

ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးသည် ကရင်တစ်မျိုးသားလုံးကို စုစည်းလိုက်သည့် အသင်းအဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ကရင်တစ်မျိုးသားလုံး၏ စည်းလုံးညီညွတ်ရေး အတွေးသစ် အမြင်သစ်ရှိရေးနှင့် စိတ်ဓာတ်တက်ကြွမှုရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ ကေအဲန်ယူအား ကရင်တစ်မျိုးသားလုံးက အားပေးထောက်ခံလျက်ရှိသည်။

ဖဆပလ ဗမာအစိုးရသည် ကရင်များ သွေးကွဲအောင် နည်းမျိုးစုံ သွေးခွဲမှိုင်းတိုက်မှုပြုလုပ်ခဲ့သည်။ (KYO)ခေါင်းဆောင်များအား ငွေကြေး၊ ရာထူး၊ အာဏာများဖြင့် မျှားခေါ် ဆွဲဆောင်ခဲ့သည်။ (KNU)ကို ဆန့်ကျင်သွားရန်အတွက် (KYO)အား ၎င်းတို့၏ လက်ကိုင်တုတ်အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့ကြသည်။

ဤကဲ့သို့ဖြစ်သည့်တိုင် ဗမာပြည်တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်၌ နိုင်ငံတော်၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ (၁၈၀–၁၈၁) အရ ကရင်ပြည်အားပေးရန် ဟူသည့် အချက်ကိုထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်။ ကရင်ပြည်အဖြစ် ဦးစွာအားဖြင့် ဖာပွန်ခရိုင်နှင့် ကရင်နီပြည်ကို ကရင်ပြည်အဖြစ် သတ်မှတ်ရန်ဖြစ်သည်။ ဤသတ်မှတ်ချက်ကို ကရင်နီက လက်ခံခြင်းမပြုပါ။ ကရင်များကိုယ်စား ကေအဲန်ယူလည်း ဤသတ်မှတ်ချက်ကို လက်မခံချေ။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၁၉)ရက်နေ့တွင် အောင်ဆန်းနှင့် အပေါင်းပါတို့သည် လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်းခံရသည်။ သို့ဖြင့် ဦးနုသည် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာ၏။

၁၉၄၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် "နု–အက်တလီ"စာချုပ်ချုပ်ဆိုပြီး ဗမာပြည်အားလွှတ်လပ်ရေးပေးရန် သဘောတူခဲ့သည်။ ဤစာချုပ်အရ ဗမာပြည်သည် ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၄)ရက်နေ့တွင် လွတ်လပ်ရေးရရှိခဲ့သည်။ ကေအဲန်ယူကရင် အမျိုးသားအစည်းအရုံးသည် ဤဗမာပြည် လွတ်လပ်ရေးနေ့ကို လက်ခံခြင်းမပြုပေ။ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးကို ကန့်ကွက်သည့်အနေဖြင့် သီးခြားလွတ်လပ်ရေးနေ့အဖြစ် ဇန်နဝါရီလ (၅) ရက်နေ့ကို စီစဉ်သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

tcef;(3-8)

vufeufuŭawmfvSef&; jzpfyGJvmonftxd
wifrmrIwdkyGJvmjcif;

ArmwdkY vlyf&Srl

ဗမာလူမျိုးတို့၏ လှုပ်ရှားမှုတစ်ချိန်လုံးတွင် ဤလှုပ်ရှားမှု၏နောက်ကွယ်၌ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီသည် ခေါင်းဆောင်မှုပေးခဲ့၏။ ဂျပန်တော်လှန်ရေးကာလတွင် ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ၁၉၃၉ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၁၅)ရက် နေ့တွင် သခင်စိုးမှ လျှို့ဝှက်စွာ ခေါင်းဆောင်၍ ထူထောင်ခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးဆုံးသည့်နောက်တွင် ဤပါတီသည် တရားဝင်မြေပေါ်ပါတီအဖြစ် ပြောင်းထူထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ပါတီဝင်ဦးရေလည်း အလျင်အမြန်ပင် တိုးများလာခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ဗဟိုကော်မတီ (၂၈)ဦး ထဲတွင် သခင်စိုးနှင့် အခြား (၇)ဦးတို့သည် ခွဲထွက်သွားပြီး အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီကို ထူထောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ဖဆပလအစိုးရသည် အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီအား မတရားသင်းဟု ထုတ်ပြန်ကြေညာသဖြင့် ၎င်းတို့သည် တောခိုသွားကြသည်။

အောင်ဆန်းသည် ဟူးဘတ်ရန့်(ချ်)နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး အင်္ဂလိပ်နှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်ရန် သဘောတူလိုက်သည့်အခါ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီက အောင်ဆန်းသည် အင်္ဂလိပ်ထံ ဒူးထောက်အညံ့ခံသည်ဟု စွပ်စွဲပြောဆိုလာကာ ဖဆပလ အဖွဲ့ထဲမှ နုတ်ထွက်သွားလေတော့သည်။ ၁၉၄၈ ခု ဇန်နဝါရီလ (၄)ရက်နေ့တွင် ရရှိသည့် လွတ်လပ်ရေးကို ဗကပများက အတုအယောင် လွတ်လပ်ရေးဟုဆိုပြီး ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ(၂၈)ရက်နေ့တွင် ဗကပတို့သည် တောခိုပြီး ဖဆပလအစိုးရကို ဆန့်ကျင် တော်လှန်လေတော့သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၃)ရက်နေ့တွင် ဦးနုသည် အချက်(၁၅)ချက်ပါသည့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားစည်းလုံး ညီညွတ်ရေးအတွက် ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဖဆပလနှင့် ဗိုလ်ဖိုးကွန်းခေါင်းဆောင်သည့် ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့တို့ အငြင်းပွားပြန်ရာ ဗိုလ်ဖိုးကွန်းနှင့် ၎င်း၏ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့သည် တောခိုသွားပြန်သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ အတွင်းတွင် ဗမာ့တပ်မတော်မှ သရက်ချောင်းတွင် အခြေစိုက်သည့် တပ်ရင်း(၁)နှင့် မင်္ဂလာဒုံတွင် အခြေစိုက်သည့် တပ်ရင်း(၃) တို့လည်း ဖဆပလ အစိုးရကို ပြန်လည်ဆန့်ကျင်တော်လှန်တော့သည်။ ယင်းကြောင့် ဖဆပလအ စိုးရထဲတွင် ဘဆွေ၊ ကျော်ငြိမ်းတို့ ခေါင်းဆောင်သည့် လက်ျာဆိုရှယ်လစ်အုပ်စုနှင့် အောင်ဆန်းဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ပြည်သူ့ ရဲဘော် (အလံဝါ) များသာ ကျန်ရှိလေတော့သည်။

u&ifvlxk\ qEjyyGJ

ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီး ဖြစ်သော်လည်း ကရင်တို့သည် ၎င်းတို့အား ကရင်ပြည် ပေးရန် တောင်းဆိုကြသည့် ဖဆပလ အစိုးရကမူ ၎င်းတို့တောင်းဆိုသည့် ကရင်ပြည်ကို မပေးရုံမက ကရင်များအား နယ်ချဲ့လက်ကိုင်တုတ်များအဖြစ် ရှုံ့ချစွပ်စွဲပြော ဆိုခဲ့သည်။ ဆူပူ သောင်းကျန်းသူများဟူ၍လည်း ရေးသားပြောဆိုသည်။ ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသား အစည်း အရုံးသည် ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၃)ရက်နေ့တွင် ကရင်ပြည်အားပေးရန် ဖဆပလ အစိုးရထံ တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ တောင်းဆိုချက်နှင့်ပတ်သက်ပြီး မတ်လ (၃)ရက်နေ့အထိ ဘာမျှ ပြန်ကြားခြင်းမရှိခဲ့ချေ။ ဤတင်ပြတောင်းဆိုချက်သည် ပိုမိုပြီးလေးနက်စေရန် အတွက် ကေအဲန်ယူ– ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးသည် ဗမာပြည်ဒေသအနှံ့ရှိ ကရင်လူထုကို စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ကာ ခေါင်းဆောင်မှုပေးပြီး တစ်ပြည်လုံး အတိုင်းအတာအနေဖြင့် ၁၉၄၈ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၁)ရက်နေ့ တွင် ကရင်လူထု၏ ဆန္ဒပြပွဲကို ပြုလုပ် ကျင်းပခဲ့သည်။

ဤနေ့ ဤရက်တွင် ဗမာပြည်ရှိ ကရင်လူမျိုးအားလုံး လွတ်လပ်သည့် ကရင်ပြည် လိုလား ကြောင်း ဆန္ဒကို ထုတ်ဖေါ် ပြသသည့် အနေဖြင့် ဆန္ဒပြကြခြင်း ဖြစ်သည်။ မြို့ကြီးတိုင်းတွင် ဆန္ဒ ပြပွဲများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ဤဆန္ဒပြပွဲတွင် ကရင်တို့သည် ကြွေးကြော်သံ (၄)ချက်ကို ကြွေးကြော်ပြီး စီတန်း လှည့်လည်ကြသည်။ ဤကြွေးကြော်သံ(၄)ချက်မှာ–

(၁) ကရင်ပြည် ချက်ချင်းပေး။

(၂) ကရင်တစ်ကျပ် ဗမာတစ်ကျပ် ချက်ချင်းပြ။

(၃) လူမျိုးရေး အဓိကရုန်း အလိုမရှိ။

(၄) ပြည်တွင်းစစ် အလိုမရှိ စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ဤကြွေးကြော်သံ(၄)ရပ်သည် နိုင်ငံရေးအရ လွတ်လပ်ရေး၊ တန်းတူရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီရေးကို ဖေါ်ညွှန်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းအချိန်အခါရှိ ကိုလိုနီကျွန်ပြုခံ နိုင်ငံအားလုံး တို့၏ ကြွေးကြော်သံများလည်း ဖြစ်ကြသည်။ ဤကြွေးကြော်သံများအား ဆန္ဒပြသည့်အချိန်တွင် အော်ဟစ်တောင်းဆိုခြင်းမပြုပေ။ ဤကြွေးကြော်သံ(၄)ရပ်ကို ပိတ်စအပေါ်တွင် အများမြင်သာ အောင်ရေးသားထားပြီး ဤပိတ်စကိုစနစ်တကျ ယူဆောင်ကာ အေးဆေးငြိမ်သက်စွာပင် စီတန်း လှည့်လှည်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤ ကရင်လူထု၏ ဆန္ဒပြပွဲတွေ ကျေးလက်ဒေသ တောင်ပေါ်ကျေးရွာ အစရှိသည့် ကရင်လူထုအချို့လည်းမြို့ပေါ်သို့ ရောက်ရှိလာကြပြီး ပါဝင်ဆန္ဒပြကြသည်။ အချို့ ကျေးလက်လူထုမှာ နှစ်ညအိပ်ခရီး လာကြရသူများပင် ရှိသည်။ ကရင်အမျိုးသား၏ဆန္ဒကို စည်းလုံး ညီညွတ်စွာ ဖော်ထုတ်လိုကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် လမ်းခရီးတွင် ဖဆပလ အစိုးရ၏ နည်းအမျိုးမျိုး အနှောက်အယှက်ပေးမှုကို ခံကြရသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် တက်ကြွမှု၊ ရဲရင့်မှု နှင့် ညီညွတ်မှု စိတ်ဓာတ်ကိုပြကာ မြို့ပေါ်အရောက် ချီတက်လာကြသည်။ သတ်မှတ်ထားသည့် ဆန္ဒပြကြမည့်ရက်ကို ရောက်သည့်အခါ မြို့ပေါ်၌ မော်တော်ကားများသည် ခါတိုင်းနေ့များကကဲ့သို့

ပြေးဆွဲခြင်း မရှိကြသဖြင့် ကရင်လူထုအတော်များများသည် ဆန္ဒပြသည့်နေရာသို့ သွားရောက်ခြင်း မပြုနိုင်ဘဲ နောက်ပြန်သွားကြရသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ဤသတ်မှတ်ထားသည့်ရက်တွင် ဗမာပြည်ရှိ မြို့ကြီးများဖြစ်သည့် မြစ်ကြီးနား၊ ဗန်းမော်၊ မန္တလေး၊ ရေနံချောင်း၊ ချောက်၊ တောင်ကြီး၊ ကျိုင်းတုံ၊ လားရှိုး၊ နမ့်ခမ်း အစရှိသည့်မြို့များ အပါအဝင် မြို့တိုင်းလိုလို ဆန္ဒပြပွဲများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေသည်။ ဆန္ဒပြသည့် လူဦးရေအား စုပေါင်း ရေတွက်ကြည့်ရာတွင် စုစုပေါင်း (၄)သိန်းကျော်ကြောင်း သိရှိရသည်။ ဤ ကရင်လူထုဆန္ဒပြပွဲသည် ဗမာပြည်၏ သမိုင်းတွင် အကြီးမားဆုံး ဆန္ဒပြပွဲဖြစ်သည့်အပြင် စည်းကမ်း သေဝပ်မှု အရှိဆုံး ဆန္ဒပြပွဲလည်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤကရင်လူထု ဆန္ဒပြပွဲကြီးသည် အောက်ပါ နိုင်ငံရေး အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

(၁) ကရင်လူထုအား နိုင်ငံရေးအမြင် နိုင်ငံရေးအသိ နိုးကြားလာစေရန် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်းဖြစ်သည်။ တိုင်းချစ်ပြည်ချစ်စိတ်နှင့် တိုင်းပြည်လွတ်လပ်ရေးကို လိုလားစေသည်။

(၂) ကရင်အမျိုးသားများ၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ဖော်ထုတ်သည်။

(၃) ကရင်တို့၏ ဇာတိသွေး ဇာတိမာန်ကို ဖော်ထုတ်သည်။

(၄) ကရင်တို့မှ လက်ဦးမှုရယူခြင်းကို ဖော်ပြသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် ကရင်တို့သည် ကရင်ပြည်ရရှိရေးတွင် အတိုက်အခံဖြစ်မှုနှင့် စစ်ပွဲများကို မလိုလားပေ။ စစ်ပွဲဖြစ်ပွားလာပါက ကရင်တို့၏ အပြစ်မဟုတ်ပေ။ အုပ်စိုးသူတို့၏ အပြစ်သာဖြစ်ပေမည်။

(၅) ကရင်လူမျိုးကို ကမ္ဘာက ပိုမိုသိရှိလာကြသည့် ရက်ကြီး တစ်ရက် ဖြစ်ပေသည်။

au tdJf, ac|if;aqmif£Sifhzqyv ac|if;aqmifwdkYwGYqkHaqG;aEG;jcif;

ကရင်ခေါင်းဆောင်များသည် ဖဆပလ အစိုးရနှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် စောင့်ဆိုင်းနေစဉ် ဖဆပလအစိုးရကမူ ကရင်များအား လှည့်စားရေးအတွက် ကရင့်ရေးရာကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းလိုက် သည်။ ယင်းနောက် ကရင်ရေးရာဝန်ကြီးဖြစ်သူ စောစံဖိုးသင်မှနေပြီး ခရိုင်တစ်ခုလျှင် ကရင်ကိုယ်စားလှယ် (၅)ဦးစီ ရွေးချယ်ပြီး ဖဆပလအစိုးရနှင့် လာရောက်တွေ့ဆုံရန် ဖိတ်ခေါ် လေသည်။ ဤတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ကေအဲန်ယူမှ တက်ရောက်ခြင်းမရှိချေ။ (KYO)ကိုယ်စားလှယ် များသာ သွားရောက်တွေ့ဆုံခြင်းဖြစ် သည်။ ဤတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ဦးနုသည် ကေအဲန်ယူအား အကြီးအကျယ် ရှုံ့ချပြောဆိုလျက် ရှိသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ် မတ်လ (၃)ရက်နေ့တွင် ကေအဲန်ယူသည် နှစ်စဉ်ပြုလုပ်နေကျ နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူကျင်းပပြီး လွတ်လပ်သည့် ကရင်ပြည်ရရှိရေးအတွက် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်

ရာတွင် အစည်းအဝေးမှ အောက်ပါအတိုင်း တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း သဘောတူဆုံးဖြတ်သည်။ လွတ်လပ်သည့် ကရင်ပြည်ရရှိရေးမှာ နည်းလမ်းတစ်ခုတည်းသာရှိပြီး ဤနည်းလမ်းမှာ လက်နက်ကိုင် တိုက်ပွဲနည်းလမ်းသာ ဖြစ်သည်။ ဤအစည်းအဝေး ပြုလုပ်ကျင်းပနေစဉ် ဦးနုသည် ကေအဲန်ယူခေါင်းဆောင်များအား ၎င်းနှင့် လာရောက်တွေ့ဆုံပြီး ညစာသုံးဆောင်ရန် ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။ ဤညစာစားပွဲတွင် ကရင်ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသည့် စောဘဦးကြီး၊ မန်းစောဘု၊ ဆရာသာထို၊ စောသာဒင်၊ မန်းဂျိမ်းစ်ထွန်းအောင် အပြင် ဘုန်းတော်ကြီးများဖြစ်သည့် ဦးပံကာဝံသ နှင့် ဦးဥတ္တမလည်း တက်ရောက်ကြသည်။

ဤထမင်းစားပွဲတွင် ဦးနုမှ ယခုကဲ့သို့ မိတ်ဆုံစကားပြောကြားသည်။ ကရင်များအဖို့ တိုင်းပြည်ရရှိရန် လမ်းနှစ်သွယ်သာ ရှိသည်။ ပထမ တစ်လမ်းမှာ ပါလီမန်နည်းလမ်းဖြစ်ပြီး အခြားနည်းလမ်းမှာ လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲလမ်းကြောင်း ဖြစ်သည်။ ဦးနုအနေဖြင့် ကရင်ခေါင်းဆောင်များအား ပါလီမန်နည်းလမ်းကို ရွေးချယ်ရန် တိုက်တွန်းနိုးဆော်ခဲ့သည်။ ဦးနုသည် ကရင်ခေါင်းဆောင်များအား နောက်ထပ်တစ်ကြိမ် တွေ့ဆုံရန် ၁၉၄၈ ခုနှစ် မတ်လ (၁၀)ရက် နေ့တွင် ခေါ်ယူသည်။ ဤအကြိမ် တွေ့ဆုံပွဲတွင် ကေအဲန်ယူဘက်မှ စောဘဦးကြီး၊ ဆရာသာထို၊ ဆရာသာဒင်၊ မန်းဂျိမ်းစ်ထွန်းအောင်နှင့် စောဘဲလေးတို့သွားရောက်ကြသည်။ ဖဆပလ အစိုးရဘက်မှ ဦးနု၊ ဗိုလ်ဖိုးကွန်း၊ ဦးဝင်းဖေနှင့် ဦးအုန်းတို့တက်ရောက်ကြသည်။ ဤတွေ့ဆုံပွဲတွင် ဦးနုက ဖဆပလအစိုးရသည် လွှတ်တော်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေအတိုင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရသဖြင့် ကရင်ပြည်ကို ပေးရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ ဦးနုက စောဘဦးကြီးအား ဆက်လက်ပြောဆိုရာတွင် ခင်ဗျားတို့က ကရင်ပြည်ကို တောင်းရာတွင် ကျွန်တော်တို့က မပေးနိုင်သဖြင့် နောက်ဆုံးတိုက်ကြ ခိုက်ကြဖို့ပဲရှိတော့မည်။ စစ်ပွဲဖြစ်လာပါက ကရင်များက ဗမာများကို တစ်ချက်ခုတ်လျှင် ဗမာများက သိုးသူငယ်များကဲ့သို့ အသာတကြည် လည်စင်းခံမည် မဟုတ်ပါ။ နှစ်ချက်ပြန်ပြီး မခုတ်နိုင်သည့်တိုင် တစ်ချက်တော့ မုချ ခုတ်ရပါမည်ဟု ဆိုလေသည်။ ယင်းကြောင့် ဦးသျှစ်သီးနှစ်လုံးကို ထုလိုက်ရာတွင် ထုသည့်အလုံးရော၊ ခံသည့် အလုံးပါ ကွဲဖို့သာရှိသည်။ ဤတွင် ကရင်နှင့်ဗမာ အနှစ် (၅၀) အတွင်း တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မျက်နှာ ကြည့်ချင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ စောဘဦးကြီးမှ ဦးနုအား ပြန်လည်ပြောဆိုရာတွင် ယင်းကဲ့သို့ ဖြစ်လာဖွယ်ရာ မရှိပါ၊ ကျွန်တော်တို့မှာ ကြွေးကြော်သံ(၄)ချက်ဖြင့် သဘောထား အတိအကျကို ဖော်ပြထားပြီး ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ကရင်အမျိုးသားများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်ကြသောကြောင့် ကရင်အမျိုးသားများ၏ ဆန္ဒကို တင်ပြရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့တာဝန်မှာ တောင်းဖို့ဖြစ်ပြီး ပေးမပေးဆိုသည်မှာ ခင်ဗျားတို့၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။

ဦးနုမှကရင်တို့၏ တောင်းဆိုချက်ကို ပြန်လည်စဉ်းစားပြီး မတ်လ(၁၈)ရက်နေ့တွင် ပြန်လည် အကြောင်းကြားမည်ဟုသ ဘောတူလိုက်သည်။ သဘောတူထားသည့်ရက်၌ပင် ဦးနုသည် ပြန်လည်ဖြေကြားရာတွင် မူလအဖြေအတိုင်း ကရင်များသည် တိုင်းပြည်ရရှိရေးအတွက် ပါလီမန်နည်းနှင့် ကြိုးပမ်းသွားရန်ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ တွေ့ဆုံပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဗမာသတင်းစာများသည် ကရင်အမျိုးသားများ နှင့် ပတ်သက်ပြီး မကောင်းသတင်းများကိုသာ ရေးသားဖော်ပြကြသည်။ မဟုတ်မမှန်သည့် သတင်းများ ရှုတ်ချပြောဆိုသည့် သတင်းများကို တစ်ဖက်သတ် ရေးသားကြသည်။ ဗမာလူထုကိုလည်း ကရင်များအား မုန်းတီးရန်အတွက် ရေးသားလှုံ့ဆော်လျက်ရှိသည်။ ဤနည်းဖြင့် ကရင်နှင့်ဗမာ အကြား နားလည်မှုလွဲမှားစွာ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ကေအဲန်ယူအပေါ်တွင် နည်းမျိုးစုံ စွပ်စွဲ ပြောဆိုမှုများကို ရေးသား ဖော်ထုတ်သည်။

zqyv tpd&tm; u&ifrsm;u u , fw ifvdu jcif

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သကဲ့သို့ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက်တွင် ဖဆပလ အတွင်း ကွဲအက်မှုများ တစ်ကြိမ်ပြီး တစ်ကြိမ် ရှိလာပြီး၊ အကွဲအပြဲများဖြစ်ကာ ဖဆပလအစိုးရကို ပြန်လည် ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်လေတော့သည်။

- ၁၉၄၇ ခုနှစ် အတွင်း အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီသည် တောခိုပြီး ဖဆပလအစိုးရကို တော်လှန်ပုန်ကန်တော့သည်။
- ၁၉၄၈ ခုနှစ် မတ်လ (၂၈)ရက်နေ့တွင် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီသည် ဖဆပလ အစိုးရကို ဆန့်ကျင် ပုန်ကန်ထကြွသည်။
- ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၄)ရက်နေ့တွင် ရဲဘော်ဖြူတို့လည်း (ပြည်သူ့ရဲဘော်ပါတီဟူ၍လည်း ခေါ်သည်) ဖဆပလ အစိုးရကို ထကြွ ပုန်ကန်တော်လှန်လေသည်။ နောက်ဆုံးတွင်
- ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် သရက်မြို့မှ ဗမာ့တပ်မတော်တပ်ရင်း(၁)နှင့် မင်္ဂလာဒုံမှ ဗမာ့တပ်မတော် တပ်ရင်း(၃)တို့လည်း တောခိုပြီး ဖဆပလ အစိုးရကို ဆန့်ကျင်တော်လှန် လေတော့သည်။

ဗမာ့တပ်မတော် တပ်ရင်း (၂)ရင်းကနေပြီး တောခိုကာ ဖဆပလအစိုးရကို ပုန်ကန် တော်လှန် လိုက်သည့်အခါ ဖဆပလ အစိုးရအဖို့ လုံခြုံမှုမရှိတော့ချေ။ ၎င်းတို့အား စောင့်ရှောက်မည့် တပ် မရှိတော့ချေ။ ယင်းကြောင့် ဖဆပလအစိုးရသည် ကရင် ခေါင်းဆောင်များအား တောင်းပန်ကာ ၎င်းတို့အား ကူညီစောင့်ရှောက်ရန် ပန်ကြားလေသည်။

တောခိုသွားသည့် တပ်ရင်း(၂)ရင်းသည် ၎င်းတို့ဝါးနက်ချောင်းတွင် တွေ့ဆုံကြမည်ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းနေရာမှနေ ရန်ကုန်မြို့ကို ချီတက်တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ကြရန် စီစဉ်ကြသည်။ တပ်ရင်း(၁) သရက်မြို့မှနေ၍ တောင်ဘက်သို့ဆင်းလာရာတွင် လမ်းတစ်လျှောက်လုံး တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခြင်းမရှိခဲ့သော်လည်း ၎င်းစစ်ကြောင်းသည် လက်ပံတန်း ကျွန်းကလေးတံတားကို ရောက်လာသည့်အခါ သာယာဝတီမြို့တွင် အခြေစိုက်သည့် ကရင် ယူအင်ပီတပ်က ၎င်းတို့အား ခုခံတိုက်ခိုက်လိုက်သဖြင့် တပ်ရင်း(၁)သည် အများအပြား သေကြေဒဏ်ရာရပြီး ဆုတ်ခွာကြရလေသည်။ ယင်းကြောင့်

ရှေ့သို့ ဆက်လက်ချီတက်ရေး အစီအစဉ်လည်း ပျက်စီးသွားလေတော့သည်။

ဦးနုသည် ကေအဲန်ယူနှင့် ကေအဲန်ဒီအို ခေါင်းဆောင်များအား ရန်ကုန်မြို့ကို ကာကွယ်ပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံလိုက်ရသည်။ ကေအဲန်ဒီအိုတပ်သားများသည် ရန်ကုန်မြောက်ဘက် လှည်းကူး ထောက်ကြံ့တွင် တပ်ချပြီး စောင့်ရှောက်ထားသည်။ ရန်ကုန် တောင်ဘက်မှာမူ တွံတေးတွင် ကေအဲန်ဒီအိုများ တပ်ချထားသည်။ ဖဆပလသည် ၎င်းတို့၏ လဲဗီးတပ်များဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ကို ကာကွယ်နိုင်ရန် တစ်လကျော်ကြာ စီစဉ်ကြရသည်။

w ifrmrjy ifx efv mjc if

ဦးနုနှင့် တွေ့ဆုံပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဗမာသတင်းစာများသည် ကရင်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး တစ်ဖက်သတ် ရှုတ်ချရေးသား လာကြသည်။ ကရင်များ တိုင်းပြည်ဆူပူအောင်လုပ်သည်။ ဓါးပြတိုက်သည်။ လူဆိုးလူမိုက်များဖြစ်ကြသည်။ နယ်ချဲ့လက်ကိုင်တုတ်များ ဖြစ်ကြသည် စသဖြင့် အမျိုးမျိုး ပုတ်ခတ်ရေးသားကြလေသည်။ နေရာအနှံ့ ဗမာလူငယ်အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားများသည် မီးရထား ဘူတာရုံများတွင်လည်းကောင်း၊ ကားဆိပ်များတွင်လည်းကောင်း၊ ရန်ပုံငွေများ ကောက်ခံကြပြီး လက်နက်ကိုင်တပ်များကို အလျင်အမြန် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းကြသည်။ လူဆိုးလူမိုက်၊ သူခိုးဓားပြ အလုပ်လက်မဲ့များနှင့် ထောင်ထွက်များအထိ တပ်ထဲဝင်စေပြီး လက်နက်ကိုင်တပ်ကို အလျင် အမြန် ဖွဲ့စည်းလေတော့သည်။ အချို့ထောင်သားများမှာ ထောင်သက်ပင် မစေ့သေးဘဲ ထောင်မှ ထွက်ခွင့်ပေးပြီး တပ်ထဲ ဆွဲသွင်းလေသည်။ ဤလူများသည် စစ်တပ်၏ ဥပဒေစည်းကမ်းကို နားလည်သူများ မဟုတ်ချေ။ စည်းကမ်းကိုလည်း လိုက်နာခြင်း မရှိကြချေ။ လူလေလူလွင့် ဂျပိုးတေလေများသာ ဖြစ်ကြသည်။

သထုံခရိုင်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဘက်တွင် ဖဆပလ၏ လက်ကိုင်တုတ်ဖြစ်သည့် ဖိုးဇန်နှင့် ၎င်း၏ နောက်လိုက် လက်နက်ကိုင်အစုသည် ကရင်ကျေးရွာများသို့ သွားရောက်ပြီး ဗိုလ်ကျအနိုင်ကျင့် လျက်ရှိသည်။ ကရင်ရွာသားများအား ဖမ်းဆီးသည်။ လိုင်စင်ရှိလက်နက်များကို သိမ်းယူခြင်း ပြုလုပ်သည်။ ကျေးရွာလူထု၏ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို လုယူကြသည်။ ဤကိစ္စများကို ဖဆပလ အစိုးရများထံ တင်ပြခဲ့သော်လည်း ဖဆပလအစိုးရမှ ဘာမျှ အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုသည့် အပြင် ဖိုးဇန်နှင့်အဖွဲ့သည် ကရင်ရွာသားများအပေါ် ပိုမိုပြီး သောင်းကျန်းလာတော့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကရင်လူထုလည်း မခံမရပ်နိုင်တော့သဖြင့် ကေအဲန်ဒီအိုနှင့် အမ်အဲန်ဒီအိုတို့ ပူးပေါင်းကြပြီး ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၃၁)ရက်နှင့် စက်တင်ဘာလ (၁၇)ရက်နေ့များတွင် မော်လမြိုင်၊ သထုံ၊ ရွှေကျင်၊ ကျောက်ကြီးစသည့် မြို့များကို တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်လိုက်ကြတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ပြီးနောက်တွင် ဖဆပလ အစိုးရသည် ကေအဲန်ယူခေါင်းဆောင်များနှင့် သွားရောက် တွေ့ဆုံပြီး သိမ်းပိုက်ထားသည့်မြို့များကို ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် တောင်းဆိုလေသည်။

ဤကိစ္စအတွက် ဖဆပလ အစိုးရနှင့် ကေအဲန်ယူခေါင်းဆောင်များ ဆွေးနွေးရာတွင်

ဖဆပလအစိုးရ ကရင်များထံမှရှိသည့် လက်နက်များကို သိမ်းပိုက်ခြင်းမပြုပါဟု ကတိပေးသဖြင့် ကေအဲန်ယူ ခေါင်းဆောင်များသည် သိမ်းပိုက်သည့်မြို့အားလုံးကို ဖဆပလအစိုးရထံသို့ ပြန်အပ်လေတော့သည်။ သို့ရာတွင် ဖဆပလ ခေါင်းဆောင်တို့သည် ၎င်းတို့၏ကတိကို စောင့်သိခြင်းမရှိကြချေ။ မြို့များကိုပြန်လည်ရရှိပြီးနောက်တွင် ပိုပြီး ဆိုးသွမ်းရမ်းကားလာကြသည်။ လဲဗီးတပ်ကို အဆောတလျင် ဖွင့်လှစ်သိမ်းသွင်းကြသည်။ ယင်းကြောင့် ၎င်းတို့တပ်သည် အင်အား တစ်စုံတရာ ရှိလာသဖြင့် လူထုအပေါ် ပိုမိုပြီး အကြမ်းဖက်လာသည်။ ကျေးရွာများကို ပိုမို ဓားပြတိုက်လာသည်။ ကရင်ရွာသားများအား ပိုမိုပြီး ရိုက်နှက်ညှင်းပမ်းလာကြသည်။

ဤနေရာတွင် ကျွန်တော်တို့ ကရင်အမျိုးသားများ၏ အကြောင်းအရာကိုလည်း ဖော်ပြရန် လိုပေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း ဖဆပလ အစိုးရသည် အခက်အခဲအန္တရာယ်နှင့် ကြုံတွေ့ကြရသည့်အခါ ကရင်ခေါင်းဆောင်များအား မေတ္တာရပ်ခံပြီး ၎င်းတို့အား ကူညီရန် တောင်းဆိုလာသည်။ ဤတွင် ကေအဲန်ဒီအိုများသည် ရန်ကုန်မြို့ကို ကာကွယ်ရန်အတွက် တာဝန်ပေး ခဲ့ကြသည်။ ကရင်များလည်း အာဏာတစ်စုံတရာ ရှိလာသောအခါ အလုပ်တာဝန်များကို ကောင်းမွန်စွာ ထမ်းဆောင်ခြင်း မရှိကြချေ။ ပြည်သူလူထုနှင့် နိုင်ငံခြားသားများက ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများအပေါ် ဂုဏ်ယူချီးကျူးနိုင်လောက်အောင် ပြုမူကျင့်ကြံခြင်း မရှိကြချေ။ ကရင်များသည်လည်း ရရှိလာသည့်အာဏာအပေါ် စည်းစိမ်ယစ်လာကြသည်။ မောက်မာလာကြသည်။ သွေးကြွလာကြသည်။ မာနကြီးလာကြသည်။ သောက်စား မူးယစ်ကြသည်။ လူထုအပေါ် ရမ်းကားလာကြသည်။ လူထုဆန့်ကျင်ရေး လုပ်ရပ်များ နည်းမျိုးစုံ ဖြစ်ပေါ်လာလေတော့သည်။

မကြာတော့သောအချိန် ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ဖဆပလ အစိုးရ၏ အမိန့်ဖြင့် ကရင် ယူအင်ပီတပ်များ၏ လက်နက်များ၊ ကေအဲန်ဒီအို၏ လက်နက်များ သစ်တောဌာနတွင် အမှုထမ်းသည့် ကရင်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များထံမှ လက်နက်များ စသည့်အားလုံးတို့ကို လိုက်လံသိမ်းဆည်းလေတော့သည်။ ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် စောတင်ခိုင်နှင့် ဗမာလဲဗီးတပ်များကို စေလွှတ်ပြီး ဘိတ် ထားဝယ်မှာရှိသည့် ကရင်ယူအင်ပီတို့၏ လက်နက်အားလုံးကို သိမ်းဆည်းလိုက်သည်။ ဤလက်နက်အားလုံးကို ရန်ကုန်သို့ပို့လိုက်သည်။ နောက်ပိုင်း ရက်အနည်းငယ်အတွင်း၌ပင် ဆက်လက်ပြီး မော်လမြိုင်၊ ဘိတ်၊ ထားဝယ်၊ သာယာဝတီ၊ ဟင်္သာတနှင့် အခြားနေရာများရှိ **(KNDO)** နှင့်**(MNDO)** ကရင်နှင့် မွန် ခေါင်းဆောင်များကို အားလုံးဖမ်းဆီးလိုက်သည်။ ထားဝယ်ဘက်တွင် ဗမာလဲဗီးတပ်သည် ကရင်ကျေးရွာများအား သွားရောက်ဝိုင်းထားပြီး ကျေးရွာထဲသို့ ရမ်းကားစွာ သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်လေသည်။ ယင်းကြောင့် ကရင်လူထုများ စတင် သွေးမြေ ကျခဲ့ရလေတော့သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဗမာစစ်တပ်သည် သနပ်ချောင်းတွင်ရှိသည့် ကရင်ကျေးရွာကို ဝိုင်းထားပြီးကရင်လူထု ကျေးရွာကိုလည်း မီးရှို့ဖျက်ဆီးလိုက်ကြသည်။ ဥစ္စာပစ္စည်း အတော်များများကိုလည်း လုယူသွားကြသည်။ အချို့ ပစ်သတ်ခံကြရသည်။ လဲဗီးတပ်များနှင့် ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်များလည်း ကားလမ်းပေါ်တွင် စောင့်ကြပ်မှုများပြုလုပ်ပြီး ခရီးသွား ခရီးလာအားလုံးကို စစ်ဆေးကြသည်။ ကရင်များဖြစ်ပါက ပစ္စည်းများကို မွှေနှောက် ရှာဖွေရုံမက ၎င်းတို့

လိုချင်သမျှ ပစ္စည်းများကို သိမ်းယူ လုယူလေတော့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ပို၍ ကဲတက်လာကာ လူကိုပါ ဖမ်းဆီးပြီး ကာကွယ်ရေးရုံးကို ပို့သည်ဟုဆိုကာ ယင်းကဲ့သို့ အပို့ခံရသော ကရင်များမှာ နောင်တွင် မည်သည့်သတင်းမျှ မကြားရတော့ချေ။

ယခုကဲ့သို့ ပိုမိုပြီး အခြေအနေဆိုးဝါးလာသဖြင့် ဖဆပလ အစိုးရ၏ မတရားလုပ်ရပ်များအား ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၂၇)ရက်နေ့တွင် ကရင်များသည် တောင်ငူမြို့ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်လိုက်ကြသည်။ ဇန်နဝါရီလ (၂၈)ရက်နေ့တွင် ပုသိမ်မြို့ကို သိမ်းပိုက်ရန် တိုက်ခိုက်ကြပြန်သည်။ ပုသိမ်မြို့ကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် တစ်မြို့လုံးကို မသိမ်းပိုက်နိုင်သဖြင့် ဗမာ့တပ်မတော်မှပြန်လည် တိုက်ခိုက်ကာ ပုသိမ်မြို့ကို အလွယ်တကူ ပြန်လည် သိမ်းပိုက် လိုက်သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၂၈)ရက်နေ့တွင် ဖဆပလ အစိုးရတပ်သည် ရန်ကုန်၊ စမ်းချောင်းတွင်ရှိသည့် ကေအဲန်ယူဗဟိုရုံးကို သွားရောက်ဝိုင်းပြီး သေနတ်ဖြင့်ပစ်ခတ်သည်။ အရမ်းမဲ့ သေနတ်များ ပစ်ခတ်သည်။ အိမ်များကိုမီးရှို့ဖျက်ဆီးသည်။ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို ရှာဖွေလုယူသည်။ ဤသွားရောက်စီးနင်း တိုက်ခိုက်မှုတွင် ကရင် အမျိုးသမီး အမျိုးသား (၁၀)ဦးခန့် သေဆုံးသည် ဟု သိရှိရသည်။ ၁၉၄၉ ခု ဇန်နဝါရီလ (၃၁)ရက်နေ့ စောစောအချိန်တွင် အင်းစိန်၌ရှိသည့် ကေအဲန်ဒီအို ဗဟိုစခန်းနှင့် သမိုင်းတွင်ရှိသည့် ကေအဲန်ဒီအိုစခန်းများကို သွားရောက် ဝိုင်းဝန်းတိုက်ခိုက် ပြန်သည်။ အင်းစိန်နှင့် သမိုင်းရှိ ကရင်ရပ်ကွက်များကိုလည်း တိုက်ခိုက်သည်။ တိုက်ပွဲ တစ်နေ့တည်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ (KNDO) နှင့် (MNDO) များအား မတရားအသင်းများအဖြစ် ထုတ်ပြန် ကြေညာသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကရင်များအဖို့ ပြန်လည် ခုခံတိုက်ခိုက်ခြင်းမရှိပါက အသေခံကြရမည် သာဖြစ်သဖြင့် မသေရန်အတွက် ပြန်လည် ခုခံတိုက်ခိုက်ရလေတော့သည်။ ယင်းကြောင့် ကေအဲန်ယူ ခေါင်းဆောင်မှုက ဗမာပြည်တစ်ပြည်လုံးရှိ ကရင်များအား ရှိသည့်လက်နက်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုယ် ကာကွယ်သည့်အနေဖြင့် လက်ထဲတွင်ရှိသမျှ လက်နက်များအား အသုံးပြုကာ ဖဆပလအစိုးရအား ခုခံတိုက်ခိုက်သွားကြရန် အမိန့်ပေး ညွှန်ကြားလေတော့သည်။ သို့ဖြင့် ဇန်နဝါရီလ (၃၁) ရက်နေ့အား ကရင်တော်လှန်ရေးနေ့အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု လက်ခံထားခြင်း ဖြစ်သည်။

'kwd, urmppfuD;D;Dq;kd; nfhaemuf ykdif;umv
u&ift rsdo;m;rsm;\ vkyf&Sm;rI rsm;

၁၉၄၁ ခုနှစ်အထိ ကရင်အမျိုးသားများ၏ လှုပ်ရှားမှုတွင် ကရင်များ အဘက်ဘက်တွင် ထူးထူးချွန်ချွန်အောင်မြင်ခဲ့သည်များကို ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ပညာရေးအသင်းအဖွဲ့ အားကစား၊ တေးဂီတ စသည့် နယ်ပယ်တိုင်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသွားသည့်နောက်တွင် ကရင်လူမျိုးတို့သည် ကြီးမားသောရည်မှန်းချက်ဖြင့် လွတ်လပ်သည့် ကရင်ပြည်ရရှိရေးကို မျှော်မှန်းခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ လွတ်လပ်သည့်တိုင်းပြည် ရရှိလာလျှင် အဘက်ဘက်၌ ထူးချွန်နေပြီးဖြစ်သည့်

ကရင်များသည် ပို၍ထူးချွန်စွာ အောင်မြင်ပေါက်ရောက်ရန် ကြိုးပမ်းသွားကြရန် ရည်ရွယ်ထားကြသည်။ သို့ရာတွင် ကရင်တို့၏ လွတ်လပ်သော တိုင်းပြည်ရရှိရေး လှုပ်ရှားမှုသည် ဟန့်တား နှောက်ယှက်ခြင်း ခံရသည်။ ဖိနှိပ်ဖျက်ဆီးခြင်း ခံရသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးဆုံးသွားချိန်တွင် ကရင်တို့ မျှော်လင့်ခဲ့သလို အောင်မြင်မှုများ မရရှိတော့ပေ။ ကရင့် လှုပ်ရှားမှုအနက် အချို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

(1) pD;G;a&;

ကရင်အားလုံးလိုလိုသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းများ၌သာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းခဲ့ကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ အချို့မှာ လခစားအလုပ်နှင့် အချို့ သစ်ခုတ် ဝါးခုတ်အလုပ်များ လုပ်ကိုင် စားသောက်ကြသည်။ အနည်းအကျဉ်းမှာမူ သတ္တုတွင်း လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသည့်နောက်တွင် ကရင်တို့သည် စီးပွားရေး၊ ကုန်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းအတွက် နိုးကြားလာသည်။

(KTC)ခေါ် ကရင် ကုန်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးအသင်း (Karen Trading Corporation) ကို အရင်းအနှီး သိန်းနှင့်ချီပြီး ထားရှိကာ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ လုပ်ငန်းအတွက် အလုပ်အမှုဆောင် ဒါရိုက်တာများကိုလည်း ခန့်အပ်ထားသည်။ အဓိက စပါးရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ပြီး အခြားလုပ်ငန်းများကိုလည်း လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းများတွင် အများစု လုပ်ကိုင်ကြသူများမှာ ကရင်များဖြစ်ကြသည့်အား လျော်စွာ ဤ(KTC)၏ လုပ်ငန်းသည် တိုးတက်အောင်မြင်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ ရှိရသည်။ သို့ရာတွင် ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်လိုက်သည့်အခါ (KTC)ကို ခေါင်းဆောင်လျက်ရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း အဖမ်းခံကြရပြီး လုပ်ငန်းများမှာ ကိုးယို့ကားယားဖြစ်ကုန်ကာ နောက်ဆုံးတွင် လုံးဝပျက်စီးသွားသည့်အထိ ဖြစ်ကုန်လေတော့သည်။

ငွေကြေး အသင့်အတင့်ရှိသူ ကရင်များတွင် အချို့စက်ငယ်များကို ဝယ်ယူကြပြီး သစ်စက်၊ ဆန်စက်၊ ရေခဲစက် အစရှိသည် များကိုတည်ထောင်ကြလေသည်။ အချို့မှာ မော်တော်ကားများကို ဝယ်ယူပြီး သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းသင့်သလောက် ဖြစ်ထွန်းခဲ့သည်။ အချို့ကရင်များကလည်း မြို့ပေါ်တွင် ကုန်စုံဆိုင်များ ဖွင့်လှစ်ပြီး ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ် အလုပ်ကိုလုပ်ကြသည်။ ဤလုပ်ငန်းအားလုံးသည် ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်သောအချိန်တွင် ပျက်စီးကုန်တော့သည်။

သစ်လုပ်ငန်းတွင် ကရင်များသည် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်လုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေကြသဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသွားသောအချိန်တွင် ဤလုပ်ငန်းထဲသို့ကရင်များ ပိုမိုဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဆင်ကိုပိုင်နိုင်ကြသည့် ကရင်အများစုမှာ တောင်ငူမြို့သို့သွားရောက်နေထိုင်ပြီး သစ်လုပ်ငန်းတွင် သစ်ခေါင်းများဖြစ်လာကာ ကြီးပွားချမ်းသာလာကြသည်။

(2) t m; u pm;

ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ပြီးဆုံးသွားသည့်နောက်တွင်(KAA)ခေါ် ကရင်အားကစားအသင်း ကရင်လူငယ်များ အားကစားဘက် တွင်ထူးချွန် ပေါက်မြောက်ရန်အတွက် ပြန်လည် ကြိုးပမ်း လာကြသည်။ ဘက်စုံအားကစားအမျိုးမျိုး၏ ပြိုင်ပွဲများကို ကရင်လူငယ်များအတွက် ပြုလုပ် ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ နှစ်အနည်းငယ် ကြိုးပမ်းလာပြီးနောက် ကရင်လူငယ်အတော်များများသည် အားကစား ဘက်တွင် ထူးချွန်လာသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။ ကရင် အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြသည့် နော်လူနာသိန်း၊ နော်ရီးနာမြ၊ နော်ဖဲနေ၊ နော်မိုးရင်း စသည်တို့သည် အခြားလူမျိုးတွင်ရှိသည့် အမျိုးသမီးများထက် အားကစားဘက်တွင် ထူးချွန်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ သို့ရာတွင် အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ယနေ့အချိန်အခါ၌မူ အားကစားဘက်တွင် ကရင်လူငယ်များ များများစားစား ပါဝင်ခြင်း မရှိကြောင်း တွေ့ရှိနေရသည်။

(3) y n ma&;ESifh a v hu sifho ifMu m;a&;

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသွားပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဗမာပြည်၌ ပညာရေးနှင့် ကျောင်းတွင် လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးစနစ်မှာ များစွာအပြောင်းအလဲရှိလာခဲ့သည်။

(၁) ယခင်က ဗမာပြည်ထဲတွင် ကရင်ကျောင်း (၃)မျိုး သုံးစား ရှိခဲ့သော်လည်း ယခုအချိန်တွင် တစ်မျိုးတည်းသာ ရှိခြင်း။

(၂) အဓိကဘာသာမှာ ဗမာစာဖြစ်လာသဖြင့် ကရင်တို့သည် ယခင်ကကဲ့သို့ မိမိတို့ဘာသာ စကားနှင့် စာပေကိုသင်ကြားခွင့် မရှိခြင်း၊

(၃) ကရင်ကျောင်းများမှာ ယခင်ကကဲ့သို့ အစိုးရ၏ ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မှု ကူညီထောက်ပံ့မှုကို မရရှိတော့ဘဲ ကိုယ့်ဘာသာ ကိုယ်ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးဖြင့် ပုဂ္ဂလိကအသိအမှတ်ပြုကျောင်းများ (Private recognized School)အဖြစ် ရပ်တည်သွား ကြရသည်။

(၄) အစိုးရ၏ ပညာရေးပေါ်လစီကို တိတိကျကျ လိုက်နာလုပ်ဆောင်သွားကြရသည်။

ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိမိဘာသာစကားကို သင်ကြားခွင့် မရကြပေ။ အစိုးရ၏ ပညာရေး ပေါ်လစီအတိုင်း လိုက်နာလုပ်ဆောင်ရသည်ကတစ်ကြောင်း၊ အစိုးရထံမှာ ဘဏ္ဍာရေး အကူအညီလည်း လုံးဝမရှိသည်က တစ်ကြောင်း၊ ဤအကြောင်းများကြောင့် ပညာရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကရင်များအတွက် မည်သည့်သီးခြားအစီအစဉ်မှ လုပ်ဆောင်၍ မရချေ။ ၎င်းအပြင် ဖိနှိပ်မှုက ရှိပြန်သဖြင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းများကို အောင်မြင်သည့် ဘွဲ့ရ ကရင်လူငယ်များသည် လည်း နိုင်ငံခြားပညာတော်သင် သွားရောက်ခွင့်ကိုရရှိရန် နည်းမျိုးစုံ အဟန့်အတားပြုခြင်း ခံကြရသည်။ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းရန်အတွက် အလုပ်အကိုင်လည်း လွယ်လွယ်ကူကူ မရရှိနိုင်ကြ

ချေ။ နောက်ပိုင်း ကရင်ဗမာ အခြားလူမျိုးရေးတင်းမာမှု ရှိလာပြီး နောက်ဆုံး ပဋိပက္ခများ ဖြစ်လာသောအခါ ကရင်လူငယ်များသည် ပညာရေးတွင် ပေါက်ရောက်အောင်မြင်မှု မရှိသလောက်ဖြစ်လာရတော့သည်။ စာမေးပွဲဖြေဆိုရာတွင် အောင်မြင်သည့် အရေအတွက်လျော့ကျလာသည်။ ကရင်အတော်များများသည် စာမေးပွဲ အောင်မြင်ရန်အတွက် မိမိနာမည်ကို မြန်မာနာမည်သို့ ပြောင်းလဲလိုက်ကြရသည်။ အလားတူ လုပ်ငန်းခွင်တွင် အလုပ်အကိုင်ရရှိရေး ရာထူးတိုးမြှင့်ရေးတွင် လူမျိုးရေး ခွဲခြားမှုများရှိသဖြင့် ကရင်လူငယ်များသည် မြန်မာနာမည်များကို ယူကြရသည်။ ကရင့်လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး စတင် သောအခါ မြို့ပေါ်တွင် တက္ကသိုလ်များ၌ တက်ရောက်သင်ကြားသည့် ကရင်လူငယ်များ၏ အရေအတွက်သည် များစွာ လျော့ကျသွားလေသည်။ နိုင်ငံခြားသို့ ပညာသင်သွားသည့် အရေအတွက်လည်း အလွန် နည်းပါးလာပြီး လုံး၀ မရှိတော့သည်အထိ ဖြစ်လာသည်။ ယင်းကြောင့် ကရင်တို့၏ ပညာရေး ရေချိန်သည် တဖြေးဖြေးချင်း နိမ့်ကျလာကာ ယခု အချိန်တွင် အခြားလူမျိုး၏ နောက်တွင် အလွန်ဝေးကွာစွာ ကျန်ရစ်ခဲ့ ကြရသည်။ ယနေ့ ကမ္ဘာတွင် ပညာရေးယဉ်ကျေးမှု အရှိန် အဟုန်ဖြင့် မြင့်တက် ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည့်အချိန်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကရင်များသည် နောက်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့ရပြီး ကြာလေ နောက်တွင် ဝေးဝေး ကျန်ရစ်လေ ဖြစ်နေသည်။

(4) aw;*DvESh, 0fauu;rI

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီးတွင် ကရင်တို့သည်တေးဂီတဆိုင်ရာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ နယ်ပယ်တွင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှု လုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ဖိနှိပ်မှုများရှိနေသည်က တစ်ကြောင်း၊ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအကြောင်းအချက်များကလည်း ဤလှုပ်ရှားမှုအတွက် အခွင့်မသာစေသည်ကတစ်ကြောင်း၊ ဤအကြောင်းများကြောင့် များစွာ မလှုပ်ရှားနိုင်ဘဲ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဗမာများကသာ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ကျော်တက်သွားလေတော့သည်။ ယခုအချိန်တွင် တေးဂီတဖြစ်စေ၊ အတီးအမှုတ် နယ်ပယ်တွင်ဖြစ်စေ၊ ကရင်တို့သည် ဗမာလူမျိုး၏နောက်တွင် အလွန် ဝေးကွာစွာ ကျန်ရစ်လျက်ရှိပြီးဖြစ်သည်။ ဗမာလူမျိုးများအနေဖြင့် တေးဂီတတွင်ဖြစ်စေ အတီးအမှုတ်အဆိုအကများတွင်ဖြစ်စေ ပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင် ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ရုံမက ယနေ့တွင် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အခြား နိုင်ငံများနှင့် ယှဉ်ဘောင်တန်း ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန်အတွက် ကြိုးပမ်းသည့်အဆင့်သို့ ရောက်နေပြီဖြစ်သည်။ ကရင်လူမျိုးအဖို့ ရှေးယခင် မိဘဘိုးဘွားခေတ် ကာလတုန်းကလိုပင် အလွမ်းတေးကဗျာများကိုသာ ညီးတွားသီဆိုရတုန်းပင် ဖြစ်သည်။ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုမှ ကရင်လူငယ် အနည်းငယ်ကို ဆိုဗီယက်နိုင်ငံသို့ ခေါ်သွားပြီး အတီးအမှုတ်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခဲ့သော်လည်း ၎င်းတို့သည် ဗမာပြည်သို့ပြန်ရောက်လာကြသည့်အခါ အားပေးမှုမရှိဘဲ ဖြစ်နေသဖြင့် ထူးထူးထွေထွေ ဘာမျှ လုပ်နိုင်စွမ်းမရှိဘဲ ဖြစ်နေတော့သည်။

u&ifESifhpfa&;ppf&m

ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မတိုင်မီကာလတွင် ဗမာပြည်ရှိလက်နက်ကိုင်တပ်များထဲ၌ ကရင်လူမျိုးသည် အများဆုံးပါဝင်ခဲ့သည်။ တပ်မတော်ထဲ၌လည်း အများဆုံးပါဝင်သလို (UMP)ခေါ် ပြည်ထောင်စု စစ်ရဲတပ်ဖွဲ့တွင်လည်း ကရင်သည် အများဆုံး ပါဝင်နေပေသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသည့်အထိ ကရင်တို့သည် ဗမာပြည်စစ်တပ်များထဲတွင် အများစုဖြစ်နေသေးသည်။

ကြည်းတပ်တွင် စမစ်ဒွန်းသည် ဗိုလ်ချုပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ အချက်ပြဆက်သွယ်ရေးတပ် အမြောက်တပ် စသည်များတွင်လည်း ကရင်အများဆုံးဖြစ်ပြီး၊ အများအပြားမှာ စစ်ဗိုလ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ရေတပ်တွင် ကရင်အရေအတွက် နည်းသော်လည်း ရေတပ်ထဲသို့ ဝင်ရောက်သည့် ကရင်အရေအတွက်သည် တဖြည်းဖြည်းချင်း များပြားလာနေသည်။ အောက်ဗမာပြည် ကရင်များနေထိုင်ရာဒေသများတွင် ပြည်ထောင်စုစစ်ရဲတပ်ဖွဲ့(UMP)၌ဖြစ်စေ သစ်တောထိန်းသိမ်းရေး လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွင်ဖြစ်စေ ကရင်အများစု ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။ ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်ချိန် ရောက်သည့်အခါ တိုက်ပွဲကြီးများ ဖြစ်ပွားပြီး အားလုံးသည် ကစဉ့်ကလျား အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေကြသည်။ ကရင်လက်နက်ကိုင် စစ်သည်အများအပြား လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးထဲ ပါလာကြသည်။

u&ifvlrsdK;ESifh tkyfcsKyfa&;

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးပြီးနောက် တိုင်းပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက် လှုပ်ရှားမှုများ ရှိခဲ့ကြသဖြင့် နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်ရေးထဲတွင် နိုင်ငံခြားသားများ ပါဝင်လာမှု နည်းပါးလာသည်။ တိုင်းရင်းသားများအား တိုင်းအဆင့် ကော်မစ်ရှင်နယ် (Commissioner) ရာထူးအထိ ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ခရိုင်အဆင့် အစိုးရအရာရှိဖြစ်လာကြသည့် အရေအတွက်လည်း များပြားလာသည်။ နယ်ပိုင်များ၊ ပုလိပ်များ၊ သစ်တောအရာရှိများ၊ ဆရာဝန်၊ ပညာဝန်နှင့် အခြားဌာနအကြီးအကဲများတွင် တိုင်းရင်းသား အများအပြား နေရာရလာကြသည်။ သို့ရာတွင် အချိုးအစားအရ နှိုင်းယှဉ်ပါက ဗမာများကို မမီချေ။ ဝန်ကြီးဌာနများမှ အရေးကြီးသည့် ရာထူးနေရာအများစုမှာ ဗမာနှင့် ရခိုင်လူမျိုးများ၏ လက်ထဲ၌သာ ရှိသည်။ ကရင်အများစုကလည်း ဖဆပလ အုပ်ချုပ်ရေးကို ဂရုတစိုက် ပါဝင်ပတ်သက်မှု မပြုလုပ်ကြချေ။ ရာထူးနှင့်လစာငွေများကိုလည်း မက်မောခြင်း မရှိကြချေ။ ကရင်များလိုလားသည်မှာ လွတ်လပ်သည့်တိုင်းပြည်သာ ဖြစ်သဖြင့် မိမိ ကိုယ်ကျိုးအတွက် အပျော်အပါးမှန်သမျှ စည်းစိမ်ဥစ္စာမှန်သမျှ စွန့်လွှတ်ခဲ့ကြသည်။ ကရင့် လွတ်လပ်ရေးအတွက် မိမိတို့၏ ဘဝကို မြှုပ်နှံကြပြီး လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို ဆင်နွဲကြသည်။ ယနေ့တိုင် ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်လျက် ရှိကြသည်။

tcef; (4)

u&ift r;dom;vy&mS;rl (1949 cEpf rS, aeYu mv tx) d

u&ifv uf e u fu dk fa wmfvSefa&;

t cef; (4-1)

v uf e u fu kdif a w mfv Sefa &;pw ijcif; E Sihu D m; o n fa t mi ifr ifr l

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးပြီးနောက်တွင် ကရင်အမျိုးသားများ စတင်၍ တိုင်းပြည်ရရှိရေးအတွက် တောင်းဆိုတိုက်ပွဲ ဝင်လာကြသည်။ ကရင်များသည် ငြိမ်းချမ်းရေးကို ချစ်မြတ်နိုးသူများဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ဥပဒေနည်းလမ်းဖြင့် တိုင်းပြည်ရရှိ ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် ဖဆပလအစိုးရကမူ ကရင်များ တောင်းဆိုသည်ကို မပေးသည့်အပြင် ဖဆပလ ခေါင်းဆောင်အများစုက တင်းတင်းမာမာ ရိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုင်း ပြောဆိုဆက်ဆံလာကြသည်။ ကရင်များမှာ တိုင်းပြည်ရှိခဲ့ဖူးသူများ မဟုတ်၊ တိုင်းပြည်လိုချင်ရင် တိုက်ယူပေါ့ စသည့် စကားများကို သုံးနှုန်း ပြောဆိုကြသည်။ ထို့အပြင် ကရင်များအား နည်းမျိုးစုံ ရှုံ့ချပြောဆိုကြသည်။ နည်းမျိုးစုံလည်း အကြပ်ကိုင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကရင်တို့သည် မိမိကိုယ်ကိုယ် ကာကွယ်သွားရန်အတွက် (KNDO)ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လာကြရသည်။

ဖဆပလ အစိုးရသည်လည်း ကရင်များ အင်အားကြီးထွားလာခြင်းမပြုမီ ကရင့်အင်အားကို ချေမှုန်းပစ်နိုင်ရန်အတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ အောင်ဆန်းစစ်ဆင်ရေး(Aung San Operation)ဟု အမည်ပေးထားသည့် ကရင်များ အပြုတ်ချေမှုန်းရေး လျှို့ဝှက်အစီအစဉ်တွင် အောက်ဗမာပြည်ရှိ ကရင်များ၏ လူဦးရေ၊ နေထိုင်ရာဒေသ၊ အင်အားအနေအထား စသည်တို့ကို တွက်ချက်ထားရုံမက ဗမာတစ်ပြည်လုံးရှိ ကရင်တို့၏ အင်အားအနေအထားကိုလည်း တွက်ချက်ထားသည်။ ကရင်များအား အနိုင်တိုက်နိုင်ရေးအတွက် ရှိထားသည့် ဗမာ့တပ်မတော်အပြင် (BTF Levies) ဟု ခေါ်သည့် လဲဗီးတပ် (၅၂)ရင်း ကိုလည်း ၁၉၄၈ ခုနှစ်အတွင်း နောက်ဆုံးထားပြီး ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

ဖဆပလ တွင်ရှိသည့် အစီအမံအတိုင်း ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ(၂၈)ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ စမ်းချောင်း သူဌေးကုန်းတွင် ရှိသည့် ကေအဲန်ယူဗဟိုဌာနချုပ်ကို တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၃၁)ရက်နေ့ မနက်စောစောအချိန်တွင် အင်းစိန်မြို့တွင်ရှိသည့် (KNDO) ဌာနချုပ်ကို သွားရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ တစ်နေ့တည်း၌ပင် ဖဆပလ အစိုးရသည်(KNDO)နှင့် (MNDO) ကရင်နှင့် မွန် အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့များအား မတရားအသင်းအဖြစ် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့လေသည်။

စမ်းချောင်းတိုက်ပွဲမှာကဲ့သို့ ကရင်တို့သည် အသာတကြည် လည်စင်း မခံတော့ပေ။ (KNDO)ဌာနချုပ်တွင် ကရင်များသည် ရှုပ်ရှုပ်ချုံချုံ ခုခံတိုက်ခိုက်သည့်အပြင် တစ်ပြည်လုံးရှိ ကရင်များထံသို့ ပုန်ကန်ထကြွလာကြရန် အမိန့်ပေးလိုက်ကြတော့သည်။ ယင်းကြောင့် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၃၁)ရက်နေ့တွင် ကရင့်လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး စတင်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ ဤနေ့ ဤရက်ကိုလည်း ကရင့်တော်လှန်ရေးနေ့အဖြစ် အတည်ပြုသတ်မှတ်လေတော့သည်။

ကရင့်လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးစတင်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ကရင်တစ်မျိုးသားလုံးသည် ဘဝရပ်တည်ရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးအတွက် စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ပုန်ကန်ထကြွကာ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို ဆင်နွှဲလေတော့သည်။ ရန်သူ့အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ကြသည့် ကရင်များဖြစ်စေ၊ ရန်သူ့စစ်တပ်ထဲတွင်ရှိကြသည့် ကရင်များဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့အားလုံးသည် ကရင်လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးထဲသို့ ဝင်ရောက်ပြီး တိုက်ခိုက်လာကြလေသည်။ ထို့အပြင် ကရင်တို့နှင့် အတူတကွ လုပ်ဆောင်ကြသည့် အခြားလူမျိုးများဖြစ်ကြသော ကရင်နီ၊ မွန်၊ ပအိုဝ်၊ ကချင်၊ ချင်း၊ လားဟူ စသည်တို့လည်း ကရင်တို့နှင့်အတူ ပါဝင်ပြီး လက်တွဲတိုက်ခိုက်လာကြသည်။ ကရင်များနှင့် အတူတကွ နေထိုင်ကြသည့် ရှမ်းလူမျိုးများလည်း ကရင်တို့နှင့်အတူ ပါဝင်တိုက် ခိုက်လာကြသည်။ ယင်းကြောင့် ကရင်တို့သည် ရန်သူတို့၏ အုပ်ချုပ်ရာ နယ်မြေ ကျေးရွာ၊ မြို့ စသည်တို့ကို (၆)လအတွင်း အလျင်အမြန် အများအပြား တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ မြို့ကြီးအနည်းငယ် အချို့မှလွဲပြီး ကရင်ပြည်အဖြစ် ကရင်များ တောင်းဆိုခဲ့သည်။ မြို့ကြီး အားလုံးလိုလိုကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ အထက်ဗမာပြည်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ မြို့များ ဖြစ်ကြသည့် ပျဉ်းမနား၊ ရမည်းသင်း၊ ပျော်ဘွယ်၊ မိတ္ထီလာ၊ ကျောက်ဆည်၊ မန္တလေး၊ မေမြို့၊ တောင်ကြီး၊ ကလောနှင့် အခြားသောမြို့များကိုပင် သိမ်းပိုက်ရရှိခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဤမြို့များသည် ကရင်များ တောင်းဆိုသည့်မြို့များ၊ နယ်မြေများ မဟုတ်သဖြင့် ဤမြို့များကို ထိန်းသိမ်းထားခြင်း မပြုချေ။ ဤမြို့များအား အခြားတော်လှန်ရေး အင်အားစုများ၏ လက်ထဲသို့လွှဲအပ်လိုက် လေသည်။

ဤကြီးမားသည့်အောင်မြင်မှုများသည် အလွန်ပင် အံ့သြဖွယ်ရာ ကောင်းလောက်သဖြင့် အချို့ဖြစ်ရပ်များအား မှတ်တမ်းတင်သည့်အနေဖြင့် ပြန်လည်ဖော်ထုတ် ရေးသားသွားမည်ဖြစ်သည်။

(1) t i fpdefw kb u fyG

အင်းစိန်မြို့သည် ကေအဲန်ဒီအိုတို့၏ ဗဟိုဌာနချုပ်ဖြစ်သည်။ အင်းစိန်မြို့သည် ကေအဲန်ဒီအိုတို့၏ ဗဟိုဌာနချုပ်ဖြစ်ရုံမက၊ ကေအဲန်ယူဗဟိုခေါင်းဆောင် အများအပြားနေထိုင်သည့်မြို့လည်း ဖြစ်သည်။ စောဘဦးကြီး၊ စောစန်းကော၊ စောဟန်တာသာမွေး၊ မန်းဘဇန်၊ စကောမောလေး၊ စောဘဲလေ၊ ဦးဇန်နှင့် ထိုအချိန်တွင် မန်းဂိုမ်းထွန်းအောင်လည်း အင်းစိန်မြို့၌ပင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ ယင်းကြောင့် ရန်သူများက အင်းစိန်မြို့နှင့်တကွ ကရင်ခေါင်းဆောင်များ၊ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအား (၃)ရက်အတွင်း သိမ်းပိုက်ထားလိုက်တော့သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂)ရက်တွင် ကရင်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့သည် မင်္ဂလာဒုံလေယာဉ်ကွင်းကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ရာ လေယာဉ်ကွင်း

တစ်ခုလုံးနှင့် အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ စစ်စခန်းအားလုံးကိုလည်း သိမ်းပိုက်လိုက်ပြန်သည်။ မင်္ဂလာဒုံတွင် ရှိကြသည့် ရန်သူ့တပ်များဖြစ်သော အမြောက်တပ်၊ အချက်ပြဆက်သွယ်ရေးတပ်၊ လက်နက်ပြင်ဌာန စသည်တို့တွင် ရှိနေကြသည့် ကရင်စစ်သားအားလုံး အင်းစိန်သို့လာကြပြီး ကရင်လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပူးပေါင်းကာ ရန်သူကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ကြလေသည်။ ဤတိုက်ပွဲများတွင် ကရင်များသည် ရန်သူ့ထံမှ လက်နက်ခဲယမ်း အမြောက်အမြား ရရှိကြသည်။ လေယာဉ်ကွင်းတွင်ရှိသည့် လေယာဉ်များကိုလည်း ကရင်များက ဖျက်ဆီးခြင်း မပြုပေ။ ထိုအချိန်တွင် ရန်သူ့တပ်တွင်းရှိ ချင်းတပ်များကလည်း ကရင်တို့အား မည်သည့် အနှောက်အယှက် အဟန့်အတားကိုမျှ ပြုလုပ်ခြင်းမရှိချေ။ သူတို့ကပင် ကရင့်နောက်ကို လိုက်ရမည်လား ဟူ၍ပင် မေးမြန်းသေးသည်။ သို့ရာတွင် ကရင်များက မလိုက်ရန်နှင့် ကိုယ့်ဟာကိုယ် နေသွားရန် ပြောဆိုပြီး လွှတ်လိုက်သည်။ ဤချင်းတပ်သည် နောက်ပိုင်းတွင်ရန်သူ ဖဆပလ အစိုးရက အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ပြီး ကရင်များအား ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရာတွင် ဤချင်းတပ်သည် အများအပြား ကျဆုံး ဒဏ်ရာရခဲ့ကြသည်။ မီးမရှို့ဘဲထားခဲ့သည့် လေယာဉ်များလည်း ရန်သူများက ပြန်လည်ရရှိပြီး အသုံးပြုနိုင်ခဲ့သဖြင့် ကရင်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့အတွက် မနည်းလှသော ထိခိုက်နစ်နာဆုံးရှုံးမှုကို ဖြစ်ပေါ် စေခဲ့သည်။

ကရင်များက အင်းစိန်မြို့ကို သိမ်းထားနိုင်သဖြင့် ဖဆပလအစိုးရအဖို့ ရန်ကုန်မြို့အတွက် စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ အန္တရာယ်ဖြစ်နေပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရန်သူသည် နယ်များတွင် ရောက်ရှိနေကြသည့် တပ်မှူးကြီးအတော်များများအား ရန်ကုန်သို့ပြန်ခေါ်ပြီး တိုက်ပွဲကို ဦးစီးစေခဲ့သည်။ ဤတပ်မှူးကြီးများထဲတွင် ဗိုလ်မှူးချုပ်ကျော်ဇော၊ ဖရက်၊ အောင်ဖေ၊ လှမောင်၊ မောင်လွင် စသည်များ ပါဝင်လေသည်။ ထို့အပြင် ရခိုင်တိုင်းတွင်ထားသည့် တပ်ရင်း(၅)ကိုလည်း လေယာဉ်ဖြင့် ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြန်ခေါ်သည်။ တက္ကသိုလ် တပ်ရင်းတွင် အပျော်တမ်းစစ်မှုထမ်းသည့် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများကိုလည်း စုစည်းပြီး အင်းစိန်ကို တိုက်ခိုက်ရန်အသုံးပြုသည်။ ရဲဘော်ဖြူများကိုလည်း ဖဆပလအစိုးရက အသုံးပြုသည်။ အင်းစိန်မြို့ကရင်များ စစ်စခန်းရှိသည့်နေရာများကို ဝိုင်းဝန်းထားကြသည်။ ကရင်ရပ်ကွက်များထဲတွင် လက်နက်ကြီး၊ လက်နက်ငယ်မျိုးစုံဖြင့် ရေတပ်ရော၊ ကြည်းတပ်များပါ ပါဝင်ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ကြသည်။ လေယာဉ်ဖြင့်လည်း ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ကြသည်။

စစ်ကူအတွက် ကရင်များသည် တောင်ငူတွင်ရှိသည့် ကရင်လက်နက်ကိုင်တပ်ရင်း(၁)နှင့် ပြည်မြို့တွင်ရှိသည့် ကရင်လက်နက်ကိုင်တပ်ရင်း(၂) ထံသို့ စစ်ကူများ တောင်းခံလာသည်။ တပ်ရင်း(၁)မှ စစ်ကြောင်းသည် ဆင်းလာခဲ့သော်လည်း ပဲခူး၊ ဘုရားကြီးတိုက်ပွဲတွင် စစ်ဦးကျိုးကာ ပြန်ဆုတ်သွားရသည်။ တပ်ရင်း(၂)မှာမူ ကြို့ပင်ကောက်၌ပင် အတိုက်ခံရပြီး တပ်တစ်တပ်လုံး ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်ကုန်သည်။ သို့ရာတွင် အင်းစိန်တိုက်ပွဲတွင် အကူအညီပေးရန်အတွက် တောင်ငူမှ ထောပလို ဦးစီးသည့် **(KNDO)**တပ်ဖွဲ့နှင့် သထုံမှ မောင်ညွန့် ဦးစီးသည့် **(MNDO)**တပ်ဖွဲ့တို့သည် အင်းစိန်သို့ စစ်ကူအဖြစ်ရောက်ရှိသွားခဲ့ပြီး အင်းစိန်တိုက်ပွဲတွင် ရန်သူအား တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် ပါဝင် တိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ အင်းစိန်မှ ဆုတ်သွားကြရသည့်အထိ ဤတပ်ဖွဲ့များသည် အင်းစိန်တိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်းလည်းဖြစ်သည်။

အင်းစိန်သည် မဟာရန်ကုန်၏ နယ်မြေအတွင်း၌သာရှိပြီး ရန်သူ၏ (၄)ဘက်(၄) တန်မှ ဝိုင်းဝန်းခြင်းကို ခံကြရသည်။ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း တိုက်ပွဲများ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် သမိုင်း(ခဝဲခြံ)၊ ရေဘ်ဘာခြံ၊ ဦးစက္ကိန်ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ စော်ဘွားကြီးကုန်း စသည့်နေရာများတွင် တိုက်ပွဲများ ပိုမိုပြင်းထန်သည်။ တိုက်ပွဲတွင် ရန်သူ အကျအဆုံးလည်း အလွန်များပြားသည်။ ရန်သူ့စစ်သားများသည် ဆက်လက်ပြီး ချီတက်တိုက်ခိုက်ရန် ရဲစွမ်းသတ္တိ မရှိတော့ဘဲ ကြောက်ရွံ့လာသည်အထိ ဖြစ်သွားသည်။ နေဝင်းကိုယ်တိုင် စစ်မြေပြင် အနီးအနားသို့လာပြီး ၎င်း၏စစ်သားများကို အားပေးနေရသည်။ တိုက်ပွဲများသည် တစ်နေ့တစ်ခြား ပိုမိုပြင်းထန်လျက်ရှိသည်။ ကရင်ရဲဘော်များသည် စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ဆန်အလုံအလောက်ရှိသော်လည်း အခြားစားစရာ ဘာမျှမရှိချေ။ ဆေးလိပ်သောက်ရန်အတွက်လည်း ဆေးလိပ်ကို မထုတ် ပေးနိုင်ဘဲ ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ခဲယမ်း မီးကျောက်ပါ ရှားပါး ပြတ်လပ် လာသည့်အထိ ဖြစ်လာတော့သည်။ အခြားနေရာများမှ စစ်ကူ ရောက်ရှိလာရန်အတွက်လည်း မျှော်လင့်၍ မရနိုင်တော့ချေ။ ရန်သူမှအထပ်ထပ် စောင့်ကြပ် ဝိုင်းရံထားခြင်းလည်း ခံကြရသည်။ အင်းစိန်မှ ဆုတ်ရန်အတွက် လှေ၊ သင်္ဘောများလည်း လုံးဝ မရှိချေ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ နောက်ဆုံး မဖြစ် ဖြစ်သည့်နည်းဖြင့် လှိုင်မြစ်ကိုဖြတ်ကူးကာ အင်းစိန်မြို့မှ ၁၉၄၉ ခုနှစ် မေလ (၂၁)ရက်နေ့တွင် အောင်မြင်စွာ ဆုတ်ခွာနိုင်ခဲ့ကြသည်။ အင်းစိန်တိုက်ပွဲသည် စုစုပေါင်း (၁၁၁)ရက် ကြာမြင့်ခဲ့သည်။

(2) t a&Swkdf;wGJzpfy/Go nfwkdu f y/Gm;

အရှေ့တိုင်းဘက်တွင် ဘိတ်၊ ထားဝယ်နယ်မြေမှလွဲ၍ ကျန်ကရင်များ တောင်းဆိုခဲ့သည့် ကရင်ပြည်အဖြစ် သတ်မှတ်ရန် နယ်မြေအားလုံးလိုလိုကို တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ဘိတ်၊ ထားဝယ်ဘက်တွင်မူ ကရင်ခေါင်းဆောင်များသည် တော်လှန်ရေး မစမီ အားလုံး အဖမ်းခံလိုက်ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ လက်နက်များကိုလည်း ရန်သူများက သိမ်းပိုက် လိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ယူအမ်ပီ **(UMP)**ခေါ် စစ်ရဲတွင် အမှုထမ်းကြသည့် ကရင့်လက်နက်ကိုင် အားလုံးကိုလည်း လက်နက်များ အဖြုတ်ခံကြရသည်။ ၎င်းတို့ကိုလည်း ရန်ကုန်သို့ အပို့ခံလိုက်ကြရသည်။ ကျန်ရစ်သည့်**(KNDO)** များကို လည်း ဦးစီးခေါင်းဆောင်မည့်သူ မရှိတော့သဖြင့် အနည်းအကျဉ်းသာလျှင် လှုပ်ရှားမှုပြုလုပ်နိုင်ကြသည်။

တိုက်ပွဲစတင်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် မော်လမြိုင်မှလွဲ၍ အရှေ့တိုင်း ကရင်များနေထိုင်လျက်ရှိသည့်မြို့အားလုံးကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ပြီး ရန်ကုန်ဘက်သို့ အင်းစိန်တိုက်ပွဲတွင် သွားရောက်ကူညီရန်နှင့် ရန်ကုန်မြို့ကို သိမ်းပိုက်ရန်အတွက် ဆင်းသွားရန်အတွက် အားထုတ်ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

ယင်းကဲ့သို့ တောင်ပိုင်းသို့ ဆင်းလာရာတွင် ဦးဆုံးတိုက်ပွဲများကို ခေါင်းဆောင်ခဲ့သူများမှာ ကရင်တပ်ရင်း(၁)မှ ဗိုလ်ကြီး ဖော်ဖေနှင့် ကေအဲန်ဒီအိုမှ ဗိုလ်ကြီးထောပလိုတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ညောင်လေးပင်တွင် ရန်သူ့တပ်မှ တပ်မှူးသည် ကရင်စစ်ဗိုလ်ဖြစ်နေသဖြင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုဖြင့်

ညောင်လေးပင် မြို့ကိုလည်း အသာတကြည် ဝင်ရောက်ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့လေသည်။ ပြွန်တန်ဆာနှင့် ဒိုက်ဦးမြို့တို့တွင် ခုခံသည့်ရန်သူများကိုလည်း တိုက်ခိုက်အနိုင်ယူခဲ့သည်။ ရန်သူတို့သည် ဘုရားကြီးသို့ ဆုတ်ခွာကုန်ကြသည်။ ပဲခူးမြို့တွင်ရှိသည့် ရန်သူ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အရာရှိများနှင့် မြို့သူမြို့သားများကလည်း ကရင်များပဲခူးသို့ ရောက်သောအခါ လက်နက်ချအညံ့ခံကြရန် ပြင်ဆင်ထားလျက်ရှိသည်ကိုလည်း ကြားသိရသည်။ အချိန်ကား စနေနေ့ည ဖြစ်သည်။ နောက်တစ်နေ့မှာ တနင်္ဂနွေ ဥပုသ်နေ့ဖြစ်သဖြင့် ဆက်လက်တိုက်ခိုက်ခြင်းမပြုဘဲ အနားယူကြလေသည်။ ကင်းစောင့်ခြင်းလည်း မပြုကြချေ။ တနင်္လာနေ့ရောက်မှ ဆက်လက်ချီတက် တိုက်ခိုက်မည်ဟု စိတ်ကူးကြပြီး ခြေလွှတ်လက်လွှတ်ဖြင့် ဒိုက်ဦးအနောက်ဘက် ရွှေအင်ဒုံသို့ပြန်ဆုတ်ပြီး ထမင်းစား အနားယူကြလေသည်။ တနင်္လာနေ့ရောက်သောအခါ ဆက်လက်ချီတက်တိုက်ခိုက်ရန် ပြန်လာရာတွင် ၎င်းတို့သိမ်းပိုက်ခဲ့သည့်နေရာ ဘုရားကြီး အနီးအနား တစ်ဝိုက်အားလုံးတွင် ရန်သူများ ရောက်ရှိပြီး အခိုင်အမာ တပ်ချထားလိုက်ပြီး ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိရလေတော့သည်။ ယင်းကြောင့် ၎င်းတို့သည် ဆက်လက်တိုက်ခိုက်၍ မရနိုင်တော့ဘဲ ဒဏ်ရာရသည့် စစ်သားအချို့နှင့်အတူ မြောက်ဘက်သို့ ဆုတ်ခွာကြရသည်။ ညောင်လေးပင်မှာရှိသည့် ရန်သူ့တပ်မှူး ဗိုလ်မှူးကြီး မူးဒေကမူ အသေအချာ အဆက်အသွယ်ယူစီစဉ်ပြီး ကရင်တော်လှန်ရေးနှင့်လက်တွဲလုပ်ကိုင်ရန် ကတိပြုထားကာ နယ်မြေခံ ကေအဲန်ဒီအိုများကိုလည်း အကြံပေးဉာဏ်ပေး ကူညီလျက်ရှိနေသည်။ သို့ရာတွင် သူ စီစဉ်သည့် အတိုင်း လိုက်နာလုပ်ဆောင်ခြင်း မရှိသည့်အပြင် ထင်ရာစိုင်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အခြေအနေများသည် ဖရိုဖရဲဖြစ်ကာ ဗိုလ်မှူးကြီး မူးဒေလည်း တိုက်ပွဲတွင် ဒဏ်ရာရပြီး ကျဆုံးရလေတော့သည်။ ဗိုလ်မှူးကြီးမူးဒေ၏ တပ်ရင်းတစ်ရင်းလုံး ရန်သူ့လူများ ဖြစ်ကုန်ကာ ကရင့် တော်လှန်ရေးလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့သည်လည်း ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲလျက် ရှိလေတော့သည်။

'kwd, t&uodfawmifbufodkYDvuf wkduf cDYjcif;

ဤအကြိမ်တွင် ဗိုလ်မှူးကြီးမင်းမောင်ကိုယ်တိုင် ဦးစီးသည်။ တောင်ငူမှ တပ်မဟာ (၁) အပါအဝင် ကချင်တပ်မှ ဗိုလ်ကြီးနော်ဆိုင်းနှင့် ဗိုလ်ကြီးစံထွန်းတို့ ပါဝင်တိုက်ခိုက်လျက်ရှိ သည်။ ညောင်လေးပင်မြို့ကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် ရန်သူများ အကြီးအကျယ် ခုခံတိုက်ခိုက်ကြသည်။ (၃)ရက် တိတိ ကြာမြင့်ပြီးနောက်မှ ညောင်လေးပင်မြို့ကို တိုက်ခိုက်အနိုင်ယူ သိမ်းပိုက်နိုင်တော့သည်။ ကရင်တပ်ဖွဲ့များသည် ဆက်လက်ပြီး တောင်ဘက်သို့ ချီတက်ကြသည်။ ပြွန်တန်ဆာမြို့တွင် ရန်သူများ ခုခံတိုက်ခိုက်ခြင်း မရှိချေ။ ဒိုက်ဦးမြို့တွင် ခုခံတိုက်ခိုက်ကြသည်။ ကရင်တပ်ဖွဲ့များ ဒိုက်ဦးမြို့ကို သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် မီးရှို့ဖျက်ဆီးလိုက်ကာ တောင်ဘက်သို့ ဆက်လက်ချီတက်ကြလေသည်။ ဖောင်တော်သီမြို့ကလေးတွင်လည်း ရန်သူများက ခုခံတိုက်ခိုက်သည်။ ကရင်များ ဤမြို့ကလေးကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီး မီးရှို့ကာ ဆက်လက်ပြီး ချီတက်သွားသည်။ ဤတစ်ကြိမ်တွင် ကရင်တပ်ဖွဲ့များသည် ကဒွတ်ဘုရားကြီးကို ရောက်ရှိလာပြီး ဖြစ်သည်။ ကဒွတ်ဘုရားကြီးတွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားရာ ရန်သူများက ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခုခံတိုက်ခိုက်လျက် ရှိသည်။ ကရင်များ ကဒွတ်

ဘုရားကြီးကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခြင်း မရှိချေ။ တိုက်ပွဲသည် အလွန် ပြင်းထန်ပြီး ကရင်တပ်များ ရှေ့တိုး၍ မရဘဲဖြစ်နေသည်။ ထို့အပြင် ဗိုလ်ကြီးစံထွန်း တိုက်ပွဲတွင် ဒဏ်ရာရလေသည်။ ယင်းကြောင့် ကရင်တပ်ဖွဲ့များသည် နောက်ဆုတ်ကြပြီး ဒိုက်ဦး၊ ပြွန်တန်ဆာတွင် ပြန်၍နေရာယူ ခုခံတိုက်ခိုက်သည်။ ဤနေရာ၌ တစ်နေ့လုံး တိုက်ပွဲဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံး ဒိုက်ဦး၊ ပြွန်တန်ဆာလည်း ရန်သူ့လက်သို့ ပြန်ကျသွားလေတော့သည်။ ဤသည်မှာ ၁၉၅၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ဖြစ်ပျက် ခဲ့သည်များ ဖြစ်ကြသည်။

အရှေ့တိုင်းကရင့်တပ်ဖွဲ့များသည် တောင်ဘက်သို့ချီတက်ရာတွင် ရည်မှန်းချက် မအောင်မြင်ခဲ့သော်လည်း ထောပလိုနှင့် ၎င်း၏ ကေအဲဒီအိုတပ်ဖွဲ့ အင်အား (၁၀၀)ကျော်နှင့် ဗိုလ်ကြီး တာကပေါ်နှင့် ၎င်း၏ ကေအဲန်ဒီအိုတပ်ဖွဲ့အပြင် **(MNDO)**တပ်များ ပါဝင်ကာ အင်အား (၂၀၀) ကျော် တို့သည် အင်းစိန်တွင် နောက်ဆုံး ဆုတ်ခွာသွားကြရသည့်အထိ ဤစစ်ကူတပ်ဖွဲ့များသည် အင်းစိန် တိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။

t x uf Armjy n fo N@D u fwdu fdu jcif

ကရင်များ တောင်ငူမြို့ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်လိုက်ပြီးနောက် ရန်သူသည်တောင်ငူမြို့ကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန် စီစဉ်လေသည်။ သာဝဏ္ဏထိမြို့တွင် စခန်းချလျက်ရှိသည့် ကချင် တပ်ရင်း (၁)မှ ဗိုလ်ကြီးနော်ဆိုင်းအား စစ်ကြောင်းမှူးအဖြစ် တာဝန်ပေး ခန့်အပ်ကာ ၎င်းကို ဆွာမြို့သို့ စေလွှတ်လိုက်သည်။ နော်ဆိုင်းနှင့်အတူ ကချင်တပ်ရင်း(၁)မှ တပ်ခွဲတစ်ခွဲ၊ ကချင်တပ်ရင်း (၃)မှ တပ်ခွဲတစ်ခွဲ စသည်များပါလာသည်။ ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်ပြီးနောက်တွင် ရန်သူသည် ၎င်းတို့၏အစီအစဉ်အတိုင်း အထက်ဗမာပြည်တွင်ရှိကြသည့် ကရင်စစ်သား အားလုံးကို ဖမ်းဆီးပြီး မေမြို့အကျဉ်းစခန်း**(Detention Camp)**တွင် စုပြီး ထားရှိလိုက်သည်။ ကရင်စစ်သားအားလုံး (၄၀၀)ခန့် ရှိလေသည်။

နော်ဆိုင်းအား တာဝန်ပေးပြီး တောင်ငူကို အပိုင်ပြန်လည်တိုက်ခိုက်နိုင်ရန် ယူအမ်ပီတပ် အားလုံးကိုလည်း နော်ဆိုင်းလက်ထဲသို့ အပ်လိုက်သည်။ ယင်းအချိန်တွင် အင်းစိန်မှလည်း စစ်ကူ တောင်းလေသည်။ အင်းစိန်သို့ စစ်ကူများစေလွှတ်ပါက၊ တောင်ငူကို ကာကွယ်နိုင်ရန်အတွက်လည်း စိုးရိမ်ပူပန်ရသေးသည်။ ယင်းကြောင့် နော်ဆိုင်းနှင့် ဆက်သွယ်ကြည့်လေသည်။ နော်ဆိုင်းကလည်း ကရင်များသည် အထက်ဗမာပြည်သို့တက်ပြီး မေမြို့တွင် ချုပ်နှောင်ထားသည့် ကရင်စစ်သားများအား သွားရောက် ကယ်ဆယ်ပါက ကောင်းလိမ့်မည်ဟု အကြံပြုသည်။ ကရင်များ အထက်ဗမာပြည်သို့ ချီတက်တိုက်ခိုက်ပါက ၎င်းလည်း ကရင်တပ်နှင့်အတူ လိုက်ပါတိုက်ခိုက်မည်ဟု နော်ဆိုင်းက ကတိပေးလေသည်။ ယင်းကြောင့် ကရင်များသည် အထက်ဗမာပြည်သို့ ချီတက်တိုက်ခိုက်ရန် သဘောတူပြီး အင်းစိန်ဘက်သို့ စစ်ကူအဖြစ် ကရင်တပ်ရင်း (၁) တပ်ခွဲတစ်ခွဲနှင့် ကေအဲန်ဒီအိုအချို့ကို ဗိုလ်ကြီးဇော်ဖေအား ဦးစီးစေပြီး သွားရောက်စေသည်။

အထက်ဗမာပြည်သို့ ချီတက်တိုက်ခိုက်သည့် တပ်ဖွဲ့များမှာ ကရင်တပ်ရင်း(၁) တပ်ခွဲ (၂)၊ ကချင်တပ်ရင်း (၁) မှ ၂ ခွဲနှင့် ကချင်တပ်ရင်း (၃) မှ တစ်ခွဲ စုစုပေါင်း တပ်ခွဲ (၅)ခွဲ ပါဝင်လေသည်။ ဤတပ်ခွဲ (၅)ခွဲသည် တိုက်ခိုက်ရေး စစ်ကြောင်းကြီးအဖြစ် မော်တော်ကားဖြင့် ချီတက်ကြသည်။ သို့ရာတွင် လက်နက်အားလုံး တပ်ဆင်နိုင်ခြင်း မရှိသည့် ကေအဲန်ဒီအို တပ်အင်အား (၄၀၀)ခန့် ရိက္ခာ၊ ဆေးဝါး၊ လက်နက်ခဲယမ်း၊ သူနာပြုတပ်ဖွဲ့ စသည်တို့ကိုမူ ရထားနှစ်စီးဖြင့် နောက်မှ စေလွှတ်လိုက်သည်။

ညအချိန်တွင် မြို့လှတွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး (၂)နာရီခန့် ကြာမြင့်သည်။ ရန်သူများ ဆုတ်ခွာသွားသည်။ စစ်ကြောင်းသည် သာဝတ္ထိသို့ ဆက်လက်ချီတက်သည်။ သာဝတ္ထိရှိ ကချင်တပ်ရင်း (၁)၏ ဌာနချုပ်ကို အလွယ်တကူ သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ တပ်ရင်း (၁)မှ ဗိုလ်မှူးကြီး မော်ကောင်းနှင့် ကချင်တပ်ခွဲ (၁)ခွဲတို့သည် ကရင်တို့နှင့်အတူ ကရင်စစ်ကြောင်းနောက်သို့ အားလုံးလိုက်ပါလေတော့သည်။ စစ်ကြောင်းကြီးသည် ပျဉ်းမနားမြို့သို့ရောက်သွားသောအခါ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပြီး ရန်သူ့တပ်မှူး သိန်းတုတ်အား ဖမ်းဆီးရမိလိုက်တော့သည်။ ရမည်းသင်းသို့ ဆက်လက်ချီတက်ရာ ရမည်းသင်းတွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပြီး ရန်သူ့ထံမှ စစ်လက်နက် ပစ္စည်းအမြောက်အများ သိမ်းပိုက်ရရှိလေသည်။ သိမ်းပိုက်ရရှိသည့် လက်နက်ပစ္စည်းအချို့က လိုက်ပါလာသည့်ကေအဲန်ဒီအိုများအား တပ်ဆင်လိုက်သည်။ ပျော်ဘွယ်တွင် ကရင်ယူအမ်ပီ တပ်ခွဲတစ်ခွဲရှိသည်။ ဤတပ်ခွဲသည် လက်နက် အားလုံး အသိမ်းခံရသည်။ ထို ယူအမ်ပီတပ်ခွဲကိုလည်း လက်နက်များ တပ်ဆင်ပေးလိုက်ပြီး စစ်ကြောင်းကြီးနောက် အထက်ဗမာပြည်သို့ လိုက်လာစေသည်။ အပြင်းထန်ဆုံးတိုက်ပွဲမှာ ကုန်းသာ၊ မိတ္ထီလာတွင် ဖြစ်ပွားခြင်းဖြစ်သည်။ နံနက်(၆)နာရီတွင် တိုက်ပွဲ စတင် ဖြစ်ပွားပြီး မွန်းတည့်(၁၂)နာရီ ရောက်မှ ကုန်းသာကို သိမ်းပိုက်ရရှိလေတော့သည်။ ဤတိုက်ပွဲတွင် ရန်သူ့တပ်မှူးကြီးများ ဖြစ်ကြသည့် ဗိုလ်မှူးကြီးမောင်မောင်၊ စောမြသိန်း(**UMP**)နှင့် ဗိုလ်မှူးထွန်းအုံ၊ ဗိုလ်ကြီးရဲမြင့်နှင့် အခြား စစ်ဗိုလ်များကို ဖမ်းဆီးရမိလိုက်သည်။ ယင်းနောက် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၁)ရက်နေ့ မွန်းလွဲ (၂) နာရီ အချိန်တွင် ကရင်စစ်ကြောင်းကြီးသည် မိတ္ထီလာမြို့သို့ ဝင်ရောက်ပြီး မိတ္ထီလာမြို့တွင် အခြေစိုက်သည့် တပ်မဟာဌာနချုပ်ကို သိမ်းပိုက်ကာ တပ်မဟာဌာနချုပ် တပ်မှူးများကိုလည်း ဖမ်းဆီးရမိလိုက်လေသည်။

ညနေပိုင်းတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး တပ်မတော်လေယာဉ်နှစ်စင်းသည် မိတ္ထီလာ လေယာဉ်ကွင်းတွင် ဝင်ရောက်ဆင်းသက်လာရာ ယင်း လေယာဉ်နှစ်စင်းကို ကရင်များ ဖမ်းဆီးရမိလိုက်သည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ဤလေယာဉ်နှစ်စင်းအား မေမြို့သို့ ကရင်တပ်မတော်သားများအား သယ်ဆောင်ရန် စေခိုင်းလိုက်သည်။ ပထမလေယာဉ်သည် ကရင်တပ်ရင်း(၁)မှ ဗိုလ်ကြီး စောဦးနှင့် ၎င်း၏တပ်စုတစ်စုကို တင်ဆောင်သည်။ ကျန်လေယာဉ်တစ်စင်းကိုမူ ဗိုလ်ကြီးနော်ဆိုင်းနှင့် ၎င်း၏ တပ်စုတစ်စုကို တင်ဆောင်လေသည်။ ၎င်းလေယာဉ်နှစ်စင်းသည် အနီးစခန်းသို့ ဆင်းသက်လေသည်။ ဤအနီးစခန်းတွင်ရှိကြသည့် ရန်သူ့တပ်မှူးတပ်သားများသည် အရေးတယူ စောင့်ကြိုလျက်ရှိကြသည်။ ကရင်တပ်မှ လာရောက်ခြင်းကို သူတို့ မသိကြချေ။ ယင်းကြောင့်

လေယာဉ်ဆင်းသက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် အနီးစခန်းရှိရန်သူ့တပ်များထံမှ လက်နက်အားလုံးကို သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ ဤလေယာဉ်နှစ်စင်းမှ ပါလာသည့် တပ်စုနှစ်စုသည် မေမြို့သို့ ဝင်ရောက်ပြီး ကရင်စစ်သားများအား ထိန်းသိမ်းထားသည့်နေရာကို သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ ဗိုလ်ကြီးနော်ဆိုင်းသည် ကချင်တပ်ရင်း (၁) ထောက်ပံ့ရေးဌာနကို သွားရောက်ပြီး သိမ်းပိုက်ကာ ဤထောက်ပံ့ရေးဌာနတွင်ရှိသည့် လက်နက်ပစ္စည်းများအား ကရင်စစ်သားအားလုံးကို တပ်ဆင်ပေးလိုက်လေတော့သည်။ ထို့နောက် ကရင်များသည် မေမြို့တစ်မြို့လုံးကို သိမ်းပိုက်နိုင်လိုက်တော့သည်။

မိတ္ထီလာတွင် ကျန်ရစ်သည့် ကရင်တပ်သားများသည် မိတ္ထီလာ၌ပင် တပ်မဟာဌာနချုပ်ကို ထားရှိပြီး ကျန်ကရင်တပ်ခွဲ (၃)ခွဲနှင့် ကချင်တပ်ခွဲ (၂) ခွဲ ပေါင်းပြီး မန္တလေးဘက်သို့ ချီတက်သွားသည်။ ရန်သူများကလည်း ခုခံတိုက်ခိုက်ရန် အသေအချာစီစဉ်လျက်ရှိသဖြင့် ကရင်တို့သည် မြို့ဟောင်းကို တိုက်ခိုက်ပြီးနောက် မြစ်ငယ်တံတားဘက်သို့ဆုတ်ကာ ခုခံတိုက်ခိုက်ရန် နေရာယူလျက်ရှိသည်။ မေမြို့ကို ကရင်များသိမ်းပိုက်ပြီးနောက်တွင် အထက်မှလာသည့်အမိန့်မှာ ကရင်များအားလုံး အောက်ဖက်သို့ ပြန်ဆင်းလာကြရန်ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် အမြင် မတူညီမှုများရှိ လာသည်။ တပ်မှူးအများစုတွင် အိမ်ထောင်များရှိကြသဖြင့် အောက်ဖက်သို့ ဆင်းသွားခြင်း မပြုလိုကြပေ။ သို့ရာတွင် တပ်မှူးများ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြပြီးနောက် ဗိုလ်မှူးကြီးအောင်ပွဲနှင့် အင်အား (၁၀၀၀) တို့သည် မြစ်ငယ်ရှိ ကရင်တပ်အား သွားရောက်ကူညီတိုက်ခိုက်သည်။ ယင်းကြောင့် မြစ်ငယ်ရှိ ရန်သူများလည်း ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးကြရသည်။ ကရင်တို့သည် မန္တလေးမြို့ကို ၁၉၄၉ ခုနှစ် မတ်လ (၁၂)ရက်နေ့တွင် သိမ်းပိုက်ရရှိလိုက်သည်။ မန္တလေးမြို့သည် ကရင်ပြည်အဖြစ် တောင်းဆိုထားသည့် မြို့များထဲတွင် ပါဝင်ခြင်း မရှိသဖြင့် မန္တလေးမြို့အား ကွန်မြူနစ်များနှင့် ရဲဘော်ဖြူများ လက်ထဲသို့ အပ်လိုက်လေသည်။ ကရင်တပ်များလည်း မိတ္ထီလာသို့ ပြန်လည် ဆင်းသက်လာကြသည်။

ဗိုလ်မှူးကြီး အောင်ပွဲ ဦးစီးသည့် စစ်ကြောင်းသည် မန္တလေးဖက်သို့ ဆင်းသက်လာကြသောအခါ ရန်သူသည် မေမြို့ကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်သည်။ ကျန်ရစ်သော ကရင်တပ်များက မေမြို့အား ခုခံကာကွယ် တိုက်ခိုက်ရလေသည်။ ကရင်များ မန္တလေးကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီးနောက်တွင် တပ်ခွဲတစ်ခွဲကို မေမြို့သို့ စစ်ကူအဖြစ် ပြန်လည်ပေးပို့လေသည်။ သို့ရာတွင် ရန်သူ စစ်အင်အားမှာ လွန်စွာမှ ကောင်းမွန်သဖြင့် ခုခံတိုက်ခိုက်သည့် ကရင်တပ်တို့၏အင်အားမှာ လုံလောက်မှု မရှိချေ။ ကရင်များသည် အောက်ဖက် သို့ဆင်းသက်လာရန် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြသည်။ သို့ရာတွင် အမြင်မတူမှုများရှိနေကြသည်။ ထိုအခါ ဗိုလ်ကြီးအက်စ်သိန်း ဦးစီးသည့် အင်အား ၄၀၀ ကျော်ရှိ စစ်ကြောင်း တစ်ကြောင်းအဖြစ်သာ ဆင်းသက်လာကြပြီး တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တောင်ကြီး လွယ်ကော်စသည့် မြို့ကြီးများကို ဖြတ်ဆင်းလာကာ နောက်ဆုံး တောင်ငူမြို့သို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ လမ်းတွင် ရှမ်းစော်ဘွားများက ၎င်းတို့ကို ကူညီကြသဖြင့် ဤကဲ့သို့ တောင်ငူမြို့သို့ ကောင်းမွန်စွာ ရောက်ရှိနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် အောက်ဖက်သို့ ဆင်းသက်လာခြင်းမပြုမီ မေမြို့တွင် ကျန်ရှိသည့် ကရင်စစ်သားများအား ဗိုလ်မှူးကြီးချစ်ခင် လက်ထဲသို့အပ်ပြီး ချန်ထားခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဗိုလ်မှူးကြီးချစ်ခင်သည် ရန်သူနှင့် အဆက်အသွယ်ယူပြီး အားလုံး လက်နက်ချလိုက်ကြလေသည်။

ကရင်တို့သည် မန္တလေးကိုတိုက်ခိုက်ပြီးနောက် မိတ္ထီလာသို့ ပြန်သွားပြီး စုရုံးကြသည်။ ယင်းနောက် သာစည်ကို ဆက်လက်တိုက်ခိုက်သည်။ ဂျပန်ခေတ်တွင် သာစည်သည် ခုခံရန်အတွက် ကောင်းမွန်သည့် ကတုတ်များကို ဂျပန်များက စီစဉ်ထားလျက်ရှိသည်။ ဤကတုတ်နေရာကောင်း များတွင် ရန်သူများက အခိုင်အမာနေရာယူလျက် ခုခံတိုက်ခိုက်ရန်စီစဉ်လျက်ရှိသည်။ အထက် ဗမာပြည်နှင့် ရှမ်းပြည်ရှိ ၎င်းတို့စစ်သားများကို ပြန်လည်ခေါ်ယူပြီး အင်အားဖြည့်ထားသည်။ ကရင် တို့သည် သာစည်ကို လေးကြိမ်တိုင်တိုင် တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ အထိအခိုက်များစွာဖြင့် မအောင်မြင်ဘဲ ဆုတ်ခဲ့ကြရသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း အင်းစိန်တွင် စစ်ကူအမြန်လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ ယင်းကြောင့် သာစည်ကို ဆက်မတိုက်တော့ဘဲ ကားလမ်းဖြင့် အောက်ဖက်သို့ ဆင်းလာကြတော့သည်။ သာ စည်ကို မသိမ်းပိုက်နိုင်သဖြင့် မီးရထားဖြင့် ဆက်လာ၍ မရတော့ပေ။ ဤတပ်များသည် တောင်ငူ သို့ ရောက်လာပြီး နောက်ပိုင်းတွင် အထက်၌ ရေးသားဖော်ပြပြီးသကဲ့သို့ ၎င်းတို့သည် ဆက်လက် ပြီး တောင်ဖက်သို့ဆင်းကာ ချီတက် တိုက်ခိုက်ကြလေသည်။

နော်ဆိုင်းနှင့် ၎င်း၏တပ်ဖွဲ့များသည် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ဒိုက်ဦး၊ ညောင်လေးပင်မှ ဆုတ်ခွာလာ၍ နောက်ဆုံး တောင်ငူမြို့သို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ တောင်ငူတွင် နော်ဆိုင်းက ကချင် ပြည်နယ်သို့ ပြန်၍စစ်တိုက်ရန် တောင်းဆိုသည်။ ထိုအခါ ကရင်များက ၎င်းအား ခွင့်ပြုပြီး ၎င်းနှင့် ကချင်စစ်သားများသည် ကရင်စစ်သားအချို့လည်း ပါဝင်ကာ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် အထက် သို့တက်ကာ လွယ်ကော်၊ မိုးဗြဲ၊ ဖယ်ခုံကိုဖြတ်ပြီး တိုက်ခိုက်သွားရာ နောက်ဆုံး တောင်ကြီးသို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ထိုမှ ဆက်လက်ပြီး ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း လားရှိုး၊ ကွတ်ခိုင်၊ နမ့်ခမ်း စသည့် မြို့များကို ချီတက်တိုက်ခိုက်သွားကြသည်။ အထက်ဗမာပြည်ရှိ ကရင်အချို့သည်လည်း အမျိုး သမီးများ အပါအဝင် နော်ဆိုင်းတပ်ဖွဲ့ထဲတွင် လိုက်ပါသွားကြသည်။ တစ်နှစ်လုံးလုံး လိုက်လံ တိုက် ခိုက်ရာမှ ရန်သူမှ ၎င်းတို့အား ပြင်းပြင်းထန်ထန် လိုက်လံတိုက်ခိုက်သဖြင့် နော်ဆိုင်းနှင့် ၎င်း၏ တပ်ဖွဲ့တို့သည် နောက်ဆုံး တရုတ်ပြည်ဖက်သို့ ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးသွားကြလေသည်။

(3) jrpf0 u kefay: \ jzpfyGm;o n fw kd uf yGJm;

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အနေအထားမှာ အရှေ့တိုင်းကဲ့သို့ မဟုတ်ပေ။ ကရင်နှင့် ဗမာ ရောနှော နေထိုင်လျက်ရှိကြသည်။ များသောအားဖြင့် ကရင်များနေထိုင်ရာအရပ်သည် လမ်းမနှင့် ဝေးကွာ သည်။ မြစ်ကမ်းနှင့်လည်း ဝေးကွာသည်။ ဗမာလူထုကမူ များသောအားဖြင့် လမ်းမပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ မြစ်ကမ်းဘေး၌လည်းကောင်း နေထိုင်လျက်ရှိကြသည်။ ကရင့်လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးမစမီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ပြည်သူ့ရဲဘော်ပါတီ၊ ဗမာ့ တပ်မတော် တပ်ရင်း (၁)နှင့် (၃)တို့သည် ဖဆပလအစိုးရအား စတင်ပြီး ဆန့်ကျင်တော်လှန် လျက် ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ နေရာအချို့ကိုလည်း သိမ်းပိုက်လျက်ရှိပြီဖြစ်သည်။ အချို့မြို့များမှာ အထက်ပါ ဗမာ့တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်း ၃ ဖွဲ့စလုံး ပူးပေါင်းပြီး အုပ်ချုပ်လျက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် ၎င်းတို့၌ ညီညွတ်မှု ရှိသင့်သလောက် မရှိကြပေ။ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်ချိန်တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌ ဖဆပလအစိုးရ၏ အင်အားများမှာ များများစားစား မရှိချေ။ ကရင်တို့သည် များသောအားဖြင့် အလံနီနှင့်ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့များနှင့်သာ ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်နေရသည်။ ကျေးလက်ဒေသရှိ ကျေးရွာများကို ကရင်များ တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သော်လည်း မြို့များ ကားလမ်းမပေါ်နှင့် မြစ်ကမ်းဘေးရှိ ရွာကြီးများကိုမူ များသောအားဖြင့် လက်ဝဲအင်အားစုများ၏ လက်ထဲတွင် ကျရောက်လျက်ရှိသည်။ အင်းစိန်တွင်လည်း တိုက်ပွဲ ပြင်းထန်သဖြင့် **KNDO** များသည် အင်းစိန်သို့ စစ်ကူအဖြစ် သွားရောက်တိုက်ခိုက်နေကြသည်။ အချို့ ကေအင်န်ဒီအိုများသည် အမိန့်နာခံမှုအားနည်းပြီး ၎င်းတို့သဘောဖြင့် အိမ်သို့ပြန်ကြကာ ၎င်းတို့နှင့် အတူ လက်နက်များ ယူဆောင်သွားကြသည်များလည်း အရေအတွက် မနည်းလှပေ။

u&ifwyf&if(2) awmifzufo ykq ifvmjcif

ကရင်တပ်ရင်း (၂) သည် အနီများကို ဗမာပြည် အလယ်ပိုင်း မန္တလေး၊ မြင်းခြံ၊ မိတ္ထီလာ၊ မကွေး၊ မင်းဘူး၊ သရက်၊ အာလံ ဒေသများစွာတွင် အနိုင်ယူ တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ယင်းကြောင့် ဤတပ်ရင်းသည် မိမိကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်စိတ်ချသည့် တပ်လည်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့တွင် အတော်အတန် ကောင်းမွန်သည့် လက်နက်များလည်းရှိသည်။ ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး မစမီ ဤတပ်ရင်းသည် ပြည်မြို့တွင် ပြန်လည်အခြေစိုက်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းတို့မိသားစုများလည်း ၎င်းတို့ နှင့်အတူ ပြည်၌ပင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ ပြည်တွင် ကရင်လူထုမရှိချေ။ ၎င်းတို့၏ မိသားစုများအား သာယာဝတီခရိုင်အတွင်း (သို့) ဟင်္သာတခရိုင်အတွင်းရှိ ကရင်ကျေးရွာများသို့ ပို့ထားကြရန် အကြံပြုချက်ရှိခဲ့သော်လည်း ၎င်းတို့ ပြုလုပ်ခြင်းမရှိချေ။ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်သောအခါ ၎င်းတို့၏မိသားစုများမှာ ၎င်းတို့အတွက် အခက်အခဲ ဖြစ်စေတော့သည်။ ပြည်နှင့် လက်ပံတန်းအကြားရှိ တံတားများမှာ ရန်သူမှ ဖျက်ဆီးလိုက်ပြီးဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့တပ်ရင်း တောင်ဖက်သို့ အလျင်အမြန်ဆင်းလာရေးမှာ မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး စတင်ချိန်တွင် သူတို့တစ်ပြိုင်တည်း ထွက်ခွာလာနိုင်စွမ်း မရှိချေ။ အနီးအနား မြို့ငယ်များတွင် စခန်းချလျက်ရှိသည့် ၎င်း၏တပ်ခွဲများကို ပြန်၍ဆက်သွယ်စုစည်းရသည်။ အာလံမြို့တွင် အခြေစိုက်သည့် **(UMP)** တပ်ရင်း၂၁ ရှိ ကရင်စစ်သားများကိုလည်း စောင့်ကြည့်ရသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၅)ရက်နေ့ရောက်မှသာ ၎င်းတို့သည် မော်တော်ယာဉ်အစီး (၂၀၀)ကျော်ဖြင့် ပြည်မြို့မှ ထွက်ခွာလာနိုင်ခဲ့သည်။ သူတို့အား လမ်းခရီးတစ်လျှောက်လုံး ရန်သူမှ စောင့်ကြို တိုက်ခိုက်လျက်ရှိသည်။ အနီများကလည်း ၎င်းတို့ကို လိုက်လံနှောက်ယှက်လျက်ရှိကြသည်။ သို့ရာတွင် အင်အား အလုံအလောက်ရှိခြင်း၊ လက်နက်များလည်း ကောင်းမွန်လျက်ရှိခြင်းတို့ကြောင့် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ရန်သူများကို အနိုင်တိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ဤတပ်ရင်း၏ တပ်ခွဲမှူး ဗိုလ်ကြီးဗလှစိန်သည် ရန်သူများအား အများအပြား သတ်ဖြတ်နိုင်ခဲ့သဖြင့် အလွန်နာမည်ကြီးလျက်ရှိသည်။ မော်တော်ကားလမ်း၊ မီးရထားလမ်းပေါ်ရှိ ကျေးရွာများအားလုံးကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးကြသည်။ ရန်သူများက တံတားများ

အား ချိုးထားသဖြင့် ၎င်းတို့သည် အလျင်အမြန် မဆင်းလာနိုင်ချေ။ တိုက်ပွဲကလည်း ပြင်းထန် မိသားစုများကလည်း တိုက်ပွဲအတွေ့အကြုံမရှိ ကြောက်ရွံ့ကြသဖြင့် အင်အားတစ်ဝက်မှာ မိသားစုများကို စောင့်ရှောက်နေကြရကာ ကျန်အင်အား တစ်ဝက်ဖြင့်သာ ရန်သူကို တိုက်ခိုက် နေကြရသည်။ “အောင်ဘာလေကုန်း”သို့ ရောက်လာကြသောအခါ ၎င်းတို့ကို ရန်သူများက လေယာဉ်ဖြင့် စတင်တိုက်ခိုက်ရာ ကားအချို့ ထိမှန်ပျက်စီးလေသည်။ လေယာဉ်၏ ရန်ကြောင့် နေ့ဘက်တွင် ခရီးမသွားနိုင်ဘဲ ဖြစ်လာတော့သည်။ နေ့ဖက်တွင် ရန်သူများက တိုက်ခိုက်လျက် ရှိသည်။ ညဖက်တွင်မူ ချမ်းအေးလွန်းလှပြီး ချက်ပြုတ်စားသောက်ရန်လည်း အခက်အခဲဖြစ်နေ သည်။ ရက်ပေါင်းများစွာ ရေမချိုးရချေ။ စစ်သားများသည် ရက်ပေါင်းများစွာအနားမရဘဲ ပင်ပန်း နွမ်းနယ်လျက်ရှိလာသည်။ ကြို့ပင်ကောက်ရောက်သောအခါ ရန်သူ၏ ပြင်းထန်သည့်ခုခံမှုကို ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ ရန်သူ(**BTF**)တပ်ဖွဲ့ ဗိုလ်မင်းလွင်နှင့် ဗိုလ်ချစ် ဦးစီးသည့် တပ်ခွဲ နှစ်ခွဲကို တိုက် ထုတ်ပစ်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ကောင်းကင်မှလာသည့် လေယာဉ်များက ၎င်းတို့၏ မော်တော်ယာဉ် များအပေါ် ပစ်ခတ်ဗုံးကြဲကာ လက်နက်ခဲယမ်း ကျည်အမြောက်အများ တင်ဆောင်သည့် မော် တော်ယာဉ်များကို ထိမှန်ကာ မီးစွဲလောင်လေတော့သည်။ လက်နက်နှင့် ခဲယမ်း၊ လက်နက်ကြီး ကျည် အချို့ မီးလောင်ဆုံးရှုံးလေသည်။ ဤပွဲတွင် ရန်သူ၏ တပ်မှူးကြီးများ ဖြစ်ကြသည့် စန်းယု၊ စိန်မြ၊ ကျော်ထင် စသူများကိုယ်တိုင် ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်သို့ ရောက်ရှိလာကြပြီး တိုက်ပွဲကို ဦးစီး ခဲ့ကြရသည်။ ဤကဲ့သို့ တိုက်ပွဲပြင်းထန်ပြီး ရန်သူမှ အလျော့ပေးကာ ဆုတ်မည်အလုပ်တွင် ပင်လယ်ရေကြောင်းမှ စေလွှတ်သည့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ ရန်သူ စစ်ကူတပ်ဖွဲ့ရောက်ရှိလာသည်။ ဤစစ်ကူ တပ်ဖွဲ့သည် ရန်ကုန်မှတစ်ဆင့် သာယာဝတီသို့ရောက်လာကြပြီး နောက်ဆုံးတိုက်ပွဲ ဖြစ်ပွားသည့် ကြို့ပင်ကောက်သို့ ရောက်ရှိလာခြင်းဖြစ်သည်။ စစ်ကူကြောင့် ကရင်တပ်ဖွဲ့များသည် တကွဲတပြား ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ အချို့မှာ ပဲခူးရိုးမဘက်သို့ ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးကြပြီး အရှေ့ဘက်သို့ ကူးသွားသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၁)ရက် နေ့တွင် တပ်ရင်းမှူး မြမောင်၊ ဒုရင်းမှူး ထွန်းမောင်၊ တပ်ရင်းထောက်ပံ့ရေးမှူး ဗိုလ်ဂျူး၊ အခြားစစ်ဗိုလ်အချို့နှင့်အတူ စစ်သည်အချို့နှင့် အိမ်ထောင်သည် မိသားစု စုစုပေါင်း ၂၀၀ ကျော်ကို ရန်သူက ဝိုင်းမိပြီး ဖမ်းဆီးရမိလိုက် လေသည်။ ၎င်းတို့အားလုံး ရန်သူက ရန်ကုန်သို့ ပို့လိုက်သည်။ ဤစစ်ကြောင်းသည် လမ်းတစ်လျှောက်လုံးတွင် လက်နက်ကြီး ကျည်များကို အသုံးမပြုဘဲ ရန်ကုန်အား တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန်အတွက် ချန်လှပ် ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤလက်နက်ကြီး ကျည်များနှင့်တကွ လက်နက်ကောင်းအားလုံးကို ရန်သူမှ ပြန်လည်သိမ်းပိုက် ရရှိလေသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ ကရင်တို့သည် ကရင်တပ်ရင်း(၂)ကို မျှော်ကိုး၍ မရနိုင်တော့ချေ။ အနီ များကလည်း ကရင်များအား သွားလာရေးတွင်လည်းကောင်း၊ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရေးတွင် လည်း ကောင်း စတင်ပြီး အနှောက်အယှက်ပေးလေသည်။ အလံနီ ကွန်မြူနစ်ပါတီသည် ဟံသာဝတီ၊ ဖျာပုံတွင် နေထိုင်ကြသည့် ကရင်များအား ၎င်းတို့နောက်သို့လိုက်ရန်အတွက် စတင်စည်းရုံးလေ သည်။ စောဖိုးကြမ်းအမည်ရှိ ကရင်တစ်ဦးအား စည်းရုံးစေပြီး ကရင်ပြည်သစ်ပါတီအား ထူထောင်

စေသည်။ ဤနည်းဖြင့် ကရင့်တော်လှန်ရေးအား အနောက်အယှက် အဟန့်အတားပြုသဖြင့် ကရင်တို့သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင်ရှိသည့် ပန်းတနော်၊ ညောင်တုန်း၊ ဓနုဖြူ၊ ဇလွန်၊ ဒေါင့်ကြီး၊ ဆကာကြီး၊ ကျုံပျော်၊ လှည်းကူး၊ သောင်ကြီး၊ ရေကြည်၊ ငသိုင်းချောင်း၊ အထောင်၊ ရွားခဲ၊ အိမ်မဲ၊ ရုံးဒေါင့်နှင့် အခြားမြို့ငယ် အများအပြားကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်လေတော့သည်။

ဟသ်ာတအနောက်ဖက်ဒေသတွင် ဆရာဘရှိုင်းသည် တကွဲတပြားဖြစ်လျက်ရှိသည့် တပ်မှူး တပ်သားများကို စတင်စုစည်းကာ ပြန်လည်စည်းရုံးဖွဲ့စည်းပြီးနောက် ဆက်လက်၍ ရန်သူကို တိုက်ခိုက်ရာ ရထားလမ်းတစ်လျှောက် ဒါးပိန်မှစပြီး မြန်အောင် ကြံခင်းအထိ သိမ်းပိုက်ရရှိလေသည်။ သာယာဝတီမြောက်ဖက်ဒေသတွင်လည်း ကရင်တပ်ရင်းမှ ဗိုလ်ကြီးစိန်ညိုသည် ယင်းဒေသသို့ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိသည့် စစ်ဗိုလ်စစ်သားများကို ပြန်လည်စုစည်းကာ ကေအင်န်ဒီအိုနှင့် ပူးပေါင်းပြီး မိုးညိုကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက် လိုက်သည်။ ပြည် မော်တော်ကားလမ်းနှင့် ရောဝတီမြစ်အကြားရှိ နယ်မြေများကိုလည်း တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။

နောက်များမကြာမီမှာပင် ကရင်တပ်ရင်း(၁)မှ ဗိုလ်ကြီးဘရှိုင်းသည် ဘောလယ်ကျွန်းသို့ ရောက်သွားပြီး ယင်းဒေသရှိ ကရင်လက်နက်ကိုင် အင်အားစုများနှင့် ပူးပေါင်းကာဘောလယ်ကျွန်းကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ သာယာဝတီတောင်ဘက်၊ ဟသ်ာတ အရှေ့ဘက်၊ မအူပင် မြောက်ဘက်ရှိ ဒေသခံ ကရင်လက်နက်ကိုင်အင်အားစုများကလည်း အဖျောက်၊ အိုင်ကလောင် တစ်ကျွန်းလုံးကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်လိုက်ကြသည်။ ရောဝတီတိုင်းအတွင်း မြို့ကြီးအချို့မှလွဲ၍ ကရင်တို့သည် တစ်တိုင်းလုံးလိုလို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ကရင်ပြည်အဖြစ်သတ်မှတ်ရန် တောင်းဆိုထားသည့် နယ်မြေအားလုံးပါ ဝင်လျက်ရှိလေသည်။ ကရင့်လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး စတင်ပြီး ၆ လ ပြည့်သောအခါ အောင်မြင်မှု နိဂုံးချုပ်ကိုဖော်ပြရပါက

(၁) မြို့ကြီးအချို့မှလွဲ၍ ကရင်ပြည်အဖြစ် ကရင်များတောင်းဆိုသည့် နယ်မြေအားလုံးလိုလိုကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက် နိုင်ခဲ့သည်။

(၂) အရှေ့ဘက်ဒေသများတွင် မီးရထားလမ်းများကို ကရင်များသိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သဖြင့် ရေတာရှည် နှင့် ပြွန်တန်ဆာ အကြားတွင် မီးရထားများ တစ်နေ့လုံး ခုတ်မောင်းလျက်ရှိသည်။ ညောင်လေးပင်နှင့် မဒေါက် မီးရထားလမ်းကိုလည်း ရထားတစ်စီး နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ခုတ်မောင်းလျက်ရှိသည်။ အနောက်ဘက်မှာလည်း ကရင်တို့သည် ဒါးပိန်နှင့် မြန်အောင်အကြား မီးရထားတစ်စီးကို တစ်နေ့လုံး ခုတ်မောင်းစေသည်။

(၃) အရှေ့ဘက်ဒေသများတွင် ကရင်တို့သည် မော်တော်ကားလမ်းများကို သိမ်းပိုက်ထားပြီး ဖြစ်သဖြင့် ယာဉ်အသွားအလာများ နေရာအနှံ့ရှိလေသည်။

(၄) အနောက်ဘက်ဒေသတွင် ကရင်တို့သည် ရောဝတီမြစ်ကမ်းတစ်လျှောက်ရှိ နယ်မြေနှင့် မြစ်လက်တက် အချို့ကို တိုက်ခိုက်သိမ်း ပိုက်ထားနိုင်သောကြောင့် ရောဝတီမြစ်ကြောင်းတွင် ရေယာဉ်များ၊ သင်္ဘောများ အသွားအလာကောင်းမွန်စွာ ကြပ်မတ် နိုင်ခဲ့သည်။

(၅) ရန်သူ ဖဆပလအစိုးရသည် ရန်ကုန်မြို့ကွက်ကွက်ကလေးကိုသာ ထိမ်းထားနိုင်သဖြင့် ၎င်းအား နိုင်ငံတကာမှ ရန်ကုန် (၇)မိုင် အစိုးရဟု သမုတ်ခြင်းခံရသည်။ ဖဆပလအစိုးရသည် ချောက်ကမ်းပါးသို့ ကျရောက်သွားရန် နှစ်လက်မသာလိုတော့ကြောင်းလည်း ပြောဆိုလာကြသည်။

သို့ရာတွင် ဤအောင်ပွဲများသည် တာရှည်မခံချေ။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လသို့ ရောက်သောအခါ ရန်သူများက ကရင်များအား ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရာ အချို့နေရာများတွင် ကရင်များ ဆုတ်ပေးခဲ့ကြရသည်။ ရန်ကုန်နှင့် နီးစပ်သည့် နယ်မြေများတွင်လည်း ဆုတ်ပေးကြရသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် မကုန်ခင်ကာလအတွင်း ရန်သူသည် သွားလာရေးတွင် အရေးကြီးသည့် ကားလမ်း၊ ရထားလမ်းများကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ရန်သူသည် ထုံးကြီးကို သိမ်းပိုက်လိုက်ပြီး စက်တင်ဘာလတွင် ဆက်လက်ပြီး စာဘူးတောင်းကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ စက်တင်ဘာလ အတွင်းမှာပင် ရန်ကုန် ပြည် ကားလမ်း၊ ရထားလမ်းများကို ရန်သူမှာ ပြန်လည် သိမ်းပိုက်လိုက်နိုင်သည်။ အောက်တိုဘာလသို့ ရောက်သောအခါ ရန်သူသည် ထန်းတပင်၊ ညောင်တုန်း၊ ပန်းတနော်၊ ဓနုဖြူ၊ ဟင်္သာတ မြို့များကို အပြီးအပိုင် သိမ်းပိုက်နိုင်ကာ ပြန်၍ အသက်ရှုပေါက် ရရှိလေတော့သည်။ အထက်ဗမာပြည်ရှိ ကုန်ပစ္စည်းများလည်း အောက်ဗမာပြည်သို့ ပြန်လည်စီးဆင်းလာနိုင်လေတော့သည်။

tcef;(4-2)

aumfol;av tpdk;&zGJUpnf;jcif;ESifh aumfol;av tkyfcsKyfa&;udk rSwfjcif;

ရှေးလူကြီးများ၏ အဆိုအမိန့်တစ်ခုရှိခဲ့ပါသည်။ အငိုလွယ် အရိုက်ခက်ဆိုသည့် စကားပင်ဖြစ်သည်။ ဤအဆိုအမိန့်သည် ကရင့်တော်လှန်ရေးအတွက် အလွန်မှန်ကန်သည်။ ကရင်များ စစ်တိုက်ရာတွင် အလွယ်တကူအောင်မြင်မှုရသည်။ သို့ရာတွင် နယ်မြေများအား အုပ်ချုပ်ရန်ကား ယခုထိတိုင် ကရင်များအတွက် အခက်အခဲဖြစ်နေသည်ဟုဆိုလျှင် မှားလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

ကရင်လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး မစတင်မီ ကရင်ခေါင်းဆောင်များသည် ကေအဲန်ယူ– ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့သည်။ ယင်းကြောင့် ကရင်များသည် အဖွဲ့အစည်းနှင့်ပတ်သက်သည့် စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများ အတော်အတန်နားလည်လာကြသည်။ ထို့နောက် ကေအဲန်ဒီအိုကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြန်သည်။ ဤကဲ့သို့ ဖွဲ့စည်းခြင်းကြောင့် ကရင်တို့သည် စစ်ရေးစစ်ရာနှင့် မိမိကိုယ်ကိုယ် မည်ကဲ့သို့ ခုခံကာကွယ်ရမည်ကို နားလည်လာကြပြန်သည်။ သို့ရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် သဘောပေါက် နားလည်လာရန်အတွက် မည်သည့် အစီအစဉ်မျှ ရေးဆွဲချမှတ် ပညာပေးခြင်း မရှိချေ။ ယင်းကြောင့် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်ပြီး နောက် နယ်မြေများ သိမ်းပိုက်ရရှိလာကြသည့်အခါ ၎င်းတို့သည် အထက်ဗဟိုသို့ ၎င်းတို့အား အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာတွင် လာရောက်ခေါင်းဆောင်ရန် အကြံပေး ဉာဏ်ပေးပြုလုပ်ရန် အုပ်ချုပ်ရေး အရာရှိများကို တောင်းဆိုလာကြသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဗဟိုခေါင်းဆောင်များမှာ အင်းစိန်တွင် အဝိုင်းခံကြရသဖြင့် နယ်ဘက်ရှိ နယ်မြေများကို အုပ်ချုပ်ရန်အတွက် ဘာအစီအစဉ်မျှ ရေးဆွဲ ချမှတ်နိုင်ခြင်း မရှိချေ။ ယင်းကြောင့် ဗဟိုခေါင်းဆောင်များက အောက်ခြေသို့ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး၊ သင့်တော်သလိုသာ လုပ်ဆောင်သွားကြရန် ယာယီအားဖြင့် ပြန်လည်ရှေ့ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ ဗဟို၏ ရှေ့ဆောင်မှုအတိုင်း တိုက်၍ ရခဲ့သည့်မြို့များ နယ်မြေများကို ဒေသခံ ခေါင်းဆောင်များသည် တတ်သရွေ့ မှတ်သရွေ့ သင့်တော်သလို အုပ်ချုပ်လျက်ရှိကြသည်။

ကရင့်တော်လှန်ရေး စတင်ချိန်ကစပြီး အင်းစိန်တိုက်ပွဲမှ ပြန်ဆုတ်ကြရသည့် အချိန် အထိ ကရင့်တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်များသည် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး မည်သည့်ညွှန်ကြားချက်မျှ မပေးနိုင်ခဲ့ဘဲ ဖြစ်ခဲ့သည်။ တိုင်း၊ ခရိုင်အတွင်းရှိ ခေါင်းဆောင်အချို့ကိုလည်း ရန်သူမှ ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ထားသဖြင့် ကျန်ရှိသည့် အောက်ခြေခေါင်းဆောင်များကသာ သင့်တော်သလို အုပ်ချုပ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ကြည့်လုပ်ကြရသည်။ ယင်းကြောင့် သူတိုက်လို့ရသည့်နေရာကို သူပဲအုပ်ချုပ်၊ ကိုယ်တိုက်လို့ရသည့်နေရာကို ကိုယ်ကပဲ အုပ်ချုပ် ဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်လာရတော့သည်။ ယင်းကြောင့် နေရာဒေသအလိုက် ကိုယ်နားလည်သဘောပေါက်သလို အုပ်ချုပ်လျက်ရှိသဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးသည် တစ်ပြေးညီစွာမရှိဘဲ နေရာဒေသအလိုက်ခြားနားကွာဟမှုများ ရှိလာသည်။ စနစ်မကျဘဲ ဖြစ်သည်။

aumfolavtpk&zGJUpnf;jcif;

အင်းစိန်မှဆုတ်ပြီးနောက်တွင် ကော်သူးလေမြို့တော်အဖြစ် တောင်ငူမြို့ကို ထားရှိလေသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇွန်လ(၁၄)ရက် နေ့တွင် ကော်သူးလေအစည်းအဝေးကို တောင်ငူမြို့၌ပင် ခေါ်ယူကျင်းပခဲ့ရာ ဤအစည်းအဝေး၌ပင် ကော်သူလေးအစိုးရကို ဖွဲ့စည်းရန် ဖြစ်သည်။ ဤအချိန်တွင် ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီးသည် တောင်ငူမြို့သို့ရောက်ရှိခြင်း မရှိသေးချေ။ လမ်းခုလပ်၌ပင် ရှိသေးသည်။ အစည်းအဝေးကို အလျင်စလိုကျင်းပခြင်း ဖြစ်သည်။ ကိုယ်စားလှယ်များအား စနစ်တကျစိစစ်ရွေးချယ်ခြင်း မရှိချေ။ အစီအစဉ်များလည်း အလေးအနက် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပြီးရေးဆွဲခြင်း မဟုတ်ချေ။ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်သူအများစုမှာ တောင်ငူသားများသာ ဖြစ်သည်။ ညောင်လေးပင်မှ အနည်းငယ်သာ တက်ရောက်လာကြသည်။ ဆရာအုံးဖေညွန့်သည် သထုံခရိုင်အတွက် စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများ ယူငင်ရန်အတွက် တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ရောက်ရှိလာသဖြင့် ၎င်းတစ်ဦးတည်း သထုံခရိုင် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လျက်ရှိသည်။

အစည်းအဝေး၏ အဓိကအချက်မှာ ကော်သူးလေအစိုးရအား ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြစ်ပြီး ဝန်ကြီးများအား ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြ သည်။ ပထမဦးစွာ ကြိုတင်၍ လူ(၁၂) ဦး အား ရွေးချယ်ထားပြီး ဤ (၁၂) ဦး ထဲမှ လူ(၈) ဦးကို မဲစနစ်ဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်သည်။ မဲအရေအတွက်အများဆုံးရရှိသူမှာ သထုံခရိုင်မှ ဦးလှဖေဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဝန်ကြီးနေရာများကို ရွေးချယ်ခန့်အပ်ရာ၌ စောဘဦးကြီးသည် ကေအဲန်ယူ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သဖြင့် ၎င်းအား ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ရွေးချယ်လိုက်ကြသည်။ ကော်သူးလေအစိုးရအဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ရွေးချယ်ခံကြရသူများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပေသည်။

(၁) ဝန်ကြီးချုပ်	–	စောဘဦးကြီး	(ဗဟို)
(၂) နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး	–	ဦးလှဖေ	(သထုံခရိုင်)
(၃) ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး	–	စောဖိုးမောင်	(ညောင်လေးပင်ခရိုင်)
(၄) ကာကွယ်ရေး	–	ကော်ကစာရွှေလေး	(တောင်ငူ)
(၅) ဘဏ္ဍာရေး	–	ကော်ကစာတူးရာအူး	(တောင်ငူ)
(၆) လယ်ယာနှင့်သစ်တော	–	စောစိန်တင်	(တောင်ငူ)
(၇) ပညာရေး	–	ပဒိုဘထွန်း	(တောင်ငူ)
(၈) လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	–	စောဂျွန်ဆင်ဒီဖိုးမင်း	(တောင်ငူ)

စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

မှတ်ချက်။ ။နောက်ပိုင်းတွင် ကော်ကစာ ရွှေလေးသည် တောင်ငူတပ်မဟာ၏ တပ်မဟာမှူး တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်သည် ကာကွယ်ရေးဌာနဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်သည်။

ဇွန်လ (၁၄)ရက်နေ့သည် ကော်သူးလေအစိုးရ ဖွဲ့စည်းသောနေ့ဖြစ်သဖြင့် ဤနေ့ ဤရက်ကို ကော်သူးလေနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်ထုတ်ပြန်လေသည်။ ဤနေ့ ညနေအချိန်တွင် တောင်ငူမြို့၌ရှိသည့် အသံလွှင့်ရုံမှတစ်ဆင့် ကော်သူးလေအစိုးရ ဖွဲ့စည်းကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာလေသည်။ ကော်သူးလေကိုလည်း လွတ်လပ်သည့် ကရင်ပြည်အဖြစ် သတ်မှတ် ခေါ်ဝေါ်လေသည်။ ဤသတင်းကို ထုတ်ပြန်ပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် နိုင်ငံခြားအသံလွှင့်ရုံများ ဖြစ်ကြသည့် (BBC, All India) တို့လည်း ဤသတင်းကို လက်ခံအတည်ပြု ထုတ်ပြန်လေသည်။ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံနှင့် သြစတြေးလျနိုင်ငံရှိ အသံလွှင့်ရုံများလည်း ဤသတင်းကို ထုတ်လွှင့်ကြောင်း သိရှိရသည်။ အခြားတိုင်းပြည်အများအပြားမှ သတင်းဌာနများလည်း ဤသတင်းကို ထုတ်ပြန်ကြသည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ကေဂျီဘီ (Kaw Thoo Lei Governing Body-KGB) အစည်းအဝေးကို ဇွန်လ (၁၄)ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ် ကျင်းပခဲ့သည်။ ဤနေ့၌ပင် ကော်သူးလေအစိုးရအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းသဖြင့် ဤဇွန်လ (၁၄)ရက်နေ့ကို ကော်သူးလေနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်အတည်ပြုသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ထပ်မံပြီး သတင်းတစ်ရပ်ထုတ်ပြန်ရာ၌ ကော်သူးလေလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းအားလုံးကို ကော်သူးလေတပ်မတော် (Kaw Thoo Lei Armed Forces-KAF)အဖြစ် ဖွဲ့စည်းလိုက်ကြောင်းနှင့် စစ်ဦးစီးချုပ်မှာ ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာလေသည်။

ကေအဲန်ဒီအို(KNDO)ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့စဉ်က ဇုန်နယ်မြေများအား ခွဲခြားသတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ဇုန်နယ်မြေ တစ်ခုကို တပ်မဟာတစ်ခု ထားရှိရန် သဘောတူခဲ့သည်။ ယင်းကြောင့် အရှေ့တိုင်းတွင်ရှိသည့် တပ်မဟာများမှာ ကရင်နီတပ်မဟာ၊ တောင်ငူတပ်မဟာ၊ ညောင်လေးပင်တပ်မဟာ၊ သထုံတပ်မဟာနှင့် မော်လမြိုင်တပ်မဟာများ ဖြစ်ကြသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌မူ ကော်သူးလေအစိုးရလက်အောက်တွင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးဒေသများအဖြစ် ခွင့်ပြုလိုက်သည်။ ညွှန်ကြားချက် ရှိသည့်အတိုင်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ ခေါင်းဆောင်များသည် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇွန်လ အကုန်ခန့်တွင် ညောင်တုန်း၌ အစည်းအဝေးကျင်းပကြပြီး မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အတွက် တပ်မဟာများ ဖွဲ့စည်းပြီး၊ တပ်မဟာ ခေါင်းဆောင်များကိုလည်း ရွေးချယ်ခန့်အပ်လိုက်ကြသည်။

(၁) **တပ်မဟာ(၁)** – ညောင်တုန်း၊ ပန်းတနော်နှင့် ဓနုဖြူ
တပ်မဟာမှူးမှာ ဗိုလ်မှူးကြီးကျော်မြသန်း (ကော်ထူး)

(၂) **တပ်မဟာ(၂)** – ပုသိမ်ခရိုင်၊ မြောင်းမြခရိုင်
တပ်မဟာမှူးမှာ ဗိုလ်မှူးကြီးဘိုပု

(၃) **တပ်မဟာ(၃)** – ဟံသာဝတီနှင့် မအူပင်တောင်ပိုင်းနယ်မြေ
တပ်မဟာမှူးမှာ ဗိုလ်မှူးကြီးသိန်းအောင်

(၄) **တပ်မဟာ(၄)** – ဟသ်ာတနှင့်သာယာဝတီခရိုင်များ
တပ်မဟာမှူးမှာ ဗိုလ်မှူးကြီးဘသော် ဖြစ်သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ တပ်အားလုံးအတွက် စစ်ဦးစီးချုပ်ကို ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေအား ရွေးချယ် တာဝန်ပေးလိုက်သည်။

မှတ်ချက်။ ။

(၁) ၁၉၄၉ ခုနှစ် ကုန်ခါနီးတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တပ်မဟာ (၅) အား ဖျာပုံခရိုင်တွင် ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြီး တပ်မဟာမှူးမှာ ထော့မဲပါ(ခေါ်) ဗိုလ်မှူးကြီးအောင်စိန်ဖြစ်သည်။

(၂) ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ပဲခူးရိုးမ တပ်မဟာ (၆)ကို ဖွဲ့စည်းပြီး တပ်မဟာမှူးမှာ စီးပလိန်း ဖြစ်သည်။

(၃) ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အလယ်ပိုင်းဒေသတွင် တပ်မဟာ (၇) ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြီး တပ်မဟာမှူးမှာ မျိုးချစ် (ခေါ်) မန်းညို(ဆရာညို) ဖြစ်သည်။

ကော်သူးလေအစိုးရကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သော်လည်း ကော်သူးလေအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး တိကျသည့် ညွှန်ကြားချက်များကို မထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့ပေ။ ယင်းကြောင့် ခရိုင်နှင့် မြို့နယ် ခေါင်းဆောင်များသည် ၎င်းကိုနယ်မြေအတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာတွင် တတ်သမျှ မှတ်သမျှ သင့်တော်သလိုသာ ကြည့်လုပ်သွားကြသည်။

ကော်သူးလေအစိုးရ ကော်သူးလေအုပ်ချုပ်ရေးများကို ဖွဲ့စည်းချမှတ်ရာတွင် မွန်နှင့် ကရင်အကြား ရှိထားသည့် သဘောတူညီချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မရှိချေ။ ၎င်းအပြင် ကရင်နီနှင့် ပအို့ဝ်တို့ကိုလည်း ကရင်များအဖြစ် သတ်မှတ်ကာ ၎င်းတို့အတွက် သီးခြားထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မရှိချေ။ ယင်းကြောင့် ၎င်းတို့အားလုံးသည် ကော်သူးလေအုပ်ချုပ်ရေးအောက်တွင် နေထိုင်ကြရသည်။

မွန်အမျိုးသားအတွက်လည်း တပ်ရင်း (၂)ရင်း ဖွဲ့စည်းရန် ခွင့်ပြုထားပြီး သထုံခရိုင်တွင် တစ်ရင်းနှင့် မော်လမြိုင် တစ်ရင်း ဖြစ်ကြသည်။ သထုံခရိုင်ရှိ မွန်တပ်ရင်းကို ကော်သူးလေ သထုံခရိုင် တပ်မဟာ လက်အောက်တွင်သာ ထားရှိသကဲ့သို့ မော်လမြိုင်တွင်ရှိသည့် မွန်တပ်ရင်းလည်း ကော်သူးလေ၏ မော်လမြိုင်ခရိုင် တပ်မဟာ လက်အောက်တွင်သာ ထားရှိသည်။

a u mfo |a v ppft kyf csyf a&; t m; c r Swjc i f (KMA)

၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၄)ရက်နေ့တွင် ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်သည်။ ကော်သူးလေအစိုးရသည် (၃)လသာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလသို့ ရောက်သောအခါ ကော်သူးလေစစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ချမှတ်လိုက်သည်။ ဤစစ်အုပ်ချုပ်ရေးအား (Cas-K) ဟုခေါ်သည်။ အင်္ဂလိပ်တို့ဗမာပြည်ကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ကာစက (Cas-B) စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ချမှတ်သကဲ့သို့ အတုယူချမှတ်ခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

အကြောင်းပြချက်မှာ ယခုအချိန်သည် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကာလ ဖြစ်သည်။ တော်လှန်ရေး မအောင်မြင်သေးချေ။ ယင်းကြောင့် တည်ငြိမ်သည့် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ကဲ့သို့ အုပ်ချုပ်ရေးချမှတ်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ယင်းကြောင့် စစ်တပ်ကို အာဏာအပ်နှင်းရသည်။ သို့မှသာ အလျင်အမြန် အောင်ပွဲခံလိမ့်မည် ဟူသတည်း။

စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကာလတွင် အုပ်ချုပ်ရေးမှန်သမျှ စစ်တပ်၏လက်ထဲတွင် ရှိသည်။ အစိုးရ အမှုထမ်းများမှာ စစ်တပ်ဖြစ်စေ အရပ်ဘက်ဖြစ်စေ ၎င်းတို့အားလုံးကို စစ်ရာထူးဖြင့် ခန့်အပ် အသိအမှတ်ပြုထားသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာများတွင် အောက်ပါ ပုံပြဇယားအတိုင်း ထားရှိပေသည်။

ပုံပြဇယား(၁)

a u mfo b v ;ppft kyfcsKyfa&; (CAS-K) A [k

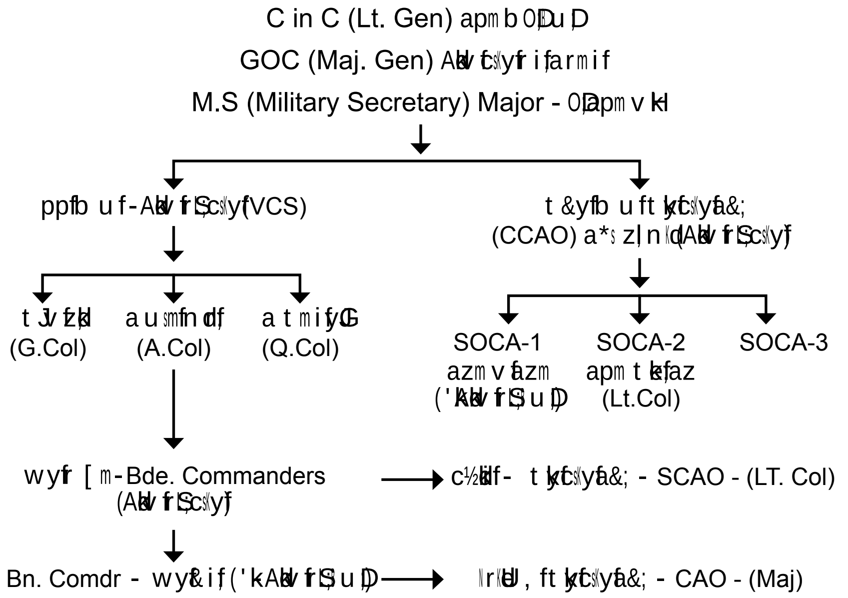

အထက်ပါ ပုံပြဇယားတွင် အတိုကောက်စာလုံးများ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

(1)	C. in C.	- Commander in Chief	- စစ်သေနာပတိချုပ်
(2)	G.O.C	- General Officer in Command	- စစ်ဦးစီးချုပ်
(3)	M.S	- Military Secretary	- စစ်အတွင်းဝန်
(4)	V.C.S	- Vice Chief of Staff	- ဒု – စစ်ဦးစီးချုပ်
(5)	G	- General Branch	
(6)	A	- Admin. (Adjutant General)	
(7)	Q	- Quarter Master	
(8)	C.C.A.O	- Chief Civil Affairs Officer	- မြို့ပြ–နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးချုပ်
(9)	S.O.C.A	- Staff Officer, Civil Affairs	- မြို့ပြ–အုပ်ချုပ်ရေးဝန်
(10)	S.C.A.O	- Senior Civil Affairs Officer	- အထက်တန်းမြို့ပြ–အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိ
(11)	C.A.O	- Civil Affair Officer	- မြို့ပြ–အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိ

ပုံပြဇယား(၂)

a u mfo la v ;-ppft kyfcsKyfa&;

wyfr [mESifhc½kdift q ifh

B de - wyfr [mpcef - wyfr [mrSL (AkdvfrSL;c sKyf)

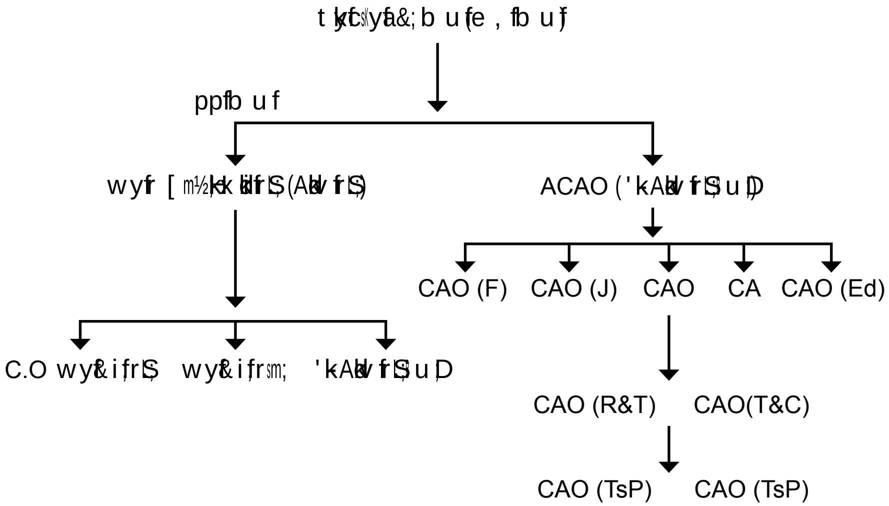

အဓိပ္ပာယ်ဖော် ပြချက်များ

(1)	Bde	- Brigade-	(တပ်မဟာ)
(2)	Brig	- Brigadier	(ဗိုလ်မှူးချုပ်)
(3)	B.M	- Brigade Major	
(4)	B.N	- Batallion	(တပ်ရင်း)
(5)	C.O	- Commanding Officer	(တပ်ရင်းမှူး)
(6)	SCAO	- Senior Civil Affairs Officer	
(7)	CAO	- Civil Affairs Officer	

(F)	= Forestry	(သစ်တော)
(J)	= Judicial	(တရားရေး)
(G.A)	= General Admin	(အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး)
(Ed)	= Education	(ပညာရေး)
(R&T)	= Revenue and Taxes	(အခွန်အကောက်)
(T&C)	= Transport and Communication	(သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး)

ppft ykf;\yfa&;jzpfay: vm o n ft u sdq u f rm;

စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ချမှတ်လိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် အမိန့်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။ (Standing Order) ဤအမိန့်တွင် လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကာလ စစ်အုပ်ချုပ်ရေး နယ်မြေ အတွင်း မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းမျှ ထားရှိ ဖွဲ့စည်းခြင်း မပြုနိုင်ဟူ၏။ ဤအမိန့်ကြောင့် ကရင် တစ်မျိုး သားလုံး၏ လှုပ်ရှားမှုအတွက် မည်သည့် နိုင်ငံရေး အဖွဲ့အစည်းမှ မရှိနိုင်တော့ချေ။ ခေါင်းဆောင်မှု လည်း မရှိတော့ချေ။

ဤ ချမှတ်လိုက်သည့် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးသည် အင်္ဂလိပ်ထံမှ ကူးယူပြီး ချမှတ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်များ ဗမာပြည်ကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ကာစ စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ချမှတ်ရာတွင် ယခုကဲ့သို့ ပြုလုပ်သွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဂျပန်ကို တိုက်ခိုက်နေရဆဲ ကာလလည်း ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းမှာ ပကတိအခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီခြင်း မရှိချေ။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် ဂျပန်များအား နိုင်ငံခြားသားများအဖြစ် တိုက်ခိုက်နေရခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့မှာမူ ဖဆပလ ဗမာ အစိုးရကို တိုက်ခိုက်ရပြီး ၎င်းတို့လည်း တိုင်းရင်းသားများသာ ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်သည်။

အဏာမှန်သမျှ စစ်တပ်လက်ထဲတွင်ရှိသည်။ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ မည်သည့် အခွင့်အရေးမျှ ခံစားခွင့် မရှိချေ။ ယင်းကြောင့် ဤစစ်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကြောင့် စစ်အာဏာရှင်စနစ် စစ်ဘုရင်စနစ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေတော့သည်။ တပ်မှူးအများစုမှာ လက်ထဲတွင် အာဏာရှိသဖြင့် ယင်း အာဏာများကို ကိုယ်ကျိုးအတွက် အသုံးပြုလာကြသည်။ ပြည်သူလူထုအပေါ် ဗိုလ်ကျသည်။ အနှောက်အယှက် အခက်အခဲပေးကြသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် စစ်ဗိုလ်များသည် လုပ်ငန်းခွင်တွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး နီးနှောတိုင်ပင်ခြင်း မရှိချေ။ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ထင်သလို လုပ်ဆောင်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် နယ်စား ပယ်စားများ ဖြစ်လာကြသည်။ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားသာလျှင် အဓိက ဖြစ်နေသည်။

အချို့တပ်မှူးများမှာ ယခင်က လူသာမန်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ စစ်ရေးစစ်ရာတွင် နားလည်ခဲ့သူများ မဟုတ်ချေ။ စစ်စည်းကမ်းဆိုသည်ကိုလည်း ဘာမျှ နားမလည်ချေ။ ယင်းကြောင့် တိုက်ပွဲများတွင် ထိခိုက်နစ်နာမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ တပ်မှူးအများစုမှာ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းကိုသာ နားလည်သည်။ ပုံမှန်စစ်ပွဲ နည်းပရိယာယ်ကိုသာ နားလည်ကြသည်။ တော်လှန်ရေး လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲ၏ နည်းပရိယာယ်ကို နားမလည်ကြချေ။ ယင်းကြောင့် လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး ရဲဘော်များ တပ်ဖွဲ့များကို မှန်ကန်စွာ ဦးဆောင်မှု အုပ်ချုပ်မှု မပြုလုပ်နိုင်ချေ။ စစ်အုပ်ချုပ်ရေး၌ အမြင့်ဆုံးနေရာတွင် ကေအဲန်ယူ ဥက္ကဋ္ဌ (စစ်သေနာပတိ)နှင့်

စစ်ဦးစီးဗိုလ်ချုပ်တို့ ရှိကြသော်လည်း လက်တွေ့တွင် အဓိကကြိုးကိုင်သူမှာကား စစ်အတွင်းဝန်သာ ဖြစ်သည်။ ယင်းအချိန်အခါတွင် စစ်အတွင်းဝန်မှာ ဦးစောလုံဖြစ်သည်။ ဦးစောလုံသည် တစ်ချိန်က ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်၏ တပ်ရင်းထဲတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကာလ စစ်ရေးစစ်ရာများတွင်လည်းကောင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးတွင်လည်းကောင်း ဦးစောလုံကသာ အရာခပ်သိမ်းကို ချုပ်ကိုင်ပြီး စီစဉ် လုပ်ဆောင်လျက် ရှိသည်။ စစ်ဦးစီးချုပ်နှင့်လည်း တိုင်ပင်ခြင်း မရှိပေ။ ဉက္ကဋ္ဌကြီး စောဘဦးကြီးကိုယ်တိုင် စစ်သေနာပတိချုပ် ဖြစ်သော်လည်း ဘာမျှ မလုပ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်လေသည်။

အထက်ပါအကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် တိုးတက်မှုမရှိလာသည့်အပြင် ဆုတ်ယုတ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ တပ်မှူးအချို့သည် ကိုယ်ကျိုးတစ်ခုတည်းကိုသာ ကြည့်ပြီး စစ်တိုက်ရန်အတွက် ဘာမျှမလုပ်တော့ချေ။ အုပ်ချုပ်ရေးတွင်တာဝန်ကျသည့် စစ်ဗိုလ်များလည်း တစ်ဖက်က တချို့ကိုယ်ကျိုးကြည့်မှုများ ရှိလာပြီး ကျန်တစ်ဖက်တွင်လည်း အထက်တွင် အုပ်ချုပ်သော တပ်မှူးများအပေါ် အထင်သေး အမြင်သေး ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ အချို့မှာမူ စစ်တပ်ကို ပြန်၍ကြောက်နေကြရသည်။ ဤကဲ့သို့သော အကြောင်းအချက်များကြောင့် ရန်သူစစ်တပ်များမှ မိမိတို့အား ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ကြသောအခါ နေရာဒေသများအား အလွယ်တကူ သိမ်းပိုက်နိုင်တော့သည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ပြီးနောက် တပ်ဗိုလ်တပ်မှူးများ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အမှုထမ်းတို့သည် စိတ်ဓာတ်ကျပြီး အချို့မှာမူ ရန်သူ့ထံ အညံ့ခံကာ ပြန်သွားကြပြီး ရန်သူ့လက်အောက်တွင် ပြန်လည် အမှုထမ်းကြလေတော့သည်။ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို အပြီးအပိုင် စွန့်လွှတ်ကြရုံမက အချို့သည် ရန်သူ့ကို အလုပ်အကျွေးပြုပြီး တော်လှန်ရေးကိုပင် ပြန်လည်ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်ကြလေသည်။

ယင်းကြောင့် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ကုန်ခါနီးအချိန်တွင် ရန်သူသည် ထုံးကြီး၊ စာဘုးတောင်း၊ ဘောလယ်၊ ညောင်တုန်း၊ ပန်းတနော်၊ ဓနုဖြူ ဇလွန်များကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်လိုက်သည့်အပြင် ဝါးနက်ချောင်း၊ ဥက္ကံ၊ သာယာဝတီ၊ လက်ပံတန်း၊ လှည်းကူးနှင့် ပြည်မြို့တို့ကိုလည်း ပြန်လည်သိမ်းပိုက်နိုင်တော့သည်။

၁၉၅၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ရန်သူသည် ဒိုက်ဦးနှင့် ပြွန်တန်ဆာတို့အား ချီတက်တိုက်ခိုက်ပြီး သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၉) ရက်နေ့တွင် ရန်သူသည် ညောင်လေးပင်ကို တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်လိုက်ပြန်သည်။ ညောင်လေးပင်၌ ကရင်တို့၏ အမြောက်တင်ကားနှင့် စစ်လက်နက်ပစ္စည်း အများအပြား ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ကရင်တို့သည် ကစဉ့်ကလျား ဆုတ်ပေးလိုက်ရသည်။ စစ်သားများ တကွဲတပြားစီ ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ ရန်သူတပ်များသည် ရပ်နားခြင်း မရှိဘဲ ဆက်လက်ချီတက် တိုက်ခိုက်လေတော့သည်။ ကရင်တပ်များသည် ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်နေပြီဖြစ်သဖြင့် မည်သည့်နေရာမှာမှ ရန်သူအား ခုခံတိုက်ခိုက်နိုင်စွမ်း မရှိတော့ချေ။ ဆက်တိုက် ဆုတ်လိုက်ရသည်။ ၁၉၅၀ ခုနှစ် မတ်လ (၁၅)ရက်နေ့တွင် ရန်သူတပ်များသည် တောင်ငူမြို့ကို ပြန်လည်

သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ ကရင်တို့သည် စစ်တောင်းမြစ် အရှေ့ဘက်ကမ်းသို့ ဆုတ်ခွာသွားကြသည်။ ကွန်မြူနစ်များလည်း မြို့ပေါ်မှ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ကြရပြီး တောထဲသို့ ဝင်ရောက်သွားကြရသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ကော်သူးလေ ဗဟိုမှ ၎င်းတို့အား သီးခြားလုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးထားသဖြင့် ၁၉၅၀ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၁၇) ရက်နေ့တွင် ရွာသာကုန်းတွင် အစည်းအဝေး ခေါ်ယူ ကျင်းပသည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် ကေအဲန်ယူအစည်းအရုံးအား ပြန်လည်ရှင်သန်စေရန် နှီးနှောတိုင်ပင်ကြသည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိသဖြင့် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လာကြသည့် ခေါင်းဆောင်များအားလုံး တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း သဘောတူဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ယင်းကြောင့် ကေအဲန်ယူအား ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပြီး မန်းဘဇံအား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်ကြလေသည်။ ကေအဲန်ယူအမျိုးသား အစည်းအရုံးကို ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ကျောရိုး၊ မဏ္ဍိုင်အဖြစ် ပြန်လည်ဖော်ထုတ်လိုက်သဖြင့် ကရင် ပြည်သူလူထုတို့သည် တော်လှန်ရေးအတွက် ပြန်ပြီး စိတ်အားထက်သန်လာကာ နိုးကြားတက်ကြွလာကြသည်။ သို့ရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာတွင် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ထားရှိသေးသဖြင့် တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းများမှာ ရည်မှန်းထားသည့်အတိုင်း ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ဖြစ်နေသည်။

t cef (4-3)

apm b OÐu Du sq kd m;c if ESifha u *sÐ Dm; zGSn f v kdu fc if

စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ချမှတ်လိုက်သောအခါ စောဘဦးကြီးသည် ဥက္ကဋ္ဌတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း စစ်တပ်မှ အာဏာအားလုံးကို ချုပ်ကိုင်လိုက်သဖြင့် သူသည် ဘာမျှ မယ်မယ်ရရ မလုပ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်လေသည်။ သူနှင့်အတူတကွ တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ကြသည့် ဗဟိုခေါင်းဆောင်များလည်း သူ့အနားတွင် မရှိတော့ဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ယင်းကြောင့် သူ့အနေဖြင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန် အတွက် ၎င်း၏အနီးအနားတွင် မည်သည့်ခေါင်းဆောင်မှ မရှိဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ရန်သူမှလည်း တောင်ငူမြို့ကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ ကရင်များ မီးရထားလမ်းနှင့် စစ်တောင်းမြစ် အနောက်ဘက်မှ ဆုတ်ခွာလာခဲ့ရပြီးနောက် ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီးသည် ၎င်းနှင့် အတူတူ အလုပ် လုပ်ရန်အတွက် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင်ရှိသည့် ကေအဲန်ယူ ဗဟိုခေါင်းဆောင်များအနက် တစ်ဦး တစ်ယောက်ကို စေလွှတ်ရန်မှာ ကြားလေသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ စောဘဦးကြီး၏မှာကြားချက်အရ မြစ်ဝ ကျွန်းပေါ်တွင်ရှိသည့် ခေါင်းဆောင်များက ဤအတွက် ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေအား ရွေးချယ်စေလွှတ်ရန် သဘောတူသည်။ ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေ အရှေ့ပိုင်းတိုင်းဘက် ကူးသွားပြီး ဥက္ကဋ္ဌ စောဘဦးကြီးအား သွားရောက်ကူညီရန် ဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် မန်းဘဇံအား မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေ ၏ နေရာတွင် တာဝန်ယူထမ်းဆောင်သွားရန် ရွေးချယ်တင်မြှောက်လိုက်ကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေ သည် ၎င်း၏လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များဖြစ်သည့် ဗိုလ်ကြီး ရောလေနှင့် ဆရာတောယေး (စကော လယ်တော) တို့ နှင့်အတူ အရှေ့တိုင်းသို့ ကူးပြောင်းလာလေသည်။

ရန်သူသည် ထုံးကြီး၊ စာဘူးတောင်း တို့ကို သိမ်းပိုက်လိုက်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ပဲခူးရိုးမ တောင်ပေါ်ဒေသတွင် ကရင်လက်နက်ကိုင် တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိတော့ချေ။ ယင်းကြောင့် ထို ဒေသ၏ လုံခြုံရေးအတွက် ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေသည် ဗိုလ်ကြီးစီးဖလိန်းအား ခေါ်ယူပြီး ထိုဒေသသို့ ၎င်းနှင့်အတူ လက်နက်ကိုင် အင်အား (၄၀)ခန့်ကို စေလွှတ်လိုက်သည်။ ဤတပ်ဖွဲ့ထဲတွင် စီးဖလိန်း အပြင် ဗိုလ်နော်တယ်၊ ဗိုလ်တာပလာ၊ ဗိုလ်ဘီလူး၊ ဗိုလ်သံပြား အစရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်လေ သည်။ ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေနှင့် အဖွဲ့တို့သည် ခရီးဆက်ပြန်ရာ ဇောင်းတူသို့ ၁၉၅၀ ခုနှစ် ဧပြီလ လယ် လောက်တွင် ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ဤဒေသကို ဖြတ်သန်းသွားစဉ် ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေ တွေ့ရှိ သည်မှာ ပဲခူးရိုးမသည် အချက်အချာကျသည့်နေရာဖြစ်ကြောင်း၊ ကော်သူးလေ လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့ ထားရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ ပဲခူးရိုးမအရှေ့ခြမ်းနှင့် အနောက်ခြမ်း နယ်မြေများအား ထိန်းချုပ်

ထားရန်လိုကြောင်း၊ ၎င်းပြင် ဤနယ်မြေတွင် အုပ်ချုပ်ရေးကို ချမှတ် ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း၊ အကြောင်းမှာ ဤနယ်မြေသည် အလွန်ကျယ်ပြန့်ပြီး ကျွန်းသစ် အများအပြား ရှိကြောင်း၊ ခုတ်လှဲထားသည့် ကျွန်းသစ်များလည်း အများအပြားရှိကြောင်း၊ ဝင်ငွေကောင်းသည့်ဒေသလည်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေသည် ဗိုလ်ကြီး စီးဖလိန်းအား အကြံပေး ဥာဏ်ပေး ပြုလုပ်ရုံမက အထက်တွင် ဖော်ပြသည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးလေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေသည် ဗိုလ်ကြီး စီးဖလိန်းနှင့်အတူ ဇောင်းတူ နိုပိုမူတွင် တစ်လလုံးလုံးနေထိုင်ပြီး အတူတကွလုပ်ကိုင်ကြသည်။ စစ်တပ်ကိုလည်း တိုးချဲ့သွားပြီး အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် လိုအပ်သလို လူသစ်များခေါ်ယူပြီး လုပ်ကိုင်စေသည်။ ဤနည်းဖြင့် စီးဖလိန်းတွင် လူပေါင်း (၁၀၀) နီးပါး ခန့် ရှိလာပြီး ယခင်က သာယာဝတီတွင် နေထိုင်ကြပြီး သစ်တောအရာရှိ လုပ်ခဲ့ကြသည့် ပဒိုမောင်ခင်၊ ပဒိုခြာတိုးတို့သည် သစ်တောလုပ်ငန်းကို ကြပ်မတ် လုပ်ကိုင်ရန် ရောက်ရှိလာကြလေသည်။ ပဲခူးရိုးမတွင် လုပ်ငန်းကိုင်ငန်းများ စနစ်တကျ စီစဉ်ပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေသည် ဆက်လက်ထွက်ခွာရာ အရှေ့တိုင်းသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ မေလ ကုန်ခါနီးအချိန်တွင် မိုးစတင် ရွာသွန်းပြီ ဖြစ်သဖြင့် အချို့လယ်များကို စတင် ထွန်ယက်လျက် ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေနှင့်အဖွဲ့တို့သည် မေလ (၃၁)ရက်နေ့တွင် မီးရထားလမ်းကို ကျော်ဖြတ်ပြီး ၁၉၅၀ ခုနှစ် ဇွန်လ (၅) ရက်နေ့တွင် ညောင်လေးပင် တပ်မဟာဌာနချုပ် လယ်ထကွီးသို့ ရောက်ရှိသွားကြလေသည်။ ဌာနချုပ်၌ ရက်အနည်းငယ်နားပြီးနောက် ကျောက်ကြီးဘက်သို့ ခရီးဆက်ထွက်ကြသည်။ ယင်းမှတစ်ဖန် ပေါ်ပီဒဲကို ဖြတ်ပြီး နောက်ဆုံး ကော်သူးလေ စစ်ဦးစီးဌာနချုပ် ပသီချောင်းသို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ပသီချောင်းသည် ယခု သံတောင်မြို့သစ် တည်သောနေရာပင် ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေသည် ပသီချောင်း စစ်ဌာနချုပ်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီး စောဘဦးကြီးကို မတွေ့ရပေ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် ကော့ကရိတ်၊ မော်လမြိုင်ဘက်သို့ ခရီးထွက်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌ စောဘဦးကြီးအား မည်သည့်နေရာတွင် တွေ့ဆုံပြီး မည်ကဲ့သို့ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ကြမည်ကို မေးမြန်းဆက်သွယ်ရာ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ၁၉၅၀ ခု ဇွန်လ (၁၇)ရက်မှ (၁၉)ရက်နေ့အထိ ဖာပွန်မြို့တွင် ကွန်ဂရက်ပြုလုပ်ရန် ညွှန်ကြားလေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေနှင့်အဖွဲ့တို့သည် ပသီချောင်း ဌာနချုပ်တွင် ခေါင်းဆောင်များဖြစ်သည့် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်၊ စောဖောလ်ဖော၊ ဗိုလ်မှူးကြီးရွှေလေး၊ ပဒိုဘထွန်းတို့နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည်။ ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေက ရှင်းလင်းပြောဆိုရာတွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှုရှိရန်အတွက် ကေအဲန်ယူကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ကေအဲန်ယူအား ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိအနေဖြင့် ယခုကဲ့သို့ အရှေ့တိုင်းသို့ရောက်လာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းမှာ ကေအဲန်ယူအား ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးပင် ဖြစ်ကြောင်း အကျယ်တဝင့် ရှင်းပြသည်။ ထိုအခါ စောဖောလ်ဖောက အမြဲတန်းညွှန်ကြားချက် **(Standing Order)** တစ်ခုကို ထုတ်ပြသည်။ ဤညွှန်ကြားချက်သည် ပဒိုဂျေဖူးညိုမှ လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပြန်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး ညွှန်ကြားချက်အရ စစ်အတွင်းကာလတွင် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းမှ ဖွဲ့စည်းလှုပ်ရှားခြင်းမပြုရန် ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ် စန်းကေနှင့်အဖွဲ့တို့က ကေအဲန်ယူကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသင့်ကြောင်းနှင့် ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဖာပွန်ကွန်ဂရက်တွင် ပြောဆိုဆွေးနွေးကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးလေသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေသည် မော်ချီးသို့ ခရီးဆက်လေသည်။ ဤအချိန်တွင် မော်ချီးအား ကော်သူးလေ၏ မြို့တော်အဖြစ် ထားရှိသည်။ မော်ချီးတွင် ရက်အနည်းငယ်နေပြီးနောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီး စောဘဦးကြီးနှင့်တွေ့ဆုံရန်နှင့် ကွန်ဂရက်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရန်အတွက် ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေနှင့်အဖွဲ့သည် ဖာပွန်ဘက်သို့ ဆင်းလာလေသည်။ စကောလယ်တောကိုမူ ညောင်လေးပင်ခရိုင်သို့ ပြန်သွားရန် တာဝန်ပေးခြင်း ခံရသည်။ ထိုအချိန်တွင် ထုံးကြီး၊ စာဘူးတောင်း၊ အင်းစိန်၊ ဘောလယ်၊ ဒိုက်ဦး၊ ညောင်လေးပင် အနောက်ဘက်နယ်မြေ၊ ဖြူးမြို့နယ် အနောက်ဘက် နယ်မြေတို့မှ ကရင်ဒုက္ခသည် (၂၀,၀၀၀)နှစ်သောင်းခန့် ညောင်လေးပင်ခရိုင်အတွင်းသို့ ထွက်ပြေးရောက်ရှိလာသည်။ ယင်းဒုက္ခသည်များအတွက် သွားရောက် စီစဉ်ပေးရန် စကောလယ်တောအား တာဝန်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤဒုက္ခသည်များသည် ညောင်လေးပင်ခရိုင်အတွင်း နေရာအနှံ့အပြားမှ ထွက်ပြေး ရောက်ရှိလာကြခြင်း ဖြစ်သည်။

1950 ckEpfzmyefu e&*&uf

သတ်မှတ်ထားသည့်ရက်အတိုင်း ကော်သူးလေကွန်ဂရက်ကို ဖာပွန်မြို့၌ ဇူလိုင် (၁၇)ရက်နေ့မှ (၁၉)ရက်နေ့အထိ ပြုလုပ် ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ ဤကွန်ဂရက်တွင် ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီးကိုယ်တိုင် သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး အစည်းအဝေးကို အစမှ အဆုံးအထိ ခေါင်းဆောင်ခဲ့သည်။ ဤကွန်ဂရက်သို့ တက်ရောက်လာကြသည့် ကိုယ်စားလှယ်များမှာ ...

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်	ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေ၊ စကောလယ်တော၊ ဗိုလ်ရောလေ
တောင်ငူခရိုင်	ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်၊ ဖောလ်ဖော၊ တူးရာဦးနှင့် အေစိုးမြင့်
ညောင်လေးပင်ခရိုင်	ဗိုလ်ကြီးစူမောင်လွင်၊ ဗိုလ်ကြီးအောင်သောင်း၊ ဆရာမားရယ်၊ ဗိုလ်ကြီးထိုရေးဘို
ဖာပွန်ခရိုင်	တောအုပ်ခွါးဒါး၊ မစ္စတာနာဒီး
သထုံခရိုင်	ဖူးပွေထော်၊ ဗိုလ်ကြီးစောအုန်းဖေ၊ ဆရာအုန်းဖေညွန့်၊ စောဘလူ
မော်လမြိုင်ခရိုင်	ပဒိုလောရီဖိုးကီး၊ ဗိုလ်ကြီးမေးလ်တန်ဝင်း
ဘိတ်၊ ထားဝယ်ခရိုင်	ဗိုလ်ကြီးလော့ခ်၊ ဗိုလ်ကြီးမိုက်ကယ်ရွှေ
ကရင်နီ	စောလှဦး၊စောသေထူး
မွန်	နိုင်ရွှေသိန်း၊ နိုင်သိန်းမောင်၊ နိုင်ထွန်းသိန်း၊ နိုင်ဆိတ်ရှိ တို့ဖြစ်ကြသည်။

၎င်းအပြင် ဤကွန်ဂရက်သို့ လေ့လာသူအဖြစ် တက်ရောက်ကြသူများမှာ ဥက္ကဋ္ဌ ဘဦးကြီးကတော်၊ ပဒိုဦးတုတ်၊ ဗိုလ်ကြီးတာကပေါ်၊ ပဒိုဝေလီစော၊ ဆရာမ အဲဒ်နာ၊ ဆရာဘော်ဒွင်နှင့် အခြား ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသည်။

သဘာပတိတစ်ယောက်အနေဖြင့် ကွန်ဂရက်အဖွင့်မိန့်ခွန်းတွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီး စောဘဦးကြီးက အောက်ပါ အဓိက အချက်ကို မိန့်ကြားခဲ့သည်။

- ❑ ဤကရင်တော်လှန်ရေးသည် ပထမအကြိမ်ဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံးအကြိမ်လည်း ဖြစ်သည်။
- ❑ ကရင့်တော်လှန်ရေးသမားများအားလုံးက ရန်ကုန်သို့ဆင်းသွားပြီး လည်စင်းခံခြင်း မပြုပါက ဤတော်လှန်ရေးကြီးသည် လုံးဝ မရှုံးနိုင်ပါ။
- ❑ ကရင်ပြည်ရရန် နည်းလမ်း(၃)သွယ်ရှိသည်။

  ၁။ ရန်သူမှ စေတနာရှိ၍ပေးခြင်း၊ **(Voluntary Gift)**
  ၂။ ရန်သူကို အနိုင်တိုက်နိုင်ခြင်း **(Right of Conquence)** နှင့်
  ၃။ ပြည်တွင်းပြည်ပအခြေအနေ တွန်းဆော်မှုကြောင့်ဖြစ်ခြင်း **(Force of Circumstance)** တို့ဖြစ်သည်။
- ❑ တော်လှန်ရေး၏ အဓိကအင်အားသည် ပြည်သူလူထု ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ပြည်သူလူထုမှ မိမိတို့အား ကြောက်ချစ်ရိုသေဖြစ်ရမည်။
- ❑ ကျွန်ုပ်တို့၏ အားနည်းချက်များအား ပြန်လည်လေ့လာဆန်းစစ်ပြီး ပြုပြင်ကြရမည်။

စောဘဦးကြီး၏ သဘာပတိမိန့်ခွန်းပေးပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်မှနေပြီး တပ်မတော်အား ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြဆွေးနွေးသည်။ ၎င်းနောက် ပဒိုလောရီဖိုးကီးမှ ဆက်လက်ပြီး မိမိတို့၏အုပ်ချုပ်ရေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်လာရန်အတွက် ပြုပြင်သွားရန် တင်ပြသည်။

အစည်းအဝေး၏ နေ့ခင်းပိုင်းတွင် သက်ဆိုင်ရာနယ်မြေအလိုက် ကိုယ်စားလှယ်များက ၎င်းတို့၏ နယ်မြေအသီးသီးရှိ အခြေအနေများကို အစီရင်ခံတင်ပြကြသည်။

နောက်နေ့အစည်းအဝေးသည် အဆိုတင်သွင်းသည့်အစီအစဉ်ဖြစ်သည်။ ပထမဦးဆုံး အဆိုမှာ ကေအဲန်ယူအား ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေမှ အဆိုပြုတင်သွင်းပြီး စကောလယ်တောမှ ထောက်ခံဆွေးနွေးသည်။ တောင်ငူကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးဖြစ်သည့် ဗိုလ်ကြီး အေစိုးမြင့် **(Alphonso)**မှ ဤအဆိုကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထ၍ကန့်ကွက်သည်။ အချိန်အကြာကြီး ယူပြီး ကန့်ကွက်ဆွေးနွေးခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။ ဤအဆိုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးသူကိုယ်စားလှယ် အတော်များသည် အများအားဖြင့် အဆိုကို ထောက်ခံသူများဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် အယ်လ်ဖွန်ဆို (အေစိုးမြင့်)ကလည်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်နေသည်။ ကြာလေ ပို၍ ပြင်းထန်စွာ ကန့်ကွက် နေခြင်း ဖြစ်သည်။ မနက်ပိုင်းအချိန်သာ ကုန်သွားသည်။ ဤပထမ အဆိုကို မဆုံးဖြတ်

နိုင်သေးဘဲ ဖြစ်နေသည်။ နေ့ခင်းပိုင်းအချိန်သို့ရောက်သောအခါ ဗိုလ်ချုပ် စန်းကေသည် ထပ်မံပြီး ကေအဲန်ယူအား ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသင့်ကြောင်း ကိုးကားပြောဆိုသည်။ သို့ရာတွင် အယ်လ်ဖွန်းဆို ကလည်း ဆက်လက်ပြီး ပြင်းထန်စွာကန့်ကွက်ရုံမက ပြင်းထန် ကြမ်းတမ်းသည့် စကားလုံးများကို သုံးပြီး ကန့်ကွက်ပြန်သည်။ ယင်းကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေမှနေပြီး ၎င်း၏ အဆို ကို ရုပ်သိမ်းလိုက်လေတော့သည်။

နောက်တစ်နေ့အစည်းအဝေးတွင် နောက်ထပ်အဆိုများကို တင်သွင်းကြသည်။ အဆို အသီးသီးကို ထောက်ခံဆွေးနွေးကြသည်လည်း ရှိသည်။ အချို့အဆိုများကို ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီးမှ မလိုအပ်ကြောင်း တင်ပြလာသဖြင့် ယင်းအဆိုများကို ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။ ကျန်အဆိုများကို အများသဘောတူ အတည်ပြုသည်။ အတည်ပြုလက်ခံသည့် အဆိုအချို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ် သည်။

၁။ ကော်သူးလေမြို့တော်အား မော်ချီးမှ ဖာပွန်သို့ ပြောင်းရွှေ့ရန်။

၂။ သထုံတပ်မဟာအား တပ်မဟာ(၂)ခုအဖြစ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန်ဖြစ်ပြီး သံလွင်မြစ် အနောက် ဘက်ကမ်းဒေသကို သထုံတပ်မဟာဟုခေါ်ပြီး သံလွင်မြစ် အရှေ့ဘက်ကမ်းဒေသကို ဖာပွန် တပ်မဟာဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ဖာပွန်တပ်မဟာအတွက် တပ်မဟာမှူးမှာ ဗိုလ်မှူးကြီး တာ ကပေါ် ဖြစ်သည်။

၃။ နိုင်ငံရေးသင်တန်းအား စီစဉ်ပြီး ဖွင့်လှစ်သွားရန်၊

၄။ ကျေးရွာသမဝါယမအသင်းများအား ဖွဲ့စည်းသွားရန်၊

၅။ ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေအား ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီး၏ ကိုယ်ရေးအတွင်းဝန် (PA)အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်သည်။

ဤကွန်ဂရက်၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်သည် မအောင်မြင်ဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ကေအဲန်ယူ အား ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးအဆိုကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အခြား အတည်ပြု လက်ခံသော အဆိုများမှာ အရေးကြီးသည့်အချက်များ မဟုတ်ချေ။ ကွန်ဂရက် ပြီးဆုံးပြီးနောက်တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ ကိုယ်စားလှယ်(၃)ဦးတို့သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီး စောဘဦးကြီးနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ ကေအဲန်ယူအား ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေး အဆိုသည် အရေးနိမ့်သွားသော်လည်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ ကိုယ်စားလှယ်(၃)ဦးသည် တာဝန်ယူပြီး ကေအဲန်ယူကို အရှေ့တိုင်းတွင် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းစေသည်။ တာဝန်ခွဲဝေမှုမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁။ **ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေ** – သထုံနှင့် မော်လမြိုင်ခရိုင်

၂။ **စကောလယ်တော** – ညောင်လေးပင်ခရိုင်အပြင် ရောက်ရှိလာသည့် ဒုက္ခသည်များအား ကူညီရန်၊

၃။ **ဗိုလ်ရောလေ** – တောင်ငူခရိုင်အပြင် စစ်ဦးစီးဌာနချုပ်အား မော်ချီးမှ ဖာပွန်သို့ ရွှေ့ပြောင်းရာတွင်ကူညီရန်၊

ကွန်ဂရက်ပြီးဆုံးပြီးနောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးစောဘဦးကြီးက နိုင်ငံရေးကစားကွက် တစ်ကွက်ကို ဖန်တီးလုပ်ဆောင်ရန် ပြောဆိုသည်။ **(I am going to play a political stunt)**။ ယင်းနောက် စောဘဦးကြီးသည် မူကြီး လေးချက်ကို ရေးသားချမှတ်ပြီး ဤမူအား ထုတ်ပြန်အသံလွှင့်သွားရန် မော်ချီးရှိ ကော်သူးလေ အသံလွှင့်ဌာနသို့ ပို့လိုက်လေသည်။ ဤ မူကြီး လေးချက်ကို ၁၉၅၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၃၁)ရက်နေ့မှ သြဂုတ်လ (၂)ရက်နေ့အထိ ၃ရက် ဆက်တိုက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ ကရင်ဘာသာ၊ ဗမာဘာသာတို့ဖြင့် အသံလွှင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာလေသည်။

အစီအစဉ်ရှိသည့်အတိုင်း ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီးနှင့် ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေတို့သည် မော်လမြိုင်ဘက်သို့ ဆင်းသွားကြသည်။ ကေအဲန်ယူအား ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးနှင့် အခြားတော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်လုပ်ဆောင်ကြရန် ဖြစ်သည်။ မိုးရာသီဖြစ်ပြီး မိုးကောင်းသည့်အချိန်ဖြစ်သဖြင့် ရေအလွန်ကြီးသည်။ ယင်းကြောင့် ပိုင်ကြုံသို့ ရောက်သောအခါ ရေအလွန်ကြီးသဖြင့် ယင်းနေရာတွင် ရှိသည့် ခေါင်းဆောင်များ ရွာသားများက ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား ခရီးဆက်မထွက်သေးရန် တားကြသော်လည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီး စောဘဦးကြီးနှင့်အဖွဲ့သည် ခရီးဆက်လက်သွားကြသည်။

သြဂုတ်လ (၁၂)ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းအချိန်တွင် ရန်သူတပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သည် နဘူးမှ ထွက်ခွာလာပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီး စောဘဦးကြီးတို့အဖွဲ့ကို ထိုကော့ကိုးရွာအနီး လယ်တဲတွင် ဝိုင်းထားလေတော့သည်။ ရန်သူသည် ၎င်းတို့အား ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ပြီး လက်နက်ချကြရန် တောင်းဆိုလေသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး စောဘဦးကြီးတို့အဖွဲ့သည် လူနည်းသော်လည်း လက်နက်ချ အညံ့ခံခြင်းမပြုဘဲ ကျဆုံးသွား ကြသည်အထိ ရန်သူအား ရှုပ်ရှုပ်ချုံချုံ ခုခံတိုက်ခိုက်လေတော့သည်။ ဤအဖြစ်အပျက်ဖြစ်စဉ်တွင် ယခုအချိန်အထိ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်အတူ လူမည်မျှရှိပြီး မည်မျှ ကျဆုံးသွားသည်ကို အတိအကျမသိရချေ။ ရန်သူ၏ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်အရ ဥက္ကဋ္ဌ စောဘဦးကြီး၏ အလောင်းကို မော်လမြိုင်မြို့သို့ ယူဆောင်သွားကြောင်း သိရသည်။ ၎င်းနောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ အလောင်းအား သင်္ဘောတစ်စီးပေါ်သို့တင်ပြီး ကမ်းခြေမှ (၄)နာရီ ခရီးအကွာရှိ ပင်လယ်ထဲသို့ စွန့်ပစ်လိုက်သည်။ စောဘဦးကြီး၊ ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေနှင့် အဖွဲ့သည် အာဇာနည် သူရဲကောင်းများအဖြစ် အသက် စွန့်လွှတ်ကြသူများဖြစ် သည်။ ယင်းကြောင့် ၁၉၅၁ ခုနှစ် ဧပြီလအတွင်း ပြုလုပ်သည့် ကေဂျီဘီ **(KGB)** အစည်းအဝေးတွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီး စောဘဦးကြီးနှင့် အဖွဲ့သားများ ကျဆုံးသွားသည့် သြဂုတ်လ (၁၂) ရက်နေ့အား ကရင်အမျိုးသားများ၏ အာဇာနည်နေ့အဖြစ် သဘောတူ သတ်မှတ်လိုက်ကြသည်။

သြဂုတ်လ (၁၂)ရက်နေ့ ညအချိန်တွင် ရန်ကုန်မှ ရန်သူ့အသံလွှင့်ရုံမှ ထိုကော့ကိုး တိုက်ပွဲ၌ စောဘဦးကြီး၏အလောင်းကို ရရှိကြောင်း ကြေညာလေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြုန်းစားကြီးဖြစ်ခဲ့သဖြင့် ကရင်လူထုအဖို့ ယုံကြည်ရန် ခက်ခဲလေသည်။ သို့ရာတွင် ရန်သူ့အသံလွှင့်ဌာနမှ တစ်နေ့ (၃)ကြိမ် (၂)ရက် ဆက်တိုက် ကြေညာသည်။ နိုင်ငံခြားအသံလွှင့်ဌာနများကလည်း ဤသတင်းကို ထုတ်ပြန် ကြေညာကြောင်း ကြားသိရသည်။

(၅)ရက် လွှန်မြောက်သွားသည့်အချိန်တွင် ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီး၏ဇနီးသည် နေရာအနှံ့သို့ ကြေးနန်းပေးပို့ကာ ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီး မရှိတော့သဖြင့် ၎င်း၏နေရာတွင် ဥက္ကဋ္ဌအသစ်အား ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြရန် အကြောင်းကြားလေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်အတူ ကျဆုံးသွားသည်ကို မသိကြသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေအား ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီး၏နေရာတွင် တင်မြှောက်ရန် အကြောင်းပြန်ကြသည်။ နောက်ထပ် ကြေးနန်းတစ်စောင် ပို့ရပြန်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေသည် ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီးနှင့်အတူ ကျဆုံးသွားပြီဖြစ်သဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌနေရာတွင် အခြားတစ်ဦးတစ်ယောက်အား ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြရန် အကြောင်းကြားရပြန်သည်။ အကြောင်း ပြန်ကြားချက်ထဲတွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အဆိုပြုသူများထဲတွင် အများဆုံး အဆိုပြုခံရသူ နှစ်ဦးမှာ ဦးလှဖေနှင့် ဂျေဖူးညို တို့ ဖြစ်သည်။

ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ဇနီးနှင့် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်တို့သည် ဥက္ကဋ္ဌသစ်ရွေးချယ်ရန်အတွက် အရေးပေါ် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို မော်ချီးတွင် ခေါ်ဆိုလေသည်။ ဤအရေးပေါ် အစည်းအဝေးကို ၁၉၅၀ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့၌ မော်ချီး လယ်ခါလို့ရွာတွင် ပြုလုပ်ကြသည်။ ဤအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လာကြသူများမှာ ...

ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီး၏ဇနီး၊ ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်၊ ပဒိုဂျေဖူးညို၊ စကောလယ်တော၊ ဗိုလ်ကြီးရောလေ၊ ပဒိုဖောလ်ဖော၊ ပဒိုဖိုးညော၊ ဗိုလ်ကြီးထွေးကျော်၊ ဗိုလ်ကြီးအက်စ်သိန်းတို့ဖြစ်ကြသည်။ ပဒိုဂျေဖူးညိုမှ အစည်းအဝေး သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး စကောလယ်တောသည် မှတ်တမ်းအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

ဥက္ကဋ္ဌအသစ် ရွေးချယ်ရေးကို ဆွေးနွေးရာ အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူအားလုံးက ဦးလှဖေအား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် စောဘဦးကြီး၏နေရာတွင် ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူကြသည်။ ဦးလှဖေ အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်ပါက ပဒိုဂျေဖူးညိုမှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ အားလုံးက သဘောတူသဖြင့် ပဒိုဂျေဖူးညိုမှ လက်ခံရန် သဘောတူလိုက်လေသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဦးလှဖေထံပေးပို့ပြီး ကေအဲန်ယူ ဥက္ကဋ္ဌနေရာကို အလျင်အမြန်လာရောက် တာဝန်လွှဲယူရန် မေတ္တာရပ်ခံလေသည်။ သို့သော် ဦးလှဖေသည် ဥက္ကဋ္ဌနေရာကို လက်ခံရန် ငြင်းပယ်လေသည်။ သူ့အနေဖြင့် ရှမ်းပြည်ရှိ ပအိုဝ်တော်လှန်ရေးကို ကူညီရမည်ဖြစ်သဖြင့် ဤနေရာကို လက်ခံခြင်း မပြုနိုင်သောကြောင့် ဝမ်းနည်းပါကြောင်း ဦးလှဖေမှ ပြန်ကြားလေသည်။ ထို့ကြောင့် အစည်းအဝေး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ပဒိုဖူးညိုသည် ဥက္ကဋ္ဌနေရာကို ထမ်းဆောင်ရန်အတွက် ဖာပွန်သို့ ဆင်းသွားလေသည်။

ဂျေဖူးညို ဖာပွန်သို့ရောက်သောအခါ ၎င်း၏ထံသို့ ဟန်တာသာမွေးက ယခုကဲ့သို့ ဥက္ကဋ္ဌ နေရာကို တာဝန်ယူလက်ခံသဖြင့် ဝမ်းသာဂုဏ်ပြုကြောင်း ကြေးနန်းတစ်စောင် ပေးပို့လိုက်သည်။ ယင်းကြေးနန်း၏ နောက်အပိုဒ်တွင် ဆက်လက်ပြီး ယခုကဲ့သို့ ဖော်ပြထားသည်။ "ကရင့်တော်လှန်ရေး တိုးတက်မှုရှိလာရန်အတွက် ခင်းဗျားအနေဖြင့် ကျေးဇူးပြုပြီး ကေအဲန်ယူ အစည်း

အရုံးကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပေးပါရန်"ဟုပါရှိလေသည်။ ဤအချက်သည် ဂျေဖူးညို၏ သဘောထားနှင့် မကိုက်ညီသည့်အချက် ဖြစ်သည်။

ယင်းကြောင့် ဂျေဖူးညိုသည် လွှန်စွာမှဒေါသထွက်ပြီး ကေအဲန်ယူအား ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရမည်ဆိုလျှင် မိမိသည် ဥက္ကဋ္ဌနေရာကို လုံးဝ မလုပ်နိုင်၊ ခင်ဗျားတို့သာလျှင် ကြည့်လုပ်ကြရန် ပြောဆိုပြီး ဖာပွန်သို့ ထွက်ခွာကာ ဆာမူပယ်တွင် သွားရောက်နေထိုင်လေတော့သည်။

မော်ချီးတွင်ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အစည်းအဝေးပြီးမြောက်သည်မှာ ၃လ ရှိပြီဖြစ်သော်လည်း ဥက္ကဋ္ဌ အသစ်အဖြစ် တာဝန်ယူမှု မရှိသေးသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်မှ "စွာလို"တွင် အရေးပေါ်အစည်းအဝေးပြုလုပ်ကျင်းပရန် ကြေးနန်းတစ်စောင်ကို ခေါင်းဆောင်များထံ ပေးပို့လိုက်သည်။ ဤအရေးပေါ် အစည်းအဝေးကို ဥက္ကဋ္ဌသစ်ရွေးချယ်ရန်အတွက် တောင်ငူခရိုင် "စွားလို"ရွာ၌ ၁၉၅၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၈)ရက် နေ့တွင် ပြုလုပ်လေသည်။

ဤအစည်းအဝေးတွင် အောက်ပါဒေသအသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ်ခေါင်းဆောင်များ တက်ရောက်ကြသည်။

တောင်ငူတပ်မဟာ – ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်၊ စောလုံ၊ ဖောလ်ဖော၊ ဘထွန်း

ညောင်လေးပင်တပ်မဟာ – ပဒိုစူမောင်လွင်၊ ပဒိုဘိုရဲ၊ ဆရာမားရှယ် (ထီးမူး)

သထုံတပ်မဟာ – ဖူးပွေထော် (၇၅ နှစ်ရှိပြီးဖြစ်)

တာကပေါ်တပ်မဟာ – ပဒိုဦးတုတ် (လမ်းခုလပ် ဒေးယူခီးရွာတွင်ဖျားပြီး ကျန်ရစ်၊ အစည်းအဝေးသို့ မတက်ရောက်နိုင်)

မော်လမြိုင်တပ်မဟာ – ဗိုလ်ကြီးသတ်ဝါး၊ ပဒိုချစ်အောင်

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်မဟာ – စကောလယ်တော (မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် အစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန် ဖြစ်ချိန်)

ဇန်နဝါရီလ (၈)ရက်နေ့သည် ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့ဖြစ်သောကြောင့် အစည်းအဝေးကို နောက်တစ်နေ့ (၉)ရက်နေ့တွင် စတင်ပြုလုပ် ကျင်းပသည်။ အစည်းအဝေးစတင်ခြင်း မပြုမီ တောင်ငူတပ်မဟာမှ ကိုယ်စားလှယ်များသည် ကြိုတင်ပြီး ဥက္ကဋ္ဌသစ်နေရာကို စောလုံအား ရွေးကောက်သွားရန်အတွက် ညှိနှိုင်းစီစဉ်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဤအစည်းအဝေးတွင် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်က သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး ပဒိုဘိုရဲက မှတ်တမ်းအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ သဘာပတိမှ အဖွင့်မိန့်ခွန်းပြောကြားပြီးနောက် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဥက္ကဋ္ဌသစ်အား ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရေးကိစ္စကို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြသည်။

ပထမဆုံးဖြတ်ချက်

ကရင်ခေါင်းဆောင်များထဲတွင် စည်းရုံးရေးရှေ့ဆောင်မှုတွင် စောဘဦးကြီးကဲ့သို့ ထက်မြက်သည့် ခေါင်းဆောင်မရှိသဖြင့် ဤဥက္ကဋ္ဌသစ်နေရာတွင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတည်းကိုသာ ရွေးချယ်မည့်အစား ပုဂ္ဂိုလ်အနည်းငယ်ပါဝင်သည့် လူတစ်စုကိုရွေးချယ်ကာ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်စေရန် အစည်းအဝေးမှ အကြေအလည် ဆွေးနွေးကြသည်။ အစည်းအဝေးတွင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ချို့က လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုသာ ရွေးကောက်ရန် လိုလားကြသည်။ ယင်းကြောင့် ဤကိစ္စကို မဲခွဲဆုံးဖြတ်လိုက်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်အနည်းငယ်ပါဝင်သည့် လူတစ်စုအား ရွေးကောက်ရန် လိုလားသည့်ဘက်မှ အနိုင်ရရှိသွားလေသည်။

ဒုတိယဆုံးဖြတ်ချက်

ဥက္ကဋ္ဌနေရာတွင် ဆောင်ရွက်မည့် ဤအစုအား မည်ကဲ့သို့ ခေါ်မည်ကို ဆွေးနွေးကြပြန်ရာ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးကြပြီးနောက် **(Kaw Thoo Lei Supreme Council - KSC)** ဟု အမည်ပေးရန် ဖူးပွေထော်မှ အဆိုပြုတင်သွင်းပြီး ဗိုလ်ကြီးစောလုံမှ ထောက်ခံသည်။ အခြား အဆိုတစ်ခုမှာ **(Kaw Thoo Lei Governing Body - KGB)** ဟု အမည်ပေးရန် ဗိုလ်ကြီးသတ်ဝါးမှ အဆိုပြုပြီး ပဒိုစူမောင်လွင်က ထောက်ခံသည်။ ဤအဆိုနှစ်ခုကို မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရာ ဒုတိယအဆို ဖြစ်သည့် **(KGB)** ဟု ခေါ်ဆိုရန် အဆိုက အနိုင်ရသွားလေသည်။

တတိယဆုံးဖြတ်ချက်

ဤ**(KGB)**အဖွဲ့တွင် သဘာပတိအဖြစ်ဆောင်ရွက်ရန် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရန် လိုအပ်သည်ဟု အစည်းအဝေးက မြင်သဖြင့် ဤကိစ္စကို ဆက်လက် ဆွေးနွေးကြပြန်သည်။ ကိုယ်စားလှယ်အချို့မှ မလိုအပ်ကြောင်း တင်ပြသည်။ သို့ရာတွင် အများစုက လိုအပ်သည်ဟု မြင်သဖြင့် ဤနေရာအတွက် ပုဂ္ဂိုလ်(၃)ဦးဖြစ်သည့် စောလုံ၊ ဦးလှဖေနှင့် ဂျေဖူးညိုတို့ကို ယှဉ်ပြိုင်စေသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ် (၃)ဦးကို လျှို့ဝှက်မဲဖြင့် မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရာ ဦးလှဖေ အနိုင်ရသွားလေသည်။

ဒု-သဘာပတိအဖြစ် ယနေ့စစ်ပွဲကာလ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး ဆင်နွှဲနေချိန်တွင် ဒုတိယ သဘာပတိအဖြစ် စစ်ဘက်မှ ရာထူးအမြင့်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်အား တာဝန်ပေးရန် ဦးစောလုံမှ အဆိုပြုတင်ပြလာရာ ဤအဆိုနှင့်ပတ်သက်ပြီး မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ခြင်းမရှိသဖြင့် အားလုံးတစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း သဘောတူ အတည်ပြုလိုက်သည်။

စတုတ္ထဆုံးဖြတ်ချက်

(KGB)အဖွဲ့ဝင်များအား ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးပြီးနောက် စစ်ဒေသဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးစီပါဝင်သည့် **(KGB)**အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရန် သဘောတူကြသည်။ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည့် **(KGB)**ခေါင်းဆောင်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပေသည်။

၁။ **တောင်ငူစစ်နယ်မြေ**	ဗိုလ်ကြီးစောလုံ
၂။ **ညောင်လေးပင်စစ်နယ်မြေ**	ဆရာမာရှယ်ရွှေ
၃။ **သထုံစစ်နယ်မြေ**	ဖူးပွေထော်(ဦးဖိုးတိုး)
၄။ **တာကပေါ်စစ်နယ်မြေ**	ကိုယ်စားလှယ်တက်ရောက်ခြင်းမရှိသဖြင့် နောင်မှ ညှိနှိုင်းရွေးချယ်သည်။
၅။ **မော်လမြိုင်စစ်နယ်မြေ**	ပဒိုလော်ရီဖိုးကီး
၆။ **မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ**	စကောလယ်တော (ကြေးနန်းအရ ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။)

ကရင်နီနှင့် မွန်များအတွက် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သွားရန်လည်း သဘောတူကြသည်။ ဤအဖွဲ့တွင် ပဒိုလော်ရီဖိုးကီးအား အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် **(Permanent Secretary)** အဖြစ် အစည်းအဝေးမှ သဘောတူရွေးချယ်လိုက်သည်။

မှတ်ချက်။ ။နောက်ပိုင်းတွင် တာကပေါ်စစ်နယ်မြေအတွက် ရွေးချယ်တင်မြှောက်သည့် ကိုယ်စားလှယ်မှာ ဗိုလ်ကြီးဂျော်နီထူးဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဗိုလ်ကြီးစံအောင်၊ ၎င်းနောက် ပဒိုရွှေထူး ဟူ၍ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် လဲခဲ့သည်။

ကရင်နီ၏ကိုယ်စားလှယ်မှာ ပဒိုဂေလ်းဘတ်ခရာစူနှင့် မွန်၏ကိုယ်စားလှယ်မှာ နိုင်သိန်းမောင်တို့ အရွေးချယ်ခံကြရသည်။ ထို့နောက် အစည်းအဝေးမှ တော်လှန်ရေး၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတွင် အောင်မြင်မှုရရန်အတွက် ဆွေးနွေးကြရာ စကောလယ်တောမှ ဥက္ကဋ္ဌ စောဘဦးကြီး၏ မူ(၄)ချက်အား အခိုင်အမာ ဆုပ်ကိုင်သွားကြရန် အဆိုပြုတင်ပြသည်။ ဤအဆိုပြုတင်ပြသည့် မူများမှာ စောဘဦးကြီးမှ ဖာပွန်ကွန်ဂရက်တွင် နောက်ဆုံး အလေးအနက်ပြောကြားခဲ့သည့် မူများပင် ဖြစ်သည်။ ဤအဆိုပြုချက်ကို အစည်းအဝေးမှ အားလုံး တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း သဘောတူ အတည်ပြုကြသည်။

ဖူးပွေထော်မှ တော်လှန်ရေး အကျိုးစီးပွားအောင်ပွဲနှင့် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအတွက် ကော်သူးလေ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြသူ အားလုံးတို့သည် ကြောင့် (၃)ကြောင့်အား ရှောင်ကွင်းကြရန် အဆိုပြု တင်သွင်းသွားသည်။ ယင်း ကြောင့် (၃)ကြောင့်မှာ

၁။ အရက်သေစာ

၂။ လောင်းကစား

၃။ မိန်းမနှင့် အပျော်အပါးတို့ ဖြစ်ကြပြီး

ဤအတွက် ဖူးပွေထော်သည် သာဓကအမြောက်အမြားနှင့် တင်ပြဆွေးနွေး အဆိုပြုလာသဖြင့် အစည်းအဝေးတက်ရောက်လာကြသူအားလုံး တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း လက်ခံအတည်ပြုသည်။

အစည်းအဝေးမပြီးဆုံးမီ အစည်းအဝေး၏ဆုံးဖြတ်ချက်များအား ဦးလှဖေထံ ကြေးနန်းဖြင့် ပေးပို့ပြီး အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ၎င်းမှလာရောက်ပြီး တာဝန်လက်ခံပါရန် မေတ္တာရပ်ခံလေသည်။ ပိုမိုပြီး လေးနက်သည့် သဘောဆောင်စေရန်အ တွက် ရွေးကောက်ခံကြရသည့် (KGB) ခေါင်းဆောင်အားလုံးက လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် ကြေးနန်းစာဖြင့် ပေးပို့လေသည်။

အစည်းအဝေးကား ကောင်းမွန်စွာ ပြီးဆုံးသွားပြီးဖြစ်သည်။ အစည်းအဝေး တက်ရောက်လာကြသည့် ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးလည်း မိမိတို့နေရပ်အသီးသီးသို့ ပြန်ကြသည်။ ယင်း ခေါင်းဆောင်များနှင့်တကွ ကော်သူးလေပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံးမှလည်း ဥက္ကဋ္ဌသစ်မှ လာရောက် တာဝန်ယူရန်နှင့် ရှေ့အဖို့ အောင်မြင်မှုရရှိသွားရန် မျှော်လင့်လျက်ရှိကြပေသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလဆန်းရောက်မှ ဦးလှဖေထံမှအကြောင်းပြန်စာကို ရရှိလေသည်။ ပြန်စာတွင် ပါရှိသည့် အချက်မှာ ၎င်းသည် ရှေ့တန်းသို့ ဆင်းသွားသဖြင့် ကြေးနန်းကို နောက်ကျပြီး ရရှိသည်။ ၎င်းအား (KGB) ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသဖြင့် ကရင်ခေါင်းဆောင်များအား လွန်စွာ ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း သို့ရာတွင် ၎င်းအနေဖြင့် ဤအထက် ဗမာပြည်တွင်ရှိသည့် လုပ်ငန်းများက ပို၍အရေးကြီးသောကြောင့် (KGB)၏ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို လက်ခံခြင်း မပြုနိုင်သဖြင့် အလွန်ဝမ်းနည်းမိပါကြောင်း၊ ယင်းကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်မှ ဒုဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်နေသဖြင့် ၎င်းကသာ ဥက္ကဋ္ဌနေရာကို ဆက်ခံသင့်ကြောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်အား ဥက္ကဋ္ဌတစ်ယောက်အနေဖြင့် မိမိက ချီးကျူးဂုဏ်ပြုလိုက်ကြောင်း (KGB) အဖွဲ့ဝင်အားလုံး မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံပါစေရန်အတွက်လည်း ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သလျက် ရှိကြောင်း ပါရှိလေသည်။

ဦးလှဖေ၏အမြင်မှာ အလွန်မှန်ကန်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်က ၎င်းသည် စစ်သားတစ်ယောက်သာဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းအနေဖြင့် နိုင်ငံရေး၊ စည်းရုံးရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး စသည့် လုပ်ငန်းများကို နားမလည်ကြောင်း၊ ယင်းကြောင့် ဤလုပ်ငန်းတာဝန်ကို လုပ်နိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ပြောဆိုကာ နောက်ဆုံး စောဟန်တာသာမွှေးထံသို့ ကြေးနန်းရိုက်ပို့ကာ (KGB) ဥက္ကဋ္ဌနေရာကို လာရောက်လက်ခံပါရန် မေတ္တာရပ်ခံလေတော့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်၏ ကြေးနန်းထဲတွင် ယခုကဲ့သို့ပင် ပါရှိလေသည်။

"ယခုအလုပ်များမှာ ခင်ဗျားတို့ကသာ စတင်လုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အခု ခင်ဗျား တက်လာပြီး ဆက်လုပ်ပေးပါ"

ဟုပါရှိလေသည်။ ဟန်တာသာမွှေးမှ ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်အား ယခုကဲ့သို့ ပြန်စာ ကြေးနန်းကို ပေးပို့လာသည်။

"ကျွန်တော် (KGB) ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို လက်ခံယူဖို့ မငြင်းပါဘူး။ သို့ရာတွင် ယခုမြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများကို လုံးပမ်းနေရသဖြင့် ယခုချက်ချင်း သွားရောက်ခြင်း မပြုနိုင်ပါ။ ခင်ဗျားတို့ သဘောတူလျှင် ကျွန်တော်အရှေ့တိုင်းသို့ မရောက်မီကာလတွင် ကျွန်ုပ်၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဆရာတော်ယေးအား ယာယီလုပ်စေပါ။"

ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်သည် ဤကြေးနန်းစာကိုရရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ဆရာစကောလယ်တောအား စစ်ဦးစီးဌာနချုပ်သို့ အလျင်အမြန်လာရောက်ရန် ကြေးနန်းဖြင့် ရိုက်ခေါ်သည်။ စကောလယ်တောလည်း ချက်ချင်းပင် ပသီချောင်း(ယခုသံတောင်မြို့သစ်)ရှိ စစ်ဦးစီးဌာနချုပ်သို့ ၁၉၅၁ ခုနှစ် မတ်လ (၁၈)ရက်နေ့တွင် ရောက်ရှိပြီး ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်နှင့် တွေ့ဆုံလေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်သည် စောဟန်တာသာမွှေး၏ ကြေးနန်းစာကို စကောလယ်တောအားပြပြီး ဖြစ်ပျက်သမျှအလုံးစုံကို ရှင်းပြလေသည်။ ထို့နောက် စကောလယ်တောအား ဤဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ယာယီ လက်ခံထားပါရန် မေတ္တာရပ်ခံလေသည်။ လုပ်ငန်းကို စတင်ဆောင်ရွက်ရန်လည်း အထူးလိုအပ်လျက်ရှိနေပြီး ဖြစ်သည်။ ဖာပွန်ရှိ ကော်သူးလေ၏ ဌာနချုပ်တွင် အဓိက ခေါင်းဆောင်မရှိသဖြင့် အခက်အခဲ အကြပ်အတည်း ကြီးကြီးမားမားနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ စကောလယ်တောက တစ်ဖန် စောဟန်တာ သာမွှေးထံသို့ ယခုကဲ့သို့ ကြေးနန်းဖြင့် စာပေးပို့လိုက်သည်။

"ကျွန်ုပ်အား ကျေးဇူးပြု၍ အရှုးမလုပ်ပါနှင့်၊ ကျွန်တော် ဘာမျှ နားမလည်ပါ၊ အားလုံးက ခင်ဗျားကို မျှော်နေပါတယ်။ အခု ချက်ချင်းပဲ ထွက်လာပါ။"

ဟန်တာသာမွှေးက စကောလယ်တော၏ ကြေးနန်းကိုရရှိသည့်အခါ အခုလို ကြေးနန်းပြန်စာကို ပေးပို့ လိုက်ပါသည်။

"ခေါင်းဆောင်ဆိုတာ စိုးရွံ့စိတ် မရှိရဘူး။ ခင်ဗျားလုပ်နိုင်မယ်ဆိုတာ ကျွန်ုပ်တို့သိတယ်။ အကောင်းဆုံး ကြိုးစားလုပ်ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး ခင်ဗျားနဲ့အတူ ရှိတယ်။"

စောဘဦးကြီးကျဆုံးခဲ့သည်မှာ ၁၉၅၀ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၁၂)ရက်နေ့တွင် ဖြစ်သည်။ ယခုဆိုလျှင် အချိန်(၇)လကျော်(၈)လနီးပါး လွန်မြောက်ခဲ့ပါပြီ။ သို့ရာတွင် ၎င်း၏နေရာတွင် မည်သူမျှ ရွေးချယ် တင်မြှောက်၍ မရသေးပေ။ ကော်သူးလေမြို့တော်ကို မော်ချီးမှ ဖာပွန်သို့ ရွှေ့ပြောင်းရန် သဘောတူထားပြီးဖြစ်၏။ ထိုလူတို့သည် အခက်အခဲအမျိုးမျိုးနှင့် ကြုံတွေ့နေရသည်။ ထိုနေရာတွင် ခေါင်းဆောင်မှုပေးမည့် လူအလျင်အမြန် လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ ယခင် အစည်းအဝေးမှ ရွေးချယ်တင်မြှောက်မှုသည် အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိချေ။ အစည်းအဝေးအသစ်တစ်ခုကို ထပ်မံခေါ် ပြန်လည်း အချိန်ကုန် လူပန်းသာ ဖြစ်မည်။ အဆင်ပြေချင်မှ ပြေပါလိမ့် မည်။ ထပ်ပြီး ကိုးယို့ကားယား ဖြစ်ပေမည်လော။ ယင်းကြောင့် စကောလယ်တောအနေဖြင့် ဘာမျှမတတ်နိုင်ဘဲ ဖာပွန်ကော်သူးလေမြို့တော်သို့သွားရောက်ပြီး (KGB)လုပ်ငန်းကို စတင်လုပ်ဆောင်လေတော့သည်။ အဓိကမှာ တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်း ရှေ့သို့ တစ်ဆင့် တိုးတက်ရန်အတွက် ဖြစ်သည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ် ဧပြီလ (၄)ရက်နေ့တွင် **(KGB)** ၏ ပထမအစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူကျင်းပခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လာကြသူများမှာ

၁။ စကောလယ်တော	ယာယီသဘာပတိ(မြစ်ဝကျွန်းပေါ်)
၂။ ပဒိုလော်ရီဖိုးကီး	အတွင်းရေးမှူး(ကဆောဝါးတပ်မဟာ)
၃။ ဆရာမာရှယ်ရွှေ	ညောင်လေးပင်
၄။ ဖူးပွေထော်	သထုံ
၅။ ဗိုလ်ကြီးဂျော်နီထူး	တာကပေါ်တပ်မဟာ တို့တက်ရောက်ကြလေသည်။

ဤပထမအကြိမ်အစည်းအဝေးတွင် အောက်ပါ**(KGB)**၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အချို့ကို သဘောတူဆုံးဖြတ်သည်။

၁။ **(KGB)**၏ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ကို ထုတ်ပြန်ရန် **(Declaration of KGB)**

၂။ စာပေးစာယူလုပ်ငန်းကို စနစ်တကျစီစဉ်လုပ်ဆောင်သွားရန် **(Regular Carrier Service)**

၃။ ဗဟိုလုပ်ငန်းအတွက် ဝင်ငွေရှိရန်စီစဉ်ခြင်း၊ အောက်ခြေမှ ဗဟိုအတွက် ဝင်ငွေ(၆%)အား ဗဟိုကို ပေးရန်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးဌာနအတွက် ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲရေး စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ရေးဆွဲချမှတ်သည်။ တစ်ပြည်လုံးနှင့်ပတ်သက်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးတွင်ဘဏ္ဍာ ငွေများသုံးစွဲရေး စသည်တို့ကို စီစဉ်ချမှတ်သည်။

၄။ ကော်သူးလေစစ်အုပ်ချုပ်ရေးအား ဆက်လက်အတည်ပြုလက်ခံထားသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် ခေါင်းဆောင်အသစ်ကိုပြန် လည်ရွေးချယ်သည်။

၁။ ပဒိုဘိုရဲ	(**CCAO** အဖြစ်)
၂။ ပဒိုဝေရီကျော်	(ဘဏ္ဍာရေးဌာနမှူး **CFO**)
၃။ ပဒိုထောရီ	(**KGB**-ကာကွယ်ရေးအတွင်းဝန်)
၄။ ပဒိုစောတောက်	(ပညာရေးအရာရှိချုပ် **CEO**)
၅။ ပဒိုဘထွန်း	(ပြန်ကြားရေးအရာရှိချုပ် **CIO**)
၆။ ပဒိုဘအေး	(**DCCAC** အဖြစ်)တို့ဖြစ်သည်။

၅။ စောဘဦးကြီးကတော် **(Mrs. Ba U Gyi)**အား ကော်သူးလေအသံလွှင့်ဌာန **(Radio Controller, Kaw Thoo Lei)** တာဝန်ခံအဖြစ်၊

၆။ ခရစ်ယာန်ဘာသာ လက်ထပ်မင်္ဂလာအက်ဥပဒေကို ရေးဆွဲချမှတ်အတည်ပြုခြင်း **(Christian Marriage Act)**

၇။ နိုင်ငံရေးသင်တန်းပို့ချရန် အစီအစဉ်ရေးဆွဲချမှတ်ခြင်း တို့ဖြစ်ကြသည်။

အခက်အခဲများစွာရှိသည်။ ဘဏ္ဍာငွေမရှိ၊ ရိက္ခာမရှိ၊ နေထိုင်ရန်အတွက် အိုးအိမ် အပြည့်အစုံမရှိနှင့် အခြားမဖျော်လင့်သည့် ပြဿနာများ အများအပြား ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ အချက်ပြ ဆက်သွယ်ရေးဌာနနှင့် အသံလွှင့်ဌာနနှစ်ခုအတွင်ပင် လူအင်အား(၈၀)ကျော်နေပြီး ဖြစ်သည်။ မိသားစုများ ပါဝင်နေသည်။ ဤအထဲတွင် အမျိုးသမီးငယ် (၃၀) ယောက် ပါသည်။ စစ်ဦးစီးဌာန ချုပ်ရှိ တပ်မှူးတပ်သားများ၊ တပ်ရင်း (၃) မေမြို့ ကရင်တပ်ရင်းမှ ရောက်လာသူအချို့တို့ စုပေါင်း လိုက်ပါက လူ (၆၀)ကျော်အပြင် အထူးပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည့် တီးမှုတ်သူ၊ လက်နက်ပြင်သူ **(KE)** စောမက်ဘာ **(RK)** မှ အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ် ဗေဗီယန်၊ နဂါးနက်နှင့် မာဃ၊ ကျွဲချိုစသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး (မိသားစုများအပါအဝင်) လူ (၄၀၀)ကျော် ရှိနေသည်။ အခက်အခဲ ပိုကြီးလေ၊ ညီညွတ်မှု အားနည်းလေ ဖြစ်ကြသည်။ ပဋိပက္ခများ အချင်းချင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ တစ်ဦးအပေါ် တစ်ဦး ထင်မြင်ချက် ရှိကြသည်။ ဤပြဿနာမျိုးစုံကို အချိန် အတော်အတန်ယူ၍ ဖြေရှင်းပြီးနောက်မှသာ တစ်ဦးအပေါ် တစ်ဦး ပြန်၍ နားလည်မှုရှိလာသည်။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်လာ နိုင်ကြသည်။ လုပ်ငန်းတစ်ရပ်လုံးအပေါ် အဆင်ပြေမှုရှိလာသည်။ ယခုကဲ့သို့ **(KGB)**အား စနစ်တကျ တည်ဆောက်ပြီး တစ်လပြည့်သောကာလတွင် ဗဟိုဌာနများအတွက် ဘဏ္ဍာငွေများ ဝင်လာသည်။ ဗဟိုရှိ လုပ်သားအားလုံးအတွက် သင့်တော်သလို စားဝတ်နေရေး ကိစ္စအဝဝကို ဖြေရှင်းလာနိုင်သည်။ အိုးအိမ်နှင့် ရုံးဌာနများကို စနစ်တကျ တည်ဆောက်လာနိုင်သည်။ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်သည် ပုံမှန်ဖြစ်လာပြီး တဖြည်းဖြည်းချင်း ပိုမို၍ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်လာလေသည်။

(KGB)သည် တနှစ်လျှင် အစည်းအဝေး နှစ်ကြိမ် ပြုလုပ်သည်။ နွေရာသီ ဧပြီလ တွင် တစ်ကြိမ်နှင့် ဆောင်းရာသီ နိုဝင်ဘာလတွင် တစ်ကြိမ်ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ အစည်းအဝေးတွင် အရှေ့တိုင်းမှ အခွင့်အရေးရရှိသကဲ့သို့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှလည်း ကိုယ်စားလှယ် ဦးရေကို ပိုမို ရရှိလာခဲ့သည်။ တပ်မဟာတစ်ခုလျှင် ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးကျစီ ဖြစ်သည်။ မြစ်ဝ ကျွန်းပေါ်တိုင်းမှ တက်ရောက်လာကြသည့် ကိုယ်စားလှယ်များမှာ

- မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်မဟာ (၁) – စကောလယ်တော
- မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်မဟာ (၂) – စကောဝါးခို၊ ရှေ့နေစောဖိုးချစ်
- မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်မဟာ (၃) – ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေ ကတော်
- မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်မဟာ (၄) – ဗိုလ်ကျော်ထင်
- မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်မဟာ (၅) – ပဒိုဝေသော်
- မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်မဟာ (၆) – စောဇျက်ပြယ် (၁၉၅၃ ခုနှစ်)
- မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်မဟာ (၇) – စောဘဦးကြီးကတော် (၁၉၅၃ ခုနှစ်)

ဌာနဆိုင်ရာခေါင်းဆောင်များကိုလည်း ရွေးချယ်ပြီး ၎င်းတို့အား ဌာနအတွင်းဝန်များအဖြစ်ခေါ်ဝေါ်လေသည်။

၁။ ပဒိုလော်ရီဖိုးကီး	ပြည်ထဲရေး၊ တရားရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး အတွင်းဝန်
၂။ ပဒိုဝေရီကျော်	ဘဏ္ဍာရေးဌာန အတွင်းဝန်
၃။ ပဒိုဘထွန်း	လူမှုရေးဌာန အတွင်းဝန်
၄။ စကောလယ်တော	နိုင်ငံခြားရေးဌာနအတွင်းဝန် (စကောလယ်တောသည် KGB ၏ ယာယီဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်သည်။)

အခြား ကေဂျီဘီ၏ လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁။ မော်ချီးမိုင်းမှ ထွက်ရှိသည့် သတ္တုတန် (၄၀၀)ကို ယူသုံးသည်။

၂။ နိုင်ငံခြားသားများနှင့် ဆက်သွယ်ဆက်ဆံသွားမည်။

၃။ ကော်သူးလေ၏ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို ရေးဆွဲချမှတ်သည်။ (Policy of Kaw Thoo Lei)

၄။ အုပ်ချုပ်ရေးလက်အောက်ရှိ သက်ဆိုင်ရာဌာနအသီးသီးအတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ရေးဆွဲချမှတ်သည်။ ဥပမာ–သစ်တော၊ လယ်ယာ၊ မြစ် ချောင်း အင်းအိုင်၊ အခွန်အကောက်၊ ဘဏ္ဍာရေး၊ သမဝါယမနှင့် တရားစီရင်ရေး စသည်များ ဖြစ်ကြသည်။

၅။ ကော်သူးလေတပ်မတော်ကို ဖွဲ့စည်းခြင်း။

ကော်သူးလေ တပ်မတော်အဖြစ် အရှေ့တိုင်းအတွက် ထပ်မ(၂)ခုနှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်းအတွက် တပ်မ(၂)ခု ပါဝင်သည်။

အရှေ့တိုင်း အမှတ် (၁) တပ်မ	တပ်မမှူး ဗိုလ်ချုပ် ဗလစိန်
အရှေ့တိုင်း အမှတ် (၂) တပ်မ	တပ်မမှူး ဗိုလ်ချုပ် တာကပေါ်
မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း အမှတ် (၁) တပ်မ	တပ်မမှူး ဗိုလ်ချုပ် ကျော်မြသန်း(ကော်ထူး)
မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း အမှတ် (၂) တပ်မ	တပ်မမှူး ဗိုလ်ချုပ် ဘိုပု

၆။ နိုင်ငံရေးသင်တန်းအတွက် အစီအစဉ်ရေးဆွဲချမှတ်ကာ နိုင်ငံရေးသင်တန်းများ ပို့ချခြင်း။

၇။ အခြားဌာနဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကိုလည်း စီစဉ်ပြီး သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပို့ချသည်။ ဥပမာ ကြေးနန်းသင်တန်း၊ ဆေးသင်တန်း၊ ဆရာဖြစ်သင်တန်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။

*မှတ်ချက်။ ။(**KGB**)ခေတ်ကာလက ကော်သူးလေဝါဒမှာ တစ်မျိုးသားလုံး၏ ဝါဒဖြစ်ပြီး ဒီမိုကရေစီအပေါ် အခြေခံလျက် စကားတစ်ခွန်းတည်းနှင့် ပြောရလျှင် ကရင့်ဝါဒ ဖြစ်သည်။(**Karenism)***

(The Policy of Kaw Thoo Lei Is Nationalism Based on Democracy In one Word)

ကရင်တစ်မျိုးသားလုံး၏ဝါဒသည် မွန်မြတ်သည့် အချက် (၅)ချက် အပေါ် မှီတည်ပြီး မိဘဘိုးဘွားတို့၏ ရှေးပဝေသဏီကတည်းက အဆင်ဆင့် ဆင်းသက်လာသည့် အောက်ပါအချက်များ ဖြစ်သည်။

၁။ အမှန်တရား	(Truth)
၂။ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်း	(Purity)
၃။ ညီအစ်ကို မောင်နှမ ချစ်စိတ်	(Brotherhood)
၄။ အတူတကွ လုပ်ကိုင်စားသောက်နေထိုင်မှု	(Co-operative Living)
၅။ သစ္စာရှိမှု	(Loyalty) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဤမွန်မြတ်သည့် အချက် (၅)ချက် အပေါ် မှီတည်ပြီး နိုင်ငံရေး စီးပွားရေးနှင့် အမျိုးသားရေး စသည်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပေါ်လစီများ အခိုင်အမာလုပ်ငန်းများ အားလုံးကို ရေးဆွဲချမှတ်ခဲ့သည်။ ခေါင်းဆောင်များသည် တတ်သိပညာရှင်များ မဖြစ်ကြသော်လည်း အတူတကွ တစ်စိတ်တစ်ဝမ်းတည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကာ ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ အပြန်အလှန် ကူညီကြသည်။ လုပ်ငန်းများ အကောင်းဆုံးအဖြစ် မဟုတ်သော်လည်း (KGB)၏လုပ်ငန်းများသည် အစီအစဉ်ရှိရှိ စည်းကမ်းအရ စနစ်တကျလုပ်ဆောင်နေကြောင်း အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များက အသိအမှတ်ပြု ပြောဆိုကြသည်။

t cef;(4-4)

jrpf0 u©ef;ay:E$Shu &ifhawmfvSefa&;\ 'kwd, vrf;pOf

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သကဲ့သို့ တောင်ငူရှိ ဗဟိုဌာနချုပ်မှ ကော်သူးလေအစိုးရနှင့် ကော်သူးလေ တပ်မတော်တို့ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပြီးနောက်တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ကိုမူ လွတ်လွတ်လပ်လပ် လုပ်ဆောင်ခွင့် ပေးထားပေသည်။ တပ်မတော်အား စည်းရုံးထူထောင်ခြင်းတွင် လည်းကောင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း၊ စည်းရုံးရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း ဗဟို၏ကြိုတင် ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူရန်မလိုဘဲ ၎င်းတို့ဘာသာ လွတ်လပ်စွာ ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်သွားနိုင်သည်။ ဗဟို၏ခွင့်ပြုချက်ကို ဤကဲ့သို့ရရှိသည့် အားလျော်စွာ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇွန်လအကုန်လောက်တွင် ညောင်တုန်း၌ အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တပ်မကို ဖွဲ့စည်းပြီး နယ်မြေများအား ခွဲခြားသတ်မှတ်ပေးခဲ့သည်။ နယ်မြေအလိုက် သတ်မှတ်ထားသည့် တပ်နှင့် တပ်မှူးများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

မြစ်ဝကျွန်ပေါ်တပ်မဟာ (၁)	–	ညောင်တုန်း၊ ဓနုဖြူ၊ ပန်းတနော် တပ်မဟာမှူး ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး
မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်မဟာ (၂)	–	ပုသိမ်၊ မြောင်းမြ တပ်မဟာမှူး ဗိုလ်ပု
မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်မဟာ (၃)	–	ဟံသာဝတီခရိုင်၊ မအူပင်တောင်ပိုင်းနယ်မြေ တပ်မဟာမှူး ဗိုလ်သိန်းအောင်
မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်မဟာ (၄)	–	ဟင်္သာတနှင့်သာယာဝတီ တပ်မဟာမှူး ဗိုလ်ဘသော်

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်မအတွက် စစ်ဦးစီးချုပ်ကို ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေအား ရွေးချယ်တာဝန်ပေးကြသည်။

နောက်ပိုင်း မကြာသောအချိန်တွင် စောဟန်တာသာမွေးမှ တပ်မဟာ(၅)ကို ဘိုကလေး၊ ဖျာပုံနယ်မြေတွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့လေသည်။ တပ်မဟာမှူးအဖြစ် ဗိုလ်အောင်စိန်(ခေါ်)ထော့မဲပါကို တာဝန်ပေးလေသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် အလယ်ပိုင်းလောက်တွင် တောင်ငူမှ ပြန်ရောက်လာသည့် ဗိုလ်ကြီး ဘရှိုင်း (ကရင်တပ်ရင်း–၁)သည် ဘောလယ်ကျွန်းသို့ ရောက်ရှိလာပြီး၊ အင်းစိန်မြို့လည်း ရန်သူ့ လက်ထဲသို့ ကျရောက်သွားပြီမို့ ဘောလယ်၌ပင် "ရိန်းဘိုး"တပ်မဟာ (Rain Bow Brigade) ကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းကာ သူကိုယ်တိုင် တပ်မဟာမှူးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လေသည်။ သို့ရာတွင် လူအင်အား မှာ တပ်ရင်း တစ်ရင်းစာမျှသာ ရှိပေသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် အတွင်း၌ပင် ဤရိန်းဘိုးတပ်မဟာမှ ဗိုလ်ကြီးတာနဲမူးသည် သာယာဝတီ ဘက်သို့ ပြန်တက်လာပြီး "တာနဲမူး"တပ်မဟာကိုဖွဲ့ စည်းပြန်သည်။ ဤတပ်မဟာသည် သာယာဝတီ၊ အင်းစိန်၊ ဟင်္သာတနှင့် မအူပင်ခရိုင် (၄)ခရိုင်ကို ဆက်စပ်ထားသည့်နယ်မြေကို အခြေခံ ထားသည်။ သို့ရာတွင် ဤတပ်မဟာသည် နောက်ခံလူထု၏ ထောက်ခံပံ့ပိုးမှု မရချေ။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်ရင်း(၁၂) (သာယာဝတီ)တစ်ရင်းတည်းသာ ဤတပ်မဟာကို ထောက်ခံခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤသည်ပင် ဤတပ်ရင်းက ယခုကဲ့သို့ တပ်မဟာ ဖွဲ့စည်းခြင်းသည် ဗဟို၏ အစီအစဉ်ဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသဖြင့် ထောက်ခံခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၅၀ ခုနှစ် မတ်လ အကုန်လောက်တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တပ်မဟာ–၆ ရိန်းဘိုးတပ်မဟာ နှင့် တာနဲမူးတပ်မဟာတို့တွင် ရှိကြသည့် တပ်မှူးများသည် စုဝေးကြပြီး ယင်းတပ်မဟာ (၂)ခု အား တစ်ခုတည်းအဖြစ် ပေါင်းစည်းရန် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြသည်။ ဤဆွေးနွေးပွဲတွင် ရိန်းဘိုး တပ်မဟာရော တာနဲမူးတပ်မဟာကိုပါ တပ်မဟာ(၂)ခုစလုံးအား ဖျက်သိမ်းလိုကြပြီး တပ်မဟာ တစ်ခုတည်းအဖြစ် ပေါင်းစည်းလိုက်ကြကာ ဤတပ်မဟာကို တပ်မဟာ (၁)ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။ တပ်မဟာမှူးမှာ ဗိုလ်ကော်ထူးဖြစ်လာသည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ် အစပိုင်းတွင် ပဲခူးရိုးမတွင် တပ်မဟာ(၁)ကို စတင်ဖွဲ့စည်းလေသည်။ ဤ တပ်မဟာ နယ်မြေမှာ လှိုင်မြစ်အထိ ယူထားသည်။ ဤ တပ်မဟာတွင် တပ်ရင်း (၂)ရင်း ရှိသည်။ သာယာဝတီ တောင်ပိုင်းကို အခြေခံထားသည့် တပ်ရင်း (၁၇)နှင့် ဗိုလ်ကြီးစီးဖလိန်း ကိုယ်တိုင် ကစဉ့်ကလျားဖြစ်သွားသည့် ကရင့်လက်နက်ကိုင် တပ်ရင်း (၂) ပြည်ကို စုစည်းပြီးဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် တပ်ရင်း (၁၇)တို့ ပါဝင်လေသည်။ ဤတပ်မဟာ၏ တပ်မဟာမှူးမှာ ဗိုလ်ကြီးစီးဖလိန်းပင် ဖြစ်သည်။

၁၉၅၂ ခုနှစ် မေလတွင် မအူပင် မြောက်ပိုင်းနှင့် ပုသိမ်–မြောင်းမြ အရှေ့ပိုင်းနယ်မြေတို့ ကို ပေါင်းစပ်ထားသည့်နယ်မြေများအား အခြေခံပြီး တပ်မဟာ(၇)ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြပြန်သည်။ ဗိုလ်မျိုးချစ်မှ တပ်မဟာမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

ကော်သူးလေစစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ချမှတ်ခဲ့သော်လည်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ လက်ခံ ကျင့်သုံး ကြည့်သော်လည်း သဘောကျနှစ်ခြိုက်ခြင်း မရှိချေ။ တိုင်းပြည်တိုင်းတွင် အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်း စနစ် တကျ ဆောင်ရွက်ရာ၌ နိုင်ငံရေးပါတီများရှိကြပြီး ထိုနိုင်ငံရေးပါတီ များမှ လမ်းစဉ်၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ကာ ခေါင်းဆောင်များအား ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကာ အုပ်ချုပ်စေကြောင်း တွေ့ရှိကြသည်။ ဥပမာ–ဗြိတိသျှနိုင်ငံတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီနှင့် လေဘာပါတီ ဟူ၍ နိုင်ငံရေးပါတီများ ရှိကြ

သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာလည်း ရီပတ်ပလစ်ကန်ပါတီနှင့် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီများ ရှိကြသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာလည်း ကွန်ဂရက်ပါတီ စသဖြင့် ရှိကြသည်။ ယင်းကြောင့် ကရင်ပြည်ကို ထူထောင်ရာတွင် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကာလအတွင်း ဖြစ်လင့်ကစား ပြည်သူများအား စည်းရုံးစုစည်းရန် လိုအပ်ပြီး စည်းလုံးညီညွတ်စွာ တော်လှန်ရေးကို အားပေးထောက်ခံလာရန် လုပ်ဖို့ လိုအပ်ပေသည်။ တော်လှန်ရေး၏ ကျောရိုးများအဖြစ် တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်ပေသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌ ကေအဲန်ယူအား ပြန်လည်စည်းရုံးတည်ဆောက်ရန်အတွက် မန်းဘဇန်မှ ကမကထပြုပြီး အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို ပုသိမ်ခရိုင်၊ ကျောင်းကုန်းမြို့နယ် ရွာသာကုန်း၌ ခေါ်ယူကျင်းပသည်။ အစည်းအဝေးကို ၁၉၅၀ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၁၇)ရက်တွင် စတင်ကျင်းပပြီး ခရိုင်အသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း (၂၀၀)ကျော် ညီညီညွတ်ညွတ်စုံစုံလင်လင် တက်ရောက်လာကြသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ဤအစည်းအဝေးမှ ကေအဲန်ယူအစည်းအရုံးကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန် သဘောတူကြပြီး၊ မန်းဘဇန်အား ကေအဲန်ယူ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်လိုက်ကြလေသည်။ အခြားသော အစည်းအရုံးခေါင်းဆောင်များကိုလည်း ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးမှ ခေါင်းဆောင်များကိုသာ ပြန်လည်တင်မြှောက်ထားခြင်း ဖြစ်သဖြင့် အစည်းအရုံး၏ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်နှင့် မကိုက်ညီဘဲ ဖြစ်နေသည်။

ရောဝတီမြစ်ကမ်းဘေးနယ်မြေကို ရန်သူများက ညောင်ကုန်းမှစပြီး ဟင်္သာတအထိ သိမ်းပိုက် လိုက်ပြီးဖြစ်သည်။ ပြည်မြို့၏ နယ်နမိတ် မြစ်ကမ်းဘေးနယ်မြေများကိုမူ ကရင့်တပ်မတော် တပ်မဟာ (၁) မှ စိုးမိုးနိုင်သေးသည်။ ရောဝတီမြစ်ကမ်းဘေးရှိ မြို့ငယ်ကလေးများဖြစ်ကြသော စံကင်း၊ စကာကြီး၊ အဖျောက်၊ ရေလဲ စသည်တို့ကို ကရင်တပ်များ စခန်းချ တပ်စွဲနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ် အတွင်း ဤမြို့ငယ်များကို ရန်သူမှ ရေလမ်း၊ ကုန်းလမ်း အသွယ်သွယ်ဖြင့် ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ရန် တိုက်ခိုက်ခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ပါ။

၁၉၅၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရန်သူသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တပ်မဟာ(၁)နယ်မြေကို ကြည်း ရေ လေတပ်များဖြင့် ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ရန်သူတပ်မှူး ဗိုလ်ကျော်ဇောကိုယ်တိုင် ဦးစီးပြီး တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ နေရာသိမ်းပိုက်ရေးတိုက်ပွဲများတွင် ရန်သူသည် ဘရင်းကယ်ရီယာကားများ တင့်ကားများကို အသုံးပြုပြီး ချီတက်တိုက်ခိုက်သည်။ မိမိတို့ဘက်မှ ရန်သူ၏ ချီတက်တိုက်ခိုက်မှုကို ခုခံရန် နေရာအနေအထား မကောင်းလှပေ။ ရန်သူသည် ဤတပ်မဟာ(၁)ကို လေးဘက်လေးတန်ဝိုင်းထားပြီး ရက်အနည်းငယ်အတွင်း ချေမှုန်းပစ်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားသည်။ တပ်မဟာ(၁) အနေဖြင့် ပထမဦးဆုံး ၎င်း၏တပ်ရင်း(၁၈)နှင့်အတူ အမျိုးသမီး အိမ်ထောင်သည်များနှင့် ကလေးသူငယ်များကို ပဲခူးရိုးမတောင်ပေါ်သို့ တင်ပို့လိုက်ပြီး ကျန်လက်နက်ကိုင်အင်အားစုနှင့် ရန်သူအားခုခံ တိုက်ခိုက်သွားရန် ဆုံးဖြတ်လေသည်။ ရန်သူနှင့် တိုက်ပွဲအကြိမ်အချို့ ဖြစ်ပွားပြီးနောက် ရန်သူသည်အများအပြား သေကြေထိခိုက် ဒဏ်ရာရလျက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ရန်သူသည်ဆုတ်သွားခြင်းမရှိဘဲ ဆက်လက်ကာ ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်လေသည်။ ကျေးရွာအများအပြားကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးသည်။ ဆန်စပါးများကိုလည်း မီးရှို့ ဖျက်ဆီးပြီး

ကျေးရွာလူထုများကို အကြပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ရန်သူ၏ ပြင်းထန်သော ထိုးစစ်နှင့် နည်းမျိုးစုံ ရက်စက်မှုကြောင့် တပ်မဟာ(၁) အင်အားအားလုံး အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးများ အပါအဝင် စုစုပေါင်း နှစ်ထောင် ကျော်သည် နယ်မြေကို စွန့်ခွာပြီး ပဲခူးရိုးမ အနောက်ဘက်သို့ ဆုတ်ခွာသွားကြရသည်။ ရန်သူသည် ဧရာဝတီမြစ်အရှေ့ဘက် ကမ်းနယ်မြေများကို သိမ်းပိုက် ရရှိလိုက်လေတော့သည်။ ရန်သူသည် ဆက်လက်ပြီး ဧရာဝတီမြစ်အနောက်ဘက်ကမ်းရှိ တပ်မဟာ(၄)နှင့် တပ်မဟာ(၂) နယ်မြေများကို ဆက်လက်တိုက်ခိုက်ပြန်သည်။ ဟင်္သာတနှင့် ပုသိမ်အကြားရှိ မီးရထားလမ်းကို ပြန်လည် သိမ်းပိုက်ရေးအတွက်ပင် ဖြစ်သည်။ ငှေပြနှင့် ဖောင်ကြီး မော်တော်ကားလမ်းကိုလည်း ပြန်လည် သိမ်းပိုက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့စစ်သည်များသည် ရှုပ်ရှုပ်ချုံချုံခုခံတိုက်ခိုက်ကြပေသည်။ ရန်သူ၏ နာမည်ကြီးတင့်ကား 'ချေို' ကိုပင် ကျွန်ုပ်တို့ ဖျက်ဆီးနိုင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ရန်သူသည် အင်အား အဆမတန် ကြီးမားသည်။ မြေလှန်စနစ် ကျင့်သုံးမှုကြောင့် အပျက်အစီးလည်း အတော်များပြားသည်။ ယင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့တပ်များသည် ဆက်လက်ပြီး တောင့်ခံနိုင်ခြင်း မပြုနိုင်တော့ဘဲ ရခိုင်ရိုးမဘက်သို့ ဆုတ်ခွာသွားကြရသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တောင်ပိုင်းဒေသ ပန်းတနော်၊ မအူပင်၊ ဟံသာဝတီ၊ ဖျာပုံနှင့် ပုသိမ်မြောင်းမြတောင်ပိုင်းနယ်မြေ စသည်တို့ကိုမူ ရန်သူများ ကြီးကျယ်သည့် ထိုးစစ်ကို မဆင်နွှဲခဲ့သောကြောင့် ဤနယ်မြေအတွင်းရှိ မိမိတို့တပ်များသည် နယ်မြေမှ ဆုတ်ခွာခြင်း မပြုကြရပေ။ တပ်မဟာ(၁) ပဲခူးရိုးမဘက်သို့ ဆုတ်ခွာခဲ့စဉ်က ၎င်း၏ နယ်မြေအတွင်း တပ်အင်အားအချို့ကို ချန်ထားကာ ရန်သူအား ဆက်လက်တိုက် ခိုက်သွားရန်နှင့် ပြည်သူလူထုများအား စည်းရုံးလှုံ့ဆော်သွားရန်အတွက် ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေ အရှေ့တိုင်းဘက်သို့ သွားရောက်ပြီးနောက်တွင် ၎င်း၏နေရာကို မန်းဘဇန်က တာဝန်ယူလုပ်ဆောင် ခဲ့ပေသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်အားလုံးအတွက် စစ်ဦးစီးချုပ်နေရာကို ပဒိုစိန်မှုံလက်ထဲသို့ မန်းဘဇန်မှ လွှဲအပ်လိုက်သည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ် နွေရာသီ အချိန်တွင် ကေဂျီဘီ ကော်သူးလေအစိုးရအနေဖြင့် ကော်သူးလေတပ်မတော်အား အရှေ့တိုင်းတွင် လည်းကောင်း၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ တပ်မ နှစ်ခုစီ ဖွဲ့စည်းသွားရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တပ်မဟာ(၁)ကို ခေါင်းဆောင်ရန်အတွက် ဗိုလ်ချုပ်ကျော်မြသန်းကို တာဝန်ပေးသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ကျန်ရှိသည့် တပ်မဟာ(၂)၊ (၆) နှင့် (၅) တို့ကိုမူ တပ်မ(၂)အဖြစ် ဖွဲ့စည်းပြီး ဗိုလ်ပုအား ခေါင်းဆောင်စေခဲ့သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တပ် တစ်တပ်လုံး (တပ်မ နှစ်ခုစလုံး)အား ကွပ်ကဲဦးစီးသူမှာ ဗိုလ်ချုပ်စိန်မှုံကို တာဝန်ပေးလေသည်။

ရန်သူသည် ဧရာဝတီမြစ်အရှေ့ဘက်ကမ်း အနောက်ဘက်ကမ်း မြောက်ပိုင်းနယ်မြေ အတွင်းရှိ နေရာများကို ပြန်လည်တိုက် ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် ဆက်လက်ပြီး တောင်ပိုင်းဒေသ နယ်မြေများကို ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်လေသည်။ ယင်းအချိန်တွင် ကော်သူးလေတပ်မှူးများ ၎င်းတို့ အုပ်စိုးထားသည့် နယ်မြေအသီးသီးတွင် စစ်ဘုရင်များ ဖြစ်နေကြသည်။ တပ်မှူး ကိုယ်တိုင်ပင် စစ်ဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်နေသည်။ ကိုယ်ကျိုးကြည့်မှုများ အကြီးအကျယ် လွှမ်းမိုးလျက်ရှိသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နယ်မြေ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ပူးတွဲဆောင်ရွက်မှု၊ အပြန်အလှန်ကူညီမှု၊ ပူးပေါင်း

လုပ်ကိုင်မှု စသည်များ လုံးဝ မရှိကြချေ။ ယင်းကြောင့် ပြင်းထန်သည့် ရန်သူ၏ ထိုးစစ်အောက်တွင် ဤတပ်မှူးများသည် ရန်သူ့ထံ လွယ်လင့်တကူ အညံ့ခံကြလေသည်။ အချို့မှာမူ ကရင့်တော်လှန်ရေး ကိုပင် ပြန်လည်ဆန့်ကျင်လာသဖြင့် အချို့နယ်မြေများ ဆုံးရှုံးကြရသည်။ စစ်သည်များ၏ အရေ အတွက်လည်း လျော့နည်း ကျဆင်းသွားလေတော့သည်။

၁၉၅၂ ခုနှစ် ကုန်ခါနီးတွင် တပ်မမှူး ဗိုလ်ပုသည် ၎င်း၏နောက်လိုက် တပ်သားအချို့နှင့် အတူ မနည်းလှသည့် စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများဖြင့် လက်နက်ချသွားလေတော့သည်။ ဤအတော အတွင်း ပဲခူးရိုးမဘက်သို့ ဆုတ်ခွာခဲ့သည့် တပ်မဟာ(၁)သည် တပ်မဟာ(၆)နှင့်ပူးပေါင်းပြီး ပြည်နှင့် သာယာဝတီအကြား မီးရထားလမ်းပေါ်ရှိ မြို့အတော်များများကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ တိုက်ခိုက် ကြသည်။ မြို့များ၊ လက်နက်များ၊ စစ်ပစ္စည်းများ၊ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အဝတ်အထည် အများအပြား ကိုလည်း သိမ်းပိုက်ရရှိသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဘက်တွင် အကြပ်အတည်းအခက်အခဲများ ကြီးမားလာသည်။ ပြည်သူ လူထုများလည်း အလံဖြူကို အားလုံးလိုလို လွှင့်ထူလာကြသည်။ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်များသည် ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုး ခက်ခက်ခဲခဲရပ်တည် နေထိုင်ကြရသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်လာရခြင်း၏အကြောင်းရင်းကို ပြန်လည်လေ့လာဆန်းစစ်သောအခါ တွေ့ရှိသည့်အဖြေမှာ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးဆင်နွှဲသည့်တစ်ချိန်လုံး ကျွန်ုပ်တို့၌ တိကျမှန်ကန်သည့် တော်လှန်ရေး လမ်းစဉ် မရှိခဲ့ခြင်း၊ မိမိတို့အုပ်ချုပ်ရေးကို စစ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖြစ်ချမှတ်ရာ လက်တွေ့တော်လှန်ရေး အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိခြင်း၊ ဤအချက်များကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ကရင်ခေါင်းဆောင် များသည် စောဟန်တာသာမွေးနှင့် မန်းဘဇန်တို့ ကမကထပြုပြီး ၁၉၅၃ ခုနှစ် ဇွန်လ (၉) ရက် နေ့ တွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှ အခြေအနေစုံကို အလေးအနက် ပြန်လည်ဆန်းစစ် သုံးသပ်ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ အကြေအလည် ဆွေးနွေးပြီးနောက် ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး ဆင်နွှဲရာတွင် အရေးကြီးဆုံးအချက်မှာ မိမိအင်အားနှင့် ရန်သူအင်အား အနေအထားများကို မှန်မှန်ကန်ကန် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာနိုင်ရေး ဖြစ်သည်။ ဤမှတစ်ဆင့် ရန်သူအား ပြတ်ပြတ်သားသား ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်သွားရန် ဖြစ်သည်။ ပြည်သူလူထုကိုမူ မိမိ၏ တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်နှင့်အညီ စည်းရုံးဖွဲ့စည်းကာ တော်လှန်ရေး၏အင်အားကို ကြီးထွားစေရမည်။ ဤသုံးသပ်တွေ့ရှိချက်အပေါ် ကရင့်တော်လှန်ရေး လမ်းစဉ်ကို ချမှတ်လေသည်။

၁။ ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ရည်မှန်းချက်

၂။ ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ အဓိကရန်သူ

၃။ ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ အဓိကပစ်ကွင်း

၄။ ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ အင်အားစုများ

၅။ ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ဝင်ရိုး

၆။ ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ လုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်ကြပေသည်။

ဤကရင်တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်သည် ဤလမ်းစဉ်ကို ချမှတ်သည့် ခေါင်းဆောင်များက ၎င်းတို့အား မုချအောင်ပွဲသို့ ပို့ဆောင်မည်ဟု အလေးအနက် ယုံကြည်ကြပေသည်။ သို့ရာတွင် ဤလမ်းစဉ်ကို မစမ်းသပ်ရသေးချေ။ အမှန်တကယ်ပင် မှန်ကန်သည့် လမ်းစဉ် ဟုတ်မဟုတ် ကို စတင်ပြီး စမ်းသပ်ကျင့်သုံးလေသည်။

ဤလမ်းစဉ်ကိုဖော်ထုတ်ပြီး လက်တွေ့စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်ကြည့်ရာ၌ အောက်ပါအချက်များကို တွေ့ရှိရသည်။

၁။ ဤလမ်းစဉ်သည် ၎င်းတို့အတွက် အမှန်တကယ် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသည်ဟု ကရင်လူထုမှ တွေ့မြင်လာသည်။ ယင်းကြောင့် ဤလမ်းစဉ်ကို ထောက်ခံအားပေးကြသည်။

၂။ တခြားလူမျိုးပြည်သူများလည်း ဤလမ်းစဉ်ကို ထောက်ခံအားပေးကြသည်။

၃။ တော်လှန်ရေးစစ်သည်များလည်း စစ်ရေးအစီအစဉ်သစ်အောက်တွင် တက်ကြွလာကြပြီး ရန်သူအား ပိုမို၍ တိုက်ခိုက်ကာ အောင်ပွဲအချို့၊ နေရာအချို့ကို ပြန်လည်ရရှိသည်။

၄။ တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းအကြား မဟာမိတ်ဆက်ဆံမှု နားလည်မှု ပိုမိုရှိလာကာ ကောင်းမွန်လာသဖြင့် ပိုမို၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ပြုလုပ်လာနိုင်သည်။

၅။ တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်များသည် မိမိတို့နယ်မြေကို စွန့်ပြီးဆုတ်ခဲ့ရသည်။ ဤလမ်းစဉ်ကို ချမှတ်လိုက်သောအခါ စွန့်ခွာခဲ့ရသည့် နယ်မြေများကို ပြန်၍ တိုးဝင်နိုင်ခဲ့ကာ အခြေခံနယ်မြေကို ပြန်၍တိုးချဲ့လာနိုင်သည်။

၆။ ဤလမ်းစဉ်ကြောင့် ကရင်လူထုသည် နိုင်ငံရေးအရ ပိုမို၍ နိုးကြားတက်ကြွလာသည်။ စည်းရုံးရေး၊ စစ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာကြသည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်ထဲတွင် ပဲခူးရိုးမဘက်သို့ ဆုတ်ခွာခဲ့ရသည့် တပ်မဟာ(၁)ဖြစ်စေ ရခိုင်ရိုးမဘက်သို့ ဆုတ်ခွာခဲ့ရသည့် တပ်မဟာ (၂)နှင့် (၄)တို့ဖြစ်စေ ဤတပ်မဟာတို့သည် ၎င်းတို့၏ မူလနယ်မြေများသို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက် အခြေချနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ကေအဲန်ယူ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးကိုလည်း ပြန်လည်စည်းရုံး ဖွဲ့စည်းပေးနိုင်ကြသည်။

တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ် ချမှတ်ချက်အရ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့ (၃)မျိုး (၃)စား ရှိသည်။

၁။ အမြဲတမ်းတပ်မတော်	(KPLA)
၂။ ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့	(KPGF)
၃။ နယ်ထိန်းတပ်ဖွဲ့ကေအဲန်ဒီအို	(KNDO)

စသည်များဖြစ်ကြသည်။

၁၉၅၈ နှစ် နှစ်အစတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌ အောက်ပါ အမြဲတမ်း တပ်မဟာကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ် (KPLA)

တပ်မဟာမှူး	– ဗိုလ်မှူးကြီးမြမောင်၊
တပ်ရင်း(၁)	– တပ်ရင်းမှူး–ဗိုလ်တင်ဦး (နောက်ပိုင်း–ဗိုလ်ကျော်လှိုင် ခေါ် မြပုခက်)
တပ်ရင်း(၂)	– တပ်ရင်းမှူး–ဗိုလ်ချစ်တင်
တပ်ရင်း(၃)	– တပ်ရင်းမှူး–ဗိုလ်မှူးကြီးအောင်ဖေစိန်
တပ်ရင်း(၄)	– တပ်ရင်းမှူး–ဗိုလ်စိုးလင်း (နောက်ပိုင်း ဗိုလ်ကြာဖေ)

တို့ဖြစ်သည်။

ယခင်အစောပိုင်းက ဖွင့်လှစ်ထားသည့် တပ်ရင်းများအား **(KPGF)** အဖြစ် ထားရှိသည်။ သို့သော် ဗိုလ်မြမောင်းဦးစီးခဲ့သည့် တပ်ရင်း(၁)ကိုမူ မိခင်တပ်ရင်းထားပြီး ဗိုလ်စံလွင် တပ်ရင်းမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူသည်။ ဗိုလ်မြမောင်သည် ဤတပ်ရင်းနှင့်အတူ ဤမြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသတွင် လှည့်လည်တိုက်ခိုက်ရင်း ပြည်သူလူထုကို စည်းရုံးခဲ့ခြင်းကြောင့် တော်လှန်ရေးနယ်မြေ ကျယ်ပြန့်လာခဲ့သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ယခုကဲ့သို့ ပြန်လည်တည်ငြိမ်ပြီး ကောင်းမွန်လာသည်မှာ ဗိုလ်မြမောင်နှင့် ဤမိမိတပ်ရင်း၏ ကျေးဇူးကြောင့် ဖြစ်သည်။

t cef(4-5)

1953 - ckpfzmyeu ef*&uf

၁၉၅၃ ခုနှစ် ပထမပိုင်းတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သာမကဘဲ ကော်သူလေတစ်ပြည်လုံး အကြပ်အတည်းများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ အရှေ့ပိုင်းတိုင်းဘက်တွင် ရန်သူသည် မီးရထားလမ်း အားလုံး၊ မော်တော်ကားလမ်းများကိုလည်း ပြန်လည်သိမ်းပိုက်နိုင်သည်။ ရန်သူသည် သံတောင်မြို့ကို ပြန်ပြီး သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ညောင်လေးပင်ဘက်တွင်လည်း ရန်သူသည် ရွှေကျင်၊ ကျောက်ကြီး စသည့်မြို့များကိုလည်း သိမ်းပိုက်လိုက်ပြီးဖြစ်သည်။ သထုံခရိုင်တွင် ရန်သူသည် မုပ္ပလင်၊ မုတ္တမ မီးရထားလမ်းတစ်လမ်းလုံးနှင့် မော်လမြိုင်မှာမူ ရန်သူသည် ကော့ကရိတ်၊ ကြာအင်း စသည်များကို သိမ်းပိုက်ပြီးဖြစ်သည်။ အခြားအရေးကြီးနေရာများကိုလည်း သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ကရင့်တပ်မတော်သည် မြို့များကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ရန် အကြိမ်ကြိမ် ကြိုးစားခဲ့သော်လည်း အောင်မြင်မှု မရချေ။ ၎င်းအပြင် များပြားလှသည့် ထိခိုက်အနာတရ ဖြစ်မှုများနှင့် ဆုတ်ခွာကြရလေသည်။

ဤ ၁၉၅၃ ခုနှစ် အစပိုင်းမှာပင် တောင်ငူဘက်မှ ဗိုလ်ကြီးစောလုံ၊ အယ်(လ်)ဖွန်ဆို တို့နှင့် အတူ တပ်ရင်း တစ်ရင်းလုံး ရန်သူ့ထံ လက်နက်ချကြသည်။ အခြားနေရာများတွင်လည်း လက်နက်ချ အညံ့ခံမှုများ ဟိုတစ်ကွက် ဒီတစ်ကွက် ရှိခဲ့လေသည်။

နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း တရုတ်ဖြူတို့သည် ကော်သူးလေထဲသို့ ဝင်ရောက်လာကြပြီး ပြည်သူလူထုများစွာ အခက်အခဲပေးစေခဲ့သည်။ ငွေရေးကြေးရေးတွင် ဘဏ္ဍာငွေ အဝင်နည်းလာသည်။ အကြပ်အတည်းကို ပိုမိုဖြစ်စေသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌ ခေါင်းဆောင်များနှင့် တော်လှန်ရေးသမားများသည် ခက်ခက်ခဲခဲ ရပ်တည်ကြရသည်။ နေရာအနှံ့ ပြည်သူလူထုတို့သည် အလံဖြူကို လွှင့်ထူနေကြပြီးဖြစ်သည်။ ဤအခြေအနေများကြောင့် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန်အတွက်နှင့် တော်လှန်ရေး၏ ဖြစ်ထွန်း တိုးတက်မှုအတွက် အစီအမံများ ရေးဆွဲချမှတ်ရန်အတွက် ၁၉၅၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ (၂၃) ရက် နေ့တွင် ပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကော်သူးလေကွန်ဂရက် (All Kaw Thoo Lei Congress) ကို ဖာပွန်မြို့၌ ခေါ်ယူကျင်းပခဲ့၏။

ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး စောဟန်တာသာမွှေးမှ ကြိုတင်၍ ယခုကဲ့သို့အကြံပြု ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ စောဟန်တာသာမွှေးက ဤကွန်ဂရက်ကို ခေါ်ဆိုကျင်းပခြင်း မပြုမီ ဦးစွာပထမ အရှေ့တိုင်း ကော်သူးလေကေအဲန်ယူ ကွန်ဖရင့်ကို ခေါ်ဆိုရန် အကြံပြုပြီး ဤကွန်ဖရင့်တွင် အရှေ့တိုင်း အတွင်းရှိ ကေအဲန်ယူအဖွဲ့ဝင်ဟောင်းရှိသမျှတို့ဖြင့် အရှေ့တိုင်းကော်သူးလေ ကေအဲန်ယူကရင်အမျိုးသား

အစည်းအရုံးကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းကြရန်ဖြစ်သည်။ စောဟန်တာသာမွေး၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ပထမဦးဆုံး အရှေ့တိုင်း ကော်သူးလေကွန်ဖရင့်ကို ၁၉၅၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ (၁၈) ရက် နေ့တွင် ခေါ်ယူ ကျင်းပခဲ့လေသည်။

ဤခေါ်ဆိုမည့် ကွန်ဖရင့်ဖြစ်စေ၊ ကွန်ဂရက်ဖြစ်စေ၊ စီမံထားသည့်အတိုင်း စနစ်တကျနှင့် အောင်မြင်မှုရရှိရန်အတွက် လိုအပ်သည်များကို အတတ်နိုင်ဆုံး ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများပြုလုပ်ခဲ့ သည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ယခုကျင်းပသည့် ကွန်ဖရင့်ဖြစ်စေ၊ ကွန်ဂရက်ဖြစ်စေ အစစ အရာရာ ချောချောမွေ့မွေ့ ပြီးစီးအောင်မြင်ခဲ့ပေသည်။

သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်ဇယားအတိုင်း အရှေ့တိုင်း ကေအဲန်ယူကွန်ဖရင့်ကို ပိုမို၍ စောပြီး ၁၉၅၃ ခု နိုဝင်ဘာလ (၁၈) ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဤကွန်ဖရင့်တွင် ကေအဲန်ယူအား ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန် အဆိုပြုတင်သွင်းလာသောအခါ "တာကပေါ်" တပ်မဟာမှ ဗိုလ်ကြီးနတ်မူးက ထပြီး ကန့်ကွက်လေတော့သည်။ တပ်မဟာမှူး တာကပေါ်က သူ့အား ယခုကဲ့သို့ ကန့်ကွက်ရန် တာဝန်ပေးလိုက်ကြောင်း သိရှိရသည်။ ဤပြဿနာနှင့် ပတ်သက်ပြီး အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးကြ သည်။ ယင်းမှ ငြင်းခုံပွဲမှာ ပြင်းထန်လာသည်။ ယင်းကြောင့် အစည်းအဝေးကို ယာယီ နောက် တစ်နေ့သို့ ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ရသည်။ နောက်တစ်နေ့ နံနက် အစည်းအဝေး ပြန်လည် စတင်သော အခါ ဗိုလ်ကြီးနတ်မူးက မတ်တတ်ရပ်ပြီး အဆိုကို ကန့်ကွက်ခြင်း မပြုတော့ကြောင်း ပြောဆိုလာ သည်။ ရေးဆွဲပြီး ကပ်ထားသည့်ပုံများကို မိမိက လေ့လာကြည့်ရာမှ ကေအဲန်ယူအား ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းရန်လိုအပ်သည်ကို အလေးအနက် သဘောပေါက်လာပြီဖြစ်သဖြင့် အလျင်အမြန်ပဲ ကေအဲန်ယူအား ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန် တိုက်တွန်း ပြောဆိုလာသည်။ ထို့နောက် ဗိုလ်ကြီးနတ်မူးက ဘေးတစ်ဖက် ပြုတ်ကျနေသည့် ရေးဆွဲထားသော နံရံကပ်ပုံကို လက်ညှိုးထိုးပြီး ဘက်ပြုတ်နေသည့် လှည်း၏ ဘေး တစ်ဖက်ဖြစ်သည့် ကေအဲန်ယူကိုသာ ယခုအချိန်တွင် ချက်ချင်း ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းကြပါ ဟု ပြောဆိုပြီး နိဂုံးချုပ်လိုက်သည်။ ယင်းမှ ကန့်ကွက်သူ မရှိတော့သဖြင့် ကွန်ဖရင့်မှ စည်းလုံး ညီ ညွတ်စွာ အရှေ့တိုင်း ကေအဲန်ယူကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန် သဘောတူ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ဤ ဆုံးဖြတ်ချက် ကျပြီးနောက် အရှေ့တိုင်း ကေအဲန်ယူအစည်းအရုံးအား အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင် သည့် ခေါင်းဆောင်မှု အဖွဲ့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

အစည်းအရုံးဥက္ကဋ္ဌ	–	စကော်ဝါးခို(ရှေ့နေစောဖိုးချစ်)
အတွင်းရေးမှူး	–	ဆရာအုန်းဖေညွန့်
အမှုဆောင်ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ	–	ဆရာမောင်ဝေ၊ ဆရာမားနောက်၊ ဗိုလ်ကြီးစောချစ်လှိုင် တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဤခေါင်းဆောင်မှုအဖွဲ့သည် ကေအဲန်ယူ၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေများကို ရေးဆွဲသွား ရန် တာဝန်ပေးအပ်လိုက်သည်။ သတ်မှတ်ထားသည့် ရက်အတိုင်း ၁၉၅၃ ခုနှစ် နိုင်ဝင်ဘာလ (၂၃)

ရက် နေ့တွင် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကော်သူးလေ ကွန်ဂရက်ကို စတင် ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ စကော်သူးခို (ဆရာသာဒင်) အား ကွန်ဂရက် သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ရွေးချယ်ကြသည်။ ဆရာသာဒင်က ညီလာခံ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရရှိသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့်အညီ ဤကွန်ဂရက်ကို စနစ်တကျ ခေါင်းဆောင်ပြီး လုပ်သွားနိုင်ခဲ့သောကြောင့် စီစဉ်ခဲ့သည့်အတိုင်း ဤကွန်ဂရက်သည် ၃ ရက် အတွင်း ကောင်းမွန်စွာ မြန်မြန်ထက်ထက် ပြီးစီးနိုင်ခဲ့သည်။

ကွန်ဂရက်သို့ရောက်ကြသည့် ခေါင်းဆောင်ကိုယ်စားလှယ်များမှာ ကေဂျီဘီအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်၊ တိုင်းအသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်များနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အောက်ခြေရှိ စစ်တပ်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ လူထုလူတန်းစား ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အမျိုးသမီး အစည်းအရုံးမှ ကိုယ်စားလှယ်များ (၂)ဦး စီကို တပ်မဟာ/ခရိုင်တစ်ခုစီ အတွင်းရှိ ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်ကြသည်။ မွန်များသည် ဤကွန်ဂရက်သို့ တက်ရောက်ရန် ကိုယ်စားလှယ် ၆ ယောက်ကို စေလွှတ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မွန်သည် သီးခြားအဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ကာ ရပ်တည် နေပြီ ဖြစ်သဖြင့် ဤကွန်ဂရက်ကို ဧည့်သည်အဖြစ် တက်ရောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကွန်ဂရက်သို့ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ခေါင်းဆောင်များအဖြစ်လည်းကောင်း၊ လေ့လာသူ ဧည့်သည်များအဖြစ်လည်းကောင်း စုစုပေါင်း ၁၅၀ ယောက်ရှိသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ တက်ရောက်လာသည့် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို ဗိုလ်တင်ဦးမှ ခေါင်းဆောင်ခဲ့သည်။ ဤကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ထဲတွင် ဗိုလ်မောင်မောင်၊ စောမီးသတ်၊ ဗိုလ်စန်ခင်၊ ဗိုလ်ကြီးစောဂျွန်း၊ ဗိုလ်ကြီးလူအစ်၊ ဗိုလ်ကြီးလယ်မူ၊ ဗိုလ်ကြီး နေခွား၊ စောဝေ **(Dainsey)** စသည်များ ပါဝင်သည်။ ယင်းအချိန်တွင် ပဲခူးရိုးမ တပ်မဟာသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်းအတွင်းရှိ ခရိုင်တစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤကွန်ဂရက်တွင် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရသည့် အကြီးမားဆုံးပြဿနာမှာ ကေဂျီဘီဗဟို၏ စီမံကိန်း "စစ်အောင်နိုင်ရေးစီမံကိန်း" ဖြစ်ပြီး စကော်ဝါးခိုအား ရေးဆွဲထားရန် တာဝန်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤအစီအစဉ်မှာ အဓိကအပိုင်း (၂)ပိုင်းပါဝင်သည်။

၁။ ပထမအပိုင်းမှာ ကုန်လွန်ခဲ့သည့်ကာလ တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်လေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့်

၂။ အနာဂတ်အောင်ပွဲအတွက် စီမံကိန်း စသည်များဖြစ်သည်။ ကုန်လွန်ခဲ့သည့်အချိန် တော်လှန်ရေး လုပ်ငန်းကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရာတွင် မိမိတို့၏ ချို့ယွင်းအားနည်းချက်များကို သုံးသပ်မှုများ ပါဝင်သည်။

အနာဂတ်အောင်ပွဲအတွက် စီမံကိန်းထဲတွင်ပါဝင်သည့် အဓိကအကြောင်းအချက်များမှာ

က။ နိုင်ငံရေးအရကေအဲန်ယူကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးအားပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန်

ခ။ အုပ်ချုပ်ရေးအရ ကေဂျီဘီအား ဖျက်သိမ်းပြီး ကော်သူးလေအစိုးရကို ထူထောင်ကာ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် လုပ်ငန်းများကို စနစ်တကျ ရေးဆွဲချမှတ်သွားရန်

ဂ။ စစ်ရေးအရ တပ်မတော်ကိုကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်တည်ဆောက်သွားရန်၊ လှည့်လည်လှုပ်ရှားသည့် တပ်မတော်နှင့် ပြောက်ကျားတပ် ဂျပန်ခေတ်တွင် ရန်သူဖက်ဆစ်ဂျပန်နှင့် တိုက်ခိုက်ခဲ့စဉ်က ထားရှိသည့် လက်နက်ကိုင်တပ်ပုံစံနှင့်အညီ ဖြစ်သည်။ သင်တန်းများများ ပေးပြီး ရန်သူ၏ အခိုင်အမာ နေရာဌာနများ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ ထောက်ပို့များအား နေရာအနှံ့ တိုက်ခိုက် ဖျက်ဆီးသွားရန်၊

ဃ။ ဘဏ္ဍာရေးအရ ကော်သူးလေဗဟိုမှ သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းကို တိုက်ရိုက် ကိုင်တွယ်လုပ်ကိုင်သွားရန် ဗဟိုဘဏ္ဍာရေးကြိုးကိုင်စနစ်ကို (၃)နှစ်အတွင်း ရအောင် တည်ဆောက်သွားမည်။

င။ နိုင်ငံရေးသင်တန်းများ စစ်သင်တန်းများ အုပ်ချုပ်ရေးသင်တန်းများ များများဖွင့်လှစ်ကာ ပို့ချသွားရန်နှင့် ဘက်စုံ အနာဂတ် ခေါင်းဆောင်များကို မွေးထုတ်သွားရန်တို့ဖြစ်သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၏ ကွန်ဂရက်ကိုယ်စားလှယ်အစုတွင် ကွန်ဂရက်၌ တင်သွင်းသည့် အဆိုပြုချက် (၃)ချက် ပါလာသည်။ ၎င်းအဆိုပြုချက်များကို ကွန်ဂရက်မှ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်သည်။

အဆိုပြုချက်(၁)

ကေအဲန်ယူ တပ်ဦးပါတီအား ထားရှိရန် ဤပါတီသည် ကရင့်တော်လှန်ရေးကို တရားဝင် ခေါင်းဆောင်မှုပေးသည့်ပါတီ ဖြစ်ရမည်။

အဆိုတင်သွင်းသူ – ဆရာသာမြိုင်

ထောက်ခံသူ – စောမောင်တိုး

အဆိုပြုချက်(၂)

ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ တရားဝင်နိုင်ငံရေးလမ်းစဉ်အဖြစ်လက်ခံ အတည်ပြုရန်၊

အဆိုတင်သွင်းသူ – မန်းဘဇန်

ထောက်ခံသူ – ဆရာစိန်ဟန်

အဆိုပြုချက်(၃)

ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၁)ရက်နေ့ကို ကရင်တစ်မျိုးသားလုံးမှ တိုင်းလိုချင်ကြောင်း ဆန္ဒပြခဲ့သည့်နေ့ ဖြစ်ခဲ့သည့်အလျောက် ဤနေ့ဤရက်ကို 'ကရင်အမျိုးသားနေ့' အဖြစ် သတ်မှတ်အတည်ပြုရန်။

အဆိုတင်သွင်းသူ – စောကျော်အေး အမှတ်(၁) ခရိုင်မှူး

ထောက်ခံသူ – ဗိုလ်မှူးကြီးကျော်မြသန်း(ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး) တို့ဖြစ်သည်။

ကေဂျီဘီအလုပ်အမှုဆောင်၏ စီမံကိန်း၊ စစ်အောင်နိုင်ရေးစီမံကိန်းနှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အဆိုပြုချက်တို့သည် အပြင်ပန်းအားဖြင့် တူညီသယောင် ဖြစ်နေသော်လည်း အနှစ်သာရအရပြောရလျှင် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆန့်ကျင်စွာ ပဋိပက္ခဖြစ်နေပေသည်။ ကေဂျီဘီသည် ၎င်း၏ စီမံကိန်းကို ရေးဆွဲရာတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ကိုယ်စားလှယ်တို့၏ အဆိုပြုချက်များကို ကြိုတင်၍ သိ မထားပေ။ ဤအစည်းအဝေးကျမှာသာ သိရှိလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်ပြီး အကြေအလည်ဆွေးနွေးရန် အချိန် မရတော့ချေ။ ယင်းကြောင့် ရေးထားသည့်အတိုင်း အဆိုများကို ကွန်ဂရက်သို့ အရင်းတိုင်း တင်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကွန်ဂရက် ပထမရက် နံနက်ပိုင်း အစီအစဉ်တွင် **(KGB)** သဘာပတိမှ သဘာပတိမိန့်ခွန်းကို မြွက်ကြားခဲ့သည်။ ဤမိန့်ခွန်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး များများစားစား ဆွေးနွေးကြခြင်း မရှိပေ။ နောက်ဆုံး သဘာပတိ၏ မိန့်ခွန်းကို တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း အတည်ပြုလိုက် ကြသည်။

၎င်းနောက် **(KGB)**၏အစီရင်ခံစာကို တင်ပြသည်။ ဤအစီရင်ခံစာနှင့်ပတ်သက်ပြီး အနည်းအကျဉ်းသာ မေးမြန်းကြသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဤအစီရင်ခံစာကိုလည်း အတည်ပြုလိုက်ကြသည်။

မွန်းလွဲပိုင်းအစည်းအဝေးရောက်သောအခါ "စစ်အောင်နိုင်ရေးစီမံကိန်း" ကို တင်ပြသည်။ ဤစီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်ပြီးလည်း အနည်းငယ်သာပြောဆိုဆွေးနွေးကြပြီး အတည်ပြုလိုက်ကြသည်။

ဒုတိယနေ့ အစည်းအဝေး၌သာ အဆိုပြုချက်များကို တင်သွင်းလာခြင်း ဖြစ်သည်။

အဆိုပြုချက်(၁)ဖြစ်သည့် ကရင့်တော်လှန်ရေးကို ဦးဆောင်သည့် ကေအဲန်ယူ တပ်ဦးပါတီ ထားရှိရန် အဆိုပြုသောအခါ ဗိုလ်ကြီးတာကပေါ်က ဤအဆိုကို ထ၍ကန့်ကွက်လေတော့သည်။ အချိန်အကြာကြီးယူပြီး ကန့်ကွက်ဆွေးနွေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ကန့်ကွက်ချက်ကို ပဒိုဘထွန်းက လည်း တစ်ဖန် အချိန်အကြာကြီးယူပြီး ထောက်ခံလေတော့သည်။ ဤ အဆိုပြုချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး တစ်မနက်လုံး ဆွေးနွေးကြသည်။ ဆွေးနွေးသူလည်း အများအပြားရှိသည်။ တစ်ဦးလျှင် ဆွေးနွေးရန် (၅)မိနစ်သာ အချိန်ပေးထားသည်။ အများစုကန့်ကွက်သူများက ပါတီဟူသည့် ဝေါဟာရအပေါ် ထောက်ပြကန့်ကွက်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ အချိန်ကို ကျေနပ်လောက်သည်အထိပေးပြီး ဆွေးနွေးပြီးနောက် မဲခွဲ ဆုံးဖြတ်ကြလေတော့သည်။ အများစုမဲဖြင့် အဆိုဘက်က ကောင်းမွန်စွာ အနိုင်ရရှိသွားခဲ့သည်။

မွန်းလွဲပိုင်း အစည်းအဝေးတွင် အဆိုပြုချက် (၂)ကို တင်သွင်းလေသည်။ အဆိုပြုချက်ကို တင်သွင်းရာတွင် ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ဖတ်ကြားတင်ပြသဖြင့် အချိန် တစ်နာရီကျော် ကြာခဲ့သည်။ အရေးအသားများသည် ဗမာလိုဖြစ်ရုံမက နိုင်ငံရေးဝေါဟာရများကို အသုံးပြုထားသဖြင့် ကိုယ်စားလှယ်အားလုံး နားမလည်နိုင်ချေ။ ဤလမ်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး မရှင်းလင်းသည်များကို မေးမြန်းရန်နှင့် ဝေဖန်ဆွေးနွေးရန် အချိန်ပေးသည်။ မေးမြန်းမှုအနည်းအကျဉ်းသာလုပ်ကြပြီး ဤလမ်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး စတင် ဆန့်ကျင်ဆွေးနွေးလာကြလေတော့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင်

ဆွေးနွေးကန့်ကွက်မှုများသည် ပြင်းထန်လာသဖြင့် ဤအဆိုနှင့်ပတ်သက်ပြီး စားပွဲပေါ်၌ပင် ထားခဲ့ကြရန် စကောလယ်တောမှ ထပြီး အဆိုပြုလေသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဤအဆိုအား ဤနေရာမှာပင် ထားခဲ့ပြီးနောက် အစည်းအဝေးကျမှသာ ပြန်လည် ဆွေးနွေးရန် ဖြစ်သည်။ အဆိုပြုသည့်အတိုင်း ဤအဆိုအမှတ် (၂)သည် စားပွဲပေါ်၌ပင် ထားရစ်ခြင်းကို အားလုံးသဘောတူ လက်ခံလိုက်ကြသည်။

နောက်တစ်ရက်တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ကိုယ်စားလှယ်တို့၏ အဆိုပြုချက် အမှတ် (၃)ဖြစ်သည့် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၁)ရက်နေ့အား ကရင်အမျိုးသားနေ့အဖြစ် အတည်ပြုသတ်မှတ်ရေးအဆိုကို တင်သွင်းကြရာ အားလုံးက တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း သဘောတူ အတည်ပြုလိုက်သည်။

ဤအစီအစဉ်ပြီးသည့်နောက်တွင် ကိုယ်စားလှယ်များအား မရှင်းလင်းသည်များကို မေးမြန်းရန်နှင့် အဆိုပြုချက်များ ရှိသေးပါက တင်သွင်းအဆိုပြုရန် အချိန်ပေးသည်။ မေးခွန်းများမှာ ကြိုတင်ပေးထားသဖြင့် တာဝန်ရှိသူများက အချိန်ယူ ဖြေကြားရှင်းလင်းနိုင်သဖြင့် ဖြေကြားချက်များမှာ ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် ကျေနပ်မှုကို ရရှိစေသည်။

အခြား အဆိုပြုချက်များဖြစ်သည့် နိုင်ငံရေးသင်တန်း ဖွင့်လှစ်ပေးရေး၊ ငွေကြေးများအား စနစ်တကျ ကိုင်တွယ် စစ်ဆေးရေး၊ သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းကို ဖွင့်လှစ်လုပ်ကိုင်သွားရေး စသည်တို့မှာ စစ်အောင်နိုင်ရေးစီမံကိန်းထဲတွင် အားလုံးပါဝင်ပြီးဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့အား သီးသန့်ဆွေးနွေးရေးအတွက် အချိန်မကုန်တော့ချေ။ ကိုယ်စားလှယ်အများစု တင်ပြတောင်းဆိုသည့်အချက်မှာ အသံလွှင့်ရုံနှင့် အသံလွှင့်လုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်ရေးပင် ဖြစ်သည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ခေါင်းဆောင်များတွင် အစီအစဉ်ရှိထားပြီး ဖြစ်သဖြင့် ကိုယ်စားလှယ်များလည်း ကျေနပ်ကြလေသည်။

ကွန်ဂရက်ကြီးသည် စီစဉ်ခဲ့သည့်အတိုင်း ကောင်းမွန်ချောမွေ့စွာ ပြီးဆုံးသွားလေသည်။ ကွန်ဂရက်ဆုံးဖြတ်ချက် ရှိသည့်အတိုင်း စစ်အောင်နိုင်ရေး စီမံကိန်းရှိသည့်အတိုင်း ကေဂျီဘီအား ဖျက်သိမ်းပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်အညီ ကိုယ်စားလှယ်များဆွေးနွေးကြပြီး ကော်သူးလေအစိုးရကို ရွေးချယ် တင်မြှောက်ကြလေသည်။ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည့် ကော်သူးလေအစိုးရအဖွဲ့ဝင်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

၁။ ဥက္ကဋ္ဌ (ဝါ) သမ္မတ	စောဟန်တာသာမွေး
၂။ ဒုဥက္ကဋ္ဌ (ဝါ) ဒုသမ္မတ	စကောလယ်တော
၃။ နိုင်ငံခြားရေးဌာနမှူး	စကောလယ်တော
၄။ ပြည်ထဲရေးနှင့် တရားရေးဌာနမှူး	ပဒိုလော်ရီဖိုးကီး
၅။ ကာကွယ်ရေးဌာနမှူး	ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်
၆။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်အကောက်ဌာနမှူး	ပဒိုဝီရီကျော်
၇။ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးဌာနမှူး	ပဒိုဘထွန်း
၈။ ကော်သူးလေအစိုးရအတွင်းဝန်	ပဒိုထောရေ တို့ဖြစ်ကြလေသည်။

ကွန်ဂရက် အစည်းအဝေးကြီးသည် နိဝင်ဘာလ (၂၅)ရက်နေ့တွင် ပြီးဆုံးသွားပြီး ဒီဇင်ဘာလ (၈)ရက်နေ့သို့ ရောက်သည့်အခါ ရန်သူ့ လေယာဉ်(၃)စီး ဖာပွန်မြို့အား လာရောက်ဗုံးကြဲ တိုက်ခိုက်လေသည်။ ဗုံးကြဲမှုကြောင့် လူတချို့ထိခိုက်ပြီး သေကြေရသူ အနည်းငယ်ရှိသည်။ အိမ်အတော်များများ မီးလောင်ပြာကျသွားသည်။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း၊ ကျောင်းနှင့် အခြားအဆောက်အဦ အချို့လည်း ဗုံးဒဏ်ကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးရသည်။ နောက်ပိုင်း မကြာမီတွင်လည်း ရန်သူသည် ထပ်မံပြီး လာရောက်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ပြန်သည်။ ယင်းကြောင့် ဗဟိုခေါင်းဆောင်များသည် ဗဟိုဌာနချုပ်စခန်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးကြကာ အောက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်များကို သဘောတူချမှတ်လေသည်။

၁။ စကောလယ်တောနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးခေါင်းဆောင်များသည် ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ ရွှေကျင်မြို့နယ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားရန်၊

၂။ ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်နှင့် တပ်များမှာမူ ဖာပွန်၌ပင် ဆက်လက်နေပြီး သင့်တော်သည့်နေရာ တစ်ခုခုကို စီစဉ်ကာ လိုအပ်ပါက ပြောင်းရွှေ့သွားရန်၊

၃။ ကေအီး(KE)နှင့် အချက်ပြဆက်သွယ်ရေးသင်တန်းသားများမှာ မယ်ဝေးကြားတစ်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားရန် တို့ဖြစ်သည်။

ppf a t m i f Ekdf a&;pDHu elf

ဤစီမံကိန်းအရ သင်တန်းများများပေးရန် ဆုံးဖြတ်ထားလေသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ မူဆိုး ကော်ကစာ ကလည်း မကြာခင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှထွက်ခွာပြီး ဗဟိုသို့ ၎င်း၏တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရန်အတွက် ရောက်ရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့်ဆုံးဖြတ်ထားသည့် အတိုင်းနေရာပြောင်းရွှေ့မှုများပြီးဆုံးသည်နှင့်တပြိုင်နက် စကော်လယ်တောသည် ဤမိုးတွင်းကာလတစ်ခုလုံးအတွင်း သင်တန်းများ ပေးသွားရန် ဆောင်ရွက်လုပ်ဆောင်လေတော့သည်။ သို့မှသာ ဥက္ကဋ္ဌ ဟန်တာ သာမွေး ရောက်ရှိလာပါက ကရင့်တော်လှန်ရေး ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ချမှတ်သွားရန် လွယ်ကူသွားမည်ဖြစ်သည်ဟု စကောလယ်တောက စဉ်းစားပြီး ဆောင်ရွက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံရေးသင်တန်းတွင် ပို့ချသည့်ဘာသာရပ်များမှာ– ကရင့်တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ် စည်းရုံးရေး ကမ္ဘာ့တော်လှန်ရေးသမိုင်းများ (ပြင်သစ်၊ အမေရိကန်၊ အိုင်ယာလန်၊ ရုရှားနှင့် တရုတ်)၊ ငွေကြေးသဘောတရားများနှင့် စာရင်းကိုင်အတတ်ပညာ ခေါင်းဆောင်မှုပေးခြင်းနှင့် မျက်မှောက်ဖြစ်ရပ်များ (Current Event) စသည်တို့ဖြစ်သည်။

စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း သင်တန်းအသီးသီးကို အောက်ပါအတိုင်း စီစဉ်ဆောင်ရွက်လေသည်။

၁။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် ဧပြီလအတွင်း ရွှေကျင်မြို့နယ် ဆီဆုံကုန်း၌ သင်တန်းဖွင့်လှစ်ပို့ချသည်။ ညောင်လေးပင်၊ သထုံ၊ တောင်ငူ အစရှိသည့် ခရိုင်များမှ လူစုစုပေါင်း (၁၀၀)ကျော် တက်ရောက်ကြသည်။

၂။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် ဇွန်၊ ဇူလိုင်လတွင် လယ်ထကြီးတွင် သင်တန်းဖွင့်လှစ်ပြီး ညောင်လေးပင်နှင့် တောင်ငူ ခရိုင်မှ သင်တန်းသား (၁၀၀)ကျော် တက်ရောက်ကြသည်။ ဤအထဲတွင် အမျိုးသမီး အများအပြား ပါဝင်ခဲ့သည်။

၃။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် မောကဲသာပယ်ခိုတွင် ထပ်မံ၍ သင်တန်းဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ညောင် လေးပင် နှင့် တောင်ငူခရိုင်၊ ကရင်နီ ပြည်မှ သင်တန်းသား (၂၀၀)ကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ အမျိုးသမီးများ၊ ရှမ်းနှင့် ဗမာအချို့လည်း ပါဝင်လာသည်။

၄။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ဖာပွန်၊ ဘောကျော်လယ်တွင် သင်တန်းဖွင့်လှစ်ပြန်သည်။ ဖာပွန် ခရိုင်နှင့် တာကပေါ်တပ်မဟာမှ သင်တန်းသား စုစုပေါင်း (၆၀)ကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်။

၅။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် လေးကေ၌ သင်တန်းဖွင့်လှစ်သည်။ ဤသင်တန်းတွင် သထုံခရိုင်မှ အထူးသဖြင့် တက်ရောက်ကြပြီး သင်တန်းသား စုစုပေါင်း (၃၀၀)ခန့်ရှိသည်။

သင်တန်းတက်ရောက်ကြသူအားလုံးသည် တက်ကြွမှုရှိကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ နိုင်ငံ ရေး၊ စည်းရုံးရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဘဏ္ဍာရေး စသည့် လုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာကြသဖြင့် ပိုမိုတက်ကြွလာကြသည်။ ဤကဲ့သို့သောသင်တန်းများအား နေရာ အနှံ့ ဖွင့်လှစ်သွားရန် တောင်းဆိုကြသည်။ ဤကဲ့သို့သောသင်တန်းမျိုးကို ပို့ချသည့် ခေါင်းဆောင် များကိုလည်း အထူးကျေးဇူးတင်ရှိလျက် ရှိကြသည်။ သင်တန်းပြီးဆုံးပြီးနောက် တက်ကြွသူများ အား ကေဒါများအဖြစ် တာဝန်သွားကြရန် စာရင်းတောင်းကြသည့်အခါ အများအပြားမှာ နာမည် စာရင်း ပေးသွင်းကြသည်။ ၎င်းထဲတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် အခြား လူမျိုးများလည်း ပါဝင်လေသည်။

စစ်အောင်နိုင်ရေးအတွက် ဗဟိုအနေနှင့် သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားသကဲ့သို့ ဗဟိုအနေဖြင့် စေးဒေး၊ မောဒေး၊ လိုကလိုး အစရှိသည့် သတ္တုတွင်းများအား လုပ်ကိုင်သွားရန် စီစဉ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၅၄ ခုနှစ် နှစ်လည်လောက်ကစပြီး သတ္တုများ၏ ဈေးနှုန်းမှာ ဇောက်ထိုးကျဆင်း (ယခင်က ဂူလ်ဖရန် တစ်တန်လျှင် ကျပ် (၈၀၀၀) ရရှိခဲ့ရာမှ ဈေးနှုန်း တစ်တန်လျှင် ကျပ် (၃၀၀၀) အထိ ကျဆင်း)သွားသည်။ ယင်းကြောင့် ဤလုပ်ငန်းကို လုပ်၍ အကျိုး မရှိနိုင်တော့သဖြင့် သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းကို ရပ်ဆိုင်းထားရလေတော့သည်။

လေးကေတွင် သင်တန်းပေးပြီးနောက်တွင် ဖာပွန်မြောက်ပိုင်းနယ်မြေ တစ်နေရာတွင် သင်တန်းပေးရန် စီစဉ်ပြန်သည်။ သို့ရာတွင် စောဟန်တာသာမွေး မကြာမီရောက်လာမည်ဟု ကြေးနန်းရောက်ရှိလာသဖြင့် ပြုလုပ်မည့်သင်တန်းကို ယာယီရပ်ဆိုင်းထားလေသည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ အကုန်လောက်တွင် စောဟန်တာသာမွေးသည် ရွှေကျောင်းမြို့နယ် ကွင်းဆိပ်သို့ ရောက်ရှိ လာလေသည်။ စောဟန်တာသာမွေးအား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့သည်မှာ ၁၉၅၁ ခုနှစ် မတ်လ အတွင်း ဖြစ်သည်။ ယခု သူစတင်ပြီး တာဝန်ယူရန်ရောက်လာသည့်အချိန်မှာ ၁၉၅၄ ခုနှစ် အကုန်ဖြစ်လေတော့ သူ့အား ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပြီး (၄)နှစ်ကျော်ကြာမှသာ သူ ကော်သူးလေဗဟိုသို့ ရောက်ရှိလာခြင်းဖြစ်သည်။

t cef(4-6)
[efwmESHfKRC

၁၉၅၄ ခုနှစ် ဧပြီလ ဖာပွန်ကွန်ဂရက် ပြီးဆုံးပြီးနောက် စကောလယ်တောမှ ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်အား အကြံပြုခဲ့သည့်အတိုင်း အရှေ့တိုင်းတွင် စစ်ရေးလုပ်ရှားမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဗကပနှင့် လက်တွဲပြီး စစ်ရေးလုပ်ရှားမှုများအား စစ်တောင်းမြစ်အနောက်ဘက် နယ်မြေများတွင် လှုပ်ရှားသွားရေး၊ ရန်သူအား ပူးတွဲတိုက်ခိုက်ရေး မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ ဗိုလ်တင်ဦး၊ ဗိုလ်မောင်မောင် နှင့် ၎င်းတို့၏ အဖွဲ့များအား စေလွှတ်ပြီး ဤလုပ်ငန်းအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရေးများကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင်ရှိကြသည့် ခေါင်းဆောင်များထံသို့ ကြေးနန်းပေးပို့ခဲ့သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ ခေါင်းဆောင်များ ကျွန်းကြားရွာနှင့် လှေဆွဲရွာ၌ ရှိနေကြသည့် အချိန်နှင့် တိုက်ဆိုင်နေသည်။ ယင်းခေါင်းဆောင်များ၏ သဘောထားမှာ ဗိုလ်တင်ဦးအား မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ထားရစ်ခဲ့ပြီး ဗိုလ်မောင်မောင်နှင့် တပ်ခွဲတစ်ခွဲကို စေလွှတ်မည်ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်အောင်စိန် (ထော့မဲပါ) လူတချို့နှင့်အတူ ဗိုလ်ရှီးရှိုကိုပါ ထည့်ပေးလိုက်မည် ဖြစ်သည်။ စောဟန်တာသာမွှေးလည်း အရှေ့တိုင်းသို့ တက်လာရမည် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုအချိန်၌ သူသည် တက်လာခဲ့ခြင်း မပြုခဲ့သေးပေ။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် ကုန်ခါနီးလောက်မှာသာ တက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်မောင်မောင်နှင့် သူ့တပ်ခွဲတစ်ခွဲသည် ၁၉၅၄ ခုနှစ် မေလ (၁၃)ရက် နေ့၌ ငနီတော်လောင်ရွာမှ စတင် ထွက်ခွာလာသည်။ ပဲခူးရိုးမကိုဖြတ်ပြီး အရှေ့ဘက်သို့ကူးကာ ဖာပွန်နယ်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိလေသည်။ ထိုနေရာ၌ ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်နှင့် တွေ့ဆုံကြပြီးနောက် ဆက်လက်ပြီး ဗိုလ်ကြီးဗလစိန်နှင့် ဆက်လက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးလေသည်။ ယင်းနောက် ဗိုလ်မောင်မောင်နှင့် ၎င်း၏ တပ်ဖွဲ့တို့အား ဘုံရန်သူကို တိုက်ခိုက်ရေးနှင့် ဗကပနှင့် လက်တွဲတိုက်ခိုက်သွားရန် တပ်မဟာ (၃)နယ်မြေ သုံးမြို့နယ်နှင့် ကျောက်ကြီးမြို့နယ် များထဲတွင် လှုပ်ရှားသွားရန် တာဝန်ကျလေသည်။ ဤနယ်မြေအတွင်း စစ်ရေးအရ လှုပ်ရှားရင်း စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းကိုလည်း လုပ်သွားကြရမည်။ တစ်နှစ်အတွင်း ဤ တပ်ဖွဲ့တွင် ရဲဘော် (၄) ယောက် ကျဆုံးသွားသည်။ ၎င်းတို့ထဲ၌ ရဲဘော်ဒါဝိတ်နှင့် စံရှင်းတို့ ပါဝင်လေသည်။

စောဟန်တာသာမွှေး အရှေ့တိုင်းသို့ ရောက်လာပြီးနောက်တွင် လုပ်ငန်းတာဝန်ကို စတင် ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုမီ အရှေ့တိုင်းအတွင်းရှိ ၎င်း၏ မိတ်ဆွေကောင်းအချို့နှင့် ဦးစွာတွေ့ဆုံလိုကြောင်းနှင့် အခြေအနေကိုလည်း လေ့လာသိရှိလိုကြောင်း ပြောဆိုပြီး မုံးမြို့နယ် ရွှေကျင်မြို့နယ်နှင့် ကျောက်ကြီးမြို့နယ်သို့ ခရီးလှည့်လည်သွားရောက်သဖြင့် နှစ်တစ်နှစ် ကုန်ဆုံးသွားလေတော့

သည်။ တောင်ငူခရိုင်မှ ခေါင်းဆောင်များကလည်း ဟန်တာသာမွေးအား ဗဟိုခေါင်းဆောင်များ အဖြစ် ၎င်းတို့ တောင်ငူခရိုင်သို့ လာရောက်လည်ပတ်ပြီး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန်အတွက် တောင်ငူ ခရိုင် မောကိုရွာသို့ ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၁၅)ရက် နေ့တွင် သွားရောက်ရန် ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။ ဖိတ်ကြားထားသည့်အတိုင်း ဇန်နဝါရီလ (၁၅)ရက်နေ့ မတိုင်မီ ဗဟိုခေါင်းဆောင်တို့သည် ထိုနေရာ သို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ဗဟိုခေါင်းဆောင်များထဲတွင် ဥက္ကဋ္ဌ စောဘဦးကြီးဇနီး၊ ဗိုလ်ချုပ် စန်းကေဇနီး၊ ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်၊ စကောလယ်တော၊ ပဒိုလော်ရီဖိုးကီး၊ ပဒိုဘထွန်း၊ ပဒိုဝေရီကျော်၊ ပဒိုမန်းသိန်းအောင်၊ ပဒိုဖိုညော၊ ပဒို စုမောင်လွင်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး အဂ္ဂမက်၊ ဆရာအုန်းဖေညွန့်နှင့် အခြားခေါင်းဆောင်အချို့ စုစုပေါင်း (၅၀) ကျော် ပါဝင်လေသည်။

ဤတွေ့ဆုံပွဲသည် တိုင်ပင်နှီးနှောသည့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ မဟုတ်သေးချေ။ တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခြင်း အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှုပြုခြင်းမျှသာဖြစ်သည်။ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရေးအတွက် ပဏာမ ဆွေးနွေးပွဲဟုသာ ခေါ်ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ အစည်းအဝေးကို ဇန်နဝါရီလ (၁၅)ရက်နေ့တွင် စတင်ခဲ့သည်။

ဤအစည်းအဝေးတွင် ဟန်တာသာမွေးမှ အရှေ့တိုင်းသို့ ယခုကဲ့သို့ရောက်ရှိလာပြီး လူစုံ တက်စုံ တွေ့ဆုံကြရသဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း၊ ကျေးဇူးလည်း အထူးတင်ရှိကြောင်း၊ မိန့်ခွန်းစကား ပြောဆိုသည်။ သူ မရှိခိုက် အရှေ့တိုင်းခေါင်းဆောင်များက ကြိုးကြိုးစားစား လုပ်ငန်း တာဝန်များကို ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်သောကြောင့် ကျေးဇူးတင်ဂုဏ်ပြု ချီးကျူးကြောင်းလည်း ပြောဆိုခဲ့သည်။ ၎င်းနောက် ဟန်တာသာမွေးသည် ဆက်လက်ပြီး ဤအစည်းအဝေး၌ပင် မြစ်ဝ ကျွန်းပေါ်၏ အခြေအနေကို အစီရင်ခံကာ ၎င်းအနေဖြင့် မည်ကဲ့သို့ကြိုးပမ်းခဲ့ရပုံများနှင့် အထူး သဖြင့် ကေအဲန်ယူအစည်းအရုံးကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပြီး ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ချမှတ်လာပြီးနောက် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု အခြေအနေများကို ရှင်းပြလေသည်။ သူက ဆက်လက်ပြီး လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကာလမို့ ၎င်းအနေဖြင့် ကရင့်တော်လှန်ရေးကောင်စီ(**KRC**)ကို ထူထောင်ရန် ရည်မှန်းထားကြောင်း၊ ဤသည်မှာ အီဂျစ်ခေါင်းဆောင်များ လုပ်ခဲ့သကဲ့သို့ပင်ဖြစ် ကြောင်း၊ အကျယ်တဝင့် ပြောဆိုဆွေးနွေးပြီးနောက် (**KRC**) ဖွဲ့စည်းရေးတွင် ဆွေးနွေးပွဲသို့ တက် ရောက် လာကြသည့် ခေါင်းဆောင်များ၏ သဘောထားကို တစ်ဆက်တည်း မေးမြန်းစုံစမ်းလေသည်။ အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူ အားလုံးကလည်း ညီညီညွတ်ညွတ်ဖြင့် သဘောတူကြောင်း၊ ကောင်း သည့် ကိစ္စရပ်ဖြစ်သဖြင့် အမြန်ဆုံးစီစဉ်ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း၊ သဘောတူ ထောက်ခံကြလေ သည်။ ဟန်တာသာမွေးက ယခု ကော်သူးလေအစိုးရအား ဖွဲ့စည်းရာတွင် တော်လှန်ရေးအခြေအနေ နှင့် မကိုက်ညီသဖြင့် ၎င်းအနေဖြင့် တော်လှန်ရေးအစိုးရကို ဖွဲ့စည်းမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤသည်မှာ (**KRC**)ပင် ဖြစ်ပြီး (**KRC**)၏ သဘာပတိသည် ဥက္ကဋ္ဌပင် ဖြစ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းနောက် ဒုသဘာပတိ (ဝါ) ဒုဥက္ကဋ္ဌ (၂) ယောက်နှင့်အတူ တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူးတစ်ယောက် ပါဝင် ဖွဲ့စည်း ရမည်ဟု ပြောဆိုပြီးနောက် ၎င်း၏ ရည်မှန်းထားသည်များကို အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက် ဖော်ပြသည်။

(KRC)ခေါင်းဆောင်များ–

၁။ သဘာပတိ (နိုင်ငံတော် ဥက္ကဋ္ဌ) မူးဆိုးကော်ကဆာ

၂။ ဒုသဘာပတိ(၁)	မန်းဘဇန် နိုင်ငံရေးနှင့် စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများကို ဦးစီးဆောင်ရွက်ရန်။
၃။ ဒုသဘာပတိ(၂)	ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင် စစ်ရေးစစ်ရာများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုရန်။
၄။ အတွင်းရေးမှူး	စကောလယ်တော အုပ်ချုပ်ရေးတွင်တာဝန်ယူရန်။
၅။ တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး	ပဒိုမန်းသိန်းမောင် (ခြေတဖက်မကောင်းသဖြင့်)ရုံးလုပ်ငန်းများကို ဦးစီး ဆောင်ရွက်သွားရန်နှင့် ဗဟိုစခန်းလုပ်ငန်းအပါအဝင် မိသားစုများကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရန်။

အခြားဌာနများနှင့် ပတ်သက်ပြီး မကြာမီ ကွန်ဂရက်ကို ခေါ်ဆိုကျင်းပပြီး ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်သွားမည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဟန်တာသာမွေး၏ တင်ပြချက်အားလုံးကို အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လာကြသည့် ခေါင်းဆောင်အားလုံးက သဘောတူလက်ခံခဲ့ကြသည်။ ဟန်တာသာမွေးသည် မောကိုဋ္ဌနေထိုင်စဉ် မောကို ချောင်းရေသည် ကြည်လင်သန့်ရှင်းသည်။ ချောင်းထဲတွင် ငါးပေါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင် စိမ်းလန်းစိုပြေသည်။ ကျန်းမာရေးအတွက် ကောင်းမွန်သည့်နေရာဒေသဖြစ်သည်။ မူစေးခိုတောင်ကလည်း အလွန်သာယာကြည်နူးဖွယ်ရာ ဖြစ်သည်။ ကျောက်ဆောင်ကျောက်ကမ်းပါး ကျောက်ဂူကျောက်တွင်းများ ပြည့်နှက်လျက်ရှိသည်။ နှစ်လိုဖွယ်ရာကောင်းသည့်ဒေသ ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့်ဟန်တာသာမွေးသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ရှိသည့် မန်းဘဇန်အား ဤနေရာသို့ တက်လာရန် ချက်ချင်း မှာကြားလေသည်။

အတူတကွနေထိုင်ကြရန် ဗဟိုခေါင်းဆောင်များကို တိုင်ပင်ခဲ့ကြသည်။ မောကိုသည် ရွေးချယ်ရန် အလွန်ကောင်းသည့် နေရာဖြစ်သော်လည်း မောကိုမှာ ရွှေကျင်မြို့နှင့် မိုင်၂၀သာကွာဝေးသည်။ တောင်ခြေဒေသဖြစ်ပြီး အများအားဖြင့် မြေပြန့်ဒေသဖြစ်သည်။ ရိက္ခာရရှိရေးမှာ လွယ်ကူသည်။ သို့ရာတွင် လုံခြုံရေးရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် ဤနေရာသည် သိပ်မကောင်းလှပေ၊ နေရာဒေသအကြောင်းကို ဆွေးနွေးကြစဉ် ဤ ခွင်တစ်ခုလုံး၏ အနေအထားကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုရန် သဘောတူကြသည်။ ယင်းကြောင့် မွန်းလွဲပိုင်းတွင် အစုအဖွဲ့ခွဲပြီး မြေနေရာနှင့် တောတောင် အနေအထားကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုကြသည်။ အစုအဖွဲ့များ လှည့်လည်သွားလာရာမှ ပြန်လာသည့်အခါ ၎င်းတို့ အသီးသီး ပစ်ခတ်ရရှိကြသည့် တောကောင်များမှာ အချို့ချေ၊ အချို့ မျောက်ကွင်းဖြူ၊ အချို့ငါးများ ဖြစ်ကြသည်။ ဟင်းလျာအမျိုးမျိုးဖြင့် ညစာကို မြိန်ရေရှက်ရေ စားသောက် ကြရသည်။ ဤကဲ့သို့ လှည့်လည်ကြည့်ရှုရာတွင် နေရာတစ်နေရာကို နှစ်လိုဖွယ်ရာ

တွေ့မြင်ခဲ့ရသည်။ နေရာမှာ တောတွင်းရှိ တောင်ကုန်းလေးတစ်ကုန်းဖြစ်သည်။ ဤတောင်ကုန်း လေးပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကောင်းသည့်လျှိုမြောင်ရှိနေသည်။ ဤတောင်ကုန်းသည် ရန်သူအား ခုခံတိုက်ခိုက်ရန် ကောင်းသည့်နေရာ ဖြစ်သည်။ ဤတောင်ကုန်းမှ တစ်မိုင်သာသာခရီးမှာပင် လယ်ကွင်း များရှိသည်။ ယင်းကြောင့် ဟန်တာသာမွေးသည် ဤနေရာကို သဘောကျလျက်ရှိသည်။ ဤနေရာမှာပင် ဗဟိုဌာနချုပ်ကို တည်ဆောက်ရန် သဘောတူလိုက်သည်။

နောက်တစ်နေ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကို ဆက်လက်ပြုလုပ် ကျင်းပကြသည်။ **(KRC)**မည်ကဲ့သို့ ဖွဲ့စည်းမည်ကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ကြသည်။ **(KRC)**အတွက် ဘယ်နှစ်ဦး ပါဝင်ဖွဲ့စည်းမည်။ မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်သင့်သည်။ မည်သူကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်မည် စသည့်ကိစ္စများကို ဆွေးနွေး ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆွေးနွေးရာမှ ဟန်တာသာမွေးက **(KRC)**နှင့်ပတ်သက်ပြီး အောက်ပါ အရည် အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်ဟု ဖော်ထုတ်ပြောဆိုသည်။

၁။ ကရင်များ လေးစားအသိအမှတ်ပြုသည့် ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ရမည်။ **(Recoginized Karen Leaders)**

၂။ ကေအဲန်ယူပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို ခံယူသူ ဖြစ်ရမည်။

၃။ ဖြောင့်မတ်စွာ တော်လှန်ရေးလုပ်သူ ဖြစ်ရမည်။ အကျင့်စာရိတ္တနှင့် ခံယူချက် ကောင်းမွန်ရမည်။

ဤအချက်များနှင့်ပြည့်စုံသည့် ကရင်ခေါင်းဆောင်များကို အစည်းအဝေးမှ ဝိုင်းဝန်း စဉ်းစားကြပြီး နာမည်စာရင်းများကို တင်သွင်းလေသည်။ အရှေ့တိုင်းဘက်မှ လူ(၄၀)ကျော် ရွေး ချယ်ပြီး အမည်စာရင်း တင်သွင်းခြင်း ခံရသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသအတွက် ဟန်တာသာမွေးက လူအယောက် (၂၀)ကျော် အမည်ကို တင်သွင်းသည်။ လူစုစုပေါင်း (၇၀)ခန့်ဖြစ်သည်။ စောဟန်တာ သာမွေးက နောက်ခေါ်ဆိုမည့် ကွန်ဂရက်တွင် ပိုမိုပြီး တိုးချဲ့ရွေးချယ်မည်ဟု ပြောဆိုရာ အားလုံးက သဘောတူသည်။

ထို့နောက် ဟန်တာသာမွေးသည် ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ရှင်းပြလေ တော့သည်။ ဤလမ်းစဉ် မည်ကဲ့သို့ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌ စမ်းသပ်ကြစဉ်က မည်ကဲ့သို့ အကျိုးဖြစ်ထွန်း အောင်မြင်လျက်ရှိပုံ၊ ၎င်းအပြင် ဤဒုတိယလမ်းစဉ်တွင်ပါဝင်သည့် အကြောင်း အရာ များကိုလည်း ရှင်းလင်းသွားလေသည်။ ကရင်တို့သည်လည်း လူများပင် ဖြစ်ကြသည်။ တစ်ဦး တစ်ယောက်အား ယုံမိပြီဆိုလျှင် ထိုခေါင်းဆောင်ပြောသမျှကို အလွယ်တကူ လက်ခံယုံကြည် လေတော့သည်။ လုပ်စရာ ရှိသည်များကို လုပ်မည်။ သို့ရာတွင် အကြောင်းအချက်များအား လေးလေးနက်နက် ကြေကြေညက်ညက် နားလည်သဘောပေါက်သည်အထိ လေ့လာဖို့ဆိုလျှင် လုပ်လေ့လုပ်ထ မရှိကြပါ။ ခေါင်းဆောင်များထဲတွင် ပဒိုလော်ရီဖိုးကီးက မေးမြန်းမှု အထူဆုံး ဖြစ် သည်။ သူကလည်း ဤဒုတိယလမ်းစဉ်ကို မဆန့်ကျင်ဟု ပြောသည်။ သို့ရာတွင် သူ့အနေဖြင့် တစ်ဦး ချင်းအတွက် ဤလမ်းစဉ်အရ တော်လှန်ရေး မလုပ်နိုင်သဖြင့် သူ့အား တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းမှ ထွက်ခွင့်ပြုရန် တောင်းဆိုလေသည်။ သူ့တောင်းဆိုချက်အရ ဟန်တာသာမွေးက ခွင့်ပြုလိုက်သည်။

နောက်ပိုင်း သိရသည်မှာ သူသည် တော်လှန်ရေးထဲတွင် အဆင်းရဲ အပင်ပန်း မခံနိုင်သဖြင့် ယခုကဲ့သို့ တောင်းထွက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ကွန်ဂရက်ခေါ်ဆိုရန် ဆွေးနွေးကြပြီး နောက်ဆုံးတွင် ကွန်ဂရက်အား ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၀)ရက်နေ့တွင် မောကိုး၌ပင် ပြုလုပ်ကျင်းပမည်ဟု သဘောတူဆုံးဖြတ်ကြသည်။

ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်မှ စောဟန်တာသာမွှေးအား ၎င်းတို့ဌာနချုပ်ဖွင့်ထားသည့် ဖာပွန်သို့ လိုက်လည်ရန် ဖိတ်ကြားသဖြင့် စောဟန်တာသာမွှေးက စကောလယ်တောအား ဗဟိုစခန်းအတွက် အဆောက်အဦများ ဆောက်လုပ်ထားရန် ကွန်ဂရက်ပြုလုပ်မည့် အစည်းအဝေးခန်းမအား ဆောက်လုပ်ထားရန်နှင့် **(KRC)**၏ အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းအတွက် ဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းဥပဒေ မူကြမ်းများအား ရေးဆွဲထားရန် ညွှန်ကြားလိုက်ပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် ဟန်တာသာမွှေးသည် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်၏နောက် ဖာပွန်သို့ လိုက်သွားလေသည်။

၎င်းတို့ ဖာပွန်သို့ မတ်လ (၂၆)ရက်နေ့တွင် ပြန်ရောက်ကြသည်။ ထိုအချိန်တွင် ရန်သူ၏ ထိုးစစ် စတင်ပြီဖြစ်သဖြင့် လူတချို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ပြီး ဖြစ်သည်။ ဖာပွန်မြို့ထဲတွင် ၎င်းတို့ တစ်ည တည်းသာ အိပ်စက်ကြရသည်။ နောက်တစ်နေ့ မတ်လ (၂၇)ရက်နေ့တွင် ရန်သူသည် ဖာပွန်မြို့ကို ချီတက်တိုက်ခိုက်သဖြင့် ၎င်းတို့သည် ကူးသိုခိုသို့ ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးကြရသည်။ ဟန်တာသာမွှေးသည် ၎င်း နောက် ဆောဘွဲ့ဒဲ၊ ၎င်း၏ တစ်ဝမ်းကွဲဆရာဝန် ဘာထရန် နေထိုင်သည့် ရွာနှင့် ဆေးသင်တန်း ဖွင့်လှစ်ပို့ချသည့်နေရာတွင် ရက်အချို့ သွားရောက်နေထိုင်ခဲ့သည်။ နှစ်ပတ်ခန့်နေခဲ့ပြီးနောက် ဟန်တာသာမွှေးသည် မောကိုသို့ ပြန်ရောက်လာတော့သည်။

မောကိုသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ သူက အပြန်လမ်းတွင် နေရာတစ်နေရာကို တွေ့လာခဲ့ကြောင်း၊ ခဲပါထာ တစ်ဝိုက်တွင် ရှိကြောင်း၊ ဤနေရာသည် အလွန်သာယာလှပသဖြင့် ကွန်ဂရက်ပြီးဆုံးပါက သူ ထိုနေရာ၌ပင် သွားရောက်နေထိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဗဟိုဌာနချုပ်ကို (၃)နေရာခွဲထားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်နှင့် ၎င်းတို့၏ တပ်များ ဆောဘွဲ့ဒဲ အရှေ့ဘက်တွင် နေထိုင်သွားမည်ဖြစ်ပြီး သူကိုယ်၌ကမူ ခဲပါထာတဝိုက် (ထိုနေရာအား နောက်ပိုင်းတွင် စေးဘောပယ် ဟု ခေါ်သည်။) သာ နေထိုင်သွားပြီး စကောလယ်တောနှင့် အဖွဲ့များက မောကို၌ပင် နေထိုင်သွား ကြရမည်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့စီစဉ်မှသာ ရိက္ခာရရှိရေးအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ လုံခြုံရေးအတွက်သော်လည်းကောင်း အဆင်ပြေမည် ဖြစ်သည်ဟု သူက ဆိုပါသည်။

သတ်မှတ်ထားသည့် နေ့ရက်အတိုင်း ပထမအကြိမ် **(KRC)**ကွန်ဂရက် ကို ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၀)ရက်နေ့တွင် မောကို၌ ပြုလုပ်ကျင်းပလေသည်။ ခရိုင်နှင့် တပ်မဟာအားလုံး၏ ကိုယ်စားလှယ်များကို တက်ရောက်စေပြီး အထူးသဖြင့် **(KRC)**အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် လျာထားသည့် ခေါင်းဆောင်များကို တက်ရောက်စေသည်။

အစည်းအဝေးစတင်ပြီး သဘာပတိ ဟန်တာသာမွှေးက အဖွင့်မိန့်ခွန်း ပြောကြားခဲ့လေသည်။ ဤအဖွင့်မိန့်ခွန်းတွင် ဟန်တာသာမွှေးက အချက်(၉)ချက်ကို တင်ပြလေသည်။ ဤအချက်

(၉)ချက်သည် မော်စီတုန်းတို့ ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးကာလတုန်းက ကျင့်သုံးခဲ့သည့် အချက် (၁၀)ချက်ထဲမှ တိတိကျကျ ယူထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ယင်းအချက်(၉)ချက်တို့မှာ –

(၁) ဖဆပလ ဗမာလူမျိုးကြီးတို့၏ နယ်ချဲ့စနစ်ကို တိုက်ဖျက်ကြ။

(၂) တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံးအတွင်း စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ဆောင်ရွက်ကြ။

(၃) တစ်ပြည်လုံးရှိပြည်သူများ စုစည်းညီညွတ်ပြီး ရန်သူအား ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ကြ။

(၄) အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးပုံစံကို ပြုပြင်ကြ။

(၅) စစ်ကာလအတွင်း စီစဉ်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေး၊ စီးပွားရေးပေါ်လစီကို ဖော်ထုတ်ကျင့်သုံးကြ။

(၆) ဖဆပလအား ဆန့်ကျင်သည့် နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီကို ဖော်ထုတ်ကျင့်သုံးကြ။

(၇) လူထု၏ နေထိုင်မှုဘဝနှင့် အဆင့်အတန်းကို ကောင်းမွန်လာအောင် မြှင့်တင်ကြ။

(၈) ဖဆပလအား ဆန့်ကျင်သည့် ပညာရေးပေါ်လစီကို ဖော်ထုတ်ကျင့်သုံးကြ။

(၉) တစ်မျိုးသားလုံး စည်းလုံးညီညွတ်ကြရန်နှင့် တစ်စိတ်တည်း တစ်ဝမ်းတည်းရှိရန် ကြိုးပမ်းကြ။

အစည်းအဝေးတက်ရောက်လာကြသည့် ခေါင်းဆောင်များနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များသည် သဘာပတိ၏ မိန့်ခွန်းပါ အချက်(၉)ချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အနည်းအကျဉ်းသာ ဆွေးနွေးကာ အတည်ပြုလိုက်ကြသည်။

၎င်းနောက် စကောလယ်တောမှနေပြီး ကွန်ဂရက်သို့(KRC)၏ စည်းရုံးဖွဲ့စည်းမှု အခြေခံဥပဒေနှင့် ၎င်း၏နည်းဥပဒေတို့ကို ဖတ်ကြားတင်သွင်းလေသည်။ ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် တွဲဘက်ဥပဒေများကိုလည်း အနည်းအကျဉ်းသာ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ပြီး သဘောတူလက်ခံ အတည်ပြုကြလေသည်။ ဤအစီအစဉ်ပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် (KRC)ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြလေတော့သည်။ ထိုအခါ ဥက္ကဋ္ဌ ဟန်တာသာမွေးကိုယ်တိုင် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်တွင် ပါဝင်မည့်သူများ၏ စာရင်းကို ဖတ်ကြားတင်သွင်းလေသည်။ ၎င်းတို့မှာ–

(၁) ဟန်တာသာမွေး	သဘာပတိ၊ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် နိုင်ငံခြားရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၂) မန်းဘဇန်	ဒုသဘာပတိနှင့် နိုင်ငံရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၃) ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်	ဒုသဘာပတိနှင့် ကာကွယ်ရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၄) စကောလယ်တော	အတွင်းရေးမှူးချုပ်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေး
(၅) မန်းသိန်းမောင်	တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူးချုပ်
(၆) ပဒိုဝေရီကျော်	ပြည်ထဲရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၇) ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေ ကတော်	ပြန်ကြားရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၈) ပဒိုစုမောင်လွင်	လယ်ယာသစ်တောနှင့် စီးပွားရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၉) ပဒိုဘထွန်း	လူမှုရေးဌာနတာဝန်ခံ

(၁၀) ပဒိုဖိုးညော — တရားရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၁၁) ပဒိုမောရီ — ဘဏ္ဍာရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၁၂) စကောဝါးခို — တရားဥပဒေညွှန်ချုပ် တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဤဟန်တာသာမွေး၏ တင်ပြချက်ကိုလည်း ကွန်ဂရက်အစည်းအဝေးက အားလုံးသဘောတူ လက်ခံအတည်ပြုလိုက်သည်။

ဌာနဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များအား ရေးဆွဲသွားရန်အတွက် ကော်မတီ(၄)ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

(၁) နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းကော်မတီ – စကော်လယ်တောက ဦးစီးရန်
(၂) စစ်ရေးကော်မတီ – ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်က ဦးစီးရန်
(၃) စီးပွားရေးကော်မတီ – ဟန်တာသာမွေးက ဦးစီးရန်
(၄) လူမှုရေးလုပ်ငန်းကော်မတီ – ပဒိုဘထွန်းက ဦးစီးရန် စသည်တို့ဖြစ်လေသည်။

ဤကော်မတီများအား ၎င်းတို့ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များကို (၃၆)နာရီအတွင်း မူကြမ်းကို အပြီးရေးဆွဲသွားရန် ကွန်ဂရက်မှ အချိန်ပေးထားသည်။ ဤကာလအတွင်း ကွန်ဂရက် အစည်းအဝေးကို ရပ်နားထားရန် ဖြစ်သည်။

၃၆ နာရီ ကျော်လွန်သွားပြီးနောက် ကွန်ဂရက်အစည်းအဝေး ပြန်လည် စတင်ရာ ကော်မတီအသီးသီးမှရေးဆွဲသည့် ဌာနဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များကို ကြားနာပြီး ထိုလုပ်ငန်းစဉ်အားလုံးတို့ကိုလည်း ပြင်ဆင်မှု အနည်းအကျဉ်းပြုလုပ်ကာ အတည်ပြုကြသည်။

၎င်းနောက် ကွန်ဂရက်ကိုယ်စားလှယ်များ မေးမြန်းစရာရှိက မေးမြန်းရန်နှင့် အဆိုများရှိပါက တင်သွင်းကြရန် ခွင့်ပြုသည်။ မေးခွန်းများနှင့် အဆိုပြုချက်များကို ပြန်လည်ဖြေကြား ရှင်းလင်းလေသည်။ ဤမေးမြန်းချက် အဆိုပြုချက်များသည် စီမံကိန်းထဲတွင် ပါဝင်ထားပြီးဖြစ်သဖြင့် များများစားစား ပြောဆိုဆွေးနွေးရခြင်း မရှိချေ။ အခြားထူးခြားသည့် ပြဿနာများ မရှိတော့သဖြင့် သဘာပတိက နိဂုံးချုပ်စကားကို ပြောကြားကာ ကွန်ဂရက်အား ရပ်သိမ်းကြလေသည်။

ကွန်ဂရက်ပြီးဆုံးသွားပြီးနောက် ဟန်တာသာမွေးပြောထားသကဲ့သို့ ဗဟိုစခန်းအား (၃) နေရာ ခွဲ၍ ချထားလိုက်သည်။

(၁) ပထမနေရာမှာ ဆောဘွဲဒဲ အရှေ့ခွင်တွင် ရှိပြီး ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်းဦးစီးသည့် ဗဟိုစစ်ဦးစီးဌာနချုပ်ကို ထားရှိသည်။

(၂) ကြားတစ်နေရာဖြစ်သည့် ခဲပါဂွင်(စေးဘောပယ်)တွင် ဟန်တာသာမွေးတို့နေထိုင်ကြသည်။

(၃) အနောက်ဘက် မောကို ခွင်တွင် စကောလယ်တောနှင့် ဗဟိုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ နေထိုင်ကြသည်။ ပြန်ကြားရေးဌာန၊ သစ်တောနှင့် လယ်ယာဌာန၊ လူမှုရေးဌာနနှင့် အချက်ပြ ဆက်သွယ်ရေး သင်တန်းဌာန အစရှိသည်များ ရှိကြသည်။

ကွန်ဂရက်အပြီးတွင် မောကိုဦးပင် နိုင်ငံရေးသင်တန်းကို ဖွင့်လှစ်သင်ကြားသည်။ သင်တန်းဆရာများမှာ–

(၁) စကောလယ်တော တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်၊
(၂) မန်းသိန်းမောင် စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်း
(၃) ပဒိုစုမောင်လွင် မြေယာတော်လှန်ရေးတိုက်ပွဲသမိုင်း
(၄) ပဒိုဘထွန်း ခေါင်းဆောင်မှုပေးခြင်း စသည်များဖြစ်သည်။

သင်တန်းသားအားလုံး (၁၀၀)ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ သင်တန်းပေးနေချိန်အတွင်း ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗဟိုမှ ကြေးနန်းတစ်စောင်ရောက်ရှိလာသည်။ ကြေးနန်းစာအရ ၎င်းတို့ ဗဟိုကိုယ်စားလှယ် နှစ်ဦး ကော်သူးလေဗဟိုခေါင်းဆောင်များနှင့် လာရောက်တွေ့ဆုံရန် ဖြစ်သည်။ (ထိုအချိန်တွင် ဗကပနှင့် ကော်သူးလေတို့အကြား ကြေးနန်းအဆက်အသွယ်ရှိသည်။) ယင်းကြောင့် ဟန်တာသာမွေးက စကောလယ်တောနှင့် ပဒိုစုမောင်လွင်တို့ နှစ်ဦးကို ရွေးချယ်ပြီး ဗကပ ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦးအား သွားရောက်တွေ့ဆုံစေသည်။ တွေ့ဆုံမည့်နေရာမှာ ကျောက်ကြီးမြို့နယ် ပနာကွီးထာတွင် ဖြစ်သည်။ လာရောက်ကြသည့် ဗကပ ဗဟိုကော်မတီများမှာ ရဲဟန်၊ သခင်မြ၊ ဗိုလ်ညွှန့်မောင်နှင့် အခြားအချို့တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဗကပတို့ ယခုကဲ့သို့လာရောက်တွေ့ဆုံခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းအရင်းမှာ –

(၁) ၁၉၅၅ ခုနှစ် တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လာရောက်တင်ပြ ရှင်းလင်းရန်။

(၂) ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ပထမဦးဆုံး သခင်မြမှနေ၍ ဗဟိုကော်မတီ အစည်းအဝေးမှ အတည်ပြုထားသည့် ၎င်းတို့၏တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်ကို တင်ပြဆွေးနွေးသည်။ ထို့နောက် စကောလယ်တောက ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် ချမှတ်သည့် ကရင်တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်ကို ပြန်လည်တင်ပြ ဆွေးနွေးသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ကွန်ဂရက် ဆုံးဖြတ်ချက်လောက် မပြည့်စုံသေးပေ။ မတူညီမှု အများအပြားရှိသဖြင့် အကြောင်းအရာ ဒုတိယတစ်ခုသို့ ပြောင်း၍ ဆွေးနွေးကြသည်။ ဤဒုတိယအကြောင်းအရာမှ လုပ်ငန်းအတူ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရေးပင် ဖြစ်သည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး သခင်မြက(၄)ပါတီ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်။ (၄)ပါတီမှာ ဗကပ၊ အလံနီ၊ပြည်သူ့ရဲဘော်နှင့် ကေအဲန်ယူပါတီတို့ ဖြစ်သည်။ စကော်လယ်တောမှနေ၍ (၄)ပါတီအစား တော်လှန်ရေး အင်အားစုအားလုံး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကို ပြုလုပ်ရန် တင်ပြအကြံပြုသည်။ ဤအကြံပြုချက်ကို နှစ်ဘက်စလုံးမှ သဘောတူလက်ခံပြီး တော်လှန်ရေး လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံ ညီညွတ်ရေး အစည်းအဝေး **(Unity Meeting of All Revolutionary Forces)**ကိုပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

ဤအစည်းအဝေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကျင်းပမည့်နေရာ အချိန်ဇယား အခြားတော်လှန်ရေး

အဖွဲ့အစည်းများအား ဖိတ်ကြားခြင်း စသည့် ကိစ္စများကို ဆက်လက်၍ ဆွေးနွေးကြသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(၁) ကျင်းပမည့်နေရာမှာ ပဲခူးရိုးမတွင် ဖြစ်သည်၊

(၂) ကျင်းပမည့် အချိန်မှာ ၁၉၅၆ ခုနှစ် မတ်လ အတွင်း ဖြစ်သည်၊

(၃) ဖိတ်ကြားမည့် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများမှာ ကေအဲန်ယူပါတီမှ မွန်၊ ပအို့ဝ်နှင့် ကရင်နီ အဖွဲ့များကို ဖိတ်ရန်နှင့် ဗကပမှ အလံနီ၊ ပြည်သူ့ရဲဘော် ရခိုင် နှင့် ဂဒူးဂနန်းအဖွဲ့တို့ကို ဖိတ်ကြားသွားကြရန် ဖြစ်သည်။ (ထိုအချိန်တွင် အခြားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ မပေါ်ပေါက်သေးချေ။)

(၄) နေရာထိုင်ခင်း စီစဥ်ရန် အတွက် ကော်မတီ ဖွဲ့ရာတွင် (KNUP)နှင့် ဗကပတို့မှ ခေါင်းဆောင်(၃) ဦးစီ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းရန်နှင့် ရိုးမတွင်ရှိသည့် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လျှင် ပို၍ ကောင်းသည်။

(၅) အစည်းအဝေး ကုန်ကျစရိတ်အတွက် ဗကပနှင့် ကေအဲန်ယူပီတို့ ကျပ်တစ်သောင်း (၁၀,၀၀၀ ကျပ်)စီ အသီးသီးထည့် ဝင်သွားရန် အကုန်အကျ ဤထက်များပြားပါက အခြား အဖွဲ့အစည်း များအား တတ်နိုင်သလောက် ပါဝင်ကူညီသွားရေးအတွက် တောင်းခံသွားရန် စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ဤတွေ့ဆုံမှုသည် ဇွန်လ ကုန်ခါနီး အချိန်တွင် ဖြစ်သည်။ အခြား တော်လှန်ရေးအဖွဲ့ များကို စတင်ဖိတ်ကြားပြီး အစည်းအဝေးအတွက် စီစဥ်ကြလေသည်။ သို့ရာတွင် စက်တင်ဘာလ ရောက်သောအခါ ဗကပဗဟိုမှ သတင်းပို့လာသည်။ ရန်သူအင်အား (၁၀,၀၀၀)ကျော်ဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဗဟိုရှိသော နယ်မြေကို ရန်သူက အောင်မာဃစစ်ဆင်ရေးကြီးဖြင့် စတင်ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်လျက် ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့၏ အခြား ဗဟိုကော်မတီ အားလုံးမှာ စစ်ပွဲ ခွင်အတွင်း၌သာ ရှိနေ ကြောင်း၊ ၎င်းတို့သည် တိုက်ပွဲ ခွင်မှ ထွက်လာနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းသွားမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် အစည်း အဝေးသို့ သတ်မှတ်ထားသည့်အချိန်ထက် နောက်ကျ၍ ရောက်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤ အတွက် သည်းခံခွင့်လွှတ်ပါရန် မေတ္တာရပ်ခံကြောင်း စသည့် သတင်းများ ပါရှိလေသည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ် မတ်လတွင် ကော်သူးလေဗဟိုမှ အကြောင်းကြားစာ တစ်စောင် ရရှိသည်။ စာထဲတွင် ဗကပ ဗဟိုကော်မတီ အတွင်းရေးမှူး သခင်တင်ထွန်း ရွှေကျင်မြို့နယ်သို့ ရောက်ရှိနေ ကြောင်း၊ ကေအဲန်ယူခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံရန် ဖြစ်ကြောင်း ပါရှိသည်။ ဟန်တာသာမွေးက သခင် တင်ထွန်းအား သွားရောက်တွေ့ဆုံရန် စကော်လယ်တောအား တာဝန်ပေးပြန်သည်။ သခင် တင်ထွန်းနှင့် စကော်လယ်တောတို့ တွေ့ဆုံကြသောအခါ သခင်တင်ထွန်းက မကြာမီ သခင်ဇင်လည်း ရောက်ရှိလာမည်။ ယင်းကြောင့် သခင်ဇင်ရောက်မှ အစည်းအဝေး စတင်ရန် ပြောကြားသည်။ ကေအဲန်ယူပီ အတွက်လည်း ဥက္ကဋ္ဌမန်းဘဇံသည် ပဲခူးရိုးမသို့ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ မကြာမီ အရှေ့တိုင်းသို့ ရောက်ရှိတော့မည် ဖြစ်သဖြင့် မန်းဘဇန်နှင့် သခင်ဇင် နှစ်ဦးစလုံး ရောက်မှ အစည်း အဝေး စတင်ရန် သဘောတူကြသည်။

tcef;(4-7)

1956 ckESpfarmuf ud;arm*&ufESihf aemufq ufwJGpp&yfrsm;

ref;b Zef t a&SUwdkif;o Ha&muf&S d rjci f;ESihf vl rsKd;pk wyfaygi f;pk (DNUF) ukd zJG Gn f;jci f/

ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် သဘောတူညီချက်ရရှိသည့်အတိုင်း တော်လှန်ရေးအင်အားစု အားလုံး၏ စည်းလုံးညီညွတ်ရေး အစည်းအဝေးအား ခေါ်ဆိုရန်ရှိသဖြင့် ကရင့်တော်လှန်ရေးမှ အခြားလူမျိုးစုများဖြစ်သည့် မွန်၊ ကရင်နီနှင့် ပအို့ဝ် ခေါင်းဆောင်များကို ကော်သူးလေဗဟိုသို့ လာရောက်ရန် ဖိတ်ကြားပြီး ဤကိစ္စအတွက် တိုင်ပင်နှီးနှောရန် ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ် မတ်လ နောက်ဆုံးပတ်တွင် ကရင်နီနှင့် ပအို့ဝ်ခေါင်းဆောင်များ ကော်သူးလေဗဟို စေးဘောပယ်သို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ ရက်အနည်းငယ်နောက်ပိုင်း မန်းဘဇန်လည်း ရောက်ရှိလာကာ လူမျိုးစု (၄)စု ဖြစ်သည့် ကရင်၊ မွန်၊ ကရင်နီနှင့် ပအို့ဝ်တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်တို့သည် တော်လှန်ရေး တစ်ခုလုံး ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ရေး၊ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ရှေ့လုပ်ဆောင်ကြမည့် လုပ်ငန်းအတွက် အစည်းအဝေး ထိုင်ကြလေသည်။

ဤလူမျိုးစု (၄)စုသည် ယခင်ကတည်းက စောဘဦးကြီး စုစည်းထားခဲ့သည့် လူမျိုးစုများ ဖြစ်ကြပြီး ၎င်းတို့သည် ဝမ်းမြောက်မှုအပြည့်ဖြင့် တွေ့ဆုံကြခြင်းဖြစ်သည်။ အစည်းအဝေးတွင် ရှေ့လုပ်ငန်းအတွက် ပြောဆိုဆွေးနွေးရာတွင်လည်းကောင်း၊ တော်လှန်ရေးအင်အားစုအားလုံး၏ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ရေး အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန် ဆွေးနွေးကြရာတွင် လည်းကောင်း၊ ဤလူမျိုးစု (၄)စုတို့က ၎င်းတို့၏ပထမဦးဆုံးလိုအပ်ချက်မှာ လူမျိုးစုများအနေဖြင့် စုစည်းထားကြဖို့ လိုအပ်လျက်ရှိကြောင်း ရှုမြင်ကြသည်။ ယင်းကြောင့် ၎င်းတို့သည် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် တပ်ပေါင်းစုကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ရန် ဆွေးနွေးကြလေသည်။ ဤပြဿနာနှင့်ပတ်သက်ပြီး အကြေအလည်ဆွေးနွေးကြပြီးနောက် လူမျိုးစုတပ်ပေါင်းစုကို ဖွဲ့စည်းလေတော့ သည်။ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လိုက်သည့် တပ်ပေါင်းစုကို (ဒလညတ) ဒီမိုကရက်တစ်လူမျိုးစု ညီညွတ်ရေး တပ်ဦး **(DNUF - Democratic Nationalities United Front)** ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ် ဧပြီလ (၄)ရက်နေ့တွင် ဤလူမျိုးစုအဖွဲ့၏တော်လှန်ရေး လုပ်ငန်းစဉ် များကို ရေးဆွဲကြ လေသည်။

ဤတပ်ဦးအဖွဲ့အား ဖွဲ့စည်းရာတွင် ပါဝင်လက်မှတ်ထိုးကြသည့် ကိုယ်စားလှယ်များမှာ

ကရင့်တော်လှန်ရေး – မန်းဘဇန်
မွန်တော်လှန်ရေး – နိုင်ထွန်းသိန်း
ကရင်နီတော်လှန်ရေး – ဆရာမနော်သိန်းမြ
ပအိုဝ်တော်လှန်ရေး – ဗိုလ်ခင် စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ သတ်မှတ်ချိန်းဆိုထားသည့်ချိန်အတိုင်း အစည်းအဝေးသို့ ကြွရောက်လာရန် မဖြစ်နိုင်သေးသဖြင့် ၎င်းတို့က ပို၍အခြေအနေ လွယ်ကူလာသည့်အထိ အစည်းအဝေးအချိန်ကို ရွှေ့ဆိုင်းပေးပါရန် တောင်းဆိုလေသည်။ ယင်းကြောင့်အစည်းအဝေးကို ရွှေ့ဆိုင်းပေးလိုက်ရသဖြင့် အခြားလူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များလည်း ၎င်းတို့သက်ဆိုင်ရာနေရပ်ဌာနသို့ ပြန်သွားကြလေသည်။

1956 ckESpfu e@f&uf(aumfo;av wpfEkdifH;kd;k&m 'kwd, tIudfu e@f&uf)

မန်းဘဇန်မှ ကော်သူးလေဗဟိုသို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ ကော်သူးလေ ဗဟိုခေါင်းဆောင်အားလုံးကို ဗဟိုသို့မှာယူပြီး ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ အစည်းအဝေးကို ဓေးကောပယ်၌ပင် ပြုလုပ်သည်။ ခေါင်းဆောင်အားလုံး စုံညီစွာ ရောက်ရှိပြီးနောက် အစည်းအဝေးကို စတင်လေသည်။

အစည်းအဝေးတွင် မန်းဘဇန်က အထူးသဖြင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၏ အခြေအနေကို တင်ပြ အစီရင်ခံသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သည် ၁၉၅၂ – ၅၃ ခုနှစ် ကာလအတွင်း အကြပ်အတည်းကြီးနှင့် ကြုံတွေ့ရင်ဆိုင်ခဲ့ရကြောင်း၊ ကော်သူးလေစစ်တပ်များသည် မိမိတို့နေရပ်ဒေသ အများအပြားကို ထားရစ်ပြီး အချို့ပဲခူးရိုးမသို့လည်းကောင်း၊ အချို့ရခိုင်ရိုးမသို့လည်းကောင်း၊ ဆုတ်ခွာသွားခဲ့ရကြောင်း၊ ဗိုလ်ပုကဲ့သို့သော ခေါင်းဆောင်အချို့ ရန်သူ့လက်သို့ အညံ့ခံအရှုံးပေးကာ လက်နက်ချသွားကြကြောင်း၊ ရပ်ရွာအားလုံးလိုလိုမှ အလံဖြူကို လွှင့်ထူလာကြကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့ ကြီးမားသည့် အခက်အခဲအကြပ်အတည်းကြားမှ ဤတော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို စတင်ချမှတ်လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြောင်း၊ ဤလမ်းစဉ်ကို စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်သည့်အခါ ပြည်သူလူထုသည် တစ်ဖန်ပြန်လည် စိတ်ဓာတ်တက်ကြွလာပြီး တော်လှန်ရေးအတွက် တက်ကြွလာသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ အောင်မြင်မှုအချို့လည်း ပြန်လည်ရရှိလာကြောင်း၊ ဆုတ်သွားကြသည့် မိမိတပ်အချို့ကို ၎င်းတို့၏ နေရပ်အသီးသီးသို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်ခြေချနိုင်ကြောင်း စသဖြင့် တိုးတက်မှုများ ပြန်လည်ရရှိနေသည်ကို အကျယ်တဝင့် ရှင်းပြလေသည်။ မန်းဘဇန်မှ ကရင်တော်လှန်ရေး ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ချမှတ်ပြီးနောက် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင်အောင်မြင်မှုရနေကြောင်း တွေ့ရှိရပြီးဖြစ်သဖြင့် ဤလမ်းစဉ်သည် တစ်ပြည်လုံးအတိုင်းအတာဖြင့် တရားဝင်တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်အဖြစ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ

ကွန်ဂရက်တွင် ချမှတ် အတည်ပြုရန်လိုကြောင်း တင်ပြလေသည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ခေါင်းဆောင်များသည် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးကြပြီး နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဂရက်အား ခေါ်ဆိုကျင်းပရန် သဘောတူ လက်ခံကြလေသည်။ ဤကွန်ဂရက်ကို ရွှေကျင်မြို့နယ် မောကိုဦးပင် ပြုလုပ်ကျင်းပရန်ဖြစ်ပြီး ၁၉၅၆ ခုနှစ် ဇွန်လ (၂၆)ရက်နေ့တွင် စတင်ရန် ဖြစ်သည်။

သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်အတိုင်း ခေါင်းဆောင်များနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး စုံညီစွာ ရောက်ရှိလာကြသည်။ ဤကွန်ဂရက်သို့ တက်ရောက်လာကြသူများမှာ ဗဟိုခေါင်းဆောင်များ၊ အရှေ့တိုင်း၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် ပဲခူးရိုးမ အစရှိသည့် တိုင်းအသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ်များ (ကိုယ်စားလှယ်အားလုံး အယောက် (၇၀)ကျော်သည်)နှင့် လေ့လာသူများအဖြစ် ပါဝင်တက်ရောက်သူများ၊ ဖိတ်ကြားထားသည့် မဟာမိတ်အဖွဲ့အစည်းမှ ဧည့်သည်များ စသည်တို့ဖြစ်ကြလေသည်။ အားလုံးစုစုပေါင်း လူ (၁၅၀)ကျော်သည်။

မှတ်ချက် – မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တပ်မဟာ(၆)၊ ပဲခူးရိုးမ ခရိုင်အား ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၆)ရက်နေ့တွင် ပဲခူးရိုးမတိုင်းအဖြစ် ပြောင်းလဲဖွဲ့ စည်းပြီး ခရိုင် (၃)ခု ပါဝင်လေသည်။

အမှတ် (၁) ခရိုင်	အနောက်ဖက်	သာယာဝတီနှင့်ပြည်ခရိုင်
အမှတ် (၂) ခရိုင်	တောင်ဘက်	အင်းစိန်ခရိုင်
အမှတ် (၃) ခရိုင်	အရှေ့ဘက်	ပဲခူးခရိုင် စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်၊

ဤကွန်ဂရက်တွင် တင်ပြဆွေးနွေးကြသည့် အရေးကြီးအစီအစဉ်များမှာ –

(၁) သဘာပတိ စောဟန်တာသာမွှေး (မူးဆိုးကော်ကစာ)၏ ကွန်ဂရက်အဖွင့်မိန့်ခွန်း၊ မူးဆိုးသည် ၎င်း၏မိန့်ခွန်းကို ကောင်းမွန်စွာပြင်ဆင်ထားလေသည်။ ၎င်း၏မိန့်ခွန်းသည် နိုင်ငံရေးနှင့် တော်လှန်ရေးကိစ္စတို့နှင့် များစွာပတ်သက်ခြင်း မရှိချေ။ အဓိကအချက်များမှာ ပြည်သူလူထု၏ နေထိုင်စားသောက်ရေး၊ ဘဝသာယာဝပြောရေး၊ ကျွန်းကုန်းတွင် ဈေးကွက်နေရာများ ဖွင့်လှစ်ပေးရေး၊ ဤဈေးကို ထေ့မဲပါမှ တာဝန်ယူကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရန် သမဝါယမ အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းထူထောင်ခဲ့ကြောင်း၊ ဤသမဝါယမအဖွဲ့ကို သတ်ပွာခိုဒိုမှ တာဝန်ယူစောင့်ရှောက်လျက်ရှိကြောင်း၊ ပြည်သူများအတွက် သတ္တုတွင်းကိုလည်း ဖွင့်လှစ်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကော်သူးလေအစိုးရ သတ္တုတွင်းကိုလည်း ဖွင့်လှစ်မည်ဖြစ်ကြောင်း။

(၂) စကော်လယ်တောမှ (၇)နှစ်တာ ကာလအတွင်း ကရင့်တော်လှန်ရေးအခြေအနေကို တင်ပြအစီရင်ခံခြင်း၊

(၃) မန်းဘဇန်၏ နိုင်ငံရေးအစီရင်ခံစာနှင့် ရှေ့လုပ်ငန်း၊

(၄) ကေအာရ်စီ **(KRC)** ကရင့်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့ချုပ်၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် လုပ်ငန်းများအား အစီရင်ခံခြင်း၊

(၅) **(KRC)**ဗဟိုခေါင်းဆောင်များအား ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း၊

(၆) ကရင့်တော်လှန်ရေး ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို တင်သွင်းအဆိုပြုခြင်း၊

(၇) ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်အား အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ပထမအကြိမ် စီမံကိန်း၊

(၈) စစ်ရေးလမ်းစဉ်အား တင်ပြအစီရင်ခံပြီး အတည်ပြုခြင်း၊
(ကော်သူးလေတပ်မတော်၏ စည်းရုံးဖွဲ့စည်းမှု အပါအဝင်ဖြစ်သည်။)

(၉) မြေယာလမ်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး တင်ပြအစီရင်ခံခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်း၊

(၁၀)ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဖဆပလ အစိုးရနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး၊
ဤသည်မှာ နည်းပရိယာယ် ကြွေးကြော်သံအဖြစ် သဘောထားသည်။

ဤကွန်ဂရက်တွင် ကော်သူးလေ ဗဟိုခေါင်းဆောင်နှင့် **(KRC)**အလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီများကို အောက်ပါအတိုင်း ရွေးကောက်တင်မြှောက်လေသည်။

(၁) ဟန်တာသာမွှေး	ဥက္ကဋ္ဌနှင့် နိုင်ငံခြားရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၂) မန်းဘဇန်	ဒု ဥက္ကဋ္ဌနှင့် နိုင်ငံရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၃) ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်	ဒု ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကာကွယ်ရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၄) စကော်လယ်တော	အတွင်းရေးမှူးချုပ်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေး
(၅) မန်းသိန်းမောင်	တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူးချုပ်
(၆) ပဒိုဝေရီကျော်	ပြည်ထဲရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၇) ပဒိုထောရီ	ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အကောက်ခွန်ဌာနတာဝန်ခံ
(၈) ပဒိုမန်းရှာဖလေ့	သစ်တောနှင့် လယ်ယာဌာနတာဝန်ခံ
(၉) ပဒိုစူမောင်ပု	သတင်းပြန်ကြားရေးနှင့်ဝါဒဖြန့်ချိရေးဌာန တာဝန်ခံ
(၁၀) ပဒိုဘထွန်း	ပညာရေးနှင့်ကျန်းမာရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၁၁) ပဒိုဖိုးညော	တရားစီရင်ရေးဌာနတာဝန်ခံ
(၁၂) စကော်ဝါးခို	တရားရေးနှင့်ဥပဒေရေးရာဌာနတာဝန်ခံ

စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

မှတ်ချက်။ ။စစ်ရေးလမ်းစဉ်နှင့် တပ်မတော်ဖွဲ့စည်းပုံကို ၁၉၅၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၅)ရက်နေ့တွင် တင်ပြဆွေးနွေး အတည်ပြုသဖြင့် ဤ ဇူလိုင်လ (၅)ရက်နေ့အား ကော်သူးလေတပ်မတော်နေ့အဖြစ် သဘောတူလက်ခံကာ ဤနေ့ကြီးနေ့မြတ်ကို နှစ်တိုင်း ဂုဏ်ပြုကျင်းပကြသည်။

u&ifhawmfvSefa&;\ 'kwd, aoe*FsL [mv rfpOfESifh vkyfief;pOfrsm;

မောကိုကွန်ဂရက်မှ အတည်ပြုလက်ခံခဲ့သည်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ရည်မှန်းချက်။

(၁) အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ အပြည့်အဝရှိသည့် ကရင်ပြည်အား ကရင်များရရှိရေး၊

(၂) လူမျိုးစုအားလုံး အာဏာအပြည့်အဝရှိသည့် တိုင်းပြည်အသီးသီးရရှိရေး၊

(၃) လူမျိုးများ၏ဆန္ဒနှင့်အညီ လူမျိုးတိုင်းတန်းတူပြီး ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် အပြည့်အဝရှိသည့် ပြည်သူ့ ဒီမိုကရက်စီ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုသစ်ကို စုစည်းတည်ထောင်သွားရန်၊

(၄) နောက်ဆုံးရည်မှန်းချက်အဖြစ် ဆိုရှယ်လစ်လူ့ဘောင်သို့ ဆက်လက်ချီတက်သွားကြရန် တို့ ဖြစ်သည်။

အဓိကရန်သူ – နယ်ချဲ့စနစ်နှင့် မြေရှင်စနစ်

အဓိကတိုက်ကွင်း – ဖဆပလ အစိုးရ

အင်အားစုများ

အလုပ်သမားလူတန်းစားသည် ခေါင်းဆောင်အင်အားစုဖြစ်ပြီး လယ်သမားလူတန်းစား မှာ ခိုင်မြဲသည့် မဟာမိတ်ဖြစ်ကြသည်။ ပညာတတ်များ၊ လခစားအမှုထမ်းများ၊ ကုန်သည် ပွဲစား များ အပါအဝင် ဓနရှင်ပေါက်စလူတန်းစားသည် ယာယီမဟာမိတ် အင်အားစုများ ဖြစ်ကာ အမျိုးသား အရင်းရှင်များလည်း ခေတ္တအင်အားစုများဖြစ်ကြသည်။

တိုက်ပွဲသဏ္ဌာန်နှင့် စည်းရုံးရေးသဏ္ဌာန်

လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲသဏ္ဌာန်နှင့် လက်နက်ကိုင်စည်းရုံးရေးသဏ္ဌာန်တို့သည် အဓိက ဖြစ်သည်။

အဓိကဝင်ရိုး – မြေယာတော်လှန်ရေး

လုပ်ငန်းစဉ်များ

(၁) နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်း–ကေအဲန်ယူပါတီအား ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ တပ်ဦးပါတီအဖြစ်လည်း ကောင်း၊ ကေအဲန်ယူကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးအား ကရင်တော်လှန်ရေး၏ ကျောရိုးအဖြစ် လည်းကောင်း စည်းရုံးဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်သွားရန်၊

(၂) လူမျိုးစုလုပ်ငန်း – ဒီမိုကရက်တစ် လူမျိုးစုများ၏ ညီညွတ်ရေးတပ်ဦးမှတစ်ဆင့် လူမျိုးစုများအား စည်းစည်းလုံးလုံးဖြင့် တိုက်ပွဲဝင် သွားကြရေးအတွက်စည်းရုံးသွားရန်၊

(၃) ပြည်လုံးဆိုင်ရာ တပ်ပေါင်းစုလုပ်ငန်း – ပြည်တွင်းတော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းအားလုံးကို စည်းရုံးစုစည်းပြီး စည်းလုံးညီညွတ်သည့် ပြည်လုံးဆိုင်ရာ တပ်ပေါင်းစုကို ဖွဲ့စည်းသွားရန်၊

(၄) စီးပွားရေးလုပ်ငန်း – ပြည်သူ့ဒီမိုရေစီ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့်အညီ လူတန်းစား (၄)ရပ်အတွက် ၎င်းတို့၏ အကျိုးစီးပွား အသီးသီး နှင့် ကိုက်ညီသည့် စီးပွားရေး ပေါ်လစီများကို ချမှတ် ကျင့်သုံးသွားရန်၊

(၅) စစ်ရေးလုပ်ငန်း – ကော်သူးလေ ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်**(KPLAF)**ကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်ပြီး လက်နက်ကိုင်တပ် (၃)မျိုး (၃)စား ထားရှိမည်။ ၎င်းတို့မှာ–

၁။ ကေအဲန်ဒီအို **(KNDO)**
၂။ ပျောက်ကျားတပ် **(KPGF)**
၃။ အမြဲတမ်းတပ် **(KPLA)** တို့ဖြစ်ပြီး ရေရှည်ပြည်သူ့စစ်သဘောတရားအတိုင်း ခံယူလုပ်ဆောင်သွားမည်။

(၆) ရန်သူစိုးမိုးသည့် နယ်မြေအတွင်းရှိလုပ်ငန်း – ရန်သူ၏အာဏာကို တိုက်ဖျက်ပြီး ကရင့်တော်လှန်ရေး အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ ကိုအစားထိုး တည်ဆောက်သွားရန်၊

(၇) လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ – ပညာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်သွားရန်။

(၈) ဘာသာရေး – ဘာသာတိုင်းတန်းတူပြီး လွတ်လပ်မှုရှိစေရမည်။

(၉) နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီ – နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးမူ (၅)ချက်နှင့်အညီ ကျင့်သုံး လုပ်ဆောင်သွားရန်၊

မှတ်ချက်။ ။ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ရည်မှန်းချက် (၄)ရပ်ကို အတိုချုပ်ဖော်ပြရလျှင်–

(၁) ကရင်လူမျိုးအတွက် – ကရင်ပြည်ရရန်၊
(၂) လူမျိုးစုများအတွက် – အသီးသီးကိုယ့်ပြည်ရရှိရန်၊
(၃) ပြည်ထောင်စုအတွက် – လူမျိုးစုအားလုံး ပြည်ထောင်စုသစ်အတွင်း ပါဝင်ပေါင်းစည်းကြရန်၊
(၄) ဆိုရှယ်လစ်စနစ်အတွက် – နောက်ဆုံးရည်မှန်းချက်ဖြစ်ပြီး ဤသည်မှာ လူအဖွဲ့အစည်း၏ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ရေး လူသားများ၏ဘ၀ သာယာ၀ပြောရေး အတွက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ကရင့်တော်လှန်ရေးဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ စီစဉ်ချမှတ်လိုက်သည့် လုပ်ငန်းများမှာမူ –

(၁) ကရင့်လူမျိုးအတွက် ကရင့်တော်လှန်ရေးအား ခေါင်းဆောင်ရန်အတွက် ကေအဲန်ယူပါတီကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းကာ ကေအဲန်ယူ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးကို တော်လှန်ရေးအတွက် ထောက်ခံမှု ရရှိရေးနှင့် တိုင်းပြည်အာဏာရရှိရေးအတွက် စည်းရုံးဖွဲ့စည်းသွားကြရန်၊

(၂) လူမျိုးစုအားလုံး၏ ညီညွတ်ရေးအတွက် လူမျိုးစုတပ်ပေါင်းစုကို ဖွဲ့စည်းသွားရန်၊

(၃) ပြည်ထောင်စုအတွက် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစုကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်သွားရန် တို့ဖြစ်သည်။

EkdifiHa&;oifwef;ydkYcsjcif;

ကရင့်တော်လှန်ရေး အောင်ပွဲခံရေးအတွက် ကွန်ဂရက်မှ ချမှတ်ခဲ့သည့် ကရင့် တော်လှန်ရေး ဒုတိယလမ်းစဉ်၏ လမ်းညွှန်မှုနှင့်အညီ တော်လှန်ရေး၏ ပထမအကြိမ် ချမှတ်ထားသည့် စီမံကိန်း အရ နိုင်ငံရေးသင်တန်းများကို ကွန်ဂရက်ပြီးဆုံးသည်နှင့်တပြိုင်နက် စီစဉ်ပြီး ဆက်တိုက်ပေးသွားရန် ဖြစ်သည်။

ပထမအကြိမ် နိုင်ငံရေးသင်တန်းကို ကျောက်ကြီးမြို့နယ် မြေနီကုန်းတွင် ပြုလုပ်သွားသည်။ သင်တန်းတက်ရောက်သူ အများစုမှာ ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ တောင်ငူခရိုင်မှဖြစ်ကြပြီး ဖားအံခရိုင်၊ ဖာပွန်ခရိုင်မှလာသူအချို့လည်း ပါဝင်သည်။ သင်တန်းသားအားလုံး ၁၀၀ နီးပါးခန့် ရှိသည်။ သင်တန်း ဆရာများနှင့် ၎င်းတို့ ပို့ချသည့် ဘာသာရပ်များမှာ–

(၁) မန်းဘဇန် မျက်မှောက်အခြေအနေနှင့် တော်လှန်ရေးသဘောတရား၏ သေနင်္ဗျူဟာ ပြဿနာများ၊

(၂) စကော်လယ်တော ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်၊

(၃) မန်းရှာပလေ့ ပါတီနှင့် မြေယာလုပ်ငန်း၊

(၄) ဆရာဖလားစေး စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်း တို့ဖြစ်ကြလေသည်။

သင်တန်းတစ်ချိန်လုံး အစီစဉ်တကျကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီး အောင်မြင်စွာ ပြီးဆုံးခဲ့သည်။ သင်တန်းသို့ တက်ရောက်လေ့လာသူများသည် တော်လှန်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပိုမို သဘောပေါက် နားလည်လာကြသည်။ တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း သိရှိလာကြသည်။

ဗဟိုနိုင်ငံရေးသင်တန်း ဒုတိယအကြိမ်ကို မယ်ဝေ၌ ပြုလုပ်သည်။ သင်တန်းဆရာများ နှင့် ပို့ချသည့် ဘာသာရပ်များမှာ ပထမ အကြိမ်သင်တန်းအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ သင်တန်းတက်ရောက်ကြသည့် အများစုမှာ သထုံခရိုင်နှင့် ဖာပွန်ခရိုင်တို့မှ ဖြစ်ကြသည်။ သထုံခရိုင် တပ်မဟာ(၅)မှ တပ်မဟာမှူး ဗိုလ်စိုးနှင့် ၎င်း၏ တပ်ရင်းမှူးများဖြစ်ကြသည့် ဗိုလ်ရဲထူး၊ ဗိုလ်စိုးတင့်တို့ သင်တန်းတက်ရောက်ကြသည်။ အခြားတပ်မှူးအများအပြားလည်းပါဝင်သည်။ ဗဟိုဌာနချုပ်မှ ဗိုလ်ချုပ် စောအုန်းဖေ၊ ပဒိုဖူးလယ်မူး၊ ပဒိုဖိုးညော၊ ဗိုလ်ချုပ်စန်းကေကတော် တို့ တက်ရောက်ကြသည်။

သင်တန်းတက်ရောက်သူ (၂၀၀) ကျော်သည်။

ဤတစ်ကြိမ်သင်တန်းကိုလည်း အစီအစဉ်တကျ ကောင်းမွန်စွာပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ သင်တန်းသားများသည် တက်တက်ကြွကြွလိုက်ပါလာကြသည်။ မေးခွန်းအများအပြားကိုလည်း မေးမြန်းကြသည်။ သို့ရာတွင် မန်းရှာပလေ့၏ မြေယာတော်လှန်ရေးဘာသာရပ်တွင် ပြဿနာတက်လေသည်။ မန်းရှာပလေ မြေယာတော်လှန်ရေးဘာသာရပ်ကိုပို့ချနေစဉ် ဘာသာရေးကို ထိပါး ပြောဆိုမိသဖြင့် သင်တန်းတက်ရောက်ကြသည့် တပ်မဟာ(၅)မှူး ဗိုလ်စိုးနှင့် သူ့လူအားလုံး သင်တန်းခန်းမမှထွက်ပြီး သင်တန်းကို ဆက်မတက်ဘဲ နေတော့သည်။ သင်တန်းကျောင်းအုပ် ဆရာဖလါးစေးနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌမန်းဘဇန်တို့က ၎င်းတို့ထံသွားပြီး သင်တန်းပြန်လည်တက်ရောက်ကြရန် သွားရောက်တောင်းပန်ခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် သူတို့လက်ခံခြင်း မပြုပေ။ သူတို့အားလုံး ၎င်းတို့၏ခရိုင်သို့ ပြန်သွားကြသည်။ ထို့ကြောင့် သင်တန်းကိုလည်း ရပ်ဆိုင်းထားလိုက်ရသည်။ မန်းရှာဖလေ့သည် သင်တန်းသို့ နှစ်ပတ်ကျော် အရောက်နောက်ကျသဖြင့် အခြားဘာသာရပ်များ အများအားဖြင့် ပြီးဆုံးနေပြီး ဖြစ်သည်။ သူပို့ချသည့်ဘာသာရပ်သာ အဓိကကျန်ရှိလေသည်။ မန်းရှာပလေ့၏ သင်တန်းပို့ချရာ၌လည်း ယောကျ်ားများက အမျိုးသမီးများအပေါ် သဘောထား မှန်ကန်ခြင်း မရှိသည်များကို ဝေဖန်ဆွေးနွေးသည်။ မိန်းမများအား အနိုင်ကျင့် စော်ကားခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပုံကိုလည်း ဆွေးနွေးသည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီးလည်း တပ်မဟာ (၅) ခေါင်းဆောင်များသည် ဘဝင်မကျ ဖြစ်နေကြသည်။ ယင်းကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုကို ထိပါး ပြောဆိုလာသောအခါ ၎င်းတို့သည် စိတ်ဆိုး ဒေါသထွက်ကြပြီး သင်တန်းကို ဆက်မတက်ကြတော့ သဖြင့် သင်တန်းလည်း ပျက်သွားလေတော့သည်။

awmfv Sa&;r [mrdwfrm;ESifhaq;aEG;jcif

1/ Auy acgif;faqmifrm;ESifhaq;aEG;jcif

မောကိုကွန်ဂရက် ပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီထံမှ စာတစ်စောင် ရောက်ရှိလာသည်။ ယင်းစာအရ ဗကပ ခေါင်းဆောင်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ကေအဲန်ယူပါတီနှင့် လာရောက် တွေ့ဆုံရန် ဖြစ်သည်။ တွေ့ဆုံကြရန်နေရာကို ပနာကွီးထဲ ကျောက်ကြီးမြို့နယ်တွင် စီစဉ်ထား သည်။ ဤတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ကေအဲန်ယူပါတီမှ မန်းရှာဖလေ့၊ ဆရာဖလားစေးနှင့် ဗိုလ်တင်ဦး တို့ကို ဗကပခေါင်းဆောင်များနှင့်တွေ့ဆုံရန် ရွေးချယ်စေလွှတ်သည်။ ဗကပမှလာသည့် ခေါင်းဆောင် များမှာ သခင်ဇင်ခေါင်းဆောင်ပြီး သခင်မြနှင့် ဗိုလ်ဘုန်းကျော်တို့ ပါဝင်သည်။

မောကိုကွန်ဂရက် ပြီးဆုံးပြီးနောက် ကြိုတင်စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း ပါတီနှစ်ခုမှ ခေါင်းဆောင်တို့သည် ပနာကွီးထာ၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြလေသည်။ နှစ်ဖက်မှခေါင်းဆောင်တို့ သည် ၎င်းတို့၏ တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်အသီးသီးကို တင်ပြဆွေးနွေးကြသည်။ နိုင်ငံရေးလမ်းစဉ် စစ်ရေးလမ်းစဉ်၊ စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို တင်ပြဆွေးနွေးကြသည်။ ဤနှစ်ဦး နှစ်ဘက်မှ အသီးသီးတင်ပြသည့် လမ်းစဉ်များအပေါ် တူညီမှုကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန် ကြိုးပမ်းကြသည်။ မတူညီ သည့်အချက်များကိုလည်း ဆွေးနွေးကြသည်။ ၎င်းနောက် ဘုံရန်သူ ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ရေး

အတွက် လက်တွဲဆောင်ရွက်ရေးကိစ္စကို ဆွေးနွေးကြသည်။ ဗကပများ ချမှတ်ထားသည့် ၁၉၅၅ ခုနှစ် တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်သည် ပါလီမန်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် လမ်းစ ရှာဖွေရေးသာ ဖြစ်သည်။ ပါလီမန်အတွင်း၌နေပြီး အခွင့်အရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်သွားရန် ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ဗကပနှင့် ကေအဲန်ယူပါတီအကြား တူညီသည့်အမြင်မှာ အနည်းအကျဉ်းသာ ရှိပြီး မတူညီသည့်အရာများမှာ အများစု ဖြစ်နေသည်။ နောက်ဆုံး ရန်သူအား ပူးပေါင်း တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် ဆွေးနွေးကြသည်။ အောက်ပါ သဘောတူညီချက်ကို ရရှိသည်။

(၁) (JOC) ခေါ် (Joint Operation Committee) စစ်ဆင်ရေးပူးတွဲကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းပြီး ရန်သူအား လက်နက်ဖြင့်လက်တွဲ တိုက်ခိုက်သွားရန်။

(၂) မတူညီမှုများ ပေါ်ပေါက်လာပါက တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး နိုင်ငံရေးနည်းလမ်းဖြင့် စီစဉ်ဖြေရှင်းသွားရန်။

(၃) လိုအပ်သလို တတ်နိုင်သရွေ့ အပြန်အလှန် ကူညီသွားကြရန်။

(၄) ရန်သူ၏သတင်းများကို အပြန်အလှန် ပေးပို့ကူညီသွားရန်။

(၅) စာပေးစာယူဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကြေးနန်းဖြင့်လည်းကောင်း အပြန်အလှန်အဆက်အသွယ်ပြုရန်၊ စသည်တို့ဖြစ်သည်။

2/ csifacjifa qmifrsm;ESifhawGUqkdif

မယ်ဝေတွင် နိုင်ငံရေးသင်တန်းပို့ချစဉ် ချင်းအမျိုးသားဦးစီးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ လယ်ထကြီး တပ်မဟာ(၃)ဌာနချုပ်တွင်ရောက်ရှိနေကြောင်း ကြားသိရသည်။ ၎င်းတို့သည် ကေအဲန်ယူ ပါတီနှင့် ကရင့်တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ သွားရောက်တွေ့ဆုံရန်အတွက် ဟန်တာသာမွေးမှ စကော်လယ်တောနှင့် ဆရာဖလားစေးကို ရွေးချယ်စေလွှတ်သည်။ လယ်ထကြီး၌ပင် သွားရောက်တွေ့ဆုံခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ရောက်ရှိလာကြမည့် ချင်းခေါင်းဆောင်များမှာ –

(၁) ဆလိုင်းသာထူး – ချင်းဦးစီးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ

(၂) ဆလိုင်းသာဦး – ချင်းဗဟိုဌာနချုပ်မှ လူငယ်တစ်ဦး တို့ဖြစ်သည်။

တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာတွင် နှစ်ဖက်ခေါင်းဆောင်တို့သည် ၎င်းတို့၏တော်လှန်ရေး လမ်းစဉ်များကို တင်ပြဆွေးနွေးကြသည်။ ၎င်းတို့၏မျက်မှောက် အခြေအနေများနှင့် နောင်တွင်၎င်းတို့ မည်ကဲ့သို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း အမြင်များကိုလည်း အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးကြသည်။ အမှန်မှာ ချင်းဦးစီးအဖွဲ့သည် ဗကပမှ ဦးစီးပြီး ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည့် အဖွဲ့တစ်ခုဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံရေးလမ်းစဉ်သည် ဗကပ၏ လမ်းစဉ်အတိုင်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဤတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ၌ ဆလိုင်းသာထူးသည် ဗကပနှင့် လက်တွဲလုပ်ကိုင်သည့် အတွေ့အကြုံများကို ဖွင့်ဟပြောဆိုသည်။ ဗကပမှ ၎င်းတို့အား မည်ကဲ့သို့ ဖိနှိပ်သည့်အကြောင်း၊ ၎င်းတို့အပေါ် မည်ကဲ့သို့အာဏာယူကြောင်း၊ ဗကပ၏ ဖိနှိပ်မှုအမျိုးမျိုး အဖုံဖုံကို ခံနေရကြောင်း စသည်တို့ကို ပြောဆိုဆွေးနွေးလေသည်။ ဤ

တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပွဲအပြီးတွင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်မှ သဘောတူ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ကို ထုတ်ပြန်လေသည်။ ဤထုတ်ပြန်ကြေညာချက်တွင် ဖဆပလ အစိုးရကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် အောင်ပွဲရသည့်အထိ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပူးတွဲဆောင်ရွက်သွားရန် အပြန်အလှန်ကူညီသွားကြရန် သဘောတူကြောင်း ပါရှိသည်။

&efolrif&efa t mifx lpf

ချင်းခေါင်းဆောင်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနေစဉ် ဗကပ ဗဟိုကော်မတီဝင် ရဲဘော်မြ ပြုန်းစားကြီး ရောက်ရှိလာသည်။ ရဲဘော်မြက ကော်သူးလေမှ ရန်သူ့သတင်းကို ရရှိ မရှိ မေးမြန်းစုံစမ်းသည်။ ယင်းနောက် ရဲဘော်မြကပင် ရန်သူသည် အရှေ့တိုင်းကော်သူးလေ နယ်မြေကို ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်မည့်အကြောင်း၊ ရန်သူ့အင်အား တစ်သောင်းခန့်ရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် ရွှေကျင်မြို့နယ်၊ ကျောက်ကြီးမြို့နယ်နှင့် ဖာပွန်မြောက်ပိုင်းနယ်မြေများအား ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ တစ်ရက် နှစ်ရက်အတွင်း ထိုးစစ် မုချ စတင်မည့်အကြောင်း ရှင်းပြလေသည်။ အမှန်မှာ ဗကပတို့သည် ရန်သူ့သတင်းကို အတိအကျဖမ်းယူရရှိသဖြင့် ကော်သူးလေအား ရန်သူမှ ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်မည့်အကြောင်းကို ကေအဲန်ယူခေါင်းဆောင်များအား သတိပြုကြရန် ယခုကဲ့သို့ လာရောက်ပြောပြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မြပေးသည့်သတင်းအတိုင်း နောက်တစ်နေ့ ၁၉၅၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ (၆) ရက် နေ့တွင် ရွှေကျင်မြောက်ဘက်နယ်မြေမှ သေနတ်သံများ ကြားရလေသည်။ မွန်းတည့်အချိန်သို့ ရောက်သောအခါ သတင်းတစ်ခုရောက်ရှိလာသည်။ ရန်သူ့စစ်တပ်အများအပြား ရန်ကုန်မှ မဒေါက်ရထားဖြင့် မဒေါက်သို့ ရောက်ရှိလာကြောင်းသတင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤတပ်များသည် မဒေါက်တွင်ရောက်ရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် မော်တော်ကားပေါ်တက်ပြီး ရွှေကျင်မြို့နယ်အတွင်းရှိ တောင်ပေါ်ဒေသသို့ ဆက်လက်ခရီးထွက်လာသည်။

ဤသတင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ရွှေကျင်မြို့သူမြို့သားများ လုံးဝ မသိလိုက်ချေ။ ရန်သူသည် မိမိတို့တပ်စွဲထားသည့်နေရာကို သိသဖြင့် ရွှေကျင်မြို့ကို ရှောင်ကွင်းပြီး(KRC)ဌာနချုပ်ရှိရာ မောကိုသို့ တချို့၊ တပ်မဟာ(၃)ဌာနချုပ်ရှိရာ လယ်ထကွီးသို့ တချို့၊ လူစု နှစ်စုခွဲပြီး တိုက်ရိုက်ချီတက်လာနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ပထမသတင်းရသည့်နေ့နှင့် တစ်ညလုံး ရန်သူ့သတင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ငြိမ်သက်နေသည်။ ဘာမျှ မကြားရတော့ချေ။ နောက်တစ်နေ့ မိုးလင်းလာသည့်အခါ ရန်သူတို့သည် ကေအါရ်စီဗဟိုဌာနချုပ် မောကို စခန်းသို့ တရိုန်ထိုး ချီတက် ရောက်ရှိလေတော့သည်။ တပ်မဟာ(၃)ဌာနချုပ် လယ်ထကွီးသို့လည်း ရန်သူအချို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ လမ်းတွင်တွေ့ရှိသမျှ အရာများကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးသည်။ ထီးမူးတွင်ရှိသည့် (KRC)၏ နေရာကိုလည်း ဖျက်ဆီးလိုက်ကြသည်။ ရန်သူသည် ထိုခွင်၌ပင် လှည့်လည်ပြီး နေရာအနှံ့ ရှာဖွေမွှေနှောက် ဖော်ထုတ်လိုက်ရာ အနီးအနားတွင် သိုဝှက်ထားသည့်အသံလွှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာများ၊ ရုပ်ရှင်စက်နှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများ၊ စားနပ်ရိက္ခာအားလုံးကို ဖော်ထုတ်ရရှိသွားလေသည်။ တပ်မဟာ (၃)ဌာနချုပ်ကို ချီတက်တိုက်ခိုက်သည့် ရန်သူ့တပ်ဖွဲ့မှာလည်း တပ်မဟာဌာနချုပ်၊ ခရိုင်ဌာနချုပ် စခန်းများကို သိမ်းပိုက်နိုင်ပြီး သိုဝှက်ထားသည့် ဆန်စက်များ၊ ရုံးပစ္စည်းများကို ရရှိလေသည်။ ဤနေရာ

တစ်ဝိုက်တွင် ရန်သူသည် ရက်အနည်းငယ်နေပြီး မွေနှောက် ရှာဖွေပြီးနောက်တွင် တောင်ပေါ်ဒေသသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သွားကြသည့် ခေါင်းဆောင်ရဲဘော်များရှိရာသို့ တရှိန်ထိုး တက်သွားလေတော့သည်။ ရန်သူသည် ဖာပွန်ခရိုင် နယ်စပ်တောင်ပေါ်ဒေသ ကော်မူဒဲ၊ သေဒိုမူဒဲ အစရှိသည့်ကျေးရွာများအထိ ရောက်ရှိကြသော်လည်း ဘာမျှထပ်ပြီး မရရှိတော့ချေ။ ရန်သူသည် ယင်းနေရာမှပြန်ပြီး ဆုတ်ခွာသွားမည်အပြုတွင် ကေအါရ်စီမှ ဆရာထွေးဇန်သည် ရန်သူ့ထံသွားရောက် လက်နက်ချ အညံ့ခံလိုက်ပြီး ဗဟိုမှဝှက်ထားသည့် ပုံနှိပ်စက်၊ အသံလွှင့်စက်များကို ဖော်ထုတ် ပြသသဖြင့် ရန်သူသည် ဤအဖိုးတန်စက် အားလုံးကို ရရှိသွား လေတော့ သည်။

နောက်တစ်လအကြာတွင် ရန်သူသည် ဆာမူပယ်ကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ပြီး စေးဒေးသတ္တုတွင်းသို့ တရှိန်ထိုး ချီတက်သိမ်းပိုက်ပြန်သည်။ ဖာပွန်မြောက်ပိုင်းနယ်မြေအတွင်း၌လည်း တပ်စွဲထားလေတော့သည်။ ရန်သူသည် သထုံခရိုင် တပ်မဟာ(၅)နယ်မြေနှင့် ဖားအံခရိုင် တပ်မဟာ(၇) နယ်မြေတို့ကိုလည်း ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် တပ်မဟာ(၃)နယ်မြေကို ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်သကဲ့သို့ အင်အားမများချေ။ ရန်သူသည် အခွင့်ကောင်းကို ရယူနိုင်သဖြင့် ထိုးစစ်အစပိုင်း တစ်လ နှစ်လအတွင်း အောင်ပွဲများ အလျင်အမြန်ရရှိလျက် ရှိနေသည်။

ရန်သူ၏ မင်းရန်အောင်ထိုးစစ်သည် ပဒိုဝေသော်မှ အရှေ့တိုင်းဗဟိုသို့ ရောက်ရှိကာစ အချိန်တွင် စတင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရန်သူသည် တပ်မဟာ(၃) ဌာနချုပ်နှင့် မောကို ကေအါရ်စီဌာနချုပ် ထီးမူစခန်း စသည်များကို အလွယ်တကူသိမ်းပိုက်ရရှိနိုင်သောကြောင့် ဝေသော်သည် တပ်မဟာ(၃) မှူး ဗိုလ်မှူးကြီးကျားမောင်အား အပြစ်တင်လေသည်။ ရွှေကျင်မြို့နယ်မှ မြို့နယ်ဥက္ကဌ သစ်ခေါင်းမောင်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ရွှေကျင်ရှိ တပ်ရင်းခေါင်းဆောင်အချို့ကိုလည်းကောင်း အပြစ်တင်လေသည်။ ယင်းကြောင့် ဗိုလ်မှူးကြီးကျားမောင်အား တပ်မဟာမှူးနေရာမှ ဖြုတ်ချလိုက်ပြီး ထရူးမင်းကို တပ်မဟာမှူးအဖြစ် ခန့်အပ်လိုက်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် သစ်ခေါင်းမောင်ရာကိုလည်း ရွှေကျင်မြို့နယ်မှူးနေရာမှ ဖြုတ်ချလိုက်သည်။ တပ်မှူးအချို့ကိုလည်း ဖြုတ်ပစ်မည်ဟု ပြောဆိုလေသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်များသည် ၎င်းတို့၏ကျရာတာဝန်တွင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ရန်သူရရှိသည့်သတင်းများမှာ အလွန်တိကျသဖြင့် ကြီးမားသောအင်အားဖြင့် ယခုကဲ့သို့ အလျင်အမြန်ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်လာရာ ယခုကဲ့သို့မိမိတို့၏နေရာများကို လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးသွားရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် စီစဉ်ထားသည့် ရိက္ခာများကိုလည်း ရန်သူများ ရရှိသွားကြလေသည်။

&efolrsm; tm;jyefvnfwdkufcdkufjcif;

ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို မောကိုကွန်ဂရက်တွင် ချမှတ်ခဲ့ကြောင်း၊ ရန်သူမှ အသေအချာသိထားပြီးဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ဤတော်လှန်ရေး ဒုတိယလမ်းစဉ်သည် အမြစ်မတွယ်မီ ရန်သူသည် ကော်သူးလေဗဟိုနှင့် အရှေ့တိုင်းကော်သူးလေကို လအနည်းငယ်အတွင်း ချေမှုန်းပစ်ရန် ရန်သူမှ ဆုံးဖြတ်ထားလေသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ပါသော်လည်း နိုင်ငံရေးသင်တန်းကို အဆက်မပြတ်ပေးခဲ့သဖြင့် ကရင်တို့တွင် ပိုမိုပြီးစိတ်ဓာတ်ပြင်းထန် တက်ကြွလာ

ကြသည်။ နိုင်ငံရေးတွင် မှန်ကန်သည့်အမြင်များ ရှိလာသည်။ ၎င်းပြင် ၎င်းတို့အား နိုင်ငံရေးသဘော တရားများ လမ်းစဉ်များကို ပို့ချထားသဖြင့် ကရင်လက်နက်ကိုင်တပ်များသည် ရန်သူ၏ ထိုးစစ်ကို ရင်ဆိုင်ရာတွင် ကြောက်ရွံ့ခြင်းမရှိ၊ နည်းနည်းမှ မရှိန်ဘဲ ဖြစ်နေကြသည်။ ယင်းကြောင့် ရန်သူအား ပြန်လည် တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် ၎င်းတို့သည် ယခင်ကထက် ပိုမိုပြီး ၎င်းတို့ကိုယ်ကိုယ် ပြန်လည်စ ည်းရုံးစုစည်းလာနိုင်ခဲ့သည်။ တပ်မဟာ(၃) တပ်မဟာမှူးအသစ်အဖြစ် ရွေးချယ် တင်မြောက်ခြင်း ခံရသည့် ဗိုလ်ကြီးထရူးမင်းသည် ဗိုလ်မှူးကြီးစောဗိုလ်မြဦးစီးသည့် **(KPLA)** တပ်ရင်းနှင့် ပူးပေါင်း ပြီး ရွှေကျင်မြို့နယ်၊ ကျောက်ကြီးမြို့နယ်၊ မုံးမြို့နယ်အတွင်းရှိ သွားရောက် လှည့်လည်တိုက်ခိုက်ကြ သည်။ တပ်မဟာ(၂)နှင့်လည်း ပူးပေါင်းပြီး တောင်ငူခရိုင် သံတောင်မြို့နယ်အတွင်းရှိ ရန်သူများအား လိုက်လံတိုက်ခိုက်ကြသည်။ ရန်သူအများအပြား သေကျေပြီး ရာနှင့်ချီပြီး ရန်သူလက်နက် အများ အပြားကို သိမ်းပိုက်ရရှိခဲ့သည်။ ရန်သူတပ်ရင်း ကချင်(၃)တပ်ရင်း တစ်ရင်းထဲပင်လျှင် တစ်ရာကျော် သေဆုံးသည်။ တပ်မဟာ(၃)သည် ဗကပ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့နှင့်လည်း ပူးပေါင်းပြီး ထန်းတပင် မြို့နယ် မုံးမြို့နယ်တို့တွင် ရန်သူ၏စခန်းနေရာများအား လိုက်လံတိုက်ခိုက်ကြသည်။

ဖာပွန်မြောက်ပိုင်းနယ်မြေတွင် မှန်တိုင်းနီစစ်ဆင်ရေးကို ရေးဆွဲချမှတ်ကာ ဆာမူပယ်၊ စေးဒေးတွင်ရှိသည့် ရန်သူများအား လိုက်လံတိုက်ခိုက်သည်။ ရေခပ်ရန်ဆင်းလာသည့် ရန်သူများ အားစောင့်ပြီး ချောင်းမြောင်းပစ်ခတ်သည်။ ဤကဲ့သို့တိုက်ခိုက်ရာတွင် ရန်သူအများအပြားသေကြေ ကြသည်။ တပ်ခွဲမှူးပါ ကျဆုံးသည်။ ရန်သူသည် ၎င်းတို့၏နေရာမှာ မထွက်ရဲတော့ချေ။ ရန်သူမှ ကော်သူလေးအရှေ့တိုင်းအား ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်စဉ် ပဲခူးရိုးမသို့ရောက်ရှိလာသည့် ဗိုလ်ချုပ် ကော်ထူးတို့၏တပ်များ ညွှန်ကြားချက်အောက်တွင် ဗိုလ်မှူးကြီးမောင်မောင်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး လောကွားတို့ကလည်း ကရင်တပ်မတော်ကိုလည်း တိုးချဲ့စည်း ရုံး ဖွဲ့စည်းကာ၊ ဗကပများနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ရန်သူကိုတိုက်ခိုက်ကြသည်။ ဗကပတပ်များကို ဗိုလ်ဖုန်းကျော်၊ ဗိုလ်ညွှန့်ထွန်း၊ ဗိုလ်ထွန်းမြင့် တို့က ဦးစီးလျက်ရှိသည်။ ပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့တို့သည် ပဲခူးမြို့ကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ကြ သည်။ မီးရထားဘူတာရုံ၊ ရဲစခန်းများနှင့် ဈေးကြီးကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် လူထု များ အား စည်းရုံးခေါ်ဆိုပြီး၊ ဝါဒဖြန့်ဟောပြောကြသည်။ စာရွက်စာတမ်းများကိုလည်း ဖြန့်ဝေ ကြသည်။ ပဲခူးမြို့ကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ရာတွင် အလွန်စနစ်တကျ ရှိခဲ့ပါသည်။ စစ်သားများ သည် စည်းကမ်းကိုလိုက်နာကြသည်။ မြို့သူမြို့သား ပြည်သူလူထု၏ ပစ္စည်းတစ်ခုမျှ ခိုးယူ လုယူခြင်း မရှိကြချေ။ မြို့ကို သိမ်းပိုက်နိုင်ပြီး တစ်မနက်လုံးမြို့တွင်း၌ စနစ်တကျ ငြိမ်သက်စွာ နေကြသည်။ ကရင်တပ်များသည် ပဲခူးမြို့ကို တိုက်ခိုက်ပြီး တစ်ပတ်အကြာတွင် ဆက်လက်ပြီး ဘုရားကြီး ဘုရားလေးတို့ကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သည်။ ကော်သူလေးအရှေ့တိုင်းကို ချေမှုန်းရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ထိုးစစ်ဆင်လာသည့် ရန်သူသည် နောက်ဆုံးတွင် ၎င်းတို့၏တပ်အားလုံးကို ပြန်ခေါ်ပြီး မင်းရန်အောင်ထိုးစစ်ကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ရလေတော့သည်၊ (၆)လကြာ ထိုးစစ် ကာလ အတွင်း နေရာအနှံ့ ရန်သူ(၆၀၀)ကျော် တိုက်ပွဲတွင် သေဆုံးခဲ့သည်။ ထိခိုက် ဒဏ်ရာရသူများမှာ ၁,၀၀၀ ကျော်ရှိ သည်။ ကျွန်တော်တို့၏ တပ်များက ရန်သူ့လက်နက် (၁,၀၀၀) နီးပါးကိုလည်း သိမ်းပိုက်ရရှိသည် ရန်သူသည်အရှုံးဖြင့် မင်းရန်အောင်စစ် ဆင်ရေးအား ရပ်သိမ်းလိုက်ရလေ တော့သည်။

t cef;(4-8)

wdkif;rm; u jyefv nfþ n f½kd;az:Gn f;jcif;

ကော်သူးလေတွင် တိုင်း(၃) တိုင်း ထားရှိသည်။

(၁) အရှေ့တိုင်း–ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် ရန်ကုန် မန္တလေး မီးရထားလမ်းအကြားရှိ နယ်မြေဖြစ်သည်။

(၂) ပဲခူးရိုးမတိုင်း–ယခင်က မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း တပ်မဟာ(၆)နယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ် ဧပြီလ (၁၆)ရက်နေ့တွင် တိုင်းတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်သည်။ ဤတိုင်းသည် ရန်ကုန် မန္တလေး မီးရထားလမ်းနှင့် လှိုင်မြစ်အကြားရှိ နယ်မြေများဖြစ်ကြသည်။

(၃) မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း–လှိုင်မြစ်နှင့် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်အကြားရှိ နယ်မြေများဖြစ်သည်။

1/ t a&S wdkif; t m; jyefv nfþ n f½kd;az:Gn f;jcif;

ကရင့်တော်လှန်ရေး စတင်ချိန်မှ ၁၉၅၆ ခုနှစ်အထိ အရှေ့တိုင်းကော်သူးလေသည် ကော်သူးလေဗဟို၏ တိုက်ရိုက်ဦးစီးခေါင်းဆောင်မှုအောက်တွင် ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဖာပွန် ကွန်ဂရက်၌ စကောဝါးခိုအား အရှေ့တိုင်း စည်းရုံးရေးမှူးအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပြီး ကော်မတီ တစ်ရပ်ကိုလည်း ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် စကော်ဝါးခိုသည် ကျန်းမာရေး မကောင်းသည်က တစ်ကြောင်း ရန်သူ၏လှုပ်ရှားမှုကြောင့်တကြောင်း ကေအဲန်ယူ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေ **(Constitution)**ကို ရေးဆွဲရာတွင် ပြီးဆုံးခဲ့သော်လည်း ၎င်းအား အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ကေအါရ်စီ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ပြီးနောက် တပ်မှူးများအစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူကျင်းပခဲ့သည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် ဟန်တာသာမွေးသည် ဗိုလ်မှူးကြီးစောအုန်းဖေအား အရှေ့တိုင်းဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်ရန် လျာထားခဲ့သည်။ အတွင်းရေးမှူးမှာ ပဒိုဆာတူဝေါ်(ဖာပွန် ခရိုင် ပဒိုထီးဖိုးခီး)က တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ပဒိုထီးဖိုးခူးသည် ဗဟို၌ လည်းကောင်း၊ အရှေ့တိုင်း၌ာနချုပ်၌လည်းကောင်း၊ လာရောက်နေထိုင်ခြင်း မပြုနိုင်သဖြင့် လုပ်ငန်းလည်း ဘာမျှဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် မဖြစ်ပေါ်လာချေ။

၁၉၅၆ ခုနှစ် မေဘကို ကွန်ဂရက်ပြီးဆုံးပြီးနောက် စစ်တပ်အစည်းအဝေးပြုလုပ်ရာတွင် ဟန်တာက ပဒိုမန်းသိန်းမောင်အား အရှေ့တိုင်းဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်ပြန်သည်။ ဗိုလ်ကြီး စောအုန်းဖေကိုမူ အရှေ့တိုင်းတပ်မှူးချုပ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည်။ ဆရာအုန်းဖေညွန့်

အား တိုင်းအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်စေသည်။ အလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီတစ်ရပ်ကိုလည်း ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။ ဤရွေးကောက်တင်မြှောက်မှုသည် ဉက္ကဋ္ဌကြီးဟန်တာသာမွေး၏ တစ်ဦးတည်း သဘောဖြင့် ဆောင်ရွက်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပြီး အုပ်ချုပ်ရေးအခြေခံ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းနှင့် ကိုက်ညီခြင်း မရှိချေ။

1957 ckESpf t a&SUwdkif;wyfrSL;rm; t p n f t a0;

၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် အရှေ့တိုင်းတပ်မှူးများ အစည်းအဝေးကို မယ်စီထာ၌ ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့သည်။ ဤအစည်းအဝေးအတွက် တာဝန်ယူစီစဉ်သူမှာ အရှေ့တိုင်းတပ်မှူး ဗိုလ်ချုပ်စောအုန်းဖေပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏စီစဉ်မှုတွင် လုံခြုံရေးအတွက် သတိမပြုမိခဲ့ သဖြင့် ရန်သူမှ သတင်းရရှိသွားလေသည်။ ထို့ကြောင့် အစည်းအဝေးစတင်သည့်နေ့တွင် ရန်သူ့လေယာဉ်(၃)စင်း မယ်စီထာကို ဗုံးကြဲတော့သည်။ စက်သေနတ်များဖြင့်လည်း ပစ်ခတ်လေသည်။ နေရာအနီးအနားတစ်ဝိုက်ကိုလည်း ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်လေသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ရန်သူ၏ကြည်းတပ်လည်း တက်လာလေသည်။ အစည်းအဝေး၏နေရာကို ယိုဖိုးလိပ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းလိုက်ရသည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် ကေအဲန်ရီစီ ဗဟိုခေါင်းဆောင်အတော်များများ တက်ရောက်လာကြပြီး အရှေ့တိုင်းရှိ တပ်မဟာများမှ တပ်မှူးများ စုံစုံညီညီ ရောက်ရှိလာကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူးလည်း ရောက်ရှိလာသဖြင့် ဤအစည်း အဝေးတွင် မောကို ကွန်ဂရက်တွင် အတည်ပြုထားသည့် တပ်မတော်၏ စည်းရုံး ဖွဲ့စည်းမှု အခြေခံစည်းမျဉ်းဥပဒေများ စစ်ရေးသေနင်္ဂဗျူဟာနှင့် နည်းပရိယာယ် ပြဿနာအားလုံးကို ပြန်လည်စဉ်းစားသုံးသပ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူးက လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်စွက်ရေးသားပြီးနောက် ဤတပ်မှူးများ အစည်းအဝေးမှ တပ်မတော်၏ဖွဲ့စည်းပုံ၊ စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်း၊ စစ်ရေး သေနင်္ဂဗျူဟာနှင့် နည်းပရိယာယ် စာတမ်းအားလုံးကို လက်ခံ အတည်ပြုလိုက်သည်။

တိုက်ခိုက်ရေးအတွက် အရှေ့တိုင်း တပ်မဟာများ၏ နယ်မြေများကို အောက်ပါအတိုင်း (၃)နေရာ ခွဲပြီး စီစဉ်ထားသည်။

(၁) အမှတ်(၁) ဇုန်နယ်မြေ

တပ်မဟာ(၂)နှင့်တပ်မဟာ(၃)တို့၏ နယ်မြေများဖြစ်ပြီး ဇုန်နယ်မြေ၏တာဝန်ခံတပ်မှူးသည် ဗိုလ်ထရူးမင်းဖြစ်သည်။

(၂) အမှတ်(၂) ဇုန်နယ်မြေ

တပ်မဟာ(၅)၏ နယ်မြေဖြစ်သည်။ ဇုန်နယ်မြေတာဝန်ခံတပ်မှူးသည် ဗိုလ်လင်းထင်ဖြစ်သည်။

(၃) အမှတ်(၃) ဇုန်နယ်မြေ

တပ်မဟာ(၆)၊ တပ်မဟာ(၇)နှင့် ဖာပွန်ခရိုင်တပ်များပါဝင်သည်။ ဇုန်နယ်မြေ တာဝန်ခံတပ်မှူးမှာ ဗိုလ်တင်ဦး(တာအယ်) ဖြစ်သည်။

ဤဇုန်နယ်မြေများသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအပြိုင်အဆိုင်သဘောဖြင့် ရန်သူကို တိုက်ခိုက်ကြရန်လည်း သဘောတူလက်ခံထားသည်။ ရန်သူအား အများဆုံး တိုက်ခိုက်အနိုင်ယူရေးတွင် တစ်နှစ်အတွင်း ပြိုင်ဆိုင်ကြရန်ဖြစ်သည်။ ရန်သူကို အများဆုံးသတ်ဖြတ်နိုင်ရေး၊ ရန်သူ့လက်နက်များကို အများဆုံး ရရှိနိုင်ရေး၊ ရနိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ ဖျက်ဆီးပျက်နိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ ရန်သူ့ လေယာဉ်များအား တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီးရေး၊ ထိုနည်းအတူ မီးရထားမော်တော်ကားနှင့် အခြားသော ရန်သူနှင့်သက်ဆိုင်သည့် စက်ပစ္စည်းများ အများဆုံးတိုက်ခိုက်ရရှိနိုင်ရေးတို့အတွက် ပြိုင်ဆိုင်မည်။ အနိုင်ရရှိသူအား ဆုပေးမည်။ ဤသဘောတူညီချက်နှင့် စီစဉ်ချက်အရ ဤအရှေ့တိုင်း ဇုန်နယ် (၃)ခုသည် တစ်နှစ်အတွင်း ရန်သူအား ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်လာလေတော့သည်။ နယ်မြေတစ်ခုစီတွင် ရန်သူအား ထောင်ချီပြီး သေကြေဒဏ်ရာရစေကြောင်းလည်း သိရှိရသည်။ ရန်သူလက်နက်အများအပြားကိုလည်း သိမ်းပိုက်ရရှိလေ ည်။

1958 ckESpf t a&Sw kdif; u ef;&if h

၁၉၅၈ ခုနှစ် မိုးရာသီအချိန်တွင် ကော်သူလေးအရှေ့တိုင်းအစည်းအဝေးကို မလေးလယ်တွင် ပြုလုပ်ကျင်းပရန် စီစဉ်သည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် တိုင်းခေါင်းဆောင်များအား ရွေးချယ်တင်မြှောက်မည်ဖြစ်ပြီး တော်လှန်ရေးအတွက် ရှေ့လုပ်ငန်းများကိုလည်း စီစဉ်ချမှတ်သွားရန်ဖြစ်သည်။

အစည်းအဝေးစတင်ပြီး မကြာသည့်အချိန်မှာ လေယာဉ်အသံကို ကြားရလေတော့သည်။ အချိန်အနည်းငယ် အတွင်းမှာပင် လေယာဉ်(၅)စင်းကို တွေ့ရပြီး မလေးလယ်၊ လေးခီးနှင့်အနီးအနားနေရာတို့ကို ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်လေတော့သည်။ မလေးလယ်ရွာတွင် ဗုံးအလုံးများစွာကျရောက်ထိမှန်သည်။ သို့ရာတွင် အစည်းအဝေးခန်းမသည် ရွာအပြင်ဖက် အနည်းငယ်တွင်ရှိနေသဖြင့် ထိမှန်ခြင်းမရှိချေ။ လေးခီးရွာတွင်မူ ရွာသားနှစ်ဦးကို ထိမှန်သေဆုံးစေသည်။ ရန်သူကြည်းတပ်များလည်း ချီတက်လာနေသည်ဟု သတင်းရရှိသဖြင့် အစည်းအဝေးနေရာကို တပ်မဟာ (၅) နယ်မြေအတွင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့လိုက်ရသည်။ ဗဟိုခေါင်းဆောင်များကို လှေများဖြင့် တင်ဘန်းဝ (ပေါပေါ်တာ)သို့ ပို့ဆောင်လိုက်သည်။ ညအချိန်ရောက်သည့်အခါ ဤနေရာသို့ ရန်သူ နီးကပ်လာနေပြီဟု သတင်းရောက် ရှိလာသဖြင့် ခေါင်းဆောင်များက ကွီးတမာဖက်သို့ ပို့ဆောင် လိုက်ကြသည်။ ယင်းနောက် တိုင်းအစည်းအဝေးကို မဲ့သာလိုတွင် လုပ်မည်ဟု ပြန်လည် စီစဉ်လိုက်သည်။ တစ်နေ့တည်းပင် ရန်သူသည် တပ်မဟာ(၅)၏ ဌာနချုပ်နေရာ ပေါပေါ်တာကို လာရောက် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်သည်။ အိုးအိမ်အဆောက်အဦများကို မီးလောင်ကျွမ်းသည်။ ခရိုင်အတွင်းရေးမှူး ပဒိုအက်ဒဝက်ပွေထော် ဒဏ်ရာရပြီး သေဆုံးသွားသည်။

စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း မဲ့သာလိုသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားသည်။ မိုးတွင်းကာလမို့နေရာထိုင်ခင်းများကို ခက်ခက်ခဲခဲတည် ဆောက်ကြရသည်။ စားနပ်ရိက္ခာတို့ ခက်ခဲလေသည်။

သို့ရာတွင် အကောင်းဆုံး ကြိုးပမ်းစီစဉ်မှုကြောင့် အစည်းအဝေးကို ပြန်လည် စတင်နိုင်သည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းစဉ်၊ ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်းစဉ်၊ ပညာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ တရားစီရင်ရေး၊ သစ်တော လယ်ယာနှင့် အခြားဌာနလုပ်ငန်းစဉ်များကို ရေးဆွဲချ မှတ်အတည်ပြုလေသည်။

ဤနေရာလုပ်ငန်းစဉ်များအား ချမှတ်အတည်ပြုပြီးနောက်တွင် တိုင်းခေါင်းဆောင် အသစ်ကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်လေသည်။ ပဒိုမန်းသိန်းမောင်(ဖူးလယ်မူး)သည် တိုင်းဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ပြန်လည်ရွေးကောက်ခံရသည်။ အခြားတိုင်းခေါင်းဆောင်များလည်း ပြောင်းလဲခြင်းမရှိဘဲ ယခင် အတိုင်း ပြန်လည်အရွေးခံကြရသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ရွေးကောက်ခံကြရသည့် အရှေ့တိုင်းခေါင်းဆောင်များသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ၁၉၆၁ ခုနှစ်အထိ ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်ကြသည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဗဟို ခေါင်းဆောင်များ ကဆောဝါးကွန်ဂရက်တွင် ကွဲကြပြုကြသည့်အချိန်အထိဖြစ်သည်။ အရှေ့တိုင်း ကွန်ဖရင့် ပြီးဆုံးပြီးနောက် အရှေ့တိုင်းတပ်မှူးများ အစည်းအဝေးကို ဆက်လက် ကျင်းပကာ စစ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ တိုက်ပွဲနည်းနာများကို စီစဉ်ဆုံးဖြတ်သည်။ ယင်းကြောင့် အခြေအနေများ ပိုမို ကောင်းမွန်လာသည်။

၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ရန်သူသည် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်အား အသေဖမ်းဆီးရမိလိုက်သဖြင့် ဒု ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူးအား စစ်ဦးစီး ဗိုလ်ချုပ်(ဝါ)ကော်သူးလေ ဗိုလ်ချုပ်အဖြစ် တင်မြှောက်သင့်သည်။ သို့ရာတွင် ဟန်တာသာမွှေးသည် အရှေ့တိုင်းဗိုလ်ချုပ်ဖြစ်သည့် ဗိုလ်ကြီးအုန်းဖေကို တင်မြှောက်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူးအားလည်း ဆက်လက်ပြီး အရှေ့တိုင်းတိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်တာဝန်ကို ယူစေသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ဟန်တာသာမွှေးသည် အရှေ့တိုင်း တိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ်အဖြစ် ထော့မဲပါကို တင်မြှောက် လိုက်သည်။ သို့ရာတွင် ထော့မဲပါသည် အာဏာပြလွန်းသည်က တစ်ကြောင်း၊ မာနကြီးလွန်း သည်က တစ်ကြောင်း စစ်ဥပဒေစည်းမျဉ်းရှိသည့်အတိုင်း အလုပ်မလုပ်ဘဲ အာဏာယူပြီး သဘော အတိုင်း ထင်တိုင်းကြဲသဖြင့် တပ်မဟာ(၇)သည် ထော့မဲပါကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်ဆန့်ကျင်လေတော့ သည်။ ထို့ကြောင့် ဟန်တာသာမွှေးသည် ထော့မဲပါကို ဖြုတ်ချလိုက်ရသည်။ ယင်းနောက် ဗိုလ်ချုပ် ကော်ထူးကိုပင် ပြန်၍အရှေ့တိုင်းတိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူစေသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဧပြီလ အတွင်းက ဆောဝါးကွန်ဂရက်ကို ကျင်းပနေစဉ် မှချကွဲပြဲကြမည့် အခြေအနေ အောက်၌ အရှေ့တိုင်း တိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ်အဖြစ် ဟန်တာသည် ရှမ်းပြည်မှ ဆင်းလာပြီး ရက်အနည်းငယ်သာ ရှိသည့် ဗိုလ်ကြီးဘရှိုင်းကို တင်မြှောက်လိုက်ပြန်သည်။ ဤကဲ့သို့ပြုလုပ်ခြင်းမှာ ကွန်ဂရက် ရွေး ကောက်ပွဲတွင် ၎င်းတို့ မဲတစ်မဲ ပိုမိုရရှိလာရေးအတွက် ဖြစ်သည်။ ဘရှိုင်းသည် အရှေ့တိုင်း တိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်ဖြစ်လာ၍ ရက်အနည်းငယ်သာရှိသေးသည်။ အကွဲအပြဲဖြစ်ပေါ်လာတော့သည်။ ဘရှိုင်း သည် နာမည်အရသာ တိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ်ဖြစ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘာမျှ မလုပ်နိုင်ချေ။ နောက်ပိုင်း မကြာ သော ကာလတွင် ဟန်တာသာမွှေးနှင့် ဘရှိုင်းတို့အားလုံး ရန်သူ့ထံသို့ လက်နက်ချသွားကြလေ သည်။

2/ ydl½kd; wkdif t m;jyefv nf pn f½kH;ISKn fjc if

ပဲခူးရိုးမတိုင်းကို ၁၉၅၆ ခုနှစ် ဧပြီလ (၁၆)ရက်နေ့၌ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လိုက်ပြီး အောက်ပါအတိုင်း ခရိုင်(၃)ခု ပါဝင်လျက်ရှိ သည်။

(၁) အမှတ်(၁)ခရိုင် – သာယာဝတီခရိုင်

(၂) အမှတ်(၂)ခရိုင် – မှော်ဘီ၊ အင်းစိန်ခရိုင်

(၃) အမှတ်(၃)ခရိုင် – ပဲခူးခရိုင်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ပဲခူးရိုးမတိုင်း၏ မြောက်ပိုင်းနယ်မြေမှာ ကွန်းချောင်းမြောက်ပိုင်းနယ်မြေ တောင်ငူခရိုင် ပါဝင်လေသည်။ တောင်ငူတောင်ပေါ်ဒေသတွင် ကရင်လူမျိုး အများအပြားနေထိုင်သည်။ ရွာများလည်း ရွာကြီးများဖြစ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ဤနယ်မြေသည် ဗကပတို့၏ နယ်မြေဖြစ်သည်။ ပဲခူးရိုးမတောင်ပေါ်ဒေသတွင် ကရင်ရွာအားလုံး ရွာပေါင်း (၂၀)ခန့်သာ ရှိသည်။ အိမ်ခြေ စုစုပေါင်း (၅၀၀)မျှသာ ရှိမည်ဖြစ်သည်။ လူဦးရေ အလွန်နည်းပါးသည့် နယ်မြေဖြစ်ပေသည်။ လူဦးရေ နည်းလွန်းသဖြင့် ဤနယ်မြေတွင် တပ်မဟာ တစ်ခုတည်းသာ ထားရှိပြီး ဤတပ်မဟာအား ဗဟို စစ်ဌာနချုပ်၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် တိုက်ရိုက်ထားရှိရန် ဖြစ်သည်။ ခရိုင်တစ်ခုတွင် တပ်ရင်း တစ်ရင်းစီရှိကြသည်။

ပဲခူးရိုးမတိုင်းကို ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းလိုက်စဉ်က စောမျိုးသွေးအားတိုင်း ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေးလေသည်။ တိုင်း ဒုဥက္ကဋ္ဌမှာ ဗိုလ်မောင်မောင်ဖြစ်ပြီး တပ်မဟာမှူးတာဝန်ကိုလည်း ယူ ထားသည်။ ဗိုလ်အေးသန်းကို တိုင်းအတွင်းရေးမှူးအဖြစ်တာ ဝန်ယူစေသည်။ ဗိုလ်မျိုးသွေးသည် ပဲခူးရိုးမသို့ရောက်ပြီး မကြာသေးသောအချိန်မှာပင် ဗကပမှ ဆေးဆရာမ ဒေါ်အေးမြင့်နှင့် လူမှုရေး အမှား ကျူးလွန်မိသဖြင့် ဗိုလ်အေးဟန် တိုင်းဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာပြီး ဗိုလ်သန်းအောင်သည် တိုင်းအတွင်း ရေးမှူးဖြစ်လာသည်။

တိုင်းဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်မျိုးသွေး လူမှုရေးအမှားကျူးလွန်မှု ပေါ်ပေါက်သည်ကတစ်ကြောင်း၊ ပဲခူး ရိုးမ တိုင်းခေါင်းဆောင်များ အကြား နားလည်မှုလွဲမှားမှုများ ပေါ်ပေါက် လာနေသည်ကတစ်ကြောင်း တင်းမာမှုဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ၁၉၅၇ ခုနှစ်အတွင်း ပဲခူးရိုးမ တိုင်းအစည်းအဝေးကို ခေါ်ဆိုကျင်းပ ကြရသည်။ ဤအစည်းအဝေးသို့ ဗဟိုမှ စကောလယ်တောအား သွားရောက် အကြံပေးကူညီရန် အတွက် တာဝန်ပေးစေလွှတ်ခဲ့သည်။ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကိုလည်း စနစ်တကျ ပြန်ဖြစ်လာရန် အတွက် ပြန်လည်စီစဉ်စေရန်အ တွက်ဖြစ်သည်။

ဤပဲခူးရိုးမတိုင်းအတွင်း နားလည်မှုလွဲမှားစေရန်အတွက်နှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပေါ်လာရန် အတွက် ကြားတွင် ချယ်လှယ်လုပ်ဆောင်သူ အဓိကပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဦးမာဃပင် ဖြစ်သည်။ သူသည် ဗမာ အမျိုးသားတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ယခင်က ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့မှ လာသူ ဖြစ်သည်။ ၎င်းကို စောဘဦး ကြီးက အင်းစိန်ထောင်ထဲမှ ထုတ်ယူပြီး ဖာပွန်အထိခေါ်သွားခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သူသည် အမှား ကျူးလွန်မှု ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သဖြင့် ပဲခူးရိုးမဘက်သို့ ထွက်ပြေးသွားခဲ့သည်။ ပဲခူးရိုးမတိုင်းတွင် ရန်သူများ ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်လာသောအခါ ၎င်းကို တိုင်းခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်အဖြစ် ရွေးချယ်

တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည်။ သူသည် ပဲခူးရိုးမအတွင်း သစ်လုပ်ငန်းကိုလုပ်ပြီး ကိုယ်ကျိုးအလွန် ကြည့်သူ ဖြစ်သည်။ အခွန်အကောက်များကို အပြည့်အဝ မပေးချေ။ သို့သော် သစ်လုပ်ငန်းကိုမူ လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားပြီး ခေါင်းဆောင်များအကြား ပဋိပက္ခကို ပေါ်ပေါက်စေခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်း တွင် မိန်းမများနှင့် လူမှုရေးအမှားကျူးလွန်မှု ပေါ်ပေါက်ခဲ့သဖြင့် စကောလယ်တောအား စေလွှတ် ပြီး ဤပြဿနာကို သွားရောက်ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းစေသည်။ စကောလယ်တော သွားရောက်သော အခါ ရန်သူ့ထံသို့ လက်နက်ချသွားလေသည်။ ရိုးမပြဿနာကို ပြန်လည်မှန်ကန် တည့်မတ်စေရန် အတွက် မန်းရှာဖလေ့လည်း ရောက်ရှိလာသည်။ မန်းရှာဖလေ့နှင့် စကောလယ်တောတို့ တိုင်ပင် ကြပြီး ဤရိုးမပြဿနာကို အတူတကွ ဖြေရှင်းကြလေသည်။ နောက်ပိုင်း ရိုးမခေါင်းဆောင်တို့သည် ၎င်းတို့အချင်းချင်းအကြား ပဋိပက္ခပြေပျောက်ပြီး နားလည်မှု ရရှိကြလေသည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ် ရောက်ရှိသောအခါ ပါတီကွန်ဂရက်ကိုကျင်းပပြီး ဗိုလ်သန်းအောင်၊ ဗိုလ်မောင်မောင်နှင့် စောမျိုးသွေးတို့ကို ဗဟို၌ တပ်ပေါင်းစုလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူရန်အတွက် ဗဟို က ခေါ်ယူလေသည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ် ပါတီကွန်ဂရက်ပြီးဆုံးသည့်နောက်တွင် ဗဟိုမှ ဆရာဖလားစေး အား ပဲခူးရိုးမတွင် တိုင်းလုပ်ငန်းကို ထမ်းဆောင်ရန်အတွက် စေလွှတ်လိုက်သည်။ လမ်းတွင် ၎င်းအား ရန်သူမှဖမ်းဆီးမိသဖြင့် ၎င်း၏နေရာတွင် ဗိုလ်တင်ဦးကို စေလွှတ်ရပြန်သည်။ ဗိုလ် တင်ဦးမှ တိုင်းဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ယူပြီး ဗိုလ်အေးဟန်က တိုင်းအတွင်းရေးမှူးဖြစ်သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ် ကေအါရ်စီ ကွန်ဂရက် ပြုလုပ်သည့်အခါ ဗိုလ်တင်ဦးနှင့် ဗိုလ်အေးသန်းတို့သည် အစည်းအဝေး သို့ တက်ရောက်လာကြပြီး ဤအစည်းအဝေးတွင် တိုင်းခေါင်းဆောင်များကို ပြောင်းလဲရွေးချယ် တင်မြှောက်လေသည်။ ပဲခူးရိုးမတိုင်း ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဗိုလ်အေးဟန်အား ရွေးကောက်တင်မြှောက် သည်။ တပ်မဟာမှူးအဖြစ် ဗိုလ်လောကွားအား တာဝန်ပေးသည်။ တိုင်းအတွင်းရေးမှူးမှာ ဗိုလ် ကြည်လင်းဖြစ်လာသည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဟန်တာသာမွေးတို့နှင့် ကွဲပြဲပြီးနောက်တွင် စောမီးသက် အား ပဲခူးရိုးမသို့ သွားရောက်ကူညီရန် စေလွှတ်ခြင်းခံရသည်။ တိုင်းအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် စော မီးသက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၁၉၆၇ ခုနှစ် ရောက်သောအခါ ဗိုလ်အေးဟန်အား ပါတီဗဟိုသို့ ပြန်ခေါ် သဖြင့် စောမီးသတ်သည် တိုင်းဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာသည်။ ပဲခူးရိုးမသည် မီးရထားလမ်းနှစ်ခုအကြား တွင် တည်ရှိပြီး ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကျွန်းသစ်အကောင်းဆုံးထွက်သည့်နေရာ ဖြစ်သည်။ အများဆုံး လည်း ထွက်သည်။ ရန်သူသည် နိုင်ငံခြားဝင်ငွေအတွက် ဆန်စပါးမှ များများစားစား မရနိုင်တော့ သဖြင့် ကျွန်းသစ်ကိုသာ အများဆုံးအားထားလာနေရသဖြင့် ပဲခူးရိုးမအား ပြန်လည် သိမ်းပိုက် နိုင်ရန်အတွက် နှစ်စဉ် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ တောင်ခြေ တစ်လျှောက်တွင်လည်း ၎င်းတပ်၏တပ်များကို အများအပြား ချထားလေသည်။ ဤနည်းဖြင့် တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းကို အတားအဆီးပြုခဲ့သည်။ ရန်သူသည် ပဲခူးရိုးမကို ချေမှုန်း သွားသည့်အထိ ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း မလုပ်နိုင်ဘဲဖြစ်နေသည်။ ၁၉၆၇–၆၈ ခုနှစ် တွင် ရန်သူသည် ရိုးမတွင် ဗကပများအား ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်ရာ ၎င်းတို့၏တပ်မ (၇၇၊ ၈၈၊ ၉၉) သုံးခုကို အသုံးပြုပြီး အင်အား အလုံးအရင်းနှင့် ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဗကပနှင့်အတူ ကျွန်ုပ်တို့လည်း အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရလေသည်။ သို့ရာတွင် ရန်သူကို အတတ်နိုင်ဆုံး ကျွန်ုပ်တို့ခုခံ တိုက်ခိုက် ခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံး အခက်အခဲသည် အလွန်ကြီးမားလာသဖြင့် အမှတ်(၂)ခရိုင်နှင့် ၎င်း၏

တပ်ရင်းတစ်ရင်းလုံးတို့သည် ၎င်းတို့၏နယ်မြေကို စွန့်ခွာရပြီး တိုင်းနှင့် သွားရောက်ပူးပေါင်း ကြရလေသည်။ ရန်သူ၏ထိုးစစ်သည် ပြင်းထန်သောကြောင့် ကျွန်တော်တို့စစ်သည်တချို့ ထိခိုက်ကျဆုံးခဲ့ရသည်။ အချို့ဒဏ်ရာရကြသည်။ အချို့သည် တော်လှန်ရေးကို စွန့်ခွာသွားပြီး အရေအတွက် အနည်းငယ်မှာမူ ရန်သူ့ထံ လက်နက်ချသွားကြသည်။ ၁၉၇၀ ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်ုပ်တို့၏ တပ်မဟာတစ်ခုလုံးတွင် အင်အား လူ(၁၀၀)ကျော်မျှသာ ကျန်လေတော့သည်။

3/ jrpf0 u lefay: t m; jyefv nf pnf;½kH;Ssn fjcif;

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်စည်းရုံးရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး အထက်တနေရာတွင်ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ကော်သူးလေအစိုးရကို တည်ထောင်လိုက်သောအခါ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အား တိုင်းတစ်တိုင်းအဖြစ် ထားရှိသည်။ ကော်သူးလေစစ်အုပ်ချုပ်ရေးကာလတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း၏ တိုင်းမှူးမှာ ဗိုလ်ချုပ် စန်းကေဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌ တပ်မဟာ (၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄၊ ၅၊ ၆၊ ၇၊)တို့ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ် ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ချမှတ်လာပြီးသောအခါ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် **(KPLA)**တပ်ရင်း(၃)ရင်းကို ဖွဲ့စည်းပြီး ဗိုလ်မြမောင်မှ **(KPGF)** တပ်မဟာမှူးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဗိုလ်ကျော်သောင်းက တပ်မဟာနိုင်ငံရေးမှူးအဖြစ် ၎င်းတာဝန်ယူပြီး ဤတပ်ဖွဲ့များဖြင့် လှည့်လည်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။ တပ်ရင်း(၁)သည် မိခင်တပ်ရင်း အဖြစ်ထားပြီး အဓိက လှည့်လည်တိုက်ခိုက်သည့် တပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ ရန်သူအား လှည့်လည်တိုက်ခိုက်ရင်း တစ်ချိန်တည်းတွင် ပြည်သူလူထုအား စည်းရုံးလှုံ့ဆော်လေသည်။ ဤတပ်တို့၏ တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ရန်သူသေကြေဒဏ်ရာရမှု မနည်းပေ။ ပါတီ စည်းရုံးရေးတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌ မန်းဘဇန်သည် ကေအဲန်ယူ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်ရုံမက ကော်သူးလေတစ်ပြည်လုံးအတွက်လည်း သူကပင် ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် မန်းဘဇန်သည် အရှေ့တိုင်းဖက်သို့ရောက်ရှိလာပြီး ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်သည် တော်လှန်ရေးအတွက် တရားဝင်ဖြစ်လာသဖြင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ကိုလည်း ဒုတိယလမ်းစဉ် ချမှတ်ထားမှုနှင့်အညီ ပြန်လည်စည်းရုံး ဖွဲ့စည်းလေသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း ခရိုင် (၇)ခု ရှိသည်။

(၁) အမှတ်(၁)ခရိုင် တပ်မဟာ(၁)နယ်မြေ

(စံကင်း၊ စကာကြီး၊ အဖျောက်နှင့် ဟင်္သာတမြို့နယ်များ ပါဝင်လျက် ရှိသည်။)

(၂) အမှတ်(၂)ခရိုင် တပ်မဟာ(၂)နယ်မြေ

(မြောင်းမြ၊ ဝါးခယ်မ၊ လပွတ္တာနှင့် မော်လမြိုင်ကျွန်းတစ်ခြမ်း ပါဝင်လျက်ရှိသည်။)

(၃) အမှတ်(၃)ခရိုင် တပ်မဟာ(၃)နယ်မြေ

(ဟံသာဝတီ တွံ့တေး၊ ကွမ်းခြံကုန်း နယ်မြေများဖြစ်ပြီး ကော်သူးလေးမှ ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်းဆိုပါက မအူကျိုက်ဒေး(မအူပင်–ကျိုက်လတ်–ဒေးဒရဲ)၊ ညောင်တုန်း၊ မှော်ဘီထန်း(မှော်ဘီ–ဟံသာဝတီ–ထန်းတစ်ပင်)နှင့် တွံ့တေးမြို့နယ်များဖြစ်ကြသည်။)

(၄) အမှတ်(၄)ခရိုင် တပ်မဟာ(၄)နယ်မြေ

(ဇလွန်၊ ဝိတ်လာဖန်း၊ ထူးကြီးနှင့် ကျုံပျော် တို့ပါဝင်သည်။)

(၅) အမှတ်(၅)ခရိုင်

ဒေးဒရဲ၊ ငွေသောင်ယံ၊ မော်လမြိုင်ကျွန်းနှင့် ဖျာပုံရှိရာ နေရာအချို့ပါဝင်သည်။

(၆) အမှတ်(၇)ခရိုင်

(ကျုံပျော်၊ ကျောင်းကုန်း၊ ဓနုဖြူနှင့် ပန်းတနော်မြို့နယ်များပါဝင်သည်။)

(၇) အမှန်(၈)ခရိုင်

(ငပုတော၊ ပုသိမ်၊ အရှေ့သာပေါင်းနှင့် သဘော်ာကျင်းမြို့နယ်များ ပါဝင်သည်။)

မှတ်ချက်။ ။ အမှတ်(၆)ခရိုင်ကို ရိုးမတိုင်းအဖြစ် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်း လိုက်သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌ ကော်သူလေးကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာတွင် တပ်မဟာ(၇)ခုရှိပြီး တပ်ရင်း(၂၅)ရင်း ပါဝင်လျက်ရှိသော်လည်း ကရင့် တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ချမှတ်ပြီးသောအခါ **(KPLA)**၏ တပ်မဟာတစ်ခုကို တည်ထောင်ကာ တပ်ရင်း(၃)ရင်းဖြင့် ဖွဲ့စည်း ထားသည်။ ယင်းကြောင့် အခြား တပ်ရင်းများကိုလည်း ပြန်လည်စုစည်းထားပြီး တပ်ရင်းနံပတ် အသီးသီး ပေးလေသည်။

1956 ckESf jrpf0 u efay: \ p n f½ kd&;

(၁) တိုင်းကေအဲန်ယူ ဥက္ကဌ — မန်းဖန်းထန် ခေါ် မန်းမနိတ်(ဆရာမန်းစိန်ဟန်)

(၂) တိုင်းတပ်မှူးချုပ် — ဗိုလ်ချုပ်စိန်မှုံ

(၃) တိုင်းဒုတပ်မှူး — ဗိုလ်မှူးကြီးမြမောင်

(၄) တိုင်းနိုင်ငံရေးမှူး — ဗိုလ်မှူးကြီးမြရင်

(၅) တိုင်းအတွင်းရေးမှူး — ဦးစိုးအောင်

(၆) တိုင်း **(KPLA)** တပ်မဟာမှူး — ဗိုလ်မှူးကြီးကျင်ဖေ(ကိုးဒိုး)

(၇) တိုင်း **(KPLA)** တပ်ရင်းများ

တပ်ရင်း(၁)	တပ်ရင်းမှူး	ဗိုလ်ကြီးမြသိန်း
	ဒု–တပ်ရင်းမှူး	ဗိုလ်အောင်ချစ်
တပ်ရင်း(၂)	တပ်ရင်းမှူး	ဗိုလ်ချစ်တင်
	ဒု–တပ်ရင်းမှူး	ဗိုလ်သောင်းညွန့် *(ဗိုလ်ချစ်တင် ကျဆုံးပြီးနောက် ဗိုလ်သောင်းညွန့် တပ်ရင်းမှူး ဖြစ်လာ၊ ဗိုလ်အေးကျော် ဒု–တပ်ရင်းမှူး ဖြစ်လာ)*
တပ်ရင်း(၃)	တပ်ရင်းမှူး	ဗိုလ်ဘောလ်ဒွင် (နောက်ပိုင်း–ဗိုလ်မှူးဝင်း)
	ဒု–တပ်ရင်းမှူး	ဗိုလ်သာစိန်

ကျန်သည့်တပ်ရင်းများကို (KPGF) ပျောက်ကျားတပ်များအဖြစ် အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းသည်။

(၁) မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အမှတ် (၃) ခရိုင်မှ တပ်များ၊

KPGF တပ်ရင်း(၁) – တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်အောင်ချစ်

(၂) မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အမှတ် (၇) ခရိုင်မှ တပ်များ၊

KPGF တပ်ရင်း(၃) – တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်ဖန်းရှောင်း

(၃) မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အမှတ် (၁) ခရိုင်မှ တပ်များ၊

KPGF တပ်ရင်း(၂) – တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်သန်းမြင့်

(၄) မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အမှတ် (၄) ခရိုင်မှ တပ်များ၊

KPGF တပ်ရင်း(၄) – တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်သက်ဖော

(၅) မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အမှတ် (၈) ခရိုင်မှ တပ်များ၊

KPGF တပ်ရင်း(၅) – တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်ခါးဆူ

(၆) မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အမှတ် (၂) ခရိုင်မှ တပ်များ၊

KPGF တပ်ရင်း(၆) – တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်ထီးမူး (နောက်ပိုင်း ဗိုလ်ကွတ်ကော့)

(၇) မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အမှတ် (၅) ခရိုင်မှ တပ်များ၊

KPGF တပ်ရင်း(၇) – တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်ကျော် တို့ဖြစ်သည်။

ဗဟိုလုံခြုံရေးအတွက် (အထူးတပ်ခွဲတစ်ခွဲကို ရွေးချယ်ပြီး (KPGF)တပ်ရင်းများမှ တပ်တစ်ခုစီ ပေးကြရန်) ဗိုလ်မိုးဟိန်းက တာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲသည်။

တပ်မဟာ(၁)သည် တပ်ရင်း(၆)နှင့်(၇)ဖြစ်ပြီး တပ်မဟာမှူးမှာ ဗိုလ်အက်စ်သိန်းဖြစ်သည်။

တပ်မဟာ(၂)တပ်ရင်း(၃)(၄)(၅)တို့ဖြစ်ကြပြီး တပ်မဟာမှူးမှာ ဗိုလ်ထွန်းအေးဖြစ်သည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ် ကဆောဝါးကွန်ဂရက်တွင် ခေါင်းဆောင်မှု အကွဲအပြဲဖြစ်ပြီးနောက်၌ ရန်သူသည် မန်းဖန်းထန် (မန်းစိန်ဟန်)ကို လက်ရဖမ်းဆီးမိပြီး ဗိုလ်စိန်မှုံနှင့် စစ်ဗိုလ်အချို့ ဟန်တာသာမွှေးနောက် ပါသွားသဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ကို ပြန်လည် စည်းရုံးဖွဲ့စည်းသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တိုင်းဥက္ကဋ္ဌ	ဗိုလ်ချုပ်မြမောင်၊
မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တိုင်းစစ်ဦးစီးချုပ်	ဗိုလ်မြရင်၊
မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တိုင်းအတွင်းရေးမှူး	ဦးစိုးအောင်တို့ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ကျော်သောင်းကို နိုင်ငံရေးမှူးတာဝန်ပေးသည်။

၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်မြမောင် ဗဟိုသို့ တက်သွားရသဖြင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ဗိုလ်မြရင်မှ တာဝန်ယူပြီး တိုင်းအတွင်းရေးမှူးမှာ နဂိုအတိုင်း ဦးစိုးအောင်ပင် ဖြစ်သည်။ တပ်မဟာမှူးမှာ ဗိုလ်ထွန်းအေးဖြစ်ပြီး ဗိုလ်ကျော်သောင်းမှာ နိုင်ငံရေးမှူး အဖြစ် တာဝန်ယူသည်။

ရန်သူသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ကို နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း တိုက်ပွဲကြီးများဖြင့် အမြဲတစေ ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်ခဲ့ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်များသည် ရှုပ်ရှုပ်ချုံချုံ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသော်လည်း လက်နက်ခဲယမ်း မလုံလောက်မှု အခက်အခဲကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တိုင်းဌာနချုပ်ကို ရခိုင်ရိုးမ တောင်ပေါ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းထားရှိကြရသည်။ တပ်မှူးတပ်သားများသည် အကြပ်အတည်း အမျိုးမျိုး နှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသော်လည်း ရန်သူကိုမူ ရှုပ်ရှုပ်ချုံချုံ ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။ လက်နက်ချသူ များလည်း မရှိချေ။

t cef;(4-9)

au t ief, lyw DSfy x r t l udfy w D u ef * & uf (1959 ckESpf)

ကရင့်တော်လှန်ရေး ဒုတိယလမ်းစဉ်က ချမှတ်ထားသကဲ့သို့ တော်လှန်ရေး အောင်ပွဲအတွက် လက်နက်ကြီး (၃)မျိုး လိုပေသည်။

(၁) တော်လှန်ရေးကို ခေါင်းဆောင်သည့် ပါတီအဖွဲ့အစည်း

(၂) ရန်သူကိုတိုက်ဖျက်သည့်တပ်မတော်နှင့်

(၃) နိုင်ငံတော်အာဏာကို တည်ဆောက်မည့်တပ်ပေါင်းစု တို့ဖြစ်သည်။

ဤဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ချမှတ်ပြီးနောက် ကေအဲန်ယူ ဦးစီးပဲ့ကိုင်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပေသည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် ဂယက်ကျော် အစည်းအဝေးတွင် ပါတီ၏ ဗဟိုကော်မတီကို အောက်ပါအတိုင်း ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့သည်။

(၁)	မန်းဘဇန်	ဥက္ကဋ္ဌ
(၂)	မန်းရှာဖလေ့	အတွင်းရေးမှူး
(၃)	မှူးဆိုးကော်ကစာ(ဟန်တာ)	နိုင်ငံရေးဦးဆောင်အဖွဲ့ဝင် (PB)
(၄)	စောမောင်တိုး	နိုင်ငံရေးဦးဆောင်အဖွဲ့ဝင် (PB)
(၅)	ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး	နိုင်ငံရေးဦးဆောင်အဖွဲ့ဝင် (PB)
(၆)	မန်းသိန်းမောင်	ဗဟိုကော်မတီဝင်
(၇)	ဆရာစိန်ဟန်(မန်းမနိတ်)	ဗဟိုကော်မတီဝင်
(၈)	ဗိုလ်ကျော်စိန်	ဗဟိုကော်မတီဝင်
(၉)	ဆရာဖလားစေး	ဗဟိုကော်မတီဝင်
(၁၀)	ဝေသော်	ဗဟိုကော်မတီဝင်
(၁၁)	မန်းကော်စေး	ဗဟိုကော်မတီဝင်
(၁၂)	စောမျိုးသွေး	ဗဟိုကော်မတီဝင် တို့ဖြစ်သည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ် မောကိုကွန်ဂရက်ပြီးသည့်နောက်တွင် အရှေ့တိုင်းဘက်မှ ဗဟိုကော်မတီ (၃)ဦးကို တိုးချဲ့ရွေးချယ်ကြသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်၊ စကော်လယ်တောနှင့် ဗိုလ်ကြီး စောအုန်းဖေတို့ ဖြစ်ကြသည်။

မန်းဘဇန်သည် ၁၉၅၆ ခုနှစ် ကွန်ဂရက်ကို ခေါင်းဆောင်မှုပေးခဲ့ပြီး ဒုတိယလမ်းစဉ်နှင့် ပထမစီမံကိန်းတို့ကို ရွေးဆွဲချမှတ် အတည်ပြုကာ ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ရန် လုပ်ဆောင် လျက် ရှိနေပေသည်။ သို့ရာတွင် မင်းရန်အောင်ထိုးစစ်ကာလတွင် သူသည် ပဲခူးရိုးမဘက်သို့ ကူး သွားပြီးနောက် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သို့ ပြန်သွားလေသည်။ ခေါင်းဆောင်များ အရှေ့တိုင်းတွင်ပင် စုစု စည်းစည်း နေရန် သဘောတူထားသည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး အရှေ့တိုင်းသို့ရောက် လာသည်။ သို့ရာတွင် ပါတီဥက္ကဋ္ဌမှာမူ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဘက်သို့ဆင်းသွားပြီဖြစ်သဖြင့် ပါတီ၏ လုပ်ငန်းများကို ဘာမျှလုပ်ကိုင်ခြင်းမရှိချေ။ အတွင်းရေးမှူး မန်းရှာဖလေ့က တပ်မဟာ(၆)နှင့် (၇) တို့တွင် သွားရောက်ပြီး နိုင်ငံရေးသင်တန်း ဖွင့်လှစ်ပို့ချလျက်ရှိသည်။ ဗိုလ်တင်ဦးကလည်း ဤ သင်တန်း အတွက် ပါဝင်ကူညီခဲ့သည်။ ခရိုင်မှာရှိသည့် ခေါင်းဆောင်များ တပ်မှူးတပ်သား အတော် များများသည် သင်တန်းတက်ရောက်ခွင့်ရကြသဖြင့် တော်လှန်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပိုမို နားလည် လာကြပေသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ် ကုန်ခါနီးတွင် မန်းဘဇန်သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ ခေါင်းဆောင်တစ်ချို့နှင့်အတူ အရှေ့တိုင်းသို့ ပြန်လည်ရောက်လာပြီး ပါတီကွန်ဂရက် ကျင်းပရန် လုံးပမ်းလေသည်။ ဤကဲ့သို့ လာရောက်ခြင်းသည် ရိုးရိုးသားသားဖြစ်ရပ်သာ ဖြစ်လင့်ကစား ဟန်တာသာမွေး၏ အမြင်မှာက မန်းဘဇန်သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ပြန်ပြီးလူစုကာ ၎င်းအား ပြန်လာပြီး ဆန့်ကျင်ရန်အတွက်ဖြစ်သည်။ မန်းဘဇန် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သို့ ပြန်သွားသောအချိန်တွင် ၎င်းမှနေ၍ ကရင်နှစ်သစ်ကူးအား ပြာသို လဆန်း(၁)ရက် နေ့မှာသာ ကျင်းပမည်ဟု ဗဟိုသို့ အကြောင်းကြားလေသည်။ ဤသည်မှာ ဟန် တာသာမွေး၏ စီစဉ်မှုနှင့် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိနေသည်။ ဟန်တာသာမွေးသည် ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့ ကို တပို့တွဲလဆန်း (၁)ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ကျင်းပရန် စီစဉ်လျက်ရှိသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ အကုန်ခန့်တွင် မန်းဘဇန်နှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ ကိုယ်စားလှယ် များ ပဲခူးရိုးမကိုယ်စားလှယ်များပါ ပါဝင်လျက် ဗဟိုဌာနချုပ် စေးဘောပယ်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ပါတီကွန်ဂရက်အား ကျင်းပပြုလုပ်ရန် ဖြစ်သည်။ ရန်သူများသည် သေခိုဆယ်ဒဲသို့ ရောက်နေပြီးဟု ရွာသားများ မှားယွင်းစွာ သတင်းပို့မိသည့်အတွက် ဟန်တာသာမွေးနှင့် ၎င်းနှင့်အတူရှိကြသည့် ခေါင်းဆောင်များသည် ခိုမူခီးဘက်သို့ ရွှေ့သွားကြ၏။ အချို့ခေါင်းဆောင်များကို ပိုထာသို့ ရွှေ့ ပြောင်းစေသည်။ ပါတီကွန်ဂရက်ကိုလည်း ပိုထာ၌ပင် ပြုလုပ်ကျင်းပရန် ဖြစ်သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ခေါင်းဆောင်များသည် အရှေ့တိုင်းသို့တက်လာရာတွင် ၎င်းတို့သည် ငွေကျပ်တစ်သောင်းကို ယူဆောင်လာပြီး ယင်းငွေကို ဗဟိုအား ပေးအပ်လိုက်သည်။ ဤငွေဖြင့် ကွန်ဂရက်ပြုလုပ်ရေးတွင် အသုံးပြုရန်ဖြစ်ကြောင်း ယူဆပြီး ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုအချိန်

တွင် ဗဟိုဌ္ဌ ငွေမရှိသဖြင့် ယင်းငွေကို ဗဟိုက သုံးလိုက်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ကွန်ဂရက်ပြုလုပ်ရန် အတွက် ငွေကြေးမရှိ ရိက္ခာမရှိဖြစ်နေလေသည်။ ထိုအခါရှိသည့် ခေါင်းဆောင်များက ၎င်းတို့၌ ပါသည့် ငွေများကို စုစည်းပြီးရသမျှဖြင့် စီစဉ်ကြလေသည်။ ဆန်နှင့် ဆားအတွက်ပင် ခက်ခက်ခဲခဲ စီစဉ်ကြရသည်။ ငါးပိ၊ ငရုပ်သီး၊ လက်ဖက်ခြောက် စသည်တို့အတွက် လုံး၀ မပါပေ။ အစည်းအဝေး ကာလ နေထိုင်မည့်နေရာများကို ယာယီတဲများဖြင့် ဖြစ်ကတတ်ဆန်းထိုးထားသည်။ အမိုး မရှိပေ။ အမိုးအဖြစ် ငှက်ပျောရွက်၊ သစ်ကိုင်းဝါးကိုင်းများကိုသာ တင်ထားကြသည်။ ရန်ကုန်မှ ရောက်လာကြသည့် ကရင်ခေါင်းဆောင်များ၊ မန်းထွန်းရင်နှင့်အဖွဲ့တို့သည် (ကောလိပ်ကျောင်းသားအချို့လည်း ပါဝင်သည်။) ပါတီဗဟို ယခုကဲ့သို့ ဆင်းဆင်းရဲရဲ နေထိုင်ကြရသည်ကို မြင်တွေ့ကြရသဖြင့် အချို့က ခေါင်းဆောင်များသည် မိမိတို့အမျိုးသားအတွက် အဆင်းရဲ အပင်ပန်းခံပြီး လုပ်နေကြကြောင်း ချီးကျူးကြသည်။ သို့သော် အချို့ကလည်း ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေကြောင့် ဗဟို ခေါင်းဆောင်များအား အထင်သေး အမြင်သေး ဖြစ်နေကြသူလည်း ရှိကြသည်။ တော်လှန်ရေးအပေါ်လည်း စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းလျက် ရှိနေကြသည်။

ဤတစ်ကြိမ် ကွန်ဂရက်သည် အရှေ့တိုင်းသို့ရောက်ရှိပြီးနေနှင့်သည့် ဗဟိုခေါင်းဆောင် အချို့အတွက် တက်ကြွမှုမရှိချေ။ ဟန်တာသာမွှေးသည် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခဲ့သော်လည်း ဝတ္တရားအရသာ တက်ရောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ တက်ကြွမှု မရှိပေ။ ဝေသော်ကမူ ပထမနေ့၌သာ အစည်းအဝေးတက်ပြီး ပြောချင်ရာပြောကာ တပ်မဟာ(၇)သို့သွားရမည်ဟု အကြောင်းပြပြီး နောက်ရက်များတွင် အစည်းအဝေး၌ မတွေ့ရတော့ချေ။

ဤတစ်ကြိမ် ကွန်ဂရက်၏ အစီအစဉ်နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီး ချမှတ်သည့် သဘောတူညီချက်များမှာ –

(၁) ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သည်များအား ပိုမိုပြည့်စုံရန်အတွက် ပြုပြင်ဖြည့်စွက်သွားခြင်း။

(၂) စစ်ရေးလမ်းစဉ်ကိုလည်း ဆွေးနွေးသုံးသပ်သည်။ ထိုနည်းတူ မြေယာလမ်းစဉ်နှင့် စည်းရုံးရေး လုပ်ငန်းစဉ် စသည်များကိုလည်း ဆွေးနွေးသုံးသပ်ကြသည်။

(၃) ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဖဆပလ အစိုးရနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး၊ တစ်နည်းအားဖြင့် နည်းပရိယာယ်လမ်းစဉ်အရ ရန်သူနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး တို့ကို ချမှတ်သည်။

ဤကဲ့သို့သော လမ်းစဉ်ကို ချမှတ်ရာတွင် တော်လှန်ရေးသဘောတရားနှင့် ဆန့်ကျင်လျက် ရှိနေသည်။ ဤလမ်းစဉ်သည် ဆိုဗီယက်တို့၏ အယူအဆအပေါ် တည်မှီလျက် ရှိသည်။ ဆိုဗီယက်တို့၏ သုံးသပ်ချက်မှာ ယနေ့ကာလတွင် အရင်းရှင်နိုင်ငံများသည် အင်အားချိနဲ့လျက် ရှိသည်။ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံများကမူ အင်အားကြီးထွား ကောင်းမွန်လာပြီ ဖြစ်သဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သို့ ကူးပြောင်း ချီတက်ရာတွင် ငြိမ်းချမ်းသည့်နည်းဖြင့် ပြုလုပ်နိုင်သည် ဟူ၏။ ဖဆပလ အစိုးရမှ

ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး ပေးမည်၊ ကရင်ပြည်ကိုလည်း ပေးမည် ဟု ကတိပေးလျှင် ကရင်တို့သည် ပါလီမန်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်သွားကြမည်ဖြစ်သည်။ ဤယူဆချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဟန်တာက လုံးဝ လက်မခံပေ။ သို့ရာတွင် အစည်းအဝေး တက်ရောက်သည့် ခေါင်းဆောင်အများစုက သဘောတူ လက်ခံသဖြင့် အတည်ပြု ခြင်းခံရသည်။

၁၉၆၇ ခုနှစ် ပါတီဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးတွင် ပါတီ၏လုပ်ငန်းကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်ကြပြီးနောက် အထက်ပါ ချမှတ်ခဲ့သည့် နည်းပရိယာယ်လမ်းစဉ်ကြောင့် ၎င်းတို့သည် သေလောက်သည့်အမှားကို ကျူးလွန်မိကြောင်း သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်ကြပြန်သည်။ သို့ရာတွင် ဤကဲ့သို့ သေလောက်သည့် အမှားကို ကျူးလွန်နိုင်မည့် ဤနည်းပရိယာယ်လမ်းစဉ်ကို ချမှတ်ရာတွင် အောက်ခြေအထိ မကျခဲ့သောကြောင့် ပြည်သူလူထုအတွင်း ကျအောင် မချနိုင်ခဲ့သဖြင့် ကရင်တို့သည် လက်နက်ချခြင်းမရှိ ကရင့်တော်လှန်ရေးလည်း မပျက်စီးဘဲ ဖြစ်နေကြောင်း သုံးသပ်လေသည်။

ဆန်းစစ်ချက်များမှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

(၁) တောင်းဆိုချက်သည် ဗကပများတောင်းဆိုသကဲ့သို့ ရန်သူမှ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးပေးရန် ကတိပေးရမည်ဟူသည့် နည်းပရိယာယ်တောင်းဆိုချက်မျှသာ မဟုတ်ချေ။ မိမိတို့တောင်းဆိုချက်မှာ ကရင်ပြည်အားပေးမည်ဟု တိတိကျကျ ကတိပေးရမည်ဟု ပါရှိသဖြင့် ဤသည်မှာ သေနင်္ဂဗျူဟာ တောင်းဆိုချက်ဖြစ်မည်။ ကရင်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းအတွက် စီစဉ်ရန်နှင့် ပြည်ထောင်စုသစ်ကို တည်ထောင်ရန် တို့လည်း ပါရှိသည်။

(၂) ကရင့်တော်လှန်ရေး၌ ဒုတိယလမ်းစဉ် ရှိနေခြင်း၊

(၃) ရန်သူ၏ ဖိနှိပ်ဆိုးသွမ်းမှုသည် ပိုမိုရက်စက်လာခြင်း၊

(၄) ဒုတိယလမ်းစဉ်မှ ချမှတ်ထားသည့်အတိုင်း ဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစုကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ခြင်း တို့ဖြစ်သည်။

ဒုတိယလမ်းစဉ်အရ တပ်ပေါင်းစုနှစ်မျိုး တည်ဆောက်သွားရန် ဖြစ်သည်။ လူမျိုးစုများ၏ တပ်ပေါင်းစုနှင့် ပြည်လုံးဆိုင်ရာ ဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစုပင် ဖြစ်သည်။ ကွန်မြူနစ်များနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်သဖြင့် လူတန်းစားတော်လှန်ရေးသမားများနှင့် လက်တွဲခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြောဆိုဆွေးနွေးကြရာ လူတန်းစားတော်လှန်ရေးသမားများနှင့် အမြန်ဆုံးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြရန် သဘောတူကြသည်။ ဤတပ်ပေါင်းစုအတွက် ရည်ရွယ်ချက်များ၊ စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းနှင့် အခြားလုပ်ငန်းစဉ်များကို ချမှတ်သဘောတူကြသည်။ လုပ်ငန်းများ စတင်လုပ်ဆောင်ရန် ခေါင်းဆောင်များကိုလည်း ရွေးချယ်တာဝန်ပေးလေသည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ပါတီကွန်ဂရက်တွင် ပါတီ၏ဗဟိုကော်မတီအသစ်ကို အောက်ပါအတိုင်း ပြန်လည်ရွေးကောက် တင်မြှောက်သည်။

(၁) ဥက္ကဋ္ဌ	စောဟန်တာသာမွေး
(၂) အတွင်းရေးမှူး	မန်းဘဇံ
(၃) နိုင်ငံရေးဦးဆောင်အဖွဲ့	၆–ယောက်၊
	၎င်းတို့မှာ–
	(က) ဟန်တာ
	(ခ) မန်းဘဇန်
	(ဂ) ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်
	(ဃ) ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး
	(င) မန်းရှာဖလေ့
	(စ) မန်းသိန်းမောင် တို့ဖြစ်ကြသည်။
(၄) အခြားဗဟိုကော်မတီ	၉ – ယောက်
(၅) အရန်ဗဟိုကော်မတီ	၁၀ – ယောက် ၊ စုစုပေါင်း ၂၅ ယောက်ဖြစ်သည်။

au t elf, lyg wD t m;e n fc u E Sfc dU, Gfc u fr m;

ကေအဲန်ယူပါတီသည် ကရင့်တော်လှန်ရေး အပြည့်အဝ အောင်ပွဲရရှိရန်အတွက် ခေါင်းဆောင်မှုပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် အောက်ပါ ပါတီဝင်မျိုးဖြင့် ခိုင်ခိုင်မာမာ ဖွဲ့စည်းထားရမည် ဖြစ်သည်။ ပါတီဝင်များ အထူးသဖြင့် ပါတီခေါင်းဆောင်များသည် ကိုယ်ကျိုးစွန့်သူများ၊ ပြည်သူနှင့် တပ်မတော်သားများ၏ လေးစားယုံကြည်မှုရရှိသူများ ကောင်းမွန်သည့် အကျင့်စာရိတ္တရှိသူများ၊ ခံယူချက် ကောင်းမွန် မှန်ကန်ပြီး ကျရောက်သည့် တာဝန်ဝတ္တရားကို တည်ကြည်လေးနက်စွာ ထမ်းဆောင်သူများဖြစ်ကြရမည်။

သို့ရာတွင် ကေအဲန်ယူပါတီကိုပြန်၍ လေ့လာသောအခါ အားနည်းချို့ယွင်းချက် အများအပြားကို တွေ့ရှိရလေသည်။ များသောအားဖြင့် ပြောဆိုကြရာတွင် ပါတီသည် လက်ဝဲစွန်းရောက် ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အခြေအနေထက် ပို၍ မြင့်မားလွန်းသည့် အလုပ်ကို လုပ်ခြင်း၊ တက်ကြွလွန်းခြင်း၊ လုပ်ငန်းများကို လွန်လွန်ကျူးကျူးလုပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ပါတီ၏ သမိုင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ ပြန်လည်သုံးသပ်လိုက်သောအခါ အားနည်းချက်နှစ်ခုဖြစ်သည့် လက်ဝဲဘက်သို့ အလွန်အကျွံရောက်ရှိခြင်းနှင့် လက်ယာဘက်သို့ အလွန်အကျွံရောက်ရှိခြင်း နှစ်ခုအနက် လက်ယာဘက်သို့ အလွန်အကျွံရောက်ရှိခြင်းသည် ပို၍ကြီးမားသည့် အားနည်းချက် ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ပြီး လက်ဝဲအလွန်အကျွံဖြစ်မှုမှာ နောက်ဆက်တွဲ အားနည်းချက်သာ ဖြစ်သည်။

v uf, maoZGD&; trm;ESIfwfo ufo nfht m;en fcs ufrsm;

(၁) စည်းရုံးရေးတွင် လက်ဖွာရေးကျမှု

စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းတွင် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းအတိုင်း အတိအကျ လုပ်ဆောင်ခြင်း မရှိချေ။ ခေါင်းဆောင်မှုပေးရာတွင် ပါတီ၌ တင်းကြပ်သည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ရွေးကောက်ပွဲတိုင်း၌ စည်းမျဉ်းရှိသည့်အတိုင်း တင်းကြပ်စွာပြုလုပ်ခြင်း မရှိ၊ ဘက်စုံ ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မရှိပေ။ ခံယူချက်ကောင်းမွန်သူ၊ ကိုယ်ကျိုး တကယ်စွန့်လွှတ်သူများအား ရွေးချယ်ကြမည့်အစား စကားများများပြောတတ်သူ စာဖတ်ပြီး စာအတိုင်း ပြောတတ် ဆိုတတ်သူများကိုသာ ရွေးချယ်လေ့ရှိသည်။

အရှေ့တိုင်းပါတီ ကော်မတီကို ရွေးချယ်ရာတွင် အဆီအငေါ် မတည့်ဆုံး ဖြစ်သည်။ ဤအရှေ့တိုင်းတွင် ၎င်းတို့၏ခရိုင်များ တပ်မဟာများအတွင်း နဂိုကတည်းက တော်လှန်ရေးကို ခေါင်းဆောင်ခဲ့ကြသူများ၊ အောက်ခြေ၏ ချစ်ခင်လေးစားမှုကို ရရှိခဲ့သူများ၊ ခံယူချက် အကျင့် စာရိတ္တ ကောင်းမွန်သူများ၊ မိမိတွင်ကျရောက်သည့်တာဝန်ကို တိတိကျကျ ကျိုးပမ်းလုပ်ဆောင်သူများ အများအပြားရှိပေသည်။ သို့ရာတွင် ဤအရှေ့တိုင်း ပါတီကော်မတီကို ရွေးချယ်ရာတွင် ပဒို ဝေသော်က ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ သူသည် အရှေ့တိုင်းသားများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း အားနည်းခဲ့သည်။ ဟန်တာနောက်လိုက် ဝေသော်၏ နောက်လိုက်များကိုသာကြည့်ပြီး အများအားဖြင့် တင်မြှောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့သည် အရှေ့တိုင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဘာမျှ နားမလည်ချေ။ ခေါင်းဆောင်များလည်း မဖြစ်ကြပါ။ အချို့မှာ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်ခြင်း မရှိသူများ၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းကို မလိုက်နာသူများ ဖြစ်နေသည်။ အရက် အလွန်အကျွံ သောက်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ အချို့ဆိုလျှင် ရောက်ရာနေရာတွင် ရတ်ရတ်သဲသဲ ပြဿနာဖြစ်အောင်လုပ်တတ်ကြသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌လည်း ပါတီခေါင်းဆောင်များအား ရွေးချယ်ရာတွင် ဤကဲ့သို့သော ဖြစ်ရပ်များ ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

(၂) ဂိုဏ်းဂဏ

ရွေးကောက်တင်မြှောက်မှုတွင် ဂိုဏ်းဂဏဝါဒသည် ကြီးစိုးလျက်ရှိကြောင်း တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ သူ့လူကိုယ့်လူ အပြိုင်အဆိုင် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြသည်။ မိမိအင်အားကြီးထွား ရေးကိုသာ အဓိကထားပြီးရွေးခြင်း ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းများတွင်လည်း အင်အားစုကြသည်။ ဤသည်မှာ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်နိုင်သည်။ မိမိအကျိုးစီးပွားအတွက် အောက်ခြေရှိ လူများကို အသုံးချခြင်း စသည်များလည်း ရှိကြပေသည်။

(၃) လစ်ဘရယ်ကျမှု

တာဝန်ထမ်းဆောင်ရာတွင် ထိထိရောက်ရောက် တိတိကျကျလုပ်ဆောင်ခြင်း မရှိချေ။ စိမ်ပြေနပြေဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်ပြီး အားစိုက်ခွန်စိုက်လုပ်မှုမရှိချေ။ ဂုဏ်ရှိသည့်အလုပ်ကို မလုပ်

လိုခြင်း၊ ကျရောက်သည့်တာဝန်ကို ကြိုးစားပမ်းစားမလုပ်လိုခြင်း၊ အချိန်ဖြုန်းခြင်း၊ ကြောက်တတ်ခြင်း၊ ရှက်တတ်ခြင်း၊ တော်လှန်ရေးအား ရေစုန်မျှောစေမည့်အလုပ်ကို လုပ်ခြင်း စသည်များ ဖြစ်ကြသည်။

(၄) သဘောတရား သက်သက်သာရှိပြီး လက်တွေ့မပါခြင်း

စာအနည်းအကျဉ်းတတ်သော်လည်း ကျေကျေညက်ညက် နားလည်ခြင်း မရှိ၊ဖတ်သည့်စာများ အကြောင်းကိုသာပြောပြီး မည်ကဲ့သို့ လက်တွေ့လုပ်ရမည်ကိုမူ နားမလည်ခြင်း၊ အပြောသာ ရှိပြီး အလုပ်မလုပ်ဘဲ ဖြစ်နေသည်။

(၅) ဆန္ဒစွဲအမှားများ

ပကတိအခြေအနေကို လေးလေးနက်နက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မရှိပါ။ မိမိထင်ရာ စိတ်ကူးပေါက်ရာကိုသာ လုပ်နေကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤချို့ယွင်း အားနည်းချက်များအပေါ် အောက်ပါ လက်ဝဲအလွန်အကျွံများလည်း ပေါ်လာနိုင်သည်။

(၁) တရားသေဝါဒအမှား

စာကိုဖတ်ပြီး စာထဲတွင်ပြောသည့်အတိုင်း ကူးချကာ လုပ်ဆောင်လိုခြင်း ပကတိ အခြေအနေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှု မရှိခြင်း။

(၂) ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အထင်ကြီးခြင်း

မိမိကိုယ်ကိုယ်လွန်ကဲစွာ အထင်ကြီးပြီး အခြားသူများအား အထင်သေးသည်။ လုပ်သင့်သည်ထက် ပိုပြီး ကြီးကျယ်သည့်အလုပ်ကိုသာ လုပ်လိုခြင်း၊ တက်ကြွလွန်းပြီး တကယ့်အခြေအနေကို အကဲခတ်ခြင်း မရှိ။ ဉပမာ–မြေယာလုပ်ငန်းတွင် မြေရှင်များအား ဆန့်ကျင်ရာ၌ မြေယာအားလုံးကို အပြီးအပိုင် ဝေခြမ်းလိုခြင်း စသည့်လုပ်ဟန်များရှိသည်။

(၃) ဘာသာရေးအပေါ် သဘောထားနှင့်ပတ်သက်သည့် အားနည်းချက်

ဘာသာရေးအား ဆန့်ကျင်ပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်း အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် အားနည်းချက် များကြောင့် ပါတီ၏ဦးစီးကွပ်ကဲမှုသည် ချထားသည့်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မရှိပေ။ တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းလည်း ထုံထိုင်းဖင့်နွှေးကာ တိုးတက်မှုကို ထိခိုက်နစ်နာစေသည့်အပြင် အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကိုလည်း ထိခိုက်စေသည်။

t cef;(4-10)

wyfaygif;pkv;kyfief;rsm;

တော်လှန်ရေးအောင်ပွဲခံရေးအတွက် လိုအပ်လျက်ရှိသည့် လက်နက်ကြီး(၃)မျိုးမှာ–

(၁) ခေါင်းဆောင်မှုပေးမည့် ပါတီအဖွဲ့အစည်း၊

(၂) ရန်သူအား ဖြိုချတိုက်ခိုက်အနိုင်ယူမည့် တပ်မတော်၊

(၃) အာဏာကို ရယူမည့် တပ်ပေါင်းစု တို့ဖြစ်သည်။

ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီးကိုယ်၌က ကရင်လူမျိုးများအား ခေါင်းဆောင်မှုပေးရာတွင် တိုင်းပြည် ရရှိရေးအတွက် စည်းလုံးညီညွတ်ကြရန်နှင့် တစ်စိတ်တစ်ဝမ်းတည်းဖြင့် လုပ်ဆောင်ကြရန် လူမျိုးစု များကိုလည်း စည်းရုံးစုစည်းပြီး လူမျိုးကြီးဝါဒအုပ်ချုပ်မှုအား အနိုင်တိုက်သွားရန်နှင့် လူမျိုးစု အသီးသီး လွတ်လပ်သည့်တိုင်းပြည်များ ရရှိရန် တို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းအပြင် ဗမာအုပ်စိုးသူ လူတန်း စားအား ဆန့်ကျင်သည့် ဗမာများနှင့် လူတန်းစားတော်လှန်ရေးသမားများကိုလည်း စည်းရုံး ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ စောဘဦးကြီး ညွှန်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ် ရှိ သည့်အတိုင်း တပ်ပေါင်းစုဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ တပ်ပေါင်းစုနှင့် ပတ်သက်ပြီး အောက်ပါတို့ကို ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။

(1) 'v n w(ac:) 'Dd & ufwpfv lrsdK;pk n D G w f a& ; wyfO;t m;zGJ@ n f;cif;(DNUF)

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း ကရင်၊ မွန်၊ ကရင်နီနှင့် ပအို့ဝ်ခေါင်းဆောင် များသည် ကော်သူးလေဗဟို၌ တွေ့ဆုံခဲ့ကြပြီး ဒလညတ(ခေါ်) ဒီမိုကရက်တစ် လူမျိုးစုညီညွတ်ရေး တပ်ဦးကို ဖွဲ့စည်းပြီး တပ်ပေါင်းစု၏လမ်းကို ချမှတ်ခဲ့ကြသည်။ ရန်သူက ကော်သူးလေ အရှေ့တိုင်း အား မင်းရန်အောင်ထိုးစစ်ဖြင့် တိုက်ခိုက်ခဲ့သဖြင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၅၇ ခုနှစ် နှစ်စပိုင်းအထိ ဤ အဖွဲ့သည် ဘာမျှ မလုပ်နိုင်ခဲ့ပေ။ ရန်သူမှ မင်းရန်အောင်ထိုးစစ်ကို ရုပ်သိမ်းလိုက်သည့်အခါ ဒလညတ၏ သဘာပတိအဖွဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် စီစဉ်လေသည်။ ပဲခူးရိုးမတိုင်းဌာနချုပ်တွင် တွေ့ဆုံပြီး ရှေ့လုပ်ငန်းအတွက် စီစဉ်သွားရန် ဖြစ်သည်။ ပဲခူးရိုးမအား အစည်းအဝေး၏ နေရာအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းမှာ ရခိုင်တော်လှန်ရေးမှ ခေါင်းဆောင်များလည်း အစည်းအဝေးတက်မည်ဟု သတင်း ပို့လာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အားလုံးအတွက် အသွားအလာလွယ်ကူရေးအတွက် ကြည့်ပြီး သတ်မှတ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ မွန်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ် နိုင်ရွှေကျင်နှင့် ကရင် တော် လှန်ရေးအဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ် စကောလယ်တောတို့ ပဲခူးရိုးမသို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ သို့သော် ရခိုင်ခေါင်းဆောင်များ ရောက်မလာကြသေးပေ။ ကရင်နီကိုယ်စားလှယ်လည်း မရောက်တော့ပါ။ ယင်းကြောင့် ဤပဲခူးရိုးမ၌မှာပင် မွန်နှင့် ကရင် ကိုယ်စားလှယ်ခေါင်းဆောင်တို့သာ ဆွေးနွေးကြပြီး

လုပ်ငန်းအတွက် စတင်စီစဉ်ကြသည်။ များများစားစားလည်း ဆွေးနွေးစီစဉ်၍ မရပါ။ ထို့ကြောင့် လူမျိုးစုတော်လှန်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆောင်းပါးများရေးသားကြပြီး မိုးသောက်ကြယ်ဟုခေါ်သည့် ပဲခူးရိုးမတိုင်း သတင်း စာစောင်တိုင်း ထည့်သွင်းဖော်ထုတ်သည်။ အချို့သတင်းဆောင်းပါးမှာ ရန်ကုန်မြို့ ပြည်သူ့ဂျာနယ်သတင်းစာတွင်ပါလာသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ် မတ်လတွင် ပအိုဝ်တော်လှန်ရေးမှ ဦးလှဖေ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အစည်းအဝေးကို ၎င်းတို့၏ဌာနချုပ် ပအိုဝ်ပြည်တွင် ပြုလုပ်ရန် ဖိတ်ကြားလေသည်။ ဟန်တာသည် စကောလယ် တောအား အရှေ့တိုင်းသို့ပြန်လာပြီး ပအိုဝ်ပြည်တွင်ပြုလုပ်မည့် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အစည်းအဝေးကို သွားတက်ရန် မှာကြားလိုက်လေသည်။ စကောလယ်တောသည် မွန်ခေါင်း ဆောင် နိုင်ရွှေကျင်နှင့်အတူ အရှေ့တိုင်းဘက်သို့ကူးလာပြီး ပအိုဝ်ပြည်သို့ သွားရောက်သည်။ လမ်းခုလပ်သို့ ရောက်နေစဉ်မှာပင် ဦးလှဖေနှင့်အတူ ပအိုဝ်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံး ရန်သူ့ထံ လက် နက်ချလိုက်ပြီဖြစ်သဖြင့် အစည်းအဝေး မဖြစ်မြောက်တော့ချေ။ သို့နှင့် ကော်သူးလေ ဗဟိုသို့ ပြန် သွားကြလေသည်။ နိုင်ရွှေကျင်သည် ကော်သူးလေ ဗဟိုသို့ ရောက်နေစဉ် မွန်ပြည်သူ့တပ်ဦးလည်း လက်နက်ချသွားကြောင်း ကြားသိရလေသည်။ မွန်နှင့် ပအိုဝ် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့တို့ အဖွဲ့လိုက် လက်နက်ချသွားကြသဖြင့် ဒလညတလည်း ပျက်စီး သွားလေသည်။

(2) r ' n w wyfay;ifpkzGJUpnf;jcif;

၁၉၅၉ ခုနှစ် ဧပြီလအတွင်း ဗကပ ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံပြီး ဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစု ဖွဲ့စည်းရန် စီစဉ်လေသည်။ အစည်းအဝေးမှာ လေးအိမ်စု ရွှေကျင်မြို့နယ်အတွင်း ပြုလုပ်ရန်ဖြစ် သည်။ ကော်သူးလေခေါင်းဆောင်များထဲတွင် မန်းဘဇန်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူးတို့ တက်ရောက်ပြီး မွန်ခေါင်းဆောင် နိုင်ရွှေကျင်လည်း ပါသည်။ ဗကပ ခေါင်းဆောင်များမှာ သခင်ဇင် ဦးဆောင်ပြီး သခင်တင်ထွန်း၊ ဗိုလ်ရဲမောင်တို့ တက်ရောက်လာသည်။ နောက်ပိုင်း ရဲဘော်ဌေးလည်း ရောက် လာသည်။ အစည်းအဝေး စတင်ခါနီးတွင် ရန်သူမှ သတင်းရရှိသဖြင့် အစည်းအဝေးပြုလုပ်မည့် နေရာကို လာရောက်တိုက်ခိုက်သည်။ ယင်းကြောင့် အစည်းအဝေးကို ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ရသည်။ နောက်ဆုံး ၁၉၅၉ ခုနှစ် မေလ (၁၉)ရက်နေ့တွင် ထိုကော့စော်ခီး၌ ပြုလုပ်ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ အစည်း အဝေးတက်ရောက်လာကြသည့် အဖွဲ့ (၃)ဖွဲ့စလုံး တပ်ပေါင်းစုဖွဲ့စည်းရန် သဘောတူကြသည်။ ဖွဲ့စည်းမည့်တပ်ပေါင်းစုမှာ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ ညီညွတ်ရေး တပ်ပေါင်းစု (မဒညတ NDUF) ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ အဖွဲ့ဝင် (၃)ပါတီဖြစ်သည့် ဗကပ၊ ကေအဲန်ယူပါတီနှင့် မွန်ပြည်သစ်ပါတီတို့သည် ၁၉၅၉ ခုနှစ် မေလ (၅)ရက်နေ့တွင် ဤတပ်ပေါင်းစု ဖွဲ့စည်းရေးကို သဘောတူ လက်မှတ် ရေးထိုး ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ကရင်နီနှင့် ချင်းအဖွဲ့တို့လည်း ပါဝင်လက်မှတ်ထိုးသဖြင့် အသင်းဝင် (၅)ဖွဲ့ ရှိလာသည်။

ကေအဲန်ယူပါတီသည် ဗကပနှင့် တပ်ပေါင်းစုဖွဲ့စည်းနိုင်သည့်အခါ ရန်သူသည် ကေအဲန် ယူအား ပိုမိုပြီး ရှုံ့ချပြောဆိုလေတော့သည်။ ကေအဲန်ယူပါတီသည် ဗကပနောက်လိုက် ဗကပ

လက်ကိုင်တုတ် ကေအဲန်ယူပါတီသည် ဗကပ၏ ဦးစီးခေါင်းဆောင်မှုကို ခံယူသည် စသည်ဖြင့် ပြောဆိုလာသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြောဆိုခြင်းသည် လုံးဝ မမှန်ကန်ချေ။

အကြောင်းမှာမူ–

(၁) တပ်ပေါင်းစု၏ စည်းရုံးရေးအတွင်း စည်းမျဉ်းတစ်ခုကို ချထားသည်။ တူတာတွဲလုပ်၊ မတူသေးက ညှိနှိုင်းညှိနှိုင်း၍ မရသေး သီးခြားလုပ် ဟူသော မူဖြစ်သည်။ အခြားတစ်နည်းဖြင့် ဖော်ပြရပါက (မဒညတ)တပ်ပေါင်းစုအတွင်း အဖွဲ့ဝင်ပါတီ (၅)ဖွဲ့စလုံးတွင် လွတ်လပ်မှု၊ တန်းတူမှုနှင့် အမှီကင်းမှု၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် အခွင့်အရေးအပြည့်အဝ ရှိသည်။ တစ်သင်းတစ်ဖွဲ့မှနေပြီး ဦးစီးချုပ်ကိုင်ခြင်း မဟုတ်ချေ။

(၂) သဘောတူဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာမှာ အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ အားလုံးသဘောတူမှ ဆုံးဖြတ်ချမှတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဖွဲ့ဖွဲ့မှ သဘောမတူလျှင် ကန့်ကွက်လျှင် သဘောတူညီချက်ကို ချမှတ်၍ မရချေ။ ယင်းကြောင့် ဤတပ်ပေါင်းစုတွင် အဖွဲ့တစ်ခုခုမှ ဦးစီး ခေါင်းဆောင်ခြင်း မဟုတ်ချေ။

(၃) တပ်ပေါင်းစုကို ခေါင်းဆောင်ရန်အတွက် ဗဟိုသဘာပတိအဖွဲ့ကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြသည်။ ၎င်းမှ တစ်ဖန် အလှည့်ကျ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ပါတီအဖွဲ့အစည်းတိုင်း ၎င်းပါတီမှ အချိန် တစ်ချိန်တွင် တပ်ပေါင်းစု အတွင်းရေးမှူးလုပ်ရန် စာရင်းပေးကြရသည်။ ယင်းကြောင့် ဤတပ်ပေါင်းစု၏ ခေါင်းဆောင်မှုသည် အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုခု၏ ဦးစီးခေါင်းဆောင်မှု မဟုတ်ချေ။ စုပေါင်း ခေါင်းဆောင်မှုပင် ဖြစ်သည်။

မဒညတကို စတင်ဖွဲ့စည်းကတည်းက အမျိုးသားရေးပေါ်လစီနှင့် ပတ်သက်လာပြီဆိုလျှင် ကေအဲန်ယူပါတီသည် တန်းတူမှုနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် အခိုင်အမာယူထားပြီး ဗကပမှာမူ တန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကို ကိုင်ထားပေသည်။ ၁၉၆၈ အလယ် လောက် ရောက်သည့်အခါ ဗကပ ဗဟိုမှ ကေအဲန်ယူပေါ်လစီကို လက်ခံလိုက်သည်။ ထိုသို့ သွားရောက်တွေ့ဆုံပြီး ပြည်ထောင်စုသစ် ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် ဆွေးနွေးသည်။ ဗကပအနေဖြင့် ဗမာလည်း အခြားလူမျိုးစုများကဲ့သို့ ပြည်နယ်တစ်ခုရှိရမည် ဖြစ်ပြီး ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုသစ်၏ အမည်မှာ အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်သွားမည်ဟု သဘောတူလက်ခံခဲ့သည်။ ပြည်တွင်း ဗကပ ခေါင်းဆောင်များက ယခုကဲ့သို့ လက်ခံခဲ့သော်လည်း နယ်စပ်ရှိ ဗကပခေါင်းဆောင် သခင်ဗသိန်းတင်နှင့် အဖွဲ့တို့က တရုတ်ပြည် ထားရှိသည့်မူအတိုင်း တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ထဲ (ဝါ) တစ်ပြည် ထောင်စနစ်ဖြစ်ပြီး လူမျိုးစုအသီးသီးအတွက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးနယ်မြေ ရှိရမည်ဟူသည့်မူကို ဆုပ်ကိုင်ထားသည်။

၁၉၇၂–၇၃ ခုနှစ်တွင် မဒညတ၏ စစ်အောင်နိုင်ရေး တပ်ပေါင်းစုတပ်ဖွဲ့သည် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ရန်သူအား တပ်ခွဲလိုက် ချေမှုန်းတိုက်ခိုက်နိုင်သည်။ အင်အားလည်း ကြီးထွားလာလျက်ရှိသည်။ ရန်သူမှ မဒညတနယ်မြေများအား အောင်စိုးမိုးစစ်ဆင်ရေးဖြင့် ပြန်လည် တိုက်ခိုက်သောအခါ ရန်သူအား တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် ဗကပသည် မဒညတတွင် ခေါင်းဆောင်မှုကို တောင်းယူ

သဖြင့် ရန်သူအား ဆက်လက်ပြီး အနိုင်မတိုက်နိုင်တော့ဘဲ ၁၉၇၅ ခုနှစ် တွင် ဗကပ ဥက္ကဋ္ဌ သခင်ဇင်နှင့် အတွင်းရေးမှူး သခင်ချစ်တို့ ကျဆုံးသွားပြီး (KNU)ပါတီလည်း ရပ်စဲထားခြင်း ခံလိုက်ရသဖြင့် မဒညတ တပ်ပေါင်းစုလည်း ဆုံးခန်းတိုင်သွားလေသည်။

(3) v v rz ac: v Irs;{pkrS;m; v Gwfajrmuf a&;r [mrdwfftzGJU (NLA) t m; zGJUpnf;jcif;

၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ အကုန်တွင် ဟန်တာသည် လူမျိုးစု တော်လှန်ရေးသမားများအား ဖိတ်ကြားပြီး မယ်ပရေးတွင် စည်းဝေးကြသည်။ တပ်မဟာ (၅)အား စားသောက်ရေး ဧည့်ခံရေးများတွင် တာဝန်ယူစေသည်။ ကရင်၊ ကရင်နီနှင့် ရှမ်းတော်လှန်ရေးအဖွဲ့များ တက်ရောက်လာကြသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကချင်တော်လှန်ရေး ဖြစ်မလာသေးချေ။ ကချင်ကောလိပ်ကျောင်းသားအနည်းငယ် အစည်းအဝေးလေ့လာသူများအဖြစ် တက်ရောက်လာကြသည်။ ဧပြီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် လူမျိုးစုများ လွတ်မြောက်ရေး မဟာမိတ်အဖွဲ့ လလမဖ (NLA)ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ကြသည်။ ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ရှမ်း အဖွဲ့ (၃)ဖွဲ့တို့မှ သဘောတူ လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည်။ ဤတပ်ပေါင်းစု၏ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ရှမ်းကိုယ်စားလှယ် ဆေထင်ကို ရွေးကောက်တင်မြောက်လိုက်သည်။ သို့ရာတွင် အစည်းအဝေး ပြီးဆုံးပြီးနောက် ရှမ်းပြည်ပြန်ရောက်သောအခါ သူသည် ဘာမျှ မလုပ်နိုင်၊ လုပ်၍လည်း မဖြစ်ဘဲ ဖြစ်နေသည်။

စစ်ရေးအရ အစည်းဝေးမှ သဘောတူသည်မှာ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ စစ်တပ်များကို စုပေါင်းပြီး (NLA)တပ်အဖြစ် ရှမ်းပြည်သို့ တက်သွားရန် ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်လင်းထင် ဦးစီးသည့် တပ်ရင်းတစ်ရင်းနှင့် ဗိုလ်ထရှူးမင်းဦးစီးသည့် တပ်ရင်းတစ်ရင်းတို့ စုစည်းလိုက်ပြီး ရှမ်းပြည်သို့ ဘုံရန်သူအား ရှမ်းပြည်တပ်နှင့် ပူးပေါင်းကာ တိုက်ခိုက်ရန် စေလွှတ်လိုက်သည်။ လင်းထင်နှင့် ထရှူးမင်းတို့ ကရင်နီပြည်သို့ရောက်သောအခါ ဟိုကျယ်တွင်ရှိသည့် ကယားပြည်သူ့စစ်များနှင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားရာ ၎င်းတို့သည် ရှေ့ဆက်မသွားကြတော့ဘဲ ပြန်လာကြလေသည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် ရောက်သောအခါ တပ်မဟာ(၇)မှ တပ်ခွဲတစ်ခွဲနှင့် တပ်မဟာ(၃)မှ တပ်ခွဲ တစ်ခွဲတို့အား ဗိုလ်စန်ဖေနှင့် ဗိုလ်စောဒူးတို့ အသီးသီး အုပ်ချုပ်စေကာ ဤတပ်ခွဲနှစ်ခွဲကို ပူးပေါင်းပြီး စစ်ကြောင်းဖွဲ့ကာ ဗိုလ်ဘရှိုင်းအား စစ်ကြောင်းမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်စေသည်။ ဗိုလ်ဘောလ်ဒွင်ကိုမူ စစ်ကြောင်း နိုင်ငံရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ပေးသည်။ ဤစစ်ကြောင်းကို ရှမ်းပြည်သို့ စေလွှတ်ပြန်ရာ ၎င်းတို့သည် ရှမ်းပြည်သို့ ကောင်းမွန်စွာ ရောက်ရှိသွားကြလေသည်။ ယင်းအချိန်တွင် ကော်သူလေးနှင့် ဆက်သွယ်သည့် ရှမ်းအဖွဲ့မှာ စဝ်နွဲ့ခေါင်းဆောင်သည့် နွဲ့ဆစ်ဟန်တို့အဖွဲ့ ဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် စဝ်နွဲ့အပေါ် မကျေနပ်သူများ ရှိနေကြသဖြင့် ရှမ်းတော်လှန်ရေးသည် အကွဲကွဲ အပြဲပြဲ ဖြစ်နေသည်။ ယင်းကြောင့် ရောက်ရှိသွားသည့် ကော်သူးလေတပ်အတွက် မျှော်လင့်ထားသကဲ့သို့ မည်သည့်သီးခြားစီစဉ်မှုမျှ ရေရေရာရာ မရှိချေ။ ၎င်းအပြင် ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရောက်ရှိသည့် ကရင်တပ်များမှာ အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသဖြင့် ပိုမို၍

နားလည်မှု လွဲမှားစေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကော်သူးလေတပ်များကို ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ရှမ်းပြည်မှ ပြန်၍ဆင်းလာတော့သည်။ ဤတပ် ကော်သူးလေသို့ ပြန်ရောက်လာသည့်အချိန်မှာ ကရင် ခေါင်းဆောင်များ ကွဲပြဲမည့်ဆဲဆဲ ၁၉၆၃ ခုနှစ် **(KRC)**ကွန်ဂရက် ကျင်းပနေချိန် ဖြစ်သည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ် မတ်လ အတွင်း ဟန်တာသည် နေဝင်းစစ်အစိုးရနှင့် ပြန်လည်ပူးပေါင်းပြီး ဖြစ်သဖြင့် လလမဖ တပ်ပေါင်းစုလည်း ပျက်စီးသွားလေသည်။

ဟန်တာ ရန်သူနှင့် ပြန်၍ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် လူမျိုးစု တပ်ပေါင်းစု အတွက်ဖြစ်စေ၊ အခြားတော်လှန်ရေး အင်အားစုများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအတွက်ဖြစ်စေ၊ ပြုလုပ်ရေးအစီအစဉ်များမှာ များသောအားဖြင့် ယနေ့အထိ စက္ကူပေါ်တွင်သာ ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ပြောနိုင်သည်။ တစ်ချိန်ပြီး တစ်ချိန် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့သည့် တပ်ပေါင်းစုများမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁။ ညလတ ခေါ် ညီညွတ်သော လူမျိုးစုတပ်ဦး

၁၉၆၅ခုနှစ် မိုးရာသီတွင် ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ကယန်းနှင့် ရှမ်း(ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ)တို့ သည် ဖာပွန်မြောက်ပိုင်း လူသောမြို့နယ် ထီးထာဟုခေါ်သည့်နေရာတွင် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ဤ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပွဲတွင် လူမျိုးစုအဖွဲ့တို့သည် ညလတခေါ် ညီညွတ်သော လူမျိုးစုတပ်ဦးကို ဖွဲ့စည်း ခဲ့ကြသည်။ ဤတပ်ပေါင်းစုတွင် ရန်သူအား နယ်ချဲ့စနစ် မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်နှင့် ဗမာလူမျိုးကြီး ဝါဒဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ ဤတပ်ပေါင်းစု ဖွဲ့စည်းရေးဆွေးနွေးပွဲတွင် ရှမ်းအဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ် စိုင်းဆန်သည် တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ဆွေးနွေးပြီး သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင်သူသည် ၎င်း၏ဗဟိုသို့ ပြန်ရောက်သွားသောအခါ ၎င်း၏ဗဟို **(SSWC) (Shan State War Council)** ဥက္ကဋ္ဌ မဟာဒေဝီ သည် ၎င်းအား ဆူပူကြိမ်းမောင်းလေ တော့သည်။ မဟာဒေဝီက ၎င်းကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ရန် အာဏာအပ်နှင်းခြင်းမရှိဘဲ ယခုလို အလွန်ကြီးကျယ်သည့် ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ကြီးတစ်ခုကို ယူဆောင်လာသည့်အတွက် ၎င်းအား သေဒဏ်ပင် အပြစ်ပေးခံရ ခါနီးပင် ဖြစ်သည်။ (ညလတ)တပ်ပေါင်းစုအဖွဲ့လည်း မလှုပ်ရှားနိုင်တော့ချေ။

၂။ လညတ ခေါ် လူမျိုးစုများ ညီညွတ်ရေးတပ်ဦး

၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် လူမျိုးစုပါတီများဖြစ်သည့် ကေအဲန်ယူပါတီ၊ ကရင်နီတိုးတက်ရေးပါတီ၊ ကယန်းပြည်သစ်ပါတီ၊ မွန်ပြည်သစ်ပါတီနှင့် ဇိုမီအမျိုးသားတပ်ဦးတို့သည် ကရင်နီဗဟိုတွင် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးကြပြီး (လညတ) ခေါ်လူမျိုးစုများ ညီညွတ်ရေးတပ်ဦး **(NUF)** ကို ဖွဲ့စည်းကြသည်။ ရရှိ ထားသည့် သင်ခန်းစာအရ ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် တပ်ပေါင်းစုတွင် တပ်မရှိပါက ဘာမျှမလုပ်နိုင် ကြောင်း တွေ့ရှိရပြီး တပ်ပေါင်းစု တပ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့ကြသည်။ ဤတပ်ပေါင်းစုအတွက် **(KNUP)**မှ တပ်စု တစ်စု အင်အားအပြည့် ၄၀ တိတိ ကို စေလွှတ်သည်။ ကရင်နီလည်း တပ်စုတစ်စု ပေးအပ်သည်။ ကယန်း ပြည်သစ်ပါတီက တပ်စိတ်တစ်စိတ် ထည့်ဝင်သည်။ ဤတပ်ပေါင်းစုတပ်သည် ကရင်နီ နယ်မြေနှင့်

ကယန်းနယ်မြေအတွင်း ရန်သူများအား လိုက်လံတိုက်ခိုက်ခဲ့ရုံမက ရှမ်းပြည်ဘက်တက်ပြီး ရလလဖ နယ်မြေနှင့် (SSPP – ရတတရ) နယ်မြေထဲတွင် ဗကပနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ရန်သူများကို တိုက်ခိုက် အနိုင်ယူခဲ့သည်။ ခွဲလိုက် ချေမှုန်းရေးအထိ ရန်သူကို တိုက်ခိုက်နိုင်သည်။ အကြိမ်အချို့ ရန်သူ့ တပ်ခွဲ တစ်ခွဲလုံး ချေမှုန်းသည့် တိုက်ပွဲများ ရှိခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ အောင်ပွဲရသည့် တိုက်ပွဲများ၏ သတင်းကြောင့် ရှမ်း ပအိုဝ်း၊ ကရင်နီပြည်သူများသည် တော်လှန်ရေးအတွက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ တက်ကြွလျက်ရှိ နေကြသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ကေအဲန်ယူပါတီသည် ရပ်ဆိုင်းခြင်း ခံလိုက်ရပြီး ကေအဲန်ယူနှင့် ကရင့် အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် ပူးပေါင်းလိုက်သည်။ ယင်းကြောင့် လညတ တပ်ပေါင်းစုလည်း ပျက်စီးခဲ့ရသည်။

၃။ တညလ ခေါ် တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံညီညွတ်ရေးနှင့် လွတ်မြောက်ရေးတပ်ပေါင်းစု

၁၉၆၈ ခုနှစ်ဧပြီလတွင် ကေအဲန်ယူအဖွဲ့နှင့် မွန်ပြည်သစ်ပါတီမှ ခေါင်းဆောင်တို့သည် ဦးနု ခေါင်းဆောင်သည့် ပဒပ (ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီပါတီ) နှင့်ဘန်ကောက်မြို့၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံး တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ ညီညွတ်ရေးနှင့် လွတ်မြောက်ရေးတပ်ပေါင်းစု ခေါင်းဆောင်များကိုလည်း ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြသည်။ ဦးနုသည် နယကကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး၊ တပ်ပေါင်းစု ဥက္ကဋ္ဌမှာ မန်းဘဇန် ဖြစ်သည်။ အတွင်းရေးမှူးသည် နိုင်ရွှေကျင် ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဂျင်မီယန်း ဦးစီးသည့် ရှမ်းမျိုးချစ်ပါတီနှင့် ဦးမန်းတလင်း ဦးစီးသည့် ချင်းဒီမိုကရေစီပါတီတို့သည် တပ်ပေါင်းစုအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သဘောထားခြင်း ကွာဟမှုဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် (KNU)လည်း တညလ တပ်ပေါင်းစုမှ ထွက်ခွာသွား သဖြင့် တညလ တပ်ပေါင်းစုလည်း အင်အားချိနဲ့သွားလေသည်။ ယခုအချိန်တွင် တညလ တပ် ပေါင်းစု အဖွဲ့ဝင်များ အပြန်အလှန်ဆက်စပ်နေမှု ရှိသေးသော်လည်း လုပ်ငန်းများ ထူးထူးထွေထွေ အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောက်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိတော့ချေ။

၄။ တလမဖ ခေါ် တော်လှန်သောလူမျိုးပေါင်းစုံ မဟာမိတ်အဖွဲ့

၁၉၇၃ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၊ (SSPP)ရှမ်းပြည် တိုးတက်ရေးပါတီ၊ ကယန်းပြည်သစ်ပါတီ၊ ကရင်နီအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီနှင့် ဇိုမီး အမျိုးသား တပ်ဦး၊ (ရလလဖ)ခေါင်းဆောင်တို့သည် ကရင်နီဗဟို၌ တွေ့ဆုံကြပြီး တလမဖ ခေါ် တော်လှန်သော လူမျိုးပေါင်းစုံ မဟာမိတ်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် ကယန်း၊ ချင်းနှင့် ရလလဖတို့သည် တပ်ပေါင်းစုထဲသို့ မဝင်ကြသဖြင့် ဤတပ်ပေါင်းစုအတွင်း အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ကရင်၊ ကရင်နီနှင့် ရှမ်း (၃)ဖွဲ့သာ ရှိနေသည်။

၅။ ပမဒတ ခေါ် ပြည်ထောင်စု အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ တပ်ပေါင်းစု

၁၉၇၅ ခုနှစ် မေလတွင် ကေအဲန်ယူဗဟို၌ တော်လှန်သောလူမျိုးများ၏ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ တစ်ရပ်ကို ခေါ်ဆိုကျင်းပခဲ့ကြသည်။ ဤနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ပမဒတ တပ်ပေါင်းစုကို သဘောတူ

ဖွဲ့စည်းကြသည်။ ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ရခိုင်၊ မွန်နှင့် ရှမ်း အဖွဲ့များ တက်ရောက်ကြပြီး တပ်ပေါင်းစုကိုဖွဲ့သောအခါ မွန်သည် ပါဝင်ခြင်း မပြုချေ။ အဖွဲ့ဝင် (၄)ဖွဲ့သာ ရှိသည်။ နောက်ပိုင်း ၁၉၇၅ ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ တွင် ကယန်းပြည်သစ်ပါတီသည် ဤတပ်ပေါင်းစုသို့ ဝင်ရောက်လာသဖြင့် အဖွဲ့ဝင်(၅)ဖွဲ့ ဖြစ်လာသည်။

၆။ မဒတ ခေါ် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစု

၁၉၇၆ ခုနှစ် ရောက်သည့်အခါ တော်လှန်သော လူမျိုးစုအဖွဲ့အစည်းအားလုံးကို ဖိတ်ခေါ်ပြီး ကေအဲန်ယူဗဟိုတွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ လူမျိုးအား ကိုယ်စားပြုသည့် အဖွဲ့(၁၃)ဖွဲ့ တက်ရောက်လာကြသည်။ ဤဆွေးနွေးပွဲတွင် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ပြည်ထောင်စုအမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ တပ်ပေါင်းစု (ပမဒတ)ကို အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစု (မဒတ)အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ် လိုက်သည်။ဤနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ခွန်ဆာခေါင်းဆောင်သည့် **(SUA)** နှင့် မိုးဟိန်း ခေါင်းဆောင်သည့် **(SURA)** အဖွဲ့တို့သည် တပ်ပေါင်းစုထဲ ဝင်ရောက်လာခြင်း မရှိသေးချေ။ မွန်သည် နှီးနှော ဖလှယ်ပွဲတွင် တက်ရောက်ခဲ့သော်လည်း မဒတတပ်ပေါင်းစုသို့ မဝင်ပေ။

ဤတပ်ပေါင်းစုသို့ ဝင်ရောက်ကြသည့်အဖွဲ့များမှာ ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ကချင်၊ ကယန်း၊ ပလောင်၊ လားဟူ၊ ပအိုဝ်နှင့် ရခိုင် တို့ဖြစ်ကြသည်။ နောက်ပိုင်း အစည်းအဝေးများကိုလည်း ကယန်းပြည်သစ်ပါတီမှ တက်ရောက်ခြင်း မရှိတော့ချေ။ လူမျိုးအားလုံးတို့က လူမျိုးစုအားလုံး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုရှိမှသာ နေဝင်းစစ်အစိုးရအား တိုက်ခိုက်နိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ လူမျိုးစုအားလုံးသည် ကရင့်တော်လှန်ရေးကို အလေးထားကြသည်။ အားလည်း ထားသည်။ ကေအဲန်ယူခေါင်းဆောင်များအပေါ်၌ များစွာ မျှော်လင့်ချက်ထားကြသည်။ သို့ရာတွင် ယခုအချိန်၌ အလိုအပ်ဆုံးမှာ လက်နက်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ကေအဲန်ယူမှ သူတို့ကို လက်နက် မပေးနိုင်ချေ။ သို့ရာတွင် အထက်မှ ဆင်းလာသူ ဗကပများက လက်နက်များဖြင့် ကူညီနိုင်သဖြင့် ကချင်၊ ရှမ်း၊ ပလောင်၊ ပအိုဝ်နှင့် ကယန်းတို့သည် ဗကပနှင့် ဆက်သွယ်ပြီး လက်နက်ရရှိရေးအတွက် ဗကပနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်ကြသည်။ ယခုထိတိုင် မဒတလည်း များများစားစား မလုပ်ဆောင်နိုင်ပေ။ သဘောတူညီချက်များလည်း စားပွဲပေါ်၌သာ ရှိနေသေးသည်။ သို့ရာတွင် တပ်ပေါင်းစု ကုန်ကျစရိတ်အတွက် **(KNU)** က အများဆုံး ကျခံနေရသည်။

t cef;(4 - 11)

ac;] if;aq mi f rsm; t wGi f o a b m x m; r wlnDay:ay;] u f yD
y x r OD;q kd; t] u d f u GJ;jci f

၁၉၆၃ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် (KRC)ကွန်ဂရက်ကို ကဆောဝါးတွင် ခေါ်ယူကျင်းပသောအခါ ဟန်တာသည် တော်လှန်ရေး လမ်းစဉ်သစ် တစ်ရပ်ကို တင်လာသည်။ ဟန်တာ၏မိန့်ခွန်းကို ဝေဖန်ပိုင်းခြားရန်အတွက် အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူ ကိုယ်စားလှယ်များအား ပြောဆို ဆွေးနွေးခွင့်ပြုသည်။ ဟန်တာတင်ပြလာသည့် ယခုလမ်းစဉ်သည် ရှိပြီးဖြစ်သည့် ကရင့် တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်နေသဖြင့် ဤလမ်းစဉ်ကို ထောက်ခံသူမှာ အနည်းစုသာ ဖြစ်သည်။ ကိုယ်စားလှယ်အများစုမှာ ဟန်တာတင်ပြသည့်လမ်းစဉ်ကို ဆန့်ကျင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဧပြီ ၂၀ ရက်နေ့ မွန်းလွဲချိန်တွင် ဟန်တာသည် အစည်းအဝေးတွင် ယခုလို တိုတိုတုတ်တုတ် ပြောဆိုလိုက်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့အတွင်း အမြင်ခြင်း မတူညီကြသောကြောင့် အတူတကွ အလုပ်လုပ်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပါ၊ (KNUP)မှ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ပဲခူးရိုးမကိုယူ၊ (KRC)မှ အရှေ့တိုင်းကို ယူမည်။ ကျွန်တော်တို့ အတူအကွ အလုပ်မလုပ်နိုင် တော့တဲ့အတွက် ဒီမှာနေလို့မဖြစ်တော့ပါ ဟု ပြောပြီးနောက် မွန်းလွဲ ၃း၂၀ နာရီ အချိန်တွင် သူသည် ကွန်ဂရက်ခန်းမအတွင်းမှ ထွက်ခွာသွားလေသည်။ ဟန်တာနောက်သို့လိုက်ပြီး စည်းဝေးခန်းမမှ ထွက်ခွာသွားသူ စုစုပေါင်းမှာ (၁၀)ဦး ရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် (KRC)ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ကြသောကြောင့် ကရင့်တော်လှန်ရေးတွင် ပထမအကြိမ် အကွဲအပြဲ ဖြစ်ပေါ်လာတော့သည်။

ယခုပေါ်ပေါက်လာသည့် အကွဲအပြဲသည် ဖြုန်းစားကြီး ကွန်ဂရက်အချိန်၌ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပါ။ ကရင်အချင်းချင်း မုန်းတီးဒေါသထွက်၍ ကွဲပြဲခြင်းလည်း မဟုတ်ချေ။ အခုလို အကွဲအပြဲ ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ အမြင်ခြင်း မတူညီမှုပင် ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့အမြင်မတူမှု ပေါ်ပေါက်လာရာမှ ရန်သူ၏ ဝင်ရောက်သပ်လျှိုမှုနှင့် အခြားအကြောင်းရင်းများ ပါလာသဖြင့် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားသွားရသည်အထိ အကွဲအပြဲသည် နက်ရှိုင်းခဲ့သည်။ ကရင်တစ်မျိုးသားလုံးအတွက် အလွန် ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ဖြစ်လေသည်။

အကွဲအပြဲ ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အကြောင်းရင်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

1/ u & ifa w mf v Sefa & ; v r f;p0f t ay: t jri f jci f r wlnDI

ကရင့်တော်လှန်ရေး ဒုတိယလမ်းစဉ်အား ချမှတ်စက ဟန်တာသည် လမ်းစဉ်အပေါ် အလွန် တက်ကြွခဲ့သည်။ ဤလမ်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အာမခံခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဤလမ်းစဉ်အပေါ် လက်ခံမှု အားပေးထောက်ခံမှုမှာ အမှန်တကယ် သူ့ကိုယ်၌က ယုံကြည်၍လက်ခံထားခြင်း မဟုတ်ချေ။

ဤတော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်သည် လက်ဝဲလမ်းစဉ်ဖြစ်သဖြင့် ဤလမ်းစဉ်ကိုမြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ လက်ခံကျင့်သုံးလိုက်ပါက ငွေရှင်ကြေးရှင် များသည် အရှေ့တိုင်းကိုကူညီလိမ့်မည် လက်ဝဲလမ်းစဉ် အရှေ့တိုင်းအတွက် လက်မခံကြရေးအတွက် ယခုကဲ့သို့ကူညီခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဟန်တာက ယုံကြည် လျက်ရှိသည်။ ဟန်တာသည် အရှေ့တိုင်းသို့ရောက်လာသည့်အခါ ဒုတိယလမ်းစဉ်အပေါ် သူ၏ ယုံကြည်ချက် ခံယူချက်သည် တဖြည်းဖြည်းခြင်း ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားလာသည်။ နောက်ဆုံး သူ ကိုယ်၌က ပြန်၍ဆန့်ကျင် လာသည်အထိ ဖြစ်သည်။

ဒုတိယလမ်းစဉ်အပေါ် အမြင် မတူမှုများမှာ

(၁) ဒုတိယလမ်းစဉ်သည် နယ်ချဲ့စနစ်အား အဓိကရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။ ဟန်တာသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဤစနစ် နှစ်မျိုးလုံးတွင် ကောင်းမွန်ချက်လည်းရှိ၊ ဆိုးသွမ်းချက်လည်းရှိနေသည်ဟု ဆိုသည်။ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆန့်ကျင်လျက်ရှိနေကြသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကြားနေကြရ မည်၊ နှစ်ဖက်စလုံးနှင့် သင့်အောင် ပေါင်းကြရမည်။ အရှေ့တိုင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့နေထိုင်ကြသဖြင့် အရင်းရှင်နိုင်ငံများနှင့် ဆက်ဆံနေရသည်။ ထို့ကြောင့် နယ်ချဲ့စနစ်အား ရန်သူအဖြစ် မသတ် မှတ်သင့်ပေ။ ဤအမြင်အပေါ် ဟန်တာသည် ဂျေဖူးညိုအား ဘန်ကောက်သို့စေလွှတ်ပြီး မြေအောက်နိုင်ငံ သံတမန်တစ်ဦးအဖြစ် တာဝန်ယူစေသည်။ ဤအလုပ်ကို ဂျေဖူးညို မလုပ် တော့သောအခါ ဟန်တာသည် သပ်ဝါးအား ဘန်ကောက်တွင်ထားရှိပြီး အရင်းရှင်နိုင်ငံများ နှင့် ဆက်သွယ်သွားရန် တာဝန် ပေးလေသည်။ နောက်ဆုံးသပ်ဝါးသည် (CIA)၏ လက်ကိုင် တုတ် သူလျှိုတစ်ဦးဖြစ်လာပြီး ကေအဲန်ယူပါတီ၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ဆန့်ကျင်ရေးအတွက် သက်သက်ဖြစ်လာသည်။ ဟန်တာ ယုံကြည်သည်မှာ ဤဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ဆန့်ကျင်ပါက သူအကူအညီရလိမ့်မည်။ ယင်းကြောင့် သူ၏ ဒုတိယလမ်းစဉ် ဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ရပ်များသည် ကြာလေ ဆိုးလေ ဖြစ်လာပြီးနောက် ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် သူကိုယ်တိုင် တစ်ပါးနိုင်ငံသို့ လက်နက် ရရှိရေးအတွက်ဆိုပြီး သွားရောက်နေထိုင်လေတော့သည်။ သူ၏ အစီအစဉ် ဆောင်ရွက်မှုတို့ သည် ကေအဲန်ယူပါတီအား ဆန့်ကျင်ရေးဖြစ်လေတော့သည်။

(၂) ကျွန်ုပ်တို့တိုက်ရမည့် တရားဝင်ရန်သူမှာ အုပ်စိုးသူ ဗမာလူမျိုးကြီးများသာ ဖြစ်ကြသည်။ သို့ သော် ဟန်တာက ဗမာသည် ရန်သူဖြစ်သဖြင့် ဗမာအားလုံးကို သတ်ရမည် ဤအတိုင်းပင် အောက်ခြေသို့ ပြတ်ပြတ် အမိန့်ပေးခဲ့သည်။ မိန့်ခွန်းပြောကြားရာ၌လည်း ယခုကဲ့သို့လုပ်ရန် အမိန့်ပေးပြောဆိုခဲ့သည် သူက ကရင်နှင့် ဗမာလူမျိုးရေးအရ တိုက်ကြမှ ကရင်တို့ စည်းလုံး ကြမည် မြို့ပေါ်ရှိ ရန်သူ့လက်အောက် ကရင်များလည်း ရန်သူကိုပြန်ပြီး ဆန့်ကျင် တော်လှန် လိမ့်မည်။ ဤနည်းဖြင့် ကရင့်တော်လှန်ရေး အလျင်အမြန် အောင်ပွဲခံလိမ့်မည်ဟု ဆိုသည်။ ဤ ကဲ့သို့ ခံယူခြင်းသည် ဗမာလူမျိုးဝါဒဆိုသည့် ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ရန်သူ ဖြစ်သည်။ အုပ်စိုး သူ ဗမာလူမျိုးကြီးများကိုသာ တိုက်ရမည်ဆိုသည့် အချက်နှင့် ဆန့်ကျင်လျက် ရှိလေသည်။

(၃) တော်လှန်ရေး၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်သည် ပြည်သူလူထုအား အဓိကအင်အားအဖြစ် ထားရှိသည်။ ပြည်သူလူထုကို မှီခိုအား ထားရမည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူလူထုကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ကြရမည်။

သို့မှသာ ပြည်သူလူထုသည် ကျွန်ုပ်တို့၏တော်လှန်ရေးကို ထောက်ခံအားပေးသည်။ သို့သော် ဟန်တာနောက်လိုက် ဝေသော်က အခုကဲ့သို့ ဆိုသည်။ လူထုသည်(အထူးအဖြင့်) ကရင်လူထုသည် ဆင်းရဲသူများဖြစ်ကြသည်။ သူတို့ တော်လှန်ရေးကို ထိထိရောက်ရောက် ကူညီနိုင်ခြင်း မရှိချေ။ ကျွန်ုပ်တို့ အင်အားကြီးထွားလာရေးမှာ အဓိက လိုအပ်မှုသည် ငွေပင် ဖြစ်သည်။ ဒါကြောင့် ငွေရရေးအတွက်ရှိသည့် နည်းလမ်းအားလုံးနှင့် ရှာကြရမည်။ တရားသည်ဖြစ်စေ၊ မတရားသည် ဖြစ်စေ၊ ငွေရရေးသည် အဓိက ဖြစ်သည်။ ဓားပြတိုက်နိုင်သည် ပြန်ပေးဆွဲ ငွေညှစ်ယူနိုင်သည်၊ လုယူနိုင်သည်။ ဤနည်းဖြင့် ငွေရှာကြရသဖြင့် လူထုဆန့်ကျင်ရေး အကျယ်အပြန့် ဖြစ်လာသည်။ ကရင့်တော်လှန်ရေးအား နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် များစွာ ထိခိုက် စေခဲ့သည်။ ဝေသော်၏ အမိန့်ကြောင့် ကျေးရွာများကို ဓားပြတိုက်မှုများ အများအပြား ဖြစ်လာသည်။ ကေအဲန်ယူအား ထောက်ခံပြီး အင်တိုက်အားတိုက် ကူညီသူများပင်လျှင် အများအပြား ဓားပြတိုက်ခံ ကြရသည်။

(၄) ဒုတိယလမ်းစဉ်၌ ကရင့်တော်လှန်ရေးသည် အမျိုးသားရေးနှင့် လူတန်းစားတော်လှန်ရေး နှစ်ခုစလုံး ပါဝင်သည်။ ဤလုပ်ငန်း တာဝန်နှစ်ရပ်စလုံးကို တစ်ပြိုင်နက် ဆောင်ရွက်သွားရမည်။ ဟန်တာက အမျိုးသားရေးကိုသာ လုပ်ရမည်။ ကရင်၌ တိုင်းပြည်ရရှိပြီးမှသာ ဗမာများ ပြုလုပ်သကဲ့သို့ လူတန်းစားတော်လှန်ရေးကို လုပ်ကြရမည်။ အောင်ဆန်းသည် အမျိုးသားအလုပ်ကို လုပ်ပြီး တိုင်းပြည်ရရှိသည်။ အခု နေဝင်းက လူတန်းစားတော်လှန်ရေး စတင် လုပ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဗမာများလုပ်သကဲ့သို့ ခွဲခြားပြီး လုပ်ကြရမည်။ အမျိုးသားရေး အောင်မြင်ပြီးမှ လူတန်းစားလုပ်ငန်းကို လုပ်ကြရမည်။ ဒုတိယလမ်းစဉ်အရ ဤနှစ်ခုအား တစ်ပြိုင်တည်း လုပ်ဆောင်ရမည်ဟု ဆိုခြင်းမှာ ဤနှစ်ခုသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်ယှက်နွယ်လျက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ကရင်၌ လွတ်လပ်ရေး မရသေးသဖြင့် အမျိုးသားရေး အလုပ်ကို အဓိကထားလုပ်ရမည်။ တစ်ပြိုင်တည်းမှာပင် လူတန်းစား အလုပ်ကိုလည်း အမျိုးသားရေးလုပ်ငန်းအား အထောက်အကူပြုရေးအတွက် လုပ်သွားကြရမည် ဖြစ်သည်။

2/ awmfvSefa&;wGif tjrifrwlnDjzpfay:ap o nfh'kwd, tcsuf

စည်းရုံးရေး စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ချမှတ်ရာတွင် ပီပြင်မှု မရှိချေ။ ရှင်းလင်းပြတ်သားမှု မရှိ။ ဥပမာ–စည်းရုံးရေး စည်းကမ်းများ ချမှတ်ရာတွင်–

၁။ KRC သည် ဗဟိုအဖွဲ့အစည်း အမြင့်ဆုံး အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် KRC ခေါင်းဆောင်များအား အမြင့်ဆုံးအာဏာရရှိကြသည့် ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ပြီး တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်း အားလုံးကို ဦးစီးကွပ်ကဲ စီစဉ်ကြရမည်။

၂။ KRC အဖွဲ့ဝင်များသည် အသိအမှတ်ပြုခံရသည့် ကရင်ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြရသည်။ KNUP၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို ခံယူကြရမည်။ KRCသည် အမြင့်ဆုံးအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်း

ဖြစ်သော်လည်း KNUP၏ ခေါင်းဆောင်မှုကိုခံယူရန် ဖြစ်သောကြောင့် KNUPအား လေးစား ယုံကြည်ရသည်။ KNUP၏ ညွှန်ကြားချက်ကို နာခံရန် ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် KRC က ၎င်းသည် အမြင့်ဆုံးအာဏာပိုင်အဖွဲ့၊ KNUP ကလည်း တော်လှန်ရေးကို ဦးဆောင်သည်ဟု ဆိုပြန်သည်။ အမှန်မှာ ဤအဖွဲ့အစည်း နှစ်ခုစလုံး၏ အဓိကလုပ်ငန်းမှာ အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် လုပ်ငန်းများအား ခွဲဝေတာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ရေးသည် အလွန်ပင် လိုအပ်လှပေသည်။ သို့ရာတွင် ဤကဲ့သို့မလုပ်နိုင်ဘဲ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်ဖြင့်သာ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူပြီး တော်လှန်ရေး ကို ခေါင်းဆောင်နေကြသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် KRC နှင့် KNUP သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆန့်ကျင်နေကြသည့် ယှဉ်ပြိုင်ဖွဲ့ နှစ်ခု ဖြစ်လာတော့သည်၊ ယင်းကြောင့် ညွှန်ကြားချက်များ၊ အမိန့်များသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူညီကြတော့ချေ။ ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်နေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကြာလေ ကွာဟမှုကြီးလေ ဖြစ်လာပြီး နောက်ဆုံး ကွဲပြဲသွားရသည် အထိ ဖြစ်လာတော့သည်။

3/ tjrifrwlnDjzpf&onfwwd tcuf

ဗဟိုခေါင်းဆောင်များသည် စုစုစည်းစည်း နေထိုင်ကြရမည့်အစား တစ်ကွဲတစ်ပြားစီ ဖြစ်နေကြသည်။ ဗဟိုစခန်းမှာ ၄–၅ နေရာ ရှိသည်။ ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲရေးအတွက် ခွဲဝေရာတွင် အောက်ပါ အချိုးအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

(၁) ဟန်တာနှင့် ဝေသော်တို့ နေထိုင်သည့် (SHQ)ဌာနချုပ်အတွက် ဗဟိုဝင်ငွေ၏ ၃၅%ကို ခွဲဝေ သုံးစွဲစေသည်။

(၂) (PHQ)ခေါ် မန်းဘဇန်၊ မန်းရှာပလေ့တို့ နေထိုင်သည့် ပါတီဌာနချုပ်စခန်းအတွက် ဗဟို၏ ၂၈%ကို ခွဲဝေပေးသည်။

(၃) ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူးတို့ နှစ်နေရာ ခွဲနေရာတွင် တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်း အဖြစ် (CAHQ)စစ်ဌာနချုပ်ဟု ခေါ်ပြီး–၎င်းတို့ အတွက်၂၅% ခွဲပေးသည်။

(၄) စကောလယ်တော၊ ပဒိုဖိုးဘော၊ ပဒိုဝေရီကျော်၊ ပဒိုဘထွန်း၊ ပဒိုထောရေနှင့် မိုးဇက်ညိုတို့ နေထိုင်သည့် ကောလိပ်ကျောင်း ပညာရေးဌာနရှိသည့် ဗဟိုစခန်းအတွက် သုံးစွဲငွေ (၁၂%) ဖြစ်သည်။

4/ tjrifrwlnDjzpf&onfpwkwÊ cuf

ခေါင်းဆောင်အတွင်း ဤကဲ့သို့အကွဲအပြဲဖြစ်ရခြင်းသည် ရန်သူနှင့်နယ်ချဲ့သမားတို့၏ ဝင်ရောက်သပ်လျှိုး ဝင်ရောက်ချယ်လှယ်သွေးခွဲမှုလည်း အကြောင်းအချက် တစ်ချက်ဖြစ်သည်။ ရန်သူ မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒီများက ကေအဲန်ယူပါတီသည် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ လက်ကိုင်တုတ်

ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုရှုံ့ချပြီး နယ်ချဲ့သမားများကလည်း ဤအတိုင်းပင် စွပ်စွဲ ပြောဆိုလျက်ရှိသည်။ ဤကဲ့သို့ အထင်မှားအမြင်မှား ဖြစ်ပေါ်စေရန်လုပ်ရာတွင် (CIA) သည် အဆိုးဆုံးဖြစ်သည်။ CIA၏ လုပ်ရပ်များသည် နည်းလမ်းမျိုးစုံ ထောင့်မျိုးစုံမှ လာလေသည်။ အထူးသဖြင့် ဘာသာရေးမှနေပြီး ထိုးဖောက် စိမ့်ဝင်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့လုပ်နေခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ(KNUP)နှင့် ဒုတိယ လမ်းစဉ်ကို ဖျက်လိုဖျက်ဆီးလုပ်ရန် ဖြစ်သည်။ ပါတီနှင့်ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ဆန့်ကျင်လျှင် လက်နက် အကူအညီပေးမည်ဟု ကတိပေးသည်အထိ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

tjrifcsif;rwlnDolnfuD;m;vmyD;yefvnfwlnDceftwGfu;dyrf;jcif

၁၉၆၀ ခုနှစ် အတွင်း တိုးချဲ့ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးကို နယ်ခီးတွင် ခေါ်ဆိုကျင်းပခဲ့ သည်။ ခေါင်းဆောင်မှုအတွင် ညီညွတ်မှုရရှိရန် ကြိုးပမ်းသည့် အစည်းအဝေးပင် ဖြစ်သည်။ ဟန်တာ သည် အစည်းအဝေး တက်ရောက်သော်လည်း စကားများများ မပြောချေ။ ဟန်တာသည် ယခုကဲ့သို့ တိုတိုတုတ်တုတ် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဖြင့် တင်းတင်းမာမာ ပြောဆိုလေသည်။ “ပါတီခေါင်းဆောင်များ ကြိုက်သလို ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ မိမိနှင့် တပ်မဟာ(၅) နားလည်မှု ရှိထားသဖြင့် ကိစ္စမရှိပါ။” ဟူ၏။ ပြန်၍ နားလည်မှုရရှိရေး အစည်းအဝေးတွင်ရရှိသည့် သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ချက်များလည်း စက္ကူပေါ် တွင်သာ ရှိနေသည်။

၁၉၆၀ ခုနှစ်အတွင်းမှာပင် အရှေ့တိုင်းတပ်မှူးများ အစည်းအဝေးကို ဘိုဆာခီးတွင် ခေါ်ယူ ကြသည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် ဟန်တာအား ထောက်ခံခဲ့သည့် တပ်မှူးများ အရေအတွက်များ သဖြင့် လက်နက်ကိုင် တပ်မတော်၏အမည်ကို ပြောင်းလဲပစ်ရန်ဆုံး ဖြတ်ရာတွင် (KPLAF) ကို (KAF) ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (KPLA) ကို (KNLA) ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဆိုသွားရန် သဘောတူ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။ ရေရှည်ပြည်သူ့စစ်ပွဲဟူသည့် စစ်ရေးလမ်းစဉ်ကိုလည်း အစည်းအဝေးမှ ပယ်ချလိုက်ကြသည်။

၁၉၆၁ ခုနှစ်အတွင်း (KRC) အလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီအစည်းအဝေးကို ဟူးတလူး၌ ခေါ်ဆိုကျင်းပခဲ့သည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် စကောလယ်တောနှင့် မန်းဘဇန်ရောက်မသွားခင် အလျင်စလို ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အစည်းအဝေးတက်ရောက်မည့် အလုပ်အမှုဆောင်ဦးရေ မပြည့်မီသဖြင့် အစည်းအဝေး အထမမြောက်သော်လည်း ဟန်တာတို့ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဗဟိုအလုပ် အမှုဆောင် ၃ ဦးသာ တက်ရောက်သည်။ ဟန်တာ၊ ဝေသော်နှင့် မန်းသိန်းမောင်တို့ဖြစ်သည်။ ဤ အစည်းအဝေးတွင် တော်လှန်ရေးဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ပြင်လိုက်ကြသည်။ အဓိကတိုက်ကွင်းအဖြစ် ရန်သူသည် ဗမာနယ်ချဲ့ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်လိုက်ကြသည်။ ဆိုရှယ်လစ်လူ့ဘောင်တည်ဆောက် ရေးအား နောက်ဆုံးရည်မှန်းချက်အဖြစ် ထားရှိခြင်းကိုလည်း ဖြုတ်လိုက်သည်။ မန်းဘဇန်နှင့် စကောလယ်တောတို့ ရောက်လာကြသောအခါ အဘယ်ကြောင့် သတ်မှတ်ထားသည့်ရက်အထိ စောင့်ဆိုင်း ခြင်းမရှိဘဲ အစည်းအဝေးလုပ်ခဲ့ရသည်ကို မေးမြန်းရာ ဟန်တာက ဖာပွန်မှ ရန်သူများက ဗဟိုကို ချီတက်တိုက်ခိုက်မည်ဟု သတင်းရရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည် ဖြေကြားလေသည်။

နောက်ပိုင်း ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူးသည် ရှမ်းပြည်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များသို့ သွားရာမှ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသည်။ ထို့နောက် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ အစည်းအဝေးကို ပြန်လည်ကျင်းပပြီး အစည်းအဝေးတွင် တော်လှန်ရေး၏ လမ်းစဉ်ကို ၁၉၅၆ ခုနှစ် ကွန်ဂရက် ဆုံးဖြတ်ထားသည့်အတိုင်း ပြန်လည်တည့်မတ်လိုက်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ဤအစည်းအဝေးမှဆုံးဖြတ်ချက်များသည်လည်း စက္ကူပေါ်တွင်သာ ရှိသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ အထက်တွင် တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း ၁၉၆၂ ခုနှစ် တစ်နှစ်လုံး ဟန်တာသည် ပြည်ပဌာသာ သွားရောက်နေထိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၃ ခု နှစ်သစ်ကူးတွင် ဗိုလ်ချုပ်စိန်မောင်က ဟန်တာ၏ မှတ်တမ်းတစ်ခုကို ထုတ်ပြသည်။ ပြဿနာဖြစ်စေသည့် စာတစ်စောင်ဖြစ်သည်။ စာပါ အကြောင်းအရာမှာ ယခုကဲ့သို့ဖြစ်သည်။

"ခင်ဗျား မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အနီးတွေတောထဲနေရတာ စိတ်အားငယ်မှာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ မပူနဲ့တော့ အခု ကျွန်ုပ်တို့ အဖြူတွေနဲ့ ဆက်သွယ်လို့ ကောင်းကောင်းရနေပြီ၊ ကွန်ဂရက်ရောက်တဲ့အချိန်ကျရင် ပါတီခေါင်းဆောင်တွေကို ကျွန်တော်တို့ ကန်ထုတ်မယ်။"

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ ဤစာကို ပါတီဗဟိုမှသိရှိရန် ပေးပို့လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပါတီဗဟို ခေါင်းဆောင်များ ဤစာကိုဖတ်ရသည့်အခါ အံ့အားသင့်ပြီး အားလုံး ကြက်သေသေကုန်ကြသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မေလအတွင်း၌ **(KRC)** ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီအစည်းအဝေး ပြုလုပ်ကျင်းပပြီး ကွန်ဂရက်ပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ အထူးသဖြင့် ဟန်တာနှင့်အပေါင်းပါတို့သည် တက်ကြွစွာ လှုပ်ရှားကြသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ကုန်ခါနီးအထိ ဟန်တာအတွက် ဘာမျှထူးထူးထွေထွေ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မရှိသဖြင့် ဟန်တာသည် **(SHQ)**သို့ ပြန်မလာချေ။ သံလွင်မြစ်ကမ်းဘေး 'ရာထာ' တွင်သာ စခန်းချနေထိုင်သည်။ သို့ရာတွင် သူ့အတွက် ဘာမျှ ထူးထူးထွေထွေ ဖြစ်ပေါ်မှု မရှိချေ။

၁၉၆၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ကုန်ခါနီးတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် ပဲခူးရိုးမကိုယ်စားလှယ်များ ကွန်ဂရက်တက်ရောက်ရန်အတွက် နော်ယိုထာသို့ ရောက်ရှိနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ဟန်တာထံ ပါတီ ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးပြုလုပ်ရန် စာရေး အကြောင်းကြားသည်။ သို့ရာတွင် ဟန်တာသည် ပါတီထံ ပန်ကြားလွှာကိုတင်ပြီး ပါတီမှထွက်ကြောင်း ရေးသားသည်။ ၎င်းပြင် သူက ခင်ဗျားတို့ လုပ်ချင်သလိုလုပ်ကြပါ ဟူ၍လည်း ပြောဆို ရေးသားလိုက်သည်။ ဟန်တာမှ ပါတီခေါင်းဆောင်များနှင့် လာရောက်တွေ့ဆုံရန် စကော်လယ်တောကို စေလွှတ်လိုက်သည်။ ထိုအခါ ဟန်တာက မန်းဘဇန်နှင့် စကော်လယ်တောတို့အား ကွန်ဂရက် ခေါ်ဆိုရေးအတွက် စီစဉ်ရန် အာဏာလွှဲအပ်လိုက်သည်။ ကွန်ဂရက်ကျင်းပမည့်အချိန်ရောက်ပါက သူသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောသည်။ သို့ရာတွင် သူသည် ပါတီတွင်းမှ ထွက်ပြီးဖြစ်သဖြင့် ပါတီကွန်ဂရက်ကို တက်ရောက်မည် မဟုတ်ဟု ပြောဆိုလာသည်။ အခြားပါတီခေါင်းဆောင်များအတွက် စိတ်ထိခိုက်ဖွယ်ရာ လုပ်ရပ်ဖြစ်လေသည်။ နေဝင်းမှ အာဏာသိမ်းပြီး တိုင်းပြည်ကို တက်၍အုပ်ချုပ်ချိန်မို့ နေဝင်းသည် ပြည်ပအစိုးရများနှင့်တွေ့ဆုံကာ သဘောတူညီချက်များကို ရယူထားသဖြင့် ဟန်တာသည် နယ်စပ်တွင် မနေရဲတော့ဘဲ ၎င်း၏နေရာကို ယွန်းစလင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းလိုက်သည်။ သော်ဃီဒဲရွာအနီးတွင်

စခန်းချနေထိုင်သည်။ ကွန်ဂရက်အစည်းအဝေးကို ဆောမိထာရွာအနီး ကဆောဝါး ဟု ခေါ်သည့် နေရာတွင် ပြုလုပ်ကျင်းပရန် စီစဉ်လိုက်ကြသည်။

1963 ckESpf u a q m0;; u e@*& u fESifht u OGlyÐ

ပါတီမှ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ပြီး သဘောတူထားသည့်အတိုင်း ဟန်တာနှင့် ၎င်း၏ နောက်လိုက် (KRC) ခေါင်းဆောင်တို့သည် ကဆောဝါး ကွန်ဂရက်တက်ရောက်ရန် ရောက်ရှိလာကြသည်။ ဟန်တာနှင့်အပေါင်းပါတို့ ရောက်ရှိလာကြသောအခါ ကွန်ဂရက်တွင် အငြင်းပွားမှုဖြစ်ပေါ်လာတော့သည်။ ယခုခေါ်ဆိုကျင်းပသည့် ကွန်ဂရက်သည်(KRC)ကွန်ဂရက်ဖြစ်ကြောင်း ပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကွန်ဂရက်မဟုတ်ကြောင်းဟု ဟန်တာတို့က အကြောင်းပြ အငြင်းပွားခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့အား (KRC) အလုပ်အမှုဆောင် အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက် မှတ်တမ်းကို ထုတ်ပြကာ ဤကွန်ဂရက်ကို ဝေသော်၏ အဆိုပြုချက်အရ ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်ကို အထောက်အထား အခိုင်အမာဖြစ်နေသောကြောင့် ဟန်တာသည် ဘာမှမပြောသာတော့ဘဲ လက်ခံလိုက်ရတော့သည်။ ဟန်တာတို့သည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကို ရှာပြီး အငြင်းပွားမှုများကို ဖန်တီး ကြသည်။ သူ့အား ထောက်ခံသူ အများအပြား ဤကွန်ဂရက်သို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိရန်လည်း နည်းမျိုးစုံလုပ်လာသည်။ မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရာတွင် ၎င်းတို့အနိုင်ရရှိရန် လုံးပမ်းခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံး ပါတီခေါင်းဆောင်များက ဟန်တာအား ယခုကြွရောက်လာကြသည့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၊ ပဲခူးရိုးမနှင့် အရှေ့တိုင်း ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးကို (KRC)ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ၎င်းကလက်ခံမည်ဆိုလျှင် ဤ ကွန်ဂရက်အား (KRC)ကွန်ဂရက်အဖြစ် ထားရှိပြီး ကျင်းပပေးမည်ဟု ပြောဆိုလေသည်။

ဤအကြိမ် ကွန်ဂရက်သို့ တက်ရောက်လာကြသည့် ကိုယ်စားလှယ်အားလုံး (၅၁) ယောက် ရှိသည်။ အကဲခတ်အဖြစ် တက်ရောက်လေ့လာသူ (၃၅)ယောက် ရှိသည်။ အခြားနည်းဖြင့် အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများလည်း ရှိသေးသည်။

အစည်းအဝေးကို စတင်ရန် အချိန်ရောက်သည့်အခါ အလံတော်နှင့် အာဇာနည်များအား အလေးပြုပြီးနောက် ဟန်တာသည် ဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦး သဘာပတိတစ်ဦးအဖြစ် မိန့်ခွန်းပြောလေသည်။ ဤမိန့်ခွန်းတွင် ဟန်တာသည် လမ်းစဉ်သစ်တစ်ရပ်ကို တင်ပြလာသည်။ ဤတင်ပြလာသည့် လမ်းစဉ်သစ်သည် တူးတလူးအစည်းအဝေးပြုလုပ်ခဲ့စဉ်က သူလမ်းစဉ်ကို ပြင်ခဲ့သည့်အတိုင်း ဖြစ်နေသည်။ သဘာပတိ၏မိန့်ခွန်းကို သုံးသပ်ဝေဖန်ပြောဆိုရန် အခွင့်ပေးလေသည်။ ထိုအခါ တိုင်းနှင့် ခရိုင်တို့မှ ကိုယ်စားလှယ် အများစုက ဟန်တာ၏မိန့်ခွန်းကို ဆန့်ကျင်ပြီး ဝေဖန်ဆွေးနွေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ အရှေ့တိုင်းမှ လူအနည်းငယ်သာ သူ့ကိုထောက်ခံဆွေးနွေးသည်။ သဘာပတိမိန့်ခွန်းအား ဝေဖန်ဆွေးနွေးကြရန် အချိန်အလုံအလောက်ပေးသည်။ ကိုယ်စားလှယ်များသာမကဘဲ အစည်းအဝေးတွင် တက်ရောက်လေ့လာသူများကိုလည်း ပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့် ပြုခဲ့သည်။ သဘာပတိ၏ မိန့်ခွန်းကို ဝေဖန်ဆွေးနွေးရာတွင် အချိန်တစ်ပတ်နီးပါး ကုန်ခဲ့သည်။ ၎င်းနောက် ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဧပြီလ (၂၀)ရက်နေ့ မွန်းလွဲပိုင်း အချိန်တွင် ဟန်တာကိုယ်တိုင် အောက်ပါအတိုင်း

တိုတိုတုတ်တုတ်ပြောဆိုလေသည်။

“ကေအဲန်ယူပီမှ ကျွန်ုပ်၏စကားကို လက်မခံသဖြင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။ မြေခြားရေခြားကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရတော့မယ်။ (KRC)က အရှေ့တိုင်းကို ယူမည်။ (KNUP) က မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် ပဲခူးရိုးမတိုင်းကို ယူပါ။ အတူတကွလုပ်ဆောင်၍ မဖြစ်နိုင်တော့သောကြောင့် ကျွန်တော် ဤအစည်းအဝေးတွင် တက်၍နေလို့ မဖြစ်တော့ပါ။ ကျွန်တော် ထွက်ခွာသွားရမှာပဲ။”

ဟန်တာက အထက်ပါအတိုင်း ပြောဆိုပြီး ညနေ (၃)နာရီ (၂၀)မိနစ်အချိန်တွင် အစည်းအဝေးခန်းမမှ ထွက်ခွာသွားလေသည်။ သူနှင့်အတူ အစည်းအဝေးခန်းမမှ ထွက်ခွာသူ ကိုယ်စားလှယ်ထဲမှ (၁၀)ဦးနှင့် အကဲခတ်အချို့ရှိသည်။ ဟန်တာသည် အစည်းအဝေးခန်းမမှ ထွက်ခွာသွားသောကြောင့် ဒုတိယသဘာပတိ ဗိုလ်ချုပ်အုန်းဖေက သဘာပတိနေရာကို ဝင်ရောက်ယူရလေသည်။ ကွန်ဂရက်ခန်းမတွင် ကိုယ်စားလှယ် (၄၀)ယောက်နှင့် အကဲခတ်အများအပြား ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

အချိန်အတော်ကြာ ငြိမ်သက်ပြီးနောက် ဗိုလ်တာအယ်မှ စတင်ပြီး ပြောဆိုသည်။ ယခုကွန်ဂရက်သည် (KRC) ကွန်ဂရက် ဖြစ်သည်။ အစည်းအဝေးမှ ထွက်ခွာကြသူများသည် အနည်းစုသာ ဖြစ်သည်။ အများစုက ကျန်ရစ်သဖြင့် အစည်းအဝေးကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ရန် မဖြစ်ပါ။ ဟန်တာမှာ နယ်မြေခွဲဝေပိုင်ခွင့် မရှိပါ။ ကွန်ဂရက်ကသာလျှင် နယ်မြေခွဲပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ ပြီးဆုံးသည်အထိ အစည်းအဝေးကို ဆက်ပြီး ကျင်းပဖို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထို့နောက် ဗိုလ်ကြီးတာမလာဘော(ယခုဒုဗိုလ်ချုပ်)က ထပြီး စိတ်အလွန်ထိခိုက်သည့်ပုံဖြင့် မျက်စိထဲတွင်လည်း မျက်ရည်များလည်း အိုင်ထွန်းလျက် ယခုကဲ့သို့ပြောဆိုသည်။ ကျွန်တော်တို့ လက်တွဲလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်မှာ (၁၄)နှစ်ကျော်ပြီးမှ ယခုလိုဖြစ်ရခြင်းသည် မကောင်းပါ။ ယခုဟန်တာက နယ်မြေခွဲဝေမှုကို လုပ်နေခြင်းသည် သူက ခေါင်းဆောင်များနယ်မြေများကို ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု ယူဆ၍လား မသိပါ။ နယ်မြေများကို ပိုင်ပြီး နယ်မြေများကို တကယ်စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းသူများမှာ အောက်ခြေလက်နက်ကိုင်သူများသာ ဖြစ်သည်။ သူ့စကားကို နားထောင်လို့ မဖြစ်ပါ။ သူက အရှေ့တိုင်းကို ယူမယ်လို့ ပြောပါသည်။ သို့ရာတွင် အမှတ်(၁၊ ၂၊ ၆၊၇) ခရိုင်များမှ သူ့နောက်လိုက်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိပေ။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အမှန်တရားအပေါ်သာ ရပ်ကြရမည်။

ကိုယ်စားလှယ်များက အစည်းအဝေးပြီးသည်အထိ ဆက်ပြီးဆွေးနွေးရန်နှင့် တစ်ချိန်တည်းတွင် ညီညွတ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းသွားကြရန် ဆွေးနွေးကြသည်။ နောက်ဆုံးတွင် အစည်းအဝေးကို နောက်တစ်နေ့မှ ကျင်းပရန်နှင့် ယခုအစည်းအဝေးကို ယာယီရပ်ဆိုင်းပြီး ဟန်တာတို့နှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံရန် သဘောတူကာ အစည်းအဝေးကို ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်သည်။

အစည်းအဝေးကို ရွှေ့ဆိုင်းပြီးနောက် ရွေးချယ်ထားသည့်ခေါင်းဆောင်များက ဟန်တာတို့အဖွဲ့ကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြရန် သွားကြရာ ဟန်တာတို့ နေထိုင်ရာနေရာတွင် မည်သူ့ကိုမျှ မတွေ့ကြရတော့ချေ။ ဟန်တာနှင့်အဖွဲ့တို့သည် ကွန်ဂရက်စခန်းအတွင်းမှ အားလုံးထွက်ခွာပြီး ပနာအေပယ်ခိုသို့ သွားကြောင်း သိရသည်။

ကိုယ်စားလှယ်များ ကိုယ့်နေရာကိုယ် အသီးသီး ပြန်ကြသောအခါ အချက်ပြဆက်သွယ်ရေးမှ တာဝန်ရှိသူများက ပါတီခေါင်းဆောင်များ တိုင်းအသီးသီးနှင့် အောက်ခြေတို့ကို အဆက်အသွယ် မလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ဟန်တာတို့အဖွဲ့သည် က/နဆက်သွယ်ရေးတွင် အသုံးပြုသည့် ပုံဆောင်ခဲ (Crystal) အားလုံးကိုယူဆောင်သွားကြကြောင်း လာရောက်သတင်းပို့ တင်ပြကြသည်။ ဤလုပ်ရပ်သည် ရိုးဖြောင့်သည့်လုပ်ရပ်မဟုတ်သည်ကို ခေါင်းဆောင်များက သတိပြုမိသည်။ ညနေပိုင်းအချိန်သို့ ရောက်ရှိသည့်အခါ ဗိုလ်ကြီးဘရှိုင်းက ကဆောဝါးကွန်ဂရက်စခန်းတွင် နေထိုင်ကြသူအားလုံး စခန်းအပြင်သို့ မည်သူမျှ မထွက်ရ၊ အနီးရှိရွာသို့လည်း မသွားရ၊ စခန်းအတွင်း၌သာ ငြိမ်သက်စွာနေထိုင်ကြရန် အမိန့်ထုတ်လိုက်သည်။ က/န ဖမ်းယူသူ များကလည်း ဟန်တာက တပ်မဟာ (၅)နှင့် တပ်မဟာ(၃)ထံသို့ က/န ပေးပို့ပြီး တပ်ရင်း တစ်ရင်းစီကို ၎င်းတို့ တပ်မဟာအသီးသီးမှ ကွန်ဂရက်အစည်းအဝေး ပြုလုပ်သည့်နေရာသို့ အမြန်ဆုံးစေလွှတ်ရန် ညွှန်ကြားပေးလိုက်သည့် သတင်းကို ဖမ်းယူရရှိလေသည်။

အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်ရှိထားသကဲ့သို့ နောက်တစ်နေ့တွင် ကွန်ဂရက် အစည်းအဝေး ကို ဆက်လုပ်ပြီး ထိုနေ့မှာပင် အစည်းအဝေးကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်သည်။ တစ်ချိန်တည်း ညှိနှိုင်းရေးအတွက် ဟန်တာတို့အဖွဲ့နှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံရန် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ရွေးချယ်စေလွှတ်လိုက်သည်။

nDEdKif;a&;t wGuf pD&ifcif;

ဤကဲ့သို့ အကွဲအပြဲဖြစ်ရခြင်းသည် ကောင်းသောအချင်းအရာမဟုတ်သဖြင့် ပါတီခေါင်းဆောင်များက ညှိနှိုင်းရေးအတွက်တွေ့ဆုံကြရန် အထူးကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိခဲ့ကြသည်။ ဟန်တာကလည်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးအစီအစဉ်ကို လက်ခံသဖြင့် စုစုပေါင်း (၆)ကြိမ်တိတိ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ပထမအကြိမ် အနည်းငယ်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီးသောအခါ ဟန်တာက အခုလို ပြောလိုက်သည်။ ယခုလိုဖြစ်ရသည်မှာ မိမိကြောင့်ဖြစ်ရသည်ဟု ပြောကြသဖြင့် သူသည် တော်လှန်ရေး ဆက်မလုပ်တော့ဘဲထွက်ပြီး တောင်ယာခုတ်စားတော့မည်ဟု ပြောဆိုလေသည်။ ပါတီခေါင်းဆောင်များကလည်း သူ့အား ဤကဲ့သို့မလုပ်သင့်ကြောင်း၊ တော်လှန်ရေးအောင်ပွဲခံသည် အထိ ဆက်လုပ်သင့်ကြောင်း ပြောဆိုသည်။ ထိုအခါ ဟန်တာက သူ့ကို (ဖဆပလ)က စောရွှေသိုက်အား သမ္မတထားရှိရန် ပြောဆိုလာသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆွေးနွေးရာမှ ညှိနှိုင်းရေးရရှိရန် နီးစပ်သည့်အခါတိုင်း ဝေသော်၊ ထရူးမင်းနှင့် ခွန်ဗဆွေတို့သည် ဟန်တာအား ပြတ်ပြတ်လုပ်ရန် သူ့အား ၎င်းတို့က နောက်တွင် အပြည့်အဝထောက်ခံလျက်ရှိကြောင်း ဤသို့မှ ပြတ်ပြတ်မလုပ်ပါက ကျွန်တော်တို့ အခက်ကြုံရလိမ့်မည်၊ ခင်ဗျားလည်း အခက်ကြုံရမှာပဲ” ဟူ၍ ပြောဆိုလာကြသည်။ ထိုအခါ ဟန်တာသည် လည်ထွက်သွားပြီး သူ့လူတွေနောက်သို့ ပြန်ပါသွားလေတော့သည်။ (၅)ကြိမ်မြောက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသောအခါ သဘောတူညီချက်တစ်ခု ရရှိသွားသည်။ သဘောတူညီချက်မှာ နောက်တစ်ကြိမ်ဆွေးနွေးပွဲကို နော်ယိုးထာတွင် ပြုလုပ်သွားမည်။ ဤဆွေးနွေးပွဲတွင် နှစ်ဖက် ခေါင်း

ဆောင် တို့သည် အိပ်ယာလိပ် အသီးသီး ယူဆောင်လာကြရန်ဖြစ်ပြီး အတူအိပ် အတူစားကာ ညီညွတ်ရေးရရှိသည်အထိ ဆွေးနွေးကြရန် ဟူသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်သည်။ ဤဆုံးဖြတ်ချက်ကို အားလုံးက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာ သဘောတူလက်ခံပြီး ချမှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

သို့သော် ညနေမိုးချုပ်ချိန်တွင် ပါတီခေါင်းဆောင်တို့သည် ဟန်တာထံမှ စာကို ရရှိလေသည်။ ဟန်တာ၏စာနှင့်အတူ ဖာပွန်၊ သထုံ၊ ညောင်လေးပင် ခရိုင်(၃)ခုမှ ကွန်ဂရက် ကိုယ်စားလှယ်များထံမှ စာများလည်း ပါလာသည်။ စာပါအရ ကေအဲန်ယူပါတီအား အရှေ့တိုင်း နယ်မြေမှ နှင်ထုတ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပါတီခေါင်းဆောင်များသည် ဟန်တာတို့အဖွဲ့ထံ စာပြန်ရေးပေးပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် ပြန်စာကို မရတော့ချေ။

၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၀)ရက်နေ့တွင် နေဝင်းသည် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တော်လှန်ရေးသမားများအား ဖိတ်ခေါ်ပြီး ဆွေးနွေးမည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။ ကေအဲန်ယူပီ ခေါင်းဆောင်တို့သည် ဟန်တာထံ ထပ်မံစာရေးပြီး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်ရေးအတွက် အတူတကွ သွားရောက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြရန် ကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။ ဟန်တာကလည်း လက်ခံသဖြင့် နော်ယိုးထာတွင် ဤကိစ္စအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြလေသည်။

ဤဆွေးနွေးပွဲတွင် ပါတီခေါင်းဆောင်များက ကျွန်တော်တို့ ကွဲခဲ့ကြသော်လည်း ယခု နေဝင်း၏ ဖိတ်ခေါ်မှုကို အဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့တည်းအဖြစ် သွားရောက်တွေ့ဆုံသင့်ကြောင်း တင်ပြသည်။ ဟန်တာ လုံးဝ လက်မခံပေ။ သူက ဗမာတို့ကို တိုက်မည်၊ ဗမာမျက်နှာကို မကြည့်ချင်ပါ၊ ခင်ဗျားတို့က ဗမာယောက်ဖများ ဖြစ်ကြသည်။ ခင်ဗျားတို့သွားလိုလျှင် ကိုယ်ဘာသာသွားကြ ဟု ပြောလာလေသည်။ ခင်ဗျားတို့သွားလျှင် ဘာကိုတောင်းမလဲ ဟူ၍လည်း ဟန်တာက မေးမြန်းလေသည်။ ထိုအခါ ပါတီခေါင်းဆောင်များက ကရင်ပြည်ကိစ္စ၊ ကရင့်လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းကိစ္စ၊ ဒီမိုကရေစီ ရရှိရေး ပြည်ထောင်စုသစ်ဖွဲ့စည်းရေး စသည်များကို တောင်းဆိုဆွေးနွေးမည် ဟု ဖြေကြားလေသည်။ ဟန်တာက သွားတောင်းပါ၊ ခင်ဗျားတို့ပြောသည့်အတိုင်း တောင်းမရဘဲ ရန်သူနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးယူပါက ခင်ဗျားတို့ကို ကျုပ်တို့ တိုက်ရမှာပဲ ဟု ပြောဆိုလေသည်။ ပါတီမှ စည်းစည်းလုံးလုံး ညီညီညွတ်ညွတ် အလုပ်လုပ်သွားကြရန် စီစဉ်ခဲ့သော်လည်း ဟန်တာ လက်မခံခဲ့ချေ။ ညနေပိုင်း အချိန်ရောက်သည့်အခါ မက်စီဖိုးသိန်းသည် ဟန်တာသာမွေးထံ ပစ္စည်းအချို့နှင့် ရောက်ရှိလာသည်။ မက်စီဖိုးသိန်း၏ ပြောသံဆိုသံမှတစ်ဆင့် ပါတီခေါင်းဆောင်များက ၎င်းအား နေဝင်းက သူ့အား ဟန်တာ့ထံ စေလွှတ်လိုက်ကြောင်း သိရှိရသည်။ ဟန်တာတို့အဖွဲ့သည် တစ်ညလုံးနီးပါး ဆွေးနွေးပွဲထိုင်ကြပြီးနောက် ပါတီခေါင်းဆောင်များအား ဖိတ်ကြားပြီး အခုလိုပြောလာလေသည်။ မနေ့က ခင်ဗျားတို့ကို ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သွားကြဟု ပြောဆိုခဲ့ခြင်းသည် ခင်ဗျားတို့အား စမ်းသပ်ခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း၊ ကျွန်တော်တို့သည် နှစ်ဖွဲ့အဖြစ် ကွဲခဲ့ပြီမို့ နှစ်ဖွဲ့အဖြစ် သွားကြရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ခင်ဗျားတို့ကိုသာ စေလွှတ်၍မဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုသည်။ ထိုအခါ ပါတီခေါင်းဆောင်များက ထပ်မံပြီး အတူတကွသွားကြရန် တောင်းပန်ပြန်သည်။ ဟန်တာသည် လက်ခံခြင်းမပြုပေ။ ယင်းကြောင့် ကွဲနေသည့် နှစ်ဖွဲ့အဖြစ် သွားရောက်တွေ့ဆုံကြရလေသည်။

ဟန်တာသည် ရန်သူနှင့်သွားရောက်တွေ့ဆုံရန် ဆင်းသွားရာ ကျောက်ကြီးမြို့တွင် ပြုလုပ်သည့် ၎င်းအား ကြိုဆိုပွဲ၌ နေဝင်းအား ညီညွတ်ရေးဖခင်ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ နေဝင်းကိုလည်း ဖားစည်တစ်လုံး လက်ဆောင်ပေးအပ်လိုက်သည်။ ရန်ကုန်သို့ရောက်သောအခါ တွေ့ဆုံပြောဆိုရာ၌ သူကညီညွတ်ရေးရရှိရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့ လာကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုလေသည်။ သူတို့တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာတွင် ၃လကျော်ကြာခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးတွင် နေဝင်းနှင့် သဘောတူညီချက်လက်မှတ်ရေးထိုးကြလေသည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ် မတ်လ အတွင်း ဟန်တာသည် နေဝင်းနှင့် ပူးပေါင်းလိုက်ကြသည်။ လက်မှတ် ရေးထိုးသည့် သဘောတူညီချက်အားလုံးသည်လည်း လက်နက်ချလိုက်သည့် သဘောတူညီချက်ဖြစ်သည်။ ညောင်လေးပင်ခရိုင်နှင့် တပ်မဟာ(၃)တို့က မည်သည့်အဖွဲ့သို့ လိုက်ရမည်ကို ဆုံးဖြတ် နိုင်ရန် အစည်းအဝေးကို ဖိတ်ခေါ်ရာတွင် ဟန်တာတို့ဘက်တွင် ဟန်တာမှလွဲ၍ ကျန် ခေါင်းဆောင်အားလုံး သွားရောက်ကြသည်။ ပါတီဘက်မှ တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်ကို ရှင်းပြရန် သွားရောက်သည့် ခေါင်းဆောင်မှာ ဗိုလ်သန်းအောင် တစ်ဦးတည်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ညောင်လေးပင်ခရိုင် နှင့် တပ်မဟာ(၃) အားလုံးလိုလို ပါတီနောက်သို့ လိုက်ရန် ကတိပေးကြသည်။ ဖာပွန်ခရိုင်တွင်လည်း ဗိုလ်မြ လာရောက် ဦးစီး ခေါင်းဆောင်မှုပေးခဲ့သဖြင့် ခရိုင်နှင့် တပ်များလည်း ပါတီ၏ ဦးစီးခေါင်းဆောင်မှုအောက်၌သာ နေသွားရန် သဘောတူကြသည်။

ဟန်တာ၏နောက်သို့ လိုက်ပါသွားသူမှာ တပ်မဟာ(၅)နှင့် တပ်မဟာ(၃)မှ လူ လက်တစ်ဆုပ်စာသာဖြစ်သည်။ ဟန်တာသည် နေဝင်းနှင့် စကားလက်ဆုံကျနေစဉ် နေဝင်း၏ စစ်ဗိုလ်တစ်ယောက်က ကျောက်ကြီးနှင့် ရွှေကျင်မြို့နယ်အတွင်း သွားလာလှုပ်ရှားကြသည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဟန်တာအား မေးမြန်းရာ ဟန်တာက သူတို့လူ မဟုတ်ကြောင်း၊ ပီ(ပါတီကို ဆိုလိုသည်)လူများ ဖြစ်ကြောင်း၊ ပီ၏လူများနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းသွားရမည်မှာ တစ်ခုတည်းသော လမ်းကြောင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုသည်။ ထိုအခါ ရန်သူစစ်ဗိုလ်က ဤကဲ့သို့ဆိုလျှင် ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ခင်ဗျားတို့စစ်ဗိုလ်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့စစ်ဗိုလ် အတူ လက်တွဲတိုက်ခိုက်သွားရန် သီးခြားအစည်းအဝေးတစ်ခုတွင် စီစဉ်ကြရန်ပြောဆိုလေသည်။ ဤသည် နောက်ပိုင်း ၎င်းတို့၏ အစီအစဉ်မှာ ပါတီဗဟိုစခန်းကို လာရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤ ခေးဖူနှင့် ခူမူဒဲ ပါတီဗဟို ရှိရာနေရာကို ဟန်တာ၏လူများနှင့် ရန်သူပူးပေါင်းတိုက်ခိုက်ရာတွင် တပ်မှူး တပ်သား စုစုပေါင်း (၁၃)ဦး ကျဆုံးခဲ့ရသည်။ မန်းဘဇန်၊ ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး၊ ဗိုလ်ကျော်ဖေနှင့် ၎င်းတို့အဖွဲ့သည် ဝိုင်းဝန်းပိတ်ဆို့ပြီး အပစ်အခတ်ခံခဲ့ရသော်လည်း ကံကောင်းထောက်မသဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခြင်းမရှိဘဲ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ လာရောက်တိုက်ခိုက်ရာတွင် ပါလာသည့် ဟန်တာတို့၏ စစ်သားများက ဆရာအုန်းဖေညွန့်နှင့် အိမ်သားများအား ဖမ်းမိကြသည်။ ဆရာအုန်းဖေညွန့်အား ကြိုးတုတ်ပြီး နည်းမျိုးစုံ ညှင်းပမ်းနှိပ်စက်ခဲ့သည်။ နေ့ဘက်တွင် သူ့ကို တစ်နေ့လုံး နေလှမ်းသည်။ ညဘက်တွင် ကိုယ်တုံးလုံး အဝတ်အစားဗလာထားပြီး အအေးဒဏ်ကို ခံစေသည်။ ဆရာအုန်းဖေညွန့်၏သမီးကိုလည်း ဤအတိုင်း ညှင်းဆဲခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး ဆရာအုန်းဖေညွန့်ကို ရိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုင်း သတ်ဖြတ်လိုက်ကြသည်။

t cef;(4-12)

&efolrSy n fwGf idkfc;rfa&; t wGu fawG&Sk;n d E;&a&; ac: quIcif;

ကရင့်တော်လှန်ရေး အနှစ်(၃၀)နီးပါး ကာလအတွင်း ရန်သူမှ ကရင့်တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်များအား ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် (၃)ကြိမ် ခေါ်ဆိုခဲ့ပေသည်။

(၁) ၁၉၄၉ ခုနှစ် အင်းစိန်တိုက်ပွဲတွင် ဦးနုက ခေါ်ခြင်း။

(၂) နေဝင်းအိမ်စောင့်အစိုးရခေတ် ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် စစ်အစိုးရမှ ခေါ်ယူခြင်း၊

(၃) ၁၉၆၃ ခုနှစ် နေဝင်း တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရမှ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တွေ့ဆုံရန် ခေါ်ယူခြင်း၊

1/ t if;pdefwdkufyGJ mv -0;Ekt p&SEhfa wG&Sk;n d E;jcif; (1949 {yDv)

အင်းစိန်တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားချိန်တွင် ရန်သူသည် အကြပ်အတည်းနှင့် ရင်ဆိုင်ရရာ အကြပ်အတည်းသည် မသေးလှပေ။ ရန်သူသည်ရှိသမျှ ၎င်းတို့၏ စစ်ဗိုလ်စစ်သားများကို အထက်ဗမာပြည်၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် ရခိုင်တိုင်းတို့မှ ပြန်လည်ခေါ်ယူကြရသည်။ ၎င်းတို့တပ်များသည် ရန်ကုန်သို့ ခက်ခက်ခဲခဲ ပြန်လာကြရသည်။ မနည်းလှသည့် ရန်သူစစ်သားများသည် သေကြေထိခိုက် ဒဏ်ရာရကြသည်။ ရန်သူစစ်သားများသည် စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းလျက် ရှိသည်။ ကရင်များလည်း အခက်အခဲနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ ရိက္ခာမရှိ၊ လက်နက်ခဲယမ်း မလုံလောက်၊ မျှော်လင့်ထားသကဲ့သို့ ကရင့်လက်နက်ကိုင် တပ်ရင်း(၁) နှင့်(၂)တို့မှ အကူအညီလည်း ရောက်ရှိလာခြင်း မရှိ၊ ယင်းကြောင့် စစ်သားများ၏ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းလျက် ရှိကြသည်။

ယခုကဲ့သို့ ဖြစ်နေချိန်တွင် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဧပြီလ (၄)ရက်နေ့တွင် ဦးနုသည် စောဘဦးကြီးထံ စာရေးလာသည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြရန် ဖိတ်ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ဖိတ်ခေါ်ချက် လေးနက်စေရန်အတွက် ဤဖိတ်ခေါ်စာကို အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များ၏ လက်တွင် ထည့်ပေးပြီး စောဘဦးကြီးကို လာရောက်တွေ့ဆုံစေသည်။

(၁) အင်္ဂလိပ်သံအမတ် မစ္စတာဘိုကာ (Boker)

(၂) အိန္ဒိယသံအမတ် မစ္စတာရော့ဖ် (Rauf)

(၃) ပါကစ္စတန်သံအမတ် မစ္စတာအမ်ဒီအလီ

(၄) အင်္ဂလိကန်ဘုန်းတော်ကြီးဘီးရှော့ဖ်ဝက်စ်(West) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဤပုဂ္ဂိုလ်(၄)ဦးသည် စောဘဦးကြီးထံသို့ ရောက်လာပြီး ဦးနုစာကို ပေးအပ်ကာ ဦးနု၏ ဖိတ်ခေါ်ချက်ကို လက်ခံရန်တိုက်တွန်းလေသည်။

ဦးနု စာထဲတွင် စောဘဦးကြီးအား ယခုကဲ့သို့ပြောဆိုသည်။ ခင်ဗျားနှင့် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဦး နားလည်မှု ရှိကြသော်လည်း၊ ခင်ဗျားလူနှင့် ကျွန်တော်လူများသည် ကျွန်တော်တို့၏စကားကို နားမထောင်ကြသဖြင့် အခုတိုက်ခိုက်မှုများ ဖြစ်ပွားစေပြီး နှစ်ဦးနှစ်ဘက်စလုံးအတွက် အခက်အခဲများ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ အခု ကျွန်ုပ်ထံလာပါ။ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံကြပြီး ညီညွတ်ရေးအတွက် ဆွေးနွေးကြရအောင် ဟူ၍ ပါရှိသည်။

စောဘဦးကြီးနှင့် အင်းစိန်မှခေါင်းဆောင်များသည် ဦးနု၏စာကို ရရှိသောအခါ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကရင်များလည်း အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသဖြင့် ဦးနု၏ဖိတ်ခေါ်ချက်ကို လက်ခံလိုက်ကြသည်။ ထိုအခါ နောက်တစ်နေ့ ၁၉၄၉ ခု၊ ဧပြီလ (၅)ရက်နေ့တွင် ခေါင်းဆောင် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဖြစ်သည့် စောဘဦးကြီး၊ မန်းဂျိမ်းထွန်းအောင်နှင့် စောဘဲလေတို့သည် ဖဆပလ အစိုးရနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ရန်ကုန်သို့ ဆင်းသွားကြသည်။ ဆွေးနွေးပွဲ၌ ဦးနုအပြင် နေဝင်း၊ ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး၊ ဦးမင်းအောင်နှင့် ဦးချန်ထွန်းတို့ ပါဝင်ကြသည်။

ကရင်ခေါင်းဆောင် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များ ရောက်ရှိသွားကြသည့်အခါ ဦးနုက ဝမ်းမြောက်ကြောင်း ပြောဆိုပြီး ကရင်ပြည်အရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆာဘဦးကော်မရှင်ဖွဲ့စည်းပြီး စီစဉ်လျက် ရှိနေကြောင်း၊ အရေးကြီးဆုံးမှာ မကောင်းဆိုးဝါးဖြစ်သည့် တိုက်ခိုက်မှုများကို အမြန် ရပ်စဲရေးဖြစ်ကြောင်း၊ ဤနေရာတွင် ကရင်တို့သည် လက်နက်အားလုံး ချရန်မလိုဘဲ အင်းစိန်မှာရှိသည့် လက်နက်ကြီးအချို့ကို ပေးအပ်လိုက်လျှင် ပြီးကြောင်း၊ ရှင်းလင်းပြောဆိုလေသည်။ အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေးအတွက် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးကြပြီး နောက်ဆုံးတွင် နှစ်ယောက်စလုံးမှ အပစ်အခတ် ရပ်စဲရန် သဘောတူကြသည်။

စောဘဦးကြီးနှင့်အဖွဲ့များ အင်းစိန်သို့ပြန်ရောက်ကြသောအခါ အင်းစိန်တွင်ရှိကြသည့် ခေါင်းဆောင်များက ယခု ဖဆပလ အစိုးရနှင့် ရရှိသည့်သဘောတူညီချက်သည် လက်နက်ချရေးသာ ဖြစ်သောကြောင့် ဤသဘောတူညီချက်ကို လက်မခံနိုင်ကြချေ။ နောက်တစ်နေ့တွင် မန်းဘဇန် ပါဝင်သည့် ခေါင်းဆောင်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တို့သည် ရန်ကုန်သို့ ထပ်မံသွားကြပြီး ဖဆပလ အစိုးရနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြရန် ဖြစ်သည်။ ဤဆွေးနွေးပွဲတွင် မန်းဘဇန်က ကရင်များ အလိုလားဆုံးသည် ကရင်ပြည်ဖြစ်သဖြင့် ဤကဲ့သို့နှစ်ဘက်စလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲချိန်တွင် ကရင်ပြည်ကိစ္စကို ဆွေးနွေးကြရန်တင်ပြသည်။ သို့သော် ဖဆပလအစိုးရမှ လက်မခံခဲ့ချေ။ ပထမဦးဆုံး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးမှာ စောဘဦးကြီးနှင့် ရရှိခဲ့သည့်သဘောတူညီချက်ကိုသာ အခိုင်အမာ ဆုပ်ကိုင်ထားသည်။

ကိုယ်စားလှယ်များထဲတွင် မန်းဂျိမ်းထွန်းအောင်ကလွဲပြီး စောဘဦးကြီးနှင့် ကျန်ခေါင်းဆောင် ကိုယ်စားလှယ်များသည် အင်းစိန်သို့ အားလုံးပြန်ကြသည်။ မန်းဂျိမ်းထွန်းအောင်ကမူ ရန်ကုန် တွင် ကျန်ခဲ့လေတော့သည်။ စောဘဦးကြီးနှင့်အဖွဲ့တို့ အင်းစိန်သို့ပြန်ရောက်ကြသောအခါ ရရှိခဲ့သည့် သဘောတူညီချက်ကို ဟန်တာသာမွေးနှင့် ဗိုလ်မှူးကြီးအောင်စိန်တို့က လက်မခံနိုင်

ကြောင်း၊ လက်မှတ်ထိုးပြီးကန့်ကွက်ကြောင်း၊ တင်ပြလာသဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဘက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာမှ ရရှိခဲ့သည့် သဘောတူညီချက်သည် ပျက်ပြယ်သွားလေတော့သည်။

ဤကဲ့သို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးပြုလုပ်နေစဉ် ရန်သူရေတပ်သည် အင်းစိန်မြို့ 'ကဇင်'ဘက်တွင် လာရောက်နေရာယူထားကြသည်။ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး ပျက်ပြယ်သွားသောအခါ ရန်သူသည် အင်းစိန်ရှိ ကရင်များအား ပစ်ခတ်ရန်အတွက် နေရာကောင်းကို ရရှိထားလေတော့သည်။ ဦးနု ယခုလို ကရင်နှင့် တွေ့ဆုံရန် တောင်းဆိုခြင်းသည် ကရင်နှင့်ပူးပေါင်းပြီး ကွန်မြူနစ်များအား တိုက်ခိုက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိသည်ဟု လူအချို့က ၎င်းတို့၏ ထင်မြင်ချက်ကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုကြသည်။

2/ aeO if,t rdfapmift pk& t jzpf , m , D kyf c ycf;cyf0f u aw G &Hq; G E; G if;

၁၉၆၀ ခုနှစ် ဦးနုမှ တိုင်းပြည်၏ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို နေဝင်းလက်သို့ လွှဲအပ်သည့်အချိန် တိုင်းပြည်တည်ငြိမ်ရန် နေဝင်းမှ အာဏာကို လွှဲယူပြီး ယာယီအုပ်ချုပ်ခဲ့စဉ် ၁၉၆၀ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ အကုန်လောက်တွင် နေဝင်း၏ ဒုစစ်ဦးစီးချုပ် အောင်ကြီးက ကေအဲန်ယူပါတီဗဟိုသို့ စာတစ်စောင်ရေးသားပြီး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တွေ့ဆုံရန် တောင်းဆိုထားသည်။ ပါတီဗဟိုမှလည်း ဤဖိတ်ကြားစာကို အလေးအနက် ဆွေးနွေး စဉ်းစားပြီး နောက်ဆုံးတွင် သွားရောက်တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးရန် ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး၊ စကောလယ်တော၊ ပဒိုဖိုးညော၊ ဗိုလ်ကျင်ဖေနှင့် ဗိုလ်မြစိန်တို့ကို ရွေးချယ်လိုက်သည်။ ဤကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ရန်ကုန်သို့ ၁၉၆၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ရောက်ရှိကြသောအခါ အောင်ကြီး၊ မောင်မောင်နှင့် အောင်ရွှေ တို့က ကေအဲန်ယူပါတီ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ အခြား ရန်သူစစ်ဗိုလ်များဖြစ်သည့် ဘဖြူ၊ ခန့်ကြည်နှင့် မောင်လွင် နှင့် အခြားအချို့တို့လည်း တက်ရောက် နားထောင်ကြသည်။

ဤဖိတ်ကြားချက်မှာ လျှို့ဝှက်လုပ်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် သွားရောက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြမည့် ပါတီ၏ကိုယ်စားလှယ်ခေါင်းဆောင်များ၏ လုံခြုံရေးကို နေဝင်းစစ်တပ်မှ တာဝန်ယူထားသည်။

အစည်းအဝေးစတင်သောအခါ အောင်ကြီးက ဦးဆုံး စကားပြောကြားသည်။ အောင်ကြီးက ပြည်တွင်းစစ်သည် ရှည်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ ပြည်သူများ အမျိုးမျိုးဒုက္ခရောက်ကြသည်။ ပြည်တွင်းစစ်သည် ယခုထက်ပို၍ ရှည်ကြာသွားမည်ဖြစ်ပါက နှစ်ဘက်စလုံးတွင် ပိုမိုပြီး သေကြေထိခိုက် ဒဏ်ရာရသွားကြမည်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူများလည်း ယခုထက်ပိုပြီး ဒုက္ခရောက်သွားမည်။ ယင်းကြောင့် အတွင်းသို့ဝင်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူတကွ ပြန်လုပ်ကြရန်နှင့် ခင်ဗျားတို့အတွက် ကျွန်တော်တို့တတ်နိုင်သရွေ့ ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဟု ပြောဆိုလေသည်။ ယခုပြည်သူ့အစိုးရအုပ်ချုပ်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ စစ်အစိုးရက အုပ်ချုပ်ခြင်းသာဖြစ်သည့်အတွက် ခင်ဗျားတို့အတွက် အခွင့်ကောင်းသာဖြစ်ကြောင်း၊ များများပြောဆိုနေစရာ မလိုကြောင်း၊ အောင်ကြီးကပင် ထပ်လောင်းပြောဆိုလေသည်။

ပါတီကိုယ်စားလှယ်ခေါင်းဆောင်များက ကျွန်ုပ်တို့ အလိုလားဆုံးသည် ကရင်ပြည်သာဖြစ်ကြောင်း၊ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ခင်ဗျားတို့၏ သဘောထားမှာ မည်ကဲ့သို့ရှိကြောင်း၊ မေးမြန်း

စုံစမ်းရာ သူတို့က ကရင်ပြည်နယ်ကိုတော့ ပေးထားပြီးဖြစ်ကြောင်း သို့သော် ခင်ဗျားတို့က မကျေနပ်ဘဲ ဖြစ်နေသဖြင့် ခင်ဗျားတို့ ဘယ်လိုကရင်ပြည်မျိုး ရလိုသနည်းဟု ပြန်လည်မေးမြန်းရာ ပါတီကိုယ်စားလှယ်များက ကရင်များက အာဏာအပြည့်အဝရှိသည့် ကရင်ပြည်ကို လိုလားကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် တန်းတူမှုရှိပြီး ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် အခွင့်အရေး အပြည့်အဝရှိသည့် ကရင်ပြည် ဖြစ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း အကျယ်တဝင့် ပြန်လည် ရှင်းလင်းတင်ပြကြသည်။

ရန်သူ့စစ်ဗိုလ်များက ခင်ဗျားတို့ကို ကျွန်တော်တို့နားလည်နိုင်ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ကရင် ပြည်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် အာဏာနှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့် ကျွန်ုပ်တို့၏လက်ထဲတွင် မရှိကြောင်း၊ ကျွန်တော်တို့တွင် တိုင်းပြည်၏ အခြေခံဥပဒေစည်းမျဉ်းများရှိသည်။ ဤအခြေခံဥပဒေကို ကျွန်တော်တို့ ကျော်ပြီး လုပ်၍မရပါ။ ခင်ဗျားတို့အတွက် တစ်ခုတည်းသောလမ်းမှာ ခင်ဗျားတို့ ကျွန်တော်တို့နဲ့အတူ အတွင်းမှာ ပြန်လာလုပ်ကြရန်နှင့် တရားဥပဒေဘောင်အတွင်း တရားဝင်တိုက်ပွဲဝင်သွားဖို့ပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ တတ်နိုင်သရွေ့ ခင်ဗျားတို့ကို ထောက်ခံအားပေးမှာပါ၊ ယခုထက် ပိုပြီး ကျွန်တော်တို့မှာ အာဏာမရှိပါ ဟုပြန်လည်ဖြေကြားသည်။

ရန်သူ့စစ်ဗိုလ်များက ထပ်ပြီး မေးမြန်းရာတွင် ခင်ဗျားတို့လိုလားသည့် အခြားအရာများမှာ အဘယ်အရာများဖြစ်သနည်း ဟု ဆိုရာ ပါတီဗဟိုခေါင်းဆောင်ကိုယ်စားလှယ်များက ကရင်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ၎င်းတို့၏သဘောထားကို မေးမြန်းစုံစမ်းလေသည်။ ရန်သူတပ်မှူးများက ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ၎င်းတို့၌ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိကြောင်း၊ ၎င်းတို့ စီစဉ်နိုင်ကြောင်း ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးတပ်များသည် နှစ်ပေါင်းများစွာ စစ်တိုက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ ကရင်များသည် စစ်တိုက်ရာတွင် ကျော်ကြားလျက်ရှိကြောင်း၊ စည်းကမ်းလိုက်နာသူများ ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းကြောင့် တိုင်းပြည်ဥပဒေပြစ်မှုတစ်ခုခုနှင့် ငြိစွန်းခြင်း မရှိပါက ၎င်းတို့ကို ဗမာပြည်တပ်မတော်လက်အောက်ရှိ ကရင့်လက်နက်ကိုင်တပ်ကို ဖွဲ့စည်းပေးမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ကရင်တပ်များ၌လည်း ၎င်းတို့တွင် ကရင်စစ်ဗိုလ်ကသာ အုပ်ချုပ်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခင်က ကရင်သေနတ်ကိုင်တပ်(**Karen Rifle**)အတိုင်းသာ ဖြစ်မည်ဟု ၎င်းတို့က ဖြေကြား ပြောဆိုလေသည်။

လက်နက်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ၎င်းတို့ဖြေကြားရာတွင် ကရင်များသည် ၎င်းတို့၏လက်နက်များကို ကိုင်ဆောင်သွားရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် တာဝန်ရှိ ခေါင်းဆောင်များကသတ်မှတ်သည့်အတိုင်း လက်နက်အနည်းငယ်ကို အပ်လိုက်ပါက ပြီးကြောင်း၊ လက်နက်ချသည်ဟု မပြောချင်လည်း လက်နက်ကို အပ်လိုက်သည်ဟု ပြောနိုင်ကြောင်း၊ စတိသဘော သတ်မှတ်ချက်သာ ဖြစ်ကြောင်း ဖြေကြားပြောဆိုသည်။

ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ၎င်းတို့က ကရင်များသည် ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝ ရရှိသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ၎င်းတို့ကလည်း တာဝန်ယူပြီး စီစဉ်ပေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်းပြောဆိုသည်။

ရန်သူနှင့် (၄)ကြိမ်တိုင်တိုင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ခေါင်းဆောင်ကိုယ်စားလှယ်များလည်း ရန်ကုန်တွင် နှစ်ပတ်ကြာပြီး ဖြစ်သည်။ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည့်အကြိမ်တိုင်း ဆွေးနွေး

ခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများသာ စစ်အစိုးရတပ်မှူးများက ပြန်လည် ဆွေးနွေးခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ဆွေးနွေးပွဲ အကြိမ်တိုင်း ဆွေးနွေးချက်များသည် ပြောင်းလဲခြင်းမရှိဘဲ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် အချက်များကိုသာ ရန်သူ့စစ်ဗိုလ်များက ထပ်၍ဆွေးနွေးမည်သာ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိနေရသဖြင့် ပါတီခေါင်းဆောင်ကိုယ်စားလှယ်များက ၎င်းတို့နှင့်ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ဖို့အတွက် ဆုံးဖြတ်ရန် အာဏာမရှိကြောင်း၊ ယင်းကြောင့် ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဗဟိုသို့ပြန်၍ တင်ပြ အစီရင်ခံရမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုပြီး ဆွေးနွေးပွဲကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ကြသည်။ ရန်သူသည် မူလ ကတိအတိုင်း ဗဟိုခေါင်းဆောင်ကိုယ်စားလှယ်များကို နေရပ်ဌာနီသို့ ပြန်သွားနိုင်ရန် ကောင်းမွန်စွာ စီစဉ်ပြီး ပြန်ခွင့်ပြုလိုက်သည်။ ရန်သူ၏လိုလားချက်မှာ လက်နက်ချရေး သက်သက်သာ ဖြစ်သဖြင့် ပါတီမှ လက်မခံပေ။ ထို့ကြောင့် ဤတစ်ကြိမ် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲလည်း ပျက်သွားလေသည်။ ယခုအကြိမ် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာတွင် ရန်သူ့စစ်ဗိုလ်များ သဘောတူညီချက် ပြန်လုပ်သည့်အခါ နေဝင်းက ၎င်းအား သဘောတူ ပေးသည့် အချက်များထက် မြင့်နေသေးသည်။

3⁇ ae0 i;ppft pk&ESifh1963 ckESpfwGif awG@qHk aqG;aEG;jcif;/

နေဝင်းသည် တိုင်းပြည်အာဏာကို ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ (၂)ရက်နေ့တွင် အဓမ္မပြုလုယူခဲ့ပေသည်။ အာဏာလုယူပြီး တစ်နှစ် (၃)လ ကျော် တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်ပြီးနောက် ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၀)ရက်နေ့တွင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းအားလုံးနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမည်ဟု ထုတ်ပြန်ကြေညာလေသည်။ ဤကြေညာချက်ကို အသံလွှင့်ရုံမှတစ်ဆင့်လည်းကောင်း၊ သတင်းစာဂျာနယ်များမှလည်းကောင်း ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သွားရောက်တွေ့ဆုံမည့်အဖွဲ့များ၏ ကိုယ်စားလှယ်ခေါင်းဆောင်များ၏ ဘဝလုံခြုံရေးအတွက်လည်း တာဝန်ယူကြောင်း အာမခံထားလေသည်။ သွားလာရေးအတွက်လည်း အားလုံးတာဝန်ယူမည်ဟုလည်း ဖော်ပြထားလေသည်။

နေဝင်းစစ်အစိုးရနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံမည့် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပေသည်။

(၁) အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီ

ဤအဖွဲ့သည် ပထမဦးဆုံး စစ်အစိုးရနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည့် အဖွဲ့ ဖြစ်သည်။ နေဝင်းက ၎င်းတို့သည် သဘောထားရိုးသားမှုမရှိသဖြင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကို ဖျက်သိမ်းလိုက်သည်။

(၂) ရခိုင်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ

ကျော်ဇံရှီး ခေါင်းဆောင်သည့် အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီမှ ခွဲထွက်လာသည့် အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ဆွေးနွေးပွဲတွင် တင်ပြသည့်အချက်များမှာ အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ထူးခြားမှု မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲလည်း ပျက်ခဲ့သည်။

(၃) ရှမ်းပြည်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့ (SSIA)

ရှမ်းပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက်တောင်းဆိုသောကြောင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး ပျက်သွားသည်။

(၄) ကချင်တော်လှန်ရေး

မန္တလေးတွင် ရန်သူ့စစ်ဗိုလ်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ ဤအဖွဲ့လည်း ကချင်လွတ်လပ်ရေးကို တောင်းဆိုထားသဖြင့် ဆွေးနွေးပွဲပျက်သွားရသည်။

(၅) ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ

ပဏ္ဏာမကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့နှင့် စစ်အစိုးရတို့ ပထမဦးဆုံး ဆွေးနွေးရာတွင် နားလည်မှုအများအပြားရရှိလာနေပြီးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မဒညတအဖြစ် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည့်အခါ ရန်သူသည် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်သည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကို ဆွေးနွေးနေစဉ် ရန်သူက ယခုကဲ့သို့ ဆွေးနွေးပွဲကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

(၆) ချင်းအမျိုးသားအဖွဲ့

ဗကပ၏ အဖွဲ့ခွဲတစ်ခုသာ ဖြစ်သည်။ မဒညတ အဖွဲ့ဝင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအဖြစ် ဝင်ရောက် ဆွေးနွေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့နှင့် ဆွေးနွေးပွဲကို စစ်အစိုးရက ၁၉၆၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ (၁၄) ရက် နေ့တွင် ဖျက်သိမ်းခဲ့သည်။

(၇) ကေအဲန်ယူပါတီ
(၈) ကရင်နီအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ
(၉) မွန်ပြည်သစ်ပါတီ

အထက်ပါအဖွဲ့(၃)ဖွဲ့သည် စောဘဦးကြီးက ဦးဆောင်ဦးရွက်ကာ စုစည်းခဲ့သည့် လူမျိုး(၃)မျိုး၏ အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြသည်။ ဤအဖွဲ့(၃)ဖွဲ့သည် ရန်သူကို (၃)ပါတီအဖြစ် ပူးပေါင်းကာသွားရောက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်းသော တောင်းဆိုချက်ဖြင့်လည်း ရန်သူနှင့်ဆွေးနွေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တောင်းဆိုချက်ကို တင်ပြပြီးနောက် စစ်အစိုးရနှင့် မဒညတအဖြစ် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအတွက် စစ်အစိုးရနှင့် ဆွေးနွေးစဉ် ရန်သူမှလက်နက်ချရေးသာ တစ်ဖက်သတ်တောင်းဆိုသဖြင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးပျက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

(၁၀) ဟန်တာဦးစီးသည့် (KRC)

ရန်သူနှင့် (၃)လခွဲကြာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး နားလည်မှု ရရှိသွားသည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မတ်လအတွင်းမှာ ရန်သူနှင့် သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ဟန်တာသည် နေဝင်းနှင့်ပြန်ပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လေတော့သည်။ ဤတွင် ဟန်တာက ကရင်ပြည်ရပြီဟု ပြောဆိုကာ ကရင်ပြည်ကို ကော်သူးလေဟု ခေါ်စေသည်။ သို့ရာတွင် နာမည်အရသာရှိပြီး မည်သည့်အာဏာကိုမျှ ရရှိခြင်း မရှိချေ။ နေဝင်းသည် ၎င်းနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံရန် တော်လှန်ရေးသမားများအား

ဖိတ်ကြားစဉ် ကေအဲန်ယူပါတီခေါင်းဆောင်များသည် ဦးစွာ ပါတီခေါင်းဆောင်များ တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ကြသည်။ ဤပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲကို အောက်ပါအတိုင်း အမြင်ရှိကြသည်။

(၁) နေဝင်း၏ဖိတ်ကြားချက်ကို လက်ခံသင့်သည်။

(၂) ဤကဲ့သို့ သွားရောက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းသည် လူတွေတောင်းဆိုသည့် ဆွေးနွေးပွဲမဟုတ်ဘဲ စားပွဲဝိုင်းတိုက်ပွဲအား ဆင်နွှဲသည့်ဆွေးနွေးပွဲဖြစ်သည်။

(၃) တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးတွင် ပို၍လေးနက်ရန်အတွက် ကေအဲန်ယူပါတီသည် တစ်ဖွဲ့တည်း သွားရောက်ကာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမည် မဟုတ်ချေ။ အခြားတော်လှန်သည့် လူမျိုးစု အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အတူ သွားရောက်မည်။ အထူးသဖြင့် ကရင်နီနှင့် မွန်အဖွဲ့ အစည်း တို့နှင့် ပူးပေါင်းကာ (၃)ပါတီအဖြစ် သွားရောက်မည် ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ ကေအဲန်ယူပါတီဗဟိုကော်မတီ ဆွေးနွေးနေကြစဉ် မွန်ပါတီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ရွှေကျင် ရောက်ရှိလာသည်။ ကရင်နီခေါင်းဆောင်များကိုလည်း ဖိတ်ခေါ်သည်။ အထက်ပါ သဘောထား ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မွန်နှင့် ကရင်နီ ခေါင်းဆောင်များ သဘောတူ လက်ခံကြသည်။

ကိုယ်စားလှယ် အစစ်အမှန်နှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံခြင်းမပြုမီ ပထမဦးဆုံး ပဏာမ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို စေလွှတ်ရန် သဘောတူကြသည်။ ဤပဏာမကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်ရာ ဗိုလ်ကျင်ဖေမှ ဦးစီးပြီး မန်းလူးဖော်၊ ဗိုလ်ထွန်းနေနှင့် စောမျိုးသွေးတို့ ပါဝင်သည်။ ကရင်နီနှင့် မွန်ခေါင်းဆောင်များကလည်း ဤကေအဲန်ယူပါတီ၏ ပဏာမကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ခေါင်း ဆောင်များကို (၃)ပါတီ ပဏာမ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူလက်ခံ ကြလေသည်။

ဗိုလ်ကျင်ဖေနှင့် အဖွဲ့တို့သည် စစ်အစိုးရနှင့်သွားရောက်တွေ့ဆုံရာတွင် နေဝင်း စစ်အစိုးရ၏ လှိုက်လှဲစွာကြိုဆိုခြင်း ခံရသည်။ ၎င်းတို့တင်ပြသည့်အချက်များကို ကိုယ်စားလှယ် အစစ်အမှန်ရောက်ရှိလာပါက ၎င်းတို့ဆွေးနွေးကြသည်ဟု စစ်အစိုးရက ပြောဆိုသည်။ ဤပဏာမ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ပြည်တွင်းသတင်းစာဆရာများကိုလည်းကောင်း၊ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် လည်းကောင်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းခွင့် ရရှိလေသည်။

ဤပဏာမကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ဗဟိုသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသည့်အခါ ကိုယ်စားလှယ် အစစ်အမှန်အဖွဲ့မှ စစ်အစိုးရနှင့်သွား ရောက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသင့်ကြောင်း တင်ပြလေသည်။ ထိုအခါ သုံးပါတီခေါင်းဆောင်များက ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်အသီးသီးကို အောက်ပါအတိုင်း ရွေးချယ်ကြသည်။

(၁) ကေအဲန်ယူပါတီမှ မန်းဘဇန်၊ စကောလယ်တော၊ ဗိုလ်ကျင်ဖေနှင့် ဗိုလ်သန်းအောင်တို့ဖြစ်သည်။

(၂) ကရင်နီပါတီမှ ဗိုလ်မော်ရယ်နှင့် ဗိုလ်စံလင်း တို့ဖြစ်သည်။

(၃) မွန်ပြည်သစ်ပါတီမှ နိုင်ရွှေကျင်၊ နိုင်တင်၊ နိုင်တက်ထွန်း တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဤသုံးပါတီခေါင်းဆောင် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အတွက်

(၁) အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ် မန်းဘဇန်၊

(၂) ဒု အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ် နိုင်ရွှေကျင်နှင့် ဗိုလ်မော်ရယ်။

(၃) အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် စကောလယ်တော စသည်တို့ကို ရွေးချယ်သည်။

ဤ(၃)ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ၂၈၊ ၉၊ ၆၃ ရက်နေ့တွင် စော်သေးဒဲမှနေ၍ စတင်ထွက်ခွာခဲ့သည်။ ရန်ကုန်သို့ ၃၀၊ ၉၊ ၆၃ ရက်နေ့တွင် ရောက်ရှိသွားကြလေသည်။ ရန်သူသည် ၎င်းတို့အား ကြိုဆိုသည့် အခမ်းအနားကို ဘောဂလီနှင့် တောင်ငူတို့တွင် စီစဉ်ပေးသည်။ တောင်ငူ၌ ပြုလုပ်သည့် ကြိုဆိုပွဲသည် အလွန်ကြီးကျယ်ခမ်းနားသည်။ စစ်ဗိုလ်များ၊ အစိုးရအရာရှိများ၊ ပြည်သူလူထုနှင့် ကျောင်းသားလူငယ် စုစုပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်တို့က ၃ ပါတီ ခေါင်းဆောင် ကိုယ်စားလှယ်များအား လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ကြိုဆိုခဲ့ကြသည်။

ရန်ကုန်သို့ရောက်ပြီးနောက် ဤကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် စစ်အစိုးရ၏ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ၂၊ ၁၀၊ ၆၃ ရက်နေ့တွင် စတင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ ဤတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် နေဝင်းကိုယ်တိုင် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ တက်ရောက်သည့် အခြားစစ်ဗိုလ်များမှာ စောမြင့်၊ လှဟန်၊ ကျော်စိုး၊ သောင်းဒန်နှင့် ချစ်ခင် တို့ဖြစ်ကြသည်။

တွေ့ဆုံဆွေးနွေးလိုသည့်အချက်ကို တင်ပြပြီးနောက် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ဗကပ ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံကြသည်။ စစ်အစိုးရနှင့် မဒညတအဖြစ်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် သဘောတူကြသည်။ ဦးစွာအားဖြင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကိစ္စကို ဆွေးနွေးကြမည်ဖြစ်သည်။ မဒညတ၏ ကိုယ် စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်များမှာ –

(၁) ဗကပ – သခင်ဇင်၊ သခင်တင်ထွန်း၊ ကိုဌေး၊ ဗိုလ်မန်သက်၊ ဗိုလ်အောင်ကြီး၊ ဗိုလ်စိုးမောင်၊ ဗိုလ်ပု

(၂) ချင်းအဖွဲ့– စလိုင်းစံအောင်၊ စလိုင်းသာထူး

(၃) KNUP– မန်းဘဇန်၊ စကောလယ်တော၊ ဗိုလ်ကျင်ဖေ၊ ဗိုလ်သန်းအောင်

(၄) ကရင်နီ – ဗိုလ်မော်ရယ်၊ ဗိုလ်စံလင်း၊

(၅) မွန် – နိုင်ရွှေကျင်၊ နိုင်ထင်၊ နိုင်တက်ထွန်း တို့ဖြစ်ကြသည်။

နေဝင်းစစ်အစိုးရ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့မှာလှဟန်၊ ကျော်စိုး၊ သောင်းဒန်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ မဒညတ တစ်ဖွဲ့လုံးအတွက် ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူအဖြစ် ဥက္ကဋ္ဌ မန်းဘဇန်နှင့် အတွင်းရေးမှူး သခင်တင်ထွန်းအား ရွေးချယ်လိုက်ကြသည်။

မဒညတ ကိုယ်စားလှယ်တို့သည် ယခုကဲ့သို့ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးစဉ် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရန် တင်ပြလေသည်။ ဤအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသည် တစ်ပြည်လုံးအတိုင်းအတာ ဖြစ်ရမည်။ သို့ရာတွင် နေဝင်းအစိုးရက ဤအချက်ကို လက်မခံခဲ့ပေ။ ၎င်းတို့က

သူတို့နှင့် ဆွေးနွေးသူများနှင့်သာ အပစ်ရပ်ဆိုင်းမည် အခြားအဖွဲ့များနှင့်ပတ်သက်ပြီး တာဝန် မယူနိုင်ကြောင်း ပြောဆိုသည်။ စစ်အစိုးရသည် အခြားလူမျိုးတော်လှန်ရေးအဖွဲ့များနှင့်လည်း တွေ့ဆုံရသဖြင့် မဒညတကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အားလပ်သည့် အချိန်မှသာ ကြိုးကြားကြိုးကြား တွေ့ဆုံနိုင်ခဲ့သည်။

၃ ပါတီကိုယ်စားလှယ်များ ရန်ကုန်သို့ရောက်ပြီး (၃)ရက်အကြာ အောက်တိုဘာ (၂)ရက်တွင် နေဝင်းသည် တည်မြဲ ခေါင်းဆောင်အားလုံးကို ဖမ်းဆီးလိုက်သည်။ တည်မြဲခေါင်းဆောင်များက နေဝင်းလက်ထဲမှ အာဏာလုရန်ကြံစည်သည်ဟု သတင်းထွက်လာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေဝင်းသည် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကို ခေါ်ဆိုနေစဉ် ဤအခွင့်ကောင်းကိုယူပြီး တည်မြဲခေါင်းဆောင်များ သတိလစ်သည့် အချိန်တွင် ယခုကဲ့သို့ ဖမ်းဆီးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ၎င်းတို့အာဏာသိမ်းရေး အစီအစဉ်လည်း ပျက်ခဲ့ရလေသည်။

ဤကဲ့သို့ တော်လှန်ရေးသမားများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန်ခေါ်ယူကြစဉ် မြို့ပေါ်ရှိ လူမျိုးစုများ၊ လက်ဝဲအဖွဲ့အစည်းနှင့် အင်အားစုများသည် နေဝင်းအား အတွင်းပိုင်းတွင် ဆန့်ကျင်သည်။ လူမျိုးစုကော်မတီများနှင့် ပြည်သူ့ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းလာကြသည်။ ပြည်သူ့ကော်မတီက ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ယခုကဲ့သို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကို ထောက်ခံသည့် (၆)ခရိုင် ငြိမ်းချမ်းရေးဆန္ဒပြပွဲကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်လာကြသည်။ ဤ(၆)ခရိုင်ဆန္ဒပြပွဲကိုလည်း ပြည်သူများက အင်တိုက်အားတိုက် ထောက်ခံနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ မဒညတသည် နေဝင်း စစ်အစိုးရနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအတွက် (၄) ကြိမ် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ နားလည်မှု ပိုမိုရရှိလာကြမည့်အစား ပို၍ တင်းမာမှုကြီးမားလာသည်။ ပါတီကိုယ်စားလှယ်တို့သည် ရန်ကုန်တွင် တစ်လခွဲ ကြာပြီဖြစ်သည်။ နားလည်မှုပိုမိုရရှိရေးအတွက်နှင့် ရှေ့တွင် ပိုမိုပြီး လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် တွေ့သင့် တွေ့ထိုက်သူများနှင့်လည်း တွေ့ဆုံကြပြီး ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ပြည်သူ့ကော်မတီမှ ရုပ်ရှင်ပြရာ မဒညတကိုယ်စားလှယ်များအား သွားရောက် ကြည့်ရှုကြရန် ဖိတ်ခေါ်သည်။ မဒညတ ကိုယ်စားလှယ်များကလည်း အားပေးသည့်အနေဖြင့် သွားရောက်ကြည့်ရှုပြီး ငွေကျပ်– (၁၀၀၀)ကို ရန်ပုံငွေအဖြစ်ကူညီသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ပြည်သူ့ကော်မတီသည် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ညီညွတ်ရေးအတွက် (၆) ခရိုင်ဆန္ဒပြပွဲကို ပြုလုပ်လေသည်။ ဆန္ဒပြပွဲတွင် ပြည်သူ့ကော်မတီ ခေါင်းဆောင်များက မိန့်ခွန်းပြောရာတွင် နေဝင်း စစ်အစိုးရအား များစွာ ဆန့်ကျင် ပြောဆိုခြင်းများလည်း ရှိသည်။

(၅) ကြိမ်မြောက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသောအခါ နေဝင်းစစ်အစိုးရသည် အချက်(၅) ချက်ကို တင်ပြလာလေသည်။ ၎င်းတို့မှာ–

(၁) တော်လှန်ရေးသမားများသည် ၎င်းတို့အတွက် စစ်အစိုးရမှ သတ်မှတ်ထားသည့် သီးခြားနေရာများ၌သာ နေကြရမည်ဖြစ်ပြီး စစ်အစိုးရက ၎င်းတို့၏ နေထိုင်စားသောက်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးအတွက် တာဝန်ယူမည်ဖြစ်သည်။

(၂) တော်လှန်ရေးသမားများသည် ဤကဲ့သို့တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြစဉ် မည်သည့်စည်းရုံးရေး လုပ်ငန်းကိုမျှ လုပ်ဆောင်ခြင်း မပြုရ၊

(၃) တော်လှန်ရေးသမားများသည် အခွန်ကောက်ခံခြင်းနှင့် အခြားမည်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းကိုမျှ လုပ်ဆောင်ခြင်း မပြုရ။

(၄) တော်လှန်ရေးသမားများသည် သတ်မှတ်ထားသည့်နေရာ၏ ပြင်ပသို့ ထွက်ခွာသွားလိုပါက တာဝန်ရှိသူများထံမှ ကြိုတင်၍ ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံရမည်။

(၅) တော်လှန်ရေးသမားများသည် သတ်မှတ်ထားသည့်နေရာများအတွက် ချမှတ်ထားသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လိုက်နာလုပ်ဆောင်ရမည်။

ဤအချက်(၅)ချက်ကို ချုပ်ပြီးပြောရပါက လုံးဝ လက်နက်ချ အညံ့ခံခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး (၁၅) နှစ်တာကာလအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့၌ အောက်ပါအတိုင်း ရှိလာပေသည်။

(၁) ကျွန်တော်တို့တွင် ကိုယ့်နယ်မြေ ကိုယ်အုပ်ချုပ်ရေးဖြင့်ရှိခဲ့ရာမှ ယခုအတိုင်းဆိုလျှင် ၎င်းတို့အားလုံးကိုစွန့်ပြီး ရန်သူမှသတ်မှတ်ထားသည့်နေရာတွင် စုပြီးနေထိုင်သွားကြရန်။

(၂) ဤသတ်မှတ်ထားသည့်နေရာများသည် ရန်သူများ အမြဲစောင့်ကြပ်မှာဖြစ်ပြီး အချိန်မရွေး ၎င်းတို့ သဘောဖြင့် တော်လှန်ရေးသမားများအား ဖမ်းချုပ်နိုင်ခြင်း။

(၃) (၁၅) နှစ်တာကာလအတွင်း ကျွန်တော်တို့၌ လွတ်လပ်သည့်တပ်မတော်ရှိခဲ့ပြီး ယခုအတိုင်းဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏တပ်များသည် လှုပ်ရှားနိုင်ခွင့်မရှိဘဲ သူတို့သတ်မှတ်သည့်နေရာတွင်သာ မလှုပ်မရှက် နေထိုင်ကြရမည်ဖြစ်ခြင်း၊

(၄) ကျွန်ုပ်တို့၌ အစည်းအရုံးများရှိလာပြီး စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းကို မလုပ်ဘဲ နေရမည်ဖြစ်ခြင်း။

(၅) ကျွန်ုပ်တို့၌ ကိုယ်ပိုင်အစိုးရ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးများ ရှိခဲ့ရာမှ ဘာမျှ မလုပ်ရဟု ပြောဆိုလာခြင်း စသည့် ဤတောင်းဆိုချက်များသည် လက်နက်ချအညံ့ခံရေးအတွက် သက်သက်သာ တောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ယင်းကြောင့် မဒသတအနေဖြင့် လက်ခံ၍မရကြောင်း ပြန်လည်ဖြေကြားလေသည်။

(၆) ကြိမ်မြောက် ဆွေးနွေးပွဲကို ၁၉၆၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ (၁၄)ရက် ညနေပိုင်းတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် ရန်သူခေါင်းဆောင်များသည် ဆွေးနွေးပွဲတွင် ပြတ်ပြတ်သာ စကားပြောဆိုကြသည်။ သူတို့က နေဝင်းစစ်အစိုးရသည် ညီညွတ်ရေးနှင့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို လိုလား၍ ယခုကဲ့သို့ ရိုးသားစွာ စီစဉ်ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ မြို့ပေါ်တွင် ၎င်းတို့၏စည်းရုံးရေးကို တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းလိုက်ရန်သာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြင်ပမှာမူ ၎င်းတို့၏စစ်တပ်များကို နေရာအများအပြားတွင် တိုက်ခိုက်လျက်ရှိကြောင်း၊ မဒသတသည် လူထုများကို အခက်အခဲဖြစ်စေရန် ပြုလုပ်နေကြောင်း၊ ၎င်းတို့အား ဆန့်ကျင်ရန်အတွက် မြို့ပေါ်ရှိလူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ ဤအကြောင်းများကြောင့် ယခုတွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပွဲသည် ပြီးဆုံးသွားပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ပျက်သွားပြီလည်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းကြောင့် ၎င်းတို့ကတိအတိုင်း ကိုယ်စားလှယ်ခေါင်းဆောင်များအား နေရပ်အသီးသီးသို့ ပြန်ပို့မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သဘောတူထားသည့် အတိုင်း (၃) ရက်အတွင်း သူတို့က လိုက်လံတိုက်ခိုက်မည် မဟုတ်ကြောင်း

ပြောဆိုလေသည်။ မဒညတ ခေါင်းဆောင်များက ကြိုးစား ပြီးရှင်းပြရာ၌ ၎င်းတို့ ရှုံ့ချပြောဆိုသကဲ့သို့ မဟုတ်ခဲ့ကြောင်း၊ ၎င်းတို့မှနေပြီး ယခုတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကို မဖျက်သိမ်းသင့်ကြောင်း၊ စစ်အစိုးရ၏ ကိုယ်စားလှယ်များကို ပြန်လည်တင်ပြ ဆွေးနွေးကြသည်။ သို့ရာတွင် နေဝင်း၏ တာဝန်ရှိစစ်ဗိုလ် လှဟန်က ပို၍ပင် ပြတ်သားပြီး (မဒညတ)အား ဆန့်ကျင်သည့်စကားများကို ပြောလာလေသည်။ ညနေ(၉) နာရီအထိ ကြိုးပမ်းပြီး ဆွေးနွေးပွဲဖျက်သိမ်းခြင်းမပြုရန် ဖျောင်းဖြပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် အကျိုးမရှိ။ စစ်အစိုးရက ပြန်ကြဖို့သာ ပြောဆိုလေသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ၎င်းတို့စီစဉ်သည့်အတိုင်း (မဒညတ) ခေါင်းဆောင်တို့သည် မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်သို့ သွားကြရပြီး အောက်ပါအတိုင်း ကိုယ်စားလှယ်ခေါင်းဆောင်များကို ၎င်းတို့နေထိုင်ရာအသီးသီးသို့ တစ်သုတ်ပြီးတစ်သုတ် လေယာဉ်ဖြင့် ပြန်ပို့လေတော့သည်။

(၁) ဗကပ – ဗိုလ်စိုးမောင်နှင့် ဗိုလ်ပုတို့အား လေယာဉ်ဖြင့် ဟဲဟိုး–ကလောသို့

(၂) နိုင်ရွှေကျင်နှင့် မွန်အဖွဲ့များအားမော်လမြိုင်သို့

(၃) ဗိုလ်ဌေး၊ ဗိုလ်ဇေယျ၊ ဗိုလ်အောင်ကြီး အခြားဗကပများအားပြည်သို့

(၄) ၃–ပါတီ ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဗကပ ခေါင်းဆောင် သခင်ဇင်၊ သခင်တင်ထွန်းနှင့် သခင်မြတို့အား လေယာဉ်ဖြင့် တောင်ငူသို့ အသီးသီးပို့ဆောင်လေတော့သည်။

၃–ပါတီခေါင်းဆောင်များ ကော်ဆေးဒဲသို့ ရောက်လာသည့်အချိန်တွင် မိုးချုပ်ပြီဖြစ်သဖြင့် ကော်ဆေးဒဲ၌ပင် အိပ်ကြရသည်။ နောက်တစ်နေ့သည် တနင်္ဂနွေနေ့ဖြစ်ပြီး ကေအဲန်ယူပါတီနှင့် ဗကပ ခေါင်းဆောင်အချို့ စော်တေးဒဲရွာသို့ ပြန်ရောက်သွားကြသည်။ ညနေမိုးချုပ်ချိန်တွင် သတင်းတစ်ခု ရောက်ရှိလာသည်။ ရန်သူ့တပ်များသည် မော်တော်ယာဉ် အစီးပေါင်းများစွာဖြင့် ကော်သေးဒဲသို့ ရောက်ရှိလာပြီး တောတွင်းသို့ စတင်ထွက်ခွာနေပြီဖြစ်သည်။ ရန်သူက (၃)ရက်အတွင်း တော်လှန်ရေးသမားများအား လိုက်လံတိုက်ခိုက်မည်မဟုတ်ဟု ပြောခဲ့သော်လည်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ ဖျက်သိမ်းပြီး တစ်ရက်အကြာ နောက်တစ်နေ့မှာပင် တော်လှန်ရေးသမားများကို လိုက်လံရှာဖွေ တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရန်သူသည် ညောင်လေးပင်ခရိုင် ကော်သေးဒဲတစ်နေရာတည်းကိုသာ လိုက်လာ ခြင်း မဟုတ်ပေ။ တောင်ငူ ထန်းတပင်မြို့နယ် ဇရပ်ကြီးမှတစ်ဆင့် မော်ကဲသာပယ်ခိုသို့လည်း ရန်သူ့ တပ်ဖွဲ့တစ်ခု စေလွှတ်ခဲ့သည်။ဖြူး မုံးမှတစ်ဆင့် ပေါ်ပီဒဲရွာ၊ ၎င်းမှ နေပြီး တောင်ပေါ်ဒေသသို့လည်း ရန်သူတပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ လိုက်လာသည်။ ရန်သူ ချီတက်လာသည့်အင်အားမှာ အလွန်များသည်။ မြန်လည်းမြန်သည်။ သို့ရာတွင် တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်များကို ရှာဖွေမတွေ့ပါ။ ရန်သူသည် ဆွေးနွေးပွဲပျက်ကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းတို့တောင်းဆိုချက် (၅)ချက် ကိုလည်း ထည့် သွင်းဖော်ပြထားသည်။ ဤထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ကို လူအများအပြား ဖတ်ကြရသည်။ ဖတ်ရသူအားလုံးက ဤတောင်းဆိုချက်များသည် လက်နက်ချရန်အတွက် တောင်းဆိုခြင်း သာဖြစ်ကြောင်း သဘောတူ လက်ခံကြသည်။ ပြည်သူလူထုများက နေဝင်း စစ်အစိုးရသည် ညီညွတ်ရေးနှင့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးရရှိရန်အတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်း ပြုလုပ်ရာ၌ တော်လှန်ရေးသမားများ လက်နက်ချကြရန်အတွက် တောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရှိနားလည် ကြသည်။

t cef;(4-13)

uaqmif;ue®*&ufw GÍfac;jif;aqmifrsm;\ oabmxm;wkdufqkdif r&jcif;ESifht uGÜ yjpfay: vm&jcif;/

ပထမဆုံးအကြိမ် အကွဲအပြဲ ကဆောဝါးကွန်ဂရက်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့စဉ်က ဟန်တာ၏ သဘောထား မရိုးဖြောင့်မှုကို တွေ့မြင်သိရှိရသဖြင့် ကွန်ဂရက်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် တရားဝင် ခေါင်းဆောင်ကိုယ်စားလှယ် (၄၀)ဦးတို့က ကွန်ဂရက်အစည်းအဝေးကို အမြန်ဆုံးပိတ်လိုက်ပြီး ခေါင်းဆောင်သစ်များကို အောက်ပါအတိုင်း ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြသည်။

(၁) ကရင့်တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်မှုပေးရန်အတွက် **(KNUP)**အား ယခင်အတိုင်း ထားရှိသွားပြီး အောက်ပါ ခေါင်းဆောင်များကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြသည်။

ဥက္ကဋ္ဌ	– မန်းဘဇန်၊
ဒု–ဥက္ကဋ္ဌ	– ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး
အတွင်းရေးမှူး	– စကောလယ်တော
တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး	– ဗိုလ်ကျင်ဖေ (ကိုးဒို)နှင့်
ဗိုလ်ချုပ်မြမောင်	– နိုင်ငံရေးဦးဆောင်အဖွဲ့ဝင် **(PB)** ဖြစ်ကာ

ဗဟို ကော်မတီ စုစုပေါင်း(၂၅)ယောက်ကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့သည်။

(၂) အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် **(KRC)**ကို ဆက်ထားသည်။ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည့် **(KRC)**ခေါင်းဆောင်များမှာ–

ဥက္ကဋ္ဌ	– မန်းဘဇန်
စစ်ဦးစီးချုပ်	– ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး
အတွင်းရေးမှူးချုပ်	– စကောလယ်တောနှင့်

အခြားအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီဝင်(၃)ဦး တို့ပါဝင်သည်။

(၃) အရှေ့တိုင်းခေါင်းဆောင်များအတွက် အရှေ့တိုင်းခရိုင်ခေါင်းဆောင်များသည် ယခင်အတိုင်း ဗဟိုခေါင်းဆောင်များက အရှေ့တိုင်းတော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းများကိုပါ ကိုင်တွယ်တာဝန်ယူသွားရန် တောင်းဆိုကြသည်။ သို့ရာတွင် တပ်မဟာခေါင်းဆောင်အချို့က အရှေ့တိုင်း ခေါင်းဆောင်ကို သီးခြားရွေးကောက်ခြင်းက သင့်တော်သည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုလာသဖြင့် အရှေ့တိုင်း ခေါင်းဆောင်မှု အဖွဲ့ကို အောက်ပါအတိုင်း ရွေးကောက်ကြသည်။

တိုင်းဥက္ကဋ္ဌ	– စကောလယ်တော၊
တိုင်းစစ်ဦးစီးမှူး	– ဗိုလ်ချုပ်မြ၊
အတွင်းရေးမှူး	– ဆရာအုန်းဖေညွန့်၊
တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး	– ပဒိုဘသင်နှင့်

အခြား အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် (၃)ဦး တို့ပါဝင်သည်။

ခေါင်းဆောင်များအား ဧပြီလအတွင်း၌ ရွေးကောက်ပြီးစီးသဖြင့် ခေါင်းဆောင်မှုပေးကြရမည့် နယ်မြေများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်လေသည်။ ဤလုပ်ငန်းများပြီးစီးပြီး ရက်အနည်းငယ်မှာပင် ရန်သူသည် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ခေါ်ဆိုလာသည်။ ထို့ကြောင့် ခေါင်းဆောင်များသည် ပြန်စုကြရပြီး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ ပျက်သွားသည်အထိ တစ်စုတည်း နေထိုင်ကြသည်။

ရန်သူနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး ပျက်ပြီးနောက်တွင် စကောလယ်တောသည် အရှေ့တိုင်းအစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန်အတွက် တပ်မဟာ(၇) ထီးကနဲသို့ သွားသည်။ ရန်သူက သတင်းရရှိသည့်အတွက် ထိုးစစ်ဆင်လာသဖြင့် အစည်းအဝေးကို သောင်းရင်း မြစ်ကမ်းပါးဘေး မယ်ပေါထာအထက်နား တစ်နေရာသို့ ရွှေ့လိုက်ရသည်။ ဤနေရာ၌ပင် အစည်းအဝေးကို အဆုံးသတ်လိုက်ရပြီး ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် စီစဉ်ရလေသည်။ စကောလယ်တောသည် တပ်မဟာ (၆)သို့ ဆင်းသွားသည့်အချိန်တွင် ဟန်တာ၏တပ်များက ပါတီဗဟိုခေါင်းဆောင်များရှိသည့် နေရာကို လာရောက်တိုက်ခိုက်လေသည်။ ခေါင်းဆောင်များ ကိုယ်လွတ်ရုံး ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်နိုင်ခဲ့သော်လည်း တပ်မဟာ တပ်မှူး တပ်သား စုစုပေါင်း (၁၃)ယောက် ကျဆုံးခဲ့ကြသည်။ အကျအဆုံး များခြင်းကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ ခေါင်းဆောင်မှုအတွင်း အမြင်မတူသည်က တစ်ကြောင်း ဤအကြောင်းများကြောင့် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် အစည်းအဝေးကို ခေါ်ဆိုကျင်းပသည့် စကောလယ်တောလည်း တောင်ငူခရိုင်သို့ တက်သွားလေသည်။

ပါတီဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေး ပြီးဆုံးပြီးနောက် တိုင်းအစည်းအဝေးကိုလည်း လုပ်ရမည်ဖြစ်သဖြင့် အောက်ခြေရှိ အောက်ပါ ခေါင်းဆောင်များအား တိုင်းအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ရန် ရွေးကောက်လိုက်သည်။

၁။ ဗိုလ်မှူးကြီးစောလှထူး	(အရှေ့တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်ကိုယ်စားလှယ်)
၂။ ပဒိုအားဒုတ်	(အမှတ်(၇)ခရိုင်ကိုယ်စားလှယ်)
၃။ ပဒိုကျော်ဒင်	(အမှတ်(၆)ခရိုင်ကိုယ်စားလှယ်) စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ayGebm'Jy|wD [kdt pnf t a0; (1964)

ပါတီဗဟိုအစည်းအဝေးကို ပွဲဘောဒဲ၌ ပြုလုပ်ရန်စီစဉ်ကြသည်။ အခက်အခဲကြားမှ စီစဉ်ရခြင်းဖြစ်သည်။ အစည်းအဝေး နှစ်ပတ်သာကြာမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ သို့ရာတွင် အစည်းအဝေး တစ်လကျော်ကြာသည်။ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လာကြသည့် ကိုယ်စားလှယ်များ ဒေးပူး ခွင်တွင် အကြာကြီး စောင့်နေကြရသည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် အကြီးကျယ်ဆုံးပြဿနာမှာ ရန်သူစစ်အစိုးရ၏ လူတန်းစားလက္ခဏာကို သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤပြဿနာနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးရန် တစ်လနီးပါးခန့် အချိန်ကြာမြင့်ခဲ့သည်။

အစည်းအဝေးက ကြာမြင့်သည်ဖြစ်သည်က တစ်ကြောင်း၊ ရန်သူက ဗိုလ်ချုပ်မြ နယ်မြေအား ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်သည်က တစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်မြက အစည်းအဝေးကို အမြန်ပြီးစီးရန်နှင့် ၎င်းအား သွားရောက်ကူညီရန် သတင်းပို့လိုက်သည်။ အစည်းအဝေးကား လွယ်လွယ်နှင့်မပြီးသဖြင့် နောက်ထပ်တစ်ခါ သူ စာရေးလာပြန်သည်။ သူက ရန်သူမှ ပြင်းပြင်းထန်ထန် တိုက်ခိုက်လာသည်။ ယခုကဲ့သို့ ရန်သူမှပြင်းထန်စွာ ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်နေချိန်မှာ ပါတီက ယခုအတိုင်းပဲ အစည်းအဝေးလုပ်ပြီး ရန်သူကိုတိုက်ရန် စိတ်မကူးတော့ဘူးလား ဟူ၍ ရေးသားလာသည်အထိ ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်မြက သူ့ထံသို့ ဗိုလ်ဘော်ဒွင်ကို ပေးပို့ရန် တောင်းဆိုသည်။ သို့ရာတွင် ဗိုလ်ဘော်ဒွင်က ရွှေကျင်ဖက်သို့ ဆင်းသွားသဖြင့် မပေးပို့နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေ သည်။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်မြသည် ရန်သူကို တစ်ဦးတည်း ရင်ဆိုင်နေရပြီး သူ့အား အကြံပေး ကူညီမည့်သူ မရှိဘဲ ဖြစ်နေသည်။

ဤအကြိမ် ပါတီအစည်းအဝေးတွင် စကောလယ်တောက အလုပ်များလွန်းသဖြင့် ပါတီဗဟိုအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဗိုလ်ကျင်ဖေ(ကိုးဒို)ကနေ တာဝန်ယူသွားရန်တင်ပြရာ အားလုံးက သဘောတူ လက်ခံလိုက်ကြသည်။ ပါတီအစည်းအဝေးပြုလုပ်ပြီးနောက် အရှေ့တိုင်း ကော်မတီ အစည်းအဝေးကို ဖာပွန်မြောက်ပိုင်း ကလဲမူ ခွင်တွင် ပြုလုပ်သည်။ ပါတီဗဟို၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချပြပြီး ရှေ့လုပ်ငန်းများကို ချမှတ်စီစဉ်ဆောင်ရွက်သည်။ စကောလယ်တောအား ကေအါရ်စီ လုပ်ငန်းတွင် ကူညီမည့်သူ မရှိသဖြင့် စကောလယ်တော၏ အရှေ့တိုင်းဥက္ကဋ္ဌနေရာတွင် ဗိုလ်မောင်မောင်ကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်သည်။ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဗိုလ်ကြီးတိုကီဘောနှင့် တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးကို ပဒိုဘောယူဖောတို့အား ရွေးချယ်တင်မြှောက်လိုက်သည်။ စစ်တပ်ဖက်ဆိုင်ရာ၌ တိုင်းစစ်ဦးစီးချုပ်ကို ဗိုလ်ချုပ်မြအား ရွေးချယ်လိုက်သည်။

အစည်းအဝေးပြီးဆုံးပြီးနောက် ဖလိုးခီးတွင် နိုင်ငံရေးသင်တန်းတစ်ခု ဖွင့်လှစ်သည်။ သင်တန်းတက်ရောက်လာသူလည်း များပြားသည်။ တက်ကြွမှုလည်း ရှိကြသည်။ သင်တန်းအတွက် အစီအစဉ်တကျ ပြုလုပ်ထားသည်။ ရန်သူနေဝင်း စစ်အစိုးရ၏ လူတန်းစားလက္ခဏာကို သတ်မှတ်ရာတွင်မူ သင်တန်းသားများအတွက် မရှင်းပေ။ ကြီး လတ် ငယ် ဟု ဖော်ပြထားသည်။ သို့ရာတွင် စိတ်ရှည် လက်ရှည် ရှင်းပြသဖြင့် နားလည်လာနိုင်ကြသည်။

၁၉၆၅ ခုနှစ် အစပိုင်းတွင် ဗိုလ်ချုပ်မြသည် အရှေ့တိုင်းရှိ ခရိုင်များနှင့် တပ်မဟာများ၏ ခေါင်းဆောင်များကို တိတ်တဆိတ် ဖိတ်ကြားပြီးအစည်းအဝေးပြုလုပ်ကာ ဧပြီလတွင် ဗိုလ်ချုပ်မြသည် ၎င်းနှင့်အတူ တပ်မဟာခေါင်းဆောင်တချို့ပါလာပြီး ပါတီဗဟိုခေါင်းဆောင်များကို ကွင်းကလေးတွင် လာရောက် တွေ့ဆုံလေသည်။ ၎င်းတို့က ယနေ့တွေ့ကြုံရသည့် အခက်အခဲများကို တင်ပြပြီး အောက်ပါအချက်များကို တောင်းဆိုကြသည်။

(၁) တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်အချို့ကို ပြင်ပေးရန်၊ အထူးသဖြင့် အခြေခံရန်သူကို နယ်ချဲ့စနစ်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး နောက်ဆုံးရည်မှန်းချက်အဖြစ် ဆိုရှယ်လစ်လူ့ဘောင်အား တည်ဆောက်ရေး စသည့်အချက်များ ဖြစ်သည်။

(၂) အပြောအဆို အရေးအသားများတွင် သတိထားရေးသားပြောဆိုရန်နှင့် အနီများ၏ အသုံးအနှုန်းများအား အရမ်းကာရော အသုံးမပြုရန် တို့ဖြစ်သည်။

ဤအချက်နှစ်ခုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဗဟိုခေါင်းဆောင်များက–အချက်(၁)နှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြုပြင်ပိုင်ခွင့် မရှိကြောင်း၊ လမ်းစဉ်ကို ပြုပြင်ရန်အတွက်ဆိုလျှင် ကွန်ဂရက်က ပြုလုပ်နိုင်ကြောင်း၊ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် ၎င်းတို့ခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် နားလည်မှုလွဲမှားစေနိုင်သည့် အပြောအဆို အပြုအမူ အရေးအသားများကို သတိပြုရှောင်ရှားသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပြု ပြောဆိုလေသည်။

ကတိပြုထားသည့်အတိုင်း ပါတီဗဟိုသည် ကွန်ဂရက်ခေါ်ဆိုရေးအတွက် ကြိုးပမ်းလေသည်။ ရန်သူသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် ပဲခူးရိုးမကို အကြီးအကျယ်ထိုးစစ်ဆင်သဖြင့် ကွန်ဂရက်ကျင်းပရန် အချိန်ကို သတ်မှတ်၍ မရနိုင်တော့ချေ။ သို့ရာတွင် တိုင်းဥက္ကဋ္ဌများနှင့် တိုင်းအတွင်းရေးမှူးများက အစည်းအဝေးပြုလုပ်ရန် ပြင်ဆင်ထားကြပြီး ဖြစ်သည်။

၁၉၆၆ ခုနှစ် ဆန်းပိုင်းတွင် ပါတီဗဟိုသည် ဗိုလ်ချုပ်မြထံမှ အမိန့်စာတစ်ခု ရရှိလေသည်။ အမိန့်စာအရ ပါတီသည် အရှေ့တိုင်းနယ်မြေမှ ထွက်ခွာပြီး ပဲခူးရိုးမ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဖက်သို့ ကူးသွားကြရန် ဖြစ်သည်။

ဤအမိန့်စာနှင့်အတူ ဗိုလ်ချုပ်မြမှ စကောလယ်တောထံသို့လည်း စာတစ်စောင် ရေးသားခဲ့သည်။ စာအရ ဗိုလ်ချုပ်မြက စကောလယ်တောအား တွေ့လိုကြောင်း၊ ၎င်းထံ အမြန်လာရောက်တွေ့ဆုံရန် ဖြစ်သည်။ စကောလယ်တောသည် ဗိုလ်ချုပ်မြနှင့် တွေ့ဆုံရန်အချိန် မဆွဲဘဲ ထွက် လာခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် လမ်းခုလပ်သို့ ရောက်သောအခါ ဗိုလ်ချုပ်မြထံသို့ ခရီးဆက် မရတော့ဘဲ တပ်ခေါက် ပြန်ခဲ့ရလေသည်။ စကောလယ်တောသည် ဗိုလ်ချုပ်မြနှင့် တွေ့ဆုံရန် ဒုတိယ အကြိမ် ကြိုးပမ်းပြန်သည်။ ဤအကြိမ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်မြထံသို့ ကောင်းမွန်စွာရောက်ရှိသွားပြီး တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့သည်။

စကောလယ်တောအနေနှင့် ဗိုလ်ချုပ်မြနှင့်သွားရောက်တွေ့ဆုံရာတွင် အထူးသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်မြ အနေဖြင့် အခြားသောပါတီ ခေါင်းဆောင်များ အထူးသဖြင့် မန်းဘဇန်နှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေး

စေလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ စကောလယ်တော ဗိုလ်ချုပ်မြနှင့် သွားရောက် တွေ့ဆုံသည့်အချိန်တွင် ဗိုလ်ချုပ်မြသည် အရှေ့တိုင်း အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို ကျင်းပရန် စီစဉ်လျက်ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။ စကောလယ်တောက ဗိုလ်ချုပ်မြအား ခင်ဗျားတို့ လမ်းစဉ်ကို ပြင်ချင်ရင် ပြင်ပါ။ သို့ရာတွင် ပြင်ပြီးသည့်အခါ ကွန်ဂရက်သို့တင်ပါဟု ပြောလေသည်။ တစ်ခုတည်း ပြောချင်သည်မှာ အဖွဲ့အစည်း အသစ် ထူထောင်သည့်အလုပ်ကိုမူ ကျေးဇူးပြု၍ မလုပ်ပါနှင့် ဟု စကော်လယ်တောက ဗိုလ်ချုပ်မြအား မှာကြားလေသည်။ အဖွဲ့အစည်းအသစ်ထောင်ပါက ယှဉ်ပြိုင်အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သွားမည်ဖြစ်ပြီး ညီညွတ်ရေးအတွက် ကြီးကျယ်သည့် ပြဿနာဖြစ်လာမည်ဟု ပြောဆိုသည်။

ထိုတိုင်းအစည်းအဝေးတွင် ကရင့်တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်ကို ပြင်လိုက်ကြရုံမက (KNLC) ဟုခေါ်သည့် အဖွဲ့အစည်းအသစ်ကို ဖွဲ့စည်းလေသည်။ သို့ဖြင့် ယှဉ်ပြိုင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်လာတော့သည်။

ပါတီခေါင်းဆောင်များက နောက်ဆုံးတွေ့ဆုံခြင်းအဖြစ် လာရောက်တွေ့ဆုံရန် တောင်းဆိုရာ ဗိုလ်ချုပ်မြသည် ခေါင်းဆောင်များကို ခေးပူးတွင် သွားရောက်တွေ့ဆုံသည်။ (၃)ရက် တိုင်တိုင် အချိန်ယူဆွေးနွေးပြီးနောက် အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူညီချက်ကို ရယူနိုင်ခဲ့သည်။

(၁) နယ်ချဲ့စနစ်အား အခြေခံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်သည်ကို ပယ်ဖျက်သွားမည်။

(၂) ဆိုရှယ်လစ်လူ့ဘောင်သို့ ချီတက်ရေးဖြစ်သည့် နောက်ဆုံးရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကိုလည်း ပယ်ဖျက်မည်။

(၃) အရှေ့တိုင်း ယာယီဦးဆောင်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရန် စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ပါတီခေါင်းဆောင်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တို့သည် ပါတီဗဟိုသို့ ပြန်ရောက်ကြပြီး ရရှိသည့် သဘောတူညီချက်ကို တင်ပြလိုက်သည့်အခါ ဗဟိုက လက်ခံခြင်းမပြု၊ ပယ်ချလိုက်ရာ ပြဿနာမှာ မပြေလည်ဘဲ ဖြစ်နေတော့သည်။

y|wD[kdumfrwD (6) \udrfajrmuftpnf;ta0; 1967 ckESpf

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် ပဲခူးရိုးမတိုင်းတို့သည် ပွဲဘောဒဲအစည်းအဝေးတွင် ပါတီဗဟို ကော်မတီက ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်သည့် နေဝင်းစစ်အစိုးရ၏ လူတန်းစား လက္ခဏာ သတ်မှတ်ချက်ကို လက်မခံကြချေ။ ယင်းကြောင့် ဗဟိုသို့ ဗဟိုကော်မတီအစည်း အဝေးအမြန်ပြန်ခေါ်ပြီး ဤဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြင်ပစ်ရန် တောင်းဆိုကြသည်။ ရန်သူ့လှုပ်ရှားမှုနှင့် အခြားအခက်အခဲများကြောင့် (၃)နှစ်ကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း ပါတီဗဟိုသည် ဗဟိုကော်မတီ အစည်းအဝေးကို မခေါ်ဆိုနိုင်သေးဘဲ ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်းက ဗဟိုမှ အစည်းအဝေးကို ကျင်းပခြင်း မပြုနိုင်ပါက ၎င်းတို့က ပဲခူးရိုးမတိုင်းနှင့် ကိုယ့်ဟာကိုယ် စီစဉ်ပြီး အစည်းအဝေးခေါ်ယူကျင်းပသွားမည်ဟု တင်ပြလာလေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် ဗဟိုမှခွဲထွက်မည့်အလုပ်မျိုး ဖြစ်နေသဖြင့် ဤကဲ့သို့မဖြစ်ရန်

ပါတီဗဟိုသည် ၁၉၆၇ ခုနှစ်အတွင်း အစည်းအဝေးကို ပဲခူးရိုးမတွင် ကျင်းပရန် စီစဉ်လေသည်။ သို့ဖြင့် (၆)ကြိမ်မြောက် ပါတီဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးအား ပြုလုပ်ကျင်းပနိုင်ခဲ့လေသည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် ဥက္ကဋ္ဌမန်းဘဇန်က ၎င်း၏ကျန်းမာရေး မကောင်းသဖြင့် အစည်းအဝေးသို့ သွားရောက် တက်နိုင်မည်မဟုတ်၊ ယင်းကြောင့် ဒုဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူးအား အစည်းအဝေးကို ဦးစီး ကျင်းပသွားရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို လွှဲအပ်လိုက်သည်။

ဤအစည်းအဝေးတွင် နေဝင်းစစ်အစိုးရ၏ လူတန်းစားလက္ခဏာရပ်ကို စဉ်းစားဆွေးနွေး ပြီး စစ်အစိုးရသည် ကျွန်ုပ်တို့လက်နက်ဖြင့် ပြတ်ပြတ်သားသားတိုက်ရမည့် ဓနရှင်အစိုးရဖြစ်သည် ဟု တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်ကြလေသည်။

အခြားအရေးကြီးသည့် ဆွေးနွေးချက်တစ်ခုမှာ ဆိုဗီယက်နှင့် တရုတ်တို့အကြား ဖြစ်ပေါ် သည့် ပဋိပက္ခအပေါ် မည်ကဲ့သို့ သဘောထားရမည် ဟူသည့်အချက် ဖြစ်သည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ် သက်ပြီး ၁၉၆၄ ခုနှစ် ပါတီဗဟိုသည် ပွဲဘောဒဲတွင် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ပြီး ယခုကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်သည်။ ယနေ့မျက်မှောက်ကမ္ဘာတွင် ယခုကဲ့သို့ဆိုရှယ်လစ်အုပ်စုအတွင်း ဖြစ်ပျက်နေသည့် ကိစ္စသည် ကောင်း သည့် အချင်းအရာမဟုတ်ချေ။ ၎င်းတို့ပြန်လည်သင့်မြတ် ညီညွတ်ကြရန် မျှော်လင့်ပါသည်။ ဤအတောအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လျက်ရှိသည့် အခြေအနေများကို စောင့်ကြည့် ကြမည်။ အခြေအနေအပြည့်အစုံကို ဆက်ပြီး လေ့လာသွားမည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ် တရုတ်–ဗမာ အဓိကရုန်း ဖြစ်ပွားသောအခါ တရုတ်ပြည်က နေဝင်းသည် လူဆိုးလူမိုက် ဖောက်ပြန်ရေးသမား ဖြစ်ကြောင်း၊ သူ့အား ဆန့်ကျင်တော်လှန်သူများမှာ မှန်ကန်ကြောင်း၊ တရားကြောင်း၊ တော်လှန်ရေး သမားများသည် စည်းလုံးညီညွတ်ပြီး နေဝင်း စစ်အစိုးရအား တိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရန် လိုအပ် ကြောင်း၊ ထုတ်ပြန်ပြောဆိုလေသည်။ ဆိုဗီယက်တို့ဘက်ကမူ နေဝင်းသည် ဆိုရှယ်လစ်ပန်းတိုင်သို့ တက်လှမ်းလျက် ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ တောတွင်းအင်အားစုတို့၏ သောင်းကျန်းနေမှုကြောင့် တိုး တက်မှု ရှိသင့်သလောက် မရှိဘဲ ဖြစ်နေကြောင်း၊ ယင်းကြောင့် တောတွင်းအင်အားစုများသည် ပြန်ပြီး လက်နက်ချကြကာ နေဝင်းစစ်အစိုးရနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်သွားရန်လိုကြောင်း ထုတ်ဖော် ပြောဆိုသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဤကဲ့သို့ တရုတ်နှင့် ဆိုဗီယက်တို့၏ နေဝင်း စစ်အုပ်စုအပေါ်ထားရှိသည့် ပြတ်သားသော သဘောထားများကြောင့် **(KNUP)**အဖို့ ဤပြဿနာနှင့် ပတ်သက်ပြီး သဘောထားဆုံးဖြတ်ချက် ကို ချမှတ်ရန်မှာ လွယ်ကူလာတော့သည်။ တရုတ်ပြည်သည် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှင့် ကွဲလွဲလျက် ရှိသည့် အချက်(၂၅)ချက်ကို ထုတ်ပြန်လာသည်။ ဤကွဲလွဲချက် (၂၅)ချက် အနက် **(KNUP)**မှ (၁၇) ချက်ကို ဗမာနှင့် ကရင်တို့၏ အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီသည်ဟုခံယူပြီး သဘောတူ လက်ခံထားလေ သည်။ ယင်းကြောင့် **(KNUP)**သည် တရုတ်နှင့် ဆိုဗီယက်အကြား ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ပြဿနာတွင် တရုတ်ပြည်ကို ထောက်ခံလေသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်အသစ်များကို ပြန်လည် ချမှတ်လာသည်။ တစ်မျိုး သားလုံး စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး **(KNUP)** ဗဟိုမှ အစွမ်းကုန် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ် သည်ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် ဗိုလ်ချုပ်မြနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန်

ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်ကြသည့် ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး၊ စကောလယ်တောနှင့် ဗိုလ်မောင်မောင်တို့ကို ရွေးချယ်ကြသည်။

အစည်းအဝေးပြီးဆုံးပြီးနောက် ပါတီခေါင်းဆောင်တို့သည် အရှေ့တိုင်းဘက်သို့ ကူးလာကြပြီး ပါတီဥက္ကဋ္ဌ မန်းဘဇန်နှင့် တွေ့ဆုံကာ အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်ကို တင်ပြသည်။ ဥက္ကဋ္ဌက ဗဟိုကော်မတီ၏ အဆိုပြုချက်ကို လက်မခံနိုင်ကြောင်း ပြောကြားသည်။

အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး မန်းဘဇန်က သူကိုယ်တိုင် မသွားပါက ဗိုလ်ချုပ်မြ လာရောက်တွေ့ဆုံမည် မဟုတ်ကြောင်း ပြောဆိုသည်။ ထိုအခါ ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူးက ဥက္ကဋ္ဌအား ၎င်း၏ကိုယ်စား သွားရောက်တွေ့ဆုံရန် အာဏာအပ်နှင်း လိုက်သည်။ ပါတီ၏ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် အခြေခံအချက် (၃)ချက်ကိုလည်း စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်ထားရန်လည်း မှာကြားလိုက်သည်။ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန်အတွက် ပါတီ၏ တောင်းဆိုချက်ကို ဗိုလ်ချုပ်မြမှ လက်ခံပြီး မူသယ်ခဲဒဲတွင် တွေ့ဆုံရန် သဘောတူသည်။ ဗိုလ်ချုပ်မြနှင့်အတူ တပ်မဟာမှူးအချို့လည်း အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လာကြသည်။

အစည်းအဝေးစတင်ခြင်းမပြုမီ ပါတီဗဟိုကိုယ်စားလှယ်များက မည်သည့်အကြောင်းအရာကို တင်ပြဆွေးနွေးသင့်ကြောင့် ဆွေးနွေးရာတွင် အမြင်ချင်း မတူညီကြသဖြင့် ဆွေးနွေးရန်တင်ပြချက် ကို ထပ်မံရေးသားရပြန်သည်။ ရေးသားချက်မှာ ယခင်တင်ပြမည့် ရေးသားချက်များနှင့် မတူသော်လည်း ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်မှာ ယခင်အတိုင်း မပြောင်းမလဲ ဖြစ်နေသည်။ ယင်းကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်မြက ယခင် ခေးပူအစည်းအဝေးတွင် ရရှိခဲ့သည့်သဘော တူညီချက်အတိုင်း ဆက်လက်ဆွေးနွေးရန် အဆိုပြုရာ အားလုံးက လက်ခံဆွေးနွေးကြသည်။ ယင်းနောက် ဗိုလ်ချုပ်မြက **(KRC)** ကွန်ဂရက်ကို ကျင်းပရန်နှင့် ၎င်းနှင့် **(KNLC)**အဖွဲ့ဝင်များက ဤ**(KRC)**ကွန်ဂရက်ကို အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် တက်ရောက်မည်ဟု သဘောတူသည်။ ထို့အပြင် ဗိုလ်ချုပ်မြတို့က ကွန်ဂရက် ကုန်ကျစရိတ်အတွက် ကျခံမည်ဟု ကတိပြုပြီး ကွန်ဂရက်ကျင်းပရေးအတွက် ကြိုတင်စီစဉ်ရန် ချက်ချင်းငွေကျပ် (၁၀,၀၀၀) ကျပ်တစ်သောင်းကို ထုတ်ပေးလေသည်။

ပါတီကိုယ်စားလှယ်များသည် ဗဟိုသို့ပြန်သွားပြီး အစီရင်ခံရာရရှိသည့် သဘောတူညီချက်များကို ပါတီဗဟိုက ပယ်ချ လိုက်လေသည်။ ပါတီဗဟိုသည် ကွန်ဂရက်ကျင်းပရန် ပထမဦးဆုံး တင်ပြပြောဆိုခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ယခုတစ်ဖက်က ကွန်ဂရက်ကို ကျင်းပရန် လက်ခံလာပြီး ကွန်ဂရက်ကို အမြန်ကျင်းပနိုင်ရန် ကုန်ကျငွေကိုပင် ထုတ်ပေးလိုက်သည့်အခါ ပါတီဗဟိုကပြန်၍ ဆန့်ကျင်လာသည်။ ဤအချိန်တွင် ကွန်ဂရက်ကျင်းပနိုင်ပါက ညီညွတ်ရေးအတွက် အခြေအနေကောင်းလာနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ပါတီ ဗဟိုက ယခုကဲ့သို့ လက်မခံ ပယ်ချလိုက်သဖြင့် ညီညွတ်ရေးအတွက် ဝေးသည်ထက် ဝေးရပြန်လေသည်။

ဤကဲ့သို့ပါတီဗဟိုမှ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ကိုယ်စားလှယ်မှ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီးရရှိသည့် သဘောတူညီချက်ကို လက်မခံ ငြင်းပယ်လိုက်သည့်အခါ တင်းမာမှုသည် ကြီးထွားလာလေသည်။

ပါတီဗဟိုဥက္ကဋ္ဌကလည်း ပါတီတွင်း ပိုမို၍ နားလည်မှုရရှိရန် စီစဉ်ခြင်းမပြုတော့ဘဲ ပါတီလုပ်ငန်းများကို အရေးတယူ ဆောင်ရွက်ခြင်း သိပ်မရှိလှတော့ချေ။ ပါတီခေါင်းဆောင်များ၏အစည်းအဝေးကို ခေါ်ဆိုကျင်းပသောအခါ ဥက္ကဋ္ဌသည် အစည်းအဝေးကို မတက်တော့ပါ။ အခြေအနေမှာ အဆင့် တစ်ဆင့်သို့ မြင့်တက်လာ နေပြီဖြစ်၍ ပါတီက **(KNUF)**အား နားလည်မှုနှင့် ညီညွတ်ရေး ပြန်လည်ရရှိရေးအတွက် ဆွေးနွေးရန် ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးကို ကတိုးမြောင်၌ ပြုလုပ်ရန် ဖြစ်သည်။ **(KNUF)** ဥက္ကဋ္ဌ မန်းဘဇန်နှင့် ခေါင်းဆောင်အချို့ တက်ရောက် လာသည်။ ဗိုလ်ချုပ်မြ မလာနိုင်သဖြင့် နောက်ထပ် ရှူးလူ(နော်ဟန်ထာ)တွင် တွေ့ဆုံရန် ချိန်းဆိုသည်။ ချိန်းဆိုသည့် အချိန် အတိုင်း နှစ်ဖက်ခေါင်းဆောင်များ စုံစုံညီညီ ရောက်ရှိလာကြပြီး ညီညွတ်ရေးရရှိရန် မျှော်လင့်ချက်ကြီးစွာဖြင့် ဆွေးနွေးပွဲပြုလုပ်ကြသည်။

ပါတီတွင်း ညီညွတ်ရေးရရှိရန်အတွက် ကြီးလေးသည့် တာဝန်ရှိပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တွေ့ဆုံရာတွင် ပါတီသည် အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့မှ အမြင်မတူကြသဖြင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည့် သဘောမျိုး မထားရှိဘဲ တပါတီတည်း တစ်ဖွဲ့တစ်စည်းတည်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည့် သဘောမျိုးထားရှိကာ ညီညွတ်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး တင်းမာသည့်သဘောထားကို ဖေါ်ပြနေပေရာ **(KNUF)** ခေါင်းဆောင်များက ဤဆွေးနွေးပွဲမှာ ညီညွတ်ရေးအတွက်မဟုတ်ဘဲ တစ်ဖက်သတ် အပြစ်တင်ရှုံ့ချရန်အတွက် တွေ့ဆုံခြင်းသာဖြစ်သည်ဟု မြင်ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် ညီညွတ်ရေးရရှိရန်အတွက် မျှော်လင့်ခြင်း သည် အကောင်အထည် မပေါ်လာနိုင်ပေ။

နောက်ပိုင်း ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ပါတီခေါင်းဆောင်များက ထပ်မံ၍တွေ့ဆုံရန် တောင်းဆိုလေသည်။ **(KNUF)** ကွန်ဂရက်တွင် ခရိုင်နှင့် တပ်မဟာများမှ ကွန်ဂရက်ကိုယ်စားလှယ်များကလည်း **(KNUP)**နှင့် ထပ်မံတွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် တောင်းဆိုကြသဖြင့် တွေ့ဆုံပွဲကို စောထာ၌ ပြုလုပ်ကြသည်။ နှစ်ဖက်စလုံးမှ ညီညွတ်ရေးအတွက် သဘောထားကို တင်ပြခဲ့ကြသော်လည်း ညီညွတ်ရေး ပြန်လည်ရရှိရန်အတွက် ထူးထူးခြားခြား တက်ကြွမှုမရှိဘဲ ဆွေးနွေးပွဲ ပြီးဆုံးသွားသည်။ ဤ ဆွေးနွေးပွဲတွင် နှစ်ဦးနှစ်ဘက်မှ အပြန်အလှန် အဆက်အသွယ် ပြုလုပ်ရန်နှင့် ရန်သူမှ ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်လာသည့်အခါ တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် ကူညီသွားကြရန် သဘောတူညီကြသည်။

t cef; (4-14)

jrpf0 u kefay:ESifh ydkjl½;kr t m; , m , ÐpEÅyGwfv kdu f&jc if;/

ကော်သူးလေတွင် တိုင်း (၃)တိုင်း ရှိသည်။ အရှေ့တိုင်း၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်းနှင့် ပဲခူးရိုးမ တိုင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဤတိုင်း (၃)တိုင်းတို့သည် တစ်တိုင်းနှင့် တစ်တိုင်း အခြေအနေ တူညီခြင်း မရှိပေ။ ၁၉၆၈ ခုနှစ်အထိ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများထဲတွင် ကရင့်တော်လှန်ရေးသည် အင်အား အကြီးဆုံးဖြစ်ခဲ့သည်။ စစ်ရေးအရလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေးအရလည်းကောင်း ရန်သူက (KNUP) ခေါင်းဆောင်သည့် ကရင့်တော်လှန်ရေးကို ရန်သူနံပါတ်(၁)အဖြစ် ထားရှိပြီး ချေမှုန်းပစ်နိုင်ရေး အတွက် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။

0kdif;y wf;ydwf q krS¾wfacsrIef; o n f&efo l\ jrpf0 u kefay: x kdpf

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သည် တောင်တန်းဒေသ အနည်းအကျဉ်းရှိသည့် ပုသိမ်နှင့် မြောင်းမြ အနောက်ဘက်ဒေသက လွဲပြီး ကျန်ဒေသအားလုံးမှာ မြေပြန့်ဖြစ်သည်။ တောတောင် မရှိချေ။ ကုန်းလမ်းဖြစ်စေ၊ ရေလမ်းဖြစ်စေ ရန်သူအတွက် သွားလာရေးအလွန် လွယ်ကူလျက် ရှိသည်။ တော် လှန်ရေး သမားများအတွက် လုံခြုံမှုယူရန် နေရာများမှာ ကိုင်းတောနှင့် ဥယျာဉ်ခြံမြေ အနည်း အကျဉ်းမျှသာ ရှိသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သည် ဗမာပြည်၏ စပါးကျီလည်း ဖြစ်နေသည်။ နိုင်ငံခြားငွေ အများဆုံး ရရှိနိုင်သည့်ဒေသလည်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းအပြင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌ ကုန်ပစ္စည်း များဖြစ်သည့် ဂုံလျှော်၊ ငါး၊ ငါးပိ၊ ဆေးရွက်ကြီး၊ မြေပဲနှင့် ထင်း စသည့်များ အမြောက်အများ ထွက်ရှိသည်။

ရန်သူအတွက် ကရင့်တော်လှန်ရေးအား ချေမှုန်းရန် ဤဒေသသည် အရေးအကြီးဆုံးနှင့် အလွယ်ကူဆုံး ဒေသဖြစ်သည်။ ရန်သူသည် ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် တာတပေါ်ကဲ့သို့သော ကြီးမားသည့် စစ်ဆင်ရေးများဖြင့် ကရင့်တော်လှန်ရေးအား နှစ်ပေါင်းများစွာ တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် စစ်ဆင်ရေးခွင်သည် ကျယ်လွန်းသဖြင့် ချေမှုန်းရန် မလွယ်ကူပေ။ ထို့ကြောင့် ရန်သူသည် စစ်ဆင်ရေးနည်းနာအသစ်ဖြင့် ခွင်ကျဉ်းကျဉ်းကလေးကို ရွေးချယ်ကာ လုံးဝ ဝိုင်းဝန်းပိတ်ဆို့ထားပြီး အတွင်းသို့ ဝင်ရောက် မွှေနှောက် ချေမှုန်းသည့် နည်းနာကို ကျင့်သုံးလာသည်။

ရန်သူသည် ခွင်ပိတ်ပြီး ကြည်းတပ်ဖြင့် ကုန်းပေါ်၌ ဝိုင်းထားသည်။ ရေဘက်ပိုင်းကိုလည်း ၎င်း၏ရေတပ်သင်္ဘောများဖြင့် ဝိုင်းပတ်စောင့်ကြည့်ပြီး ရှိသမျှလှေအားလုံးကို သိမ်းပိုက်သည်။ မြစ်ချောင်းများကို ကူးဖြတ်ခြင်း မပြုနိုင်ရန်အတွက် ငှက်ပျောပင်အားလုံး ဝါးပင်အားလုံးကိုလည်း ခုတ်ထွင် ရှင်းလင်းဖယ်ရှားပစ်လိုက်သည်။

ဤနည်းနာသစ်ဖြင့် ရန်သူတိုက်လာသည့်ထိုးစစ်သည် ၁၉၆၅ ခုနှစ် ဆင်ဟင်တိုက်ပွဲပြီးဆုံးချိန်မှ စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ အကြီးမားဆုံး ရည်မှန်းချက်မှာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ တော်လှန်ရေး အင်အားစုအား ချေမှုန်းပစ်ရေး ဖြစ်သည်။ ရန်သူသည် အင်အား အလုံးအရင်းကို အသုံးပြုပြီး ပြင်းထန်စွာ ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်လာသဖြင့် ကျွန်တော်တို့သည် ကြီးမားသည့် အခက်အခဲ အကြပ်အတည်းနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့လာကြရသည်။ အထိအခိုက် အကျအဆုံးနှင့် အခြားဆုံးရှုံးမှုများ ရှိလာသည်။

၁၉၆၆ ခုနှစ် ရောက်သည့်အခါ ရန်သူသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်းအား အောင်စစ်သည်ထိုးစစ်ဖြင့် တိုက်ခိုက်လာသည်။ အထူးသဖြင့် တိုင်းဌာနချုပ်ရှိရာကို ဦးတည်တိုက်ခိုက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏တပ်အင်အား အမြောက်အများကိုလည်း သုံးစွဲလာပြန်သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း အနေဖြင့် ကြီးမားလှသည့် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော်လည်း ရန်သူအား ရဲရဲရင့်ရင့် ကြံ့ကြံ့ခံ ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့သဖြင့် ရန်သူလည်း အများအပြား ထိခိုက်သေကြေသည်။ ရန်သူ့လက်နက်အချို့တို့လည်း ကျွန်တော်တို့ ရရှိသည်။ ကျွန်တော်တို့အတွက်လည်း ကျဆုံးမှုများနှင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုများ ရှိသည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ် မှ ၁၉၇၀ ခုနှစ် သို့ ရောက်ရှိသောအခါ ရန်သူသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်းအား မိုးဟိန်းစစ်ဆင်ရေး အဆင့် (၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄၊ ၅၊) ဟူ၍ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် စစ်ရှိန်မြှင့်ကာ ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထိုးစစ်မှာ အဆင့်(၁၀)အထိ မြှင့်တက်ခဲ့ပြီး ကျွန်တော်တို့ရှိသည့်နေရာများကို ကုန်းပေါ်၌ဖြစ်စေ ရေဘက်မှာဖြစ်စေ တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ဝိုင်းထားကြသည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော်တို့၏နယ်မြေများကို တစ်နေရာပြီးတစ်နေရာ ချေမှုန်းတိုက်ခိုက်လေတော့သည်။ ပထမဦးဆုံး ချေမှုန်းခံရသည်မှာ မြောင်းမြအနောက်ဘက် သိလ္လာတောင်ကုန်းပေါ်ရှိ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း အမှတ်(၂) ခရိုင်၏ ရုံးဌာနပင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ရဲဘော်များသည် ဝိုင်းပတ်ထားမှုကို ထိုးဖောက် တိုက်ခိုက်ကြသော်လည်း အင်အားချင်းမှာမူ မမျှသဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်တော်တို့ ရဲဘော်များသာ အသေခံသွားကြရသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အသေမခံလိုပါက လက်နက်ချရန်သာရှိသည်။

၁၉၇၀ ခုနှစ် တွင်လည်း ရန်သူသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ကို ရွှေလင်းယုံ–မိုးဟိန်းစစ်ဆင်ရေးဖြင့် ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြန်သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ကျွန်တော်တို့ရဲဘော်အားလုံး မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသကို စွန့်လွှတ်ရပြီး အချို့သည် ရခိုင်တောင်ရိုးဘက်သို့ ဆုတ်ခွာသွားသည်။ အချို့မှာမူ ပဲခူးရိုးမဘက်သို့ ကူးသွားကြသည်။ ရခိုင်ရိုးမသို့ ရောက်ရှိသွားသူ ကျွန်ုပ်တို့ရဲဘော်များ ပြန်စုစည်းကြည့်သောအခါ လူအင်အား တစ်ထောင်ကျော်ရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ စားနပ်ရိက္ခာမရှိ၊ ဆေးဝါးမရှိ ဖြစ်ရုံမက ဝင်ငွေလည်း မရှိချေ။ အဖျားအနာများသည်။ လက်နက်ခဲယမ်းလည်း မလုံလောက်ပေ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်တို့၏ ရဲဘော်များသည် မျိုးချစ်စိတ်၊ တော်လှန်ရေးအပေါ် သစ္စာရှိသည့် စိတ်ဓာတ်ဖြင့် အပင်ပန်း အဆင်းရဲခံ၊ အနစ်နာ ခံကာ ရိက္ခာရရှိရေးအတွက် တောင်ယာ ခုတ်ကြသည်။ အခြား စားပင်သောက်ပင်များကိုလည်း စိုက်ပျိုးပြီး ၎င်းတို့အားရောင်းစားကာ ရရှိသောငွေဖြင့် အခြားလိုအပ်သည့် ပစ္စည်းများကိုဝယ်ယူရန်

ကြိုးပမ်းကြသည်။ အဝတ်အစား၊ ဆေးဝါး စသည်များအား ဝယ်ရန်ငွေကို စုဆောင်းကြရသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏တပ်များသည် အခက်အခဲများကို ဇွဲလုံ့လအပြည့်အဝဖြင့် သတ္တိရှိရှိ ရင်ဆိုင် ကျော်နင်းနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ် သို့ ရောက်သောအခါ ရခိုင်ရိုးမတွင် ရှိကြသည့် ကျွန်တော်တို့ ရဲဘော်များသည် စစ်ကြောင်း နှစ်ကြောင်းခွဲပြီး မူလနေရင်းဒေသ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဘက်သို့ ပြန်သွားကြသည်။ စစ်ကြောင်း တစ်ကြောင်းသည် ပုသိမ်ဘက်တွင် ဝင်ရောက်ပြီး ကျန်စစ်ကြောင်း တစ်ကြောင်းကမူ ဟင်္သာတဘက်သို့ ဝင်ရောက်သည်။ ရန်သူသည် ဤအစီအစဉ်ကို ကြိုတင်သိသဖြင့် ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်၊ လေတပ် စသည်တို့ကို ပြင်ဆင်ထားသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့၏ တပ်များကလည်း ရှုပ်ရှုပ်ချုံချုံ ပြန်လည် ခုခံတိုက်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့၏ တပ်မှူး တပ်သားအများအပြား ဂုဏ်ရောင်ပြောင်စွာ အသက်ပေးခဲ့ကြရသည်။ အချို့တိုက်ပွဲဒဏ်ကို မခံနိုင်တော့သဖြင့် လက်နက်ချသူများလည်း ရှိခဲ့သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း ပါတီဥက္ကဋ္ဌ ထူးကပေါ်သည် ရန်သူ၏ ဖမ်းဆီးခြင်းကို ခံရသည်။ သူသည် ရက်အတော်များများ ထမင်း မစားရဘဲ နေခဲ့ရသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်မှူး ဗိုလ်မှူးကြီးထွန်းအေးသည် ရန်သူ့ထံသို့ အညံ့ခံလိုက်သည်။ သူသည် ကျန်တပ်မှူးတပ်သားများအတွက် ဘာမျှစီစဉ်ထားခြင်း မရှိသဖြင့် ဤတပ်မှူးတပ်သားများသည် ဘာဆက်လုပ်ကြရမှန်း မသိတော့သဖြင့် ၎င်းတို့လည်း နောက်ဆုံးတွင် ရန်သူ့ထံ လက်နက်ချလိုက်ကြရသည်။ လက်နက် မချချင်ကြဘဲ ချကြရခြင်း ဖြစ်ပြီး အလွန်ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ဖြစ်သည်။ ဤ(၇)နှစ်တာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း ရန်သူ့ထိုးစစ်ကာလအတွင်း ဂုဏ်ရောင်ပြောင်စွာ ကျဆုံးခဲ့ကြရသည့် ခေါင်းဆောင်များ၊ တပ်မှူး တပ်သားများမှာ…

တပ်မှူးများမှာ–

ဗိုလ်ကျော်လှိုင်(မြပုခက်)၊ ဗိုလ်စောရဲ၊ ဗိုလ်မန်းဖန်းရှောင်း၊ ဗိုလ်ကွက်ကော့၊ ဗိုလ်သောင်းညွန့်၊ ဗိုလ်ချစ်လေးမောင်၊ ဗိုလ်သန်းရှိန်၊ ဗိုလ်ဂါးမင်း၊ ဗိုလ်တင်ဝင်းနှင့် ဗိုလ်စံတင်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ကျဆုံးသွားကြသည့် ခရိုင်ခေါင်းဆောင်များမှာ –

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အမှတ်(၁)ခရိုင် –ဗိုလ်အောင်ကြီး၊ ဗိုလ်ဖိုးအောင်

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အမှတ်(၂)ခရိုင် –ဗိုလ်ဘီဖိုးနှင့်ဇနီး

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အမှတ်(၂)ခရိုင်–ပဒိုစိုင်းမွန်၊ ဆရာခရောလေ

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အမှတ်(၃)ခရိုင် –မန်းကျော်လွင်၊ ဗိုလ်ဖိုးသောင်း

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အမှတ်(၄)ခရိုင် –ဗိုလ်တင်ဝင်းနှင့် မန်းဂျော့

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အမှတ်(၇)ခရိုင် –မန်းအယ်ရှောင်း

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အမှတ်(၈)ခရိုင် –ဗိုလ်ဂျက်နှင့် မန်းလာဖိုး တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဤသည်တို့မှာ ခရိုင်အဆင့်နှင့် အထက်ခေါင်းဆောင်များသာ ရှိသေးသည်။ အောက်ခြေမြို့နယ်၌ ရှိကြသည့် ရန်သူမှ အလွန်ကြောက်ရွံ့လေးစားရသည့် ခေါင်းဆောင်တပ်မှူး အတော်များများ လည်း ရှိသေးသည်။ ၎င်းတို့သည် အာဇာနည်သူရဲခေါင်းများအဖြစ် တော်လှန်ရေးအတွက် အသက်စွန့်ခဲ့ကြသူများ ဖြစ်သည်။

ydkl½kdrwkdkf t m; &efolrSxkdbpfq ifac;rtef v kdu jfcif

ကော်သူးလေနယ်မြေ ပဲခူးရိုးမတိုင်း၌ အောက်ပါ ခရိုင်များ ရှိသည်။

အမှတ်(၁) ခရိုင် သာယာဝတီ ခရိုင်

အမှတ်(၂) ခရိုင် အင်းစိန် ခရိုင်

အမှတ်(၃) ခရိုင် ပဲခူးရိုးမ ခရိုင် တို့ဖြစ်ကြသည်။

အမှတ်(၂)အင်းစိန်ခရိုင်ကို ၁၉၆၇ ခုနှစ်ကတည်းက ကျွန်တော်တို့လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။ ပဲခူးရိုးမ ခရိုင်မှာမူ နယ်မြေ တချို့သည် ဗကပ နယ်မြေဖြစ်ပြီး ဆက်စပ်ရောယှက်လျက် ရှိနေသည်။

ရိုးမတိုင်းသည်လည်း ရန်သူအတွက် အရေးကြီးသည့်နယ်မြေ ဖြစ်ပေသည်။ ရန်ကုန်–မန္တလေး မီးရထားလမ်းနှင့် ရန်ကုန် ပြည်မီးရထားလမ်း နှစ်လမ်းအကြားရှိ နယ်မြေဖြစ်သည်။ ရန်သူ၏ ဤအရေးကြီး လမ်းမကြီး (၂)ခုကို တော်လှန်ရေးမှ အလွယ်တကူ အနှောက်အယှက်ပေးနိုင်သည်။ ရန်ကုန် မြို့တော်နှင့်လည်း အလွန်နီးသည်။ မင်္ဂလာဒုံ မှော်ဘီလေယာဉ်ကွင်းနှင့်လည်း နီးသည်။ ကျောင်းကန်၊ ရေမြောင်း အစရှိသည်များနှင့်လည်း နီးသည်။ ရန်သူ၏ အရေးကြီးအုပ်ချုပ်ရေး ဖောင်ကြီး သင်တန်းကျောင်းနှင့်လည်း နီးသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကျွန်းသစ်အများဆုံးထွက်သည့် နယ်မြေလည်း ဖြစ်သည်။ ရန်သူ၏ ရဲနွယ်စီမံကိန်းလည်း ရှိနေသည်။ ကေအဲန်ယူပီ၊ ဗကပနှင့် မဒညတတို့၏ ဗဟိုဌာနချုပ်များတည်ရှိရာ နယ်မြေလည်း ဖြစ်သည်။ ရန်သူအား အများဆုံး တိုက်ခိုက် ချေမှုန်းနိုင်ခဲ့သည့် အောင်နိုင်ပူးတွဲတပ် လှုပ်ရှားရာနယ်မြေလည်း ဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အား ချေမှုန်းလိုက်နိုင်ပြီးနောက်တွင် ရန်သူသည် တစ်ဆက်တည်း ပဲခူးရိုးမကို ဆက်လက် ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်လေတော့သည်။

၁၉၇၀ ခုနှစ်ကတည်းက ရန်သူသည် ပဲခူးရိုးမကို အောင်စိုးမိုးစစ်ဆင်ရေးဖြင့်တပ်မ (၉၉) အား အသုံးပြုပြီးထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်ခဲ့ပေသည်။ အထူးသဖြင့် ကွင်းဒေသနှင့် တောင်ခြေနယ်မြေ တစ်ဝိုက်ကို ရရှိရန်အတွက်ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ် ကျွန်တော်တို့ မဒညတတပ် အောင်နိုင်တပ်ဖွဲ့ (ဗကပနှင့် ကေအဲန်ယူပီတို့၏ ပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့)က တပ်မ (၈၈)ကို တိုက်ပွဲကြီးများတွင် အကြိမ်ကြိမ် အနိုင် ရခဲ့ပြီးနောက် တပ်မ(၈၈)သည် စစ်ရှုံးနေသဖြင့် အလယ်ပိုင်းတိုင်းတပ်များနှင့် ပူးပေါင်းကာ အောင်စိုးမိုးစစ်ဆင်ရေးကို ဆက်လက်ဆင်နွှဲရလေသည်။ အဓိကအားဖြင့် ကွင်းဒေသနှင့် တောင်ခြေ ဒေသ စိုးမိုးရေးအတွက် ဖြစ်သည်။

၁၉၇၃ ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ရန်သူသည် ၎င်း၏တပ်မ(၈၈)ကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ပြီး တပ်မ(၈၈)၏နေရာတွင် တပ်မ(၇၇)ကိုစေလွှတ်ကာ ပဲခူးရိုးမအား ချေမှုန်းရေးအတွက် ဆက်လက်ထိုးစစ်ဆင်လျက်ရှိသည်။

ရန်သူသည် ရိုးမတွင်ရှိသည့် အရေးကြီးနေရာအားလုံးကို သိမ်းပိုက်ပြီး အခိုင်အမာ တပ်ချကာ နေရာယူလျက်ရှိလေသည်။ တပ်တစ်တပ်နှင့် တစ်တပ် နီးနီးကပ်ကပ်နှင့် တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ချထားလျက် ကျွန်တော်တို့အား လိုက်လံတိုက်ခိုက်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့တပ်များ ပထမဦးဆုံး ရင်ဆိုင်ရသည့် အခက်အခဲမှာ စားနပ်ရိက္ခာပင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ရဲဘော်များသည် တောင်ယာစပါးအခင်းများစွာ ခုတ်ခဲ့သည်။ စပါးလည်း များစွာရခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဗကပတပ်ကိုလည်း ခွဲဝေကျွေးမွေးရသဖြင့်ရရှိသည့် ရိက္ခာစပါးမှာ မလောက်တော့ဘဲ ဖြစ်နေလေသည်။ ထို့ကြောင့် ကွင်းဒေသရှိ ဆန်စပါးများကို ခက်ခက်ခဲခဲ သွားရောက်ရယူကြရသည်။ ညအချိန် ရန်သူ့ကြားထဲ တိုးပြီး ရွာထဲရှိဆန်စပါးများကို ရယူကာ မိုးမလင်းမီ တောင်ခြေအရောက် ပြန်လာကြရသည်။ ၎င်းနောက် ဤဆန်များကို တောင်ပေါ်သို့ ထမ်းတင်ကာ စားသုံးကြရသည်။ ရက်အနည်းငယ်အတွင်း ဤဆန်များ ကုန်လေတော့သဖြင့် ထပ်မံပြီး သွားကြရပြန်သည်။ ကျွန်တော်တို့တပ်များသည် အနားမရချေ။ လူလဲသုံးရန်အတွက်လည်း အရန်တပ် မရှိချေ။ ရိက္ခာအလုံအလောက် မရှိ၊ ဖျားနာသည့်အခါ ကုသရန် ဆေးဝါးလည်း မရှိ၊ မောပမ်းကြသော်လည်း အနားယူ၍ မရ ဖြစ်နေသည်။ မောပမ်းကြသော်လည်း အထက်ခေါင်းဆောင်များ၏ အားပေးမှုဖြင့် မနားမနေ ဆက်လက်ပြီး နောက်ပိုင်း ရဲဘော်များ စားသုံးရန်နှင့် ရွာသားများစားသုံးရန်အတွက်ပင် ဆက်လက်ပြီး ရိက္ခာများကို စွန့်စွန့်စားစား ရှာဖွေကြလေသည်။

ရန်သူကလည်း ရှိသမျှ တောင်ယာစပါးခင်းများ စပါးကျီများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ် ဖျက်ဆီးလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရဲဘော် များသည် ခက်ခက်ခဲခဲ ရိက္ခာများကို ရှာဖွေကြရသည်။ တစ်ခါတရံ တစ်ပတ်လုံးလုံး ထမင်းမစားကြရသည့်အထိ အငတ်ခံကြရသည်။ ဆန်နို့ဆီဘူး တစ်လုံးကို (၄) ယောက် ခွဲဝေပြီး စားကြရသည့်အခါများမှာ အကြိမ်ပေါင်း မရေမတွက်နိုင်အောင် ထပ်ခါတလဲလဲ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ကျွန်တော်တို့ရဲဘော်များသည် အခက်အခဲများနှင့်ကြုံတွေ့ခဲ့ကြရသော်လည်း သိုဝှက်ထားသည့် တောင်ယာစပါး အနည်းအကျဉ်းရှိနေသေးသဖြင့် အတော်အတန် သက်သာရာ ရစေသည်။ သို့ရာတွင် ဗကပများအတွက်မူ မလွယ်ကူပေ။ တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့တွင် တာဝန်ကြီး (၃)ရပ်ကို ထမ်းဆောင်ရသည်။ ရန်သူအား တိုက်ခိုက်သည့် တာဝန်၊ ပြည်သူလူထုအား စည်းရုံးသည့်တာဝန်နှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး တာဝန် စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။ ကော်သူးလေတပ်ဖွဲ့များသည် ဤတာဝန် (၃)ရပ်စလုံးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဗကပများအတွက်မူ ရန်သူကိုတိုက်ခိုက်ချေမှုန်းရေးသည် အဓိကဖြစ်နေသဖြင့် ကျန်လုပ်ငန်းတာဝန်အတွက် ထိထိရောက်ရောက် စီစဉ်မှု မရှိခဲ့ချေ။ ယင်းကြောင့် ရန်သူ၏ ဖြတ် (၄)ဖြတ်စနစ်နှင့် ရင်ဆိုင်လာကြရသောအခါ အခက်အခဲများနှင့် ပက်ပင်းတိုး

လေတော့သည်။ ကော်သူးလေက ၎င်းတို့စားသုံးရန် စားနပ်ရိက္ခာစပါးကို တတ်နိုင်သရွေ့ကူညီခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် လုံလောက်မှု မရှိချေ။ နောက်ပိုင်း ၎င်းတို့ထဲတွင် အခက်အခဲဒဏ်ကို မခံနိုင်သူများက လက်နက်ချကြသည်။ ထိုသူများကို ရန်သူက ပြန်သုံးပြီး၊ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များ၏ စခန်းနေရာများကို ပြန်လာ၍ ဖော်ထုတ်ပြသကြသည်။ ယင်းကြောင့် ဗကပ ခေါင်းဆောင်များသည် အမြဲလိုလို ၎င်းတို့ဘာသာ ပြေးလွှားပုန်းအောင်းနေကြရသည်။ ကိုယ့်လူကို ကိုယ်မယုံရတော့ချေ။ အချင်းချင်းကိုလည်း မယုံကြည်ကြချေ။ ဤသို့သော အခြေအနေကြောင့် ၎င်းတို့ထဲတွင် ခေါင်းဆောင်နှင့် တပ်မှူးအချို့ကို ဖြုတ်ထုတ်သတ် လုပ်ခဲ့သည်။ စစ်မတိုက်ရဲဘူးဟု ဆိုသည့် တပ်မှူးများကိုလည်း လဲပစ်လိုက်ကြသည်။ ဤလုပ်ရပ်များကြောင့် ၎င်းတို့အတွက် အခက်အခဲသည် ပိုမို၍ ကြီးမားလာစေသည်။ ရန်သူသည် အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့ကို လိုက်လံရှာဖွေ တိုက်ခိုက်သည်။ နောက်ဆုံး ၁၉၇၅ ခုနှစ် မတ်လ (၁၅)ရက်နေ့တွင် ရန်သူသည် သခင်ဇင်နှင့် သခင်ချစ်တို့၏ အလောင်းကို ရရှိလေသည်။

သခင်ဇင်နှင့် သခင်ချစ်တို့ မကျဆုံးမီ **(KNUP)**ခေါင်းဆောင်များသည် **(KNU)**ဗဟိုထံမှ ကြေးနန်းကို ရရှိသည်။ ညီညွတ်ရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ကမ်းလှမ်းလာသည့် ကြေးနန်းဖြစ်သည်။ ထိုအခါ **(KNUP)**ခေါင်းဆောင်များက ဤကမ်းလှမ်းချက်ကို လက်ခံရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ သခင်ဇင်တို့ကျဆုံးချိန်တွင် **(KNUP)**၏တပ်များလည်း ဟိုတစ်စုဒီတစ်စု နေရာအနှံ့ ပျံ့နှံ့လျက်ရှိနေသည်။ ထိုတပ်ဖွဲ့များကို **(KNUP)**က ပြန်လည်စုစည်းလိုက်သည်။ ကံအားလျော်စွာ တပ်များအား မမျှော်လင့်ဘဲ အလွယ်တကူ ပြန်၍ စုစည်းနိုင်ခဲ့သည်။

ရန်သူသည် ဗကပ ဥက္ကဋ္ဌ သခင်ဇင်နှင့် အတွင်းရေးမှူး သခင်ချစ်ကို ရရှိလိုက်ပြီးနောက် ကရင့်တော်လှန်ရေးအား ချေမှုန်းရန် စီစဉ်လေတော့သည်။ ပဲခူးရိုးမတွင် ပြုလုပ်သည့် အောင်စိုးမိုးစစ်ဆင်ရေးသည် ၁၉၇၁ ခုနှစ်မှ စတင်ခဲ့ရာ ၁၉၇၅ ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ဤ(၄)နှစ်တာကာလအတွင်း ရန်သူအား တိုက်ခိုက်ရင်း အာဇာနည်ပီပီ အသက်ပေးသွားကြသူ ကျွန်တော်တို့ တပ်မှူးတပ်သားများထဲတွင် ဗိုလ်ကြည်လင်း၊ စောလှမောင်၊ ဗိုလ်ညောင်ရေ၊ ဦးတု၊ ဦးချစ်ထူး၊ ဗိုလ်ကြာချစ်၊ ပဒိုအားကော်၊ ပဒိုနန်းစိန်၊ ဗိုလ်တိုး၊ ဗိုလ်စံအောင်၊ ဗိုလ်ဝင်းဖေ၊ ဗိုလ်စီစီ၊ မန်းကျော်လွင်နှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ ဗိုလ်ဖိုးသောင်းတို့ ပါဝင်ကြလေသည်။ ရဲဘော် အများအပြားလည်း ပါဝင်ကြသည်။

၁၉၇၅ ခုနှစ် မေလအတွင်း ဗိုလ်ချုပ်မြမောင်နှင့်အတူ ဗဟိုကော်မတီများနှင့် တပ်မှူးတပ်သား စုစုပေါင်း (၁၀၀)ကျော်တို့သည် အရှေ့တိုင်းဘက်သို့ ညီညွတ်ရေးနှင့်အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ကူးသွားကြသည်။ ဖျားနာသူ၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသူနှင့် ခွန်အားမရှိသူ ရဲဘော်အချို့နှင့် ၎င်းတို့ကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရန် လူအချို့ကို ချန်ထားရလေသည်။

t cef; (4-15)

u&ift r sdk;om; pnf;vHk;nDnGwfa&;

ကရင်အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးသည် ကရင့်တော်လှန်ရေး အောင်ပွဲခံရေးအတွက် အလိုအပ်ဆုံးများအနက်တစ်ခု အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ခေါင်းဆောင်များအကြား အမြင်မတူမှုသည် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခအထိ ဖြစ်ပွားခဲ့ရသည်။ ဤတွင်မလိုလားအပ်သည့် နောက် ဆက်တွဲဆိုးကျိုးများ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကရင့်တော်လှန်ရေးကိုသာ ပြန်လည်၍ ထိခိုက်နစ်နာစေသည်။ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်မှ ရဲဘော်များ အသက်ဆုံးရှုံးကြရသည်။ အချို့ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရပြီး ဒုက္ခိတများ ဖြစ်သွားကြရသည်။ ကရင်လူထုလည်း စိတ်ထိခိုက်ရသည်။ စိတ်ဓာတ် ကျလာသည်။ ရန်သူက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ကာ ကြားဝင်ပြီး အခွင့်ကောင်းယူနိုင်ခဲ့သည်။ ဤနည်းဖြင့် ရန်သူသည် ကရင့်တော်လှန်ရေးအပေါ် အနိုင်ရရှိရေးအတွက် စွမ်းဆောင်ခွင့်ရခဲ့သည်။ ကရင့်တော်လှန်ရေးအတွင်း မညီညွတ်မှုကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တို့ကို လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးရသည်မှာ အရေးကြီးသော အကြောင်းရင်းများအနက် ဤအကြောင်းအရင်းတစ်ချက် ပါဝင်သည်။

အထက် တစ်နေရာတွင် ကေအဲန်ယူသည် ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ကွန်ဂရက်ကျင်းပပြီး လမ်းစဉ်များ ပြန်လည်ချမှတ်ရာတွင် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် (KNUP)နှင့် တွေ့ဆုံရန် အချက်ပါဝင်ခဲ့သည်ကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဤဆုံးဖြတ်ချက်ကို (KNUP) ထံသို့ ပေးပို့ခဲ့သည်။ (KNUP)မှ ဆက်လက်ပြီး (KNU)၏ နောက်ဆုံးနိုင်ငံရေးလမ်းစဉ်ကို မေးမြန်းသည်။ ပြန်ကြားချက်ကိုလည်း ပြန်လည်ရရှိသည်။ နိုင်ငံရေးလမ်းစဉ်သည် ကျေနပ်လောက်သည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိပြီဟု မဆိုနိုင်သော်ငြားလည်း ညီညွတ်ရေးရရှိရန်အတွက်မှာမူ လမ်းပွင့်သွားပြီဟု (KNUP)က ယူဆလေသည်။ ယင်းကြောင့် (KNU)နှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီး တွေ့ဆုံရန်အတွက် ကြိုးပမ်းလေသည်။

(KNUP)ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်မြမောင်နှင့် ဗဟိုခေါင်းဆောင်များ တပ်မှူးတပ်သားများ စုစုပေါင်း အင်အား (၁၀၀)ကျော်သည် ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ပဲခူးရိုးမမှ စတင်ထွက်ခွာပြီး အရှေ့တိုင်းသို့ ကူးလာရန် ဦးတည်လိုက်သည်။ ညီညွတ်ရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ဖြစ်သည်။

လမ်းခရီးတစ်လျှောက် ရန်သူတပ်များ၏ စောင့်ကြိုထားမှုနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ အထူးသဖြင့် မီးရထားလမ်းအကူးနှင့် စစ်တောင်းမြစ်ဖြတ်အကူးတွင် ရန်သူတို့၏စောင့်ကြိုမှုကို ခံကြရ၏။ (KNUP)အဖွဲ့သည် ယူဆောင်နိုင်သမျှ ပစ္စည်းများနှင့် ခရီးပြင်းနှင်ကြရသည်။ ပဲခူးရိုးမ တောင်ခြေမှ စစ်တောင်းမြစ်အား နံနက်စောစော မိုးမလင်းတလင်းအချိန် စတင်ကူးမည်အလုပ်တွင် အရှေ့ဘက်မှရော အနောက်ဖက်မှပါလာကြသည့် ရန်သူများနှင့် နှစ်ဖက်ညှပ်ပစ်ခတ်ခြင်းကို ခံကြရလေသည်။ (KNUP)တပ်ဖွဲ့သည် ရန်သူအား ရဲရဲရင့်ရင့် ပြန်လည်ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်သဖြင့် ရန်သူသည် လန်ကျကာ ဆုတ်ခွာကြရသည်။

ထိုအခါ (KNUP)တပ်ဖွဲ့သည် စစ်တောင်းမြစ်ကို အလျင်အမြန် ဖြတ်ကူးကြရသည်။ စစ်တောင်းမြစ်ကို ဖြတ်ကူးစဉ် ၎င်းတို့၏ ရဲဘော် (၉)ဦး (ကျား/မအပါအဝင်) ရေနစ်သေဆုံးခဲ့ကြသည်။

သေနတ် အားလုံး (၂၄)လက် ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ အဝတ်အစား စာရွက်စာတမ်း အများအပြားလည်း ဆုံးရှုံးခဲ့ပေသည်။ စစ်တောင်းမြစ် အရှေ့ဘက်ကမ်းသို့ ရောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် အရှေ့တိုင်း တောင်တန်း အရှေ့တူရူသို့ ဦးတည်ကာ ခရီးဆက်လက်ထွက်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းနောက် (KNUP) တပ်ဖွဲ့သည် ပဟီပယ်ခိုသို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ ထိုနေရာ၌ပင် ညောင်လေးပင်ခရိုင် ခေါင်းဆောင်များနှင့် တပ်မဟာ(၃) ခေါင်းဆောင်များနှင့် ကြိုးပမ်းဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ ပဟီပယ်ခိုတွင် နားနေကြစဉ် ရန်သူ့တပ် ရှမ်း(၁)မှ တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သည် ၎င်းတို့ကိုလာရောက်ဝိုင်းထားပြီး စတင်တိုက်ခိုက်သည်။ ၎င်းတို့လည်း ရှုပ်ရှုပ်ချုံချုံ သတ္တိရှိရှိ ပြန်လည်ခုခံတိုက်ခိုက်သဖြင့် ရန်သူသည် တပ်ခွဲမှူး အပါအဝင် တပ်သားအတော်များများ တိုက်ပွဲတွင် သေဆုံးသွားသည်။ (KNUP) ဘက်မှလည်း တစ်ယောက်သေ တစ်ယောက်ဒဏ်ရာရသွားသည်။ (KNUP)တပ်ဖွဲ့သည် ဆက်လက်ပြီး ချီတက်လာကာ စောခါဒဲသို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ စောခါဒဲသို့ ရောက်သည့်အခါ ၎င်းတို့သည် ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ တပ်မဟာ(၃)နှင့် အသေအချာ အဆက်အသွယ် ရရှိပြီးနောက် ဆက်လက် ချီတက်ပြန်သည်။ သို့ရာတွင် လမ်းခရီးတွင် ပစ်ကြရသဖြင့် ရဲဘော်တစ်ယောက် ကျဆုံး သွားရသည်။ နောက်ဆုံး ခရိုင်ဌာနချုပ်သို့ ရောက်ရှိသွားပြီးနောက် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ဆက်လက်ချီတက်ရာ နောက်ဆုံး မေလအတွင်း (KNU)ဗဟို မာနယ်ပလောသို့ ရောက်ရှိလာတော့သည်။ မာနယ်ပလောသို့ ရောက်ရှိလာသည့်(KNUP)ခေါင်းဆောင်တို့သည် မြောက်ပိုင်းမှ ဆင်းလာကြသည့်(KNUP)ခေါင်းဆောင်များနှင့် အဆက်အသွယ်ရရှိပြီး ၎င်းတို့သည် နောက်ဆုံး ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဇွန်လအတွင်း ပေါင်းစည်းမိကြသည်။

၁၉၇၅ ခုနှစ် ဇွန်လ (၂၆)ရက် နေ့တွင် ကေအဲန်ယူနှင့် ကေအဲန်ယူပီ နှစ်ဖက် ခေါင်းဆောင်တို့သည် တွေ့ဆုံကြပြီး ပြီးခဲ့သည့်ကာလ နားလည်မှုလွဲမှားမှုများ ပြန်လည်၍ သဘောပေါက်နားလည်လာကြရန် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ယခင်က ရှိခဲ့သည့် နားလည်မှုလွဲမှားမှုအချို့ ပျောက်ကွယ်သွားသည်။ အချို့မှာမူ လျော့နည်းသွားသည်။ နောက်ဆုံး ညီညွတ်ရေး ရရှိရန်အတွက် အောက်ပါအတိုင်း နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်သည့် ညီညွတ်ရေး ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။

ကေအဲန်ယူ ဗဟိုညီညွတ်ရေး ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များ …

(၁) ဗိုလ်ချုပ်မြ
(၂) ဗိုလ်သန်းအောင်
(၃) ဗိုလ်မောင်မောင်
(၄) ပဒိုသာပြည့်

ကေအဲန်ယူပီ ဗဟိုညီညွတ်ရေး ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ …

(၁) ဗိုလ်ချုပ်မြမောင်
(၂) စကောလယ်တော
(၃) ဦးစိုးအောင်
(၄) ဗိုလ်စံလင်း

နှစ်ဦးနှစ်ဖက်မှ ဗဟိုညီညွတ်ရေးကော်မတီဝင်များသည် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြပြီး နောက်ဆုံးတွင် တစ်ဖွဲ့တစ်စည်းတည်းအဖြစ်သို့ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရန် သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ သဘောတူညီချက်အရ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ကေအဲန်ယူ ကွန်ဂရက်မှ ချမှတ်လိုက်သည့် နိုင်ငံရေးလမ်းစဉ်အောက်တွင် ပေါင်းစည်းကြရန်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ပေါင်းစည်းနိုင်ရေးအတွက် ကေအဲန်ယူပီသည် ပါတီအစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို ကျင်းပသွားမည်ဖြစ်ပြီး မဟာမိတ်လုပ်ငန်း အထူးသဖြင့် ဗကပနှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့မှုကို ပြန်လည်စီစဉ်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

ဗဟိုညီညွတ်ရေးသဘောတူညီချက်နှင့်အညီ ၁၉၇၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ (၁၃)ရက်မှ (၂၈)ရက်နေ့အထိ ကေအဲန်ယူပီ၏ ပါတီကွန်ဂရက်ကို ဒူးထာခေး ခွင်တွင် ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့သည်။ ဤကွန်ဂရက်တွင် ကေအဲန်ယူပီ၏သမိုင်းကို ပြန်လည်စိစစ်ပြီး ပါတီကိုဖျက်သိမ်းလိုက်လေသည်။ ကွန်ဂရက်၏ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ကိုလည်း ထုတ်ပြန်ပြီး အကျယ်အပြန့်ဖြန့်ဝေသည်။ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းအားလုံးထံသို့လည်း ပေးပို့ခဲ့သည်။

နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ပါဝင်သည့် ဗဟိုညီညွတ်ရေးကော်မတီ ဒုတိယအကြိမ်အစည်းအဝေးကို ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၂၉)ရက် နေ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး နှစ်ဘက်ခေါင်းဆောင်တို့က တစ်ဖွဲ့တည်း တစ်စည်းတစ်လုံးအဖြစ် ကေအဲန်ယူ၏ ၁၉၇၄ ခုနှစ် လမ်းစဉ်အောက်တွင် ပူးပေါင်းလိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်ကြသည်။

ဤကဲ့သို့ တစ်ပူးတစ်ပေါင်းတည်း လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ကေအဲန်ယူ – ဗဟိုအမြဲတမ်းကော်မတီ၏ သဘောတူဆုံးဖြတ်ချက် လိုအပ်သဖြင့် ၁၅–၁–၇၆ ရက်နေ့တွင် ကေအဲန်ယူ – ဗဟိုအမြဲတမ်းကော်မတီ၏ အရေးပေါ်အစည်းအဝေးကို ခေါ်ဆိုကျင်းပသည်။ ဤအစည်းအဝေး၌ပင် ကေအဲန်ယူပီမှ ဗဟိုခေါင်းဆောင်များကို ကေအဲန်ယူဗဟိုကော်မတီအတွင်းသို့ ထည့်သွင်းပူးပေါင်းလိုက်သည်။ ထို့အပြင် ကေအဲန်ယူပီခေါင်းဆောင်များ ကေဒါများကို ကေအဲန်ယူ အစည်းအရုံးလုပ်ငန်းတွင်ဖြစ်စေ၊ စစ်ရေးကေဒါများ ဖြစ်စေ၊ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ် တာဝန်ခွဲဝေလေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်မြမောင်နှင့်အတူ ပါလာသည့်တပ်ကို ကေအဲန်အယ်လ်အေ တပ်ရင်း(၁၄)အဖြစ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပြီး ဗိုလ်မိုးဟိန်းအား တပ်ရင်းမှူးအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်လိုက်သည်။

ဤတွင် ၁၉၆၈ ခုနှစ်မှ စတင်ခဲ့သည့် အကွဲအပြဲနှင့် နောက်ဆက်တွဲ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဆိုးကျိုးများ ရပ်ဆိုင်း ပြီးဆုံးသွားပြီး၊ ကရင်လူထုအပါအဝင် ရဲဘော်အားလုံး၊ မဟာမိတ် အဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြလေသည်။

ဤကဲ့သို့ ကရင့်တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်များအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည့် အကွဲအပြဲကို ပြန်၍ စုစည်းနိုင်ခဲ့ခြင်းသည် ဗမာပြည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း အကွဲအပြဲသမိုင်း၌ ပထမဦးဆုံး အကြိမ် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပြန်လည်စုစည်းမှု တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဗမာ့ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် အကွဲအပြဲများ တစ်ကြိမ်ပြီး တစ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ လူမျိုးစုများဖြစ်ကြသည့် ရှမ်း၊ ပအို့ဝ်များလည်း ကွဲကြသည်။ ၎င်းတို့ပြန်လည်စုစည်းနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသော်လည်း မစုစည်းနိုင်ခဲ့ကြပေ။ ယခုကဲ့သို့ ကရင့်တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်များ စည်းလုံးညီညွတ်မှုရရှိခြင်းသည် ပထမဦးဆုံးအကြိမ်ရရှိသည့် ကရင့်သမိုင်းအတွက်ရော၊ ဗမာ့သမိုင်းအတွက်ပါ သမိုင်းတွင်သည့် ညီညွတ်မှုဖြစ်သည်။

tcef;(4-16)

taxGsxGta&lumif;t&mrsm;

1/ twGif;tjyifu&if;wdkif;&if;om; yÜ;ay;ifaqmif&Gufrl

ယနေ့ကာလတွင် ဗမာပြည်ရှိ လူမျိုးစုအားလုံးတို့သည် လွတ်လပ်ရေးနှင့် လွတ်မြောက်ရေး အတွက် လက်နက်စွဲကိုင်ပြီး စစ်အစိုးရကို တော်လှန်နေကြသည်။ အခြားလူမျိုး အများအပြားတို့၏ တော်လှန်ရေးတွင် အတွင်းပိုင်းရှိ ၎င်းတို့၏လူမျိုးများသည် ရန်သူ၏ လက်အောက်တွင် ရှိနေလင့် ကစား ၎င်းတို့၏လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး အသီးသီးကို စိတ်ဓာတ်အရရော၊ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းအရ ရော အကူအညီပေးနိုင်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် မွန်၊ ရှမ်း၊ ပအိုဝ် အမျိုးသားများ၏ တော်လှန်ရေးတွင် မြို့ပေါ်ရှိ ၎င်းတို့၏လူမျိုးများထံမှ မနည်းလှသည့် အကူအညီများကို ရရှိကြသည်။ ကရင်လူမျိုး၏ တော်လှန်ရေးကို ပြန်ကြည့်ပါက တော်လှန်ရေးအကျဆုံးမှာ များသောအားဖြင့် လယ်သမား လူတန်း စားများဖြစ်ကြသည်။ ယခင်က မြို့ပေါ်ရှိ ကရင်များသည် တော်လှန်ရေးထဲသို့ ဝင်ရောက်လာသူများ မှာ အလွန်နည်းသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် ရန်သူ၏ ရက်စက်မှု ပိုမိုပြင်းထန်ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင် မရ ရှိနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် မြို့ပေါ်ရှိ ကျောင်းသူကျောင်းသား လူငယ်အချို့ ကရင့်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့ အစည်းထဲသို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ သို့ရာတွင် အရေအတွက် မများလှချေ။ အတွင်းမှာ ရှိနေ သည့် ကရင်များသည် ၎င်းတို့လည်း မိမိလူမျိုးကိုချစ်ပါသည်ဟု ဆိုကြသော်လည်း ကရင့်တော်လှန် ရေးအား အားပေးကူညီမှုတွင်ဖြစ်စေ၊ ကရင့်တော်လှန်ရေးအား နားလည်ရန် ကြိုးစားမှုတွင် ဖြစ်စေ၊ အလွန်နည်းပါးလှပေသည်။ မြို့ပေါ်ရှိ ကျွန်တော်တို့လူမျိုးများသည် ကရင့်တော်လှန်ရေးကို အားပေး ကူညီမှု မရှိခြင်းမှာ ၎င်းတို့တွင် စိတ်ဓာတ်မရှိခြင်းကြောင့် မဟုတ်ပေ။ သူတို့ကို ရန်သူက ဖိနှိပ် အကြပ်ကိုင်မှု ပြင်းထန်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် ဖိနှိပ်အုပ်စိုးသူများကို ကြောက်နေကြ ရသည်။

ကရင့်တော်လှန်ရေး စတင်ကာစအချိန်တွင် ရန်သူ့လက်အောက်ရှိ ကရင့်အဖွဲ့အစည်း (၃)ခုရှိခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ–

(၁) (UKL) (ယခင် KYO)

ဝင်းမောင်နှင့် အောင်ပတို့ ဦးစီးသည့်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ဖဆပလ၏လက်ရုံးများဖြစ်ပြီး ကရင့်တော်လှန်ရေးကို ပြန်၍ ဆန့်ကျင်သည်။

(၂) (UKO)အဖွဲ့

လှထွန်း ဦးစီးသည့်အဖွဲ့ ဖြစ်သည်။ တည်မြဲ ဖဆပလ၏ လက်ရုံးဖြစ်သည်။ ကရင့် တော်လှန်ရေးကို ဆန့်ကျင်သည်။

(၃)(ABKO)

မန်းထွန်းရင်က စည်းရုံးဖွဲ့စည်းပြီး ဦးစီးခေါင်းဆောင်သည်။ ကရင့်တော်လှန်ရေးကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် အကူအညီ ပေးခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ကရင့်ရှေ့ဆောင်ဂျာနယ် ထုတ်ဝေရေးတွင် ဖြစ်သည်။ ဤဂျာနယ်ကို တစ်လ တစ်ကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီး တစ်ကြိမ်တွင် စောင်ရေ(၄,၀၀၀)ကျော် (၅,၀၀၀)ခန့် ပုံနှိပ်သည်။ အတွင်းပိုင်းတွင် ကရင့်တော်လှန်ရေးအတွက် သတ္တိရှိရှိ ဆောင်ရွက်သည့် (ABKO)ခေါင်းဆောင်များမှာ မန်းအောင်ကြည်(အတွင်းရေးမှူး)နှင့် မန်းဒါဝိတ် (အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် ကောလိပ်ကျောင်းသားများကို ခေါင်းဆောင်ခဲ့သည်)နှင့် မန်းမြသိန်းတို့ဖြစ်ကြသည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် နေဝင်း တိုင်းပြည်အာဏာကိုသိမ်းပြီးနောက်တွင် ကရင့်အဖွဲ့အစည်း အားလုံး ဖျက်သိမ်းခြင်း ခံရသည်။ ကျောင်းသားလူငယ်များ အတွင်းပိုင်း လှုပ်ရှားမှုအတွက် စည်းရုံး ထားနိုင်ခဲ့သော်လည်း အရေအတွက် မများလှပေ။ မြို့ပေါ်ရှိကရင်များကိုလည်း များများ မစည်းရုံး နိုင်ပေ။

ကရင့်တော်လှန်ရေးအောင်ပွဲခံရေးသည် ကရင်တစ်မျိုးသားလုံး၏ စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လာမှုအပေါ် မှီတည်လေသည်။ ဤကိစ္စအတွက် ကျွန်ုပ်တို့သည် အလေးအနက် ထားပြီး စဉ်းစားသင့်သည်။ ၎င်းနောက် တော်လှန်ရေးအောင်ပွဲအတွက် တစ်မျိုးမျိုးကို စီစဉ်ကြရ သည်။

2/ a u mfo |a v y n ma&;a u sm i f;rsm;/

လူမျိုးတစ်မျိုး၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် ပညာရေးသည် အလွန်အရေးကြီးသည်။ အထက် တန်းကျောင်း ပညာ ရရှိရုံနှင့်ပင် လုံလောက်မှု မရှိချေ။ မျက်မှောက်ကာလတွင် ပညာရေး နယ်ပယ်၌ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုများသည် အလွန်မြန်ဆန်လှသည်။ အခြားတိုင်းပြည် အခြားလူမျိုးတို့၌ တက္ကသိုလ်ကျောင်းများ အများအပြားရှိကြသည်။ မိမိတို့၏ ပြည်သူများ အမျိုးသားများအား တတ်သိပညာရှင်များ ဖြစ်လာစေရန်အတွက် ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့သောအမြင်ကို အခြေခံပြီး ကော်သူးလေ ကောလိပ်ကျောင်းကို ၁၉၅၈ ခုနှစ် တွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ဖူးသည်။ ကျောင်းအုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရန် စကောလယ်တောကို တာဝန် ပေးသည်။ သို့ရာတွင် ကျောင်း၏ လိုအပ်မှုအတွက် အားပေးကူညီမှုကား မျှော်မှန်းသလောက် မရ ရှိနိုင်ဘဲ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းသား(၇)ယောက်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းသား(၁၆)ယောက်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် (၁၂)ယောက် အသီးသီး ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ရန်သူ၏ ရွှေတောင်ကြီး ထိုးစစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အခြားအကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့်လည်းကောင်း ဤကောလိပ် ကျောင်းကို ပိတ်လိုက်ရလေသည်။

ထိုအချိန်တွင် ကောလိပ်ကျောင်း၌ သင်ကြားလျက်ရှိကြသည့် ဆရာများနှင့် ဘာသာရပ်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

(၁) စကောလယ်တော   အင်္ဂလိပ်စာ၊ လောဂျစ်နှင့် စီးပွားရေး

(၂) ပဒိုဝေရီကျော်   နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ၊ စီးပွားရေး၊ ဂဲသြမေထရီ

(၃) ပဒိုဖိုးညော   အင်္ဂလိပ်စာနှင့် အက္ခရာသင်္ချာ

(၄) ပဒိုထောရီ   ရူပဗေဒ

(၅) ပဒိုမိုးဇက်ညို   ထရီဂိုနောမေထရီ တို့ဖြစ်ကြသည်။

ကောလိပ်ကျောင်းမရှိပါက အထက်တန်းကျောင်း ကြာကြာမရှိနိုင်ပေ။ ထိုနည်းတူစွာ၊ အထက်တန်းကျောင်း မရှိပါက အလယ်တန်းကျောင်း ရှိရန် မလွယ်ပေ။ ဤကဲ့သို့ ဆင့်ကဲဖြစ်ပေါ်မှုကြောင့် ဤပြဿနာနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဝိုင်းဝန်းစဉ်းစားကြရန်လည်း လိုအပ်လျက်ရှိသည်။

ဆရာကြီးစကောလယ်တောနှင့် မြောက်ပိုင်းခရီးစဉ်

သတင်းထောက်ဈာန်ရ

၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ ဆရာကြီးစကောလယ်တော ကွယ်လွန်ပြီး(၂)နှစ်ကျော်ကာလအကြာတွင် ဆရာကြီး၏ အထုတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားဖော်ပြရန် အစီအစဉ်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအစီအစဉ်မှာ "နိုင်ငံသစ်" စာစောင် အမှတ်(၂)ကို "အာဇာနည်နေ့" အထူးထုတ်အဖြစ် ထုတ်ဝေပြီး ထိုစာစောင်တွင် စောဘဦးကြီးနှင့်တကွ ကျဆုံးသွားခဲ့ကြသော အမျိုးသားခေါင်းဆောင်များ၏ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများကို နိုင်ငံသစ်စာဖတ်ပရိသတ်များသို့ ရေးသားတင်ဆက်မည်ဖြစ်ရာ၊ ကရင်နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ရှေးဦး လည်း ကျပီး ဘဝသက်ဆုံးတိုင် ကြိုးပမ်းခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သော "ဆရာကြီးစကောလယ်တော"၏ နိုင်ငံရေးဘဝ လှုပ်ရှားမှုများကို ရေးသားဖော်ပြရန် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော့် အနေဖြင့် "ဆရာကြီးစကောလယ်တော"၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားတင်ပြမည် ဆိုရာတွင် သူ၏နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုများကို အတော်အတန် တွေ့ကြုံသိရှိခဲ့ရသော်လည်း သူ၏ ငယ်စဉ်ဘဝ၊ နိုင်ငံရေးသမားဘဝနှင့် တော်လှန်ရေးနယ်ထဲသို့ စတင်အခြေချခဲ့သော အကြောင်းရင်းများကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မသိခဲ့ရပေ။ ဆရာကြီးလည်း ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်သဖြင့် သူအသက် ထင်ရှားရှိစဉ်က သူ့အား တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း မပြုခဲ့ရသည့်အဖြစ်ကို နမြောတသ စိတ်မကောင်းဖြစ်မိပါသည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ နိုင်ငံသစ်စာစောင်အမှတ်(၂) အာဇာနည်နေ့ အထူးထုတ်တွင် "ဆရာကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ" ကို ထည့်သွင်းရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးဖြစ်၍ မဖြစ်မနေရေးသားရတော့မည် ဖြစ်သည်။

ထိုကိစ္စမှာ ခဲယဉ်းသောကိစ္စမဟုတ်ဟု ကျွန်တော့်အနေဖြင့် ယူဆခဲ့ပါသည်။ ဆရာကြီး ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သော်လည်း သူ၏လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် မိသားစုအချို့မှာ အသက်ထင်ရှားရှိနေဆဲ ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် သူ၏မိသားစုထံမှ သူနှင့်အတူ တော်လှန်ရေးခရီးစဉ်အချို့တွင် အခါအားလျော်စွာ ပါဝင်ခဲ့သော သားအကြီးဆုံး "စောဝေါလ်လိပ်စ်" ကို အမှတ်ရမိပါသည်။ စောဝေါလ်လိပ်စ်သည် သားအကြီးဆုံးဖြစ်၍ သူ၏ငယ်စဉ်ဘဝအခြေအနေကို အတော်အတန်သိနိုင်မည့်သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူသည်ထိုစဉ်က " ကရင်အမျိုးသား ဒုက္ခသည် ကယ်ဆယ်ရေးဌာန"တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည်။ သူ၏ကယ်ဆယ်ရေးရုံးမှာ မဲဆောက်-မယ်လ ကားလမ်းမကြီးဘေးတွင် အုတ်နံရံဖြင့် ဝိုင်းပတ်ကာရံထားသော ဆန်စက်အဟောင်းတစ်လုံးဖြစ်သည်။ ထိုခြံသည် အတော်အတန် ကျယ်ဝန်းပြီး ရုံးခန်းဖွင့်ရန် အဆောက်အဦးများလည်း အခိုင်အခံ့ရှိသည်။ ထိုဆန်စက်ကို ကေဲအန်ယူမှ တပ်မဟာမှူး တစ်ဦး၏မိသားစုဝင်တစ်ဦးက ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

ကျွန်တော်သည် မျှော်လင့်ချက်ကြီးစွာဖြင့် စောဝေါလ်လိပ်စ် ရှိရာ ဆန်စက်သို့ အလျင်အမြန် ခြေဦးလှည့်ရပါတော့သည်။ စောဝေါလ်လိပ်စ်သည် အလုပ်များသူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဒုက္ခသည်စခန်း များသို့ အမြဲမပြတ် လှည့်လာနေရသဖြင့် အလုပ်အလွန်များသည်။ ကျွန်တော့် အစီအစဉ်ကို သူ့အနေဖြင့် ကူညီနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်မိသည်။ ကံအားလျော်စွာပင် ကျွန်တော်သူ့ကို တွေ့ဆုံခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်ကလည်း လာရင်းကိစ္စကို တိုတိုရှင်းရှင်း ပြောပြပါသည်။ သူကလည်း သူ့ဖခင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားနေသူ ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း တိုတိုပင် တုန့်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်၏ လာရင်းကိစ္စလည်း ပြီးပြတ်သွားပါသည်။ သူ့ဖခင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို မည်သူရေး၍ မည်သည့်အချိန်တွင် ဖတ်ရမည်ကို မစပ်စုခဲ့။ သူ့ဖခင်၏ငယ်စဉ်ဘဝကိုလည်း ကျွန်တော်မမေးတော့ချေ။ သူ့အား ဖွတ်အတင်း မေးလျှင်လည်း ပြောပြမည့်သူ မဟုတ်ဟု ယူဆရသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ နိုင်ငံသစ်စာစောင် အမှတ်(၂) အာဇာနည်နေ့အထူးထုတ်တွင် ဆရာကြီး နှင့် ပတ်သက်၍ မူလရည်ရွယ်ချက်ကို မဖျက်လိုသဖြင့် ဆရာကြီးအကြောင်းကို တစ်စုံတစ်ခုထည့်သွင်း ဖော်ပြရန် စီစဉ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဆရာကြီးစကောလယ်တော၏ မှတ်စုနှင့် ၁၉၅၀ ခုနှစ် ဖာပွန် ကွန်ဂရက်ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဆောင်းပါးတစ်စောင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ စင်စစ် ထိုဆောင်း ပါး မှာ ဆရာကြီးကိုယ်တိုင် ရေးသားခဲ့သော "ကရင့်အမျိုးသားတော်လှန်ရေးသမိုင်း"မှ ကောက်နုတ် ဖော်ပြလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာကြီးစကောလယ်တောသည် သူမကွယ်လွန်မီက ကရင်အမျိုးသားတော်လှန်ရေးသမိုင်း တစ်စောင်ကို ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။ ထိုသမိုင်းကို ကေအဲန်ယူဗဟိုကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးသည် ထိုသမိုင်းစာအုပ်ကို နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း ပြုစုခဲ့ပြီး ၁၉၈၀-၈၂ ခုနှစ် မာနယ်ပလောတွင် ဖွင့်လှစ်သော နိုင်ငံရေးသင်တန်းတစ်ခုတွင် ဆရာကြီးကိုယ်တိုင် သင်ကြားပို့ချခဲ့သည်။ ထိုသင်တန်းကာလအတွင်းမှာပင် ဗဟိုကော်မတီအတွင်း အယူအဆရေးရာကိစ္စ ကွဲလွဲမှုများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သဖြင့် ထိုသင်တန်းကို ကတိုက်ကရိုက်ဖြင့် အဆုံးသတ်လိုက်ကြသည်။ ကျွန်တော့်အနေနှင့် ဆရာကြီး၏ ကရင့်တော်လှန်ရေးသမိုင်းကို ၁၉၈၄-၈၅ ခုနှစ်ရောက်မှ ဖတ်ရှုခဲ့ရ သည်။ ထိုကာလက စာအုပ်အဖြစ်ပုံနှိပ်ထားခြင်း မဟုတ်သေးဘဲ အုပ်တွဲငယ်များဖြင့် မှတ်စုသဘော ရေးသားခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ သင်တန်းပို့ချရန် လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး သည် ဤသမိုင်းကို မိမိ၏တော်လှန်ရေး နိုင်ငံရေးမှတ်တမ်းနှင့် ဘဝအတွေ့အကြုံပေါ်တွင် အခြေခံ ရေး သားသည်ဟု ကျွန်တော်ယူဆသည်။ ဤကရင်အမျိုးသားတော်လှန်ရေးသမိုင်းစာအုပ်မှာ ၁၉၉၁ ခုနှစ် ဆရာကြီးကွယ်လွန်ပြီးမှသာ စာအုပ်အဖြစ် ဖတ်ရှုခဲ့ကြရသည်။ ထိုစာအုပ်ကို ဗဟိုကော်မတီ (၅)ဦးမှ တာဝန်ယူပြီး ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက် ရေးသားကြခြင်းဖြင့် ပီပြင်သောစာအုပ်အဖြစ် ပေါ်ထွက်ခဲ့လေသည်။

စောဝေါလီပ်စ်နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး (၃)နှစ်ကျော်ကာလအတွင်းသို့ပင် ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲကြီးများလည်း ကြုံဆုံခဲ့ကြရသည်။ ဆရာကြီး စကောလယ်တော ဦးဆောင် ဖွင့်လှစ် ခဲ့သော နိုင်ငံရေးသင်တန်း အခြေတည်ရာ "မာနယ်ပလော" တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍ ရပ်နားလျက် ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။

တော်လှန်ရေးသမိုင်း၌ ကမ္ဗည်းတင်ရမည့် အခိုင်အမာစခန်းကြီးများလည်း တစ်ခုပြီး တစ်ခု ကျိုးပေါက်ခဲ့သည်။ အမျိုးသားချင်း၊ ဆွေမျိုးနီးစပ်ချင်း၊ ရန်သူသဖွယ် သွေးချောင်းစီး သတ်ဖြတ် လုယက် နေကြဆဲဖြစ်သည်။ တစ်မျိုးသားလုံး၏ ဒုက္ခသည် ဆထက်ထမ်းပိုးတိုး မြင့်လာသည်။ ကရင် အမျိုးသား ဂုဏ်သိက္ခာသည်လည်း ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် ညှိုးနွမ်းခဲ့ရသည်။ ဤသို့သော အကြပ်အတည်း ကာလတွင် ကရင်အမျိုးသားအချို့သည် အလျှိုလျှိုဖြင့် နိုင်ငံခြားသို့ ထွက်ခွာသွားကြလေသည်။ ထိုအထဲတွင် စောဝေါလီပ်စ် တစ်ယောက်လည်း ပါသွားသည်ဟု သိရသည်။ သူ့ဖခင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအား မည်သူက တာဝန်ယူ၍ ရေးသားပြုစုနေကြောင်းပင် ပြောမပြနိုင်ခဲ့။

၁၉၉၆ ခုနှစ် "နိုင်ငံသစ်"စာစောင်အမှတ်(၇)ကို အထူးထုတ်အဖြစ် ထုတ်ဝေရန်အစီအစဉ် ရှိလာပြန်သည်။ ထိုအစီအစဉ်တွင် ဆရာကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် စွမ်းဆောင်ချက်ကို ဆရာကြီးအား ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ရေးသားလိုပြန်သည်။ ဆရာကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိပုံကို ကြမ်းစာစောင်ကို ရေးသား တင်ဆက်နိုင်မည့်သူတစ်ဦး ကူညီမည့်သူတစ်ဦး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသူမှာ မန်းငြိမ်းမောင် ဖြစ်ပါသည်။ KNU အရန်ဗဟိုကော်မတီဝင် တစ်ဦးဖြစ်ပြီး KNU ဗဟိုနိုင်ငံခြားရေးဌာနမှ မဟာမိတ် ဆက်ဆံရေး တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေသူဖြစ်သည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော့်အား သူသိမ်းဆည်း ထားခဲ့သော တိပ်ခွေ(၂)ခွေ ပေးခဲ့သည်။ ထိုအခွေ(၂)ခွေသည် ဆရာကြီးစကောလယ်တော၏ မူရင်း အသံဖြင့် သွင်းထားသည့် တိပ်ခွေဖြစ်ပြီး သတင်းထောက်စျာန်ရ(ဦးစိုးမင်း)နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက် များ ဖြစ်သည်။ ထိုတိပ်ခွေ(၂)ခွေကို ကူးယူပြီး ဆရာကြီး၏ "မြောက်ပိုင်းခရီးစဉ်" ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်ပြီး ဆောင်းပါးအဖြစ် ရေးသားတင်ဆက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အမှန်စင်စစ် ဆရာကြီးစကောလယ်တော၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိသည် ကရင့်တော်လှန်ရေးသမိုင်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သကဲ့သို့ ကရင့် တော်လှန်ရေး၏ သမိုင်းတွင်လည်း သူ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိမှာ အကျုံးဝင်နေပါသည်။ ကရင်လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် အမေရိကန် သမ္မတကြီး အေဗရာဟင်လင်ကွန်းကဲ့သို့ ဆင်းရဲစွာဖြင့် ဘဝကို ရုန်းကန် လှုပ်ရှားပြီးမှ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ "ဒေါ်ကလူ" ကရင်အမျိုးသားအသင်းကို စတင် တည်ထောင်သူ တီသံပြာဖြစ်ပြီး၊ နောက်တစ်ဦးမှာ ဆရာကြီးစကောလယ်တောဟုပင် ကျွန်တော်မှတ်ယူ ထားပါသည်။ ပုသိမ်နယ်သား တီသံပြာမှာ မုဆိုးမ အမေအိုနှင့် ဆင်းရဲစွာ နေထိုင်ခဲ့ရာမှ အမေရိကန် သာသနာပြု တစ်ဦး၏ အကူအညီဖြင့် အမေရိကန်သို့ ရောက် လာခဲ့သည်။ မိမိကိုယ်တိုင် ဝင်ငွေရှာပြီးမှ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ကို ရယူခဲ့သည်။ သို့သော် ပိုမိုပြီး ဆင်းရဲ ပင်ပန်းသည်ဟု ကျွန်တော် ယူဆမိသည်။

ဆရာကြီးတွင် သာမန်ထက် ထူးခြားချက်တချို့ရှိသည်ကို ကျွန်တော်တို့ အသိအမှတ် ပြုခဲ့ကြ သည်။ ထိုအချက်များသည် လူငယ်များ အတုယူစရာ ကောင်းသော အချက်များဖြစ်သည်။

ကျောင်းသားဘဝ

ဆရာကြီး စကောလယ်တော၏ ဇာတိကျေးရွာမှာ တောင်ငူခရိုင် ကျောက်ဖျာရွာဖြစ်သည်။ ကျောက်ဖျာ ရွာသည် တောင်ငူနှင့် မိုင် ၄၀ မျှ ကွာဝေးသော တောင်ပေါ်ရွာဖြစ်သည်။ သူ့ဖခင်မှာ ကျေးရွာသူကြီးတစ်ဦးဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ် သူကြီးဖြစ်၍ သြဇာအရှိန်အဝါ အတော်အတန်ရှိလေ သည်။ မိဘများမှာ အစဉ်အလာအားဖြင့် တောင်ယာလုပ်ကိုင်စားသောက်လာခဲ့သူများဖြစ်ကြသည်။ ကျေးရွာသူကြီး တစ်ဦး၏ အိမ်ထောင်စုပင်ဖြစ်သော်လည်း ချို့ချို့တဲ့တဲ့ နေထိုင်ခဲ့ကြရသည်။

ဆရာကြီးစကောလယ်တော၏ ငယ်မည်မှာ စောထောယေ ဖြစ်သည်။ ၆ နှစ်သားအရွယ်တွင် ကျောက်ဖျာရွာရှိ မူလတန်းကျောင်း၌ စတင်၍ ကျောင်းတက်သည်။ ကရင်အမျိုးသားကျောင်းဖြစ်၍ ကရင်စာကို အဓိကထားသင်သည်။ စာသင်နှစ် ကုန်ခါနီး တစ်နေ့တွင် ပညာအုပ် တစ်ဦးက ထိုဒေသရှိ ကျောင်းများကို လိုက်လံ စစ်ဆေးရာတွင် ကျောက်ဖျာရွာသို့လည်း ဝင်ရောက်ခဲ့လေသည်။

ပညာအုပ်ဖြစ်၍ ရပ်ရွာလူကြီးများက မြင်းများဖြင့် တစ်ခမ်းတနားလိုက်လံ ပို့ဆောင် ကြသည်။ ဟင်းပေါင်းစုံ ဖြင့်လည်း ဧည့်ခံကျွေးမွေးကြသည်။ လူတိုင်း ဂရုတစိုက် ဧည့်ခံသည်ကို ကလေးအရွယ်သာရှိသော စောထောယေသည် အလွန်အားကျမိသည်။ ထို့ကြောင့် ရွာသားတစ်ဦးကို

ချဉ်းကပ်ပြီး ထိုကဲ့သို့ ဌည့်ခံပြုစုခံရသူမှာ ဘယ်နှစ်တန်းအောင်သလဲဟု မေးမြန်းခဲ့သည်။ ထိုလူကြီးက ဘီအေအောင်တယ်လို့ ပြောပြသောအခါ အရွယ်ငယ်သေးသောစောထောယေသည် သူလည်း တစ်နေ့တွင် ဘီအေအောင်ရမည်ဟု စိတ်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ငယ်ရွယ်သူပီပီ အရာရာကို အားကျတတ်သည်မှာ ကလေးများ၏ သဘာဝစိတ်ဖြစ်သည်။ ကလေးဘဝတွင် မေ့လွယ် ပျောက်လွယ်တတ်သော်လည်း စောထောယေ၌မူ စွဲစွဲမြဲမြဲပင်ရှိနေခဲ့ပေသည်။

ကျောက်ဖျာမူလတန်းကျောင်းတွင် မူလတန်းအောင်ပြီးနောက် အင်္ဂလိပ်စာသင်ကြားသော ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ရမည်ဖြစ်ရာ စောထောယေ၏ မိသားစု ငွေကြေးချို့တဲ့သဖြင့် သူ့ကို အင်္ဂလိပ်ကျောင်းသို့ ပို့နိုင်စွမ်းမရှိခဲ့ကြပေ။ သို့သော် ဦးလေးတစ်ဦး၏ စီစဉ်ပေးချက်အရ ရွှေကျင်မြို့တွင် အလယ်တန်းပညာ ဆက်သင်ကြားခွင့်ရခဲ့လေသည်။ ရွှေကျင်မြို့၌ပင် ၇ တန်းစာမေးပွဲကို အောင်မြင်ခဲ့၍ စောထောယေသည် အထက်တန်းကျောင်းသို့ ဆက်တက်ရမည်ဖြစ်သည်။ သူ့အားကူညီခဲ့သော ဦးလေးမှာ ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်သဖြင့် ရှေ့ဆက်ပညာသင်ကြားရေးအတွက် အခက်အခဲ ကြုံရပြန်သည်။ ပညာရေးတစ်ပိုင်းတစ်စဖြင့် ကျောင်းမထွက်လို၊ သူ့ အဓိဋ္ဌာန်ကို မဖျက်နိုင်။ ထိုသို့ အခက်ကြုံနေခိုက် ကံအားလျော်စွာပင် သူ၏အစ်ကိုဝမ်းကွဲတစ်ဦးက ထောက်မကူညီသဖြင့် ၈ တန်းကို တက်ရောက်ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့သည်။ စောထောယေ ၈ တန်းအောင်မြင်သောနှစ်သည့် ၁၉၃၇ ခုနှစ် ဖြစ်သည်။ ယင်းနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့စီးပွားပျက်ကပ်ကြီး ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပြီး၊ ပြည်တွင်းတွင် တောင်သူလယ်သမား အရေးတော်ပုံကဲ့သို့သော ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေး ဆန့်ကျင်သည့် တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန်လာသောအချိန်လည်း ဖြစ်သည်။ ပြည်သူတိုင်း အခက်အခဲကြုံတွေ့နေရသဖြင့် သူ၏ပညာရေးကို ဆက်လက်ကူညီရန် လုံးဝ မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ ထို့ကြောင့် စောထောယေ ဇာတိရွာသို့ ပြန်လည်ပြီး နေထိုင်ခဲ့ရလေသည်။

တနေ့တွင် ကျောက်ဖျာရွာမှ မိုင် ၄၇ ခန့် ဝေးသော တောင်ငူမြို့သို့ စောထောယေ တစ်ယောက် တစ်ကိုယ်တည်း ခြေလျင်ခရီးထွက်ခဲ့သည်။ သူ၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပညာသင်ကြားရန်သာဖြစ်သည်။ သို့သော် မည်သည့် နည်းဖြင့် ပညာသင်ကြားရမည်ကိုကား သူ မသိပေ။

သူ့တွင် ကျောင်းစရိတ်အတွက် ငွေတစ်ပြားမှ မပါခဲ့ပေ။ သူသည် ကျောင်းအုပ်ကြီးထံသွားပြီး ကျောင်းနေခွင့်တောင်းခံခဲ့သည်။ သူ့ကံကောင်းသည်မှာ ထိုစဉ်က တောင်ငူအထက်တန်းကျောင်းတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ စတင်ဖွင့်လှစ်သောနှစ်ဖြစ်သည်။ ကျောင်းလခ အတွက် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်သားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် ကျောင်းလခ ပေးသွင်းရန် ကျောင်းအုပ်ကြီးနှင့် အပေးအယူ တည့်ခဲ့သည်။

ထိုအချိန်က ကျောင်းစိုက်ပျိုးရေးတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ကြသော ကျောင်းသား ၂၇ ခန့်ရှိသည်။ ထိုကျောင်းသားအားလုံးထဲတွင် စောထောယေသည် အများတကာထက် လုံ့လဝီရိယအကောင်းဆုံး အတက်ကြွဆုံး လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ သူ၏ ဝီရိယရှိမှုကြောင့် တစ်နေ့လျှင် တစ်မူး၊ တစ်မတ်မှ တစ်ခါတရံ ငါးမူးအထိ ဝင်ငွေရရှိသော နေ့လည်း ရှိခဲ့သည်။

ယင်းဝင်ငွေဖြင့် ကျောင်းလခများကို ပေးသွင်းခဲ့သည်။ ဝက်ငယ်များကို မွေး၍ ဝင်ငွေရှာလိုက်သေးသည်။ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်း ပြီးလျှင် ဆရာ၊ ဆရာမများအိမ်သို့ သွားရောက်ပြီး ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးခဲ့သေးသည်။ အိမ်ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းပေးခြင်း၊ အိမ်သာကျင်း တူးခြင်း စသည့် တောက်တိုမယ်ရ အလုပ်များကိုလည်း မပျင်းမရိ လိုက်လံ ဆောင်ရွက်ပေးတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာ၊ ဆရာမများက သူ့ကိုခင်တွယ်ပြီး အစားအသောက်များ ပေးကမ်းကြသည်။ စောထောယေ၏ အထက်တန်း

ကျောင်းသားဘဝသည် လူအများ၏ ခင်မင်မှုကို ခံခဲ့ရသောဘဝ ဖြစ်သည်။

ဤသို့ဖြင့် ၁၀ တန်းစာမေးပွဲ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ၁၀ တန်းအောင်ပြီး တက္ကသိုလ် ဆက်တက်ရမည်သာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် တက္ကသိုလ် ကျောင်းဖွင့်ခါနီး အချိန်အထိ သူ့ကို ကူညီမည့်သူ တစ်ဦးမျှ မတွေ့သေးပေ။ သူသည်နေ့စဉ် ဆုတောင်းပြီး ကူညီမည့်သူကို မျှော်လင့်တမ်းတနေမိသည်။ ဘီအေ အောင်ရမည် ဟူသော ရည်မှန်းချက်ကလည်း သူ့တွင် ခိုင်ခိုင်မာမာရှိနေလျက်ပင် ဖြစ်သည်။ ကျောင်းဖွင့်ရန် ရက်အနည်းငယ်အလိုတွင် သူစုဆောင်းထားသောငွေ ၇ ကျပ်နှင့် ၃ မူးကို ယူပြီး အိမ်က စထွက်ခဲ့လေသည်။ သူ့ကို ကူညီခဲ့သော အစ်ကို ဝမ်းကွဲထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး အကူအညီတောင်းရာ ငွေ ၂၀ ကျပ် ကူညီခဲ့သည်။ ထို ၂၇ ကျပ် ၃ မူးနှင့်ပင် ရန်ကုန်သို့ မီးရထားဖြင့် စတင်ထွက်ခဲ့သည်။ တောင်ငူနှင့် ရန်ကုန် မီးရထားခ ၃ ကျပ်နှင့် တစ်မတ်ဖြစ်ပြီး ရန်ကုန်ဘူတာကြီးမှ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသို့ ကားငှားခမှာ တစ်ကျပ် ထမင်းစားပြီးနောက် တခြား တိုလီမုတ်စများ ဝယ်ရာတွင် လက်ထဲတွင် ငွေ ၁၀ ကျပ် တိတိသာ ကျန်တော့သည်။

ပညာရေးအတွက် စောထောယေ၏ ပထမဦးဆုံး လှုပ်ရှားမှုမှာ တက္ကသိုလ် ကျောင်းအုပ်ကြီး၏ ရုံးခန်းသို့ တည့်တည့်မတ်မတ်သွားပြီး သူ၏ အခြေအနေနှင့် အခက်အခဲကို တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျောင်းစရိတ်အတွက် အလုပ်တစ်ခု စီစဉ်ပေးရန် တောင်းပန်ပြောဆို ခဲ့သည်။ ကျောင်းအုပ်ကြီးကလည်း စေတနာအပြည့်ဖြင့် တက္ကသိုလ်ဆိုသည်မှာ စာကို အမြောက်အများ ဖတ်ရကြောင်း၊ ကျောင်းတစ်ဖက် အလုပ်တစ်ဖက်ဖြင့် စာမေးပွဲဖြေရန် လွယ်ကူမည် မဟုတ်ကြောင်း ပြန်လည်ရှင်းလင်းပြောပြခဲ့သည်။ မိမိ ကြိုးစားနိုင်ကြောင်း ပြန်လည် ပြောကြားရာ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးလည်း သူ့ကို သနားသဖြင့် ထမင်းရုံတွင် အလုပ်တစ်ခုပေးခဲ့သည်။ ထိုအလုပ်မှရသော အခကြေးငွေဖြင့် ကျောင်းစရိတ်ကို ပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုငွေမှာ ကျောင်းစရိတ် မလုံလောက် ဖြစ်နေပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းအုပ်ကြီးထံ တစ်ဖန် ချဉ်းကပ်ပြီး တခြားအလုပ်တခု ထပ်မံ စီစဉ်ပေးရန် တောင်းဆိုရာ ကျောင်းစာကြည့်တိုက်၌ အလုပ် တစ်ခု ထပ်မံစီစဉ်ပေးခဲ့ပြန်သည်။ ထိုအလုပ်မှာ တစ်နှစ်လုံးအတွက် ၁၀၀ ကျပ်သာ ရခဲ့သည်။ ကျောင်း လခအဖြစ် တစ်ဝက်သာပေးသွင်းရသည်။ သို့သော်လည်း လုံလောက်သည့်အဆင့်သို့မရောက် ခဲ့ပြန်ပေ။

ထို မလောက်ငသောပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် တခြားအချိန်ပိုင်းအလုပ်များကို ရှာဖွေကြည့်ပြန်သည်။ ထိုအချိန်ကာလတွင် ဂျပ်ဆင်ကောလိပ်တွင် ကျေးလက်တောရွာပြုပြင်ရေး အဖွဲ့ အစည်းများ ဖွဲ့လာသောကာလလည်း ဖြစ်သည်။ ထိုအဖွဲ့များသည် ကျောင်းအားရက်များ၌ ဒညင်းကုန်း၊ လှော်ကား၊ မှော်ဘီ၊ ဝါးနက်ချောင်းနှင့် ရန်ကုန်တစ်ဖက်ကမ်း တွံတေး၊ နတ်စင်ကုန်း စသည်သို့ သွားရောက်ပြီး ကျေးရွာများကို အကူအညီ အမျိုးမျိုး ပေးခဲ့ကြသည်။ ရွာသန့်ရှင်းရေး၊ အိမ်သာ ဆောက်၊ ရေတွင်းတူး စသည်များကို ကူညီရာတွင် ကျေးရွာအသီးသီးကလည်း အပြန်အလှန် ငွေကြေးအကူအညီများ ပေးခဲ့ကြသည်။ စောထောယေသည် ထိုအဖွဲ့ထဲတွင် ဝင်ရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်သောကြောင့် စရိတ်စက အချို့ ရခဲ့သည်။

ဤသို့ ချို့ချို့တဲ့တဲ့ဖြင့် တက္ကသိုလ်ပညာကို သင်ကြားရာ ပထမနှစ်ကို အလွယ်တကူပင် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ တစ်နေ့တွင် ခရစ္စမတ် ကျောင်းပိတ်၍ ရွာသို့ပြန်ခဲ့ရာ ရန်ကုန်အပြန်ခရီးအတွက် ခရီးစရိတ်ကို မိဘများက မပေးနိုင်ဘဲ ရှိနေသည်။ သူ့မှာလည်း ငွေ ၅ မတ်သာ ကျန်တော့သည်။

ရန်ကုန်အရောက်ဆိုလျှင် ငွေ ၅ ကျပ် တိတိ လိုနေသည်။ မည်သူ့ထံမှလည်း မျှော်လင့်၍ မရနိုင်၊ သို့သော် ဘီအေအောင် ရမည်ဟူသော မူလရည်ရွယ်ချက်ကြီးကို အပျက်မခံနိုင်။ ငွေ ၅ မတ်နှင့်ပင် အိမ်က ထွက်ခဲ့လေသည်။

စောထောယေသည် လမ်းခရီးတွင်မောပန်းသဖြင့် ကျောက်တုံးတစ်တုံးပေါ် ထိုင်၍ရပ်နားရင်း ချွေးများနှင့် အတူ မျက်ရည်များလည်း စီးထွက်ရင် သူ့ဘဝကိုသူ စဉ်းစားကြည့်မိသည်။ အချို့သူများမှာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတက်ရာတွင် ကားစီး၍ လာကြသည်။ ဝတ်ကောင်းစားလှများလည်း ဝတ်နိုင် ဆင်နိုင်ကြသည်။ ကျောင်းလခလည်း ပူပင်စရာ မလိုခဲ့ပေ။ ငွေကို လိုအပ်သလို သုံးစွဲနိုင်ခဲ့ကြသည်။ မိမိမှာမူ အဝတ်အစားကောင်းကောင်းဝတ်ပြီး ငွေရေးကြေးရေး ဖောဖောသီသီသုံးနိုင်ဖို့ အပထား၊ ကျောင်းသွားဖို့ကိုပင် ခရီးစရိတ် မရှိခဲ့ပေ။ ကျောင်းဆက်လက်တက်နိုင်မည့် အလားအလာမှ ရှိပါ့မလား၊ စသည့်ဖြင့် အမျိုးမျိုး စဉ်းစားရင်း စိတ်ရှုပ်ထွေးခဲ့ရသည်။

သို့သော် တက္ကသိုလ်အောင်ရမည်ဟူသော မူလအဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် လက်တွင်ရှိသော ငွေ ၅ မတ်နှင့် ပင် လမ်းလျှောက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ၄ ရက်ခန့် လျှောက်လျှင် ရန်ကုန်ကျောင်းသို့ရောက်ရှိမည်ဟု သူခန့်မှန်းသည်။ ဤသို့ဖြင့် ခြေလျှင်ခရီးကို စထွက်ခဲ့သည်။ ထိုနေ့မှာပင် ရွာတစ်ရွာသို့ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုရွာရှိ အဖွားတော်သူထံတွင် ဝင်ရောက်တည်းခိုခဲ့သည်။

အဖွားသည် သူ့မြေးအခြေအနေကိုကြည့်ပြီး သနားသော်လည်း မကူညီနိုင်ခဲ့ပေ။ သို့သော် သူ့အိမ်တွင်တည်းခိုနေသော ရှမ်းတစ်ယောက်ကို အဖြစ်မှန်ပြောပြပြီး အကူအညီတောင်းခဲ့လေသည်။ သူ၏မြေးသည် ပညာသင်ကြားရန် ဆန္ဒပြင်းပြသူဖြစ်သည်။ စာလည်း အတော်အတန်ရသည်။ သို့သော် ဆင်းရဲသဖြင့်ကျောင်းစရိတ်မရှိ၊ ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရင်း ကျောင်းတက်ရကြောင်းပြောပြသည်။ ရှမ်းအဖိုးကြီးလည်း စောထောယေကို ကြည့်ရင်းသနားသဖြင့် ငွေ ၅ ကျပ် ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ ဤငွေဖြင့် ရန်ကုန်ပြန်လာပြီး ထိုနှစ်မှာပင် ဒုတိယနှစ်ကို နှစ်ချင်းပေါက်အောင်မြင်ခဲ့ပြန်သည်။ စောထောယေသည် ဆက်လက်ပြီး တက္ကသိုလ် ပညာကို ၄ နှစ်လုံးလုံး အလုပ်လုပ်ရင်းကြိုးပမ်း သင်ကြားခဲ့ရာ နောက်ဆုံးတွင် ဘီအေဘွဲ့ကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့လေသည်။ သူ၏ အဓိဋ္ဌာန်လည်း ပြည့်မြောက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

ကျောင်းဆရာဘဝ

ဘီအေအောင်ပြီးနောက် ရန်ကုန်ရှိ (ABM.Press) American Baptist Mission Press တွင် အလုပ်ဝင်လုပ်ခဲ့သည်။ ABM.Press သည် ထိုအချိန်က အကြီးဆုံးပုံနှိပ်စက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး Morning Star သတင်းစာကို ကရင်လိုထုတ်ဝေဖြန့်ချိလျက်ရှိသော သတင်းစာတစ်စောင်ဖြစ်သည်။ ထိုသတင်းစာ တွင် တွဲဘက်အယ်ဒီတာအဖြစ် စောထောယေ တာဝန်ယူရသည်။ ABM.Press တွင် အလုပ်လုပ် နေစဉ် သာယာဝတီ ABM အထက်တန်းကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဂျိမ်းတာပက သူ၏ကျောင်းတွင် အထက်တန်းပြဆရာ လိုသဖြင့် လာရောက်ခေါ်သည်။ စောထောယေကလည်း သူ၏ စာပုံနှိပ်စက် မန်နေဂျာဖြစ်သူ မစ္စတာစမစ်နှင့် သူဆွေးနွေးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အကယ်၍ မစ္စတာစမစ် ခွင့်ပြုပါက သွားရောက်ကူညီမည်ဟု ကတိပေးလေသည်။ မစ္စတာစမစ်သည် စောထောယေအား ခွင့်ပြုချင်ပုံမရ။ မောနင်းစတားသတင်းစာမှာ မြန်မာပြည်တွင် တိုင်းရင်းသားဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသည့်တစ်ခုတည်း သော သတင်းစာဖြစ်သည်။ ၁၈၄၁ ခုနှစ်မှာပင် စတင် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး၊ ဆက်လက်တည်တံ့ ခိုင်မြဲနိုင်ဖို့

ရန်မှာလည်း ပညာရှင်အများအပြား လိုအပ်နေသေးကြောင်း သူ့ကို ရှင်းပြခဲ့သည်။ စောထောယေလည်း ဆရာကြီးဂျိမ်းတာပနှင့် မစ္စတာစမစ်တို့ တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းပြီးမှ မစ္စတာစမစ် သွားခွင့်ပြုမှသာ သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က သာယာဝတီ ABM အထက်တန်းကျောင်းသည်လည်း နှစ်ခြင်းသာသနာအဖွဲ့ကြီး၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိရာ ကျောင်း၏ လိုအပ်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ABM.Press ကပါ တာဝန်ရှိသည်ဖြစ်ရာ အမှန်တကယ် လိုအပ်ပါက မစ္စတာစမစ်အနေဖြင့် မလွဲမရှောင်သာ ခွင့်ပြုရမည် ဖြစ်သည်။ ဆရာဂျိမ်းကလည်း အမှန်တကယ် လိုအပ်သဖြင့် စောထောယေကို လာရောက်ဖိတ်ခေါ်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် စောထောယေသည် သာယာဝတီ ABM အထက်တန်းကျောင်း၏ အထက်တန်းပြ ကျောင်းဆရာ Senior Master တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ ကျောင်းဆရာလုပ်ရင်း ကရင်လူငယ်များ၏ပညာရေးကို တဖြည်းဖြည်း စိတ်ဝင်စားလာမိသည်။ ပညာရေးကဏ္ဍတွင် တစ်သက်တာ ဆောင်ရွက်ရန်လည်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် B.Ed (Bachelor Of Education) ကို တက်ရောက် သင်ကြားရန် အစမ်းစာမေးပွဲကို ဝင်ရောက် ဖြေဆိုခဲ့ပြန်သည်။ အစမ်းစာမေးပွဲ အောင်ပြီး B.Ed သင်တန်းကို တက်ရောက်သင်ကြားခဲ့ရာ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ယခင် သာယာဝတီ ABM အထက်တန်းကျောင်း၌ပင် ကျောင်းအုပ်ဆရာအဖြစ် ပြန်လည်အမှုထမ်းလေသည်။ ကျောင်းအုပ်ဆရာအဖြစ် တစ်နှစ်ပြည့်ပြီးသောအခါ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ဂျပန် ဝင်လာရာ မိမိဇာတိရွာတွင် ပြန်လည် နေထိုင်ခဲ့ရလေသည်။

ဂျပန်ဆန့်ကျင်တော်လှန်ရေးသမားဘဝ

ဂျပန်ခေတ်တွင် ကျောက်ဖျာ၌ ပြန်လည်နေထိုင်သည်ဟု ဆိုသော်လည်း ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးကာလအတွင်း လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးတွင် တပ်ခွဲမှူးအဖြစ် တိုက်ခိုက်ရေးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်မှာနေစဉ်က တက္ကသိုလ်အရန်တပ်ရင်းတွင် ပါဝင်ခဲ့သဖြင့် စစ်ပညာကို အတော်အတန် လေ့လာသင်ကြားခဲ့ရသော အကျိုးပင်ဖြစ်သည်။

ဆရာထောယေ၏တပ်ဖွဲ့သည် ဖို့စ် ၁၃၆ ၏လက်အောက်ခံ ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့ ဖြစ်သည်။ "ပင့်ကူပြောက်ကျား" တပ်ဖွဲ့(Spider Guerrilla Force) ဟုခေါ်သည်။ ပင့်ကူပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့ကို စတင်အုတ်မြစ်ချခဲ့သူမှာ "မေဂျာစီးဂရင်း" ဖြစ်သည်။ စီးဂရင်းသည် ၁၉၃၉ ခုနှစ် ဗြိတိသျှတပ်ဖွဲ့များ အိန္ဒိယသို့ ဆုတ်ခွာခဲ့ကြရာတွင်လိုက်ပါမသွားဘဲ ဖာပွန်သို့ တိတ်တဆိတ်ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ပြီး ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေး မြေအောက်လှုပ်ရှားမှုအတွက် ထိုဒေသရှိ ကရင်အမျိုးသားများကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်းခဲ့သည်။

နောက်ပိုင်း ဖို့စ်နှင့် အဆက်အသွယ်ရပြီး လေထီးသမားများ ဆင်းသက်ကာ ပြောက်ကျားအဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ မေဂျာစီးဂရင်းမှာ မြေအောက်လှုပ်ရှားမှုကို ဆောင်ရွက်ဆဲတွင် ဂျပန်များဖမ်းမိပြီး သေဒဏ်ပေးခြင်းကို ခံခဲ့ရလေသည်။ ၎င်းနှင့်အတူ ကရင်အမျိုးသားအချို့လည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ ဖို့စ် ၁၃၆၏ လက်အောက်ခံ ပြောက်ကျားအဖွဲ့များသည် ပဲခူးရိုးမတွင်လည်း ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ ဗမာပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီက ရိက္ခာများကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ဆရာကြီးထောယေသည် ကျောင်းဆရာဘဝမှ တိုက်ခိုက်ရေးသမား၊ ပြောက်ကျားဗိုလ်ဘဝဖြင့် မုန်းမြို့နယ်၊ မုန်းချောင်းနှင့် ထန်းတပင် တစ်ဝိုက်တွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့ရသည်။ ထိုဒေသတစ်ဝိုက်ကို တာဝန်ယူရသော အင်္ဂလိပ်တပ်မှူး၏အမည်မှာ ကပ္ပတိန်ဟော့စ်မန်းဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ထောယေမှာ သူ့လက်အောက်တွင် ဒု-ခွဲမှူး

တာဝန်ယူရသည်။ ကပ္ပတိန်ဟော့စ်မန်းနှင့် ဗိုလ်ထောယေတို့၏ တပ်ဖွဲ့များသည် စစ်တောင်းမြစ်ကို ဖြတ်ကျော်လာသော ဂျပန်များကို ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန် တာဝန်ယူရသည်။ ထိုဒေသတွင် တိုက်ပွဲများ အပြင်းအထန် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ထောယေ ဦးဆောင်သော တပ်ဖွဲ့သည် မိုင်းပုံးစစ်ဆင်ရေးနှင့် ခြံ့ခို တိုက်ခိုက်ရသော ရွှေ့လျားတပ်ဖွဲ့ဖြစ်ပြီး အင်အား(၅၀)ခန့်ရှိသည်။ အင်အား ၂၀၀ခန့်ရှိသော ဂျပန် တပ်များကို သုတ်သင်နိုင်ခဲ့သည်ဟု ဗိုလ်ထောယေကိုယ်တိုင် ဝန်ခံလေသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး ကျောင်းအုပ်ဘဝ

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးဆုံးပြီးနောက် သာယာဝတီ(ABM)အထက်တန်းကျောင်း ကျောင်း ကော်မတီက ဆရာထောယေကို ကျောင်းအုပ်အဖြစ် တဖန် ပြန်လည်လုပ်ကိုင်ဖို့ ဖိတ်ခေါ်ပြန်ရာ ယခင် ကလည်း ပညာရေးတွင် ဝါသနာထုံခဲ့သည့်အလျှောက် ပြန်လည်လက်ခံခဲ့သည်။ ဤတစ်ကြိမ်တွင် ကျောင်းအုပ်အဖြစ် ပြန်လည်လုပ်ကိုင်ရာတွင် သူ့တွင်အကြပ်အတည်းပေါင်းစုံနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ ကျောင်းတွင် ဘဏ္ဍာငွေ လုံးဝ မရှိ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီက အစိုးရထောက်ပံ့ကြေး တစ်နှစ်လျှင် (၂)သောင်း ရရှိခဲ့သည်။ ယခုတော့ ထိုထောက်ပံ့ကြေးများကို ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ကျောင်း ဆရာလည်း တစ်ယောက်မျှမရှိ။ သို့သော် ယခင်ကတည်းက အလုပ်တစ်ခုကို လုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက် ချပြီးလျှင် ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်အောင် လုပ်တတ်သော အလေ့အထရှိသဖြင့် မလျှော့တမ်း ကြိုးပမ်း ခဲ့လေသည်။ ကျောင်းစဖွင့်သော ရက်ပိုင်းကာလ၌ဆိုလျှင် သန့်ရှင်းရေးလုပ်မည့်သူ မရှိဖြစ်ရာ ကျောင်း အုပ်ကြီးကိုယ်တိုင်ပင် သန့်ရှင်းရေး လုပ်ရသည်။ ဆရာ မလုံလောက်မှုကြောင့် တနစ်လုံးပင် မနားမနေ အားလပ်ချိန်မရှိ စာသင်ခဲ့ရလေသည်။

ငွေကြေးအထောက်အပံ့မရတော့၍ ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်ရာ ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးစည်းကမ်းနှင့် အောင်နှုန်းကောင်းအောင် ကြိုးပမ်းရမည်ဖြစ်သည်။ အောင်ချက် ကောင်းလျှင် ကျောင်းသားဦးရေ များလာမည်။ ကျောင်းသားဦးရေ များလာလျှင် ကျောင်းဝင်ငွေလည်း တိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဆရာ ဆရာမတို့၏ လစာနှုန်းနှင့် ကျောင်းကိစ္စများကိုလည်း ဖြေရှင်းနိုင်မည် ဖြစ် သည်။ ကြိုးပမ်းချက်အတိုင်းပင် ပထမနှစ်တွင် အောင်ချက်ကောင်းခဲ့သည်။ အထက်တန်းကျောင်းထွက် လက်မှတ်ရ (SLC)စာမေးပွဲတွင် ၈၀% အောင်မြင်ပြီး တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းတွင် ၆၀% အောင်မြင်လေ သည်။

ကျောင်းစည်းကမ်းလည်း ကောင်းသဖြင့် ကျောင်းသားဦးရေ တိုးများလာသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းဆရာ ဆရာမများကိုလည်း လစာကောင်းကောင်းစီစဉ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ နယ်ကျောင်းသားများ လည်း (ABM)ကျောင်းတွင် လာရောက်ပညာသင်ခဲ့ရာ ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေး ကော်မတီက ဘော်ဒါဆောင် ထားရန် ဆုံးဖြသည့်အပြင် ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကို တစ်နှစ် ၆၀ကျပ်ဖြင့် လက်ခံမည် ဖြစ်သည်။ ကုန်စျေးနှုန်းများ ကြီးမြင့်လာသဖြင့် (၆၀)ကျပ်မှာ လုံလောက်မည် မဟုတ်ပေ။ ယခင်က (၂၅)ကျပ် နှင့်ပင် လက်ခံနိုင်ခဲ့သည်။ မည်သို့ပင်ရှိစေ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း မဖြစ်အနေ အကောင်အထည် ဖော်ရ မည် ဖြစ်ရာ ဆရာကြီးထောယေကိုယ်တိုင် ဘော်ဒါဆောင်ကိစ္စ ငွေကြေး လုံလောက်နိုင်ရေးအတွက် ကျောင်းစိုက်ပျိုးရေး စီမံကိန်းကို အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ရသည်။ ကိုယ်တိုင် နွားချေးထမ်းရတဲ့အခါ လည်း ရှိသည်။ လှည်းရသည့်အခါ လှည်းနှင့်သယ်ဆောင်ရသည်။ ကျောင်းဆင်းသည့်အခါ ပေါက်တူး

တစ်လက်ဖြင့် ခါးတောင်းမြှောင်အောင်ကြိုက်ပြီး စိုက်ပျိုးခင်းထဲ၌သာ နေကုန်သည်အထိ အလုပ်လုပ် နေလေသည်။ ပထမနှစ်ဘော်ဒါဆောင်တွင် ကျောင်းသား(၇၀)ရှိရာ အသီးအနှံများကို လုံလုံလောက် လောက် စားရသည့်အပြင် နှစ်ကုန်တွင်အမြတ်ငွေ (၂၁၃၀)ကျပ် ကျန်ခဲ့လေသည်။ ဆရာကြီး၏ ကြိုးပမ်း ချက်ကြောင့် ဒုတိယနှစ်တွင် ဘော်ဒါဆောင်ကျောင်းသားများသည် ထမင်းဟင်း ကောင်းကောင်းစား နိုင်ကြသည့်အပြင် ကျောင်းသားအများအပြားပင် စိုက်ပျိုးရေးပညာ တတ်မြောက်လာကြသည်။ ကျောင်း စရိတ် မတတ်နိုင်သော ကျောင်းသားများသည်ပင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ပြီး ဝင်ငွေရှာရာမှ စရိတ်စကများ ရလာကြသည်။ ဆရာကြီးသည် သူ့အထက်တန်းကျောင်းသားဘဝက ကျောင်းစရိတ်ရှာခဲ့သည့် နမူနာအတိုင်း အစီအစဉ်များ ချမှတ်ပေးခဲ့သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် ကရင်လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကြီး စတင်ခဲ့သည်အထိ ဆရာကြီး ထောယေ သည် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးဘဝဖြင့် ကျောင်းရန်ပုံငွေ (၁၂၀၀၀) တစ်သောင်းနှစ်ထောင်တိတိ စုဆောင်း နိုင်ခဲ့သည်။ ရန်ပုံငွေစုဆောင်းရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းကြီးကို အဆင့်အတန်းတိုးမြှင့်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စခဲ့သည်တွင် ဆရာကြီးသည် အဆိုပါရန်ပုံငွေများကို ကျောင်း ကော်မတီ ထံသို့ အပ်နှံခဲ့လေသည်။

ဆရာကြီးထောယေ၏ ကရင်အမျိုးသားတော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှု

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ကေအဲန်ယူ (KNU)အစည်းအရုံးနှင့် ကေအဲန်ဒီအို(KNDO)များကို တစ်နိုင်ငံလုံး ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာ သာယာဝတီမြို့တွင်လည်း (KNU) အစည်းအရုံးနှင့် (KNDO)အဖွဲ့များ ရှိသည်။ ဆရာကြီး ထောယေမှာ ကျောင်းအုပ်အဖြစ် သာယာဝတီတွင် ဆက်လက်နေထိုင်ဆဲကာလဖြစ်သည်။ ကေအဲန်ယူ အစည်းအရုံး ဗဟိုကော်မတီတွင်ပါဝင်သော ဗိုလ်ချုပ်စိုင်းကေမှာ သူနှင့်ကျောင်းနေဖက် ဖြစ်သည်။ အချို့သော ဗဟိုခေါင်းဆောင်များသည် တစ်တန်းတည်းသားများ ဖြစ်ကြသည်။ ကျောင်းကိစ္စရှိ၍ ရန်ကုန်သို့ ဆင်းသွားရသော အခေါက်တိုင်း ၎င်းတို့နှင့် နိုင်ငံရေးကိစ္စများကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်တွင် ဆရာကြီးထောယေ၏ မိတ်ဆွေများသည် သူ့အား အမျိုးသားနိုင်ငံရေးလောကသို့ ဝင်ရောက်ရန် ဖိတ်ခေါ် ခဲ့ကြသည်။ ဆရာကြီးကမူ ပညာရေးကို ပိုမိုစိတ်ဝင်စား၍ ကျောင်းအုပ်တာဝန်ကိုလည်း လက် မလွှတ်နိုင်၊ အစားထိုးမည့်သူလည်း မရှိသေး။ ထို့ကြောင့် မိတ်ဆွေများက သူ့ကိုအချိန်ပိုင်းသာ လုပ်ဆောင်ရန် အကြံပြု ဖိတ်ခေါ်ပြန်သည်။ ဤသို့ဖြင့် သာယာဝတီခရိုင် ကေအဲန်ယူအစည်းအရုံးတွင် ဝင်ရောက်ကူညီခဲ့သည်။ ဤသို့ ပါဝင်ခဲ့ရာမှ သူ့အမည်ကို စကောဘွဲ့တပ်ကာ "စကောလယ်တော" ဟု ပြောင်းခဲ့သည်။ "စကော" ဆိုသည်မှာ အကြီးအကဲကို ဆိုလိုသည်။ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှုတွင် နိုင်ငံရေးသမားများကို သခင်တပ်ခေါ် သကဲ့သို့ ကရင်ခေါင်းဆောင်များသည်လည်း မိမိတို့၏ အမည် များကို စကောတပ်ပြီး ခေါ်ကြသောကာလဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ဗိုလ်ချုပ်စိုင်းကေမှာ (စကောသဝါး)၊ မန်းဘဇံမှာ (စကောတူရယ်)၊ စောမောင်မောင်သန်းမှာ (စကောမောလေး) စသည်ဖြင့် အသီးသီး စကော တပ်၍ အမျိုးသားအမည်များ ခံယူကြလေသည်။ စကောထောယေ(စကောလယ်တော)သည် သာယာဝတီခရိုင်တွင် ကေအဲန်ယူနှင့် ကေအဲန်ဒီအို လှုပ်ရှားမှုများကို အချိန်ပိုင်းအနေနှင့် ကူညီနေသော် လည်း လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးတွင် ကိုယ်ထိလက်ရောက် ပါဝင်ရေး၊ မပါဝင်ရေးကိုမူ ယတိပြတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိသေးချေ။ အမျိုးသားပညာရေး သံယောဇဉ်ကြိုးကိုလည်း ဖြတ်တောက်နိုင်ခြင်း မရှိသေးချေ။

ထိုကာလတွင် ကေအဲန်ယူ၏ ကရင်ပြည်တောင်းဆိုမှုတိုက်ပွဲသည် အရှိန်မြင့်သည်ထက် မြင့်လာသည်။ အနနည်းဖြင့် တောင်းဆိုခဲ့သည်မှာ အချည်းနှီးဖြစ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ကေအဲန်ဒီအို များသည် ရရာလက်နက်များ စုဆောင်းကာ လျှို့ဝှက်ထားကြသည်။ ဤသည်ကို ဖဆပလက ရိပ်မိပြီး သာယာဝတီရှိ ခေါင်းဆောင်များကို ဖမ်းဆီးခဲ့ရာ ဆရာစကောလယ်တောသည်လည်း အဖမ်းခံခဲ့ရသည်။ လက်နက်ပုန်းများကိုကား မမိချေ။ သာယာဝတီအရေးပိုင်က သူ့ကို အာမခံ၍ ချမ်းသာရာရသွားသည်။

ကရင်အမျိုးသားလက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး မစမီ သာယာဝတီတွင် ဗိုလ်ချင်း၊ ဗိုလ်စိန်မှန် တို့ ဖွဲ့ထားသော တပ်များနှင့် ပြည်ထောင်စုစစ်ရဲတပ်ဖွဲ့များသည် သာယာဝတီတစ်ဝိုက် ဓားပြတိုက်ကြ သည်။ နေ့လည်ဘက်တွင် အလည်အပတ်သဘောမျိုးဖြင့် အိမ်များသို့ လည်ပတ်ပြီး ညဘက်တွင် ဓားပြ ဝင်တိုက်လေသည်။ ထိုဓါးပြများသည် ဆရာစကောလယ်တော၏ ခေါင်းကိုပင် ခြေထောက်နှင့် ကန်ကြ သည်။ ထိုသို့ခံရသည့်တိုင် ဒေါသမဖြစ်ခဲ့။ နောက်ပိုင်းတွင် ဓားပြများသည် တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် တိုးလာသည်။ (ABM)ကျောင်းကိုပိုင်းကာ သူ၏ကျောင်းသူနှစ်ယောက်ကို အကြမ်းဖက် ခေါ်ဆောင် သွားပြီး အဓမ္မပြုကျင့်ခဲ့ကြလေသည်။ ဆရာကြီးစကောလယ်တောမှာ ထိုကိစ္စအတွက် အလွန်ပင် စိတ် ထိခိုက်ခဲ့သည်။ မိမိသည် အေးချမ်းစွာ နေထိုင်ပေါင်းသင်းလိုသည်။ သို့သော် အခြေအနေကား မပေး အပ်ခဲ့။ မတရားမှုကို ခုခံတော်လှန်ရမည်ဟု စိတ်ကူးပေါက်လာသည်။

ဤသည်မှာ သူ့အား လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိစေခဲ့သည့် အစဦးဆုံး စိတ်ကူးဖြစ်လေသည်။ ထိုစိတ်ကူးမှနေ၍ သူ့တွင် အတွေးအခေါ် တစ်ခု ပေါ် ပေါက်လာသည်။ ကရင်လူမျိုးကို သူအလွန်ချစ်ခင်သည်။ မိမိ၏ ကရင်လူမျိုးတိုးတက်ကြီးပွားသည်ကို မြင်တွေ့လိုသည်။ ကရင်ကို အမှန်တကယ်ချစ်လျှင် ကရင်တို့ကို ဖိနှိပ်ညှင်းဆဲသော ရန်သူအား ပြတ်ပြတ်သားသား ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်ရမည်ဟု တွေးခေါ် သည်။ သို့မှသာ မျိုးချစ်ပီသမည်။ ဤသို့ဖြင့် ဆရာကြီး စကော လယ်တောသည် ရဲရင့်သောအဘိဓမ္မာကိုထူထောင်ပြီး လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး၌ ကိုယ်ထိ လက် ရောက် ပါဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက် ချခဲ့လေသည်။

တော်လှန်ရေး ပထမလမ်းစဉ်နှင့် ဆရာကြီးစကောလယ်တော

ဆရာစကောလယ်တော အခြေခံသော သာယာဝတီခရိုင်သည် ကရင်အမျိုးသားများ ထူထပ်စွာ နေထိုင်သော ခရိုင်တစ်ခုဖြစ်သည်။ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး စတင်တော့မည်ဖြစ်၍ ဆရာစကောလယ်တောလည်း သာယာဝတီတောင်ပိုင်းတွင် ဖွဲ့စည်းထားသော ကေအဲန်ဒီအိုများရှိရာ ကုမ္မနဲ ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားခဲ့သည်။ ထိုဒေသတွင် ကေအဲန်ဒီအို တပ်ခွဲ(၁)ခွဲ ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ထို တပ်ခွဲ၌ ဆရာကြီးစကောလယ်တောအား ဒုတပ်ခွဲမှူးအဖြစ် တာဝန်ပေးခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်း တပ်ခွဲမှူး အဖြစ် တာဝန်ပေးသည်။ ဒေသတစ်ခွင်တွင် ဖဆပလများနှင့် ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ရသောအကြိမ်မှာ သိပ် မရှိလှပေ။ ထိုဒေသ၌ အလံနီပါတီ၊ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ပြည်သူ့ရဲဘော်များ စုပေါင်းပြီး အခြေခံ ဒေသနယ်မြေ ဖြစ်သည်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီ အရေအတွက်မှာ သိပ်မများလှပေ။ အဖျောက်၊ ဇကာကြီး၊ ရေလဲတို့တွင် ပြည်သူ့ရဲဘော် အများအပြားရှိသည်။ ပထမတွင် ကေအဲန်ဒီအိုနှင့် နားလည်မှု အပြည့် အဝ ရှိကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ကေအဲန်ဒီအိုကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်လာသဖြင့် အချင်းချင်း တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားရသည်။ ဆရာစကောလယ်တောသည် ထို ကေအဲန်ဒီအို တပ်ခွဲနှင့်အတူ သူကိုယ်တိုင် ပါဝင် တိုက်ခိုက်ခဲ့လေသည်။ မြစ်ကျိုး၊ အဖျောက်၊ ရေလဲ၊ ဇကာကြီး တစ်ဝိုက်တွင် ဖဆပလကို ဆန့်ကျင်သည့်

အင်အားစုများ အချင်းချင်း တိုက်ခိုက်နေရသော ကာလဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဒေသတွင်း အုပ်ချုပ်ရေး များ ချမှတ်ကြသည်။ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် ဖြစ်လေသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး ဗြိတိသျှ အစိုးရက ဗမာပြည်ကို ဒုတိယအကြိမ် ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာစဉ် ချမှတ်ခဲ့သော အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ ဆရာစကောလယ်တောမှာ ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင် ပြန်လေသည်။ (SCAO _ Senior Civil Afair Officer) ဖြစ်လေသည်။ မြို့ပြအုပ်ချုပ်ရေး အရာရှိ ဖြစ်သည်။ မကြာမီပင် သာယာဝတီခရိုင် ကေအဲန်ယူကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသဖြင့် အစည်းအရုံးတွင် တာဝန်ယူရပြန်သည်။ နောက်ပိုင်း ဖဆပလက ရန်ကုန်၊ အင်းစိန်မှ တောင်ငူအထိ ပြန်လည် သိမ်းပိုက်လိုက်သောအခါ တောင်ငူ ဌာနချုပ်မှ တောတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြရလေသည်။

လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး အစပြုကာလမှာပင် စောဘဦးကြီးသည် အရှေ့တိုင်းမှနေ၍ သူ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် တစ်ဦးဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်စိုင်းကေအား အကူအညီလိုသောကြောင့် မှာယူသည်။ ထိုအချိန်က ဗိုလ်ချုပ်စိုင်းကေမှာ မန်းဘဇန်၊ ဟန်တာသာမွေးတို့နှင့်အတူ ရှိသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ကေ အဲန်ယူကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ရာ၌ အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသော ကာလဖြစ်သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ မှာကြားချက်အရ ဗိုလ်ချုပ်စိုင်းကေသည် အရှေ့တိုင်းသို့ ထွက်လာရာတွင် သူ၏ ကျောင်းနေဘက် သူငယ်ချင်းတစ်ဦးဖြစ်သူ ဆရာစကောလယ်တောအားလည်း အတူတကွ ခေါ် ဆောင်သည်။ ဆရာစကောလယ်တောသည် အရှေ့တိုင်းသို့ ရောက်သည်နှင့် ကေအဲန်ယူကို ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းရန်အတွက် စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများ စတင်ဆောင်ရွက်လေသည်။ လောလောဆယ်အားဖြင့် အရှေ့ဘက် ညောင်လေးပင်ခရိုင်ဖြစ်သော ရွှေကျင်၊ ကျောက်ကြီး၊ မုန်း စသည့်နယ်မြေနှင့် ပဲခူး၊ အင်းစိန်၊ ဝေါ၊ ထုံးကြီးတို့မှ ပြောင်းလာသော စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များအတွက် နေရာချထားရေးနှင့် ရိက္ခာ ရရှိရေးကို အတတ်နိုင်ဆုံး အကူအညီပေးခဲ့လေသည်။

ကေဂျီဘီ(KGB) ယာယီသဘာပတိရွေးချယ်ခံရခြင်း

၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၁၂)ရက်နေ့တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီး စောဘဦးကြီး ကျဆုံးပြီးနောက် ဥက္ကဋ္ဌသစ် ရွေးချယ်ရန် ကိစ္စများပေါ် ပေါက်ခဲ့လေသည်။ စောဘဦးကြီး ကျဆုံးပြီးဖြစ်၍ လစ်လပ်သော နေရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်စိုင်းကေအား တင်မြှောက်ရန် အားလုံးကသဘောတူလေသည်။ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ် စိုင်းကေလည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်အတူ ကျဆုံးသွားကြောင်း ဖာပွန်ရှိ စောဘဦးကြီး၏ ဇနီးက ကြေးနန်း ပို့လာသဖြင့်၊ ဥက္ကဋ္ဌသစ်အဖြစ် တစ်ဦးဦးကို ရွေးချယ်ရန် ကိစ္စရှိလာသည်။ ထို့ကြောင့် တင်မြှောက်ရေး အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို အလျှင်အမြန် ခေါ် ယူခဲ့ကြသည်။ ထိုအစည်းအဝေးကို မော်ချီးတွင် ခေါ် ယူရာ စကောလယ်တောလည်း တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဦးလှဖေကို တင်မြှောက်ရန်၊ ဦးလှဖေ မလုပ်မှသာ ဂျေဖူးညိုကို ဥက္ကဋ္ဌတင်ရန် စသည်ဖြင့် တစ်ညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ဂျေဖူးညိုကိုယ်တိုင်လည်း အစည်းအဝေးကို တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ တောင်ကြီးဘက်သို့ ရောက်နေသော ဦးလှဖေအား အကျိုး အကြောင်း ကြေးနန်းပို့ရာ ဦးလှဖေမှာ ပအိုးဝ်တော်လှန်ရေးတွင် ကိုယ်တိုင်ဦးဆောင်နေသဖြင့် ထိုတာဝန်ကို လက်မခံနိုင်ကြောင်း အကြောင်း ပြန်ခဲ့သည်။ ဂျေဖူးညိုကလည်း ဥက္ကဋ္ဌ မလုပ်ချင်။ စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ချမှတ်ခဲ့စဉ်က လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကာလ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းမှ မဖွဲ့စည်းရဟု သူကိုယ်တိုင် အမိန့်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ခဲ့၍

ဖြစ်သည်။ သို့သော် မလွဲမရှောင်သာ ဥက္ကဋ္ဌသစ်တာဝန်ကို ယူခဲ့ရသည်။ ဥက္ကဋ္ဌသစ်နေရာ လက်ခံပြီး နှစ်ရက် အကြာတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ခေါင်းဆောင်များ၏ကိုယ်စား ဟန်တာသာမွေးထံမှ ကြေးနန်း တစ်စောင် ရရှိခဲ့သည်။ ကရင့်တော်လှန်ရေး တိုးတက် ခိုင်မာရေးအတွက် ကေအဲန်ယူ အစည်းအရုံးကို ပြန်လည် ဖော်ထုတ်ရန် တောင်းဆိုထားသော ကြေးနန်းဖြစ်သည်။ ကရင့်တော်လှန်ရေးအတွက် ကေအဲန်ယူကို ဖွဲ့စည်းရမည်ဆိုလျှင် သူ ဥက္ကဋ္ဌ မလုပ်တော့ဟု ဆိုပြီး စောဟန်တာသာမွေးထံသို့ ကြေးနန်း ပြန်ပို့လိုက်သည်။ နောက်ဆုံး ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်မှ အပြီးအပိုင် ထွက်သွားခဲ့သည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ (၉)ရက်နေ့မှာ အစည်းအဝေးကို ပြန်လည်ခေါ်ယူရပြန်သည်။ အစည်းအဝေးကို တောင်ငူခရိုင်တွင် ခေါ်ယူခဲ့ကြသည်။ ဥက္ကဋ္ဌသစ်တစ်ယောက်ရှိဖို့ဆိုလျှင် အဖွဲ့ငယ်တစ်ဖွဲ့ ဖွဲ့ရမည်။ ထိုအဖွဲ့ကို အမည်အမျိုးမျိုး ပေးကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် (KGB. Kawthooli Governing Body) ကေဂျီဘီ (ကော်သူးလေ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့)ဟူ၍ အမည်ပေးပြီး ဖွဲ့စည်းရန်ဖြစ်သည်။ ထိုအဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌကို ရွေးချယ်ကြရမည် ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့ဖွဲ့ပြီးနောက် သဘာပတိရွေးချယ်ရာတွင် ပြဿနာပေါ်လာပြန်သည်။ သဘာပတိအဖြစ် ဆိုလျှင် ပဒိုဝ်းဦးလှဖေကို ရွေးချယ်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြပြန်သည်။ ဒုသဘာပတိအနေဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်ကို ရွေးချယ်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး အဖွဲ့ငယ်များကို ဖွဲ့စည်းရာ ဆရာစကောလယ်တောက မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရသည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် အရေးကိစ္စအမျိုးမျိုး ဆွေးနွေးတင်ကြသည်။

တစ်ဖန် ဦးလှဖေကို ကြေးနန်းပို့သောအခါ ဦးလှဖေကလည်း သူပြန်မလာနိုင်ကြောင်း ငြင်းပယ် ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် သဘာပတိအဖြစ် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်သာလျှင် လုပ်ရန်သာရှိတော့သည်။ ဤသည်မှာ သဘာဝကျပြီး လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်သည် စင်စစ် နိုင်ငံရေးကို နားမလည်။ တော်လှန်ရေးတွင် မျိုးချစ်တစ်ယောက်အဖြစ် ပါဝင်လာခဲ့သူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူ မလုပ်တတ်ကြောင်း ရိုးသားစွာပင် ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။ သဘာပတိ တင်မြှောက်ရေးကိစ္စမှာ မပြီးမပြတ် ရှိနေပြန်သည်။ နောက်ဆုံး ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်ကိုယ်တိုင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌ရှိသော မန်းဘဇံနှင့် ဟန်တာသာမွေးတို့ထံ ကြေးနန်းပို့လေသည်။ "ခင်ဗျားတို့ စခဲ့တဲ့အလုပ်ဟာ အခုခေါင်းဆောင်ရွေးတာ ဘယ်သူမှ လက်မခံပါ။ ဒါ့ကြောင့် ခင်ဗျားတို့ တစ်ယောက်ယောက် တက်လာပြီး ဥက္ကဋ္ဌလုပ်ပါ" စသည် ဖြင့် ကြေးနန်းပြန်ပို့လေသည်။ မဆိုးကော်ကဆာကလည်း သူ့အနေဖြင့်(KGB) ဥက္ကဋ္ဌလုပ်ရန် ဝန်မလေး ကြောင်း၊ သို့သော် လောလောဆယ်၌ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အရေးကြီးသော တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်နေရသဖြင့် မလာနိုင်သေးကြောင်း၊ သူ တက်မလာမီ သူ့ကိုယ်စား ဆရာထော ယေက ဆောင်ရွက်ရန် အားလုံးလက်ခံမည်ဆိုလျှင် သူ့အနေဖြင့် သဘာပတိတာဝန်ကို လက်ခံမည် ဆိုပြီး ကြေးနန်းပြန်ပို့ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်မှာ ကြေးနန်း ရရခြင်း ဆရာစကောလယ်တောအား မှာယူပြီး ကြေးနန်းကို ဖတ်ပြသည်။ ဆရာစကောလယ်တောကလည်း ဟန်တာသာမွေးထံ ကြေးနန်း ပြန်ပို့ပြန်သည်။ "ကျွန်တော့်ကို အရှုံးမလုပ်ပါနဲ့။ ကျွန်တော် ဘာမှ မလုပ်တတ်ပါ။ ခင်ဗျား ကိုယ်တိုင် တက် လာပါ။ ခင်ဗျားကို အားလုံးမျှော်နေပါတယ်" ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ဟန်တာသာမွေးက ဆရာစကောလယ်တောအား ပြန်လည်နှစ်သိမ့်သည်မှာ "ခေါင်းဆောင် တစ်ယောက်ဆိုသည်မှာ တာဝန်ကို မကြောက်ရဘူး၊ ခင်ဗျားလုပ်နိုင်ပါတယ်၊ ခင်ဗျားကို ယုံကြည်ပါ တယ်၊ လုပ်သာလုပ်ပါ၊ ခင်ဗျားနဲ့အတူ ရှိသည်" ဟူသော ကြေးနန်းကို ပြန်ပို့ခဲ့သည်။ ထိုကြေးနန်းကို ရလျှင် ဆရာကြီးစကောလယ်တောက အချက်တစ်ချက်ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်မိခဲ့သည်။ ၎င်းမှာ

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကျဆုံးခဲ့သည်မှာ ၁၉၅၀ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၁၂)ရက်ဖြစ်ရာ၊ ယခု ၁၉၅၁ ခုနှစ် ဧပြီလသို့တိုင် ရောက်ခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း ဥက္ကဋ္ဌမရှိသေး။ ကော်သူးလေဌာနချုပ်ကို ယခင်က မော်ချီးတွင်ထားရာ လုံခြုံမှုမရှိတော့သဖြင့် ဖာပွန်သို့ ပြန်လည်ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။ ဖာပွန်တွင် လူအမြောက် အများ ရှိပြီး ပြဿနာလည်း အမြောက်အများရှိနေသည်။ အခက်အခဲအကြပ်တည်းများစွာ ရှိနေ သော် လည်း မည်သူမျှ ဝင်ရောက်တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း မရှိသေးပေ။ အစည်းအဝေး ထပ်မံ ခေါ်ယူလျှင် အချိန်လည်းကြာဦးမည်။ ရွေးချယ်မည့်သူများက လုပ်နိုင် မလုပ်နိုင်သည်မှာလည်း သေချာလှသည်မဟုတ် ဟူ၍ လက်ရှိအခြေအနေကို သုံးသပ်မိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် သူသည် ဖာပွန်သို့ တက်ပြီး (KGB) ယာယီသဘာပတိအဖြစ် လက်ခံ လိုက်သည်။. အခက်အခဲအကြပ်အတည်း မျိုးစုံ ကြားထဲ၌ပင် အလုပ် စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်က ဖာပွန်တွင် ကော်သူးလေအသံလွှင့် ဌာန လည်း ရှိသည်။ စစ်ဦးစီးဌာနချုပ်လည်း ရှိသည်။ အင်္ဂလိပ်ကပြားအမျိုးသားများ၊ မြန်မာ အမျိုးသားလည်း ရှိသည်။ နဂါးနက်၊ မာဃ၊ ကျွဲချို အစရှိသော အသံလွှင့်ဌာနတွင် တာဝန်ယူကြရသူများလည်း အကြပ် အတည်းများ တွေ့နေကြသည်။ စက်ယန္တယားနှင့် ပတ်သက်သူများလည်း ရှိသည်။ အားလုံး အကြပ် အတည်း နှင့် ကြုံတွေ့နေကြ ရသည်။ ဆရာစကောလယ်တော ဖာပွန်သို့ရောက်ခဲ့ပြီးနောက် ဘဏ္ဍာရေး ကိစ္စများ စနစ်တကျရှိရန် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ခရိုင်အသီးသီးမှ ဗဟိုသို့ ဘဏ္ဍာငွေများ ပုံမှန် ပြန်ပို့ကြသည်။ ခရိုင်နှင့်ဗဟို ဆက်သွယ်ရေးကိစ္စများ၊ ဌာနဆိုင်ရာ ကိစ္စများလည်း ပုံမှန် လည်ပတ်လာသည်။ ဌာနချုပ်စခန်းတွင် အင်အား (၄၀၀)ခန့်ရှိရာ အစားအသောက်၊ ရိက္ခာ၊ အဝတ် အစားနှင့် နေထိုင်ရန် အဆောက်အဦများကိုလည်း ကောင်းမွန်စွာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

ဆရာကြီးစကောလယ်တော ဖာပွန်တွင်(KGB) ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စဉ် ကာလတွင် ဖာပွန်ရှိ (KGB)ခေါင်းဆောင်အများစုမှာ အသက်ကြီးရင့်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ခရိုင်နှင့် အောက်ခြေတွင် ပြဿနာတစ်ခုခုဖြစ်လာပါက လွတ်လပ်စွာ မသွားမလာနိုင်သူကများသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာ စကောလယ်တောသည်သာ အများဆုံး သွားလာဆောင်ရွက်ရလေသည်။

အရှေ့ဘက်တွင်ရှိသော ခရိုင်ဒေသအနှံ့အပြားသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လူထုတစ်ရပ် လုံးနှင့် ထိတွေ့ရင်းနှီးပြီး ပြဿနာများကို ဝိုင်းဝန်းဖြေရှင်း အကြံဉာဏ်များပေးခြင်းဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ရင်းနှီးမှုရခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ရင်းနှီးသဖြင့်လည်း လမ်းညွှန်ချက်များပေးတိုင်း တက်တက်ကြွကြွ အကောင်အထည် ဖော်ကြသည်သာ ဖြစ်များသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် (KGB)၌ ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်များ ခွဲဝေကြရာ စကောလယ်တောမှာ နိုင်ငံခြားရေးဌာနကို တာဝန်ယူရလေသည်။ ဆရာစကော လယ်တော လည်း နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ တစ်ခါတရံရောက်ခဲ့ရာ အတွေ့အကြုံလည်း ပိုမိုရလာခဲ့သည်။ အရှေ့တိုင်း (KGB)ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ယူနေစဉ်ကာလတွင် သင်တန်းများလည်း အခါအားလျော်စွာ ပေးခဲ့ရသည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ် ကုန်ခါနီးတွင် မုဆိုးကော်ကဆာ အရှေ့တိုင်းသို့ ရောက်လာသည်။ ရောက် ရောက်ခြင်း (KGB)ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီး (KRC.Karen Revolutionary Council) "ကရင်တော် လှန်ရေး ကောင်စီ" ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ထို ကရင်တော်လှန်ရေးကောင်စီတွင် ဆရာစကောလယ် တောမှာ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူရသည်။ မုဆိုးကော်ကဆာနှင့် ဆရာစကောလယ်တောမှာ ဆရာတပည့်အရင်းဖြစ်၍ တလေးတစား ဆက်ဆံကြသည်။ အရှေ့တိုင်းတွင် ပြဿနာပေါ်တိုင်း ဆရာ စကောလယ်တောကိုသာ တာဝန်ပေးလေသည်။ မဟာမိတ်အခန်းကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်၍ အထူးသဖြင့် လူမျိုးစုပြဿနာကိစ္စများတွင်လည်း တာဝန်ပေး၍ ယူရပြန်သည်။ အခြား ခေါင်းဆောင်များမှာ ဆရာ

စကောလယ်တောလောက် စကားပြောဆိုဆက်ဆံရာတွင် မကျွမ်းကျင်ကြ။ ထိုအချိန်က ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှာ ကရင့်တော်လှန်ရေးနှင့် အဆက်အသွယ် ပုံမှန်ရှိခဲ့၍ ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံရမည်ဆိုလျှင် ဆရာစကောလယ်တောကိုသာ ရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဗမာကွန်မြူနစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်များနှင့် ပိုမိုရင်းနှီးလာသည် သာမက ၎င်းတို့ထံမှ အတွေ့ အကြုံများလည်း ရလာသည်။

ကျွန်တော် ရေးသားတင်ပြခဲ့သော "ဆရာကြီး စကောလယ်တော" ၏ ကျောင်းသားဘဝ၊ ကျောင်းဆရာဘဝ၊ ကျောင်းအုပ်ကြီးဘဝနှင့် ကရင်အမျိုးသား လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးသမားဘဝ အခြေအနေအချို့သည် ဆရာကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ပထမပိုင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ပထမပိုင်းကာလနှင့် ယခုဆက်လက်ဖော်ပြမည့် "မြောက်ပိုင်းခရီးစဉ်" ကာလသည် နှစ်ပေါင်း (၂၀) ကျော်ကျော် ကွာခြားခဲ့ပါသည်။ နှစ်ပေါင်း (၂၀)အတွင်း သူကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဆောင်ရွက် ဖြတ်ကျော်ခဲ့ရသော တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုနှင့် မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်အတွင်း အချိုးအကွေ့ပေါင်းများစွာ ရှိခဲ့ပါသည်။

ကေအဲန်ယူ၏ ဒုတိယလမ်းစဉ်အတွင်း နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဘဘောတရားချမှတ်ချက်များ၊ ဖဆပလ၏ နိုင်ငံရေးနှင့် စစ်ရေးဆိုင်ရာထိုးစစ်များ၊ မဟာမိတ်နှင့် တပ်ပေါင်းစုတည်ဆောက်ရေးဆိုင်ရာ ကြိုးပမ်းမှု၊ ကရင်အမျိုးသားလက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး ကာလအယူအဆဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခ၊ အမျိုးသားချင်း လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခ၊ ကေအဲန်ယူပါတီ၏ နိုင်ငံရေးသဘောတရား ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၊ အမျိုးသားစည်းလုံးရေး တည်ဆောက်ခြင်း စသောကိစ္စပေါင်းများအပေါ် အခြေခံသော အချိုးအကွေ့များစွာရှိခဲ့လေသည်။ ထိုနိုင်ငံရေးရပ်တည် လုပ်ဆောင်ချက်များသည် နောင်လာနောက်သားများအတွက် မှတ်သားစရာများဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ အဆိုပါနှစ်ပေါင်း (၂၀) ကာလ၊ ကရင့်တော်လှန်ရေး ဖြစ်စဉ်နှင့် ဆရာကြီး၏ပတ်သတ်မှုကို ဆရာစကောလယ်တော၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားမည့်သူများက အသေး စိတ်ရေးသား ဖော်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော့်အနေဖြင့် ဆရာကြီးနှင့် အခိုက်အတန့် အားဖြင့်လည်း ကောင်း၊ လုပ်ငန်းတစ်ခုခုကို အကြောင်းပြု၍လည်းကောင်း တွေ့ကြုံခဲ့ရသော ကာလ(၃)ခုကို အနည်းငယ်စီ ရေးသားတင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါကာလ(၃)ခုမှာ-

(က) ၁၉၆၃ ခုနှစ် ပြည်တွင်းစစ် ရပ်စဲရေး၊ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး ကာလ။

(ခ) ၁၉၆၈ ခုနှစ် ကေအဲန်ယူ၏ သဘောတရားရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ကာလ။

(ဂ) ၁၉၇၅ ခုနှစ် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး ပြန်လည်တည်ဆောက်သော ကာလ ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ထိုကာလများမှာ ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ထူးခြားသော အပြောင်းအလဲကာလများ၌ ပါဝင်ပြီး ထိုကာလများအတွင်း ဆရာကြီးနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ရသော အခိုက်အတန့်ကာလများ ဖြစ်သည်။

ပထမအကြိမ်တွေ့ဆုံခြင်း

ကျွန်တော်သည် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲရေး၊ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဆွေးနွေးပွဲကာလတွင် ဆရာကြီးနှင့် (၂)ကြိမ်တိတိ တွေ့ဆုံခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ပထမဆုံးအကြိမ်မှာ ရန်ကုန်မြို့ အလုံ

မစ်ရှင်လမ်း၊ ဘရေတန် အထက်တန်းကျောင်း၌ ဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေး ကိုယ်စားလှယ်တော်များ ဖြစ်သော မွန်၊ ကရင်၊ ကရင်နီ(၃)ပါတီ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်အတူ လာရောက်ပြီး လူထုရှင်းလင်းပွဲတစ်ခု ကျင်းပကြသည်။ အဆိုပါ လူထုရှင်းလင်းပွဲသို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများအား ဖိတ်ကြားသဖြင့် တက်ရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ (၃)ပါတီကိုယ်စားလှယ်များမှာ -

ကေအဲန်ယူပါတီမှ	မန်းဘဇန်၊ စကောလယ်တော၊ ဗိုလ်မှူးစံလင်း၊
မွန်ပြည်သစ်ပါတီမှ	နိုင်ရွှေကျင်၊ နိုင်ထင်၊ နိုင်ဝေ၊
ကရင်နီတိုးတက်ရေးပါတီမှ	ဥက္ကဋ္ဌကြီး စောမောရယ်နှင့် ကိုယ်စားလှယ်အချို့ အသီးသီး တက်ရောက်ကြသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲကာလဖြစ်၍ ကရင်အမျိုးသားအားလုံး အထူးစိတ်ဝင်စားကြသည်။ ထို့ကြောင့် မဟာရန်ကုန်အတွင်း အင်းစိန်၊ ခဝဲခြံ၊ ဟံသာဝတီ၊ မြောက်ဥက္ကလာပ၊ တောင်ဥက္ကလာပ၊ ကြည့်မြင်တိုင်၊ အလုံ ဝိုက်ဟော(လ်) အစရှိသည့် ရပ်ကွက်များအပါအဝင် သံလျင်၊ တွံတေး စသည့် မြို့နယ်များရှိ ကရင်အမျိုးသားများကလည်း တက်ရောက်ကြလေသည်။ ပြည်တွင်းစစ် (၁၀)နှစ်ကျော် ကာလအတွင်း တောတွင်းမှ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်များနှင့် ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်ကြရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးရတော့မည်ဟူသော မျှော်လင့်ချက် စိတ်ကူးများကလည်း တက်ရောက်လာသော ကရင်အမျိုးသားများအတွက် ဝမ်းမြောက်အားရစရာ ဖြစ်သည်။ လူထုရှင်းလင်းပွဲတွင် (၃)ပါတီ ကိုယ်စားလှယ်ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော မန်းဘဇန်က မိန့်ခွန်းပြောကြားသည်။ ထို့နောက် ကိုယ်စားလှယ်များကလည်း အနည်းငယ်စီ ပြောသွားကြသည်။ ထိုအချိန်က ဆရာကြီးစကောလယ်တောမှာ အသက် အားဖြင့် (၄၀)ပတ်ဝန်းကျင်သာရှိသဖြင့် အရပ်အမောင်းမြင့်မြင့် ကိုယ်လုံးကိုယ်ဖန်မှာလည်း သန်စွမ်းသော လက္ခဏာရှိသည်။ နဖူးမြင့်ပြီး နာတံပေါ်၍ တည်ငြိမ်ခန့်ညားလျက် ရှိသည်။ မျက်လုံး၊ ပါးစပ် ဖွဲ့စည်းပုံမှာ ထိုင်းတရုတ်မျိုးနွယ်ပုံ ပေါ်လွင်နေသည်။ ကျွန်တော်သည် ဆရာကြီးစကောလယ်တောကို ပထမအကြိမ် တွေ့ဖူးခြင်းဖြစ်သည်။ "ဆရာကြီး စကောလယ်တော ကျားစီးပြီး ခရီးသွားသည်" ဟူသော တင်စားမှုများရှိခဲ့သည်ကို အမှတ်ရပြီး သူ့ကို မကြာခဏ အကဲခတ်မိသည်။ ထိုလူထုရှင်းလင်းပွဲအပြီး မနှောင်းရက်ပိုင်းကာလအတွင်းမှာပင် အလုံနှင့် ကြည့်မြင်တိုင်ကြား ဝိုက်ဟော(လ်) ရပ်ကွက်ရှိ ကသစ်လမ်းတွင် ဒုတိယအကြိမ် ပြန်လည်တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ထိုအစည်းအဝေးမှာ အေဘီကေအိုရုံး (All Burma Karen Organization)၏ အပေါ်ထပ်တွင် ဖြစ်သည်။ (၃)ပါတီ ငြိမ်းချမ်းရေး ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် (ABKO) အဖွဲ့များ၏ နှစ်ဘက်တွေ့ဆုံမိတ်ဆက်ပွဲဖြစ်၍ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်သော လက်ငင်းအခြေအနေနှင့် နိုင်ငံရေးသဘောအမြင်များကို တစ်လှည့်စီ ရှင်းလင်းကြခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် (ABKO)အဖွဲ့မှ (၁)ဥက္ကဋ္ဌမန်းမြေသီး၊ (၂)မန်းတင်ညွန့်၊ (၃)မန်းစံလှိုင်၊ (၄)စောသဒင်၊ (၅)မန်းဒါဝိတ်၊ (၆)မန်း အောင်ကြည်၊ (၇)မန်းအောင်ကျော်လွင်၊ (၈)စရွှဲမောင်၊ (၉) စဝင်းသိန်း၊ (၁၀)မန်းအောင်ဌေး စသည်တို့ တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲကာလတစ်လျှောက် သူသည် မှတ်တမ်းများကို အဓိက စီစဉ်ရေးသားသူ ဖြစ်သည်။ သူ၏မှတ်တမ်းများကို အခါ အားလျော်စွာ ဖတ်ခဲ့ရသည်။ ဆရာစကောလယ်တောသည် စာရေးရာတွင်လည်းကောင်း စကားပြောရာတွင်လည်းကောင်း သွယ်ဝိုက်မှု မရှိ။ ထို့ကြောင့် ရေးသားချက်များသည်လည်း ရှင်းလင်းပြီး အလွယ်တကူ သဘောပေါက် နိုင်ပေသည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ် ကာလသည် ကရင်အမျိုးသား လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအတွင်း အယူအဆရေးရာအပေါ် အခြေခံကာ ခေါင်းဆောင်ပိုင်း နှစ်ခြမ်းကွဲခဲ့ရသောနှစ် ဖြစ်သည်။ ကရင့် တော်လှန်ရေး ၁၀ နှစ်ကျော်ကာလအတွင်း ပထမအကြိမ်ဖြစ်သည်။ လက်ျာအင်အားစုကို ပိုမိုအားကိုးလာပြီး လက်နက်နှင့် ငွေကြေးရေး အကူအညီများကိုလည်း အထူးမျှော်လင့်သောကာလ ဖြစ်သည်။ လက်ျာအကြိုက်ကို လိုက်ကာ အပေးအယူလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအချက်ကို အခြေခံပြီး (KRC)နှင့် (KNUP)တို့ ကွဲခဲ့ရသည်။

လူနည်းစုဖြင့် ခွဲထွက်ခြင်းကို ဦးဆောင်သွားသူမှာ (KRC- Karen Revolutionary Council) ဥက္ကဋ္ဌ မုဆိုးကော်ကဆာ(ခေါ်)စောဟန်တာသာမွှေး ဖြစ်သည်။ စောဟန်တာသာမွှေးသည် ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းသော (KRC)၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။ ကေအာစီသည် ကေအဲန်ယူပီ ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုကို ခံယူသော အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အဓိကထားပြီး ဆောင်ရွက်သည်။ စောဟန်တာသာမွှေးသည် ၁၉၅၄ ခုနှစ်မှစပြီး မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ အရှေ့တိုင်းသို့ တက်လာပြီးနောက် ကေအာစီကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် ကိုယ်တိုင်ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသည်။ ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ်တွင် အခြေခံသဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံတွင်း မကြာခဏသွားရောက်ရာ လက်ျာကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေး ကိုယ်စားလှယ်အချို့နှင့် အဆက်အသွယ်ရခဲ့သည်။ လက်ျာအင်အားစုကို ပိုမိုအားကိုးလာသည်။ အထူးသဖြင့်လက်နက်နှင့် ငွေရေးကြေးရေး အကူအညီများကို အထူးမျှော်လင့်ခဲ့သည်။ လက်ျာအကြိုက်ကိုလိုက်ကာ အပေးအယူလုပ်ပြီး လက်ဝဲတိမ်းသော ကေအဲန်ယူပီကို ဆန့်ကျင်လာသည်။ သူကိုယ်တိုင်ပါဝင်ပြီး ချမှတ်ထားသော ဒုတိယလမ်းစဉ်ကိုပင် ပြန်လည်ဆန့်ကျင်လာသည်။ ဤသို့ဖြင့် ၁၉၆၃ ခုနှစ် ကွန်ဂရက်တွင် ကေအဲန်ယူပီ၏ လမ်းစဉ်ကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းဝေဖန်ပြီး အများစု၏ သဘောထားကိုပင် အလေးမထားတော့ဘဲ ခွဲထွက်သွားခဲ့လေသည်။ ၎င်းနှင့်အတူ အရှေ့တိုင်းမှ ပဒိုဝေသော၊ ပဒိုဖိုးညော၊ ပဒိုဝေရီကျော် စသောခေါင်းဆောင်များနှင့် ဗိုလ်လင်းထင်၊ ထရူးမင်း၊ မိုးဇက် စသည့် တပ်မှူးများ ပါသွားကြသည်။ ကွန်ဂရက်အပြီး မရေးမနှောင်းကာလမှာပင် နေဝင်းစစ်အစိုးရက ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲ ခေါ်ယူရာ စောဟန်တာသာမွှေးက ဦးဆောင်ပြီး (KRC) အဖွဲ့အနေဖြင့် သီးခြားတွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် အခြားသောလူမျိုးစု လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး အသီးသီးနှင့် သဘောတူညီချက်မရဘဲ ဆွေးနွေးပွဲပျက်သွားခဲ့သော်လည်း စောဟန်တာသာမွှေး ဦးဆောင်သည့် ကေအာစီ အဖွဲ့သည် နေဝင်းစစ်အာဏာရှင်တို့နှင့် သဘောတူညီချက်ရယူပြီး ပူးပေါင်းသွားခဲ့လေသည်။

နေဝင်းစစ်အစိုးရသည် ပထမတွင် ကေအာစီကို အထူးအခွင့်အရေးများ ပေးခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုများ လုပ်လာသဖြင့် ဗိုလ်လင်းထင်တို့ ပုန်ကန်ရန် စီစဉ်ကြသည်။ နေဝင်းစစ်တပ်မှ အချိန်မီသိရှိခဲ့ပြီး လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်ရာ ဗိုလ်လင်းထင် ကျဆုံးသွားသည်။ ဟန်တာသာမွှေးကိုလည်း ပထမတွင် ပညာရေးသုတေသနဌာန၌ သုတေသနအရာရှိအဖြစ်ခန့်အပ်ပြီး နောက်ပိုင်း အသက်ကြီး၍ အနားပေးခဲ့လေသည်။

စောဟန်တာသာမွှေးသည် ဆရာကြီးစကောလယ်တော၏ ဆရာအရင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် ကေအာစီကိုဖွဲ့စည်းရာ ဆရာစကောလယ်တောမှာ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့ရပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ရင်းနှီးသော်လည်း စောဟန်တာသာမွှေး၏ ပြည်ပမှီခိုရေးဝါဒနှင့် အမျိုးသား ဆန့်ကျင်သော လုပ်ရပ်များကို အနည်းငယ်မှ လက်ခံတိမ်းညွှတ်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ဟန်တာသာမွှေး ခွဲထွက်သွားသော်လည်း ဆရာစကောလယ်တောမှာ ကေအဲန်ယူပါတီနှင့် ဒုတိယလမ်းစဉ် အပေါ်တွင် ဆက်လက်ရပ်တည်ခဲ့လေသည်။

ဒုတိယအကြိမ်တွေ့ဆုံခြင်း

၁၉၆၈ ခုနှစ် ဆရာကြီးစကောလယ်တောနှင့် နောက်ထပ်တွေ့ဆုံသည်မှာ အရှေ့တိုင်း ကရင်နီ နယ်စပ် တောင်ပေါ်မှ ရွာတစ်ရွာတွင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်အောင်ပြီးစ ကျောင်းဆရာ ဘဝ၌ ဖြစ်ပါသည်။ ကေအဲန်ယူပါတီ၏ စီမံချက်အရ အရှေ့တိုင်းတွင် မူလတန်း သင်တန်းတစ်ခုကို ဖွင့်လှစ်မည်ဖြစ်ရာ ထိုသင်တန်းတွင် အကူအညီပေးရန် ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးစကောလယ်တောသည် ထိုသင်တန်းတွင် ကျောင်းအုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူမည်ဖြစ်သည်ကိုလည်း ကြိုတင်သိရှိထားသည်။ ကျွန်တော်နှင့်အတူ တက္ကသိုလ်မှ မိတ်ဆွေအချို့လည်း စိတ်အားထက်သန်စွာ လိုက်ပါကူညီခဲ့ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ခရီးသည် ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ပဲခူးရိုးမရှိ ကေအဲန်ယူပီ စစ်ဦးစီးဌာနသို့ ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ဖြူး၊ တောင်ငူမြို့နယ်ရှိ ပါတီဌာနချုပ်ရှိရာ "ဖလေးဆာလို" တောင်ပေါ်ကရင်ကျေးရွာသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ သင်တန်းဖွင့်လှစ်မည့် "ဖခါလေးခို" ကျေးရွာသည် ဌာနချုပ်နှင့် (၃) ရက် ခရီးခန့်မျှရှိ ကရင်ဒေသနှင့် နီးသည်။ ဖခါလေးခိုကျေးရွာသည် တောင်ထိပ်ပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားသော ကျေးရွာ တစ်ရွာဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးစကောလယ်တောသည် ထိုရွာ၌ ကျွန်တော်တို့အား စောင့်ကြိုနေပါသည်။ နောက်တစ်ခါ ထိုမူလတန်းကျောင်းဆရာသင်တန်းကို အရှေ့တိုင်ရှိ ကျောက်ကြီး၊ ဘောဂလိ၊ သံတောင်၊ တောင်ငူ၊ ထန်းတပင်မြို့နယ်နှင့် ကရင်နီဒေသမှ ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမ(၄၇)ခန့် တက်ရောက် သင်ကြားခဲ့ကြသည်။ "ဖခါလေးခို" ကျေးရွာသည် တောင်ပေါ်ရွာသာဖြစ်သော်လည်း သေသေသပ်သပ် တည်ဆောက်ထားသော ရွာဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးသည် ကျောင်းဆရာတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် သူ၏သင်ကြားချက်များသည် အဆင့်မြင့်ပြီး အလွယ်တကူနားလည်နိုင်သော နည်းနာများဖြင့် သင်ကြားသည်ကို တွေ့မြင်ခဲ့ရသည်။

အထူးသဖြင့် သင်ခန်းစာများကို ပုံစံများ ဇယားများ ရုပ်ပုံများ ရေးဆွဲပြီး သင်ကြားလေ့ရှိသည်။ တိုတိုတုတ်တုတ် ရှင်းလင်းတတ်သည်။ ရယ်စရာများ ပြောလေ့မရှိသော်လည်း အလွန်ရင်းနှီးပြီး စေတနာပါသော အမူအရာများကို တွေ့ရသည်။ ပျင်းရိစရာအချိန်များတွင် တပည့်များအား မတ်တပ်ရပ်ခိုင်းပြီး သီချင်းဆိုခိုင်းသည်။ နံနက်တိုင်း သင်တန်းမစမီ တပည့်များအား အမြဲဆိုခိုင်းသော သီချင်းတစ်ပုဒ်မှာ "သာယာလှပသော၊ ကျုပ်တို့နယ်မြေ" သီချင်း ဖြစ်သည်။ တောင်ပေါ်ဒေသ၏ လှပပုံနှင့် တောင်ပေါ်သားတစ်ဦး၏ ဘဝကို ကျူးရင့်သီဆိုထားသော သီချင်းတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးသည် တောင်ပေါ်ဒေသ၏ သဘာဝကို အထူးချစ်မြတ်နိုးသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဆရာ၊ ဆရာမများသည် တက်တက်ကြွကြွဖြင့် ဂရုတစိုက်သင်ကြားကြ၍ ပျော်စရာ သင်တန်းတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် သင်တန်းပြီးဆုံးရန် ရက်ပိုင်းအလိုတွင် မြန်မာတပ်မတော်၏ စစ်ကြောင်းတစ်ကြောင်း ချဉ်းကပ်လာသဖြင့် သင်တန်းကို အလျှင်အမြန် လက်စသတ်လိုက်ရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့လည်း ဆရာကြီးကို နှုတ်ဆက်ပြီး ပြန်လည်ထွက်ခွာခဲ့ကြသည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ်ကာလသည် ကေအဲန်ယူပါတီအတွင်း အယူအဆရေးရာ ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုကို ဦးတည်နေလျက်ရှိသည်။ ပါတီအား အမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီမှ အလုပ်သမားပါတီသို့ ကူးပြောင်းရန် ပါတီဝင်များက ကြိုးပမ်းလာကြသည်။ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များအတွင်း အယူဝါဒရေးရာ ကွဲပြားမှုများ ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ နောင်နှစ်အနည်းငယ်တွင် ပါတီ၏ လက်ဝဲအစွန်းကျမှုကို ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ရင်း ကရင့်တော်လှန်ရေး နှစ်ခြမ်းကွဲကာ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခအဆင့်သို့ပင် ရောက်ခဲ့သည့်အတွက် ကရင်

အမျိုးသားအချို့ အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ကြရလေသည်။

ကေအဲန်ယူပါတီ၏ မဟာမိတ် တိုက်ဖော်တိုက်ဖက်များဖြစ်သော ကွန်မြူနစ်ပါတီ အတွင်း၌ လည်းပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးသမားများအား သုတ်သင်ရှင်းလင်းနေသော ကာလဖြစ်သည်။ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ သုတ်သင်ကြသည်။ နောက်နှစ်အတွင်း၌ပင် ကေအဲန်ယူပီဥက္ကဋ္ဌ မန်းဘဇန်မှာ ပါတီမှ နုတ်ထွက်ပြီး အရှေ့တိုင်း ကေအဲန်ယူပါတီ၏ ဗိုလ်ချုပ်မြ ဦးဆောင်သော ကရင်အမျိုးသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းသွားခဲ့သည်။ မန်းဘဇန်နေရာတွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူးကလည်းကောင်း၊ အတွင်း ရေးမှူးအဖြစ် ဗိုလ်မှူးချုပ်ကျင်ဖေကလည်းကောင်း တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က ဆရာစကောလယ် တောသည် ပါတီဗဟိုကော်မတီဝင်နှင့် နိုင်ငံရေးဦးဆောင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ကျန်ခဲ့သည်။

တတိယအကြိမ်တွေ့ဆုံခြင်း

၁၉၇၅ ခုနှစ် ဆရာကြီးစကောလယ်တောနှင့် ပြန်လည်တွေ့ဆုံခဲ့ရသောနှစ်သည် ကရင် အမျိုးသားလက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအတွင်း ၁၉၆၉-၇၀ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့သော လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခကို အပြီးအပိုင် ရပ်ဆိုင်းလိုက်ကြပြီး အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ပြန်လည် တည်ဆောက် လာသော ကာလဖြစ်သည်။ နေဝင်းအစိုးရသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ကိုပိတ်ဆို့ပြီး စစ်ဆင်ရေးလုပ်ခဲ့ရာ ကေအဲန်ယူပါတီသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တိုင်း တော်လှန်ရေး အခြေစိုက်စခန်းများကို လက်လွှတ် ဆုံးရှုံး နေရသော ကာလဖြစ်သည်။ နေဝင်းစစ်အစိုးရသည် ပဲခူးရိုးမကို ထိုးစစ်ကြီးများ ဆင်နွှဲသော ကာလ ဖြစ်သည်။ ကေအဲန်ယူပါတီမှ အမြဲတမ်းတပ်များနှင့် ပြောက်ကျားတပ်များသည် အကျအဆုံး များလာ သည်နှင့် နောက်ဆုံး ပဲခူးရိုးမကို လက်လွှတ်ရမည့် အခြေအနေတွင် ရှိသည်။

ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသော သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်ဇင်၊ သခင်ချစ် စသော ခေါင်းဆောင်များလည်း နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကျဆုံးခဲ့ကြသည်။ စခန်းများ တစ်ခုပြီးတစ်ခု သုတ်သင်ရှင်းလင်းခံခဲ့ရပြီး အများအပြားကျဆုံးခြင်း၊ လက်နက်ချခြင်းများ၊ အဖမ်းခံရခြင်းများဖြင့် အကျပ်အတည်းကာလဖြစ်သည်။ ဤအခြေအနေတွင် ကေအဲန်ယူပါတီသည် ကြွင်းကျန်သမျှသော အင်အားကိုစုစည်းပြီး အရှေ့တိုင်းသို့ ချီတက်ခဲ့လေသည်။ အရှေ့ကော်သူလေးတွင် ၁၉၇၀ ခုနှစ် ကေအဲန်ယူ ကွန်ဂရက်မှ အမျိုးသားချင်း ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေးဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချထားပြီး လည်း ဖြစ်လေသည်။

၁၉၇၅ ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လတွင် ပဲခူးရိုးမမှ ကေအဲန်ယူပါတီ ခေါင်းဆောင်များ၊ ရဲဘော်များ နှင့် ၁၉၇၃ ခုနှစ်က မြောက်ပိုင်းခရီးစဉ်သို့ ချီတက်ပြီးပြန်လည်ရောက်လာသော ရဲဘော်များသည် ဒူးဒါးဂေး ကျေးရွာ(ဖာပွန်ခရိုင်)တွင် တွေ့ဆုံပြီး ကွန်ဂရက်ကျင်းပရန် ပြင်ဆင်ကြလေသည်။ ထို ကွန်ဂရက်သည် ကေအဲန်ယူပါတီ၏ ဆဋ္ဌမမြောက်ကွန်ဂရက်ဖြစ်၍ နောက်ဆုံးကွန်ဂရက်လည်း ဖြစ်သည်။ ကွန်ဂရက်၌ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တိုင်း၊ ပဲခူးတိုင်း၊ အရှေ့တိုင်း စသည့် တိုင်းကွက်များ သတ်မှတ်ပြီး ကျင်းပမည်ဖြစ်ရာ ကျွန်တော့် အနေဖြင့် မြေပေါ် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တက်ရောက်ခွင့်ရခဲ့လေသည်။ ထိုညီလာခံမှ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် ကေအဲန်ယူပီကိုဖျက်သိမ်းပြီး အရှေ့တိုင်းကေအဲန်ယူတွင် တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်း ပူးတွဲလုပ်ဆောင်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခဲ့သည်။ ပါတီဖျက်သိမ်းရေးကို ဆန့်ကျင်သော ရဲဘော်အချို့ခွဲထွက်သွားခဲ့ပါသည်။

၁၉၇၅ ခုနှစ် ကရင်အမျိုးသားချင်း ပြန်လည်ပေါင်းစည်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာစကော လယ်တောသည် သူရေးသားခဲ့သော ကရင့်တော်လှန်ရေးသမိုင်း မှတ်စုတွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး ဆင်နွှဲခဲ့သော လူမျိုးစုများအတွင်း သွေးကွဲခဲ့သည့် သမိုင်းဖြစ်စဉ်များအနက် ယခုကဲ့သို့ အမျိုးသားချင်း ပြန်လည်ပေါင်းစည်းနိုင်သည်မှာ ဤအကြိမ်သည် ပထမဦးဆုံးသော အကြိမ်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ချက်ချခဲ့လသည်။

ဆရာကြီးစကောလယ်တောသည် ကရင်အမျိုးသားများကို အမှန်တကယ်ချစ်သော အမျိုးချစ်တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားကိုချစ်ရင် အမျိုးသားရန်သူများကို ပြတ်ပြတ်သား ဆန့်ကျင်ရမည်ဟူသော အဘိဓမ္မာကိုခံယူပြီး ကျောင်းဆရာဘဝကို စွန့်လွှတ်၍ လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်ကို ပြတ်ပြတ်သားသား ဆင်နွှဲခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူခံယူသော အဘိဓမ္မာပေါ် တွင်လည်း သစ္စာရှိလေသည်။ ခေါင်းဆောင်တချို့သည် အမျိုးသားကို အကျိုးပြုရန် သစ္စာဆိုကြသည်။ နောက်ပိုင်းရန်သူအား ဒူးထောက် အလျှော့ပေးကာ ကိုယ်ကျိုးအတွက် ရန်သူနှင့်ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်သွားကြပြီး အမျိုးသားအပေါ် သစ္စာမဲ့ ကျောနိုင်းသွားကြသည်မှာ သာဓကပေါင်းများစွာရှိသည်။

ဆရာစကောလယ်တောမှာ သစ္စာတရာကြီးမားလှပြီး စိတ်ပြဋ္ဌာန်းလျှင် စွဲစွဲမြဲမြဲရှိလှသည်။ ကိုယ့်ဒူးကိုယ်ချွန်ပြီး ဆင်းတောင့်ဆင်းရဲဖြင့် တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ကိုရယူခဲ့ပြီး ထိုပညာရပ်ကိုလည်း သူအလွန်တန်ဖိုးထားသည်။ ထိုပညာဖြင့် အမျိုးသားကို အလုပ်အကျွေးပြုရန်လည်း သူဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ကျောင်းဆရာဘဝဖြင့် ဘဝတစ်သက်တာ မြုပ်နှံရန် ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ အနစ်နာလည်း ခံသည်။ သူကိုယ်တိုင်ကျောင်း၏ ဝေယျာဝစ္စများကိုဆောင်ရွက်ရင်း ပညာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးလုပ် ခြံစိုက်ပြီး ကျောင်းရန်ပုံငွေ ရှာခဲ့သည်သာမက ကျောင်းဆရာ ဆရာမများကိုလည်း ကူညီနိုင်သည်အထိ ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

ခေါင်းဆောင်တစ်ချို့မှာ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာကို အလေးမထားဘဲ လက်ဖွာရေးကျ ကြသည်။ ကိုယ်ကျိုးသုံးကြသည်။ ဆရာစကောလယ်တောသည် အထက်တန်းကျောင်းဆရာဘဝ ကိုယ်တိုင်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ရင်း ရှာဖွေခဲ့သော ကျောင်းရန်ပုံငွေ (၁၂၀၀၀) တစ်သောင်းနှစ်ထောင်ကို ကျောင်းကော်မတီထံ အပ်နှင်းပြီးမှ တော်လှန်ရေးကို ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ တော်လှန်ရေးတစ်လျှောက်လုံး ငွေရေးကြေးရေးတွင် အလွန်စေ့စပ်သေချာပြီး ပြည်သူ့ငွေကြေးကို အလွန်ဂရုစိုက်တတ်သည်။

သူသည် ခရစ်ယာန်ဘာသာကို အလွန်ကိုင်းရှိုင်းသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ခရစ်ယာန်တစ်ဦးလိုက်နာ စောင့်ရှောက်ရမည့် ဝတ္တရားနှင့် ကျင့်ကြံမှုအားလုံးကိုလည်း မပျက်မကွက် စောင့်ထိန်းခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူ၏ဘဝတွင် ခရစ်တော်ကို လေးလေးနက်နက် ယုံကြည်သည်ဟု ဝန်ခံခဲ့သည်။ သမ္မာ ကျမ်းစာအရ ခရစ်ယာန်တယောက်ဖြစ်လျှင် ဆင်းရဲသားကို ချစ်ရမည်။ အလုပ်အကျွေးပြုရမည်ဟု ခံယူထားသည်။ ထို့ကြောင့် ဘဝတစ်လျှောက် ဆင်းရဲသားများကို ကူညီခဲ့သည်။ ဤသို့ကူညီခြင်းသည် ခရစ်တော်ကို သစ္စာရှိသော တပည့်ဖြစ်သည်ဟု ခံယူသည်။

သူ၏ဘာသာရေး ယုံကြည်ချက်နှင့် ပတ်သတ်၍ ဘုရားမဲ့ဝါဒီ ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင်အချို့နှင့် လုပ်ငန်းများပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် မည်သည့်ပြဿနာ တစ်စုံတရာမျှ မရှိခဲ့ပါ။ သူ့အားဝေဖန်ထောက်ပြစရာ မရှိခဲ့ပါ။ ခေါင်းဆောင်အချို့သည် ကွန်မြူနစ်ဝါဒီများကို ဆန့်ကျင်ကြသည်။ များသောအားဖြင့် ဘုရာမဲ့ဝါဒီများဖြစ်၍ ၎င်းတို့နှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုကြသည်။ ဆရာကြီးစကောလယ်တောသည် ကွန်မြူနစ်များနှင့် ပူးပေါင်းရာတွင် အလုပ်သမား လယ်သမားတည်း ဟူသော

ဆင်းရဲသားများအတွက် အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည်ဟူသော အခြေခံ ဦးတည်ချက် တစ်ခုတည်းနှင့် ညီညွတ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ သူသည် ခရစ်ယာန်တစ်ဦးလည်းဖြစ်၍ လက်ဝဲဝါဒီ စစ်စစ်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ ကေအဲန်ယူပါတီအနေဖြင့် အလုပ်သမားပါတီတစ်ရပ် ထူထောင်ရေးတွင် သူသည် ဗဟိုကော်မတီဝင်လည်းဖြစ်၊ နိုင်ငံရေးဦးဆောင်အဖွဲ့လည်းဖြစ်၍ ထိုအယူအဆကို တာဝန်ခံရန် အဆင်သင့်ရှိခဲ့ပေသည်။

သူသည် ကျောင်းသားဘဝ ရောဘတ်အိုဝင်၏ လူမှုတော်လှန်ရေးကို အလွန်နှစ်သက်သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတက်နေစဉ် ကျေးရွာများသို့ဆင်းပြီး ကျေးလက်ပြုပြင်ရေးအဖွဲ့တွင် တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ခဲ့သည်။ နောင်တွင် ကရင်အမျိုးသားများအတွက် ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေး စနစ်သည် အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်သည်ဟု ယူဆခဲ့သည်။ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ဆိုင်မှု စနစ်ရှိသည်ဟု ခံယူထားသည်။ ကရင်များသည် ရေးမဆွကပင် စုပေါင်းလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ စုပေါင်းစားသုံးခြင်းစနစ်ကို အစဉ်အလာရ ကျင့်သုံးခဲ့သူများဖြစ်ရာ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ကို ထူထောင်ဖို့သင့်သည်ဟု ခံယူထားလေသည်။

ဆရာကြီးစကောလယ်တောနှင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်တို့သည် တူညီချက်အချို့ကို ကျွန်တော်စစ်ကြောမိပါသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး မန်းဘဇန်သည် ခရစ်တော်ကိုယုံကြည်သည်။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကိုလည်း ယုံကြည်သည်။ တိုးတက်သော အမျိုးသားရေးဝါဒီအဖြစ် ခံယူသည်။ ဤအချက်သည် သူတို့နှစ်ဦးတွင် တူညီကြသည်။ သို့သော် မန်းဘဇန်သည် အမျိုးသားပါတီတစ်ရပ်အနေဖြင့် အလုပ်သမားပါတီအဖြစ် ခံယူလုပ်ဆောင်ရန်ကိုကား အာမခံနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ဤကိစ္စသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်အနေဖြင့် ကေအဲန်ယူပါတီအား မလွဲမရှောင်သာ လမ်းခွဲခဲ့ရသော ကိစ္စဖြစ်လေသည်။

ဆရာကြီးသည် ဆင်းရဲသားဘဝကို ခံယူသည်။ ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားဘဝ လွတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲကို ထောက်ခံသည်။ လက်တွေ့လည်း အားပေးဆောင်ရွက်သည်။ ကျဉ်းမြောင်းသော အမျိုးသားရေး ဝါဒကို ဆန့်ကျင်သည်။ ဆရာကြီးသည် သူ့ကိုယ်သူ ကွန်မြူနစ်ဟု မကြေညာသော်လည်း ကွန်မြူနစ်ဆိုသူများထက် ဆင်းရဲသားဘဝကို လက်တွေ့ခံယူကျင့်သုံးသည်။ သူသည် ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ခြိုးခြံစွာ စည်းကမ်းရှိစွာ နေထိုင်ခဲ့သည်။ အဆောင်အယောင်မရှိသော သူ၏တဲငယ်တွင် တင့်တယ်စွာ နေထိုင်တတ်သည်။ အမျိုးသားအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ မည်သည့်ဆင်းရဲသားများအတွက်သော်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရန် အဆင်သင့်ရှိသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်မှ စ၍ ကေအဲန်ယူတွင် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်စဉ် ကာလအတွင်း အဖွဲ့အစည်းအတွင်း လိုအပ်သော စာပေရေးရာ ကိစ္စအဝဝကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

ဆရာကြီးစကောလယ်တောသည် သူ၏နောက်ဆုံးတစ်သက်တာတွင် ကေအဲန်ယူ အစည်းအရုံး၏ တာဝန်ကိုယူရင်း

(၁)- သန္နးထူးစာစောင်ကို ကိုယ်တိုင်ဦးဆောင်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

(၂)- KNU Bullitin ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

(၃)- ကရင့်တော်လှန်ရေးသမိုင်းစာစောင်ကို ပြုစုထားခဲ့သည်။

ဆရာကြီးသည် ၁၉၈၉ ခုနှစ် မတ်လ(၇)ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်သွားသည်။ ကွယ်လွန်စဉ်က အသက်(၇၄)နှစ်ဖြစ်သည်။ ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာဖြင့် သင်ကြားတက်မြောက်လာခဲ့ရသော ပညာကို မိမိ၏

ကရင်အမျိုးသားများနှင့် ဆင်းရဲသားလူတန်းစားများအတွက် ဘဝတစ်သက်တာ အကျိုးပြုခဲ့သော ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

ဆရာကြီးစကောလယ်တောနှင့် မြောက်ပိုင်းခရီးစဉ်

၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ(၁၇)ရက်နေ့ တနင်္ဂနွေနေ့ ဖြစ်ပါသည်။ ကေအဲန်ယူဗဟိုဌာနချုပ်မှာ ဆရာကြီးစကောလယ်တောနှင့် ကျွန်တော် ဦးစိုးမင်း(စျာန်ရ)တို့၏ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်း ဖြစ်သည်။ နောင်လာ နောက်သားများ သင်ခန်းစာယူနိုင်ရေးအတွက် မှတ်တမ်းပြုလိုက်ပါသည်။

ဆရာကြီးစကောလယ်တောခင်ဗျာ၊ ကေအဲန်ယူပါတီ(Karen National United Party) က တရုတ်ပြည်ကို ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်တဲ့ အချိန်က ဗမာကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့လည်း ဆွေးနွေးခဲ့တယ်။ တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့လည်း ဆွေးနွေးခဲ့တယ်လို့ ကြားခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲဒီလိုသွားရောက် ဆွေးနွေးတဲ့အခါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘာကြောင့်သွားရောက် ဆွေးနွေးရပါသလဲ။ ဆွေးနွေးဖို့ နောက်ခံအကြောင်းတရားတွေက ဘာတွေလဲဆိုတာကို သိပါရစေခင်ဗျား။

ကျွန်တော်တို့ ၁၉၇၀ ခုနှစ်မှာ ကေအဲန်ယူရဲ့(၇)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံတစ်ရပ်ကို ပဲခူးရိုးမမှာ ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ ညီလာခံကျင်းပတဲ့အချိန်ကာလမှာ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြတဲ့ သခင်ဇင်နှင့် သခင်ချစ်တို့လည်း ကျွန်တော်တို့နဲ့ မနီးမဝေးမှာ ရှိနေပါတယ်။ ညီလာခံ မကျင်းပမီမှာ ဗဟိုခေါင်းဆောင်အချင်းချင်း တွေ့ဆုံပြီး အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးခဲ့တာတွေ ရှိပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ကေအဲန်ယူပါတီဟာ တရုတ်ပြည်ကိုသွားဖို့ ၁၉၆၈ ခုနှစ်ကတည်းက ကြိုးပမ်းခဲ့ပါတယ်။ ဒီကြိုးပမ်းချက်မှာ ပဏာမကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ စေလွှတ်ခဲ့တယ်။ ဒီပဏာမ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ရဲ့ တရုတ်ပြည်ခရီးဟာ အတော်လေးကြာခဲ့ပါတယ်။ တရုတ်ပြည်ကိုလည်း ရောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အပြန်ခရီးမှာ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်အေးဟန် ကျဆုံးခဲ့ပြီး ရဲဘော်တွေသာ စခန်းကို ပြန်ရောက်ပါတယ်။ ဒီပြန်လာတဲ့ ရဲဘော်တွေရဲ့ တင်ပြချက်အရ ကျွန်တော်တို့ ကေအဲန်ယူပီရဲ့ ဗဟို အာဏာပိုင် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို လာရောက်တွေ့ဆုံဖို့ တောင်းဆိုခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။ မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်းမှာရှိတဲ့ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌ သခင်ဖေတင်ကလည်း လက်ရှိ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ ညီညွှတ်ရေးတပ်ပေါင်းစု လုပ်ငန်းကြီးထွားရေးအတွက် ကေအဲန်ယူပီရဲ့ တင်းပြည့်ပါတီကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ခု တရုတ်ပြည်ကို သွားရောက်လေ့လာနိုင်ရင် ကောင်းမယ်လို့လည်း အကြံပြုခဲ့ပြန်ပါတယ်။ ပဲခူးရိုးမမှာရှိတဲ့ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြတဲ့ သခင်ဇင်၊ သခင်ချစ်တို့ကလည်း သဘောတူလက်ခံခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၁၉၇၀ ခုနှစ် ပါတီညီလာခံမှာ တရုတ်ပြည်ကို အာဏာပိုင်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ စေလွှတ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ဆုံးဖြတ်ချက် အပေါ်မှာ ကိုယ်စားလှယ်လွှတ်ခဲ့ကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

တော်လှန်ရေးတစ်ရပ်မှာ မဟာမိတ်လိုပါတယ်။ မဟာမိတ်ဆိုတာ ပြည်တွင်းသာမက ပြည်ပမှာလည်း တည်ဆောက်ထားဖို့လိုပါတယ်။ ကမ္ဘာ့တော်လှန်ရေးသမိုင်းကို ပြန်ပြီးဆန်းစစ်ကြည့်ရင် ပြည်တွင်းအင်အားစုနဲ့ မလုံလောက်ဘူး။ ပြည်ပအကူအညီမဟုတ်သည့်တိုင်အောင် ပြည်ပရဲ့ အားပေးထောက်ခံမှုကို လိုအပ်တယ်လို့ မြင်တယ်။ ဒီလိုအမြင်ဘက်အပေါ်မှာလည်း လက်ရှိ ပြည်တွင်းမှာ

ဆိုရင် မဟာမိတ်အဖွဲ့ရှိတယ်။ တပ်ပေါင်းစု မဒညတ ဖွဲ့စည်းထားတာရှိတယ်။ ပြည်ပမဟာမိတ်အဖွဲ့လိုသေးတယ်လို့ မြင်တယ်။ ၁၉၆၈-၆၉ မှာ တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ သဘောထားအပေါ်မှာ ပီကင်းက တပ်သားလွှတ်တာတွေ ရှိတယ်။ အထူးသဖြင့် တရုတ်ပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီဟာ နိုင်ငံတကာ ပစ္စည်းမဲ့ဝါဒအပေါ်မှာ အခြေခံပြီး အဖိနှိပ်ခံအမျိုးသားများနဲ့ ပစ္စည်းမဲ့ တော်လှန်ရေးတွေကို တာဝန်ရှိတယ်ဆိုပြီး သူတို့ပြည်သူတွေကို ကြေညာပါတယ်။ ဒီကြေညာချက်များအပေါ်မှာ ကျွန်တော်တို့ဝမ်းသာပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ တရုတ်ပြည်သွားဖို့ အဓိကအချက်ကတော့ နိုင်ငံရေးအဆက်သွယ်ရဖို့နဲ့ ကျွန်တော်တို့ တော်လှန်ရေးကို နိုင်ငံတကာအားပေးထောက်ခံမှုရဖို့ပါပဲ။ ဒါဟာ အဓိကပဲ။ တရုတ်ပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့ အဆက်အသွယ်ရရေးဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အဓိကရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်တယ်။ ဒုတိယအချက်ကတော့ လေ့လာရေးပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့မှာ လူ(၄၀)လောက် ရွေးချယ်ထားပါတယ်။ နောက်ပိုင်း (၁၅)ယောက် သွားနိုင်ခဲ့တယ်။ နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေး၊ စည်းရုံးရေး၊ စီးပွားရေး စတဲ့ အဖက်ဖက်က လေ့လာဖို့ ရဲဘော်တွေကို ခေါ်ဆောင်သွားတာဖြစ်ပါတယ်။ တရုတ်ပြည်ဟာ စာထဲမှာ ဖတ်ရတာကြားရတာ ဘယ်လောက်မှန်လဲ၊ ဘယ်လောက်ထိလုပ်နိုင်လဲ၊ သူတို့ပြောတာ ဟုတ် မဟုတ် လေ့လာဖို့ပါပဲ။

နောက်ပြီး လူမျိုးစုပြဿနာကို ဘယ်လိုဖြေရှင်းကြလဲ။ စက်ရုံ အလုပ်ရုံတွေကိုလည်း လက်တွေ့ လေ့လာချင်တယ်။ ဒီရည်ရွယ်ချက်နဲ့ သွားတာဖြစ်တယ်။ တချို့က ထင်ချင်ထင်မယ်။ ကျွန်တော်တို့ တရုတ်ပြည်သွားတာ လက်နက်အကူအညီရရေးအတွက်ဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ လက်နက် အကူအညီထက် နိုင်ငံရေးပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ကို ကေအဲန်ယူပီက အခွင့်အာဏာပေးလိုက်တာ အကူအညီတောင်းတဲ့ကိစ္စ မပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့လည်း မတောင်းခဲ့ဘူး။

ဆရာကြီးစကောလယ်တော ဦးဆောင်ပြီးတော့ သွားတဲ့အဖွဲ့ဟာ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီတို့နှင့် ဆွေးနွေးခဲ့တဲ့ကိစ္စကို ဆက်လက်ပြီးတော့ရှင်းပြစေချင်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ဟာ အခုဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ အရှေ့မြောက်ပိုင်းစစ်ဒေသ သူတို့ရဲ့ ဌာနချုပ်ကို ၁၉၇၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလမှာ ရောက်သွားပါတယ်။ ရန်သူဟာ လွယ်မော်ဒေသ၊ အက်စ်ယူအေ(SUA)ဌာနချုပ်ကို ဝင်တိုက်တော့ အရင်သွားနေကျ လမ်းတွေ တစ်ခုမှသွားလို့မရတော့ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ အက်စ်ပီပီ(SSPP)ဒေသမှာ တော်တော်ကြာကြာ စောင့်နေရတယ်။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ် ပါတီ အရှေ့မြောက်ဘက်စစ်ဒေသရဲ့ နိုင်ငံရေးမှူးဟာ ရဲဘော်တင်ရီ ဖြစ်တယ်။ ဒုနိုင်ငံရေးမှူးက ရဲဘော်ခင်မောင်ကြီးဖြစ်တယ်။ သူတို့ဟာ ဗဟိုမှာဦးစီးပြီး အရှေ့မြောက်ဘက်စစ်ဒေသကို ဖွဲ့စည်း တယ်။ အဲ့ဒီစစ်ဒေသဟာ အင်အားအကြီးဆုံးဖြစ်တယ်။ အဲဒီမှာ ဗကပ ဌာနချုပ်လုပ်ထားတယ်။ အဲဒီကပဲ တရုတ်ပြည်ကိုသွားဖို့ အဆက်အသွယ်လုပ်ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ သွားဖို့ကိစ္စ ဘသိန်းတင်ဆီကို ကြေးနန်းပို့လိုက်တယ်။ ဥက္ကဋ္ဌသခင်ဇင်နှင့် သခင်ချစ်ရဲ့စာလည်း ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အရှေ့မြောက်ပိုင်း စစ်ဒေသရောက်တော့ ဝမ်းသာကြတယ်။ အဆက်အသွယ်ရဖို့လည်း ကြိုးစားကြတယ်။ ဟိုမှာ သွားနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ပြန်ကြားချက်ရဖို့ ၂လ လောက် ကြာပါတယ်။ တရုတ်ပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီက ပြည်နယ်ကော်မတီဟာ နယ်စပ်မှာပဲ ရှိတယ်။ အဲဒီနယ်စပ်အထိ ကားတွေ ရောက်တယ်။ သူတို့က ကျွန်တော်တို့ကို ကားနဲ့လာကြိုတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို လာကြိုတဲ့သူကတော့ ကာနယ်ဖူးစ် ဖြစ်တယ်။

တပ်ရင်းမှူးတစ်ယောက် ဖြစ်တယ်။ ပြည်နယ်ကတော့ ယူနန်ပြည်နယ် 'စုမောင်' မြို့ကို ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီမှာ တော်လှန်ရေးကော်မတီရဲ့ သဘာပတိလည်းဖြစ်၊ ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်တဲ့ ရဲဘော်ကျင်ဆိုတာ အကြီးဆုံးပဲ။ စကားပြန်ကတစ်ဆင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးဘသိန်းတင်လည်း တစ်ရက် နှစ်ရက်အတွင်း ရောက်လာမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ကို သူက ပြောပြ ပါတယ်။ 'စုမောင်' မြို့မှာ ၂ရက် ကြာတော့ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဘသိန်းတင် ရောက်လာပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးရဲ့ အဖွဲ့မှာ (၈)ယောက်ပါတယ်။ ဘသိန်းတင်၊ ဖေတင့်၊ ကိုတိုက်အောင်၊ ကချင်မှ တပ်မှူး တစ်ယောက်၊ ဗဟိုကော်မတီ မောင်ဝင်း စသည်ဖြင့်ပါဝင်ပါတယ်။

တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့ တွေ့ဖို့ကတော့ စုမောင်မြို့ပါတီကော်မတီကိုပဲ တာဝန်ပေးထားပါတယ်။ နိုင်ငံရေးမှူးပေါ့။ တော်လှန်ရေးကော်မတီရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဟာ တရုတ်ပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ အရန်ဗဟိုကော်မတီ ဖြစ်တယ်။ သူနဲ့ပဲ တွေ့ဆုံဖို့ တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီက တာဝန်လွှဲပေးတယ်လို့ သိရတယ်။ အဲ့ဒီတော့ ပထမဦးဆုံး တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့ ဆွေးနွေးပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ကို လိုက်လိုက်လဲလဲ ကြိုဆိုပွဲလုပ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ လေ့လာရတဲ့ကိစ္စကို အားမနာတမ်း ရင်းရင်းနှီးနှီး ပြောစရာရှိတာတွေကို ပြောပြဖို့၊ တင်ပြဖို့ ဖိတ်ကြားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း ကျွန်တော်တို့ စီစဉ်ထားတဲ့ အချက်(၃)ချက်ကို တင်ပြတယ်။ ပထမအချက်က ကေအဲန်ယူပါတီဖွဲ့စည်းရတဲ့အကြောင်း၊ အဲ့ဒီကဏ္ဍမှာ ကေအဲန်ယူပါတီရဲ့ မူဝါဒလမ်းစဉ်တစ်ခုလုံးကို ကျွန်တော်တို့ တင်ပြပါတယ်။ နောက်တစ်ခု ဗမာပြည်ရဲ့ လူမျိုးစုပြဿနာကို တင်ပြတယ်။ ဗမာပြည် တော်လှန်ရေးရဲ့ ထူးခြားချက်မှာ လူမျိုးစုတွေရဲ့ ပြဿနာဖြစ်တယ်ဆိုတာကို တင်ပြတယ်။ ဗမာပြည်ဟာ လူမျိုးပေါင်းစုံနေထိုင်တဲ့ တိုင်းပြည်ဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ ထူးခြားတဲ့ လက္ခဏာတစ်ခုဖြစ်တယ်။ တရုတ်ပြည်နဲ့ မတူတဲ့ သီးခြားလက္ခဏာတစ်ခု၊ ဗမာပြည်အနေနဲ့ ပြည်ထောင်စုပြဿနာ၊ ဒါကို တင်ပြတယ်။ တတိယအချက်ကတော့ ဗမာပြည်ရဲ့ တပ်ပေါင်းစုပြဿနာကို တင်ပြတယ်။ ကေအဲန်ယူ ပါတီအနေနဲ့ တပ်ပေါင်းစုနဲ့ပဲ အာဏာသိမ်း အောင်ပွဲခံနိုင်မယ်လို့ ယုံကြည်ကြောင်း ဒါ့ကြောင့် တပ်ပေါင်းစု ပြဿနာဟာ အလွန်အရေးကြီးကြောင်း တင်ပြခဲ့တယ်။ နောက် တပ်ပေါင်းစုနဲ့ ပတ်သတ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အမြင်၊ ခံယူချက်၊ နောက်ပြီး အကြံပေးချက်တချို့၊ ဒါတွေကို သူတို့ နားလည်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ တင်ပြခဲ့ပါတယ်။

နောက်တစ်ခု ဆက်စပ်ပြီးတော့ နည်းနည်းပြောပြချင်တာက ကျွန်တော်တို့ တရုတ်ပြည်ကို သွားတဲ့နေရာမှာ ရှမ်းပြည်မှာ တော်တော်ကြာကြာ စောင့်နေရတယ်။ ခရီးထွက်တဲ့အခါမှာလည်း အက်စ်အက်စ်ပီပီက ကျွန်တော်တို့နှင့်အတူ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စေလွှတ်ခဲ့တယ်။ သူတို့လည်း ကျွန်တော်တို့နည်းတူ နိုင်ငံရေးအဆက်အသွယ် ရရှိဖို့နဲ့ လေ့လာရေး ဦးတည်ချက်အပေါ် တရုတ်ပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့ ဆွေးနွေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီးတဲ့နောက် တရုတ်ပြည် ကွန်မြူနစ် ပါတီအနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ကို ပြန်ပြီး ရှေ့ဆောင်မှုတွေ ပေးခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ပြန်ပြီး ဆွေးနွေးတာကတော့ ပထမအချက်အနေနဲ့ တော်လှန်ရေးတရပ်မှာ ပစ္စည်းမဲ့အလုပ်သမားပါတီတစ်ရပ်မှာ ခေါင်းဆောင်မှုဆိုတာ ရှိရမယ်။ ဒုတိယအချက်ကတော့ ဒီပစ္စည်းမဲ့ အလုပ်သမားပါတီဟာ မက်စ်လီနင်ဝါဒ၊ မော်စီတုန်းအတွေးအခေါ်ကို တိတိကျကျ လက်ခံကျင့်သုံးတဲ့ပါတီ ဖြစ်ရမယ်။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ ကျွန်တော်တို့ ရှိသမျှ တော်လှန်ရေး အင်အားစုတွေဟာ စုစုစည်းစည်း ညီညီညွတ်ညွတ်ရှိကြဖို့ လိုအပ်ကြောင်း ရန်သူကို စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ဖို့ စတာတွေကို ပြန်လည် အကြံပေးခဲ့ကြတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ပြန်မလာမီ သူတို့က ကျွန်တော်တို့နဲ့တွေ့ဆုံပြီး ဒီတွေ့ဆုံမှုအတွက် ဝမ်းသာကြောင်း၊ ဗမာပြည်ရဲ့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတော်လှန်ရေး အင်အားစုကို ထောက်ခံအားပေးကြောင်း၊ အကူအညီလိုအပ်ရင် ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ လက်ရှိအခြေအနေမှာ နိုင်ငံတကာ တခြားပါတီအဖွဲ့အစည်းတွေကို ကူညီခဲ့တာရှိကြောင်း၊ အမှန်တကယ် နယ်ချဲ့ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို ပြတ်ပြတ်သားသားဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်နေတယ်ဆိုရင် လိုအပ်တာတွေကို ပေးမှာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒီလိုအစီအစဉ်မှာ နိုင်ငံတကာက လည်း ပါဝင်လာမှာဖြစ်ကြောင်း၊ ဗမာပြည်မှာရှိတဲ့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအင်အားစုတွေဟာ နယ်ချဲ့ ပဒေသရာဇ်စနစ် ဆန့်ကျင်ဆိုတော့ သူတို့အနေနှင့် ပြောက်ကျားဆင်နွှဲဖို့ လက်နက်တွေလိုအပ်မှာ ဖြစ်တယ်။ လက်နက်တွေကိုလည်း ကူညီဖို့ အဆင်သင့်ရှိကြောင်း၊ ဒါပေမဲ့ ဗကပမှတစ်ဆင့် ကူညီမှာ ဖြစ်ကြောင်း၊ လက်နက်များလိုအပ်ပါက ဗကပကို တင်ပြဖို့ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒါပေမယ့် ဗကပမှာ မရှိရင် တရုတ် ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို တင်ပြမည်သာ ဖြစ်ကြောင်း၊ တင်ပြရင် ပေးဖို့ သူတို့ ရှင်းလင်း ပြောကြားသည်။ နောက်ပိုင်း တရုတ်ပြည်ကို လာလည်ချင်ရင်လည်း လာလည်နိုင်ကြောင်း၊ လာမယ် ဆိုရင်လည်း လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ကြိုဆိုမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ လာရင်လည်း ဗကပမှ တစ်ဆင့် အကြောင်းကြားပြီး လာဖို့နဲ့ ပြန်သွားတဲ့အခါမှာလည်း ဗမာပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့သာမက ပြည်တွင်း တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အားလုံးနဲ့ စည်းလုံးစွာ ရန်သူကို လက်တွဲတိုက်ဖို့ အစရှိတာတွေကို ပြန်လည် ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။

တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့ ဆွေးနွေးပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ ဗကပနဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပါတယ်။ အဲဒီဆွေးနွေးပွဲမှာ တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို တင်ပြတဲ့စာတမ်းအတိုင်း ဗကပကိုလည်း တင်ပြပါတယ်။ ဆွေးနွေးပွဲ မတိုင်မီကတည်းက စာတမ်းကို ကြိုတင်ပေးထားတော့ ဆွေးနွေးပွဲမှာ ကျွန်တော်တို့ တင်ပြတဲ့ စာတမ်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး သဘောထားအမြင် ဘယ်လိုရှိကြောင်း မေးမြန်းလိုက်ပါတယ်။ သခင်ဘသိန်းတင်ကိုယ်တိုင် ဗကပ အနေနဲ့ သူတို့ပြောစရာရှိလျှင် တည့်တည့်နှင့် အားမနာစတမ်း မထိမ်မဝှက်သာ ပြောမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒါဟာလည်း သူတို့ပါတီရဲ့ တာဝန်ဖြစ်တယ်လို့ မြင်ကြောင်း၊ ဒါကြောင့် ရှင်းရှင်းပဲပြောမှာဖြစ်တယ်လို့ ပဏာမစကားပျိုးပြီး ဆွေးနွေးပွဲ စခဲ့ပါတယ်။ သူ ပထမဆုံး ပြောတာကတော့ "ကေအဲန်ယူပီ ပါတီဟာ အလုပ်သမားပါတီအနေနဲ့ မက်စ်ဝါဒ၊ လီနင်ဝါဒ၊ မော်စီတုန်း အတွေးအခေါ် စတဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတာ မသင့်ကြောင်း၊ ဒါဟာ ဗကပနဲ့ စင်ပြိုင်လုပ်တယ်လို့ မြင်တယ်။ ကေအဲန်ယူပီပါတီဟာ အမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီပဲ ဖြစ်သင့်ကြောင်း၊ ဗကပနှင့် စင်ပြိုင်မယ့်သဘောမျိုး ဖွဲ့စည်းထားတာဆိုရင် လုံးဝ မမှန်ဘူး၊ ဗကပ နှင့် စင်ပြိုင် ဖွဲ့စည်းတဲ့ အဖွဲ့ မှန်သမျှဟာ ဒီနေ့လည်း ပျက်စီးကုန်တာပဲ ဖြစ်တယ်။ တည်မြဲတာ မရှိဘူး၊ ဒါ့ကြောင့် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း အားမနာတမ်း ပြောရမယ်ဆိုရင် ကေအဲန်ယူပါတီအနေနဲ့ အမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီအဖြစ်သာ ဖွဲ့စည်းတာ မှန်တယ်လို့ ဗကပ မှ သုံးသပ်ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။" လို့ ဗကပ ကိုယ်စား ဘသိန်းတင်က ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။

နောက်တစ်ခုက လူမျိုးစုပြဿနာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့တင်ပြတဲ့ စာတမ်းအပေါ်မှာ ဘသိန်းတင်ရဲ့ ပြန်လည်ပြောပြချက်မှာ ကေအဲန်ယူအနေနှင့် မဒညတ လည်း ဖွဲ့တယ်၊ မဒညတ ဟာ ဗကပ နဲ့လည်း မဟာမိတ်ဖွဲ့တယ်၊ တစ်ချိန်တည်းမှာ လူမျိုးစုထဲမှာ လူမျိုးစုတပ်ဦးကိုလည်း ဖွဲ့တယ်။ ဒါဟာ မလုပ်သင့်တာတွေပဲလို့ မြင်တယ်။ ဒီလိုဖွဲ့စည်းတာဟာ လူမျိုးစုအဖွဲ့အစည်းတွေက မဒညတကို စင်ပြိုင်လုပ်ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ဒါဟာ ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ အမျိုးသားရေးအမြင် ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ကို ပြန်ပြီး ဆွေးနွေးကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က ပြန်လည်ဆွေးနွေးတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့

(K.N.U.P) ဖွဲ့စည်းမှုနဲ့၊ လူမျိုးစုတပ်ဦး ဖွဲ့စည်းမှုဟာ ဗကပ ကို စင်ပြိုင်ဝင်လုပ်ခြင်း မဟုတ်ပါ။ လက်ရှိ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တောင်းဆိုမှုအရ လိုအပ်တယ်လို့ မြင်တဲ့အပေါ်မှာ ဖွဲ့စည်းတာ ဖြစ်တယ်။ ဒီနေ့ လက်ရှိ ဗမာပြည်ဟာ လူမျိုးပေါင်းစုံနေထိုင်တဲ့ တိုင်းပြည်ဖြစ်တယ်။ လူမျိုးပေါင်းစုံဟာ ဒီနေ့ အုပ်စိုးနေတဲ့ ဖဆပလ၊ မဆလ အုပ်စိုးသူတွေဟာ လူမျိုးစုတွေအပေါ် မဟာ လူမျိုးကြီးဝါဒကို ကျင့်သုံးပြီး နည်းမျိုးစုံနဲ့ ဖိနှိပ်တယ်။ လူမျိုးစုတွေ စုစည်းမှသာ လူမျိုးစုပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်မှာ ဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် လူမျိုးစုညီညွတ်ရေး တပ်ဦးဖွဲ့တာဟာ မဒညတကို စင်ပြိုင်ဖွဲ့တာ မဟုတ်ဘူး။ မဒညတ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် တွန်းအားတစ်ခုလို့ ကျွန်တော်တို့ သဘောထားပြီး ဖွဲ့စည်း လုပ်ဆောင်တာ ဖြစ်တယ်။ တစ်နေ့မှာ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးစုအားလုံးဟာ မဒညတ ထဲမှာ ပါဝင်မှာ ဖြစ်တယ် လို့ ရည်ရွယ်ထားကြတယ်။ သူတို့ကို မဒညတ ထဲမှာ တစ်ခါတည်းခေါ် သွင်းဖို့ဆိုတာ သူတို့မှာ အတိတ်က ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတဲ့ ခါးသီးတဲ့ အတွေ့အကြုံတွေလည်း ရှိခဲ့ကြတယ်။ ဒီလိုအတိတ်က ခံစားမှု အပေါ်မှာ စုစည်းဖို့ ဘုံရန်သူကို စုစု စည်းစည်း တိုက်ခိုက်ဖို့ ပထမအဆင့် ဖွဲ့စည်းတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီကတစ်ဆင့် ကျယ်ပြန့်တဲ့ တပ်ပေါင်းစုထဲ ဝင်လာနိုင်ဘို့ ရည်ရွယ်ပြီး ဖွဲ့စည်းတာဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်ရှင်းလင်းပြခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့က ဥက္ကဋ္ဌ ဘသိန်းတင်ကို ဆက်လက်ဆွေးနွေးတာက (K.N.U.P)ပါတီကို ဖွဲ့စည်းတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ရော လူမျိုးစုညီညွတ်ရေးတပ်ဦး ဖွဲ့စည်းတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ရော ပဲခူးမှာ ရှိတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌသခင်ဇင်နဲ့လည်း ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့ကြတယ်။ ဆွေးနွေးပြီးမှ အခြေအနေ အရပ်ရပ် ပေါ်မှာ တွက်ချက်ပြီး ဖွဲ့စည်းတာဖြစ်တယ်။ ဥက္ကဋ္ဌသခင်ဇင်နဲ့ သခင်ချစ်တို့က ဒီအခြေအနေ သဘော မျိုးနဲ့ ဖွဲ့စည်းတာကို လက်ခံကြတယ်။ တစ်ခုတည်းသော တပ်ပေါင်းစုဖြစ်ရေး ကြိုးစားတာကိုလည်း သူတို့ နားလည်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဒီနေ့အမျိုးသားရေးပေါ်လစီနဲ့ ပတ်သက်တာ ကျွန်တော်တို့ တစ်လျှောက်လုံး တင်ပြထားတဲ့ တန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် နောက်ပြီး ဗမာပြည်မှာ စစ်မှန်တဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးနဲ့ ပတ်သက်တာတွေကို ဥက္ကဋ္ဌ သခင်ဇင် သခင်ချစ်တို့က လက်ခံခဲ့ကြတယ်။

ဘယ်အထိ လက်ခံသလဲဆိုရင် ဗမာပြည်မှာရှိတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေအားလုံး လူမျိုးတွေ အားလုံး တန်းတူရည်တူမှုအပေါ်မှာ ပြည်နယ်အသီးသီးက ရရှိပြီးတော့ဒီပြည်နယ်တွေနဲ့ စုစည်းထားတဲ့ ပြည်သူ့ဒီမိုကရေစီ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု သမ္မတနိုင်ငံ တည်ဆောက်ရေးအတွက် ဗမာအမျိုးသားတွေ အနေနဲ့လည်း တင့်တင့်တယ်တယ်ရှိရမယ်။ ဒါကိုလည်း သခင်ဇင် သခင်ချစ်တို့ လက်ခံပါတယ်။ ဒါတင် မက ဒီဖွဲ့စည်းတဲ့ ပြည်ထောင်စုသစ်ကို အများကြိုက် အမည်တစ်ခုပေးမယ်။ လာမယ့် အမျိုးသား ညီလာခံ တစ်ရပ်မှာ တက်ရောက်လာတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးနှင့်တကွ အများဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ်ရမယ် ဆိုတာ သဘောတူလက်ခံကြတယ်။ ဒါဟာ သခင်ဇင် သခင်ချစ်ရဲ့ အမျိုးသားပေါ်လစီနဲ့ ပတ်သက်တာ။ ဗမာပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ နောက်ဆုံးထုတ်ပြန်ထားတဲ့ သဘောထားဖြစ်ပါတယ်။ ဒါလည်း သခင် သန်းထွန်း ရှိစဉ်ကတည်းက လက်ခံသွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူကျဆုံးသွားပြီးတဲ့နောက် ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှာ ပြည်တွင်းရှိ ဗကပ ဗဟိုကနေပြီး ဒါကိုအတည်ပြုခဲ့တယ်။ ဒါဟာ ၁၉၆၉ ခုနှစ် ဗကပရဲ့ အမျိုးသား ပေါ်လစီနဲ့ ပတ်သက်တာဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော် အဲဒီအတိုင်း ဘသိန်းတင်ကို ဆွေးနွေးတဲ့ အခါ သူက သခင်ချစ်ဟာ ပြည်တွင်းမှာနေပြီး နောက်ဆုံး နိုင်ငံတကာအခြေအနေနှင့် ပတ်သက်တာ တွေ တို့လောက် သမိုင်းမှာ မပြည့်စုံဘူးဆိုပြီး ဒါကို သူတို့ တာဝန်ယူတယ်။

ဗမာပြည်အခြေအနေနှင့် ဖြစ်သင့်တာကတော့ တရုတ်ပြည်ပုံစံအတိုင်း တစ်ပြည်ထောင်စနစ်ပဲ ဖြစ်တယ်။ ပြည်နယ်တွေဆိုရင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး၊ အခွင့်အရေးဖြစ်တယ်။ ဒီမူဟာ ဗမာပြည်နှင့် အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်တယ်။ ဒီမူအရ လုပ်သင့်တယ်။ ဒီလိုဖြစ်ရေးအတွက် ဇင်+ချစ် တို့နှင့် ဒီအမြင်အပေါ်မှာ ကွဲလွဲတာကို သူတို့တာဝန်ယူတယ်လို့ ဘသိန်းတင်က ဆွေးနွေးတင်ပြပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ဘသိန်းတင်အဖွဲ့နဲ့ ဆွေးနွေးကြတဲ့အခါမှာတော့ သူတို့အမြင်ရှိလို ပြတ်ပြတ်သားသား ရင်းရင်းနှီးနှီး အားမနာတမ်းပဲ ပြောစရာရှိတာတွေကို ပြောမယ်ဆိုပြီး အထက်က ပြောသလို ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။ ပြည်ပ ဗကပ ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ ပြည်တွင်းမှာရှိတဲ့ ဗကပ ဗဟိုကြားမှာ အမြင်သဘောချင်း မတူညီမှုရှိတာကတော့ သေချာနေပါတယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဆိုတော့ ဇင်+ချစ် တို့ ပြည်တွင်းမှာ အသက်ရှင်တုန်းကာလဖြစ်တယ်။

ဥက္ကဋ္ဌဘသိန်းတင်ဟာ စကားပြောလို့ အလွန်ကောင်းပါတယ်။ အပြင်မှာ ဖော်ရွေရင်းနှီးသူတစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မူပိုင်းအမြင်နှင့် သဘောထားအမြင်ကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြရာမှာတော့ သူတို့နှင့် ကျွန်တော်တို့ တူညီမှုမရခဲ့ပါ။ ကျွန်တော်တို့ပြန်ခါနီးမှာ သူမှာတာက (K.N.U.P)ပါတီကို အလုပ်သမား ပါတီအနေနဲ့ ဖွဲ့စည်းတာမှားကြောင်း၊ လူမျိုးစု တပ်ပေါင်းစု၊ တပ်ဦးဖွဲ့စည်းတာလည်း မလုပ်သင့်ကြောင်း၊ ပြည်တွင်းမှာပဲ ရှိတဲ့ ဗကပ ခေါင်းဆောင်တွေကို သူတာဝန်ယူကြောင်း မှာကြားခဲ့တယ်။

နောက်တစ်ခုကတော့ (K.N.U.P)နဲ့ ဗကပဟာ တော်လှန်ရေး တစ်လျှောက်လုံး အလွန်ရင်းနှီးခဲ့ကြတယ်။ အပြန်အလှန်ကူညီလို့ ရှေ့ကို ဘုံရန်သူကို ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရာမှာ ဆက်လက်ပြီး စည်းလုံးစွာရှိဖို့ လိုအပ်ကြောင်း၊ မူချင်းမတူတဲ့ အမြင်ကို တိုက်ပွဲထဲမှာ ပူးပေါင်းရင်း တိုက်ပွဲအတွင်း ညီညွတ်ရေးယူဖို့ နောက်ဆုံး လုံးဝညီညွတ်ရေးရတဲ့အထိ ဆိုင်ရာပါတီကနေ ကြိုးစားကြဖို့ ကျွန်တော်တို့ကို ဆွေးနွေးမှာကြားခဲ့ပါတယ်။

ပြည်ပရောက် သခင်ဘသိန်းတင်တို့က ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်မှာကို သဘောမတူလက်မခံတဲ့ သဘောလား။

ဟုတ်ပါတယ်။ ဘသိန်းတင်၊ ဖေတင့်နှင့် တရုတ်ပြည်မှာရှိတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေဟာ ကျွန်တော်တို့နဲ့ ဆွေးနွေးတဲ့အခါ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ကိစ္စကတော့ တရုတ်ပြည်အတိုင်းဆိုရင် ကျွန်တော်တို့နဲ့ မကိုက်ဘူးဖြစ်နေတယ်။ သူတို့က တစ်ပြည်ထောင်စနစ်ဖြစ်တယ်။ သခင်ဇင်၊ သခင်ချစ်တို့နဲ့ ဆွေးနွေးတာကတော့ ကိုက်ညီမှုရှိတယ်။ ဗမာကိုလည်း ပြည်နယ်သတ်မှတ် ပါဝင်ဖို့ သဘောတူညီမှု ရရှိခဲ့တယ်။ တစ်ခုရှိတာက အောက်ခြေအဆင့်က ပါတီရဲဘော်တွေ၊ ခေါင်းဆောင်တွေ၊ တပ်မှူးတွေထဲမှာ ဒီသဘောထားအမြင်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး တိုက်ပွဲတွေရှိတယ်။ နိုင်ငံရေးအမြင်နဲ့ ပတ်သက်တာဖြစ်တယ်။ အချို့ကတော့ ပြည်တွင်းမှာရှိတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ အမြင်အတိုင်း ဖြစ်တယ်။ တပ်မှူး၊ ဆေးမှူးတွေ ဒါတွေထဲက တချို့ပါတီအတွင်း တိုက်ပွဲအသွင်ရှိနေတာကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ကျန်တဲ့ တချို့ကတော့ ပြည်တွင်းရှိ ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ သဘောထား ခံယူချက်ကို နှစ်သက်ကြတယ်။ သဘောတူကြတယ်။ အခြေအနေနဲ့ ကိုက်ညီတယ်ဆိုပြီး မြင်တာတွေရှိတယ်။ ဟိုမှာကတော့ ဥက္ကဋ္ဌဘသိန်းတင် ဦးဆောင်မှုအောက်မှာ သူတို့အများဆန္ဒအတိုင်းလိုက်ပြီး ဒီမိုကရေစီ ဗဟိုကြိုးကိုင်မှုစနစ်အရ နာခံရတာ ဖြစ်တယ်။

တရုတ်ပြည်ထဲမှာ လေ့လာခဲ့တာတွေ၊ သိမြင်ခဲ့တာတွေ ဆက်ဆံရေးတွေ၊ အကြံဉာဏ်တွေကိုလည်း ပြောပြပေးပါ။

ကျွန်တော်တို့ တရုတ်ပြည်ထဲရောက်တော့ တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီအနေနှင့် ကျွန်တော်တို့ကို လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ကြိုဆိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်၊ ပါတီတစ်ရပ် အဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တစ်ခုက ခေါင်းဆောင်တွေပုံစံအတိုင်း ကြိုဆိုဧည့်ခံပါတယ်။ ကြိုဆိုဧည့်ခံကျွေးမွေးတာ၊ သူတို့ကော်မတီထက် နှစ်ဆသာပါတယ်။ သွားလာရာမှာ ကားတွေကိုလည်း အစစအရာရာ စီစဉ်ထားတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဘယ်သူမှ မသိသေးတဲ့ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဖြစ်ပေမယ့် ထင်ပေါ်ပြီးလူသိများတဲ့ နိုင်ငံတစ်ခုကလာတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့မခြား ကြိုဆိုပြီး ပြုစုခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့လိုချင်တဲ့ အကူအညီတွေလည်း ဖြည့်ဆည်းပေးကြတယ်။ ဥပမာ ကျွန်တော်တို့အထဲက တချို့ရဲဘော်တွေဟာ သွားရောဂါဖြစ်နေကြတယ်။ ကုသဖို့ လိုအပ်မှုကို သူတို့ကူညီကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ (K.N.U.P)က လူ (၃၀)ကျော်၊ (S.S.P.P)က လူ (၆၀)ကျော်၊ ပေါင်း(၁၀၀)ကျော်ကို သူတို့ရဲဘော်တွေနဲ့ တန်းတူမက ပိုပြီးဂရုစိုက်ခဲ့တာရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မဝင်ခင်တည်းက တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ကျွန်တော်တို့ ဘာတွေလေ့လာချင်သလဲဆိုတာ မေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးဆိုတော့ တရုတ်ပြည်သူတွေမှာ သူတို့ရဲ့တပ်ဖွဲ့စည်းပုံ၊ လက်နက် တပ်ဆင်ပုံကို လေ့လာချင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့က လူမျိုးစုတွေဖြစ်တော့ သူတို့ဆီက လူမျိုးစုကိစ္စကိုလည်း သိချင်တယ်။

သူတို့ပြောတာက ယူနန်ပြည်မှာဆိုရင် လူမျိုးစုတွေ အဓိကအားဖြင့်(၂၄) မျိုး ရှိတဲ့အကြောင်း ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က အဲဒီလူမျိုးစုတွေရဲ့အကြောင်း၊ လူမျိုးစုတွေရဲ့ ဒေသတွေကို လေ့လာချင်ကြောင်း ပြောပြပါတယ်။ နောက်ပြီး စီးပွားရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး စက်ရုံအလုပ်ရုံတွေနဲ့ အဲဒီ အလုပ်သမားတွေအကြောင်း၊ မွေးမြူရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍနှင့် လုပ်နည်းလုပ်ဟန်နှင့် သမိုင်းဝင် အဆောက်အဦတွေကို လေ့လာချင်ကြောင်း တင်ပြခဲ့တယ်။ သူတို့ လေ့လာခွင့်ပြုတဲ့ ကဏ္ဍတွေကို ပြန်လည်ဖြေကြားပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုတွေလည်း လုပ်ထားခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ စမောင်မြို့မှာ (၂)ပတ်လောက် ကြာသွားပြီး မြို့ပေါ်မှာရှိတဲ့ စက်ရုံတွေလည်း လေ့လာခဲ့ရပါတယ်။ အဲ့ဒီအနီးအနားက လူမျိုးစုတွေရဲ့ဒေသနဲ့ သူတို့ရဲ့အကြောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစနစ်နဲ့ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတွေကို လေ့လာခဲ့ရပါတယ်။ ယူနန်အပြင် စမောင်ဒေသဟာ အရင်ကဆိုရင် အထူးသဖြင့် ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးတဲ့ ဒေသတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဟိုတုန်းက ဘိန်းတွေကို အများအပြား စိုက်ပျိုးကြတယ်။ ခုချိန်မှာတော့ ရိက္ခာအသင့်အတင့် ဖူလုံမယ်လို့ ကျွန်တော်ယူဆတယ်။ ရွာတိုင်း လိုလိုမှာ ရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံးစက်တွေ အသုံးပြုတဲ့အတွက် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို သုံးစွဲနိုင် ကြပါတယ်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အဆင်ပြေနိုင်ဖို့ လုပ်ကိုင်နေတာတွေ့ရတယ်။ စမောင်မှာ အိမ်၊ အဆောက်အဦးတွေ တိုးချဲ့နေတာတွေ့ရတယ်။ သစ် ဝါး နည်းနည်းရှားတာ တွေ့ရ တယ်။ အဲဒီမှာ ရှိတဲ့ လူမျိုးစုတွေဟာ သူတို့ရဲ့ ရိုးရာ ကပွဲတွေနဲ့ ပြန်လည်ဖျော်ဖြေကြပါတယ်။ စမောင်မြို့ကနေ တခြားနေရာတွေ သွားလေ့လာဖို့က ရောက်တာကလည်း နောက်ကျပြီး သွားရမယ့် အခြားကိစ္စတွေလည်း ရှိသေးတာမို့ ကူမင်းမြို့လောက်ပဲ သွားလေ့လာခဲ့ပါတယ်။ တောင်ပေါ်မြို့ ဖြစ်ပေမယ့် လူဦးရေ တစ်သန်းကျော်ရှိတယ်။ မြို့ကွက် တော်တော်ကြီးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရက်ပေါင်း

(၂၀)လောက် သွားလေ့လာခဲ့တယ်။ ကူမင်းမြို့မှာ လူမျိုးစု တက္ကသိုလ်ရှိတယ်။ အဲဒီ တက္ကသိုလ်မှာ ဗမာပြည်မှာရှိတဲ့ လူမျိုးစု တော်တော်များများရှိတာ တွေ့ရတယ်။ ကချင်နှင့် ရှမ်းတွေလည်း ရှိတယ်။

ဗမာပြည်မှာရှိတဲ့ ကရင်၊ မွန်၊ ဗမာကလွဲရင် ကျန်တဲ့တိုင်းရင်းသားတွေကို အဲ့ဒီမှာလည်း ရှိနေတာ တွေ့ရတယ်။ မြောင်၊ လားဟူ၊ ဝ၊ ကချင်၊ ရှမ်း တို့ဖြစ်တယ်။ ရှမ်းလူဦးရေဟာ ဗမာပြည်မှာရှိတာထက် တရုတ်ပြည်ထဲမှာ ပိုများတာတွေ့ရတယ်။ ရှမ်းအနေနဲ့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးတိုင်း (၂)တိုင်းရှိတယ်။ အရှေ့တောင်တိုင်း (၅)တိုင်းကို ဟိုအရင် ဦးနုခေတ်က တစ်ခါရောက်ဖူးခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို စမောင်မြို့မှာ ဧည့်ခံကျွေးမွေးတဲ့နေရာကို ဦးနုက ပထမဆုံးရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ မြောက်ဘက်မှာလည်း တိုင်းတစ်ခုရှိတယ်။ ကချင်မှာလည်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးတိုင်း ရှိတယ်။ လူမျိုးစု ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေးဘက်မှာဆိုရင် ဉပမာ- ခရိုင်တစ်ခုမှာ ပါတီဘက်မှာဆိုရင် လားဟူက တစ်ခရိုင်၊ ကရင်နီ နောက်ပိုင်းကျတော့ 'ဝ' တို့ ဖြစ်တယ်။ တရုတ်ပြည်ထဲမှာ အဲဒီလို တွေ့ရတာရှိတယ်။ လူမျိုးစု တက္ကသိုလ်မှာ ကျွန်တော်တို့သွားလေ့လာတော့ လူမျိုးစုစာကို သူတို့ပြန်ဖော်ထုတ်ပြီး သင်တန်းပေးတယ်။ ဘာသာစကားနှင့် ပတ်သက်တာ သူတို့တော်တော်မြန်တယ်။ တစ်နှစ်အတွင်း ဒီလူမျိုးစုတွေဟာ သူတို့ပြောတဲ့ ဘာသာစကားရော၊ တရုတ်ဘာသာစကားရော နှစ်ခုလုံးကို ရေးနိုင် ပြောနိုင်ရုံ မကဘဲ ကျွမ်းကျင်စွာ ဘာသာပြန်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အပြန်အလှန်လုပ်ကြတယ်။ တရုတ်ပြည်က ပို့တဲ့ စာတွေကို သူတို့ဘာသာနှင့် ပြန်ဆိုတယ်။ သူတို့ အခြေအနေနှင့် စာပေတွေ ဒီလိုဆောင်ရွက်နိုင်တာ တွေ့ရတော့ တော်တော်လေး အားရမိတယ်။ စက်ရုံ အလုပ်ရုံတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သံမဏိ ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံ တစ်ခုမှာ အလုပ်သမား (၂)သောင်းကျော်ရှိတယ်။ တော်တော် ကြီးကျယ်တာ တွေ့ရတယ်။ အဲ့ဒီမှာ သံမဏိကို ကျိုတဲ့ ဖို (၅)ခု ရှိတယ်။ အလုပ်သမားတွေရဲ့ လုပ်ငန်းခွင် အခြေအနေ၊ သူတို့ရဲ့ စားသောက်မှုတွေကို လေ့လာခဲ့ရတယ်။ သူတို့ တပ်မတော်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြည်သူ့စစ်ကို ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းသလဲ၊ ဘယ်လို လက်နက်တပ်ဆင်သလဲ၊ ဘယ်လို သဘော တရား တွေပေးလဲ ဆိုတာတွေကို ကျွန်တော်တို့ လေ့လာခဲ့ရပါတယ်။ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံတွေ စက်ပစ္စည်း တပ်ဆင်မှုတွေကိုလည်း လေ့လာခဲ့တယ်။

ပညာရေးကဏ္ဍကို လေ့လာရာမှာ ထူးထူးခြားခြား တစ်ခုတွေ့ရတယ်။ ဗလ (၅)တန် ရှိတဲ့နေရာမှာ ကာယဗလ၊ ဉာဏဗလ၊ စာရိတ္တဗလ၊ ဘောဂဗလ စတဲ့ကျောင်းတွေဖြစ်တယ်။ အဓိက ရှေ့တန်း တင်တာက (၁) စာရိတ္တ၊ (၂)ကာယဗလ၊ (၃) ဉာဏဗလ ဆိုတဲ့ အဆင့်လိုက် အဓိက လုပ်ဆောင်မှုတွေ သတ်မှတ်ထားတယ်။

တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ကို ထူထောင်တဲ့နေရာမှာ ပညာတတ်တာနဲ့ အဓိက မပြီးဘူး။ ကိုယ်ကာယ ကျန်းမာတာနဲ့ မလုံလောက်ဘူး။ အခြေအနေအကျဆုံးကတော့ စာရိတ္တကောင်းဖို့ပဲ ဖြစ်တယ်။ အထူးသဖြင့် မျိုးချစ်ပြည်ချစ်စိတ် ရှိစေဖို့၊ ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုးဖို့နဲ့ သူတပါး ကူညီဖို့ စတဲ့ ပေါ်လစီနဲ့ ပတ်သက်တာတွေကို လေ့လာခဲ့ရပါတယ်။ ဒုတိယကတော့ ကျန်းမာသန်စွမ်းမှုရှိဖို့ ဖြစ်တယ်။ ကျန်းမာချမ်းသာမှ တိုင်းပြည်ကို အကျိုးပြုနိုင်မယ်ဆိုပြီး အလေးထားကြတယ်။ ဉာဏဗလ စတဲ့ ပညာတတ်ဖို့ စာပေသင်ကြားရေးဆိုတာတွေကို တတိယနေရာမှာ ထားတယ်။ ဒါဟာ ထူးခြားချက်တစ်ခု ဖြစ်တယ်။

ဗမာတစ်နိုင်ငံလုံးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဗကပ ကလည်း သူ့ဟာနဲ့ သူပေါ့လေ။ K.N.U ကလည်း N.D.F စတဲ့ အဖွဲ့နဲ့ နေဝင်းဆန့်ကျင်ရေး လုပ်နေတာပဲ။ အဲဒီတော့ တိုင်းပြည်မှာ ရှေ့လျှောက်ဘယ်လို အခြေအနေမျိုးနဲ့ ရှိမလဲ။ စည်းလုံးရေး (Unity)နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုလုပ်ရင် ကောင်းမလဲ ဆိုတာ

ဆရာကြီးရဲ့သဘောထားကို ဖော်ပြပေးဖို့ မေတ္တာရပ်ခံပါတယ်။

ပထမဦးဆုံး ဗကပ နဲ့ ပတ်သက်ပြီး နည်းနည်းဆက်ပြောချင်ပါတယ်။ ဗကပဟာ ၁၉၆၈ ခုနှစ်မှာ စပြီး ဗမာပြည်ထဲ ပြန်ဝင်လာတယ်။ ပထမအဆင့်မှာတော့ အောင်ပွဲတွေ တော်တော်ရခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်းကျတော့ သူတို့ရှေ့သိပ်မတိုးရဲနိုင်ဘူး။ ပြောရမယ်ဆိုရင် ဒီနေ့အထိပဲပေါ့။ မတိုးနိုင်တဲ့ ကိစ္စက အကြောင်းရှိမယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြောက်ဘက် ချီတက်တုန်းက ဗကပရဲ့ "အခိုင်အမာပေါ်လစီ" ဆိုပြီး အရှေ့ပိုင်း စစ်ဒေသကနေပြီးတော့ ထုတ်ထားတဲ့ သူတို့ စာစောင်ထဲမှာ တွေ့ခဲ့၊ ဖတ်ခဲ့ရတယ်။ သူတို့တိုက်လို့ သိမ်းပိုက်နိုင်မယ်ဆိုရင် အဲ့ဒီနေရာဟာ သူတို့ နယ်မြေပဲလို့ "အခိုင်အမာပေါ်လစီ" ထဲမှာ သူတို့ပြဌာန်းထားခဲ့တယ်။ ပြဌာန်းတဲ့အတိုင်း လက်တွေ့မှာ ဒီလိုပဲ လုပ်တယ်။

ဒီလို ကျင့်သုံးတော့ မြောက်ပိုင်းမှာဆိုရင် ကချင်နဲ့ ပြဿနာဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဖြစ်ပုံကတော့ ကချင် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးဟာ ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှာ စတင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါတယ်။ ဖြစ်တော့သူတို့လည်း နယ်မြေတွေ သိမ်းပိုက်ခဲ့တယ်။ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းဆိုရင် ကချင်(Kachin State Service)ရှိထားတယ်။ ကချင်တော်လှန်ရေး အနေနဲ့ဆိုရင် တပ်မဟာ(၄)၊ အဲဒါ သူတို့ရဲ့ ဧရိယာဖြစ်တယ်။ ကချင်အမျိုးသား တော်တော်များများရှိခဲ့တယ်။ သူတို့လည်း မြို့ငယ်လေးတွေ ရန်သူစခန်းတွေကို တော်တော် သိမ်းနိုင်ခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်း ဗကပ ပါလာတော့ ရန်သူရှိတဲ့နေရာမှာ သူတို့တိုက်တော့ သူတို့ ရတယ်။ ဒီလို ဗကပရဲ့ အဓိကအင်အားနဲ့ တိုက်လို့ရတဲ့နေရမှာ နောက်ပိုင်းက ဗကပ ကို အားဖြည့်ပြီး ဝင်တိုက်တာ ဖြစ်တယ်။ ဒီနေရာတွေကလည်း ပထမတော့ ကေအိုင်အေနေရာ၊ ကေအိုင်အေလူထု၊ ဗကပ က ဒီနယ်မြေတွေရသွားတော့ ဒီနယ်မြေပါ ဗကပရဲ့ နယ်မြေဖြစ်သွားတယ်။ ဒီနေရာမှာ ကချင်ဟာ သူတို့ လူထုကိုတောင် သူတို့စည်းရုံးနိုင်စွမ်း မရှိတော့ဘူး။ သွားတာ လာတာ အချုပ် အခြယ်နဲ့ သွားရတယ်။

ပထမ ဗကပ ပြန်လာတုန်းက ကချင်တွေ တော်တော်ကူညီပေးခဲ့တယ်။ ဥပမာ- ဗကပ လားရှိုးကို သွားတိုက်တဲ့အထိ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ မသိမ်းနိုင်ခဲ့ပေမယ့် အောင်ပွဲတွေရခဲ့တယ်။ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းမှာ ဆိုရင် မူဆယ်၊ မိုးမိတ်၊ ဗကပ ရှိတဲ့နေရာတွေအထိ သူတို့ရခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်း သူတို့ အခိုင်အမာ ပေါ်လစီအတိုင်း တိုက်ပြီး သိမ်းလို့ရသရွေ့ သူတို့နယ်မြေလို့ သတ်မှတ်လာတော့ ကချင်က နဂိုက သူတို့ရဲ့နယ်မြေမှာ ဘာမှ လုပ်လို့ မရတော့ဘူး။ ဒီလိုနဲ့ ကချင်တွေ စိတ်မကောင်း ဖြစ်လာရာက ဗကပကို မဆန့်ကျင်ပေမဲ့ အကူအညီ မပေးတော့ဘူး။ ဗကပရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုလည်း အကူအညီ မပေးခဲ့ဘူး။ နောက်ပိုင်း ဗကပနဲ့ ကချင်လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့တာတွေ ရှိခဲ့တယ်။ ဒါဟာ ဗကပရဲ့ နယ်မြေသတ်မှတ်ချက် အခိုင်အမာပေါ်လစီကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ကချင်ရဲ့အကူအညီမရတော့ ဗကပ လည်း ရှေ့ဆက် မတိုးနိုင်ဘူး။ ဒီလို ပြဿနာရှိတာ ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရတယ်လေ။ ဗကပ ကချင် ညီညွတ်ရေးအတွက် တွေ့ဆုံမှုတွေလုပ်ပြီး စာချုပ်(၃)ခု လုပ်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ဗကပက လက်ရှိ မူကိုပဲ ဆက်ကျင့်လို့ ကချင်ဟာ ချုပ်ဆိုတဲ့စာချုပ်ကို မီးရှို့လိုက်ရတာဘဲ။ ဒါက ကေအိုင်အေ ကိုယ်တိုင် ပြောလို့ သိခဲ့ရတယ်။ နောက်ပိုင်း အခိုင်အမာပေါ်လစီ တစ်ခုကတော့ အလွှာ(၃)ခု ပေါ်လစီပဲ။ တိုးတက်တဲ့ အလွှာ၊ အလယ်အလတ်အလွှာ၊ နောက်ကျတဲ့ အနိမ့်ဆုံးအလွှာဆိုပြီး သတ်မှတ်ထားတယ်။ တိုးတက်တဲ့အလွှာက လူတွေကိုစည်းရုံးပြီး သူတို့လူအဖြစ် သိမ်းသွင်းတယ်။ အလယ်တန်းအလွှာကတော့ ကြားထိုင် အလွှာ ဖြစ်တယ်။ ဖောက်ပြန်တဲ့ အလွှာကတော့ ပြတ်သားစွာ ဆုံဖြတ်ချက်ချတဲ့ ပေါ်လစီ ဖြစ်တယ်။ ဒီပေါ်လစီအတိုင်း ကျင့်သုံးတယ်။ ဒီပေါ်လစီကိုလည်း တရုတ်ပြည်တော်လှန်ရေး တရုတ်

ပြည် တော်လှန်ကာလ မော်စီတုန်းကနေ ချန်ကေရှိတ်အုပ်စုကို တိုက်တဲ့အခါမှာ ချမှတ်ကျင့်သုံးတဲ့ ပေါ်လစီအတိုင်းဖြစ်တယ်။ သူတို့အနေနဲ့ လုပ်ဆောင်ခဲ့လို့ အောင်မြင်ခဲ့တယ်။ ဗကပက လူမျိုးစု အဖွဲ့ အစည်း တွေထဲမှာ ဒီပေါ်လစီကိုကျင့်သုံးတော့ အခြေအနေတွေဟာ တရုတ်ပြည်တော်လှန်ရေးကာလနဲ့ မတူလို့ မညီညွတ်မှုတွေ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တယ်။ ဉပမာ- ကချင် လူမျိုးစုနဲ့ ဆက်ဆံတဲ့အခါ ဗကပက ကချင်အဖွဲ့အစည်းထဲက လူအချို့ကို စည်းရုံးပြီး ဗကပကို ထောက်ခံသူဖြစ်အောင် လုပ်တယ်။ စည်းရုံး လို့ မရသူကို ဆန့်ကျင်မှု သဘောရှိလို့ အပြတ်တိုက်ရမယ် ဆိုတဲ့အခါ လူမျိုးစုထဲမှာ မညီညွတ်မှုတွေ ဖြစ်လာတယ်။ ဒီလို ဖဲ့ထုတ်စည်းရုံးတာရော၊ ခွဲခြမ်းတိုက်တာရော လုပ်လာတော့ အဖွဲ့အတွင်း ပြဿနာ တွေ ပေါ်လာတယ်။ ရလဖ (ရှမ်းပြည်လူမျိုးစုများအဖွဲ့) ဖွဲ့တုန်းကလည်း ဒီပေါ်လစီကြောင့်ပဲ ဖြစ် တယ်။ ရှမ်းထဲမှာလည်း ဒီပေါ်လစီကို ကျင့်သုံးတာကြောင့် သူတို့လူမျိုးစုထဲမှာ ကွဲပြားမှုတွေ ဖြစ်ပေါ် လာခဲ့တယ်။

ဒီတော့ တော်လှန်ရေးအင်အားစုတွေ အားနည်းသွားခဲ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ဗမာပြည်ရဲ့ တော်လှန်ရေး တစ်ခုလုံးကို ထိခိုက်သွားတယ်လို့ ကျွန်တော်မြင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘုံရန်သူကို တိုက်ခိုက်ရေး အတွက် ဗကပဟာ ဒီ အခိုင်အမာပေါ်လစီနှစ်ခုကို ပြန်စဉ်းစားသင့်တယ်။ ဒါမှ မှန်မှန် ကန်ကန် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းတွေ ရရှိမှာ ဖြစ်တယ်။ စည်းလုံးမှု၊ ညီညွတ်မှု၊ နားလည်မှု အပေါ်မှာ မှန်ကန်တဲ့ အခြေခံမူမျိုးဖြစ်ရမယ်။ ကျွန်တော် ဒီလိုပဲမြင်တယ်။ ဒီနေ့ ဗကပ အနေနဲ့ ဆိုရင် သမိုင်းအစဉ်အလာကြီးမားတဲ့ ပါတီအဖွဲ့အစည်းတခုရှိတယ်။ အလုပ်သမားပါတီတစ်ခု အနေနဲ့ဆိုရင် ရှေ့ဆောင်မှု တာဝန်တွေ သူတို့မှာ အများကြီးရှိတယ်။ ရှေ့ဆောင်မှုဆိုတာ တောင်းယူလို့ ရတာ မဟုတ်ဘူး။ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှုလုပ်ရင်းနဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုကို ရယူဖို့ဖြစ်တယ်။ ဒါကလည်း ဉက္ကဋ္ဌ မော်ရဲ့ သဘောတရား စာစောင်ထဲမှာ ဒီလိုပဲ ချမှတ်ထားတာ ရှိပါတယ်။ ဗကပ ဟာ မက်စ်၊လီနင်ဝါဒ၊ မော်စီတုန်းအတွေး လက်ခံမယ်ဆိုရင် လက်တွေ့ကျကျလည်း ဒီအတိုင်း လုပ်ဆောင်သင့်တယ်လို့ ကျွန်တော်မြင်တယ်။ လက်တွေ့ကျတော့ ခေါင်းဆောင်မှုကို အတင်း တောင်းယူတဲ့ ပုံစံမျိုးဖြစ်နေတယ်။ ကေအဲန်ယူပါတီ အနေနဲ့ ကျင့်သုံးခဲ့တာတွေ တခြားအဖွဲ့အစည်းက ကျင့်သုံးခဲ့တာတွေမှာ ဒီလို ပြောင် တောင်းဆိုခဲ့တာတွေရှိတော့ လူထုကိုခေါင်းဆောင်လို့ ရသင့်သလောက် မရဘူး။ ပြီးတော့ ခွဲပြီး စည်းရုံးတာတွေလည်း ရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ခုလို ဗကပ ကို ဝေဖန်တာဟာ အပြုသဘောမျိုး ဖြစ်ပါ တယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကျယ်ပြန့်တဲ့ တပ်ပေါင်းစုကြီး ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ နောက် အချက်က အလုပ်သမားပါတီ တခုအနေနဲ့ လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်တဲ့နေရာမှာ အခြေအနေနဲ့ ကိုက်ညီအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ဘို့ ဒီရည်ရွယ်ချက်နဲ့ သုံးသပ်တာ ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော်ပြောချင်တယ်။

ကျွန်တော်တို့ ကေအဲန်ယူထဲမှာလည်း တပ်ပေါင်းစုနဲ့ အာဏာသိမ်းမယ်လို့ သဘောထားတွေ ရှိတယ်။ ဗမာပြည်မှာလည်း လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းတွေ တော်တော်များများရှိတယ်။ တပ်ပေါင်းစုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ အကြိမ်ကြိမ် ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကရင်တော်လှန် ရေး အနေနဲ့ အကြိမ်ပေါင်း မနည်းဘူး။ ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ဒီတပ်ပေါင်းစုတွေဟာ စာရွက်တွေ ပေါ်မှာပဲ ကျန်ခဲ့ကြတယ်။ ဉပမာ- လူမျိုးစုတပ်ဦးနှင့် ပတ်သတ်တာ ၊ ကျွန်တော်တို့ ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှာ တလညတ (တိုးတက်သောလူမျိုးစုများ ညီညွတ်ရေးတပ်ဦး)၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်မှာ လလမဖ (လူမျိုးစုများ လွတ်မြောက် ရေးအဖွဲ့) နောက်ပြီးတော့ လညတ(လူမျိုးစုများညီညွတ်ရေးတပ်ဦး)၊ ညလတ (ညီညွတ်သော လူမျိုးစုများ တပ်ဦး)ဆိုပြီး ကျွန်တော်တို့ တောက်လျှောက် ဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်။

အခု ကျွန်တော်တို့ မဒတ ရှိတယ်။ မဒတက လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ကဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ တစ်စုံတရာ စပြီး လှုပ်ရှားတယ်။ ပူးတွဲစုပေါင်းပြီး စစ်သင်တန်းတွေ ပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ ဗိုလ်လောင်းသင်တန်းအထိ ပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ ပေးနိုင်တဲ့အပေါ်မှာ တော်တော် တက်တက်ကြွကြွဖြစ်လာတယ်။ မဒတအပေါ် ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ အစားထိုးကြတယ်။ အားကိုးကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ပိုင်း တပ်ပေါင်းစုနဲ့ ပတ်သက်တာ လှုပ်ရှားမှု ရှိတန်သလောက် မရှိဘဲ လျှော့နည်းလာတာတွေကို ကျွန်တော်တို့မြင်လာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဘုံရန်သူတိုက်ခိုက်နိုင်ဖို့ ညီညီညွတ်ညွတ်နဲ့ တပ်ပေါင်းစု အခန်းကဏ္ဍမှာ ကျွန်တော်တို့ ချမှတ်တဲ့ မူကို တိတိကျကျ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ဘို့ လို အပ်တယ်။

ဗမာပြည်မှာ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး အင်အားစုတွေ အားလုံးစုစည်းနိုင်မှ ကျွန်တော်တို့ အတွက် လွပ်လပ်ရေး အောင်ပွဲခံမယ်လို့ မြင်တယ်။ ဥပမာ မြောက်ဘက်မှာ ဗကပအနေနဲ့ အင်အား ကြီးကြီးမားမားနဲ့ လှုပ်ရှားနေပေမဲ့ ရှေ့ကို သိပ်မတိုးနိုင်ဘူး။ ၁၉၆၈ ခုနှစ်ကတည်းက စတင်ဝင်လာတာ ရှမ်းပြည်မှာ တစ်နေတယ်။ တခါတခါ သံလွင်မြစ် အရှေ့ဘက်ကို ကူးရတဲ့ အနေအထား မျိုးရှိနေတယ်။ အဲတာကိုကြည့်ပြီးပြောရမယ်ဆိုရင် သူလူမျိုးစုအပေါ်ထားတဲ့ သဘောထားနင့် အမျိုးသားရေးပေါ်လစီကို မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြေရှင်းနိုင်ဘို့လိုတယ်လို့ ကျွန်တော် မြင်တယ်။ ဒီလို ဖြေရှင်း နိုင်ဖို့ကတော့ လက်ရှိဗမာပြည်အနေအထားအရ အမှန်ဆုံးက ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု စစ်စစ် သဘောထား အမြင်အပေါ်မှာ တန်းတူရည်တူနဲ့ လူမျိုးတိုင်း ကြီးငယ်မရွေး အခွင့်အရေးတူညီမှုနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားဖို့လိုပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီကျကျဖြစ်အောင် ဖွဲ့စည်း လုပ်ဆောင် သွားရမယ်။ ဗကပ အနေနဲ့ တရုတ်ပြည်ပုံစံ အတိုင်းဆိုရင် ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့ အခြေအနေနဲ့ မကိုက်ညီဘူး။

ဒီတော့ ဗကပ အနေနဲ့ဆိုရင် ခုလက်ရှိဗမာပြည် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ အင်အား အကြီးဆုံးဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတကာ ထောက်ခံအားပေးမှုလည်း ရတယ်။ ရန်သူအနေနဲ့လည်း ဗမာပြည်မှာရှိတဲ့ တပ်မတွေ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ နေရာမှာဆိုရင် တပ်မ(၆၆)ဟာ မြောက်ပိုင်းမှာ ဗကပနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရတယ်။ ဒါကြောင့် ဗကပ အင်အား မနည်းဘူး။ ဒီအင်အားဟာ ရန်သူကို အပြုတ်တိုက်နိုင်ပြီး ရန်ကုန်ကို သိမ်း နိုင်မယ်။ ရန်ကုန်ကို သိမ်းနိုင်မှလည်း ရန်သူကို အပြုတ်တိုက်နိုင်မယ်။ ဒီအင်အားကြီးတဲ့ အဖွဲ့အစည်း ဟာ အနည်းဆုံး လူမျိုးစုတွေနဲ့ ဒီမြေပေါ်မှာ နားလည်မှု စိုက်ထူပြီး လုပ်ဆောင်သွားဖို့ လိုတယ်လို့ ကျွန် တော်မြင်တယ်။ ဒါ ကျွန်တော့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ အမြင် ဖြစ်တယ်။

ဒါ့ကြောင့် မြန်မာပြည်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး အောင်ပွဲရရေးအတွက်ဆိုရင် အထူး သဖြင့် နိုင်ငံရေးအရ ဖက်ဒရယ်သစ် ဖွဲ့စည်းရေးအပေါ်မှာ ပြည်ထောင်စုတွင်းရှိ လူမျိုးတိုင်း တန်းတူ အခွင့်အရေး ရဖို့လိုတယ်။ တပ်ပေါင်းစုနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း အလေးထားဖို့လိုတယ်။ ကြိုးစားဖို့ လိုတယ်။ ကြိုးစားတဲ့နေရာမှာ ကျွန်တော်တို့မှာ ရှိတတ်တဲ့ ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ အမျိုးသားရေးနဲ့ မဟာ လူမျိုးကြီး ဝါဒကို တိုက်ရမယ်။ တစ်ခါတရံ ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ အမြင်ကို တိုက်ရင်းနဲ့ မဟာ ဖြစ်ခဲ့တာတွေ ရှိတယ်။ နောက်မဟာကို တိုက်နေရင်းနဲ့ ကျဉ်းမြောင်းတာတွေ ဖြစ်သွားတယ်။ ဒီအစွန်းနှစ်ဖက်ကို ရှောင်ရှားပြီးတော့ မှန်မှန်ကန်ကန် လုပ်ဆောင်သွားနိုင်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ ကြိုးစားကြရမယ်။

မြောက်ပိုင်းခရီးစဉ်မှတ်တမ်း

ကေအဲန်ယူပါတီ၏ မြောက်ပိုင်းခရီးစဉ်တွင် (၂)ကြိမ်တိတိ ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ တစ်ကြိမ်၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ် မေလတွင် တစ်ကြိမ် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ဗ/မ ဘော်လွင်၊ အဖွဲ့ဝင်များမှာ မန်းရာလာဖန်း၊ မန်းခွါ(စောဘာဘာ)၊ စောသမိန်ထွန်း၊ စောသိန်းလွင်၊ (ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး မွေးစားသား)၊ စောတယ်ပလယ်၊ (စနောထူ)၊ စောဝါး(တရုတ်လူမျိုး)၊ ဆရာဟုန်စုလျှန်(တရုတ်ကေဒါ-ကရင်ကိုယ်စားလှယ်)၊ ဗဒိုအားကော(ရှော့စနိ)။

ဇန်နဝါရီခရီးစဉ်

၁၉၆၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ထွက်ပြီး ရှမ်းဗဟိုသို့ ရောက်သည်။ ရှမ်းနှင့် ဗကပ ပဋိပက္ခ၊ ကရင်နှင့် ဗကပ ပဋိပက္ခကြောင့် စစ်ပွဲများ ဖြစ်နေသော ကာလဖြစ်သည်။ တောင်ကြီးသို့ ရောက်ပြီး ဗ/မ ကါတယ်၊ ဗိုလ်မှူးစံသိန်း၊ ဗိုလ်မှူးလှမောင်နှင့် တွေ့ဆုံ ခရီးထွက်နိုင်ခြင်း မရှိ၊ ၆၈ နှစ်ကုန်တွင် ကေအဲန်ယူပီ ဗဟိုကို ပြန်ရောက်သည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ် မေလ

အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်အေးဟန်၊ အဖွဲ့ဝင်များမှာ မန်းရာလာဖန်း၊ မန်းခွါ(စောဘာဘာ)၊ စောသိန်းလွင်(ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူးမွေးစားသား)၊ သမိန်ထွန်း၊ ပါစကာခေါ် စောအယ်ဘော၊ စောဝါး (တရုတ်လူမျိုး)၊ စောဝါဝါ(ကေအဲန်ယူ)၊ ဆရာဟုန်စုလျှင်(တရုတ်ကေဒါ-ကရင်ကိုယ်စားလှယ်)။

ခရီးစဉ်

၁၉၆၈ ခုနှစ် မေလတွင် တောင်ငူ ဘောဂလိအနီး ဟိုးစီးရွာမှ စထွက်သည်။ ကချင်ပြည်နယ် မရမ်းမြို့(နမ္မတူသကြားစက်) ကေအိုင်အေ ဗ/မ ကြီး ဇော်ဆိုင်းမှ လာရောက်ကြိုဆိုသည်။ ကေအိုင်အေ ဗဟိုဌာနချုပ် "ပါကြောင်" သို့ရောက်သည်။ တစ်လလောက်နေပြီး အောက်တိုဘာလတွင် တရုတ်ပြည်သို့ ရောက်သည်။

တရုတ်ပြည်တွင် အတွေးအခေါ် လေ့လာရေးများလုပ်သည်။ တရုတ်ပြည် ရင်ကျန်မြို့မှတစ်ဆင့် ပေါက်တန်မြို့သို့ ရောက်သည်။ ၁၉၇၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် တရုတ်ပြည်မှပြန်ရောက်ပြီး မြန်မာပြည် တွင်းသို့ ပြန်ဝင်လာသည်။ ဗကပ တပ်ဖွဲ့များနှင့်အတူ ဝင်လာသည်။ မုန်းကိုရောက်။ မုန်းကိုမှ ပြန် ထွက်ရာ ခင်မောင်ကြီး သခင်ဖေတင်တို့နှင့် တွေ့ဆုံသည်။ မုန်းကိုရွာ အရှေ့ဘက် မိုးကုတ်နယ်ရောက် ပြီး ကျောက်မဲမြို့အဖြတ်တွင် တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားရာ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်အေးဟန် ကျဆုံးသည်။

zdpaumv,fawmEdSihf&J;Ekd;vufrlur)wnf;zwf&;aumfwDwGif;

zdpaumv,fawm

AdkvfcsKyfarmifarmif

AdkvfrSL;cSyfupf'kd

AdkvfrSL;cSyfabm,kaz

AdkvfrSL;cSyfrefaumfaomif;

wbufwif&;rSL;(2)y'kdMuif

a'¯uvkcif;aqmifrsm;

a'¯ufwmwDjyH

qmpDpDZD

o&mpdwfbmf

reftbcif

apm bOD,u;D

apmpef;au

ref;bZef

Akd;tcsyfu@apm bjk

အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့ရရှိရေးအတွက် လက်မှတ်ရေးထိုးတောင်းဆိုခဲ့သော အောက်လွှတ်တော်အမတ်များ

apm*efq ifZDkif;

apmqpfeDbeD

ref;bckdf

apmazom

ref;uAHt;

apmjrwfbef;

ref;xef;cif

ref;a½Tiftef

apmoma';

ODvSaz

ODZkd\if

apmzkd;pf

Akvcftcsdyfprpfef;
vwfvyfa&;&dy,Drmjynfppf0dDpD;csKyf

Akvcftcsdyfapmrif;armif
aumfbdka,vpppf0dDpD;csKyf

paumarmav;

apmpz,kbif

a'gu vkac;ifaqmiftm;

apmqpfeDvDapmzd;kspfESifhapmom'if

tif;pdefwdkufyumv acgif;aqmif;ap;b0D;u;DESifhef;*def;xef;atmif(,my)Kdvuf0wif
Akdvf;Su;D vdvf(aemif Akdvf;Scyf)wdkY\m;awG&yp0f/

tif;pdefwdkufyumv KNDO acgif;aqmif;sm;
ref;bZef;apmpef;au ESifhapm [ef;wmomar;T

Akkrf csKyfuD;Dapm bjkd

y'kdapm b o ipef

Akkrf csKyfuD;Dapmwm r v ma b m

Akkrf csKyfuD;Dapm rlwl,ap;azm

y'kdpmoef;atmif

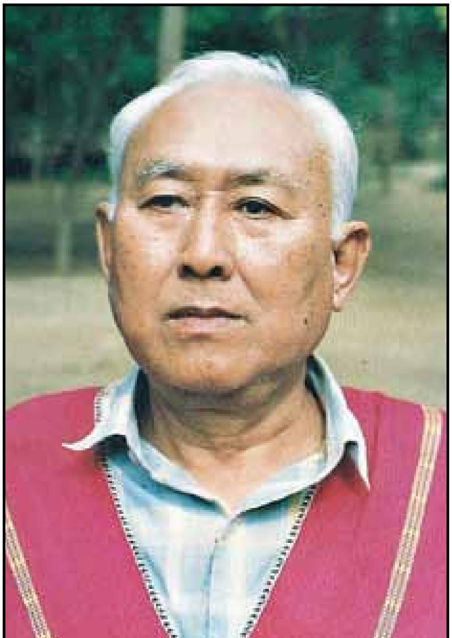

AkdvfcsKyfwifOD(z,lwmt,f)

AkdvfcsKyfa&Tqkd;

AkdvfcsKyfatmfvDAm

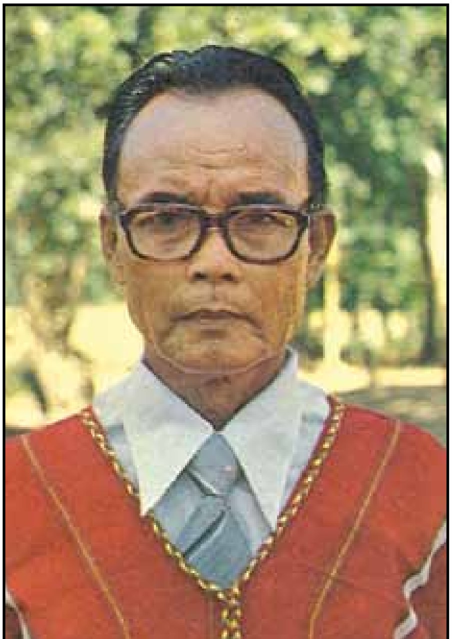

Akvc;ayfrefjrarmif(refjrefocEkvf)

zlv , 0g;

zlv , fl(y'kefoefarmif)

y'kbomjynfh

y'kdef&S

AkV;csKyfuxHapma*smmeD

'kAkV;csKyfuxHabma usmf[

KNDO ppfOD;pD;csKyf AkV;rS;csKyf e,fg;bdk

No. 4 Light Brigade, Brigade Commander and Officers

Sitting L to R ; Lt. Col. Wilkie, Lt. Col. San Maung,Brigadier Elmo, Lt. Col. Namoo, Lt. Col. San Aung

Standing L to R ; Maj. Po Po Htoo, Lt. Gladstone, Capt. Ba Htoo, Maj. Danny Po, Lt. Col. Wahein , Capt. Aaron, Capt. Ohn Shwe, Capt. Kya Htoo, Capt. Tun Shwe@Htoo Kabaw, Maj. Tarplar

1963 - Ka Hsaw Wah Congress (Papun)

Sitting L to R ; Saw Baldwn Gyi, Saw Myo Thway, Mahn La Pahn, Saw Maung Maung, Saw San Lin, Mahn Ba Saw

Standing L to R ; Saw Ba Thin Sein, Saw Me Tha, Saw Tun Aye, Saw Than Aung, Mahn Ohn Pe Nyunt, Saw Hla Maung, Mahn Ba Zan, Saw Tin Oo, Sgaw Ler Taw, Saw Htoe Kyi, Saw Kyaw Mya Than, Mahn Mya Maung, Saw Kyin Pe

jynfwifppfwkdrfD u&ifESifhaefacgif;aqmifrsm;

a½SUwef;(0rS,m)- refbvifapmom'ifuD refvSSrmifref*sdpfxefat;mif

aemufwef;(0rS,m)- q&mom;xGef;apmbav;refbZefapmb0DuD;apmpdef;au

1963 ckESpf awmfvSefa&;aumifpDESifhawGUqkHaq;aEG;cJhonfh udk,fpm;vS,ftzGJU

AkdvfcsKyfapmwmrvmabm) AkdvfpMuifpaumv ,fawmrefbZefAkdvfuif;az;apmarm&,f

Akdvfbefat;mifAkdvfaumfat;

5th Brigade

Thar Shwe, Shwe, Lin Htin, Bo Win, Pha Lu Kyaw

1965 Meeting for National Unity at Plaw Mu(Mu-Theh) Mutraw)

a½Swef;-apmboifpdefapmbjk?apma½Tqkd;refbZef;paumv,fwm?apmuq'k
aemufwef;-apmabm,kzm?apmarmifarmifapmomjynf

1974 KNU Congress CC members and provincial representatives

40th Anniversaries of Karen Revolution Day

11th Congress of Karen National Union (21.8.1995)

60th Anniversaries of Karen Revolution Day

A unit of Karen National Union soldiers get their final instructions before going on an operation MAY 01 1988

Photo ; gettyimages

A graduation ceremony for young Karen women and men is organized after a six months medical

Karen National Liberation Army soldiers

ဖူးစကောလယ်တော

တောင်ငူ မှ မိုင် ၄၀ ခန့် ဝေးသော တောင်ပေါ်ဒေသ ကျောက်ဖြာရွာတွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ဖခင်မှာ စောရွှေဘင် နှင့် မိခင်မှာ နော်ပေးလေတို့ ဖြစ်သည်။ ငယ်အမည် စောထောယေ ဖြစ်သည်။

ကျောက်ဖြာတွင် မူလတန်း၊ ရွှေကျင်တွင် အလယ်တန်းနှင့် တောင်ငူတွင် အထက်တန်း အောင်ခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်မှ BA ဘွဲ့ ရခဲ့ပြီးနောက် ABM press(American Baptist Mission Press) တွင် အလုပ် ဝင် လုပ်ရင်း ABM press မှ ထုတ်ဝေသည့် Morning Star သတင်းစာတွင် တွဲဘက် အယ်ဒီတာ လုပ်ခဲ့သည်။

ထိုမှ သာယာဝတီ ABM ကျောင်းတွင် အထက်တန်းပြဆရာ ဝင်လုပ်ရင်း ပညာရေးကို စိတ်ဝင်စားသောကြောင့် B Ed ဘွဲ့ကို ဆက်ယူခဲ့သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း ဗြိတိသျှအထူးတပ်ရင်း ၁၃၆ ၏ လက်အောက်ခံ ပင့်ကူပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ခဲ့ပြီး ဒု တပ်ခွဲမှူးတာဝန်ဖြင့် ဂျပန်ကို တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။

ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် သာယာဝတီ ABM ကျောင်းတွင် ကျောင်းအုပ် ပြန်လုပ်ခဲ့သည်။

ကရင့်တော်လှန်ရေး မစတင်မီကာလက သာယာဝတီတွင် ကျောင်းအုပ်တာဝန်ယူစဉ် ပြည်ထောင်စု စစ်ရဲတပ်များက သူ့အား ဓားပြတိုက်ပြီး ရိုက်နှက်ခဲ့သည်ကို သည်းခံနိုင်ခဲ့သော်လည်း သူ့ ကျောင်းသူ နှစ်ယောက်ကို ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားပြီး အဓမ္မပြုကျင့် သတ်ဖြတ်ခဲ့သောကြောင့် လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးထဲသို့ ရောက်ခဲ့သည်။

စောဘဦးကြီး ကျဆုံးပြီးနောက် ၁၉၅၁ ဧပြီ မှ ၁၉၅၄ နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ ယာယီဥက္ကဌ တာဝန်ယူပေးခဲ့သည်။

အသက် ၇၄ နှစ် အရွယ် ၁၉၈၉ ခုနှစ် မတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင် လူကြီးရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။